
IOĀNIS DE GAN

Jtt dys buch habe Ich [illegible] umb [illegible] groschen vam [illegible] Nove
[illegible] Jacob [illegible]
Hinder habe ich [illegible] gegeben [illegible]

Expositio d
cum text
De materia
De intellect
De gradibu

Expositio dñi Egidii Romani super libros de Anima cum textu.
De materia celi contra Auerroim.
De intellectu possibili.
De gradibus formarum.

¶ Fidi interpretis Aristotelis Egidij Romani heremitaruȝ ordinis In libros de anima expositio.

X romanorum

spectabili ac illustri ꝓsapia oriundo sibi q̄ȝplī dilecto dn̄o Jacobo: dn̄i Joānis gagethani rothomagēsi canonico Frater egidius romanus ordinis fratruȝ heremitarum sancti Augustini seipm̄ ac ꝓmptam ad sua bn̄placita uoluntatem. Duȝ intra me tacitus cogitarem qd u̾e gn̄ositati erga quā tāta dilectione afficior muneris offerre ualerē circūspecto nr̄o ingenio: ⁊ ꝯsiderata ur̄a industria nāli decreui nil per me posse uobis trāsmitti decētius: nil destinari utili⁹: q̄ȝ expōnem libri de aīa: cuius cognitio ad oēm ueritatem videt ꝓficē: ⁊ maxime ad nālem: ad quā capescēdam tāto videt itellectus sup cōem modū hoīuȝ eē dispositus: q̄ȝto deus altissimus pre multis alijs ꝑsonaȝ ur̄am nobilioribꝰ nālibꝰ pornauit. Suscipite ergo dilecte charissime destinatū donū aīo letabūdo: qd̄ tāto magis rōnem doni ꝑticipat. ⁊ tāto magis se eē placitū ꝓbat. necnō ⁊ tāto maiorē meā charitatē ⁊ sollicitudinē erga uestrā nobilitatē arguit ⁊ ondit: q̄ȝto postulationi ꝑueniēs oblatuȝ esse dignoscit poti⁹ q̄ȝ petitū.

Philosophus

in 2° phi⁊ uolēs inuestigare terminos ⁊ limites ꝯsiderationis phi nālis ait. usquequ phisicuȝ opȝ cognoscē spēm: ⁊ qd̄ qd est. i. usqȝ ad quē terminuȝ pōt se extēdē ꝯsideratio phisica: siue ꝯsideratio phi nālis quā hēt de spēbus. i. de formis que sunt: qd̄ qd est. i. que ꝑncipalr̄ ꝑtinent ad rōnem qdditatis. huic aūt q̄ōni ⁊ inq̄sitioni r̄ndet idem phs ibidē dicēs ꝙ sic opȝ ꝯsiderare phisicū formā spēȝ: ⁊ qd̄ qd est: quēadmodū opȝ medicuȝ ꝯsiderare neruuȝ: ⁊ fabrū es. nō enī ois ꝯsideratio nerui spectat ad medicuȝ: neqȝ qcqd pōt ꝯsiderari de ere ꝑtinet ad fabrum: nec ois ꝯsideratio de formis spectat ad phm̄ nālem. q̄re si vidē uolumus q̄liter ꝑfati artifices ꝯsiderāt de ꝑdictis: vidēduȝ est q̄lis sit cōsideratio medici fabri ⁊ phisici. Medicus quidē si ꝯsiderat de neruo: hoc est inq̄ȝtū in eo vult inducē sanitatem. ois igit illa ꝯsideratio que sanitati deseruit ⁊ que ordinat ut sanet neruus s̄m ꝙ hꝰi est: spectat ad mediciȝ. si aūt sit aliq̄ ꝯsideratio nerui hāc trāscēdēs: subterfugē pōt ꝯsideratione medici: sic q̄ faber ꝯsiderat de ere: ut ex eo possit artificialia ꝯstruē: ꝯsideratio eris ut ordinat ad opus uasoꝝ eneoꝝ uł alioꝝ artificialiuȝ que ꝯstruunt ex ere: spectare pōt ad fabrum erariuȝ: sed si sit aliq̄ ꝯsideratio eris hāc ꝯsiderationem trāscēdēs subterfugit ꝯsiderationē eius. Ex hoc ergo patē pōt que sit ꝯsideratio nālis: ⁊ usquequ se extendit ꝯsideratio ei⁹ quā hēt de formis. Naȝ nālis phs qcqd ꝯsiderat est aliq̄ mō motui ⁊ trāsmutationi ꝯiunctuȝ: q̄ ut dī 2° phi⁊. que nō amplius mota mouēt non amplius sunt phisice ꝯsiderationis. forme ergo oīno imāles nō ꝯiuncte māe subie transmutationi ⁊ motui s̄m subam nō sunt de ꝯsideratiōe phisici. Itaqȝ tādiu se extēdit ꝯsideratio phisica erga formas donec ꝑueniat ad formā illā que aliq̄ mō est imālis: ⁊ aliq̄ mō est ꝑfectio māe. ibi aūt erit status ⁊ ꝑfectus terminus ꝯsiderationis phisice. qcqd aūt est ultra formā illā ꝯsiderare s̄m subam nō ulterius ꝑtinet ad nālem phm̄. forma aūt ultima s̄m ꝯsiderationē phi ultra quā nō se extēdit phs nālis. ut ait Cōmē^or 2° phisi⁊ est aīa humana. Possumus igit sic distiguere de formis. dicēdo quasdā eē oīno māles cuiusmodi sunt forme educte de potētia materie: tam s̄m subam q̄ȝ s̄m dispōnem. Quedaȝ v̾o sunt q̄si penitus imāles ut itelligētie: que s̄m phm̄ 8° me^ce sunt entes ꝑter oēm mām̄ sensibilem ⁊ intelligibilem. Quedā aūt sunt forme medie: ut aīe humane que sunt ꝑfectiones corpoꝝ. hn̄t enim se hꝰi aīe q̄si mō medio: q̄ lȝ s̄m subaȝ nō educant de potētia māe: tn̄ s̄m dispōnē de mā sūt educte. ¶ Incipit itaqȝ ꝯsideratio phi nālis a formis penitus mālibꝰ ⁊ terminat usqȝ ad aīam humanā. que est quodāmō mālis: ⁊ quodāmō imālis: sed cuȝ ꝑuētum est ad talem aīam sistit phus nec se extendit ad ulteriores formas: q̄ de formis abstractis: cuiusmodi sunt intelligentie: eo ꝙ non mote moueāt: non ulterius considerat phus naturalis.

Hoc viso

patē pōt quem ordinē hēat hic liber qui dī de aīa quē hēmus premanibꝰ inter alios libros nāles. nam modus phisicus ⁊ metaphisicus q̄dāmō videt oppositus. eo ꝙ modus phisicus ⁊ nālis q̄si hēt statuȝ in supmo ⁊ nō in ifimo. hēt enim statuȝ s̄m abstractionē qui est supmus: ⁊ nō s̄m ꝯcretionē qui est ifimus. nulla enīȝ est ꝯsideratio adeo ꝯcreta: ⁊ adeo ꝯiuncta māe ⁊ trāsmutationi ⁊ motui que pp hoc. ⁊ s̄m ꝙ hꝰi subterfugiat modum phisici: est tn̄ aliq̄ ꝯsideratio adeo abstracta ⁊ adeo suprema que nō spectat ad nālem: ⁊ ad quā phisicus nō se pōt ostēdere. Scia v̾o metaphisica ⁊ diuia mō ꝯuerso se habet. nā nō hēt terminuȝ in abstracto ⁊ in supremo sic ꝙ sit aliq̄ ꝯsideratio adeo abstracta ⁊ excellēs que trāscendat ꝯsiderationē metaphisicā ⁊ diuinā: q̄ q̄ȝto cōsideratio est altior: tāto magis est metaphisicalis: eo ꝙ metaphisica cōsiderat cās altissimas: ut dī 2° meta^ce. hēt tn̄ modus metaphisicus statum in infimo: q̄ est aliq̄ ꝯsideratio adeo ꝯcreta ⁊ ꝯcta que non ꝑtinet ad metaphisicum: qui est artifex cōis: lȝ ꝑtinē possit ad phisicū qui est artifex spālis. ¶ Aduētēdum tn̄ ꝙ cuȝ dicimus metaphisicū nō hīe statum in supremo: q̄ nō pōt eē cōsideratio ita alta que nō specter ad ipm̄ intelligēdo de ꝯsideratione hita per humanā inuētionē. ¶ Utrū aūt sit aliq̄ ꝯsideratio inspirata trāscēdēs cōsiderationem metaphisicā nō est ꝑsentis speculationis. sic ēt cuȝ dicimus phisicuȝ nō hīe statuȝ in infimo sic ꝙ sit aliq̄ ꝯsideratio adeo ꝯcreta que s̄m ꝙ hꝰi subterfugiat ꝯsiderationem phisicā: intelligēdum est hoc supposita abstractione: quā reqrit quelibet scia. nā si sic ꝯcretā ⁊ mālē ꝯsiderationem hīe uellemus: ut ad ipa indiuidua ⁊ singularia extēderemus eā: patet ꝙ de talibꝰ nō ꝯsiderat phisicus: eo ꝙ nulla scia circa indiuidua ⁊ nūo singularia est. q̄ taliuȝ: ut dī 7° me^ce. nō est scia nec diffinitio. igit hoc mō sunt intelligēda que diximus: ꝙ cum tres sint modi eēntiales phie. phisicus. s. metaphisicus ⁊ diuinus. diuinus ⁊ metaphisicus modus inter scias humanitus inuētas nō recognoscit supiorem artificē nec hēt statū in supmo: ita ꝙ terminet ꝯsideratio ei⁹ ad ꝯsiderationē artificis supioris. Phisic⁹ v̾o q̄ȝtū ad modū abstractiōis iter ꝑtes eēntiales phie nō recoḡscit artificē iferiorē: ut ꝙ terminet ei⁹ ꝯsideratio ad aliquaȝ essentialem partem phie que sit magis ꝯcreta ⁊ minoris abstractionis. Incipit itaqȝ modus phisicus: ut patet per iam dicta: a formis infimis: ⁊ oīno mālibus ⁊ terminat usqȝ ad aīam humanā: quare si phisicus hēt statuȝ in supremo aīa humana ad quā terminat ꝯsideratio phisica est dignissima ⁊ supma iter ea que cōsiderat phisicus nālis. hoc ergo ꝯsiderās phs uolēs cōmēdare hūc librum in quo determinat de oī aīa ⁊ ꝑncipaliter aīa humana ait in ꝑmis ponēdā eē notitiam de aīa: qd̄ intelligēduȝ est q̄ȝtum ad ordinem dignitatis. ordine enim doctrine liber de aīa non est ꝑmus inter libros nāles: sed tenet gradū sextum: ⁊ dicit sextus de nālibus: ut ꝓbauimus in nostris editionibus quas fecimus sup phisicis. ordine tn̄ dignitatis hic est ꝑmus: ut est per habita manifestum. His itaqȝ visis breuiter ad expositionem littere accedamus.

Triplices sūt forme

2ti.1. Onoꝝ honorabiliũ notitiam opinantes. Magis aũt alterā altera: aut ſm certitudinē: aut
b ex eo ꝙ melioꝝ qdez ⁊ mirabiliorũ eſt: propter utraq̃ hec anime hiſtoriã rationabiliter utiq̃ in primis ponemus.

¶ Iſte liber ſicut alij libri phi diuidit in duas ptes. ſ. in phemialē ⁊ executiuā. ps executiua icipit ibi. ⌊ Primũ aũt q̃onis ⁊c. ⌋ In pte aũt phemij ut cōmētator inuit itēdit phs iducē hoies ad amorē h⁹ ſcie. q̃tū āt ad pñs ſpectat q̃tuor ſũt que inclinãt nos ut deſideremus ⁊ amem⁹ aliq̃ ſcire. pᵐ eſt dignitas ⁊ honorabilitas ſciẽtoꝝ. nā q̃to aliq̃ ſcibilia ſunt digniora ⁊ honorabiliora. tāto magis cupim⁹ illa ſcire. 2ᵐ eſt pfect⁹ ⁊ utilitas ſcibiliũ: q: q̃to ſcibilia magis ſũt pficua ⁊ ad plra utilia: tāto magis uolum⁹ illa cogſcē. 3ᵐ eſt ordo dicēdorũ: q: q̃to aliq̃ ſũt magis ordiate tradita: tāto magis anhelam⁹ ad illoꝝ notitiā. 4ᵐ eſt difficultas eoꝝ que tradunt in ſcia. Nā q: iraſcibilis nr̃a ſemꝑ vult in arduũ tēdē eoipſo ꝙ dñr aliq̃ eē ardua ⁊ difficilia libenter uellem⁹ ea cognoſcē. ¶ Phs igit ut nos iducat ad amorē h⁹ ſcie in hoc phemio q̃tuor inuit. pᵒ dicit hāc ſciaz eē dignā ⁊ honorabilē. 2ᵒ ait eā eē pficuā ⁊ utilē. 3ᵒ tradit ordinē dicēdoꝝ. 4ᵒ ⁊ ultᵒ manifeſtat q̃ta ſit difficultas in dicēdis. 2ᵃ ibi. ⌊ Ur āt ⁊ ad ṽitatē. ⌋ 3ᵃ ibi. ⌊ Ingrim⁹ āt. ⌋ 4ᵃ ibi. ⌊ Oino āt ⁊ penit⁹. ⌋ Dicit ergo ꝙ nos opinātes notitiā alterā. i. ſciaz aliquaz eē magis bonoꝝ honorabiliũ. i. eē magis bonũ honorabile altera. i. q̃ȝ altera ſcia: aut ſm certitudinez: aut ex eo ꝙ qdez eſt melioꝝ ⁊ mirabilioꝝ. i. q: eſt de meliori b⁹ ⁊ mirabilioꝝib⁹. Duo ergo ſũt: q̃re vna ſcia magis eſt de nũo bonoꝝ honorabiliũ q̃ȝ alia. uel pp certitudinē demrãtiõis uel nobilitatē ⁊ dignitatē ſbi. ſbdit āt ꝙ pp utraq̃ hec rõnabilr utiq̃ hiſtoriā aie ponem⁹ in primis. ¶ Notādũ aũt ꝙ lȝ oīs ſcia ſpeculatiua ſit de nũo bonoꝝ honorabiliũ: q: ſapiētib⁹ ⁊ ſciētib⁹ debet honor: tñ q: nō oēs ſapiētes nec oēs ſciētes ſunt eq̃lr honorādi: iō nō oēs ſcie ſũt eq̃lr honorabiles: ſed illa que eſt certior: ⁊ eſt de meliori ⁊ mirabiliori ſbo eſt honorabilior alias: ⁊ q: ſcia ⁊ notitia tradita in liᵒ de aia inter ſcias ⁊ notitias traditas in alijs libris nālib⁹ eſt certior: ⁊ eſt de nobiliori ſbo. iō pp utraq̃ hec notitia de aia honorabilitate ⁊ dignitate excedit notitias alias traditas in reliq̃s nālib⁹ libris. ¶ Notādũ ēt notitiā de aia eē honorabiliorē ⁊ digniorē notitijs traditis i alijs libris nālib⁹: q: ꝯſideratio nālis tāq̃ȝ in aliq̃ excellenti ⁊ ſupmo ſiſtit in aia hũana de qua hic pncipalr⁹ itēdit: ⁊ nō ſe extēdit ultra illā. ¶ Rurſuȝ h⁹ notitia ēſt q̃dāmō certior: q: q̃libet certificat ⁊ expit in ſeipo ꝙ eſt ⁊ viuit ⁊ hēt aiaz. ¶ Notādũ ēt ꝙ ubi nos hēm⁹ hiſtoriā de aia: trāſlatio cōmēti hēt narrationez de aia. di āt notitia de aia hic tradita hiſtoria ⁊ narratio magis q̃ȝ ſcia: q: ſcire eſt per cāȝ: ut di pᵒ phiᶜ. ⁊ pᵒ poſtᵒʳ. notitia tñ hic tradita magis eſt a poſteriori: ⁊ p effect⁹ q̃ȝ a piori: ⁊ p cāȝ. iueſtigat eni hic phs ſbaȝ aie per potētias: ⁊ potētias per act⁹. attñ ordie cãlitatis potētie fluũt a ſba ⁊ act⁹ a potētijs. ⌈ Deide cū dicit.

2ti.2. ¶ Videt ad ueritatez oēm cognitio ipſius multũ pficere. maxime aũt ad naturam. eſt enim tanq̃ȝ principium animalium.

¶ Oñdit hāc notitiā utilez ⁊ pficuā ut iducat hoies ad amorē hui⁹ ſcie ex pfectu ⁊ utilitate ei⁹ dicēs. ꝙ hec cognitio ipſi⁹ aie vi multũ pficē ad ṽitatē oiuȝ maxie aũt ad nāȝ. i. ad ṽitatē traditā in nālib⁹. nam aia eſt tanq̃ȝ pnᵐ aialiũ ⁊ rerũ aiatarũ que ſũt q̃dāmō nobiliſſima ps nāliũ reꝝ. ¶ Notādũ aũt ꝙ lȝ notitia de aia ⁊ potētiaꝝ ei⁹ faciat ad notitiā oiuȝ ſciaꝝ ⁊ ṽtutũ: eo ꝙ cetera talia hñt eē in aia uel i potētijs ei⁹ potiſſime tñ h⁹ notitia facit ⁊ ptinet ad ſciam nālē: eo ꝙ ſit pars ei⁹ ⁊ nobiliſſima pars ut ſupi⁹ dicebat. ⌈ Deinde cū dicit.

¶ Ingrimus aũt ꝯſiderare ⁊ cognoſcere nāȝ ipſi⁹ ⁊ ſbam. poſtea quecũq̃ accidũt circa ipſam. quoꝝ alie ꝓprie paſſiones vident: alie aũt cōes ⁊ animalibus ineſſe. 2ᵃ

¶ Tradit ordinē pcedēdi in hoc liᵒ iducēs hoies ad amorē hui⁹ ſcie ex ordie dicēdoꝝ: ⁊ dic̃ ꝙ nos ingrim⁹. i. intēdim⁹ ꝯſiderare ⁊ cogſcē nām ⁊ ſbaȝ ipſi⁹ aie: ⁊ poſtea ꝯſiderare itēdim⁹ quecũq̃ accñtia accidũt circa ipaȝ: q̃rũ accñtiũ: ſiue q̃ꝝ ꝓpetatũ ⁊ paſſionũ alie vident eē ꝓprie paſſiones ipſius aie: alie aũt videntur eſſe cõmunes ⁊ ieſſe aialib⁹. i. ieſſe toti ꝯiũcto pp ipſaȝ aiam: uel ex eo ꝙ ipſa aia aialib⁹ ieſt. ¶ Notādũ āt ꝙ q̃ȝdiu aia eſt ꝯiũcta corpi nullā bȝ opōnē quā nō coicet ei: ⁊ que nō ſit toti⁹ ꝯiuncti: eo ꝙ nulla ſit opō ipſi⁹ aie que aliq̃ mō nō idigeat organo corpali: tñ q: aliq̃ opōnes aie idigēt h⁹ organis magis per accñs ut itelligē ⁊ ſpeculari: aliq̃ ṽo magis p ſe ut ꝯcupiſcē ul' iraſci: iō dcm̃ eſt ꝙ aliq̃ paſſiões vident eē magis ꝓpe aie: aliq̃ ṽo vident eē cōes ⁊ cōpetē ipſis aialibus uel eē toti⁹ ꝯiũcti.

o Omnino aũt ⁊ penit⁹ difficillimoꝝ eſt accipe aliquā fidē de ipa. Cum eni ſit qȯ cois mltis alijs: dico aũt eā que eſt circa ſubam ⁊ eā que qd eſt. Fortaſſis alicui videbit vna q̃daȝ methodus eē de oibus de qb⁹ uolumus cognoſcere ſubſtātiam ſicut ⁊ eoꝝ que ſunt ſm accñs ꝓprioꝝ demōſtrationis: quare querendum erit utiq̃ methodum iſtam.

¶ Poſtq̃ȝ phs iduxit nos ad amorē hui⁹ ſcie ⁊ ad adiſcēdũ ipaȝ ex pte honorabilitatis ⁊ utilitatis ei⁹ ⁊ ex pte ordis dicēdoꝝ: hic ut dicebat iducit ⁊ incitat nos ad hñdũ ſciaȝ de aia ⁊ ad iſudādũ circa cognitionē ei⁹ ex pte difficultatis repte in h⁹ cognitiōe. Nā difficilia libēter ſcire uolum⁹. ⁊ circa ea eſt feruēti⁹ iſudādũ. i oñdēdo aũt difficultatē ꝯtingentē circa cognitionē ſube aie duo facit. q: pᵒ oñdit h⁹ difficultatē eē magnaȝ ex pte modi cogſcendi. 2ᵒ ex pte rei cognite ibi. ⌊ Cū manifeſtũ fuerit. ⌋ Circa pᵐ duo facit ſm ꝙ duplicē difficultatē tāgit ex pte modi cogſcēdi ſbaȝ aie. pᵃ eſt. ſi h⁹ modus ſit cois. ſcda ſi ſit ꝓpri⁹. ſcda ibi. ⌊ Si aũt non eſt vna. ⌋ Dicit ḡ. oino aũt eſt penit⁹ de nũo difficillimoꝝ accipe aliquā fidē ⁊ aliquā ſciaȝ de ipa aia. cū eni ſit qȯ cois multis alijs reb⁹ ut oib⁹. ſ. ſubſtātijs: dico aũt: ut eſt ea que eſt circa ſbam ⁊ ea que eſt qd eſt. i. circa qȯ qd eſt. i. circa qdditatē fortaſſis alicui videbit eē vna quedā methodus. ſ. cois oib⁹ de qb⁹ uolum⁹ cogſcē ſbaȝ: ſic̃ ⁊ eoꝝ ꝓpoꝝ que ſunt ſm accñs. i. ſic̃ ⁊ ꝓprioꝝ accñtiũ dicim⁹ eē vnā cōem methodũ ut demrōnē ul' taliũ eſt vna cois methodus: ut demrō: q̃re querēdũ utiq̃ erit iſtā methodũ ſic cōez pp qȯ difficultas erit in ſciēdo q̃ ſit illa methodus ſic cois. ⌈ Deide. c. d.

¶ Si aũt nō eſt vna q̃dā ⁊ cois methodus de eo qȯ qd eſt: ãpli⁹ difficili⁹ eſt negociari oportebit. n. accipe circa vnũqȯq̃ q̃s modus

¶ Oñdit difficultatē eſſe ex pte modi cogſcēdi ſbam aie ſi h⁹ modus nō ſit cois. Sed ꝓpri⁹ dicēs. ſi aũt nō eſt vna q̃dā ⁊ cois methodus ſit ampli⁹ difficili⁹. i. eſt ma

gis difficile negociari circa cognitionē q̄dditatis. opor tebit eni circa vnūquodq̄ .i. circa vnāquāq̄ q̄dditatē ac cipe. qs sit modus ꝓprius cognitiōis eius. ⌈Deide. c. d.

¶ Cū āt māifestū fuerit: utrū demr̄o aliq̄ sit aut diuisio: aut aliq̄ methodus: adhuc mltas hʒ dubitatiōes ⁊ errores: ex qb⁹ opʒ q̄rē alia eni alioꝝ p̄ncipia: sicut nūeroꝝ ⁊ plānoꝝ

¶ Ondit difficile eē cogscē aīaʒ ex pte rei scit. ⁊ duo fac. qꝛ p̄° oñdit h̄ eē difficile. 2° enūat difficultates circa h̄ ꝯtigētes ibi. ⌊Primū aūt fortassis.⌋ Dicit ḡ q̄ cum manifestū fuerit que sit illa via: ⁊ qs sit ille modus ſʒ quē accipiēda est cognitio q̄dditatis ⁊ sbe rei: ut cum manifestū fuerit utrū sit demr̄o aliq̄: aut diuisio: aut etiā aliq̄ alia methodus ut cōpō. scito eni modo cogscen di adhuc multas hēt dubitatiōes ⁊ errores ex ipā re ⁊ ex p̄ncipiis ipsius rei ex qb⁹ opʒ querē cognitionē q̄ddi tatis ⁊ sbe ei⁹: qꝛ alioꝝ alia sūt p̄n^a: sicut nūoꝝ ⁊ plano rū .i. supficieꝝ sūt diuisa p̄n^a. ¶ Notādū aūt q̄ de mō uenādi ⁊ cogscēdi q̄dditates ⁊ diffōnes reꝝ: ut narrat Cōmētator ⁊ themisti⁹ fuit triplex opio. vna hyppocra tis: alia platonis. 3^a Ar^{lis}. Hyp. eni uoluit uenādā diffō nē eē ⁊ q̄dditatē rei p demr̄onē. plato vero p diuisionē. Aris. vero p cōpōnē. cū igr̄ q̄libet haꝝ opionū magnos hūerit defensores: difficultas est qs sit modus accipiēdi q̄ddi tatē. dato tn̄ h⁹ modū eē cognitū adhuc est difficultas ex pte rei: ut sciam⁹ q̄ p̄n^a cuius rei faciāt q̄dditatē: ⁊ p q̄s ptes ⁊ p q̄ p̄n^a accipiēda sit cognitio sbe rei: eo q̄ alio rū alie sūt ptes ⁊ p̄n^a. ¶ Notādū ēt viā hyppocratis circa cognitionē diffōnis nō eē uerā: qꝛ ipo^{lic} est demr̄a re ipʒ q̄d q̄d est: ut ꝓbat 2° poster. via āt platonis est q̄si p accns. nā diuisio p accns fac ad ꝯstitutionē diffōnis: sed via Aris. ē p se. nā cōpō ut cōponē ꝓpriā diiā ꝓpo gn̄i p se facit ad ꝯstitutionē diffōnis rei. ⌈Deide cū dicit.

¶ Primū aūt fortassis necīū est vidē q̄ ge neꝝ ⁊ q̄d sit. dico āt utrū sit aut q̄litas: aut q̄ntitas: aut sit q̄ddā aliō diuisoꝝ p̄ntoꝝ: ad huc āt utrū eoꝝ q̄ sūt in potētia: aut magis endelechia q̄ddā sit: utrū eni nō aliq̄d paꝝ

¶ Quia dixerat difficultatē eē in cogscēdo sbaʒ aliquaʒ ex pte p̄ncipioꝝ rei ul' ex ipā re enūat difficultates illas circa q̄d duo fac. qꝛ p̄° enūat h⁹ difficultates. 2° exeq̄t de vnaq̄q̄ illaꝝ ibi. ⌊Nūc q̄dā eni dicētes.⌋ Ad eui dētiā aūt h⁹ ptis sciēduʒ q̄ ſm q̄ aliq̄d diuisimode hēt rōnē toti⁹ ⁊ ſm q̄ hēt diuisos modos ptis sic diuisimo de uenari possum⁹ cognitionē sbe ei⁹. aīa aūt q̄ntuʒ ad p̄ns spectat triplr̄ est q̄ddā totū. p̄° est q̄ddā totū diffi nibile. qꝛ oīs diffō est ſmo h̄ns ptes: ut dr̄ 7° meta^{ce}. ꝓp q̄d in diffōne aīe ponēde sūt plēs ptes diffinitiue ⁊ aīa erit q̄ddā totū diffinibile. 2° aīa est q̄ddā totū po^{le}: qꝛ hēt plēs ⁊ diuisas pōnes. 3° est q̄ddā totū ul'e: qꝛ hēt sb se plēs ptes sbiuas. tria ḡ facit. qꝛ p̄° innuit difficultatē eē in cogscēdo sbaʒ aīe: put ipā est q̄ddā totū diffini bile. 2° innuit h̄ idem put est q̄ddā totū po^{le}. 3° put est q̄ddā totū ul'e. 2^a ibi. ⌊Cōsiderādū aūt ⁊ si ptibilis.⌋ 3^a ibi. ⌊Et utrū sit sīlis spēi.⌋ Suppleat ḡ sic lr̄a: atq̄ ac cidit difficultas circa diffōnē aīe ul' circa ipāʒ aīam: ut est q̄ddā totū diffinibile. p̄^m aūt q̄ntū ad gen⁹: qꝛ fortas sis si uolum⁹ cogscē q̄dditatē ⁊ diffōnē aīe necīū est di uidē .i. diuisim ꝯsiderare in q̄ geneꝝ sit aīa ⁊ q̄d sit. di co aūt utrū sit hoc aliq̄d: aut sba: aut q̄litas: aut q̄ntitas aut ēt q̄ddā aliō diuisoꝝ ul' ut hēt alia lr̄a diuisoꝝ .i. ali orū p̄dicatoꝝ. adhuc aūt ut aīa est q̄d diffinibile nō so lū accidit difficultas rōne gn̄is: ut in q̄ gn̄e sit: sed etiā rōne diie: q̄re opʒ vidē que diia ei cōpetat ⁊ utrum sit eoꝝ que i potētia aut magis sit q̄ddaʒ endelechia .i. q̄dā act⁹ ⁊ pfectio. differt eni hoc nō paꝝ imo multū: eo q̄ act⁹ ⁊ potētia sunt diie ualde opposite: ut Cōmētator ait. ¶ Notādū aūt q̄ ait fortassis necīum eē scire in q̄ gn̄e sit aīa ⁊ adhuc que diia ei cōpetat. nā duo sūt mo di diffiniendi. vnus est per genus ⁊ diias: ⁊ h̄ cōpetit sbiis cōpositis ex mā ⁊ forma. ali⁹ est modus p addi tamēta ut p additionē ꝓprii sbi ul' ꝓpe māe ⁊ h̄ cōpe tit accn̄tib⁹: ⁊ ēt formis sbalib⁹ que sunt pfectio māe. vn̄ ⁊ h̄ mō diffinit aīa. diffō eni ei⁹ nō ꝓpe est p genus ⁊ diiā: sed magis est p additamētū ꝓpe māe uel ꝓprii susceptibilis. diffinit eni p h̄ q̄ est act⁹ corpis. scire itaq̄ tn̄ q̄ gn̄e sit aīa: ut q̄ sit in gn̄e sbe: aliq̄d facit ad no titiā ei⁹ diffōnis: qꝛ p h̄ scit q̄lis act⁹ sit: ut qꝛ est act⁹ p̄ m⁹ ⁊ sbalis: tn̄ qꝛ diffō aīe nō ē simplr̄ accipiēda p ge n⁹ ⁊ diiā: ſʒ p ꝓpriū susceptiuū: nō dixit ph̄s simplr̄ ⁊ absolute q̄ necīū ē diuidē in q̄ gn̄e sit aīa ſʒ q̄si sub du bio loquēs ait. q̄ fortassis necīū est diuidē p̄dicamēta ut sciam⁹ in q̄ geneꝝ sit aīa. ¶ Notādū ēt q̄ act⁹ ⁊ po tētia sunt diie que ꝯtigūt oib⁹ p̄dicamētis: ut Cōmēta tor ait. imo act⁹ ⁊ potētia sunt tales diie que h̄nt rōnē p̄ncipii respectu p̄dicamenti: cui⁹ sunt diie. cū igit aīa sit p̄ncipiū aīaliū: ⁊ sit in gn̄e sbe tanq̄ p̄n^m: si uolum⁹ uenari diffōnē ⁊ q̄dditatē ei⁹: postq̄ sciuerim⁹ eū eē in gn̄e sbe: inuestigādum est que haꝝ diiaꝝ ei cōpetat: an act⁹ aut potētia: ut utrū sit in gn̄e sbe tanq̄ p̄n^m q̄d est act⁹ ul' tanq̄ p̄n^m q̄d est potētia. ¶ Notādū ēt q̄ ps il la in qua narrat difficultas circa cognitionē sbe aīe in q̄ntū ipā ē q̄d diffinibile: posset diuidi i ptes duas: qꝛ p̄° narrat difficultas que ꝯsurgit ex pte gn̄is. scd̄o que ꝯ surgit ex pte diie ibi. ⌊Adhuc aūt utrū.⌋ sed dūmodo bene habeat mens ph̄i de multiplicatione partium nō est multum curandum. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Cōsiderādū āt ⁊ si ptibilis sit: aut iptibil'

¶ Narrata difficltate q̄ ꝯsurgit cogscēdo aīaʒ inq̄ntū est q̄ddā totū diffinibile: narrat difficltatē circa ei⁹ cogni tiōeʒ inq̄ntū ē totū q̄ddā possibile dicēs. q̄ ꝯsiderādū est circa aīaʒ si sit ptibilis aut ipartibilis ſm sbaʒ ⁊ sbʒ aut ſm v̄tutes ⁊ pōnes ut q̄ sit totū q̄ddā possibile. sic eniʒ supplet hāc lr̄am ꝯ^{tor}. ¶ Notādū aūt q̄ circa pti bilitatē ⁊ diuisionem aīe: ut ꝯ^{tor}. ait. fuerūt due opio nes. vna platonis q̄ posuit aīaʒ diuisibilem eē ſm sbm ita q̄ itellectualis eēt in cerebro: ꝯcupiscibilis in cor de: nālis ⁊ nutritiua in epate. Aris. vero credidit aīaʒ eē vnā ſm sbaʒ ⁊ eēntiā: eē aūt ptibilē ⁊ diuisibilē ſʒ pōnes ita q̄ hēt diuisas ptes nō eēntiales: ſʒ potētiales. Diffi cultas est igit circa cognitioneʒ aīe put est ipartibilis ſm substantiam: ⁊ partibilis ſm positiones uel put est quoddā totum potentiale. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Et utrū sit sīlis spēi oīs aīa aut nō: si aūt nō sit sīlis spēi: utrū spē differāt aut gn̄e.

¶ Tāgit difficultatē circa aīaʒ put est q̄ddā totū ul'e di cēs: q̄ ēt iuestigādū est utrū oīs aīa sit sīlis spēi aut nō. si aūt nō est sīlis spēi. querēdū est utrū aīe tn̄ differunt spē aut ēt differāt gn̄e. difficultas est ḡ circa aīam q̄leʒ ulitatē hēat utrū sit totū ul'e: sicut spēs ul' sicut genus ul' ēt sicut analogū: ita q̄ aīe nō solū differāt spē: sed etiā gn̄e. ¶ Notādū has duas difficultates de aīa ordinari ad difficultatē p̄mā. nā difficultas de aīa put est q̄ddā to tū diffinibile. nā p pōnes aīe ⁊ ꝓprietates ei⁹ iuestigari poterit q̄d dicas. ⁊ nā ipsi⁹ ⁊ difficultas ista put aīa est q̄ddā totū ul'e ordiat ad difficultatē illā put est q̄ddā totū diffinibile: qꝛ ſm q̄ aliq̄d est maioris ul' minoris ulitatis: sic hēt alr̄ ⁊ alr̄ diffiniri. Nō ḡ supuacuū est in quirē circa aīaʒ oēs has difficultates: qꝛ p oīa ista iue stigari habet q̄dditas: ⁊ natura ei⁹. ¶ Notādū etiam q̄ difficultas circa aīam put ipsa est quoddaʒ totum diffinibile maxime auget ex eo q̄ diffinitio danda de anima debet esse naturalis ⁊ ꝓpria: quia ualde est diffi cile aliquid nāliter ⁊ proprie diffiniri.

n Unc qdez eni dicētes ⁊ q̄rētes de aīa de humana solū̄ vidētur itēdere

C Enūatis p̄dictis trib⁹ difficultatib⁹ circa aīam:in pte ista:ut dicebat:exequit de difficultatib⁹ illis:pp quod tria facit. qr p̄° exeqt de difficultate circa aīaz put est qddā totū uīe.2° de difficltate circa ipaz put est qddā totū pōle.3° exeqt de difficultate circa diffōnes nāles ex qua executiōe appebit q̄ta difficultas sit circa aīaz put ipa est qddā totū diffinibile.ultio aūt exeqtur de difficultate circa diffōnes:qr ut supi⁹ dicebat oēs difficultates aīe ad illā sūt ordinande.2ª pars icipit ibi. Amplius autem si non multe. tertia ibi Et propter h̄ igit iam phi. C Circa p̄ᵐ duo fac̄ sm q duplr ondit difficile eē hū determiare de utilitate ei⁹.p̄° eniz ondit h̄ ex locutionib⁹ antiqrū.2° ex diffōne accipienda circa ipaz aīaz ibi. Formidādū aūt q̄tenus. Dicit ḡ q nūc qdē eni antiq dicētes ⁊ querētes de aīa solū vident itēdē de aīa hūana.tūc ḡ supplēdus est text⁹ q cū antiq solū de illa visi sint loq difficile est scire:q̄le uīe sit aīa:utz sit tale uīe q̄le est aīa hūana ⁊ q̄le est species:ul sit tale uīe q̄le est genus. Deinde cum dicit.

Cō.8 **C Formidādū aūt q̄tenus nō lateat:utruz vna rō ipsi⁹ est sic aīal: aut sz vnūq̄dqz altera:ut equi:canis:homis:deiqz. Aīal aūt uīe aut nihil est:aut posteri⁹ est. silr aūt ⁊ si aliquod cōmune aliud predicetur.**

C Tāgit scdaz difficultatē circa uītatē aīe q̄ orit ex diffinitiōe dāda de ipa dicēs:q formidādū q̄le uīe ponatur eē aīa.q̄tenus nō lateat utz sit vna rō ipsi⁹:sic aīalis.i.sic gnis:aut sz vnūqdqz.i.sm vnāquāqz spēz aīe est altera diffō ut est alia diffō equi canis hois ⁊ dei.i. corpis supcelestis:⁊ tūc supplēdū est:q nō est q̄renda vna cois rō ois aīe tanq̄ gnis:ul si talis diffō q̄rit nō est ibi sistēdū:sz ulteri⁹ iuestigāda est diffō diuisaz aīaz sm spēz:qr uīe qd est aīal.i.uīe qd est genus: aut nihil est aut est posteri⁹ ipsis ptibilib⁹:ul est posterius q̄ sint ipe res diffinibiles:⁊ qd dictū est de aīali silr itelligēdū est si qd aliud p̄dicet qd sit cōe sic aīal uel sic genus. C Notāduz aūt q differt uīe qd est gen⁹ ab uīi qd est spēs.nā spēs de se est forma vna . si aūt nō est vna h̄ est p accñs inq̄tū recipit in diuisis mātb⁹.Sed gen⁹ ēt p se nō dic̄ formā: ⁊ nām vnā:pp qd.7° phi⁹. pbat q nō ē uera vniuocatio nisi i spē spālissima:⁊ qr ea que vgūt ad equocationē ⁊ nō dicūt vnā nām ⁊ vnā formā nō sūt p̄pe diffinibilia:nō est p̄pe aliqd diffinibile nisi species q̄re nō est q̄rēda diffō aīe tāq̄ gnis ul tāq̄ diffō aīal ul si talis diffō q̄rit nō est ibi sistēdū.sed q̄rēda est nā ⁊ qdditas aīe sm spēz ⁊ maxie nā ⁊ qdditas aīe hūane: de q̄ h̄ pncipali⁹ itēdit:⁊ pp quā tota notitia tradita i h̄ lib° dr eē magis honorabilis q̄ aliq̄ alia notitia tradita in alijs libris nālib⁹. C Notādū ēt q cū de gnē formam⁹ vnū aliquē ꝯceptū illi vni ꝯceptui nō rūdet ypostasis vna uel fundamētū vnū ex pte rei:inde est q Themisti⁹ ait.q gnis qdē ꝯcept⁹ sine ypostasi summatim collect⁹ est ex tenui singulariū silitudie.⁊ sbdit q aut oino nihil est gen⁹ aut est mlto posteri⁹ singularib⁹ addit aūt q spēs nā qddā ⁊ forma vult eē:itaqz si ꝯsideram⁹ gen⁹ rōne fūdamēti realis ul rōne ypostasis:qddā mō nihil est.Si vo rōne ꝯcept⁹:cū ꝯcept⁹ nri posteriores sint reb⁹:genus sm h̄ est posteri⁹ ipsis diffōnib⁹:eo q res sint diffinibiles:ul est posteri⁹ ipsis pticularib⁹: qr ꝯceptiōes nre itelligibiles p̄supponūt cognitionez sensitiuā acceptā a pticularib⁹ reb⁹:q̄re si possum⁹ hēe diffōnē alic⁹ sz spēz nō est sistēdū in diffōne gnis:qr genus nec p̄pe est diffinibile p cōpōnē ad fūdamētū uel ypostasim : qr sic qddāmō nihil est:qr nō dic̄ vnū fūdamētū nec vnā formā ul vnā nāz:nec est ēt p̄pe diffinibile sz ꝯceptū:qr sic est posteri⁹ reb⁹ diffinibilib⁹:ul ēt ipsis pticularib⁹:imo cū diffōnes sint de reb⁹ ꝯceptis ⁊ ꝯsideratis ab itellectu:⁊ nō de ipsis ꝯceptib⁹ ul de ipsis ꝯsideratiōib⁹:si diffiniēdū est aīal ul aliqd aliud genus: diffiniēda est ipa res:nō ipe ꝯcept⁹ aīalis:⁊ qr aīal nō p̄pe dicē rē vnā nec formā vnā:io gen⁹ nō p̄pe hz diffōnē:q̄re si pōt hēri diffō aīe sm spēz nō est sistēdū i diffinitiōe ei⁹ sm gen⁹.pp qd potī⁹ querēda est rō aīe sz q est rō hois:aut eq aut alteri⁹ spēi:q̄ querēda sit rō ei⁹ sm q est rō aīalis aut gnis:sm aūt hūc modū exponēdi vr themistius itellexisse hūc textū dicēs: genus sm ypostasim eē nihil:sed vo ꝯceptiōez itellr eē multo posteri⁹ singlarib⁹ ⁊ reb⁹ diffinibilib⁹:q̄re uīe qd est gen⁹ nō est p̄pe diffinibile. C Ampli⁹ aūt notādū est Cōmētatorē alr exposuisse hūc textū.refert eni qd dr ad opinionē plōnis. C Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q uīe ē tripr qddā ē in reb⁹:qddā est in aīa:qddā sepatū.uīe qd est in reb⁹ est ipa rez ⁊ ipa nā rez ꝯsiderata p̄ter ꝯditiōes māe:uīe qd est in itellectu est ipe ꝯcept⁹ ul ipa spēs itelligibilis q est silitudo pluriū.uīe vo sepatū sūt ipe idee q̄s posuit plo eē qdditates rez p se sbsistētes.uīe vo qd est gen⁹ si ꝯsideret ut est in re sic nō hēt vnitatē:qr gen⁹ p̄pe nō dic̄ formā vnā nec rē vnā:sed si ꝯsideret sz cōceptionē itellˀs:sic vnū aliqd dicē pōt : qr de vno genē formari pōt vnus ꝯcept⁹ collect⁹ ex modica singulariū silitudie:itaqz q̄to gen⁹ est uli⁹ tāto silitudo illa ex q̄ collr ē debilior. C Rursus si gen⁹ hēret eē sepatū:⁊ eēt ordo ideaz sm ordinē abstractoz:gen⁹ ēt sic acceptuz vnitatē hēe posset:ut si ponerem⁹ vnū aīal sepatum qd eēt qdditas oīuz aīaliū:q̄re cū diffō vnitatē hēe debeat opz eē vnū aliqd qd diffinit.genus ḡ ul diffiniet ut est aliqd sepatū:ul ut est ꝯcept⁹ itellˀs.ut est aūt aliqd i re diffōnē nō hēbit:qr sic nō est vnū aliqd . cū ḡ uīe ut est aliqd sepatū nihil sit:qr idee mōstra sūt.ut est aūt ꝯceptio itellˀs sit posteri⁹ ipsis singularib⁹ ⁊ reb⁹ diffinibilib⁹:gen⁹ p̄pe diffiniri nō pōt.gen⁹ itaqz ut hēt vnitatē ul nihil est q̄tū ad opionē plōnis:ul posteri⁹ est sm q est ꝯceptio itellˀs.pp qd eligibili⁹ est querē diffōnez alicui⁹ sm spēm q̄ sm gen⁹. C Ampli⁹ aūt notādum est expōnē themistij:ut vr magis eē ad p̄positū q̄ expō Cōmē.nā uīe ut hēt eē ideale ⁊ sepatū ul ut est ꝯcept⁹ itellˀs nō p̄dicat de pticularib⁹ : sed ut est res q̄daz plus aūt ait aīal uīe:⁊ silr qdcūqz aliud sit qd ulr p̄dicet aut nihil est aut posteri⁹ est:q̄re meli⁹ vr q dicat uīe qd est gen⁹ nihil eē q̄tū ad vnitatē ypostasis:uel posteri⁹ eē q̄tū ad ꝯceptionē itellˀs q̄ dicat q ipm ul nihil est q̄tū ad eē ideale ul posteri⁹ ē q̄tū ad ꝯceptionē itellˀs pōt tñ expō cōmēti trahi ad bonū itellectū:qr uīe qd ē idea lz sm rei vitatē de re eēntialr p̄dicari nō possit:qr nihil qd nō est in re de ipa eēntialr p̄dicat tñ sm opionē plōnis oportebat ideas eēntialr p̄dicari de pticularib⁹ cū ipe assereret eas eē pticulariū qdditates:⁊ hoc suffic̄ si uolum⁹ expōnē text⁹ referre ad opionē plōnis qr sm opionē ei⁹ ulia sepata de pticularib⁹ p̄dicantur. C Ampli⁹ ēt est notādū q cū difficili⁹ sit q̄rē diffōnez aīe sz spēz q̄ q̄rē diffōnē ei⁹ in cōi:q̄lrcūqz exponat dr ei⁹ text⁹ semp appet difficltatē eē circa aīaz ut ē qddā totū uīe quō querēda sit ei⁹ diffō. Deīde cū dicit.

C Amplius autē ⁊ si nō multe aīe sed ptes utrū opz p̄us querere totā aīam:aut ptes. Difficile aūt ⁊ haruz determinare que nā apte nate sint altere ab inuicem esse. Cō.

C Postq̄ iuestigauit difficltates circa aīaz ut est qddā totū uīe:iuestigat difficultates circa ipaz ut est qddaz totū pōle.⁊ qr sic potētie fluūt ab eēntia aīe sic a potētys fluūt opōnes:⁊ i eis hūt eē aīe passiōes.iō duo fac̄

qꝛ pmo ingrit difficultates circa pōs aie. 2° ingrit difficultates circa pōs ꝛ opōnes ei⁹ ibi. Dubitationez aūt hñt. Circa pᵐ duo facit: qꝛ p° facit qd dictuz est. 2° ondit ꝙ iuestigare h⁹ difficultates circa passiões ꝛ ppetates aie debuit ad cognitionē nāe ꝛ qdditatis ei⁹ ibi. Ur aūt nō solū. Propter pᵐ sciendū ꝙ pōe ad tria cōparari pñt. vz nām: ad actus: ꝛ oba que tēdūt mediātib⁹ actib⁹. p° ḡ ondit q ordinē hñt pōe respectu nāe. 2° quō cōparant ad opōnes ul' ad act⁹. 3° declarat quō pōe cōparant ad oba mediātib⁹ actib⁹. 2ª ibi. Et utꝛ ptes. 3° ibi. Si āt opa. Dic ḡ amp. si non sunt multe aie in vno corpe ꝑm sbaz: sz ptes ei⁹ pōles sunt plēs orit difficltas qdā utꝛ opz qrē pus totā aiaz aut ptes pōles ei⁹. difficile ē āt determiare ꝛ haꝛ pōrū. i. ꝛ d nūo haꝛ pōrū qles apte nate sūt eē altere adiuicez. i. quā diiā hñt adiuicē: ꝛ utrū pus qrēdū sit de eis ꝙ de sba aie ul' eꝫ. Nōnᵐ aūt ꝙ ꝑm Cōmētatorē de aliq b⁹ potētijs aie facile est vidē ꝙ dr̄nt. stati eni appet ꝙ itellectiuū drt ab appetitiuo. in aliqb⁹ aūt latet ut nō est oīb⁹ māifestū quō imagiatio drt ab itellectu. crediderūt eni multi itellm eē imagiationē ꝛ fantasiā eo ꝙ itelligē absqꝫ fantasia eē nō possit. Deide cū dicit.

Et utruz opz querere pus ptes: aut opa ipsarū: ut itelligere: aut itellectiuū: sentire: aut sensitiuū: silr aūt ꝛ in alijs.

Ingrit quō cōpant pōe ad act⁹. suppleat aūt sic lra. dato ꝙ oporteat ingrē pus potētias ul' ptes pōles aie ꝙ sbaz: erit qd utrū opz pus querē ptes pōles aut opa. i. act⁹ ipaꝛ pōrū. ut utꝛ oz pus qrē ipz itelligē. aut itelliuuz. i. itelliuā pōm: ꝛ sentire aut sensitiuū. i. sensitiuaz pōm. Silr aūt ꝛ in alijs: ut utrū opz pus querē ipz appetere ꝙ ipm appetitiuū. Deinde cum dicit.

Si aūt opa pus iteꝛ uticqꝫ dubitabit aliqs: si obiecta hoꝛ pus querēdū: sicut sensibile sensitiuo: ꝛ intelligibile intellectiuo.

Ondit quō ingrēdū sit de pōijs ut cōpant ad oba mediātib⁹ actib⁹ dicēs. si aūt opa supple oz pus qrē ꝙ ꝗui ad pōs. iteꝛ uticqꝫ dubitabit aliqs si pus qrēdū est oba hoꝛ opeꝛ siue haꝛ pōrū: sic si pus querēdū est obz sensibile ipo actu sensitiuo. i. ꝙ ipm sentire ꝛ itelligibile ipo itellectiuo. i. ꝙ ipm itelligē. Deide cum dicit.

Videt aūt nō solū qd qd est cogscē utile eē ad cogscēdū cās accn̄tiū in sbijs: sic in mathematicis qd rectū: ꝛ qd obliquuz: ꝛ qd linea: ꝛ qd planū ad cogscēdū ꝙ rectis triāgli āgli sūt eqles sz ēt ecōūso. Accn̄tia n. ꝯferūt magnā ptē ad cogscēdū qd qd ē

Ondit ꝙ iuestigare talia de aia fac ad cogscēdā sbaz ꝛ qdditatē ei⁹. Circa qd tria fac. qꝛ p° fac qd dcm ē. 2° assignat cāz dicti. 3° ex his q dixerat ꝯcludit qlr accipiēde sūt qdditates ꝛ diffōnes reꝛ. 2ª ibi. Cū eni hēm⁹. 3ª ibi. Quare sz ǭscūqꝫ. Dic ḡ ꝙ nō solū cogscē qd qd ē vꝫ eē utile ad cogscēdū cās accn̄tiū iherētiū sbijs i. sbis sic in mathematicis cogscē qd rectuz ꝛ qd obliquū ꝛ qd linea ꝛ qd planū. i. supficies utile est ad cogscēdū hāc passionē. vz ꝙ rectis angulis sūt eqles āgli triāgli: sz eꝯ accn̄tia ꝯferūt magnā ptē ad cogscēdū qd qd est: ꝛ tē est supplēda lra: qd nō ē supuacuū iuestigare de ppetatib⁹ ꝛ potētijs aie. qꝛ p h hēm⁹ magnā viaz ad cogscēdū qdditatē ꝛ sbaz ei⁹. Deide cū dicit.

Cuz eni hēamus tradē ꝑm fantasiā de accn̄tib⁹: aut oīb⁹: aut plib⁹: tūc ꝛ de suba hēbimus dicē aliqd optie: ois eni demonstrationis principium est qd quid est.

Assignat cāz dicti dicēs: quō qd qd est fac ad cognitionē accn̄tiū dicēs: ꝙ cū hēam⁹ ꝑm fantasiā. i. ꝑm imagiationē ꝛ estimationē nr̄aꝫ tradē cognitionē de accn̄tib⁹ oīb⁹ aut plurib⁹: tūc ꝛ de sba hēbim⁹ optie. i. precipue ꝛ spālr ut hēt alia lra aliqd dicē. nā ois demonstrationis pnᵐ est qd qd est. rō āt qre qd qd ē sbi fac ad cognitionē accn̄tiū est. qꝛ qdditas sbi est pnᵐ oiuz passionū existētiū in ipo qd qd est. ḡ fac ad cognitionez accn̄tiū. sic cā ad cognitionē effect⁹: ꝛ accn̄tia faciūt ad cognitōez qdditatis: sic effect⁹ ad cognitionē cāe. Deide cū dic.

Quare sz ǭscūqꝫ diffōnes nō ꝯtigit accidētia cogscē: h neqꝫ de ipsis imagiari facile māifestū est ꝙ dialectice sint ꝛ uane oēs

Cōcludit ex dictis qles debeāt eē diffōnes dāde de reb⁹. qꝛ debēt eē tales: ut p eas aliqd ꝯiecturari possim⁹ de accn̄tib⁹ ꝛ ppetatib⁹ ipaꝛ reꝛ: alr diffōnes ille eēnt iprope ꝛ uane. iō dic ꝙ ꝑm ǭscūqꝫ diffōnes nō cōtigit accn̄tia cogscē: sed neqꝫ ꝑm tales diffōnes facile est aliqd imagiari de ipsis accn̄tib⁹: manifestū est ꝙ h⁹ dicte diffōnes sūt dialectice. i. iprope ꝛ exnee ꝛ uane oēs.

d Ubitationē aūt hñt ꝛ passiões aie utrū cōes sint oēs ꝛ hñtis an sit aliqua aie ppria ipsi⁹: hoc eni accipe qdē necessariū est: nō aūt leue. 2ª.12

Onso que difficultates ingrēde sūt circa pōs aie uel circa aiaz ut est qdā totuz pōle: hic mouet ǭsdā difficultates circa passiōes ꝛ mot⁹ aie ꝛ circa opōnes eius. est eni ingrēdū circa h utrū aliq talia sint ppa ipsi aie ul' oia talia coicent tali corpi ꝛ sint ipsi⁹ ꝯiūcti. tria ḡ facit. qꝛ p° mouet h⁹ dubitationē. 2° ait ꝙ i aliqb⁹ opōnib⁹ ꝛ motib⁹ aie facile est vidē qd querit. 3° soluit qōnē tactā. ondēs nullas opōnes ꝛ passiōes aie eē ei proprias: sed oia talia aliq mō coicant corpi. 2ª ibi. Ur aūt plimoꝛ. 3ª ibi. Maxie aūt. Dicit ḡ ꝙ dubitationē aūt hñt passiōes aie. i. mot⁹ ꝛ opōnes ei⁹ utruz oēs sint cōes ꝛ hñti. i. utꝛ oēs coicent corpi hñti aiaz an sit aliq passio ppa ul' opō ppa ipsi⁹ aie. h qdē eni accipere ꝛ ꝯsiderare est nec̄iū: nō tn̄ est leue. Deide cū dicit.

Videt aūt plurimoꝛ quidē nullum sine corpore pati neqꝫ facere ut irasci: ꝯfidere cōsiderare. ꝛ oino sentire.

Quia dixerat nō eē leue ul' facile ꝯsiderare utꝛ passiones sint ppe aie cū ul' coicent corpi: ne aliqs credēt ꝙ de oīb⁹ h vidē eēt difficile ait ꝙ vꝫ aūt plimoꝛ motuū aie ul' plimaꝛ passionū ꝛ opeꝛ ei⁹ nulluz qdē tale pati aiaz neqꝫ facē sine corpe ut irasci ꝯfidē desiderare ꝛ oino sentire. qꝛ cū talia sint organica māifestū est ea coicari corpori ꝛ eē toti⁹ ꝯiuncti. Deinde cum dicit.

Maxime aūt assimilat ppe itelligē. Si aūt ꝛ hoc fantasia qdā: aut nō sine fantasia sic ꝯtigit uticqꝫ nec hoc sine corpore eē.

Soluit qōnē pdictā. Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ꝙ circa aiaz ꝙtū ad pñs spectat est tria ꝯsiderare. vz nāz aie opōnes ei⁹: ꝛ nāz corpis cui est ꝯiūcta. i ondēdo ḡ nō eē aliqs passiōes nc aliqs opōnes ppas ipsi aie tria fac qꝛ p° ondit h ex pte ipaꝛ opōnū. 2° ex pte nāe aie. 3° ex pte nāe corpis. 2ª ibi. Siqdē ḡ. 3ª ibi. Ur aūt aie. In pª pte itēdit talē rōnē si aliq eēt aie opō ppa q cōicaret corpi eēt itelligē. sed ꝛ hec nō est ppa: sz aliq mō corpi coicat. ḡ ꝛc. h est ḡ qd ait ꝙ itelligē maxie assilatur ppo. i. maxie vꝫ eē ppriū aie: ut hēt alia lra. si autē ꝛ h. i. itelligē est fantasia qdaz: aut nō est sine fantasia:

manifestū est ꝙ nō ɔtiget utiqꝫ neqꝫ h.i. neqꝫ intelligē eē ꝓpꝛiū aīe ⁊ eē sine corpe.i.nō coicari corpi. ℂ No tādū aūt ꝙ de itellectu fuerūt diuse opiones. qdā eñ dicebāt itellectū eē sensuꝫ ⁊ eē vtutē organicā: ꝯm q̄s itell' erat ipa fantasia: q̄ se tenet ex pte sensitiua. alia aūt fuit opio Arꝭ. ⁊ va ꝙ itellige nō est fantasia tñ nō est sine fantasia: ⁊ qꝛ nunq̄ꝫ intelligim⁹ qn laboret ibi fantasia: nūqꝫ itelligim⁹ qn laboret ibi corp⁹. ꝫ ⁊ ipꝫ itelligē: qd̄ maxie vi eē ꝓpꝛiū aīe nō est sic ꝓpꝛiū ei qn aliq̄ mō coicet corpori. ⸢Deinde cum dicit.

Cō.13 ℂ Siqd igr̄ aīe oper̄ aut passionū ꝓpꝛiū cōtiget utiqꝫ ipaꝫ separi. si vō nullū est ꝓpꝛiū nō utiqꝫ erit sepabil': ꝫ sic recto inq̄ntuꝫ recū mlta accidūt ut tāgē encā sperā ꝑ pūctū: nō tñ tāgit ab h sepatū rectū. Insepabile eñ siqdē ē: cū semp q̄dā cū corpe sit.

ℂ Ondit nō eē aliq̄ꝫ ꝓpꝛiā passionē ul' opōnē aīe ex pte ipsi⁹ aīe. dicēs ꝙ siqdē igr̄ aliqd opōnū aut passionū ē ꝓpꝛiū ipi aīe ɔtiget utiqꝫ ipaꝫ passionē ul' opōnē separi.i. separi cōpetē aīe absqꝫ eo ꝙ coicet corpi. si vō nullū tale est ꝓpꝛiū ipi⁹ aīe nō erit utiqꝫ alia passio ul' opō sepabil'.i. separi ɔueniēs aīe absqꝫ eo ꝙ coicet corpi. ꝙ aūt nulla sit opō ul' passio sic ꝓpꝛia ⁊ sic separi ɔueniēs aīe ɔclarat p sile dicēs: ꝙ sic recto inq̄ntū ē rectū mlta accidūt: ut tāgē encā sperā ꝑ pūctū: nō tñ rectū tāgit sepatū ab h.i. a mā ul' a corpe i q̄ existit. isepabile eñ siqdē ē ipꝫ rectū ⁊ sp est cū q̄dā corpe: tūc ḡ supplēda ē lra ꝙ sic recto inq̄ntū rectū cōpetit tal' tact⁹: attñ ex q̄ rectū ē i corpe oꝫ tactū illū coicari corpi. sic illd̄ qd̄ vi cōpetē aīe ꝑ ꝙ h⁹⁹.tñ qꝛ aīa ē ɔiūcta corpi: ⁊ ē act⁹ corporis: oꝫ opōnē ul' passionē illā coicari corpi. ℂ Nōndū āt ē ꝙ ꝑ phꝫ 2⁰ h⁹ nō solū sanam sāitate: sꝫ ēt corpe: nec solū scim⁹ scia: sed ēt ⁊ aīa: q̄ntūcūqꝫ eñ scire sit a scia ⁊ act⁹ sanatiōis sit a sanitate. attñ qꝛ sanitas est in corpe ad actū ipꝫ sanatiōis aliqd coopat corp⁹. sic qꝛ scia ē i aīa ad actū sciēdi coopat ipa aīa. qꝛ nll'o ē act⁹ forme q aliq̄ mō nō coicet ꝓpe mãe ul' ꝓpo sb̄o: hic est ḡ ꝙ lꝫ itelligē: ul' ēt aliq̄ alie opōnes videāt eē ꝓpe ipi aīe: tñ cō ipo ꝙ aīa ē i corpe ⁊ ē act⁹ ei⁹. oꝫ q̄ꝫdiu aīa est ɔiūcta corpi oīa talia eē ipi⁹ ɔiūcti ⁊ coicari aliq̄ mō ipi corpi ⁊ ad cetera talia coopat aliqd ipm corpus. ℂ Nōndū ēt ꝙ themisti⁹ sic vi itelligē illū textū ꝙ si aliq̄ opō sit ꝓpa aīe ꝙ ē sepabil'. qꝛ nō ē dare aliqd ociosuꝫ i nā. iō si q̄ ē opō aīe ꝓpa ē sepabil' cū ea. ⁊ nō imanebit aīa ociosa. sꝫ h nō ē ire ad mētē Arꝭ. q̄r eñ ē aliq̄ opō sepabil' cū aīa: ⁊ utrꝫ si aīa sit sepabil' a corpe ociosa remāeat ul' cōpetat ei aliq̄ opō ꝓpa: nō ē pñtis speculatiōis: ⁊ ē ire ꝑter mētē phi. phs eñ nō pl's vult nisi ꝙ si ē aliq̄ opō ꝓpa aīe illa est sepabil'.i. separi pōt cōpetē aīe absqꝫ eo ꝙ ad illā aliqd coopet corp⁹. cū ḡ q̄ꝫdiu aīa ē i corpe nll'a opō ei cōpetat: ad quā nihil cooperet corp⁹: nll'a erit opō sic ꝓpa ipi aīe ⁊ sic sepatꝫ ei cōpetēs ad quā nihil coopet corpus: ⁊ q̄ nullo⁹ coicet corpi. ℂ Nōn^m āt h themistiū dubitare eo ꝙ vi phs arguē a ɔstructiōe añtis ad destructionē ɔñtis. ait eñ si aliq̄ sit opō ꝓpa aīe: ɔtiget ipaꝫ separi: sꝫ nll'a ē ꝓpa. ḡ nll'a ē sepabil'. ad qd̄ rñdet themisti⁹ ꝙ qñ ɔñs ponit sb̄ foia ɔtigētis ul' po^{lis}: pt argui a ɔstructōe añtis: ut si seqr̄. si h hō sic natabit poterit bñ natare. seqr̄ ꝙ si ñ natabit nō poterit bñ natare. ⁊ qꝛ sic ē i ꝓpo^{to}: iō ⁊c̄. ℂ Possum⁹ tñ alr̄ rñdē ⁊ breui⁹ dicēdo hec eē ɔūtibilia. nā si ē opō aliq̄ ꝓpa aīe pt ei separi cōpetē absqꝫ eo ꝙ coicet corpi. ⁊ eꝫ si pt separi cōpetē aīe erit ꝓpa ei⁹ cū igr̄ in termis ɔuenientib⁹ possum⁹ arguē a a destructōe ɔñtis q̄ꝫ añtis pꝫ qd tenēdū sit de q̄sito. ⸢Deiñ.c.d.

C.14. ℂ Uident aūt ⁊ aīe passiōes oēs cuꝫ corpe cētra: māsuetudo: timor: ⁊ misericordia: ɔfidētia: adhuc gaudiū: ⁊ amare: ⁊ odire: simul eñ cuꝫ his patit aliqd corpus.

ℂ Ondit passiōes aīe ⁊ opōnes nō eē ei ꝓpas p rōnē sūptā ex pte corpis. Circa qd̄ duo fac. qꝛ p⁰ fac qd̄ dcm̄ ē. 2⁰ ex his q̄ dixerat ɔcludit ꝙ i diffōne passionuꝫ aīe dꝫ poni ipꝫ corp⁹ ul' aliqd organū corpale ibi ⌊Si āt sic se hēt. ⌈Circa p^m duo fac. qꝛ p⁰ ponit ꝙ itēdit. 2⁰ ꝓbat ꝓpositū ibi ⌊Indicat āt h. ⌋Dic̄ ḡ: ꝙ vi ⁊ oēs passiōes aīe eē cū corpe.i. coicari corpi ut ira māsuetudo timor misericordia ɔfidētia. adhuc aūt gaudiū ⁊ amare ⁊ odire ⁊ cetera talia coicant corpi. qꝛ sil' cū his aliqd patit ipꝫ corp⁹: qd̄ nō eēt nisi talia eēnt toti⁹ ɔiūcti ⁊ coicarent corpi. ℂ Nōn^m āt ꝙ hec rō pōt eē spālis ut soluꝫ ɔcludat de passiōib⁹ aīe q̄ sūt in pte sensitiua. qꝛ circa ea magis directe ⁊ p se patit ipꝫ corp⁹ eo ꝙ appetit⁹ sensitiu⁹ sit vt⁹ corpalis ⁊ organica. ul' pōt hec rō extēdi ad q̄scūqꝫ opōnes aīe. qꝛ nll'a ē opō ei⁹ circa quā nō cooperet aliqd organū corpale: lꝫ circa aliq̄s coopet corpus magis p se: circa aliq̄s vō min⁹. ⸢Deide cū dicit

ℂ Indicat āt h aliqñ a duris qdē ⁊ manifestis passionib⁹ ɔcedētib⁹ nihil exacerbari: aut timē: aliqñ aūt ⁊ ꝑuis ⁊ debilib⁹ moueri: cū accēdat corp⁹: ⁊ sic se hēat cū irascit.

ℂ Probat qd̄ dixerat ul' qd̄ supposuerat ondēs i ceteris talib⁹ passiōib⁹ aliqd iacē ipꝫ corp⁹ ita ꝙ put corp⁹ est alr̄ ⁊ alr̄ affectū alr̄ ⁊ alr̄ isurgūt i ipo h⁹ passiōes. Circa h āt duo fac ꝑ ꝙ dup' māifestat ꝓpo^{tuꝫ}. 2⁰ ibi ⌊Adhuc āt. ⌋Dic̄ ḡ ꝙ idicat aūt h vꝫ ꝙ dispō corpis aliqd coopet ad passiones ꝑdictas ꝙ aliqñ qdē a duris ⁊ a māifestis passiōib⁹ ɔcidētib⁹.i. supuenietib⁹ ɔtigit aliquē nihil exacerbari.i. moueri ad irā: aut timē.i. puocari ad tiorē. aliqñ vō a ꝑuis ⁊ debilib⁹ passionib⁹ ɔtigit aliquē moueri ad irā ut cū accēdat ipꝫ corp⁹ ul' sic se hēat sic cū irascit. ℂ Nōn^m āt ꝙ hō vno tpe plus ꝓuocat ad irā q̄ꝫ alio: ut si ɔtigat ipꝫ hīe sāguinē accēsū ul' hic corp⁹ sic dispositū sic hēt iratus: tūc ex modico motu ꝓmouet ad irā. qñ āt h nō hēt ēt si mlta ei fiant nō irascit: qd̄ non eēt nisi dispō corpis exñs alia ⁊ alia cooparet aliqd ad h⁹ passiōes. māifestū ē igr̄ talia coicari corpi: ⁊ ad ea coopari aliqd ipꝫ corp⁹. ⸢Deiñ.c.d.

ℂ Adhuc magis h māifestū. Nlo.n. terribili iminēte i passiōib⁹ fiūt his aliq timētes

ℂ Adducē ad h idē aliā rōnē dicēs ꝙ adhuc est h magis māifestū: vꝫ ꝙ ad talia coopet corp⁹. nā aliq sūt talis ɔnis ꝙ nll'o iminēte terribili fiūt timētes i his passiōib⁹. melīci eñ qꝛ occurrūt eis fātastica nigra ⁊ obscura timēt aliqn nll'o tiore iminēte: qd̄ nō esset nisi corp⁹ ⁊ ɔ corpis aliqd cooparet ad h⁹ passiōes. ⸢Deide.c.d.

ℂ Si aūt sic se hēt: manifestū: qñ passionū rōnes in mā sunt. ℂ Quare termini tales ut irasci mot⁹ qdē talis corpis aut partis: aut potētie ab hoc: ⁊ gratia huius. Cō.15

ℂ Cōcludit ex dictis ꝙ qꝛ ad has passiōes coopat corp⁹ iō i diffōnib⁹ eaꝝ oꝫ poni mā ut ipꝫ corp⁹ ul' ps corpis iō dic̄ ꝙ si sic se hēt: vꝫ ꝙ ad has passiōes coopet corp⁹ manifestū est ꝙ rōnes haꝝ passionū sūt in mā.i. sūt accipiēde cū mā: q̄re tales termi.i. diffōnes tales sūt dāde de talib⁹ passiōib⁹: ut si diffiniēda ē ira. dicat ꝙ irasci ē qdā mot⁹ talis corpis aut talis ptis corpis ut cordis ul' sāguis. aut ira est mot⁹ talis pōe. vꝫ. irascibil' ab h.i. ab appetiti puipēsiōe: ⁊ grā h⁹.i. pp appetitū doloris i ɔrio ul' pp appetitū pene i vidictā: qd̄ ḡ dictū est de ira itelligēdū ē de ceteris talib⁹. qꝛ i diffōnib⁹ oīuꝫ

eaꝝ ponēda ē mā ut organū aliqͦd corpale: ut corpꝰ uel ps corpis. ¶ Nōn^m aūt ꝙ i ira ⁊ ī hꝰi passiōibꝰ ꝗzτū ad pñs spectat ē tria ꝯsiderare. vz illō qͦd ē ibi mãle: ut accēsus sāguis: aut motꝰ cordis uł motꝰ potētie irascibił. 2ͦ ꝯsiderādū ē qd ē ibi effectuū ut appens puīpēsio. nā ut tradiṫ 2ͦ reth. h ē qͦd faċ aliquē eē iratū. qꝛ videt se appenter puipēdi. 3ͦ attēdēdū ē qͦd ē ibi finale ut appetita punitio uł appetitꝰ pene ī vindictā. erit ḡ ira motꝰ talis corpis uł motꝰ potētie irascibilis factꝰ ab appenti puīpēsiōe pp appetitū pene in vindictā: uel pp appetitū doloris in ꝯrio. i. in inimico ⁊ in paruipendēte.

Et pp h igiṫ iaꝫ phisici est ꝯsiderare de aīa aut omni aut huiusmodi.

¶ Postq̄ phs tetigit difficultates circa aīaz put diċ qͦdā totū uł̄e: ⁊ put est qͦdā totū pōle: ī pte ista ut dicebaṫ tāgit difficultatē circa aīaz put ē qͦdaz totū diffinibile. nā loqndo de diffōne nāli difficile est diffinire aīaz ⁊ accipe diffōnes passionū eiꝰ. pōt aūt ex oibꝰ itētis ī hac locutiōe formari vna tal' rō. ualde difficile ē diffinire aliqd nālr ⁊ cōplete. ḡ circa qͦlibet diffinibile put ē de ꝯsideratiōe nāli accidit maxia difficultas: sꝫ aīa ē de ꝯsideratiōe nāli. ḡ circa eā ut ē qͦdā diffinibile accidit maxia difficultas. tota aūt hec rō sup duabꝰ ppōnibꝰ fūdaṫ: q̄rū pͣ ē ꝙ aīa est de ꝯsideratiōe nāli. 2ͣ vͦ est ꝙ difficile ē aliqd nālr diffinire. duo ḡ faċ. qꝛ pͦ cōcludit ex dcis aīaz eē de ꝯsideratiōe nāli. 2ͦ ōndit difficultatez magnā ꝯtigē circa nāles diffōnes. 2ͣ ibi [Differēter aūt diffiniet.] Diċ ḡ ꝙ pp h igiṫ. i. pp ea q̄ dcā sūt maīfestū ē iā ꝙ phisici ē ꝯsiderare de aīa. nā si passiōes ⁊ opōnes aīe sūt totiꝰ ꝯiūcti: opꝫ aīaz eē actū aliċꝰ corpis: sed de oi eo qͦd ē actꝰ mãe ⁊ pfectio aliċꝰ corpis spectat ꝯsiderare ad nālē: igiṫ phisicꝰ aut ꝯsiderabit de oi aīa: si ois aīa sit actꝰ corpis. aut ꝯsiderabit de aīa q̄ ē hꝰi. i. que ē actꝰ corpis. ¶ Nōn^m aūt ꝙ dupłr pōt hꝛi ex dcis ꝙ ad phisicū spectet ꝯsiderare de aīa. pͦ eni h appet qꝛ sic diffiniṫ aīa sicē ⁊ passiōes eiꝰ: q̄re sic ī diffōne passionū aīe poniṫ mā uł corpꝰ: ut pꝫ p hitā: ita opꝫ ꝙ ī diffōne aīe h ponaṫ: sꝫ oē illō ī cuiꝰ diffōne poniṫ corpꝰ ⁊ mā fm ꝙ hꝰi ē de ꝯsideratiōe phici. ḡ ⁊c̄. h idē pꝫ p illō qͦd ī sniando tāgebaṫ. nā si opōnes ⁊ passiōes aīe nō sūt ei ppe: sꝫ aliq mō coicanṫ corpi: opꝫ aīaz eē actū corpis. pp qͦd opꝫ ipaz eē de ꝯsideratiōe phisici. ¶ Nōn^m ēt ꝙ forte aīt phisicū ꝯsiderare de oi aīa aut de aīa hꝰi pp itelligētias ⁊ motores approꝑatos celoꝝ: q̄ fꝫ vnū modū accipiēdi dicunṫ coꝝ aīe: sꝫ cū hꝰi motores: qꝛ nō moti mouēt: nō sint de ꝯsideratiōe phisica fm sbaz dcm̄ ē ꝙ spectat ad phisicū ꝯsiderare de oi aīa: si ois aīa sit actꝰ corporis: ⁊ si nō hēat ppas opōnes ⁊ passiōes: fm q̄s nō utaṫ corpe: aut si ois aīa nō ē talis: qꝛ aīe celoꝝ ppe nō sūt tales: cū ipe itelligāt sine fātasmate: ⁊ nō sūt ppe actꝰ corpis: nec ꝯiūganṫ ei fꝫ eē: sed solū fꝫ opōnē spectabit ad phisicū nō ꝯsiderare de oi aīa q̄cūq mō: sed de oi aīa q̄ ē hꝰi. i. q̄ ē actꝰ corpis ⁊ q̄ nō hēt opationes ⁊ passiones fm q̄s nō utaṫ corpe. [Deinde cum dicit.

¶ Differēter aūt diffiniet phisicꝰ ⁊ dialecticꝰ vnūqͦdq ipsoꝝ ut irā qd ē. hic qdē appetitū eniꝫ recōtristatiōis aut aliqd huiusmodi. Ille aūt feruorē sanguis aut calidi circa cor: hoꝝ aūt alius qdē assignat māz: alius vͦo speciem ⁊ rationem.

¶ Ostēso aīaz eē de ꝯsideratiōe nālis declarat quāta difficultas sit circa diffōnes nāles: ut ex h manifeste hēaṫ ꝙ circa aīaz: ⁊ ꝙ circa qͦdcūq aliō ꝯsideratū a nāli ut ē qd diffinibile ē maxia difficultas. ¶ Ad cͦ euidētiaz sciēdū ꝙ maīfeste appet maximā difficꝉtatē eē ī diffinitiōibꝰ nālibꝰ si ꝯsidereṫ quō differēter diffiniūt dialecꝰ ⁊ nālis. duo aūt faċ. qꝛ pͦ dat dr̄iaz iter modū diffiniēdi logicū ⁊ nālē. 2ͦ ex his q̄ dixerat sepat nālē phꝫ ab artificibꝰ aliis. ibi [Aut nō ē aliqs q circa passiōes ⁊c̄.] Circa pͫ tria faċ. qꝛ pͦ ponit dr̄iaz iter diffōnes nāles ⁊ logicas. 2ͦ ex his que dixerat pbat diffōnes nāles eē magis cōpletas q̄ logicas. 3ͦ distiguit diūsa gn̄a diffōnū ut ōndat q̄ illaꝝ sit nālis ⁊ q̄ nō sit nālis. 2ͣ ibi [Rō qdē.] 3ͣ ibi [Sicͭ domꝰ rō.] Diċ ḡ ꝙ differēter diffiniet dialecꝰ ⁊ phicꝰ vnūqͦdq ipoꝝ: ut si diffiniēda ē ira qd ē. h qdē eni. i. dialecꝰ dicet eā eē appetitū recōtristationis aut aliqd hꝰi: ut appetitū pmutatiōis. ille aūt. i. nālis diċ irā eē feruorē sāguis: aut eē motū cal'i sāguinis circa cor: q̄rū aūt. i. de nūo q̄rū sic diffinietiū aliꝰ qdez assigāt māꝫ ut phisicꝰ. aliꝰ vͦo spēꝫ ⁊ rōnē ut dialecticus. ¶ Nōn^m aūt dialecͭꝰ magis eē artificē rōnalē: phicū vͦo magis eē realē: idͦ phisicꝰ magis ꝯsiderat formā ⁊ ut hēt eē reale ⁊ ut hēt eē ī mā. dialecꝰ vͦ eo ꝙ sit artifex magis rōnal' pōt diffinire accipiēdo solū rōnē ⁊ formā: absq eo ꝙ ī suis diffōnibꝰ accipiat māmi. [Deinde cū dicit.

¶ Rō qdem enim hec rei. necesse est eē in materia huiusmodi si erit.

¶ Hic ōndit diffōnes nāles eē magis cōpletas q̄ dialecͭas dicēs. ꝙ hec rō seu hec itētio ut hēt lr̄a cōmēti: seu hec qdditas exp̄mēda p diffōnē ē spēs rei. i. forma q̄ hēt eē ī re ⁊ ī mā. necē est aūt hāc formā si erit. i. si existit eē in mā hꝰi. i. ī mā reali ⁊ sibi pportiōata. ⁊ qꝛ sic aliqd hēt eē sic hēt cogści ⁊ diffiniri: si rō dāda ē de forma q̄ hēt eē ī re ⁊ ī mā: nunq̄ erit pfecta ⁊ cōpleta nisi ibi ponaṫ ipsa mā. ¶ Notādū ḡ magis cōplete diffinire phisicū q̄ dialecticū cū ipe in diffinitiōibꝰ reꝝ nāliū ⁊ formarū existiū in mā ponat ipsaꝫ māꝫ: qͦd nō facit dialecticus: qui solum ꝯsiderat rōnē ⁊ formā. ⁊ qꝛ difficile est diffinire aliqd pfecte ⁊ cōplete ex ipsa dr̄ia que est iter dialecticū ⁊ phicū: patet difficultatē esse magnā circa diffinitiones phisicas. [Deinde cum dicit.

¶ Sicut domꝰ rō qdē quedā talis: qꝛ coopimētū phibēs corruptiones a uētis ⁊ ībribꝰ: ⁊ caumatibꝰ: hec aūt dicit lateres ⁊ lapides: ⁊ ligna. alia vͦo in his spēꝫ pp ista.

¶ Distinguit diuisa gn̄a diffōnū ut sepet diffōnes nāles ab aliis uel ut ōndat q̄ illarū diffōnū sint nāles ⁊ quō diffiniēdū ē aliqd nālr. duo ḡ faċ: qꝛ pͦ tāgit tria gn̄a diffōnū siue tres modos diffiniēdi. 2ͦ ostēdit duos illoꝝ modoꝝ eē nāles: aliū vͦo nō eē nālē ibi [Que igiṫ nālis.] Dicit ḡ ꝙ vna diffinitio domꝰ ē qdē rō ponēs solā formā: ut qꝛ est opimētū phibēs corruptiones a uētis ībribꝰ ⁊ caumatibꝰ. hec aūt. i. alia diffō diċ solaꝫ māmi: ut cū dr̄ domꝰ ē lapides lateres ⁊ ligna. alia vͦo ē 3ͣ diffō q̄ diċ spēm. i. formā ī his. i. in tali mā pp illa. i. pp talē finē. ⁊ hec est diffō cōpleta cōprehēdens magis cōplete q̄ sūt de rōne diffiniri. ¶ Notādū aūt esse modū phi ꝙ illā diffōnē appellat formalē q̄ ē demr̄atiōis pncipiū ⁊ q̄ īponit necītatē aliis. illā vͦo appellat mālē q̄ ē demr̄atiōis ꝯclō ⁊ cui īponiṫ necītas. cū ḡ finis īponat necītatē efficienti: efficiēs forme: ⁊ forma mãe: diffō data per finē uel per efficiētē uel per formā diciṫ formalis respectu diffinitiōis date per māmi. phus ergo in loquēdo de diffinitionibꝰ nō distinguit iter finē ⁊ formā: sed ipsam diffinitionē datā per finez appellat formalem: immo si bn̄ cōsideranṫ ptacta: diffinitio data per finem est magis formalis q̄ aliq̄ alia. qꝛ finis est cā cārū ⁊ finis imponit necessitatē oibꝰ aliis. ¶ Notandū ēt ꝙ ex h manifeste pꝫ ꝙ hec diffinitio ire qͦd est appetitus ire recōtristationis. ⁊ hec domꝰ diffō qͦd est coopimētū phibēs corruptionē a uentis imbribus ⁊ caumatibꝰ: est diffō formalis. nā lꝫ iratꝰ finalr itēdat punire ⁊ recōtristari puipēdētē. ⁊ lꝫ hic sit finis domꝰ

f.phisicē corruptiões a uētis & ibrib⁹: nihilominus tñ he diffōnes formales sūt. qr diffōnes date p finē formales dici debēt ut est p hita manifestū. ⌈Deinde cū dicit.

¶ Que igit nālis harū utrū q̄ circa mā͞z: rōnē aūt ignorās: aut q̄ circa rōnē soluz: aut magis q̄ est ex utrisq͡z. illoꝶ aūt q̄s utreq͡z.

¶ Distinctis modis diffiniēdi iuestigat q̄ illaꝶ diffōnum sūt nāles dicēs: q̄ igit harū diffōnū ē nālis utrū diffō q̄ ē circa mā͞z. ignorās aūt rōnē & formā aut ē nālis diffinitio illa q̄ ē solū circa rōnē & formā: aut magis dz dici nālis diffō q̄ ē utriusq͡z. & sbdit q̄ illoꝶ aūt q̄s est nālis: & alt q̄ uterq͡z. ¶ Notādū aūt q̄ cū tres sint modi assigāti diffiniēdi uterq͡z mōus. i. duo illoꝶ modoꝶ sūt nāles. 3⁹ vō ē inālis. nā diffō ponēs formā solā nō est nālis: sz diffō ponēs māꝫ: & illa q̄ īnuit utrūq͡z ut mā͞z & formā nāles sūt. ¶ Notādū ēt q̄ lz due diffōnes sint nāles ut illa que ponit mā͞z & q̄ ponit utrūq͡z: magis est tñ nālis ponēs utrūq͡z q̄z ponēs māꝫ tm: eo q̄ mā nō sit nā nisi per cōparationē ad formā. ut pbat scdo phisicoꝶ. ¶ Notādū ēt pħm oia hec adducere. ut ostēdat quāta difficultas sit circa ꝯsiderationē aie. & circa passiones eius put talia sunt diffinibilia nāliter eo q̄ diffinitiones talium quāto magis cōplete sunt tanto magis naturales iudicant. ⌈Deinde cum dicit.

C.17 ¶ At vō nō est aliq̄s q̄ circa passiones māe nō sepabiles: & ut non sepabiles sunt ꝟsect sed phisic⁹ circa oēs quecūq͡z hui⁹ corpis & huius māe opa & passiones sunt.

¶ Ex his que dixerat dat diāꝫ iter phisicū & alios artifices. & qr h⁹ dīa hic q̄si icidētalr adducit. iō tria fac. qr p° ponit h⁹ dīam. scdo qr q̄si digressionē fecerat a pposito redit ad pncipale itēꝫ ostēdēs q̄les sunt passiones aie ꝯsiderate a nāli: & q̄ūo hēant diffiniri. 3° ꝯtinuat se ad tractatū. & ad ptē executiuā ostēdens q̄liter de aia sit tractādū & exequēdū. 2ᵃ ibi⌊Sed redeundū est. ⌋3° ibi⌊Intēdētes aūt. ⌋Circa pᵐ duo facit. qr p° ondit q̄ ptinēt ad phisicū. 2° ex his q̄ dixerat dat diāꝫ iter phisicū & artificiales alios ibi⌊Circa q̄scūq͡z aūt⌋ Dic ḡ. at vō nō est aliq̄s circa passiōes māe nō sepabiles neq͡z iq̄ntū sūt sepabiles supple nisi phisic⁹: sz phisic⁹ est circa oēs passiōes & q̄cūq͡z opa & passiōes sunt talis corpis. s. nālis & māe h⁹ q̄ ē. s. nālis. ⌈Deide cū dic.

¶ Circa q̄scūq͡z aūt nō inq̄ntū huius aliꝰ: ut de q̄busdā quidē artifex est si cōtingat ut instructor aut medicus.

¶ Ex his q̄ dixerat sepat phisicū ab alijs artificib⁹. circa qd duo fac pħus. qr p° sepat phisicū ab artificib⁹ pcticis. 2° a speculatiuis ut a mathe^co & diuio ibi⌊Nō sepabiliū qdē. ⌋Dic ḡ q̄ artifex q̄ est circa q̄scūq͡z passiones que nō sūt h⁹. i. que nō sunt corpis nālis ut nālis est ali⁹ a phisico: ut artifex practic⁹ ut istructor aut medic⁹ si ꝯtingat ipm ꝯsiderare de q̄busdā passiōib⁹ corporis nālis. qr ꝯsiderat de eis nō ut nāles sunt. opꝫ tales artifices differre a pħo nāli. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Nō sepabiliū qdē. Inquātū aūt nō talis corpis passiōes: ꝟ ex restrictiōe mathematic⁹. Scdꝫ aūt q̄ oio sepate pm⁹ pħus.

¶ Sepat phisicū a mathe^co & a diuio dicēs q̄ passiōes q̄dē de nūo nō sepabiliū inq̄ntū nō sūt talis corpis. i. inquātū nō sūt i tali corpe nāli: sz ut ex restrictiōe. i. ut p ꝯsiderationē restrigunt. ul' ut hēt alia lr̄a: ex remotiōe. i. ut remouent & abstrahunt a tali mā: illas passiōes ul' illas res ꝯsiderat mathe^c⁹. sz res q̄ sūt sepate & sz q̄ sūt sepate ꝯsiderat pm⁹ pħs. Differt ḡ nālis a mathe^co & a p° pħo. qr pm⁹ pħs ꝯsiderat sepata & ut sūt sepata. mathe^c⁹ vō lz nō ꝯsideret sepata: ꝯsiderat tñ ea ut sūt sepata. phic⁹ vō ñ ꝯsiderat sepata: nec ut sūt sepata. ¶ Nōtandum ergo q̄ hēc duo tetigerat de phisico. vꝫ q̄ ꝯsiderat passiōes nāles ut sūt corpis nālis: & q̄ ꝯsiderat talia ut nō sunt sepata: ita p hec duo differt ab alijs artificib⁹. rōne eni isepabilitatis differt phisic⁹ a mathe^co & diuino: sz rōne nālitatis differt ab artificib⁹ practicis: ut ab edificatore & medico: & maxie a cyrurgico: qr tales ꝯsiderāt i corpe nāli aliq̄ nō nālia: sz p artē iducta. ¶ Notādū ēt q̄ ut coiter ponit istd additū p qd sepat phisic⁹ ab alijs artificib⁹ nō ē oino ext̄ ppositū. nā cū fecisset mētionē de diūsis modis diffiniēdi: qr sm diūsos modos diffiniēdi sumit diuersitas artificū: cōgruum fuit post illos diffinitiuos modos dare differētiā iter ipos artifices. & inter ipsas sciētias. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Sed redeūdū est vñ uenit sermo. Dicebam⁹ aūt q̄ passiōes aie nō sepabiles a phisica mā aialū inquātū tales existūt: sic furor & timor: & nō sicut linea: & planum.

¶ Quia q̄dāmō digressionē fecerat redit ad ppositū dicēs q̄ redeūdū est vñ uenit sermo. dicebam⁹ aūt q̄ passiones aie nō sepabiles a phisica. i. a nāli mā aialiū inq̄ntū tales existūt sūt furor amor timor gaudiuꝫ &c. talis que nō sunt sicut linea & planū. i. supficies que hnt ꝯsiderari & diffiniri sine mā sensibili. Sed h⁹ passiōes aie & etiā ipsa aia cuius sunt tales passiones diffiniri habet per ipsum corpus & per māꝫ nālē. ⌈Deide cū dic.

¶ Intēdētes aūt de aia necesse est sit dubitātes de q̄b⁹ bñ dubitare opꝫ ptrāseuntes priorꝫ opiniones cōprehēdē q̄cūq͡z aliq̄d de ipsa enūciauerūt: ut bñ q̄dē dicta accipiamus. Si vō aliq̄d nō bñ hec uereamur.

¶ Cōtinuat se ad tractatū & ptē executiuā ostēdēs q̄lr de aia sit tractādū & exeq̄ndū dicēs q̄ itēdētes aūt de aia necē est dubitātes eē de bñ dubitabilib⁹ de q̄b⁹ dꝫ i disponib⁹ abūdare: & opꝫ nos eē ptrāseūtes opiones priorꝫ. i. ātiq̄rū: & cōphēdē. i. apphēdē dcā a q̄buscūq͡z aliq̄d de ipsa aia ānūciauerūt & h debem⁹ face: ut ātiq̄rū q̄dē bñ dcā accipiam⁹. i. acceptem⁹. Si vō aliq̄d non sit ab eis bñ dcm̄ veam. i. timeam⁹ accipe & acceptare illud.

P Ricipiū aūt q̄ōnis apponē q̄ maxime vident iee sz nāꝫ: aiatū igit ab iaiato i duob⁹ maxime differre videt. videlicet motu & sensu. accipim⁹ aūt & a pgenitorib⁹ fere hec duo de aia.

¶ Finito phemio hic ponit tractat⁹ ul' ps executiua in q̄ sz modū ptaxatū i phemio. p° exeq̄t de aia sz opionē aliorꝫ. 2° exeq̄t de ea sz opionē ppriā. 2ᵃ ps icipit i pn° 2ⁱ lib^i ibi⌊Que q̄dē a priorib⁹. ⌋Circa pᵐ duo fac. qr p° exeq̄t de aia sz opionē aliorꝫ q̄ntū ad totā aiaꝫ. 2° exeq̄t de aia sz opionē aliorꝫ q̄ntū ad ptes ei⁹. 2ᵃ ps icipit circa finē p⁹ pmi lib^i ibi.⌊Qm̄ aūt cogscē aie est & sentire &c.⌋ Circa pᵐ duo fac. qr p° ꝯtinuat se ad dicēda. 2° exeq̄t de itēto ibi.⌊Dicūt eni q̄dā.⌋ Dic ḡ q̄ pnᵐ aūt q̄ōnis. i. inq̄sitiōis de aia ē apponē. i. pponē illa q̄ maxime vident iee ipsi aie sz nāꝫ. hec aūt sūt duo: iō seq̄t q̄ aiatū igit ab iaiato i duob⁹ maxie vi differre. vꝫ motu & sensu. & sbdit q̄ h fere duo de aia accepim⁹ a pgenitorib⁹ nr̄is. vꝫ q̄ iuestigauerūt ipsam motū & sensū. ¶ Notādū aūt q̄ quelibet res est ingrēda & iuestigāda per sibi ppria. igit si uolumus ingrere & iuestigare de aia pnᵐ hui⁹ inq̄sitiōis debet eē p ea que isunt ipsi aie. & que sūt ei ppa sz nāꝫ. ¶ Notādū ēt q̄ illa sunt

ꝑpa alicui p q̄ illō differt ab aliis. illa ḡ erūt ꝑpa aīe p que aīatū differt ab iaīato. hec aūt sūt duo. motꝰ ⁊ sensus. qn̄ eni videmꝰ ꝙ aliqd mouet se ⁊ ꝙ sentit iudicamus ipz aīatū eē. iuestigāda est ḡ aīa p motū ⁊ sensuz uł iuestigāda ē p h̄ ꝙ ē cā motꝰ ⁊ cā sēsus. [Deni. c. d.

Dicūt eni qdā: ⁊ maxīe: ⁊ p̄mo eē aīam id qđ est mouēs: extimantes aūt qđ non mouet ip̄m nō ꝯtigere mouere alterum. coꝝ que mouent aīaz sic arbitrati sunt eē.

Exeqt̄ de itēto. circa qđ duo facit. qꝛ p̄ᵒ narrat opiones aliorꝝ circa aīaz. 2ᵒ eas reprobat. ibi. [Cōsiderādū aūt p̄ᵐ.] Ad euidētiā aūt p̄ᵉ ptis sciēdū ꝙ ꝓgēitores nři ⁊ antiq pħi de aīa tractātes qdā conati sūt inuestigare aīaz motu, qdā cognitiōe ⁊ sensu. qdā v̄o utroqꝫ mō. tria ḡ facit. nā p̄ᵒ narrat opiones antiqrū de aīa iuestigātiū aīaz motu. 2ᵒ narrat opionē iuestigātiū eaz cognitiōe ⁊ sensu. 3ᵒ narrat opionē iuestigātiuz ipsam utroqꝫ modo. 2ᵃ ibi. [Quicūqꝫ aūt ad cogscē.] 3ᵃ ibi. [Qm̄ aūt ⁊ motiuū.] Rursus aūt ad euidētiā p̄ᵉ partis sciēdū ꝙ ꝯm opionē antiquoꝝ idē est iuestigare aīaz ex eo ꝙ est mouēs uł ex eo qđ est p̄nᵐ mouēdi: ⁊ iuestigare ipaz ex eo qđ est qd mobile uł ex eo qđ mouet. credebāt eni antiq ꝙ nihil moueret nisi moueret. duo ḡ facit. qꝛ p̄ᵒ ait ꝙ antiq iuestigātes aīaz per viam motꝰ dicebāt ipaz eē aliqd qđ mouebat ⁊ qđ mouebatur. 2ᵒ narrat ⁊ adducit uarias opiones antiqrū iuestigātiū aīam per viā motꝰ ibi. [Un̄ democritꝰ.] Dicit ergo ꝙ antiq qdā eni ⁊ maxime ⁊ p̄mo dicūt aīaz esse id qđ est mouēs. existimātes aūt ꝙ id qđ nō mouetur nō ꝯtingē ip̄m mouē. ⁊ qꝛ sic est sic arbitrati sunt antiqui aīaz eē alterum aliqd coꝝ que mouent.

Dubitaret forte aliqs. utrū hoc sit uerꝫ ꝙ nihil mouet nisi moueat. Dōm: ꝙ nō oē mouēs moueri duplici via uenari possumus. p̄ᵃ via sumit ex eo ꝙ nō ꝯtigit abire in infinitū. 2ᵃ sumit ex eo ꝙ illud qđ est per accn̄s sepatur ⁊ ꝯtingit nō esse. p̄ma via sic patet. nam ut ꝓbat in. 7. pħiᵉ. oē qđ mouetur ab alio mouet. si ergo hoc mouēs mouet. mouebit ab alio. ⁊ qꝛ nō est abire in infinitū opꝫ deuenire ad aliqđ mouens imobile. 2ᵃ via sic patet. nam motꝰ per se nō est in mouēte: sed in moto. sicut enim fractio nō est in frāgente sed in fracto: ⁊ sicut alteratio per se non est in alterāte: sꝫ in alterato. sic uł̄r motꝰ nō est in mouēte: sꝫ in moto. Accidit itaqꝫ moueri: vn̄ mouēs est ꝙ i eo fit motꝰ. ⁊ qꝛ qđ est p accn̄s sepat ⁊ ꝯtigit nō eē: ꝯtigit ꝙ repiat motor in q̄ nō erit motꝰ. ⁊ p ꝯn̄s ꝙ nō mouebit. nō ḡ bn̄ opinabant antiq dicētes aīaz eē aliqd qđ mouet: eo ꝙ nō ꝯtigit aliqd mouē nisi moueat ipꝫ: nec est uł̄r uerꝫ ꝙ oē mouēs moueat: ⁊ sic ꝯtigit aīam moueri moto corpe hoc est p accn̄s: nō p se. [Deīde cū dicit.

Un̄ democritꝰ qdē ignē quēdā: aut calorē eē dic̄ ipaz. Infinitis igit existib̄ꝰ figuris ⁊ athomis: q̄ sūt spēi rotūde ignee: ⁊ aīaz dic̄ ut in aere moto: que uocent decisiōes que vident per portas in radiis quaꝝ oē semē elemēta dic̄ Democritꝰ totius nāe.

Narrat uarias opiones antiqrū iuestigātiū aīam per viā motꝰ. circa qđ 4ᵒʳ fac ꝯm ꝙ q̄tuor tales opiones nārat. nā p̄ᵒ narrat opionē democriti. 2ᵒ opionē leucippi. 3ᵒ opionē pictag. 4ᵒ narrat opionē anaxa. 2ᵃ ibi [Similr aūt leucippꝰ.] 3ᵃ ibi. [Uł̄r aūt ⁊ a pictagoricis.] 4ᵃ ibi. [Silr aūt ⁊ anaxagoras.] Dic̄ ḡ ꝙ democritꝰ dic̄ ipaz aīaz eē quēdā ignē aut eē quēdā calorē igneū nā existib̄ꝰ infinitis figuris ⁊ athomis democritꝰ dicit aīaz eē ignē. i. eē athomos uł decisiōes igneas q̄ decisiones sūt spēi rotūde. dicebat eni democritꝰ aīaz cōponi ex athomis q̄ erāt nāe ignee ⁊ erāt figure rotūde. nam ut i aere appet q̄dā sūt corpa ꝑua mota: q̄ ꝑua corpa ꝑꝑ sui ꝑuitatē uocant decisiōes q̄ decisiōes vident i radiis p portas: de nūo q̄ꝝ decisionū dixit democritꝰ eē oē semē ⁊ eē elta. i. p̄nᵃ totiꝰ nāe. Notādū aūt ꝙ cū sumꝰ ex̄ ad lumē. qꝛ disgregat visus nr̄ nō possumꝰ vidē has decisiōes nec hos athomos ꝑꝑ sui ꝑuitatē. sed cū sumꝰ in domo ⁊ p portas uł fenestras intrant solares radii tūc in illis radiis apparēt he decisiōes: ⁊ hi athomi q̄s decisiōes dicebat democritus eē oē semē ⁊ uł̄e semē ⁊ uł̄ia p̄ncipia totius nāe: idest oīum rerum nālium.

Dubitaret forte aliqs. q̄re democritꝰ posuit hos athomos ⁊ has decisiōes eē uł̄ia p̄nᵃ totiꝰ nāe. Dōm ꝙ de h̄ in libro de ḡnatiōe diffusiꝰ diximꝰ: sed q̄ꝫtū ad p̄ns spectat antiq pħi nesciuerūt resoluē corpa in māꝫ ⁊ formā ⁊ nō potuerūt ad h̄ ꝑtigē ut cogscerēt ꝙ p̄nᵃ nāe eēnt nec erāt mā ⁊ forma: sꝫ oēs posuerūt hᵒʳ p̄nᵃ eē aliq̄d corpꝰ uł aliq̄ corpa nā aliq p̄nᵐ oīuꝫ dixerūt eē aerē aliq aquā: ⁊ sic de aliis. h̄ viso dicamꝰ ꝙ duo sūt de rōne p̄ncipii. simplicitas ⁊ v̄tuositas. sunt eni p̄nᵃ simplicia: qꝛ ad ea stat resolō aliorꝫ. ⁊ sūt v̄tuosa: qꝛ ex eis fiūt alia. ⁊ v̄tꝰ eoꝝ se extēdit ad alia. cū ḡ hᵒʳ decisiōes ⁊ hᵒʳ athomi sint corpora ualde parua ⁊ videant eē ualde v̄tuosa eo ꝙ continue moueant: si p̄nᵃ reruꝫ nālium debemus ponere ꝙ sint corpora: aliquā apparentiam hēbat positio democriti ꝙ hᵒʳ corpora parua essent principia alioꝝ.

Ulterius forte dubitaret aliqs: q̄re democritꝰ posuit aīaz cōponi ex athomis nō q̄buscūqꝫ sed ex athomis q̄ erāt nāe ignee. Dicēdum ꝙ ignis iter oīa alia elemēta est maxīe actiuus ⁊ est formalior ceteris elemētis: ⁊ qꝛ aīa hēt rōnē forme ⁊ hēt rōnem motiui ⁊ actiui respectu corpis si ex aliquibus athomis debebat cōponi aīa digna erat ꝙ cōponeret ex athomis actiuioribꝰ ⁊ formalioribꝰ: cuiusmodi sūt athomi nāe ignee. Rursuꝫ adūtēdū est ꝙ cū ab aīa hēat eē vita: ⁊ vita ꝯsistat i calore: dixit democritꝰ ipaz q̄dē aīaz eē ignē quēdā aut calorē. i. eē ignē aut igneam.

Ulterius forte dubitaret aliqs. q̄re democritꝰ posuit aīaz eē ex athōis rotūdis. vꝫ eni ꝙ potiꝰ debuit eā ponē ex athomis piramidalibꝰ: qꝛ piramis ꝑꝑ acumē vꝫ magis hilis ad motū q̄ꝫ figura rotūda. acutū eni bn̄ scidit mediū. ⁊ p ꝯn̄s vꝫ bn̄ mobile. Dōm ꝙ si p motū debemꝰ iuestigare aīaz: opꝫ ꝙ h̄ fiat p motū q̄ sit sibi ꝯgruus. motꝰ aūt factꝰ ab aīa est ad oēm diīā pōnis. figura ḡ angularis: qꝛ nō est habilis ut moueat ꝯm oēꝫ diīā sitꝰ ex athomo figure piramidalis uł cuiuscūqꝫ figure hn̄tis angulos nō posuit democritꝰ cōponi aīaz: sed ex athomis rotūdis aptis natis moueri ad oēm diīā situs. [Deinde cuꝫ dicit.

Silr āt ⁊ leucippꝰ hoꝝ āt sp̄ica aīam ꝑꝑ id ꝙ maxime p̄nt penetrare p oē hiꝰ figure ⁊ mouē reliq̄ cum moueant: ⁊ ipa arbitrātes aīam eē efficiēs in aīalibꝰ motum.

Narrat opionē leucippi. circa qđ duo fac. qꝛ p̄ᵒ fac qđ dictū est. 2ᵒ qđ dixerat māifestat p signū. ibi [Uñ ⁊ viuēdi.] Dic̄ ḡ. ꝙ silr leucippꝰ dicebat aīaz eē sp̄ica corpora de nūo hoꝝ corpoꝝ idiuisibiliū ꝑꝑ id ꝙ talia corpora que sūt hᵒʳ figure sp̄ice maxīe p̄nt penetrare p oē. i. per oēꝫ diīā pōnis ⁊ mouē reliq̄ corpa cū moueant ⁊ ipa. hiꝫ ḡ pħici pōebāt aīaz cōponi ex talibꝰ corpibꝰ mouētibꝰ: qꝛ erāt arbitrātes aīaz eē efficiēs motū i aīalibꝰ. Nōnᵐ āt democritū ⁊ leucip. fuisse socios ⁊ collegas vn̄ qđ dicebat vnꝰ dicebat ⁊ alꝰ. arbitrātes ḡ erāt ābo silr qꝛ siłeꝫ opionē hēbāt. Nōnᵐ ēt opionē demo. ⁊ leucippi in h̄ ꝯsistē ꝙ cū aīa sit efficiēs motū i aīalibꝰ ⁊

hoꝰ motꝰ sit ad oēz distam sitꝰ signū est aīam cōponi ex athomis rotūdis que pñt p oē penetrare ꝛ moueri ad oēm distaz sitꝰ. ¶ Notādū ēt ꝙ hꝰ athomi ꝛ hꝰ corpa rotūda dicunt mouere reliq corpa cū moueant ꝛ ipsa: qꝛ ut tactū est crediderūt aliq phisici nihil mouere aliud nisi moueat ꝛ ipsum. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Vñ ꝛ viuēdi terminū ēē respirationem. Cōstrigēte eni eo ꝙ corpa ɔtinet: ꝛ extrudēte figuras pbētes aīalibꝰ motū: ex eo ꝙ nō est ipsas qescē nullatenꝰ auxilium fieri de foris igrediētibꝰ alijs huiusmodi in respirādo. phibē eni has: ꝛ que isunt aīalibus disgregari sil' phibēs ꝛ ɔstringēs ꝛ cōprimēs: ꝛ viuē anteq̄ʒ diu pñt hoc facere.

¶ Qd dixerat manifestat p signū. ostēdit eni quō democritꝰ ꝛ leucippꝰ declarabāt p qddā signū ꝙ aīa erat ex athomis ɔstituta dicēs. vñ ꝛ viuēdi terminū dicūt ēē respirationē. nā ipso corpe aeri eo qd ɔtinet hꝰ corpa indiuisibilia ɔstringēte hꝰ corpa ꝛ extrudēte. i. exterius emittēte figuras pbētes aīalibꝰ motū ex eo ꝙ nullatenꝰ nō ē ipsas figuras ul' ipos athomos qescēdo dicebāt auxiliū fieri de foris igrediētibꝰ alijs hꝰ athomis in respirādo. dicebāt eni phibē has figuras ul' hos athomos q sūt i aīalibꝰ disgregari. nā genꝰ athomoꝝ p respirationē igrediēs est sil' phibēs ꝛ ɔstringēs ꝛ cōprimēs alios athomos nō pmittēs eos disgregari. vnde dicebāt aīalia tādiu viuē q̄ʒdiu pñt h facē. ¶ Notādū aūt itētionē hꝰ lrē i h ɔsistē: ꝙ qꝛ athomi ex qbꝰ cōponit aīa: nullo mō qescūt: s; sūt ualde mobiles: ꝛ nisi cōprimerent stati discederēt ab inuicē ꝛ dissolueret aīa. iō posuit Democritꝰ ꝙ aīal idiget respiratiōe. qꝛ aer exterior ɔtinēs hꝰ athomos cū attrahit p respirationē extēdit ꝛ immittit alios athomos exteriores q cōprimūt athomos: ex qbꝰ cōponit aīa ne dissoluant. ꝛ sic ɔtinuat vita qꝛ tādiu viuit aīal q̄ʒdiu pōt respirare: ꝛ q̄ʒdiu pōt hoc auxiliū facē. g auxiliū fit de foris. qꝛ athomi exītes exteriꝰ ꝛ de foris cū p respirationē igrediunt itēriꝰ auxiliāt aīali ut ɔtinuet i vita. ꝛ qꝛ sic ē: signū ē ꝙ aīa q dat vitā aīali ut cōposita ex athomis cū p athomos ɔtinuet hꝰ vita. ¶ Notādū ēt ꝙ ubi nos hēmꝰ auxiliū fieri de foris: alia lrā hēt auxiliū fieri celitꝰ qd forte dictū aludit pōni Pictaᶜᵉ. quā in aliquo secuti sunt Democritꝰ ꝛ Leucippꝰ. di eni posuisse Pictagoras celū esse magnū aīal. p cꝰ hlatū ꝛ respirationē attrahit iste aer: sic plenꝰ athomis. ꝛ qꝛ p athomos i h aere exītes auxiliant aīalia ut ɔtinuent i vita di: hꝰ auxiliū fieri celitꝰ.

Dubitaret forte aliqs quō athomi exteriores q sūt de foris auxiliant nos ꝛ faciūt ad ɔtinuationē vite. ¶ Dicēdū ꝙ sequēdo opionē Democriti ꝛ ponēdo aīaz cōponi ex athomis in respirādo ꝛ attrahēdo aerē exteriorē plenū ex athomis: ut Cōᵗᵒʳ innuit sup hūc locū: tripˣ auxiliū ɔseqmur. pᵐ ē ꝙ athomi ex qbꝰ cōponit aīa eo ꝙ sunt nāe ignee ꝛ figure rotūde sūt adeo hiles ad motū ꝙ nullo mō ɔtigit eos qescē: s; semp ɔtīgit aliquē ex eis discedē. p athomos g attractos exteriꝰ auxiliamꝰ. qꝛ suppleꝰ locꝰ descēdētiū athomoꝝ. nā si aīa est cōposita ex athomis: ꝛ sp discedūt aliq ex eis si nō attraherent aliq athomi supplētes locū discedētiū stati corrūperet aīal. 2ᵒ auxiliamur p hꝰ athomos attractos de foris. qꝛ illi cōprimūt alios athomos ex qbꝰ cōponit aīa ꝛ nō pmittūt eos ita discedē. 3ᵒ iuuamꝰ p hꝰ athomos. qꝛ sic vnꝰ carbo ignitꝰ fortificat ꝛ roborat ad pñtiā alterꝰ carbonis igniti: sic athomi ex qbꝰ cōponit aīa roborant ꝛ fortificant ꝛ ualidiꝰ opant opa eis debita ad pñtiā athomoꝝ exterius acutoꝝ. hec aūt tria satis innuunt i lrā ubi di: ꝙ athomi exteriꝰ attracti phibēt athomos ex qbꝰ cōponit aīa ꝛ ɔstrigūt ꝛ cōpmūt. phibēt eni eos ꝙ nō pmittūt ipsos sic de facili disgregari. ɔstrigūt eni eos: qꝛ nō pmittūt eos sic rarefieri: eo ꝙ suppleāt ꝙ subintrāt locū discedētiū athomoꝝ. cōprimūt aūt ipsos: qd faciēdo fortificāt eos ꝛ reddūt eos ualidiores ad opandum opera eis debita. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Videt aūt ꝛ a pictagoricis dictū eādē hēre itelligētiā. Dixerūt eni qdā ipoꝝ aīam ēē q sūt i aere decisiōes: alij āt has mouēs.

¶ Ponit pōnē Pictagore. Circa qd tria fac. qꝛ pᵒ pōit hꝰ pōnē. 2ᵒ assignat pōnis rōnē. 3ᵒ ex his q dixerat ɔcludit ꝙ oēs hi phi q noiati sūt uenati sūt nāz aīe ꝛ ɔsiderauerūt ipaz ex pte motꝰ. 2ᵃ ibi. De his āt. 3ᵃ ibi. Videt aūt. ⌈ Dic g ꝙ dcm a pictagoricis vi eādē hēre itelligētiā. i. eādē hēre sniaz cū dcō Democriti ꝛ Leucippi. nō tñ ipsi pictagorici hr ɔueniebāt cū pōne Democriti: sed qdā ipoꝝ dicebat aīaz ēē has decisiones que sunt in aere: ꝛ isti simplr ɔueniebāt cū Democrito: alij aūt pictagorici dixerūt ꝙ aīa nō est hꝰ athomi: nec hꝰ decisiones: sed est qdā virꝰ mouēs has decisiones: ꝛ hos athomos: ꝛ huiꝰ opionis di fuisse qdā phs noīe Archilaus magr socratis. ¶ Notādū aūt ꝙ pictagorici dicunt illi q secuti sūt pictagorā. sic giter aristotelicos. i. iter seqntes Aristoᵗᵉᵐ sūt opiones uarie: ꝛ qdā opināt vnū ꝛ qdā aliud: sic iter picᵒˢ poterāt ēē uarie opiones ꝛ qdā poterāt opiari vnū: ꝛ qdā aliud. ⌈ Deide cuz dic.

¶ De his aūt dictū ē pp id qd ɔtinue vident moueri: ꝛ si sit trāqllitas nimia. In idē aūt ferūt ꝛ qcūqʒ dicūt aīaz ēē qd seipʒ mouēs.

¶ Assignat huiꝰ pōnis rōnē dicēs: ꝙ dcm ē de his vʒ q re aīa dicat cōposita ex athomis. nā h ē pp h ꝙ hꝰ athomi ɔtinue vident moueri. ꝛ si sit nimia tranqllitas i aere: ꝛ qꝛ aīa ponit ēē qd mouēs cū sm antiquoꝝ opionē nihil moueat nisi moueat ꝛ ipm. dignū videbat eis ꝙ aīa ēēt cōposita ex athomis q sūt adeo mobiles. addit aūt ꝙ in id idē ferunt qcūqʒ dicūt aīaz ēē qd. i. esse aliqd seipm mouēs. hi eni ferunt i idē ꝛ tenēt eādez qdāmō sniaz: qꝛ ɔsiderāt aīaz rōe motꝰ. ⌈ Deide cū dic.

¶ Vident aūt oēs hi existimasse motū maxime ppriū ēē aīe: ꝛ alia qdē oīa moueri pp aīam: ipsam āt a seipa pp nihil videre mouēs qd nō moueat ꝛ ipsum.

¶ Cōcludit ex dictis ꝙ oēs hi phi ɔsiderauerūt de aīa ꝛ uenati sūt ipsam ex pte motꝰ dicēs: vident aūt oēs phi s. qui noiati sunt existimasse motū ēē maxime ppriū aīe: ꝛ alia qdē oīa moueri pp aīam: ipsam aūt aīaz dicebāt moueri a seipsa: dicebāt enim aīam moueri cū mouebat: ppter id ꝙ s; eos nihil videt mouēs qd nō moueat ꝛ ipsum. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Silr āt ꝛ anaxagoras aīaz dic ēē mouētē: ꝛ si aliqs aliꝰ dixit ꝙ oē mouet itellectꝰ.

¶ Ponit pōnē anaxagore: circa qd duo fac. qꝛ pᵒ narrat hꝰ pōnē. 2ᵒ cōparat pōnē eius ad pōnē democriti. ibi. ⌊ Nō tñ penitꝰ ⌋ dic g: ꝙ silr aūt ꝛ anaxagoras: supple ɔsiderauit aīaz ex pte motꝰ: qꝛ dic aīaz ēē mouētē alia ꝛ si aliqs aliꝰ secutꝰ ē anaxagorā: ꝛ dixit ꝙ itellectꝰ. i. aīa mouet oē. i. mouet oīa: sic dicēs: supple i eādē sciētiam ꝛ ɔsiderat aīam ex pte motꝰ. ⌈ Deinde cū dicit.

¶ Nō tñ penitus sicut democritus: ille qdē enim dicit simplr idē ēē aīam ꝛ itellectuz: uerū enim aiebat ēē qd videt vnde bñ dicere Homerū ꝙ hector iacet aliud sapiēs

nō itaqꝫ videt̄ itellectꝰ tanq̄ʒ potētia q̄dā que circa v̄itatē: ʒ idē dicit aīaʒ ꝛ itellectū.

¶ Cōparat opionē Anax. ad opionē Democriti oñdēs ꝙ democritꝰ magis certificauit nos. i. magis patenter locutꝰ est. ꝛ nō ita dubie loquebat̄ sicut Anaxa. circa qḋ tria facit. qꝛ pᵒ oñdit democritū patēter ꝛ manifeste locutū esse. 2ᵒ declarat anax. nō fuisse locutū patēter: sed dubie. 3ᵒ epilogat circa determiata. scḋa ibi. ⌊ Anax. aūt. ⌋ 3ᵃ ibi. ⌊ Quicūqꝫ qdē ergo in moueri. ⌋ dicit ḡ ꝙ cū anax. nō penitꝰ nos certificat de sua positione: sicut democritꝰ. nā ille qdē. i. democritꝰ simplr̄ dixit idē eē aīaʒ ꝛ itellectū: nō eni distiguebat democritꝰ iter itellectū ꝛ sensuʒ: uolebat aūt uerū esse qḋ vi. i. qḋ apparet sensui. dicebat eni sensuʒ hr̄e v̄tutē discipline ꝛ eē idē qḋ itellectꝰ: vn̄ cōmēdabat Homeꝝ dicēs democritꝰ: Homeꝝ bn̄ facē. i. bn̄ dicē cū dicebat ꝙ hector iacet: q̄si aliḋ sapiēs. democritꝰ itaqꝫ nō utit̄ uł nō vꝫ uti itellectu tāq̄ʒ sit potētia quedā que sit circa v̄itatē: ꝛ que sit disticta a sensu. sed idē dicit esse itellectū ꝛ aīaʒ: ꝛ itellectū ꝛ sensuʒ. ¶ Notādū aūt ꝙ Homerꝰ ponebat ꝙ qn̄ hector transmutabat̄ in sensu ꝛ in corpe ꝙ transmutabat̄ in itellectu: ꝛ iacebat q̄ʒ aliꝰ sapiēs. uolebat eni homerꝰ ꝙ qn̄ hector erat alienatꝰ i sensu: ꝙ iaceret q̄si sapiēs aliud. i. aliena: ꝛ uolebat ꝙ eēt alienatꝰ in itellectu: ex quo sequebat̄ ꝙ itellectꝰ eēt sensus. ꝛ qꝛ democritꝰ ponebat itellectū eē sensum: ideo cōmēdabat hoc dictū homeri: qꝛ cōcordabat positioni sue.

Dubitaret forte aliqs. utrū sit uerū dictū homeri ꝙ qn̄ aliqs est alienatꝰ in sensu ꝙ iaceat q̄si aliḋ sapiēs: ꝛ ꝙ sit alienatꝰ in itellectu videt̄ ꝙ sic: qꝛ frenetici alienati in sensu vn̄r aliena sape: ꝛ vn̄r eē alienati in itellectu. ¶ Dicēdū ꝙ alienatio in sensu p se nō fac̄ alienationē in intellectu. nec itellectꝰ est sensus ut opinabant̄ democritꝰ ꝛ homerꝰ: attn̄ qꝛ nō itelligimꝰ nisi cū fantasmate leso organo fantastico per accn̄s ipedit̄ opatio itellectꝰ.

Ulterius forte dubitaret aliqs quō democritꝰ opiabat̄ idē eē itellm̄ ꝛ sensuʒ ex eo ꝙ dicebat idē eē itellꝫ ꝛ aīaʒ. ¶ Dōʒ ꝙ democritꝰ nō loqbat̄ de oi aīa: ʒ solū loquebat̄ de aīa aīaliū: que mouet per desideriū ꝛ appetitū: imo ēt nō videbat̄ loq de aīa oīuʒ aīaliū: ʒ solū de aīa aīaliū respirātiū: cū pbaret cōpositā aīaʒ eē ex athomis: qꝛ respirādo ꝛ attrahēdo aerē plenuʒ athōis ꝯtiuabat̄ aīaliū vita: si ḡ idē erit itellꝰ: qḋ aīa taliū aīaliū nullū erit aīal respirās qḋ nō hēat itellm̄: qḋ eē nō posset nisi idē eēt itellꝰ ꝛ sensus: cū mlta sint aīalia respirātia hn̄tia solū sensū. ¶ Sciēdū ḡ ꝙ ex dictis democriti tripl'r pōt colligi ꝙ idē sit itellꝰ ꝛ sensus. pᵒ eni ꝧ colligit̄ ex eo ꝙ dicebat idē eē itellm̄ ꝛ aīaʒ. 2ᵒ ex eo qḋ ponebat ꝙ ueꝝ eēt oīʒ sensus dicebat eni ueꝝ eē qḋ videbat̄ sensui: cū ḡ v̄itas sit rectitudo sola mēte pceptibilis. ut dīc Anselmꝰ i liᵒ de v̄itate ꝛ v̄itas sit adeq̄tio reꝝ ꝛ itellectuū. ut dīc Boetiꝰ vꝫ ueꝝ eē ꝓpꝛiū oīʒ itellꝰ: g ḡ dīc ueꝝ eē oīm sensus dīc itellm̄ eē sensuʒ: ueꝝ eni formal'r nō cōparat̄ ad sensuʒ ʒ ad itelectū. 3ᵒ ꝧ idē colligit ex dicto democriti ex eo ꝙ cōmēdabat homerū hoc dicētez. ⌈ Deide cū dicit.

324. ¶ Anaxagoras aūt minꝰ certificat de ipa. Multotiēs qdē eni cāʒ eiꝰ ꝙ bn̄ ꝛ recte dicit eē itellectū: aliq aūt itellectuʒ hunc esse aīam. In oibꝰ eni ip̄m iēē aīalibꝰ magnis: ꝛ puis ꝛ honorabilibꝰ: ꝛ inhonorabilibꝰ: nō videt̄ aūt ꝑm prudētiā dictus itellectꝰ oibꝰ sil'r aīalibꝰ incē: sed neqꝫ oibꝰ hoibꝰ.

¶ Narrat pōnē anax. d. ꝙ anax. aūt minꝰ certificat. i. minꝰ certe ꝛ magis dubie loqt̄ de ipa aīa uł magis dubie loqt̄ de ipis. i. de aīa ꝛ itellꝰ: qꝛ mltotiēs qdē eni dīc intellm̄ nō eē idē qḋ aīa: ʒ dixit itellm̄ eē cām eiꝰ qḋ recte ꝛ bn̄ opat̄. alibi aūt dixit hūc itellm̄ eē aīaʒ: ait eni ip̄ʒ itllm̄ eē i oibꝰ aīalibꝰ magnis ꝛ puis honorabilibꝰ ꝛ ihonorabilibꝰ. ꝯrie ḡ loqt anax. de itellectu. nec certificat nos q̄l'r accipiat itellectū: nā itellectꝰ dictꝰ ꝑm prudētiā nō vꝫ iesse sil'r oibꝰ aīalibꝰ: sed neqꝫ videt̄ iēē oibꝰ hoibꝰ. ¶ Notandū aūt ꝙ bn̄ ꝛ recte agere ꝯᵗ per prudetiā: qꝛ prudentia est recta rō agibiliū: sicut ars ē recta rō factibiliū. ut declarat i hēt in. 6ᵒ ethi. cū ḡ anax. dixit itellectū eē cām bn̄ agēdi accipit itellectū dictuʒ ꝑm prudētiā que nō est idē qḋ aīa: nec iest oibꝰ aīalibꝰ imo sic acceptꝰ itellꝰ nō iest oibꝰ hoibꝰ: ʒ cū idē anax. dicat itellectū idē eē ꝙ aīa ꝛ iesse oibꝰ aīalibꝰ uel ꝯriat̄ sibiipsi uel equoce ꝛ ideterminate loqtur: nec certificat nos q̄l'r accipiat itellꝫ i hac ḡ pte magis ē cōmēdādus democritꝰ. qꝛ nō sic dubie ē locutꝰ. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Quicūqꝫ igit̄ i moueri aīatū aspexerūt: hi qdē maxime motū opinati sūt aīaʒ eē. 2ti.25

¶ Epilogat circa determinata. d. ꝙ qcūqꝫ qdē igit aspexerūt aīatū in moueri. i. q̄ʒtū ad motū. hi qdē maxime opinati sunt aīam eē qḋ motū uel qḋ motiuū ꝛ mouētē alia: dixerūt eni ꝙ aīa ipa mota mouebat ꝛ reliqua

Quicunqꝫ aūt ad cogn̄scē ꝛ sentire ea que sūt: isti dicūt aīaʒ eē p̄ncipia: aliꝗ qdē faciētes plura hec: aliꝗ v̄o vnū ꝧ.

¶ Postq̄ʒ phs determinauit opiones phoꝝ uenātiū aīaʒ per viā motꝰ. in pte ista determiat de opionibꝰ phoruʒ uenātiū aīaʒ ꝛ determinātiū de ipsa p viā cognitiōis ꝛ sensus: circa qḋ duo fac̄: qꝛ p̄mo ostendit quō antiq phi determiabāt de aīa p viā cognitiōis ꝛ sēsus. 2ᵒ qḋ dixerat manifestat p opionē Emp. ꝛ Platonis ibi ⌊ sicut Empe. qdē ⌋ dīc aūt ꝙ qcūqꝫ aūt aspexerūt aīaʒ ad cognoscē ꝛ sētire ea que sūt. i. entia. q. d. ꝙ qcūqꝫ cōsiderauerūt de aīa ex eo ꝙ ipsa sentit ꝛ cogn̄scit entia: isti dicūt aīaʒ eē p̄ncipia entiū: ꝛ qꝛ diuīmode loq̄bāt antiq de p̄ncipiis: qꝛ aliq posuerūt plra p̄nᵃ: aliq v̄o vnuʒ: ideo aliq erāt faciētes. i. dicētes aīaʒ eē plra ꝧ. i. plura p̄ncipia. aliꝗ v̄o dicebāt aīam eē vnū hoc. i. vnū p̄ncipiuʒ.

Dubitaret forte aliqs quō antiq uenātes aīmā per viā cognitiōis ꝛ sensus dixerūt ipaʒ eē p̄ncipia entiū. ¶ Dicēdū ꝙ oīs cognitio fit p assilatiōnē. nā nisi eēt silitudo rei cognite in cogn̄scēte oporteret rē illā ignoratā eē: hēt eni ꝧ v̄itatē tā i cognitiōe sēsus q̄ʒ itellectiua. nā nunq̄ʒ sensus sentiret aliqd nisi eēt in sensu silitudo rei sensibilis ꝛ nunq̄ʒ intelligeret itellꝰ aliqd nisi esset in eo silitudo rei itelligibilis: ut ḡ ponerēt antiq: ꝙ aīa posset cogn̄scē oīa dicebāt ipsaʒ hr̄e silitudinē cū oibꝰ: nō aūt videbat̄ ipsis ꝙ aīa posset hr̄e silitudinē cū oibꝰ nisi eēt cōposita ex p̄ncipiis oīuʒ: uolētes ḡ aīaʒ iuestigare p viā cognitionis dixerūt ipaʒ eē p̄ncipia oīuʒ: ut hr̄et silitudinē cū oibꝰ ꝛ ut posset cogn̄scē oīa: qꝛ ḡ posuerūt vnū p̄nᵐ oium dixerūt aīam eē illḋ p̄nᵐ: ut q dixerūt oīa eē ex aere dixerūt aīaʒ eē aerē. nā si aīa est aer hēt silitudinē cū oibus q̄ sūt ex aere: ꝛ pōt oīa talia cogn̄scē: dicētes v̄o ꝙ p̄ncipiū oīuʒ erat aq̄: ꝛ ꝙ oīa erāt ex aq̄ dixerūt aīaʒ eē aquā ponētes aūt nō vnū p̄nᵐ oium entiū: ʒ plra sicut fec̄ Empe. dixerūt aīaʒ eē illa plra p̄nᵃ: q̄re loquētes de aīa ꝛ inuestigātes eā per viā cognitiōis sicut diuisificabant̄ in loquēdo de p̄ncipiis: sic diuisificati sūt in loquēdo de aīa

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū bona eēt positio antiquoꝝ. ꝛ vꝫ ꝙ sic: qꝛ si cognitio fit p assilatiōnē: opꝫ aīaʒ eē cōpositā ex p̄ncipiis oīuʒ ad ꝧ ꝙ hēat silitudinē cū oibꝰ ut possit cognoscere oīa. ¶ Dicēdū ꝙ ut coiter ponit̄: iste fuit antiquoruʒ error: credebāt eni ꝙ cognitū deberet eē real'r in cog- Antiquorum error

ſcere.nõ videbat qdẽ eis po^le ꝙ aia poſſet cogſcẽ terrã niſi i ſe realr hͥet terrã.nec ꝙ poſſet cogſcẽ aquã ſi nõ i ſe realr hͥet aquã.hͦ ḡ poſito dicebãt ꝙ aia terrã cogſcit terra.⁊ aquã aq̃.ut p terrã quã hẽt aia apd ſe põt cogſcẽ aliã terrã/⁊ per aquã quã hẽt in ſe põt cogſcẽ aliã aquã:ſed hec po eſt falſa.qꝛ ut declarabit in 3° lapis nõ eſt in aia:ſed ſpẽs lapidis:ſic ẽt terra nõ eſt i aia ſed ſpẽs terre:aia ḡ q̃dãmõ eſt oĩa:⁊ oĩa ſunt in aia nõ ſm eẽ reale:ut ponebãt antiq:ſed ſm eẽ ſilitudinariũ ⁊ itẽtionale:eſt eni ſenſus ſuſceptiuus oĩuz ſpẽꝝ ſenſibiliu:⁊ itell's oĩuz ſpẽꝝ itelligibiliuz:ſuſcipiẽdo ḡ aia hͦ^ϑ ſpẽs poterit p ſenſuz aſſilari oĩb^9 ſenſibilib^9 ⁊ cogſcẽ oĩa ſenſibilia:p itellectũ ṽo aſſilari poterit oĩb^9 itelligibilib^9 ⁊ cogſcẽ oĩa itelligibilia. ⌈Deide cũ dicit.

¶ Sicut Empedocles qdẽ ex elemẽtis oĩb^9 eſſe:⁊ vnũq̃dq; eoꝝ aiam dicẽs:ſic terrã qdẽ terra cogſcim^9:aquã aũt aq̃:etherẽ aũt ethera:ſꝫ ignẽ igne mãifeſtũ ẽ:ꝯcordiã aũt ꝯcordia : diſcordia aũt diſcordiã.

¶ Mãifeſtat qd dixerat p opionẽ Empedo^lis ⁊ Plonis qui iueſtigãtes aiaꝫ p viã cognitiõis dixerũt ipaꝫ aiaꝫ ꝯſtare ⁊ eẽ cõpoſitã ex ꝑncipijs entiũ:circa qd duo fač qꝛ p° oñdit quõ Emp.dicebat aiaꝫ eẽ cõpoſitã ex ꝑncipijs entiũ.2° declarat quõ hͦ idẽ dicebat plato ibi⌊ Eodẽ aũt mõ ⁊ plo⌋ꝯtinuet ſic.bñ dico ꝙ antiq iueſtigãtes aiaꝫ p viã cognitõis dixerũt aiaꝫ eẽ ꝑn^a oĩuz entiũ ſic dixit empe.qui qdẽ dixit aiaꝫ eẽ ex oĩb^9 elemẽtis.i. ex oĩb^9 ꝑncipijs:⁊ dixit aiaꝫ eẽ vnũq̃dq; hoꝝ ꝑncipiorũ:ut poſſit oĩa cogſcẽ:ſic dicẽs:ꝙ terra qdẽ cogſcim^9 terrã.ethera.i.aerẽ cogſcim^9 ethere.i.aere.aquã cogſcimus aq̃.ignẽ igne:⁊ manifeſtũ eſt ꝙ ꝯcordiã cogſcimus ꝯcordia:⁊ p ꝯcordiã ⁊ diſcordiã que eſt corruptiua cogſcim^9 diſcordia.i.p diſcordiaꝫ. ¶ Notãdũ aũt Emp.poſuiſſe ſex ꝑn^a : q̃tuor mãlia ⁊ duo effectiua. dixit eni terrã aquã aerẽ ⁊ ignẽ eẽ ꝑn^a mãlia:ꝯcordiã ṽo ⁊ diſcordiã voluit eẽ ꝑn^a effectiua:ita ꝙ cõcordia eẽt ꝑn^m effectiuũ gñatiõis.diſcordiã ṽo corruptiõis. nã qñ elemẽta erãt ꝓportiõata ⁊ i ꝯcordia fiebat gñatio:⁊ qñ iproportiõata ⁊ i diſcordia fiebat corruptio. ⁊ qꝛ hͦ ſex ponebat ꝑn^a oĩuz entiũ:ut aia poſſet cogſcẽ oĩa ẽtia dicebat ipaꝫ ex oĩb^9 his ꝯſtare.⌈Deĩn cũ dič

26 ¶ Eodẽ autem modo Plato in Timeo animam ex elementis facit.cognoſci enĩz ſimile ſimili.res aũt ex principijs eſſe.

¶ Oñdit quõ plo ponebat aiaꝫ cõponi ex ꝑncipijs. Ad cui^9 euidẽtiã ſciẽdũ ꝙ entia q̃tũ ad pñs ſpectat tripl'r pñt ꝯſiderari.p° ut ſunt aliqd i ſe.2° ut referunt ad ſuũ ꝑn^m effectiuũ.3° ꝯſiderari pñt ut cõparant ad ens in q̃ coĩcãt:⁊ qd uir i oĩb^9 repit.ſi ꝯſiderent entia ut ſũt aliqd i ſe:ſic plo viſus ẽ ponẽ ꝑn^a entiũ idẽ ⁊ diuſũ:ul' ptibile ⁊ ipartibile:videnť eni entia diſtigui:qꝛ q̃dã ſunt ſenſibilia ut iſta corꝑalia:q̃dã itelligibilia ut ſbe ſepate hec aũt corꝑalia vnr ꝯſtare ex diuſo ⁊ partibili:qꝛ in eis eſt cõpõ ⁊ diuſitas ptiũ.ſbe ṽo ſepate vnr ꝯſtare ex eodẽ ⁊ ipartibili:qꝛ in eis eſt ſimplicitas ⁊ vnitas.ꝑn^a itaq; oĩuz entiũ vnr eẽ idẽ ⁊ diuſuz. Scdo ṽo pñt res ꝯſiderari ut cõparant ad ſuum ꝑn^m effectiuũ:⁊ ſic ꝑn^a entiũ dixit plato eẽ ideas a qb^9 hec entia fiebãt ⁊ cauſabant.3° pñt res cõparari ad ipm ens:qd ꝑticipant ⁊ ꝙ coĩter repit i oĩb^9 ⁊ ſic ꝑn^a rerũ dixit plato eẽ nũos. nã ſm Cõmẽtatorẽ in 7° meta^ce.neſciuit plato diſtinguere iter vnũ qd eſt ꝑncipiũ nũi:⁊ qd ꝯuertit cuz ente:q̃re ſic in ſingulis reb^9 repiunť plures ꝑfectiones ⁊ plures vnitates loquẽdo de vno qd ꝯuertit cuz ente: ſic credidit ꝙ repirent i ſingl'is reb^9 vnitates que eẽnt ꝑncipiũ nũi.pp qd poſuit nũos eẽ ꝑncipiũ oĩuz entiũ dixit qdẽ in oĩb^9 entib^9 eẽ nũm ꝑterq; in vno.vꝫ in p^a cã quã poſuit circa eẽntiã vnitatis ⁊ bonitatis.q ſi accepiſſet nũm large pro oĩ pl'alitate ul' pro oĩ multitudine nõ male dixiſſet.ſed accipiẽdo nũm ꝓꝑe:ut ipſe accipiebat qui eſt ſpẽs q̃titatis:non bñ dixit:qꝛ hͦ^ϑ nũs nõ põt eẽ niſi in ꝯtinuis:nec ſe extẽdit ad ſbas ſepatas. ſemp eni nũs ꝓꝑe ſumpt^9 cãtur ex diuiſiõe cõtinui.ut declarari hẽt in 3° phi.poſuit itaq; plato q̃tuꝫ ad pñs ſpectat tria gña ꝑncipioꝝ entiũ:videlicet idẽ ⁊ diuſuꝫ: ideas:⁊ nũos:In declarãdo ḡ quõ plato poſuit aiam ꝯſtare ex ꝑncipijs:tria facit.qꝛ p° oñdit quõ plato dixit aiam ꝯſtare ex eodẽ ⁊ diuerſo.2° quõ dixit eã ꝯſtare ex ideis.3° quõ ex nũis.2^a ibi.⌊ Silr aũt ⁊ in his⌋ 3^a ibi.⌊ Adhuc aũt ⁊ alr.⌋dič ergo:ꝙ eodẽ aũt modo ⁊ plato in timeo facit.i.ꝯſtituit aiam ex elementis.i. ex ꝑncipijs:vult eni ſile ſili cogſci.res aũt dixit eſſe ex ꝑncipijs.ut ergo aia cogſcat oĩa:⁊ hẽat ſilitudinẽ cuꝫ oĩb^9:dixit plato eã ꝯſtare ex elemẽtis ⁊ ꝑncipijs oĩuꝫ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ hic Ar.nõ dicit quõ plato poſuit aiam ꝯſtare ex elemẽtis:ſed remittit nos ad librum timei.ubi ut inuit tã themiſti^9 q̃ cõmẽtator ꝑncipia entiũ dñr eẽ ptibile ⁊ ipartibile ul' idẽ ⁊ diuerſuꝫ.hoc ergo mõ poſuit plato aiaꝫ ꝯſtare ex ꝑncipijs:qꝛ dixit eaꝫ ꝯſtare ex eodẽ ⁊ diuerſo uel ex ptibili ⁊ impartibili.

Dubitaret forte aliq̃s quõ aia eſt cõpoſita ex partibili ⁊ ipartibili. ¶ Dicẽdũ ꝙ hoc themiſti^9 tripl'r declarare itẽdit ſm ꝙ aia tripl'r põt cõſiderari . p° enim ꝯſiderari põt ſm ſbam.2° ſm potẽtias.3° ſm utrũq;. oĩb^9 aũt his modis aia eſt aliq̃ mõ cõpoſita ex eodẽ ⁊ diuſo:debem^9 eni imaginari ꝙ aia ſm ſuaꝫ nãm ⁊ ſbam eſt media iter ſbas ſeparatas: ⁊ iſta ſenſibilia.vñ themiſti^9 ait ꝙ nã rõnalis itellectu qdẽ eſt deterior.ſed his ſenſibilib^9 eſt dignior.iſta ergo corꝑalia ſunt nature ſenſibilis.hõ ṽo eſt nature rõnalis.ſube ṽo ſepate ſunt nature intellectualis . nã ergo rõnalis ſiue aia nr̃a eſt dignior ⁊ ſimplicior his ſenſibilib^9:ſed eſt iferior ⁊ cõpoſitior ſubſtãtijs ſepatis.cõparata ergo aia ad hec ſenſibilia reperit in ea idẽtitas ⁊ ſimplicitas.cõparata ṽo ad ſbas.ſepatas eſt in ipſa cõpoſitio ⁊ poſſibilitas:⁊ qꝛ media eſt aia inter hec ⁊ illa:q̃ſi ꝑticipãs utrũq;:dr̃ ꝯſtare ex his ꝑncipijs.videlꝫ ex eodẽ ⁊ diuſo.2° hoc idẽ pꝫ ſi ꝯſideret aia ſm ſuas potẽtias.nã in aia quedã ſunt potẽtie nõ organice:⁊ iſte ſũt ſimplices ⁊ ipartibiles ut itellect^9 ⁊ uolũtas.q̃daꝫ ſũt organice:⁊ iſte ſũt ptibiles:qꝛ extẽdunť extẽſiõe organi.aia ḡ:qꝛ compꝛ̃hẽdit in ſe utrũq;:dr̃ ꝯſtare ex partibili ⁊ ipartibili.3° hoc idẽ patet ſi ꝯſideret aia q̃tum ad utrũq;.nã tã aia q̃ alie res ſm gen^9 ꝯueniũt cuꝫ oĩb^9 his que ſunt in illo gñe ⁊ ſm ſpẽm ꝯueniũt cũ oĩb^9 his que ſunt in illa ſpẽ:ſed ſm drĩas:⁊ ſm ꝓꝑa accidẽtia dr̃ differre ab alijs:⁊ qꝛ aia tã ſm ſbam q̃ ſm potẽtias hẽt aliquã ꝯueniẽtiã ⁊ aliquã drĩã cũ alijs:rõne ꝯueniẽtie dr̃ ꝯſtare ex eodẽ:rõne drĩe dr̃ ꝯſtare ex diuerſo.⁊ qꝛ oẽs res ul' ꝯſtãt ex eodẽ uel ex diuſo uel ex utroq; aia que ꝯſtat ex eodẽ ⁊ diuerſo:hẽt ſilitudinem cũ oĩbus ⁊ põt cognoſcere omnia.⌈Deinde cũ dicit.

¶ Silr aũt ⁊ in his que ſunt de phĩa dicta determinatuꝫ eſt:ipm quidem aĩal ex ipſa vni^9 idea ⁊ ex prima longitudie ⁊ latitudine:⁊ altitudine:alia aũt ſimili modo.

¶ Oñdit quõ aia ꝯſtat ex elemẽtis ſiue ex ꝑncipijs que ſunt idee dicens . ꝙ ſilr aũt ⁊ in his que dicta ſunt de phĩa dicta nãli:determiatũ eſt a platone ꝙ ipm quidẽ aĩal eſt ꝯſtitutũ ex ipa idea vnius.i.ex idea vnitatis:⁊ ex p^a lõgitudie.i.ex idea dualitatis : ⁊ ex ꝑma latitudine.i.ex idea trinarij:⁊ ex prima altitudine.i.ex idea q̃ternarij:⁊ alia entia ab aia ſili mõ dixit eẽ cõpoſita

ex his entis. ¶ Notādū aūt q̄ ex idea vnitatis duali tatis trinarij ⁊ q̄ternarij in sua ph̄ia dicta nāli posuit plato cōponi tā aīaȝ q̄ȝ alia entia: ⁊ q̄ꝛ ẜm ip̄ȝ eodē mō cōponebaꝷ aīa ⁊ alia entia hēbat aīa ſilitudinē cū oībꝰ entibꝰ ⁊ poterat aīa cogn̄ſcē oīa entia. ¶ Notādū ēt q̄ ph̄iā platonis nō appellat Ar̄r. ph̄iā nālē: ſed dictā nālē: q̄ꝛ plato dicebat eā eē ph̄iā nālē: nō tn̄ erat nālis: q̄ꝛ ut declarari hēt in pᵒ de gn̄atione: ubi cōparaꝷ opi nio platōis ad opi͂onē democriti: plato nō loq̄baꝷ ph̄i ſice ⁊ nālr̄: ſȝ ex̄nee. uľ ph̄ia platōis appellaꝷ ph̄ia ocā: q̄ꝛ ſolū v̄bis erat fulcita: nō aūt erat rōne firmata.

Dubitaret forte aliq̄s quō p̄ma lōgitudo dr̄ idea dualitat̄: ⁊ pᵃ latitudo idea ternarij: ⁊ p̄ma altitudo ſiue p̄ma ꝓfūditas idea q̄ternarij. ¶ Dōm q̄ lōgitudo ſiue linea hēt rōnē dualitatis: q̄ꝛ eiꝰ extēſio eſt de pūcto ad pūctū: latitudo aūt ſiue ſupficies hēt rōnē trinarij: q̄ꝛ nunq̄ȝ ē dare ſupficieȝ rectilineā niſi ſit ibi ſigr̄e 3ᵐ pūctū: ita q̄ triāgl'us ubi ē ſignare tria pūcta ē p̄ma figurarū rectilinearū: ꝓfundū aūt ſiue altū. i. corpꝰ cui cōpetit hēre ꝓfūditatē ⁊ altitudinē hēt rōnē q̄ternarij. nā poſtq̄ȝ fecimꝰ ſupficiem trilaterē: ubi ē figurare tria pūcta: ſi uolumꝰ facē corpꝰ opȝ dare 4ᵐ pūctū: ⁊ fiet piramis. ita q̄ piramis eſt p̄mū corpoꝝ angulariū: ſic triāgulus eſt p̄ma figurarūȝ rectilinearū. cū ḡ idee ſint q̄dditates ⁊ p̄ncipia hoꝝ ſēſibiliū: lōgitudo: latitudo: ⁊ altitudo ꝑ p̄us reſ̄uanꝷ in ideis q̄ȝ ī iſtis ſēſibilibꝰ: idea ḡ linee erit pᵃ lōgitudo ⁊ erit idea dualitatis. idea v̄o latitudis ſiue ſupficiei erit pᵃ latitudo ⁊ erit idea ternarij. idea v̄o altitudis ſiue corpis erit p̄ma altitudo ⁊ erit idea q̄ternarij: ex his ḡ ideis dicebat Plato ꝯſtare tā aīam q̄ȝ alia entia.

Alterius forte dubitaret aliq̄s quō taȝ aīa q̄ȝ alia entia ꝯſtēt ex his ideis. ¶ Dōȝ q̄ ī his iſferioribꝰ q̄tuoꝛ repimꝰ. vȝ pūctū: lineā ſupficiē ⁊ corpꝰ. pūctꝰ aūt hēt rōnē vnitatis: linea dualitatis: ſupficies ternarij: corpꝰ q̄ternarij: ⁊ q̄ꝛ plato dixit ideas eē q̄dditates hoꝝ ſēſibiliū poſuit hec ſēſibilia cōſtare ex idea pūcti quē appellabat ideā vnitatis: ⁊ ex idea dualitatis quā appellabat p̄mā lōgitudinē: ⁊ ex idea ternarij quā appellabat p̄mā latitudineȝ: ⁊ ex idea q̄ternarij quā appellabat p̄mā altitudinē: ex his ḡ ideis dixit ꝯſtare oīa hec ſēſibilia: ut ḡ aīa poſſit hīc ſilitudinē cuȝ oībꝰ iſtis: ⁊ ut poſſet oīa iſta cognoſcē: dixit eā ex oībꝰ his ideis eē cōpoſitam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc aūt ⁊ aliter ītellectū q̄dē vnum: ſciam aūt duo: ſingulariter aūt ad vnum plani aūt numerū ad opinionē: ſenſuȝ v̄o eū qui firmi: hi q̄dē enim numeruȝ ſpēs ⁊ p̄ncipia entiū dicebāt: ſunt aūt ex elementis. Judicanꝷ enim res alie q̄dē intellectu alie v̄o ſcia: alie aūt opinione: alie v̄o ſenſu: ſpēs aūt numeri hi rerum.

¶ Oſtēſo quō aīa ſiē ⁊ alia entia ꝯſtat ex eodē ⁊ diūſo ⁊ ex ideis: vult mō oſtēdē quō plato tā aīaȝ q̄ȝ alia entia dixit ꝯſtare ex nūis. videbat eni plato q̄ opatiōes aīe ex nūis ſumebāt ortū: q̄ꝛ ītelligē ſumebat ortū ex vnitate. ſcire ex dualitate. opinari ex ternario. ſētire ex q̄ternario: iō ex his nūis uoluit q̄ cōponereꝷ taȝ aīa q̄ȝ alia entia: h̄ eſt ḡ q̄d ait: q̄ adhuc aūt ⁊ alit' ſup. plato dixit tā aīaȝ q̄ȝ alia entia cōponi ex eiſdē p̄ncipijs: q̄ꝛ ītellm̄ q̄dē plato dixit eē vnū. ſciaȝ aūt duo. ē eniȝ ſcia ſingulr̄ ad vnū. i. ꝓceſſus ad vnū. i. ad vnā ꝯ̄nē. ꝓcedit eni ſcia ab vno medio ad vnā ꝯ̄nē: opi͂onē v̄o dixit eē nūm plani. i. nūm ſupficiei ſiue nūȝ ternarij. ſenſuȝ v̄o dixit eē eū nūȝ q̄ ē firmi. i. q̄ ē corpis. h̄ ē nūm q̄ternarij. manifeſtū q̄dē ē eni q̄ hi nūi dicebanꝷ ſpēs ⁊ p̄ncipia entiū: ſūt aūt hi nūi ex elemētis. i. de nūo elemtoꝝ. i. ſūt elēta. q. d. q̄ hi nūi. vȝ vnitas binariꝰ trinariꝰ ⁊ q̄ternariꝰ ſūt elēta rerū. ⁊ ſb̄dit q̄ alie aūt res iudicanꝷ ītellectu: alie v̄o ſcia: alie aūt opi͂one: alie v̄o ſēſu. ḡ hi nūi ſūt ſpēs. i. elēta ⁊ q̄dditates ⁊ p̄ncipia rerū: ⁊ tūc ſupplēda ē rō. q̄ cū hi nūi ſint p̄ncipia ex q̄bꝰ ꝯſtituta ē aīa ex eiſdē p̄ncipijs ponebat plato eē ꝯſtitutā aīaȝ ⁊ alia entia. ¶ Notādū aūt q̄ cū res cognoſcanꝷ ꝑ ſua p̄ncipia cū res alie cogn̄ſcanꝷ ītellc̄u: alie ſcia: alie opinione: alie ſenſu: opȝ q̄ h̄ vȝ vnitas dualitas ternariꝰ ⁊ q̄ternariꝰ q̄ nūi hn̄t ꝯueniētiā cū ītellc̄u: ſcia: opi͂one: ⁊ ſēſu ſint p̄ncipia rerū. ⁊ ēt opȝ q̄ ſint p̄ncipia ipſiꝰ aīe cum opatiōes aīe reducanꝷ ad hos nūos. ex eiſdē ḡ p̄ncipijs: ⁊ ex eiſdē nūis ꝯſtituta eſt aīa: ⁊ alia entia. hēbit ḡ ẜm h̄ aīa ſilitudinē cū oībꝰ entibꝰ: ⁊ poterit oīa entia cognoſcē. ¶ Notādū aūt q̄ ītell'ꝰ ē p̄ncipioꝝ. p̄ncipiuȝ aūt hēt rōnē medij. nā p̄nᵐ ꝑ q̄d ꝯcludiꝷ ꝯcl'o ē mediū ad illā ꝯ̄nē. ītell'ꝰ ḡ ꝑ quē ferimur ſimplr̄ in p̄ncipium uľ ī mediū: dr̄ hīe rōne vniꝰ: ſed ſcia que ē reſpectu ꝯ̄nis dr̄ hīe rōnē duoꝝ. Nā nō poſſumꝰ ferri ī ꝯ̄nē niſi p̄us feramur ī mediū. ē ḡ ibi duplex rō. vna in mediū. alia ī ꝯ̄nē. opi͂oni aūt approꝑat nūs plani. i. ſupficiei. i. nūs ternariꝰ. nā opi͂o ſemꝑ eſt acceptio vniꝰ ptis cuȝ formidine alteriꝰ: eſt ḡ ibi tria ꝯſiderare. vȝ mediū concludēs: ꝯcl'o ꝯcluſa: ⁊ concl'o formidata. ſignāter ḡ ait ph̄s: q̄ ſcia eſt ſingulr̄ ꝓceſſus ab vno medio ad vnum ꝯcluſuȝ: in quo dr̄ ſcia ab opi͂one: que nō ꝓcedit ſingulariter ab vno medio ad vnā ꝯ̄nē: imo ꝓcedit ad duas ꝯ̄nes: q̄rū vna eſt ꝯcluſa: ⁊ alia formidata. ſēſus v̄o habet rōnē q̄ternarij. q̄ꝛ ē vtꝰ organica ⁊ corpalis: corpis aūt ut dictū eſt q̄ternariꝰ nūs approꝑari debet.

Quoniam aūt ⁊ motiuum videbaꝷ anima eſſe ⁊ cognoſcitiuum: ſiquidem cōplexi ſunt: ⁊ ex utriſq̄ȝ enūciantes animam eſſe numerum mouentem ſeipſum. C.19

¶ Poſtq̄ȝ ph̄s narrauit opi͂onē ph̄oꝝ īueſtigātiū aīam ꝑ viā motꝰ ⁊ ꝑ viā cognitiōis: ī pte iſta narrat opi͂oneȝ īueſtigātiū aīaȝ utroq̄ȝ mō. circa q̄d tria fac: q̄ꝛ pᵒ facit q̄d dictū eſt. 2ᵒ dat dr̄īaȝ īter ipſos ph̄os. 3ᵒ epilogat circa determinata. 2ᵃ ibi [Dint aūt de p̄ncipijs.] 3ᵃ ibi. [Differūt aūt oēs.] dic̄ ḡ: q̄ qm̄ aūt ⁊ motiuū ⁊ cogſcitiuū videbaꝷ eē aīa: ſic aliq̄ q̄dē cōplexi ſūt ex utriſq̄ȝ enūciātes aīam eē nūm ſeip̄m mouētē. ¶ Notādū aūt q̄ dicētes aīam eē nūm ſeip̄m mouētē cōplectebātur utrūq̄ȝ vȝ cognitionē ⁊ motū. nā ex eo q̄ aīa erat nūs cōpetebat ei cognoſcē: nā cū nūi ponanꝷ eē p̄ncipia rerū ſi aīa erat nūs hēbat ſilitudinē cū alijs entibꝰ que erāt ex nūis cōſtituta: ⁊ per ꝯ̄ns poterat alia cogſcere: inq̄ātū aūt aīa erat ſeipſam mouēs poterat alia mouē. ¶ Notādū ēt quoſdā dixiſſe hāc opinionē fuiſſe Platonis: q̄ aīa eēt nūs ſeip̄m mouēs: ſed hoc nō videꝷ ꝯgruū q̄ ītroducaꝷ hīc hec poſitio tanq̄ȝ Platonis opinio: q̄ꝛ tūc hoc dictū nō poneret in nūm cū ſuperioribꝰ poſitionibꝰ: q̄d eſt cōtra Cōmētatorē dicētē tres ſectas fuiſſe de aīa. q̄rū vna inueſtigauit aīaȝ per viā motꝰ. alia per viā cognitionis. tertia per viā utriuſq̄ȝ. diciꝷ ergo hec opinio fuiſſe Zenocratis: ⁊ melius eſt ut introducaꝷ hīc tanq̄ȝ opinio Zenocratis q̄ȝ tanq̄ȝ opinio Platonis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differūt autē ⁊ de p̄ncipijs que ⁊ quot ſunt. Maxime q̄dē corporea facientem ⁊ incorpea. his autem miſcētes ⁊ ab utriſq̄ȝ principia referentes.

¶ Dat differētiam inter hos ph̄os ꝓut loquebanꝷ tam de p̄ncipijs q̄ȝ de anima. circa quod tria facit: q̄ꝛ p̄mo.

ōndit quō differēter loquebant phi quātū ad sbaz pn ciplor.2° quō loquebant differenter qātū ad nūm.3° narrat uarias opiones phor circa pn^a: ⁊ circa aiaz.2° ibi⌊ Differūt aūt ⁊c.⌋3° ibi⌊ Unde qbusdaz.⌋dicit g: q differūt aūt loquētes de pncipijs que.i.qātū ad sbaz pncipior: ⁊ quot.i.qātū ad nūm.nā differēter lo quebant phi de pncipijs: ⁊ qātū ad nūm ⁊ qātum ad sbam: ⁊ maxie qdē qātū ad sbaz pncipior loquebant differēter faciētes corpea.i.faciētes pn^a corpalia.⁊ i. corpea.i.faciētes pn^a icorpea: ⁊ ēt differēter loquebā tur his.i.ab his q erāt miscētes: ⁊ erāt enūciātes pn^a ab utrisq.i.a corpalib⁹ ⁊ icorpalib⁹. ¶ Notādū aūt q phi qātū ad sbam pncipior differebāt tripl'r. qr q. dā posuerūt pncipia corpalia.ut empedocles: q posu it qtuor elemēta pn^a rerū.qdā vo posuerūt pn^a incor poralia: ut plato qui posuit ideas pn^a entiū: qdam vo posuerūt pn^a utraq tā corpalia qā icorpalia.ut Ana xag.qui posuit itellectū tanqā pncipiū icorpale ⁊ po suit ptes 9siles tanqā pn^a corpalia: faciētes ergo pnci pia corpalia differebāt a faciētib⁹ pncipia incorporea ⁊ ab his qui miscebāt utraq.⌈Deinde cum dicit.

t.29 ¶ Differūt aūt ⁊ circa multitudinē: hi qdē vnū: alij vo plura dicūt. ¶ Cōsequenter aūt his ⁊ aiaz assignāt: motiuū eni s3 nāz pmor existimauerūt nō irrōnabil'r.

¶ Ondit quō differebāt pdicti phi in loquēdo de pnci pijs qātū ad nūm dicēs: q differunt aūt ⁊ circa multi tudinē.i.circa nūm pncipior: qr hi qdē ponūt vnum pncipiū oiuz ut Diogenes qui dixit pncipiū oiuz esse aerē.⁊ Heraclitus qui posuit vnū pncipiū oiuz dicēs q oia erāt uapor.illi vo.i.alij ponūt plura pn^a reruz. ut empedo.qui posuit qtuor elemēta: ⁊ Anaxagoras qui posuit ptes 9siles uel corpa siliuz ptiū eē pn^a rer: ⁊ sbdit q 9liter aūt his.i.9liter pncipijs assignant ⁊ aiaz: loquebant aūt phi de aia 9liter pncipijs.i.sic lo quebant de pncipijs.qr qui posuerūt vnū pncipium oiuz dixerūt aiaz eē illud vnū pncipium: qui vo posue rūt plura dixerūt aiam eē illa plura.⁊ sbdit q sm nāz pmor.i.sm nāz pncipior motiuū existimauerūt sup ple eē aiaz: ⁊ h nō irrōnabil'r.q.d.q estimauerūt aiaz posse mouē ⁊ hīe rōnē motiui ex eo q erat ex pncipijs.

Dubitaret forte aliqs quō aie cōpetit ratio mouēdi ex eo q est ex principijs. ¶ Dōm q opio fuit Arē.q nihil acqrat nouū eē nec nouā dispōnē nisi mediāte motu: ut si ignit uel calefit lignū opz q aliqs mot⁹ pcesserit hāc nouā dispōnem. Si g de rōne pncipior est aliqd efficē ⁊ cāre uel aliqā nouā dispōnē iducē: opz q fiat h mediante motu: qre de rōne pncipior est mouē ⁊ maxie de rōne pncipio rū hntiū rōnē cāe efficiētis: ide est q a pho cā efficiēs appellat pncipiū vn̄ mot⁹.qre si de rōne pncipior est mouē nō irrōnabil'r estimat aia hīe rōnē motiui ex eo q est ex pncipijs.⌈Deinde cum dicit.

¶ Unde quibusdam visum est ignem esse: etenī hic in partibus subtilissimus est: ⁊ maxime elementorū incorporeū: adhuc aūt mouetur: quia ⁊ mouet alia primo.

¶ Assignat uarias opiones loquētiū de aia: circa qō fa facit.qr p° narrat opiones loquētiuz magis sbtil'r.2° loquētiū mediocriter.3° narrat opiones loquentium magis grosse ⁊ magis ruditer.2° ibi⌊ Videt autē tha les.⌋3° ibi⌊ Magis aūt rudiū.⌋circa pm̄ tria facit s3 q tres opiones narrat: qr p° narrat opionē dicētium aiaz eē ignē.2° narrat opionem Democriti.3° narrat opionē Anaxa.2° ibi⌊ Democrit⁹ aūt.⌋3° ibi⌊ Anax. aūt.⌋dicit g q qbusdā visuz est aiaz eē ignē. qr hic.i. ignis est sbtilissimus in ptib⁹.i.est cōposit⁹ ex ptib⁹ ra ris ⁊ sbtilissimis: ⁊ est maximū elemētor icorporeor i.est maxie icorpore⁹ iter elemēta: adhuc āt ignis mo uet: qr ⁊ mouet oia alia ⁊ h p° ⁊ pncipal'r. ¶ Notan dū aūt q sic dēm est antiq loquebant de aia sic loque bant de pncipijs.opōnes aie g referebāt ad ea que vi debāt in ipis pncipijs.⁊ qr ignis est qd sbtile: ⁊ quid mobile dicētes pm̄ oiuz eē ignē dixerūt aiaz eē ignē: rōne g qua ignis est sbtilis ⁊ icorpore⁹ dicebāt q aie cōpetit alia cogscē.ex eo vo q ignis est qd maxie mo bile dicebāt q cōpetit aie alia mouere.

Dubitaret forte aliqs quō ignis est incorpo lissimū eltor. ¶ Dōm q quedā elemēta sunt magis mālia: qdā magis formalia: ita q sm q elēta ordinant sm locū: sic hnt magis ⁊ min⁹ de formalitate: terra g locū tenēs ifimuz plus hēt de mā ⁊ min⁹ de forma: qō satis declarat ei⁹ dēsitas ⁊ cōpa ctio.aq aūt est formalior terra. Rursus aer q est supra aquā est formalior qā aqua: in vno enim pugillo aque plus est de mā qā in vno pugillo aeris: imo ex vno pu gillo aque fiūt decē pugilli aeris.ut vult phs i de gnā tiōe.est g aq mālior aere: ⁊ p 9ns aer est formalior aq: eadē rōne ignis est formalior aere: sic ēt celū est forma li⁹ ceteris alijs corpib⁹ ⁊ iter ipos celos celi supiores credunt formaliores alijs.ignis g est icorpalior elto rū.i.formalior qā cetera elemēta.nō est itaq uerum q ignis sit formalior qā cetera corpa: qr celū est formali igne: eo q sit actiui⁹ ipo: agit enim ignis in vtute celi. nec hēt ignis q sit qd actiuū nisi inqātū est organū ce lestis corpis.ut inuit phs circa finē scdi de gnatione: ignis igit est icorporalior.i.formalior qā cetera elemē ta.sed nō est formalior qā cetera corpora.

Ulterius forte dubitaret aliqs quō ignis mo uet ⁊ mouet alia. ¶ Prio dōz opio nē fuisse antiquor phor ut sepe ⁊ sepi⁹ dictū est: nihil mouē nisi moueat ⁊ ipm.sic g cōpetit alicui rei q mo ueat: ⁊ sic cōpetit ei q moueat ⁊ ipa: ignis itaq qui in ter cetera elemēta est actiuior respectu alior elemēto rū: pmo ⁊ pncipal'r cōpetit ei agere: ⁊ per 9ns moue re tanqā magis actiuor ⁊ magis formali: ⁊ si simpl'r cō petit igni q moueat: pncipal'r competit ei q moueat: uel g respectu oiuz corpor mouere ⁊ moueri cōpetit pmo supcelestib⁹ corpib⁹.vn̄ sequēdo positionē horū phor.s.q nihil moueat nisi moueat: ⁊ mouē ⁊ ipsum moueri nō ul'r respectu oiuz corpor: sed respectu elto rū cōpetit pmo igni.⌈Deinde cum dicit.

¶ Democrit⁹ aūt dulci⁹ dixit enūciās utrū qā hor: aiaz qdē eni ⁊ itell'z idē. Istud āt pmor ⁊ idiuisibiliū corpore eē: motiuū āt pp subtilitatē ptiuz ⁊ figurā. Figurar aūt nobilissimā que spherica dī.hoc āt itell'z esse ⁊ ignem.

¶ Narrat opionē Democriti dicēs q democrit⁹ aūt di xit dulcius.i.9uentēti⁹ ⁊ rōnabili⁹ qā alijs enuncians utrūq hor.i.enūcians pp qd est utrūq hor.v3 q aia cognoscat ⁊ moueat.ait eni aiaz qdē ⁊ intellectū esse idē.i.dicit q aia est idē qō itellect⁹: ⁊ qō aie cōpetit in telligere ⁊ cogscē.istud aūt dicit eē qr est pmor ⁊ idi uisibiliū corpor.i.qr est cōposita ex idiuisibilib⁹ corpi bus que sunt pma ⁊ pn^a.motiuū aūt.i.eē qd motiuū dicit aiam pp̄ter subtilitatē ptiū: ⁊ pp̄ter figurā ptiū: partes ergo ⁊ athomi qui cōponebāt aiaz: ⁊ illa idiui sibilia corpa: ex eo q erāt pma pncipia dabant aie q intelligeret: sed ex eo q erāt figure rotūde dabant aie q eēt qd motiuū: ⁊ q moueret.qr figurarū leuiter.i. facil'r mobilissimā dicit esse sphericā.hi⁹ aūt figure v3 sphericē dixit esse ignem ⁊ intellectum.

Dubitaret forte aliqs quō illa corpa īdiuisibilia ex qb⁹ ponebat Democrit⁹ cōponi aīaz ex eo ꝙ erāt pᵒ.i.ex eo ꝙ erāt pnª dabant aīe ꝙ eēt idē qȯ itellect⁹:uel qȯ idē ē dabāt ei ꝙ itelligeret:ꝛ ꝙ cogſcēt. ℭ Dicēdū ꝙ cū ex pncipijs ſint alia: eoipo ꝙ ponit aīa cōponi ex pncipijs ponit ꝙ hēat ſilitudinē cū alijs:ꝛ p ꝯñs ꝙ cogſcat alia. illa ḡ corpa īdiuiſibilia ex qb⁹ cōponebat aīa ex eo ꝙ erāt pma ꝛ pnª dabāt aīe ꝙ itelligeret ꝛ cogſceret:ſed eo ꝙ erāt figure ſphęrice dabāt ei ꝙ moueret. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Anaxagoras aūt videt qdē alterū dicere aiam ꝛ ītellectū:ut dixim⁹ pus:utit aūt utrūſqꝫ ſicut vna nā:uerūtn̄ ponit intellectū pncipiū maxime oīuz ſolū:q: dicit ipꝫ coꝝ que ſunt ſimplicē eē ꝛ imixtū ꝛ purū: aſſignat aūt utrūqꝫ eidē pncipio ꝛ cognoſcere ꝛ mouē:dicēs intellectum omne.

ℭ Narrat opionē Anax.dicēs. Anax.aūt vr̄ qdē dicē alteꝝ eē aīaz ꝛ itellectū:ſic dixim⁹ pus.utit aūt utriſqꝫ ſicut vna nā:nā ut pus dicebat:anax.vr̄ ſibiip̄ſi eē ꝯri⁹:q: aliqñ dicebat aīaz ꝛ itellꝫ eē alteꝝ:aliqñ vō dicebat ꝙ erat eadē nā:ꝛ ꝙ erat idē aīa ꝛ itellect⁹:uerūtn̄ differt hic Anax.ab alijs:q: ipe ponit itellectū maxie eē pnᵐ oīuz ꝛ ipm ſolū itellm̄ de nūo coꝝ q̄ ſūt.i.de nūo entiū dic eē ſimplicē ꝛ imixtū:q: nō ē corp⁹:ꝛ dixit ipſuz eē purū:q: nō ē vt⁹ i corpe ꝛ addit ꝙ eidē pnᵒ.i.eidē itellectui aſſignat ieē:utraqꝫ.vꝫ cogſcē ꝛ mouere dicēs itellectū mouē oē.ꝛ ēt cogſcē oē. ℭ Notādū autē ꝙ i determinādo de cognitiōe itellect⁹ anax.diuſificabat ab oīb⁹ alijs.nā alij ut aīa cogſceret oīa dicebāt ipſam cōpoſitā qdāmō ex oīb⁹.nā ut cogſcēt terrā dicebāt ipſaz cōpoſitā ex terra ꝛ ut aquā ex aq̄. Anaxa.vō eꝝ:ut itellect⁹ cogſceret oīa poſuit ipꝫ ſimplicē imixtū purū ꝛ ſepatū ab oīb⁹:qȯ aūt Anax.i ħ bn̄ dixerit:q̄ poſuit itellectū ſic ſimplicē ꝛ ſic abſtractū.i 3ᵒ oſtēdet. ℭ Notādū ēt ꝙ corpoꝝ qdā ſūt cōpoſita ex ptib⁹ q̄ntitatiuis ut elemēta:qdā vō ſūt cōpoſita ex alijs corpib⁹ ut elemētata que ſūt mixta ꝛ cōpoſita ex elemētis. Rurſus vtutū qdā ſūt ipure ut vtutes organice ꝛ corpales qdā vō ſūt pure ut vtutes abſtracte ꝛ imāles.itellect⁹ ḡ ſimplex eſt:q: nō eſt cōpoſit⁹ ex ptib⁹ q̄ntitatiuis nec eſt corp⁹ elemētare.ꝛ eſt imixt⁹:q: nō eſt cōpoſit⁹ ex alijs corpib⁹:nec eſt corp⁹ elemētatū.3ᵒ eſt pur⁹:q: nō eſt vt⁹ corpalis ꝛ organica:ſed imālis ꝛ abſtracta. ℭ Notādū aūt ꝙ Anax.hec duo vꝫ cognoſcē ꝛ mouere attribuebat eidē pncipio.i.eidē itellectui.ſed nō pp eādē cām.ſed ut dicit dicebat ꝙ itellectui cōpetit ut cognoſcat ꝛ itelligat quātū eſt de ſe.i.de ſui nā:ſed ꝙ moueat ei cōpetit in quātū eſt alioꝝ pncipiū ꝛ cauſa.

Idet aūt thales ex qb⁹ remiſcimur motiuū:aliq aīaz opinari ſi idē dixit lapidē aīam hēre:qm̄ ferrū mouet ferrū.

ℭ Narrata opione Democriti ꝛ Anaxa.q magis ſbtilr loqbant:in pte iſta narrat opio q̄rūdā alioꝝ phoꝝ q ꝗ ſi mediocriter loqbant:q: nec loqbāt ita ſbtilr ut Democrit⁹ ꝛ Anax.nec ita groſſe ut qdā alij phi de qb⁹ iferi⁹ dicet. Diuidit aūt hec ps in ptes q̄tuor ſꝫ q: 4ᵒʳ hoꝝ opiones recitant.nā pᵒ recitat opio cuiuſdā phi q uocabat Thales.2ᵒ recitat opio Diogēis.3ᵒ Eraclıtı.4ᵒ Alcmeonis.2ᵒ ibi ⌊ Diogenes aūt. ⌋ 3ᵒ ibi ⌊ Eraclit⁹ aūt. ⌋ 4ᵒ ibi ⌊ Silr aūt his. ⌋ Dic ḡ ꝙ vr̄ aūt Thales ex qb⁹ remiſcimur.i.ſꝫ ea que remiſcimur ex dictis eius opinari aīaz eē aliqd motiuuz:ꝛ q: credebat q: mouē eēt ppriū aīe:credidit ꝙ qcqd moueret eēt aiatū.dixit ḡ ſiqdē lapidē magnetē uel adamātē hēre aīaz:qm̄ mouet ferrū. ℭ Notādū aūt ꝙ ait ex qb⁹ remiſcunt:q: ille phus q uocabat Thales cui⁹ dr̄ eē hec opio.pmo dr̄ fuiſſe vn⁹ de ſeptē antiqs phantib⁹ iter quos ſeptē oēs alij ſtuduerūt circa moralia.hic ſolus dedit ſe ad inqſitionē rerū nāliū:ꝛ q: ſic fuit antiquū factū ſuū.iō hic dr̄ ex qb⁹ hic remiſcimur. ℭ Notādū ēt ꝙ iſte phs nomine thales nō ſecut⁹ fuit pōnē ſuā:nā ut recitat in pᵒ meᶜᵉ.ipſe poſuit ꝙ pncipiū oīuz erat aq̄:tn̄ nō dixit ꝙ aīa erat aq̄.ſed ꝙ erat qdā vt⁹ motiua. ℭ Notādū aūt ꝙ ubi nos hēm⁹ thales:uet⁹ trāſlatio hēt ythalis. Cōmētator aūt exponit hāc opionē nō de pho illo qui uocabat thales:ſed de Meliſſo.uerum q: noua trāſlatio approbat hāc opinionē illi pho qui uocabat thales:ꝛ q: Themiſtius qui fuit grecus hoc idem ait credēduz eſt ſic eſſe. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Diogenes aūt ſic ꝛ alteri qdā aerē: hūc opināſ oīuz ſubtiliſſimū eē ꝛ pncipiū:ꝛ ppter hoc cognoſcere ꝛ mouere aīam.ſm ꝙ pncipiū ex hoc reliq̄ cognoſcere:ſꝫ vō ꝙ ſubtiliſſimum eſt motiuum eſſe.

ℭ Narrat opionē Diogenis dicēs ꝙ Diogenes qdē ſicut ꝛ alteri determiabat de aīa pp motū ꝛ cognitionē opināſ hūc aerē eē aīam:quē aerē dicebat eē oīum ſbtiliſſimū ꝛ pncipiū alioꝝ.ꝛ pp ħ dicebat aīam cogſcē ꝛ mouē.q: ſm qdē ꝙ aer eſt qd pmū ꝛ pncipiū dicebat aīam reliq̄ cognoſcē.ſm vō ꝙ eſt qd ſubtiliſſimū dicebat aīaz eē qd motiuū. ℭ Notādū aūt opionē Diogenis in ħ ꝯſiſtē ꝙ aīa erat aer qui aer erat pncipiū oīuz. aīa ergo exñs aer hēbat ſilitudinē cuz oīb⁹:ꝛ per ꝯñs poterat cognoſcē oīa.aer itaqꝫ ex eo ꝙ eret pncipium dabat aīe ꝙ cognoſceret.ſed ex eo ꝙ erat qd ſubtile ꝛ qd mobile dabat aīe qȯ moueret. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Eraclit⁹ aūt pncipiū eē dic ſiqdē uaporē ex quo aīa ꝯſtituit:ꝛ icorpaliſſimū āt ꝛ fluens ſp. Qȯ vō mouet motu cogſci i motu aūt eē q̄ ſunt:ꝛ ille arbitrat⁹ eſt ꝛ multi.

ℭ Ponit opionē Eraclıti dicēs ꝙ Eraclit⁹ ſiqdeꝫ dicit pncipiū oīum eē uaporē ex quo uapore aīa ꝯſtituit:ꝛ huı⁹ uaporē dicit eē icorpaliſſimū ꝛ fluēs ſemp.hūc ergo uaporē dicit eē aīam:dicit aūt ꝙ mouet cogſci moto:in motu aūt ſūt oīa que ſūt.i.oīa entia:ꝛ q: ille eraclit⁹ ſic arbitrat⁹ eſt:ꝛ multi alij ſic arbitrati ſūt ꝙ oīa eēnt in motu ut aīa cogſceret oīa:ꝛ ut hēret ſilitudinē cū oīb⁹:poſuit ipſaz eē uaporē ꝛ eē qd mobile. ℭ Notādū aūt Eraclıtū poſuiſſe ꝙ entia erāt in tāto fluxu ꝙ nihil ꝯtingeret ſcire:ꝛ ꝙ ſil poterāt ꝯdictoria uerificari.dicebat eni ꝙ cū dr̄ ħ eſt tāta eſt fluxibilitas rerū ꝙ ſtatim pōt dici ħ nō eſt:ꝛ q: uapor eſt ualde fluxibilis:ut ſaluaret ꝯtinuū fluxū in entib⁹ dixit pnᵐ oīum entiū eē uaporē. ℭ Notādū aūt ꝙ cū antiq phi loquebant de pncipijs potiſſime loqbant de pnᵒ māli:vñ cū dicebāt ꝙ pnᵐ oīuz erat aq̄:itelligebāt ꝙ oīa fierēt ex aq̄ tanq̄ ex mā:cū ḡ māle pncipiū q̄ntū de ſe eſt nō hēat ꝯrietatē: ſed ſit in potētia ad ꝯria cum in extremis magis refulget ꝯrietas q̄ꝫ in medio ponētes māle pncipiū oīum eē nō aliqȯ elemētū:ſed mediū iter elemēta magis accedebāt ad nām māe.ꝛ q: uapor dicit qd mediū iter aerē ꝛ aquaz:viſus eſt Eraclit⁹ ex hoc aliquo mō appropinq̄re ad nām mālis pncipij. ℭ Notādum ēt ꝙ q: ſm antiqs ſile ſili cognoſcit ſicut aq̄ cognoſcit aq̄:ꝛ terra terra:ſic qȯ mouet.i.mobile cognoſcit moto.i.mobili:ꝛ q: mobile mobili cognoſcit poſuerunt aīam eē qd mobile ut poſſet cognoſcere oīa entia que ſunt in motu:ꝛ que ſunt mobilia. ⌈ Deinde cuz dicit.

ℭ Silr autez his ꝛ alcmeon opinari viſus

est de aīa. dicͤ eni ipſaȝ imortalē ꝑꝑ h̄ ꝙ aſſimulatᷓ imortalibꝰ. h̄ aūt icē ipſi tanq̄ȝ mote ſemꝑ moueri enim ⁊ diuina oīa ꝯtinue ſemꝑ lunā: ſolē: aſtra: ⁊ celum totum.

C Ponit opionē Alcmeonis. dicēs ꝙ alcmeon viſus ē opiari de aīa ſilr his. q2 ſic̄ hi dicti phī opiabantᷓ aīam eē qd mobile ſic alcmeō opiatꝰ ē aīam eē qd mobile: iō ſ̄dīt ꝙ dīc alcmeō ipſaȝ aīaȝ eē imortalē. ꝑꝑ h̄ ꝙ aſſimilabatᷓ imortalibꝰ. i. corꝑibꝰ ſupceleſtibꝰ. h̄ aūt vȝ aſſimilari corꝑibꝰ ſupceleſtibꝰ dixit icē aīe tanq̄ȝ ſemꝑ mote. nā oīa diuina. i. oīa ſupceleſtia videmꝰ mouē ꝯtinue: ⁊ ſemꝑ: ut lunā: ⁊ ſolē: ⁊ aſtra: ⁊ totū celū. C Notādum aūt ꝙ Alcmeō vr̄ dixiſſe ſilr alijs ⁊ diſſilr: ſilr enim dixit: q2 ſic̄ alij attribuebāt aīe motū: ſic ⁊ iſte voluit motū attribuē aīe. diſſilr aūt dixit: q2 aliq̄ attribuebāt aīe motū: eo ꝙ dicebāt ipſaȝ eē ignē: aliq̄ v̄o dicebāt ipſam aerē: ⁊ ſic de alijs. Alcmeō v̄o dixit aīaȝ eē i ꝯtiuo motu: q2 erat de nā celi qd̄ ꝯtinue mouetᷓ. ⌈ Deīde cū dicͤ.

C Magis aūt rudiū ⁊ aquā qdā enūciauerūt ut Hyppo. ſuaderi eni viſi ſūt ex genitura: q̄m oīuȝ humida ē: ⁊ nāq̄ȝ arguit ſāguinē dicētes eē aīam: q̄m genitura nō eſt ſanguis: hāc aūt eē ꝑmam animam.

C Narratis opionibꝰ ſ̄btilibꝰ ⁊ mediocribꝰ narrat opiones magis rudes. circa qd̄ tria facͤ: q2 ꝑͦ narrat opionē Hyppi. 2ͦ opionē Erixie. 3ͦ remouet quādā cauillationē circa ꝑtacta. 2ͣ ibi⌊ Alij aūt ſāguinē. ⌋3ͣ ibi⌊ Oīa aūt elemēta. ⌋Dicͤ ḡ: Magis aūt rudiū. i. de nūo magis rudiū enūciauerūt illi q dixerūt ꝙ aīa erat aq̄ qdā ut Hyppꝰ. Nā Hyppꝰ ⁊ ſui ſeq̄ces viſi ſunt ꝑſuadē ꝙ aīa ſit aq̄ qdā ex genitura. i. ex ſemie ex q̄ gn̄ant aīalia: q̄m ipȝ ſemē ⁊ ipa genitura oīuȝ aīaliū eſt hūida: ⁊ vr̄ eē nāe aquee. nāq̄ȝ ipe Hyppꝰ argūit. i. redarguit ⁊ reꝑhēdit dicētes aīaȝ eē ſāguinē: q̄m genitura nō ē ſāguis ſed ē qd hūidū. hāc aūt hūiditatē ⁊ hāc aquā: cuiꝰ nāe erat genitura aīaliū dicebat aīaȝ ꝑmā. i. aīaȝ ꝑncipalr. C Notādū aūt ꝙ cū aīa ſit ꝑnᵐ aīaliū videbat Hyppo ꝙ aīa ꝑͦ ⁊ ꝑncipalr deberet eē illiꝰ nāe cuiꝰ eſt ipm ſemē ⁊ ipſa genitura ex qua gn̄antᷓ aīalia. h̄ aūt ut dicebat eſt nāe humide ⁊ nāe aquē. iō dicit aīam eē aquā.

Dubitaret forte aliq̄s quō Hyppꝰ rudiꝰ aliis eſt locutꝰ. C Dicēdū ꝙ cū aīa ſit forma ⁊ actꝰ ⁊ endelechia corꝑis ſi dȝ poni aīa eē aliqd̄ elemētū dignū eſt ꝙ ponatᷓ eē elemētum magis formale: ⁊ q2 aq̄ eſt māl'ior iter elemēta excepta terra cuȝ nullus phōꝝ poſuerit aīam eē terraȝ. Hyppus dicens aīam eē aquā inter alios rudius enunciauit.

Ulterius forte dubitaret aliq̄s. utrū rō Hyppi eēt bona. vȝ ꝙ q2 genitura aīaliū erat humida ⁊ aquea. iō aīa erat aq̄. C Dicēdum ꝙ rō magis erat ad oppoſitū q̄ȝ ad ꝓpoſitū. nā cū alia ſit rō mālis ⁊ formalis ꝑncipij ſicut eſt alia rō potētie ⁊ actꝰ ex quo genitura aīaliū que eſt ex aq̄ ex qua māliter ſūt aīalia eſt humida ⁊ aquea: aīa ꝑ quā ſūt formalr aīalia nec humida nec aquea dicitᷓ eē. ⌈ Deinde cum dicit.

C Alij aūt ſanguinē queadmodū Erixias ipm ſentire aīe magis ꝓprium opinātes. hoc aūt incē ꝓpter naturam ſanguinis.

C Narrat opionē Erixie dicēs ꝙ alij aūt opiati ſūt aīmā eē ſāguinē queadmodū Erixias ⁊ eiꝰ ſeq̄ces opinātes ipȝ ſentire eē magis ꝓpriū aīe. h̄ aūt. ſ. ſentire dicebāt icē aīalibꝰ ꝑꝑ nām ſāguis. iō dixerūt aīaȝ eē ſāguinē. C Notādū aūt ꝙ cū ptes carētes ſāguie cuiuſmodi ſūt vngues oſſa ⁊ capilli nō ſentiāt credidit Erixias ꝙ ſentire icēt aīalibꝰ ꝑꝑ nām ſanguis. C Notādūȝ etiā ꝙ cū ſentire videatᷓ ꝓprie incē aīe ⁊ hoc ut rudibꝰ videbatᷓ inſit aīalibus ꝓpter nām ſanguinis dixit Erixias aīam eſſe ſanguinem. ⌈ Deinde cum dicit.

C Oīa eni elemēta ꝑꝑ terrā iudicē acceperūt: hāc eni nulli ꝓtulerūt: niſi ſi aliq̄s dixerit aīam eē ex oibꝰ elemētis aut omnia.

C Remouet quādā cauillationē circa ꝑtacta. poſſet eni aliq̄s q̄rē cū ꝑhꝰs narrauit opionē dicētiū aīaȝ eē ignē eē aerē ⁊ eē aquā: q̄re nō narrauit opionē dicētiū aīam eē terrā. ad qd̄ ipſe rn̄det ꝙ nullus phōꝝ opinatꝰ ē terrā ꝑ ſe acceptā eē ꝑnᵐ. iō nullus poſuit aīaȝ eē terram Emꝑ. tn̄ dixit terrā eē ꝑnᵐ nō ꝑ ſe acceptā: ſed vna cū oibꝰ aliq̄s elemētis ſic̄ ēt nō dixit aīaȝ eē terrā ꝑ ſe acceptā: ſȝ dixit eā eē terrā cū oibꝰ alijs elemētis. h̄ ē ḡ qd̄ ait ꝙ oīa alia elemēta acceꝑunt iudicē ꝑter terrā. terra aūt nō accepit iudicē. i. nullus phōꝝ iudicauit terraȝ eē ꝑnᵐ. hāc eni terrā nullus phōꝝ ꝓtulit. i. dixit ſimpr eē aīaȝ. nullus eni phantiū dixit aīaȝ eē terrā tn̄. niſi ſi aliq̄s dixerit ipſaȝ aīaȝ eē ex oibꝰ elēis aut alia elēa oīa.

Dubitaret forte aliq̄s: q2 vr̄ h̄ falſum ꝙ oīa elēa acceꝑint iudicē ꝑter terrā. inuenitᷓ eni ꝙ aliq̄s iudicauit terrā eē ꝑnᵐ oīuȝ. nā ut hētur 2ͦ meᶜᵉ ſȝ trāſlationē cōmēti. Iliō. dixit ꝙ terra eſt ꝑmū ꝑnᵐ corꝑoꝝ. C Dōm ꝙ cuȝ dr̄ oīa elēa acceꝑiſſe iudicē ꝑter terrā: referēdū ē h̄ ad phōs: q2 nullus phōꝝ iudicauit terrā eē oīuȝ ꝑnᵐ. Iliō. aūt q dr̄ h̄ iudicaſſe nō dr̄ eē phūs: ſȝ ut recitat Cōmᵗᵒʳ i eodē 2ͦ meᶜᵉ. dr̄ fuiſſe hō famoſus i legibꝰ. iter phōs aūt iuenitᷓ aliq̄s poſuiſſe terrā ꝑnᵐ eē nō ꝑ ſe ſūptā: ſed acceptā cū oibꝰ alijs elemētis ita ꝙ poſuit oīa elēa eē ꝑnᵐ ⁊ poſuit aīam cōponi ex oibꝰ elēis ⁊ eē oīa elēa. ⁊ hꝰ opionis fuit Empe. C Rurſus iuenitᷓ aliq̄s poſuiſſe terrā eē ꝑnᵐ nō ſeparati ⁊ ꝑ ſe ſūptā: ſȝ ſit cū igne. ⁊ hꝰ opionis dr̄ fuiſſe Parmenides ponēs ignē ⁊ terrā reꝝ ꝑnͣ: ſȝ q̄lr h̄ vitatē hēt cū i ꝑͦ phiᶜᵉ Parᵈᵉˢ ⁊ Meliſſus dicāt poſuiſſe tm̄ vnū eē: i de gn̄atiōe diffuſiꝰ diximꝰ. ⌈ Deīde cū dicͤ.

C Diffiniūt aūt oēs aīam tribus ut eſt dicere motu: ſenſu: ⁊ incorporeo.

C Epilogat circa determiata. circa qd̄ duo facͤ: q2 ꝑͦ ait oīa dcā phōꝝ reduci ad tria. 2ͦ reducit oīa talia ad vnū ibi⌊ Stati poſt hoꝝ aūt vnūq̄dq̄ȝ. ⌋Dicͤ ḡ ꝙ oēs ut ē dicere diffiniūt aīam. i. uenati ſūt q̄dditatē ⁊ diffinitionē aīe tribꝰ. i. triplr. vȝ motu: ſenſu: ⁊ icorꝑeo. oēs enī uenati ſunt nām ⁊ q̄dditatē aīe: uel per viā motꝰ: uel per viā cognitionis ⁊ ſenſus: uel per viā ſimplicitatis ⁊ incorporeitatis. ⌈ Deinde cum dicit.

C Hoꝝ aūt vnūq̄dq̄ȝ reducitᷓ ad ꝑncipia. vn̄ ⁊ in cognoſcēdo diffiniētes ipſam: aut elemētū: aut ex elemētis faciūt dicētes ſibi inicē ꝑter vnū. Dicunt enim ſile cognoſci ſimili: q̄m enim aīa oīa cognoſcat: conſtituunt eam ex omnibus principijs.

C Reducit oīa dcā phōꝝ ad vnū. vȝ ꝙ oēs ꝯſiderauerūt de aīa ꝑ cōꝑatiōnē ad ꝑnͣ. circa qd̄ duo notāda ſūt. C Primū eni nōnᵐ ē ꝙ oēs phī ꝯſiderauerūt de aīa ꝑ cōꝑatiōnē ad ꝑnͣ. ita ꝙ poſuerūt aīaȝ cōpoſitā ex ꝑncipijs oīuȝ ut cogſceēt oīa: excepto Anaxa. q poſuit intellectū ſimplicē imālē ⁊ ſeparatū ab oibꝰ ut cogſceēt oīa. C 2ᵐ nōnᵐ ē ꝙ ꝑnͣ triplr pn̄t ꝯſiderari. ꝑͦ q̄ȝtū ad ſ̄baȝ ꝑncipij. 2ͦ q̄ȝtū ad nūȝ. 3ͦ q̄ȝtū ad q̄litates ihērētes ipſis ꝑncipijs. ⁊ ſȝ hec oīa phī referebāt aīaȝ i ꝑnͣ. nā ſic̄ diuiſimode loq̄bantᷓ de ꝑncipijs q̄ȝtū ad ſ̄bam. q̄ntū ad nūȝ: ⁊ q̄ȝtū ad q̄litates ſic ⁊ diuiſimode loq̄bantᷓ de aīa: q̄tuor ḡ facͤ: q2 ꝑͦ oſ̄dit ꝙ phī referebāt aīaȝ i ꝑnͣ q̄ȝtū ad ꝑncipioꝝ ſ̄baȝ. 2ͦ declarat ꝙ referebāt aīaȝ ad ꝑnͣ quātū

ad pncipiorum nūz.3°ait q Anax.ab alijs phis discordauit.4°manifestat quō ātiq phi referebāt aiaz i pn° quātū ad pncipiorum qlitates.1ª ibi⌊ Quicūqz qdē igit vnā aliquā. ⌊2ª ibi⌊ Anax.āt. ⌊4ª ibi⌊ Quicūqz qdē ōrietates. ⌊Dic ḡ q vnūqdqz dcīn horum phōrum reducit ad pn° vnū ⁊ i cogscēdo faciūt ipaz aiaz ut el'tū aut ex el'tis ⁊ h q̄tū ad el'torum sbaz. Dicebāt eni aiaz eē de sba el'torum.i. pncipiorum.⁊ i h erāt dicētes silr ad iuicē pter vnū.i.pter Anax.q discordauit ab alijs. oēs eni excepto Ana. dicūt sile sili cogscī:qm enim aia cognoscit oia ↄstituūt eam ex oibus pncipijs:ut hēat silitudinem cū oibus.⌈ Deinde cum dicit.

L.34 ℂ Quicūqz qdē igit vnā aliquā dicūt cām ut elemētū vnum ⁊ aiam vnā ponunt:ut ignē:aut aerē:plura v̄o dicētes principia: ⁊ animam plura dicunt.

ℂ Reducit aiaz ad pncipia q̄tū ad pncipiorum nūm dicēs q gcūqz qdē igit dicūt vnā aliquā cāz aut vnū elemētū.⁊ aiam ponūt eē illud vnū elemētū:ut dicētes ignē elemētū oium ponūt aiam eē ignē.aut ponētes aerez dicūt aiam eē aerē.plura v̄o dicētes pncipia ⁊ aiaz dicūt illa plura pncipia.⌈ Deinde cum dicit.

ℂ Anaxagoras aūt solū ipassibilē dic itellectū:⁊ cōe nihil nulli aliorum hēe.hi° autem cū sit quō cogscit:⁊ pp quā cāz:neqz ille dixit:neqz p ea ex his q̄ dcā sūt ↄspicuū est.

ℂ Ońdit q Anaxa.ab alijs discordauit dicēs:q solus aūt Anax.dic itellm ipassibilē ⁊ nulli aliorum entiū nihil hēe cōe:sed hoc cū sit.i.cū itell° nullā hēat colitatē ⁊ silitudinē cū alijs:quō cogscet alia:⁊ pp quā cāz poterit hēe cognitionē aliorum:neqz Anax.ille dixit neqz ex his q̄ dcā sūt ab eo ē h ↄspicuū.i.manifestū. ℂ Nōtm q lz Anax.bñ dixerit dicēdo itellz eē ipassibilē ⁊ imixtū ⁊ nō hēre aliqd cōe cū alijs:diminut° tñ fuit i pōne sua: qr nō assignauit rōnē ⁊ cām quō itellect° posset intelligē alia cū nō hiet silitudinē cū eis.⌈ Deide cū dic.

L.35 ℂ Quicūqz aūt ōrietates faciūt in pncipijs ⁊ aiaz ex ōrijs ↄstituūt. Quicūqz aūt alterū ōriorum:ut calm:aut fridū:aut aliqd huiusmodi aliō:aiaz silr vnū aliqd horum ponūt:vñ ⁊ noib° ↄsequunt:q qdē calz dicētes:qr pp h ⁊ viuē noiatū est:q aūt frigidū pp respirationē:⁊ refrigerationem uocari aiam. Tradita qdez de anima:⁊ propter quas causas dicunt sic:hec sunt.

ℂ Ońdit quō antiq phi referebāt aiaz i pn° q̄tū ad pncipiorum qlitates ⁊ ōrietates dicēs q gcūqz aūt ōrietates faciūt i pncipijs:⁊ aiaz ↄstituūt ex illis ōrijs qlitatib°:gcūqz aūt dicūt pnm eē alterū ōriorum ut calz aut fridū aut aliqd aliō h°ut tepidū ⁊ aiaz silr ponūt vnū aliqd horum:ut dicūt aiaz eē qd calz ul' qd friduz aut aliqd aliō h°.vñ ⁊ noib° ↄsequunt.ↄñter eni noiant aiaz ab aliq̄ tali qlitate ut q ponūt pnm oiuz eē qd calz noiant aiaz a calo:q v̄o ad frigidū noiant eā a frigido.iō aliq noiabāt aiaz eē vitā q̄ ↄsistit i calo:aliq v̄o dicebāt eā eē respirationē ⁊ refrigerationē q̄ ↄsistit i frido.iō subdit q q qdē sūt dicētes calm eē pnm oium : qr pp h.i. pp calm ⁊ viuē noiatū est supple ipm aiatū.sup.tales dicebāt aiaz eē vitā.q aūt ponebāt pncipiū eē fridum uolebāt uocari aiam pp respirationē ⁊ refrigerationē. Ultimo ↄcludit circa determinata dicēs q hec qdem sunt tradita ab antiqs de aia:⁊ he cāe assignate sunt pter qs antiq sic dicūt:⁊ sic locuti sunt de ipsa.

L.36 Cōsiderādū aūt pmū qdē de motu. Fortassis aūt nō solū falsuz est substātiam ipsi° huiusmodi eē:qlē aiūt dicētes aiam eē qō est seipsuz mouēs aut possibile mouere:sed vnū quoddaz ⁊ impossibilium inesse ipsi motum.

ℂ Positis antiqrum opionib° i pte ista phs eas reprobat. Ad cui° euidētiā sciēdū q lz phi tripl'r diffinirēt aiam vz motu:sēsu:⁊ icorpeo.pncipal'r tñ dupl'r uenabātur aiaz.vz motu ⁊ cognitiōe siue sēsu.duo ḡ fac:qr p° reprobat phōrum opiones put uenabant aiaz motu.2° reprobat eas put uenabant aiaz cognitiōe ul' sēsu.2ª ibi⌊ Trib° aūt modis traditis. ⌊Circa pm duo fac:qr p° adducē rōnes i gnali q nō possit aie ieē mot° ut phi dicebāt.2° descēdit ad spāles opiones phōrum iuestigātiuz aiaz p motū ibi⌊ qdā aūt ⁊ mouē. ⌊Circa pm duo fac: qr p° ↄtinuat se ad dicēda . scdo exequit de itento ibi⌊ Cō qdez igit. ⌊Dicit ḡ q ↄsiderādū aūt pm qdē ē de motu.nā fortassis nō solū falsuz est sbam ipsi° aie eē sic mobilē ⁊ eē talē qlē aiūt phi dicētes aiam eē q est mouēs seipaz:aut q possibile ē se mouē:sz inesse ipsi aie motū est vnū qddā de nūo ipossibiliū. Nō eni solū icōueniēs ē aiaz eē sic mobilē ut ponebāt phi:sz fortassis est ipossibile q aliq mō isit ei mot° : qr nullo mō vz posse eē mobilis. ℂ Nōtm aūt q dic fortasse:qr lz aia nullo mō sit mobil' p se:tñ ē mobilis p accñs.⌈ Deide cū dic.

ℂ Cō quidē igit non necesse sit mouens ⁊ ipsum moueri dictum est prius.

ℂ Exeqtur de itēto ońdēs aiam nō eē sic mobilē ut ponebāt antiq. Circa qō duo facit:qr p° remittit nos ad rōnes factas in libro phicorum.scdo pter rōnes illas adducit alias rōnes nouas:q nō sit possibile aiaz sic moueri ut ↄfitebāt antiq ibi.⌊ Dupl'r āt mouet oē. ⌊Dicit ḡ q qdē igit nō necesse sit mouēs ⁊ ipm moueri dictū est prus in phisicis.nā in 3° phisicorum ośsuz est q mot° nō est in mouēte sz in moto. Et q nō oē mouēs mouet in 8° phicorum ē declaratū.ubi pbat q est deuēire ad aliqō mouēs oio imobile.cū ḡ antiq ponerēt q aia se ipaz moueret:eo q nihil moueret nisi moueret ⁊ ipz.pz h falsū eē p ea q̄ sūt i phicis declarata.⌈ Deide cū dic.

L.37 ℂ Dupl'r eni mouet oē:aut eni fm alterū: aut fm seipm.fm aūt alterū dicim° q̄cūqz mouent ex eē i eo qō mouet:ut naute:nō eni silr mouent naui:hec qdē eni fz seipaz mouet.illi aūt ex eē i eo qō mouet. Manifestū aūt i ptib° est:ppri° qdē eni mot° pedū ambulatio.hoc aūt ⁊ hoīum est:nō inest autem nautis tūc.

L.38 ℂ Dupl'r aūt uncqz dicto moueri nūc intēdimus de aia si per seipsam mouet ⁊ participat motu.

ℂ Adducit nouas rōnes ↄ pōnes antiqrū.circa qō duo fac:qr p° ne laboret i equoco distiguit motū i p se ⁊ p accñs.2° adducē rōnes ostēdētes aiaz nō eē p se mobilē ut ponebāt antiq ibi⌊ Quatuor aūt. ⌊Dic ḡ q dupl'r mouet oē.aut fz alterū.i.p accñs.aut fz seipz.i.p se.fz alterū aūt dicim° mouē gcqd mouet ex eē.i.ex eo q ē i eo qō mouet p se ut naute mouent p accñs qr sūt i naui:q mouet p se:nō eni silr mouent supp.naute ⁊ nauis.nā hec qdē.n.i.nauis mouet fm seipaz.i.p se. Illi aūt.i.naute mouent ex eē.i.ex eo q sūt i eo qō mouet i.i naui q̄ mouet p se.manifestū ē aūt h i ptib°.nā pprius qdē mot° pede ē ambulatio.h aūt.i.ambulatio ē ⁊

holuz.nā qñ hoīes mouenť p se:tūc ambulāt ⁊ mouēť p motū pedū.⁊ ibdit q nō inest aūt tūc nautis supple ambulatio.naute gͣ:qꝛ tūc cū sūt in naui nō ambulāt nec mouenť ex eo q nō moueanť eoꝝ ptes.i.pedes eo rū nō dicunť moueri p se:ſʒ p accñs.addit aūt q duplr utrigʒ dicto moueri nō itēdim⁹ de motu p accñs:ſʒ nūc ītēdimus de aīa ſi per seipsam moueť ⁊ ſi pticipat motu per se.⌈ Deinde cum dicit.

¶ Quatuoꝛ aūt mot⁹ cū sit loci mutatiōis: alteratiōis:augmēti:⁊ decremēti:aut ſm vnū hoꝝ mouebiť:aut ſʒ plures:aut oēs. Si vero moueť nō ſm accñs nā ierit mot⁹ ipsi:si aūt hoc ⁊ loc⁹.oēs eni dicti mot⁹

C.30. in loco sūt. ¶ Si aūt est suba aīe mouē se ipsam:⁊ nō ſm accñs moueri ipsi ierit:ſi cut albo ⁊ tricubito.moueť eniʒ ⁊ hec ſm accñs:cui eni hec isunt moueť illud corp⁹ vñ nō est locus ipsoꝝ:aīe autem erit ſiqui dem:natura motu participat.

¶ Adducit rōnes q̃zplres ondēs q aīa nō moueť p se ut opiabanť antiq.Circa qđ sex fac ſʒ q sex rōnes addu cit.2ª ibi⌊ Ampli⁹ aūt ⁊ ſi nā.⌋3ª ibi⌊ Ampli⁹ autē ſiq dē.⌋4ª ibi⌊ Qm̄ aūt vi.⌋5ª ibi⌊ Motū aūt.⌋6ª ibi ⌊ At vo ⁊ ſi mouet.⌋Dic ǵ q cū sint q̃tuoꝛ motus.vʒ mot⁹ loci/mutatiōis mot⁹/alterationis/augmēti/⁊ de cremēti.Si moueť aīa aut moueť ſm vnū hoꝝ motu uʒ aut ſm plures aut ſʒ oēs:⁊ addit q ſi moueť aīa nō ſʒ accñs ierit ipsi aīe mot⁹ nā.i.nāliter ⁊ p se.si aūt h.i. ſi mot⁹ iest aīe ⁊ nāliter ⁊ p se:⁊ loc⁹ supp.cōpetit ipsi aīe:qđ est icōueniēs.tō seqť q oēs dicti mot⁹ sūt i loco ſi ǵ est suba.i.subalis diffinitio aīe mouē seipsam p se: ierit moueri ipsi aīe:⁊ nō ierit ei ſʒ accñs:ſic iest albo ⁊ tricubito.moueñť eni ⁊ hec:sed ſʒ accñs.nā corp⁹ illđ cui isūt ista moueť p se.vñ nō est loc⁹ p se ipsoꝝ:aīe aūt erit loc⁹:ſiqdeʒ pticipat motu nā.i.nāliter ⁊ p se.q.d. q albo ⁊ tricubito nō erit loc⁹ p se:qꝛ hec nō mouentur p se:sed p accñs.aīa aūt erit p se locabilis:qꝛ poniť p se mobilis.¶ Nōn̄ᵐ aūt q accipiēdo large motū ut icludit mutationē:ſic dicunť eē sex spēs mot⁹.s.gñatio/cō ruptio/loci mutatio/alteratio/augm̄tū.⁊ diminutio. uerꝫ qꝛ gñatio ⁊ corruptio nō sūt mot⁹:sed sūt muta tiones ⁊ sunt termini motus:ideo spēs motus sunt il le quatuoꝛ que tanguntur in littera.

Dubitaret forte aliqs:qꝛ vꝫ falsuʒ eē qđ ī lr̄a dr:q vʒ oēs dicti mot⁹ sint i loco nā cū nō p oēs illos mot⁹ acqrať loc⁹:nō vꝫ q oēs illi mot⁹ sint in loco.p loci eni mutationē acqriť locus.p augmētū ⁊ diminutionē mutať loc⁹:sed p alterationē nō opʒ mutari locū:nō ǵ alteratio ē i loco.¶ Dōm q h triplr pōt solui ⁊ q̃cūqʒ mō soluať vꝫ sufficē ad ppo situ.pᵒ ſic ut referať h ad ipsa mobilia.ſm h ǵ oēs dci mot⁹ sūt i loco:qꝛ qcqd moueť p se q̃cūqʒ illoꝝ motuū ē qđ mobile ⁊ locabile.si ǵ aīe cōpetit p se aliqs illorū motuū:aīa erit qđ locabile ⁊ cōpeteret ei p se loc⁹:qđ est icōueniēs.2ᵒ mō h pōt solui ſi referať h ad ipm mo dū mouēdi.Nā si dicať q alteratio nō ē i loco cū alte ratio reqrat approximationē alterātis ad alteratuʒ ⁊ h nō possit fieri sine loco:qđ ē p se alterabile est p se lo cabile.⁊ tūc idē qđ prius.erit ǵ aīa p se locabilis ſi p se sit aliq̄ mō mobilis.3ᵒ mō h pōt solui ſi referať h ad ip sos mot⁹.nā mot⁹ localis ē mot⁹ pm⁹.ſic ǵ ualet:cuicū qꝫ iest sensus iest ei tact⁹:eo q tact⁹ sit sensus pmus.ſic ualet.cuicūqʒ iest mot⁹ ei iest mot⁹ localis:eo q h⁹ mo t⁹ sit mot⁹ pm⁹.oēs ǵ isti mot⁹ sūt i loco:qꝛ oēs psup ponūt motū localē q de necitate reqrit locū.nō enim plus vult phs p hec vba q oēs isti mot⁹ sūt ī loco:nisi q qcqd p se moueť aliq̄ istoꝝ motuū illđ ē qđ locabile aīa ǵ qlʒ cuiqʒ sit p⁹ mot⁹:erit p se locabil:qđ ē icōueniēs.

Ulterius forte dubitaret aliqs.q̃re sit icōueniens aīaʒ eē p se locabile.¶ Dōm q de aīa humana est spālis rō q̃re nō sit p se locabilis.i.q re nō occupat locū:qꝛ cū nō sit quāta nec sit extēsa ex tēsiōe corpis locū occupare nō pōt.possum⁹ tñ vnā rā nē cōeʒ adducē de oī aīa.nā qcqd nō hēt p se eē nō hēt p se moueri:nec p se cōpetit ei loc⁹.cū ǵ ois aīa sit q̃dā foīa:⁊ nlla foīa hēat p se eē:nlli aīe pt cōpetē p se loc⁹

Ulterius forte dubitaret aliqs quō tricubitū ⁊ albū sūt in loco per accñs.¶ Di cēdū q nō aliud significat albū q̃ʒ albedo.albū itaqʒ si gnificat q̃litatē:cū ⁊ albedo q̃litatē significet.ſic ⁊ tri cubitū significat quātitatē.cū ergo q̃litas ⁊ quātitas nō hēant eē p se:nō moueñť p se:nec sūt in loco per se. corpus igiť cui isunt ista moueť per se ⁊ est in loco p se. hoc aūt nō hūt ista per se sed p accñs.⌈ Deīde cū dicit C.4ᵒ

¶ Ampli⁹ aūt ⁊ ſi nā moueť ⁊ violētia mo uet:⁊ ſi violēta:⁊ nā:eodeʒ aūt mō se hēt ⁊ de q̄te.in qđ eni moueť nā:⁊ in h q̄scit nā:in qđ aūt q̄scit:in hoc violēta.quales aūt violēti motus aīe erunt ⁊ q̄tes: neqʒ fingere nolentibus facile est reddere.

¶ Adducit scđam rōnē dicēs q ampl⁹ aūt ſi aliqđ mo ueť nā moueť ⁊ violētia.⁊ ecōuerso ſi moueť aliqđ vio lētia moueť ⁊ p nāʒ.eodē āt mō se hēt ⁊ de q̄te:qꝛ qđ q̄scit nā:pot q̄scē violēta:⁊ ecōuerso.qꝛ illđ in quo aliqđ moueť nā:⁊ quiescit in h nā.In quo aūt moueť violētia q̄scit in h violēta.q̃re ſi cōpetit aīe mot⁹ nā cōpetit ei mot⁹ violēt⁹:sed reddē.i.ostēdē q̃les sūt mo tus aīe violēti:⁊ q̃les sunt q̄tes violēte:neqʒ uolētib⁹ fingē est facile.nō solū enim ubi hoc possemus dicere ſm ueritatē:sed ēt per figmētū uelle assignare talia eēt difficile.¶ Notādū aūt ſm Themistiū q corpus pōt moueri violēter:nō aūt aīa:nisi forte dicať aīaʒ moue ri violēter.i.per accñs:iquātū moto corpe violēter ⁊ p accñs moueť ⁊ aīa:ſʒ ppri⁹ mot⁹ aīe ē p cōsideriū ⁊ ap petitū ſʒ que modū nō pt itelligi q moueba̅ť violēter

Dubitaret forte aliqs:qꝛ nō vꝫ uerū q qcqd moueť nā moueať violētia.nā celū moueť nāliter:nō tñ pōt moueri violēter.¶ Dōm q ſm qsdā hec rō in se cōsiderata est falsa:tñ ut est ad ppositū est uera.nā antiq phi ut dicūt ponebāt aīaʒ de nā elētoꝝ nec ponebāt aliqđ corp⁹ motū nisi elemētatū uel qđ eēt de nā elemēti ⁊ de tali corpe uerū est q qcq̄ qđ moueť nā moueť ⁊ violētia:⁊ ecō.sed h vꝫ falsuʒ:q oēs antiq opinati sint ſic.nā Alcmeon ut supra dice bať posuit aīaʒ de nā corpis celestis:nō ǵ oē corp⁹ po suerūt antiq eē de nā elemēti:nec q̃libet antiquoꝝ po suit aīaʒ de nā elemēti.Propter h dicēdū est alr.Sci endū ǵ aliquē motū hēre q̄tē oppositā ⁊ h mō moue tur hec oīa iferiora tā aīata q̃ʒ iaīata.⁊ ſi dubiū est de aliqb⁹ iferiorib⁹ q aliqñ moueanť:⁊ aliqñ q̄scāt for te dubiū est de tota terra uel de ptib⁹ exñtib⁹ circa cen trū terre:utrū eis possit accidē mot⁹.oīa tñ aīalia uel motu pgressiuo:uel motu dilatatiōis ⁊ cōstrictiōis ali qñ moueñť aliqñ q̄scūt.cū ǵ aliq phi loquētes de aīa utplm nō loqrenť nisi de aīa aīaliū:cū mot⁹ tact⁹ a tali aīa hēat q̄tē oppositā.hec rō ut est cō antiqs:est oīno uera.qꝛ qcqd moueť motu hñte q̄tē oppositā pōt mo ueri naturalr ⁊ violēter.q aūt rō Arl̄.sit intelligenda de motu hñte q̄tē oppositā ex serie littere pōt manife stum esse.⌈ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ aūt ſiqdē sursuʒ mouebiť ignis

erit: si ṽo deorsum terra: hoꝝ eni corpoꝝ morꝰ hi. eadē aūt rō ⁊ de medijs.

¶ Ponit rōnē tertiā dicēs: ꝙ siqdē aliqd mouebit sursum erit ignis. si ṽo deorsum erit terra. nā hoꝝ corporuz sunt hi motus. vz terre sursum: ignis deorsuz. eadē aūt rō est ⁊ de alijs elemētis: qꝛ quodlibet elemētoruz tendit ad aliquē determinatū locū. tunc aūt formetur sic rō. qōlibet elemētoꝝ tendit ad aliquē determinatū locū: sed morꝰ factꝰ ab aīa nō est ad aliquē determinatū locū: sed est ad oēm dīam pōnis. ergo morꝰ factus ab aīa nō est per nām alicuiꝰ elemēti. ⁊ per ꝯñs aīa nō est elemētū nec ex eltis ut cōcedebāt antiq. ¶ Nōn̄ aūt ꝙ aīi cōpetit duplex morꝰ. vnꝰ ꝓpter grauitatē: ⁊ hic est deorsum tm̄: ⁊ est per nām elti dn̄antis in corpe aīatis. alius est ad oēm dīam pōnis: ⁊ hic morꝰ est ab aīa factꝰ per appetitū. ¶ Notādū ēt ꝙ semp in quolibet mixto dn̄at aliqd elemētū ut ꝓbat Cōmētator in 3° celi ⁊ mūdi. ⁊ ſm dn̄iū illius elemēti mouet mixtū qcqd ḡ mouet sursum uel est ignis uel dn̄at ibi ignis. Et qcqd mouet deorsum uel est terra uel dn̄at ibi terra: ⁊ sic de alijs elemētis. si ḡ aīa eēt elemētū uel ex elemētis: ut ponebāt antiq: morꝰ factꝰ ab ipsa eēt ad vnā dīam positionis tm̄: qd videmus falsum eē. ¶ Notādū aūt ꝙ hec rō posset aliter iduci ut concluderet ꝙ si aīa moueret sursum uel deorsuz: uel moueret per se ad aliquā dīam pōnis: ut ponebāt aliq antiq: tūc nō eēt forma: sed eēt ignis uel terra uel aliqd huiusmodi corpus: qd est incōueniēs. ¶ Deinde cum dicit.

C.41 ¶ Qm̄ aūt videt mouere corpus rōnabile est his mouere motibꝰ qbus ⁊ ipsa mouetur. si aūt hoc ⁊ cōuertētibus dicere ueruz ꝙ ſm ꝙ corpus mouet hoc ⁊ ipsa. corpꝰ aūt mouet ſz loci mutationē. quare ⁊ anima mutabit ſm corpus aut tota: aut ſm ptes trāslata. Si aūt hoc cōtingit ⁊ exeunte iterum ingredi: ad hoc autez sequit resurgere corpa mortua animalium.

¶ Ponit qrtā rōnē dicēs: ꝙ aūt aīa videt mouē corpꝰ rōnabile est mouē corpꝰ his motibꝰ qbus mouet ⁊ ipsa aīa. si aūt hoc ⁊ ꝯuertētibꝰ. i. ecōuerso est uerū dicē. vz ꝙ ſm ꝙ mouet hoc corpꝰ mouet ⁊ ipsa aīa. corpꝰ autē mouet ſm loci mutationē. qre ⁊ aīa mutabit ſz ꝙ mutat corpꝰ. mouebit ḡ aīa trāslata aut tota aut ſm ptes sed si aīa ſm se totā pōt mutare locū ſz se totā pōt mutare corpus. si aūt uerū est hͦ ꝯtingit aīam exeūtē corpꝰ iterū ingredi corpus. ⁊ ad hoc sequit mortua corpora uel aīalia resurgē. ¶ Notādū aūt ꝙ corpꝰ aīatū aliqñ mutat locū ſm se totū ut est cū totalr deserit locū pmū. aliqñ ṽo mutat locū ſm ptē ut cū non totalr deserit locū pmū. qre si aīa mouet corpꝰ: qꝛ mouet ⁊ ipsa. ⁊ si eodē mō sicut mouet ⁊ corpꝰ mouet ⁊ ipsa: cuz corpus aliqñ trāsferat ſm se totū: aliqñ ſm ptes: oportebit dicē ꝙ aīa aliqñ trāsferat ſm se totā: aliqñ ſm partes. hꝰꝰ enim illationes lz nō sequant simplr: sequitur tm̄ suppositis positionibus antiquorum.

Dubitat āt hic Porphyriꝰ ut Themiꝰ recitat: qꝛ nō vī uerū eē qd phs ait. vz ꝙ qñ aliqd mouet aliud: qꝛ mouet ⁊ ipz: ꝙ eodē mō moueat mouēs quo mouetur mobile: qꝛ sol mouet uapores ⁊ trahit eos motu recto: ipse tm̄ sol non mouet motu recto: sed circulari. silr ēt hoīes trahūt nauē ipsi tm̄ hoīes nō trahunt. Ad hͦ soluit Themiꝰ ꝙ si aīa mouet corpꝰ qꝛ mouet ⁊ ipsa: digna est ꝙ moueat eisdē motibꝰ qbꝰ mouet ⁊ corpꝰ: qꝛ si corpꝰ mutat locū ⁊ aīa mutabit locū. nō est ḡ itētio Arē. ꝙ mouēs ⁊ motū moueant eodē motu nūo: uel eodē motu spē. ut ꝙ hoīes trahētes trahant ⁊ ipsi: sed pro tāto mouet eodem motu nauis tracta ⁊ hoīes trahētes: qꝛ si nauis tracta mutat locū ⁊ hoīes trahētes mutabūt locū. ḡ si corpꝰ aīatū mutabit locū ⁊ aīa mutabit locū: tm̄ qꝛ nūc hͦ videt sufficē: dicamꝰ ṽba Arē. itelligēda eē de motu imediate facto sol eni nō mouet uapores imediate ſm motū localem sed per ꝑus uapores alterat ⁊ eis icorpat calorē quendā per quē calorē icorpatū uapores trahunt sursuz: sz si aliqd moueat aliud localr: ⁊ hͦ imediate ⁊ nō moueat illud nisi moueat ⁊ ipm: opꝫ ꝙ silī motu moueatur utrūqꝫ: ⁊ si nō silī per oēm modū: tm̄ quātū ad hoc mouebunt motu silī: ꝙ si vnū mutat locū mutabit ⁊ aliud de motu ḡ locali imediate facto uerū est qd dicit. quare ſm positionē antiquorū aīa mutabit locum ⁊ ibit a corpore in corpus. qd est incōueniens.

Ulterius forte dubitaret aliqs: qꝛ ēt in ꝓposito vī eē falsuz qd dr. nā aīa mouet ꝑus ſm desideriū ⁊ appetitū: ⁊ ipsa sic mota mouet corpus localr. ḡ uerū est ꝙ aīa nō mouet corpꝰ nisi moueatur ⁊ ipsa: ⁊ tm̄ falsum est ꝙ eodē mō moueat ipa quo mouet ⁊ corpꝰ: qꝛ ipsa mouet ꝑ desideriū ⁊ appetituz: corpꝰ ṽo mouet ſm locū. ¶ Dōm ꝙ ista dubitatio cōtigit: ut inuit Themiꝰ. ex eo ꝙ aliq nesciūt distiguē inter opationē ⁊ motū. nā opatio est actꝰ pfecti. morꝰ autē est actꝰ impfecti. uelle ḡ ⁊ desiderare ⁊ intelligere ⁊ imaginari ⁊ cetera talia per que aīa potest mouere corpus non ꝓprie dicunt motum: sed operationem. sed si anima moueretur proprie ut ponebant antiqui modo quo dictum est: simili motu moueret ipsa quo moueret ⁊ corpus.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū si aīa mutaret locū ꝯtigeret resurrectio mortuoꝝ. ¶ Dōz ꝙ si aīa mutaret locū posset mutare corpus: ⁊ si mutaret corpꝰ illud corpꝰ a quo exiret desinet viuē ⁊ icipet mori. illud aūt corpꝰ qd itraret: si eēt saīatū ꝑ itroitū aīe icipet eē aīatū ⁊ icipet viuē. hͦ ḡ mō posset ꝯtigē resurrectio mortuoꝝ: qꝛ aīe exeūtes ꝓpa corpora possent itrare corpa mortua. ⁊ per ꝯñs possent illa facē resurgē. ¶ Adūtēdū tm̄ hoc eē attēdēdum ſm Themistiū ꝙ aliq posuerūt aīam in corpe qñ aquaz in uase. aliq ṽo supaddiderūt aliquā ꝓportionē iter corpus ⁊ aīam: qre si nō reqrit ibi ꝓportio: sed sufficit animā eē in corpe quocūqꝫ mō ad hoc ꝙ corpus illud viuat ⁊ sit aīatū: si aīa exiēs a corpe ꝓprio itraret corpus mortuū: ꝯtingeret resurrectio mortuoꝝ: sed si reqrit ꝓportio inter corpus ⁊ aīam: si exiēs aīa a corpe ꝓprio itraret corpus mortuū: nō opꝫ ꝙ illud corpus mortuū resurgeret ⁊ incipet viuere: qꝛ nō eēt ibi ꝓportio inter corpus ⁊ aīam. ¶ Deindē cum dicit.

¶ Motum autem ſm accidens si ab altero moueat: depellet enim utiqꝫ violentia aīal: nō oportet aūt enim a seipso moueri iest in substātia hoc ab alio moueri nisi ſz accñs: sicut neqꝫ qdem igit ſm se bonum: aut ꝓpter seipsum: hoc qdem ꝓpter aliud esse. hoc aūt alterius causa. C.42 ¶ Anima autem maxime dicet aliqs utiqꝫ a sensibilibꝰ moueri siquidem mouetur. C.43

¶ Ponit 5ᵃᵐ rōnē dicēs: ꝙ motū aūt ē aliqd ſm accñs si moueat ab altero. videmꝰ eni ꝙ violētia utiqꝫ depellit aīal: ⁊ tūc nō mouet ex se: sz nō opꝫ cui cōpetit moueri a seipso i sbā. i. eēntialr hec moueri ab alio nisi moueat ſz accñs: imo illd qd mouet a seipso nullo mō mouet ab alio: sicut neqꝫ qdē qd appetit ſz se bonuz aut pp: eēt bonū pp se: sz eēt bonū alteriꝰ cā. si ḡ aīa mouet a se nō

seipm h qdē est pp aliō: qz si eēt appellare pp aliō tā nō eēt bonū pp se: sz eēt bonū alteri⁹ cā. si g aia mouet a se nō mouet ab alio: sz mouet ab alio: qz mouet a sēsibilibus. vn̄ seqt q sigdē mouet aia maxie utiqz dicet aliqs aiaz moueri a sēsibilib⁹. q̄re cū aia moueat ab alio ut a sēsibilib⁹ nō ,ppe mouebit a se ut dicebāt antiq. ¶ Dubitat aūt h Themisti⁹ pp v̄ba platōis dicētis q aia nō mouet a sensibilib⁹: sz sēsibilia occurrūt motib⁹ aie. nā aia bz dicta sua cognoscit res p ɔtactū ex eo q applicat se reb⁹: nō g bz h sensibilia mouēt aiaz: sz occurrūt aie ex eo q applicat se eis: sz hec positio: ut ,pbat in 2° ꝛ 3° h⁹ est falsa: qz aia cognoscit res nō ex eo q applicat se reb⁹: sed qz res imp̄mūt sp̄es suas in aia q̄s imp̄mēdo aliquo mō mouēt aiam. ⌈Deinde cū dicit.

¶ At v̄o ꝛ si mouet ip̄a seip̄az: ꝛ ip̄a mouebit utiqz q̄re qm̄ ois mot⁹ ex distātia ē eius qō mouet bz q mouet ꝛ aia utiqz distabit a substātia ipsi⁹ bz seipsaz: nisi bm accn̄s se moueat. sed est motus ipsius substātie.

¶ Ponit ultimā rōnē. d. q si ipsa aiam seipsam mouet sup. sbali ꝛ ipsa utiqz mouebit sup. a sua suba. q̄re qm̄ ois mot⁹ fit a distātia ei⁹ qō mouet ab eo bm q mouet aia: tūc exibit ul' distabit utiqz a suba suipi⁹. si mouet bz seipaz nisi se moueat bz accn̄s: sz bz atiqs mot⁹ ē ipi⁹ sube aie p se. ¶ Nōn^m aūt viz rōnis h⁹ ib ɔsistē: qz cuz mot⁹ sit distātia ei⁹ qn̄ mouet bz qō mouet: sic qō mouet localr distat a loco i q̄ erat ꝛ mutat illū locū ul' bz se totū ul' bz ptes. sic si aia mouet bz subaz distabit a sba sua ꝛ pdet subaz suā: ul' g tota aia ul' saltē ptes ei⁹ desinēt eē ꝛ amittēt suā subaz ꝛ nāz: qō est incōueniēs.

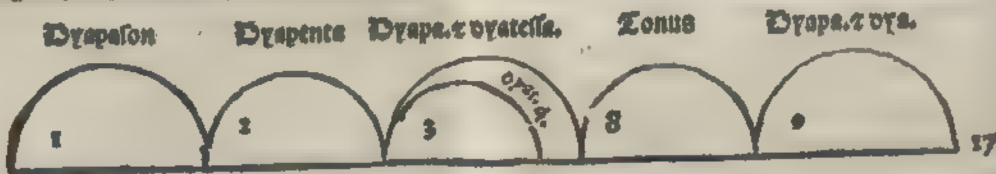
C.44 q Uidā aūt ꝛ mouē aiaz dicūt corp⁹ in quo est: sicut ip̄sa mouet: ut Demo. silr dicēs philippo comediaꝝ didascolo. ait enim dedalū fecisse mobilē ligneā venerē infundēs argentū fusile. Silr aūt ꝛ demo. dicit motas eni inqt indiuisibiles spheras: pp id q apte nate sunt nusq̄z manē ɔhereqz ꝛ mouē corpus oē.

¶ Postq̄z phs adduxit rōes gn̄ales ɔ̄ uenātes aiaz p viā mot⁹. in pte ista ut dicebat descēdit ad sp̄ales opiones atiqꝝ. circa qō qnque fac: qz p° descēdit ad opionē democriti. 2° ad opionē platonis. 3° ad opionē empe. 4° ponit quādā opionē q̄ di: tūc fuisse platonis. 5° descendit ad opionē xenocratis. 2ª ibi⌊ Eodē aūt mō. ⌋3ª ibi ⌊ Alia aūt opio qdā. ⌋4ª ibi⌊ Rōnabili⁹ aūt. ⌋5ª ibi ⌊ Multū aūt ex his q̄ dcā sūt. ⌋circa p^m duo fac: qz p° adduc opionē democriti. 2° eā iprobat ibi⌊ Nos aūt iterrogabim⁹. ⌋dic g q qdā dicūt aiaz mouē corp⁹ sic mouet ꝛ ip̄a ut Demo. silr dicēs philippo didascalo. i. magro comediarū. iste eni philipp⁹ ait dedalū fecisse ligneā mineruā. i. statuā ill⁹ dee mobilē effūdēs argētū fusile. i. argētū viuū. mouebat g illa statua pp motū argēti viui: silr āt ꝛ Demo. dic. iqt eni idiuisibiles spheras ex qb⁹ cōponit aia eē mot⁹ pp id qō apte nate sūt nūq̄z manē. i. nunq̄z qescē. illas v̄o sic motas dic ɔhē ꝛ mouere corp⁹ oē. i. corp⁹ totū. ¶ Notādū aūt statuā mineruē sic fuisse ordinatā q qn̄ aliq accedebāt ad ipsam ambulabāt sup q̄dā tabulas: subter q̄s erat argetū viuū. illis g sic ambulātib⁹ cōprimebāt argētū viuū: qō ɔtinuabat usqz ad statuā: q̄ compsso agitabat statuā ꝛ faciebat ip̄az moueri. q̄re sic argētū viuū mouebat statuā: sic bz Democritū athomi ex qbus cōponebat aia moti mouebāt corpus. ⌈Deinde cum dicit.

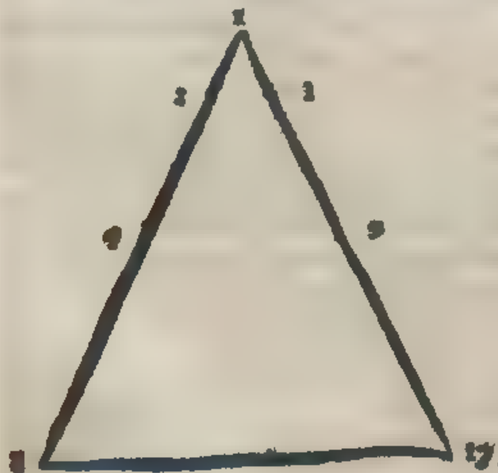
¶ Nos aūt iterrogabim⁹ si ꝛ qescē facit h idē. quō aūt faciat difficile: aut ipoē dicē.

¶ Disputat ɔ̄ opionē demo. circa qō duo fac bz q duas rōes adduc ɔ̄ ip̄z. 2ª ibi⌊ Oio āt. ⌋dic g q nos iterrogabim⁹ dmo. si h idē. i. si h⁹ eadē corpa idiuisibilia q̄ sūt cā mot⁹. si h⁹ eadē cā fac qescē aiaz. quō āt faciet eā qesce

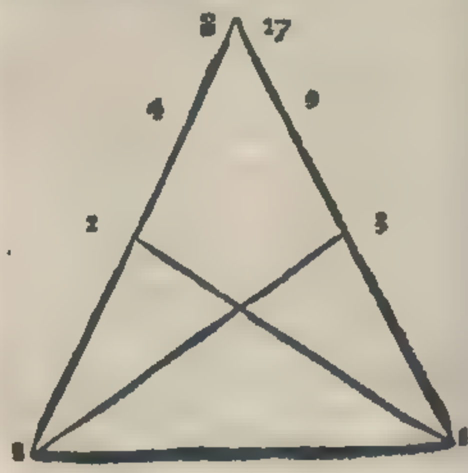
¶ Prima figura per quā ostēdit quō in numeris ex qbus cōponit anima est aspectus rectus ꝛ cōsonātia.

¶ Scda figura p quā ostēdit q in nūis ex qbus cōponit aia est duplex coordinatio ꝛ est ibi idētitas ꝛ diuisitas

¶ Tertia figura per quā ostēdit q in nūis sit qdā reflexio ꝛ quedā ɔuersio ꝛ quedā quodāmō circulatio.

re est difficile aut impossibile assignare. ¶ Notandū; aūt q̄ cū animal aliquando moueat aliquādo quiescat oportuit assignare non solum causam motus: sed etiam causam quietis: quod non potuit facere democritus per athomos cum poneret eos semper motos. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Omino aūt nō sic videt aīa mouere aīal: sed per uoluntatē quandā ⁊ intellectum.

¶ Adducit secūdam rōnem ꝯtra Democritum. dicebat enim Democritus q̄ aīa sic mouet animal sicut mouet ⁊ ipa. ideo ait q̄ omnino aūt non sic videt anima mouere animal sicut ponebat Democritus. vz q̄ ipsa localiter mota moueat corpus per hꝰi motum: sed mouet ipm per quandā uoluntatem ⁊ intellectum. nō ergo anima mota mouet corpus. sed anima uolens ⁊ intelligens mouet corpus. ⌈Deinde cum dicit.

45 ¶ Eodem aūt modo ⁊ Thimeus phisiologizat aīam mouere corpus: in eo eni q̄ est moueri ipsam: ⁊ corpus mouet: ꝓpter id qđ complexum est ad ipsum.

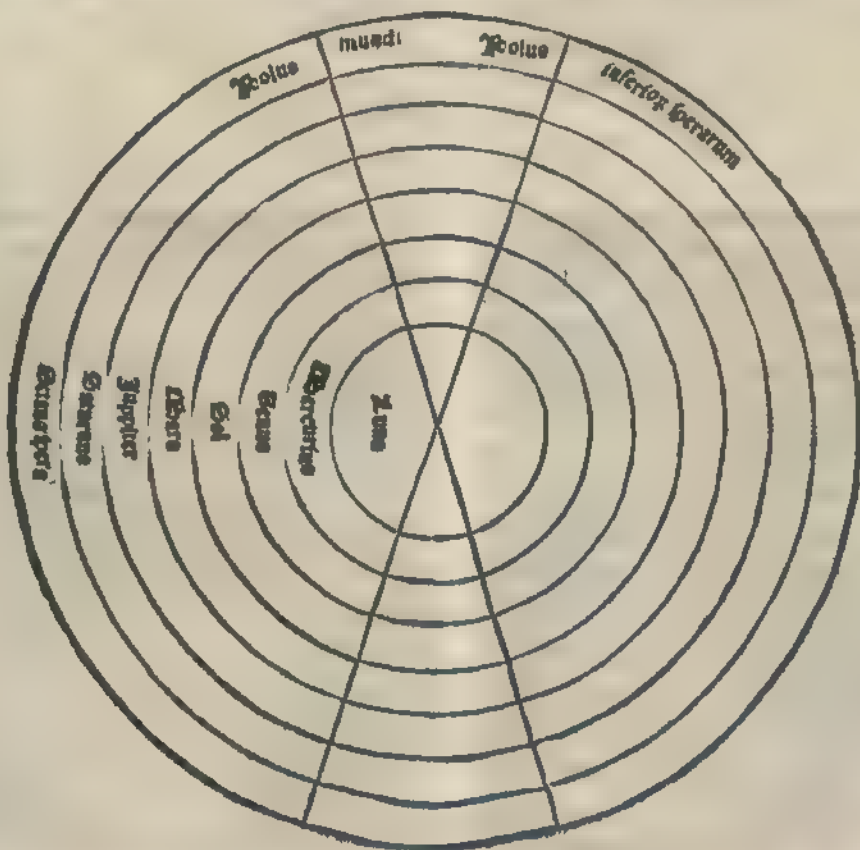
¶ Disputat ꝯtra opionē platonis: circa qđ duo facit: qr pᵒ recitat hꝰi opionē. 2ᵒ eā īprobat ibi ⌊ Primū q̄dez igit. ⌋ circa pᵐ tria facit. nam aīa ad tria pōt cōparari vz ad corpus suum: ad pncipia sua: ⁊ ad opationes suas. ꝓm aūt q̄ cōparat ad suū corpus sic est complexa corpori ⁊ mouens ipm. ꝓut vo cōparat ad sua principia. sic dicebat plato aīam esse ex numeris ꝯsonātibus siue ex numeris armonicis: sed ꝓut comparat ad suas opationes sic dicebat plato q̄ aīa erat aspectus rectus reflexus in circulum: quem circulum diuidebat in duos circulos. ⁊ alterum circulum in septem circulos ut essent motus anime. i. operationes eius cōformes motui celi. tria g̊ facit ꝓm q̄ hec tria declarat. 2ᵒ ibi ⌊ Constituta enim. ⌋ 3ᵒ ibi ⌊ Aspectum rectum. ⌋ Dicit ergo q̄ eodem modo ⁊ thimeus. i. ille liber platonis phisiologizat: idest philosophando dicit aīam mouē corpus in eo q̄ est: idest contingit moueri ipsam aīam. ⁊ dicit etiam idem plato q̄ anima mouet corpus ꝓpter id q̄ est cōnexa corpori. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Cōstitutā eni; dicit ex elemētis: ⁊ dispartitā ꝓm armonicos numeros: quatenus cum nālem sensum armonie habeat: ⁊ ut omne ferat ꝓm ꝯsonantes motus.

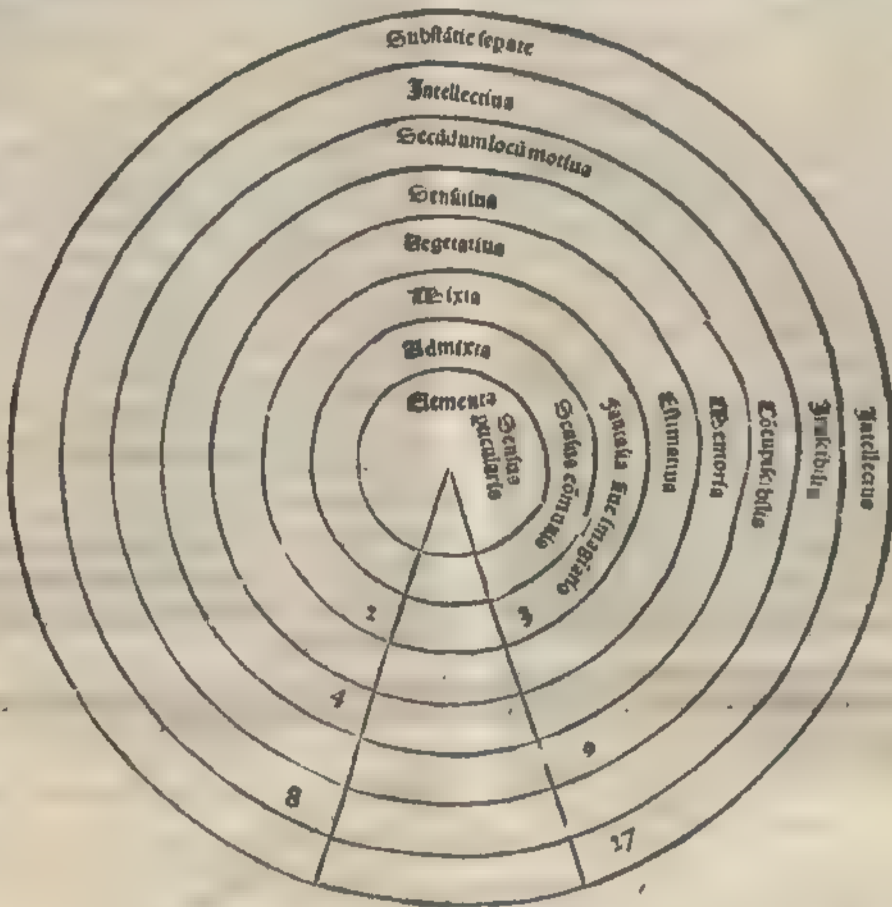
¶ Ostendit q̄ ex eo q̄ anima comparatur ad sua principia est constituta ex numeris ꝯsonātibus. hoc est ergo qđ ait q̄ anima cōstituta est ex elementis. i. ex suis pncipijs. ⁊ ꝓm hoc dicimus eam esse dispartitam ꝓm numeros armoniacos. i. consonantes quatenus habeat cōnaturalem sensum armonie. i. consonantie: ⁊ ut omne. i. ut totaliter feratur ꝓm motus cōsonantes. i. ꝓm motus ⁊ operationes concordes ⁊ proportionatas. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Aspectum rectum in circulum reflexit: ⁊ diuidens ex vno in duos circulos dupliciter coordinantes. Iterum vnum diuisit in septem circulos. tanq̄ essent celi motꝰ anime motus.

¶ Hec est quarta figura per quam ostenditur quomodo in celo est duplex motus circularis siue duplex circulatio super duplici polo: ⁊ quomodo vna illaruz circulationum diuiditur in septem circulos.

¶Hec est qnta figura p quā ostēdit q in ala est duplex circulatio: itellectiua & sensitiua: & vna harū diuidit i septē circulos: qz vtutes sensitiue ordinant sm septē gradus. uel meli⁹. In aia est duplex circulatio. i. opatio intellecti ua: vna per quā itelligit subas sepatas: & alia per quā intelligit hec corpalia: & hec diuidit in septē circulos pu t secūdus gradus septē ista obiecta corpalia ordinant: sunt ergo anime motus sicut celi motus.

¶Ostēdit quō sm opionē platonis compat aia ad suas opatiōes. nā aiaz sm suā opationē dicim⁹ pus eē aspectū rectū & lineā rectā: quē aspectū rectū & lineā rectā de⁹ reflexit in circulū. ordinauit enim sic de⁹ aiaz q p⁹ us itelligeret alia per rectū aspectū. & postea intelligēt se p modū cuiusdā circulatiōis & reflexionis diuidens ex vno circulo duos circulos. s. de⁹ ɔstituēs sic aiaz diuisit huc circulū in duos circulos duplr coordinatos itē vnū diuisit i septē circlos tāqz eēnt celi mot⁹ aie mot⁹

Dubitaret forte aliqs quō plato posuit aiaz cōponi ex nūis armōiacis. ¶Dicēdū q plato i thimeo pncipalr logt de aia mūdi seu de aia celi. hāc aūt posuit cōponi ex nūis armoniacis uel ɔsonātib⁹. si aūt dixit aiaz nrām eē sic cōpositaz h p tanto dixit: qz aia nra est sm eū ymago illi⁹ aie: q̄re si vidē uolum⁹ quō aia nra sit cōposita ex nūis armoniacis: vidēdū est quō aia celi sit cōposita ex talib⁹ nūis armoniacis. ¶Sciēdū ē q sm platonicos & pithagoricos: & ut ait Macrobi⁹ in libro de somno scipionis. ex spis celestib⁹ & ex motib⁹ celoꝝ resultat maxia armōia & maxia ɔsonātia: & qz oēs mot⁹ celestes pcedūt ab aiabus celoꝝ posuit celestes aias cōponi ex nūis cōsonātib⁹. aias aūt nras posuit esse cōpositas ex talib⁹ nūis inquātum imitant illas celestes aias.

Ulterius forte dubitaret aliqs quō sit itelligēda opio Platonis. ¶Dōm q i pōne platōis i dicēdo quō aia sit ɔstituta tria vident difficultatē hēre. tāgit eni plato qsdā difficultates circa nūos qsdā circa aiaz: & qsdā circa celos. Ut ḡ plene appareat ei⁹ opio. Sciēdū q qtū ad pn̄s spectat qnque sūt q̄ repiunt tā i nūis ex qb⁹ cōponit aia qz ēt in celis & aiab⁹: hec aūt sūt ɔsonātia: aspect⁹ rect⁹: duplex coordiatio idētitatis & diuisitatis & reflexio i circulū. tria ḡ sūt declarāda. p⁹ eni declarādū ē quō hec qnque repiutur i nūis ex qb⁹ cōponit aia. 2° quō repiunt in celo. 3° quō repiunt i aia. p̄m sic pz. nā nūi ex qb⁹ ponebat Plato cōponi aiaz: hi eē dicebant: vz vn⁹: duo: tres: q̄tuor: octo: nouē: & vigintiseptē. i his eni nūis p⁹ repit cōsonātia: qz i eis q̄dāmō repiunt oēs pportiones musicales. possum⁹ eni assignare tres pportiōes musicales. q̄rū p̄a uocat diapason q̄ dī pportio dupla. 2ª uocat diapēte: q̄ dī pportio sexqaltera: alia uocat diatesarō q̄ dī sexqtertia: alia dī cōpoa ex diatesaron & diapason q̄ sonat pportionē duplā & duarū tertiarū: alia pportio uocat ton⁹ q dī pportio ɔtinēs totū & octauā ptē. ultia pportio dī cōposita ex diapason & diapēta q̄ faciūt pportionē triplā: nā diapason fac pportionē duplā: diapēta ɔtinet pportionē vni⁹ cū dimidia: q̄re si diapasō ducat i diapēta. i. si duo ducant i vnū cū dimidio resultāt ide tria. nā bis vnū cū dimidio sūt tres. ex diapasō & diapenta ɔstituit pportio tripla: ex diapason vo & diatesaron ɔstituit pportio duoꝝ & duarū tertiarū: qz

Macrobio

diapason: ut deīn ē: ē ꝓportio dupla: diatesaron vō ē ꝓ
portio vni⁹ ⁊ tertij. bis aūt vnū ⁊ tertiū faciunt duo ⁊
duas tertias. oēs aūt he ꝓportiones inueniunt ī p̄fatis
nūis. nā iter duo ⁊ vnū ē diapason: iter duo ⁊ tria dia
pēte: iter tria ⁊ q̄tuor diatesaron: iter tria ⁊ octo est ꝓ
portio cōposita ex diapason ⁊ diatesarō q̄ est ꝓportio
duoꝝ ⁊ duarū tertiarū. nā octo ꝯtiet bis tria ⁊ ꝯtinet
duas vnitates q̄ sūt due tertie de trib⁹. iter octo aūt ⁊
nouē repit ton⁹: qꝛ nouē ꝯtiet totū octo ⁊ ꝯtiet vnita-
tē vnā q̄ ē octaua ps de octo: iter nouē aūt ⁊ vigintise
ptē ē ꝓportio cōposita ex diapason ⁊ diapēta q̄ ē ꝓpor
tio tripla. nā vigītiseptē ꝯtiet ter nouē: repit itaq̄ʒ ī his
nūis ꝯsonātia. 2° repit ī his aspect⁹ rerū inq̄ʒtū hi nūi
ꝯīter se excedūt: qꝛ sp posterior excedit p̄orē: vñ debēt
oēs hi nūi p̄° ī vna linea serio scribi ut oñdat eoꝝ ꝯso-
nātia ⁊ eoꝝ aspect⁹ rect⁹. 3° ī his nūis ē duplex coordi
natio: vna pariū: alia ipariū. vl' vna ē coordinatio du-
ploꝝ: alia triploꝝ. vñ postq̄ʒ oēs p̄fati nūi scripti sūt ī
vna linea ut oñdat eoꝝ ꝯsonātia ⁊ eoꝝ aspect⁹ rectus:
scribēdi sūt postea ī duab⁹ lineis faciētib⁹ conū: ita q̄ ī
cono scribat vnitas ⁊ ex vna pte scribant nūi pares ⁊
dupli q̄ sūt duo / q̄tuor / octo: ex alia vō pte scribāt nūi
ipares ⁊ tripli q̄ sūt tria nouē. xxvij. 4° ī his nūis repit
idētitas ⁊ diuisitas. nā cū hi nūi hēant duas coordina
tiones vnā pariū aliā ipariū: rōne nuoꝝ ipariū est ibi
idētitas. qꝛ si oēs nūi ipares cōponāt sp resultat ibi ea
dē spēs nūoꝝ: qꝛ semp resultat q̄dratū. qd̄ pʒ: nā p̄ma
iparitas ē vnitas. 2ª ternari⁹: vñ vnū ⁊ tria faciūt q̄tu-
or q ē nūs q̄drat⁹. 3ª iparitas est q̄nari⁹. q̄nque vō ⁊ q̄
tuor faciūt nouē q est nūs q̄drat⁹: ⁊ sic de alijs. Si eni
oēs nūi ipares cōponant semp resultat eadē spēs: rō-
ne aūt nūoꝝ pariū ibi diuersitas: qꝛ ex diuisis nūis pa-
rib⁹ cōpositis nō semp fit eadē spēs nūoꝝ: est enim p̄-
ma paritas dualitas. 2ª q̄ternarius. duo autē ⁊ q̄tuor
faciūt sex: qui est nūs sup̄ficialis. 3ª paritas est sex. sex
aūt ⁊ sex sunt duodecim qui est nūs solidus. uariata ē
ergo spēs numeri ex cōpositione parium numeroruʒ.
Q̄nto in prefatis numeris est quedam reflexio circu-
laris. nā ibi ab iparib⁹ fit ꝓcessus ad paria ⁊ a parib⁹
ad iparia p modū cuiusdā reflexiōis. naʒ si vnitas a q̄
fit ꝓcessus addat binario q est nūs par. fiet idē triari⁹
q est nūs ipar. pp qd̄ erit ꝓcessus a parib⁹ ad imparia.
Rursus. si vnitas addat ternario q est nūs ipar fiet idē
q̄ternari⁹ q est nūs par: ⁊ fiet eꝯ̄ p modū cuiusdā refle
xionis ⁊ circulatiōis ꝓcessus ab iparib⁹ ad paria: q̄re
postq̄ʒ p̄fati nūi sunt scripti ſm lineā rectā ut ostēdat
eoꝝ ꝯsonātia ⁊ eoꝝ aspect⁹ rectus: ⁊ postq̄ʒ 2° scripti
sunt ſm duas lineas faciētes conū: ita q̄ in cono scri-
pta est vnitas: ⁊ ex vna pte sunt scripti nūi pares ⁊ du
plices: ⁊ ex alia ipares ⁊ triplices ut oñdat eoꝝ duplex
coordiatio ⁊ eoꝝ idētitas rōne ipariū: ⁊ diuisitas rōne
pariū: sūt p̄dicti nūi 3° scribēdi in duab⁹ lineis faciēti
b⁹ conū: ita q̄ vnitas nō scribat in cono: sʒ scribat vna
vnitas ī capite vni⁹ linee: ⁊ ex illa pte scribant nūi pa-
res ⁊ duplices: alia vnitas scribat ī capite alteri⁹ linee
⁊ ex illa pte scribant nūi ipares ⁊ triplices: ⁊ tunc du
cat vna linea ab vnitate ad ternariū: ⁊ qꝛ ex vno ⁊ tri-
b⁹ resultāt q̄tuor: dabit itelli q̄ sit ꝓcessus a pib⁹ ad i-
paria: alia lica ducat ab vnitate ad biariū ⁊ resultabit
idē ternari⁹ q est nūs ipar. dabit ḡ itelli q̄ nō solū est ꝓ
cessus a parib⁹ ad iparia: sʒ ēt eꝯ̄: ⁊ q̄ circl'ariter est pro
cessus ab ipib⁹ ad paria. ¶ Uiso quō ī nūis sūt oīa illa
q̄nq̄ʒ. Restat decl'are quō ī celo oīa ista q̄nq̄ʒ hūt esse.
¶ Scië͂ ḡ q̄ añ tpa Alx. certitudial'r nō fuit iuētū eē
aliq̄d celū ultra octauā sperā. si āt aliq̄ locuti sūt de no
na spa sʒ fuit pp q̄sdā adaptatiōes: sic fecerūt pithago-
rici q p̄ter sperā actioꝝ ⁊ passiuoꝝ: ⁊ p̄ter octo spas ce
lestes decimā addiderūt uolētes spas eē in nūo dena-
rio: eo q̄ nūi ꝓgrediunt usq̄ʒ ad decē. nā nūi nō viden
tur sīe ultra decē: ⁊ nō vī ultra decē eē enūatio: sʒ ma
gis vī replicatio ⁊ reassūptio ei⁹ qd̄ acceptū ē. ¶ Po
nēdo ḡ. viij. spas celestes ita q̄ octaua spa sit ultimum
mobile: est ibi q̄dā aspect⁹ rect⁹: q̄ʒtū ad axes. itē. ligit
enī q̄dā axis: ⁊ q̄dā linea recta trāsire de polo ad polū
circa q̄s polos vtit celū: rōne ḡ h⁹ axis sic trāseūtis est
in celo aspect⁹ rect⁹. rōne āt motuū est ibi q̄dā ꝯsonan
tia ⁊ q̄dā ꝓportio. nā q̄libet planeta ⁊ q̄libet stella in
suo orbe eq̄l'r mouet ita q̄ respcū ꝓprij cētri semp ī eq̄
lib⁹ tpib⁹ trāsit eq̄les arc⁹ ⁊ abscidit eq̄les angl'os. 3°
rōne diuisitatis poloꝝ ē ibi duplex coordiatio: nā poli
mūdi ul' poli ultimi mobilis distāt a polis aliaꝝ spariū
fere. xxiiij. ḡdib⁹: ita q̄ ſʒ alios ⁊ alios polos al'r ⁊ al'r
reuoluunt orbes. nā sup polos mūdi fiūt reuolutiōes
ab oriēte ī occitē: sup alios vō polos fiūt reuolutiōes
eꝯ̄. 4° est ibi idētitas ⁊ diuisitas. nā identitas est ibi re-
spectu ultimi mobilis qd̄ semp mouet eodē motu: diū
sitas vō ē ibi rōne aliaꝝ spaꝝ q̄ mouent diuisis motib⁹
5° est ibi circl'atio q̄ est ibi ex ꝑpetuitate mot⁹. ¶ Uiso
quō oīa hec q̄nq̄ʒ resuant in nūis ex q̄b⁹ cōponit aīa ⁊
ēt in celo. Restat videre quō hec oīa reseruent in aīa.
¶ Sciēdū ḡ q̄ in aīa est ꝯsonātia respcū ꝓpoꝝ actuū
⁊ ꝓpaꝝ opōnū: qꝛ oēs potētie aīe ſm quādā ꝯsonātiā
⁊ ſm q̄ʒdā ꝓportionē tēdūt in suos act⁹ ⁊ in suas opō
nes. 2° est ibi aspect⁹ rect⁹ respcū oboꝝ: qꝛ oba aīa tē-
dit recto aspectu. 3° est ibi q̄dā reflexio ⁊ q̄dā circl'atio
respectu sui: qꝛ aīa coḡscēdo alia reflectit supra se ⁊ co
gnoscit se: ita q̄ mot⁹ icipit ab aīa ad res inq̄ʒtum aīa
fert ī cognitionē reꝝ: ⁊ postea a reb⁹ reūtit ad aīaʒ in-
q̄ʒtū aīa coḡscēdo alia coḡscit se: ⁊ qꝛ iste mot⁹ ē ab eo
dē in idē q̄si q̄dā circlus dici pōt. 4° est ibi duplex coor
dinatio rōne modi coḡscendi: qꝛ est ibi vnus modus
coḡscēdi s̄sibile ⁊ cū ꝯditionib⁹ mãe. alter vō intelligi
bile ⁊ sine hi⁹ ꝯditionib⁹. 5° est ibi identitas ⁊ diuersi-
tas rōne pl'alitatis potētiaꝝ. nā in potētijs itelligibili
bus est idētitas: qꝛ sunt simplices ⁊ vnite. In potētijs
vō s̄sibilib⁹ est diuersitas: qꝛ sunt organice ⁊ extēse.

Ulterius forte dubitaret aliq̄s quō mot⁹ aīe
est sicˊ mot⁹ celi. ¶ Dōʒ q̄ sicˊ ī celo
est aspect⁹ rect⁹: qꝛ p̄° debem⁹ itelligē lineā rectā tran
seuntē de polo ad polū: q linea recta ab astronomis d̄r
axis. postea h⁹' aspect⁹ rect⁹ reflectit in circulū: qꝛ sup
h⁹' axē q est q̄dā liea imagiata fūdat mot⁹ circl'aris. 3°
h⁹' circlus didit ī duos circl'os: qꝛ ē ibi duplex circla-
ris mot⁹. vn⁹ ab oriēte ī occītē. ali⁹ eꝯ̄. ulteri⁹ vn⁹ hoꝝ
circl'oꝝ didit in septē circl'os: qꝛ mot⁹ ille ⁊ circulatio
illa q̄ est ab occidēte ī oriēs: didit ī septē circlos plane
taꝝ: sic in aīa p̄° est aspect⁹ rect⁹ inq̄ʒtū coḡscit alia. 2°
h⁹' aspect⁹ rect⁹ reflectit in circulū inq̄ʒtū coḡscendo
alia coḡscit se. 3° h⁹' circulatio didit ī duos circlos pp
duo ḡlia oboꝝ. nā aīa ē apta nata coḡscē s̄bas separatas
⁊ illa cognitio rōne identitatis ⁊ simplicitatis assil'at
motui p̄mi mobilis: ⁊ est apta nata coḡsce illa corpa-
lia. ⁊ hec cognitio: qꝛ est iferior alia cognitione assil'at
motui iferioꝝ spaꝝ. didit aūt iste circlus in septē circu
los pp septē ḡna reꝝ corpaliū: qꝛ q̄dā sūt el'ta: q̄dā sūt
admixta ut uapores: ⁊ ea q̄ nō ꝯstāt ex oib⁹ el'tis: sʒ ex
aliq̄b⁹. q̄dā vō sūt mixta ut illa q̄ ꝯstāt ex oib⁹ el'tis. ita
q̄ sūt tria ḡna iaiatoꝝ ⁊ q̄tuor sūt ḡna aīatoꝝ. vʒ uege
tatiua: s̄sitiua: ſm locū motiā: ⁊ itellectiua: oīa āt hec
corpalia sunt. nā ip̄a aiata itell'iua ut hoīes iter corpa
lia cōputari pñt. Diuidit ḡ alter circlus in septē circu
los. pp h septē ḡna oboꝝ: pōt ēt h diuisitas al'r sumi: ut
fiat hec diuisio nō ſm oba: sʒ ſm potētias: ita q̄ sit p̄°
diuisio in itellectū ⁊ sensuʒ. Intell's aūt pp sui simpli-
citatē remaneat idiuisus: sensus aūt diuidat in septeʒ:
ita q̄ in p̄° gradu sint s̄sus pticulares. in 2° s̄sus cois.
in 3° imagiatio ul' fantasia. in 4° estimatiua que ut est ī
hoib⁹ a multis uocat rō pticularis. in 5° gradu sit me-

moria in 6° ɔcupiscibilis.in 7° irascibilis: q̄re si cōsiderant ɔtacta est aīe motus tanq̄ʒ celi motus.

L.46 **P**Rimū q̄dē igit̄ nō bñ dr̄ aīam magnitudinē eē: cā eni que ois talē eē vult q̄lis est aliq̄ñ uocat⁹ itellectus nō enim uelut sensitiua est: neq̄ʒ ut desideratiua: harū eniʒ motus nō circulatio est.

¶ Posita opīone platonis hic phs eā reprobat: circa qđ q̄ttuor fac̄ fʒ q̄ plato in sua pōne q̄ttuor īnuebat. uoluit eni plato q̄ itellꝰs eēt magnitudo. 2° uoluit q̄ eēt magnitudo circularis. 3° q̄ eēt magnitudo circularis mota. 4° q̄ eēt magnitudo circularis mota cōnexa corpi. p°ᵒ g̃ disputat ɔ̄ platonē: ex eo q̄ dic̄ itellm̄ eē magnitudinē. 2° ex eo q̄ ponit ipʒ eē circulū. 3° q̄ ponit ipm̄ eē mobilē. 4° ex eo q̄ ponit ipʒ ɔnexū corpi. nā ꝛ si ē aliq̄ vnio itellꝰs ad corpꝰ. nō tn̄ ē ille modus vnionis: nec ē ille modus ɔnexiōis quē posuit plato. 2ᵃ ps īcipit ibi. ⌊Necūi aūt itellʒ eē circulū.⌋ 3ᵃ ibi⌊ Adhuc aūt itelligētia.⌋ 4ᵃ ibi⌊ Laboriosūʒ aūt.⌋ circa p̄ᵐ tria fac̄ fʒ q̄ tres rōes adduc̄ ad ꝓbādū itellʒ nō eē magnitudinē 2ᵃ ibi⌊ Qualr̄ eni itelliget.⌋ 3ᵃ ibi⌊ Amp̄. quō itellige ret.⌋ circa p̄ᵐ duo fac̄. q2 p°ne laboret ī eq̄uoco declarat de q̄ aīa loq̄bat̄ plato: cū dicebat aīaʒ eē magnitudinē circularē. 2° adduc̄ rōnē ad ꝓpoᵐ q̄ aīa nō sit magnitudo ibi⌊ Intellꝰs q̄dē vnꝰ.⌋ dic̄ g̃ q̄ p̄ᵐ q̄dem igit̄ nō bñ ē dicē aīaʒ eē magnitudinē. ꝛ subdit q̄ plato vl̄t eā aīaʒ q̄ ē ois. i. vniūsi siue aīaʒ mūdi eē talē. i. magnitudinē q̄lis ē aliq̄ñ uocatꝰ itellꝰs. illā eni aīaʒ quā posuit plato magnitudinē eē aliq̄ñ plato uocabat eā aīam ois. i. vniūsi: aliq̄ñ uocabat eā intellm̄. ꝛ subdit q̄ aīa quā posuit plato eē magnitudinē circularē nō ē uelut sēsitiua neq̄ʒ ē ut desideratiua. q2 motꝰ harū nō ē circulatio. ¶ Nōnᵐ aūt q̄ plato cū dicebat aīaʒ eē circulū uł eē magnitudinē circularē p̄ncipalr̄ loq̄bat̄ de aīabꝰ celoꝝ: ꝛ maxīe de aīa p̄mi mobilis siue de aīa vniūsi. si aūt loq̄bat̄ de aīa nr̄a ut tactū ē h̄ erat inq̄ʒtū hec imitat̄ illā. idē g̃ ē q̄ aliq̄ñ aīam vniūsi dicebat eē talē: aliq̄ñ v̄o uocatū intellectū idest aīam nr̄am que pōt uocari intellectus: dicebat talem esse.

Dubitaret forte aliq̄s utrū sensus possit dici circulus. ꝛ vr̄ q̄ sic ꝑ ea q̄ī p̄ce dēti lectione tāgebant̄: ubi diuidēdo vnū circulū in septē circulos dicebamꝰ h̄ posse itelligi de sensu distīcto fʒ septē g̃dus. ¶ In ɔ̄riū ē h̄ phs q̄ vult sensum ꝛ desideriū nō eē circulos. q2 motꝰ hoꝝ nō sunt circulares. ¶ Dōʒ q̄ sēsus dupl̄r pōt ɔsiderari. uel ī se. uel ut deseruit itellectui. si ɔsiderent̄ ī se: sic nō sūt circuli: q2 non sūt sup se ɔūsiui. ꝓbat eni Proculus ī liᵒ suo de elatiōe theologica. q̄ nihil corpeū ē sup̄ se ɔūsiuū: cū g̃ sensus sit v̄tꝰ corpalis ꝛ organico ī se ɔsideratꝰ nō est circulus nec est sup̄ se ɔūsiuꝰ. sʒ si ɔsiderat̄ ut deseruit itellectui: sic pōt aliq̄ mō uocari circulus inq̄ʒtū ex opatione sensus ɔsurgit opatio itellꝰs q̄ metaphorice circulus dici pōt: sicē g̃ imagiatio dr̄ circulus inq̄ʒtū deꝯuit itellcūi: sic ꝛ opatio sēsus aliq̄ mō dr̄ ꝑticipare circulationē in quātū deꝯuit opatiōi itellꝰs. dictū g̃ platonis q̄ aīa h̄ʒ rōnē circuli uł totū pōt exponi de itellu ꝓut fert̄ ī diuersa gn̄a obꝫoꝝ: ꝛ tūc expōs nō vr̄ hēre aliquā caluniā: uł mō q̄ dictū ē ꝛ ut nūc ē expositū pōt exponi de itellu ꝛ sensu nō de sēsu ī se: q2 sic acceptꝰ sensus ut h̄ dr̄ nō hēt rōnē circuli: sed de sensu ut refert̄ ad itellm̄: ita q̄ sensus cui nō ɔiūgit̄ intellꝰs cuiusmodi est sensus brutoꝝ nullo mō videt̄ hēre rōnem circuli. ⌈ Deinde cū dicit.

L.47 ¶ Intellectꝰ aūt vnꝰ ꝛ ɔtinuus est: sicut intelligētia. intelligētia aūt sicut intelligibilia. Hec aūt eo q̄ ɔ̄nter vnū sicut numerꝰ: s̄ nō sicut magnitudo: ꝓpter qđ q̄dē neq̄ʒ intellectus sic ɔtinuꝰ: sed aut impꝛtibilis: aut nō: sicut magnitudo aliq̄: ɔtinuus est.

¶ Ut dicebat̄ oñdit itellʒ nō eē magnitudinē. ¶ Ad cuius euidētiā ē sciēdū q̄ ut Themistiꝰ innuit magis hic rep̄hēdit̄ plato fʒ v̄ba q̄ʒ fʒ itētionē. nā lʒ aliq̄ rōnes h̄ adducant̄ directe ɔ̄ itētionē pl̄onis: aliq̄ tn̄ adducūtur ɔ̄ v̄ba. arguūt eni rōnes ille ac si pl̄o nō metaphorice sʒ simpl̄r dixisset itellʒ eē magnitudinē: qđ nō male factū ē. nā cū phs v̄itatis nō debeat s̄b uelamine metaphorarū suā sciaʒ tradē: plato aūt q̄ h̄ fec̄ ꝛ ī v̄bis ꝛ ī mō loq̄ndi rep̄hēsibilis erat: q̄re aūt theologia nr̄a habeat hūc modū: q2 ibi diuinꝰ radiꝰ s̄b sacris uelamibꝰ ꝛ s̄b sacris metaphoris nob̄ ꝓponit̄ hēt sp̄ālē rōnē: quaʒ hic dicē p̄ns opꝰ nō postulat. adducit g̃ rōnē p̄mā. d. q̄ itellꝰs ē ille q̄ ē vnꝰ ꝛ ɔtinuꝰ sic itelligētia. i. sic eiꝰ opatio. itelligētia aūt. i. opatio eiꝰ: supple ē vna ꝛ ɔtinua sic intelligibilia. i. sic obꝫa. h̄ aūt. i. obꝫa itelligibilia sūt ɔ̄nter vnū sic nūs: sed nō sic magnitudo: ꝑp qđ q̄dē: neq̄ʒ itellꝰs ē sic ɔtinuꝰ. q. d. q̄ cū obꝫa itellꝰs nō sint ɔtinua sic magnitudo: nec itellꝰs ē sic ɔtinuꝰ. sʒ aut ē itellꝰs impꝛtibilis: aut nō ē sic ɔtinuꝰ: sic ē magnitudo aliq̄. ¶ Nōnᵐ aūt q̄ cū pōe distiguant̄ ꝑ actꝰ ꝛ diffiniant̄ ꝛ actꝰ distiguātur ꝛ accipiāt spēʒ ex obꝫis: opʒ nos loq̄ de pō itellꝰua sic loq̄mur de eiꝰ actu: ꝛ de eiꝰ obꝫo. cū g̃ obꝫa itelligibilia nō sint ɔtinua: lʒ possint eē ɔ̄nr sebn̄tia inq̄ʒtū vnū itelligimꝰ post aliđ. Intellꝰs nō dʒ dici magnitudo ɔtinua: ut pl̄o opinabat̄. ¶ Nōnᵐ ēt q̄ pōt extēdi hec rō nō solū ɔ̄ v̄ba pl̄onis: sʒ ēt ɔ̄ itētionē: nā ēt metaphorice loq̄ndo: si itellꝰs dʒ dici magnitudo h̄ ē inq̄ʒtū fert̄ ī eiꝰ obꝫ: cū g̃ ēt sic nō debeat dici magnitudo ɔtiua: nullo mō vr̄ hēc v̄itatē pl̄onicoꝝ locutio. ⌈ Deīde cū dic̄.

¶ Qualr̄ enim itelliget magnitudo cūʒ sit quālibet ꝑtiū ipsiꝰ: ꝑte aūt aut s̄m magnitudinē: aut s̄m pūctū: si opʒ ꝛ h̄ dicē ꝑtē: si q̄dē igit̄ s̄m pūctū: hec aūt infinita: manifestum est: q̄m nequaq̄ʒ ꝑtrāsibit. Si v̄o s̄m magnitudinē multotiēs ꝛ infinities intelliget idem: videt̄ aūt ꝛ semel cōtingens.

¶ Adduc̄ 2ᵃᵐ rōnē. circa qđ duo fac̄: q2 p° adduc̄ hꝰᵒⁱ rōnē. 2° remouet quādā cauillationē poßʒ fieri circa p̄tacta. ibi⌊ Si aūt sufficiēs.⌋ dic̄ g̃: q̄liter eni itellꝰs est sic magnitudo itelliget quālibet ꝑtiū ipsiꝰ. i. ꝑ quālibet ꝑtē eiꝰ: aut supplet itelliget ꝑte fʒ magnitudinē. i. parte q̄ʒtitatiua: aut itelliget fʒ pūctū. si opʒ ꝛ h̄ dicē ꝑtē: q2 pūctꝰ nō ē ꝓp̄e ps: ꝛ s̄bdit: siq̄dē igit̄ fʒ pūctū. i. si itellectꝰ itelligit fʒ ꝑtē pūctalē: hec aūt sūt īfinita: manifestū ē. q̄m neq̄q̄ʒ ꝑtrāsibit illa. si v̄o s̄m magnitudinē. i. fʒ ꝑtē q̄ʒtitatiuā mltotiēs ꝛ īfinities itelliget ideʒ. vr̄ aūt ꝛ selꝰ ɔtigēs. i. nō vr̄ q̄ sit uera opīo platonis q̄ intellꝰs exn̄s magnitudo applicās se rei successiue intelligat illā: sʒ vr̄ q̄ absq̄ʒ tali successiōe isiꝰ ɔtigēdo rē itelligat ipam. ¶ Nōnᵐ aūt hāc rōnē nō ꝓp̄e eē ɔ̄ itētionē pl̄onis sʒ ɔ̄ v̄ba. ait eni itellʒ nō itelligē res applicādo se rebꝰ fʒ ꝑtē pūctalē uł fʒ ꝑtē q̄ʒtitatiuā ꝓut se applicāt magnitudines corpales. ¶ Nōnᵐ ēt q̄ ait si h̄. i. s̄m pūctū opʒ dicē ꝑtē: q2 pūctꝰ nō ꝓp̄e ē ps. sʒ aūt dʒ dici ps h̄ est s̄m opinionē platonis q̄ posuit lineaʒ cōponi ex pūctis: supficiē ex lineis: corpus ex supficiebus.

Dubitaret forte aliq̄s: q2 vr̄ h̄ phs uelle q̄ si itellꝰs itelligat nō successiue: sʒ ī ɔtigēdo. cꝰ ɔ̄riū vr̄ uelle ī de memoria ꝛ reminiscētia: ubi ait nr̄ʒ itelligē nō eē sine ɔtiuo neq̄ʒ sine tpe. ¶ Dōʒ q̄ ñ ē itētio phi negare a nr̄o itellu oēʒ successionē ꝛ oēm discursū: sʒ vult q̄ ī itellꝰᵒ nō sit illa successio fʒ ꝑtes

q̄ztitatiuas:aut ptes pūctales:ut videbaṫ itellēre plō.

Alterius forte dubitaret aliqs. vñ seqṫ ista ꝯ. q̄ si itell's itelligeret applicādo se rebꝰ ƀz ptes q̄ztitatiuas ⁊ mltotiēs ⁊ ifinities itelligeret idē. ℭ Dōz q̄ nūq̄z aliqd ptrāsit aliqđ spatiuz nisi q̄lz ps mouētis ptrāseat q̄lz ptē spatii:q̄re si itell's itell'it res applicādo se eis ƀz ptē q̄ztitatiuā:ad h̄ q̄ itell's ptrāseat totā rē:⁊ applicet se toti rei:oz q̄ q̄lz ps itell's se applicet cuilz pti rei:⁊ q̄ q̄lz ps q̄ztitatiua hz mltas:⁊ q̄dā mō ifinitas ptes:cū q̄dlz ꝯtinuū sit diuisibile i ifinitū:si p q̄lz ptē se applicat itell's cuilz pti rei ifinities se applicabit eidē pti. ⁊ p ꝯñs ifinities itelliget idē. ⌈ D.c.d.

ℭ Si aūt sufficiēs qualibet ptiū tāgere qd opz circulo moueri:aut ⁊ oīno magnitudinē hīe. Si aūt necessariū est itelligere tāgentē toto circulo:quis est ptibus tactus.

ℭ Remouet q̄zdā cauillationē poᵗᵉˢ fieri circa p̄tacta. diceret eni aliqs q̄ nō oz itell'z itelligēdo idē ifinities applicādo se eidē p ifinitas ptes:q̄ ƀz q̄zcūq̄z ptē se applicet itelliget totā rē. sz si h̄ eēt nō opteret itell'z moui circl'o nec hīe aliq̄z magnitudinē si sufficeret q̄lz ꝯtactꝰ ad h̄ q̄ itelligat totā rē. iō ait:si āt sufficiēs ē itell's q̄lz ptiū .i. p q̄lz ptē tāgē rē:⁊ supple itelligē ipaz totā qd oz .i. ad qd oz itell'z moui circl'o:aut oīno hīe magnitudinē si āt necc̄iū ē itelligē tāgētē toto circl'o .i. totā rē circl'ariter quis erit tactꝰ ptibꝰ .i. p q̄s ptes tāget ⁊ itelliget:utrū p ptes pūctales ul' p ptes q̄ztitatiuas:q̄cūq̄z aūt mō dicaṫ:ut pz p rōnē ꝓpositā icidiṫ in icōueniēs. ⌈ D.c.d.

c.48 ℭ Amplius quō intelliget partibile impartibili:aut impartibile partibili.

ℭ Adducit 3ᵃᵐ rōnē. d. āplꝰ quō itelliget itell's ptibile ipartibili .i. p ptē ipartibilē:aut quō intelliget iptibile ptibili. q.d. q̄ si itell's itelligat applicādo se rebꝰ p suas ptes:si hēt ptes ptibiles nō itelligeret ipartibilia:si v̄o ipartibiles nō poterit partibilia intelligere.

Dubitaret forte aliqs:q̄ vī hᶜ rō eē nll'a. diceret eni Plō q̄ cū ƀz pōnē mea intell's sit magnitudo sic̄ i aliīs magnitudibꝰ sūt q̄dā ptes ptibiles ut ptes q̄ztitatiue. ⁊ q̄dā iptibiles:ut pūcta: sic ēt i itellu sūt hᶜ duo gn̄a ptiū. poterit itaq̄z itell's p ptes ptibiles itelligē ptibilia:p iptibiles v̄o iptiᵇⁱˡⁱᵃ. ℭ Dōz q̄ itell's hēt q̄dā oīa ptibilia ut corpalia:q̄dā iptibilia ut itelligētias:nō ḡ exponēdo ptibilia ⁊ iptiᵇⁱˡⁱᵃ de ptibꝰ q̄ztitatis ⁊ pūctalibꝰ:sz de ptibꝰ corpalibꝰ ⁊ icorpalibꝰ nō hz dubiū qđ q̄rit. nā si itell's hz ptes corpales ⁊ ptibiles quō p ꝯtactū ⁊ p applicationē poterit itelligē icorpalia ⁊ iptibilia:si v̄o hz ptes icorpales ⁊ iptibiles nō poterit se applicare corpalibꝰ ⁊ ptibilibꝰ ⁊ cōmēsurare se eis:⁊ itelligē ea:ut plō opiabaṫ. ⌈ Deide cū dic̄

ℭ Necc̄iū aūt itell'z eē circulū hūc. Intell's qdē eni motꝰ itelligētia:circuli aūt circulatio:si igiṫ itelligētia circulatio:⁊ itell's utiq̄z erit circulus cū huiꝰ circulatio itelligētia sit: sp āt aliqd itelliget siqdē ppetua circl'atio.

ℭ Postq̄ꝫ ꝓbauit itell'z nō eē magnitudiēz ꝓbat ipz non eē circulū. circa q̄ duo faċ ƀz q̄ duas rōnes adduċ ad ꝓpoᵐ. 2ᵃ ibi⌊ Amp. āt. ⌋i pᵃ pte itēdit talē rōnē:si itellectꝰ eēt circl'us opō eiꝰ eēt circl'atio .i. cū circl'aris:⁊ eēt ppetua:⁊ nō hīet finē:sz nll'a opō itell'z est huiꝰ neq̄z p̄ctica neq̄z specl'atia. ḡ itell's nō ē circl'us. i hac āt rōne sic ꝓcedit:q̄ pᵒ p̄mittit hāc ꝯñtiā q̄ si itell's eēt circl's opō eiꝰ eēt circl'aris:⁊ nō hīet finē. 2ᵒ ośdit opōnē itell's nō eē circl'arē:pp qđ seqṫ q̄ ipe nō sit circl'us. 2ᵃ ibi⌊ Practicaꝝ qdē eni. ⌋ dic̄ ḡ. necc̄iū āt ē supple ƀz pla. itell'z eē circulū hūc. vz hn̄tē motū ƀz q̄ sūt motꝰ celi:sz q̄ itell's nō sit huiꝰ circl's:sic pz:q̄ motꝰ qdē ipsiꝰ itell's ē itelligētia .i. opō eiꝰ:motꝰ āt circl'i est circl'aᵒ. si ḡ itelligētia .i. si opō itell's ē circl'aᵒ ⁊ itell's utiq̄z erit circl's:⁊ s̄bdit q̄ cū itelligētia .i. cū opō itell's sit huiꝰ circl'aᵒ itell's sp itelliget aliqd siqdē p q̄:q̄ circl'atio est ppetua. q.d. q̄ cū circl'atio sit ppetua .i. nō hēat finē:si itell's eēt circulus opō eiꝰ eēt circl'atio ⁊ nō hīet finē:sz ut patebit opō intell's nō est circulatio ⁊ hēt finē. ḡ nō est itell's circl'us.

Dubitaret forte aliqs quō circulatio est ppetua:⁊ nō hz finē. ℭ Dōm q̄ i circulo ƀz q̄ huiꝰ nō ē aliqs pūctꝰ i actu. nō ḡ ē rō:q̄re magis motꝰ circularis finiaṫ i h̄ pūcto q̄z i alio:ul' ḡ finieṫ huiꝰ motꝰ i q̄lz pūcto circuli:⁊ tūc nunq̄z icipet ille motꝰ. ul' nō finieṫ i aliq̄ pūcto. ⁊ tūc semp ppetuabiṫ talis motꝰ:motꝰ ḡ circularis ē ppetuus:nec ex ipo circulo possumꝰ assignare cāz q̄re huiꝰ motꝰ icipiat uel desinat: utrū aūt ex supiori agēte possit p̄figi lex q̄ huiꝰ motꝰ incipiat uel desinat in phisicis diffusius diximus.

Alterius forte dubitaret aliqs si itelligētia .i. si opō itell's eēt circl'aᵒ:utrū itell's sp itell'eret:⁊ utrū eiꝰ opō sp ppetuareṫ ⁊ nūq̄z cessaret nec hīet finē:ut vī l'ra sonare. ℭ Dōz q̄ opō itell's i p̄cticis ꝓcedit a fine ad ea q̄ sūt ad finē:⁊ nō eꝯ. nā finis i p̄cticis se hz sic̄ pnᵐ i specl'atis. sz i specl'atis qdez ꝓcedit a p̄ncipiis ad ꝯnē:⁊ ille ē rectꝰ ordo. hita āt ꝯne q̄scit. igiṫ si rectꝰ ordo nō magis requireret ꝓcessū a p̄missis ad ꝯnē q̄z eꝯ. sic̄ nō q̄scimꝰ in p̄missis:sz imus ad ꝯnē:sic nō q̄sceremꝰ in ꝯne:sz circl'ariter rediremꝰ ad p̄missas uel ergo nūq̄z icipet huiꝰ motꝰ uel sp ꝯtinuareṫ a p̄missis ad ꝯnē ⁊ a ꝯne ad p̄missas:⁊ sic circl'ariter. itaq̄z sic̄ in circl'o:q̄ nllus pūctꝰ est ibi i actu:ul' nūq̄z icipet huiꝰ motꝰ:ul' sp ppetuareṫ:sic si opō itell's eēt circl'aris non eēt i aliq̄ determiata q̄es. ul' nūq̄z icipet talis motꝰ ul' sp ppetuareṫ:⁊ qđ dcm̄ est de ꝯsideratiōe specl'atiua itelligēdū est de ꝯsideratiōe practica. ⌈ Deide cū dicit.

ℭ Practicaꝝ qdē eni itelligētiaꝝ termini sūt. oēs eni alterīꝰ cā sūt:specl'atie āt rōnibꝰ terminanṫ silr:rō āt ois diffō est aut demr̄atio. Demr̄ationes v̄o ⁊ a p̄ncipio sūt: ⁊ hn̄t q̄dāmō finē sillm:aut ꝯcl'onē:si aūt nō ꝯcludanṫ:h̄ nō reflectunṫ:iteꝝ in principiū accipiētes semp mediū ⁊ extremitatē recte ꝓcedūt:h̄ circulatio iteꝝ in p̄ncipiuz reflectiṫ. Diffōnes aūt oēs finite sunt.

ℭ Ośdit opōnes itell's tā p̄cticas q̄z specl'atias eē teriatas pp qđ seqṫ eas nō eē circulares:q̄ ut tactū ē circulationis nō sūt termini:nec i circulo est aliqs terminꝰ i actu iō ait q̄ p̄cticaꝝ qdē itelligētiaꝝ .i. opōnū itell's p̄cticaꝝ sūt termini:h̄ ē huᵗ opōnes sūt teriate:q̄ oēs sūt cā alterīꝰ .i. cā finis ⁊ boni q̄ hito q̄scimꝰ. speculatiue āt termiant silr rōnibꝰ. nā termini speculatiuaꝝ sunt rōnes, rō aūt ois ē diffō aut demr̄atio:demr̄atiōes enīz sūt a pnᵒ .i. icipiūt a determiatis p̄ncipiis:⁊ hn̄t q̄dāmō finē sillm:aut ꝯnē. sill's eni hēt q̄etare itell'z nr̄m:ita q̄ ul' totꝰ sill's ul' saltē ipa ꝯ pōt dici q̄es itell's nr̄i. ⁊ s̄bdit si aūt nō ꝯcludanṫ .i. si nō determienṫ hꝰ ꝯnes:sz eamus ab vna ꝯne i aliā. sz tn̄ nō reflectunṫ i terminū:⁊ p̄nᵐ sūt accipiētes sp mediū ⁊ extremitates. mediū ḡ se hēt tanq̄z p̄nᵐ:q̄ mediū nūq̄z itrat ꝯnē. extremitates v̄o se hn̄t tanq̄z termini. q̄ hec sūt q̄ ꝯcludunṫ:recte ḡ ꝓcedūt:sz circl'atio iteꝝ se reflectit i p̄nᵐ:⁊ seqṫ q̄ diffōnes oēs finite sūt:q̄re si tā demr̄o q̄z diffō hz terminū. circl'atio āt nullū hz terminū:nll'a opō itell's erit circularis:ḡ nec itell's erit circl'us. ℭ Notādū āt q̄ duplex est opō itell's:vna simplex:alia cōposita. opō āt simplex teriaṫ ad diffōnē:opō āt cōposita p quā foiaṫ enūciaꝰ

teriat ad sill'z ul' ad demr̃atione. sic g̃ q̃escit itellus sim plicium q̃n itellc̃is p̃ncipiis q̃dditati rei foĩat ide diffõnẽ sic q̃escit itell's cõpositoꝝ: q̃n itellis p̃põnib⁹ foĩat ide sill'z ul' demr̃atiões. termini g̃ itellus sũt diffõ ul' demr̃a tio: ꝛ q̃ diffõ rõ dici dz. naz diffõ hoĩs ẽ rõ ei⁹. sic ẽt ꝛ demr̃atio ul' sill's rõ dici dz. vñ q̃n uolum⁹ dicẽ ꝙ aliq̃s fecẽ bonũ sill'z ul' bonã demr̃onez: dicim⁹ ꝙ fecẽ bonã rõ nẽ: q̃re si tã diffõ q̃z demr̃atio põt dici rõ: ꝛ itell's termi nat ul' diffõne ul' demr̃atiõe: bñ dcm̃ ẽ ꝙ specl'atiẽ itel ligẽtie rõnib⁹ teriant. ℭ Nõn^m ẽt ꝙ q̃z possz aliq̃s ca uillare. d. ꝙ nũq̃z teriet itelligẽtia specl'atia: q̃z augẽt dmr̃atiões i post assumẽdo: ꝛ p⁹ vnã 9ñẽ possum⁹ iue nire altã: ne aliq̃s p h̃ uellet 9cludẽ opõnẽ itell's eẽ cir cularẽ: ait ph's hũc p̃cessũ nõ eẽ circl'arẽ: sz magis esse rectũ: q̃z nõ reflectim⁹ a 9ñe ad p̃ncipia: sz magis mõ recto im⁹ a 9ñe ad 9ñẽ. ℭ Nõn^m ẽt diffõnes eẽ termi natas: q̃z stat⁹ ẽ i p̃dicatiõ: hñt enĩ diffõnes p̃n^m ꝛ finẽ: q̃z nõ ẽ ascẽdẽ i ĩfinitũ i g̃nib⁹: nec ẽ dscẽsus p foĩaz ul tra spẽz spãlissim. i: descẽsus ãt ad idiuidua ẽ p mãm q̃ru nõ ẽ sciã neq̃z diffõ: ut dĩ in 7° meta^ce. ⌈ Deide cũ dic

ℭ Ampli⁹ aũt si eadẽ circulatio multotiẽs est opabit multotiẽs itelligere idem.

ℭ Adducẽ 2^am rõnẽ. d. ꝙ ampli⁹ ãt si eadẽ circl'atio ẽ ml' totiẽs ꝛ supple si opõ itell's ẽ circl'atio optebit ml'totiẽs itelligẽ idẽ. ℭ Nõn^m ꝙ null's mot⁹ põt 9tiuari idẽ nisi circl'aris: ut declarat bz i ph'icis. circl'aris ãt nõ solũ põt 9tiuari idẽ: sz ut sup̃i⁹ p̃banim⁹ ex pte circli nõ p̃t sumi rõ ꝙ h^ol mot⁹ icipiat ul' desinat. ꝛ q̃z h^ol mot⁹ q̃ztũ est de se semp reiterat: opõ itellect⁹ si eẽt circl'aris cũ uel let itell'ere aliq̃d: oporteret ꝙ sepe itell'eret idẽ. Diceba m⁹ enĩ ꝙ h̃ posito nõ magis eẽt q̃es in 9ñe q̃z in p̃mis sis ad 9ñẽ: ꝛ a 9ñib⁹ ad p̃missas: semp g̃ icederem⁹ a p̃missis ad 9ñẽ: a 9ñib⁹ ad p̃missas: ꝛ q̃z nũq̃z h̃ hẽet fi nẽ si uellem⁹ itelligẽ aliq̃d: oporteret sepe ꝛ ĩfinities i telligẽ idẽ. illd igit idẽ icõueniẽs q̃d sequebat: si itell's eẽt magnitudo ꝛ itelligeret res applicãdo se eis p ptes q̃ztitatiuas: seq̃t ẽt si itellect⁹ eẽt circulus ꝛ opõ ei⁹ eo dẽ mõ eẽt circularis fz ꝙ plato opiabat. utrobiq̃z eni seq̃t ꝙ si uolum⁹ itelligẽ aliq̃d: oz nos sepe itelligẽ idẽ.

a Adhuc aũt itelligẽtia assimilat cui dã q̃eti ꝛ statui magis q̃z motui: eodem modo ꝛ sillogismus.

ℭ Postq̃z ph's p̃bauit itell'z nõ eẽ magnitudinẽ neq̃z eẽ circulũ: i pte ista ut dicebat õndit ꝙ nõ cõpetit ei mo t⁹: nec 9nectit corpi: eo mõ q̃ plato opiabat: duo g̃ fac q̃z p̃° iprobat opionẽ platonis de itellu ul' de aĩa q̃ztũ ad motũ. 2° iprobat opionẽ ei⁹ q̃ztũ ad 9nexionẽ cor pis ibi ⌊ Laboriosũ ãt. ⌋ circa p̃^m duo fac fz ꝙ dupl'r i p̃bat opionẽ ei⁹ de itellu q̃ztũ ad motũ. 2ª ibi ⌊ At vo neq̃z. ⌋ dic q̃ adh^c ãt itelligẽtia. i. opõ itell's simplicium assil'at cuidã q̃eti ꝛ statui magis q̃z motui: eodẽ mõ ꝛ sill's q̃ ptiet ad itell'z 9positoꝝ magis assil'at q̃eti q̃z mo tui: g̃ foiet sic rõ. illd q̃d magis assil'at q̃eti q̃z motui: nõ est mot⁹: sz oĩs opõ itell's tã simpliciũ q̃z cõpositoꝝ ma gis assil'atur q̃eti q̃z motui. g̃ nulla opõ tal' dz p̃pe dici mot⁹. ℭ Nõn^m ãt ꝙ itelligẽtia. i. opõ itell's magis assi mil'at q̃eti q̃z motui: q̃z dũ h̃uores sũt i motu: ꝛ q̃n nõ sũt q̃etate passiões: ut pz i iuuẽib⁹: nõ põt i eis eẽ p̃fcũs rõnis usus. nec recte i eis ẽ prudẽtia. iõ dĩ i topicis. ꝙ nemo eligit iuuenes eẽ duces: eo ꝙ nõ 9stat eos eẽ pru dẽtes. ꝛ i 7° ph'i. dĩ ꝙ aĩa i sedẽdo ꝛ q̃escẽdo fit prudẽs ꝛ q̃z sic ẽ opõ itell's magis dz dici q̃es q̃z mot⁹. ℭ No tãdũ ẽt ꝙ ꝛ sill's mag' assil'at q̃eti q̃z motui. nã cũ nos dubitam⁹ de aliq̃ nõ q̃escim⁹. facto ãt sill'o postq̃z 9clu dit nob p demr̃atione q̃etat itell's nr̃. ⌈ Deide cũ dicit

ℭ At vo neq̃z beatũ q̃d nõ facile sed violẽ tum. Si aũt est motus ipsius: non substan tia extra naturam utiq̃z monebitur.

ℭ Adducẽ 2^am rõnẽ. ꝙ opõ itell's nõ sit mot⁹. d. At vo nz est beatũ ꝙ nõ ẽ facile: sz violẽtũ: btitudo enĩ nõ 9sistit i eo q̃ ẽ q̃d violẽtũ ꝛ nõ ẽ facile. si g̃ mot⁹ ipsi⁹ aĩe nõ ẽ s̃ba ei⁹. i. nõ cõpetit ei fz s̃baz suã monebit utiq̃z aĩa ex nãz: erit g̃ mot⁹ ex̃ nãz. erit itaq̃z mot⁹ q̃d violẽtũ ipsi aĩe: ꝛ i motu nõ poterit 9sistẽ btitudo ei⁹: foĩet aũt sic rõ. i opõne itell's 9sistit btitudo aĩe: in motu nõ cõsistit btitudo aĩe: g̃ opõ itell's nõ est mot⁹: ut pl'o opinabat. ℭ Notãdũ ãt duplicẽ eẽ btitudinẽ: vnã quã possum⁹ acq̃rẽ ex puris nãlib⁹ ꝛ est ualde impfecta: ꝛ de hac de teriauerũt ph'i de q̃ simplr uerũ ẽ ꝙ 9sistit i opõne itell's est ãt h⁹ felicitas dupl'. vna politica q̃ 9sistit i actu pru dẽtie: h̃ mõ g̃ eẽ felicẽ nõ ẽ alĩd q̃z eẽ sic prudẽtẽ ut sciat 9sillari sibi ꝛ aliis. alia ẽ felicitas 9tẽplatia: ꝛ h̃ ut d̃ ea determinauerũt ph'i 9sistit i actu sapiẽ. i. i actu illi⁹ sapiẽ q̃ meta. meta enĩ iter scias h̃uanit⁹ iuẽtas p excellẽtiaz sapia eẽ dĩ. eẽ g̃ felicẽ 9tẽplatiẽ fz ph'os nihil ẽ alĩd q̃z scire bñ 9siderare 9sideratiões metaphisicales. est etiã q̃dã felicitas p̃fecta de q̃ determinant theologi: q̃ q̃nõ se hẽat nõ est p̃ntis speculatiõis: sufficiat aũt ad presens scire felicitatem de qua determinauerunt ph'i 9sistere in opatione intellectus.

Dubitaret forte aliq̃s: q̃z nõ v̄r ualẽ 9^a ph'i. v̄r eni uelle ꝙ btitudo nõ 9sistit i motu: q̃z mot⁹ nõ ẽ s̃ba ipsi⁹ aĩe: ꝛ ẽ ex̃ nãz ei⁹. videmus eni ꝙ btitudo ꝛ felicitas 9sistit i opõne aĩe: iux̃ illd q̃d dĩ i p̃° ethi. ꝙ felicitas est opõ aĩe fz v̄tutẽ p̃fectã. g̃ cũ opõ nõ sit s̃ba rei: ꝛ sit aliq̃d additũ nãe. nõ ẽ bona 9ña dicẽ ꝙ nõ 9sistat btitudo aĩe i motu: q̃z mot⁹ nõ est s̃ba ei⁹. ꝛ ẽ aliq̃d ex̃ s̃baz ipsi⁹. v̄r ãt h̃ cõpetẽ soli. p̃° ꝙ sua btitudo sit sua s̃ba. nã ut dĩ i. 12. meta. i illo c°. sua p̃iz itelligẽ ipsi⁹ p̃mi est ei eẽntiale: ꝛ q̃z suũ itelligẽ est sua s̃ba: q̃z in illo itelligẽ est sũma delectatio ꝛ sũma btitu do: seq̃t ꝙ sua btitudo sit sua s̃ba. i oĩ aũt alio q̃d est ex tra p̃m sua btitudo nõ est sua s̃ba: sed est aliq̃d p̃ter na turã ei⁹. ℭ Dõm ꝙ cũ felicitas ut tactũ est sit opõ aĩe p̃m v̄tutẽ p̃fectã sic loquẽdũ est de felicitate: ut loqui mur de v̄tutib⁹. v̄tutes aũt ut dĩ in 2° ethi. sunt aliquo mõ a nã: ꝛ aliq̃ mõ nõ sunt a nã. vñ ibi scribit ꝙ neq̃z igit a nã: neq̃z p̃ter nãz hũt v̄tutes: sed nob exñtib⁹ ina tũ est q̃dẽ suscipe eas: p̃fectis aũt p 9suetudinẽ. q̃re sic v̄tutes sunt nob nãles: q̃z sum⁹ apti nati eẽ v̄tuosi. sic felicitas de q̃ locuti sũt ph'i est nob nãlis: q̃z sum⁹ apti nati eẽ sic felices. h⁹ itaq̃z felicitas est nãlis: non ꝙ sit ip̃a nã aĩe ut arguebat rõ: nec est nãlis: ꝙ a nã p̃fecte si at: sz p tãto est nãlis: q̃z eẽ sic felices ut de felicitate lo cuti sũt ph'i sum⁹ apti nati p nãz. mot⁹ g̃ q̃z nõ est h̃ mõ nãlis aĩe in eo nõ 9sistit felicitas: ꝛ p 9ñs opõ itell's nõ est motus: q̃z in tali opatione h⁹ felicitas habet esse.

Alterius forte dubitaret aliq̃s quõ mot⁹ nõ cõpetit aĩe p̃m nãm: ita ꝙ in eo nõ possit eẽ felicitas. ℭ Dõz ꝙ mouẽ cõpetit aĩe p se. nã cũ aĩal moueat ex se oz ꝙ sit diuisibile i talia duo: quoꝝ vnũ sit p se mouẽs aliud p se motũ: aĩa g̃ est p se mouẽs. corp⁹ ãt p se motũ: sz moueri cõpetit aĩe p acciñs ꝛ ẽ ei ex̃neũ: felicitas ãt 9sistit i p̃pa opõne rei nõ i eo q̃d est sibi ex̃neũ: ꝛ nõ ẽ p̃priũ ei: ꝛ q̃z h⁹ ẽ mot⁹ respcũ aĩe i motu nõ põt 9sistẽ felicitas: ꝛ p 9ñs in itelligẽ aĩe i q̃ ponit h⁹ felicitas mot⁹ eẽ nõ poterit. ualz ãt h^c rõ sp̃alr 9 platonẽ. nã cũ ipe posuerit aĩaz cõponi ex nũis: nũs ãt sit cõposit⁹ ex vnitatib⁹ aĩa erit 9posita ex vnitatib⁹ que sũt p̃n^a nũoꝝ: vnitas aũt sic accepta differt a p̃un cto. ut dĩ in 5° meta. q̃z h̃ nõ hz sitũ. p̃ũct⁹ ãt hz sitũ. est eni p̃ũct⁹ s̃ba posita. vnitas ãt põne caret: q̃z oẽs mot⁹ sũt aliq̃ mõ i loco ut d̃. dicebat ꝛ maxie mot⁹ local': q̃d nõ ẽ situale: ꝛ q̃d caret situ mot⁹ p̃pe sũpt⁹ penit⁹ ẽ ex̃ ne⁹ sibi: nec in h̃ põt 9sistẽ felicitas ei⁹: ꝛ si est ei ex̃ne⁹ mot⁹ local' sũt ei ex̃nei oẽs alii mot⁹: q̃z oẽs mot⁹ alii p̃

supponūt illū. Plō itaq; cū ponēt aīaz cōpositā ex nu merīs: ꝛ ex vnitatib⁹ optebat eū dicē ꝙ sit⁹ eēt cōtinu⁹ aīe: ꝛ ꝙ aīa nō eēt qd situale. ꝛ p̄ ꝯn̄s cogebat ponē ꝙ mot⁹ eēt cōtīnu⁹ aīe: ꝛ ꝙ ī eo felicitas nō posset cōsistē ut p̄bat ꝗ ꝯclusū est itelligē in q̄ ꝯsistit felicitas de q̄ locuti sum⁹ nō pōt eē mot⁹: ut plō opīabat. ⌈ Deīn cū dicē.

T.49 ℭ Laboriosū āt ē cōmisceri aīaz corpi: nec posse absolui: ꝛ adhuc fugiēdū siqdē meli us itellectui nō cū corpe eē: quēadmoduz ꝯsuetū est dici: ꝛ multis videtur.

ℭ Improbat opionē Pla. ex mō bz quē ꝓbat aīaz cōnecti corpi. ℭ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ꝙ i ꝯnexiōe aīe ad corp⁹ ꝗtū ad p̄ns spectat tria sūt attēdēda. nā p̄° debemus ponē aīaz sic ꝯnecti corpi ꝙ magis sit corpus pp aīaz ꝗ̄ aīa pp corp⁹. 2° debem⁹ h̄ sic ponē ut coꝝ motuuz q̄ isūt corpi possim⁹ ex ipa aīa reddē rōnē. 3° debem⁹ sic talē ꝯnexionē ponē ut ꝓpa aīa ꝓpo corpi cōiugat. Tria ḡ fac̄ ph̄s: qꝛ p̄° iprobat pōnē Pla. ꝗtū ad ꝯnexionē aīe: qꝛ pōebat eā sic ꝯnexa ꝙ magis aīa erat pp corp⁹ ꝗ̄ eꝯ. 2° eā iprobat: qꝛ pōebat eā sic ꝯnexā ꝙ ex tali cōnexiōe motuū q̄ ierāt corpi nō poterāt reddē rōnē. 3° h⁹ pōnē iprobat: qꝛ nō ponebat aīaz sic ꝯnexā ꝙ ꝓpa aīa ꝓpo corpi vniret. 2° ibi ⌊ Immāifesta āt. ⌋ 3° ibi ⌊ Illud āt icōueniēs. ⌋ Dic̄ ḡ: ꝙ laboriosū erit ē aīaz cōmisceri corpi. eo mō sup. q̄ pōebat plō. ꝛ laboriosū ē: ꝛ ēt n̄ pol̄ aīaz absolui a corpe sup. cū vl̄t: nō. n. poterat aīa absolui a corpe cū uolebat: ut plō dicebat. ꝛ adh̄ fugiēdū ē siqdē bz hāc pōnē: sup. aīe oē corp⁹: ꝛ meli⁹ ē itē nō eē cū corpe: quēadmodū ꝯsuetū ē dici: ꝛ mīl̄ vi sic eē. foꝛc̄ ḡ sic rō: si laboriosū est aīe misceri cū corpe: ꝛ bonū est aīe nō eē cū corpe: quēadmoduz seq̄t ex pōne Pla. ꝛ sic vi multis: tūc corpus nō est pp bonuz aīe: ꝛ qꝛ nos debemus sic ponere aīam eē cōnexā corpori ꝙ corpus sit ꝓpter bonū aīe. cum plato nō poneret aīam corpori sic cōnexā: sequit̄ ꝙ male opīnabat.

Dubitaret forte aliq̄s quō debem⁹ ponē aīaz sic ꝯnexā corpi ꝙ corp⁹ sit pp bonū aīe: ꝛ ꝙ magis sit corp⁹ pp aīaz ꝗ̄ eꝯ. ℭ Dōz ꝙ aīa sic cōpat ad corp⁹ sꝫ ꝙ ars cōpat ad organa: ꝛ sic ars exercet ꝓpas opōnes p ꝓpa organa: sic aīa exercet ꝓpas opōnes p ꝓpriū corp⁹: qꝛ cuilibet rei competit perfectio p ꝓpas opōnes aīa exercēdo ꝓpas opōnes p ꝓprium corp⁹: seq̄t ꝙ ipa acq̄rat suas pfectiōes in suo corpore: sic ḡ magis sunt organa pp artē ꝗ̄ arte pp organa: sic magis est corpus pp aīam ꝗ̄ aīa ꝓpter corpus.

Alterius dubitaret forte aliquis. quō ex pōne plō. seq̄bat ꝙ fugiēdū erat aīe oē corp⁹. ꝛ ꝙ laboriosū erat aīe ꝯiugi corpi: ꝛ ꝙ magis erat aīa pp corp⁹ ꝗ̄ eꝯ. ℭ Dōz ꝙ plō pōebat ꝙ aīa p̄° mouebat seipaz: ꝛ qꝛ aīa (ut dicebat) erat ꝯnexa corpi. iō aīa mota mouebat corp⁹: appellat āt plō mot⁹ aīe opōnes ei⁹: q̄re si aīa mouet ex se: coopat ex se. nō ḡ idiget corpe ut pficiat in opōnib⁹ suis: cū ipa seipaz moueat: ꝛ ex seipa opet. nīl̄s est ḡ fruct⁹ aīe ꝯiugi corpi. sꝫ ē fruct⁹ corpi ꝯiugi aīe inq̄ztū mouet ab ipa ꝛ pficit p ipaz. fugiēdū ē ḡ aīe oē corp⁹: cū nīl̄s fruct⁹ sit ei ex eo ꝙ cōiugit corpi: ꝛ laboriosuz est aīe corpi sic eē ꝯiuncta: qꝛ retardat aīa ab ei⁹ motu pp grauedinē corpis: ꝛ magis est aīa pp corp⁹ ꝗ̄ eꝯ: qꝛ nullus fruct⁹ ꝛ nulla pfectio ꝯsurgit aīe ex vnione ad corpus: si uolumus seq̄ opionē plonis: sed magis est fructus: ꝛ pfectio corporis ex eo ꝙ aīe est ꝯiunctū. ⌈ Deinde cum dicit.

T.50 ℭ Immāifesta āt e circl̄o ferri celū cāz: neq̄. n. aīe sb̄a cā ē circl̄ariter ferri: sꝫ bz accidēs sic mouet: nēz corp⁹ cā: sꝫ aīa magis illi

ℭ Adducit scdaz rōnē ꝯ Plonē oñdēs eū isufficiēter deteriasse de ꝯnexiōe aīe ad corp⁹: qꝛ p ꝯnexionez illā nō poterat reddē rōnē motuū q̄ ierāt corpi: circa qd duo facit: qꝛ p̄° facit qd dcm̄ est. 2° remouet q̄zdā cauillationē circa p̄tacta ibi ⌊ At vo. ⌋ Dic̄ ḡ: ꝙ imāifesta ē cā circulo ferri celū. i. q̄re celū moueat circulariter: neq; eni sb̄a aīe est cā circulariter ferri celū: sꝫ bm̄ accn̄s aīa mouet sic. i. circulariter. neq; corp⁹ est cā illi⁹ mot⁹: sed magis illi corpi aīa dz ponī cā ꝙ sic moueat. ℭ Notādū aūt ꝙ bm̄ plonē aīa nr̄a erat ad imaginē aīe celi: iō spālē rōnē hic adducit ꝯ aīaz celi bz ꝙ plō ponebat eā celo eē ꝯnexā. nā si celū ē aīatū debem⁹ ponē aīaz talr̄ celo eē ꝯnexā. ꝙ māifesta sit cā q̄r celū circl̄ariter moueat. Et qꝛ h̄ plō facē n̄ potuit rephēsibil̄ erat pō sua.

Dubitaret forte aliq̄s: q̄re plō nō potuit reddē cām cū aīa celi ꝙ celū circl̄ariter moueret. ℭ Dōz ꝙ ut ē tāgebat opīo plonis ꝯ aīa spālr̄ itelligēda erat de aīa celi: si āt intelligebat de aīa nr̄a: h̄ pro tāto erat inq̄ztū h̄ imitabat illā: q̄re cū ipse poneret aīaz de se eē aspectū rectū: ꝛ postea diceret h⁹ aspectū rectū: decide reflexisse i circulū aīe. bz h̄ de se ꝛ p se cōpetebat mot⁹ rect⁹. si āt cōpetebat ei mot⁹ circularis: h̄ erat ex ꝯn̄tī: ꝛ p accn̄s. ꝛ qꝛ aīa mouebat corp⁹ eo motu q̄ mouebat seipaz: ꝛ q̄ mouebat p se: ex parte aīe nō poterat assignari cā: q̄re celū circulariter moueret: nec ēt h⁹ cā poterat assignari ex pte corporis: qꝛ aīa erat cā illi corpi q̄re moueret: nō aūt ipm corpus erat h⁹ cā: ꝛ qꝛ neutro mō poterat assignari h⁹ cā imanifesta erat cā circulo celū ferri. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ At vo qꝛ neq; meli⁹ dī: optebit pp h̄ dictū facē circulariter ferri aīa: qꝛ dignius sit ipa moueri: ꝗ̄ mouere: moueri aūt sic: ꝗ̄ alr̄. Oīm aūt h⁹ itētio ꝛ alteri⁹ rōnis magis ꝓpa: hāc qdē dimittamus nunc.

ℭ Remouet q̄zdā cauillationē pol̄ꝫ fieri circa p̄tacta. diceret forte aliq̄s: ꝙ iō celū mouet circulariter: qꝛ deus voluit ipm sic moueri: sꝫ h̄ nō suffic̄: qꝛ si de⁹ h̄ voluit. ḡ h̄ est meli⁹. assignāda est igr̄ cā: q̄re h̄ sit meli⁹: ꝛ q̄re h̄ sit ꝯgrui⁹. iō ait. ⌊ At vo qꝛ neq; dī meli⁹ ⌋ .i. neq; dī bn̄ a plonicis ꝙ optebat pp h̄ deū facē circl̄ariter ferri aīaz: qꝛ digni⁹ sit ipaz aīaz moueri ꝗ̄ mouē: ꝛ moueri aūt sic. i. circulariter ꝗ̄ alr̄: ueꝝ qꝛ h̄ cā q̄re celū moueatur circulariter nō ē ꝓpa huic libro: sꝫ magis spectat ad libꝝ celi ꝛ mūdi. iō sb̄dit ꝙ qm̄ h⁹ itētio ē magis ꝓpria rōnib⁹ alteris. i. rōnib⁹ celi ꝛ mūdi. iō hāc qdē itētionē dimittem⁹ nūc: qꝛ h̄ nō ē plō h⁹ itētio ꝓseq̄nda. ℭ Notan̄m āt ꝙ eodē motu q̄ mouet aīa mouet ꝛ corp⁹ ideo dicebat plō ꝙ deus fecit aīam moueri circulariter: qꝛ melius erat ipam moueri sic ꝗ̄ alr̄: ut concluderet ꝙ anima celestis circulariter mota circulariter postea moueret celū. ℭ Notandū etiam ꝙ in his que nāliter agunt de⁹ vult ea que cōgruūt nāe: cū ḡ nā p̄ncipalr̄ dicat̄ de forma. ꝛ si dī de mā h̄ est p analogiaz ad formā ut vult ph̄s. 2° ph̄i. ꝛ 5° meta. si de⁹ vellet celuz vl̄ aīaz celestē moueri circulariter oporteret ꝙ h̄ cōpeteret nāe ipi⁹ aīe: ꝛ qꝛ aīa ut plō dicebat bm̄ suā nāz est aspect⁹ rectus: cām q̄re celū circulariter moueret assignare non poterat. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Istō āt icōueniēs accit: ꝛ huic rōni ꝛ plib⁹ q̄ de aīa sūt: copulāt eni ꝛ ponūt i corp⁹ aīaz nihil determinantes pp quā cām: ꝛ quō hn̄te corpe. Et tñ vi h̄ utiq; necciū eē: pp eni coitatē h̄ qdē agit aliqd: h̄ aūt patit: ꝛ h̄ qdē mouet: illō āt mouet: hoꝝ nihil est adiuicē q̄buscūq;. Hi aūt solū conant dicē q̄le qd sit aīa. T.51

ℭ De susceptio āt corpe T.52

nihil adhuc determinatū est tanq̄ contingēs sit ſm Pictagoricas fabulas qualibet aiam q̄dlibet corp⁹ igredi: sic itaq̄ dicūt aliq si. cut si aliq̄s dicat. Rhetorica i fistulis igredi. oꝫ eni artē uti organis: aiaꝫ aūt i corpe. vꝫ eni vnūqdq̄ ,ppriā hīe spēꝫ ꝛ formā.

C Adducꝫ 3ᵃᵐ rōnē q rō nō solū ē ꝯ plonē: ſꝫ ēt ē q̄dāmō ꝯ oēs phos āticq̄s loq̄ntes de aīa. iō ait: q illō āt incōueniēs qd nūc assignauim⁹ accit huic rōi. i. huic pōni plonicę ꝛ plib⁹ alijs pōnib⁹ q sūt de aīa. Plo eni ꝛ alij phi copulāt ꝛ ponūt aiaꝫ i corp⁹ nihil determinantes pp quā cāꝫ ꝛ quō se hūte corpe: ꝛ tn̄ vꝫ h eē necīu: q dicat q̄lr corp⁹ qd igredit aīa ē dispositū ꝛ ,pportionatuꝫ: qꝛ pp coitatē. i. pp ,pportionē ꝛ pp ordinē quē hꝫ agēs ad patiēs ꝛ aīa ad corp⁹ h qdē. i. agēs agit aliqd. h āt. i. patiens patit: ꝛ pp h⁹ ,pportionē h qdē. i. aīa mouet. illud āt. i. corp⁹ mouet. ꝛ ſbdit: q eni āt hoꝝ. i. nlla h⁹ ꝯueniētia ul' ,pportio īest adiuicē q̄buscūq̄ ꝯtigētib⁹ ꝛ idīnti b⁹: ſꝫ oꝫ eē determinata ꝛ disposita q̄b⁹ īest talis ,pportio ꝛ ſbdit q hi āt. i. phi solū conāt dicē q̄le qd sit aīa. d susceptio āt corpe ul' ad h determināt tāq̄ ꝯtigēs sit ſꝫ pictagoricas fabulas q̄lꝫ aiaꝫ corp⁹ qdlibꝫ igredi. isti itaq̄ dicūt sile aliqd sicē si aliq̄s dicat rhetoricā. i. illā artē ingredi in fistulis. i. i organa alteri⁹ artis. oꝫ eni artē q̄dē uti ,ppis orgāis: aiaꝫ āt oꝫ eē i corpe ,ppo: qꝛ vꝫ vnūqdq̄ corp⁹ hīe ,ppriā spēm ꝛ ,ppriā formā: ꝛ pari rōne supplēdū ē q vnaq̄q̄ foia ꝛ spēs reqrit ,ppriuꝫ corp⁹.

Dubitaret forte aliq̄s: quō ex pōne plonis sequebat q qlibet aīa igrederet q̄dlꝫ corp⁹. C Dōꝫ q plo pōebat aiaꝫ ꝯiugi corpi ꝛ alligari sibi ut moueret ipꝫ. vn̄ nō videbat alr loq de vniōe aie ad corp⁹: nisi sic loq̄mur de ꝯiūctiōe man⁹ ad aliqd organū: qꝛ sicē mota man⁹ mouet organū cui ꝯiungit sic mota aīa mouet corp⁹ cui ē ꝯnexa. cū ḡ q̄lꝫ man⁹ sit organū orgāoꝝ. ꝛ sicē q̄lꝫ man⁹ pōt ꝯiūgi cuilꝫ organo sic ſm h q̄lꝫ aīa poterit ꝯiūgi cuilꝫ corpi. si eni moto pede mouet illō qd ē alligatū pedi nihil ad rē: utꝝ illō alligatū sit ferrū ul' lignū ul' aliqd h⁹ corp⁹. nō eni vis est i h cuiuscūq̄ spēi sit illō h⁹ alligatū. posset eni eē vis q nō debēt eē cuiuscūq̄ q̄ntitatis: ſꝫ cū plo ꝛ alij phi solū determinarēt de aīa ꝛ nihil dicerēt de susceptibili. i. de corpe: qꝛ ḡ in suis pōnib⁹ declarabāt: cui⁹ dispōnis debeat eē corp⁹ aīatū: nec ēt determinabāt q̄nte q̄ntitatis debeat eē h⁹ corp⁹: reliq̄bat ſm eos: q q̄cūq̄ aīa posset igredi qdcūq̄ corp⁹ cuiuscūq̄ spēi ul' dispōnis eēt h⁹ corpus uel ēt cuiuscūq̄ q̄ntitatis existeret.

L. 53. Lia āt opio q tradita ē de aīa credibilis q̄dē multis ꝛ neq̄ vna minoꝛ
a bis que dicta sunt: rōnes aūt tanq̄ directiuas ,pbens: ꝛ in cōi factis rōnibus. Armoniam enim quandā dicunt.

C Postq̄ phs posuit opionē Plonis ꝛ Demo[li]. In p̄te ista ut dicebat arguit ꝯ opionē emp. circa qd duo fac: qꝛ p̄° pōit q̄ndā opionē ꝯformē opioni emp. ꝛ eā iprobat. 2° descēdit spālr ad opionē empe. ibi [Inuestigabit āt h utiq̄.] Circa p̄ᵐ duo fac: qꝛ p̄° pōit h⁹ opionē 2° eā iprobat ibi [Eteni armoniā.] dic ḡ. Alia āt opio est q̄dā tradita de aīa credibilis q̄dē mltis ꝛ neq̄ vna minoꝛ hīs q dcā sūt. q. d. q hᶜ opio nō ē minoꝛ alijs opionib⁹: imo maioꝛ ꝛ ,pbabilioꝛ. rōnes āt tāq̄ directiuas pbēs rōnib⁹ dico i cōi factis: ꝛ ſbdit q armoniā q̄ndā dnt sup. eē aiaꝫ. ista itaq̄ opio sic ,pbabil' sic faciēs rōes directas est q aīa sit armōia q̄dā. C Nōnᵐ aūt q dic rōib⁹ in cōi factis: qꝛ antiq phi i uīpl'ni arguebāt p q̄dā coia. Nesciebāt aūt descēdē ad ,ppa. [Deīde cū dic.

C Eteni armoniā tēpamētū ꝛ cōpōnē ꝯriorū eē: ꝛ corpus cōponi ex ꝯrijs. C Etq̄ L. 54 dē armonia q̄dā rō cōpositoꝝ: est aūt cōpō: aiaꝫ aūt neutrū possibile est esse hoꝝ.

C Improbat h⁹ pōnē. Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q armonia ē q̄dā cōpō ul' q̄dā rō cōponibiliū ꝯrelicta ul' fcā p motū alic⁹ agētis. quā armōiā sequūt ul' ꝯcomitāt alique ,ppetates. q̄druplr ḡ q̄ntū ad p̄ns spectat armonia ꝯsiderari pōt. p̄° ſꝫ se ut ē q̄dā cōpō ul' q̄dā rō. 2° ꝯsiderari pōt ut cōpat ad motū tāq̄ ad pnᵐ effectīm ex q relingt. 3° ut cōpat ad ,ppetates q ꝯcomitant ipaꝫ. 4° ut cōpat ad ipa cōponibilia. qꝝ ē cōpō ꝛ rō. q̄tuoꝛ ḡ fac ſꝫ q his q̄tuoꝛ modis ,pbat aiaꝫ nō eē armoniā. p̄° ḡ ,pbat aiaꝫ nō eē armōiā: si armōia ꝯsideret i se. 2° ,pbat h: si armonia cōpet ad suū pnᵐ effectīm. 3° si cōpet ad ,ppetates. 4° si cōpet ad ipa cōponibilia. 2ᵃ ibi [Ampli⁹ āt mouē.] 3ᵃ ibi [Cōgruit āt magis.] 4ᵃ ibi [Ampli⁹ āt qm̄.] Dic ḡ. q eteni armoniā dicim⁹ eē sup. tēpamētū ꝛ cōpōnē ꝯrioꝝ: ꝛ corp⁹ dicim⁹ cōponi ex ꝯrijs. ſm se ḡ ꝛ foialr armōia vꝫ eē cōpō ꝛ tēpamtū illoꝝ ꝯrioꝝ ex q̄b⁹ ꝯpōit corp⁹: ꝛ q̄dē cū armōia sit q̄dā rō aut ꝯpō cōpositoꝝ. aīa āt neutꝝ hoꝝ ē po[ss]ᵉ eē. ḡ nō ē armōia.

Dubitaret forte aliq̄s: qꝛ vꝫ falsuꝫ eē qd hic phs ait. vꝫ q aīa nō sit cōpō nec rō cōpositoꝝ. nā illō ē rō cōpositoꝝ qd retinet ꝛ tenet ipa cōposita: ſꝫ aīa tenet ꝛ retinet ipa elta ex q̄b⁹ cōponit corp⁹ ne ferant i ,ppa loca. ḡ aīa ē rō ipoꝝ cōpositoꝝ. i. ipoꝝ eltoꝝ ex q̄b⁹ cōponit corp⁹. q āt aīa ꝯtieat sic elta. pꝫ p phꝫ i 2° h⁹. q ait q aliqd ē ꝯtinēs elta q ferunt i ꝯria loca. ꝛ ſbdit q euelarent eni elta ꝛ recederēt a corpe nisi aliqd eēt ,phibēs. ꝛ addit q h⁹ ,phibēs est aīa. sic ēt in p̄° h⁹ dr q aīa magis ꝯtinet corp⁹ q̄ corpus aiaꝫ. nā aīa recedēte a corpe corp⁹ expirat ꝛ marcescit. marcescit eni corp⁹: qꝛ ipa cōposita dissoluunt. aīa ḡ est rō cōpositoꝝ. i. cōponibiliū: qꝛ ꝯtinet ipa cōponibilia q sūt cōposita adiuicē ꝛ ea recedēte hᶜ q sūt adiuicē cōposita dissoluūt. C Dōꝫ q cū dr q aīa nec ē cōposita nec ē rō cōpositoꝝ. ibi rō accipiēda est p tēpamēto ipoꝝ cōpositoꝝ: qd pꝫ ex lra p̄cedēte. nā cū p̄us dixisset q armōia ē ꝯpō ul' tēpamtū ꝯrioꝝ. postea dix q aīa nec ē ꝯpō nᶜ ē rō ꝯpositoꝝ. accepit ḡ h rōnē p tēpamto. dicam⁹ ḡ qꝛ ꝯpōibilia ꝯponūt. i. vniūt adiuicē ꝛ eis ꝯposit' si sit tēpamtū ꝛ ,pportio dr ibi eē armōia. armōia ḡ foialr ꝛ eētialr aut ē ipa vnio ꝛ ipa ꝯpō cōponibiliū. ul' ut meli⁹ dicam⁹ ē ipꝫ tēpamtū ꝛ ipa ,pportio ꝯponētiū: ſꝫ cū q̄dlꝫ hoꝝ sit accñs: qꝛ ipa dispō mānet siue ipꝫ tēpamtū ꝯponētiū ꝛ ipa vnio ul' ipa ꝯpō ꝯpōibiliū accñs ē cū opteat armoniā eē aliqd hoꝝ aīa q est neutꝝ hoꝝ nll'o⁹ armōia dici dꝫ. mō ḡ negat phs q aīa nullo⁹ sit rō cōponētiū ut rō in ꝯriū ondebat: ſꝫ vult q nullo⁹ sit illa rō q ē armōia ꝛ tēpamtū. [Deīde cū dic.

C Amplius autē mouere nō est armonie: aie aūt attribuunt omnes hoc.

C Adducit 2ᵃᵐ rōnē que sumit ex eo q armōia cōpat ad motū dicēs. ampl⁹ āt armōie nō est mouē. aie āt oēs attribuūt h. vꝫ q ei cōpetat mouē. ergo aīa nō est armōia.

Dubitaret forte aliq̄s. quō armōie nō ē mouē. C Dōꝫ q armōia nō mouet ſꝫ est aliqd ꝯrelictū ex motu. agēs eni mouet ꝛ dispōit māꝫ q dispo[s]ᵃ ꝛ ,ppata relingt i ea dbita ,pportio ꝛ dbita armōia: ul' ipa miscibilia ꝯponētia mixtū se trāsmutāt ꝛ alterāt adiuicē: q̄b⁹ trāsmutatis ꝛ alteratis rsultat ibi debitū tēpamtū ꝛ dbita armōia: armōia ḡ nō mouet nec trāsmutat: ſꝫ ē aliqd ꝯñs trāsmutationē ꝛ motū. idē ē ḡ q nos dicebam⁹ hāc rōnē sūptā eē n̄ ex ipa armōia i se ꝯsiderata: ſꝫ ut ꝯpat ad motū q ē suū pnᵐ effectīm. oꝫ ḡ sic foiari rō. armōie nō ē mouē. aie ē mouē: qꝛ oēs phi

L.55 tribuũt ale h. vz. q moueat. g nõ est armõia. D.c.d.

C Cõgruit aũt magis de sanitate dicẽ armoniã: ⁊ oĩo de corpis virtutib⁹ q̃ d aĩa: manifestũ aũt si aliqs tẽtauit reddẽ passiões: ⁊ opa aĩe armõia q̃dã. difficile eni est adaptare.

C Ponit 3ᵃᵐ rõnẽ sũptã p cõpatiõnẽ ad pprietates. d. q cõgruit aũt magis de sanitate ⁊ oĩno de virtutib⁹ corporis dicẽ eẽ armoniã q̃ dicẽ h de aĩa. manifestũ aũt si aliqs tẽtauit reddẽ passiões ⁊ opa aĩe ex eo q ẽ armõia q̃dã difficile erit h adaptare. i. difficile erit tales rõnes reddẽ. C Nõñᵐ q cognita q̃ditate rei hẽm⁹ viã ad reddẽdũ rõnẽ de ipis accñtib⁹ ⁊ de ipis pprietatib⁹. iõ dicebat i plogo q p3 q̃scũq3 diffõnes nõ cõtigit accñs cognoscẽ: s3 neq3 p3 diffõnes illas ẽ facile imagiari aliqd de ipis accñtib⁹ oẽs tales diffõnes uane sũt. q̃re si aĩa eẽt cẽtialr ipa armõia: tũc cognita q̃ditate armõie de facili possem⁹ reddẽ rõnẽ passionũ ⁊ opõnũ aĩe. Sed cũ cognita q̃ditate armonie difficile sit h cognoscẽ seq̃t q aĩa nõ sit armõia. C Nõñᵐ aũt q cognita q̃ditate ipsius pportiõis possum⁹ reddẽ rõnẽ eo⁊ q̃ cõpetũt sanitati robori ⁊ decori: ⁊ aliis h⁹ virtutib⁹ corpalib⁹. nã h in q̃dã armõia ⁊ cõmẽsuratiõe cõsistũt. nã sanitas cõsistit i pportiõe ⁊ armõia hũo⁊. Robur võ i pportiõe ossiũ ⁊ neruo⁊. ut innuit ph̃s in pn⁹ 3ˡ de eligẽdis. Per armoniã g possum⁹ reddẽ rõnẽ eo⁊ q̃ cõpetũt istis virtutib⁹ corpalib⁹: s3 q̃lr p armõiã possem⁹ reddẽ rõnẽ ipo⁊ opẽ itellibiliũ ⁊ ipa⁊ passionu3 aĩe nullo mõ esset facile: ⁊ q2 sic est: sanitas ⁊ h⁹ virtutes corpales magis vident eẽ armonia q̃ aĩa. Deinde cum dicit.

L.56 **C Ampli⁹ aũt qñ dicim⁹ armoniã in duo respiciẽtes: maxime q̃dẽ ppria magnitudinũ in hñtib⁹ motũ ⁊ põnem ⁊ cõpõnez ipo⁊: cũ sic cõgruãt: ut nullũ cõgeneũ pter**

L.57 **mittat: hic aũt ⁊ eo⁊ que miscent rõnem.**

C Neutro q̃dẽ igit mõ rõnabile est.

C Adduc 4ᵃᵐ rõnẽ sũptã p cõpatiõnẽ ad ipa cõpõibilia q̃rũ cõpõ ⁊ rõ vr eẽ armõia. circa qd duo fac: q2 pᵒ ait q aĩa nõ ẽ armõia: q2 nec ẽ cõpõ nec rõ cõponibiliũ. 2ᵒ qd supposuerat pbat ibi Cõpõ aũt ptiũ dic g. Amp. aũt qñ dicim⁹ armoniã respiciẽtes i duo. i. ad duo. na3 vno⁹ armõia ẽ maxie ppria magnitudie. ⁊ h i magnitudib⁹ hñtib⁹ motũ põnẽ ⁊ cõponẽ ipo⁊. i. ipa⁊ ptiũ: cũ ipe ptes sic cõgruãt. i. sic cõueniãt ut nullũ cõgeneũ. i. nihil eiusdẽ gñis pmittat. ipa g cõpõ ⁊ ordiatio ptiũ sine defectu dr armõia. hic aũt ⁊ alio⁹ dicim⁹ armonia3 eẽ rõnẽ eo⁊ q̃ miscent. ⁊ sbdit q neutro q̃dẽ igit mõ. i. nullo illo⁊ modo⁊ ẽ rõnabile aĩa3 eẽ armõiã C Nõñᵐ aũt q ptes aliq⁹ toti⁹ ul' cõponẽtia aliqd totũ: aliqñ sic ordinãt i toto q q̃libet cõponẽtiũ remãet i nã sua. ut p3 de lapidib⁹ cõponẽtib⁹ domũ ⁊ de chordis cõstituẽtib⁹ cytharã: ⁊ de fistulis cõstituẽtib⁹ organa. nã q̃lib3 lapis remãet i nã sua: ⁊ q̃libet chorda i cithara: ⁊ q̃libet fistula i orgãis mãet p3 suã fbam: aliqñ võ cõponibilia nõ remanẽt i nã sua. ut p3 de eltis cõponẽtib⁹ mixtũ q̃ nõ manent sb forĩs ppriis: utroq3 aũt mõ iueniẽ armonia nã cũ cõponẽtia totũ remanẽt i eo sb ppriis foris: tũc armõia ẽ cõpõ cõponibiliũ nõ patiẽs defectũ aliq⁹ cõgenei. i. aliq⁹ eiusdẽ gñis. nã cũ nulla chorda deficit i cithara: ⁊ nulla fistula debita deficit i orgãis: ⁊ nll's lapis debit⁹ deficit i domo: tũc ex h vr resultare q̃dã pportio ⁊ q̃dã armõia: qñ võ cõponẽtia nõ remanẽt sub ppriis foris: ut p3 i mixtiõe. tũc armõia nihil ẽ alid q̃ rõ miscibiliũ: ⁊ q2 neutro isto⁊ modo⁊ aĩa vr eẽ armõia. nullo⁹ vr cõcedẽdũ aĩa3 armoniã eẽ. C Nõñdũ ẽt q qñ cõponẽtia remanẽt sb ppriis foris pũt hẽe mltã diui-tatẽ. nã aliqñ ipa cõponẽtia req̃rũt pprũ motum: q2 alr mouet chorda acuta alr chorda grauis. aliqñ võ req̃rũt ppriã dispõnẽ. ut p3 i domib⁹ cõstituẽtib⁹ ciuitatẽ q̃ nõ o3 q adiuicẽ se cõtigãt: tñ si bñ o3 eẽ disposita ciuitas o3 domos eẽ bñ ordiatas. aliqñ võ h⁹ ptes cõstituẽtes totũ nõ solũ req̃rũt debitã põnẽ: s3 ẽt req̃rũt debitũ cõtactũ ⁊ debitã cõpõnẽ. ut p3 de lapidib⁹ cõstituẽtib⁹ domũ quos op3 se cõtingẽ ut domũ cõstituãt. iõ ph̃s ait h⁹ armoniã eẽ in magnitudib⁹ hñtib⁹ motũ positionẽ ⁊ cõpõnem ipsarum ptium. Deinde cum dicit.

C Cõpõ aũt ptiũ corporis multũ iuestigabil' est. multe eni cõpões ptium: ⁊ multiplr sunt: cui⁹ igit ⁊ quõ cõgruit accipe itellectũ: cõpõnẽ eẽ: aut ⁊ sensitiuũ ⁊ appetitiuum.

C Probat qd supposuerat: circa qd duo fac: q2 pᵒ pbat q aĩa nõ ẽ armõia q̃ ẽ cõpõ ptiũ. 2ᵒ q nõ ẽ armõia q̃ est rõ mixtiõis ibi Silr aũt. dic g q cõpõ aũt ptiũ corporis est mltũ iuestigabil'. i. ẽ ualde maifesta: ⁊ mlte cõpõnes ptiũ sũt ⁊ ptes mltiplr sũt cõposite. cuiusmõi g ⁊ quõ cõgruit accipe itellectũ cõpõnẽ eẽ aut sensitiuũ ⁊ appetitiuũ sup. nõ est facile iuestigare. C Nõñᵐ aũt vi3 rõnis h⁹ in h cõsistẽ q q2 põ ptiũ corporis ẽ facile iuestigabilis: ea aũt q̃ sũt aĩe q̃lr sint cõposita nõ ẽ facile iuestigabile: cuiusmodi pars cõponit itellectũ: ⁊ q̃liter itellect⁹ aut sensus aut appetit⁹ sũt cõposita nõ ẽ facile iuestigabile q̃re aĩa ⁊ ea q̃ sũt aĩe nõ pñt eẽ armõia q̃ ẽ cõpõ ptiu3 ⁊ q̃ est facilr iuestigabilis. C Nõñᵐ ẽt q p3m armoniã q̃ est cõpõ ptiũ cũ remaneãt ptes in sua nã ⁊ sua fba facile est vidẽ q̃lr est tal' cõpõ. nã facile est vidẽ quõ carnes ⁊ ossa cõstituũt corp⁹ aĩalis: ⁊ quõ lapides cõstituũt domũ ⁊ chorde citharã: ⁊ sic de aliis. uerũ q2 miscibilia nõ manẽt i mixto sb ppriis foris, difficile ẽ vidẽ q̃lis sit armõia q̃ est rõ mixtiõis: ut difficile ẽ vidẽ q̃lr elta cõponũt carnẽ aut os aut qdcũq3 mixtũ. Deide. c. d

C Silr aũt ⁊ icõueniẽs ⁊ rõnẽ mixtõis eẽ aĩa3 nõ. n. eãdẽ h3 rõnẽ cõmixtio elto⁊ p3 quã caro: ⁊ p3m quã os. Accidet igit mltas aĩas hẽe: ⁊ p3m oẽ corp⁹: siq̃dẽ oĩa ex eltis commixtis sũt: cõmixtiõis aũt rõ armõia ⁊ aĩa

C Improbat alid mẽbrũ. v3. q aĩa nõ sit armõia q̃ est rõ mixtiõis. d. silr aũt ⁊ icõueniẽs ẽ aĩa3 eẽ rõnẽ mixtiõis: q2 nõ h3 eãdẽ rõnẽ mixtõ elto⁊ p3 quã ẽ caro ⁊ p3 quã ẽ os accidet igit mltas aĩas hẽe oẽ cor⁹ p3 diuẽsas suas ptes: siq̃dẽ oĩa mẽbra sũt ex eltis cõmixta: ⁊ aĩa ẽ armõia ⁊ rõ cõmixtõis: o3 p3 diuẽsas rõnes cõmixtõis reptas i vno q̃q3 corpe aĩato eẽ ibi diuẽsas aĩas: qd ẽ icõueniẽs. Notãdũ aũt q q2 caro ẽ ualde q̃d mobile igẽiauit nã ut in q̃l3 aĩali eẽt aliqd du⁊ ad sustinẽdã carnẽ. vñ aliq̃bus aĩalib⁹ dedit nã ossa aliq̃b⁹ spias. aliq̃b⁹ võ sipiões. i oi g aĩali sũt diuẽse rõnes mixtõis: q2 nõ h3 eãdẽ rõnẽ cõstituunt elta ad cõstituẽdã carnẽ ul' os ul' spinã ul' siplonẽ. i. neruũ illũ quẽ hñt aĩalia loco ossis: q2 si aĩa idẽ ẽ q rõ mixtõis i q̃l3 aĩali erũt diuẽse aĩe: qd ẽ icõueniẽs. Dic. d

C Inuestigabit aũt hoc utiq3 aliqs ab empedocle. vnũqdq3 eni3 ho⁊ rõne quadã dicit eẽ: utrũ igit hec rõ aĩa est: aut magis alterũ aliqd cum sit in partibus. L.58

C Spalr descẽdit ad opiõnẽ Emp. q videbat h ponẽ q aĩa ⁊ foia rei eẽt idẽ q armõia ⁊ pportio q̃dã. c̃ca qd 3ˡᵃ fac. q2 pᵒ iprobat h⁹ põnẽ. 2ᵒ hãc põnẽ q̃uis sit falsa ondit tñ eã eẽ pbabilẽ. 3ᵒ epilogat c̃ca dẽteriata. 2ᵃ ibi Si võ alte⁊ 3ᵃ ibi Et qd qd. igit c̃ca pᵐ 3ˡᵃ fac p3 q tres rões adduc cõ emp. 2ᵃ ibi Amp. aũt 3ᵃ ibi Et h utiq̃ dic g q iuestigabit aũt h utiq3 aliqs ab emp. q2

ipse dic̄ vnūqdq3 hoꝝ aiatoꝝ eē rōne qdā.i.p rōnē q̄3-dā.si ġ vnūqdq3 corp⁹ aiatū h3 eē p q̄3dā rōnē.i.p q̄3dā ꝓportionē:cū vnūqdq3 tale corp⁹ hēat eē p aiā3.utꝝ ġ hᶜ rō ⁊ hᶜ ꝓportio ē aīa aut magis aīa est alteꝝ aliqd q̄3 h⁹ᶦ ꝓportio:cū h⁹ᶦ ꝓpor⁹ sit i ptib⁹ sup.alia ⁊ diuisa. ℂ Nōn͞m q̄ qcqd dicat emp.icidit in icōueniēs.na3 si dic̄ aia3 eē ꝓportionē icidit in icōuēiēs supi⁹ tactū.v3. q̄ cū in ptib⁹ corpis sint diuise ꝓportiōes:q̄ i eodē corpore sūt diuise aīe.si āt dicat aia3 nō eē ꝓportionē.tūc ꝯdicit sibi cū diceret corp⁹ aiatū h̄re eē p q̄3dā ꝓportionē:qd nō eēt nisi aīa eet qdā ꝓportio.nā eē non hēt simplr corpus aiatū nisi per aia3.⌈ Deinde cum dicit.

ℂ Amplius aūt utrum cōcordia cuiuslibet mixtionis causa:aut eius que s̄m rōnem.

ℂ Adduc̄ 2ᵃᵐ rōnē ꝯ emp.d.amplꝰ āt sup.q̄ret aliqs ab emp.utꝝ ꝯcordia sit cā cuiusl3 mixtiōis:aut sit cā solū h⁹ᶦ mixtiōis q̄ ē s̄3 rōnē.i.s̄3 ꝓportionē p quā sup.ꝯstituit corpa aiata.⌈ Nōn͞m āt q̄ p hāc rōnē qcqd dicat emp.icidit in icōueniēs.nā cū ipe dicēt q̄ aīa ē qdā ꝓportio ⁊ qdā armōia.tē q̄rat ab emp.utꝝ ꝯcordia quā pōebat cā3 ġnatōis reꝝ sit cā cuiusl3 mixtiōis:q̄ si ipe dicat q̄ sic.tē ul' oē corp⁹ mixtū eēt aiatū ul' oportebit dare aliquā aliā cā3 q̄3 ꝯcordiā q̄ faciat mixtionē illā quā reqrit aia.si āt dicat amicitiā ul' ꝯcordiā n̄ eē cā3 cuiusl3 mixtōis:s3 solū mixtiōis aiate ul' mixtiōis illi⁹ quā reqrit ratio aiatoꝝ:tunc ꝯdicit positioni sue.dicebat eni litē esse cām cuiuslibet disgregationis:ꝯcordiā vō cuiuslibet ꝯgregationis.⌈ Deinde cum dicit.

L.59 **ℂ Et hoc utrū rō est:aut aliqd p̄ter rōnē3.**

ℂ Hec qdē igit h̄nt hi⁹ dubitationes.

ℂ Adduc̄ 3ᵃᵐ rōnē ꝯ emp.d.⁊ sup.q̄rat ab emp.utrū h.i.ꝯcordia ē idē q̄ rō.i.ꝓportio quā dic̄ eē aia3:aut cōcordia ē aliqd alteꝝ p̄ter rōnē.i.p̄ter h⁹ᶦ ꝓportionē ⁊ armoniā.⁊ sbdit q̄ h qdē igr dcā ab emp.h̄nt h⁹ᶦ dubitatōes:qr qcqd emp.dic̄ icidit i icōuēiēs.ℂ Nōn͞m āt q̄ p hāc ēt rōnē 3ᵃᵐ qcqd dicat emp.icidit i icōuēiēs.nā si ipe dicat q̄ ꝯcordia sit idē q̄ illa rō ⁊ illa armōia quā dic̄ eē aia3.tē cū ꝯcordia sit cā illi⁹ armōie idē erit cā suiipsi⁹.si vō dicat ꝯcordiā n̄ eē illā armōiā ⁊ illā ꝓportionē:tē cū armōia ⁊ ꝓportio sit qdā ꝯueniētia:ꝯueniētia āt sit qdā ꝯcordia.seqt q̄ ꝯcordia n̄ sit ꝯcordia.ul' ġ o3 dicē emp.q̄ ꝯcordia sit cā suiipi⁹:ul' q̄ ꝯcōdia nō sit ꝯcordia:quoꝝ utrūq3 est icōuēiēs.⌈ Deīde cū dic̄.

ℂ Si vō alteꝝ est a mixtiōe aia:qd igit siūs carnis eē iterimit:⁊ aliīs ptib⁹ aialis.

ℂ Qz dixerat supi⁹ q̄ hᶜ pō q̄ aīa est qdā ꝓportio ⁊ qdā armōia ul' qdā mixtio hēbat directas rōnes:pp qd inuebat eā eē ꝓbabilē.iō h oñdit quō h⁹ᶦ pō sit ꝓbabil'.circa qd duo fac̄ s̄3 q̄ armōia dupl' sumi pt.nā p̄⁹ ostēdit q̄ vi eē ꝓbabile aia3 eē armōiā put armōia est idē q̄ cōpō ptiū.2⁰ declarat q̄ vi eē ꝓbabile aia3 eē armoniā aut armōia ē idē q̄ rō cōpōnis uel mixtionis ibi.⌊ Adhuc āt ⌋ Dic̄ ġ.si vō aia ē aliqd alteꝝ a mixtiōe.i.ab armōia q̄ ē mixtio ⁊ cōpō ptiū qd igr sit carni eē.⁊ aliīs talib⁹ ptib⁹ aialis iterimit.i.tollit sup.aia.foret ġ sic rō.illd q̄ iterēpto ⁊ remoto remouet aliud ꝓbabile vi q̄ sit idē cū illo:s3 remota carne ⁊ remotis aliīs ptib⁹ ex qb⁹ cōponit aial statī remouet aia:q̄re vi aia esse idē q̄ cōpō ipsaꝝ ptiū:qr tollit aia amota mixtione ⁊ amota cōpōne taliū ptiū.⌈ Deinde cum dicit.

ℂ Adhuc aūt si qdē nō vnaqueq3 ptiū hēt aiam:⁊ si nō est aia rō cōpōnis:qd est pp qd corrumpitur anima deficiente.

ℂ Oñdit q̄ vi eē ꝓbabile aia3 eē armoniā q̄ est rō mixtionis ⁊ cōpōnis.d.adhuc āt si qdē nō vnaqq3 ptiū aliis h3 aia3 q̄ sit rō mixtiōis:⁊ si aia nō est rō cōpōnis qd ē pp qd corrūpit.i.tollit aia d̄ficiēte tali rōne mixtiōis ⁊ cōpōnis.hēt āt hᶜ rō cādē vim cū alia.nā qr amota rōne cōpōnis tollit aia:vi q̄ aia sit idē q̄ armonia:q̄ ē rō mixtiōis.ℂ Nōn͞m āt q̄ he due rōnes uolētes ꝓbare aia3 eē armoniā sūt ꝓbabiles ⁊ appentes:s3 nō sūt neccie ⁊ vē.nā nō o3 q̄ q̄cūq3 remoto remoueat ⁊ aliud q̄ illd sit idē cū illo.nā n̄ posset ab igne tolli calitas ni n̄ tolleret ei⁹ sba ⁊ nā:nō tñ pp h calorē foia sbal' ignis.

ℂ Qd qdē igit nō armoniā pot̄e ē eē aia3:nec3 circulariter moueri manifestū est ex dictis:s̄m aūt accidens moueri sicut diximus est ⁊ mouere seipsam:ut moueri quidem in quo est:hoc aūt moueri ab aia:alr aūt nō est possibile moueri s̄m locū ipa3.

ℂ Ultio epilogat circa deteriata.d.q̄ qdē igit nō ē posse aia3 eē armōiā ut dicebat emp.neq3 circl'arīter eā moueri ut dicebat plō manifestū est ex dictis:sed est.i.ꝯtigit eā moueri s̄m accn̄s sic̄ diximus ⁊ ꝯtigit eā moue seipam ut ꝯᶠ moueri qd.i.aliqd in eo in q̄ est.sic ġ mouet aia:qr mouet corpus in q̄ existit.iō sbdit q̄ hoc āt moueri est ab aia.⁊ ista aia mouet seipsa3 mouēdo corpus.alr aūt nō est possibile moueri ipsam s̄m locum.

r

Ationabili⁹ āt dubitabit utiq3 aliqs de ipa tanq̄3 que mouet i hi⁹ ꝯside rās.dicim⁹ eni aia3 tristari:gaudē:cōsidere:timere:amplius aūt irasci:⁊ sentire:⁊ intelligere:hec aūt oia motus eē vident:vñ opinabit aliquis ipam moueri.

ℂ Postq̄3 phs disputauit ꝯ opīonē Demo.Plō.⁊ Empe.in pte ista disputat ꝯ quādā aliā opīonē q̄ dī fuisse plonis.qd aūt h dī ānexū est imediate dictis.dixerat eni s̄ phs aia3 nō moueri p se:s3 p accn̄s:ꝯ qd posset qs obycē q̄ aia irascit tristat ⁊ gaudet.s3 he passiōes sunt qdā mot⁹.ġ aie p se cōpetit moueri:duo ġ fac:qr p̄⁹ ponit hāc pōnē q̄ aie cōpetit p se moueri.dic̄ eā eē rōabiliorē aliis.2⁰ oñdit q̄ pp h⁹ᶦ passiōes ⁊ opa aie nō debemus ꝯcedē aia3 p se moueri.2⁰ ibi⌊ Hoc aūt nō est necesse.⌋ dic̄ ġ:rōnabili⁹ āt dubitabit utiq3 aliqs de ipsa aia tāq̄3 sit illa q̄ mouet p se ꝯsiderās in h⁹ᶦ passiōib⁹ ⁊ opōnib⁹ aie.dicim⁹ eni aia3 tristari:gaudē:ꝯsidē:⁊ timē.ℂ Ampli⁹ aūt dicim⁹ eā irasci ⁊ sentire ⁊ itelligē:s3 h oia eē mot⁹ vñr.vñ opiabat aliqs ipa3 aia3 moueri.

Dubitaret forte aliqs.utꝝ he passiōes ⁊ opōnes hēant rōnē mot⁹.ℂ Dōm q̄ ut cōiter dī i opib⁹ aie triplex iuenit mot⁹.v3.ꝓpe:minꝰ ꝓpe ⁊ silitudiarie.ꝓpe aūt repit mot⁹ i appetitu sensitiuo.min⁹ ꝓpe repitur in sensib⁹.similitudiarie aūt ⁊ minime ꝓprie repit i itellectu.ad motū aūt ꝓpe q̄3tū ad p̄ns spectat duo ꝯcurrūt.v3 trāsmutatio s̄3 eē nāle: ⁊ sbm nāl'r trāsmutabile in appetitu ġ sensitiuo ⁊ s̄m passiōes sensitiuas h3 eē ꝓpe mot⁹:qr ibi est trāsmutatio s̄m eē nāle ut appet in ira ubi sanguis accēdit ⁊ inflāmat.accēsio aūt ⁊ iflāmatio nōiant trāsmutationē s̄m nāle eē.ℂ Rursus ꝯcurrit ibi sbm nāl'r trāsmutabile qr appetit⁹ sensitiu⁹ fūdat in organo aliq̄ corpali:qd cū sit corp⁹ passibile est nāl'r trāsmutabile.in sensib⁹ vō est mot⁹ minus ꝓpe:qr nō est ibi trāsmutatio s̄3 eē nāle:sed s̄m eē itētionale.sunt eni sensus susceptiui spēꝝ sine mā.organū ġ sensitiui l3 sit corp⁹ nāl'r transmutabile ⁊ passibile in sensu tñ nō est ꝓpe mot⁹ ut ostēsuz est:sed in itellectu qdē:nec est mot⁹ rōne trāsmutatiōis nālis:nec rōne sbi nāl'r trāsmutabilis:qr itelligē nō fūdat in organo corpali:h aūt l3 sit bñ dcm̄ aliquo mō:tñ est p̄ter ꝓpositū.Mra eni dubitatio est utꝝ irasci gaudē:sentire ⁊ itelligē ⁊c̄.h⁹ᶦ dicāt motū.ad qd di

dicē possum⁹ q̄ nullū tale ꝓpe dicē motū. si enī ira forꝛaliter eēt ipa ebullitio sanguis accēsi cū h⁹ᵒ ebullitio sit q̄dā mot⁹ cogeremur dicē irā p se ꝛ ꝓpe quēdā motum eē: sꝫ h̄ est falsū. nā ipm irasci nō est forꝛalr ipa ebullitio sanguis: sꝫ h⁹ᵒ ebullitio est mā ire: q꞉ sanguis ebullitione facta orit̄ ꝛ ꝯsurgit ira. dicamus ḡ gaudē / ꝛ tristari / ꝛ sentire / ꝛ itelligē / ꝛ cetera talia nō eē ꝓpe ꝛ forꝛalr motus. uerūtn̄ aliq̄ hoꝝ reqrūt motū ꝓpe: ꝛ nō fiunt sine motu ꝓpe sūpto. aliq̄ vo h⁹ᵒ motū ꝓpe nō reqrūt. pō ḡ h̄ dicēs aīam p se moueri: q꞉ gaudet tristat̄ ꝛ sentit: ut themisti⁹ inuit duplr defic̄. p° qdē: q꞉ gaudē tristari ꝛ cetera h⁹ᵒ nō sūt ꝓpe mot⁹. 2° vo: q꞉ dato q̄ eēnt mot⁹: aīa nō per se moueret̄: q꞉ aīa nō gaudet nec tristat̄ nec sentit: sed hō p aīam agit ista. ⌈ Deinde cum dicit.

L. 62 ¶ Hoc āt nō ē nec̄e: si enīꝫ ꝛ maxie gaudē: aut dolē: aut itelligē mot⁹ sūt: ꝛ vnūq̄dq̄ꝫ moueri aliqd: moui aūt est ab aīa: ut irasci aut timē: ieo q̄ corp⁹ q̄dāmō mouet̄. Intelligē aūt forsitā hi⁹ est alterū aliqd.

¶ Ondit q̄ ꝑꝑ gaudē tristari / ꝛ ꝑꝑ cetera h⁹ᵒ opa ꝛ passiones aīe nō debem⁹ ꝯcedē aīaꝫ p se moueri. Circa qd̄ q̄tuor facit ſm q̄ q̄tuor rōnes adducit ad ꝓpositū. 2° ibi ⌊ Dicē āt irasci. ⌋ 3° ibi ⌊ Hoc āt nō tāq̄ꝫ. ⌋ 4° ibi ⌊ Intellect⁹ aūt. ⌋ Circa p̄ᵐ duo fac: q꞉ p° adduc rōnē q̄ ꝑꝑ h⁹ᵒ passiōes ꝛ opa aīe nō debem⁹ ꝯcedē aīaꝫ moueri. 2° declarat̄ cuiusmodi sint mot⁹ h⁹ᵒ passiōes ibi ⌊ Hoꝝ āt accīt. ⌋ Dic̄ ḡ q̄ h̄ aūt nō ē nec̄e. vꝫ. q̄ aīa moueat̄. nā si gaudē dolē aut itelligē maxie mot⁹ sūt ꝛ vnūq̄dq̄ꝫ. i. ſm vnūq̄dq̄ꝫ tale op⁹ uł ſm vnāquāq̄ꝫ talē passionē cōuenit aliqd moueri. illd̄ aūt moueri ut irasci aut timē est ab aīa in eo qd̄ cor aliq̄ mō mouet̄: ꝛ q꞉ cor ꝛ organa corꝑalia mouent̄ p h⁹ᵒ passiōes nō debem⁹ ꝯcedē q̄ talia sint mot⁹ aīe: sꝫ q̄ sint mot⁹ corꝑaliū organoꝝ. addit aūt q̄ itelligē est forsitā aliqd alteꝝ ab h⁹ᵒ: q꞉ non est filis rō de eo / ꝛ de aliis passiōib⁹ ꝛ opib⁹ aīe. dicit ḡ forsitā ꝛ dubitatiue loq̄t̄ de itellu: q꞉ nōdū declaratum est cuiusmodi vt⁹ sit vt⁹ itellīua: sꝫ de h̄ in 3° tractabit̄. ¶ Notādū aūt viꝫ rōnis h⁹ in h̄ ꝯsistē: q꞉ ea q̄ sūt p se aīe nō coīcāt̄ corꝑi nec orgāis: sꝫ i h⁹ᵒ passiōib⁹ mouet̄ cor ꝛ talia: ꝛ coīcāt̄ corꝑi ḡ nō sūt p se aīe. ¶ Notādū etiā q̄ h⁹ᵒ passiōes ꝛ opa aīe nō sunt mot⁹ ut in h⁹ᵒ opione supponit̄: dato tn̄ q̄ essent mot⁹ aīa his motib⁹ non mouet̄: sed hō per aīam. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Hoꝝ aūt accidūt alia qdē ſm loci mutationē q̄rūdā modoꝝ: alia aūt ſm alterationē: q̄lis aūt ꝛ quō alterius rōnis est.

¶ Ondit cuiusmodi mot⁹ sint h⁹ᵒ opa ꝛ passiōes aīe. d. q̄ de nūo hoꝝ q̄rūdā modoꝝ. vꝫ passionū ꝛ opeꝝ aīe alia qdē sūt ſm loci mutationē. alia vo ſm alteratōeꝫ. ꝛ s̄bdit q̄ q̄lia aūt sūt talia ꝛ quō est ibi mot⁹: alterius rōnis est. i. nō spectat ad p̄ntē ꝯsiderationē. p̄ns enī cōsideratio nō patit̄ exq̄site deteriare q̄les sint h⁹ᵒ passiones ꝛ quō in eis hēt eē mot⁹. in li° aūt rhetoricoꝝ magis exq̄site deteriatū est de h⁹ᵒ passiōib⁹ q̄lr eē hēant ꝛ vñ oriant̄. ¶ Notādū aūt q̄ he passiōes nō sunt ꝓpe mot⁹: sed sunt q̄dā modi mot⁹ inq̄ꝫtū hn̄t mot⁹ annexos. id̄ in lr̄a dr̄ q̄ de nūo hoꝝ dictoꝝ modoꝝ. vꝫ motuum cuiusmodi sunt passiones ꝛ opa aīe alia dr̄ esse mot⁹ ſm loci mutationē alia ſm alterationem.

Dubitaret forte aliqs quō in his passionib⁹ ꝯcurrit uterq̄ꝫ mot⁹ tā localis q̄ꝫ alteratiōis. ¶ Dōꝫ q̄ cū hō irascit̄ sanguis iflāmat̄ ꝛ accēdit̄ ꝛ ebullit. accēsus aūt sāguis ꝛ ebulliēs fluit ad exteriores ꝑtes. inq̄ꝫtū ḡ sāguis accēdit̄ ꝛ ebullit ē ibi alteratio. inq̄ꝫtū vo fluit ad exteriores ꝑtes est ibi loci mutatio. In tiore āt ēt h̄ ꝯcurrūt. nā p tiorē cor ꝯstrigit̄ ꝛ sāguis fluit ad cor. ꝛ sic est ibi loci mutatio. currēte āt sāguie ad cor remanēt mēbra palida. ꝛ sic ē ibi alteratio. fere ḡ in oīb⁹ passiōib⁹ ꝯcurrit uterq̄ꝫ mot⁹: sed in aliq̄b⁹ vr̄ eē p̄ncipalior mot⁹ alteratiōis: in aliq̄b⁹ vo mot⁹ localis: ꝛ ide est q̄ alia dr̄ fieri ſm loci mutationē. alia vo ſm alterationē. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Dicere aūt irasci aīaꝫ sil'e est: ꝛ si aliqs dicat eaꝫ texere uel edificare. Meli⁹ aūt est fortassis si diceret aīam misceri: aut adiscē aut itelligere: sed hoīem anima. L. 63

¶ Adducit 2ᵃᵐ rōnē. d. q̄ dicē aīaꝫ irasci sil'e ē ꝛ si aliqs dicat eā texē uł edificare. meli⁹ āt fortassis est nō dicē aīaꝫ irasci aut adiscē aut itelligē: sꝫ hoīeꝫ agē hec aīa. i. p aīaꝫ. aīa ḡ nō mouet̄ his motib⁹ nec agit h⁹ᵒ opa: sꝫ est rō ꝛ p̄nᵐ ꝛ cā. q̄re hō sic agat ꝛ q̄re talr moueat̄. forꝛ ḡ sic rō. nihil mouet̄ illis motib⁹: respectu quoꝝ est rō ꝛ p̄nᵐ q̄re aliqd aliud moueat̄: sed aīa est rō ꝛ p̄nᵐ: quare hō moueat̄ his motib⁹. ergo ipa his motib⁹ nō mouet̄. ¶ Notādū aūt q̄ dubitatiue loq̄t̄ dicens fortasse meli⁹ est nō dicē ꝑꝑ itellectū: de q̄ q꞉ nōdū certificatuꝫ est q̄le qd sit. id̄ de ipo semp sub dubio loquitur.

Dubitaret forte aliqs utꝝ gaudē ꝛ tristari ꝛ cetera h⁹ᵒ cōpetant ipi aīe ſm se. ¶ Dōꝫ q̄ ut satis inuit p̄hs in lr̄a aliud est rō agendi: ꝛ aliud est qd̄ agit. nā nec forꝛa agit nec mā patit̄: sꝫ cōpositū agit p forꝛaꝫ ꝛ patit̄ p māꝫ. Debem⁹ enī imaginari q̄ sic̄ res se hēt ad eē ita se hēt ad agē. cui⁹ ḡ cōpetit p se eē cōpetit p se agē. cōpositūꝫ ḡ q꞉ p se est p se agit. forꝛa vo q꞉ nō p se est: sꝫ est rō eēndi nō p se agit: sꝫ est rō agēdi. odire ḡ gaudē tristari ꝛ cetera talia siue dicāt actioneꝫ siue passionē nō poterūt p se cōpetē aīe: q꞉ nihil qd̄ nō est p se nec p se agit nec p se patit̄. aīa ḡ p se loq̄ndo nec p se gaudet nec p se tristat̄: sꝫ est rō q̄re cōpositū gaudeat ꝛ tristat̄. bn̄ ḡ dcm̄ est q̄ est meli⁹ dicē aīaꝫ nec gaudere nec tristari: sꝫ hoīem agē hec per aīam.

Ulterius forte dubitaret aliqs. Utrū itelligē p se cōpetat aīe ita q̄ possim⁹ ꝯcedē q̄ q̄uis aīa nō gaudeat nec tristet̄: sꝫ hō p aīam: nihilominus tn̄ aīa p se itelligit. ¶ Dōꝫ q̄ ſm q̄sdā itelligē ē q̄dā opō aīe in q̄ nō coīcat cū corꝑe: ꝛ h⁹ opō ut dicūt nō ē ipi⁹ ꝯiūcti. id̄ ut dicūt p̄hs sup̄ dixit q̄ itelligē est aliqd alteꝝ h⁹ᵒ. q꞉ nō est opō ipi⁹ ꝯiūcti: sꝫ ipi⁹ aīe. nā cū itell's nō sit vt⁹ orgāica in itelligēdo p se nō laborat organū corꝑale: q̄re talis opō nō uꝫ eē toti⁹ ꝯiūcti sed aīe. ¶ Sꝫ h̄ stare nō pōt. nā q̄ꝫdiu ē aīa ꝯiūcta corꝑori nō hēt p se eē: ꝛ si nō cōpetit ei p se eē nō cōpetit ei p se agē. ipꝫ ēt itelligē nō est ipi⁹ aīe: sꝫ est ipi⁹ ꝯiūcti. dato ḡ q̄ itell'us nullo⁹ uteret̄ orgāo corꝑali nec p se nec p accidēs: attn̄ ex q̄ aīa ē forꝛa corꝑis q̄ posito nō p se est: sed est rō eēndi: seq̄t̄ q̄ nō p se agat. sꝫ sit rō agēdi: q̄re ipm itelligē nō p se cōpetit aīe: sꝫ sic̄ aīa nō p se est: sꝫ ē rō q̄ hō sit: sic nō p se itelliget: sꝫ ē rō q̄re hō itelligat: hāc āt vitatē spālr debēt exp̄mē ꝛ cōfiteri catholici tractatores. vꝫ. q̄ ſꝫ ꝓpetatē locutiōis nō dicam⁹ q̄ aīa itelligat: sꝫ q̄ hō p aīaꝫ. Quo posito oꝫ ꝯcedē aīaꝫ itell'iuam eē forꝛaꝫ corꝑis: ꝛ mltiplicari ſꝫ mltitudinē corꝑoꝝ. imo cū ipe idē Auer. h̄ ꝯcedat q̄ aīa nō adiscat nec distiguat: sꝫ hō h̄ faciat p aīaꝫ ab ipa vitate coact⁹: oꝫ eūꝫ dicē q̄ aīaꝫ itell'iuā eē forꝛaꝫ corꝑis ꝛ nō eē vnū itell'm nūo in oīb⁹: sꝫ plificari ſꝫ plificationē aīaꝝ itell'iuarū h⁹ᵒ aūt aīaꝫ ſꝫ h̄ plificari oꝫ ſꝫ plificationē corꝑoꝝ.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū aliq̄ mō possum⁹ ꝯcedē q̄ aīa itell'at. ¶ Dōꝫ q̄ si iudicam⁹ de agē sic̄ iudicam⁹ de eē q̄cq̄d nō hꝫ p se eē nō hꝫ p se agē. uerūtn̄ q꞉ aīa itell'iua: lꝫ q̄ꝫdiu est ꝯiūcta corꝑi nō hēat p se eē: sꝫ dēt eē ꝯiūcto: uerūtn̄ cū ipa nō sit educta de pō corꝑis: nō ē ita imersa māe sic̄ cetē

fo͠re nec ita suũ eẽ dependet a mã sicẽ aliaꝝ fo͠iaꝝ. iõ spm itelligẽ magis ꝓpe uel nõ sic iꝓpe attribuit aie itellectie sicẽ attribuunt alie actiões alijs formis. iõ nõ ẽ ita h iꝓpa. aia itellectiua itelligit sicẽ hec. aia brutoꝝ sẽtit h eni magis ẽ ꝓpa. hõ itelligit. q̃ꝫ aia itelligit: ſꝫ qꝛ p se agẽ magis ꝓpe põt attribui aie itellectiue q̃ꝫ alijs aiab⁹: eo ꝙ suũ eẽ nõ sic depẽdet a corpe sicẽ eẽ aliaꝝ aiarũ. iõ forte nõ simplr: ſꝫ p q̃ꝫdã cõparationẽ dixerit aliq̃ hãc eẽ ꝓpaꝫ ꝙ aia itelligit. quicqd ãt sit de locutiõe cõpatia oĩa tñ hec simplr ⁊ absolute ſꝫ ꝓpetatẽ uocabuli attribuẽda sũt cõposito magis q̃ꝫ fo͠re ⁊ hoĩ magis q̃ꝫ aie. ⌈ Deĩde cũ dicit.

❡ Hoc aũt nõ tãq̃ꝫ motu i illa exñte aliq̃n qdẽ usq̃ꝫ ad illã: aliq̃n aũt ab illa: ut sẽsus qdẽ ab his: remiscẽtia vero ab illa: mot⁹ qdẽ sunt in sensibilibus organis aut quietes.

❡ Adducẽ 3ᵃᵐ rõnẽ. d. ꝙ h aũt. i. h⁹ᵢ opa ⁊ passiões nõ sup. ꝯpetũt aie tãq̃ꝫ motu exñte i illa: ſꝫ aliq̃n qdẽ mot⁹ sũt usq̃ꝫ ad illã. i. usq̃ꝫ ad aiaꝫ. aliq̃n aũt sũt ab illa. i. ab aia ut sẽsus qdẽ sũt ab his. i. a sẽsib⁹ ad aiaꝫ. remiscẽtia vero ẽ ab illa. i. ab aia: ⁊ qꝛ sic ẽ mot⁹ aut q̃etes q sũt h⁹ᵢ sũt i sẽsib⁹ organis: nõ i aia. ❡ Nõñᵐ ãt vim rõnis h⁹ ĩ h ꝯsistẽ ꝙ nihil mouet nisi illõ i q ẽ mot⁹: ⁊ qꝛ h⁹ᵢ passiões ⁊ opa mot⁹ sũt i organis: nõ sũt i aia ſꝫ sũt ad aiaꝫ uel ab aia: seqt ꝙ p h⁹ᵢ passiões ⁊ opa nõ moueat aia: ſꝫ sẽsibilia organa moueant. ❡ Nõñᵐ ẽt ꝙ aliq̃ mot⁹ sunt ad aiaꝫ ut appet i sẽtiẽdo ubi mot⁹ icipit a sẽsibilib⁹ ⁊ terminat usq̃ꝫ ad aiaꝫ. aliq̃n qdẽ mot⁹ sũt ab aia ut appet i remiscẽdo. nã ſꝫ remiscẽtiã ex ipis spẽb⁹ q̃s hẽt aia apõ se tẽdit i cognitionẽ reꝝ. h g̃ mot⁹ ẽ aliqd ab aia ad res ⁊ qꝛ oẽs tales mot⁹ uł sũt ab aia uł ad aiaꝫ: ⁊ nulli tales mot⁹ sũt i aia: ſꝫ i orgãis ut dicebat p h⁹ᵢ passiões ⁊ opa nõ mouet aia ſꝫ organa. ❡ Nõñᵐ ẽt ꝙ text⁹ ille mot⁹ aut q̃etes i orgãis sẽsib⁹ sũt. sic põt expont ut dcm̃ ẽ: ꝙ talia nõ sũt i aia: ſꝫ in organis. Themi⁹ tñ aliqd subtilr supaddit dicẽs ꝙ posset aliq̃s dic ꝙ remiscẽtia nõ hẽt rõnẽ mot⁹: ſꝫ q̃eti eo ꝙ noiet quẽdã thesauꝝ spẽꝝ q̃dã mõ apõ aiaꝫ q̃escẽtẽ: iõ phus ait ꝙ talia siue sint mot⁹ aut q̃etes sũt i organis sẽsib⁹ nõ i aia. ⌈ Deĩde cũ dicẽ.

L.64 ❡ Intell's aũt vr̃ i fieri sbaꝫ q̃dã exñs ⁊ nõ corrũpi: maxĩe ãt corrũpet utiq̃ꝫ ab ea q̃ ẽ i senio debilitate: nũc ãt fortassis quẽadmodũ i sẽsitiuis accidit. Si eni accipiat senior oculũ iuuenẽ: videbit utiq̃ꝫ sicẽ ⁊ iuuenis: q̃re seniũ nõ ẽ i sustinẽdo aliqd aiaꝫ: ſꝫ in q̃.

❡ Adducit 4ᵃᵐ rõnẽ. circa qõ tria facit: qꝛ p⁹ adducit h⁹ᵢ rõnẽ. 2⁰ qõ dixerat manifestat p silẽ. 3⁰ epilogat circa determiata. 2ᵃ ibi⌊ Sicẽ i ebrietatib⁹. ⌋ 3ᵃ ibi⌊ Qᵹ qdẽ igr. ⌋ Dicẽ g̃ ꝙ itell's vr̃ eẽ q̃dã sba i fieri ⁊ nõ vr̃ corrũpi. naꝫ maxĩe aũt corrũpet utiq̃ꝫ ab ea debilitate q ẽ i senio. nẽ aũt forte quẽadmodũ accidit i sẽsitiis. sup. mlto magis accidit i itellectu. nã si senior accipiat oculũ iuuenẽ videbit utiq̃ꝫ sicẽ ⁊ iuuẽis: q̃re seniũ nõ ẽ i sustinẽdo aliqd aiam ſꝫ i sustinẽdo illõ i q ẽ aia. i. i sustinẽdo corp⁹. formet g̃ sic rõ. i illo sũt h⁹ᵢ passiões ⁊ opa ⁊ h⁹ᵢ mot⁹ tãq̃ꝫ i sbo p c⁹ debilitatẽ debilitãt illa: ſꝫ hec nõ debilitãt p debilitatẽ aie: ſꝫ p debilitates orgãoꝝ ⁊ p debilitationẽ ipi⁹ ꝯiũcti. g̃ h⁹ᵢ mot⁹ nõ sũt i aia: ſꝫ sũt i organis ⁊ i ꝯiũcto. Qᵹ aũt debilitatio illoꝝ opũ nõ sit p debilitatẽ aie: ſꝫ organi ꝓbat p h: qꝛ si senex acciperet oculũ iuuẽis vidẽt sicuti ⁊ iuuenis. nõ g̃ tales debilitates sũt ex eo ꝙ sustineat ⁊ patiat p se aia: ſꝫ sustinet ⁊ patit ipꝫ ꝯiũctũ uel ipm corp⁹ i q ẽ aia. ❡ Nõñᵐ ãt qꝛ dicẽ itell'm eẽ sbam i fieri: qꝛ forte sic loq̃bant ãtiq̃ dicẽtes itell'm eẽ sbaꝫ in fieri: qꝛ ẽ sba icõpleta. uł forte h dicẽ ſꝫ opionẽ ꝓpriã: qꝛ itellect⁹ possibil's ẽ oĩa fieri ꝓp possibilitatẽ quã hẽt ad recipiẽdũ itellectuales spẽs. ❡ Nõñᵐ ãt ꝙ dicẽ itell's nõ corrũpi: qõ de ipo itellectu ⁊ de ipa aia itellectiua idubitãter uerũ ẽ qꝛ ut dicet i 2⁰ h⁹ itell's q̃ꝫ i alteꝝ gen⁹ ẽ ⁊ sepat ab alijs tanq̃ꝫ ꝑpetuũ a corruptibili. de his aũt aiab⁹ ꝙ nõ corrũpant uerũ ẽ aliq̃ mõ: qꝛ p se nulla forma nec corrũpit nec gñat: sed gñatiões ⁊ corruptiões taliũ sũt per gñationẽ ⁊ corruptionẽ cõpositi. ⌈ Deinde cũ dicit.

❡ Sicẽ i ebrietatib⁹ ⁊ infirmitatib⁹. ❡ Intelligẽ aũt ⁊ ꝯsiderare marcescũt alio q̃dã interi⁹ corrupto: ipꝫ aũt ipo͠le ẽ. Intelligere aũt amare ⁊ odire: nõ sũt illi⁹ passiones: ſꝫ hui⁹ hñtis illũ ſm ꝙ illũ hẽt: q̃re ⁊ h corrupto neq̃ꝫ memorat neq̃ꝫ amat: nõ eni illi⁹ erãt: ſꝫ cois qõ qdẽ destructũ est: itellectus aũt fortassis diuinũ aliqd est impassibile.

❡ Qõ dixerat manifestat p silẽ ostẽdẽs ꝙ debilitant ⁊ impediunt h⁹ᵢ opa aie ꝓp debilitationẽ corpis uel ꝓp debilitationẽ ⁊ corruptionẽ organoꝝ dicẽs ꝙ sicẽ i ebrietatib⁹ ⁊ i infirmitatib⁹ itelligẽ ⁊ ꝯsiderare marcescũt. i. debilitant ⁊ ipediunt corrupto alio q̃dã interi⁹. i. corrupto organo fãtastico. ipꝫ aũt supp̃. itelligẽ ſꝫ se ipo͠le ẽ sup. ꝙ corrũpat. ⁊ subdit ꝙ itelligẽ: aut amare aut odire nõ sunt passiões illi⁹. i. passiões itellectus: aut aie itellectiue ſꝫ sũt passiões h⁹. i. ipi⁹ ꝯiũcti hñtis illũ. i. hñtis itellectũ ſꝫ ꝙ illũ. i. ſꝫ ꝙ itellectũ hẽt. q̃re ⁊ corrupto h. i. corrupto organo corpali aia neq̃ꝫ memorat: neq̃ꝫ amat: qꝛ h⁹ᵢ passiões nõ erãt illi⁹. i. ipi⁹ aie ſꝫ se: ſꝫ erãt cois. i. ipsius ꝯiũcti ⁊ coicabant ipsi organo corpali qõ qdẽ organũ corpale destructũ ẽ. i. ponit corruptũ ⁊ destructũ eẽ: uł ut hẽt alia lrã h⁹ᵢ passiões sũt ipi⁹ ꝯiũcti ut p̃dcm̃ ẽ. i. ut iã p̃diximus. p⁹ tñ lrã ẽ correctior ut pꝫ p Cõmẽtatorẽ ⁊ The. ⁊ subdit ꝙ itellect⁹ aũt fortassis ẽ aliqd diuinũ ⁊ ipassibile. ❡ Nõñᵐ aũt ꝙ semp hic sub dubio loq̃t de itellectu: qꝛ cũ antiq̃ dicerẽt itell'm eẽ sensuꝫ ⁊ nondũ manifesta sit dria iter itell'm ⁊ sẽsũ: oportuit ipm i talib⁹ sub dubitatiõe loq. ❡ Nõñᵐ aũt ꝙ cũ oĩa opa ⁊ passiões aie coicent aliq̃ mõ alicui organo corpali q̃libet tal' act⁹ ⁊ q̃dlibet tale op⁹ aie põt debilitari uł ẽt ipediri totalr p debilitates uł corruptionẽ alic⁹ orgãi corpalis. ❡ Nõñᵐ ẽt ꝙ p ułe qõ videm⁹ i infirmitatib⁹ ⁊ ebrietatib⁹ pꝫ uerũ eẽ qõ supi⁹ dicebat. s. ꝙ h⁹ᵢ passiones ⁊ opa aie debilitant p debilitationẽ corpaliũ organoꝝ.

❡ Qõ qdẽ igit nõ possibile moueri animaꝫ manifestũ est ex his: si aũt penitus nõ mouet manifestũ q̃m neq̃ꝫ a seipsa.

❡ Ultimo epilogat circa determinata dicẽs: ꝙ qdẽ igit nõ possibile est aiam moueri manifestuꝫ est ex his. i. ex dictis: ⁊ subdit ꝙ si aũt aia penit⁹ non mouet manifestũ est: q̃m neq̃ꝫ mouet a seipsa ut antiq̃ opinabant.

Ultrũ aũt his que dicta sunt in rõnibus dicẽ aiaꝫ eẽ numerũ mouẽtẽ seipm: isunt eniꝫ his ipossibilia pmo qdẽ ex ipso moueri accñtia: ꝓpria autẽ ex eo ꝙ dicunt ipsam esse numerum.

❡ Postq̃ꝫ phs iꝓbauit opionez Democriti. Platonis ⁊ Emp. i pte ista ut dicebat iꝓbat opionẽ Zeno. circa qõ duo facit: qꝛ p⁹ ait hãc opionẽ eẽ irrõnabiliorẽ aliis 2⁰ adducẽ rõnes ad destruẽdũ h⁹ᵢ opionẽ ibi⌊ Quõ eni opꝫ. ⌋ dicẽ g̃ ꝙ multũ aũt his q dcã sũt irrõnabili⁹ ẽ dicẽ aiaꝫ eẽ nũꝫ mouẽtẽ seipꝫ. isũt eni sic dicẽtib⁹ p⁹ ipossibilia accñtia ex ipso moueri. isũt ẽt ipossibilia ꝓpa ex eo ꝙ dicũt ipsaꝫ aiaꝫ eẽ nũꝫ. ❡ Nõñᵐ aũt hãc opionẽ ut Themisti⁹ ait fuisse Zeno. q cũ diceret aiaꝫ eẽ nũꝫ seip

sum mouētē accidebāt ei ipossibilia ex pte mot⁹ sicē et ꝛ alijs phis. nā aīa nō mouet seipsam cū nihil seipm moueat. ℭ Rursus accidūt ei ipossibilia ꝓpria ex pte numeri: q aīa nō est numerus. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Quō eni opꝫ intelligē vnitatē motā: ꝛ a quo: ꝛ quō ipartibilē ꝛ indifferētē exñtē: si nāqꝫ est mota ꝛ mobilis differre oportet.**

ℭ Adducit rōnes ꝯ h⁹ pōnē. circa qḋ duo facit: q p° iprobat h⁹ pōnē qꝫtū ad sbam aīe. 2° qꝫtū ad accñtia ei⁹ ibi ⌊ Cōplectētib⁹ igitur. ⌋ Circa p^m duo facit: q p° facit qḋ dcm̄ ē. 2° cōpat h⁹ opīonē ad opiones alias ondēs q ipossibilia illa q sequūt ad opiones alias ꝛ ēt plra alia ipossibilia sequunt ad illā opionē. ondit eni hāc opionē hře ipossibilia coīa cū opionib⁹ alijs: ꝛ ēt hře ipossibilia ꝓpa. 2° ibi ⌊ Accidit aūt. ⌋ p^a ps diuidit i duas ſꝫ q Zeno. duo ponebat i diffōne aīe. s. motū ꝛ nūꝫ. pmo enim iprobat opionē ei⁹ ex pte motus. 2° ex pte nui. ibi ⌊ Ampli⁹ aūt a nūo. ⌋ circa p^m duo facit ſꝫ q duo adducit ad ꝓpositū ibi ⌊ Ampli⁹ aūt qm̄ dñt. ⌋ dicit g p° quō eni opꝫ itelligē aīaꝫ eē vnitatē motā ꝛ quō ꝛ a q moue bit ipartibilē ꝛ idifferētē exñtē. q. d. q aīa nō pt eē vnitas mouēs seipaꝫ cū vnitas sit ipartibilis ꝛ idifferēs. i. idiuisibilis. nā si aīa ē motiua ꝛ mobilis differre dꝫ. nā oē qḋ mouet seipm opꝫ eē diuisibile in talia duo. qrū vnū sit p se motū aliud p se mobile. sed oīs vnitas ē idiuisibilis. ergo nulla vnitas pōt mouere seipsaꝫ. ꝛ p ꝯñs aīa nō pōt eē vnitas seipsam mouēs.

Dubitaret forte aliqs. vñ seqt h ꝯñtia q oē mouēs seipꝫ opꝫ eē diuisibile ꝛ ptibile. ℭ Dōm q si aliqd mouet seipꝫ. tūc aliqd agēt i seipꝫ ꝛ pateret a seipo. ſm g q agēt eēt i actu: q qcqd agit agit ut ē i actu. ꝓut v̄o pateret eēt i pō: ꝛ q nihil idē inqꝫtū idē ē i actu ꝛ in pō: oē mouēs seipm opꝫ esse diuisibile i talia duo: quoꝝ vnū dicat actū respectu cuius cōpetat ei mouē ꝛ agē: ꝛ aliḋ dicat potētiā respectu cui⁹ cōpetat ei moueri ꝛ pati. vnitas igit q est aliqd indiuisibile seipsam mouere nō pōt.

Alterius forte dubitaret aliqs: q rō phi non vꝫ arguē ꝯ opionē Zeno. nō eniꝫ dicebat Zeno. q aīa eēt vnitas seipsam mouēs: sed q eēt nūs seipꝫ mouēs. debēt g phs ꝓbare ipo^le eē q nūs seipꝫ moueret. ℭ Dōm q si bn̄ ꝯsideram⁹ opionē Zeno. uel oportebat eū dicē q aīa eēt nūs seipm mouens: aut nūs ille quē dicebat Zenocrates eē aīaꝫ nō hēbat plres vnitates ul' saltē ad opionē illi⁹ seqbat q vnitas seipsam mouēt: ꝛ q h ē ipo^le ipo^lis erat sua pō. q autē sic sit pꝫ. nā si aīa ē nūs seipꝫ mouēs. ꝛ h cōpetit aīe p se: imo ſꝫ opionē Zeno. h cōpetit aīe i p° mō dicēdi p se: cū h ponat i diffōne ei⁹: qre si ille nūs q dr aīa per se mouet seipꝫ: opꝫ q totū ſꝫ se totū sit motiuū suiipsius q si tot⁹ ille nūs mouēt semetipꝫ p ptes nō cōpetēt ei mouē seipꝫ p se totū. g ſꝫ q totū mouebit seipꝫ: sꝫ si tot⁹ ille nūs mouet se totū p se: opꝫ q qlibet vnitas illi⁹ nūi moueat qualibet vnitateꝫ: ꝛ p ꝯñs qlibet vnitas mouebit seipsam. sequit g ex pōne Zeno. q vnitas seipsam mouet. posset itaqꝫ sic formari rō phi. si aīa esset nūs seipm mouēs. sequeret q vnitas seipsam moueret: hoc est ipossibile: ergo ꝛc. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Ampli⁹ aūt qm̄ dñt lineā motā facē planū punctū aūt lineā: ꝛ vnitatū mot⁹ linee erūt. Pūct⁹ eni est vnitas pōnē hñs: nūerus aūt aīe iā alicui est ꝛ pōnem habet.**

ℭ Adducit 2as rōnē. d. ampli⁹ aūt qm̄ dicūt lineā motaꝫ facē planū. i. supficiē: pūctū aūt motū facē lineā: ꝛ qa sic ē mot⁹ vnitatū erūt linee. i. vnitates mote ꝯstituēt lineas. nā pūct⁹ ē vnitas pōnē hñs. g nūs aīe. i. nūs q ē aīa iā ē alicubi ꝛ hēt pōnē: qḋ ē icōueniēs: q aīa tūc eēt qd situale. ℭ Nōn^m aūt q ut dcm̄ ē sup. oēs mot⁹ sūt aliq mō i loco. qcqd g mouet ē aliq mō qd locabile ꝛ situale. vnitates g ex qb⁹ cōponit aīa: q sūt vnitates mote erūt situales ꝛ pōnē hēbūt. g cū vnitas situalis ꝛ hñs pōnē sit idē q pūct⁹ vnitates ille sūt pūcta. ℭ Notādū ēt q ſꝫ opionē antiqrū phoꝝ pūcta mota ꝯstituunt lineā vnitates ꝯstituētes aīaꝫ: q ſꝫ Zeno. sūt vnitates mote: ꝯstituēt lineā. aīa g ꝯstituta ex talib⁹ vnitatib⁹ erit qd locale ꝛ hñs pōnē ꝛ erit qd ꝯtinuū: qḋ ē incōueniēs: ul' ut expssi⁹ apperet icōueniēs ipsa aīa erit qdā linea: qḋ ē oīno ridiculū. duo g icōueniētia sequūt p° q aīa sit linea cū sit ꝯstituta ex motu vnitatū q sunt idē q pūcta. 2° seqt q aīa sit qd situale. ℭ Nōn^m autē q antiq phi ut dicebat circa pn^m ꝓlogi loqntes de aīa solūmō de aīa hūana videbant itēdē: ꝛ q aīe humane potissime repugnat eē qd locabile ꝛ hēre pōnē. iō hec rō potissime ꝯdicit antiqrū opioni. ⌈ Deide cū dicit.

ℭ **Ampli⁹ aūt a numero si auferat qs numerū: aut vnitatē: relinquit alius numer⁹ plante aūt ꝛ aīalium multa diuisa viuūt: ꝛ vident eandem animam habere.** L.67

ℭ Improbat opionē Zeno. ex pte nūi circa qḋ 4^or facit ſꝫ q 4^or rōnes adducit ad ꝓpositū. 2^a ibi ⌊ Uidebit aūt ⌋ 3^a ibi ⌊ ꝯtigit aūt. ⌋ 4^a ibi. ⌊ Ampli⁹ aūt. ⌋ Dicit g q ampli⁹ aūt si aliqs auferat a nūo nūm aut vnitatē relinqt ali⁹ nūs ſꝫ spēm. plāte aūt ꝛ multa aīalia diuisa viuūt ꝛ vident hēre eādē aīam specie. qcqd igit auferet a numero uariat spēm nūi. nō aūt oīs diuisio aīatoꝝ diuersificat aīam ſm spēm: qre aīa nō est idē q numerus ut opinabat Zenocrates. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Uidebit āt utiqꝫ nihil differre dīc vnitates aut cōpa pua. Et nāqꝫ ex dmocriti speris si fiāt pūcta: maneat āt sola qꝫtitas erit aliqd i ipo: h qdē mouēs: illḋ āt qḋ mouet sicut i ꝯtinuo: nō eni pp h qḋ ē magnitudine differre: aut puitate accidit qḋ dcm̄ ē: h q qꝫtū. vñ necē ē aliqd eē motiuū vnitatuꝫ. Si aūt i aīali mouēs aīa ꝛ i nūero: qre nō mouēs: ꝛ qḋ mouet est aīa: sed mouēs soluꝫ.** L.68

ℭ Adducit 2as rōnē p quā ondit q si ē dare aliquē nūm motū ul' aliqs vnitates motas aīa nō ē h⁹ nūs: nec h⁹ vnitates: ut opiabat Zeno. sed magis ē illḋ qḋ mouet h⁹ nūꝫ ul' qḋ mouet h⁹ vnitates. h ē g qḋ ait q videbit aūt utiqꝫ nihil differre dicē aīaꝫ eē vnitates ut dicebat Zeno. aut eē corpa pua: ut dicebat Democrit⁹. ꝛ nāqꝫ si ex Demo^ti speris fiāt pūcta. i. ut exponit ꝯ^tor. si spere Demo. sint adeo pue q dicant eē pūcta. solū aūt qꝫtitas maneat erit aliqd i ipso h⁹ corpe puo: h qdē mouēs illḋ aūt qḋ mouet. sicut i oī ꝯtinuo moto mouēs differt a mobili. ꝛ ē ibi dare aliḋ qḋ mouet: ꝛ aliḋ qḋ mouet. nā nō accidit qḋ dcm̄ ē. s. q oporteat mouēs differre a mobili. pp h qḋ ē differre magnitudie aut puitate: sꝫ q qꝫtū. i. sꝫ h accidit q illud qḋ mouet ē qꝫtuꝫ. nā nō possum⁹ dicē q corpa pua moueāt seipsa: ꝛ nō magna: ꝛ eꝯ. sꝫ oē qḋ mouet: eoipso q ē qd qꝫtū ꝯtinuū: opꝫ q ab aliq moueat. vñ q ipe vnitates cōponētes aīaꝫ erāt qd qꝫtū: cū eēnt mobiles: necē ē aliqd eē motiuū ipaꝝ vnitatū. nō g ipe vnitates nec ipe nūs erat aīa: sed aīa erat id qḋ mouebat illas. iō seqt q si i aīali id qḋ ē mouēs ē aīa. ꝛ ēt i nūo id qḋ ē mouēs ē aīa. qre aīa nō est mouēs: ꝛ qḋ mouet: ut opiabat Zeno. sꝫ mouēs solū.

Dubitaret forte aliqs quō ē itelligē q spere Democriti eēnt corpa pua ꝛ eēnt

pūcta:cū pūct⁹ nō sit corp⁹.nec sit qd ꝯtinuū:ſʒ ſit ter-
min⁹ ꝯtinui.❡ Dōʒ ꝙ pūct⁹ qd indiſibile noiat.ea ḡ q̄
ſūt idiſibilia ſʒ ꝙ h⁹ⁱ q̄dāmō pūcta dici pñt.ḡ lʒ corpa
nālia ſint diſibilia i ifinitū.i eo ꝙ ſūt q̄ʒta ul' i eo ꝙ ſūt
ꝯtinua.nō tn̄ ſūt idiſibilia i ifinitū ſʒ ꝙ ſūt nālia ⁊ ſm̄
ꝙ ſūt finita p ꝓpriā ſpēʒ.qꝛ ē deueīre ad iſimā ⁊ mini
mā aquā ⁊ ad minimā carnē ut dī i p°phi⁹.poſſet enī tā
modicū accipi de aq̄ ul' de carne ꝙ ſi accipet paꝝ plus
nō ulteri⁹ remāeret i illa ſpē.corpa ḡ ſic accepta pua q̄
ſic ſūt idiſibilia aliq̄ mō pñt dici pūcta ꝓut aliqd ptici
pāt de idiſibili.ē ḡ itētio phi dicē ꝙ q̄ʒtūcūq; corpa de
mocriti ponanf eē pua ſʒ ꝙ ſpectat ad ꝓpoſituʒ nō eſt
dīa iter ſpās motas ul' illa corpa pua mota ex qb⁹ cō-
ponebat aīaʒ democrit⁹.⁊ illas vnitates motas ex q-
b⁹ cōponebat aīaʒ ʒeno.nā cū oē qd̄ mouet ab alio mo
ueat tā illis corpib⁹ q̄ʒ illis vnitatibus oportebat dare
motorē:⁊ qꝛ aīa hʒ rōnē motoris nō erit aīa h⁹ⁱ corpa
nec erit aīa h⁹ⁱ vnitates mote ul' h⁹ⁱ nūs mot⁹:ut opīa-
bat Zeno.ſʒ erit id qd̄ mouet h⁹ⁱ vnitates ⁊ h⁹ⁱ nūʒ:q̄re
bn̄ ꝯcludit in fine rōnis.ꝙ aīa nō eſt nūs ſeipʒ mouēs:
nec eſt id qd̄ mouet ⁊ qd̄ mouet:ſʒ eſt mouēs ſolum.

Alterius forte dubitaret aliqs quō in ꝯtinuo
oꝫ dare aliqd qd̄ mouet ⁊ aliqd qd̄
mouet nō qꝛ differat i magnitudie ⁊ puitate ſʒ qꝛ q̄ʒtū
❡ Dōʒ ꝙ i.7.phi.ꝓbat hec ꝯ ꝙ oē qd̄ mouet ab alte
ro mouet:c⁹ rō aſſignat.q̄ʒtitas ē diſibilitas mobil' nō.
n.qꝛ mobile dīt magnitudie aut puitate.i.nō qꝛ ē ma-
gnū aut puū:iō mouet ab alio:ſʒ eoipo ꝙ oē mobile ē
qd q̄ʒtū:⁊ qd diſibile.ſeqf ꝙ oē qd̄ mouet ab alio mo
ueat:⁊ ꝙ nihil moueat ſeipʒ p°.nā qcqd pauſat pauſā
te alio nō mouet a ſe:ſʒ mouet ab alio:ſʒ oē totū diſibi
le pauſat pauſāte alio:ut pauſāte pte.ḡ nullū tale to-
tū mouet a ſe.ſʒ oē tale mouet ab alio.q̄lr āt hʒ rō Ari.
Rā i.7.phi.teneat ⁊ ꝯcludat.i editiōib⁹ q̄s fecim⁹ ſup
phiſicis diffuſi⁹ dixim⁹.i pñti āt ſcire ſufficiat ꝙ oē cor
pus ſiue ſit magnū ſiue puū:dū tñ ſit q̄ʒtuʒ ſi mouet ab
alio mouet.ualet āt ad hʒ ꝓpō ꝓcli q aīt.ꝙ nullū cor-
pus ⁊ nullū q̄ʒtū ē ad ſe ꝯuſiuū:q̄re nullū q̄ʒtuʒ eoipſo
ꝙ eſt tale nō mouet ſeipʒ:qꝛ tūc ageret i ſeipʒ ⁊ eēt ad
ſe ꝯuſiuū.eſt ḡ itētio phi dicē ꝙ corpa democriti q̄ʒtū-
cūq; eēnt pua:eoipō ꝙ erāt mobilia erāt q̄ʒta.⁊ p ꝯñs
nō mouebāf p ſe ſʒ ab alio:q̄re illo corpa nō erāt aīa:ſʒ
aīa erat illō qd̄ mouebat ea.ſic ēt vnitates q̄s ponebat
ʒeno.eoipō ꝙ erāt mobiles erāt q̄ʒte.⁊ qꝛ erāt q̄ʒte nō
mouebanf a ſe:ſʒ ab alio.igif aīa nō erat ille vnitates
ut dicebat ʒeno.ſʒ erat id qd̄ mouebat eas.nā ſic aīa n̄
eſt aīal motū:ſʒ eſt id qd̄ mouet ipʒ:ſic aīa nō eſt vnita
tes mote:nec ē nūs mot⁹:ſʒ magis ē id qd̄ mouet hʒ.nō
ḡ erit aīa mouēs ⁊ motū:ſʒ mouēs tm̄.⌈ Deide cū dic

t.69 ❡ **Cōtigit aūt hāc vnitatē q̄dāmō eē: opʒ
enī quādā ieē ipſi dīā ad alias: pūcti autē
ſolitarij que utiq; dīa erit vna poſitio.**

❡ Adduē ʒ^m rōnē.circa qd̄ duo facit.qꝛ p° oñdit cuiuſ-
modi vnitas ſit illa q̄ ē ꝯſtitutia aīe.2° ex his q̄ dixerat
arguit ꝯ ʒeno.ibi⌊ Si qdē igr.⌋ Dic ḡ ꝙ ꝯtigit aūt q̄-
dāmō hāc vnitate q̄ eſt ꝯſtitutia aīe eē ſup.motā:⁊ qꝛ
ſic eſt: oʒ ipi vnitati ieē q̄ʒdā dīā ad alias vnitates nō
motas.⁊ ſbdit ꝙ pūcti ſolitarij.i.vnitatis abſolute ſū
pte ſiue vnitatis nō mote q̄ utiq; dīa erit ad vnitateʒ
motā niſi pō.q.d.vnitas:ḡ mota ē vnitas pōnē hñs:⁊
p ꝯñs eſt idē ꝙ pūct⁹.❡ Nōn^m āt ꝙ oē motū:eoipō
ꝙ mouef ē ſituale ⁊ ē alicubi:⁊ dī hre pōnē.⁊ qꝛ vni-
tas hñs pōnē eſt idē ꝙ pūct⁹:vnitates cōponētes aīaʒ
qꝛ erāt vnitates mote:differebāt ab vnitatib⁹ abſolu-
te ſūptis pōne:⁊ ſitu:qꝛ h⁹ⁱ vnitates erāt ſituales ⁊ hñ-
tes pōnē:⁊ p ꝯñs h⁹ⁱ vnitates erāt idē ꝙ pūcta.❡ No
tādū ēt ꝙ ſic pūct⁹ pōt dici vnitas poſita ⁊ hñs pōnē:
ſic vnitas pōt dici pūct⁹ ſolitari⁹ ⁊ pōne carēs:q̄re vni
tates ꝯſtituētes aīaʒ a pūctis ſolitarijs.i.ab vnitatib⁹
abſolute ſūptis ſola pōne differebāt.⌈ Deide cū dicit.

❡ **Si qdē igit ſūt altē i corpe vnitates:⁊ pū
cta in eodē erūt vnitates:obtinebit enī lo
cū pūcti:⁊ tñ qd ꝓhibet i eodē eē ſi duo ſt:
⁊ iſinita.qꝛ enī loc⁹ idiuiſibilis eſt ⁊ ipſa.**

❡ **Si āt i corpe pūcta nūs aīe:aut ſi q coꝝ
q̄ i corpe pūctoꝝ nūs aīe:q̄re ſi nō oīa hñt
aīaʒ corpa:pūcta enī i oīb⁹ vnr̄ eē iſinita.**

❡ Ex his q̄ dixerat arguit ꝯ ʒeno.dicēs:ſiqdē igr ſunt al
tē.i.diſe vnitates ꝯſtituētes aīaʒ ⁊ pūcta i corpe i eodē
erūt vnitates ille ſup.cū pūctis corpis.obtiebit itaq;
h⁹ⁱ vnitas locū pūcti:⁊ erūt i eodē loco pūct⁹ ꝯſtituēs
aīaʒ ⁊ pūct⁹ corpis:⁊ cū ita ſit:qd ꝓhibet in eodē eē:ſi
due ſūt ⁊ iſinitas.q.d.ꝙ ſi due res idiſibiles ul' duo pū
cta pñt eē ſil' ⁊ iſinita ſil' eē poterūt.Nā qꝛ loc⁹ eſt idi
uiſibilis ⁊ ipa ſūt idiſibilia ēt q̄ ſūt idiſibilia nihil au-
gēt.vñ q̄ rōne pñt eē duo idiſibilia ſil' ſic ut nihil auge-
ant iſinita ſil' eē poterūt.erūt ḡ ſil' vnitates aīe uel pun
cta aīe cū pūctis corpis:ſʒ dīnt hec ab illis:ſʒ ſi pūcta
i corpe:⁊ nūs aīe.i.nūs q ē aīa ſup.nō dīt:aut ſi q coꝝ
pūctoꝝ q ſūt i corpe ſūt nūs aīe.i.q eſt aīa:q̄re nō oīa
corpa hñt aīaʒ.videnf enī pūcta ⁊ iſinita eē i oīb⁹ cor-
porib⁹:q̄re i oīb⁹ talib⁹ erit aīa.❡ Nōn^m ſic formādaʒ
eē hāc rōnē ꝙ vnitates ꝯſtituētes aīaʒ ſūt idē ꝙ pūcta
cū ſint vnitates mote ⁊ pōnē hñtes.tūc ḡ ul' illa pūcta
dīnt a pūctis corpis.⁊ tūc ſil' erūt diuiſa pūcta:qd̄ eſt
iconueniēs:ul' nō differūt:ſʒ ſūt idē cū pūctis corpis.
⁊ tūc ubicūq; erūt pūcta corpis ibi erit aīa:qꝛ in oīb⁹
corpibus ſunt pūcta:in oībus corporib⁹ erit anima.

Dubitaret forte aliqs qꝛ nō vī icōueniēs pl'a
⁊ diuiſa pūcta ſil' eē.nā cū ꝯtigua
ſint q̄ꝝ ultia ſil' ſūt:ut dī i.6.phi⁹.cū ultia lieaꝝ ſint pū
cta ſi plēs ⁊ diuiſe linee ſe ꝯtāgerēt erūt pl'a ⁊ diuiſa pū
cta ſil'.❡ Dōʒ ꝙ pūcta pñt dupl'r accipi:ul' q̄ ſūt in ex-
tremitatib⁹ ꝯtinui:ul' q̄ ſūt in ipō ꝯtinuo.plura pūcta
exñtia in extremitatib⁹ ꝯtinuoꝝ pñt ſil' eē ſi ꝯtigat ipa
ꝯtinua ꝯtiguari:ut rō in ꝯriū arguebat:ſʒ pūcta exñtia
in corpe nō pñt ſil' pl'a eē niſi ipa corpa ſe penetrarēt ⁊
ipa corpa ſil' eēnt:⁊ qꝛ q̄ rōne poſſent eē duo puncta ſil'
poſſent ⁊ iſinita:ſeqf ꝙ poſſent pl'a corpa eē ſil' ⁊ iſini-
ta.ḡ ſi aīa eēt ꝯpoſita ex vnitatib⁹ q̄ eēnt pūcta:ut ſeqf
ex pōne ʒeno.cum aīa ſit i ipō corpe ſi alia eēnt pūcta
aīe ⁊ pūcta corpis eēnt i ipō corpe pl'a ⁊ diuiſa puncta
ſil':qd̄ ut dcm̄ eſt ſtare nō pōt.⌈ Deinde cum dicit.

❡ **Amplı⁹ āt quō poſſe ē ſepari pūcta ⁊ ab-
ſolui a corpib⁹ niſi diuidanf linee in pūcta**

❡ Adduē q̄rtā rōnē dicēs.ampli⁹ āt ſiqdē nō diuidāt liñe
i pūcta.quō ē poſſibile ſepari ⁊ abſolui pūcta a corpib⁹ ⁊
a lineis.q.d.nullo⁹.foref ḡ ſic rō.ſi aīa eēt pūcta:ut ſeq-
baf ex pōne ʒeñ.cū pūcta nūq̄ʒ poſſint ſepari a corpib⁹
aīa nūq̄ʒ ſepaf a corpe.⁊ p ꝯñs nunq̄ʒ corrūpef aīal:qd̄
pʒ eē falſū.❡ Nōn^m āt ꝙ ſi poſſet liea diuidi i pūcta:tūc
poſſent pūcta p ſe eē.ſʒ cū linea ſp̄ diuidaf i lineas nūq̄ʒ
ſepaf a linea pūct⁹ p ſe ſūpt⁹:ſʒ ſp̄ ſepaf a linea pūctus
cū aliq̄ pte linee ipi⁹.⁊ q̄ rōne nō ſepaf pūct⁹ a linea:ea
dē rōne nō ſepaf linea a ſupficie:nec ſupficies a corpe.
⁊ p ꝯñs nec pūcta a corpe:q̄re ſi aīa eēt ꝯſtituta ex pū-
ctis nūq̄ʒ aīa ſeparef a corpe:qd̄ ē icōueniēs.⌈ D.c.d.

❡ **Accit āt ſic diximo⁹ ſiqdē idē dicē corpus
q̄ddā ſbtiliū ꝑtiū ipaʒ ponētib⁹: ſic aūt ſic
democrit⁹ motū dic ab aīa ꝓpriū icōueniēs.**

❡ Oñdit hāc opionē eē irrōnabiliorē aliis.⁊ dclat q' ſi-
ter ipō^{lla} cōia q̄ hēt h⁹ⁱ pō.cū aliis pōnib⁹ hēt ēt ipō
ꝓpa.circa qd̄ duo fac.qꝛ ꝓponit p° qd̄ itēdit.2° declat

ꝓpositū ibi. Sigdē ǵ.]Dic̄ ꝙ accidit aūt sic̄ dixim⁹ sup. huic pōni sic gdē dr̄ idē ponētib⁹.i.dicētib⁹ ipaȝ aiaȝ eē qddā corp⁹ sbtiliū ptiū.q.d.id idē icōueniēs qd accidit ponētib⁹ aiaȝ eē qddā corp⁹ sbtile.accit ȝeno.⁊ sbdit ꝙ sic aūt sup.accit ex hac pōne vl' opione: sic democrit⁹ dic̄ corp⁹ moueri ab aia.q.d.id idē icōueniēs qd accidit democrito ex mō ꝑ quē pōebat cōp⁹ moueri ab aia accit ȝenocrati:⁊ segt ꝓpriū icōueniēs.q.d.ꝙ adhuc accit huic opioni ꝓpriū icōueniēs. Deide cū dic.

C Sigdē eni ē aia i oi eo qd sentit corpe:necesse ē in eodē duo eē corpa:si corp⁹ aliqd aia. Nūerū āt dicētib⁹ i vno pūcto pūcta mlta:⁊ oē corp⁹ aiaȝ hr̄e:nisi gdā numer⁹ dīns fiat:⁊ ali⁹ ab his q in corpe pūctoꝝ.

C.92. C Accidit ꝙ aial moueri a numero:sic Democritū diximꝰ ipm mouere. Quid ē eni differre dicere speras ꝑuas: aut vnitates magnas:aut oino vnitates ferri:utrobiq̄ȝ eni ē nec̄e moueri aial:i eo qd mouet̄ ipe.

C Declarat qd dixerat dicēs:sigdē eni ē aia i oi eo corpe qd sentit nec̄e ē eē i eodē duo corpa si corp⁹ aliqd ē aia sic ǵ ꝑ ponētes aiam eē qddā corp⁹ sbtile seq̄bat duo corpa eē sil':sic ēt ⁊ ȝeno.cuȝ pōeret aiaȝ eē cōpositā ex vnitatib⁹ motis siue ex vnitatib⁹ hñtib⁹ pōnē ⁊ sitū cogebat dicē aiaȝ eē corp⁹:q2 nihil pōt eē tale nisi corp⁹. ⁊ p ꝯñs seq̄bat ex hac pōne duo corpa eē i eodē.pp qd icidebat ȝeno.i idem icōueniēs cū ponētib⁹ aiaȝ eē qddā corp⁹ sbtile. C Rursus accidebat ȝeno.ꝓpriū icōueniēs.id sbdit ꝙ aūt nūȝ dicētib⁹.i.ȝeno.ponēti aiaȝ eē nūm accidit ꝓpriū icōueniēs.vȝ i vno pūcto eē pla pūcta.⁊ ulteri⁹ accit ei oē corp⁹ hr̄e aiaȝ nisi nūs punctoꝝ aie fiat gdā nūs dīns: ⁊ ali⁹ ab his pūctis q̄ sūt i corpe.h aūt ꝓpriū icōueniēs.quō accidit ȝeno.i rōne pauloañ posita declaratū ē. C Ulteri⁹ ēt accidit ȝeno. aial moueri a nūo:sic diximꝰ ꝑ Democritū aiam mouere ipȝ corp⁹.nā sic ꝑ democritū aia ex ñs spe mouet corp⁹:sic ꝑ ȝeno.aia ex ñs vnitates mouet aial.vȝ eni opio ȝeno.i h eē sil's opioni democriti.nā sic posuit democrit⁹ aiaȝ eē q̄sdā spas ꝑuas motas:qb⁹ motis mouebat̄ corp⁹:sic posuit ȝeno.aiaȝ eē q̄sdā vnitates magnas motas qb⁹ moti mouebat̄ corp⁹.igr̄ ex pte mot⁹ illo eodē mō q̄ arguebat ꝯ dmocritū pt argui ꝯ ȝeno. id segt i lr̄a.qd est eni differre.i.q̄ ē diu̾sa dr̄e spas ꝑuas: ut dic̄ dmocrit⁹:aut dr̄e vnitates magnas:aut dr̄e oino vnitates ferri.i.p se moueri: ut pōit ȝeno.iter has eni opiones:q̄ȝtū ad h nō ē diu̾sa:q2 utrobiq̄ȝ.i.ꝑ utrāq̄ȝ nec̄e ē moueri aial ex eoꝝ moueāt̄ spe ul' ipe vnitates.utreq̄ȝ eni he opiones q̄ȝtū est ex pte mot⁹ poterūt sil'r ipugnari. C Nōn^m āt ēt declarata eē illa ra q̄ sup. pōebāt.s.ꝙ ȝeno.accit icōueniēs cōe cū ponētib⁹ aiaȝ eē corp⁹ sbtile.⁊ ēt accit ei icōueniēs ꝓpriū:⁊ ultra h accidit ei icōueniēs cōe cuȝ democrito. C Notādū ēt ꝙ sicut democrit⁹ ponit aiam cōponi ex ꝑuis speris: sic ⁊ ȝeno.ponit aiaȝ cōponi ex vnitatib⁹ magnis.i.ex vnitatib⁹ q̄ȝtis.nā cū pōeret illas vnitates eē motas. ⁊ oē qd mouet̄ opȝ eē q̄ȝtū diuisibile.cogebat̄ ȝeno.dicere vnitates illas eē magnas.i.eē q̄ȝtas. Deide cū dic̄

C.93. C Cōplectētib⁹ igit̄ in vnū numerū:⁊ motū hec qdē accidūt:⁊ multa alia hr̄⁹. Non eni solū diffōne aie hr̄⁹ ipo^le:sed ⁊ accñs. Māifestū āt si qs argūntauit ex rōne hac reddē passiōes ⁊ opa:ut cogitatōes sēsus: letitias:tristitias:⁊ q̄cunq̄ȝ alia hr̄⁹:sic eniȝ diximꝰ ꝑus:neq̄ȝ diuinare facile ē ex ipis.

C Improbat opionez ȝeno.q̄ȝtū ad accñtia aie.d.ꝙ cōplectētib⁹ aūt igit̄ in vnū nūȝ ⁊ motū q̄ dicebat ȝeno. eē aiaȝ accidūt h icōueniētia q̄ diximꝰ:⁊ ēt accidūt mlta alia icōueniētia.nā nō solū ipo^le ē diffōnē aie eē hᵒⁱ: ut dicebat ȝeno.ꝑ ēt accñs aie sup.ē ipo^le cogſcē ex tali diffōne.nā māifestū ē ꝙ si qs argumētauit ex hac rōne reddē.i.assignare passiōes ⁊ opa aie:ut puta cogitatiōes sēsus letitias tristitias:⁊ quecūq̄ȝ alia hᵒⁱ.⁊ sbdit ꝙ sic eniȝ diximꝰ ꝑus ex ipsis que sūt dicta a ȝeno.uel ēt q̄ dicta sūt ab alijs phis neq̄ȝ facile est diuiare talia. sic eni loquebant̄ democ.ȝeno.⁊ alij phi ꝙ p ea q̄ dicebāt ēt si uoluissem⁹ diuinare uel uaticinari nō erat facile aliqd cogſcere de passionib⁹ ⁊ operibus aie.

Trib⁹ aūt modis traditis ꝑ q̄s diffinīūt aiaȝ. Alij qdē motu enūciauerūt maxie i mouēdo seipaȝ:alij aūt corp⁹ subtilissimū:aut icorpalissimū alioꝝ. Hec aūt q̄s dubitatiōes ⁊ subcōtrarietates hñt ꝑterim⁹ fere:relinq̄tur aūt cōsiderare q̄lr dr̄ ex el'tis ipaȝ eē. dīnt eniȝ q̄tenꝰ sentiat ea que sūt: ⁊ vnūqdq̄ȝ cognoscat. L.94

C Ut dicebat̄ sup̄ phi tripl'r diffiniebāt aiaȝ.s.motu sensu ⁊ icorpeo.⁊ ꝑ h trib⁹ modis uenabāt̄ qdditates ei⁹ duo tñ istoꝝ modoꝝ erāt gñales ⁊ ꝑncipales.vȝ uenari aiaȝ p viā mot⁹ ⁊ p viā cognitōis:ꝑ uēari aiaȝ p viā icorpei erat q̄si annex⁹.possum⁹ ǵ sic ꝯtinuare hāc ptē ad ꝑcedētē.ꝙ postq̄ȝ phs iprobauit opionē antiq̄rū ꝓut uenabant̄ aiaȝ p viā mot⁹: i pte ista iprobat eā ꝓut uenabant̄ aiam p viā cognitiōis. Circa qd duo fac̄.q2 ꝑ⁰ ꝯtiuat dcā dicētis.2⁰ exeqt̄ de itēro ibi Nec̄iū āt est.]Dic̄ ǵ.trib⁹ aūt modis traditis ꝑ quos diffinīūt aiaȝ.alij qdē enūciauerūt aiaȝ eē qd motiuū i mouēdo seipaȝ.alij āt dixerūt aiaȝ ipaȝ eē corp⁹ sbtilissimū aut icorpalissimū alioꝝ.i.icorpalissimū iter alia.⁊ subdit ꝙ h aūt.i.hᵒⁱ passiōes q̄s dubitatiōes hñt ⁊ q̄s ꝯrietates fere ꝑterīuim⁹.i.ptrāsiuim⁹ ⁊ assignauim⁹. C Notādū āt ꝙ dic̄ fere:q2 mltas alias sbcōtrarietates siue mltas alias obiectiōes potuisset tāgē Ari.ꝯ has opiones q̄s nō tetigit:⁊ q2 has ptrāsiuim⁹ relinquit̄ ꝯsiderare de aia p viā cognitiōis q̄mō dr̄ ipaȝ aiam eē ex el'tis. dicūt eni aiaȝ eē ꝯstitutā ex el'tis q̄ten⁹ sentiat ea q̄ sūt s.oia entia ⁊ cogſcat vnūqdq̄ȝ entiū. C Nōn^m āt ꝙ dicit se ptrāsiuisse ⁊ iprobasse nō solū aiaȝ eē qd motiuū ꝑ ēt eā eē icorpalissimū.i.qddā corp⁹ sbale nō ꝙ de h fecerit spāle capl'm:sed in iprobādo opiones phoꝝ uenātiū aiaȝ p viā mot⁹ iprobauit aiaȝ eē qddā corp⁹ sbtile:q2 ut dicebat̄:tē segt duo corpa sil' eē. Deiñ cū dic̄

C Necessariū aūt est accidere multa iposibilia rōni. Ponūt enim cognoscere simile sili tanq̄ȝ ac si aiam res ponentes. L.95.

C Exeqt̄ de itēro oñdēs ꝙ nō oȝ aiaȝ eē cōpositā ex el'tis oiuȝ:ut cogſcat alia sic̄ dicebāt antiq.circa qd duo fac̄ sic dupl'r errabāt antiq cōparādo aiaȝ ad el'ta.nā qdaȝ dicebāt aiaȝ eē ex el'tis.qdā dicebāt aiaȝ eē i el'tis:ꝑ⁰ ǵ ꝓbat aiaȝ nō eē ex el'tis.2⁰ oñdit eā nō eē i el'tis ibi Et i toto aūt qdā.]Circa ꝑ^m tria fac̄.q2 ꝑ⁰ antiq̄rū pōnē oñdit eē falsaȝ.2⁰ oñdit eā eē isufficiētē.3⁰ ꝓbat eē superfluā.2ᵃ ibi Dis aūt q ex eo ꝯsentit. 3ᵃ ibi Si vō ex el'tis]Circa ꝑ^m.2.fac̄.q2 ꝑ⁰ ꝓbat aiaȝ nō eē ex el'tis ex pte reꝝ cognitarū.2⁰ ꝓbat h ex pte reꝝ cogſcētiū ibi. Mltas aūt dubitatiōes.]Circa ꝑ^m q̄tuor fac̄.ꝑ ꝙ ex pte reꝝ cognitaꝝ ad q̄tuor icōueniētia adduc̄ si aia ut cogſceret oia eēt cōposita ex el'tis oiuȝ.q̄rū ꝑ^m est ꝙ oēs res cognoscibiles ꝑ suū eē nāle eēnt in aia.2^m est

ꝙ oēs res cogſcibiles eēnt eodē mō cōpoſite. 3ᵐ eſt ꝙ oēs res cogſcibiles hērent eadē ꝑncipia imediata. 4ᵐ ē ꝙ oēs res cogſcibiles agerēt in aiaꝫ nō ƀꝫ ꝙ ſūt diſſimiles ꝛ diſcōueiētes. ſꝫ ƀꝫ ꝙ ſūt ſiles ꝛ ꝯuenietes. 2ᵃ ibi⌊ Nō ſūt aūt h ſola. ⌋ 3ᵃ ibi⌊ Amplius at cū. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ Incōueiēs. ⌋ Dicit ḡ ꝙ neceſſū ē āt accidē mlta ipoſſia huic rōni: ſiue huic pōni. ponūt eni illi cogſcē ſile ſili tāqꝫ ponētes ipas res i aia ꝛ nō ſilitudies rerū. ℂ Notādū ēt ꝙ ſi va eēt poſitio antiqrū dicētiū ꝙ in aia eſt terra: ut cogſcat terrā: ꝛ aq̄ ut cogſcat aquaꝫ. tūc in aia eēnt res: nō ſilitudies rerū: ſꝫ res ꝑut hñt eē reale hñt eē corpale: ꝛ ƀꝫ tale eē nō ſunt rō cognitionis. ſi ḡ hoc mō res eēnt in aia ſequeret ꝙ ipa nihil cognoſceret.

Dubitaret forte aliqs: qre ſit icōueniēs ponē in aia ipas res ƀm eē reale ad h ꝙ aia cogſcat illas. ℂ Dōm ꝙ lꝫ de h in 2ᵒ ꝛ 3ᵒ diffuſius ſit tractādū: poſſumus tñ qꝫtū ad pñs ſpectat duplici via oñdē ꝙ ſit icōueniēs ipas res eē in aia ƀꝫ eē reale. qrū pᵃ ſumit ex pte rerū cogſcibiliū. ſcda vo ex pte aie cogſcētis. pᵃ via ſic pꝫ. nā ſi formā lapidis ƀꝫ id eē qd eſt in re ex eēt in aia: ſequeret ꝙ ipſe lapis cogſceret. nā ſi in aia eēt forma lapidis rō cogſcēdi: ſi nō hēret alid eē i lapide qꝫ in aia: ſeqret ꝙ ꝛ lapis cogſceret: qd ē icōueniens. ſcda via ſic pꝫ. nā ut in 2ᵒ meta. di ſemꝑ id qd eſt maxie tale ē rō ꝛ cā oiuꝫ alioꝝ. nā oia alia intm ſūt talia iqꝫtū pticipāt aliqd de eo qd ē maxie tale: ut ſi ignis eſt maxie calis oia alia itm ſūt formalr calia iqꝫtū pticipāt aliqd de nā ignis: qre ſi cogſcē maxie cōpetit deo ꝛ ſubſtātijs ſepatis q ſūt imālia: oia alia intm ſūt cogſcitiua inqꝫtū pticipāt aliqd de imālitate. ipe ḡ ſenſus qui tꝫ ifimū gradū iter cogſcitiuas vtutes niſi aliqd pticiparet de imālitate ut niſi eēt ſuſceptiuus ſpēi ſine mā nihil oino cogſceret. illd ḡ qd iformat ſenſuꝫ ꝛ mlto magis id qd iformat itellm oꝫ aliqd pticipare de imālitate ad h ꝙ poſſit eē rō cogſcēdi: ꝛ qꝛ forme iſtoꝝ ſēſibiliū in re ex hñt eē oino māle. opꝫ ꝙ in aia ſint ƀꝫ alid eē ad hoc ꝙ poſſint eē rō cogſcēdi. ⌊ Deinde cū dicit.

ℂ Nō ſūt aūt hec ſola: mlta vo ꝛ alia: magis āt fortaſſis ifinita nūero que ſūt ex his: ex qbus qdeꝫ igiť eſt vnūqdqꝫ hoꝝ cogſcē aiaꝫ ꝛ ſentire: h cōpoſitū nō cogſcet: neqꝫ ſentiet ut qd eſt deus: aut hō: aut caro: aut os: ſilr aūt quodlibet aliud compoſitoꝝ.

ℂ Adducit 2ᵃᵐ rōnē. circa qd duo fac. qꝛ pᵒ ꝑponit qd itēdit. 2ᵒ declarat qd dixerat ibi⌊ Nō eni qlibet mō. ⌋ dicit ḡ. nō ſūt ſola aūt h. i. nō ſola elta cogſcibilia ab aia: ſed mlta alia. magis aūt fortaſſis ſūt ifinita nūo q ſunt ex his. i. ex eltis. ex qbus qdē igiť vnūqdqꝫ hoꝝ ē. i. ꝯtingit aiaꝫ cogſcē ꝛ ſētire: ſꝫ huiuſ cōpoſitū ꝛ huiuſ mixtū ex eltis aia nō cogſcēt neqꝫ ſētiret niſi ſup. hēat rōnē cōpōnis ƀꝫ ꝙ illd mixtū ē cōpoſitū: ꝛ nō cogſcēt qd ē deus. i. qd ē celū aut hō aut caro aut os. ſilr aūt qdlibet alid cōpoſitoꝝ nō cogſcet aia ſup. niſi hēat in ſe rōnē cuiuſlibet mixtiōis: ꝛ qꝛ huiuſ rōnes ſūt qdāmō ifinite. erit ḡ qdam mō aia cōpoſita ex ifinitis: qd ē icōueniēs. ℂ Nōndū ꝙ cū ipſe res cogſcibiles ƀꝫ ꝙ ſūt alie ꝛ alie ſint alio ꝛ alio mō cōpoſite. ꝛ hēant i ſe aliā ꝛ aliā rōnē mixtiōis ſi aia debeat cogſcē huiuſ mixta nō ſufficit ꝙ hēat i ſe elta: ſꝫ opꝫ ꝙ hēat i ſe huiuſ rōnes ƀꝫ qs ſūt h mixta cōpoſita. ꝛ qꝛ vna res nō cōponiť niſi ƀꝫ vnū modū mixtiōis: ul ḡ aia nō cogſcet aliqd mixtū ul oportebit dicē ꝙ huiuſ oēs res cogſcibiles cōpoſite cōponanť ƀm vnā ꝛ eādē rōnē mixtiōis: ut ƀꝫ illā rōnē mixtiōis ƀꝫ quā ē cōpoſita qre ſic ex pma rōne ſeqbať ꝙ res cogſcibiles hērent in aia eē reale: ſic ex iſta ſeqť ꝙ oēs res cognoſcibiles cōponanť ƀꝫ vnā ꝛ eādē rōnē mixtiōis. ℂ Nōndū autē ꝙ dicit deū. i. celū eē qd cōpoſitū: qꝛ loqť ƀꝫ modū Empe. q dicebat oia alia eē cōpoſita ex qtuor eltis ꝛ ex lite ꝛ amicitia. deū aūt. i. celū poſuit cōpoſituꝫ ex qtuor elemētis cum amicitia ſine lite. ⌈ Deinde cum dicit. L.7

ℂ Nō eni qlibꝫ mō ſe hñtia elta: hoꝝ vnūqdqꝫ: h rōne qdā ꝛ cōpōne queadmodū dicit Empedocles os ꝛ terra. Terra aūt hñ apta i hñ amplis receptaclis duas ex octo ptibus ſortita eſt fluide dari: qtuor vo vulcano dederūt. oſſa aūt alba fcā ſunt: nihil igiť pfectus elta in aia eſſe niſi ꝛ rōes ierūt ꝛ cōpō. Cogſcet eniꝫ vnūqdqꝫ ſile. os aūt aut hoieꝫ nihil niſi ꝛ hec ierūt: hoc aūt qd impoſſe ſit nihil opꝫ dicē: qs eni dubitabit ſi ierit in aia lapis: aut homo: ſimiliter aūt bonū ꝛ nō bonū: eodē mō ꝛ de alijs.

ℂ Declarat qd ſuppoſuerat. oñdēs ꝙ nō i oibus eſt idē modus mixtiōis dicēs ꝙ nō qlibet mō ſe hñtia elta cōſtituūt ſup. vnūqdqꝫ hoꝝ. i. vnūqdqꝫ cōpoſitoꝝ: ſꝫ opꝫ h fieri qdā rōne: ꝛ qdā ꝑportiōe: ꝛ qdā cōpōne: quemadmodū dicit Emp. ꝙ os cōpoſitū ē: qꝛ humus. i. terra ē coaptata i amplis diffuſiōibus. nā eltū terre mltū abūdat i oſſibus: ita ꝙ huiuſ eltū ſortitū ē duas ptes ex octo ptibus. qtuor aūt ptes dederūt vulcano. i. igni. nā oſſa alba facta ſūt qꝛ ē ibi mltū de igne. ꝛ ſup. vnā ptē dederūt aq ꝛ vnā aeri: diuidebat eni Emp. elta i. 8. ptes. ꝛ i aliqbus mixtis erāt plures de vno elto: ꝛ i aliqbus vo plures de alio: i oſſe āt dicebat eē hūc modū mixtiōis ꝙ ibi erāt due ptes terre. qtuor ignis: vna aeris: ꝛ vna aq. ḡ volebat Emp. ꝙ nō ƀꝫ eādē rōnē cōponerenť oia mixta ex eltis: ꝛ qꝛ ſic ē: nihil ḡ ē pfectus. i. nihil ꝑdeſt elta i aia eē niſi ꝛ ierūt ibi rōnes. i. ꝑportiōes eltoꝝ: ꝛ niſi ierit ibi cōpō miſcibiliū. nā cogſcet vnūqdqꝫ ſili: ut os aut hominē nihil. i. nihil tale cogſcet niſi ꝛ h ierūt. i. niſi in eadē aia ſint huiuſ rōnes ꝛ cōpōnes ƀꝫ qs ſūt iſta cōpoſita. h aūt ꝙ ſit ipoſſe nihil opꝫ dicē: qꝛ ſi h eēt: tūc lapis hō ꝛ cetera mixta eēnt i aia: ꝛ ꝑ ꝯñs ꝯtraria eēnt i aia. id qd dicit qs eni dubitabit ſi erit i aia lapis aut hō: ſilr āt erit ibi bonū ꝛ nō bonū. eodē mō ſe hēbit ꝛ in alijs mixtis.

Dubitaret forte aliqs: qre opꝫ ꝙ ſi aia dꝫ cognoſcē huiuſ mixta ꝙ nō ſolū ſint in ea miſcibilia: ſꝫ ēt rōnes miſcibiliū. ℂ Dōꝫ ut di pᵒ poſte. ſcire ē cām rei cogſcē: ꝛ qm illius ē cā. nō ſufficit ḡ ut ſciať effectus ſcire cām: niſi ſciať ut ē eius cā: qre ſi elta ſūt cā mixtoꝝ ꝛ cōponūt mixta ut cogſcamus ipa cōpoſita ꝛ ipſa mixta nō ſufficit ſcire elta niſi ſcianť rōnes ꝛ ꝑportiones ƀm qs elta cānt ꝛ cōponūt mixta: ꝛ qꝛ ƀm opinionē antiquoꝝ anima nō cognoſcit res exteriores niſi ꝑut hēt in ſe realr illas: oportebit ƀm illas rōnes ꝛ ꝑportiones ꝙ in ea ſint lapis hō ꝛc. huiuſ mixta.

Alterius forte dubitaret aliqs. vñ ſeqť ꝙ hoc poſito i aia eēt bonū ꝛ eēnt cōtraria. ℂ Dōm ꝙ opꝫ dare aliquā diſpōnē i mā q dr neceſſitas ad quā ſeqť neceſſio introductio forme. elta ḡ reducunť ad mediū ꝛ ad ꝑportionē: ꝛ qñ ſic ſūt ꝑportionata, ut reqrit nā lapidis neceſſio ex eis ꝯſtituiť lapis: qre ſi realr ſūt i aia elta ꝛ realr ē ibi ꝑportio ƀꝫ quā ꝯſtituiť ibi lapis hō ꝛ ceruus ꝛ cetera talia neceſſio oia iſta eēnt i aia. imo qd ē plus: illa eadē elemēta que ponebāt antiq eē ſub forma aie: oportebit ſil ꝛ ſel eē ſb formis oiuꝫ mixtoꝝ cū ibi oporteat realr reſuari oēs huiuſ ꝑportiones ꝛ rōnes. igiť cū mixta ƀm eē reale hēant ꝯtrietates erunt elemēta ſil ſub formis ꝯrijs ꝛ erūt in aia ſil ꝯtria: ꝙ cuꝫ utrūqꝫ ſit icōueniēs. nō opꝫ dicere ꝙ nullus ſane mentis de hoc dubitare pōt. ⌈ Deinde cum dicit.

L.77 ¶ Ampliꝰ aũt cum multiplr dicat id qḋ ẽ. significat eni aliḋ qdẽ h aliqd: aliḋ quãtitatẽ aut q̃litatẽ: aut ⁊ qḋdã aliud diuersoꝝ p̄dicamẽtorũ: utrũ ex oibꝰ erit aia: aut nõ: sed nõ videnť coia oiu̾ elr̃a eẽ: si igiť quecũq̧ subarũ sũt: ex his solũ: quõ igiť cognoscet ⁊ aliorũ vnũqḋq̧: aut dicet vniuscuiusq̧ gñis elr̃a eẽ. ⁊ p̄ncipia p̄p̄a ex qbꝰ aiam cõstare. erit ḡ q̃litas: ⁊ q̃ntitas: ⁊ suba. sȝ ipoꝛ̃e ẽ ex q̃ntitatis elr̃is subaȝ eẽ. ⁊ nõ q̃ntitateȝ. dñtibꝰ itaq̧ ex oibꝰ hec ⁊ hiꝰ alia accñtia.

¶ Adducit rõnẽ 3as dicẽs. ampliꝰ aũt cũ multiplr dicať id qḋ ẽ. i. ens. q2 aliḋ qdẽ significat h aliqd. i. sbaȝ. aliḋ q̃ntitatẽ. aliḋ q̃litatẽ: aut qḋdã aliḋ diũsoꝝ. i. diũsoꝝ p̄dicamẽtoꝝ. cũ ḡ sic sit utrũ aia erit ex oibꝰ elr̃is oiu̾ p̄dicamẽtoꝝ: aut nõ: sȝ nõ videnť elr̃a eẽ coia oibꝰ p̄dicamẽtis: imo alia ⁊ alia p̄dicamẽta hñt alia ⁊ alia p̄ncipia. si ḡ q̃cũq̧ elr̃a sũt sbarũ ex his solũ sup. ẽ aia. quõ ḡ cog̃scet aia vnũqḋq̧ alioꝝ p̄dicamentoꝝ. q. d. nullo mõ. aut si diceret aliqs eẽ elr̃a ⁊ p̄p̄a p̄ncipia vniuscuiusq̧ gñis. ex qbꝰ ꝯtigit aiaȝ ꝯstare. erit ḡ aia ⁊ q̃litas ⁊ sba ⁊ sup. erit ẽt q̃ntitas ⁊ vnũqḋq̧ p̄dicamẽtoꝝ: sed ipoꝛ̃e ẽ ex elr̃is q̃ntitatis eẽ sbaȝ ⁊ nõ q̃ntitatẽ. dicẽtibus itaq̧ ex oibꝰ elr̃is aiam eẽ ut cog̃scat oia h ⁊ hꝰi ipoꝛ̃ia que dicta sunt ⁊ ẽt alia ipossibilia q̃ dicenť accidũt eis.

Dubitaret forte aliqs utrũ eadẽ sint p̄ncipia sbe ⁊ alioꝝ p̄dicamẽtoꝝ. ⁊ vi q̧ sic: q2 qcqd ẽ cã cãe: ẽ cã cãti: sȝ sba ẽ cã oiu̾ alioꝝ p̄dicamẽtoꝝ: q2 mã subta cũ forma ẽ cã oiu̾ accñtiũ que sũt i ea. p̄nᵃ igiť ⁊ cãe sube erũt p̄nᵃ ⁊ cãe oium alioꝝ. ¶ Dõm q̧ h qḋ determiať i. 12. meᵗᵉ. ubi di q̧ p̄nᵃ sbe sũt sba. ⁊ p̄nᵃ rl̃onis sũt rl̃o. put ḡ sũt alia ⁊ alia p̄dicamẽta sic opȝ ponẽ alia ⁊ alia p̄nᵃ. Sȝ pp rõnẽ factã in ꝯriũ. sciẽdũ q̧ ꝑm Cõmẽ^ris ea q̃ sũt imediata p̄nᵃ sbe sũt mediata p̄nᵃ accñtis. sũt ḡ eadẽ p̄ncipia oiu̾ mediata: sȝ nõ imediata. ḡ cũ cognitio disticta debeat eẽ p p̄ncipia imediata. si aia dȝ cognoscẽ oia: opȝ q̧ sit ex imediatis p̄ncipijs oiu̾: qḋ nõ posset eẽ nisi oia p̄dicamẽta eẽnt vnũ p̄dicamẽtũ: ⁊ nisi eadẽ eẽnt imediata p̄nᵃ oiu̾: q̃re sic ex p̄ᵃ rõne ꝯcludebať res eẽ i aia: ꝑm eẽ nãle. ⁊ sic ex 2ᵃ poterat ꝯcludi oẽs res cognoscibiles hẽre eũdẽ modũ mixtionis: sic ex hac pte argui põt q̧ oium cog̃scibiliũ sint eadẽ imediata p̄nᵃ. ⸢ Deinde cũ dicit.

L.78 ¶ Incõueniẽs ẽ aũt dicẽ qdẽ ipoꝛ̃e eẽ sil̃e a sil̃i sentire: aut sil̃e sil̃i: ⁊ cognoscẽ sil̃e sil̃i. Sẽtire aũt pati aliqd: ⁊ face: ⁊ moueri ponũt. silr̃ aũt ⁊ cognoscere: ⁊ intelligere.

¶ Adduẽ 4ᵐ icõueniẽs. ondẽs q̧ ꝑȝ põnẽ antiq̃rũ si sil̃e sil̃i cog̃sciť: seq̃ť q̧ sil̃e a sil̃i patiať. h ẽ ḡ icõueniẽs qḋ aĩt q̧ icõueniẽs ẽ ãt. dic qḋ dicebãt ãtiq: ⁊ ipoꝛ̃e ẽ sil̃e a sil̃i pati ul̃ eẽ passibile. sẽtire aũt sil̃e sil̃i. i. p sil̃e cog̃scẽ sil̃e sup. ẽ icõueniẽs. nã sẽtire ãt ponũt. i. dñt i pati aliqd ⁊ moui. silr̃ ãt ⁊ cog̃scẽ ⁊ itelligẽ sup. vi eẽ qḋdã pati: q̃re si oia cog̃scit ex eo q̧ patiť aliud ab obis nõ oportet q̧ hẽat in se realiter ipa oba: ut ponebant antiq: q2 nihil patiť a seipso: sed necesse est nãm aie eẽ aliã ⁊ sepatã ab oibꝰ talibꝰ. ⸢ Deinde cũ dicit.

¶ Multas aũt difficultates ⁊ dubitatiões: hñte ipo dicẽ sic Empedocles q̧ corpeis elr̃is singula cog̃scunť: ⁊ ad sil̃e testať: qḋ nũc dcm̃ ẽ. Quecũq̧ eni isũt i aialiũ corpibꝰ simplr̃: terra aut ossa: nerui: pili: nihil sẽtire videnť: q̃re neq̧ sil̃ia ⁊ tñ cõueniret.

¶ Adducit icõueniẽtia ꝯ opiones ãtiq̃rũ ex pte cog̃scẽtiũ circa qḋ. 5. fac ꝑȝ q̧. 5. icõueniẽtia adducit. nã si aia eẽt cõposita ex oibꝰ ut cog̃scẽt oia q̃rũ ad p̄ns spectat 5. icõueniẽtia seq̃renť ex pte cognitiõis ipiꝰ siue ipsoꝝ cog̃scẽtiũ. q̃rũ p̄ᵐ ẽ q̧ oẽs ptes aialis cog̃scerẽt. 2ᵐ ẽ q̧ vnũ p̄nᵐ nõ cog̃scẽt plr̃a. 3ᵐ ẽ q̧ deꝰ eẽt isipiẽtioꝛ oibus alijs. 4ᵐ ẽ q̧ oia cog̃scibilia eẽnt aiata. 5ᵐ ⁊ ulᵗᵐ ẽ q̧ aliqd eẽt i his corpalibꝰ nobiliꝰ aia. 2ᵒ ibi Ampliꝰ autẽ. 3ᵒ ibi Accidit aũt. 4ᵒ ibi Oio ãt. 5ᵒ ibi Dubitabit aũt. Dic ḡ q̧ mlr̃as dubitatiões ⁊ difficultates hñte ipo dic sic Emp̄. dic. i. ipa opione ⁊ ipo dcõ Empe. vȝ q̧ corpeis elr̃is singula cog̃scanť. ⁊ qḋ nũc dictũ ẽ de cognitiõe testať ipse Emp̄. ad sil̃e. i. p sil̃e. vult eni q̧ p̄p̄a cã cognitiõis sit assil̃atio. q̧ si sic eẽnt oẽs ptes aialis ⁊ q̃cũq̧ sint i aiali cog̃scerẽt ⁊ sẽtirẽt qḋ falsũ ẽ iõ sbdit q̧ q̃cũq̧ eni isũt in corpibꝰ aialiũ q̃ sũt simplr̃ terra. i. q̃ sũt ualde terrestria ut ossa nerui pili nihil sentire videnť: q̃re neq̧ sil̃ia. i. q̃ sũt silr̃ terrestria sup. sunt cog̃scitiua. ⁊ sbdit q̧ tñ ꝯueniret sup. q̧ pili ⁊ ossa sẽtirẽt ⁊ cog̃scerẽt. cũ ista hẽant sil̃itudinẽ cuȝ alijs ⁊ sint cõposita ex elr̃is. ¶ Nõnᵐ aũt in aiali eẽ q̃sdã neruos q̃ sũt organũ sentiẽdi. sũt tñ ⁊ ẽt in aiali qdã nerui ualde terrestres qui nihil sentiũt. ⸢ Deinde cum dicit.

¶ Ampliꝰ aũt vnũqḋq̧ p̄ncipioꝝ ig̃rantia pliũ q̃ itelligẽtia existet. Cog̃scet qdẽ eni vnũ qḋlibet: mlr̃a aũt ig̃rabit: oia eni alia. L.79

¶ Adducit 2as rõnẽ di. q̧ vnũqḋq̧ p̄ncipioꝝ existẽ i ig̃rãtia pliũ sup. q̃ i itelligẽtia. cog̃scẽt qdẽ eniȝ qḋlibet p̄ncipioꝝ vnũ cũ sit qd simplex. ig̃rabit aũt mlr̃a q2 ig̃rabit oia alia. ḡ vnũqḋq̧ p̄ncipioꝝ plr̃a ig̃rabit q̃ itelliget: ⁊ vnũqḋq̧ p̄ncipiatuȝ plr̃a cog̃scet q̃ aliqḋ p̄nᵐ. ¶ Nõnᵐ aũt q̧ cũ p̄nᵐ sit aliqd simplex nõ poterit hẽre sil̃itudinẽ nisi cũ vno: ⁊ ita nõ cognoscet nisi vnuȝ. p̄ncipiatũ võ qḋ est qd cõpositũ poterit hẽe sil̃itudinẽ cũ multis ⁊ poterit cognoscẽ multa. ꝑm ḡ Emp̄. pfectiora erũt p̄ncipiata q̃ p̄ncipia. ⁊ etiã aialia sensitiua plura cognoscẽt q̃ sbe sepate. ⸢ Deinde cum dicit.

¶ Accidit ãt ⁊ Empedocli isipiẽtissimũ eẽ deũ. Solus. n. elr̃oꝝ vnũ ñ cog̃scet discordiã: mõtalia ãt oia. Ex oibꝰ. n. vnũqḋq̧ ẽ.

¶ Adducit 3ᵐ icõueniẽs dicẽs. accit ãt Emp̄. deũ eẽ isipiẽtissimũ. nã solus ipe nõ cog̃scet vnũ de nũo elr̃oꝝ. i. nõ cog̃scet vnũ elr̃ũ siue nõ cog̃scet vnũ p̄nᵐ: ut non cog̃scet discordiã. mortalia ãt oia cog̃scẽt oia p̄nᵃ: q2 vnũqḋq̧ mortaliũ ẽ ex oibꝰ elr̃is. ¶ Nõnᵐ ãt q̧ ut pliꝰ es dcm̃ ẽ Emp̄. ponit. 6. p̄nᵃ. vȝ 4^or elr̃a ⁊ litẽ ⁊ amicitiã ⁊ dic q̧ mortalia cõpõebanť ex oibꝰ istis p̄ncipijs. deuȝ aũt q̃ ẽ icorruptibil̃ dixit eẽ cõpositũ ex 4^or elr̃is ⁊ ex amicitia sine lite. nã ex lite sine discordia ꝑȝ q̧ ponebat cãbať ois corruptio. ꝑm h ḡ mortalia cog̃scebãt oia que erãt cõposita ex oibꝰ p̄ncipijs: sed deꝰ nõ cog̃scet oia. q2 nõ cognoscet discordiã. eẽt itaq̧ insipiẽtioꝛ mortalibus alijs. ⸢ Deinde cum dicit.

¶ Oio aũt pp quã cãȝ: nõ oia hñt aiaȝ que sunt qm̃ oia: aut elr̃ũ: aut ex elr̃o: aut vno: aut pluribꝰ: aut oibꝰ. Necesse est eniȝ vnũ aliqḋ cognoscere: aut quedã: aut omnia. L.80

¶ Adducit 4ᵐ icõueniẽs. vȝ q̧ ꝑȝ hãc põnẽ seq̃ť q̧ oia cog̃scibilia eẽnt aiata: ⁊ q̧ oia cog̃scibilia cog̃scerẽt. iõ aĩt. oio aũt pp quã cãȝ nõ oia q̃ sũt. i. oia entia hñt aiaȝ oẽ eniȝ ens ꝑȝ ãtiq̃s phos aut ẽ elr̃ũ aut ẽ ex elr̃o uel ex elr̃is: q2 oẽ ens aut ex vno elr̃o aut ex plibꝰ aut ex oibꝰ neccẽ ẽ ḡ oẽ ens cog̃scẽ aut vnũ aliqḋ aut q̃dã aut oia. ¶ Nõnᵐ q̧ si ꝑȝ ãtiq̃s phos assil̃atio ẽ p̄p̄a ⁊ imedia-

ta cā cognitiōis:tūc qcqd hz silitudinē cū aliq̄ coḡscit illō.igr cū oē ens ul'hēat silitudinē cū vno si ē ex vno elto:ul'cū plib' si est ex plib':ul'cū oib' si est ex oib' oē ens coḡscet vnū ul'pl'a ul'oia:sed cū qcqd coḡscit hēat aiaz oē ens erit coḡscēs ⁊ hēbit aiaz:qd est icōueniēs.

Dubitaret forte aliqs:qr vi falsum eē q oē ens ul'sit eltū ul'ex eltis:qr ibe separate nō sūt h ul'illō. ¶ Rursū falsū est q oē coḡscēs sit aiatū:qr tūc itelligētie hērēt aiaz. ¶ Dōm q h phs loq̄t supponēdo dcā antiqꝝ phōꝝ q nō pceperūt nisi corp':⁊ maxie loq̄t h ꝯ emp.q dixit oia ul'eē eltūz uel ex eltis.sz h q̄ uerꝝ est q oē ens ul'est eltū uel ex eltis. ¶ Rursus cū nullū corpale coḡscat nisi sit aiatū:optebat Emp.ↄcedē oē coḡscēs aiatū eē. ⌈ Deinde cū dic.

C.81. ¶ **Dubitabit āt utiq̄ aliqs:⁊ qd ē vnū faciens ipa:māe.n.cōpant elta:maxie eniz ꝑpriū ē illō ↄtinēs qdcūq̄ ē.aia āt aliqd meli' eē:⁊ antiqus ipo'e est:ipoli' aūt adhuc itell'u.rōnabilissimū.n.hūc eē nobilissimū ⁊ diuinū ꝑm nāz:elta āt dn̄t eē p̄ma entiuz.**

¶ Adduc 5m ⁊ ultm icōueniēs.ondēs q aia nō ē ex eltis sz ē ↄtinēs elta:qr si eēt ex eltis eēt i his corpalib' aliqd digni' aia:qd ē oino icōueniēs:⁊ maxie ē icōueniēs d aia itell'iua.io ait q dubitabit āt utiq̄ aliqs qd est faciēs vnū ipa elta.nā elta ↄpant māe:⁊ oz sp q aliqd ↄtieat ea:illō āt ↄtinēs qdcūq̄ ē.maxie eni ꝑpriū ē sup.q sit qd nobile ⁊ qd dignū:sz i his corpalib' eē aliqd meli' ⁊ āt:gus aia ē ipo'e.⁊ ipo'lius est āt adhc itell'u.i.adhuc ipo'lius ē eē aliqd nobili' itell'u.nā rōnabilissimū ē hūc i.itell'z eē nobilissimū ⁊ qd diuinū ꝑz nāz.⁊ sbdit q elta dn̄r p̄a entiū:qb' sup.aia est ꝑor dignitate ⁊ pfectione. ¶ Nōnm āt vi rōnis i h ↄsistē:qr qtūcūq̄ elta dicant p̄a entia aiata ⁊ maxie itell'z ē dignior oib' eltis ⁊ oib' q̄ sūt i his corpalib':sz si aia eēt ex eltis tūc illō qd ↄtineret illa elta ex qb' cōponeret aia eēt digni' aia.esset itaq̄ i his corpalib' aliqd digni' aia:qd cū sit icōueniēs cogimur dicē aiaz nō eē ex eltis:sz eē ↄtinēs elemēta.

C.82. **Omnes āt ⁊ q ex eo q sentit ⁊ coḡscit aia:q̄ sūt ex eltis dn̄t ipaz:⁊ qui maxie motiuū ⁊ nō de oi dicūt aia neq̄ eni sensitiua:oia motiua:videnf eni eē q̄dā aialiū:⁊ mouētia ꝑm locū:⁊ tn̄ videt hoc solo motu mouere aia aial.**

¶ Postq̄ ondit opiōnē āti̧qꝝ dicētiū aiaz ↄpōi ex eltis eē falsā:i pte ista ondit eā eē isufficiētē.diuidit āt ps ista in.4.ptes ꝑz q q̄druplr ondit eē dfectū ⁊ isufficiētiā in āti̧qꝝ dcis.2a ibi⌊ Silr āt ⌋3° ibi⌊ Si āt aliqs ⌋4a ibi ⌊ Hoc āt sustiuit ⌋dic ḡ.q oēs āt q dn̄t aiaz ex eltis eē ex eo q aia sentit ⁊ coḡscit ea q̄ sūt.i.entia:⁊ q dicunt aiaz eē maximū motiū nō dn̄t de oi aia.i.locuti sūt insufficiēter:qr cū dbērēt loq d aia ulr loquūt d q̄dā aia q̄re nec oia aiata sūt sēsitia:ut pz i plātis:nec oia sēsitiua sūt motia:qr vn̄r eē q̄dā de nūo aialiū q̄ nō sūt motia ꝑz locū:⁊ tn̄ vi aia mouē al'.h solo motu.vz.motu locali. ¶ Nōnm āt q sol'hoib' dati sūt sēsus ut dbuiāt nō necītati vite q̄z ēt ad sciaz.ceteris āt aialib' dati sūt sēsus solū ad necītatē vite.io ut dicet i 3° h':aialia hn̄tia oia necīa i loco gnat'a ñ mouēt motu locali pgressiuo sz mouēt solū ꝑz dilatōes ⁊ ↄstrictōes.diffire ḡ aiaz ꝑ eē aliqd motiū ē diffinire aiaz isufficiēter:cū ñ ois aia sit tal'.

Dubitaret forte aliqs.qr nō vi uerꝝ eē q aia moueat solū motu locali.qr sic v' appetitiua ē q̄dā po'a aie.sic ⁊ vt' augm̄ua ⁊ nutua sunt po'e aie utꝝ āt sint diuise po'e ꝑz rē ul'ꝑz rōnē ñ spectat ad hē lm:sz ad 2m.nūc āt scir sufficiat has eē pōs aie.ḡ cū aia p appetitū moueat motu localē:p augmnt moueat

motu augm̄ti:p nutritiuā vo vi mouē motu alterōnis.sz igr vi eē qd i lra di q aia moueat h solo.vz motu locali. ¶ Dōz q ⁊ si alij mot' sint ab aia.nō tn̄ sic inotescit nob aliqd eē aiatū ex eo q aliqd nutrit ul'augm̄tat sicut ex eo q localr mouet.nā mot' nutritiōis ē q̄dāmō nob occlt'.mot' vo augm̄ti q̄dāmō inotescit nob p motū localē:qr itāū nob appet aliqd augm̄tatū eē iq̄ztū cernim' ipz occupare maiorē locū:ul'saltē ñ ē nob sic manifest' mot' augm̄ti:sicē mot' local'.nā potissime iudicamus aliqd aiatū eē cū videm' q mouet ex se localr.nō ḡ di i lra q nll'o sint alij mot' ab aia:sz q vi aia h solo motu mouē:qr h sol' mot' iter oēs alios mot' maxie vi ⁊ māifestat eē ab aia.ē ḡ itētio phi q cū antiq dicebāt aiaz eē qd motiū itētio eoꝝ erat loq solū de motu locali.qr h sol' mot' maxie vi eē ab aia.cū ḡ nō ois aia moueat h motu isufficiēter de aia loq̄bant.⌈ De.c.v.

Silr āt ⁊ qcūq̄ itellm ⁊ sēsitiū faciūt ex eltis vn̄r eni plāte viuē ñ pticipātes loci mutatiōe nz sēsu:⁊ aialiū mlta itelligētiā nō hīe

¶ Assigt 2am isufficiētiā dicēs.q qcūq̄ faciūt itell'iuū ⁊ sensitiū ex eltis:silr āt sup.loquūt isufficiēter:qr nō loquūt de oi aia:qr plāte vn̄r viuē ⁊ nō sūt pticipātes loci mutatiōnē nec sēsū:⁊ ēt mlta aialia vn̄r nō hīe itellectū. ¶ Nōnm āt q si diffiniat aia eē qd motiū:isufficiēs ē diffō:qr nō ois aia est tal'.Rursus si dicat eē qd sensitiū ēt isufficiēter di.qr nō oia aiata sentiūt.ꝑpli' si diceret qd itell'iuū eē erit isufficiēs ꝑmo:qr nō oia aiata hn̄t itelligētiā.diffōnes ḡ āti̧qꝝ siue sumant penes motū:siue penes cognitiōnē sensitiuā:siue penes itell'iuā sp sūt isufficiētes ⁊ nō ↄpetūt oi aie.⌈ Deinde cū.d.

¶ **Si āt aliqs ⁊ hec segregauit:posuerit q̄ itellm ptē aliquā aie.Silr āt ⁊ sensitiū:nz utiq̄ sic dicet d oi aia:neq̄ de tota ul' vna**

¶ Assigt 3am isufficiētiā.d.q si āt aliqs segregauit hec.i.segregati uoluit loq de his.i.de sēsitio ⁊ itell'iuo:⁊ posuerit itell'z ptē aliq̄z eē aie.silr āt ⁊ sensitiū dixerit esse ptē aie:⁊ dixerit se uelle loq solū de his ptib' aie:neq̄ utiq̄ sic dicet de oi aia:qr nō loq̄t de uegetatiua:neq̄ loq̄t sufficiēter de oi aia.i.de oi aia tota ul' de vna aia. ¶ Nōnm āt q āti̧q dādo aiaz eē qd motiū ul' qd cognitiuū mltiplr dficiebāt.p° qr nō loq̄bant de aia ulr:cū nō ois aia sit tal'.2° qr de nlla aia loq̄bāt sufficiēter:qr aie itell'iue siue aie hūane ul'ēt aie sēsitiue:ut aie brutoꝝ ↄpetūt mlta alia q̄z coḡscē ⁊ sētire:ut appetē augm̄tari uegetare ⁊c̄.talia.dato ḡ q āti̧q diceret ⁊ segregari uellēt loq de aia hūana ⁊ d aia alioꝝ aialiū si nō loq̄rēt d oi aia:nec ēt sufficiēter loq̄rēt d vna aia. D.c.v.

¶ **Hoc āt sustinuit:⁊ q̄ est i orpheicis uocatis carmib' rō.dic eni aiam ex toto igredi respiramētū q̄ fert a uētis:non po'e itaq̄ plātis h accidē:neq̄ aialiū qbusdā siq̄dez nō oia respirāt.Hoc āt latuit sic opinātes**

¶ Assigt 4am isufficiētiā i dcis āti̧qꝝ ⁊ maxie i dcis orphei.d.q rō q̄ ē i carib' orphei.i.illi' poete orphei sustinuit h q qd fuit isufficiēs.nā orphe' isufficiēter locut' ē d aia.dic.n.aiaz igredi ex toto aē:⁊ dic aiaz eē respiramētū q̄ aia extrīs respiratius fert i corp' aial' a uētis.uēt'.n.ꝑz sic opinātes dferēdo aerē ispiratū i corpe aial' dferebat ⁊ aiaz.hc āt pō ē isufficiēs:qr ñ ↄpetit oib' aiati.io ait q ñ po'e ē itaq̄ h accīre plātis:cū plāte ñ attrahāt aerē nz qbusdā aialiū.sn.h accit:siqd ñ oia aialia ispirāt.⁊ sbdit q h āt latuit sic opinātes. Nōnm āt q dicētes aiaz eē respiratius ul'eē aerē respiratū:ut dicebat orphe' isufficiēter loquūt:qr plāte ñ respirāt cū sint aiate.nec ēt oia alia ispirāt.sic ḡ opinātes latuit q ñ oia aiata ispirāt:qr si h ñ latuissz eos si dixisset aiaz eē ispiratius ul'eē ac

tē respiratū. Nōn^m ēt q̄ orphe⁹ dī suā rōnē posuisse i carmib⁹ uł ad lrāʒ. q̄ɼ mō poe^{co} p̄ metra ⁊ p̄ cāmia suā pōnē scripsit: uł dī sua rō fuisse i carmib⁹: q̄ɼ sua dcā ita erāt dlcia ⁊ p̄suasiua ⁊ allectia q̄ merebāt dici q̄dā cāmia. dī eni ille orphe⁹ fuisse tā dulcis ɔciōator: ut lapides. i. hoies lapideos duros ⁊ siluestres inclinaret ad suā uoluntatē. fuit eni iste orpheus p̄mus: ut dī: qui induxit hoies siluestres ⁊ morātes in siluis ut ɔstituerēt ciuitates ⁊ viuerēt ciuilr. ⸢ Tunc sequit̄ illa pars.

C.84 ¶ Si v̄o ex eltis aiaʒ facē oʒ nihil oʒ ex oib⁹. Sufficiēs eni ē altera p̄s ɔ̄rietatis seip̄aʒ diiudicare ⁊ oppositā. Recto eni ⁊ ip̄m ⁊ obliquū cog̃scim⁹. Judex. n. utrorūq̄ꝫ canō ē recto: obliquū āt neq̄ꝫ suip̄i⁹ nʒ recti.

¶ In q̄ postq̄ꝫ ph̄s ondit opionē āntiq̄ꝫ eē f̄laʒ ⁊ isufficiētē ondit ip̄aʒ eē sup̄fluā. nā ātiq loq̄ntes d̄ aia dicebāt q̄dā sup̄flua ⁊ d̄ficiebāt i necijs. iō ait: q̄ si oʒ facē aiaʒ ex eltis ut cog̃scat ētia: n̄ oʒ. i. n̄ oʒ eā facē ex oib⁹ eltis q̄ɼ sufficiēs ē altera p̄s ɔ̄rietatis iudicare seip̄aʒ ⁊ oppositā. q̄ɼ recto. i. p̄ rectū cog̃scim⁹ ip̄ʒ rctū ⁊ obliquū. utriusq̄ꝫ eni. t. tā recti q̄ꝫ obliq iudex ē rectū: ⁊ seq̄t q̄ canō. i. reg̃la: ut i lrā cō. ē recto. i. ɔpetit rcto. q̄ sit reg̃ p̄ quā cog̃scim⁹ tā ip̄ʒ q̄ꝫ obliquū. obliquū āt nʒ suip̄i⁹ neq̄ꝫ recti p̄t sū. eē iudex nec reg̃a. ¶ Nōn^m āt vl rōnis h⁹ in h̄ ɔsistē. q̄ si aia eēt ɔpo^{ta} ex eltis ut cog̃scat oia. nō oʒ eā ponē cōpo^{taʒ} ex oib⁹ eltis. nā cū p̄ calʒ possim⁹ cog̃scē frʒ tāq̄ꝫ ei⁹ p̄ua^{oneʒ}: ⁊ p̄ hūidū siccū suffic̄ i ea eē duas q̄litates: ut possit cog̃scē oēs q̄litates. a sili suffic̄ eā esse cōpo^{taʒ} ex duob⁹ eltis: ut possit cog̃scē oia 4^{or} elta. ¶ Nōn^m āt q̄ nō ē oio sile d̄ recto ⁊ obliq ⁊ ɔ̄rietate eltoꝝ: q̄ɼ obliquū p̄ se loquēdo nō dic̄ nisi p̄ua^{tio} rcti: sic tenebra p̄ua^{tio} lucis: ⁊ q̄ɼ p̄ua^o de se nō ē ens: ut i p̄^o ph̄i^{co} dī. obliquū nłło^o ē cog̃sci^{le} p̄ se nisi p̄ i rctū: ita q̄ rctū ē iudex sui ⁊ oblig: sʒ q̄ōlʒ ɔ̄rioꝝ: cū ɔ̄ria sint s̄b eodē: ut p̄^z i. x. me^{ce}. oʒ q̄ dicat aliq̄ꝫ nāʒ positiuā. uerūtn̄ q̄ɼ vnū ɔ̄rioꝝ ē p̄fecti⁹ alto: s̄p vnū dī h̄ie rōeʒ h̄it⁹: altō rōnē p̄ua^{tiōis}. frʒ h̄ ḡ frʒ dī eē p̄ua^o cal̄i n̄ q̄ frʒ nłłaʒ nāʒ dicat: q̄ɼ frʒ positie ē q̄dā q̄litas. uerūtn̄ nā illi⁹ q̄litis s̄b q̄ ɔtic̄ calʒ ⁊ frʒ p̄fecti⁹ r̄ sinat i cal̄o q̄ꝫ i frō: ⁊ ex h̄ calʒ dī h̄ie rōeʒ foie ⁊ h̄it⁹. frʒ v̄o rōeʒ p̄ua^{tiōis}: ⁊ q̄ɼ s̄p p̄ ɔ̄riū q̄ō hʒ rōnē h̄it⁹ ē aptū natū cog̃sci ɔ̄riū q̄ō hʒ rōne p̄uatiōis. ex^m iductū de rcto ⁊ obliq itm̄ ē sile iq̄ꝫtū fac̄ ad ɔpo^m: q̄ɼ sic p̄ rctū ē aptū natū cog̃sci obliquū sic p̄ alterā p̄tē ɔ̄rietatis ē apta nata cog̃sci r̄liq̄. Tūc seq̄t 1^a p̄s

C.85 ¶ Et i toto āt q̄dā miscerū p̄aʒ dn̄t: vn̄ fortassis ⁊ Thales opiat⁹ ē oia eē plena dijs.

¶ In q̄ postq̄ꝫ ph̄s iprobauit opionē dicētiū aiam eē ex eltis grā h⁹ iprobat opionē dicētiū aiaʒ eē i eltis. Circa q̄ō duo fac̄. q̄ɼ p̄^o p̄pōit h⁹ opionē. 2° assig̃t h⁹ opionis rōnē ibi⸤ Opiari āt. ⸥ Circa p̄^m duo fac̄. q̄ɼ p̄^o narrat p̄fatā opionē. 2° eā iprobat ibi⸤ Hoc āt hʒ. ⸥ dic̄ ḡ q̄ q̄dā dn̄t aiaʒ misceri i toto vniūso: ita q̄ i ip̄is eltis dicebāt aiaʒ eē. vn̄ fortass̄is ⁊ thales. i. ille ph̄s q̄ uocat̄ thales opiat⁹ ē ex h̄ oia plēa dijs. ¶ Nōn^m āt q̄ antiq ph̄i: ⁊ ēt adh^c młti retinēt illū modū q̄ d̄s sit aia mūdi ⁊ q̄ɼ aia ē i q̄lʒ p̄te corpis d̄s ē tot⁹ i q̄lʒ p̄te vniūsi. peccauerūt tn̄ i h̄ młti antiq̄ꝫ: q̄ɼ crediderūt deū eē foɼalr aiaʒ mūdi: ⁊ ex h̄ hūit ortū i^a opio: ut i ip̄is eltis eēt aia

Dubitaret forte aliq̄s d̄ opione illi⁹ thal̄: q̄ɼ si d̄s exn̄s aia mūdi eēt i q̄libʒ p̄te vniūsi: sic̄ aia i q̄lʒ p̄te cor^{is}: n̄ p̄p h̄ seq̄t q̄ oia sint plēa dijs: sʒ q̄ oia sūt plēa deo. ¶ Dōʒ q̄ si uellem⁹ exponē lrāʒ ɔ^{ti}: q̄ō p̄po^{ta} nō h̄iet locū. nā ubi nos h̄em⁹ q̄ oia sūt plēa dijs. i lrā ɔ^{ti} dī. q̄ oia sūt plēa deo. sʒ si lrāʒ saluare uolum⁹ dicē possum⁹ q̄ p̄ło ⁊ młti ātiq̄ꝫ p̄ʒ młtitudinē p̄fectionū reptaꝝ iposuerūt młtitudinē deoꝝ: ut p̄ʒ ex p̄clō, i li^o suo de electiōe triomatica. s̄m h̄ ḡ nō solū oia sūt plēa deo: sʒ oia sūt plena dijs. ⸢ Deīn cū d̄

¶ Hoc āt hʒ q̄sdā dubitatiōes: p̄p quā eni cāʒ i aere: aut i igne aia cū sit nō facit aial i mixto: ⁊ hoc in his melioɼ esse putata.

¶ Improbat h⁹ pōnem. Circa q̄ō tria fac̄. q̄ɼ p̄^o adducit vnū icōueniēs ɔ̄ h⁹ opionē. 2° adduc̄ aliō. 3° cōcludit ex dcis q̄ q̄cq̄d dicāt sic opinātes sem̄p ducunt̄ ad icōueniēs. 2^a ibi⸤ Q̄ueret eni utiq̄ꝫ ⸥ 3^a ibi⸤ Accit āt ⸥ Dic̄ ḡ q̄ h̄ aūt. i. h̄ pō h̄et q̄sdā dubitatiōes. i. sequunt̄ ad eā q̄dā icōueniētia: quoꝝ p̄mū icōueniēs est. q̄ɼ p̄p quam cām in aere aut in igne aia cū sit nō facit aial. in mixto aūt supple facit al̄. q̄si dicat. q̄ si aia est in toto vniūso ⁊ est in ip̄is eltis: tūc sic̄ mixta h̄ntia aiaʒ sunt aialia: sic ⁊ elta sunt aialia: imo multomagis aia exn̄s in eltis faceret aialia q̄ꝫ exn̄s in mixtis: eo q̄ aia elemētoꝝ sit nobilioɼ aia mixtoꝝ. iō sequit̄ i lrā: q̄ ⁊ h̄ in his. i. aia que est in eltis putata est melioɼ: supple q̄ꝫ illa que est i mixtis. erūt ergo elta aialia: q̄ō patet esse falsum.

Dubitaret forte aliq̄s. q̄ɼ nō vī esse ueꝝ q̄ in q̄buscūq̄ꝫ mixtis sit aia q̄ illa sint aialia. nā ⁊ plāte h̄ntes aiaʒ nō dn̄r aialia eē. ¶ Dōm q̄ antiq ph̄i nō loquebant̄ de aia nisi p̄ cōpationeʒ ad motū ⁊ sensuʒ. ⁊ q̄ɼ aia sensitiua. ⁊ s̄m locuʒ motia nō est aia plātaꝝ: sʒ aialiū: optebat q̄ i q̄buscūq̄ꝫ eēt aia p̄ ut de ea loq̄bant̄ ātiq q̄ illa eēnt aialia. ⸢ Deide cū. d.

¶ Q̄ueret eni utiq̄ꝫ aliq̄s: quā ob cām q̄ in aere aia ea q̄ i aialib⁹ melioɼ ⁊ imortalioɼ.

¶ Assignat 2^m icōueniēs. ɔtinuet̄ aūt sic. q̄ melioɼ vī eē aia q̄ est in eltis q̄ꝫ in elemētatis ⁊ in mixtis: sʒ si aia in mixtis fac̄ aial młto magis in eltis dʒ facē aial. q̄ si nō fac̄ i eis aial: q̄re ponit̄ illa aia melioɼ. iō aūt q̄rit aliq̄s ob quā cāʒ aia q̄ est i aere. i. in eltis ē melioɼ ⁊ imortalioɼ q̄ꝫ ea que est i aialib⁹: q̄si dicat. nō poterit h⁹ rō assignari. ¶ Nōn^m aūt q̄ s̄ʒ cōmētatorē aia q̄ est in eltis deberet eē dignioɼ q̄ꝫ illa q̄ ē i eltatis. q̄ɼ ē cū mīori ɔ̄rietate. nā lʒ vnū eltū ɔ̄riet̄ alteri: ip̄a tn̄ elta nō sūt ɔposita ex ɔ̄rijs: nec h̄nt i se ɔ̄rietatē: sʒ ip̄a mixta i seip̄is ɔ̄rietatē h̄nt: q̄ɼ sūt ɔposita ex ɔ̄rijs. ¶ Nōn^m āt q̄ q̄ꝫto foɼa ē nobilioɼ tāto magis p̄ficit ⁊ dat nobili⁹ eē māe: si ḡ eē aiatū est nobili⁹ q̄ꝫ eē inaiatū: si aia mixtoꝝ dat ɔpo corpi q̄ sit aiatū: ⁊ q̄ sit aial: młto magis aia elemētoꝝ q̄ est nobilioɼ dabit ip̄is eltis q̄ sint aialia. uł ḡ optebit dare elta eē aialia uł q̄ aia i eis nō sit nobilioɼ ⁊ imortalioɼ q̄ꝫ aia mixtoꝝ. opinātes igr̄ aiaʒ eē i eltis q̄cq̄d dicāt icidūt in icōueniēs. ⸢ Deide cum dicit.

¶ Accidit aūt utrobiq̄ꝫ icōueniēs ⁊ irrōnabile: ⁊ nāq̄ꝫ aial dicere ignē: aut aereʒ magis irrōnabiliū est: ⁊ nō dicere aialia: cum anima insit inconueniens est. C.86

¶ Cōcludit ex dcis q̄ q̄cq̄d dicāt sic opinātes s̄p icidunt i icōueniēs dicēs. q̄ accit aūt utrobiq̄ꝫ icōueniēs ⁊ irrōnabile. ⁊ nāq̄ꝫ dicē ignē: aut aerē: aut aliq̄ō eltū esse aial ē magis irrōabile irrōnabiliū. i. ualde irrōnabile: ⁊ iō nō dicē elta eē aialia cū aia isit eis. est ēt icōueniēs. ¶ Nōn^m aūt eē ualde icōueniēs dicē alicubi eē aiaʒ ⁊ id nō eē aiatū. q̄ɼ tē nō eēt dīīa iter h̄ie aiaʒ ⁊ nō h̄ie. si ḡ i eltis est aia uł elta erūt aialia: q̄ō est ualde icōueniēs. cū careāt organis uł alicubi erit aia: q̄ō nō faciet corpus aiatū: q̄ō est icōueniēs. ⸢ Deide cū dicit.

¶ Opinari āt vident̄ aiam eē: ⁊ in hijs q̄m totū p̄tib⁹ sitis sp̄ēi: q̄re necuʒ ip̄is dicē ⁊ aiaʒ sit sp̄ēi p̄tib⁹ eē si itercipi aliquid cōtinētis in aialib⁹ aialia fiunt. C.87

¶ Assignat h⁹ opionis cāʒ. Circa q̄ō tria fac̄. q̄ɼ p̄^o assig̃t h⁹ rōnē. 2° arguit ɔ̄ eā. 3° epilogat circa d̄teriata. 2^a ibi. ⸤ Si āt aer ⸥ 3^a ibi⸤ Mālfestū igr̄. ⸥ Dic̄ ḡ q̄ opiari āt

videntur aiaz eē ꝛ i his.i.eltis:qm̄ totū ē silis spēi ptib⁹ qre neče est eis dicē aiaz eē silis spēi in ptib⁹ ꝛ in toto: sed ita ꝙ si ps aeris est aiata:ꝛ tot⁹ aer est aiat⁹.ꝛ sbdit si aialia nūt aiata itercipi aliqd ꝯtinentis.i.pp itercipi continentis aliqd in aialibus.q.d.ꝙ isti sic opinantes opinabantur aialia fieri aiata pp h̄ ꝙ qdā ps aeris ꝯtinētis aialia p respiratione attrahebat ꝛ itercipiebat i ipsis aialib⁹.ex h̄ ḡ ꝯcludebāt aerē aiatū esse.qꝛ ps aeris attracta p respiratione erat aiata. ¶ Notandū āt vīz rōnis h⁹ui h̄ ꝯsistē:ꝙ si ps aeris attracta ꝛ itercepta p respiratione fac aial aiatū:ꝙ tādiu aial viuit:ꝛ est aiatū q̄ādiu pōt respirare:cū pp qd vnūqdqȝ:ꝛ illud magis: si ps aeris respirata facit esse aiatū animal seqt ꝙ illa ps aeris mlto magis sit aiata:sȝ cū aer sit eiusdē rōnis i toto ꝛ i ptib⁹:si aliq ps aeris ē aiata:oȝ totū aerē aiatū eē.erit ḡ aia i ipo aere ꝛ pari rōe i eltis alijs. ¶ Notādū āt hāc lraz itroduci alr a cōmētatore ꝛ alr a themistio.nā cōmē^{or} itroduc eā ut dcm̄ est.vȝ ꝙ ps aeris rspirata ut dicebāt sic opinātes:ē aiata:iō pp silē rōnē i toto ꝛ i ptib⁹ tot⁹ aer aiat⁹ erit.themi⁹ v̄o ait ꝙ cū corpus aial' ꝯstet ex 4^{or} eltis ex q corp⁹ aialis ē aiatū illas ptes eltoꝝ cōponētes h⁹ui corp⁹ oȝ aiatas esse.ꝛ qꝛ elta sūt eiusdē rōnis i toto ꝛ i ptib⁹:opȝ tota elta aiata eē.

Dubitaret forte aliqs.quō rō hoꝝ phoꝝ defi ciat. ¶ Dōȝ ꝙ si itroducat h⁹ui rō ut itroducit eā Cōmē^{or} stati appet falsitas.qꝛ ps aeris attracta p respiratione:lȝ i aialib⁹ respirātib⁹ faciat ad ꝯtinuatione vite inq̄ātū fac ad refrigerōnē cordis:illa tñ ps aeris nō ē aiata:nec pp h̄ oȝ totū aerē aiatū eē.si v̄o itroducat ut itroduc eā themi⁹ ēt falsa ē rō.qꝛ elta nō sūt i corpe aial' sb ꝓprijs formis:nec sūt sb actu:sȝ v̄tute.iō lȝ corp⁹ aialis sit aiatū:nō pp h̄ possum⁹ cōcedē ignē ul' aerē uel aliqd eltū aiatū eē.⌈ Deinde cū dicit.

¶ Si āt aer qdē discerpt⁹ silis spēi:aia autē dissilis ptib⁹:h̄ qdē aliqd ipi⁹ existet.vȝ.aliud āt nō existet:neče est igit ipaz silis ptis esse:aut non vnū eē in qualibet parte ois.

¶ Improbat h⁹ui rōnē p quā illi phi arguebāt elta aiata eē dicēs.si āt qdē aer discerpt⁹.i.diuisus a toto.i.si illa ps aeris respirata q attrahit ꝛ sepat a toto est.silis spēi supple cū toto.aia aūt est dissilis spēi.q.d.ꝙ h⁹ui rō implicat opposita.qꝛ si pp eādē rōnē in toto ꝛ in ptibus uolunt oñdere totū aerē aiatū eē.qꝛ ps aeris est aiata: oporteret ꝙ eēt simil' aia in toto ꝛ in ptib⁹:ꝛ tñ ipi ponebāt eā dissimilē.qꝛ ponebāt ꝙ in ptib⁹ eltoꝝ est aia corruptibilis.i toto v̄o icorruptibil'.iō seqt in lra.ꝙ h̄ qdē qd est aliqd ipi⁹.i.qd ē aia toti⁹ existet.i.nō corrūpet alid.vȝ qd ē aia ptis nō existet.i.nō corrūpet.neče ē igr aiaz eē silis ptis.i.silis spēi ꝛ eiusdē rōis i pte ꝛ i toto:ita ꝙ si vna ē corrup^{lis} ꝛ alia.aut si h̄ nō pt pōt nō ꝯuēit eē vnū.i.vnā aliq̄ȝ aiaz i q̄lȝ pte ois.i.i toto elto. nō ḡ ipa tota elta sūt aiata:ut isti nitebāt.⌈ Ult^{o} cū d^{t}:

¶ Manifestū igit ex dictis:ꝙ neqȝ cognoscere inest aie:pp id qd est ex elemētis:neqȝ moueri ipsam bene neqȝ uere dicitur.

¶ Epilogat circa determiata dicēs.ꝙ manifestū est ḡ ex dcis ꝙ nō iest aie cogscē.i.nō cōpetit aie ꝙ cogscat.ppter id ꝙ est cōposita ex eltis.ꝛ subdit ꝙ neqȝ bñ neqȝ uere dcm̄ est ipaz aiaz moueri p seipam.ita ꝙ aia sit se ipaz mouēs.i determiando ḡ de aia utroqȝ mō peccabāt phi ꝛ q̄ātū ad cognt^{nēs} ꝛ q̄ātū ad motū:ut p bita ma^{m} ē

q Uoniā aūt cogscē iest aie ꝛ sentire ꝛ opinari:adhuc ꝯcupiscē ꝛ deliberare:ꝛ oino appetitus:sic aūt ꝛ sm locū mot⁹ ab aia.in aialib⁹ aūt augmētuȝ: ꝛ stat⁹:ꝛ diminutio utꝝ toti aie vnūqdqȝ hoꝝ isit:ꝛ oi itelligim⁹ ꝛ sentim⁹ ꝛ aliorū vnūqdqȝ facim⁹:ꝛ patimur:aut ptib⁹ alteris altera:ꝛ viuē igr utꝝ i aliq hoꝝ sit vno aut i ptib⁹:aut i oib⁹:aut aliq alia causa.

¶ Hec ps dīsa fuit ꝯ totū pcedēs in q postq̄ phs iprobauit opiones antiqꝝ q̄ātū ad totā aiaz:iprobat opiones eoꝝ q̄ȝ^{m} ad ptes aie.Circa qd tria fac.qꝛ p^{o} ingrit quō h⁹ui po^{e} siue h⁹ui ptes pōles cōpant ad aiaz.2° recitat circa h̄ opionē q̄rūdā phoꝝ.3° illā opionē iprobat.2^{a} ibi ⌊ Dicūt itaqȝ ⌋ 3^{a} ibi ⌊ Quid igit ꝯtinet ⌋ Dicit ḡ: qm̄ aūt iest aie.i.cōpetit aie cogscē ꝛ sentire ꝛ opinari.adhuc aūt ꝯcupiscē ꝛ deliberare ꝛ oino appetit⁹.sic aūt ꝛ mot⁹ sm locū i aialib⁹ ab aia.adhuc aūt ꝛ augmētuȝ ꝛ stat⁹ ꝛ decremētū.oia ḡ illa sūt ab aia.ꝛ qꝛ sic est:rōnabilr q̄rit utꝝ vnūqdqȝ hoꝝ insit toti aie:ꝛ oi aie:ita ꝙ itelligim⁹ ꝛ sentim⁹ ꝛ vnūqdqȝ supple alioꝝ facim⁹ ꝛ patim supple p totā aiaz aut alteris ptib⁹.i.p alteras ptes.ꝛ nō p totā aiaz altera facim⁹ ꝛ patim.ꝛ ēt rōnabilr q̄rit utꝝ viuē sit i aliq hoꝝ vnū ul' i plib⁹ aut in oib⁹.vꝛ eni de ipo viuē eē spālr difficultas utrū sit i aliq ut p aliquā vnā talē potētiā aut p plēs aut p oēs aut sit aliq alia cā ipi⁹ vite. ¶ Notādū aūt ꝙ dic facim⁹ ꝛ patimur.qꝛ potētiaꝝ aie qdā sūt actiue ut nutritiua ꝛ augmētatiua.qdā v̄o sūt passiue ut sensus ꝛ appetit⁹

Dubitaret forte aliqs.quō ista compant ad aiaz. ¶ Dōm ꝙ aia vna exñs sȝ eēntiā hȝ plēs potētias: q̄rū qdā nō sūt organice nec sūt act⁹ alicui⁹ ptis corpis ut itellect⁹ ꝛ uolūtas.qdā v̄o dint formalr ꝛ rōne:sȝ nō dint sbo ꝛ magnitudie: ut sensitiuū: ꝛ appetitiuū:sȝ locū motiuū:ꝛ fan^{a}.ubicūqȝ eni ē sensitm̄ ibi ē appetitm̄:ꝛ sȝ locū motiū ꝛ fāta.hec eni nūq̄ȝ sepant magnitudie ꝛ sbo.vñ videm⁹ i aialib⁹ q dīsa viuūt ꝙ i q̄libet pte rebuant sensus ꝛ fāta.ꝛ si h̄ rebuant i q̄libet pte oȝ ibi eē letitia ꝛ tristitia. letitia aūt qñ ꝯtīgit ꝯuenieti.tristitia v̄o qñ ꝯtīgit disꝯuenieti:qre erit i q̄libet pte sȝ locū motm̄:ita ꝙ q̄libet ps aial dīsi viuit ꝛ sentit:ꝛ si pūgit retrahit: qd sine motio sȝ locū eē nō pōt.h̄ ḡ nō sepant adiuicē.aliq v̄o sepant ab alijs sȝ alia nō sepant ab eis:ut uegetatm̄ sepat a sensitio sȝ sensitm̄ nō sepat ab illo.ꝛ h̄ tā i eodē aiato q̄ȝ i diūsis.i eodē eni sepat uegetatm̄ a sensitiuo. qꝛ i eodē aliq ptes viuūt ꝛ uegetant ꝛ nutriunt ꝛ augmētant:q tñ nō sentiūt ut ossa.i diūsis v̄o ēt sepat.qꝛ repiunt aiata viuētia ꝛ nō sentiētia ut plāte.sensitiuū v̄o nō sepat a uegetatio nec i eodē aiato nec i diuersis. qꝛ nulle ptes alic⁹ aialis sentiūt q nō uegetant.nec est aliqd aiatū qd sentiat ꝛ nō viuat.⌈ Deide cū dicit.

¶ Dicūt itaqȝ qdā ptibilē ipam:ꝛ alio qdē intelligere:alio aūt ꝯcupiscere.

¶ Narrat circa h̄ opionē q̄rūdā phoꝝ.circa qd duo fac qꝛ p^{o} fac qd dcm̄ ē.2° hāc opionē iprobat ibi ⌊ Quid igr cōtinet. ⌋ Dicit ḡ ꝙ dicūt itaqȝ qdā phi ptibilē eē ipaz aiaz ꝛ alio qdem itelligē.alio aūt cōcupiscere.

Dubitaret forte aliqs.i q errabāt isti phi sic opinādo aiaz eē ptibilē. ¶ Dōm⁹ ꝙ si ꝯsiderent p̄hīta q̄drup^{r} errare poterāt: ita ꝙ p̄m⁹ error eē poterat ꝙ itelligerēt aiaz eē ptibilē sm sbam: ita ꝙ i eodē aiato eēnt diūse aie p eēntiā.scds error eē poterat ꝙ si nō itelligebāt aiaz ptibilē sȝ sbaz:sȝ sȝ potētias:ꝙ tñ eēt sic ptibilis sm potētias ꝙ q̄libet potētia determiaret sibi organū spāle.nā ut dicebat i eodē aiato est vnā aia p eēntiā:ꝛ nō q̄libet potētia determinat sibi spāle organū.qꝛ itellect⁹ nulli⁹ ptis corpis est act⁹.Terti⁹ error eē poterat ꝙ aia sic eēt ptibilis sȝ potētias ꝙ singule potētie nō solū differāt adiuicē rōne:

sed et diant magnitudie & sbo. nã ut dicebat: q̃dã sũt potẽtie aie que nunq̃ʒ separant adinuicẽ sbo: ut fantas. appetitiuũ sensitiuũ s̃m locũ motiuum nõ separant a tactu. Quartus error ẽe posset q̄ si aĩa esset ptibilis s̃m potẽtias q̄ sicut quedã potẽtie separant ab alijs sbo: ita alie possent separi ab eis: ut sicut uegetatiuũ separatur a sensitiuo. qꝛ quedã aĩata viuũt & nõ sentiũt: & in eodẽ aĩali q̃dã ptes uegetant qb⁹ nõ inest sensus: sic ecõuerso: sensitiuũ põt separi a uegetatiuo. ⌈ Deĩde cũ dicit.

¶ Quid igit̃ ɔtinet aĩaʒ si ptibil̃ ẽ apta nata nõ eni utiq̃ʒ corp⁹: vꝛ eni ɔ̃triuʒ magis aĩa corp⁹ ɔtinẽ: egrediẽte eni spirat: & marcescit. ¶ Si igit̃ alteꝝ aliqd vnã ipaʒ facit: illud maxĩe erit aĩa: oportebit aũt iteꝝ illud querẽ: utrũ vnũ aut multaꝝ ptiũ sit: siqdẽ eni est vnũ: ꝓꝑ qd nõ mox & aĩaʒ vnum: si v̾o diuisibile iteꝝ rõ queret: qd est ɔtinẽs: & sic utiq̃ʒ ꝓcedet in infinitum.

¶ Improbat h⁹ opiõnẽ de ptibilitate aĩe. Circa qđ quatuor facit. s̃m q̄ q̃druplr̃ põt errari circa ptibilitatem aĩe. nã p° oñdit q̄ aĩa nõ est ptibilis s̃m eẽntiã: ita q̄ i aĩali sit aĩa multiplex s̃m sbam. 2° oñdit q̄ nõ est ptibilis s̃m potẽtias: ita q̄ quelibet potẽtia determĩet sibi aliquã ptẽ corpis: & aliqđ spãle organũ. 3° declarat q̄ nõ est ptibilis s̃m potẽtias: ita q̄ quelibet potẽtie differãt adinuicẽ magnitudie & loco. 4° manifestat: q̄ et nõ est ptibilis s̃m potentias: ita q̄ sic alique potentie pñt separi ab alijs: ita eꝯ ille possint separari ab eis. 2° ibi⌊ Dubitabit. ⌋ 3° ibi⌊ Videt̃ at plãte. ⌋ 4° ibi⌊ Vident aũt & que in plãtis. ⌋ Dicit ĝ. q̄ si aĩa est apta nata ptibilis supple s̃m eẽntiã: ita q̄ sit multiptium s̃m sbam. qd ĝ ɔtinet aĩaʒ. i. qd viuit & qd ɔtinet illas partes q̄ nõ separent. nõ eni utiq̃ʒ corpus põt ẽe sic ɔtinens videt̃ eni magis ɔ̃triuʒ. nã aĩa magis vꝛ ɔtinẽ corpus & ea que sunt in corpe q̄ non dissoluant: q̃ʒ ecõuerso. qꝛ egrediẽte aĩa a corpe corpus expirat & marcescit & dissoluunt oĩa que sunt in corpe. si ĝ aliqd alterũ a corpe facit ipam aĩaʒ vnã: illud utiq̃ʒ sic ɔtinẽs maxime erit aĩa. oportebit aũt iterũ querẽ illud. i. de illo sic ɔtinente & vniẽte: utrũ sit vnũ s̃m eẽntiã aut sit multipartiuʒ s̃m sbam. siqdẽ illud eni sic ɔtinẽs est vnũ: ꝓꝑ qd non mox & aĩam ponimus ẽe qd vnũ. si v̾o illud cõtinens aĩaʒ est diuisibile: iteꝝ rõ quereret qd est ɔtinens illud diuisibile. & sic utiq̃ʒ ꝓcedet in infinitũ: aut stãduʒ erat in p̃mis. ¶ Notãdũ aũt regulã ẽe phi q̄ quotiẽscũq̃ʒ est abire in infinitũ stãdũ est in p̃mis. si ĝ aĩa est multiptiũ s̃m sbaʒ & aliqd ɔtinet ipaʒ: pari rõne illđ ɔtinẽs hẽbit aliđ ɔtinẽs. uł ĝ est abire in infinitũ: uł stãdũ est in p̃mis. & dicẽdũ est aĩaʒ nõ ẽe ptibilẽ eẽntialr̃ nec ẽe multipartiũ s̃m sbam. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Dubitabit at aliq̃s de ptib⁹ ipsi⁹ quã põnẽ hʒ vnaq̃ʒ i corpe: si eni tota aĩa oẽ corpus ɔtinet: ɔuenit & ptiũ vnãquãq̃ʒ ɔtinẽ aliqd corpis: h̄ at assĩlat̃ ipolĩ: q̃lẽ eni pteʒ: aut quõ itellus ɔtinebit graue est fingere.

¶ Remouet 2m errorẽ circa ptibilitatẽ aĩe. vʒ q̄ aĩa nõ ẽ sic ptibilis s̃m potẽtias q̄ q̃libet potẽtia determinet sibi determĩatã ptẽ corpis & spãle organũ. qꝛ itellect⁹ nulli⁹ ptis corpis ẽ act⁹. iđ ait q̄ dubitabit at aliq̃s & de ptib⁹ ipi⁹ aĩe quã potẽtiã hẽat vnaqueq̃ʒ ps in corpe nõ eni quelibet potẽtia aĩe determĩat sibi aliquã corporis ptẽ. nã falsum est credẽ aĩam sic ptibilẽ q̄ si tota aĩa ɔtinet oẽ. i. totũ corp⁹: vnaqueq̃ʒ ptiũ. i. vnaqueq̃ʒ potẽtiaꝝ aĩe ɔtinet aliqd. i. aliquã ptem corporis. hoc aũt. i. q̄ quelibet potẽtia determinet sibi aliquã ptem corpis assimilat̃ ipossibili. qꝛ qualẽ ptẽ aut quõ itell⁹ ɔtinebit aliquã partẽ corporis graue est fingere. naʒ si per figmẽtũ uellemus loqui nõ ẽẽt leue assignare quã ptẽ corporis determinet sibi intellect⁹ cũ ipse nullius partis corporis sit actus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Vident aũt & plãte decise viuẽ: & aĩaliuʒ q̃dã icisoꝝ tãq̃ʒ eãdẽ hñtia aĩam spẽ: & si nõ numero vnaqueq̃ʒ quidẽ ptiũ sensum hẽt & mouet s̃m locũ in q̃đdã tempus. L. 92.

¶ Remouet 3m errorẽ circa ptibilitatẽ aĩe. vʒ q̄ aĩa nõ est sic ptibilis s̃m potẽtias que singule potẽtie differãt adinuicẽ magnitudie & sbo. circa qđ duo facit. qꝛ p° facit qđ dictũ est. 2° remouet quãdã cauillationẽ possibilem fieri circa ꝑtacta ibi⌊ si aũt nõ ꝑmanẽt. ⌋ dicit ĝ: q̄ vident aũt & plãte decise viuere: & quedã ptes aĩaliuʒ decisoꝝ supple decise viuũt tanq̃ʒ illa sint hñtia eandẽ aĩaʒ spe. & si nõ nũo. & sbdit q̄ vnaqueq̃ʒ qdẽ illaꝝ ptiuʒ incisoꝝ aĩaliũ hẽt sensuʒ & mouet s̃m locũ in q̃daʒ tpe. i. usq̃ʒ ad aliqđ tẽpus. nã mẽbra aĩaliũ anulosorũ incisa: lʒ moueant per aliqđ tẽpus: nõ tñ diu cõtinuat in eis h⁹ mot⁹. ¶ Notãdũ aũt q̄ si plãte decise viuũt & si plãtant crescũt & uegetant: opꝫ q̄ in q̃libet pte reseruent oẽs potẽtie quas reqrit aĩa plãte: & si in vna parte reseruat vna potẽtia: utpote nutritiua: in alia v̾o pte reseruet alia potẽtia: utpote augmẽtatiua: tũc nõ quelibet ps plãte nutriret & augmẽtaret. qđ pʒ ẽe falsuʒ. & tunc plãte decise nõ viuerẽt nec crescerẽt: qđ ad sensuʒ pʒ ẽe falsuʒ. nõ ĝ sic est aĩa ptibilis s̃m potẽtias q̄ quelibet potẽtie differãt adinuicem magnitudine & sbo. ¶ Notãdũ aũt q̄ si diuidat aĩal anulosuʒ in qualibet pte reseruabit sensitiuũ & s̃m locũ motiuũ. nõ ergo he potẽtie sunt separabiles adinuicẽ magnitudine & subo. ergo tã per ea que videmus in plãtis q̃ʒ per ea que videmus in ptib⁹ quorũdã aĩaliũ incisoꝝ pʒ uerũ esse qđ dicebat. vʒ q̄ aĩa nõ est sic ptibilis s̃m potẽtias q̄ singule potẽtie differãt adinuicẽ magnitudine & sbiecto. ¶ Notãdũ aũt q̄ q̃ʒdiu plãta est vna ɔtinua. & q̃ʒdiu aĩal anulosuʒ nõ diuidit tãdiu est ibi vna aĩa nũo s̃m actum. diuisa aũt plãta uel diuiso h⁹ aĩali in qualibet parte reseruabit aĩa. & ille partes hñt eandẽ animã nõ numero sed specie. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Si aũt nõ ꝑmaneret: nulluʒ incõueniẽs est. instrũa eniʒ nõ hñt qb⁹ saluẽt nãm: sed nihilominus in utraq̃ʒ ptiuʒ oẽs existunt ptes: & siles spẽi sunt adinuicẽ: & toti adinuicẽ qdẽ: sicut que non separabiles sunt: toti aũt aĩe tanq̃ʒ indiuisibili existente. L. 93.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ possibilẽ fieri circa ꝑtacta. diceret eni aliq̃s q̄ mẽbra aĩalis diuisi nõ diu manẽt nec diu pñt viuẽ: sʒ h̄ nõ est q̄ quelibet ps nõ hẽat aĩaʒ: sʒ qꝛ nõ põt in eis ɔtinuari vita: qꝛ nõ hñt organa nã q̃libet ps decisa nõ hʒ os nec stõcũ qđ possit digerẽ cibũ. iđ ait. si aũt nõ ꝑmanẽt. i. si nõ diu viuũt ptes aĩal decise nullũ icõueniẽs est. qꝛ nõ hñt istrũa quib⁹ saluẽt nãʒ uł vitã: sʒ nihilomin⁹ tñ i utraq̃ʒ ptiuʒ aĩalis decisi existũt oẽs ptes. i. oẽs potẽtie q̄ reqrunt ad aĩam talis aĩalis. & sbdit q̄ h⁹ potẽtie sunt siles spẽi adinuicẽ: & toti adinuicẽ. sicut ille q̄ nõ sunt separabiles toti aut aĩa tãq̃ʒ ipa tota idiuisibili exñte. ¶ Notãdũ aũt q̄ quãto aĩa est magis pfecta tãto reqrit maiorẽ diũsitatẽ in organis: q̃ʒto v̾o est magis impfecta tãto reqrit minorẽ diuersitatẽ: ita q̄ aĩe impfecte q̃si in singlis ptib⁹ corpis exercerẽt oẽs opõnes suas. iđ huiusmodi potẽtie sunt adiuicẽ siles: qꝛ nõ separant magnitudie: sed sunt in

eodē subō ⁊ q̄si in q̄libet pte corpis reseruat̄ vnaque-q̄ȝ talis potētia. ergo sunt siles tales potētie. q̄r regrūt siles ptes corporis. ℂ Rursus h̄ potētie dicunt̄ siles toti aie. q̄r in eodē siles opōnes sūt in ptib⁹ corporis ⁊ in toto corpe. ipsa eni aia iperfecta dicit̄ eē indiuisibilis. q̄r nō diuidit̄ ita q̄ in vna pte corpis sit vna potentia ⁊ exerceat vnā opōnē: in alia vō sit alia potentia ⁊ exerceat aliā opōnē: sed in oib⁹ ptib⁹ corpis quodāmō reseruant̄ oēs ptes aie. ⌈ Ultimo cū dicit.

C. 94 ℂ **Uidet̄ aūt ⁊ que in plāns aia pncipiū qd-dā eē: hac eni solū coicāt ⁊ aialia ⁊ plāte: ⁊ ipsa quidē sepat̄ a sensibili principio: sensum aūt nullum sine hac habet.**

ℂ Remouet q̄rtum errorē circa ptibilitatē aie. vȝ q̄ aia nō est sic ptibilis s̄ȝ potētias q̄ sicē q̄dā potētie sepant̄ ab alijs: ita alie sepent̄ ab eis. q̄r uegetatiuū sepat̄ a sensitiuo. sensus aūt non sepat̄ ab eo: iō ait q̄ vi aūt ⁊ aia que est in plātis eē quodāmō pncipiū uegetādi. ⁊ subdit q̄ hac sola. i. sola uegetatia coicāt aialia ⁊ plāte: ⁊ ipa qdē uegetatiua separat̄ a pn° sensibili. i. a sensu: sed nullū aiatū hēt sensū sine hac. i. sine uegetatiua. q̄r l̄ȝ uegetatiuū sepet̄ a sensu: sēsus tn̄ nō sepat̄ a uegetatio.

ℂ Explicit pmus liber de aia.

ℂ Incipit liber secūdus.

Commēti primi

Ue qdē a priorib⁹ tradita sūt de aia dcā sūt. Iterȝ āt tāq̄ȝ ex pncipio redeam⁹: tētātes determinare qd est aia: ⁊ que utiq̄ȝ erit coīssima rō ipsius.

ℂ Postq̄ȝ phs determinauit de aia s̄ȝ opionē antiq̄rū. In pte ista determiat s̄m opionē ppriā. circa qd duo fac. q̄r p° ptiuat se ad dicēda. 2° exequit̄ de itēto ibi ⌊ Dicam⁹ itaq̄ȝ vnū qddā gen⁹ ⌋ Dic̄ g̃ q̄. q̄ sūt dcā. i. recitata ⁊ narrata: q̄ qdē sūt tradita de aia a priorib⁹. i. ab antiq̄s. iterȝ aūt tanq̄ȝ ex pn° redeam⁹ tētātes determiare qd est aia: ⁊ q̄ utiq̄ȝ erit coīssima rō ipi⁹. ℂ Nōn^m aūt q̄ sicē dictū fuit i plogo narrāde erāt opiones antiq̄rȝ q̄ten⁹ bn̄ dcā acceptarem⁹: male vō dcā renuerem⁹. ⁊ q̄r modicū aut nihil bn̄ dcm̄ iuētū fuit i eorȝ opionib⁹: iō ait q̄ q̄si a pn° vult redire ⁊ determiare de aia. talr̄ eni vult se hr̄e phs erga antiq̄s. ⁊ sic vult a pn° determiare de aia: ac si nihil eēt dictū ab eis. ℂ Nōn^m ēt q̄ de aia dupl̄r diffō dari pōt. vna cois: ⁊ alia ppa. cois eni diffō de aia hētur ex eo q̄ ipa est act⁹ corpis organici: sicē ⁊ q̄libet foia est act⁹ sue mãe. ppa vō diffo de aia inuestigari pōt cogscēdo ei⁹ potētias. nā ex diuisitate potentiarȝ aie ut put aliq̄ aia dat suo corpi q̄ viuat solū. aliq̄ vō q̄ viuat ⁊ sentiat: ⁊ aliq̄ qdē q̄ viuat sentiat ⁊ itelligat: iuestigare possum⁹ diuisitatē nãe ipi⁹ aie ⁊ dare q̄si ppriā diffinitionē ei⁹. ℂ Nōn^m ēt q̄ ubi nos hēm⁹ q̄ querēda est coīssima rō ipi⁹: in alia lr̄a hētur querēda est magis ppria rō ipi⁹: ⁊ utrūq̄ȝ aliq̄ mō fac̄ phs. Nā p° iuestigat coīssimā rōnē ipi⁹ aie dādo talē diffinitionē de ipa que cuilibet aie cōpetit. Postea determinat de diuisitate potētiarȝ aie q̄b⁹ cognitis aliq̄ mō habem⁹ viā ut magis spālr̄ cognoscam⁹ aiam. ⁊ ut formem⁹ de ipa magis ppriā ⁊ magis spālē rōnem.

Dubitaret forte aliq̄s. q̄r videt̄ hic phus cōtradicē his que i plogo dixerat. ibi eni videbat̄ innuē nō eē accipiēdā de aia rōnē cōem s̄ȝ spālē. hic aūt vult q̄ ⁊ coīssima rō ei⁹ accipienda sit ℂ Dōm q̄ itellect⁹ itelligēdo rē diffōnē format. que diffō ē expssiua ⁊ significatia q̄dditatis rei: ⁊ p h̄ diffōnē formatā ab itellectu itelligim⁹ rerȝ q̄dditates. ℂ Diffinitio g̃ dupl̄r pōt cōparari ul̄ ad ipas q̄dditates rerȝ q̄rū est significatia. uel ad ipȝ itellectū cui deseruit put telligit h̄ q̄dditates. vn̄ ⁊ cōmētator in. 7. meta. ubi dat diffā iter diffōnē dialecticā ⁊ meta. ait hec duo ptinē ad diffōnē. s. q̄ sit significatia q̄dditatis rerȝ ⁊ q̄ sit organū ⁊ istrm̄ itellect⁹ deseruiēs ei ad itelligēdū q̄dditates ipas. cū g̃ q̄rit̄ utrȝ de aia ul̄ de aliq̄ alia re reddēda sit diffō cois ⁊ gn̄al. si cōparam⁹ diffōnē ad ipaȝ rē cui⁹ ē significatia sic semp diffō gn̄alis ⁊ cois ē iproppa q̄r gen⁹ pp̄e nō dic̄ foiaȝ vnā nec q̄dditatē vnā ul̄ ypostasiȝ vni. i. imo ut diximus i p° hui⁹. nā gn̄is put cōpat̄ ad ul̄e qd ē in itellectu est ɔcept⁹ sūpt⁹ ex tenui singlarū silitudie. s̄ȝ si cōparem⁹ diffōnē ad itellm̄ ut deseruit ad itelligēdū. q̄r sūt nobis p° nō ɔfusa magis: ⁊ cogscēdo coia pcedim⁹ in cognitionē ipāliū: nō sūt abyciēde diffōnes cōes. phs itaq̄ȝ inuebat supi⁹ nō eē dādaȝ cōeȝ ⁊ gn̄alē diffōnem ipi⁹ aie. pp̄ iproprietatē quā hn̄t h̄ diffōnes ex pte rerȝ. hic aūt dic̄ q̄rēdā eē coīssimam diffōnē ipi⁹ aie. pp̄ h̄ q̄ tales diffōes ⁊ si hn̄t aliq̄ȝ iproprietatē ut cōpant̄ ad res: sūt tn̄ organa ⁊ istra deseruientia itellectui ad cogscēdas nãs rerū. ⌈ Deide cū dicit.

ℂ **Dicim⁹ itaq̄ȝ vnū qddaȝ gen⁹ eorȝ q̄ sūt subaȝ ipaȝ: hui⁹ āt aliō qdē ē sicē mãȝ: q̄ s̄m se qdē nō ē h̄ aliqd: aliō aūt formā ⁊ spēȝ: s̄m quā iam dr̄ h̄ aliqd: ⁊ tertiā que ex his**

ℂ Exeqt̄ de itēto. circa qd duo fac̄. q̄r p° iuestigat de aia diffōnē cōeȝ oi aie. 2° q̄r nō ē sistēdū in diffōne cōi. inq̄rit circa aiaȝ diffōnes spāles ⁊ ppas ibi ⌊ Qm̄ aūt ex icertis. ⌋ Circa p^m tria fac̄. q̄r p° uenat̄ ptes ponēdas i diffōne aie. 2° ɔcludit diffōnē ei⁹ tāq̄ȝ uenatā. 3° declarat q̄dā declarāda circa diffōnē ipi⁹. 2ª ibi ⌊ Nec̄e est g̃. ⌋ 3ª ibi ⌊ Uic aūt dr̄. ⌋ ℂ Ad euidētiā pme ptis. sciēdū q̄ aia ⁊ ois foia que ē pfectio mãe hēt silēȝ diffōnē diffōnib⁹ accn̄tiū. q̄r sicē in diffōnib⁹ accn̄tiū ponit̄ sbȝ qd est pter eorȝ eēntiā: sic in diffōnib⁹ taliū formarȝ ponit̄ mã uel corp⁹ qd ē pter eēntiā forme. he g̃ diffōnes ⁊ ille sūt p additamēta. in diffōnib⁹ aūt p additamēta ut tradit phs. 7. meta. ē modus ɔ̄rri⁹ respcū diffōnū sbarū. nā in diffōnib⁹ sbarȝ q̄ nō sūt p additamēta qd ē sbl potētiale se hēt ut gen⁹: ⁊ qd ē foiale se hēt ut dr̄ia ut si aial rōnale est diffō hois aial i hac diffōne se hēt q̄si potētiale ⁊ ut mã: ⁊ rōnale se hēt q̄si actuale ⁊ ut forma: s̄ȝ i diffōnib⁹ accn̄tiū est eɔ̄rio. nā si diffiniat̄ sym⁹ qd ē nasus cau⁹: li curu⁹ se hēt q̄si gen⁹: ⁊ nasus qd est sbm ⁊ mãle respcū ei⁹ se hēt q̄si dr̄ia. Nā sicē aial est cōe ad oē sensibile: addito tn̄ ei h̄ qd ē rōnabile ɔ̄hit ipȝ ⁊ ɔstituit hāc spēȝ sbe q̄ est hō: sic cauū est cōe ad oē pfūdū. ⁊ addito sibi naso ɔ̄hit̄ ⁊ ɔstituit̄ h̄ accn̄s qd ē symus: sic ēt i diffōne formarū se hēt. nā eē actū p^m uel eē actū sbalē est cōe cuilibet forme sbali: s̄ȝ eē actū sbalē ⁊ p^m corpis phici potētia vitā hn̄tis ē ppriū aiarū. in hac g̃ diffōne ea q̄ se tenēt ex pte act⁹ se hn̄t q̄si gen⁹. s̄ȝ ea q̄ se tenēt ex pte potētie ⁊ ex pte corpis se hn̄t q̄si dr̄ia. i uenādo g̃ ptes positas in diffōne aie duo fac̄. q̄r p° uenat̄ ea q̄ se tenēt ex pte act⁹ siue gn̄is. 2° ea q̄ se tenēt ex pte corpis uel ex pte dr̄ie. 2ª ibi ⌊ Sube aūt maxie. ⌋ ea āt que in diffōne aie se tenēt ex pte act⁹ ⁊ ex pte gn̄is sūt tria. nā aia est act⁹ sbalis ⁊ pm⁹. Circa p^m g̃ tria fac̄. s̄ȝ q̄ tres diuisiōes ponit. nā p° ponit quādā diuisionē p quā vult hr̄e q̄ aia est qd sbale. 2° ponit diuisionē aliā p quā uenat̄ q̄ aia hēt rōnē act⁹. 3° ponit diuisionē tertiā p quā hēri pōt q̄ aia est act⁹: nō q̄libet: sed pm⁹. ex his g̃ trib⁹ diuisiōib⁹ uenari possum⁹ q̄cūq̄ȝ in diffinitiōe aie tenēt se ex pte gn̄is ⁊ ex pte act⁹. 2ª diuisio icipit ibi ⌊ Est āt mã. ⌋ 3ª ibi ⌊ Et h̄ dupl̄r. ⌋ Dic̄ g̃ q̄ nos ulq̄ȝ possum⁹ dicē sbaȝ eē vnuȝ qddā gen⁹ eorȝ q̄ sūt. i. eē qddā gen⁹ entis ⁊ h° qdē sbe aliō qdē se hēt sicē mã qd s̄ȝ se nō est in actu. aliud aūt se hr̄e dicim⁹ q̄si formā ⁊ spēȝ s̄ȝ quā dr̄ iā h̄ aliqd in actu. ⁊ ē dare tertiā sbaȝ q̄ est cōposita ex his. vȝ ex mã ⁊ forma. est g̃ h̄ diuisio: q̄ alia ē sba mã: alia forma: ⁊ alia cōpositū: ex q̄ diuisiōe hr̄e vult q̄ aia que est forma est sba uel est qd sbale.

Dubitaret forte aliquis. utrū sūba que est genus pdicat de mā ꝛ de forma. ꝛ videt ꝙ sic. qꝛ phs in hoc loco sbam que est qͦdam genus entis diuidit in mām ꝛ formā ꝛ cōpositū qͦd non esset nisi sba que est genus de mā ꝛ forma pdicari posset. ℭ In ꝯriū est: qꝛ pncipia nō sunt in gn̄e nisi per reductionē: sed qͦd est in gn̄e per reductionē de eo nunq̄ȝ pdicat gen⁹. mā ḡ ꝛ foꝛa q̄ sūt pn͞a in gn̄e sbe, p tāto sūt in hͦ gn̄e. qꝛ pncipiata ul' cōposita ex mā ꝛ foꝛa sūt in gn̄e. de ipis ḡ pncipiatis pdicabit gen⁹: de pncipijs vͦo pdicari nō poterit. ℭ Dō ꝙ duplici via uenari possimus sbaȝ q̄ ē gen⁹ nō pdicari de mā ꝛ foꝛa. pͣ via sumit ex eo ꝙ gen⁹ hȝ ꝙ rōne toti⁹. mā vͦo ꝛ foꝛa rōne ptis. 2ͣ vͦo sumit ex analoͣ repta iter sbaȝ māȝ foꝛaȝ ꝛ cōpoͫ. pͣ via sic pȝ. Nā ut dī in top. ꝯ rōnē gn̄is est nō pdicari eēntialr̄. ꝛ qꝛ ps nō pdicat eēntialr̄ de toto: cū sba q̄ est gen⁹ pdicet eentialr̄ de sba cōposita ex mā ꝛ foꝛa. pdicat eni eēntialr̄ de ipa spe ut de hoie ul' de capra q̄ intelligit ı eē ꝯposita. qre cū mā ꝛ foꝛa sunt ptes sbe cōposite: si sba q̄ est gen⁹ pdicaret de hͦ ptib⁹ cū sba sic accepta dicat totū ꝛ pdicet eēntialr̄ de sba cōposita dicēte totū. tūc totū pdicaret de suis ptib⁹. cū ḡ vnū totū sit mlte ptes si totū pdicat de suis ptib⁹. tūc vnū eēt mlta tota: qͦd est icōueiēs. iō dī. 6. top. ꝙ si gen⁹ pdicaret de dīa vnū aial eēt mlta aialia. hāc at rōnem ꝙ sba q̄ est gen⁹ nō pdicet de mā. qꝛ dic̄ totū: ꝛ mā ptē. tāgit Cōmē. in 2ͦ meta. sup illo cͦ. qm̄ in fūdamēto nāe. ubi ait dīā eē iter gen⁹ ꝛ māȝ. qꝛ mā dic̄ poᵘᵐ purā: genus at dic̄ qd mediū iter poᵘᵐ ꝛ actū: ac si diceret ꝙ gen⁹ dic̄ qd cōpositū ex actu ꝛ poᵃ. mā vͦo dic̄ ipsam poᵃᵐ. ideo dīa est iter gen⁹ ꝛ māȝ ꝛ sba q̄ est gen⁹ pdicari de mā nō pōt. sic ēt dicē possum⁹ ꝙ qꝛ gen⁹ dic̄ qd cōpositū ex poᵃ ꝛ actu: de foꝛa q̄ dic̄ ipm actū pdicari nō poterit. ℭ Uiso sbaȝ q̄ ē gen⁹ nō pdicari de mā ꝛ foꝛa: ex eo ꝙ hȝ rōnē toti⁹. ille vͦo rōnē ptis. Restat vidē quō hͦ pdicatio stare nō possit pp analogiā reptā i ipsis. Sciendū ḡ ꝙ lȝ uera vniuocatio sit solū in spe spālissima ꝛ oē gen⁹ ꝯtineat analogiā quādā: aliq̄ tn̄ analoͣ tollit nāȝ gn̄is. analogia eni q̄ repit in gn̄e sumit ex eo q gen⁹ nō dic foꝛma vnā: sȝ plēs: ꝛ ille plēs foꝛe pfectiōe ꝛ dignitate se excedūt. nā si bn̄ seq uolum⁹ pypateticorū viā nō sūt due foꝛe q̄ sūt eq̄lis pfectiōis ꝛ q̄ eq̄lr̄ participēt suū gen⁹. analogia ḡ ꝫm magis pfectū ꝛ ipfectū repit in gn̄e: sȝ analogia ꝫm cām ꝛ cātū tollit rōnē generis. nā lȝ aial pfecti⁹ repiat in hoīe q̄ȝ in leone. hō tn̄ nō est cā q̄re aial de leone pdicet. nā si h eēt: aial nō eēt gen⁹: sȝ eēt analogū tali analogia q̄ tolleret rōnē gn̄is. cū ḡ mā hēat ꝙ sit sba ꝛ aliqd in actu p formā. cōpositū vͦo sit h aliqd ꝛ sba p māın ꝛ formā ex qb⁹ cōponit. sba dī analogice de mā foꝛa ꝛ cōposito ꝫm analogiaȝ acceptā penes cām ꝛ cātū. ꝛ qꝛ h tollit rōnē gn̄is ꝯcedēdū est sbaȝ q̄ est gen⁹ nō pdicari de illis trib⁹: sȝ sbaȝ que est qd analogū. qͦd vͦo obijciebat de pho ualde sināter logt si ꝯsideret text⁹ ei⁹. nō eni ait sbaȝ q̄ est genus pdicari de mā foꝛa ꝛ cōposito: sed dicit ꝙ sūba est qͦdā gen⁹ entis ꝛ hͦ sbe. aliͦ qdē est mā aliͦ foꝛa. mā ḡ nō est sba q̄ est gen⁹: sȝ est aliqb⁹ hͦ. qꝛ est po eius uel pn͞m respectu ipi⁹. ꝛ sic mā nō est sba q̄ est gen⁹. sed est aliqd hͦ sic nec foꝛa sola. ergo sba 3ͣ q̄ est cōposita est illa de q̄ eēntialr̄ pdicat sba q̄ est genus. ⌈ Deīde cū dic̄.

ℭ **Est at mā qdē pō: spēs at ē endelechia.**

ℭ Ponit scdaȝ dīsionē dicēs: ꝙ est aūt mā q̄dā poᵃ spēs aūt. i. foꝛa est endelechia. i. pfectio ꝛ act⁹. ℭ Notāduȝ aūt ꝙ sic ex pͣ dīsiōe uoluit phs ꝙ aīa eēt qd sbale: qꝛ est foꝛa ꝛ sba dī de mā ꝛ foꝛa ꝛ ꝯposito. sic phs ex hac dīsiōe vult hīc ꝙ aīa sit act⁹. qꝛ est foꝛa ꝛ foꝛa est qdaȝ actus sicut mā est q̄dā potētia. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Et hoc dupl'r. hoc quidem sicut sciētia: illud autem sicut considerare.**

ℭ Ponit 3ᵃᵐ dīsionē dicēs. ꝙ ꝛ h. i. act⁹ dī dupl'r. naȝ h qdē est sic scia. i. sic act⁹ pmus. illͦ aūt est sic ꝯsiderare i. sic act⁹ scdͦs ex hac aūt dīuisiōe hīc vult ꝙ aīa sit act⁹ nō quilibet sed primus. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Substātie āt maxīe vident eē corpa. Et hoꝝ phisica: hec enim alioꝝ pncipia.**

ℭ Postq̄ȝ uenat⁹ est ptes diffōnis aīe tenētes se ex parte act⁹ ꝛ ex pte gn̄is. in pte ista uenat hͦ ptes tenentes se ex pte corpis: ꝛ q̄ si ex pte dr̄e. Circa qͦ tria facit: qꝛ pmo uenat hāc pticulā ꝙ est act⁹ corpis phisici. 2ͦ ꝙ est act⁹ vitā hn̄tis. 3ͦ q est act⁹ hn̄tis vitā nō q̄cūq̄ȝ mō: sȝ in potētia. 2ͣ ibi⌊ Sȝ phisicoꝝ. ⌊3ͣ ibi⌊ Quare oē corpus. ⌋Dic̄ ḡ ꝙ maxīe sbe vident eē corpa ꝛ hoꝝ. s. de nūo corpoꝝ maxīe sūt sbe corpa phisica: qꝛ h sūt pn͞a alioꝝ. ℭ Notādū aūt ꝙ dicit corpa eē maxīe sbas nō ꝙ maxīe hēant eē ul' ꝙ plus hēant de entitate q̄ȝ alia: sȝ dnr̄ maxīe eē sbe. qꝛ maxīe sunt manifeste: ꝛ plus apparet sensib⁹ nr̄is eas eē sbas. ℭ Notādū ēt ꝙ oēs forme artificiales sunt accn̄tia: ut vult Cōmē. pͦ phiᵉ. tota ḡ sba artificialiū est mā. corpa ḡ phisica sunt magis sbe q̄ȝ artificialia. qꝛ artificialia sūt sbe solū rōne māe. phisica vͦo sūt talia nō solū rōne māe: sȝ ēt rōne forme. est aūt ꝛ alia rō q̄re corpa phisica sūt magis sbe. qꝛ sp accn̄s psupponit sbaȝ. ꝛ sba hēt rōnē pncipij respectu accn̄tis. ꝛ qꝛ ars psupponit nāȝ ꝛ nālia sūt pn͞a artificialiū: ut lapides ꝛ ligna sūt pn͞a dom⁹: ꝛ ferrū est māle pn͞m cultelli ꝛ ferre: oȝ talia eē magis sbas q̄ȝ artificialia corpa. ℭ Notādū ēt ꝙ cū aīa hēat rōnē pncipij: ꝛ cū corpa aīata sint pͣ i gn̄e corpoꝝ: si aīa est act⁹ aliq̄ꝝ corpoꝝ: dignū ē eā eē actū corpoꝝ phisicoꝝ. uēata ē ḡ illa pticl'a ꝙ aīa est act⁹ corpis phisici. ⌈ Deīde cū dic̄.

ℭ **Phisicoꝝ āt alia qdē hn̄t vitā: alia aūt nō hn̄t. Uitā āt hīc dicim⁹ id qͦ p seipȝ alimētū: ꝛ augmētū: ꝛ decrementuȝ habet.**

ℭ Uenat pticulā aliā. vȝ ꝙ aīa est act⁹ corpis hn̄tis vitā. ait: ḡ ꝙ phiᶜ. corpoꝝ alia qdē hn̄t vitā: alia āt nō hn̄t. ꝛ sbdit ꝙ vitā hīc dicim⁹ id qͦ p seipȝ alimētū ꝛ augmētū ꝛ decremētū hēt. ꝛ tūc est supplēdus text⁹ ꝛ cum corpa aīata p se nutriant ꝛ hēant augmētū ꝛ decremētū. opȝ talia corpa hēre vitā. Est ḡ aīa actus corpis phisici. nō cuiuslibet: sed hn̄tis vitā. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Quia oē corp⁹ phisicū pticipās vita sba erit. sba aūt sic sicut cōposita. ℭ Qm̄ aūt est corp⁹ ꝛ hͦ⁹ vitā hn̄s: neq̄ȝ utiq̄ȝ erit corp⁹ aīa: nō est eni eorū q̄ in sbo corp⁹: magis autem sicut subiectuȝ ꝛ materia est.**

ℭ Uenat pticulā aliā. vȝ ꝙ aīa ē act⁹ corpis phici hn̄tis vitā: nō q̄cūq̄ȝ mō: sed poᵃ. dicit ḡ: q̄re oē corp⁹ phisicū pticipās vita sup. in actu sba erit. sba aūt sic sic cōposita. ꝛ sbdit: qm̄ aūt est corp⁹ ꝛ hͦ corp⁹. s. cōpositū qͦ est hn̄s vitā. s. i actu: ꝛ supplēdū est ꝙ corp⁹ qͦ ponit in diffōne aīe est hͦ corp⁹ cōpositū sic hn̄s vitā: nec ēt utiq̄ȝ corpus qͦ ponit in diffōne aīe est ipa aīa. qꝛ tale corpus nō est eoꝝ q̄ sūt in sbo: sȝ magis est ipȝ sbm uel sic ipa mā. cōplēda est ḡ rō phi: ꝙ si corpus qͦ ponit in diffōne aīe nō est corpus cōpositū actu hn̄s vitam: nec est ipa aīa q̄ est in corpe sic in sbo: sȝ hͦ corpus se hȝ sic sbm ꝛ mā. qꝛ qͦ est tale: est potētia hn̄s vitaȝ. aīa ḡ est act⁹ corpis hn̄tis vitā nō quocūq̄ȝ mō: sed in potētia.

Dubitaret forte aliquis. cui⁹ corpis sit actus aīa. ꝛ videt ꝙ corporis cōpositi. nā bn̄ dictū est: ꝙ aīa est forma hoīs ꝛ est forma aīalis ꝛ per ꝯn̄s est forma illius corporis qͦ pdicat de hoīe ul' de aīali: sed tale corpus est corpus cōpositū. ḡ aīa est

foīa corpis cōpositi:sed foīa ⁊ act⁹ sunt idē:ḡ aīa est act⁹ corpis cōpositi. ℭ In ɔ̄rīu est phs q̄ vult q̄ corp⁹ cui⁹ est act⁹ aīa non sit ipm corpus cōpositū nec sit ipa aīa:sed magis est mā ⁊ sb̄m. ℭ Scd̄m q̄ aliđ est querē. utꝝ aīa sit foīa aīalis ul' corpis cōpositi. ⁊ utꝝ aīa uel corp⁹ cōpositū ponaƚ i diffōne aīe. nā ⁊ si ɔcedit pōt q̄ aīa sit foīa corpis cōpositi:corp⁹ tn̄ cōpositū nō cōponiƚ in diffōne aīe. nā cū tale corp⁹ icludat formā si poneret in diffōne forme idē poneret i diffōne sui:q̄re cū h̄ loquaƚ phs nō de q̄cūqȝ corpe cui⁹ act⁹ est aīa:sed de corpe qđ poniƚ in diffōne aīe:bn̄ dictū est. q̄ cū diffiniƚ aīa q̄ aīa est act⁹ corpis:li corpis nō dicit corp⁹ cōpositū:nec dicit ipam aīam:sȝ dicit alterā ptē cōpositi ut māȝ ⁊ sb̄m. ℭ Possum⁹ aūt alr̄ r̄ndē q̄ foīa p se ⁊ p̄ᵒ iformat māȝ ⁊ est act⁹ ei⁹. si aūt est act⁹ cōpositi h̄ non est rōne q̄ cōpositū est. q̄ cū cōpositū icludit formam: idē eēt act⁹ sui. cōpositū itaqȝ nō s̄m se totū iformaƚ a foīa:sȝ rōne alteri⁹ ptis ut rōne māe. ḡ ista est p se ⁊ p̄ᵒ. q̄ foīa est act⁹ māe:q̄ aūt sit act⁹ cōpositi. h̄ est rōne ptis mālis exn̄tis in ipa foīa. ḡ est act⁹ māe p se ⁊ p̄mo: ⁊ aīa p se ⁊ p̄ᵒ ē act⁹ corpis qđ respectu ei⁹ se hȝ sic mā ⁊ sb̄m:ut hic phs ait. est tn̄ act⁹ corpis cōpositi uel est actus ipsius aīalis nō p se ⁊ p̄mo: sed rōne ptis mālis exn̄tis in ipo:⁊ ex ɔ̄trīu:ut rō supior ondebat. ⁊ p h̄ pȝ solō ad obm̄:quō aūt tale corpus qđ cōponiƚ in diffōne aīe:⁊ qđ se hȝ sic mā ⁊ sb̄m sit potētia vitā h̄ñs:in sequēti lectiōe clarius ostēdeƚ. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Necē ē ḡ aīaȝ sbaȝ eē:sic spēȝ corpis phisici potētia vitā h̄ñtis. ℭ Suba āt act⁹ est

Cō.5 ⁊ pfectio huiusmodi igiƚ corporis actus.

ℭ Uenatis ptib⁹ positis in diffōne aīe ɔcludit diffōnem ipaȝ tanq̄ȝ uenatā dicēs:q̄ necesse est ḡ aīaȝ eē sbaȝ sic spēȝ. i. sic formā ⁊ actū corpis phisici. i. nālis poᵃ vitā h̄ñtis. ⁊ sbdit q̄ aīa aūt est sba q̄ est act⁹:⁊ q̄ h⁹ᶦ igiƚ corporis. s. poᵃ vitā h̄ñtis actus. s. est. ⌈ Deinde cuȝ dicit.

ℭ Hoc āt dr̄ duplr̄:ali⁹ qdē sic scia:ali⁹ qdē sic ɔsiderare. mātfestū est igiƚ:q̄ aīa ē act⁹ sic scia:i existē eni aīaȝ ⁊ somn⁹ ⁊ vigilia ē: ꝓportiōale āt vigilātia qdē ipi ɔsiderare:

Cō.6 somn⁹ āt ipi h̄re ⁊ nō opari. ℭ Prior āt gn̄atiōe in eodē subo scia est. vn̄ aīa est p̄mus act⁹ corpis phisici potētia vitā h̄ñtis.

ℭ Declarat q̄dā declarāda circa diffōnē aīe. dixerat eni se uelle iuestigare coīssimā rōnē aīe. ⁊ ēt dixerat q̄ necesse est aīaȝ eē sic actū corpis phisici. duo ḡ sunt declarāda circa h⁹ᶦ diffōnē. p̄mo q̄ h⁹ᶦ diffō sit coīssima. 2ᵒ q̄ ptes posite in diffōne aīe sunt de rōne ei⁹: ⁊ q̄ diffō aīe sit ɔueniēter assignata. duo ḡ facit:q̄ p̄ᵒ ondit diffōnē aīe eē coīssimā:ul' ꝓbat eā eē cōem oī aīe. 2ᵒ ostēdit ipaȝ eē ɔueniēter assignatā ibi ⌊ Un̄ nō opȝ querere. ⌋ Circa p̄ᵐ tria facit:q̄ p̄ᵒ ondit p̄dictā diffōnē eē cōem oī aīe:q̄ȝtū ad ea q̄ se tenēt ex pte act⁹. 2ᵒ q̄ȝtū ad ea q̄ se tenēt ex pte corpis. 3ᵒ ex his q̄ dixerat ɔcludit ɔ̄nē itētā asserēs diffōnē datā de aīa cuilibȝ aīe eē cōeȝ. 2ᵒ ibi ⌊ Tale aūt qđcūqȝ. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Si aūt aliqđ cōe. ⌋ Dic̄ ḡ q̄ h̄ aūt. s. act⁹ duplr̄ dr̄. ali⁹ aūt sic sba. i. sic act⁹ p̄mus. ali⁹ aūt sic ɔsiderare. i. act⁹ scđs. manifestuȝ est ḡ q̄ aīa se hȝ sic scia. i. sic act⁹ p̄mus. nā in existē aīaȝ. i. p hoc q̄ aīa existit in aīalib⁹ ⁊ somnus ⁊ vigilia est. i. inest ipsis aīalib⁹:⁊ addit q̄ vigilātia est ꝓportionabile ul' est sile ut hȝ alia lr̄a ipsi ɔsiderare. i. ipsi actui 1ᵒ. somnus autē sile est ipsi h̄re sciaȝ ⁊ nō opari p eā. in eodē ḡ scia prior est gn̄atiōe q̄ȝ ɔsiderare. vn̄ sequiƚ q̄ aīa est act⁹ p̄mus corpis phisici potētia vitā h̄ñtis. tūc ḡ est supplēda lr̄a q̄ cū h̄ sit cōe oī aīe eē sic actū p̄mū diffō data de aīa coīssima est q̄ȝtū est ex pte act⁹. ℭ Notādū q̄ cū aīal semp h̄eat aīaȝ:nō tn̄ semp vigilat:⁊ cū p̄us itelligitur aīal. uel aliđ corpus aīatū h̄re aīaȝ q̄ȝ opari p ipaȝ:aīa magis assilaƚ somno ⁊ scie q̄ȝ ipsi vigilare ⁊ ɔsiderare. bona est ḡ ꝓbō phi. q̄ q̄ in aīali ⁊ in eo in q̄ existit aīa iest somnus ⁊ vigilia. iō aīa nō assilaƚ vigilie nec actui 2ᵒ:q̄ si h̄ eēt cū aīal semp h̄eat aīaȝ nō ei iesset somnus sed semp vigilaret. ḡ aīa magis erit act⁹ p̄mus q̄ȝ scđs. ⁊ q̄ h̄ est cōe oī aīe eē h⁹ᶦ actū diffō data de aīa q̄ȝtū est ex pte act⁹ cuilibet aīe est cōis. ℭ Notādū ēt q̄ s̄ȝ phs in .9. meᶜᵉ. gn̄atiōe ul' tpe in eodē potētia p̄cedit actū. lȝ simplr̄ act⁹ p̄cedat potētiā. ⁊ q̄ h̄ñs actū p̄mū ut habitū ul' formā est in potētia ad actū secūdū ut ad opōnē. in eodē. i. respectu eiusdē gn̄atiōe ul' tpe p̄us intelligiƚ aliquis h̄ere sciam q̄ȝ ɔsiderare s̄m ipam ⁊ habere aīam q̄ȝ operari s̄m eam. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Tale āt qđcūqȝ orgāicū:organa āt ⁊ plātaꝝ ptes sūt:ḡ penit⁹ simplices: ut folium fructiferi coopimentū:fructiferuȝ aūt fructus: radices v̄o ori similes sunt:utraqȝ enim trahunt alimentum.

ℭ Ondit diffōnē p̄dictā eē cōem q̄ȝtū ad ea q̄ se tenēt ex pte corpis dicēs:qđcūqȝ corp⁹ cui⁹. s. act⁹ est aīa tale est organicū. nā organa aūt ⁊ ptes plātaꝝ sunt:sed h⁹ᶦ organa ul' h⁹ᶦ ptes sunt q̄si penit⁹ simplices. i. nō h̄ñt tantā diuūsitatē sic ptes ⁊ organa aīaliū. q̄ aūt in plātis sit assignare organa. pȝ. q̄ foliū est ut coopimētū corticis ul' fructiferi. i. illi⁹ ptis ubi fruct⁹ nasciƚ. ⁊ fructiferꝝ. i. pᵒ illa ubi fruct⁹ nasciƚ facta est gr̄a fruct⁹. radices v̄o in plātis sunt siles ori. nā utraqȝ trahūt alimētuȝ. per ora eni aīalia trahūt alimētum:plāte v̄o per radices. ℭ Notādū aūt viȝ rōnis phi in h̄ ɔsistē q̄ si corpa plātaꝝ:de qb⁹ min⁹ vr̄:sunt organica ⁊ phica h̄ñtia vitaȝ multomagis h̄ erit in aliis corpib⁹ alioꝝ aīatoꝝ. ergo q̄ȝtū est ex pte corpis: diffō data de aīa cois est oī aīe: cū q̄libet aīa sit act⁹ corpis phisici. ℭ Notādū etiā q̄ organū dr̄ oē illud qđ est ad aliđ ordinatū. eo ḡ ipo q̄ folia ordināƚ ad tegēdū cortices fructuū ul' ad tegēduȝ ptes fructiferas arboris:⁊ partes fructifere facte sunt ꝓpter fructū:⁊ radices ꝓpter assumptionem nutrimēti:opȝ in ipa plāta distinguē organa:lȝ nō sit ibi tāta diu̇a organoꝝ quanta in aīalib⁹. ⌈ Deinde cū dicit.

ℭ Si āt aliqđ cōe i oī aīa oȝ dicē: q̄ erit utiqȝ act⁹ p̄mus corporis organici phisici.

ℭ Concludit ex dictis diffōnē datā de aīa esse cōem oī aīe dicēs:q̄ si opȝ dicē aliqđ cōe eē in oī aīa. i. si opȝ dicere aliquā diffōnē eē cōem oī aīe:erit utiqȝ ista q̄ est act⁹ p̄mus corpis organici phisici. ℭ Notāduȝ aūt q̄ si hec diffō nō est cois oī aīe ul' h̄ eēt ex pte act⁹. q̄ non ois aīa eēt act⁹ p̄mus uel ex pte corpis. q̄ nō oē corp⁹ aīatū eēt organicū phisicū:sed cū ondsuȝ sit oēm aīam eē actū p̄mū ⁊ oē corp⁹ aīatū ēt plātaꝝ qđ min⁹ vr̄ esse organicū phisicū:pȝ diffōnē p̄dictā oī aīe eē cōem.

Unde nō opȝ querē:si vnū est aīa ⁊ corpus:sic neqȝ opȝ querē:si vnuȝ est cera ⁊ figura:neqȝ oino vniuscuiusqȝ mā:⁊ id cui⁹ est mā:hoc eni vnū ⁊ ens:cū multiplr̄ dicanƚ:qđ ꝓp̄e est actus.

ℭ Postq̄ȝ phs uenat⁹ est diffōnē aīe ⁊ ondit diffōnē illaȝ esse cōem oī aīe. in pte ista ondit diffōnē illā eē conueniēter assignataȝ. Circa qđ duo facit:q̄ p̄mo facit qđ dictū est. scđo ex his que dixerat cōcludit aīam q̄ȝtum ad aliquas suas ptes isepabilē eē a corpe ibi. ⌊ Quod qdē igiƚ nō sit aīa. ⌋ Circa p̄ᵐ q̄tuor facit s̄ȝ q̄ q̄si 4ᵒʳ ɔ̄tigerat circa diffōnē aīe. dicebaƚ eni q̄ aīa ē act⁹ sbalis

ꝛ pm⁹ corpis organici phisici potētia vitā hñtis. p° ꝗ oñdit ꝯuenienter eē assignatū: ꝛ dcm̄ ꝙ aia ē act⁹. 2° ꝙ aia ē act⁹ sbal ꝛ pm⁹. 3° ꝙ ē act⁹ corpis organici phisici. 4° ꝙ est act⁹ po^a vitā hñtis. 2ª ibi ⌊ Uīr quidem igit. ⌋ 3ª ibi ⌊ Cōsiderare aūt ī ptib⁹. ⌋ 4ª ibi ⌊ Est aūt nō abycīens aiaʒ. ⌋ Dicit ꝗ. vñ pʒ ꝙ nō oʒ querē. si vnū est aia ꝛ corp⁹: sicut nec oʒ querē si ꝯtigit eē vnū cerā ꝛ figurā: neq̄ oino vniuscuiusq̄ mām ꝛ cui⁹ est mā. ħ eni vnū ꝛ eē cū multiplr dicant qd ppe act⁹ est. ℂ Notādū aūt ꝙ fatuū eēt querē quō ex corpe ꝛ albedie fiat corp⁹ albū cū de rōne albedis sit albificare corp⁹ in q̄ existit. sic quia act⁹ ꝛ for^a rei est ipa vnitas ei⁹ ꝛ est illd a q̄ res hēt esse ꝛ vnū eē: fatuuʒ est querē quō ex po^a ꝛ actu: ꝛ ex mā ꝛ for^a fiat vnū. nā sicut de rōne albedis est facē albū. sic q² for^a est ipa vnitas rei de rōne ei⁹ est dare eē ꝛ facē vnū. ītēdit ꝗ phs talē rōnē. illd qd de se est vnitas q̄dā ꝛ de se ē apta nata facē vnū cū mā: oʒ dici act⁹ ꝛ for^a: sʒ aia de se est q̄dā vnitas: ꝛ de se est apta nata facē vnū cum corpe. ꝗ est act⁹ ꝛ for^a corpis. ℂ Non^m ēt ꝙ eē actu nō est ppriū for^e sbali: imo cōpetit oi for^e: eo enim ipso ꝙ corp⁹ est ī po^a ad aiaʒ: ꝛ cera est in po^a ad figurā fit vnū ex corpe ꝛ aia ꝛ ex cera ꝛ fig^a. nā cū dicat eē ꝛ vnū multiplr: q² aliqd est ī po^a: aliqd est ī actu: aliqd hʒ vnitatē in po^a: aliqd ī actu. q² ppe vnū ꝛ eē cōpetit ipi actui. io ab actu ꝛ for^a res hʒ eē ꝛ vnitatē. ꝛ p se resultat ens ꝛ vnū ex for^a ꝛ eo cui⁹ est for^a ul' ex actu ꝛ eo cui⁹ ē act⁹.

Dubitaret forte aliqs. utꝝ fiat vnuʒ ex aia ꝛ corpe ꝛ ex mā ꝛ forma: ꝛ ulr ex po^a ꝛ actu. ℂ Dōm ꝙ cū q̄rit utꝝ ex mā ꝛ forma ꝛ ulr ex po^a ꝛ actu fiat vnum aut est h⁹ qd introducta. q² dubitatur de mō vnitatis: aut q² q̄rit vnitatis cā. si introducta est pp modū dici oʒ ꝙ sic agēs ꝯiūgit patiēti sm vtutē sic forma vnit māe sm eēntia. ꝛ q² sic a vtute egreditur opa: ita sic ab eēntia egredit eē. io sic ex actiuo ꝛ passiuo fit vnū sm opōnes: q² agētis ꝛ patiētis est vnus act⁹. ut phs ait 3° phi^c. sic ex mā ꝛ forma fit vnū sm eē. q² eaꝝ est vnū ꝛ idē eē. pʒ ꝗ quō ex mā ꝛ forma fiat vnū. sʒ si nō dubitat de mō sʒ de cā. distiguēdū est de cā. q² aut dubitat de cā itrīseca aut de extrīseca. si de itrīseca nulla querēda est talis cā. nō eni est aliq̄ colla nec aliqs clauus ꝯiūgēs formā māe. nihil eni ē itermediū iter māʒ ꝛ formā qd se hēat q̄si ligamentū ligās māʒ foꝛe pp ħ bñ dcm̄ est ꝙ nō opʒ querē quō ex aia ꝛ corpe ꝛ figura ꝛ cera fiat vnū. i. nō oʒ querē aliquā cām itrīsecā ligātē ꝛ ꝯiūgētē formaʒ māe: sʒ corpo ꝙ ħ est qd in po^a: illd vo qd in actu: fit ex eis vnū: q̄re nō ē ulteri⁹ q̄rēda aliq̄ cā itrīseca: q̄rēda est tñ extrīseca cā: ꝛ ħ est motor. motor eni ꝛ efficiēs facit actu tale: ꝛ sʒ ei⁹ actionē forma vnit māe ꝛ aia corpi: facit aūt vnū ex corpe ꝛ aia: ꝛ ex mā ꝛ forma: ꝛ ħ est qd ait phs ī fine. 8. me^{ce}. ꝙ mā ꝛ forma nō sunt q̄si duo diūsa. ꝛ ꝙ ex eis fiat vnū nō hñt in seipsis vnionis cām pter motorē. ⌈ Deide cuʒ dicit.

ℂ Uīr q̄dē igit dictū ē qd sit aia: est eni sba q̄ sm rōnē: ħ āt est qd qd erat eē hui⁹ corpis sicut si aliqd orgāoꝝ phisicū eēt corp⁹ ut dolabra: erat q̄dē eni dolabre eē sba ipsius ꝛ aia hec: diuisa āt hac nō utiq̄ āpli⁹ dolabra erit: ħ aūt equoce: nūc aūt est dolabra: nō aūt huiuscemodi corpis: q̄cq̄d est eē: ꝛ rō aia: ꝗ phisici huiuscemodi corpis hñtis in seipso pncipiū motus ꝛ status.

ℂ Oñdit bñ assignatā eē hāc pticulā diffōnis aie ꝙ est act⁹ sbalis ꝛ pmus. d. ꝙ ulr q̄dē igit dcm̄ est qd sit aia: q² est sba sm rōnē. i. sba sicut forma ꝛ act⁹ a qua sumit rō ꝛ diffō rei: ħ est aūt ꝙ qd erat eē. i. act⁹ q̄dditatis pm⁹ ꝛ sbalis hui⁹ corpis. i. nālis qd declat. d. ꝙ sicut si aliqd organoꝝ artificialiū eēt corp⁹ phisicū. i. nāle ut dolabra: si eēt h⁹ esse q̄dē dolabre. i. forma dolabre. erat. i. oporteret eē dolabre ipsius sba: ꝛ q² aia est ħ. i. est forma corpis nālis. io supple est sba: ꝛ est act⁹ pmus ipsi⁹ corpis. ꝛ sbdit: ꝙ diuisa aūt hac. i. sepata forma dolabre a dolabra: nō utiq̄ erit ampli⁹ dolabra: ul' si erit dolabra: ħ est equoce: nūc aūt est dolabra q² dolabra nō est corp⁹ nāle: sʒ artificiale: io diuisa forma dolabre adhuc remāet dolabra. sʒ aia nō est ꝙ qd est eē: ꝛ rō corpis h⁹. i. artificial: sʒ phisici. i. nālis. est eni aia forma corpis huiuscemodi hñtis ī semetipso pn^m mot⁹ ꝛ stat⁹: ꝛ q² oē tale corp⁹ est nāle: aia est forma corpis nālis: ꝛ p ꝯñs est act⁹ sbalis ꝛ pmus. ℂ Notandū aūt viʒ rōnis h⁹ in ħ ꝯsistē. vʒ. ꝙ q² dra est iter corp⁹ nāle: ꝛ artificiale: q² forma corpis artificialis nō est sba: nec act⁹ pmus: sʒ forma corpis nālis ē sba ꝛ act⁹ pmus: aia q² est forma corpis nālis erit sba ul' act⁹ sbalis ꝛ pmus: q̄re sicut p rōnē pmā pbat aiam esse actū: sic p hāc oñdit eā eē actū sbalē ꝛ pmū. ℂ Notandū ēt ꝙ ut pbatū est 2° phi^c. nā ē pn^m siue mot⁹ ꝛ stat⁹ ei⁹ in q̄ est p se ꝛ p° ꝛ sm ꝙ h⁹: q̄re eo ipso ꝙ aia est forma talis corpis sm ꝙ huiuscemodi est hñs in se pncipiuʒ mot⁹ ꝛ stat⁹: ꝛ sic sequit eā eē formaʒ corpis nālis: ꝛ p ꝯñs esse actum substantialē ꝛ primum.

Dubitaret forte aliqs: q² nō vi uerꝝ ꝙ amota forma dolabre: adhuc remāet dolabra. nā sicut forma corpis nālis dat ei eē nāle: sic forma artificial' corpis dat ei eē artificiale: ꝛ q² cū dolabra qd artificiale nōiet: amota for^a dolabre nō ulteri⁹ remāebit dolabra. ℂ Dōʒ ꝙ dolabra duo dicē nihil pōt: ul' sbaʒ dolabre: ul' tale artificiatū qd est dolabra. si dicat nihil sbaʒ ei⁹ amota forma dolabre remāet tota dolabra. i. remanet tota sba ipsi⁹: q² forma dolabre: ꝛ q̄libet artificialis forma accñs est: sʒ cū p amotionē accñtis p se: ꝛ sʒ ꝙ h⁹ nihil peat de sba rei amota forma dolabre nō remāet dolabra sm ꝙ est qd artificiale. dr tñ remanē dolabra tota: q² remāet tota sba ipsi⁹: sʒ ħ ī corpe nāli dici nō pōt: q² for^a corpis nālis est sba. amota ꝗ forma corpis nālis nō remāet tota sba ei⁹: q² sblata est forma q̄ est pncipali⁹ sba q̄ʒ mā. q̄re ex dra nāliū ꝛ artificialium: vult hic phs ꝙ aia sit sba. i. sit act⁹ sbalis ꝛ pmus: q² est forma corpis nālis nō artificialis. ⌈ Deinde cum dicit.

ℂ Cōsiderare āt ī ptib⁹ oʒ qd dcm̄ ē. Si. n. eēt ocl's aial: aia utiq̄ ipsi⁹ visus eēt: ħ eni sba est ocli q̄ est sʒ rōnē: ocl's āt mā visus est: q̄ deficiēte nō est adhuc ocls nisi equoce: sicut lapide⁹ aut depict⁹. Opʒ igit accipe qd est in pte in toto viuēte corpe: pportionabilr nāq̄ se hēt: sicut ps ad ptē: tot⁹ sēsus ad totū corp⁹ sensitiuū: sm q̄ huiusmodi. Tẽ.o

ℂ Oñdit aiaʒ eē actū corpis organici phisici. d. ꝙ dictū est de aia. vʒ ꝙ act⁹ corpis organici phisici ꝯsiderare oʒ ī ptib⁹ pōlib⁹ ipsi⁹ aie. nā si ocl's eēt aial visus utiq̄ eēt aia ipi⁹. ħ eni ē sba ocli q̄ est formalis. ꝛ sʒ rōnē. ocl's āt est sbʒ ꝛ mā ipi⁹ visus: q̄ visu deficiēte nō ē adhuc ocl's nec remāet ocl's: nisi equoce: sicut ocls lapidis aut depict⁹: q nō est nisi equoce ocl's: oʒ ꝗ accipe q̄ est in pte corporis ut in ocl'o eē in toto viuēte corpe pportiōali. nā sicut se hʒ ps pōlis ad ptē corpis: ut sicut se hʒ sensus visus ad oculū: sic sm ꝙ h⁹ se hʒ tot⁹ sensus. i. tota aia sensitiua ad totū corp⁹: tota ꝗ aia est act⁹ toti⁹ corpis in quo sūt nerui ocli aures ꝛ diūsa organa motiua uel sensitiua. ꝛ tūc supplēda ē rō. q² cū tale corp⁹ sit phisicū ꝛ organicū: seqt aiaʒ eē actū corpis organici phisici. ℂ Notādū aūt ꝙ nō est aliqd corp⁹ aiatū ī q nō sint diūsa organa deseruiētia ul' ad nutrimētū ul' ad augmētū ul' ad motū ul' ad sensū: io nulla est aia: ut ħ de ea loquimur que non sit

act⁹ corpis phisici. ¶ Notādū aūt q cū a forma pnci- pali sumat rō τ diffō rei: qr nihil diffōnē ingredit: nisi qd est foia: aut qd hēt ordinē ad formā. iō ptē formalē appellat partē ſm rōnē: τ qd quid erat esse.

Dubitaret forte aliqs. quō amota foia rei ñ remāet res: nisi equoce. ¶ Dōm q equoca sūt: qr nomē ē idē: rō sbe ē diuisa: qr cū a foia principali sumat rō sbalis rei: mutata foia uariat rō sbe ḡ si foia mutata adhuc nō remāet res eadē: sz idē nomē: ut si de leone corrupto adhuc dr leo: oz h ee equoce. de leone eni viuo τ mortuo equoce pdicat leo. cū h sit so- lū ſm idē nomē: nō ſm eadē foiaz: nec eadē rōnez sbe.

Ulterius forte dubitaret aliqs. qr vr uelle phs q deficiēte visu nō remāet ocl's nisi equoce. cū eni visus ul' poᵃ visiua sit accñs qddā: sicut amota foia dolabre adhuc remāet dolabra: ut supi⁹ dice bat eo q foia dolabre sit accñtal'. ita deficiēte visu adhuc remāet ocl's cū ipe visus sit accñs. ¶ Dōz q dcm phi dupli vificare possum⁹. pº p supponē. 2º p distinctionē. p supponē āt dōo q phs h nō ait: q deficiēte visu nō re māeret ocl's: si ocl's eēt aial: qr tūc visus eēt foia sbal' ei⁹. nā si dolabra eēt corp⁹ phisicū amota foia dolabre nō ulteri⁹ remāeret dolabra: qr forma illa eēt: sic ēt de ocl'o dicē possum⁹. Per distictionē aūt saluare possu- m⁹ qd dixim⁹. nā ocl's pōt dupli₃ ꝯsiderari uel ut ē sba τ qztū ad eē sbale qd hz: τ sic h hz ab eēntia aie. nā vna est eēntia aie q dat eē sbale toti corpi: τ oib⁹ mēbris in qztū hūt ordinē ad ipz totū. Alio⁹ pōt ꝯsiderari ocl'us ut ē nomē organi ul' ut est nomē mēbri officialis: τ tūc q sit tale hēt ab ipo visu ul' a vtute visiua. nā ipa essen tia aie nō pōt eē imediate pnᵐ opōnis visiue: sz oz h fie ri p ipaz pōm visiuā: deficiēte ḡ visu: τ si remanet illō qd est sba in oculo: nō tñ remanet ipe ocl's: ut est qddā organū: τ ut est qddā mēbꝝ officiale sic amota forma dolabre τ si remāet dolabra. i. sba dolabre: nō tñ rema net dolabra ut est qddā corp⁹ artificiale: qr nō ulteri⁹ facē poterit op⁹ artis: sic nec remāet ocl's: ut est qddaz organū officiale: qr nō ulteri⁹ exercē poterit offm vidē di. ¶ Dicam⁹ ḡ q lz albedo sit accñs: tñ qr est de rōne corpis albi: iō amota albedie nō ulteri⁹ dr corp⁹ albū: ul' si diceret albū h eēt equoce: sic lz vt⁹ visiua sit qddā accñs: τ qdā poᵃ aie: attñ qr hᵒʳ poᵃ est de rōne ocli ut ē qddā organū officiale: iō accipiēdo sic oculū deficiēte visu nō ulteri⁹ remāet ocl's nisi equoce: qr nō ulteri⁹ pt exercē offm vidēdi: sic nec ocl's lapide⁹ aut depict⁹ hᵒʳ officiū exercere posset. ⌈Deinde cum dicit.

L.10. ¶ **Est aūt nō abiciēs aiaz potētia ens ut vi uat ḡ qd hñs. Semē āt τ fruct⁹ potētia hi⁹ corp⁹ est: sicut qdē igit icisio: τ visio: sic τ vi gilātia act⁹: ut aūt visus τ potētia organi aia: corpus aūt qd potētia: ḡ sicut oculus pupilla: τ visus: τ ibi aia τ corpus aial.**

¶ Ondit bñ dcm eē q aia est act⁹ corpis poᵃ vitā hñtis. d. q corp⁹ qd est poᵃ ens ut viuat τ cui⁹ act⁹ est aia nō est abiciēs aiaz: sz ē illō qd est hñs aiaz: semē aūt τ fru ct⁹ est poᵃ hᵒʳ corp⁹: qd. s. nō est actu hñs aiaz. sz est i poᵃ abiciēte actū τ addit q vigilātia sic est act⁹ sic qdā ici sio τ visio. i. sic act⁹ vidēdi ul' ut vigilātia: sz ut visu. i. v tus visiua τ ut poᵃ organi est aia. aia ḡ est sic act⁹ pmus τ sic id qd est pᵐ pnᵐ ipsi⁹ opis ul' ipsi⁹ act⁹ scdi. Corp⁹ aūt est id qd est hñs aiaz τ actū pᵐ: τ in poᵃ est ad actū 2ᵐ. nō est ḡ aial sp ꝯiūctū actui 1º: sz sic pupilla τ visus est ocl's: sic τ ibi aia τ corp⁹ est aial. ¶ Notādū āt q si accipiat vita pro ipo ope uegetatiuo: nō pro ipo esse: tūc corp⁹ cui⁹ act⁹ est aia: lz ſm q hᵒʳ sit actu aiatū: ē tñ poᵃ viuēs. nā si ocl's ex eo q hz visuz. i. vtutē visiuā est poᵃ vidē. i. pōt vidē: sz nō oz q actu videat: ita corpus

ex eo q hz aiaz hz q possit opari opōnes vite τ est poᵃ vitā hñs. aia aūt nō est act⁹ corpis sic visio. i. act⁹ vidē di: sz sic visus. i. vt⁹ visiua est act⁹ ocli. ¶ Nōnᵐ ēt q se mē plāte: τ fruct⁹ in q reſuat semē nō solū est in poᵃ ad opa vite: sz est i poᵃ ēt ad ipaz aiaz: corp⁹ vō cui⁹ act⁹ est aia lz sit in poᵃ ad opa vite: nō tñ est abiciēs aiaz: sz est actu ꝯiūctū aie. sil'e est ḡ de pupilla τ vtute visiua ex q- b⁹ ꝯstituit ocl's: sic de aia τ corpe: ex qbus ꝯstituit aial: nā sic pupilla cui⁹ act⁹ est poᵃ visiua semp ꝯiūcta est vir tuti visiue: nō tñ semp actu videt: sz pōt vidē: sic τ cor pus aiatū: lz sit ꝯiūctū aie: est tñ poᵃ viuēs. i. in poᵃ ad opa vite: τ ad actū scdm. ⌈Deinde cum dicit. L.11

¶ **Quō qdē igit nō sit aia sepabilis a corpe: aut ptes qdā ipsi⁹ si ptibilis apta nata est: nō imanifestū est: quarūdā eni act⁹ ptium ipsaꝝ: at vō ſm quasdā nihil phibet pro- pter id qd nullius corporis sunt actus.**

¶ Cōcludit ex dictis q aia qztū ad aliqs sui ptes ēt sepa bilis est a corpe. circa qd duo facit. pº qd dcm est. 2º ex his q dixerat descēdit ad qdā dcm plonis ibi⌊ Amp aūt imanifestū.⌋ Dicit ḡ: q qdē ḡ nō sit aia sepabilis a corpe: aut qdā ptes ipsi⁹ aie: nō hūt dubiū: τ nō est ima nifestū. si ptibilis est aia a corpe ſm eas. nā aia ſz aliqs sui ptes est act⁹ qrūdā ipaꝝ ptium corpis: τ sbdit q at vō ſm qsdā ptes ipsi⁹ nihil phibet aiaz separi: pp id qd nulli⁹ ptis corpis sūt act⁹. ¶ Notādū aūt q qr aia: ut pz ex dictis est act⁹ corpis τ aliq ptes pōles ei⁹ ut poᵉ sensitiue sūt act⁹ ptiū corpis: manifestū est aiaz ſm ptes illas nō separi a corpe: tñ ſm qzdā ptē ut ſm intellm q nō est act⁹ alic⁹ ptis corpis: qr nō est vt⁹ organica nihil phibet eā sepabilē eē. ¶ Notādū ēt q qzdiu aia itelle ctiua est ꝯiūcta corpi tādiu itell's aliq mō est separatus a corpe: τ aliq mō nō est separ⁹ ab eo: est eni separ⁹: qr nō est vt⁹ organica nec imediate pficit ipm corp⁹: sed ime diate fundat in ipa eēntia aie: ut clari⁹ dicet i 3º. dr tñ itell's qztū ad aliquē modū nō eē separ⁹ a corpe: qr sp i sui opōne utit fātasia τ orgāo corpali. ⌈Deide cū dic.

¶ **Ampli⁹ aūt imanifestuz si sit corpis act⁹ aia: sicut nauta nauis. Figuraliter qdē igit sic determinet: τ describat de aia.**

¶ Ex his q dixerat descēdit ad qdā dcm plonis: ponit eni plo q aia ꝯiūgebat corpi: sic nauta naui: τ sic mo tor mobili: τ qr adhuc nō sufficiēter deteriatū ē de aia quō sit act⁹ corpis: iō ait: q ápli⁹ āt est imāifestū. i. nō ē adhuc plene deteriatū: si aia sit act⁹ corpis sic nauta na uis: τ sbdit qsi epilogādo: q figuralr qdē ḡ sic deteriet τ describat de aia: sic descripsim⁹: τ sic deteriauim⁹ de ea. ¶ Nōnᵐ aūt q lz ex dictis sit aliqlr declatū q aia sit act⁹ corpis: sic foia nō sic motor: ul' sic nauta nauis: tñ qr nōdū plene determiatū est de aia quō sit pfectio corpis: imo pleni⁹ h patebit p sequētia. iō ait: figuralr eē h dcm: τ imanifestū quō aia sit actus corpis.

Ad itelligētiā aūt dictoꝝ dubitare possu- mus de ptib⁹ positis i diffō ne aie. ¶ Prio ḡ dubitabit: utꝝ aia sit act⁹. 2º utrū sit act⁹ corpis. 3º utꝝ sit act⁹ corpis phisici. 4º utꝝ sit act⁹ corpis organici. 5º utꝝ sit act⁹ hñtis vitā in poᵃ. ex his eni qnqz pticulis ꝯstare vr tota diffō aie. ¶ Ad pᵐ aūt sic pcedit: τ vr q aia nō sit act⁹. nā sic se hz mā ad ipaz poᵃᵐ ut sic se hz foiᵃ ad ipm actū: sz mā non est sua poᵃ ut vult Cōmē. pº phi. ḡ nec foiᵃ est ipe act⁹. ¶ Dōm q poᵃ māe duo dicē pōt: qr ul' dicit ipm respectū quē hᵒʳ mā ad formā: ul' dicit ipaz sbaz māe in qua fundat hᵒʳ respect⁹. si ḡ dicat ipm respectū: sic mā nō est ipa poᵃᵐ ſm hūc igit modū logt Cōmē. pº phi. q ait ipaz poᵃᵐ nō eē māᵐ. qr poᵃ est in gñe relonis. mā vō in gñe sbe

sed si po^a dicat ipaʒ sbaʒ in q̃ fūdat talis respect⁹ ꝛ talis ordo ad formā: sic mā est ipa po^a. ℂ Adūtēdū tñ ꝙ licʒ mā uere ꝑuat aliq̃ foꝛa: tñ qꝛ ꝑua° ultra eēntiā mãe nõ dicit aliquā nāʒ: ſʒ de se est nõ ens: iõ nõ est icõueniens imediate in ipa eēntia mãe ꝑuationē fūdari: sic, lʒ uere mā depēdeat a foꝛa: ꝛ sit in po^a ad ipaʒ ꝛ hēat ordinē ꝛ respectū ad eā. attñ qꝛ h⁹ʼ ordo: ꝛ respcũs ꝛ potētialitas ultra eēntiā mãe nõ aliq̃ʒ aliā nāʒ dñt: ſʒ uel dicūt ꝑuationē ipaʒ: ul' sūt gd rõnis: ꝛ sic nõ est icõueniēs talia imediate fūdari in ipa sba mãe. ℂ Hoc viso de leui pʒ gd dõʒ sit de foꝛa. nā sicut po^a mãe põt dicē ul' respectū ul' sbaʒ in qua fūdat respcũs ille: sic ꝛ act⁹ põt noiare ul' respcũʒ quēdā ul' foꝛaʒ ipaʒ in q̃ fūdat respect⁹ ille. p° mõ aia ꝛ q̃cūq̃ʒ alia foꝛa nõ ē act⁹: ſʒ 2° mõ. nā mā di relatie ad formā: ꝛ eɔ: qꝛ sic mā est q̃dā po^a i q̃ fūdat respcũs ad formā: sic ꝛ foꝛa ē qdā act⁹ i q̃ fūdat ordo ꝛ respcũs ad māʒ: erit ḡ foꝛa eēntialr act⁹ qdā: sic ꝛ mā sbalr est po^a q̃dā. Arg^m i ɔ̃riū solutū est ꝑ iā dcā.

Alterius ãt dato formā eē actū. dubi^t utrū sit act⁹ corpis. ꝛ vi ꝙ nõ. nā cū gñatio ꝛ natitas sit via in nāʒ ꝛ via in formā illi⁹ erit act⁹ foꝛa qd in gñatiõe est sbʒ: ſʒ maxie ꝛ ꝑpriū sbm in gñatiõe simplici: ꝛ i gñatiõe sbe. i. ulē. ut vult phs in p° de gñatiõe. ḡ foꝛa sbalis imediate fūdabit i yle ul' i mā p^a. nõ igr est bñ dcm ꝙ aia q̃ est sbalis foꝛa sit act⁹ corpis: sed ꝙ sit act⁹ mãe. ad h̄ aūt adduci pñt oia arg^{ta} iprobātia plalitatē foꝛaꝝ: ſʒ ea cā breuitatis uolum⁹ silētio ptrāsire. ℂ Dõʒ ꝙ nisi eēt dare aliq̃s ḡdus in foꝛis saluare nõ possem⁹ quõ aliq̃ sbalis foꝛa cuiusmodi est foꝛa elti ꝛ ēt foꝛa mixti iaiati dicat foꝛa mãe ul' act⁹ mãe: aia v̄o dicat act⁹ corpis. ℂ Sciēdū ḡ ꝙ in sbalib⁹ foꝛis est dare duplex gen⁹ ḡduū. vnū ꝫm rõnē. ꝛ aliõ ꝫm rē. p^m genus ḡduū accipit ꝫm formā cõeʒ ꝛ spālē. nā ꝫm rõneʒ ꝑus itellit aliqd eē corp⁹ q̃ʒ eē tale corp⁹: ut q̃ʒ eē ignē: ſʒ nõ ꝑ aliā formā ignis sit ignis ꝛ corp⁹: si ḡ phicus eēt artifex rõnabilis nõ eēt icõueniēs: ꝙ qualibet formā mālē specificā sic diffiniret: ꝙ eēt act⁹ corpis eo ꝙ q̃libet foꝛa actu talis ꝑsupponit formā corpis: sic spēs ꝑsupponit formā gñis: uel ēt si eēt uera põ auicebron ꝙ eēnt ḡdus reales in foꝛis ꝫm descēsū ꝑdicamēti: sicut est ibi ordo ꝫm rõnē ꝛ itellʒ phi. in diffiniēdo aliquaʒ formā mālē specificā q̃ʒtūcūq̃ʒ eēt ipfecta diceret eam eē actū corpis: ut si diffiniret formā elti: ut ignis dicēt ꝙ eēt act⁹ corpis ꝛ diceret ignē eē cõpositū nõ ex mā ꝛ foꝛa: ſʒ ex corpe ꝛ foꝛa: ſʒ foꝛa gñis ꝛ foꝛa spēi nõ dñt nisi ꝫm rõnē solū. nā si ꝑ aliā formā ignis eēt ignis ꝛ corp⁹: ꝛ corrupto igne: ꝛ gñato āe remaneret foꝛa corpis: ꝛ eēt realr eadē corpeitas in āe gñato q̃ fuit in igne corrupto eēt v̄a vniuocatio i foꝛa gñis: ꝛ gen⁹ diceret formā vnā: cui⁹ ɔ̃riū ꝑ^z a pho ꝑ rõnes mltas circa finē. 7. phi^r. tenēdū est ḡ i cõposito eē vnā sbalē formā. utꝝ aūt h̄ sit in q̃libet cõposito dubiū est de hoie: i q̃ utꝝ sint plēs foꝛe ul' nõ ad pñs nihil determiare decreuim⁹: qꝛ exposcit h̄ sciaʒ altiorē. cū eni de vnitate formaꝝ loq̄mur semꝑ hoieʒ eē exceptū uolum⁹. ℂ Viso ꝙ ꝫm ḡdus foꝛaꝝ ꝫm rõnē ꝛ itellʒ nõ est saluādū quõ aia cuiuslibet corpis aiati est corpis act⁹. foꝛa v̄o elti ꝛ corpis iaiati est act⁹ mãe. Restat vidē de ordie ḡduū q̄ q̃dāmõ sūt reales. ℂ Sciēdū ḡ ꝙ foꝛe se iuicē ɔtinent ut ꝑfectior ɔtinet ipfectiorē ut foꝛa elti est ipfectior q̃ʒ foꝛa mixti: ꝛ foꝛa mixti iaiati q̃ʒ uegetatiui. ꝛ uegetatiui q̃ʒ sēitiui: ꝛ sēitiui q̃ʒ itellectiui. uegetatiuū ḡ reseruat in sēitiuo ꝛ sēitiuū in itellīuo: sic trigonū in tetragono ut phs ait: nā sic oēs āguli trigoni reſuant in tetragono: ꝛ adhuc plēs. sic q̄cq̄d põt uegetatiuū põt sēitiuū: ꝛ adhuc āpli⁹: ꝛ q̄cq̄d põt aia sēitiua brutoꝝ: põt aia itellīua hois. ꝛ adhuc ulteri⁹: ꝛ sic suo mõ uegetatiuū reſuat in sēitiuo: sic ꝛ sēitiuū i itellīuo: sic foꝛa elti q̃si ipfectior reſuat in foꝛa mixti iaiati: ꝛ foꝛa mixti in aiati in aia uegetabili. hi eni ḡdus nõ sūt ꝫm rõnē tñ: ut ꝙ itellēs eos faciat sicut facit ḡdū ꝛ ordinē iter formā gñis ꝛ spēi: eo ꝙ ulr ad itellʒ ptineat facē ulitatē in reb⁹: ut dicit ɔ^{to}r p° h⁹. ſʒ hos ḡdus: ꝛ hūc ordinē foꝛarū ipa nā facit: ꝛ qꝛ sūt nāles ꝛ reales in diffõnib⁹ nālib⁹ sūt ɔsiderādi. ide est ḡ ꝙ aliq̃ sbalis foꝛa di eē act⁹ mãe qꝛ ꝑꝑ suā ipfectionē imediate se tenet ex pte mãe: ꝛ nõ ꝑsuppõit aliq̃ʒ aliā realē formā. aliq̃ v̄o foꝛa di eē act⁹ corpis: ut aia. ɔtinet eni aia v̄tualr i se formā mixti: ꝛ aia ut aia est cõpat ad id cui⁹ est act⁹ nõ tanq̃ʒ ad māʒ tñ sicut cõpat foꝛa elti: ul' foꝛa mixti iaiati: sed cõpat aia ad suū susceptiuū ꝑꝑ sui ulteriorē ꝑfectionē tanq̃ʒ ad corp⁹: ꝛ di eē act⁹ corpis. ℂ Dicam⁹ ḡ ꝙ loquēdo de ipa aia brutoꝝ in q̄b⁹ planū est eē vnā formā sbalē: aia illa ɔsiderari poterit duplr: ul' ut aia est: uel ut supplet vicē foꝛe mixti: ꝛ inq̃ʒtū est aia est act⁹ corpis: ꝛ ꝑsupponit seipaʒ: inq̃ʒtū v̄o supplet vicē foꝛe mixti nõ presuppõit aliqd aliõ realr loquēdo: ꝑꝑ qd sic accepta nõ dʒ dici act⁹ corpis: ſʒ act⁹ mãe. ſʒ quõ h̄ stare possit cuʒ h⁹ʼ aia nõ sit nisi vna res: ꝛ vna foꝛa sbalis i seq̄nti q̄ōne patebit: ubi ꝑ ea q̃ ibi tradunt soluet qd supi⁹ ē obʒ

Alterius aūt dato aiaʒ eē actū corpis. dubitat utꝝ sit act⁹ corpis phici. ꝛ vi ꝙ nõ: qꝛ corp⁹ phisicū est corp⁹ q̃le: cū phisicus nõ abstrahat a mā sēibili: ꝛ ꝑ ɔñs a mā q̃li: si ḡ corp⁹ q̃le igredit diffõnē aie cū q̃litas sit q̃dā accñs. accñs igredieť diffõnē sbe: qd est icõueniēs. ℂ Dõʒ ꝙ mot⁹ sic est de ɔsideratiõe nālis ꝙ q̄cq̄d ipe ɔsiderat q̃dāmõ ɔsiderat ꝑ cõꝑationē ad motū. vñ si nāʒ ul' formā nālis diffinit: dic eā eē ꝑn^m mot⁹ ꝛ stat⁹. q̃re si nālr diffiniendo di aliq̃ foꝛa eē act⁹ mãe ut foꝛa elti uel foꝛa mixti iaiati: aliq̃ v̄o di eē act⁹ corpis: opʒ hāc diuisitatē ex ipo motu origineʒ sumē: ita ut sic nālis foꝛa diuismode est prin^m mot⁹: sic apõ nālē diuismode diffiniť. videm⁹ aūt in ipa actioꝝ ꝛ passiuoꝝ: q̃ʒtū ad pñs spectat duplicē motū. vnū determiatū ad vnū terminū: ut foꝛa leuis sursū ꝛ foꝛa ḡuis deorsū. aliū v̄o ad oēʒ diuā põnis: ꝛ ꝫm hūc motuʒ mouet aia. in p° ḡ motu mobilia nõ mouenť ex se: ſʒ ex generāte. ℂ Rursus i h⁹ʼ motu tanq̃ʒ rõ: ꝛ ꝑn^m mouēdi actiue ē foꝛa mediāte ḡuitate. rõ v̄o q̃re mobile moueat passiue ē ipa mā: ut ɔ^{to}r ait 4° phi. c. de uacuo. iõ ait ꝙ si fieret mot⁹ i uacuo ḡuia ꝛ leuia mouerenť i istāti: qꝛ in tali motu tota resistētia est ex pte medij. in oibus ḡ ubi foꝛa ul' nā est ꝑn^m mot⁹ solū ad vnā diuā põnis talia nõ dñr cõponi ex foꝛa ꝛ corpe: ſʒ ex foꝛa ꝛ mā: ꝛ forma i eis nõ diciť eē act⁹ corporis ſʒ act⁹ mãe. dicam⁹ ḡ ꝙ aia ut aia est nõ mouet mediāte ḡuitate: ſʒ mediāte appetitu ul' mediāte aliq̃ alia po^a motiua: q̃ motiua po^a req̄rit organiçationē mãe: in tali ḡ motu ḡuitatis non se tenet ex pte aie mouentis: ſʒ ex pte ꝑncipij passiui: ꝛ ex pte mãe: sic ēt organiçatio se tenet ex pte mãe: ꝛ qꝛ mā organica ut est ɔiūcta ḡuitati ul' alijs debitis q̃litatib⁹ nālib⁹ hʒ rõnē corpis: ꝛ põt dici phisicū corp⁹. aia ut diffinit a nāli: ꝛ ut cõpat ad motū nõ dʒ dici actus mãe: ſʒ act⁹ corpis ꝛ nõ corpis cuiuscūq̃ʒ: ſʒ corpis phisici ꝛ nālis: quõ ãt sic dõo saluare poterim⁹ ꝙ accñs nõ cadit in diffõne sube in seq̄ēti q̄ōne clari⁹ appebit.

Alterius est 4° dubitādū dato aiaʒ eē actū: ꝛ eē actū corpis: ꝛ ēt corpis nõ cuiuscūq̃ʒ: ſʒ phisici. dubitat utꝝ sit act⁹ corpis organici: ꝛ vi ꝙ nõ: qꝛ orgāiçatio est ꝑ q̃ʒtitatē. absq̃ʒ q̃ʒtitate eni ꝛ absq̃ʒ distictiõe ptiū organiçatio eē nõ põt: q̃re si corpus organiçatū cadit in diffõne aie q̃ʒtitas poniť i diffinitiõe sbe: qd est icõueniēs. ℂ Dõʒ ꝙ lʒ mā nõ sit extēsa nisi ꝑ q̃ʒtitatē: uere tñ est extēsa: ꝛ alia est extensio mãe: ꝛ alia q̃ʒtitatis: qd pʒ: qꝛ si diuideret mā q̃ʒta: sicut aliud est mā: ꝛ aliõ est q̃ʒtitas: sic alie eēnt ptes mãe: ꝛ alie ptes q̃ʒtitatis: ꝛ qꝛ h⁹ʼ ptitio est ꝑꝑe ꝑꝑ extēsionē: alia ē extēsio mãe: ꝛ alia extēsio q̃ʒtitatis. ℂ Adūtēdū

ꝙ q̄ꝛ lȝ mā extensionē hēat ab alio: mā tñ ut est extensa nō dicit aliā rē: nec aliā formā: nec aliā eēntiaȝ q̄ȝ mā. nā q̄ȝtitas seipa extēdit māȝ: qꝛ foꝛa seipa nō mediāte aliq̄ alio medio pficit māȝ. ḡ eoꝛpo ꝙ q̄ȝtitas de se est actu extēsa: ꝛ mā est in poᵃ ut extēdat: mā ꝯiūcta q̄ȝtitati: ꝛ ꝯiūcta poᵃ actui q̄ȝtitas p seipaȝ extēdit māȝ: ꝛ mā passiue per seipaȝ extēdit. itaqȝ organiçatio ꝛ extēsio māe dupl'r pōt accipi: uel ꝓut dicit solas ptes māe ul' ꝓut dicit sil' cū ptib⁹ māe ēt ptes q̄ȝtitatis: mā ḡ organiçata ꝛ extēsa nō igredit diffōnē aie sȝ ꝙ includit ptes q̄ȝtitatis: qꝛ tūc accñs nō igrederet diffōnē sube: sȝ ſm ꝙ dicit solas ptes māe q̄re nō accñs: sȝ sba igredit diffōnē sube. imaginant eni multi ꝙ cū q̄ȝtitas extēdit māȝ: ꝛ alia est extēsio māe: ꝛ alia est extēsio q̄ȝtitatis: ꝙ illa extēsio māe dῑns ab extēsiōe q̄ȝtitatis sit q̄dā res dῑns ab eēntia māe: ita ꝙ mā: ꝛ illa extēsio sūt due res. sȝ hi ignorāt quō foꝛa māȝ pficit: opinant enim ꝙ extēsio q̄ est q̄ȝtitas nō p seipaȝ extēdat māȝ: sȝ extēdat ipaȝ imprimēdo ei extēsionē aliā: pari ḡ rōne erit q̄ȝ de illa alia extēsiōe impssa māe differēte tā ab extēsiōe q̄ȝtitatis q̄ȝ ēt ab ipa mā. utꝝ p seipaȝ extēdat māȝ: ul' oȝ ad h ꝙ mā extēdat ꝙ huic extēsioni supaddat extensio alia: aut ḡ erit abire in īfinitū: aut stādū est in pmis: ꝛ est simpl'r ꝯcedēdū q̄ȝtitatē p seipaȝ extēdē māȝ actiue ꝛ māȝ ꝯiūctā q̄ȝtitati p seipaȝ extēdē mām passiue: pp qd̄ qꝛ mā sic passiue extēsa est ꝛ sic passiue organiçata: qꝛ nō dicit aliqd aliō q̄ȝ māȝ: sȝ dicat quēdā moduȝ se hñdi quē hȝ mā: ut est sub q̄ȝtitate: si sic accepta mā ingrediat diffōnē sube: nō accñs: sȝ sba igrediet diffōnē sube. ¶ Dicam⁹ ḡ ꝙ extēsio passiua māe nō est alia res diuisa a mā: sȝ sit p aliqd aliō. s. p q̄ȝtitatē ei īherētē: ꝛ qd̄ dcm̄ est de q̄ȝtitate itelligēdū est de q̄litate ꝛ de oīb⁹ alijs īherētib⁹ māe. nā sic mā p q̄ȝtitatē extēdit passiue: sic ꝛ passiue afficit p ḡuedinē: ꝛ disponit p raritatē: ꝛ p alia accñtia īherētia sibi: igr̄ si foꝛa sbalis māȝ pficit: opȝ eā talē māȝ pficē q̄lis māe est ꝯiūcta: q̄re si h⁹ᵒⁱ forma ꝯiūgit māe extēse p q̄ȝtitatē affecte p ḡuedinē: ꝛ disposite p raritatē ꝛ p alia accñtia necē ē eā eē actū māe sic extēse sic affecte: ꝛ sic disposite. itaqȝ si mā sic accepta igrederet diffōnē sube nō seq̄ret ꝙ accñs igrederet diffinitionē sube: sȝ tñ ex h hꝛet: ꝙ mā cui ꝯiūcta sunt accidētia igrederet diffōnē ei⁹: qd̄ nō est icōueniēs iudicādū. nā si foꝛa māȝ pficit accñtib⁹ ꝯiūctā nihil icōueniēs: si mā ꝯiūcta accñtib⁹ nō igredit diffōneȝ forme. ¶ Ut ḡ sciam⁹ q̄l'r in diffōnib⁹ nālib⁹ mā itret diffōnē foꝛe. Sciēdū ꝙ ut ē. dicebat qcqd ꝯsiderat nālis sumit p cōpatiōnē ad motū: vñ ꝛ si nāȝ diffiniat nālis: h est ut est pn̄ᵐ mot⁹: ꝛ p cōpatiōnē ad motum: pp qd̄ lȝ accñtia nō igrediant diffōneȝ foꝛe sbalis: mā tñ affecta ul' disposita p accñtia se tenētia ex pte māe ꝓut forma est mot⁹ pnᵐ igredit diffōnē foꝛe. cū ḡ in motu ḡuiū ꝛ leuiū ipa ḡuitas ꝛ leuitas: ꝛ ipa accñtia se teneant ex pte foꝛe: si diffinim⁹ formā ḡuis: uel ēt formam mixti: ꝛ ēt ipam aiam nō ut aia est: sȝ ut supplet vicem foꝛe mixti ipa mā cadet in diffōne ei⁹: ꝛ nō dicem⁹ formā sic acceptā eē actū corpis: sed eē actū māe: sed si diffinim⁹ aiaȝ: ut aia est. qꝛ in motu cui⁹ pnᵐ est aia ſm ꝙ h⁹ᵒⁱ organiçatio: ꝛ ḡuitas: ꝛ mlta talia accñtia se tenēt ex pte māe: ꝯgruū est mā disposita p organiçationeȝ: ꝛ affecta p accñtia illa q̄ in tali motu p se: se tenēt ex pte māe: igrediat diffōnē aie: sed cuȝ mā sic organica: ꝛ sic affecta dici possit corp⁹ organiçatū ꝛ phisicū bñ dictū est ꝙ aia est act⁹ corpis organici phisici: qd̄ v̄o obijcit ꝙ si hoc dicimus q̄litas uel accñtia alia ingrederētur diffōnem sube. pȝ ꝙ accñs n̄ ingredit diffōneȝ sube: sed materia accñtib⁹ ꝯiuncta pōt ingredi diffōnē ei⁹: qd̄ quō sit est per habita manifestum.

Ulterius etiā 5ᵒ dubitat. utꝝ aia sit act⁹ corporis hñtis vitā in poᵃ. ꝛ vȝ ꝙ nō. qꝛ poᵃ ꝛ act⁹ diuidunt ex opposito: q̄re si corpus actu viuit nō est dcm̄ ꝙ hēat vitā in poᵃ. ¶ Rñdeo dicēdū ꝙ viue q̄ȝtū ad pñs spectat dupl'r sumi pōt. pᵒ pro ipo eē ꝛ sic accipit ipm phs in pᵒ de aia cū ait: ꝙ viuē viuētib⁹ est eē. 2ᵒ pōt accipi viuē pro ipis opib⁹ vite ut ꝓ ipso sentire ul' pro ipo motu ſm locū ul' pro augmēto ul' pro ipo itellige. nā ſm hoc quoꝛ sepamus viuētia aiata ab inaiatis nō viuētib⁹. nā si videm⁹ aliqd augeri ul' sentire ul' moueri ex se ul' itelligē dicimus illō viuē. h ḡ mō accipit phs viuē in h 2ᵒ cū ait. ꝙ viuere dī q̄tuoꝛ modis. dī eni viuē ſm ipm itelligē ul' ipa opō itelis: ꝛ ēt ſm sensū ꝛ ſm motū ꝛ augmētū est qdā viue. quocūqȝ g mō accipiat viuē: semp dī aia eē act⁹ corpis poᵃ vitā hñtis. nā lȝ corpus cui⁹ actus est aia actu viuat ꝛ actu hēat tale eē q̄le est viuē: tñ ut igredit diffōneȝ aie dī hēe vitā in poᵃ. nā cū h⁹ᵒⁱ eē: ꝛ h⁹ᵒⁱ viue hēat corp⁹ ab aia: ut aia est si corp⁹ hñs actu talē vitā igrederet diffōnē aie tūc aia ſm ꝙ h⁹ᵒⁱ eēt poꝛ seipa: qd̄ est icōueniēs. h ḡ mō ꝓbat phs ē. aiaȝ eē actū corpis poᵃ vitā hñtis qꝛ corpus qd̄ igredit diffōnē aie nō est corpus cōpositū actu hñs vitā: nec est ipa aia: sed est mā ꝛ ſbm qd̄ hȝ ꝙ h⁹ᵒⁱ est in poᵃ ad viuē. ḡ si accipiat viuē pro ipo eē oīsuȝ est quō aia est act⁹ corpis poᵃ vitā hñtis: sed si accipiat viuē pro ipo ope vite. tūc nō est dubiū qd̄ querit. nā aia est q̄ pᵒ ꝛ pncipal'r opamur opa vite: sic ḡ hñdo potētiā visiuā nō oȝ ꝙ actu videamus: sed simus poᵃ vidētes: sic corpus hñs aiaȝ ſm ꝙ h⁹ᵒⁱ non opȝ ꝙ actu opet opa vite: sed sit poᵃ viuēs. i. possit opari opa vite corpus ḡ cui⁹ act⁹ est aia: ꝛ si nō est in poᵃ ad aiaȝ: nec est abijciēs ipaȝ: sed est actu hñs eā: est tñ in poᵃ ad viuere. i. ad opa vite: qꝛ nō opȝ ꝙ semp actu opet ea. sed possit opari illa: qd̄ v̄o dicebat ꝙ act⁹ ꝛ poᵃ diuidunt ex opposito: pȝ ꝙ ut est actu nō est in poᵃ loquendo de poᵃ abijciēte actū. possum⁹ eni saluare corp⁹ eē aiatum actu: ꝛ hēe actu eē qd̄ est viuē: ꝛ tñ dī eē in potētia ad vitā modo quo dcm̄ est. vȝ ut igredit diffōnem aie.

Uomā aūt ex icertis qdē. certi⁹ aūt q[...] sit qd̄ ꝛ ſm rōnē noti⁹: tētādū est iterū sic aggredi de ipa. nō eni ſm ꝙ opȝ diffinitiuā rōnē oñde: sic plures terminoꝝ dicūt: h ꝛ cām iesse ꝛ demōstrare.

¶ Postq̄ȝ phs uenat⁹ est diffōnē aie in cōi: in pte ista uenat diffōnē ꝓpriā vnicuiqȝ aie: circa qd̄ duo facit: qꝛ pᵒ ꝯtinuat se ad dicēda. 2ᵒ exequit de itēto ibi [Dicamus ḡ pnᵐ.] circa pᵐ duo facit: qꝛ pᵒ ꝓponit qd̄ intēdit. 2ᵒ qd̄ dixerat manifestat p sile ibi [Nūc aūt sic.] dicit ḡ: qm̄ aūt aliqd qdē ex icertis. i. aliqd de nouo icertoꝝ: sit aūt qd̄ certū certi⁹. i. p aliqd certi⁹: ꝛ ſm rōnes noti⁹: ꝛ qꝛ sic est tētādū est sic aggredi de ipa aia ut habeam⁹ de ea rōnē. i. diffōnē certā: ꝛ dicentē cāȝ. nō eni diffinitiuā rōnē oñdē opȝ solū: qꝛ sic plures terminoꝝ. i. plures de nouo terminoꝝ siue diffōnū dicūt: sed ēt opȝ diffōnes oñdē ꝛ demrāre cāȝ iesse. i. cām q̄re ꝓprietates ꝛ passiōes isūt. ¶ Notādū aūt ꝙ ſm phm pᵒ posterioꝝ triplex est diffō. q̄dā eni est demrātiōis ꝯ. ut si dicat ꝙ ira est accēsus sanguis: aliq̄ v̄o est demrātionis pnᵐ: ut h ira est appetit⁹ doloris in ꝯrio. pōt eni diffō pᵃ ꝯcludi p scdāȝ. nā qui hēt appetitū doloris in ꝯrio hēt accēsuȝ sanguis circa coꝛ. est aūt diffō dans cām q̄ est demrātiōis pnᵐ. d. pp qd pfectioꝛ q̄ȝ diffō que est demrātionis ꝯ. non. d. ppter qd: sed qꝛ. est aūt ꝛ 3ᵃ diffō cōplectēs utrāqȝ: que ē q̄si virtual'r tota demrātio. vult ergo phs ꝙ cū supra posita sit de aia diffō qa. que est imperfecta: hic querēda est diffō pfecta: ꝛ pp qd. ¶ Notādū aūt ꝙ diffōnes spāles ꝛ ꝓpe que hic traduntur. vȝ ꝙ aia est quo viuit: ꝛ quo sentit ꝛc̄. sunt aliquo mō notiores quo ad nām: qꝛ semp spālia sunt aliq̄ modo

notiora quo ad nāz q̄3 ꝯfusa: sūt ēt h̄ aliq̄ mō notiora quo ad nos: q2 oꝑa vite magis sunt nobis nota q̄3 ip̄a forma: ḡ ꝑpter hoc ꝙ aīa est ꝑnm viuēdi ⁊ sentiēdi: qđ est aliquo mō certū: poterimus ꝯcludē ⁊ inuestigare q̄ mō aīa est corꝑis act⁹: si hoc sit de icertis. i. si sit de numero incertoꝝ: ⁊ nō sit nobis certum ⁊ notum.

Dubitaret forte aliq̄s que diffōnū aīe dicat: q̄a ⁊ que ꝑꝑ q̄d. ¶ Dōm ꝙ s3 q̄ dā ph̄s dat duas diffōnes de aīa: q̄rū quelibet est cōis dīnt tm̄: q2 vna est demr̄ationis ꝑnm: alia v̄o est demr̄atiōis ꝯ. diffinit aūt aīa ꝙ est act⁹ corꝑis: ⁊ ꝙ est viuendi ꝑnm: sed hec diffō ꝙ est act⁹ corꝑis ꝯcludit ꝑ hāc ꝙ est viuēdi ꝑnm: est eni hec ꝑor illa: s3 ut isti dicūt dupr̄ est ꝑus q̄ ad nos: ⁊ simplr̄ q̄ ad nos est hec diffō ꝙ aīa est viuēdi ꝑnm ꝑor illa: ꝙ ē act⁹ corꝑis. nā ex h̄ cog̃scim⁹ aīaz eē actū corꝑis. q2 videm⁹ eā eē viuēdi ꝑnm: simplr̄ tn̄ alia diffō est ꝑor illa. nā aīa nō est act⁹ corꝑis ex eo ꝙ est viuēdi ꝑnm: sed eꝯ. itaq3 hec diffō ꝙ aīa est viuēdi ꝑnm est cā alteri⁹ in iferēdo: sed illa est cā h⁹ in eēndo. s3 hos ḡ ph̄s vult ꝙ nō sufficit querē ꝑmā diffōnē aīe que q̄ ad nos est demr̄atiōis ꝯ: nisi queraꝛ ⁊ illa q̄ hoc mō est demr̄atiōis ꝑnm: sed h̄ nō vr̄ bn̄ dcm̄. nā ut dr̄ ꝑo ph̄r. inata est nob̄ via ex notiorib⁹ nob̄: ⁊ certiorib⁹ in certiora ⁊ notiora nāe. in scia ḡ nāli ⁊ ēt in scia diuia: ubi ex effectib⁹ ꝑcedimus ad cās: ⁊ ex coib⁹ ad ꝑꝑa ordie doctrine: ꝑponēda sūt ꝑora ⁊ notiora q̄ ad nos: vn̄ ph̄s in meta. ꝑus determinauit de sb̄a sensibili que est nob̄ notior. qđ fecit in septio: q̄3 de subijs separatis: de qb⁹ agiꝛ in. xij. trāsgressus est igr̄ ph̄us doctrine ordinē icipiēdo nō a notiorib⁹ q̄ ad nos: s3 a notiorib⁹ simplr̄: ponēdo ꝑus diffōnē ꝑorē in eē q̄3 diffōnē ꝑorē quo ad nos: ꝑꝑ qđ possum⁹ alr̄ dicē tenēdo cū Cōmētatore. s. ꝙ ph̄s ꝑus posuit diffōnē aīe cōem: in ꝑte ista vult iuestigare diffōnes aīe ꝑꝑas: ⁊ q2 nō sufficit cog̃scē aliq̄d in cōi nisi eaꝛ ad ꝑꝑa non sufficit assignasse diffōnē aīe iā dictā nisi inuestigeꝛ ꝑꝑa rō aīe. dr̄ aūt diffō ꝑdicta cōis oī aīe eē diffō q̄a. sed diffō ꝑꝑa dr̄ eē ꝑꝑ q̄d. sic ḡ pōt ꝯtinuari text⁹ ꝙ postq̄3 ph̄s determinauit de diffōne cōi aīe dicēte q̄a. i ꝑte ista vult iuestigare diffōnē aīe ꝑꝑiā dicētē ꝑꝑ q̄d. ⁊ assignātem cām.

Alterius forte dubitaret aliq̄s: q̄re diffō data dr̄ q̄a. diffō v̄o dāda que est ꝑꝑa dr̄ ꝑꝑ q̄d. ¶ Dōm ꝙ diffō ꝑꝑa ꝑfectior est q̄3 cōis. ut cōmētator inuit. cū ḡ diffō ꝑꝑ q̄d ꝑfectior sit diffōne q̄a. diffō cōis ꝑus data: eo ꝙ imꝑfecta est dr̄ eē q̄a. diffō āt dāda ꝑꝑa: eo ꝙ ꝑfectior sit: dr̄ eē ꝑꝑ q̄d. possumus aūt alr̄ dicē ⁊ meli⁹. ꝙ duplex est demr̄atio q2. ut ph̄us ꝑo posterioꝝ dicit. vna ꝑ cām remotā. alia ꝑ effectū. uelle ḡ inuestigare ꝑꝑetates ip̄i⁹ aīe ꝑ diffōnē datā cōem oī aīe est ire ꝑ cām cōem ⁊ remotā ⁊ demr̄are q̄a. sed ire ꝑ diffōnes ꝑꝑas: ⁊ ꝑ cām spālē est icedē magis ꝑꝑ q̄d. q̄re ꝯgrue diffō ꝑa dr̄ eē q̄a. hoc aūt ꝑꝑ quid.

Alterius forte dubitaret aliq̄s quō diffō pri⁹ data dr̄ eē demr̄ationis ꝯ. danda v̄o demr̄ationis ꝑnm. ¶ Dōm ꝙ in hac q̄ōne facit dubium q2 diffō ꝑus data magis vr̄ eē cā diffōnū sequētiū q̄3 eꝯ. sūt aūt diffōnes sequētes ꝙ aīa est quo viuiꝛ tm̄ ⁊ sic est aīa ꝑꝑa uegetabilib⁹. Rursus aīa est quo viuitur ⁊ sentiꝛ: ⁊ sic ē aīa aīaliū imꝑfectoꝝ. ampli⁹ aīa est quo viuiꝛ ⁊ sentiꝛ: ⁊ fit mot⁹ s̄m locū: ⁊ sic est aīalium ꝑfectoꝝ. 4o aīa est quo hūt oīa h⁹ⁱ. ⁊ ulteri⁹ est id quo itelligimus: ⁊ sic est aīa humana. he ḡ sunt ꝑꝑe diffōnes aīe. ꝑa v̄o est cōis: sed cū diffō ꝑa magis sit cā haꝝ diffōnū q̄3 eꝯ. magis debet dici illa demr̄ationis ꝑnm q̄3 ꝯ. ¶ Sciēdū ḡ ꝙ per cām remotā nō ꝯtigit demr̄are affirmatiue: sed negatiue: ut si aīal est remota cā respiratiōis: nō ualet. hoc est aīal ḡ respirat: sed negatiue ualet ut ꝑisces nō respirat: q2 nō est aīal: ⁊ si vites sūt cā remota sibilatiōis nō ualet. vites sunt. ḡ sibilatio est. sed negatiue ualet: ut scite nō sibilāt: q2 nō sunt ibi vites. talis ḡ cā s̄m ph̄m ꝑo posterioꝝ. nō est ꝑꝑe cā: q2 imꝑꝑria est ⁊ cōis: sed ꝑꝑa cā est si negatio ifert negationē ⁊ affirmatio ifert affirmationē. ḡ si tales cāe ꝑꝑe eēnt: sic ualet nō aīal est. ḡ non respirat: sic ualeret. aīal est. ḡ respirat. qđ falsū3 est. talis est autē diffō cōis de aīa respectu diffōnū ꝑꝑaꝝ. nā nō ualet. aīa est act⁹ corꝑis organici. ḡ est ꝑnm uegetādi tm̄: ut ḡ est ꝑnm uegetandi ⁊ sentiēdi. diffō ḡ nulla spālis ꝯcludi pōt per illā diffōnē cōem: ita ꝙ ꝑ diffōnē illā nō pōt ꝯcludi diffō spālis affirmatiue: l3 ꝯcludi possit negatiue. nā bn̄ ualet. nō est act⁹ corꝑis organici. ḡ nō est ꝑnm uegetādi tm̄: nec est ꝑnm uegetādi ⁊ sentiēdi. diffō ḡ cōis nō cōcludit aliq̄3 diffōnū spāliū: sed eꝯ: nā bn̄ ualet. ꝑnm est aīa uegetādi uel ēt sentiēdi. ḡ est act⁹ corꝑis organici. p3 ḡ diffōnē3 ꝑus assignatā eē. q2 eo ꝙ dicat cām remotā: ⁊ esse demr̄ationis ꝯnem q̄a. ꝯcludi hēt per diffōnes alias assignatas spāles. patet etiā ph̄m non fuisse transgressum ordinem doctrine: q2 h⁹ⁱ ordo requirit ut a coibus ad specialia procedaꝛ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Nūc aūt sic ꝯclones rōnes termioꝝ sūt ut q̄d est thetragonismus: eq̄le altera ꝑte lōgiori: orthogoniū eē equilaterale: talis aūt terminus ratio ꝯclonis. dicens autez q̄m thetragonismus minus est medie inuētio rei cām dedit.**

¶ Qđ dixit manifestat ꝑ sil̄e. d. ꝙ multe rōnes. i. multe diffōnes sunt sic ꝯnes termioꝝ. i. sunt ꝯcluse per terminos alios siue per diffōnes: ꝯcludunꝛ eni multe diffōnes per terminos siue per diffōnes alias: ut si queratur q̄d est thetragonismus: diffō. d. ip̄m esse orthogonium equilaterale equale suꝑficiei: altera ꝑte longiori: talis aūt terminus. i. diffō est rō ꝯnis. i. est ꝯ demr̄ationis: ⁊ est. d. q̄a. sed diffō. d. ꝙ thetragonismus est inuentio medie rei dicit cām: ⁊ ꝑꝑ q̄d. ¶ Nōnm aūt ꝙ si describaꝛ figura oblonga hn̄s alterā ꝑtē longiorē cuiusmodi est figura. a. e. si accipiaꝛ mior linea. ut. b. d. ⁊ addaꝛ linee maiori: ⁊ ꝯstituaꝛ linea. a. b. d. ⁊ sup illā lineā cōstituaꝛ semicirculus ⁊ a p̄ucto. b. ducaꝛ linea. b. c. usq3 ad circūferētiā semicirculi. ut ꝑbaꝛ in 6o geometrie linea. b. c. erit media rei iuētio. i. erit medio loco ꝑꝑortionalis inter lineā. a. b. ⁊. b. d. ita ꝙ sicut se hēt linea a. b. excedit. b. c. tm̄. b. c. excedit. b. d. sed ut in eodē 6o ꝑbaꝛ. quotiēscūq3 sunt tres linee ꝑꝑortionales qđ fit ex ductu ꝑme in tertiā equale est ei qđ fit ex ductu medie in seip̄saz: quadratū ergo. b. c. qđ fit ex ductu. b. c. in seip̄saz que est linea media equale est figure. a. e. que est altera ꝑte longior que fit ex ductu. a. b. que est linea ꝑa in. b. d. uel in. b. e. que est equalis sibi que ponebaꝛ linea 3a. manifestu3 est aūt hoc in nūis: ut si accipianꝛ tres nūi ꝑꝑortionales: qđ fit ex ductu ꝑmi in tertium equale est ei qđ fit ex ductu scd̄i in seip̄m. h⁹ⁱ autē nūi

sũt octo, q̃tuor duo, nã sic octo se hñt ad q̃tuor: sic 4or ad duo: ꝛ tãtũ ualet octies duo sicut q̃ter q̃tuor. vlt̃ g̃ phs dicẽ ꝙ q dicit thetragonismũ .i. q̃dratũ eẽ orthogonũ i. rectãgulũ eq̃laterale .i. hñs eq̃lia latera eẽ eq̃le figure altera pte lõgiori dicit q̃ ita est: sed nõ dicit cãm. sed dicẽs ꝙ est media rei iuẽtio dicit cãm ꝛ ppt qd. nã ppt hoc q̃dratũ est eq̃le figure: altera pte lõgiori: q̃ constituit ex linea que est media rei iuẽtio .i. medio loco proportionalis: ꝛ tũc supplẽdũ est. ꝙ ꝛ sic circa aiaȝ se hȝ. nã dãs diffõnẽ cõeȝ dat diffõnẽ dicẽtẽ q̃a. ꝛ q̃ ẽ demratiõis ɔ̃. sȝ dãs diffõnẽ spãleȝ ꝛ ꝓpriã: dat diffõnẽ que mõ q̃ dcm̃ est dic ppt qd: ꝛ est demratiõis pn̄m. ⸢D.c.d

C.13. ¶ Dicamus igit̃ pncipiũ accipiẽtes itẽtionis determinari aiatũ ab inaiato in viuẽdo: multipl'r aũt ipso viuẽ dicto: ꝛ si vnuȝ aliqd hoꝝ insit solũ viuere ipm dicimus: ut intellect⁹: ꝛ sensus motus: ꝛ status ſm locũ. Adhuc aũt motus ſm alimentuȝ ꝛ decrementum: ꝛ augmentum.

¶ Exeqt̃ de itẽto: circa qd duo facit. q̃ p° distiguit diũsos modos viuẽdi. 2° ſm illos modos viuẽdi docet sumere spãles diffões ꝛ ꝓpas aie ibi⸤ Uñ ꝛ uegetabilia.⸥ Dicit g̃: dicam⁹ ꝙ accipiẽtes pn̄m itẽtiõis nr̃e determinari .i. distigui: ꝛ differre aiatũ ab iaiato: in viuẽdo g̃ ſm diũsa opa vite diũsimode notificãda est aia: subdit aũt ꝙ ipo viuẽ dicto multipl'r: q̃ dr̃ q̃tuor modis: si solũ vnũ aliqd hoꝝ isit dicim⁹ viuẽ ipȝ cui iest: sunt aũt modi viuẽdi ut itell's sẽsus mot⁹ ꝛ stat⁹ ſm locuȝ: ad h̓ aũt mot⁹ ſm alimẽtũ ꝛ decremẽtũ ꝛ augmẽtum. ¶ Notãdũ at̃ ꝙ q̃druplex est aia: ut s̃. tãgebat̃. vȝ uegetatiua que est in plãtis. sẽsitiua q̃ est in aia. lb⁹ iperfectis. ſm locũ motiua q̃ est in aialib⁹ pfectis. ꝛ itell'iua q̃ est in hoie. h̓ aũt q̃druplex aia cogsci hȝ p q̃tuor opa vite. vȝ p opa itell's sẽus: mot⁹ ſm locũ: ꝛ p nutrimẽtũ augmẽtũ: ꝛ decremẽtũ. ¶ Notãdũ at̃ ꝙ in his aiab⁹ semp pfectior ɔ̃tinet ipfectiorẽ ut sẽsitiuũ ɔ̃tinet uegetatiuũ. ſm locũ motiuũ ɔ̃tinet uegetatiuũ ꝛ sẽsitiuuȝ. nã aialia q̃ seipa mouẽt localr̃: cuiusmodi sũt aialia pfecta: viuũt ꝛ sentiũt. itell'iuũ v̓o ɔ̃tinet oĩa alia. sũt g̃ spãles diffões aie: ut s̃. dcm̃ est ꝙ aia est q̃ viuit. q̃ sentit. q̃ fit mot⁹ ſm locũ ꝛ q̃ itell'r. ⸢ Deinde cũ dicit.

C.14 ¶ Unde ꝛ uegetabilia oĩa vident̃ viuere: vident̃ aũt in seipsis hñtia potẽtiã ꝛ pncipiũ hi⁹ per qd augmẽtũ ꝛ decremẽtũ suscipiũt ſm ɔ̃trios locos: nõ eni sursuȝ qdẽ augent̃: deorsuȝ aũt nõ: sed silr̃ in utroq̃ ꝛ penit⁹ quecũq̃ alunt̃ ꝛ viuũt i fine: quousq̃ possunt accipere alimentum.

¶ Docet sumẽ has spãles ꝛ ꝓpas diffões aie. ¶ Ad cui⁹ sciẽdũ ꝙ hi⁹ diffões aie potissime accipiunt̃ ppt diũsas potẽtias ꝛ diũsa opa vite q̃ videm⁹ i reb⁹ aiatis vñ tria facit: q̃ p° docet sumẽ hi⁹ diffões. 2° declarat quẽ ordinẽ he po⁹ ad iuicẽ hẽant. 3° declat de vnaq̃q̃ haꝝ po⁹ p se. vȝ de uegetatiua sẽsitiua itell'iua: ꝛ ſȝ locũ motiua. 2° ibi⸤ Potẽtiaꝝ aũt aie.⸥ 3ª ibi⸤ Neccũȝ aũt ꝛ debẽtẽ de his.⸥ circa p'm tria facit: q̃ p° docet sumere has diũsas ꝛ ꝓpas diffões aie datas ſm diũsa opa vite ul' ſm diũsas po⁹. 2° cõpat h⁹ po⁹ ad ipsam aiaȝ. 3° ondit ꝙ ad cõpletã diffõnẽ aie ipis diffõnibus spãlib⁹ oȝ supaddẽ diffõnẽ cõeȝ: ul' docet ɔ̃clude diffõnẽ cõeȝ p h⁹ diffões spãles. 2ª ibi⸤ Utrũ aũt vnũqdq̃ coꝝ.⸥ 3ª ibi⸤ Qm̃ aũt q̃ viuim⁹.⸥ in pte ista p° intẽdit talẽ rõnẽ. sẽsitiuũ itell'iuũ ſȝ locũ motiuũ nõ sepant̃ a uegetatiuo: sȝ aia est pn̄m uegetãdi: ul' est pn̄m q̃ viuit. g̃ est pn̄m q̃ sentit̃ q̃ fit mot⁹: ꝛ q̃ itell'it: cũ sẽsitiuũ motiuũ ꝛ itell'iuũ a uegetatiuo nõ sepent̃. Nã si uegetatiuum sepat̃ a sẽsitiuo: ꝛ ab alijs: ꝛ nõ eɔ̃. uegetatiuũ est pus illis: ꝛ q̃ qd est pn̄m poris est pn̄m alioꝝ q̃ sunt posteriora. aia q̃ est pn̄m uegetãdi est pn̄m oiuȝ alioꝝ. vȝ sentiendi itelligẽdi ꝛ ſm locũ mouẽdi. in hac aũt rõne sic pcedit q̃ p° ondit ꝙ aia est pn̄m q̃ viuit. 2° declat ꝙ aialia a uegetatiuo separi nõ pñt. 3° ex h̓ ɔ̃cludit aiaȝ eẽ pn̄m viuẽdi sentiẽdi ꝛ itelligẽdi ꝛ ſȝ locũ mouẽdi. 2ª ibi⸤ Separi aũt.⸥ 3ª ibi⸤ uegetatiuũ aũt dicim⁹.⸥ ɔ̃tinuet̃ aũt sic. dcm̃ est ꝙ qb⁹ iest aliqd vnũ p̃dictoꝝ dr̃ viuẽ. vñ q̃ sic est ꝛ uegetabilia oĩa vñr viuẽ: q̃ vñr in seipsis hñtia po⁹ ꝛ pn̄m h⁹ p qd suscipiũt augmẽtũ ꝛ decremẽtũ: ꝛ h̓ ſm ɔ̃trios locos. nõ eni uegetabilia augent̃ qdẽ sursũ: nõ aũt deorsũ: sȝ silr̃ in utroq̃ suscipiũt augmentũ qd sup. eẽ nõ posset nisi ab aia: subdit aũt ꝙ penitus quecũq̃ alunt̃ quisq̃ in finẽ pñt accipe alimẽtũ viuũt: supple p pn̄m qd est aia. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſm Cõmẽ. moueri ad oẽȝ diũsã põnis nõ põt eẽ ab aliq̃ nãli: sed opȝ ꝙ sit ab aia. g̃ eo ipo ꝙ uegetabilia augmẽtant̃ in oẽm ptẽ ꝛ trahũt alimẽtũ ſm ɔ̃trios locos. ut sursuȝ deorsuȝ: silr̃ utrobiq̃ opȝ h̓ eẽ p pn̄m hi⁹: qd est aia: ꝛ per aliquã potẽtiã aie. ex qb⁹ oĩbus vult hic phs ꝙ aia est principium quo viuit. ⸢ Deinde cum dicit.

¶ Separi aũt hoc ab alijs põle est. Alia at̃ ab hac ipõle in reb⁹ mortalib⁹: manifestũ est aũt in his que uegetant̃: neq̃ eniȝ vna est in ipsis potẽtia alia aie. ¶ Uiuẽ qdem igit̃ ppt hoc pncipiuȝ est in oĩb⁹ viuẽtibus.

¶ Ondit ꝙ alia nõ sepant̃ a uegetatiuo: sȝ ipm põt separi ab alijs. circa qd duo facit: q̃ p° facit qd dcm̃ est. 2° ondit sic eẽ de sensu tact⁹ respectu alioꝝ sensuũ: sic de uegetatiuo respectu sẽsitiui ꝛ itell'iui: ꝛ ſm locũ motiui. nã sic sẽsus tact⁹ põt separi ab alijs sẽsib⁹ ꝛ nõ eɔ̃: sic uegetatiuũ in mortalib⁹ põt separi ab alijs: ꝛ nõ eɔ̃. 2ª ibi⸤ Aial aũt.⸥ dicit g̃ ꝙ separi aũt est põle. h̓. s. uegetatiuũ ab alijs: alia aũt in mortalib⁹ ipõle est separi ab h̓ .i. a uegetatiuo. ꝙ aũt uegetatiuũ possit separi ab alijs. manifestũ ẽ at̃ in his q̃ uegetant̃ .i. i uegetabilib⁹ ꝛ plãtis: i ipsis eni neq̃ vna alia po⁹ aie iest pter uegetatiuã. sȝ ipȝ qdẽ igr̃ viuẽ iest oĩb⁹ viuẽtib⁹: ppt h̓ pn̄m. s. ppt aiaȝ uegetatiuã. nã aia uegetatiua est pn̄m q̃ viuit. ¶ Notãdũ aũt ꝙ aut in reb⁹ mortalib⁹ nõ separi alia a uegetatiuo p̃suado se a corpib⁹ supcelestib⁹ que si sint aiata nõ hñt tñ de potẽtijs aie nisi itell'iuũ ꝛ desideratiuũ. non aũt hñt uegetatiuã ꝛ sensitiuam: ut vult ɔ̃ᵗᵒʳ in 12° metã sup illo ca°. mouet aũt. itelligẽtie eni motrices orbiũ: ꝛ si hñt v̓tutẽ itell'iuã ꝛ desideratiuã: nõ tñ hñt potẽtiã sensitiuã ꝛ uegetatiuã. ¶ Notãdũ ꝙ si in oĩbus mortalib⁹ uegetatiuũ nõ sepat̃ ab alijs: opȝ in oĩb⁹ talib⁹ viuẽtib⁹ esse aiaȝ uegetatiuã. ꝛ per ɔ̃ñs in oĩb⁹ hi⁹ aia est pncipiũ viuẽdi. ⸢ Deinde cum dicit.

¶ Aial aũt ppt sensuȝ pmũ: ꝛ nãq̃ que nõ mouẽtur neq̃ mutãtia locũ: hñtia autem sensum aialia dicimus ꝛ nõ viuere soluȝ: vident̃ aũt ꝛ hi⁹ multa esse aialiũ: manentia aũt cũ sint natura: hñt solum sensuȝ.

¶ Ondit silr̃ eẽ de tactu respectu alioꝝ sensuũ de uegetatiuo respectu alioꝝ. circa qd duo fac. q̃ p° ait ꝙ aial est aial ppt tactũ. 2° ondit sensũ tact⁹ posse separi ab alijs: ꝛ nõ eɔ̃. ibi⸤ Sẽsitiuũ aũt.⸥ dicit g̃: ꝙ aial autẽ est aial ppt sensũ pmũ .i. ppt tactũ: ꝛ nãq̃ que nõ mouẽtur neq̃ sunt mutãtia ſm locũ: hñtia aũt sensũ tact⁹ aialia eẽ dicim⁹ ꝛ nõ viuẽ solũ. subdit aũt ꝙ multa de nũo aialiũ vñr eẽ hi⁹ cũ sint manẽtia nã .i. nãlr̃ solũ hñt hunc

sensū.s.tactꝰ. ❡ Notādū āt ꝙ aīal dr̄ eē aīal ꝑ tactū q̄ sufficit ad h̄ ꝙ sit aīal ꝙ hēat sēsum tactꝰ. hn̄tia ent hūc solū sēsuz nō dr̄ eē viuētia tm̄:sʒ dr̄ alia.⸢d.c.d.

❡ Sēsuū aūt tactꝰ p̄mo inest oībꝰ: sic autē uegetatiuū pōt separi a tactu:⁊ ab oī sensu:sic ⁊ tactus ab alijs sensibus.

❡ Ondit sēsuz tactꝰ separi ab alijs.d.ꝙ de nūo sensuū ille sēsus q̄ p̄ᵒ iest oībꝰ aīalibꝰ est tactꝰ:q̄ sic uegetatiuuz pōt separi a tactu:⁊ ab oī sensu.sic ⁊ tactꝰ ab alijs sensibꝰ separi pōt.sil'e est enī de uegetatiuo respectu omniū alioꝝ:⁊ de tactu respectu oīuz sensuū. ❡ Notādū aūt hic eē recolligēda v̄ba phī ꝙ sic uegetatiuū reſuaſ i oībꝰ alijs:⁊ alia nō pn̄t separi ab ipo:sic sēsus tactꝰ reseruaſ in oī aīali:⁊ alij sēsus nō pn̄t separi ab eo:opʒ ꝙ sic aīa q̄ est p̄n̄m tāgēdi est p̄n̄m sentiēdi ẜm oēs alios sēsus sic ēt oʒ ꝙ aīa sic ē p̄n̄m viuēdi sic sit p̄n̄m oīuz alioꝝ ut sit p̄n̄m sentiēdi itelligēdi:⁊ ẜm locū mouēdi.⸢D.c.d

❡ Uegetatiuū aūt dicimꝰ ptē hīꝰ aīe qua ⁊ uegetabilia ꝑticipāt:aīalia aūt oīa vr̄ tāgēdi sensū hn̄tia. ❡ Propter quā āt cāz utrūq̄ʒ hoꝝ q̄ accidit posteriꝰ dicemꝰ:nūc aūt intātū dictū sit solū:ꝙ est aīa horuz q̄ dicta sunt p̄ncipiū:⁊ his determīata est uegetatiuo:sensitiuo:itellectiuo:⁊ motu.

❡ Cōcludit ex dictis aīaz eē p̄n̄m oīuz istoꝝ.d.ꝙ uegetatiuū aūt dicimꝰ ptē potētialē siue potētiā hꝰ aīe q̄ uegetatiua ꝑticipāt ⁊ sup.potētiā tactuā eē dicimꝰ per quā oīa aīalia vr̄ eē hn̄tia tāgēdi sensū.sʒ ꝓp quā cāz utrūq̄ʒ hoꝝ accidit ꝙ potētia uegetatiua iest oībꝰ viuētibꝰ:⁊ pōt separi ab alijs ⁊ nō eꝯ.⁊ potētia tactiua iest oībꝰ aīalibꝰ ⁊ pōt separi ab alijs sēsibꝰ ⁊ nō eꝯ.q̄re.s.h̄ ꝯtīgat dicemꝰ posteriꝰ circa finē tertij hꝰ.nūc aūt soluz intātū dictū sit ꝙ aīa ē p̄n̄m oīuz hoꝝ q̄ dicta sūt:⁊ est p̄n̄m uegetādi sentiēdi ⁊ itelligēdi ⁊ ẜm locū mouendi:⁊ hīꝰ aīa est determīata.i.distincta his.i.in rebꝰ aīatis uegetatiuo sēsitiuo itellectiuo ⁊ motiuo ẜm locū. ❡ Notādū aūt ꝙ ait aīam i rebꝰ aīatis eē distictā ꝑ h̄ q̄tuor: q̄ aīata repiunſ i q̄druplici g̃du ut supiꝰ diffusiꝰ diximus.

Trū aūt vnūq̄dq̄ʒ hoꝝ est aīa: aut ps aīe:⁊ si ps:utrū qdē sicut sit sepabilis rōne solū:aut in loco.

❡ Postq̄ʒ phs dicit aīaz distīgui ꝑ has potētias.vʒ ꝑ uegetatiuū sēsitiuū itellectiuū ⁊ ẜm locū motiuū ⁊ ondit eā eē p̄n̄m viuēdi sentiēdi itelligēdi ⁊ ẜm locū mouendi. nūc in pte ista īquirit quō potētie he cōpanſ ad aīam. circa qd̄ duo facit:q̄ p̄ᵒ circa h̄ mouet q̄ōnes q̄sdā.2ᵒ exequiſ de q̄ōnibꝰ illis.ibi⸤De q̄busdā aūt hoꝝ.⸣dicit ḡ ꝙ queri pōt utꝝ aūt vnūq̄dq̄ʒ hoꝝ.i.vnaq̄q̄ʒ haꝝ potētiaꝝ est aīa aut est ps potētialis aīe:⁊ si est ps.utꝝ sic sit ps ut vna haꝝ potētiaꝝ sit sepabilis ab alia rōne solū.i.diffōne:aut sit sepabilis loco.i.sbo. ❡ Notādū aūt ꝙ ꝓprietates ⁊ accn̄tia q̄dā sūt distīcta ab īuicē rōne ⁊ diffōne ⁊ eēntialr:nō tn̄ sbo ⁊ loco:ut si in eodem pomo ⁊ in eadē pte:⁊ in eodē loco uł sbo eēnt color ⁊ sapor:adhuc ista duo differūt eēntialr:sed nō differūt subiecto ⁊ loco.⸢Deinde cum dicit.

❡ De q̄busdā aūt hoꝝ nō est difficile videre:quedā aūt dubitationem habent.

❡ Exeq̄ſ de q̄ōnibꝰ p̄dictis. ❡ Ad cuiꝰ euidētiam sciēdū ꝙ soluta q̄ōne 2ª soluiſ p̄ª.nā si bn̄ sciuerimꝰ quō distinguunſ ⁊ quō separanſ ab īuicē uegetatiuū sēsitiuū ⁊ cetera talia:appebit utꝝ q̄dlibet eoꝝ sit aīa uł ps aīe.nam sīl i eodē nō ꝯtigat sil' eē plēs aīas nisi ubi pła de istis sił sunt:nō erit q̄dlibet eoꝝ aīa:sʒ ps aīe.tota ḡ difficultas est quō hīꝰ ptes potētiales aīe sint sił ⁊ quō distinguunſ.duo ḡ facit:q̄ p̄ᵒ ondit quō sunt sił.2ᵒ quō distinguunſ ibi⸤Rōne āt ꝙ alterē.⸣circa p̄m̄ duo facit:q̄ p̄ᵒ ꝯtinuat se ad dicēda.2ᵒ exequiſ de itēto ibi⸤Sic enim in plātis.⸣dicit ḡ ꝙ de q̄busdā aūt hoꝝ.i.haꝝ potentiaꝝ nō est difficile vidē quō sunt sił ⁊ quō distiguunſ. q̄dā āt dubitationē hn̄t.nā in uegetabilibꝰ ⁊ sēsibilibꝰ eo ꝙ talia magis nob̄ sūt nota nō ē difficile vidē quō talia se hn̄t:sed dubiū est de rōne ⁊ itellectu.⸢Deīde.c.d.

❡ Sicut enī i plātis q̄dā diuisa vr̄:⁊ viuētia separata ab īuicē tāq̄ʒ exn̄te i his aīa: actu qdē vna i vnaq̄q̄ʒ plāta:potētia aūt plibꝰ.

❡ Exeq̄ſ de itēto.circa qd̄ tria facit:q̄ p̄ᵒ ostēdit facile eē h̄ vidē in uegetabilibꝰ ⁊ plātis.2ᵒ declarat h̄ ēt eē facile in sēsibilibꝰ uł in aīalibꝰ.3ᵒ ait difficultatē hēre circa itellectū ⁊ ꝑspectiuā potētiā.2ᵒ ibi⸤Sic videmꝰ.⸣3ᵒ ibi⸤De itellectu aūt.⸣Dicit ḡ facile eē h̄ vidē in aliq̄bꝰ sicut appet in plātis ⁊ in uegetabilibꝰ. q̄dā enī uegetabilia diuisa ⁊ sepata ab īuicē videnſ ⁊ viuētia eē tāq̄ʒ exn̄te in his vna qdē aīa actu.in utraq̄ʒ plāta.i.in utraq̄ʒ pte plātaꝝ plibꝰ aūt in potētia. ❡ Notādū aūt potentias aīe uegetatiue eē augmētatiuū nutritiuū ⁊ ḡnatiuum: q̄re si plāta diuisa in q̄libet pte eiꝰ h̄ oīa reſuari pn̄t:pʒ hꝰ potētias in plātis nō esse diuisas loco ⁊ sbo:ita ꝙ in vna pte plāte sit nutrimētū:in alia v̄o augmētatiuū imo ps q̄libet nutriſ ⁊ augmētaſ. ❡ Nōn̄m ꝙ cū aīa plāte extēdaſ ẜm extēsionē eiꝰ:q̄ forma mālis extēdiſ extēsiōe māe:q̄ʒdiu planta est ꝯtinua tādiu est vna aīa in tota plāta:sed diuisa plāta ptes plātaꝝ pn̄t iterū radicari in terra ⁊ viuēre in q̄libet eaꝝ reſuabiſ aīa:q̄re aīa in plāta est vna in actu:sed sunt multe in potētia: q̄ per diuisionē plurificari pn̄t.⸢Deinde cum dicit.

❡ Sic videmꝰ ⁊ circa alias drīas aīe accidē ut i Enthomis decisis:etenī sensū utraq̄ʒ ptiū hʒ ⁊ motū ẜʒ locū:si āt sēsuz ⁊ fātasiā ⁊ appetitū:ubi qdē enī sēsus ē:⁊ tristitia ⁊ letitia ē:ubi āt hec sūt ex necītate ⁊ desideriū ē.

❡ Ondit h̄ eē facile vidē in sēsibilibꝰ.d.ꝙ si videmꝰ accidē.⁊ circa alias drīas aīe ut in enthomis decisis.i.ut i aīalibꝰ que decisa viuūt cuiusmodi sūt aīalia ānulosa etenī in talibꝰ utraq̄ʒ ptiū decisaꝝ hēt sensū ⁊ motū ẜʒ locū.si aūt sensū hn̄t ⁊ fantasiā ⁊ hn̄t appetitū: q̄ ubi est sēsus ibi est tristitia.i.dolor ⁊ letitia.ubi aūt h̄ sūt ex necītate ⁊ desideriū est.i.appetitꝰ.ḡ sic in plātis potentie uegetabiles nō sūt diuise loco ⁊ sbo sic in aīalibꝰ sēsitiuū extimatiuū appetitiuū ⁊ ẜʒ locū motiuū nō sunt diuisa loco ⁊ sbo:q̄ deciso aīali in qualibet parte eius hec oīa reseruari possunt.

Dubitaret forte aliq̄s:utrū h̄ sit ueꝝ ꝙ deciso aīali in q̄libet pte eius reſuari possit extimatio uł fantasia.⁊ vr̄ ꝙ nō:q̄ hꝰ v̄tutes ut ait Cōmētator sup 3m̄ hꝰ hn̄t eē in capite:q̄re determinār sibi spāle organū:nō ḡ reſuanſ i q̄libet pte corpis. ❡ Dōm ꝙ ut ait Cōmē.duplex est fantasia.q̄dā determinata ⁊ ꝑfecta:⁊ q̄dā q̄si īdeterīata ⁊ ipfecta.determīata aūt ⁊ ꝑfecta dr̄ illa q̄n absentibꝰ sēsibilibꝰ pn̄t adesse fantasie ⁊ imagiatiōes.vn̄ Cōmētator ait ꝙ in eis que sunt ꝑfecta iueniunſ talia in absentia sensatoꝝ.quedā aūt est imagiatio ⁊ fantasia ipfecta ut illa q̄ semꝑ est cōiuncta sensui ⁊ nihil imagiaſ nisi sit aliq̄d actu mouēs sensū.p̄ᵒ imagiatio ꝓp suī ꝑfectionē determiat sibi spāle organū.2ª v̄o seq̄ſ oēʒ ptē sēsibilē:⁊ hēt eē in q̄cūq̄ʒ pte sit sēsus.nā cū ptes sēsibiles doleāt si ꝯiūganſ alicui pugitiuo uł alicui discōueniēti:⁊ delectenſ si ꝯiungātur ꝯueniēti:opʒ ẜm hūc motū factū a sensu aīal imagiari

fugā cū dolet ad pñtiā sēsibilis tristabilis: uł imagiari psecutionē cū delectat ad pñtiā sēsibilis. ⁊ p h̄ pz solo ad obz: q̄r aliq̄ fātasia deteriat sibi organū: aliq̄ v̄o nō.

Ulterius forte dubitaret aliqs: q̄r vī uelle q̄ ſm locū motiuū nō sepeř a sēsitio: ꝯ̄riū aūt h⁹ ōñdebať ē. dicebať eniz q̄ aialib⁹ impfectis sensitiuis ierat sēsitiuū qb⁹ nō ierat ſm locū motiuuz. ℭ Dōz q̄ duplex est mot⁹ ſm locū vnus pgressiuus. ⁊ h̄ nō cōpetit aialib⁹ oīb⁹. ali⁹ v̄o dilatatiōis ⁊ ꝯstrictionis: ⁊ h̄ cōpetit aialib⁹ q̄ztūcūq; ipfectis. naz aialia ex q̄ sentiūt cū pūgunť ⁊ sentiūt tristabile retrahunt se: ⁊ mouenť motu ꝯstrictōis: cū v̄o sentiūt delectabile amplīāt se ⁊ mouenť motu dilatatiōis. hec ḡ q̄tuor sunt isepabilia loco ⁊ sbo. vz sēsus imagiatio ipfecta appetitus ⁊ mot⁹ ſm locū. nā aialia stati cū sentiūt dolorem uł delectationē imaginanť ⁊ appetūt fugē dolorē ⁊ psequi delectationē. ⁊ p ꝯ̄ns mouent aliq̄ motu ad psequēdū dlecrabile ⁊ ad fugiēdū nociuū. ⸢ Deīn cū dič

L.21. ℭ De itellectu āt ⁊ pspectiua potētia nihil adhuc mā̄ifestū est: ß vī gen⁹ alter̄ aie eē: ⁊ hoc solū ꝯtigē separi: sic ppetuū a corru-

L.22. ptibili. ℭ Relique aūt ptes aie manifestū est ex his q̄ nō sepabiles: sicut qdā dicūt.

ℭ Ait dubiū eē de intellu quō se hēat ad potētias alias. dicit ḡ q̄ de itellu ⁊ pspectiua potentia nihil est plene adhuc manifestū quō se hēat ad potētias alias: ſ; vī h̄ eē alter̄ genus potētiar̄. ⁊ h̄ solū genus potētiar̄ siue h̄ sola potētia vī ꝯtigē separi ab alijs. i. a uegetatiuo ⁊ sēsitiuo sic ppetuū a corruptibili: relique aūt ptes potētiales aie manifestū est ex his que dicta sunt q̄ nō sūt sic sepabiles sic dicūt qdā. i. sic dixerūt platonici. Plato eni uolebat q̄ ꝯcupiscibilis eēt in corde: nutritiua i epate: sed ut pz ex dictis appetit⁹ ⁊ ꝯcupiscibilis seqť oēm ptē sēsibilē ⁊ nō epar tm̄: q̄r ubicūq; est sēsus ibi est fantasia ⁊ appetit⁹. ℭ Notādū aūt q̄ itell⁹ est alteruz genus potētiar̄ aie: q̄r est potētia nō organica: pp qd̄ sola ipa est sepata accipiēdo sepationē put aliqd non est organo affixū ⁊ ꝯiūctū. cetere aūt potētie sēsibiles: q̄r sunt pfectiores organor̄ nō sunt sepabiles ut opinabať plato: nec etiā sunt sic sepabiles q̄ possint eē absq; organo corporali. ⸢ Deinde cum dicit.

ℭ Rōne āt q̄ altē manifestū est. sēsitio eni eē ⁊ opiatio alter̄. siqdē ⁊ sentire ab ipo ⁊ opiari. silr aūt ⁊ alior̄ vnūqdq; q̄ dcā sūt.

ℭ Oñdit quō he potētie sunt disticte. cū ca qd̄ duo facit q̄r p⁹ oñdit quō sunt disticte rōne. 2⁰ quō distiguūtur sbo ⁊ loco ibi⸤ Qd̄ aūt qbusdā.⸥ dicit ḡ q̄ rōne āt he potētie sint altere ⁊ disticte manifestū est. nā sēsitiuo ⁊ opinatiuo est alter̄ eē. i. altera diffō ⁊ altera rō. si qdez sentire sit alter̄ ab ipo opinari. silr ⁊ vnūqdq; aliorūz que dicta sunt. i. vnaqueq; aliar̄ potētiar̄ de qb⁹ diximus differt ab alia sup. si act⁹ ei⁹ differt ab actu alteri⁹ ℭ Notādū aūt q̄ potētie distiguunť p act⁹ sic act⁹ per obā: q̄re si sentire ⁊ opiari: ⁊ alij act⁹ aliar̄ potētiaruz differūt ab iuicē opz sensitiuū ⁊ opinatiuū ⁊ potētias alias ab iuicē differre. ℭ Notādū etiā q̄ he potentie q̄ztūcūq; fundenť in eodē organo ⁊ in eodez sbo differūt tm̄ eēntialr ⁊ formalr: cum ergo rō ⁊ diffinitio sumať a forma: nō dicunť he potētie loco ⁊ sbo distigui: sed diffinitione ⁊ ratione. ⸢ Deinde cum dicit.

L.23. ℭ Qd̄ āt qbusdā aialiū oia isūt hec: qbusdā v̄o qdā hor̄: alterīs āt vnū solū. Hoc āt fac dr̄iā aialiū: pp quā āt cāz sit factū in posteri⁹ itēdēduz est. Silr aūt ⁊ circa sēsus accidit: alia qdē hñt oēs: alia v̄o q̄sdā: q̄dā v̄o vnū maxime necessarium factum.

ℭ Oñdit quō he potētie differūt sbo ⁊ loco. d. q̄ aūt qbusdā aialiū isunt oia h̄. i. oēs hī⁹ potētie: qbusdā v̄o isunt q̄dā hor̄. i. alique har̄ potētiar̄. alteris aūt iest vnū solū. ⁊ sbdit q̄ h̄ est qd̄ facit dr̄iā aialiuz: ⁊ ēt supplēdū est q̄ h̄ est qd̄ facit dr̄iā iter oia aiata ⁊ inter h⁹ potētias. nā ſm q̄ aliq̄ aiator̄ uel aliq̄ aialiū hñt plures uł pauciores de h⁹ potētijs sic sunt magis uł min⁹ pfecta: sed pp quā cām hoc sit pfectū q̄ he potētie sic distiguunť ⁊ loco ⁊ sbo: q̄r alique repiunť in vno sbo ⁊ in vno aiato que nō repiunť in alio posteri⁹ est itēdēduz: q̄r circa finē libri h⁹ diceť: addit āt q̄ id qd̄ accidit circa oēs hī⁹ potentias: silr aūt accidit ⁊ circa sensus: q̄r alia qdē aialia hñt oēs sēsus. alia v̄o hñt q̄sdā. i. aliq̄s: sed q̄dā aialia hñt vnū solū maxie nēcīum ut tactum. ℭ Notādū ēt q̄ hic plēs uł pauciores de potētijs assignatis facit dr̄iā in ipsis aialib⁹ ⁊ ulr in oīb⁹ aiatis ⁊ ēt in ipsis potētijs. nā ſm q̄ aliq̄ aialiū uł aliq̄ aiator̄ hñt ples uel pauciores de illis potētijs: sic sunt magis uel minus pfecta. vñ plāta que hēt vnū solū: ut uegetatiuū impfectior est oibus. ℭ Rursus hoc facit dr̄iā in ipsis potētijs: q̄r si alique potētiar̄ repiunť in aliq̄ aiato ⁊ alique in alio ꝯtigit potētias illas differre non solum rōne ⁊ diffinitione: sed etiam loco ⁊ subiecto.

Dubitaret forte aliqs: utrū potētie aie differāt rōne solū: uel ēt loco ⁊ subiecto. ℭ Dōm q̄ har̄ potētiar̄ q̄dā sunt pticulares ut visus audit⁹ gustus ⁊ odorat⁹. quedā v̄o sunt q̄si ulēs diffuse p totū corp⁹ ut uegetatiuū tactiuū imagiatiuū appetitiuū ⁊ ſm locū motiuū. si ḡ sit qd̄ nō de potētijs diffusis p totū corp⁹: sed de determinātib⁹ sibi spāle organū planū est tales potētias nō solū differre rōne: ſ; ēt loco ⁊ sbo: ut visus sic est in oculo q̄ nō in lingua: ⁊ gustus sic in ligua q̄ nō in oculo. sed si loqmur de potentijs diffusis p totū corpus. sic dicūt qdā q̄ in diuersis distiguunť loco ⁊ sbo: sed nō in eodē ut uegetatiuū distiguiť a sēsitiuo in diuersis: eo q̄ sensitiuū repiť in aiali. uegetatiuū v̄o repiť in plāta in qua nō repiť aliquis sensus. dicē tm̄ possum⁹ q̄ que distinguunť in diuersis aiatis loco ⁊ sbo distiguunť ēt in eodez aiali. nā sic uegetatiuū ⁊ augmētatiuū repiunť in plāta in qua non repiť sēsus: sic in eodē aiali repiunť alique ptes que viuūt ⁊ augmētanť: ⁊ tm̄ nō sentiūt ut ossa ⁊ aliq nerui. ⁊ ēt caro ipa nō est illud in q̄ tanq̄z in sbo fundať sēsus tact⁹: sed est mediū in tali sensu ut ifra diceť. organuz v̄o tact⁹ est qdā neruus diffusus p totū corpus hñs in se multos ramusculos. ut ḡ sit ad vnū dicē quecūq; potētie distiguunť loco ⁊ sbo in diuersis aiatis. distiguūtur ēt in eodē. Nā sicut repiť aial qd̄ non videt nec audit: sentit tm̄ ſm sensū tact⁹: ita repiť aliq̄ ps corpis in qua resuať sēsus tact⁹: ubi nec resuať audit⁹ nec visus. ⁊ sic plāte viuūt ⁊ nō sentiūt: sic i eodē aiali q̄ztūcūq; pfecto iueniť aliq̄ ps corpis q̄ nutriť ⁊ augmētať: ⁊ tm̄ nō sentit. semp eni ⁊ in eodē ⁊ in diūsis pora sepanťa posteriorib⁹ nō eꝯ̄. ut sic in diūsis aiatis repiť vita sine sensu: nō sēsus sine vita. sic in eodē aiali repiunť ptes q̄ viuūt ⁊ nō sentiūt: nulle tm̄ ptes sūt q̄ sentiāt ⁊ nō viuāt. ſm h̄ ḡ dr̄ia har̄ potētiarū put accipiēda est rōne solū uł etiā loco ⁊ sbo iuestigari poterit per iā dicta.

q Uoniā aūt quo viuimus ⁊ sentim⁹ dupl'r dr̄. sicut quo scimus. dicimus aūt hoc qdē sciaz: illō āt aiaz. utroq; eni hor̄ dicimur scire. silr ⁊ q̄ sanamur alter̄ qdē sanitas ē: aliō āt pte q̄dā corpis aut ⁊ toto. hor̄ āt scia qdē: ⁊ sanitas foŕa:

τ spēs q̄dā τ rō: ut actꝰ susceptiuoꝝ h̄ qdē sciētifica: illa v̄o sanabilis. videt̄ eni in patiēte τ disposito actiuoꝝ iesse actus.

¶ Postq̄ phs docuit sumē ꝓpriā diffōnē vniuscuiusq̄ aie ſm diuſa opa vite τ ſm diuſas potētias: τ cōparauit ipas poᵃˢ ad ipaz aiam. in pte ista vult oñdē q̄ ad pfectā diffōnē aie: oz q̄ diffōni ſpāli supaddat̄ p̄dcā diffō cois. ¶ Ad cuiꝰ eui⁴ᵐ sciēdū q̄ ut ṡ. tāgebat̄ diffōnes ſpāles dāde de aia sūt q̄tuor ſm q̄tuor ḡdus aiatoꝝ ut aia est q̄ viuit q̄ztū ad plātas: q̄ sentit q̄ztū ad aialia ipfecta: q̄ fit motꝰ ſm locū q̄ztū ad pfecta. τ 4ª diffō ſpālis est q̄ aia est q̄ p̄ᵒ itellīr q̄ztū ad aiaz hūanā: ſʒ cū aia sit foꝛa corpis: oz in diffōne eiꝰ facē mētionē de corpe. diffō ḡ illa corpis. ſ. q̄ aia est actꝰ corpis q̄ ſpālē mētionē facit de corpe addēda est istis diffōnibꝰ ſpālibus ut cōpletiꝰ hēat̄ diffō aie. ¶ Diffiniēda est ḡ sic aia: q̄ est actꝰ corpis q̄ p̄ᵒ viuit: ul' est actꝰ corpis q̄ p̄ᵒ sentit. τ sic cuilibet diffōni ſpāli supaddēda est illa diffō cois. phs ḡ in oñdēdo q̄ in determinādo de aia oz ſpālē mētionē facē de corpe: τ i oñdēdo q̄ diffōnibꝰ ſpālibꝰ supaddēda est diffō cois que facit ſpālē mētionē de corpe. ta facit: q̄z p̄ᵒ ꝓbat aiaz eē actū τ formā corpis. 2ᵒ ex h̄ oñdit q̄ in determinādo de aia oz ſpālē mētionē facē de corpe. 3ᵒ ex his q̄ dixerat ꝯcludit q̄lr diffiniēda sit aia. 2ª ibi ⌊Et pp h̄ bn̄.⌋ 3ª ibi ⌊Q̄ gdē igr.⌋ circa p̄ᵐ duo facit ſm q̄ duplr ꝓbat itēꝝ. 2ᵒ ibi ⌊Tripl'r eniz dcā.⌋ in ꝓbādo aūt aiaz eē formā itēdit talē rōnē: viuimus sentimꝰ τ sanamur τ ul'r oēz actionē facimꝰ p̄ncipalr p formā: ex ꝯūti p māz: ſʒ aia est q̄ p̄ᵒ viuimꝰ τ sentimꝰ: τ alias actiōes facimꝰ. ḡ aia est foꝛa τ nō mā. In hac aūt rōne sic ꝓcedit: q̄z p̄ᵒ ponit maiorē. 2ᵒ minorē. 3ᵒ ꝯnez. 2ª ibi ⌊Aia āt h̄.⌋ 3ª ibi ⌊Quare rō q̄daz.⌋ ponit ḡ p̄ᵒ maiorē. vʒ q̄ agē p̄ncipalr est a foꝛa τ ex ꝯūti a mā. dicēs q̄ q̄m q̄ viuimꝰ τ q̄ sentimꝰ di duplr sic τ q̄ scimꝰ. dicimꝰ aūt h̄ p q̄d scimꝰ eē gdē sciam illō aūt eē aiam. utroq̄ eni hoꝝ tā scia q̄z aia dicimur scire. sil'r aūt τ q̄ sanamur est duplr: q̄z aliō gdē est sanitas: aliō aūt est q̄ dicimꝰ sanari: tanq̄ pte q̄dā corpis aut tāq̄ τ toto corpore. hoꝝ aūt qbꝰ sanamur τ scimꝰ scia gdē τ sanitas se hēt sic foꝛa τ spēs q̄dā: τ sic rō τ ut actꝰ susceptiuoruz a qbꝰ sup. p̄ᵒ τ p̄ncipalr egredit̄ agē: τ s̄bdit quō scia τ sanitas sūt actꝰ τ foꝛa susceptioꝝ. dicēs q̄ hec gdez. ſ. scia ē actꝰ τ foꝛa sciētifici. i. aie sciētifice: illa v̄o. ſ. sanitas est actꝰ τ foꝛa corpis sanabilis. ex hoc aūt vult hic q̄ opʒ ad ip̄m agere ut ad ip̄m scire uel ad ip̄m viuere aliqd cooꝑari s̄bm. nā ut subdit. in patiēte enim τ disposito vident̄ actiuoꝝ inesse actus. na semp ꝓpria foꝛma requirit ꝓpriā τ dispositam materiam.

Dubitaret forte aliq̄s: quō agē a foꝛa τ a s̄bo ſʒ p̄ncipalr a foꝛa ut scire τ ꝯsiderare p sciaz est a scia τ ab aia: ſʒ p̄ncipalr a scia τ actꝰ sanatiōis est a sanitate q̄ est foꝛa corpis τ ēt ab ip̄o corpore: ſʒ p̄ncipaliꝰ est a sanitate. ¶ Dōm q̄ oē q̄d agit: agit ut est in actu: τ q̄z p̄ncipalr actꝰ di de foꝛa: iō agē p̄ncipalr est a foꝛa. mā aūt si est in actu h̄ est inq̄ztuz est ꝯiūcta foꝛe: q̄re si mā est rō agēdi h̄ est ex ꝯūti inq̄ztum est in actu p formā. q̄ aūt ip̄a mā sit aliq̄ mō rō agēdi: pʒ. q̄z eoip̄o q̄ actꝰ actiuoꝝ sūt in patiēte τ disposito: τ eoip̄o q̄ ꝓp̄a foꝛa nō hēt eē nisi in ꝓp̄a mā: sic mā ꝓpria reqrit ut sit s̄b ꝓp̄a foꝛa: sic opʒ ip̄az māz saltez ex ꝯūti eē rōnē τ cām τ ois actꝰ τ ois actiōis q̄ egredit̄ a foꝛa. iō phs in uolēdo oñdē q̄ agē p̄ncipalr erat a foꝛma dixit q̄ foꝛa erat actꝰ τ rō susceptiui. uolēdo aūt ꝓbare q̄ ad ip̄ʒ agē aliqd faciebat mā τ s̄bz: dixit q̄ actꝰ actiuoꝝ sunt in patiēte τ disposito ul' q̄ idē est: opʒ ꝓpriā formā iesse ꝓprie materie. ⌈ Deide cum dicit.

¶ Aia aūt h̄ q̄ viuimus: τ sentimꝰ: τ mouemur: τ itellimꝰ p̄ᵒ. Quare rō utiq̄ q̄dā erit τ spēs: sed nō ut mā τ ut subiectum.

¶ Posita maiori. vʒ q̄ agē p̄ncipalr τ p̄ᵒ est a forma ponit miorē τ ifert ꝯnē dicēs q̄ aia aūt est h̄ q̄ p̄ᵐ τ p̄ncipalr viuimꝰ τ sentimꝰ mouemur τ itelligimꝰ. q̄re erit utiq̄ ip̄a aia sic q̄dā rō τ spēs τ nō ut mā τ s̄bz. ¶ Notādū āt q̄ aia est q̄ p̄ᵒ viuimꝰ sentimꝰ τ itellimꝰ τ mouemur: q̄z viuē ꝓut noiat opa vite τ ēt opa s̄btiua τ alia q̄cūq̄ opa opat̄ aia mediātibꝰ aliq̄bꝰ potētiȷs: ita q̄ aia respectu illoꝝ opeꝝ se hēt sic p̄nᵐ p̄ncipale τ p̄ᵐ. potētie v̄o sic p̄nᵐ imediatū τ ꝓximū. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Tripl'r eni dicta substātia sic diximꝰ: q̄rū hec gdez spēs: illud aūt mā: aliud autē ex utrisq̄: hoꝝ aūt mā gdē potētia: spēs aūt actus: postea ex utrisq̄ aiatū nō corpꝰ est actus aie: sed ipsa corporis cuiusdam. T.25.

¶ Adducit s̄cdaz rōnē q̄ aia sit actꝰ τ foꝛa dicēs. q̄ sicut eni diximꝰ triplex est dicta s̄ba: q̄rū h̄ qdē est spēs: illud v̄o mā: aliud aūt est ex utrisq̄ cōpositū. hoꝝ aūt trium mā est gdē poᵃ spēs aūt est actꝰ postea ex utrisq̄ est ip̄ʒ aiatū. ḡ mā τ corpus sunt ptes aiati. oz ḡ alteꝝ hoꝝ eē formā τ actū alteriꝰ: sed corpus nō est actꝰ aie: sed opʒ q̄ ip̄a aia sit actꝰ ipsiꝰ corpis. aia ḡ erit actus τ forma. ¶ Notādū aūt q̄ nunq̄ ex duobꝰ fit uere vnum nisi vnū illoꝝ se hēat ut actꝰ. aliō v̄o ut poᵃ: q̄re si ex aia τ corpe fit aiatū. opʒ vnū eē actū respectu alteriꝰ: ſʒ corpus nō est actꝰ aie erit ḡ aia actꝰ eiꝰ. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Et pp h̄ bn̄ opinant̄ qbꝰ videt̄: neq̄ sine corpe eē: neq̄ corpꝰ aliq̄d aia. corpus qdē eni nō est: corpis aūt aliqd est. Et pp hoc i corpe hiꝰ: τ nō sic p̄ores ad corpꝰ aptabāt ip̄az: nihil diffinientes in q̄: τ q̄li: τ uere cū nō videat̄ accipe q̄dlibet ꝯtigēs. sic aūt fit τ ſm rōnē. Uniuscuiusq̄ eni actꝰ in potētia exn̄tis: τ in ꝓp̄a mā aptꝰ natꝰ est fieri. T.26

¶ Oñso aiaz eē actū τ formā corpis. aīt ex h̄ q̄ in determinādo de aia opʒ ſpālē mētionē facē de corpe. τ tunc ꝯcludēdū est q̄ diffōni ſpāli supaddēda est diffō cois q̄ ſpālē mētionē facit de corpe. dicit ḡ. τ pp h̄ sup. q̄ aia est actꝰ τ foꝛa corpis: bn̄ opinant̄ qbꝰ vi: neq̄ aiam eē sine corpe: neq̄ eē aliq̄d corpus: corpus gdē enim nō est aia: est tn̄ aia aliqd corpis: q̄z est foꝛa τ actꝰ eiꝰ: τ pp h̄ aia est in corpe τ in corpe hiꝰ. ſ. apto τ disposito. τ ideo nō est adaptāda quecūq̄ aia ad q̄dcūq̄ corpꝰ: sic qdā p̄ores. i. qdā antiquoꝝ adaptabāt ip̄az aiaz ad q̄dcūq̄ corpꝰ: nihil tn̄ diffiniētes in q̄ τ q̄li corpe opʒ eē aiam: τ uere rep̄hēsibiles erāt: cū nō videat̄ aia accipe idifferēter q̄dlibet corpꝰ ꝯtigēs. sic aūt fit τ ſm rōnē si ꝓpꝛium corpꝰ adaptet̄ ꝓp̄e aie. nā actꝰ vniuscuiusq̄ in poᵃ exn̄tis in mā disposita τ ꝓp̄a aptꝰ natꝰ est fieri. ¶ Notādū aūt q̄ foꝛa ut foꝛa est semp est in mā. q̄ si ꝯtingat aiaz separi a corpe q̄zdiu manet sepata nō est foꝛa māe q̄z nō informat ip̄am materiā. ¶ Notādū ēt q̄ antiq̄ determinātes de aia τ nihil diffiniētes de susceptibili fuerūt pythagorici qui fabulose loquentes dicebant quālibet aiaz igredi q̄dlibet corpus. ⌈ Deide cū dicit

¶ Q̄ qdē igit̄ actꝰ est qdā rō ponit̄ habentis esse huiusmodi materiam ex his.

¶ Cōcludit ex dictis q̄liter diffiniēda sit aia. d. q̄ gdem igit̄ aia est actꝰ qdā τ rō potētia vitā hn̄tis τ cā eē hiꝰ actū q̄. ſ. p̄ᵒ viuit sentit itelligit τ fit motꝰ ſm locū: manifestū est ex his. ſ. ex dictis. ex hitis eni in v̄bis phi accipiēda est diffō aie cōplectēs tā diffōnē ꝓpriā q̄z cōez

¶ Notādū aūt ꝙ addēdo diffōnē aīe cōez diffōni spāli fit vna diffō que est tota demīratio pōne differēs. nā diffinitio cōis ut oñdebaī supra: ꝯcludi habet per diffinitionē spālem. vñ ⁊ hunc modum tenuit phūs in lectione p̄senti. nā per hoc ꝙ aīa est id quo p̄mo viuim⁹ sentimus intelligimus ⁊ ſm locū mouemur: ex qbus accipi pñt spāles diffōnes aīe ꝯclusit aīam esse spēm ⁊ actū corpis que est cōis diffō ipsi⁹: q̄re ut in p̄cedētib⁹ tāgebaī: lectio p̄sens dupl'r ꝯtinuari pōt ad p̄cedētia. p̄° ut phs per diffōnes spāles uelit ꝯcludē diffōnē cōez nā per hoc ꝙ aīa est quo p̄mo viuimus ⁊c̄. cōcludiī ꝙ sit forma ⁊ actus corpis. nā diffō spālis ꝯcludē habet diffōnem cōem. 2° pōt itroduci h̄ lrā. ut uelit phūs ꝙ diffōni spāli supaddēda sit diffō cōis: sed he due continuatiōes q̄si in idē tēdūt: qꝛ si vna diffōnū ꝯcludiī per aliā: opꝫ ad pfectā diffōnē hn̄dā utrāq; diffōnē cōbinare. nā ille pfecte diffinit qui vnā diffōnem ꝯflat ex duabus diffōnib⁹. quaruꝫ vna est demīrationis p̄ncipium. alia v̄o est demīrationis ꝯclusio. pōt etiā ⁊ 3° mō continuari sic: ꝙ phs in p̄ncipio hui⁹ scōi inuestigabit diffōnem aīe cōem que est demīrationis ꝯc̄lo. in lectiōe aūt hesterna ibi [q̄si aūt ex incertis.] inuestigauit diffinitiones aīe spāles ⁊ ꝓprias quē sunt demonstrationis principiū: in lectione aūt p̄senti que icipit ibi: q̄m aūt quo p̄mū viuimus. docet addere diffinitiones spāles diffinitioni cōi. ⁊ per ꝯñs inuestigat diffinitionem aīe que est tota demonstratio positione differens.

T.27 Otētiaꝝ aūt aīe que dicte sūt alijs
p gdē isunt oēs: alijs v̄o quedā haꝝ
qbusdā v̄o vna sola. Potentias
v̄o dicimus: uegetatiuū: appetitiuū: sensitiuum: motiuū ſm locū: ⁊ intellectiuuꝫ.

¶ Postq; phs posuit diffōnez cōem oī aīe: ⁊ docuit ſm diuersa opa vite. ⁊ ſm diuersas potētias accipe ꝓprias diffōnes cuiuslibet aīe. In pte ista enūat potētias ipsi⁹ aīe: ⁊ oñdit quō se hñt h⁹ⁱ potētie ad inuicē: ex qua oñsione clari⁹ appet quō sumēda est diffō aīe tā cōis q̄ȝ ēt ꝓpria. tria ḡ facit: qꝛ p̄° ait ꝙ nō oēs potētie isunt oībus aīatis ⁊ enūat potētias ipsi⁹ aīe. 2° oñdit quō potētie se hñt ad inuicē. 3° ex his que dixerat declarat quō accipienda est cōis diffō aīe ⁊ quō ꝓpria. 2ª ibi [Inest aūt plantis. 3ª ibi [manifestū igiī.] Dicit ḡ ꝙ potentiaꝝ aūt aīe que dicte sunt alijs gdē isunt oēs ut hoībus: alijs v̄o q̄dā haꝝ ut aīalib⁹ alijs: qbusdaꝫ v̄o vna sola ut plātis. enūat aūt hi⁹ potētias dicēs. potentias aūt dicimus uegetatiuū sensitiuū appetitiuū ſm locū motiuū ⁊ itellectiuū. ¶ Notādū aūt necessitatē hui⁹ capl'i ex hoc ꝯsurgē. nā cuꝫ supra dixit circa ipam aīaꝫ sumēdas eē q̄tuor diffōnes spāles: quaꝝ p̄ma cōpetit plantis. 2ª aīalibus impfectis. 3ª pfectis. 4ª hominibus. Dubitaret forte aliqs: cuꝫ sint q̄nque potētie aīe. ꝙ tales diffōnes spāles deberēt eē q̄nque. ḡ p̄ncipalis intētio phi in hoc capl'o est oñdē ꝙ appetitiuū nō ꝯstituit diuersuꝫ gradū aīatoꝝ: sed alie diuersuꝫ gradū aīatoꝝ ꝯstituūt: q̄re lꝫ sint q̄nque potētie q̄tuor tñ sunt ḡdus aīatoꝝ: ⁊ ſm eos sumunī q̄tuor diffōnes spāles. inde est ꝙ post distīctionē haꝝ potētiaꝝ ⁊ hoꝝ graduū declarat quō sumēda est diffinitio aīe cōis ⁊ quō ꝓpria. nā ⁊ si talia supius tacta sunt: tñ per ea que hic tradentur manifestius patefient. [Deinde cum dicit.

¶ Inest aūt plātis uegetatiuū: solū alteris aūt hoc ⁊ sensitiuū. si aūt sensitiuū ⁊ appetitiuum: ⁊ appetitus quidem enim desideriū: ⁊ ira: ⁊ uoluptas sunt.

¶ Oñdit quō h⁹ⁱ potētie se hñt ad inuicē. circa qđ duo facit: qꝛ p̄mo oñdit quō se hēant ad inuicē uegetatiuuꝫ sensitiuū. 2° quō se hñt ad potētias alias. s. ſm locum motiuū ⁊ itellectiuū. 2ª ibi [Quibusdā āt ad h̄ iest.] Circa p̄muꝫ duo facit: qꝛ p̄° facit qđ dcm̄ est. 2° qđdā qđ supposuerat manifestat ibi [Animalia āt oīa.] Dicit ḡ ꝙ iest aūt plātis uegetatiuū solū. alteris aūt aīantis: ut aīalib⁹ iest h⁹ⁱ potētia. s. uegetatiuū ⁊ sēsitiuū. si aūt i eis iest sēsitiuū iest ⁊ appetitiuū. he ḡ potētie sic se hñt ad inuicē: qꝛ uegetatiuū pōt separi a sēsitiuo: s; sēsitiuū nō sepaī ab appetitiuo. addit aūt qd appellat appetitiuū dicēs. ꝙ appetitiuū gdē eni sunt ira desiderium ⁊ uolūtas. ¶ Notandū aūt ꝙ appetit⁹ duplex est. itellectiuus ut uolūtas. ⁊ sēsitiuus. ⁊ h̄ diuidiī in irascibilē ⁊ ꝯcupiscibilē. oēs ḡ appetit⁹ sunt tres. vꝫ desideriū siue ꝯcupiscibilis. ira. i. irascibilis ⁊ uoluntas. aliā aūt lrā hēt uoluptas: ⁊ tūc totū referēdū est ad appetitiuū sēsitiuū: qꝛ desideriū ira ⁊ uoluptas ut noīant passiōes nō repiunī nisi in appetitu sēsitiuo. utrū aūt repiaī uoluptas circa appetitū itellectiuuꝫ: ⁊ quō hēt eē in tali appetitu non presentis est speculationis.

Dubitaret forte aliqs. utrū plātis isit appetit⁹. ⁊ vi: ꝙ sic. nā appetit⁹ est quedā iclinatio sequēs formā. si ḡ plātis iest forma que est aīa. opꝫ ſm formā illā dare iclinationē aliquā quā uocamus appetitū. ¶ Dōm ꝙ sicut est de motu: ita suo mō est de appetitu. sic ḡ videmus duplicē motū. vnus qui est ad vnā diffā pōnis qui ē medtāte grauitate ⁊ leuitate ⁊ hic est per nām alicui⁹ elemēti. ali⁹ v̄o ad oēm diffam pōnis: ⁊ h̄ est ab aīa. sic duplex est appetit⁹. vn⁹ sequēs formā nālē: ⁊ hic est appetit⁹ nālis sic dicimus ꝙ lapides ⁊ grauia appetūt eē deorsuꝫ. alius est appetitus sequēs formā apphēsaꝫ. ⁊ h̄ di eē aīalis. plātis ḡ iest appetit⁹ nālis: nō aīalis: qꝛ carēt apphēsione ⁊ cognitiōe. ¶ Dicamus ḡ ꝙ sicut mixta iaīata hñt pfectiorē formā q̄ȝ elta: tñ qꝛ p formā illā nō cōpetit eis ali⁹ mot⁹ a motu eltoꝝ: s; mouenī p nāꝫ elti p̄dn̄antis in ipsis. iō non loqmur alr̄ de motu mixtoꝝ q̄ȝ eltoꝝ: sic ⁊ plāte lꝫ hēat pfectiorē formā q̄ȝ alia iaīata: tñ qꝛ ꝑꝫ formā illā nō hñt aliū modū appetēdi q̄ȝ alia iaīata: eo ꝙ cognitiōe careāt sicut illa, iō nō alr̄ loquēdum est de appetitu plātaꝝ q̄ȝ de appetitu iaīatoꝝ. dīr ḡ plāte nō hīe appetitū: nō qꝛ nō hēant appetitū nālem: sed qꝛ nō hñt aliquā potētiā aīe appetitiuā supadditā appetitui nāli.

Alterius forte dubitaret aliqs. vñ sequiī h̄ ꝯñtia ꝙ qb⁹ iest sēsitiuū iest ⁊ appetitiū. ¶ Dōm ꝙ appetit⁹ ut supra dicebaī est q̄dā iclinatio ꝯñs formā. eo eni ip̄o ꝙ alicui aliq̄ forma imp̄miī opꝫ ſm formā illā hīe aliquē ordinē ⁊ aliquā iclinationē quā uocamus appetitū. ut corp̄o ꝙ in grauib⁹ hēt esse forma grauis: ex forma illa iclinanī ⁊ ordinanī ad locū deorsuꝫ ⁊ appetūt deorsuꝫ eē. si ḡ iclinatio ⁊ appetitus sic seqt formā ꝓut in aliqb⁹ repiī ali⁹ ⁊ ali⁹ modus receptiōis forme: repiī in ipsis ali⁹ ⁊ ali⁹ appetit⁹ plāte ḡ ⁊ ulr̄ oīa inaīata: qꝛ nō recipiūt formā nisi mālr̄ tñ: nō hñt nisi vnū appetitū ut appetitū nālem sequētem formā nālr̄ impssam. aīalib⁹ v̄o in qb⁹ repiī cognitio sensitiua cōpetit duplex modus receptiōis forme. altera ranī eni sensitiua mālr̄ sicut alia corpa nālia. ⁊ ēt alterant itētionalr̄: eo ꝙ sēsitiua sunt. nā sensus susceptiuus est itētionis sēsibiliū ⁊ suscipit formā sine mā. In aīalib⁹ ergo repiī duplex appetit⁹ ſm duplicē modū receptiōis forme. ꝓut eni recipiūt formā mālr̄ rōne qua sunt corpa nālia cōpetit eis appetit⁹ nālis: sed ꝓut suscipiūt formā siue māꝫ cōpetit eis appetit⁹ sēsitiu⁹ qui diuidiī in irā ⁊ ꝯcupiscētiā. hoīb⁹ v̄o qb⁹ p itellectum cōpetit pcipe formā cōez ulr̄ iest nō solū appetit⁹ nālis ⁊ sensitiuus: sed itellectiuus. ¶ Dicamus ḡ triplicē eē susceptionē foīe: qꝛ aliq̄ suscipiī forma cū mā ⁊ cū ꝯditionib⁹ māe: ⁊ sic mutanī insensibilia. aliq̄ v̄o suscipiī forma sine materia: qꝛ non suscipiī realiter: sed

intẽtionalr̃: nõ tñ suscipit sine ɔditionib⁹ mãe: qꝛ recipit pticulariter ⁊ h̃ ⁊ nũc. ⁊ sic mutant̃ sensus. sensus enĩ dr̃ suscipe formã sine mã: qꝛ nõ recipit eã realr̃: sꝫ itẽtionalr̃: suscipit tñ eã cũ ɔditiõib⁹ mãe: qꝛ recipit ipsaꝫ pticulariter ⁊ h̃ ⁊ nũc. 3⁹ modus receptiõis forme ẽ cũ suscipit penit⁹ imãlr̃. ⁊ talis ẽ susceptio itell'ᵉs q recipit formã sine mã ⁊ sine ɔditiõib⁹ mãe. plãtis ḡ ⁊ ceteris corpib⁹ iaiatis cõpetit solus vn⁹ modus receptiõis forme. iõ hñt solũ vnũ appetitũ ut nãlẽ: sed sẽsibilib⁹ cõpetit duplex modus susceptiõis. iõ duplicẽ habẽt appetitũ nãlẽ ⁊ spĩtuũ. i hoib⁹ v̾o i qb⁹ triplex modus susceptiõis forẽ ẽ. s. vn⁹ nãlis ali⁹ itẽtiõalis spũbilis. 3⁹ q est penit⁹ imãlis ut ꝓut suscipit foꝛas itelligibiles ẽ triplex appetit⁹. s. nãlis sensitiu⁹ ⁊ itellectiu⁹: cũ ḡ q̃rit. vñ seq̄t h̃ ɔñtia q̄ hñtia sensitiuũ hñt ⁊ appetitiuũ. dici dꝫ q̄ qꝛ hñtib⁹ sensitiuũ cõpetit ali⁹ modus susceptiõis forme q̃ꝫ aliis corpib⁹ nãlib⁹ carẽtib⁹ sensu: opꝫ q̄ aialib⁹ p̄ter appetitũ nãlẽ sequẽtẽ nãlẽ formã cõpetat appetit⁹ sensitiu⁹. sequẽs formã apphẽsam ſm sensuꝫ: ex h̃ aũt pꝫ q̃re plãtis lꝫ q̄ aiate sũt nõ dicunt̃ hẽre appetitũ: qꝛ ex eo q̄ plãte hñt aiaꝫ nõ cõpetit eis aliqs modus susceptiõis forme q nõ cõpetat reb⁹ iaiatis. oĩno enĩ plãte imutant̃ sicut altera iaiata. iõ sup appetitũ nãlẽ nõ hñt aliquẽ aliũ appetitũ. itaqꝫ cũ h̃ nõ loq̄t phũs de appetitu nãli: sed de eo q est ps potẽtialis aĩe dicim⁹ plãtas nõ hẽre appetitũ. ⌈ Deinde cum dicit.

❡ Aialia aũt oia hñt vnũ sensum tact⁹: cui aũt sensus iest: huic ⁊ letitia: ⁊ tristitia: ⁊ dulce ⁊ triste: qbus aũt ⁊ cõcupiscentia: delectabilis enim appetitus hic.

❡ Quia dixerat q̄ hñtia sẽsuꝫ hñt ⁊ appetitũ. iõ h̃ ꝓbat qd dixerat: ⁊ qꝛ oia hñtia sẽsuꝫ hñt tactũ: ꝓbat q̄ oib⁹ qb⁹ iest sensus tact⁹ iest ⁊ appetit⁹. põt aũt sic formari rõ. qbuscũqꝫ iest sensus iest tact⁹. qbuscũqꝫ iest tact⁹ iest appetit⁹. ḡ oia hñtia sẽsum hñt appetitũ. ꝓbat ḡ q̄ hñtia tactũ hñt appetitũ: ⁊ qꝛ gust⁹ ẽ qdã tact⁹. iõ duo facit: qꝛ p̄ͦ õñdit q̄ hñtia tactũ hñt appetitũ. 2ͦ q̄ hñtia gustũ hñt ⁊ appetitũ ibi⌊ Sapoꝛ v̾o ut delectamẽtũ.⌋ circa p̄ᵐ duo facit lꝫ q̄ duplr̃ ꝓbat itẽtũ. 2ᵃ ibi⌊ Adhuc alimẽtũ.⌋ dĩc ḡ q̄ aialia oia saltẽ hñt vnũ sensuꝫ ut tactũ. cui aũt iest sensuꝫ tact⁹ huic ⁊ letitia ⁊ tristitia ⁊ dl'ce ⁊ triste iẽẽ põt. qb⁹ aũt hec isũt iest ⁊ ɔcupiscẽtia ⁊ ꝑ ɔñs appetit⁹: qꝛ hec. s. ɔcupiscẽtia ẽ appetit⁹ rei delectabilis. ❡ Nõndũ aũt q̄ sẽsus tact⁹ si iũgat̃ cũ aliq̄ discõueniẽti ut si pũgat̃ cũ acu dolet. si v̾o iũgat̃ ɔueniẽti delectat̃: ⁊ qꝛ delectatio ⁊ doloꝛ nõ põt ẽẽ sine appetitu: cuicũqꝫ iest sensus tact⁹ iest appetit⁹: q̃re uerũ ẽ qd dicebat̃. vꝫ q̄ cui iest sensus est appetit⁹ cũ nulli isit aliqs sensus nisi isit ei sensus tact⁹. ⌈ Deinde cum dicit.

T.28 ❡ Adhuc aũt alimẽti sensuꝫ hñt. tact⁹ eniꝫ alimẽti sensus: siccis enĩ ⁊ humidis ⁊ calidis ⁊ frigidis alunt̃ oia viuẽtia. hoꝝ aũt sẽsus tact⁹: h̃ alioꝝ sensibiliũ ſm accñs: nihil enĩ i alimẽtũ ɔfert sõn⁹: neqꝫ coloꝛ: neqꝫ odoratꝰ: humoꝛ aũt vnũ aliqd ẽ tãgibiliũ. Esuries aũt ⁊ sitis: ɔcupiscẽtia ⁊ esuries: q̄ calidi: ⁊ sicci: sitis aũt frigidi ⁊ humidi.

❡ Adducit aliã rõnẽ õñdẽs q̄ hñtia sẽsuꝫ tact⁹ hñt appetitũ. d. q̄ adhuc hñtia sẽsuꝫ tact⁹ hñt sensũ alimẽti: qꝛ sẽsus tact⁹ ẽ sensus alimẽti. siccis enĩ ⁊ humidis ⁊ calidis ⁊ fridis alunt̃ oia viuẽtia. hoꝝ aũt ẽ sẽsus tact⁹. ḡ respectu tãgibiliũ sumit̃ alimẽtũ. alia v̾o sẽsibilia ꝑ accñs faciũt ad nutrimẽtũ. iõ sbdit q̄ alioꝝ sẽsibiliũ ſm accñs hẽt ẽẽ nutrimẽtũ nec sõn⁹ neqꝫ coloꝛ nec odorat⁹. i. odoꝛ q̃ sũt obta alioꝝ sẽsuũ qdcũqꝫ istoꝝ nihil ɔfert i alimẽtũ. humoꝛ aũt. i. sapoꝛ ⁊ si aliqd ɔfert ad alimẽtũ h̃ est qꝛ sapoꝛ est vnũ aliqd tãgibiliũ. obta ḡ tact⁹ ꝑ se faciũt ad alimẽtũ: sꝫ obta alioꝝ sẽsuũ faciũt ꝑ accñs: sꝫ respectũ alimẽti hẽt ẽẽ ɔcupiscẽtia: ḡ respectũ sẽsibiliũ tact⁹ hẽt esse ɔcupiscẽtia ⁊ cui iest tact⁹ iest ɔcupiscẽtia. q̄ aũt ſm alimẽtũ sumat̃ ɔcupiscẽtia pꝫ qꝛ esuries. i. fames ⁊ sitis respiciũt alimẽtũ ⁊ ɔcupiscẽtia ẽ ſꝫ ipa: q̄ aũt sic sit pꝫ qꝛ ⁊ esuries q̃dẽ ẽ ɔcupiscẽtia cali ⁊ sicci: sitis aũt est fridi ⁊ hũidi. ❡ Nõndũ aũt q̄ cuicũqꝫ iest sẽsus tact⁹ iest sitis ul' esuries. cui v̾o iest aliqd hoꝝ iest appetit⁹ ⁊ ɔcupiscẽtia alimẽti. q̃re cuicũqꝫ iest sẽsus tact⁹ iest appetit⁹ aliqs ul' ɔcupiscẽtia. ❡ Nõnᵐ ẽt q̄ ex eisdẽ nutrimur ⁊ sum⁹: ⁊ qꝛ sum⁹ ex q̃tuoꝛ elẽtis nutrimur ex mixtis ⁊ cõpositis ex q̃tuoꝛ elẽtis. vnũ enĩ solũ nõ suffic̃ ad nutritionẽ alic⁹ aialis: q̃re cũ mixta sꝫ q̄ hꝰ sint cal'a ul' frigida hũida ul' sicca nutrimur calis hũidis fridis ⁊ siccis. ⁊ qꝛ he sũt diẽe tãgibiliũ dr̃ tact⁹ ẽẽ sẽsus alimẽti: ⁊ diẽe tãgibiliũ ꝑ se faciũt ad alimẽtũ: diẽe v̾o alioꝝ sẽsuũ faciũt ꝑ accñs nõ ꝑ se. si aũt sapoꝛ qd ẽ obꝫ gust⁹ fac̃ ad alimẽtũ h̃ ẽ qꝛ gust⁹ ẽ qdã tact⁹ ⁊ gustabile ẽ qddã tãgibile. si aũt tact⁹ ꝑse ẽ sẽsus alimẽti cui iest sẽsus tact⁹ iest appetit⁹ ⁊ ɔcupiscẽtia alimẽti. nihil enĩ hẽt sẽsuꝫ tact⁹ nisi desideret frida ul' cal'a ul' hũida uel sicca: q̃re oẽ tale neẽẽ est hẽre appetitũ. ⌈ Deinde cum dicit.

❡ Sapoꝛ v̾o ut delectamẽtũ hoꝝ ẽ. ❡ Certificãdũ aũt de his posteri⁹ est: nũc aũt itãtũ dictũ sit: q̄ aialib⁹ hñtib⁹ tactũ ⁊ appetitus insit. De fantasia aũt immanifestũ. posterius autem intendendum est. T.29

❡ Quia gust⁹ ẽ qdã tact⁹ õñdit q̄ hñtia gustũ hñt ẽt appetitũ. d. q̄ sapoꝛ nõ ẽ qddã delectamẽtũ hoꝝ. i. eoꝝ q̃ appetim⁹ ꝑ famẽ ul' ꝑ sitiꝫ. ḡ cui iest sapoꝛ iest ei delectatio ⁊ ꝑ ɔñs appetit⁹. addit aũt q̄ certificãdũ est de his posteri⁹. nã de oĩb⁹ his sensibilib⁹ īfra plen⁹ ẽ dõm nũc aũt itãtũ dictũ sit q̄ aialib⁹ hñtib⁹ tactũ isit ⁊ appetit⁹. ⁊ subdit q̄ de fantasia aũt quõ se hẽat ad appetitũ ul' ad sẽsũ tact⁹: ⁊ ulr̃ ad oẽꝫ sẽsũ imanifestũ ẽ. posteri⁹ aũt itẽdẽdũ ẽ de h̃. manifestũ ẽ aũt q̄ hñtia tactuꝫ hñt appetitũ: sed utꝝ hẽant fantasiã nõ ẽ plene manifestũ.

Dubitaret forte aliqs: qꝛ sup̈ manifeste dixit q̄ cuicũqꝫ iest sẽsus iest ⁊ fãtasia ḡ sic̃ ꝑ hĩta manifestũ est q̄ cui iest sensus iest appetitus sic ꝑ alia est ẽt manifestũ q̄ cui iest sensus iest fantasia: ❡ Dõm duplicẽ ẽẽ fantasiã. vnã ideterminatã. aliã determinatã: ut sup̈ diffusi⁹ diximꝰ. dato ḡ q̄ manifestuꝫ sit q̄ cui inest sensus iest fantasia ideterminata: cui tñ i est fantasia determinata nõdũ est manifestũ. uel possumus dicere q̄ qꝛ de imaginatione ⁊ fantasia infra plenius tractabit̃. ideo dicit hoc imanifestũ esse qd sit de ipsa tenendum. ⌈ Deinde cum dicit.

❡ Quibusdã v̾o adhuc iest: ⁊ ſꝫ locũ motiuũ: alteris aũt itellectiuũ ⁊ itell'ᵉs ut hoib⁹ ⁊ si aliqd alteꝝ hĩ⁹ est: aut ⁊ honorabilius.

❡ Ostẽdit quõ se habeãt ad alias potẽtias ſm locũ motiuũ ⁊ itellectiuũ dicẽs q̄ qbusdã aũt aialib⁹ adhuc. i. supra hoc vꝫ supra uegetatiuũ sensitiuũ ⁊ appetitiuum iest ⁊ ſm locũ motiuũ. ḡ ſm locũ motiuũ est aliqd sup additũ aliis potẽtiis: ⁊ alia pñt separi ab ipso ⁊ nõ ecõuerso. ⁊ subdit q̄ alteris supple sup oia hec inest intellectiuũ ⁊ intellect⁹ ut hoibus: ⁊ si aliqd alteruꝫ est hꝰ hñs intellectũ sicut hõ aut etiã est ⁊ honorabilius homine dicet̃. ❡ Notãdum etiã q̄ ait si aliqd aliud est honorabilius hoie ꝓpter corpora supcelestia que dicunt̃ esse animata ⁊ habere de virtutibus anime intellectiuam ⁊ desideratiuam.

Manifestũ igit̃ est: q̃m eodeꝫ mõ vna T.30

utiq3 erit rõ aie ꝛ figura:neq3 eni ibi figu ra ē pter triāgulū ꝛ figuras q̄ ꝯñter sūt:ne q3 hic aīa pter p̄dcās ē:fiet aūt utiq3 ꝛ i fi guris rō cois: q̄ ꝯuenit qdē oib⁹.ppa aūt null⁹ erit figure:silr eni ꝛ i dictis aīalibus.

℞ Postq3 phus ostēdit quō pōe aie se hñt ad inicē:q2 ut p3 appetitiuū nō fac̄ ḡdū distinctū ab alijs.sed alie q̄-tuoꝛ pōe ut uegetatiuū ꝛ sensitiuū ꝛ ß3 locū motiuū ꝛ itellectiuū faciūt distictū ḡdū aiatoꝝ cū ßm hos ḡdus sumēde sint spāles ꝛ ppe diffōnes aie que addēde sūt diffōni aie cōi ut hēat cōpleta diffō ei⁹.iō i pte ista post distictionē harū pōtū ꝛ hoꝝ ḡduū spāliter descēdit ad ostēdēdū quō accipiēda sit de aīa cois diffō ꝛ quō ppa. nā ꝛ si h̄ p hita aliq̄liter est manifestū tñ p ea que h̄ dicent magis dictas patefiet.duo ḡ fac̄:q2 p° ostēdit quō accipiēda sit de aīa diffō cois.2° quō ppa.ibi[Silr au tē se hñt.]circa p^m duo fac̄:q2 p° qd̄ dictū est.2° ex his que dixerat spāliter descēdit ad icrepādū platonē ibi [Uñ ridiculū est.]dic̄ ḡ q3 manifestū igit est qm̄ eodē mō erat utiq3 vna rō.i.diffō aie sic̄ figure.nā neq3 ibi.s. i figuris est aliq̄ figura pter triāgulū ꝛ q̄drāgulū ꝛ alias figuras que sūt ꝯñter.sic neq3 ibi.v3 ex pte aiaru3 ē aīa aliq̄ cois sepata pter uegetatiuū sensitiuu3 ꝛ alias spāles aias.ꝛ subdit:q3 fiet aūt utiq3 ꝛ i figuris vna cois rō.i.diffō q̄ ꝯuenit qdē oib⁹ figuris:nullius aūt figure erit ppa.silr aūt ꝛ i dictis aialib⁹:uel i dictis aiab⁹:ut hēt alia lra:se hēbit q3 assignabit rō cois aie q̄ ꝯueniet oib⁹ aiab⁹ ꝛ nulli⁹ aie erit ppa.℞ Notādū aūt phz dixisse querēdā eē cōem diffonē aie que ꝯueniat oī aie ꝓpter Platonē q̄ querebat diffōnes rerū sepatarū pter mittēs res nāles ꝛ sensibiles.[Deinde cum dicit.

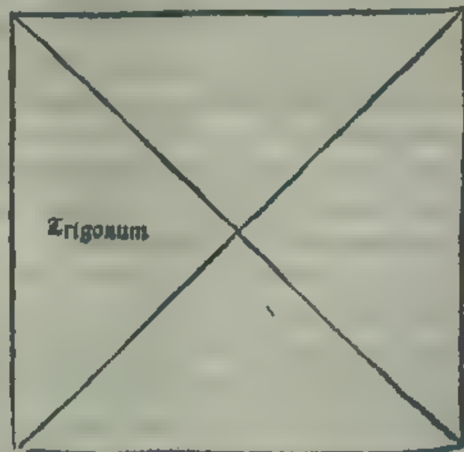
℞ Uñ ridiculū est querē cōem rōnē ꝛ i his ꝛ in alteris:que nullius erit eoꝝ que sūt ꝓ pria ratio:neq3 ßm ppriā ꝛ indiuiduā spe ciem:dimittentes huiusmodi.

℞ Descēdit ad icrepationē platonis spālr.d.q3 bñ ridiculū ē q̄rē cōem rōnē.i.diffōnē ꝛ in his ꝛ i aiab⁹ ꝛ i alteris reb⁹ nālib⁹:q̄ rō.i.diffō nulli⁹ erit.i.nulli ꝯueniet eoꝝ q̄ sūt ppa.i.q̄ sūt spālia.talis ḡ d3 eē diffō aie cois q̄ ꝯueniat cuilibet aie ppe.i.cuilibet aie spāli.ꝛ addit q3 neq3 sup.suffic̄ q̄rē talē rōnē cōem dimittētes rōne3 spālē ßm ppriā ꝛ idiuiduā spēm.sic ḡ q̄renda est diffō cois cōpetēs cuilib3 aie:q3 tñ ñ ptermittat diffō spālis

Dubitaret forte aliqs:q2 nō vi itelligibile q3 possit dari cois diffō aie q̄ nō ꝯueniat cuilibet aie spāli cū h̄ sit de rōe cois:q2 p̄dicat̄ de q̄libet spāli.℞ Dōm q3 cōe qd̄ ē i reb⁹:ꝛ qd̄ p̄dicat̄ de reb⁹ diffiniri nō pōt nisi diffō illa cōpetat cuilibet pticulariū: q2 idē tenēdū est de diffinito ꝛ diffōne:q̄re si cōe qd̄ diffinit̄ p̄dicat̄ de q̄libet spāli:op3 diffōnē datā de ipso p̄dicari ꝛ de q̄libet tali:s3 si eēt uera opīo platonis ponēs ulīa ꝛ coīa hēre eē sepatū ꝛ p se existē:tunc de tali cōi ꝛ ulī oportēt dare diffōnē nō cōpetētē3 alicui pticulari.nā q2 idē iudiciū de diffōne ꝛ diffinito ē cū illō cōe sit abstractū nō posset eēntialr de reb⁹ p̄dicari:eo q3 nihil eēntialr de reb⁹ p̄dicari pōt:nisi qd̄ existit i ipis:necīū erit illi⁹ diffōnē cois nō cōpetē alicui rei pticularis:itaq3 cū scia sit de reb⁹ ꝛ de ulib⁹ q̄ sūt i reb⁹ ꝛ nō de ideis ꝛ de ulib⁹ sepatis:ꝛ rursus cū diffōnes sint ipsarū rerū ꝛ ipsoꝝ ulīu3 existētiū i reb⁹ ꝛ nō ipsoꝝ exēplariū nec ipsoꝝ ulīu3 hñtiū p se eē ne icidam⁹ i pōnē platonis ß3 quā oportebat dare diffōnē rerū coīum ꝛ ulīu3 nō cōpetētē alicui pticulariū:monet nos phs cauē nobis ne dem⁹ h⁹ diffōnē cōe3.℞ Adūtēdu3 tñ q3 phs ex dictis platōis ꝯ platonē arguit.uolebat eni Plato q3 q2 figure ita ordiate se hñt:q2 post trigonū ē tetragonū ꝛ post tetragonū pētagonū:ꝛ q2 vna figura ē cā alteri⁹ i nūis ꝛ figuris q̄ sic ordiate ꝛ cāliter se ꝯsequētur nō posuit ideas ꝛ exēplaria sepata.credidit eni q3 sufficēt ordo ꝛ cālitas q̄ repit̄ i nūis ꝛ figuris ad h̄ q3 possent diffiniri ꝛ eē scia de ipsis absq3 eo q3 poneret⁹ ideas sepatas existētes eoꝝ cās.arguit ḡ phs q3 cū ita ordiate se excedāt aie sic̄ nūi ꝛ figure:q2 sic̄ tetragonus p̄supponit trigonū:ꝛ hēt tot angulos q̄t hēt trigon⁹:ꝛ adhuc plures:ꝛ sic̄ trinitas p̄supponit dualitatē:ꝛ hēt tot vnitates q̄t dualitas:ꝛ adhuc plēs:sic sensitiuū p̄supponit uegetatiuū:ꝛ pōt q̄cq̄d pōt ip3.ꝛ adhuc ampli⁹:ꝛ qd̄ dictū ē de sensitiuo respectu uegetatiui:itelligēdū ē de ß3 locū motiuo respectu sensitiui:ꝛ de itellectio respectu ß3 locū motiui:ordinē ḡ quē aspicim⁹ i figuris ꝛ nūis iuenim⁹ i aiab⁹:q̄re si ibi nō est figura nec nūs pter has figuras pticulares:sic nec i aiab⁹ erit dare aliquā aia3 idealē ꝛ sepatā hñtē eē pter has aias:ꝛ p ꝯñs nō erit dāda cois diffō de aīa q̄ nō cōpetat aiab⁹ pticularib⁹.℞ Adūtēdū ē q3 sic̄ aie ḡdati3 se excedūt ꝛ ē dare ordinē quēdā i ipsis aiab⁹:sic oia nālia ordiata sūt.nā sic̄ oēs nūi hñt ordinē ad vnitatē:sic ois effect⁹ ꝛ oia nālia hñt ordinē ad p̄mā cā3 q̄ est cētia vnitatis ꝛ bōitatis.q̄re si ordinē istū quē aspicim⁹ i figuris ꝛ nūis repim⁹ i aiab⁹:ꝛ i alijs reb⁹ nālibus:bñ dcm̄ ē q3 phs ait q3 i his.i.i aiab⁹ ꝛ i alteris reb⁹ nālib⁹ ridiculū ē q̄rē cōe3 aliquā rōnē q̄ rō nō sit nulli⁹.i.non ꝯueniat alicui eoꝝ q̄ sūt ppa.i.q̄ sūt spālia ꝛ pticlaria. neq3 eni i his neq3 i illis ē dare cōe aliqd̄ ꝛ ideā aliquā sepatā ab istis q̄ spālia ꝛ ppa sūt.℞ Adūtēdū ēt hui⁹ capli duplicē eē necītatē.vnā q̄ tacta fuit ut pp h̄ sit h̄ caplm̄ itroductū:ut cū q̄nque sint pōe aie q̄tuoꝛ tñ sūt diffōnes spāles ei⁹:q2 appetitiuū nō cōstituit ḡdū distīctū ab alijs potētijs.alia ē necītas hui⁹ capli ut pp hoc sit itroductū ne icidam⁹ i opionē Platonis q̄ dicebat scia3 ꝛ diffōnē nō eē istarū rerū sensibiliū sed ulīū sepatoꝝ.pp qd̄ i diffiniēdo duplr peccabat.p° q2 oportebat eū dare diffōnē cōe3 q̄ nō cōpetebat alicui istoꝝ pticulariū.2° q2 h⁹ sensibilia ꝛ pticularia ptermittebat.ita q3 cū daret diffōnē cōe3 cōpetētē ulib⁹ sepatis nō curabat dare diffōnē ppriā cōpetētē sensibilib⁹ reb⁹.iō phs postq3 distinxit gradus aiatoꝝ ait utriq3 faciēdū esse, v3 q3 querēda est diffō cois que non sit ppria alicui aie spāli:ꝯueniat tñ cuilibet earū ꝛ nō ē sistēdū i tali diffōne:sed querēda est diffō ppria.[Deinde cum dicit.

℞ Silr aūt se hñt ei:q̄ē de figuris ē:ꝛ q̄ ßm aiam sunt.Semp eni in eo qd̄ est ꝯñter est in potētia qd̄ p̄us est in figuris inaiatis: ut tetragono trigonū est:in sensitiuo autē uegetatiuum.

Tetragonum.

¶ Ostēso quod querēda est cois diffinitio aīe ostēdit quod querēda sit ꝓpria: circa qd̄ duo facit. qꝛ pmo ostendit querēdā eē diffinitionē ꝓpriā. 2° distiguit gradus aīatorū ut clarius pateſiat quot diffinitiones ꝓprie sunt querēde ibi ⌊ Sine enim uegetatiuo. ⌋ Dicit ergo ꝙ similr se hn̄t ei qd̄ est de figuris ea que sunt ſm aīam. nā in figuris ⁊ in reb⁹ aīatis semꝑ in eo qd̄ est ꝯn̄ter ⁊ posterius est potētia. i. v̄tualr id qd̄ est ꝑus: ut in tetragono v̄tualr qdē est trigonū: qꝛ oēs angulos quos habet trigonus hēt tetragonus ⁊ adhuc plures ⁊ in sensitiuo v̄tualr est uegetatiuū: qꝛ qcqd pōt uegetatiuū pōt sensitiuū ⁊ adhuc amplius: q̄re si sensitiuū cadit supra uegetatiuū ⁊ vnus gradus aīatoꝝ aliqd ꝓpriū ⁊ aliqd ſpāle addit supra aliū nō est resistēdū in diffinitiōe cōi sed ⁊ ſm vnūqd̄qꝫ aīatoꝝ querēdū est que sit vniuscuiusqꝫ aīa ⁊ que sit ꝓpria vniuscuiusqꝫ rō: ut que plante ⁊ que hois aut etiā que bestie. ⁊ addit ꝙ pp quā autē cām sic ꝯn̄ter se hn̄t h⁹ aīata ꝙ vnū add: supra aliud ⁊ vnū pōt separi ab alio ⁊ nō ecōuerso: ut qꝛ uegetatiuum pōt separi a sensitiuo: sed nō conuertit: quare ergo h̄ cōtingit ꝯsiderādum est sup. post ut circa finem huius libri.

Dubitaret forte aliqs: qꝛ vī h̄ p̄hs ponere solū tres gradus aīatoꝝ. vꝫ plātam bestiā ⁊ hoiem: ⁊ ēt coiter distinguunt tres aīe. s. uegetatiua: sensitiua: ⁊ itellectiua: q̄re icōuenīēter assignantur q̄tuor gradus aīatoꝝ: ⁊ nō bn̄ dicit querēdas esse q̄tuor ſpāles diffinitiones aīe. ¶ Dicēdū ꝙ in reb⁹ ordinatis in qbus est ꝓgressus ab extremo in extremum per mediū: saltē est assignare tria mēbra. vꝫ supi⁹ extremū ⁊ iferius extremū ⁊ mediū inter utrūqꝫ ut in aīab⁹ extremū supius est aīa itellectiua. que ut itellectiua qcqd recipit q̄si penit⁹ imālīter recipit: qꝛ recipit sine materia ⁊ sine ꝯditionib⁹ māe. extremū aūt inferi⁹ tenet aīa plātarū que qcqd recipit mālīter recipit. nā planta ſꝫ ꝙ h⁹ nō imutat nisi mālīter tm̄. mediū aūt gradū tenet aīa bestiarū uel aīa sensitiua. nā sensus nec imutat penit⁹ materialr cū ut infra dicet sit susceptiuus ſpērū sine mā. nec ēt imutat penit⁹ imālīter: qꝛ recipit cū cōditionib⁹ māe. recipit enim pticulariter: ⁊ h̄ ⁊ nūc. ſꝫ hoc ergo assignant tres gradus aīatoꝝ. vꝫ plante que tenet gradū extremū ⁊ infimū: ⁊ hois qui iter mortalia tenet gradū suꝑmū. tertia est aīa bestie tenens gradū mediū inter illa. ſm hoc ergo assignant tres anime s. uegetatiua: sensitiua: ⁊ intellectiua. ¶ Aduertendū tn̄ ꝙ sensitiuū qd̄ ponit mediū iter uegetatiuū ⁊ itellectiuū nō est mediū punctale: sed magne latitudinis. in hoc enim medio est assignare duos gradus: qꝛ quedā sunt sensibilia ⁊ aīalia impfecta: ut illa que solū sentiunt: ⁊ non mouēt se motu ꝓgressiuo. si aūt cōpetit eis aliqs mot⁹ h̄ est dilatationis ⁊ ꝯstrictiōis. qdā v̄o sūt pfectiora: qbus cōpetit nō solū sensitiuū: sed etiā ſꝫ locum motiuū. non ergo obstāte ꝙ triplex est aīa: pn̄t tn̄ distingui q̄tuor gradus aīatoꝝ: qꝛ aīa sensitiua uel aīa bestiarū diuidit in duos gradus: qꝛ quedā est solū pncipium sentiēdi. quedā v̄o sentiēdi ⁊ ſm locū mouendi. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sine eni uegetatiuo sensitiuū nō est: a sēsitiuo aūt sepat uegetatiuū in plantis.

¶ Distiguit uel assignat hos q̄tuor gradus aīatoꝝ. id̄ q̄tuor facit. qꝛ p° ostēdit eē qdā aīata que solū viuūt ut plāte. 2° ait eē qdā que viuūt ⁊ sentiūt: ut aīalia impfecta. 3° dicit eē aīalia que viuūt ⁊ sentiūt ⁊ mouent ſꝫ locū: ut aīalia pfecta. 4° ait eē q̄rtū gradū aīatorū: ut hoiem cui cōpetūt oīa hec ⁊ ēt itelligē. 2° ibi ⌊ Iterum aūt. ⌋ 3° ibi ⌊ Et sensitiuoꝝ. ⌋ 4° ibi ⌊ Ultimū aūt. ⌋ Dicit ergo ꝙ sine uegetatiuo enim non est sensitiuū: sed a sēsitiuo sepat uegetatiuū: ut in plātis. plāte ergo tenēt infimū gradū inter aīata: qꝛ eis nō cōpetit nisi uegetatiuū tm̄. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Iterū aūt sine qdē eo qd̄ pōt tāgere aliorum sensuū: neqꝫ vnus est: tactus autē sine aliis est. Multa enim neqꝫ visū neqꝫ auditum habent neqꝫ odoratus sensum.

¶ Determinat de 2° gradu aīatoꝝ ut de aīalib⁹ imperfectis dicēs: ꝙ iterū qdē qd̄ pōt tāgē. i. sine tactu: neqꝫ sine eo vn⁹. i. nullus est alioꝝ sensuū. tact⁹ eni est sine aliis sensib⁹: qꝛ multa de nūo aīaliū: ut aīalia impfecta: neqꝫ hn̄t visum neqꝫ auditū neqꝫ ēt hn̄t sensum odoratus: sed hn̄t solū tactū. in scd̄o ergo gradu sunt aīalia ipfecta qbus inest solū uegetatiuū ⁊ sensitiuū: ⁊ non sensus qlibet. sed sensus tactus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et sensitiuoꝝ aūt alia qdē hn̄t ſꝫ locum motiuum. alia v̄o non habent. C. 32.

¶ Determinat de 3° gradu aīatoꝝ dicēs: ꝙ ⁊ sensitiuoꝝ aūt alia qdē hn̄t motiuū ſm locū: ut aīalia magis pfecta: alia āt nō habēt ut impfecta. in tertio ḡ gradu sūt aīalia perfecta qbus cōpetit uegetatiuū: sensitiuum: ⁊ ſm locum motiuum.

Dubitaret forte aliqs: qꝛ v̄mes ſm h̄ videntur eē aīalia pfecta cum eis cōpetat ſm locū motiuū. ¶ Dōm ꝙ ut sup̄ tāgebat h̄ ſm locū motiuū itelligit de motu ꝓgressiuo. qdā enī mouēt seipsa solū dilatādo ⁊ ꝯstringēdo ut coche marine huic eni motui assimilat mot⁹ v̄miū. nā cū v̄mes se mouēt pmo ſm ptē aūtiorē se retrahūt ⁊ ꝯstringūt: ⁊ se cōstringēdo ſm ptē aūtiorē trahūt post se ptē posteriorē: ⁊ postq̄ sic se ꝯstringūt ⁊ ꝯstrinxerūt ⁊ traxerunt post se aliā ptē dilatāt postea se ſm ptē ꝯstrictā: ⁊ sic faciūt se ad ulteriorē locū. mot⁹ ḡ ille nō ꝓprie est mot⁹ progressiuus: imo ualde modicū differūt a motu dilatationis ⁊ cōstrictionis. ex quo manifeste pꝫ ꝙ oīa reptilia cuiusmodi sunt serpētes ⁊ talia impfecta sunt: qꝛ nō ꝓprie gradiunt sed reptāt. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Ultimū aūt ⁊ minimū rōnē ⁊ itellectum ut hō aut hi⁹ aliud. Quib⁹ eni iest rōcinatio corruptibiliū his ⁊ reliq̄ oīa: qb⁹ aūt illoꝝ vnūqd̄qꝫ nō oīb⁹ rōcinatio: s̄ qbusdā qdē neqꝫ imaginatio: alia aūt hac sola viuūt. De speculatiuo autē itellu: alia rō est. Nō qdē igit de hoꝝ vnoquoqꝫ rō hec ꝓprijssima aīa: ⁊ de aīa manifestum est.

¶ Determinat de 4° gradu aīatoꝝ dicēs. ꝙ ultimū ⁊ minimū iter aīata est hn̄s rōcinationē ⁊ itellm. ⁊ sb̄dit ꝙ qb⁹ enim corruptibilium iest rōcinatio his ⁊ reliq̄ oīa isunt: qbus aūt iest vnūqd̄qꝫ alioꝝ nō oīb⁹ iest rōcinatio ⁊ itellect⁹: sed cui inest itellectiuū inest uegetatiuū sensitiuū ⁊ ſm locū motiuū. sed nō ꝯuertit. itellect⁹ ḡ in mortalib⁹ p̄supponit oīa alia. sed nullū alioꝝ p̄supponit ipm. imo nō solū qd̄libet alioꝝ nō p̄supponit intellectiuū: sed ēt nō qd̄libet p̄supponit imaginationē. ideo sb̄dit ꝙ qbusdā aūt aīalib⁹ neqꝫ imaginatio inest sed quedā aīalia viuūt. i. dirigunt in opa vite. a sola. i. per solā imaginationē. rō aūt q̄re pn̄t hēre imaginationē sine itellectu est qꝛ de speculatiuo aūt itellectu altera rō est quā de imaginatione: ⁊ ꝓpter hāc alteritatem ⁊ diuersitatē pōt illa potētia ieē alicui aīali preter istā. ¶ Ultimo cōcludit circa determinata dicēs: ꝙ qdem igit manifestū est per habita ꝙ sup. cū sint tot gradus aīatoꝝ de vnoquoqꝫ eoꝝ sumēda est ꝓprijssima ratio s. que est dicta. vꝫ ꝙ aīa est actus corporis quo pmo uiuit. quo pmo sentit. ⁊ sic de aliis.

C.33. n Ecessariū aūt est debētē de his per
scrutationē facere:accipe vnūqdq
eoꝝ qd est. Postea sic de habi-
tis:aut de alijs inuestigare.

Postq̄ phs docuit assignare circa aīam nō solū diffō
nē cōem:sed ēt diffōnes ꝓpas sūptas ꝫm diūsa opera
vite ꝛ ꝫm diūsas potētias.in pte ista itēdit determiare
de vnaq̄q; harū potētiarū.circa qd duo facit.q2 pmo
ostēdit quo ordine est ꝓcedēdū.2° icipit determiare de
vnaquaq; potētia ꝫm ordiné ꝓtactū.2ª ibi Quare p̄
us de alimēto. Circa pm duo facit ꝫm q̄ potentie ad
duo compari pñt:vz ad organa ꝛ ad alia que ↄsequunt
ipsas potētias.2° vo ad act9 ꝛ ad oba. Primo ergo
ostēdit quo ordine est determinādū de potētijs ꝓut cō
paranf ad organa ꝛ ad alia que ↄsequunt ipsas potēti
as. 2° vo ꝓut compant ad act9 ꝛ oba ꝫm que h9i po
tētie hñt diffiniri.2ª ibi Si aūt opz dicē. dicit ergo
q̄ necīu est aūt debētē facē pscrutationem de his.i.de
potētijs h9i accipe qd est vnūqdq; eoꝝ.i.vnaqueq; ha
rū potētiarū. Postea aūt sic.i.post determinationem
hāc iuestigādū est de habitis.i.de his que ↄsequunf potē
tias:aut ēt opz iuestigare ꝛ de alijs ut de organis ipsa-
rū potētiarū. Notādū q̄ circa quālibet potentiam
possum9 aliqs assignare ꝓpetates ↄsites ipsam ut pro
priū est visui sentire a remotis magis q̄ aliqs sensus:
ꝛ suscipe spēs magis itētionalr q̄ aliqs sensuū uel ali-
qua alia siqua sint. Determinādū est g̃ de ipsis potē
tijs ꝛ de ꝓprietatib9 sequētibus eas ꝛ de alijs:ut de or
ganis ipsarū potētiarū. Deinde cum dicit:

Si aūt opz dicē qd vnūqdq; ipsorū: ut
qd intellectiuū ꝛ sensitiuū aut uegetatiuū
Prius adhuc dicēdū qd sit itelligē: ꝛ qd
sentire. p̄ores enim potētijs act9 ꝛ opatio
nes ꝫm rōnē sunt:si aūt sic:aut his priora
opposita opz ↄsiderare de illis uti q;. Pri
mū oportebit determinare pp cādē cām:
ut de alimēto:ꝛ sensibili:ꝛ intelligibili.

Ostēdit quo ordine determinādū est de potētijs ꝓut
compant ad act9 ꝛ oba dicens.q̄ si aūt opz dicē qd est
vnūqdq; ipsoꝝ.i.vnaqueq; harū potētiarū:ut qd est i
tellectiuū sensitiuū aut uegetatiuū p̄us:adhuc dōm est
qd sit act9 ut qd sit itelligē:ꝛ qd sentire.nā act9 ꝛ opati
ones ꝫm rōnē diffinitiuā sunt p̄ores potētijs.si aūt sic
i.si p̄us est dōm de actib9 q̄ de potētijs. Adhuc opz cō
siderare opposita.i.oba tanq̄ p̄ora his.i.actibus utiq;
pp eādē cām oportebit determinare p̄mū de illis.i.de
obis q̄ de actibus:ut determinādū erit p̄us de alimē-
to ꝛ de sensibili ꝛ intelligibili que sunt obiecta dicta-
rum potētiarū q̄ de ipsis actibus.

Dubitaret forte aliqs.q2 nō vi p̄us eē deter-
minādū de actib9 q̄ de potentijs:
nā act9 fluūt ꝛ cānf a potētijs.g̃ sūt posteriores in esse
q̄ ille:ꝛ posteri9 determinādū est de actib9 q̄ de illis.
Rursus p̄ora nō diffiniunf p posteriora:q̄re si act9
sūt posteriores potētijs:q2 cānf ab illis.g̃ si uolum9 sci
re qd est vnaqueq; potētiarū nō opz p̄us determinare
de actib9:q2 act9 nō debēt eē diffinitiui potētiarū ex q̄
sūt posteriores illis. Dōm q̄ duplex est p̄us:quo ad
nos.ꝛ ꝫm nām.planū est eni p̄ores eē act9 potentijs q̄
ad nos.nā aīa nr̄a tenet ifimū gradū:ꝛ tenet purā po-
tētiā in gñe itelligibiliū:sic mā in gñe entiū:q̄re sicut
nullus act9 in gñe entiū pōt egredi a mā anteq̄ infor
metf aliq̄ forma siue spē sensibili.sic nullus act9 in gñe i
telligibiliū pōt egredi ab itellectu p̄usq̄ informetf aliq̄
spē itelligibili.itell's g̃ nō pōt itelligē p seipm sicut nec
mā agē.sed si itelligit h̄ est ꝓut iformaf spēb9 alioꝝ ob
iectoꝝ.spēs g̃ ille p̄us ducūt in cognitionē oboꝝ q̄ru
sūt spēs:ꝛ ducēdo in cognitionē oboꝝ ducunf i cogni
tionē actuū:ꝛ deide in cognitionē potētiarū:ita q̄ po
tētie cognoscunf p act9:ꝛ act9 p oba.act9 eni imediati
us compant ad oba q̄ potētie:eo q̄ potētia tendit in
obm mediāte actu.q̄re si p̄us cognoscimus oba:opz p
ea p̄us cognoscē act9 q̄ potētias.igif quo ad nos act9
sūt p̄ores potētijs:ꝛ ex h̄ uolūt aliq sumē rōnē sufficiē
tē q̄ potētie diffiniunf per act9:nō q2 act9 sūt p̄ores ꝫz
nām:sed solū quo ad nos.h̄ tñ nō sufficiēter dr:q2 tūc
sube diffinirent per accñtia:ꝛ hērēt diffōnē per addita
mēta:cū nr̄a cognitio icipiat a sēsu: ꝛ sensibiliora sint
nobis accñtia q̄ sube. Sciēdū q̄ act9 ēt ꝫm nāz sūt
aliquo mō p̄ores potētijs.nā cū semp cā sit p̄or causa-
to ꝫm nām:cū duo aliq̄ ꝫm phm 5° me.sic se ad iuicē
hēre possint q̄ vnū est cā alteri9 ꝛ ecōuerso.ut potio ē
cā sanitatis ꝛ sanitas est cā potionis:nō est icōueniēs
aliq̄ duo sic se hēre q̄ ꝫm nām vnū est p̄us altero ꝛ ecō
uerso.h̄ g̃ mō se hñt act9 ꝛ potētia. Nam potētie sunt
cāe actuū in gñe cāe efficiētis:sed q2 ipse ordinanf ad
act9 tanq̄ ad finē:act9 sunt cā potētiarū in gñe cāe fi-
nalis:sunt g̃ act9 ꝫm nām p̄ores potētijs nō ꝫm eē sed
ꝫm intētionē nāe.ide est g̃ q̄ q2 potētie sunt q̄si q̄dam
organa ipsi9 aīe per que exercet suos act9:cum organa
maxime diffiniri habeāt per opa ad que ordinanf:bñ
dictū est qd dicif in lr̄a.vz q̄ si scire uolum9 qd sit vna-
queq; istarū potētiarū.p° sciēdū est qd sit act9.habent
enim potētie diffiniri per ipsos act9 tanq̄ per suum fi-
nē ꝛ tanq̄ per ea que sunt p̄ora itētione nāe. Opposi-
ta aūt his nō est difficile soluē.nā cū dr potentias cās
eē actuū.uerū est in gñe cāe efficiētis:act9 tñ sūt cā po
tētiarū in gñe cāe finalis:ꝛ ꝫm hoc pñt diffinire eas.
qd vo addebaf q̄ nihil diffinif per suū posteri9:pz q̄ lz
act9 ꝫm nāz sint posteriores in eē.sunt tñ p̄ores ꝫz nāe
itētionē ꝛ ut p̄ores sunt pñt eē diffinitiui potētiarum.

Alterius forte dubitaret aliqs utrū act9 disti-
guanf per obiecta:ꝛ utrū p̄us deter-
minādū sit de obis q̄ de actib9.ꝛ videf q̄ nō:q2 potē
tiarū aīe quedā sunt actiue quedā passiue.actiue ut nu
tritiua augmētatiua.passiue ut potētie sensitiue.ꝛ etiā
ipm intelligē est qddā pati.oba vo lz habeāt rōnez cāe
respectu actuū potētiarū passiuarū.tñ respectu actuuz
potētiarū actiuarū nō hñt rōnē cāe:sed potius ecōuer-
so.nā obiecta nihil cānt in potentijs actiuis ꝫm q̄ h9i
sunt:sed magis ipse potētie cānt aliqd in obis:non er-
go est uir uerū q̄ act9 distinguanf per oba.q2 in potēti-
is actiuis magis videnf debē diffiniri obiecta p actus
q̄ ecōuerso. Dōm q̄ oba sunt p̄ora actib9 ꝛ potēti-
is quo ad nos.nā ut dicebaf in p̄cedēti ꝓtactu qōne.
aīa cognoscit seipsam cognoscēdo alia:ꝓcedit eni aīa
in cognoscēdo seipsam q̄si mō resolutiuo:nā potentie
egrediunf ab aīa ꝛ a potētijs egrediunf act9:ꝛ media
tibus actib9 fit ꝓgressus ad oba:ꝛ aīa tñ p̄mo cognoscit
oba:ꝛ per oba actū:ꝛ per act9 potētias:ꝛ per potenti-
as cognoscere pōt suaz sbam ꝛ nām. Rursus oba non
solū sunt priora quo ad nos:sed etiā sunt p̄ora quo ad
nām:q2 sunt aliquo mō cā respectu actuū siue illi act9
sint potētiarū actiuarū siue passiuarū.nam actuū potē
tiarū passiuarū oba sunt cā in gñe cāe efficiētis:q2 il-
los efficiunt ꝛ ēt sunt aliquo mō cā in gñe cāe finalis:
q2 h9i act9 ordinanf ad ipsa oba.g̃ nulli dubiū est ob-
iecta potētiarū passiuarū eē p̄ora actib9 eū sint p̄ora ꝛ
quo ad nos ꝛ ēt ꝫm nām.planū est g̃ q̄ tales act9 disti-
guunf ꝛ diffiniunf per obta a qb9 recipiūt esse ꝛ spēz.
Amplr9 ēt oba potētiarū actiuarū sunt p̄ora actib9
nō solū quo ad nos:sz ēt aliq̄ mō ꝫm nāz.nā lz oba nō
hēant rōnē cāe in gñe cāe efficiētis:tñ ut coiter ponit
ꝛ ut pōt haberi a pho p° ethi.hñt rōnem cāe in genere

cāe finalis. vñ dī p°ethi. ꝙ qbuſcūqꝫ p̄ter opatiōnē ſūt aliq̄ opata ipſa ſunt fines opationuꝫ. ois ḡ opatio trāſiēs in exteriorē mām: qꝛ ex tali opatiōe ꝯſtituit aliqd opatū in re ex opꝫ ipm̄ opatū eē finē opatiōis: ut dom⁹ eſt finis edificatiōis. itaqꝫ ſi potētia nutritiua ꝛ augmētatiua ſūt potētie actiue ꝛ aliqd efficiūt in ipm̄ obꝫ ut in alimētū erit alimētū trāſmutatū ꝛ ꝯūſum ut requirūt tales potētie finis operū dictarū potētiarū. q̄re ſic potētie diſtinguunt per act⁹ qꝛ act⁹ ſunt p̄ores eis quo ad nos: ꝛ ēt ſm̄ intētionē nāe: qꝛ ſunt earū finis: ſic ꝛ act⁹ ēt potentiarū actiuarū hn̄t diffiniri per obā: qꝛ illa obiecta ſunt p̄ora quo ad nos ꝛ ēt ſunt eoꝝ finis. Qđ aūt obyciebat in ōriū ſolutū eſt per iam dicta.

C.34 Quare p̄mū de alimēto ꝛ gnātione dicēdū ē: uegetatiua eni aīa ꝛ alijs ieſt p̄ma: ꝛ maxime cois potētia eſt aīe ſm̄ quā ineſt viuere oibus: cuius ſunt opera generare ꝛ alimento uti.

C Exequit de h⁹ potētijs ſm̄ modū p̄taxatū: ꝛ qꝛ q̄tuoꝛ ſūt ille potētie ſm̄ q̄s ſumunt diuſi gradus aiatorū iō q̄tuoꝛ fac: qꝛ p°determiat de uegetatiuo. 2° de ſenſitiuo. 3° de itellectiuo. 4° de ſꝫ locū motiuo. 2ª ibi [Determinatis aūt his dicam⁹.]3ª in p̄n° tertij quē gdā incipiūt ibi [ꝙ aūt nō ſit ſenſus.]gdā vō ibi [qm̄ autem duab⁹ dīys.]gdā aūt ibi [de p̄te aūt aīe.]gd tñ de hꝫ ſit tenēdū in ꝯſequēdo patebit. 4° aūt ps ubi determinat de ſm̄ locū motiuo incipit circa finē tertij ibi [de mouēte aūt gdē.]Circa p̄ᵐ tria facit. qꝛ p̄mo ait p̄mū determinādū eē de uegetatiua potētia. 2° q̄dā q̄ ſuppoſuerat ꝓbat. 3° icipit ꝓbare uel determinare de ipa potētia uegetatiua. 2ª ibi [Nālissimū enīꝫ.]3ª ibi [Qm̄ aūt eadē pō.]ꝯtiuet aūt ſic. dictū ē p̄us determinādū eē de obo ꝛ actu q̄ꝫ de potētijs. ꝛ rurſus: qꝛ p°determinādū ē de obo ꝛ actu pōe p̄oris q̄ꝫ poſterioris: q̄re ſi ſic ē. p°dōm ē de alimēto qđ eſt obm uegetatiue poe ꝛ de gnatiōe q̄ ē act⁹ ei⁹. nā uegetatiua aīa ieſt p̄ˣ alijs ꝛ uegetatiua q̄ ē potētia aie ſm̄ quā ieſt viuē viuētib⁹ cui⁹ opa ſūt gn̄are ꝛ alimēto uti h⁹. vꝫ potētia ē maxie cōmunis. p° ḡ dicēdū eſt de ipſa. [Deinde cum dicit.

C Nālissimū enīꝫ operū viuētib⁹ eſt q̄cūqꝫ pfecta ꝛ nō orbata aūt gnātionē ſpōtaneam hn̄t facē alterū q̄le ipm̄: aīal qdē aīal: plāta aūt plātā: q̄tenus ipſo ſemp ꝛ diuio ꝛ imortali eē p̄ticipēt: ſm̄ ꝙ poſſunt.

C Quedā q̄ ſuppoſuerat ꝓbat. ſuppoſuerat eni ꝙ potentia cui⁹ ē gn̄are ꝛ alimēto uti ē maxime cois viuētib⁹. Rurſus ſuppoſuerat h⁹ pōm eē ip⁹ aīe. pp qđ ſeqt ꝙ h⁹ opa ipſi aīe ſint attribuēda. tria ḡ fac. qꝛ p° ꝓbat generare eē maxie cōe viuētib⁹. 2° oñdit h⁹ opa q̄ ſūt gn̄are: alimēto uti ꝛc̄. h⁹ eē ab ipſa aīa. 3° ex hꝫ iꝓbat opiniones q̄rūdā nō attribuētiū talia opa aīe nec potētijs ei⁹: ſed dicētiū hꝫ eē ex necītate māe uel ex nā alicuius alimēti. 2ª ibi [Eſt aūt aīa.]3ª ibi [Empe. aūt.]circa p̄mū duo fac ſm̄ ꝙ duplr ꝓbat gn̄are eē gd cōe. 2ª ibi [Oia eni illud appetūt.]Dicit ḡ operū viuētib⁹. i. inter opa q̄ cōpetūt viuētib⁹ nālissimū ē ſup. ipm̄ gn̄are: ꝛ qꝛ eſt nālissimū: iō eſt ualde cōe. iō ſbdit ꝙ q̄cūqꝫ viuētia pfecta ꝛ nō orbata aūt hn̄t gn̄ationē ſpōtaneam pn̄t facē alterū q̄le ipm̄. i. pn̄t gn̄are ut aīal gdē fac aīal plāta aūt plātā: ꝛ hꝫ faciūt ꝛ ſic gn̄ant q̄ten⁹ h⁹ gn̄abilia ſm̄ ꝙ pn̄t p̄ticipēt ipſo ſemp eē ꝛ ipſo eē diuino ꝛ imortali. C Notādū aūt vim gn̄atiuā ſm̄ p̄hm̄ eē datā reb⁹ ut gn̄abilia que in ſeipſis ꝑpetuari nō pn̄t ꝑpetuētur aliq̄ mō in ſuo ſilī ꝛ p̄ticipēt ipſo ſemp eē diuino ꝛ imortali. Poſuit eni p̄hs mūdū nunq̄ꝫ deficē: iō abſolute loquit dicēs ad gn̄abilia p gn̄ationē poſſe hr̄e ſemper eē nō in ſe: ſed in ſuo ſilī. C Notādū ēt opa uegetatiue eē gn̄are nutrire ꝛ augē iter que opa gn̄are eſt pfecti⁹: q̄re ſic hꝫ eſt ſic cōe alia colora ſūt. de oib⁹ ḡ opibus uegetatiue eſt determinādū p̄us q̄ꝫ de opib⁹ potētiarū aliarū ex quo h⁹ opa ꝯuenit eē ſic coia. C Notāduꝫ ēt ꝙ ait gn̄are ſibi ſile q̄cūqꝫ viuētia ſūt pfecta ꝛ nō orbata aūt hn̄t ſpōtaneā gn̄ationē. nā ſꝫ Cōmētatorē ad hꝫ ꝙ aliqđ aiatū gn̄et tria regrunt. p° ꝙ ſit pfectū quātū ad tp̄s: iō pueri ꝛ quecūqꝫ aiata nō ſunt pfecta ſm̄ tp̄s nō gn̄ant. 2° dꝫ eē nō orbatū. i. nō diminutū aliq̄ membro uel ipeditū aliq̄ occaſione. 3° dꝫ nō hēre gn̄ationeꝫ ſpōtaneā. i. nō dꝫ eē gn̄atū ex putrefactione. naꝫ aīalia gn̄ata ex putrefactione nō gn̄ant. dicunt enīꝫ talia habere gn̄ationē ſpōtaneā: qꝛ vident per ſeipſa gn̄ari: eo ꝙ nō hn̄t gn̄ans ꝓprie ſpēi. vñ Cōmētatoꝛ appellat talia generari per ſe. [Deinde cum dicit.

C Oia eni illud appetūt: ꝛ illi⁹ cā agūt oia q̄cūqꝫ agūt ſm̄ nām. C Id aūt qđ cui⁹ cā ſit duplr ē: hꝫ gdē cui⁹: illud vō quo: qm̄ igitur coicare nō pn̄t ipſo ſemp ꝛ diuina cōtinuatione: pp id qđ nihil ꝯtingit corruptibiliū idē: ꝛ vnū numero ꝑmanē ſꝫ ꝙ pōt p̄ticipare vnūqđqꝫ: ſic coicat hoc quidē magis: illud vō minus: ꝛ ꝑmanet nō ideꝫ: numero gdem nō vnū: ſpecie aūt vnum. C.35.

C Adducit ſcdaꝫ rōnē dicēs ꝙ oia appetūt illud. ſ. p̄ticipare eē diuinū ꝛ ꝑpetuari i eē ꝛ illi⁹ cā agūt oia q̄cūqꝫ agūt ſm̄ nāꝫ: ꝛ diſtiguit de fine dicēs: ꝙ illud aūt cui⁹ cā ſit aliqd eſt duplex: hꝫ gdē cui⁹ cā ſit ut finis ex. i. ut finis nō iherēs: illud vō quo eſt aliqd ut forma ꝛ finis itra. ipſe ḡ de⁹ eſt finis pp quē oia agūt tanq̄ꝫ id cuius gr̄a ſūt oia: nō tñ tanq̄ꝫ finis iherēs ꝛ depēdēs: ſed ipꝫ eē qđ p̄ticipat a reb⁹ eſt finis pp qđ oia agūt tāq̄ꝫ finis itra ꝛ tanq̄ꝫ id quo formalr ſūt oia. ſi ḡ ſic oia appetūt eē diuinū qm̄ gn̄abilia ꝛ corruptibilia nō pn̄t coicare ipſo ſemp eē: ꝛ diuina ꝯtinuatiōe. i. ꝯtinue pp id ꝙ nihil corruptibiliū idē ꝛ vnū nūo pōt ꝑmanē ſm̄ ꝙ pōt p̄ticipare diuini eē ſic vnūqđqꝫ coicat ipm̄. hꝫ gdē magis illud vō min⁹: qꝛ q̄dā ſūt ꝛ viuūt magis: quedā vō min⁹: nihil tñ gn̄abiliū idē nūo ſemp eſt: iō data eſt eis vt⁹ gn̄atiua: ut qđ nō pōt ꝯtiuari idē nūo ꝯtinuet ideꝫ ſpē: iō ſbdit ꝙ gn̄abile nō ꝑmanet idē ſed ut idem. naꝫ nūo gdē nō manet vnū ꝛ idē: ſpē aūt manet vnū ꝛ idē. C Notādū aūt hāc rōnē differre a p̄ma. qꝛ p̄ma arguebat gn̄are eē gd cōe: qꝛ eſt nālissimū: ꝛ cōpetit oibus viuētib⁹ nō orbatis: hꝫ aūt ꝓbat gn̄are eē gd cōe: qꝛ ordinat ad hꝫ ut gn̄abilia ꝯtinuent in eē qđ oia appetūt. eſt ḡ hec rō alia ab illa: ꝛ etiā eſt ei⁹ fulcimētū. ꝓbat eni hꝫ ꝙ ibi ſupponebat: dicebat enim ibi ꝙ plāta gn̄at plātam: ꝛ aīal aīal: ut poſſint ꝯtinue p̄ticipare diuinuꝫ eē. hic aūt reddit illius cā ubi oſtēdit oia appetere participationē ꝯtinuā diuini ipſius eē: ꝛ qꝛ hꝫ ſit per gn̄ationē ideo vis generatiua collata eſt rebus.

C.36 Est aūt aīa viuētis corpis cā ꝛ p̄ncipiū: hec āt mltiplr dicunt. atm̄ aīa ſꝫ determiatos tres modos cā dī. Eteni vñ mot⁹ cā eſt: ꝛ cui⁹ cāe. ꝛ ſicut ſubſtantia aiatoꝝ corpoꝝ aīa cauſa.

C Poſtq̄ꝫ p̄hs ꝓbauit ꝙ gn̄are ē gd ualde cōe pp qđ attribuēdū ē cōi po⁰. ſ. uegetatiue. ꝓpᵗe iſta ut dicebat oñdit h⁹ opa eē ab ipſa aīa. itēdit aūt talē rōnē: qđ eſt forma ꝛ finis ꝛ motoꝛ corpis eſt cā ꝛ p̄nᵐ operū que ſiūt in corpe. ꝛ per corpus aīa eſt h⁹. ḡ eſt cā ꝛ p̄nᵐ ipſius

augmētatiōis ꝛ gñatiōis ꝛ ceterorū taliū q̄ fiūt i corpe ul' p corp⁹. vt⁹ aūt toti⁹ rōnis h⁹ i h̄ ꝯsistit ꝙ aīa ē finis forma ꝛ motor corpis. duo ḡ fac. q: p̄° ait aīam sic eē i triplici gñe cāe respectu corpis. 2° qđ dixerat ꝓbat ibi. [Quod quidē igit.] dic̄ ḡ ꝙ aīa ē cā ꝛ p̄ncipiū viuētis corporis: sed h̄. s. cā ꝛ p̄n^m multiplr dicunt: q: q̄druplr: attñ aīa lꝫ nō ꝑꝫ oēs. 4. modos sit cā corpis: tñ ꝑꝫ tres determinatos modos di cā ei⁹. etenī est ipsa aīa cā. vñ mot⁹. i. est mouēs cā respectu corpis ꝛ est cuius cā. i. finis eius. ꝛ tertio aīa est cā aīatorū corporū sicut substantia. i. forma sbalis. [Deinde cum dicit.

C.37 ¶ Quod qdem igit sit sicut substātia manifestū est. Causa enim ipsius eē oibus substātia est: viuere autē viuētibus est esse. causa autem ꝛ principium horum anima.

¶ Probat qđ dixerat. circa qđ tria fac̄ ꝑꝫ ꝙ ꝓbat aīam eē in triplici gñe cāe. p̄° enī ꝓbat ipsaꝫ eē cāꝫ formalē. 2° finalē. 3° mouētē. 2ᵃ ibi [Manifestum est aūt.] 3ᵃ ibi [At vo ꝛ vnū p̄ncipiū.] Circa p̄^m duo facit: ꝑꝫ ꝙ duplicīter ꝓbat aīam eē formā corpis. 2ᵃ ibi [Ampli⁹ autē.] Dic̄ ḡ ꝙ qdē igit sit sic̄ sba. i. sic̄ forma sbalis corporis manifestū est: q: sba. i. forma sbalis est oib⁹ cā ipsius eē. oē enī eē est a forma: ꝛ qcqđ est cā reb⁹ quātum ad ip̄m esse est forma rerū: sed viuere viuētibus est esse ꝛ aīa est cā ꝛ p̄ncipiū horū. s. viuētiū ꝙ sint ꝛ viuant: ḡ est eorū forma. [Deinde cum dicit.

¶ Amplius aūt ei⁹ qđ potētia rō actus est.

¶ Adducit scđam rōnē dicēs: ꝙ ampli⁹ aūt aīa est rō ꝛ act⁹ ei⁹ qđ est in potētia. i. corpis qđ est potētia vitam hñs. est ergo aīa forma eius: q: qđ est rō ꝛ act⁹ alicuius est forma ipsius. [Deinde cum dicit.

¶ Manifestū aūt est ꝛ ꝙ cuius grā aīa causa: sicut enim intellect⁹ grā huius facit: eodem mō ꝛ natura: ꝛ hoc est ipsi⁹ finis: huiusmodi autem in animalibus anima.

¶ Probat aīam eē cām finalē respectu corpis. circa qđ tria fac. q: p̄° ꝓbat aīaꝫ eē cāꝫ finalē corpis qđ iformat 2° ꝓbat ipaꝫ eē qdāmō finē oīuꝫ corporū phisicorū: 3° ne laboret in equoco distīguit de fine. 2ᵃ ibi [Et ꝑꝫ nāꝫ.] 3ᵃ ibi [Dupliř aūt.] Dic̄ ḡ. manifestū est aūt ꝙ aīa ē cuius cā grā alia fiūt. i. est cā finalis: q: sic̄ itell's. i. sic̄ ars fac̄ aliqđ grā hui⁹. i. pp finē: eodē mō nā opat grā alicuius: ꝛ h̄ est finis ipsius: cui⁹ grā opat. h̄ aūt cui⁹ grā operat nā in nālibus est aīa. aīa ergo est finis aīaliū uel est finis corporū aīatorū. [Deinde cum dicit.

¶ Et ꝑm naturā. Oīa enim phisica corpa aīe instrumēta sunt: sicut aīalium: sic ꝛ plātarum tanq̄ grātia anime existētia.

¶ Ostēdit aīaꝫ qdāmō eē finē oīuꝫ corporū phisicorū dicēs: ꝛ ꝑm nāꝫ. i. eorū corporū que sūt ꝑꝫ nāꝫ sup. finis est aīa. nā oīa phisica corpa sūt qdāmō istra aīe sic̄ corpa aīaliū ꝛ plātarū: ꝛ ēt sup. aliorū sunt tanq̄ exñtia grā aīe. ḡ aīa est finis oīuꝫ istorū. ¶ Notādum aūt ꝙ semp ignobiliora ordiant ad nobiliora: ut aq̄ ꝛ terra ꝛ alia iāiata sunt alimēta uegetabiliū ꝛ ordinant ad plātas. plāte vo ḡ alia uegetabilia sunt cib⁹ aīaliū ꝛ ordinant ad ipsa. oīa aūt hec ordinant ad hoīem ꝛ hō est quodāmō finis oīum: q̄re si aīata sunt finis aliorū corporum nāliū aīa cuius grā sunt corpa aīata: est quodammō finis oīum corporū phisicorū. [Deinde cum dicit.

¶ Dupliciter aūt dicit ꝙ cuius gratia est ꝛ ꝙ cuius. ꝛ ꝙ quo.

¶ Ne laboret in equoco distīguit de fine dicēs: ꝙ dupliř autē di. ꝙ cui⁹ cā est vnūqđq;. i. dupliř di finis. vꝫ ꝛ ꝙ cui⁹ grā sūt oīa. i. finis ex̄ ꝛ ꝙ quo sūt alia. i. finis intra. ¶ Notādū ꝙ aīa aliř est finis corporū aīatorū ꝛ aliorum corporū phisicorū. nā aīatorū corporū est finis itra ꝛ est illđ quo formalř sūt ꝛ viuūt corpa aīata. aliorū vo corporū est finis ex̄ nec est illud quo formalř sūt alia corpa sed est illud cui⁹ grā sūt alia corpa. q: ad eā oīa h⁹ᵒⁱ corpora qdāmō ordinant. q̄re cū sup̄ dictū fuerit aīam eē finē corporū aīatorū: ꝛ ēt aliorū: q: nō eodē mō est finis horū ꝛ illorū: ne laboret in equoco oportuit ipsuꝫ p̄hm de fine distinguere. [Deinde cum dicit.

¶ At vo ꝛ vñ p̄ncipiū q ꝑꝫ locū mot⁹ aīa ē nō oib⁹ aūt viuētibus iest potētia hec. Est aūt alteratio ꝛ augmētū ꝑm aīam: sensus enim quedā alteratio eē videt. nihil autē sentit qđ nō hēt aīam. Siliř aūt de augmēto ꝛ decremēto se hēt: nihil enī decrementum patit: neq; augmētat phisice nisi alat alitur aūt nihil qđ nō coīcet vita.

¶ Ondit aīam eē cām mouētē ꝑm corp⁹. uel ostēdit eā eē cām efficiētē oīum motuū ꝛ oīuꝫ operū que fiūt nāliter in corpib⁹ aīatis. dic̄ ḡ. at vo aīa est p̄n^m p̄mū ꝛ p̄ncipalř vñ fit mot⁹ ꝑm locū. Et sbdit ꝙ h⁹ᵒⁱ potētia nō iest oib⁹ viuētib⁹ q: non oīa viua mouent localř. addit aūt ꝙ alteratio ꝛ augmētū est ꝑm aīam q: sensus: qdā alteratio eē videt ꝛ nihil sentit: qđ nō hēt aīam. Addit ēt ꝙ siliř aūt de augmēto ꝛ de decremento se hēt: q: nihil decremētū patit: neq; augmētat phisice nisi alat. alitur nihil qđ nō coīcet vita: ꝛ qđ nō hēat aīaꝫ. oīa ergo hec fiūt p aīam: ꝛ aīa est cā mouēs respectu corpis. ꝛ ē cā efficiēs oīuꝫ istorū corporū que fiūt in corpe. ¶ Notādū aūt p̄hm itēdē talē rōnē. ꝯuenit aīam eē cāꝫ oīuꝫ eorū que nō repiunt nisi in corpib⁹ aīatis: ꝫ moueri motu ꝓgressiuo alterari ꝑm sensum augeri ꝛ minui ꝛ cetera talia nō repiunt nisi in corpib⁹ aīatis. ḡ oīum horū cā est aīa. ¶ Notādū ēt ꝙ: ut sup̄ tāgebat: aīatū distīguit ꝑm q̄tuor gradus uel ꝑm q̄tuor potētias siue ꝑm q̄tuor opa vite. vꝫ ꝑm uegetatiuū sensitiuū itellectiuū ꝛ ꝑm locū motiuū: sed de itellectiuo est alia rō: ꝛ de eo imanifestū est qđ sit tenēdū: iō p̄termittens ip̄m tanq̄ difficili⁹ de trib⁹ alijs tm̄ mētionē facit dicēs: aīam eē cām mot⁹ ꝑm locū quātū ad opa ꝑm locū motiue. Et eē cām alterationis sensuū q̄tū ad opa sensitiue: ꝛ esse cām augmēti ꝛ decremēti quantū ad opa uegetatiue. ¶ Notādū ēt ꝙ nō opꝫ illud cui⁹ cā est aīa iet oī aīato sed sufficit ꝙ nō isit reb⁹ iaīatis: iō signāter p̄hs ait ꝙ mot⁹ ꝑm locū. i. mot⁹ ꝓgressiu⁹ causat ab aīa: lꝫ nō isit oib⁹ viuētib⁹. ¶ Notādū ēt ꝙ augmētū coiter sūptum est p̄exñti quātitati additamētū: ꝑm quē modū artificialia augent. nā p̄nt lapides addi pieti ꝛ augmētabit. sed augmētū sumptū ꝓpriē fit cū quelibet pars aucti aucta est: ꝛ cū trāsmittit aliqđ ad qualibet p̄tē augmētati: qđ nō ꝯtingit fieri nisi mediāte alimēto. iō signāter ait ꝙ phisice. i. naturalř ꝛ ꝓpriē nō augmentat nisi qđ alitur. [Deinde cum dicit.

¶ Empedocles aūt nō bñ dixit: h̄ addens augmētū accidē plātis: deorsum qdeꝫ radicē mittētib⁹: pp id ꝙ terra sic fert ꝑm naturam. sursum autem propter ignem.

¶ Uiso ꝙ augmētare ꝛ sentire ꝛ h⁹ᵒⁱ opa sūt ab aīa. inꝑte ista: ut dicebat remouet p̄hs errores q̄rūdā erratiū circa p̄dicta. errabāt enī aliq circa h̄ q: nō attribuebāt ipsi aīe augmētū: sed dicebāt h̄ ꝯtigē ex alia cā. duo ḡ facit ꝑm ꝙ duos errores circa h̄ remouet. 2ᵃ ibi [Uidet aūt qbusdā.] p̄ᵃ ps diuidit in duas: q: p̄mo ponit opīo Emp̄. circa h̄ errātis. 2° ei⁹ opinio improbat ibi.

[Neq; eni sursuz.] Cõtinuet aũt sic. dcm̃ ẽ ꝙ augmẽtũ fit ab ipa aia: ⁊ qꝛ sic est: ideo Emp̃. nõ bñ dixit h. i. circa h addẽs augmẽtũ accidẽ plãtis: nõ per aiam: sed ex necessitate mãe. dicebat eni de plãtis mittẽtib⁹ quidẽ radices deorsuz pp id qđ terra sic fert ẜm nãm: sursum aũt mittẽtib⁹ ramos: pp ignẽ silr sursuz. nam sicut terra nãliter fert deorsuz silr ignis fert sursum.

Dubitaret forte aliqs utrũ augmẽtũ ꝯtigat ex necitate mãe: ut ꝙ augmẽtũ fiat sursum pp ptes igneas: deorsum vo pp ptes terreas. ⁊ vr ꝙ sic. qꝛ ẜz phm̃. 2. phi. ars imitat nãz. nã silia sũt opa nãe ⁊ artis. qꝛ si naufactiua eẽt in ligno. eodẽ mõ fieret nãliter nauis sicut ⁊ mõ fit p artẽ: q̃re cuz in opib⁹ artis sic augmẽtet edificiũ ꝙ grauia ponunt deorsum ut appet in domib⁹: ubi grauia: ut lapides ponunt i fũdamẽto: ⁊ leuia ponunt sursuz: ut ligna ponunt in tecto. ẽt ⁊ in ope nãe sic augmẽtat aiatũ ꝙ ptes leuiores augmẽtabũt supiora grauiores vo iferiora. Erit ergo augmẽtũ sursuz pp ignẽ: deorsuz vo pp terrã. ℭ Dõm ꝙ act⁹ actiuoꝝ sũt in patiẽte ⁊ disposito. grauitas ḡ ⁊ leuitas mãe nõ est pncipalis cã augmẽti: qꝛ actio pncipalr nõ est attribuẽda mãe sed forme. aia ḡ que ẽ sbalis forma corpis aiati est illud p qđ pncipalr ista fiunt. grauitas aũt ⁊ leuitas mãe itãtũ aliqd poterũt facere ad augmẽtũ inq̃ztũ ptes grauiores magis sũt apte descẽdẽ. ⁊ qꝛ agẽs opat ẜm dispõnẽ passi. iõ ptes ille grauiores magis mittunt ad iferiora. leuiores vo ad supiora. Itaq; nõ est itẽtio phi qn grauia ⁊ leuia aliqd possint facẽ ad augmẽtũ: sed vult iprobare Emp̃. qui h⁹i opa pncipalr attribuebat istis. ꝙ aũt leuitas ⁊ grauitas alio mõ ad h deſulãt pz: si ꝯsiderem⁹ in oib⁹: ipaliter i hoib⁹: vñ femine coiter hñt grossa crura: eo ꝙ sint frigide cõplonis: ⁊ cũ frigidi sit descẽdẽ: iõ ipse in ptib⁹ iferiorib⁹ igrossant magis. hoies vo calidioris cõplonis exñtes coiter sbtiliores hñt iferiores ptes ⁊ grossiores supiores: ⁊ p h pz solo ad q̃situ. [Deinde cũ dic.

ℭ Silr eni neq; sursuz aut deorsuz bñ accipit. Nõ eni idẽ oib⁹ sursũ ⁊ deorsũ oi: h sicut caput aialiũ: sic radices plãtarũ sunt: si cõgruit instra dicere altera: ⁊ eadez opibus.

ℭ Improbat opionẽ Emp̃. circa qđ duo fac ẜz ꝙ duplr iprobat ipz. p⁹ eni iprobat eũ ex eo ꝙ nõ bñ assigñbat ptes aiatoꝝ. 2⁹ ex eo ꝙ nõ bñ assignabat cãm augmẽti i h⁹i ptib⁹ ibi [Adhuc aũt.] Dic ḡ ꝙ Emp̃. neq; bñ accepit sursuz ⁊ deorsuz. nã nõ est idẽ sursuz ⁊ deorsuz in oib⁹ aiatis ⁊ in oi. i. in vniũso. sed sicut est caput sursuz respectu aialiũ: sic radices sunt sursuz respectu plãtaꝝ ⁊ h significat instra eẽ eadẽ ⁊ altera opib⁹. i. per opa: rami ergo in plãtis sunt deorsuz: ⁊ radices sursuz: qđ est ergo sursum in plãtis est deorsum in vniuerso.

Dubitaret forte aliqs: vñ est ꝙ in reb⁹ aiatis opz assignare sursum ⁊ deorsum spãle pter id qđ videm⁹ in vniũso. ℭ Dõm ꝙ sicut transmutatio ẜm formã fecit scire mãm sic trãsmutatio ẜz situ facit scire locũ. sursuz ḡ ⁊ deorsum ⁊ h⁹i dñe locorũ accipiẽde sũt ẜm motũ quẽ videm⁹ in reb⁹. videm⁹ aũt vnũ modũ mot⁹ gñalẽ oib⁹ exñtib⁹ in spera actiuorũ ⁊ passiuoꝝ: q fit in elẽtis a forma leuis ⁊ grauis. i mixtis vo ab elẽto pdñante in ipsis. ẜm ḡ hũc motũ grauia ferunt deorsuz ⁊ leuia sursuz. ⁊ qꝛ h⁹i mot⁹ gñalis inest oib⁹ que sũt in spera actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ: iõ ẜz hũc motũ accipit sursum uel deorsum in vniũso. Est ḡ deorsũ in vniũso loc⁹ ad quẽ ferunt grauia: ⁊ sursum ad quez leuia. Est aũt ⁊ ali⁹ spãlis mot⁹ q est ab aia nõ a forma grauis uel leuis uel a dñio alicui⁹ elemẽti: ⁊ h mot⁹ reperit in oib⁹ que alunt ubi alimẽtũ p vtutẽ aie fert ad oẽm ditam ponis: qđ nõ posset esse per nãm alicui⁹ elemẽti: q̃re sicut in reb⁹ aiatis repit spãlis mot⁹ sup motũ illũ gñalẽ: quẽ videm⁹ in tota spera actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ: sic in talib⁹ opz ꝯsiderare spãle sursuz ⁊ deorsum pter sursum ⁊ deorsum qđ aspicim⁹ in toto vniuerso. ℭ Rursus h spãle sursum ⁊ deorsum qđ repit in reb⁹ aiatis accipiẽdũ est in aiatis impfectiorib⁹ ẜm ea que videm⁹ in magis pfectis: ita ꝙ cũ in aialib⁹ ⁊ maxie in hoib⁹ ora ⁊ capita sint supi⁹: erit in plãtis supi⁹ qđ tenet locũ capitis uel oris. in aialib⁹ nãq; organa ⁊ istra sũt eadẽ uel diũsa ẜm ꝙ opa vident eẽ eadẽ uel diuersa: que ḡ ordinant ad idẽ op⁹ vident eẽ idem organũ ⁊ istrz ⁊ eodẽ mõ loquẽdũ ẽ de illis. cũ ḡ radices ordinẽtur ad idẽ op⁹ ut ad sũptionẽ alimẽti ad qđ ordinãtur ora in aialib⁹: erũt radices in plãtis supi⁹ sicut ora ⁊ capita in aialib⁹ que supi⁹ eẽ dicunt. [Deinde cum dicit.

ℭ Adhuc aũt qs ẽ ꝯtinẽs i ꝯ̃ria q̃ ferũt: ignẽ ⁊ terrã: Distrahẽt eni nisi aliqd sit pꝛhibẽs Si vo erit h ẽ aia: ⁊ cã alimẽti: ⁊ augmẽti. T. 39

ℭ Improbat Emp̃. ex eo ꝙ nõ bñ assignabat cãz augmẽti dicẽs: ꝙ adhuc aũt. i. sup h argum⁹ sup. ꝯ̃ Emp̃. qđ est ꝯtinẽs ignẽ ⁊ terrã q̃ tẽdũt ad ꝯ̃ria loca distrahent eni ⁊ ibũt h⁹i elẽta in spas pꝓpas nisi aliqd sit ꝓhibẽs ⁊ ꝯtinẽs illa. si vo aliqd tale erit h ẽ aia: ⁊ ipa erit cã alimẽti ⁊ augmẽti. ℭ Nõn⁹ᵐ aũt actionẽ: ⁊ ipsa opa tribuẽda eẽ pncipali agẽti magis q̃z organo q̃re cũ aia sit ꝯtinẽs elẽta ipsa hẽbit pncipalitatẽ respectu eoꝝ. actiones ḡ ⁊ mot⁹ q fiũt in corpe aiato ẜm ꝙ aiatũ est attribuẽdi sunt magis aie q̃z elẽtis. [Deinde cum dicit.

ℭ Videt aũt qbusdã ignis nã simplr causa augmẽti ⁊ alimẽti eẽ: ⁊ nãq; ipm videt solũ corpeũ ⁊ elemẽtoꝝ qđ alit: ⁊ augmẽtat vnde ⁊ in plãtis: ⁊ in aialibus putabit utiq; prius esse hoc qđ operatur. T. 40

ℭ Remouet errorẽ q̃rũda alioꝝ attribuẽtiũ augmẽtũ ⁊ alimẽtũ nõ aie: sed igni. Circa qđ duo fac. qꝛ p⁹ ponit eoꝝ opionẽ. 2⁹ eã iprobat ibi [Hoc aũt ꝯcausa.] Dic ḡ ꝙ vr aũt qbusdã ignis nã. i. nãliter simplr eẽ cã alimẽti ⁊ augmẽti. nã ⁊ ipm solũ de nũo corpoꝝ ⁊ elemẽtoꝝ vr eẽ qđ alit ⁊ augmẽtat. vñ ⁊ in plãtis ⁊ in aialibus putabit utiq; qs eẽ h. i. eẽ ignẽ qđ opat augmẽtuz ⁊ alimẽtũ. ℭ Notãdũ aũt hãc positionẽ differre a positione Emp̃. qꝛ positio illa attribuebat augmẽtũ igni ⁊ terre: h aũt igni tm̃. Rursus illa attribuebat augmẽtũ elemẽtis rõne q̃ grauia ⁊ leuia. hec aũt. i. h attribuit igni: eo ꝙ ignis sit maxie opatiu⁹ ⁊ actiu⁹. ℭ Nõdũ ẽt ꝙ ignis videt ali ⁊ augmẽtari sicut ⁊ aiata. nã sicut alimẽtũ aduenies carni caro ꝯũtit ipm ad se ⁊ fit sub maiori quãtitate: sic ligna addita igni ignis ꝯũtit ea ad se ⁊ fit sub quãtitate maiori. de nullo aũt alio ita sẽsibilr hoc videm⁹ sicut de igne. ideo ponebãt illi ignẽ qui erat in plãtis ⁊ in aialib⁹ esse pncipalem cãm: q̃re illa augmentarent. [Deinde cum dicit.

ℭ Hoc aũt ⁊ ꝯcausa qdẽ q̃dãmõ est: nõ tñ simplr cã: h magis aia: ignis eni augmẽtũ in infinituz est quousq; fuerit cõbustibile. Nã aũt ꝯstãtiũ oium terminus est ⁊ ratio magnitudinis ⁊ augmẽti: hoc aũt est anime: sed non ignis: ⁊ rõnis magis q̃z mãe. T. 41.

ℭ Improbat opionẽ hãc dicens. h aũt. i. ignis ꝯcausa q̃dẽ est q̃dã mõ: ut fiat alimẽtũ ⁊ augmẽtũ. nã calor igneus qui aliquo mõ reſuat in corpe aiato est organuz ⁊ instrm aie ⁊ aliquo mõ coopat ad augmẽtũ ⁊ alimentum: tñ nõ est ignis simplr ⁊ pncipaliter causa augmẽti: sed magis aia. nam modus augmenti ignis ualde

dissimilis est augmẽto qd̓ aspicim⁹ in aialib⁹: iõ subdit ꝙ augmẽtũ eni ignis i ĩfinitũ ẽ qũsqꝫ fuerit cõbustibile: sed oĩuꝫ nã ↄstãtiũ q̃ nãliter augmẽtant̃ ẽ termin⁹ ꝛ rõ eoꝝ magnitudis ꝛ augmẽti. ꝛ q₂ talẽ terminũ hñt ab aia ꝛ ex forma: manifestũ ẽ ꝙ hꝫ aũt. i. augmẽtare ꝑnci palr̃ ẽ ipsi⁹ aie: sꝫ nõ ẽ ignis: ꝛ ꝑncipalr̃ ẽ ipsi⁹ rõnis ꝛ forme magis q̃ꝫ mãe. ¶ Nõndũ aũt ꝙ ex hꝫ posset sũmi noua rõ. ut vna rõ eẽt: q̃re attribuẽdũ eẽt aie augmẽtũ ꝛ nõ igni: q₂ augmẽtũ aiatoꝝ est terminatũ ꝛ limitatũ: ignis v̓o augmẽtũ uadit in ĩfinitũ: q̃re cũ hꝰ termin⁹ augmẽti inaĩatis sic sit ab aia attribuẽdũ est hoc magis aie q̃ꝫ igni. alia rõ eẽ posset: q₂ actio magis ẽ attribuẽda rõni ꝛ forme q̃ꝫ mãe: q̃re cum aĩa compet̃ ad ignẽ ꝛ ad alia elemẽta exñtia in mixto sicut forma ad mãm magis attribuẽda sũt hꝫ aie q̃ꝫ igni uel alijs elẽtis.

Dubitaret forte aliqs. q₂ vĩ phs sibi ↄdicere. Ait em ꝙ oĩuꝫ nã ↄstãtiũ est certa rõ ꝛ termin⁹ eoꝝ magnitudis ꝛ augmẽti. ꝛ dicit ꝙ augmẽtũ ignis uadit in ĩfinitũ. cũ tñ ignis sit aliquid nã ↄstãs. ¶ Dõm ꝙ hãc ↄdictionẽ leuiter possem⁹ effugẽ exponẽdo eẽ rõnẽ ꝛ terminũ magnitudis ꝛ augmẽti oĩuꝫ ↄstãtiũ nã. s. oĩuꝫ augmẽtabiliũ ꝑ nãꝫ: ut Cõmẽtator vĩ exponẽ. ꝛ q₂ nãliter ꝛ ꝓpe nõ augmẽtãtur nisi aĩata. iõ nõ est ibi ↄdictio: q₂ qñ loqꝉ de augmento ↄstãtis nã opꝫ ꝙ loquat̃ de augmẽtabili nãliter. oĩa ḡ augmẽtabilia nãliter hẽre terminũ augmẽti: ꝛ ignem nõ hẽre terminũ. nõ iplicat ↄdictionẽ: q₂ ignis nõ ẽ gd aĩatũ. ꝛ ꝑ ↄñs nõ dĩ ꝓpe augmẽtari. ¶ Ut tñ meli⁹ pateat q̃liter põt augmẽtari aliqd in ĩfinitũ ꝛ q̃liter non sciẽdũ ꝙ termin⁹ augmẽti aliqñ sumit̃ ex forma. aliqñ ex mã. aliqñ ex ordine vniũsi. Ex forma qdẽ repit̃ termin⁹ in augmẽto in oĩb⁹ aĩatis. nã oĩa aĩata sunt organica corpa. ꝑtes ẽt corpis aĩati compant̃ ad aiaꝫ sicut organa ad artẽ. nã sicẽ ars ꝓpa opa exercet per sua organa sic aĩa ꝓpas opationes exercet ꝑ ꝑtes corpis. q̃re cũ nulla ars regrat organa ĩfinita. imo q₂ est ↄ rõnẽ organi ꝙ sit ĩfinitũ cũ ei debeat̃ debita quãtitas ꝛ debita mẽsura ex ope ad qd̓ ordinat̃: opꝫ ꝑtes corpis aĩati finitas eẽ: ꝛ ex ꝑte aie que q̃si q̃dã ars per ꝑtes corpis q̃si per ꝓpa organa exercet ꝓpas opationes: debet ipsis ꝑtib⁹ corpis ꝛ ipsis organis certa rõ ꝛ termin⁹ eoꝝ magnitudis ꝛ augmẽti. 2° põt eẽ termin⁹ in augmento ex ꝑte mãe. Nã si aliqd ↄstaret ex tota mã sua non eẽt nisi vnũ tale in spẽ illa: ꝛ illõ augmẽtari nõ posset: q̃re cuꝫ tota mã actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ sit finita saltẽ ex ꝑte mãe: ignis hẽt terminũ in augmẽto. vult ḡ phs dicẽ ꝙ cum forma ignis nõ sit forma corpis organici: nõ sic repugñt ex ꝑte forme corpis augmẽtũ ignis in ĩfinitũ: sicẽ repugnat corpi aĩato. si aũt hꝫ repugnat eẽrit ex ꝑte mãe: ut ex ꝑte cõbustibilis. 3° iponit̃ finis ꝛ termin⁹ reb⁹ ex ꝑte vniũsi. ꝛ sic oĩa elẽta hñt finẽ ꝛ terminũ sic ut vnũ elẽtuꝫ nõ oĩa alia possit ↄũtẽ ad seipm: sed cum orbiculariter dñent̃ mõ signa caĩa mõ frigida: opꝫ ꝙ orbiculariter aliqñ elemẽta frigida habeãt dñiũ sup caĩa: aliqñ ecõuerso. nunq̃ꝫ ḡ sic ↄtinue dñant̃ calida elẽta aut frigida ut possint oĩa alia ad se ↄuertẽ. ¶ Est ḡ de ordine vniuersi dare aliquẽ terminũ ipsi igni ultra quẽ augmẽtari nõ põt. Patet itaqꝫ quõ soluit̃ ↄdictio quã ꝑtendit līa: ꝛ quõ accipiẽda est mẽs phi. ꝛ etiã patet quõ iponit̃ terminus ꝛ finis rebus augmentabilibus.

C.42 **Q**uoniã aũt eadẽ est potẽtia uegetatiua: ꝛ gñatiua: de alimẽto necessariũ est determinare ꝑmũ. Sepat̃ enim ab alijs potẽtijs ope hoc.

¶ Postq̃ꝫ phs oñdit qd sit act⁹ uegetatiue põe: q₂ actus ei⁹ est gñare ꝛ alimẽto uti: ꝛ oñdit quõ talia opa attribuẽda sũt aie. i ꝑte ista determiat de ipsa uegetatia potẽtia ꝫ ordinẽ supi⁹ ꝑtaxatũ. Erat aũt ordo ille ꝙ prius determinãdũ erat de obo põe q̃ꝫ de actib⁹ ꝛ de actib⁹ q̃ꝫ de potẽtia. iõ tria fac. q₂ ꝑ° determiat de obo uegetatiue potẽtie. 2° de actib⁹ ei⁹. 3° determiat de ipa potẽtia. 2ª ibi [Qm̃ aũt nihil alit̃.] 3ª ibi [Quare hꝰ au tẽ.] Circa ꝑm̃ duo fac. q₂ ꝑ° ait ꝙ dõm est de alimento qd̓ ẽ obm uegetatiue ꝛ gñatiue potẽtie. 2° exeqꝉ determinãdo de ipso alimẽto ibi [Uidet̃ aũt eẽ.] dĩc ḡ ꝙ qm̃ eadẽ potẽtia aie ẽ uegetatiua ꝛ gñatiua ꝛ obm hꝰ põe ẽ alimẽtũ nec̃iũ ẽ ḡ ꝑm̃ determiare de ipo alimẽto. ꝙ aũt alimẽtũ sit obm potẽtie uegetatiue pꝫ: q₂ in hꝫ ope. i. i ope nutritiõis ꝛ i agẽ aliqd circa alimẽtũ sepat̃ hꝰ põ ab alijs potẽtijs ut a sensitiuo ꝛ itellectiuo.

Dubitaret forte aliqs utrũ vnũ ꝛ idẽ ut alimẽtũ sit obꝫ nutritiue ꝛ gñatiue. ꝛ vĩ ꝙ nõ: q₂ potẽtiarũ q̃rũ sũt diũsi act⁹ sunt ꝛ diũsa oba: sed nutritiue ꝛ gñatiue sũt diũsi act⁹. vꝫ nutrire ꝛ gñare: ḡ hẽbũt diũsa oba. ¶ Opp̃m aũt vĩ uelle phs q aĩe uegetatiuã ꝛ gñatiuã eadẽ eẽ põm ꝛ hꝰ obꝫ dicit eẽ alimẽtũ. ¶ Dõm ꝙ alimẽtũ alr̃ ꝛ alr̃ acceptũ est obm nõ solũ nutritiue ꝛ gñatiue: sed ẽt augmẽtatiue. Naꝫ sicẽ v̓t⁹ gñatiua ꝫ phm ẽ data reb⁹ ut corruptibilia faciant talia q̃lia ipsa sũt: ꝛ ↄtinuẽt se i eẽ eadẽ spẽ que nõ pñt se ↄtinuare eadẽ nũo. sic v̓t⁹ nutritiua ẽ data eis ut ꝑ aliqd̓ tp̃s seipsa saluẽt. calor enĩ nãlis semꝑ agit i humidũ: ꝛ fac ipm exalare q̃ exalante ꝑit vita q̃re nisi ꝑ v̓tutẽ nutritiuã fieret restauratio deꝑditi: aĩatũ nõ posset sbsistẽ. ꝑꝑ qd̓ digerit̃ ꝛ coqꝉ alimẽtũ ꝛ ↄũtit̃ i sbam nutriti: ꝑ quã ↄũsionẽ fit restauratio deꝑditi: q̃ fcõ saluat̃ aĩatũ: ita ꝙ alimẽtũ nutrit i eo ꝙ qd ut i eo ꝙ ↄũtit̃ i sbaꝫ nutriti. ¶ Uiso quõ fit nutritio ꝛ quõ alimẽtũ ẽ obꝫ potẽtie nutritiue: restat vidẽ quõ fit augmẽtũ ꝛ quõ alimẽtũ ẽ obm potẽtie augmẽtatiue. Sciẽdũ ḡ ꝙ lꝫ sufficiat ad nutrimẽtũ aliq̃lis restauratio deꝑditi ꝛ ↄũsio alimẽti i alitũ: ad hꝫ tñ ꝙ fiat augmẽtũ nõ sufficit q̃liscũqꝫ restauratio deꝑditi: imo opꝫ eẽ maioreꝫ restaurationẽ q̃ꝫ fuerit deꝑditio: q₂ cũ plus ↄũtit̃ de alimẽto i alitũ q̃ꝫ fuerit ipꝫ deꝑditũ: opꝫ alitũ augmẽtari ꝛ fieri maioris q̃ꝫtitatis. alimẽtũ ḡ nutrit i eo ꝙ qd est sed augmẽtat i eo ꝙ q̃ꝫtũ: q₂ sic augmẽtat ꝙ ↄũtit̃ maior q̃ꝫtitas alimẽti q̃ꝫ fuerit deꝑditio: tũc enĩ alimẽtuꝫ augmẽtat ipm alitũ: ꝛ fac ipm maioris q̃ꝫtitatis. Ostẽso alimẽtũ alr̃ ꝛ alr̃ sũptũ eẽ obꝫ nutritiue ꝛ augmẽtatiue. restat vidẽ quõ sit obꝫ gñatiue. Sciẽdũ ḡ ꝙ sicẽ alimẽtũ in q̃ꝫtũ ↄũtit̃ i alitũ nutrit i eo ꝙ qd: ꝛ augmẽtat i eo ꝙ q̃ꝫtũ: sic in q̃ꝫtũ ẽ aliqd ibi supfluũ fac ad gñatiõnẽ: ita ꝙ semẽ qd̓ ẽ gñatiõis ꝑn̄m ẽ supfluũ alimẽti. Ex q̃ appet ꝙ nutritiua augm̃tatiua ꝛ gñatiua, pñt dici eadẽ po³. nã illa eadẽ po³ ꝑ quã digerit̃ alimẽtũ ꝛ restaurat̃ deꝑditũ ꝛ nutrit̃ aĩatũ: ꝑ illã eadẽ põt fieri tãta ↄũsio ꝙ fit plusq̃ꝫ deꝑditio ꝑꝑ qd̓ augmẽtabit̃ aĩal: ꝛ fiet maioris q̃ꝫtitatis. sic ẽt ꝑ illã eadẽ põm põt fieri tanta ↄũsio ꝛ tãta decoctio alimẽti ꝙ nõ totũ trãseat i sbam nutriti: sꝫ ibi fit supfluũ alimẽti ꝛ fiet idẽ semẽ: q̃re nutritiua augmẽtatiua ꝛ gñatiua sũt aliq̃ mõ vna põ. Et vnũ ꝛ idẽ ẽ obꝫ earũ ut alimẽtũ. alr̃ tñ ꝛ alr̃ ↄsideratũ. ¶ Utrũ aũt huic potẽtie cõi q̃ compat̃ ad nutritiõeꝫ augmẽtũ ꝛ gñationẽ oportcat supaddẽ aliq̃s potẽtias spãles nõ ẽ pñtis speculatiõis. talia enĩꝫ tractãda eẽnt sup libro de nutrimẽto ꝛ nutribili. sufficiat aũt ad pñs scire idẽ eẽ obm qd̓ alit augmẽtat ꝛ est gñatiõis ꝑn̄m. ꝑꝑ qd̓ augmẽtatiua nutritiua gñatiua mõ quo diximus eadẽ potẽtia dici pñt. [Deinde cum dicit.

¶ Uidet̃ aũt eẽ alimẽtũ ↄrũ ↄrio: nõ oẽ aũt oĩ. Sꝫ q̃cũqꝫ ↄrioꝝ nõ solũ gñationẽ hñt ex iuicẽ: ḡ ꝛ augmẽtũ. Fiũt enĩ multa ex iuicẽ: ḡ nõ oĩa augent̃: ut sanũ ex laborãte. C.43

¶ Determinat de ipso alimento. Circa quod tria facit. quia primo dat conditiones alimenti. 2° ex his que dixerat ostendit quod alimentum et alitum non eodem modo comparantur adinvicem. 3° circa predicta movet dubium quoddam. 2ª ibi [Videntur autem neque illa.] 3ª ibi [Dubitationem autem habet.] Tangit autem duas conditiones alimenti. prima est quod videtur autem esse alimentum contrarium contrario .i. contrarium alito. 2ª conditio alimenti est quod nutriat et augmentet alitum. ideo ostendit quod non omne autem contrarium omni suppositum contrario est alimentum: sed quecumque contrariorum non solum generationem habent adinvicem: sed et habent augmentum: ita quod unum augmentat et nutrit aliud. talia .s. habent rationem alimenti. et ostendit quod fiunt multa ex invicem: sed non omnia talia se nutriunt et augmentant ut fiat sanum ex laborante: laborans tamen non est alimentum sani. quia non nutrit nec salvat nec augmentat ipsum. Sunt itaque he due conditiones alimenti quod sit contrarium alito: et quod habeat salvare et augmentare ipsum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videntur autem neque illa eodem modo adinvicem esse alimentum. Sed aqua quidem igni alimentum est: ignis autem non alit aquam. In simplicibus quidem igitur corporibus hoc esse videtur maxime: aliud quidem alimentum: aliud quod alitur.

¶ Ostendit ex his que dixerat quod alimentum et alitum non eodem modo comparantur adinvicem. ideo ait quod autem videntur neque illa eodem modo adinvicem esse alimentum. illa enim .s. alimentum et alitum non eodem modo comparantur adinvicem nec eodem modo sunt alimentum adinvicem. nam alimentum alit alitum et est alimentum eius: sed alitum non alit alimentum nec est ipsius alimentum. ergo alimentum et alitum non eodem modo comparantur adinvicem: sed aqua quidem que se habet ut alimentum est alimentum igni. Ignis autem non alit aquam. Et ostendit quod in simplicibus quidem corporibus hoc videtur esse maxime quod alitur. videlicet ignis. patet ergo quod aliud est quidem alimentum. aliud vero quod alitur: et aliter comparatur alitum ad alimentum. aliter alimentum ad alitum. ¶ Notandum autem quod hic aqua accipitur pro omni humido. et ut patet ignis maxime nutritur humido et potissime humido unctuoso cuiusmodi est oleum. et omne pingue et etiam omne humidum subtile. nam et vinum sublimatum propter sui subtilitatem maxime est cibus ignis. Ignis ergo qui videtur ali tali humido non eodem modo comparatur ad humidum sicut humidum ad ipsum. nam ignis non alit humidum ut flamma non alit oleum: sed econverso. Quomodo autem inter corpora simplicia ignis maxime alatur fuit superius patefactum. ad presens autem scire sufficiat quod ex similibus quod videmus inter ignem et humidum: alimentum et alitum non eodem modo adinvicem comparantur. ¶ Deinde cum dicit.

L.44 ¶ Dubitationem autem habet. Dicunt enim hi quidem simile ali simili: sicut et augeri: aliis autem sicut diximus econtrario videtur ali contrarium contrario.

¶ Movet circa predicta dubium quoddam. Circa quod tria facit. quia primo movet huiusmodi dubium. 2° obiicit ad alteram partem. 3° solvit dubium propositum. 2ª ibi [Tanquam impossibile.] 3ª ibi [Utrum autem sit alimentum.] Dicit ergo. dubium autem habet quomodo se habeat alimentum ad alitum. dicunt enim quidam simile simili ali. sicut et augeri: fuit autem communis opinio philosophorum quod simile simili augetur. et ex hoc aliqui volebant arguere quod simile simili alatur. sic ergo videtur quibusdam. sed aliis sicut diximus in libro de generatione econtrario videtur. dicunt enim simile non ali simili: sed contrarium contrario. ¶ Deinde cum dicit.

L.45 ¶ Tanquam impossibile sit simile a simili alimentum mutari: et decoqui. Mutatio autem omnis in contrarium: aut in medium.

¶ Obiicit ad alteram partem questionis ostendens quod contrarium contrario alatur. Circa quod duo facit secundum quod dupliciter ostendit intentum ibi [Adhuc autem.] Continuetur autem sic. bene dictum est contrarium contrario ali et non a simili. tanquam impossibile sit simile a simili ali. alimentum enim mutari et decoqui oportet. mutatio autem in omnibus aut est a contrario in contrarium: aut est in medium. nam medium comparatum ad contrarium induit rationem alterius contrarii. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc autem patitur aliquid alimentum ab eo quod alit: sed non hec ab alimento sicut nec instructor a materia. Sed ab illo hoc. instructor autem mutatur solum in actum ex ocio.

¶ Adducit secundam rationem dicens. quod adhuc alimentum patitur aliquid ab eo quod alitur. sed hoc quod alitur non patitur ab alimento. sicut neque instructor .i. artifex non patitur a materia: ut carpentarius non patitur ab archa. sed hoc .s. materia patitur ab illo .i. ab instructore vel artifice. instructor autem solum mutatur ex ocio in actum ut si prius non operabatur. postea operatur prius fuit ociosus. et postea est in actu et in operari. dupliciter ergo probatur quod alimentum patitur ab alito. primo quia decoquit ipsum. 2° quia comparatur ad ipsum ut artifex ad archam. ¶ Notandum autem quod duas rationes factas esse probantes alimentum esse contrarium alito. quarum prima potissime innititur huic quod alimentum mutatur in alitum et mutatio non est nisi in contraria. 2ª vero innititur huic quod alimentum patitur ab alito. et nihil patitur a simili. sed a contrario: he tamen due rationes se consequuntur: et una est fulcimentum alterius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Utrum autem ut alimentum quod ultimo advenit: aut quod primo habet differentiam. Si vero utrunque: hoc quidem non coctum: illud coctum: utrobique utique contingit alimentum dicere. Inquantum enim non coctum: contrarium contrario alitur: inquantum coctum: simile simili. Quare manifestum quod dicunt quodammodo utrique et recte: et non recte.

¶ Solvit ad questionem propositam dicens quod habet differentiam utrum sit alimentum quod ultimo advenit aut quod primo .i. refert loqui de alimento primo antequam sit conversum et coctum: et ultimo .i. postquam est iam coctum et digestum. si autem utrunque .i. secundum utrunque communiter loquamur de alimento: sed tamen differt. quia hoc quidem est non coctum. illud vero est coctum: utrobique utique convenit alimentum dicere. sed aliter et aliter de eo est loquendum. quia inquantum non coctum contrarium contrario alitur. inquantum autem coctum simile simili. quare manifestum est quod dicunt quodammodo utrique et recte et non recte. ¶ Notandum autem sic solvere hoc philosophum de alimento questionem et de alito sicut solvit eam in de generatione de activo et passivo ubi dicit quod agens et patiens in principio sunt dissimilia: in fine autem similia: sic in principio alimentum antequam sit coctum est dissimile alito. in fine simile. ergo nec est simpliciter asserendum contrarium contrario ali: nec quod simile simili: sed est. ut sic: et est. ut non. ut est per habita manifestum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniam autem nihil alitur non participans vitam. animatum utique erit corpus quod alitur inquantum animatum: quare et alimentum per se ad animatum est: et non secundum accidens. L.46

¶ Determinat de actibus vegetative. Circa quod tria facit secundum quod triplex ponitur esse actus vegetative. videlicet alere augere et generare. primo determinat de ipso alere. 2° de augmentatione. 3° de generatione. 2ª ibi [Est autem alterum.] 3ª ibi [Et generationis.] Dicit ergo. quoniam autem nihil alitur non participans vitam: animatum utique erit corpus quod alitur inquantum animatum est. quare alimentum est aliquod animatum supple ordinatum et in potentia ad ipsum. et hoc non secundum accidens: sed per se. patet ergo quid est alere per se. Nam si alimentum sic per se ordinatur ad alitum et est in potentia ad ipsum et salvat ipsum: alere et nutrire vel ipsa nutritio nihil aliud est quam conversio alimenti in alitum et salvatio eius quod alitur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est autem alterum alimento et in augmento esse: secundum enim quod quantum aliquod animatum est augmentativum: secundum autem quod hoc aliquid et substantia: alimentum est. Salvat enim substantiam: et usque ad hoc est quousque alatur. L.47

¶ Determinat de ipsa augmentatione dicens. quod alterum est esse diffinitivum vel altera est ratio alimento et augmentatio. nam nutrimentum aliter augmentat aliter alit. nam secundum quidem quod nutrimentum est aliquid quantum augmentativum est animati. secundum autem quod est hoc aliquid et substantia est alimentum. nam nutrimentum salvat substantiam aliti

hit est b alitꝰ ⁊ sba ⁊ usqꝫ ad b est.i.hẽt eẽ ⁊ saluatᷓ alitũ ipm quousqꝫ alatᷓ.i. quusqꝫ põt accipe nutrimẽtum: ex dñis ḡ quã hẽt alimẽtũ ex eo ꝙ alit ⁊ augmẽtat. qꝛ alit in eo ꝙ qd: ⁊ augmẽtat in eo ꝙ q̃tũ: patere põt qd est augmẽtare ⁊ quid est nutrire. ⌈Deinde cum dicit.

¶ **Et gñatiõis aũt factiuũ est qꝺ nõ eiꝰ alitᷓ: sed q̃le id qꝺ alitᷓ: iã eni est ipsa suba: gñat autem nihil ipsuꝫ seipm: sed saluat.**

¶ Determiat de actu gñatiõis uł de ipo gñare dicẽs. ꝙ poª uegetatiua uł ipm uegetatiuũ est factiuũ gñatiõis nõ eiꝰ qꝺ alitᷓ: sꝫ q̃le est id qꝺ alitᷓ. potẽtia eni gñatiua nõ est pncipiuꝫ gñatiõis eiꝰ qꝺ alitᷓ nec eiꝰ in q̃ est: sed eiꝰ qꝺ est tale q̃le est id qꝺ alitᷓ ⁊ qꝺ est sile sibi. Qꝫ aũt sic sit patet. qꝛ iã eni sba que alit est: qꝺ aũt gñatᷓ nõ est nihil autẽ gñat seipm sed saluat. poª ḡ uegetatiua põt nutrire ⁊ saluare illꝺ in q̃ est. sed nõ põt gñare ipm. q. ipm iã est ⁊ nihil seipꝫ gñat. ¶ Nõnᵐ aũt ꝙ aliqd est expediẽs idiuiduo: aliqd ṽo expediẽs spẽi. alimẽtum aũt q̃tũ ad aliqd ꝯuertit in alitũ: q̃tũ ṽo ad aliqd trãsit in semẽ. Illꝺ ḡ qꝺ ꝯuertitᷓ i alitũ ordiauit nã pro cõseruatiõe idiuidui: sꝫ illꝺ qꝺ trãsit in semẽ ordiauit ad ꝯseruatiõnẽ spẽi. supfluũ igitᷓ alimẽti est semẽ. qꝛ est superfluũ indiuiduo i q̃ est: sꝫ nõ ẽ supfluũ spẽi: ad cuiꝰ ꝯseruatiõnẽ ordiatᷓ: q̃re si semẽ nõ ordinatᷓ ad gñatiõnẽ eiꝰ i quo est: sꝫ ad gñatiõnẽ silis in spẽ: bñ dcm̃ est ꝙ uegetatiua nõ est factiua gñatiõis eiꝰ in q̃ est. sed eiꝰ quod est q̃le ipm est ⁊ sile sibi. ⌈Deinde cum dicit.

c.48 ¶ **Quare hiꝰ aie pncipiũ poª est potẽs saluare. Suscipiẽs ipaꝫ sꝫ ꝙ ẽ hiꝰ. Alimẽtũ aũt pparat opõnẽ vñ puatũ alimẽto nõ põt eẽ.**

¶ Postq̃ determiauit de obto uegetatiue potẽtie ⁊ de actibꝰ eiꝰ. In pte ista deteriat de ipa potẽtia uegetatiua diffiniẽdo ipaꝫ. Circa qꝺ duo fac. sm ꝙ duplicem diffõnẽ assignat. 2ª ibi ⌊Qm̃ ãt a fine.⌋ Circa pᵐ duo facit. qꝛ pº diffinit potẽtiã uegetatiuã. 2º qꝛ diffiniẽdo hãc mẽtiõnẽ fecerat de alimẽto: ne laboret in equoco oñdit quõ ad ipm nutrire ⁊ ad ipꝫ alere diuisimode cõparatᷓ ibi ⌊Qm̃ aũt sunt tria.⌋ Cõtinuetᷓ aũt sic. dcm̃ est ꝙ alimẽtũ saluat sbam aliti. ⁊ qꝛ potẽtia uegetatia est potẽtia qua alitᷓ aiatũ. q̃re manifestũ est ꝙ hꝰⁱ autẽ pnᵐ nutritiũ est q̃dã potẽtia aie possibilis saluare suscipiẽs ipam sm ꝙ hꝰⁱ est. Est ḡ diffõ uegetatiue ꝙ est potẽtia que sm ꝙ hꝰⁱ est hẽt saluare suũ susceptiũ. Et sbdit ꝙ alimẽtũ aũt pparat. i. est mã pparata ⁊ ppa opõni hꝰ potẽtie. vñ puatũ alimẽto nõ põt eẽ. i. nõ põt durare in eẽ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ alimẽtũ est mã pparata. i. ppa potẽtia uegetatiue: sic ferrũ est ppria mã artis fabrilis. q̃re sicut sine ferro ars fabrilis nõ põt exercẽ opõnes suas: sic nõ põt potentia uegetatiua hoc facere sine alimẽto. opus ergo uegetatiue qꝺ est saluare aiatum sine alimẽto fieri nõ poterit. pp̃ter qꝺ alimento subtracto necesse est animatum perire.

Dubitaret forte aliqs. qꝛ cũ potẽtia uegetatiua sit actiua: ⁊ alimẽtũ cõparetᷓ ad ipaꝫ sicut pnᵐ passiuũ nõ vꝫ bñ dcm̃ ꝙ alimẽtuꝫ pparet opõnẽ uegetatiue potẽtie. qꝛ tũc cõparetᷓ ad ipam nõ ut passiuũ: sed ut actiũ. ¶ Dõm ꝙ ut sup̃ patuit eo ipo ꝙ ppa foia reqrit ppriã mãm: ⁊ ppriꝰ actꝰ reqrit ppriũ susceptiũ: opꝫ ꝙ rõ agẽdi nõ solũ sit foia: sed ẽt mã: ut sanamur nõ solũ sanitate: sꝫ ẽt corpe. ḡ eo ipo ꝙ actꝰ saluatiõis: quã facit poª uegetatiua in corpe aiato agit ipꝫ mediãte alimẽto: corpus aiatũ nõ solũ saluatᷓ poª uegetatiua tanq̃ pnº actiuo: sed ẽt saluatᷓ alimento tanq̃ pnº passiuo: circa qꝺ opatᷓ poª uegetatiua ꝯuertẽdo ipm in sbaꝫ aliti: q̃re alimẽtũ est aliq̃ mõ cã ⁊ rõ ꝙ saluetᷓ aiatũ: pp qꝺ nõ imerito dꝫ eẽ q̃dã pparamẽtuꝫ ad hoc opus qꝺ est saluare aiatũ. ⌈Deinde cum dicit.

¶ **Qm̃ aũt sũt tria: qꝺ alitᷓ: ⁊ q̃ alitᷓ: ⁊ alens. Alens qdẽ est pma aia: qꝺ ṽo alitᷓ est hñs hãc corpus: quo ṽo alitᷓ: alimẽtum.**

¶ Quia dixerat ꝙ poª uegetatiua saluat aiatũ alẽdo ipꝫ ⁊ dixerat ꝙ ⁊ alimẽtũ pparat hãc opõnẽ. qꝛ ẽt ipꝫ alimẽtũ saluat ⁊ alit aiatũ: ne laboret in equoco: ostẽdit quõ b diuisimode hẽt eẽ dicẽs: qm̃ aũt tria sunt qꝺ alit ⁊ qꝺ alitᷓ ⁊ quo alitᷓ. alẽs qdẽ pº ⁊ pncipalr̃ est aia pª. i. uegetatiua. qꝺ ṽo alitᷓ est corpꝰ hñs hãc aiam uegetatiuã. q̃ ṽo alit est alimẽtũ. diuisimode ḡ cõpatᷓ ad ipꝫ saluare. ⁊ ad ipm alẽ poª uegetatiua ⁊ alimẽtũ. qꝛ poª uegetatiua est alẽs ⁊ saluãs actiue: sed alimẽtuꝫ est illud qꝺ patitᷓ: ⁊ qꝺ ꝯuertitᷓ in alitũ: ⁊ p hꝰⁱ ꝯuersiõnẽ alimẽtũ est id q̃ aiatũ alitᷓ ⁊ saluatᷓ. ¶ Notãdũ ãt ꝙ oẽs opones quas videmꝰ in corpe efficit aia mediãtibꝰ potentijs: ita ꝙ idẽ opus est ab aia ⁊ poª: sed ab aia est tanq̃ a cã pncipali ⁊ pma. a potẽtia ṽo tanq̃ ab imediata ⁊ ppria. vñ potẽtia sensitiua est qua sentimus: sed aia est pnᵐ sentiẽs ⁊ potẽtia uegetatiua est alens: sed aia uegetatiua est pnᵐ alens. Et qꝛ sic se hẽt aia respectu potẽtiarꝫ: nõ curat pħs qꝺ attribuitᷓ potẽtijs attribuẽ aie ⁊ ecõ. vñ cũ loquitᷓ de aia uegetatiua qꝺ est pnᵐ alẽs: ista tm̃ itelligẽdũ est de potẽtia ꝙ sit alens: imo in hoc loco cũ uellet loq de potẽtia uegetatiua ꝙ esset alens locutꝰ est de aia ꝙ eẽt pnᵐ alens. inuẽs ꝙ dicto b de aia intelligeretᷓ ⁊ idem de potẽtia. ⌈Deinde cum dicit.

¶ **Qm̃ aũt a fine appellari oia iustũ est: finis aũt est generare quale ipm erit: utiq̃ pma aia generatiuum quale ipsum.**

¶ Ponit scdam diffõnẽ sumptã respectu opis gñatiõis Et qꝛ ad opus gñatiõnis ⁊ ad alia opa aie ꝯcurrũt diuersa organa. iꝺ tria facit. qꝛ pmo ponit diffõnẽ pdictã. scdo distinguit de organis ⁊ instrñis ipiꝰ aie. 3º epilogat circa determiata. 2º ibi ⌊Est aũt quo alitᷓ.⌋ 3º ibi ⌊Figuralr̃ qdẽ igitᷓ.⌋ Dicit ḡ. qm̃ aũt a fine iustuꝫ est oia appellari ⁊ denoiari. finis aũt aie uel potẽtie uegetatiue est gñare tale aiatum q̃le est ipm in quo est aia pma. i. uegetatiua: uel etiã ipa potentia uegetatiua erit gñatiua talis aiati q̃le est ipm in quo est hꝰⁱ aia uel hꝰⁱ potẽtia. ¶ Notãdũ aũt ꝙ pmus actus uegetatiue potẽtie est nutrire. scꝺs est augere. ⁊ hic est pfectior q̃ꝫ pmus. tertiꝰ est gñare sibi sile: ⁊ iste pfectior est oibꝰ alijs qꝛ vnũqꝺqꝫ pfectũ est cũ põt sile gñare. pducẽ ḡ sile dꝫ eẽ finis hꝰⁱ potẽtie: qꝛ hic actꝰ est pfectior oibꝰ alijs.

Dubitaret forte aliqs. utrũ potẽtia uegetatiua possit diffiniri per istũ actuꝫ qui est gñare. ⁊ videtᷓ ꝙ non. nã gñatio est quedã mutatio ad sbalẽ formã. ergo gñatio nõ debet attribui potẽtie que est q̃dã accidẽs: ⁊ quedã potẽtia aie. sed attribui debet ipsi aie que est sbalis forma. Ad hoc idem videtᷓ q̃le facẽ lra pħi qui nõ dicit potẽtiã eẽ pnᵐ gñatiuum q̃le ipm: sed aiam. ¶ Dõm ꝙ oia opa exercet aia mediãtibus potẽtijs eo ꝙ essentia forme imediate est pncipiũ essendi nõ opandi. ⁊ qꝛ opa fluũt ab aia mediãtibꝰ potẽtijs. ideo dicebatᷓ supra hꝰⁱ opa eẽ ab aia tanq̃ a causa pncipali: ⁊ a potẽtia tanq̃ a pxima. vñ dicebatur ꝙ potẽtia est operãs: sed aia est pncipiũ operãs: uel potẽtia est rõ operãdi pxima: aia ṽo rõ opandi pma: cõtẽtijs itaqꝫ in opibꝰ aie appet ea eẽ ab aia mediãtibꝰ potẽtijs. ¶ Sed forte dubiũ est alicui de ope gñatiõnis. qꝛ cuꝫ gñatio terminetᷓ ad sbalem formã potẽtia que est quedã pprietas ⁊ q̃dã acciñs videtᷓ agere ultra suã spẽm inconueniẽs si cõparetᷓ ad gñatiõnẽ. ¶ Sciẽdũ ergo ꝙ nõ est incõueniẽs aliqd agere ultra suã spẽm in ṽtute alteriꝰ ⁊ ut est organũ ⁊ instrm̃ alicuiꝰ. ipa ergo potẽtia uegetatiua in q̃tũ est organũ ⁊ istrm̃ aie facere poterit ad gñatiõnem. erit ergo potẽtia gñans uel rõ gñationis: sed aia

erit pncipiũ gñans ⁊ pma rõ gñationis. ℂ Et per hoc pꝫ solo ad rõnē pmā. qḋ vo addebat de pho. qꝛ spãlr vi mētionē facē de aia pꝫ per iā dicta ꝙ qꝛ hꝰl opa sūt ab aia ⁊ a potētys: cū phs facit mētione de vno itē dit ꝙ fiat mētio de alio. utriusqꝫ ergo poterit eē diffō data ⁊ aie ⁊ potētie. Nec repugnat hꝫ supiorib⁹ dictis ubi diximus ꝙ ibi de aia dabanf spãles diffōnes: nā ⁊ de ea notificatiōes supius date. ⁊ que hic traduntur ⁊ plures alie speciales notificationes dari possunt.

Ulterius forte dubitaret aliqs. cū phs diffiniat aiaꝫ ul' po³ uegetatiuā ab actu nutriēdi ⁊ ab ope gñatiōis: q̄re nō diffinit ipaꝫ ab ope augmēti: cū tñ opus augmēti pfecti⁹ sit ope nutritionis. ℂ Dōꝫ est ꝙ cū plēs act⁹ attribuūt⁹ vni: si ab aliq̄ illoꝝ actuū notificam⁹ illḋ ⁊ nō ab alio q̄ꝫtū ad phs spectat ex duplici cā pōt ꝯtingē. p° si ille act⁹ magis isepabilr adheret ei. Scḋo si est finis illoꝝ ⁊ pfectioꝛ alys. nā a fine dignuꝫ est oia appellari. ide est ꝗ ꝙ aia ul' poª uegetatiua diffinif a duplici ope. vꝫ nutritiōis ⁊ gñationis: sed nō pp eandē cām: sed ab ope nutritiōis notificaf tanq̄ꝫ ab eo qḋ magis ei insepabilr adheret. naꝫ q̄ꝫdiu aiatū viuit tādiu nutrif. Ab ope vo gñationis notificaf tanq̄ꝫ ab eo qḋ est finis alioꝝ ⁊ pfecti⁹ alys. sed ab ope augmēti nō daf specialis notificatio. tuꝫ qꝛ hoc opus non adheret insepabiliter anime uegetatiue uel potentie. tum etiam quia nō est alioꝝ finis nec pfectius alys. ⌈ Deinde cum dicit.

C.50 ℂ Est autē q̄ alif duplr: sic̄ ⁊ q̄ gubernaf ⁊ man⁹ ⁊ themō: hꝫ qdē mouēs ⁊ motuꝫ: illud aūt mouēs solū. Oē aūt alimētuꝫ necessariū est decoq: opaf aūt decoctionē calidū. Un̄ oē aiatum habet calorem.

ℂ Distiguit de istrīs ipsi⁹ aie uegetatiue ut nutritiue dicēs. ꝙ est aūt quo alif duplr sicut ⁊ q̄ gubernaf ut manus ⁊ themō. Sic̄ ꝗ nauta hēt duo instra. vnū ꝯiūctū qḋ nō mouef ab extrīseco ut manū. ⁊ alid sepatum qḋ mouef ab exteriori pn° ut themō. sic aia utif calore nāli tanq̄ꝫ instro ꝯiūcto ⁊ alimēto tanq̄ꝫ sepato: iō sbdit ꝙ hoc qdē. s. instrm sepatū est mouēs ⁊ motū. illḋ aūt i. instrm ꝯiunctū est mouēs soluꝫ: ꝙ vo pter alimētum oporteat dare ipsi aie aliqḋ organū q̄si ꝯiunctū cuiusmodi est caloꝛ nālis. pꝫ. qꝛ oē alimētuꝫ nec̄ciū est posse decoq. opaf aūt decoctionē calidū. oē aūt aiatū hēt calorē q̄si organū quo decoqt alimētū. ℂ Notādū āt ꝙ qcqd utif aliq̄ in obsequiū sui pōt dici organū ⁊ istrm ei⁹: q̄re cū aia utaf alimēto ⁊ calore nāli in suū obsequm oia talia pñt dici organa ⁊ istra ei⁹. ℂ Notādū ēt ꝙ organū sepatū ut themon dī mouē motū: sed organū ꝯiunctū ut manus sicut coiter ponif dī mouē non motū. nō qꝛ nullo mō moueaf: sed qꝛ nō mouef ab exteriori pn°. ℂ Uel possum⁹ alr exponē lrām ⁊ sine magna calūnia: ut li mouēs motū referaf ad qḋcūqꝫ organū siue sit ꝯiūctū siue sepatū: sed mouēs solū referatur ad agēs pncipale: qḋ in actiōe illa est mouēs tm̄. i. ope ꝗ nutritiōis p se loquēdo aia est mouēs tm̄: ſꝫ organa ipsi⁹ aie in hꝰl ope mouēt mota. q̄ organa duplr distinguunf. qꝛ q̄dā sūt ꝯiūcta q̄dā vo sepata. ⌈ Deīn cū dᶜ.

ℂ Figuralr qdē igif alimētū qd sit dcm̄ est. Certificandum aūt est posterius de ipo in proprys rationibus.

ℂ Epilogat circa determiata dicēs. qḋ dcm̄ est de his figuralr. i. supficialr ul' typo ut expōit themisti⁹. ſꝫ posteri⁹ certificandū est de alimēto pprys rōnib⁹. dī autem phm fecisse quēdam specialē librum de nutrimento ⁊ nutribili: qui nondum ad nos puenit. ubi dicaf speciales rationes tradidisse de ipso alimento.

Determiatis āt his dicamus coiter de oi sensu. Sēsus āt i ipo moueri ⁊ pati aliqd accidit: sic̄ dcm̄ est. Uf eni q̄dā alteratio eē. Aiūt aūt qdā sile a simili pati. Hoc aūt quō posē: aut iposē: dictū est in ulīb⁹ rōnib⁹ de agere ⁊ pati. C.51.

ℂ Postq̄ꝫ phs determiauit de uegetatiuo. In parte ista determinare icipit de sensitiuo. Circa qḋ duo facit. qꝛ p° inqrit q̄ mō se hēt sensus ad ipm sensibile. In 2ª pte determinat de vnoq̄qꝫ sensu ⁊ de vnoqqꝫ sensibili ibi ⌊ Dōm aūt ſꝫ vnūquēqꝫ sensuꝫ. ⌋ ℂ Ad euidētiā aūt pme ptis sciedum ꝙ sensus respectu sensibilis q̄si tria sortit. p° qꝛ est q̄dā potētia passiua. 2° hꝰl potētia est reducibilis ad actū. 3° reduci hēt ad actū per ppriū sensibile uel ppriū actū. Duo ꝗ facit. qꝛ p° ōndit sensuꝫ eē potētiā passiuā reducibilē ad actū per ppriū sensibile. 2° ut meli⁹ pateat quō sensus est potētia passiua. ⁊ quō est reducibilis ad actū distiguit de ipa potētia ⁊ de ipso actu ibi ⌊ Diuidēdū aūt de potētia ⁊ actu. ⌋ Circa p^m tria facit ſm ꝙ tria iuestigat de ipso sensu ⁊ de ipo sensibili. p° eni ōndit sensuꝫ eē potētiā passiuam. 2° declarat ipam potētiā eē reducibilē ad actū. 3° pbat ꝙ talis potētia reduci hēt ad actū per ppriū sensibile ul' ppriū actū. 2ª ibi ⌊ Qm̄ aūt sentire. ⌋ 3ª ibi ⌊ Oia āt patiunf. ⌋ Circa p^m duo facit. ſm ꝙ duplr pbat intētuꝫ. 2ª ibi ⌊ Habet aūt dubitationē. ⌋ Dicit ꝗ ꝙ determiatis aūt his que diximus de uegetatiuo dicam⁹ coiter de oi sensu. ⁊ sbdit ꝙ sensus aūt accidit. i. sit ul' accidit ipm fieri in ipo moueri uel pati aliqd: sicut dictum est pus ut in libro phi⁴. videf eni ut ibidē traditū est sensus eē alteratio q̄dā. si ꝗ sensus est in q̄dā pati ⁊ i q̄dā alterari siue in q̄dā moueri sensus eī potētia passiua. ⁊ sbdit ꝙ aiūt aūt qdā ⁊ sile a sili pati. hoc āt quō possibile ⁊ quō ipossibile dictuꝫ est in ulīb⁹ rōnib⁹ de agē ⁊ pati. i. dcm̄ est i de gñatiōe caplo de actiuis ⁊ passiuis. Ex illo ergo caplo sciri pōt utrum passio a sili uel a ꝯrio sit: pp̄ter qḋ sciri pōt utrū sensus patiaf a sensibili simili uel a contrario. ⌈ Deinde cum dicit.

C.52. ℂ Hēt āt dubitationē: pp qd sensuū ipoꝝ nō sit sensus: ⁊ q̄re sine his q̄ sūt exꝰ nō faciunt sensū: in exñte igne ⁊ terra ⁊ alys elemētis: q̄ꝝ est sensus p se: aut ſꝫ accñtia his

ℂ Adducit scḋaꝫ rōnē pbātē sensuꝫ passiuā potētiā eē. Circa qḋ duo facit. qꝛ p° pmittit qōnes q̄sdā. 2° soluit qōnes illas ex q̄rū solōne ōndif sensū eē po^am passiuā ibi ⌊ Mãifestū igr est. ⌋ Dic̄ ꝗ ꝙ hēt aūt dubitationē pp qd ipoꝝ sensuū nō sit sensus. i. q̄re sensus nō sentif ⁊ rursus hēt qōnē: q̄re nō faciūt sensū sine his q̄ sūt exꝰ i. sine exteriorib⁹ sēsibilib⁹ ut i exñte igne ⁊ terra ⁊ alis elītis q̄ꝝ est sensus p se: aut est sensus p se ſꝫ accñtia his. Dubitaf ꝗ q̄re nō sit sensus i actu sine elītis ⁊ sine accñtib⁹ elroꝝ quoꝝ est p se sensus. ⌈ Deide cuꝫ dicit.

ℂ Mãifestū igif ē q̄ sensitiū nō est actu: sꝫ po^a tm̄. vñ nō sentiūt: sic̄ cōbustibile nō cōburit ipꝫ a seipo sine cōbustiuo: cōbureret eni seipꝫ ⁊ nihil idigeret actu ignem eē.

ℂ Soluit qōnes ppositas ex qua sol'one pbaf itētū. qꝛ ōndif sensū eē passiuā potētiā. iō ait. manifestū est igr. qꝛ sensitiū nō est actu. sed potētia tm̄. vñ non sentiunt sensus seipos nec sentiūt sine exteriorib⁹ sensibilibus. nā sic̄ cōbustibile nō cōburit seipm sine exteriori cōbustiuo. cōbureret eni seipꝫ. i. p seipm ⁊ nihil idigeret eē actu ignē: si supple cōbustiuū sil' eī hꝫ qḋ est i po^a passiua ut cōburaf eēt in po^a actiua ut cōbureret. ⁊ qꝛ sile

est de sensu opꝫ sensum ẜm q̄ huiusmodi eē in potētia passiua tm̄.

Dubitaret forte aliqs. qꝛ vi͂ falsuz eē qḋ sup dixit vꝫ. q̄ ipsoꝝ elroꝝ eḭ sensus per se. cū eni ignis ꝛ terra sbaꝫ noient: cū iba sentiat per accn̄s: ei⁹ nō erit ẜm se sensus. ℭ Dḋm est q̄ aliqd sentiri p se pōt itelligi dupl'r. uł qꝛ p se agit in sensuꝫ. ꝛ sic calida ꝛ frigida ꝛ cetera talia ꝛ que sunt hꝰi sunt p p̄ria p se sensibilia. Alio mō dn̄r sensibilia p se. nō qꝛ pꝫ se agāt in sensum. ꝛ ħ mō elta nō dn̄r eē sensibilia p se: sed qꝛ p se cōpetit eis hic accn̄tia illa ẜm que agūt i sensuꝫ. ꝛ ħ mō elta dn̄r eē sensibilia p se. qꝛ caliditas ꝛ frigiditas ꝛ hꝰi q̄litates que p se agūt in sensum sunt p se q̄litates eltoꝝ. ide est ḡ qḋ phs nō asseruit simpl'r elta per se sentiri: sed ait q̄ eltoꝝ erat p se sensus: aut ẜm accidētia ipsis eltis. ꝛ qꝛ si ipa elta sentiunt: ħ est pp accidētia eis iherētia. ꝛ si dn̄r sentiri p se ħ est qꝛ illa accidētia que p se sentiunt eis insunt p se. Soluit ēt alr̄ qḋ tacta sic: ut loquat phs ẜm opionē alioꝝ dicētiū itellectū ꝛ sensuꝫ idē eē: qḋ si ueꝝ eēt cū itellect⁹ sit cognitiuus sbaꝝ eēt ꝛ sensus cognitiuus sbaꝝ. Jḋ ait q̄ sensus p se uł sentit ipa elta ꝛ ipas sbas eltoꝝ q̄ꝫtū ad eos q dicūt q̄ itell'a est sensus: uł sentit accn̄tia ipsis q̄ꝫtuꝫ ad opionē uerā: q̄ꝫ sensus p se nō est sbaꝝ sed accn̄tiuꝫ.

Ulterius forte dubitaret aliquis. qꝛ vi͂ ꝯtītia phi falsa eē q̄ si sensus ẜm q̄ hꝰi diceret potētiā actiuā: tūc uł sensus sentiret seipm uł sentiret absq̄ꝫ exterior ibꝰ sensibilibꝰ. ℭ Uidemꝰ eni q̄ cōbustiuū est in potētia actiua ad cōburēduꝫ: ꝛ tn̄ cōbustiuū nō cōburit seipm nec pōt cōburē nō p̄nte exteriori cōbustibili. ℭ Dḋm q̄ ad ħ q̄ actio nō fit in aliq absq̄ꝫ additiōe alicuiꝰ extrinseci duplici de cā pōt ꝯtingē. pꝰ si illa actio fit trāsiēs in exteriorē mā̄ꝫ. ꝛ sic actio cōburētis nō pōt eē absq̄ꝫ exteriori cōbustibili, qꝛ cōburē nō est in cōburēte sed in cōbusto. 2ꝰ hoc pōt ꝯtingere si illḋ in q recipit illa actio nō fit in potētia actia sed passiua. ꝛ iḋ cōbustibile nō cōburit absq̄ꝫ exteriori cōbustio. qꝛ cōbustibile est i potētia passiua ut cōburat: sed si actio nō eēt trāsiēs in exteriorē mā̄ꝫ: ꝛ illud in q eēt illa actio eēt in potētia actiua respectu illius actiōis ad nihil reqreret aliqd exteriꝰ: sed illḋ ageret i seipm ꝛ posset agē absq̄ꝫ alia sba exteriori: q̄re cū sentire nō sit actio trāsiēs in exteriorē mā̄ꝫ: qꝛ vidē nō est i re visa: sed in vidēte si sensus eēt in potētia actia respectu hꝰi actionis sequeret q̄ sensus posset sentire seipꝫ ꝛ posset sentire nō p̄ntibꝰ sensibilibꝰ. ꝛ qꝛ hoc est falsū ideo ex hoc vult phs sensum nō esse potentiā actiuam sed passiuam. ⌈ Deinde cum dicit.

C.53. ℭ **Quia āt sentire dicimꝰ dupl'r: poᵃ eni audiēs ꝛ vidēs audire ꝛ vidē dicimꝰ: ꝛ si forte dormiēs: ꝛ qd iā opans dupl'r utiq̄ꝫ dicetur ꝛ sensus: hic quidē sicut potētia: ille ⁊o sicut actu. sil'r aūt ꝛ sentire. qḋq̄ꝫ potētia ens: ꝛ quod actu.**

ℭ Ondit sensū eē talē potētiā passiuaꝫ ꝛ est reducibilis ad actuꝫ. Circa qḋ duo facit. qꝛ pꝰ facit qḋ dcm̄ est. 2ꝰ assignat modū ẜm quē hꝰi potētia reducit ad actuꝫ ꝛ fit in actu ibi⌊ Primū qdē igit. ⌋ Dicit ḡ. qm̄ aūt sentire dicimꝰ dupl'r. nā potētia audiēs ꝛ vidēs audire ꝛ vidē dicimꝰ. di͂ eni aliqs vidēs ēt si forte sit dormiens. solū eni q̄ aliqs nō sit cecus: ēt si dormiat vidēs di͂. ꝛ ēt di͂ vidēs qḋ iā est opans ꝛ vidēs i actu. dupl'r utiq̄ꝫ est dicē q̄ sit sensus ħ qdē sic poᵃ. ille aūt sic actu. Sil'r aūt ꝛ sentire dupl'r dicet. vꝫ q̄ qꝛ poᵃ est ens tale. uel qꝛ est actu tale. vꝫ sentiēs: q̄re si sensus pōt eē in poᵃ ꝛ in actu pbatū est qḋ dicebat. vꝫ q̄ sensus est sic in poᵃ q̄ est reducibilis in actum. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Primū qdē igr̄ tāq̄ꝫ sit idē pati ꝛ moui: ꝛ agē ꝛ mouē dicimꝰ: ꝛ nāq̄ꝫ motꝰ ē actꝰ qdā: iperfectꝰ tn̄ sic in alteris dictum est.** C.54

ℭ Dat modū quō sensus reducit ad actū. ℭ Ad cuius euidētiā sciēdū q̄ sēsus reducit ad actū inq̄ꝫtū mouet ab aliq obō exteriori agēte. motꝰ ḡ ille uł alteratio illa que est facta in sensuꝫ ab exteriori obō di͂ eē actꝰ ipius sensus: ꝛ di͂ facē sensuꝫ iā actu. Et iḋ ait q̄ pmum qdē igit sic sit sensus in actu tanq̄ꝫ dicimꝰ q̄ pati ꝛ moueri sit idē ꝛ agē. i. sit idē q̄ actꝰ: ꝛ nāq̄ꝫ motꝰ qdeꝫ est actꝰ: impfectꝰ tn̄ sicut dictū est in alteris ut in 3ꝰ phiᵉ. ℭ Notādū aūt q̄ actio ꝛ passio sunt idē motꝰ: ut probatū est in 3ꝰ phiᵉ. illa ḡ imutatio uł ille motꝰ accipiendo motū large qui fit ab obō exteriori ut recipit in sensu di͂ passio: ut est ab agēte di͂ actio. ꝛ qꝛ illa imutatio qdā actus est ꝛ quedā pfectio eo q̄ oīs motꝰ sit actus mobilis opꝫ sensum sic fieri in actu inq̄ꝫtuꝫ imutatio facta in ipso est quidā actus. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Oia autē patiunt ꝛ mouent ab actiuo ꝛ actu ente. un̄ est qdē tanq̄ꝫ a simili pati: est aūt ut a dissimili sicut diximus: patit qdem enim qd dissimile: passum aūt simile est.**

ℭ Onso sensū eē potētiā passiuā ꝛ eē reducibilē ad actū hic ondit q̄ est reducibilis ad actū a ppō actiuo uel a ppō sensibili dicēs q̄ oia patiunt ꝛ mouent ab actiuo supple ppō ꝛ ab eo qḋ est actu ens. ḡ supple sensus mouebit a ppō sensibili qḋ est actu tale q̄lis est sensus in potētia. iḋ ꝯcludit quō sensus patit a sensibili dicens. q̄ un̄ est. i. ꝯtingit sensuꝫ pati tanq̄ꝫ a simili. est aūt ipm pati ut a dissimili: sicut iā diximꝰ. patit qdē eni qḋ est dissimile. qꝛ in pncipio semp patiēs est dissimile: sꝫ cū iam est passum est simile. ⌈ Deinde cum dicit.

C.55 ℭ **Dicēdū aūt de potētia ꝛ de actu: nūc eni simpl'r dicimꝰ que hēmus de ipsis.**

ℭ Quia dixerat sensuꝫ eē potētiā passiuā reducibilē ad actū ut sciat quō sēsus est potētia: ꝛ quō ē qd passiuū: ꝛ quō ē reducibilis ad actū. distiguit de potētia ꝛ actu ꝛ de passiōe. Circa qḋ tria fac. qꝛ pꝰ distinguit de poᵃ ꝛ actu. 2ꝰ distiguit de ipa passiōe uł de ipo pati. 3ꝰ que dixerat adaptat ad sensum. 2ᵃ ibi⌊ Nō eniꝫ aūt simpl'r neq̄ꝫ pati. ⌋ 3ᵃ ibi⌊ Sēsitiū aūt. ⌋ Circa pᵐ duo fac: qꝛ pꝰ ꝯtinuat se ad dicēda. 2ꝰ exeqt de itēto. 2ᵃ ibi⌊ Est q̄dē eni. ⌋ Dicit ḡ q̄ diuidēdū aūt est. i. distiguēdū est de poᵃ ꝛ de actu. nā nūc simpl'r diximꝰ que hēmus dicere de ipsis. qꝛ ḡ usq̄ꝫ nūc diximꝰ ꝛ locuti sumus: ut habet lr̄a cōmēti de actu ꝛ potētia simpl'r: ne laboremꝰ in eqᵘoco bn̄ se habet distinguere. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Est qdē eni sic sciēs aliqd: sic si dicamus hoiēꝫ: qm̄ hō sciētiū ꝛ hn̄tiū sciaꝫ. Est aūt sic iā dicimus scientē hn̄tem grāmaticaꝫ.**

ℭ Exequit de intēto. Circa qḋ duo facit. qꝛ pmo distinguit duplicē potentiā. 2ꝰ dat dr̄iaꝫ inter eas ibi⌊ Utriq̄ꝫ aūt hoꝝ. ⌋ Dic ergo q̄ est quidē eni aliqḋ sic sciēs. ꝛ sic in potētia aliqd cōsiderare: sicut si dicamus hoiēꝫ esse scientē: qm̄ hō est de nūo scientiū ꝛ de nūo hn̄tiuꝫ sciam. Est aūt iaꝫ alio mō sciens sicut iam diximus scientē esse hn̄tem grāmaticā ꝛ hn̄tem habitum scientie. ℭ Notandū aūt q̄ sciens est in potētia ad cōsiderare. sed tn̄ aliter est in potētia ad cōsiderare qui est sic sciēs qui est aptus natus habere sciam uel qui est sic sciens qui iam habet habitum scientie. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ **Utriq̄ꝫ aūt hoꝝ non eodē mō possibilis est. Sed hic qdē qm̄ genus huiꝰ ꝛ mā est.**

C.56 **Ille aũt q̃ uolẽs possibilis est cõsiderare nisi aliqd ꝓhibeat exteri⁹. ℂ Iã aũt ꝯside rãs actu ens: ꝓ se ꝛ ꝓꝑe sciẽs hãc lrãm .a.**

ℂ Dat diffam iter hãc potẽtiã ꝛ illã. Circa qḋ duo facit. ſm q̃ duas diffas assignat. 2ᵃ ibi ⌊ Ambo qdẽ igr. ⌋ Dicit ergo q̃ uterq̃ aũt hoꝝ nõ eodẽ mõ est possibilis .i. nõ eodẽ mõ est in potẽtia ad ꝯsiderare. ſ3 hoc qdẽ qm̃ est genus hoĩ. q̃ est de gñe sciẽtiũ ꝛ est q̃si mã ꝛ ſbm in quo hẽt eẽ scia pp qḋ est in potẽtia remota ad ꝯsiderare. ille aũt qui hẽt iã habituz scie est in potẽtia ꝓpinq̃: ut q̃ uolẽs iã possibilis est ꝯsiderare nisi aliqd aliḋ exteri⁹ ꝓhibeat suã ꝯsideratiõẽ .i. aliq̃ exterioꝛ occupatio ul' aliqd aliud ipedimẽtũ. ſbdit aũt q̃ est aliqd qḋ iã aũt est ꝯsiderãs actu ens ꝛ ꝓprie sciẽs hanc lrãm .a. ℂ Notãdũ aũt q̃ hec tria vident se hr̃e per ordinẽ. q̃ pmo aliqd est in potẽtia ad habitũ scie ꝛ postea hẽt habitũ. 3° ꝯsiderat ſm illũ habitũ: ut pmo põt quis scire hãc lrãm .a. ꝛ postea sciat eã: ꝛ est dare tertiuz qñ iam actu ꝯsiderat ipsam. ꝛ tũc est ꝓprie .i. ꝑfecte sciẽs eam.

Dubitaret forte aliqs. q̃ nõ videt uez eẽ q̃ ꝯsiderãs in actu sit ꝓꝑe sciẽs. naz scire noĩat hitũ nõ opõnẽ, q̃re ꝯsiderãs in actu nõ ꝓꝑe di sciẽs. q̃ ꝯsideratio opõnẽ noĩat nõ hitũ. ℂ Dõz q̃ sic eẽntia est ꝑfectioꝛ ex eo q̃ est ꝯiũcta ꝑfectiori eẽ: l3 eẽ sit aliqd additũ eẽntie: ꝛ sic nã res est magis ꝑfecta ex eo q̃ est ꝯiũcta debitis ꝓꝑetatib⁹: l3 ꝓꝑetates sint aliqd additũ nãe: sic ipe hitus cũ est ꝯiũct⁹ actui ꝑfectioꝛ est, l3 act⁹ sit aliqd differẽs ab hitu. Exponẽda est ḡ lrã phĩ q̃ ꝯsiderãs in actu est sciens ꝓꝑe .i. ꝑfecte. q̃ ꝑfectioꝛ ẽ aliq̃ mõ hitus si actu sit ꝯiũct⁹. ⌈ Dein. c. d.

C.57 **ℂ Ambo qdẽ igr̃ pmi ſm potẽtiã sciẽtes ḡ h qdẽ ꝑ doctrinã alterat⁹ ẽ: ꝛ mltotiẽs ex ꝯrio mutat⁹ hitu: hic ãt ex eo qḋ hñt sẽsuz aut grãmaticã: nõ agẽ aut i agẽ alio mõ.**

ℂ Dat diffã inter hãc potẽtiã ꝛ illã dicẽs. q̃ ambo qdez igit pmi sunt sciẽtes ſm potẽtiã: sed hic qdem per doctrinã alterat⁹ est qui caret hitu: ꝛ multotiẽs mutatus est ex hitu ꝯrio ut ex ignorãtia ul' ex errore. h ãt qui iã hẽt hitũ est sciẽs ex eo q̃ hẽt sensũ .i. sciam ut grãmaticã. talis ḡ di nõ agẽ .i. nõ eẽ in actu. ꝛ di agẽ .i. eẽ i actu alio mõ. qui eñi hẽt hitũ alio ꝛ alio mõ est in agẽ nõ in agẽ: ul' est in actu ꝛ nõ in actu. nã ſm q̃ hoĩ est in actu p° nõ in actu 2°. ℂ Notãdũ aũt q̃ dicit duos pmos eẽ ſm potẽtiã. q̃ tres modi noĩati sũt: quoꝝ pmus est cũ qs caret hitu. scḋs cũ hẽt hitũ. terti⁹ vo cũ iã ꝯsiderat i actu. duo ḡ pmi sunt aliq̃ mõ in potẽtia. v3 carẽs hitu ꝛ hñs hitũ: l3 nõ ꝯsiderãs. terti⁹ vo q̃ ꝯsiderat in actu ſm q̃ hoĩ: iõ nõ est in potẽtia. ℂ Notãdum aũt duplr̃ differre pmũ possibile a scḋo. pma diffa est: q̃ qui pmo mõ est in potẽtia nõ põt ꝑfecte ꝯsiderare cũ vult nisi ꝑus acq̃rat sciaz: sed qui iã hẽt sciam põt nisi aliud impediat. 2ᵃ diffa est: q̃ qui p° est in potẽtia caret hitu ꝛ opz ipm trãsmutari ꝛ alterari loquẽdo large de alteratiõe ad hoc q̃ acq̃rat hitũ: sed ens in potẽtia scḋo mõ iã habet hitũ. has aũt duas diffas tetigit phus ut patet.

N On est aũt simplr̃: neq3 agẽ: neq3 compati: ḡ aliud qdẽ coꝛruptio: q̃ ꝯrio: aliud aũt salus: magis est qḋ potẽtia ab eo qḋ est actu. ꝛ silĩ sic: sicut potẽtia se habet ad actum.

ℂ Postq̃z phs distĩxit de potẽtia ꝛ actu: in pte ista ut dicebat distinguit de ipso pati. Circa qḋ duo facit. q̃ p° facit qḋ dictũ est. 2° õndit quõ in actib⁹ ꝛ in habitib⁹ aĩe repit passio uel alteratio ibi ⌊ Speculans eniz fit ⌋ Dicit ḡ q̃ nõ est aũt simplr̃ .i. nõ di simplr̃ sed mltiplr̃ neq3 ipm pati: sed aliud qdẽ pati est coꝛruptio quedaz a ꝯrio. aliud aũt magis est quedã salus: ꝛ quedaz receptio ei⁹ qḋ est in potẽtia ab eo qḋ est in actu. ꝛ a silĩ sic .i. ab h mõ silĩ sic po^a hẽt se ad actũ .i. sic po^a hẽt silitudinẽ cũ actu duplex est ḡ passio. vna ꝓꝑa que fit a ꝯrio: ꝛ alia que nõ est ꝓꝑe passio: s3 magis est salus ꝛ receptio

Dubitaret forte aliqs. q̃ videt falsuz esse qḋ dicit phs. v3 cũ potentia recipit aliqd ab actu. hoc nõ est a ꝯrio sed a silĩ: nec est ibi ꝓꝑe passio: sed salus ꝛ receptio. ꝯstat aũt q̃ potẽtia non est silis actui. sed diuidit ex opposito cõtra ipm. ℂ Dõz q̃ ſm phm 5° me^{ce}. cap° de passione. passio ꝓꝑe sũpta di trãsmutatio nocẽs. nã ſm ipm trãsmutatio ꝛ motus maxime di passio qñ est nociuus. cum ergo agens agit in passuz ut cũ ignis agit in aquã ꝯuertẽdo eã ad se ibi est duo ꝯsiderare. v3 expoliatiõẽ forme oppositẽ: ꝛ itroductiõẽ forme ꝓposite. in hoĩ eñi trãsmutatione mã expoliat forma aque ꝛ induit formã ignis: ꝓut ergo mã expoliat forma aque est ibi passio. nã foꝛa aque aliquo mõ est ꝑfectio ipsius mãe. q̃re aliquo mõ est nociuũ ipsi mãe amittẽ talẽ formã. nã l3 foꝛa aque nõ sit ita ꝑfecta ut forma ignis: aliq̃ tñ ꝑfectio est: ꝛ aliqḋ nocumẽtũ: ꝛ aliq̃ imꝑfectio resultat in mã amittẽdo talẽ formã. eẽt eniz ipa mã ꝑfectioꝛ si sic posset acq̃rere vnã ꝛ nõ amitteret aliã. itaq3 in hoĩ trãsmutatiõe est ibi passio ꝓut mã expoliat forma aque: sed ꝓut recipit formã ignis nõ ꝓprie est ibi passio: sed magis est ibi salus ꝛ receptio. nã hoc nõ est nociuuz mãe nec est ex hoc mã imꝑfectioꝛ: imo ex h sit magis in actu ꝛ ꝑfectione: q̃re si nõ esset trãsmutatio a ꝯrio: ꝛ mã sic acq̃reret aliquã formã ꝛ aliquã ꝑfectiõẽ. ꝛ pp hoc nullã aliã ꝑfectiõẽ amitteret: ita eẽt ibi salus ꝛ receptio q̃ nõ ꝓprie esset ibi passio. ꝛ cũ hoc fieret diceret mã pati a silĩ .i. a ꝯueniẽti. ſm hoc ḡ dicit phus q̃ salus ꝛ receptio est ab eo qḋ est in actu. ꝛ a silĩ .i. a ꝯueniẽti. nã cõuenit mãe: ꝛ oĩ ei qḋ est in potẽtia nõ q̃ expoliet ꝑfectiõe ꝛ actu: sed q̃ iduat ea. h ḡ di ei eẽ ꝯueniẽs ꝛ ꝑfectiuũ eius. nõ obstãte ergo q̃ act⁹ diuidit ex opposito ꝯtra potẽtiã: di tñ ei eẽ silis inq̃ztũ est ei ꝯueniẽs ꝛ ꝓportionat⁹: ꝛ inq̃ztũ eã oꝛnat ꝛ ꝑficit. ⌈ Deide cũ dic.

ℂ Speculãs eñi fit hñs sciam: qḋ uere nõ est alterari: in ipm eñi additio est ꝛ i actũ: aut alterũ gen⁹ alteratiõis ẽ. ℂ Uñ nõ bñ habet dicere sapientẽ cum sapiat alterari: sicut neq3 edificatorem cum edificat. C.58

ℂ Ostẽso q̃ passio multiplr̃ di. inquirit quomõ repit passio ꝛ alteratio in habitib⁹ ꝛ in actib⁹ aĩe. Circa qḋ duo facit. q̃ pmo ostẽdit q̃ nõ est ꝓprie passio nec alteratio cum quis est in potẽtia ad actum 2^m: ut si aliqs hñs habitũ ꝛ sciaz incipiat ꝯsiderare ꝛ uadat in actũ. 2° ostẽdit nõ esse ꝓprie passiõẽ cum quis est in potentia ad habitũ ꝛ ad actuz pmũ si acquirat ipm ibi ⌊ In actum qdẽ igit ⌋ Dicit ergo q̃ hñs enim sciam fit speculans in actu qḋ uere supple nõ est ꝓprie pati: aut nõ est alterari. nã in ipm .i. ad ipm est additio quedam ꝛ est q̃ddã ire in actũ: pp qḋ nõ est ibi alteratio. est aũt si est ibi alteratio alteꝝ genus alterationis. vñ nõ bñ se hẽt dicẽ sapiẽtẽ alterari cũ sapiat: ul' sciẽtẽ alterari cũ ꝯsiderat: sic neq3 edificatorẽ alterari dicim⁹ cũ edificat

Dubitaret forte aliquis. q̃ non videt silẽ id qḋ adducit pro simili. nam edificare est agere. sed intelligere est quoddã pati. quare si edificans cum edificat nõ alterat nec patit: non ꝓpter hoc sequit q̃ intelligẽs uel ꝯsiderãs nõ patiat nec alteret. ℂ Dicẽdũ q̃ solo huius q̃õnis depẽdet ex q̃õne pmissa. dicebat eñi supra q̃ passio est in mã ex eo q̃ expoliat vna foꝛa non ex eo q̃ addit sibi alia. q̃ additio

⁊ pfectio nõ ꝓprie est passio. sed magis est salus ⁊ receptio: vñ cuꝫ ꝯcludebaᵗ ibidẽ ꝙ si mã sic pficereᵗ uel sic addereᵗ ei vna forma ꝙ nõ expoliareᵗ alia nõ ꝓpe eẽt ibi passio. hoc ḡ mõ phs arguit uolẽs ꝙ qꝛ hñs hitum si ꝯsiderat ⁊ tẽdat in actuꝫ: ꝙ ita additᵗ sibi hec pfectio que est act⁹ ꝙ nõ expoliaᵗ aliq̃ pfectione: nõ est ibi ꝓprie passio. qꝛ est ibi additio sine pditione: q̃re q̃ꝫtũ ad hoc tenet silitudo phi de edificatore ⁊ sapiẽte. nõ vult eni ꝙ sape ⁊ itelligẽ sic dicat agẽ sicᵗ edificare: sed qꝛ sicᵗ edificator qñ edificat ẜm ꝙ h⁹ᵗ est nihil pdit: sed solum tẽdit ad actũ: sic sapiẽs cũ sapit: ⁊ sciens cũ ꝯsiderat nihil pdit: sed solũ supadditᵗ ei q̃dã act⁹ ⁊ q̃dã pfectio: q̃re nõ est ibi ꝓpe nec alterari neqꝫ pati. ⌈Deĩde cũ dicᵗ

¶ In actũ quidẽ igiᵗ ducens ex potẽtia ente ẜm intelligere ⁊ sapere nõ doctrinam: sed alteram habere denoĩationem iustuꝫ esse. Ex potẽtia aũt ente adiscẽs: ⁊ accipiens sciam ab actu ente ⁊ didascalo.

¶ Ostẽdit ꝙ nõ est ꝓprie passio nec alteratio siqs sit in potẽtia ad habitũ ⁊ tẽdit in ipm. Circa qᵭ duo facit. qꝛ pmo dat dr̃iam inter pmũ possibile ⁊ istud. 2° oñdit ẜm tale possibile nõ esse passionẽ nec alterationem ibi ⌊Aut neqꝫ.⌋ Dicit ergo ꝙ in actũ q̃dẽ igiᵗ ducẽs ex potẽtia ente ẜm intelligẽ ⁊ sape: nt doctrinã. i. non pp hoc dr̃ doceri. hñs ergo habitũ si sit in potẽtia ad cõsiderare ⁊ ad intelligẽ nõ diciᵗ doceri si incipiat cõsiderare ẜm illũ habitũ: sed iustũ est tale ire in actum hẽre aliã denoĩationem q̃ꝫ doctrinã: sed ex ente potẽtia ad habitũ ⁊ adiscẽs ⁊ accipiẽs sciaꝫ ab ente actu. i. ab eo qᵭ est actu sicut a didascalo. i. a magistro. supple talis diciᵗ doceri. ¶ Notãdũ ergo dr̃iam esse inter euꝫ qui nõ habet habitũ ⁊ acq̃rit ipm: ⁊ iter eũ qui iã hẽt hitũ ⁊ est in potẽtia ad ꝯsiderare. nã sciẽs geometriã si ꝯsiderat de ipa nõ pp hoc dr̃ doceri: sed si non hẽt sciam ⁊ acq̃rit eã doceri dr̃ ⁊ maxime si acq̃rit eam ab alio.

Dubitaret forte aliqs. qꝛ videᵗ hic phs uelle ꝙ ens in potẽtia ad habitũ fiat in actu ⁊ acq̃rat sciam per magistruꝫ. hoc eni nõ videᵗ eẽ necessariũ. nã omne qᵭ quis nouit aut discẽs aut inueniẽs nouit. põt ergo quis in actu sciẽs fieri nõ solum discens ab alio: sed etiã inueniẽdo sciam per seipsum. ¶ Dõm ꝙ nõ est itẽtio phi ꝙ semp scia discaᵗ a magistro alio. sed vult ꝙ nunq̃ꝫ aliqs in potẽtia sciens fiat actu sciẽs nisi per aliqd in actu. ita ꝙ semp ab actu ente fit aliqs actu sciens. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdum ꝙ eo mõ quo qs adiscit sciam per aliũ: inuenit sciam ⁊ p seipm. nã hoc mõ magister docet discipulũ exponẽdo ei aliqua per se nota ⁊ ex illis eliciẽdo cõclusiones debitas ⁊ intẽtas. hoc ẽt mõ qs ẽt seipm põt in sciaꝫ ducere ꝓcedẽdo ex p se notis ad alia. si ḡ qs ab alio sciaꝫ discat fit actu sciens ab actu ente ⁊ formalr̃ qꝛ fit sciẽs a magistro in quo formalr̃ actu existit scia. vñ iste modus quodãmõ assimilaᵗ ḡñationi vniuoce qñ ex calido ḡñaᵗ calidũ: ⁊ ex igne ignis: ⁊ ex sciẽte sciẽs. Nam sic signũ sciẽtis est posse ducere ⁊ posse facẽ aliuꝫ actu sciẽtẽ: sicut signũ est calidi posse calefacere ⁊ posse facere aliud actu calidũ. ¶ Sed siqs sciam acq̃rat nõ discendo: sed iueniẽdo fit actu sciens ab actu ente. qꝛ fit sciens in v̓tute luminis itell̓s agẽtis: in quo v̓tualiter sũt manifesta oĩa pncipia per se nota. ¶ Nã oĩa talia sunt nobis nãliter nota per lumẽ itellect⁹ agẽtis. in q̃ quodãmõ v̓tualr̃ est oĩs scia. Itaqꝫ cum qs sic sit actu sciens nõ assimilaᵗ ḡñationi ꝓut calidũ ḡñaᵗ a calido sed ꝓut calidũ ḡñaᵗ a sole qui non est calidus formalr̃ sed v̓tualr̃. Nã sicut in eius v̓tute est calidũ efficere sic in v̓tute luminis itellect⁹ agẽtis est ut qs seipm ducat ad sciam ꝓcedẽdo ex per se notis ad alia. ¶ Quare sicut semp calidum generaᵗ ab actu ente formaliter uel virtualr̃: sic semp adiscens discit aut a sciẽte formalr̃ ⁊ actu. uel ab hñte sciam virtualr̃. phs v̓o magis exẽplificat cum quis actu fit sciens ab actu ente formaliter ut a didascalo uel a magistro. qꝛ ibi manifestius apparet quod dicitur. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Aut neqꝫ pati dicẽdũ: sicut dictũ est: aut duos esse modos alterationis: ⁊ eam que in priuatiuas dispositiones mutationẽ: ⁊ eam que in habitus ⁊ naturam.

¶ Ostẽdit: ꝙ ꝓut qs est potẽtia sciens fit actu sciẽs nõ est ꝓprie ibi pati. ꝯtinueᵗ aũt sic. dictum est ꝙ potẽtia sciens fit actu sciens a magistro. ẜm aũt hanc doctrinam: aut neqꝫ dõm est pati: sicut dictũ est. aut dõm est duos eẽ modos alterationis. q. d. ꝙ q̃ꝫuis discipulus discat sciam a magistro ẜm talẽ doctrinã aut non alteraᵗ ꝓpe: aut si alteraᵗ: hoc est ẜm quãdã silitudineꝫ. qꝛ duos ꝯtingit eẽ modos alterationis. vꝫ eam mutationem uel alterationẽ que est in dispõnes pͥuatiuas. i. in dispõnes ꝯ̃rias: ⁊ eam que est in habitũ ⁊ nãm. i. in habitũ ⁊ nãleꝫ pfectionẽ. ¶ Notãdũ ãt ꝙ hec lr̃a. ex potẽtia aũt ente. põt legi cũ clausula supiori ut sit sensus ꝙ nõ est doctrina nec dr̃ qs doceri si hñs habitũ ⁊ icipit ꝯsiderare ẜm ipm. sed doceri dr̃ si ex potẽtia ente ⁊ hñs sciam in potẽtia discat ipam a magistro. ¶ Rursus põt legi cũ lr̃a sequẽti ut sit sensus ꝙ qs ens in potẽtia ad sciam si acq̃rat ipam a magistro ex tali acquisitione: aut nõ patiᵗ ꝓpe: aut si patiᵗ hoc est ẜm alium modũ passionis ⁊ opꝫ eẽ plures passionis modos. Esset aũt hic dubitãdũ: qꝛ supius videbaᵗ uelle ꝙ accipiens sciam posset alterari: hꝯ aũt hoc negat. Sed de hac q̃one ifra pleni⁹ patebit. hic aũt sufficiat dicẽ ꝙ accipiens sciam nõ ꝓprie alteraᵗ: sed silitudinarie: vel possumus dicẽ ꝙ qs dupli̓r põt accipe sciam. p° existẽs in pura negatione: ita ꝙ sic acq̃rat hitum scie ꝙ nullo hitu expolieᵗ. 2° hoc põt ꝯtingẽ si hñs hitum erroneũ expolietur illo hitu ⁊ induat hitu uero. pmo mõ nõ est ibi alteratio nisi ualde large: sed scdo mõ cuꝫ fiat ibi aliqua expoliatio est ibi alteratio. hoc ḡ mõ loquebaᵗ phs supi⁹ cuꝫ dixit per doctrinã alterat⁹ est multotiẽs mutat⁹ ex ꝯ̃rio hitu. q. d. ꝙ hoc mõ est ibi alteratio si mutetᵗ ex ꝯ̃rio hitu ut qᵭ sic acq̃rat vnum hitum ꝙ perdat alium. hic aũt ut cõiter poniᵗ dicit nõ eẽ alterationeꝫ in acq̃sitione scie: qꝛ loquiᵗ de tali acq̃sitione ubi qs nullo hitu expoliaᵗ. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ nec hic nec ibi est ꝓpe alteratio nec passio: tñ plus est ibi de alteratione ⁊ de passione cuꝫ qs ex hitu ꝯ̃rio uadit ad sciam q̃ꝫ cũ est in pura negatiõe. ⁊ sic acq̃rit hitum scie: ꝙ nullo alio habitu expoliaᵗ. ⌈Tunc sequitur illa pars.

¶ Sensitiui aũt pma q̃dẽ potẽtia mutatio fit a ḡñante: cũ aũt ḡñatũ est hẽt iam sicut scientia: ⁊ sentire: qᵭ aũt ẜm actum: similiter dicitur ipsi considerare.

¶ In qua que dixerat circa sciam ⁊ intellectuꝫ adaptat ad sensum. Circa qᵭ duo facit: qꝛ pmo adaptat ad sensum que dicta sunt de potentia ⁊ actu. scdo que dicta sunt de pati ⁊ alterari ibi ⌊utiaũt necesse est.⌋ Circa pmum tria facit: qꝛ pmo facit qᵭ dictum est. 2° qꝛ mentionem fecerat de sensu ⁊ intellectu dat differentiã inter intellectũ ⁊ sensum. 3° qꝛ dando h⁹ᵗ dr̃iam quodãmodo digressionẽ fecerat a ꝓposito resumit que dicta sunt de actu ⁊ potẽtia. 2ᵃ ibi ⌊Differt autẽ.⌋ 3ᵃ ibi ⌊Sed de his q̃dẽ.⌋ Dicᵗ ḡ ꝙ sensitiui aũt q̃dẽ pma mutatio fit a ḡñante: potẽtiã ergo sensitiuã acq̃rit natura a ḡñante: sicut acq̃riᵗ hitus scie a magistro: sed cũ iam ḡñatum est: iam habet sentire: sicut sciens iam hꝫ

sciam. Et subdit: q̄ aūt ꝛ ſm actū .i. sensus ſm actū silr dr̄ ipsi ꝯsiderare. sensus ḡ se hēt ut scia: sentire sicut ꝯsiderare: quare sicut ex pte itellectus p̄us est qs in potētia ad sciam: ꝛ postea hēt sciam: ꝛ pōt eē in potētia ad cōsiderare: sic alal anteq̄ȝ sit gn̄atum est in potentia ad sensum. Et postq̄ȝ iam hēt v̄tutez sensitiuā pōt esse in potētia nō ad sensuz: sed ad sentire. ⌈Deinde cū dicit.

C.60 ¶ Differt āt: q̄ hı̄ actiua opōnis ex̄ sūt: visibile ꝛ audibile. Silr āt ꝛ reliq̄ sensibiliū.

¶ Cā āt q̄m singlariū qdē ſȝ actū sensus scia aūt ulīū. hec eni i ip̄a q̄dāmō sūt oia.

¶ Dat dr̄iam inter intellm̄ ꝛ sensuȝ. Circa qd̄ duo facit ſm q̄ duas dr̄ias assignat. 1ᵃ ibi. Un̄ itelligē ⌋ Dic ḡ q̄ differt aūt sensus ab itellectu: q̄ actiua qdē opōnis hı̄ .i. obā que quidē sunt actiua ꝛ factiua opōnis sensibilis: ex̄ sūt: ut visibile ꝛ audibile: silr aūt ꝛ reliqua de nūo sensuū sunt ex̄ aiaȝ. Cā aūt hu⁹ est sensus: q̄m sensus qui est ſm actū est ipoꝝ singulariū. sed scia est ulīū hec enim in ulīa sunt q̄dāmō in ip̄a aia. Est utiq̄ȝ hec dr̄ia iter sensuȝ ꝛ itellc̄ȝ: q̄ obm̄ sensus est pticulare qd̄ est ex̄ aiaȝ: sed obm̄ itell's est ul'e qd̄ est q̄dāmō in aia.

Dubitaret forte aliq̄s quō uerꝝ est qd̄ hic dr̄ q̄ obm̄ itell's est ul'e: sensus v̄o pticulare. ¶ Dōm q̄ vnūq̄dq̄ȝ agēs agit est in actu p formā suā: q̄re oīs actio ꝛ oīs opatio sumit mediū ꝛ mēsurā ex forma ipsius agētis. pp qd̄ bn̄ dictum est q̄ oē agēs agit ſm exigētiā sue forme. nā siue sit actio transiēs in exteriorē māȝ siue nō sit trāsiēs semp sumit modū ꝛ mēsurā a forma que est ipsi⁹ opōnis p̄n̄ˡ: q̄re qualis est forma ꝛ spēs in itellectu exn̄s talis est actio itellect⁹: ꝛ tale erit obm̄ itelligibile in qd̄ tēdit itellectiua po⁹ mediāte hı̄ actōe. Sic ēt ex pte sensus q̄lis est spēs sensibilis i sensu exn̄s: tale erit ip̄m sentire ul' ip̄a actio sensus: ꝛ tale erit obm̄ sensibile in qd̄ tēdit organū sensus mediāte actiōe sensitiua. igit cū spēs intelligibilis sit abstracta a ꝯditionib⁹ mātē que sunt hic ꝛ nunc: opȝ actū itelligēdi: ꝛ obm̄ itelligibile sic abstractū eē. nā si intell's mediāte specie lapidis ferf in cognitionez ei⁹: cum spēs illa in intellectu exn̄s sit abstracta a ꝯditionibus māe: opȝ lapidē ut est obm̄ intell's a ꝯditionibus māe eē abstractū. sed cum lapis sic acceptus sit qd ul'e: bn̄ dc̄m̄ est obm̄ intellc̄us esse ul'e. sed cum spēs in sensu exn̄s nō sit abstracta a ꝯditionib⁹ māe sensus mediāte specie hı̄ ferf in obm̄ nō abstractum: q̄re cum oē tale sit particulare: obiectum sensus erit particulare.

Alterius forte dubitaret aliq̄s. utrū ulīa sint in aia. Et vr̄ q̄ nō. q̄ ul'e est obm̄ intellect⁹: sed itell's ſm p̄hm̄: recto aspectu nō ferf in cognitionē sui: nec eoꝝ que sunt in ipso: sed in cognitionē alioꝝ. vn̄ in 3° hu⁹ dicef q̄ itell's sic seip̄m cognoscit sic. vȝ cognoscēdo alia. q̄re si itell's recto aspectu ferf i cognitionē alioꝝ: que sunt ex̄: cū recto aspectu feraf i cognitionē ulīum: opȝ ulīa eē ex̄. p̄terea ulīa p̄dicanf de reb⁹: sed nō p̄dicaf aliq̄d eēntialr de re nisi qd̄ est i ip̄a re. ḡ opȝ ulīa nō eē in aia: sed in rebus. Amplı⁹ scia est de reb⁹ ut de aialib⁹ lapidib⁹ magnitudinib⁹ ꝛ ceteris talib⁹: sed talia nō sunt in aia: q̄ lapis nō est in aia: sed spēs lapidis. ut dicef in 3°. ea igit quoꝝ est scia ex̄ aiaȝ opȝ eē. sed cū ulīū sit scia nō erunt ulīa in aia sed extra. ¶ Dōm q̄ ut coīter ponif nā hoīs uel nā lapidis uel aliq̄ alia hı̄ nā duplex hēt eē vnū māle in reb⁹: ꝛ ſȝ h̄ est qd pticulare. ꝛ aliud formale ut in aia: ꝛ ſm hoc est qd ul'e. nā nō repit hō nisi in his carnib⁹ ꝛ in his ossib⁹ nec repif lapis nisi in hac mā signata. Si talia sūt ulīa ꝛ accidit eis itētio ulītatis. hoc nō est ut sunt in seip̄is sed ut sunt in aia. vn̄ est q̄ coīter ponif ulīa esse in aia. Sed lȝ hoc bonū intellm̄ hēre possit. nō tn̄ sufficienter quesitū illucidat nisi assignef modus quō ulīa sunt in mēte: ꝛ quō ſm eē in aia sunt. nā si simplr asserim⁹ ulīa eē in aia dicimus ea nō p̄dicari de reb⁹. asserim⁹ ēt nō eē de reb⁹ sciam: ut in obiectionib⁹ dicebaf. ¶ Aduertēdū ergo q̄ lȝ eēntialr nō p̄dicaf de re nisi qd̄ est i ip̄a denoiatiue: tn̄ de re p̄dicari pōt qd̄ non est in ea. ut dr̄ opus humanū nō ab humanitate que sit in ope: sed ab humanitate que est in artifice a q̄ p̄cessit opus: sicut ēt dr̄ res visa nō a visione que sit in ip̄a: sed a visione que est in vidēte: sic ēt dr̄ res ꝯsiderata nō ꝯsideratione que sit in ea: sed que est in mēte ꝛ in itellc̄u. ¶ Hoc viso deleuf patet quō aliq̄d hēt eē ul'e. nā res ip̄e sunt ul'es: sȝ nō sunt ul'es ut sūt in seipsis: q̄ sic hn̄t eē nō abstractū sed sunt ul'es ut sunt ꝯsiderate ab aia. q̄ sic hn̄t esse abstractū: q̄re si uerꝝ est aiaȝ ꝯsiderare de reb⁹ ꝛ res eē cōsideratas ab aia cū res ꝯsiderate sint abstracte: uerū est res ip̄as ul'es eē. Sicut ḡ res nō sunt ꝯsiderate p ꝯsiderationē que sit in eis: sed hı̄ ꝯsiderationem facit aia ꝛ est in aia. sic res nō sunt ul'es p seip̄as: sed itell's est q̄ facit ulītatē in reb⁹. Ulīa igif sunt in aia ꝛ ex̄ aiaȝ. nam ulīa pro tāto sunt in aia: q̄ itētio ulītatis nō attribuitur reb⁹ nisi mediāte itellc̄u. Et q̄ cōsideratio ab aia: p quā sit ulītas in reb⁹: nō est in reb⁹. sed in aia: si denoiatio est a forma: ꝛ ab ea eē. si res dn̄r ul'es ꝛ cōsiderate p aliq̄d qd̄ est in aia ſȝ tale eē dn̄r eē in aia. Hoc est ḡ qd̄ Cōmē⁹ ait. vȝ. q̄ ulīa: ut sunt in po° sunt ex̄ aiaȝ. ita q̄ res nō sunt ul'es: ut sunt in seipsis. sed ab itellectu attribuif eis ulītas ul' itētio ulītatis: ide ē ḡ q̄ coīs opīo dicit q̄ ulīa sunt in seipsis ſm eē māle: q̄ eē māle est eē in po°. sed in aia sunt ſm eē formale: q̄ ꝯsideratio ꝛ itētio ulītatis a qua res foīalr dn̄r ul'es sunt in aia: ita q̄ foīalr res nō dn̄r eē ul'es per aliq̄d qd̄ est in ip̄a: sȝ p aliq̄d qd̄ est: sicut opus nō dr̄ humanū per aliq̄d qd̄ est in eo: sed per aliq̄d qd̄ est in artifice. ex hoc ergo soluuntur obā. nā cū dr̄ ulīa sunt itell's obm̄ sic itelligēdū est: ut pȝ per hıta: q̄ res ut sunt ꝯsiderate ab aia sunt obm̄ intell's: ꝛ hoc mō sunt ul'es: ut dc̄m̄ est. Qd̄ v̄o addebatur ulīa p̄dicari de reb⁹ pro tāto uerꝝ est. q̄ res p̄dicantur de reb⁹ qb⁹ accidit itētio ulītatis. nā cū res que habet eē cū ꝯditionib⁹ māe sit illa ꝛ eadē res que ꝯsideratur sine ꝯditionib⁹ māe: opȝ q̄ ul'e p̄dicef de pticulari cū res sine ꝯditionib⁹ māe ꝯsiderata sit ul'e cuȝ ꝯditionib⁹. māe v̄o sit pticulare. qd̄ aūt ulterı⁹ addebaf q̄ de ulīb⁹ est scia. patet uerꝝ eē. nā scia est de reb⁹ ut sunt ꝯsiderate ab aia que sic accepte pn̄t dici ul'es. Sicut ergo uerificāduȝ ulīa ſm q̄ hı̄ eē in aia nō q̄ ip̄e res sint in aia: sed q̄ in aia est ip̄a ꝯsideratio p quā facit aia ulītatem in reb⁹: ꝛ tribuit reb⁹ intētionē ulītatis. pȝ ḡ quō ulīa p̄dicanf de reb⁹. ꝛ quō de ip̄is est scia: ꝛ quō sunt obȝ itell's: ꝛ quō sūt i aia. ꝛ quō i reb⁹. ⌈Dein cū dicit

¶ Un̄ itelligere in ip̄a est cum uelit. Sentire aūt nō est in ip̄a. Necessariū est aūt esse sensibile. Silr aūt ꝛ hoc se habet in scientijs sensibiliū: ꝛ p̄pter eandē cām: q̄ sensibilia singulariū sunt: ꝛ exterioꝝ.

¶ Dat scdaȝ dr̄iaȝ iter itellm̄ ꝛ sensuȝ. d. q̄ in ip̄a aia est itelligē cuȝ uelit. sentire aūt nō est in ip̄a cū uelit: sed necessariū est exterius sensibile. Silr aūt: ꝛ hoc se hēt i sciētijs sensibiliū pp eādē cām. q̄ sensibilia sūt de nūo singulariū ꝛ exterioꝝ. ¶ Notādū q̄ ſm Cōmētatorē in .7. metaᶜᶜ. singularia cū recedūt a sensu nescim⁹ an sint an nō sint. sed possumus opinari ea eē ul' nō eē: q̄re scia .i. certa cognitio de sensibilib⁹ hēri nō pōt nisi q̄ȝdiu sensibilia actu imutāt sensuȝ. ⌈Deide cuȝ dicit.

¶ Sed de his qdē certificare tp̄us fiet ꝛ inrursū. ¶ Nūc āt tn̄ sit diffinitū: q̄m cū nō C.61.

simplr sit qd potētia dr. sed aliud qdē: sic si dicam⁹ puez posse militare. Aliud aūt sic in
C.62 etate existentem: sic se hēt sensitiū. ¶ Qm̄ āt inoiata est ipoz dr̄ia. determinatū est aūt de his: qm̄ altera: τ quomodo altera.

¶ Quia vādo hic dr̄iam inter intellm̄ τ sensuz qdāmō digressionē fecerat a pposito notat se digressionē fecisse τ redit ad ppositū resumēs que dicta sūt de actu τ potētia. d. q de his qdē. i. de dr̄ia itell's τ sensus certificare. i. certi⁹ determiare tps fiet τ inrursum. i. in posterꝫ. inuit ergo digressionē factā eē in determinādo que dicta sunt: iō rediēs ad ppositū ait: q nūc intātū diffinitū sit qm̄ cū nō simplr sit qd po^a dr: sed aliud qdē est in potētia remota: sic si dicamus puerū posse militare: aliud aūt in po^a ppinqua: sic in etate existē dicim⁹ militare posse. Sic se hēt sensitm̄ i duplici po^a: τ addit q qm̄ inoiata est dr̄ia ipoz po^{tiaꝫ} τ nescim⁹ ppo noie nominare po^{am} remotā τ ppinquā. iō supple sufficiat: qm̄ determiatū est de ipsis possibilib⁹ ul' de ipsis potentijs qm̄ sunt altera: τ quō sunt altera. ⌈ Deinde cuz dicit.

¶ Un āt neē est ipa pati τ alterari tanqꝫ pprijs noib⁹. Sēsitm̄ āt potētia tale ē: qle iā actu sensibile sic dcm̄ ē. Patif qdē igif nō sile ens: passum aūt assilatū est: τ eqle illō.

¶ Adaptat ad sensuz quō ptingit circa ipm eē alterationē τ passionē. d. q necesse est uti ipo pati τ alterari tanqꝫ pprijs noibus. q. d. passio τ alteratio nō pprie hūt fieri circa sensum. tn̄ qꝛ nō hēmus ppria noia: utimur his noib⁹ tanqꝫ pprijs. Et sbdit quō sensus patif τ alteraf a sensibili. d. q sensitm̄ est tale in potētia qle est iam sensibile in actu sicut supius dcm̄ est: τ h^{oi} sensitm̄ patif qdē nō sile ens: passuz aūt assimilatū est: τ est tale qle est illud sensibile: est enī hoc cōe cuilibet agēti τ patiēti: q in pncipio sunt dissimilia: τ in fine similia.

C.63 Dicēdū aūt est sm̄ vnūquēqꝫ sensū de sensibilib⁹ pmo. dr aūt sensibile triplr: quoz duo qdē dicimus per se sentiri: vnū aūt sm̄ accn̄s. Duoz autez aliud quidē pprium est vniuscuiusqꝫ sensus: aliud aūt cōmune omnium.

¶ Postqꝫ phus ostēdit quō se hēt sensibile ad sensum: τ quō sensus est in potētia ad sensibile: τ quō patitur ab eo. In pte ista ut dicebaf determinat de ipsis sensibilibus τ de sensu. duo ergo facit. qꝛ p° determinat de ipsis sensibilib⁹. 2° de sensu ibi⌊ Opz āt ulr de oi sensu⌋ Circa pm̄ duo facit. qꝛ p° distinguit triplex sensibile. vꝫ cōe: ppriū: τ per accn̄s. 2° determiat de pprio sensibili vniuscuiusqꝫ sēsus ibi⌊ Qm̄ qdē est visus.⌋ Circa pm̄ duo facit: qꝛ p° ptinuat se ad dicēda τ dat quādā diuisionē de ipo sensibili. 2° exponit diuisionis mēbra ibi ⌊ Dico aūt pm̄.⌋ Dicit ergo q dcm̄ est pus de sensibilib⁹ sm̄ vnūquēqꝫ sensum: τ sbdit q sensibile triplr dr: quoz duo dicimus per se sentiri: vnum aūt sm̄ accn̄s. duo ergo sunt sensibilia per se: τ vnū per accn̄s. Istoz aūt duorū sensibiliū per se aliud qdē est ppriū vniuscuiusqꝫ sensus. aliud vō est cōe oi sensui: uel supple est cōe plurib⁹ sensib⁹. ¶ Notādū aūt q cū dicimus sensibile cōe eē oi sensui: nō est uerū de oi sensibili cōi: sed de aliq. sed cum sufficiat q aliqs hō currat: ad hoc q hec sit uera hō currit: sic sufficit aliqd sensibile cōe eē cōe oi sensui. ad hoc q uerificef illa. sensibile cōe est cōe oi sensui. Sed si ulr de sensibili cōi loq uolumus dicemus sensibile cōe eē qd sentif ab oib⁹ ut plurib⁹ sensib⁹. ⌈ Dein cū dic.

¶ Dico aūt ppriū qdē qd nō cōtigit altero sensu sentiri: τ circa qd nō ptingit errare: ut visus coloris: τ auditus soni: τ gustus humoris. Tact⁹ aūt plures hēt dr̄ias.

¶ Exponit diuisionis mēbra. Circa qd duo facit: qꝛ p° exponit pdicte diuisionis mēbra. 2° dat dr̄iā iter sensibilia ppria τ coia ibi⌊ Sēsibiliū aūt sz se.⌋ Circa pmū tria facit sz q tria sensibilia tetigerat. vꝫ propria: coia: τ per accn̄s. p° ergo ondit qd sit sensibile ppriuz. 2° qd cōe. 3° qd p accn̄s. 2° ibi⌊ Coia aūt.⌋ 3° ibi⌊ Scdm accn̄s aūt.⌋ Circa pm̄ duo facit: qꝛ p° ait sensibile ppriū eē: circa qd sensus nō decipif. 2° manifestat qd dixerat ibi⌊ Sed vnusqsqꝫ iudicat.⌋ Dicit ergo. dico aūt ppriū eē sensibile qd nō ptigit altero sensu sentiri. τ circa qd nō ptigit errare sensuz: ut visus respectu coloris τ audit⁹ respectu soni τ gustus respectu humoris. s. saporis. τ sbdit q tact⁹ plēs hēt dr̄ias: qꝛ eī⁹ dr̄ie sūt frigidū τ calz hūidū siccū leue grauē τ h^{oi}. ⌈ Deīde cū dic.

¶ Sed vnusqsqꝫ iudicat de his τ nō decipif visus qm̄ color: neqꝫ audit⁹ qm̄ sonus: sed qdē coloratū: aut ubi: aut qdē sonās: h⁹ qdē igif dicunf ppria vniuscuiusqꝫ.

¶ Manifestat qd dixerat ondēs quō sensus nō decipif circa sensibile pprium. d. q vnusqsqꝫ. i. sensus iudicat de his. i. de pprijs sensibilib⁹ τ non decipif: qm̄ color: neqꝫ qm̄ sonus: sed qd est coloratū: aut ubi: aut qd sonās. nō decipif ergo visus in iudicādo qm̄ coloratuz: neqꝫ auditus in iudicādo: qm̄ sonus: sed in iudicādo: quid est illud qd est coloratum τ ubi est decipi pōt visus: sic etiā in iudicādo qd est qd sonat: τ ubi sonet decipi pōt auditus. sbdit aūt q h^{oi} qdez igif dicunf ppria obta vniuscuiusqꝫ sensus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Coia aūt: mot⁹: quies: numerus: figura: magnitudo: h⁹ enim nullius vnius sunt ppria: sed coia oibus. Tactui enim mot⁹ aliquis sensibilis τ visui per se quidez: igif sunt sensibilia hec sm̄ accidens.

¶ Ostēdit que sunt obta coia. d. q coia aūt sensibilia sunt quinque. s. motus: quies: nūs: figura: magnitudo. h^{oi} aūt sensibilia nullius vnius sensus sunt ppria. sed oibus. s. talib⁹ sensib⁹ coia. i. cōpetit eē coia plurib⁹ sensibus: qd patet. nā sicut mot⁹ aliqs sensibilis est tactui τ visui: sic etiā qdlibet dictoz sensibiliū cōe est pluribus sensib⁹ ut visui τ tactui. τ subdit q hoc qdez igif. i. sensibilia coia sunt sensibilia p se nō p accn̄s. ¶ Notādū aūt q sm̄ Cōmē. mot⁹ quies τ nūs sunt coia oibus sensib⁹: figura aūt τ quātitas sunt solūmō coia visui τ tactui. vn̄ ipe ait q oia h^{oi} sensibilia sūt coia: sed nō oia sunt coia oibus sensibus. lra ergo phi que ait: coia oibus: uel exponēda est q oibus his sensib⁹ cōpetit q sint oia hec coia: uel q oibus sensibus aliqua h^{oi} sensibilium sunt coia. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Scdm accn̄s aūt dr sensibile: ut si album sit Diarij fili⁹: sm̄ accn̄s eteni hoc sentit: qm̄ accidit albo hoc qd sentitur: vn̄ nihil patitur sm̄ qd huiusmodi: est a sensibili.

¶ Ondit que sunt sensibilia sm̄ accn̄s. d. sm̄ accn̄s aūt dr aliqd sensibile ut si diarij fili⁹ sit qd albū hoc. s. diarij fili⁹ qd est sbz albi sentif sz accn̄s: qm̄ hoc qd sentif accit albo: illō ergo sentif p accn̄s qd accit sensibili p se: uī q tale sit sensibile p accn̄s pz: qꝛ sensus nihil patif a tali sensibili sz q h^{oi} ē. ¶ Nōn^m āt q diari⁹ ul' ut hz alia lra diarij fili⁹. dr accidē albo nō simp^r: qꝛ sba nō accit

alij: sz hᵉ accit albo inq̃ʒ stat sb h attributo qḋ ē gd visibile. vñ h acciñs idē sonat ꝙ extraneū. nā extraneū est ab albo inq̃ʒtū ē gd visibile ꝙ sit diarij fili⁹. ſ Dein cū dᵗ

¶ Sensibilium autem sm se proprie ꝓpria sensibilia sunt: ⁊ ad que substātia apta nata est: vnuſcuiuſqʒ sensus.

¶ Dat dr̃ã iter sensibilia coīa ⁊ ꝓpa. dicebat eni duo eē sensibilia p se. s. ꝓpa ⁊ coīa. nō tñ eodē mō sūt sensibilia p se hec ⁊ illa. nā sensibilia ꝓpa sūt sensibilia ꝓpe. i. pncipalr̃ ⁊ pᵒ. iō ait: ꝙ sensibiliū āt p se. i. de nūo sensibiliū p se sensibilia ꝓpa sūt sensibilia ꝓpe. i. pᵒ ⁊ pncipalr̃. nā ⁊ hᵒᵗ sensibilia sūt ad q̃. i. p que apta nata ē sba vnuſcuiuſqʒ sensus termiari. diffinit eni q̃libet sensus inq̃ʒtū est apt⁹ nat⁹ sentire sensibile ꝓpriū: nō aūt put est apt⁹ nat⁹ sentire sen ˡᵉ cōe. q̃re dr̃ sensiˡᵉ ꝓpriū a cōi.

Dubitaret forte aliqs. utrum sensibilia coīa aliquid efficiant in ipsos sensus.

¶ Dōm ꝙ opʒ dicē sensibilia coīa aliqd facē in ipsos sensus. alr̃ eni nō eēnt sensibilia p se: sed per acciñs: sed quō agāt in ipsos sensus: de h sunt diūsi modi dicēdi. dixerūt eni aliq dr̃ã eē in trāsmutatione sensuū: quia sensibilia ꝓpa trāsmutāt ipos sensus q̃ʒtū ad spēz: sensibilia vō coīa nō trāsmutāt q̃ʒtū ad spēm: sed q̃ʒtū ad modū actiōis. nā sensibilia coīa nō agūt in ipsos sensus imp̄mēdo sbi spēm ꝓpriā: sed solū faciūt diūsitatē in ipsis q̃ʒtū ad modū agēdi. sensibilia g̃ ꝓpa imp̄mūt suas spēs in sensus: verūtñ hᵒᵗ sensibilia put sūt in minori uł maiori q̃titate: uł put sunt in q̃ete uł in motu alr̃ ⁊ alr̃ trāsmutāt sensuz. possumus tñ alr̃ distiguere inter sensibilia coīa ⁊ ꝓpa. nā in ꝓsequēdo patebit q̃liter ipa sensibilia coīa aliq̃ mō imp̄miunt suas spēs in ipos sensus. est g̃ alr̃ icedēdū. dicamus itaqʒ tā sensibilia coīa q̃ʒ ꝓpa eē sensibilia p se: qꝛ tā ista q̃ʒ illa agunt in ipos sensus: alr̃ tñ ⁊ alr̃: qꝛ sensibilia ꝓpa agūt i sensus pncipalr̃ ⁊ pᵒ. coīa vō agūt in eos ex ꝯñti ⁊ ꝯmediātib⁹ sensibilib⁹ ꝓprijs: ita ꝙ si eēt magnitudo ⁊ figura uł aliqḋ aliḋ sensibile cōe absqʒ luce ⁊ colore: uł absqʒ sono: uł absqʒ alijs sensibilib⁹ ꝓprijs nō imutaret nec visuz: nec auditū: nec aliquē sensuz. sensibilia g̃ ꝓpria sunt sensibilia p se: ⁊ pᵒ. sed sensibilia coīa sunt talia p se: sz nō pᵒ. dn̄t g̃ hec ab illis: sicut qḋ est p se ab eo qḋ est pᵒ. ꝙ aūt sensibilia coīa imp̄māt suā siłitudinem in sensuz pʒ: si ꝯsiderent dicta ꝑspectiue. nā zᵐ ꝑspectiuū visibile sic imp̄mit spēm suā in visum ꝙ dextrū videat dextrū: ⁊ sinistrū sinistrū: imp̄ssio g̃ dyametralis ⁊ fortis est sm illū ordinē ptiū in sensu sm quē est in re sensibili. nā dextra ps rei sensibilis imp̄mit suā siłitudinē forte in dextra pte oculi: ⁊ sinistra i sinistrā: ⁊ media in mediā: q̃re ipe ptes rei sensibilis diūsificāt actōes suas in sensu ⁊ maxie in visu ⁊ tactu: sed cū ex alio ⁊ alio situ ptiū ꝯstituat alia ⁊ alia magnitudo: ⁊ alia ⁊ alia figura: oʒ tā magnitudinē q̃ʒ figurā imp̄mē suā siłitudinē in sensuz: itaqʒ sicut color imp̄mit suā siłitudinē in visu: qꝛ siłitudo coloris recipit in eo: ita magnitudo ⁊ figura imp̄mūt suā siłitudinē i visu: qꝛ put ptes magnitudis sensibilis exñtes i ea hn̄t eē dinꝰ: sic dr̃ã faciūt in visu ⁊ tactu: sic ēt sic alia ⁊ alia figᵃ reqrit aliū ⁊ aliū situ ptiū: sic ptes alr̃ ⁊ alr̃ situate alr̃ ⁊ alr̃ mouēt sensū ⁊ qꝛ sʒ ꝓportionē ptiū exterioris rei fit imutatio sbus ⁊ maxie sbus visus ⁊ tact⁹: negare nō possum⁹ magnitudinē ⁊ figurā q̃ ꝯstituūt ex alijs ⁊ alijs ptib⁹: ⁊ ex aᵒ ⁊ alio situ ptiū sʒ suā ꝓportionē ⁊ siłitudinē aliq̃lr̃ facē se i sensu. Et qḋ dcm̄ ē de magnitudie ⁊ figᵃ q̃ ꝑcipiunt a tactu ⁊ visu. itelligēdū ē de nūo motu ⁊ q̃ete q̃ ꝑcipiūt ab oī sēsu. Nā ipenūs sbibiliū imp̄mit suā spēz uł siłitudinē i oī sbu a q̃ illa sbibilia sentiunt: qꝛ q̃t sūt sbibilia tot sūt imutatiōes i ipo sbu: sz si ex nūo sbibiliū accipit nūs imutationū ⁊ itētionū factaꝝ in sbu: oportet

sꝑm nūm suā siłitudinē i sbu facē: sic ēt ⁊ mot⁹ suā siłitudinē in sbu facit: qꝛ put variat ⁊ mutat exterior ps rei sbibilis fit variatio ⁊ mutatio i itētiōe fcā i sbu: q̃re sicut ex spē rei sbibilis resultat spēs i sbu. sic ex motu rei sbibilis aliq̃lr̃ mot⁹ rsultat i sbu: ⁊ qḋ dcm̄ ē de motu itelligēdū ē de q̃ete cū q̃es nō sit nisi pua⁹ mot⁹. ulteri⁹: qꝛ supponebat i qōne pn̄ti sbibilia coīa mouē sbuz p se.

Dubitaret forte aliqs quō sensibilia coīa sūt p se sbibilia: ⁊ quō p se mouet sensuz. h aūt Cōmē⁰ᵗ duplr̃ declarat vʒ. dicit enim sbibilia coīa eē p se sbibilia: qꝛ sunt ꝓpriū sbm sbibiliū ꝓpoꝝ: ut qꝛ color tanqʒ in ꝓpo sbo fundat in magnitudine erit magnitudo p se visibił. Adducit ēt ad h zᵐ rōnē. d. h eē p se sbibilia: qꝛ sunt p se obm sensus coīs. vult eni ꝙ sic sbibilia ꝓpa sūt obā sensuū ꝓpoꝝ: sic sbibilia coīa sūt obm sbus coīs. sz h a q̃buſdā iprobant: dicut eni nullā haꝝ rōnū ꝯcludē. nā nō vʒ bñ dcm̄ sensibilia coīa sentiri p se: qꝛ sūt ꝓpriū sbʒ sbibiliū ꝓpoꝝ: qꝛ tūc ignis sentiret p se cū sit ꝓpriū sbm caloris: q posito ipsa sba sentiret p se: cū ignis sbam noiet. Amplꝰ āt zᵃ rō ut vʒ nō cēt vera: qꝛ obā coīa nō solū ꝑcipiunt a sbu cōi: sz ēt a sbib⁹ ꝓprijs. nā cū sbus coīs imutet p imutatione sbuū ꝓpoꝝ: nullū obm imutabit sbuz cōez nisi pus imutet sbus ꝓpos. ygit ut appeat qd de his sit tenēdū. ¶ Sciēdū sniaʒ Cōmēta. i hac pte eē sbibilia coīa sentiri p se: sz nō pᵒ. vñ ait ꝙ hᵒᵗ sbibilia. vʒ coīa lʒ sentiant eēntialr̃. i. p se. nō tñ sūt pᵃ. h tñ satis ꝯcludūtur rōnes ptacte: qꝛ qñ aliq̃ actio egredit a mā ⁊ a foīa ab utroqʒ est p se: sz a foīa est pncipalr̃: a mā ex ꝯñti ut p se sanamur nō solū sanitate: sz ēt corpe: sz pncipalr̃ sanamur sanitate: corpe vō ex ꝯñti: sic qꝛ sbibilia ꝓpa ut in sbo fundant in sbibilib⁹ coib⁹. imutatio ipoꝝ sbuū per se est nō solū a sbibilib⁹ ꝓprijs: sz ēt a coib⁹: sz a ꝓprijs p se est: ⁊ pᵒ a coib⁹ p se ⁊ nō pᵒ. nō est eni itelligibile ꝙ aliqd sit sbm foīe: ⁊ tñ actio illi⁹ foīe nō coicei p se ipsi mae: q̃re si sensibilia coīa p se sbijciunt ꝓprijs: imutare sensū qḋ est act⁹ sensibiliū ꝓpoꝝ: opʒ p se coicari uel p se ꝯuenire sensibilib⁹ coib⁹: q̃re aūt hoc nō coicat ipsi sbe ut q̃re nō dr̃ ignis p se sensibilis cū sit p se sbm caloris in qōne sequenti patebit. sufficiat aūt ad pn̄s scire quō ꝯcludit rō a Cōmētatore facta. alia ēt Cōmētatoris rō nō est despiciēda. nā rei cōpetit aliqd p se siue cōpetat ei rōne gn̄is: siue rōne spēi. hō eni nō solū est p se rōnalis qḋ cōpetit ei in eo ꝙ hō: sed ēt est p se sensibilis ꝙ cōpetit ei in eo ꝙ aīal: attn alr̃ cōpetit rei p se qḋ ei cōpetit rōne spēi. qꝛ hoc ei cōpetit p se ⁊ pᵒ: q̃ʒ ꝙ cōpetit ei rōne gn̄is. qꝛ illud est p se: nō tñ pᵒ. visus itaqʒ imutat a sensibili ꝓprio ⁊ a cōi: sed a ꝓprio imutat in eo ꝙ visus: ⁊ hoc est rōne ꝓpe spēi: sz a sensibili cōi nō imutat visus in eo ꝙ visus: ⁊ rōne ꝓpe spēi: sed h est i eo ꝙ est sensus: ⁊ rōne gn̄is: h est g̃ qḋ Cōmē. ait ꝙ ista sensibilia coīa sūt cōprehēsibilia sensib⁹ sm ꝙ sensus: nō sm ꝙ sūt aliq sensus. ex q̃ manifeste pʒ sensibilia ꝓpria sentire a sensib⁹ p se: ⁊ pᵒ: qꝛ imutāt eos rōne proprie spēi. sensibilia vō coīa sentiri p se: nō tñ pᵒ. qꝛ sensus imutat ab eis rōne gn̄is: nō rōne ꝓpe spēi. qḋ g̃ dicit Cōmē⁰ᵗ sensibilia coīa eē obm sbus coīs nō est itētio sua: ꝙ nō ꝑcipiant a sbib⁹ ꝓprijs: sz qꝛ sbus ꝓprij nō ꝑcipiūt ea ut sūt ꝓprij: ⁊ rōne spēi: sz ut sunt sbus ⁊ rōne gn̄is: iō si h sbibilia debēt approp̄ari alicui sbui: approp̄abunt sbui cōi in q̃ vniunt ⁊ ꝯueniūt pticulares sensus: nō aūt appropriabunt alicui sensuum ꝓprioꝝ. ¶ Est tñ diligēter notā ᵐ ꝙ hᵉ rō ulior ē q̃ʒ alia. nā qḋlibet sbibile cōe lʒ sentit a pticłari sbu rōne gn̄is nō rōne ꝓpe spēi: nō tñ facile eēt sustinē: nec facile eēt ondē quō qḋlibet sensibile cōe eēt per se sbm sensibiliū proprioꝝ. nā mot⁹ ꝑcipit ab oī sensu: nō tñ qḋlibet sensibile ꝓpriū tanq̃ʒ in ꝓpo sbo fundat in motu: sed son⁹ tm̄ inter sensibilia ꝓpa in hᵒᵗ sbo fundari vʒ. ¶ Est ēt

notandū q genus pōt accipi magis cōe ⁊ minus cōe. magnitudo ḡ ⁊ figura que soluz pcipiunt tactu ⁊ visu pcipiunt ab eis nō rōne spēi: sed rōne gn̄is min⁹ cois. nūs vō qes ⁊ mot⁹ que pcipiunt ab oi sensu pcipiūtur ab eis rōne gn̄is magis cois. Nā accipiēdo sensum ut est qd cōe ad oēs pticulares sensus hēt rōnem coloris gn̄is q̄ȝ ut est cōe: ad duos sensus tm̄ ut ad tactū ⁊ visū

Ulterius forte dubitaret aliqs. utȝ filí⁹ cleonis uł quecūqȝ alia sb̄a sentiat p accidēs: ⁊ vr̄ q nō p rōnē supius factā. Nā si actio foꝛe per se colcat ,pp̄o sb̄o ⁊ ,pp̄e māe: imutare sensū qḋ cōuenit calori p se colcabit igni qḋ est ,ppriū caloris sb̄z. ¶ In ɔ̄triū est phs qui vult talia sentiri p accn̄s. ¶ Dicēdū q oē qḋ p se sentit uł est sensibile ,pprium uł cōe: sb̄a ḡ qꝛ nō est sensibile ,ppriū: nec est vnū aliqḋ de gnque sensibilib⁹ coib⁹ nō poterit sentiri sensu p se: sed si sentit h̄ est p accn̄s: itaqȝ circa hāc ueritatē duplr̄ quis posset errare. p̄° si diceret diarij filiū uł aliquam aliam sb̄am nō sentiri ab aliq̄ sensu p accn̄s. 2° si assereret eaȝ sentiri p se. ¶ Propter qḋ sciēdū q si aliqs faciat aliqd q̄ facto fit aliud. opȝ q fit aliq̄ mō cā illi⁹: ut apiens fenestrā: ad cui⁹ apitionē sequit illuminatio domus: q fenestrā apit dr̄ domū illuiare ⁊ eē illuiationis cā. sed hoc est p accn̄s non p se: sic qꝛ p sensus cogscimus aliq̄ qb⁹ cognitis cogscē possumus rerū sb̄as: qꝛ accidētia ɔferūt magnā ptē ad cogscēdū qḋ qd est: dr̄ sb̄a sentiri a sensu: sed h̄ est p accn̄s nō p se. debem⁹ eni imaginari q sb̄a pcipit ab itellectu uł directe: ⁊ sic pcipit sb̄a uł'is uł ɔuertēdo se ad fantasmata: ⁊ sic pcipit sb̄a pticularis. pcipit ēt pticularis sb̄a a q̄dā vtute sensitiua interiori que uocat extimatiua: in hoīe vō h⁹ɔ vtus uocari pōt rō pticularis: siue rō colatiua itētionū pticulariū. est itaqȝ tā in hoīe q̄ȝ in brutis q̄dā po͡a sensitiua qua pcipiunt sb̄e pticulares: ⁊ ēt p h⁹ɔ vtutē q̄dāmō pcipiūtur pticularia uł pticulares itētiōes oīuȝ decē genez. attn̄ h⁹ɔ pticulares itētiones alr̄ pcipiunt ab extimatiua in hoīe: ⁊ alr̄ ab extimatiua in bruto. nā extimatia brutoꝝ pcipit has nō absolute: sed in cōpatiōe ad ,psequēdū nec̄ia vite uł ad fugiēdū ɔ̄ria. nō eni sunt dati sensus aīalib⁹ alijs ut debuiāt sciē sed ut debuiāt ad necessitatē vite: q̄re extimatia in eis cogscit idiuiduales itētiōes: ,put p talē cognitionē iuuant ad ea que sūt necessaria vite: in hoīb⁹ vō: qb⁹ sensus debuiūt nō solum ad vite nec̄itatē: sed ad sciaȝ: cogscunt h⁹ɔ itētiōes idiuiduales ab extimatiua in eis ēt s̄m se: qḋ nō cōpetit aīalib⁹ alijs. iō Cōmē͡o ait loquēs de hac vtute extimatiua: q cōphēdit itētiōes h⁹ idiuidualis hoīs: ⁊ h⁹ɔ itētionē hui⁹ idiuidualis eq: ⁊ uł itētionē vniuscuiusqȝ idiuidui. x. pdicamētoꝝ. ⁊ sb̄dit q vr̄ eē hoc ,ppriū sensib⁹ hoīs. nā ut dc̄m̄ est ,ppriū est extimatiuā in hoīe pcipe has itētiōes s̄m se. in alijs vō h̄ nō est s̄m se: sed p cōpatiōnē ad nec̄ia vite: erit itaqȝ hic ordo q visu pcipiēte figurā: uł colorē alicui⁹ sb̄e uł aliq̄ alio sensu pcipiēte aliqd circa sb̄aȝ p talē cognitionē sēsitiuā itellect⁹ uł extimatia poterit ipaȝ sb̄aȝ cogscē: ⁊ qꝛ sensus cogscit aliqd: q̄ cognito hic possumus cognitionē ipius sb̄e. dr̄ sb̄a cogsci a sensu per accn̄s non p se. qḋ vō obijciebat de sb̄o caloris: dici debet q aliqd pōt eē sb̄iectū caloris uł alteri⁹ sensibilis per se: uł ut illud sensibile est q̄ddā ens: uł ut est imutatiuū sensus: ignis ḡ est per se sb̄m caloris ut caloꝛ q̄ddā ens est: nō ut est imutatiuū sensus. nā si caloꝛ eēt sine igne imutaret sensuȝ videm⁹ eni colorē eē in magnitudie ut in supficie: ⁊ sic exn̄s imutat visuȝ: attn̄ si coloꝛ eēt p̄ter magnitudinē: qꝛ hēret eē pūctuale nō posset imutare visuȝ: qꝛ nō posset facē angulū in oculo. declauerūt eni facietes sciaȝ de aspectib⁹ oē qḋ vr̄ sb̄ angulo videri: ⁊ qꝛ sic est magnitudo est p se sb̄m coloris: nō solū ut est q̄ddā ens: sed ut est imutatiuus visus. magnitudo ḡ aliqd facit i visu. ⁊ vr̄ p se nō p accn̄s. ignis vō uł q̄cūqȝ alia sb̄a pt eē p se sb̄m caloris: uł alteri⁹ sensibilis ,put illḋ sensibile est q̄ddā ens: nō aūt ,put est imutatiuū sensus: iō sb̄a nihil facit in sensu. ⁊ dr̄ sentiri per accn̄s nō per se.

c Uius qdē ē visus h̄ est visibile: visibile aūt est coloꝛ qdeȝ: ⁊ qḋ uere est dicē: inoiatū aūt existit ens: manifestū aūt erit ingrediētib⁹ maxime.

¶ Postq̄ȝ phs distixit sensibilia cois a ,pprijs ⁊ deteriauit de sensibilib⁹ coib⁹. In pte ista deteriat de sensibilib⁹ ,pprijs. Circa qḋ. v. facit s̄m q. v. sunt h⁹ɔ sensibilia p̄° ḡ deteriat de ,pp̄o sensibili visus. 2° de ,pp̄o audit⁹. 3° de ,pp̄o odorat⁹. 4° de ,pp̄o sensibili gustus. 5° de ,pprio sensibili tact⁹. 2ª ibi [Nūc āt p̄ᵐ de.] 3ª ibi [De odore aūt.] 4ª ibi [Gustabile āt.] 5ª ibi [De tāgibili aūt.] ¶ Ad euidētiā aūt p̄me ptis notādū q oia visibilia q̄dāmō pticipāt nāᵐ lucis. nō est eni itelligibile q visus sit vnus sensus pticularis: ⁊ tn̄ ob̄m ei⁹ ,ppriū nō sit vni⁹ alicui⁹ nāe uł nō reducat ad aliquā vnā nāȝ diuisificabit itaqȝ ipm̄ visibile ,put diuisimode pticipat nāᵐ lucis: coloꝛ ḡ ⁊ lux aliq̄ mō vnā nāȝ dicūt. nā coloꝛ est q̄daȝ lux opaca ⁊ obūbrata: ⁊ sic̄ coloꝛ pōt dici q̄dā lux obūbrata: ita lux pōt dici qdā coloꝛ clarus ⁊ splēdidus. His visis dicē possumus q oia visibilia ad qnque modos reducunt h̄ȝ q qnque modis pōt aliqd cōparari ad nāᵐ lucis. nam aliquid comparat ad naturam lucis: quia potest in se recipe lucem ut corpus diaphanū qḋ est visibile nō p se: sed p exn̄eū coloreȝ ⁊ pp lucē quā recipit. 2° aliqd cōpat ad nāȝ lucis: qꝛ hēt in se h⁹ɔ nāȝ: sed hēt eā mō opacato ⁊ obumbrato: ⁊ sic sūt visibilia corpa colorata hn̄tia i se colorē q est q̄dā lux obūbrata. 3° aliqd cōpat ad nāȝ lucis: qꝛ hēt eā in se clare ⁊ lucide: ⁊ ista sunt in duplici gn̄e: qꝛ aliq̄ hn̄t hāc nāȝ magis clare ut corpa supcelestia que p antonomasiā pn̄t dici lucida. aliq̄ vō hn̄t eam minus clare ut ignis. Rursus est qnt⁹ modus cōpatiōnis: qꝛ aliq̄ cōparant ad nāȝ lucis: eo q hēant hāc nāᵐ aliqualr̄ medio mō iter opacū ⁊ clarū: ⁊ hoc mō cōparat ad nāᵐ lucis illud qḋ phs appellat visibile inoiatū: qꝛ nō pōt vno noīe noiari: ⁊ h⁹ɔ visibile est querc⁹ putrida: squame quorūdā pisciū: noctiluce: ⁊ cetera talia. in talib⁹ qdē: qꝛ est nā lucis mō medio iter opacū ⁊ claꝝ. rōne qua nā illa vgit ad opacuȝ resultat ibi coloꝛ rōne qua uergit ad claꝝ resultat ibi lux. ita q est ibi lux ⁊ coloꝛ ut in ,psequēdo appebit. Debem⁹ eni imagiari q q̄dā hn̄t colorē tm̄ ut pticipātia nāᵐ lucis mō opaco: que q̄dā hn̄t lucē tm̄ ut pticipātia h⁹ɔ nāȝ mō claro: sed q̄dā hn̄t utrūqȝ. vȝ colorē ⁊ lucē ut pticipātia nāȝ lucis mō medio uł q̄dāmō: mō utroqȝ. vȝ aliq̄lr̄ claro: ⁊ aliq̄lr̄ opaco. est uтiqȝ aliqd qḋ nec hēt colorē: nec lucē: h̄ȝ pōt itētiones hoꝝ recipe aliūde ut diaphanū. aliqd āt hēt colorē: sed nō lucē: ut corpus opacū. aliqd aūt h̄ȝ utrūqȝ ut visibile inoiatū. aliqd vō hēt lucē tm̄. ⁊ hoc dupl͡r qꝛ uel hēt hāc magis clare ut corpa supcelestia in qb⁹ per antonomasiā est lumē. aliqd vō hēt eā minus clare ut ignis. visibilia ḡ reducunt ad. v. vȝ ad colorē / ad diaphanū / ad lumē / ad visibile inoiatū / ⁊ ad igneȝ. s̄m hoc pn̄s caplm̄ pōt diuidi in ptes. v. qꝛ p̄° determinat de colore. 2° de diaphano. 3° de lūie. 4° de visibili inoiato. 5° de igne. 2ª ibi [Est igr̄ aliqd diaph.] 3ª ibi [Lumē aūt ē h⁹ɔ diaphāi.] 4ª ibi [Nō āt oia visibilia.] 5ª ibi [Ignis āt in utrisqȝ.] Rursus ad euidētiaȝ p̄° ptis ¶ Sciēdū q visibile innoiatū in quo est aliq̄ mō lux ⁊ coloꝛ plus accedit ad nāᵐ coloris q̄ȝ lucis: qꝛ natura lucis ibi exn̄s plus accedit ad modū opacū s̄m quē fit coloꝛ q̄ȝ ad modū clarū s̄m quē moduȝ gn̄at lux: ⁊ qꝛ visibile inoiatuȝ sic appropinquat ad nāᵐ colorati

ideo phs uolens determinare de colore: duo facit. qd p° separat τ distinguit h° visibile inoiatum a colore. 2° determinat de ipso colore ibi[Uisibile enim est color]Dicit g. qm gdē est visus supple pceptiuus. ppriu obti. hoc aūt. vz ppriū obm visus est visibile. alia aūt lra nō hēt: qm. sed cuius. τ tūc exponat q visibile est h cui° gdē visus est pceptiuus: τ sbdit q visibile āt est color gdē: τ ēt est aliud qd uere gdē est dicē q est visibile inoiatū aūt existit ens: qz nō pōt vno noie noiari: τ sbdit q maxime aūt erit hoc manifestū igredētib°. i. pcedētib°. nā ifra manifestū erit quō h° visibile inoiatum est aliud τ distinctū a colore. [Deinde cuz dicit.

¶ Uisibile eni est color: hoc āt est in eo qd fm se visibile: fm se aūt nō rōne: sed qm i seipso habet causam essendi visibile.

¶ Determinat de colore oñdens quō sit visibile. Circa qd duo facit: qz p° facit qd dcm est. 2° assignat cām dicti ibi[Ois eni color.]Dicit g q visibile eni ē color hic aūt est in eo q est fm se visibile: τ exponit quō accidēdū sit fm se. d. fm se aūt supple dico colorē eē visibilē nō rōne. i. nō diffōne: ul' nō rōne. i. nō q sit rō: q̄re oia alia videant: sed qm in seipso hēt cām eēndi visibile. ¶ Notādū aūt q colorē eē visibilē per se nō rōne: sed qm in se hēt cām q sit tale: dupl'r pōt exponi. pmo ut exponat rōne. i. diffōne: τ tūc est sensus q color est visibilis per se: nō in p° mō: sed in 2°. nā pmus modus dicēdi per se est qñ diffō ul' ps diffōnis pdicat de diffinito. scds modus est qñ ppria passio pdicat de sbo: τ qz in sbo est cā: q̄re isit ei ppria passio: eē g visibile nō est diffō coloris: nec cōpetit colori per se rōne. i. diffōne: qz nō ptinet ad pm modū: sed cōpetit ei per se: qz color hēt in se cām: q̄re sit tale: qz h ptinet ad 2m moduz. aliter aūt exponit sic. nā color nō est rō: q̄re videatur oia alia: sed magis aliqd aliō ut lumē est rō. q̄re videat color: erit g sensus q color nō est visibile per se rōne. i. q ipe sit rō q̄re oia alia videant. sed est h°: qz hēt in se cām q̄re sit tale: hec aūt expō multū vi ɔcordare cū lra sequēti: ubi pbat colorē eē visibilez per se nō rōne: qz nō vi sine lumine. videtur ergo esse intentio phi q color non sit ratio: quare oia alia videant: qz aliquid aliud ut lumen est ratio: quare videat ipse.

Dubitaret forte aliqs. utrum color sit visibilis per se. τ videt q non: qz per se τ per aliud opponunt: sed color est visibilis per aliud: ut per lumen. ergo τc. ¶ In cōtrarium est lra phi. Dicēdum q phs in 3° huius videt cōparare intellectum agentē τ lumen ad colores τ fantasmata: vult enim q sicut se hēt lumen ad colores: sic se hēt itellectus agēs ad fantasmata. Q; si h° silitudo esset uera per oia: forte nō esset via ad euadēdū: quō colores essent per se visibiles ut phs testat: qz lumen per intellectū agētis est necessariū in intelligēdo pp ipsa fantasmata: que non sunt intelligibilia in actu: sed in potētia: fm ergo hoc colores q̄ztū est de se nō eēnt actu visibiles: qd est contra mentē phi ut in ɔsequendo patebit. illa ergo silitudo intm̄ est uera: qz sicut fantasmata nō possunt imutare intellectū possibilē sine intellectu agēte: sic colores nō possunt imutare visum sine lumine: deficit tñ h° silitudo: qz irradiatio itellectus agētis reqrit pp ipsa fantasmata: que nō sunt actu itelligibilia: sed lumē nō directe reqrit: pp ipsos colores qui sunt actu τ de se visibiles: sed reqrit pp mediū: qd nō imutat a coloribus nisi sit actu illumiatū: τ hec est snia Cōmētatoris qui hanc qōnē ptractans ait: q lumē esse necessariū in vidēdo tripl'r pōt intelligi. aut qz lux dat colorib° formā τ habitū quo agunt in diaphanum: aut dat diaphano formā qua recipit motū a colorib°: aut utrūq;: τ subdit q si ɔsiderauerimus qd dicit Ar. in hoc cap° erit manifestū q lux nō est necessaria nisi fm q dat diaphano formā aliquā qua recipit motum a colore. requiritur itaq; lux nō pp obm siue pp colorē: sed pp mediū: siue ppter diaphanū. cām aūt quare nō requirit lux ppter ipm colorē assignat idem Cōmētator cum ait: q impossibile est dicē q lux sit illud qd largit colori habituz τ formā qua sit visibilis: qm si ita eēt cōparatio visionis ad colorem esset accitalis τ scda: non pma: esset enim mediāte illo habitu: debemus enim imaginari q color essential'r est quedā lux. nā lux est sba τ ypostasis coloris: τ inq̄ztū est color per se τ eēntial'r est quedā lux per se: τ eēntial'r est gd visibile: uerūtñ qz color nō pticipat lucē in excellētia τ in claritate: sed est quedā lux obumbrata: lz pp h° pticipationē de se sit gd visibile: nō pōt tñ imutare mediū nisi sit ualde dispositū: ideo requirit lumē nō ut largiat formā coloribus qua sint visibiles: sed ut disponat medium ut possit imutari a coloribus: quare si ɔsiderent ptacta: patet colores esse per se visibiles. qd v° arguebat colores nō esse per se visibiles: qz vident per aliud ut per lumē: solutū est per iam dicta: qz ut patet per Cōmētatorē: lumē nō requirit pp ipsos colores: sed pp mediū. posset aūt τ al'r solui argm: sed pp breuitatem sufficiat qd dictum est.

Ulterius forte dubitaret aliqs in quo modo dicēdi per se color sit per se visibilis τ videt q in pmo mō: qz ut dictum est color est per se visibilis: qz per se τ eēntial'r est quedā lux: sed que cōpetūt alicui essential'r cōpetūt ei in pmo mō dicēdi p se: ut diffinitio uel ps diffōnis que indicat eēntiā pdicat de diffinito. ¶ P. q color sit gd visibile fm phm cōpetit ei per se: qz hec est nā ipsius coloris: sed que cōpetūt alicui per se: qz illud sit nā eius spectat ad pmuz modū dicēdi per se. ergo τc. ¶ Dōm q hāc qōnē pertractat ēt Cōmētator asserēs colorē eē per se visibilez: sicut hō est per se risibilis. ait eni hāc ppōnē esse per se τ eēntialē fm q sbm est cā pdicati: nō fm q pdicatuz est cā sbi: sed cū pmus modus dicēdi per se sit qñ pdicatum ponit in diffōne sbi: τ est cā eius. scds v° sit qñ sbm ponit in diffōne pdicati: τ est cā ipsius: patet hāc ppōnem. vz colorē eē visibilē per se eē in scdo mō: nō in pmo. est eni scds modus qñ ppetas aliq̄ pdicat de sbo: τ qz imutare visuz ul' eē visibile est q̄dā ppetas coloris: ptinebit h ad 2m modū dicēdi p se: nō ad pm. cāz aūt h° assignat Cōmētor. nā in p° mō dicēdi p se ptum est pus sbo: in 2° v° eɔ. sbm pus est pto: h est g qd ipse ait. d. manifestū eē q visio est aliqd posteri° visibili: τ q est pportio visiōis ad colorē: nō sic rōnalis ad hoiez sed sic risibilis ad hoiez. est g in h vis rōnis h°: q color pcedit imutationē visus factā a colore: pus eni itelligo q sit color q̄z q videat ul' q̄z imutet visum: posse g imutare visuz τ eē visibile nō ptur de colore tanq̄z p° de posteriori: sed tanq̄z posteri° de pori: sed qz hoc nō pōt spectare ad pmū modū dicēdi per se: sz ad 2m: erit g in 2° mō nō in p°. Qd v° arguebat qd est visibile cōpetit colori essential'r: τ q est nā ipsi° coloris pdicatio est cālis. pro tāto eni uerū est qd dī: qz imutare visum causat ab eēntia τ a nā ipsi° coloris: sic ppetas aliqua cātur a pncipijs τ a nā ipsi° sbi. posse itaq; imutare visuz τ eē visibile seqt nām τ pnm ipsi° coloris sic posse ridere τ eē risibile: sequit nām τ pncipia ipsius hois.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū eē visibile cōpetat colori p se τ p°: uel per se tm̄. ¶ Dōm q hāc qōnē Cōmē. tāgit in ca° de sensibi lib° coib°. ubi dans dñiā iter sensibilia coia τ ppa ait sensibilia coia sentiri p se: sed nō p°. ppa v° p se τ p°. vñ τ in hoc ca° idē Cōmētor ait: colorē eē visibilē fm intētionē pmā. Ut ergo appareat ueritas quesiti Sciendū q illa tria dint p accñs p se τ p°. nā illa sūt p accñs que nec rōne gñis: nec spēi: nec fz q h° hñt i se cāz q̄re

sint talia: sed accidit ea sic esse ut musicum esse album. musicus enim vt musicus est: nec rõne gñis: nec rõne spẽi: nec ꝓm q̃ hꝰ hẽt in se cãm: q̃re insit et albedo: sed oino accidit albũ de musico p̄dicari: itaq̃ per accidẽs oino est oppositũ ei qđ est per se ꝛ p̄mo: sed p̄mo ꝛ per se nõ oino opponunt: sed se hñt sicut supius ꝛ iferius. nã qđ est p̄mo est per se: sed nõ ꝯuertit: esse enim per se est coius q̃ eẽ p̄mo. ¶ Aduertẽduz ergo est q̃ tã in p̄o mõ dicẽdi per se q̃z in scđo aliq̃ sunt ibi per se tm̃: aliq̃ per se ꝛ p̄mo. nã cuz aliq̃ ps diffõnis cõpetit diffinito rõne gñis cõpetit ei per se: sed non p̄mo. si tñ cõpetit ei rõne spẽi: ꝛ ꝓm q̃ hꝰ p̄dicabit de eo per se ꝛ p̄o. hoiez enim eẽ rõnabilẽ ꝛ eẽ sensibilẽ utraq̃z est in p̄o mõ dicẽdi per se: sed q̃r rõnabile p̄dicat de hoie rõne ꝓpe spẽi: ꝛ ꝓz q̃ hꝰ nõ est rõnalis per se ꝛ p̄o: sed q̃r esse sensibile nõ cõpetit hoi: in eo q̃ hõ ꝛ rõne ꝓprie spẽi: sed in eo q̃ aial ꝛ rõne gñis hõ est sensibilis per se: sed nõ p̄o: ꝛ sicut in p̄o mõ dicẽdi per se ubi diffõ uel ps diffõnis p̄dicat de diffinito inuenimus aliq̃ per se tm̃: aliq̃ vo per se ꝛ p̄o. sic in scđo mõ ubi ꝓprietas p̄dicat de sbo: huc ordinẽ inuenire poterimus. nam aliq̃ ꝓprietas cõpetit sbo rõne gñis. aliq̃ vo cõpetit ei ꝓm q̃ hꝰ ꝛ rõne ꝓpe spẽi. nã hõ est palpabilis ꝛ risibilis: sed est palpabiliz in eo q̃ corpus: ꝛ rõne gñis. ꝛ est risibilis in eo q̃ hõ ꝛ rõne ꝓpe spẽi: q̃re eẽ palpabile cõpetit ei per se: sed nõ p̄o. esse vo risibile per se ꝛ p̄o. color itaq̃z q̃r ꝓm q̃ hꝰ est quedã lux: ꝛ hẽt imutare visuz est visibilis per se ꝛ p̄o. nã ut dicebat in lectiõe p̄cedẽti: visus imutat a sensibilibꝰ coibꝰ rõne gñis: ꝛ in eo q̃ est qdã sensus: sed a sensibilibꝰ ꝓprijs imutat rõne ꝓpe spẽi: ꝛ ꝓm q̃ hꝰ. iõ ut dicebat sẽsibilia coia sentiũt p se: s; nõ p̄o. colores vo ꝛ alia sẽsibilia ꝓpa sẽtiũt p se ꝛ p̄o: ꝛ h̄ de q̃sito sufficiãt.

Alterius forte dubitaret aliq̃s. utrũz color sit rõ: q̃re oia alia videant. ꝛ videtur q̃ sic: q̃r pħs p̄o posteꝛ sic diffinit eẽ p̄mo dicẽs. p̄mũ est cui alteri per ip̄m nõ ipsi per alterũ: q̃re si eẽ visibile cõpetit colori p̄mo oia alia videbunt per colorem: color vo nõ videbit per aliq̃d aliud. ¶ In q̃rũ est pħs ꝛ veritas. nã color videt per lumẽ: nõ aũt ecõuerso. ¶ Dicẽdũ q̃ ut patet per hita. opz oia ꝓpria visibilia p̄ticipare aliq̃ mõ vnã nãm: ꝛ illa est nã lucis: quicq̃d ergo ꝓm q̃ hꝰ p̄ticipat nãm lucis est visibile per se ꝛ p̄mo. qđ vo nõ de sui natura: nec ꝓm q̃ hꝰ est essentialr aliq̃ lux per se ꝛ p̄mo visibile eẽ nõ põt. colores itaq̃z per se ꝛ p̄mo sunt visibiles: q̃r essentialr ꝛ ꝓm q̃ hꝰ quedaz lux sunt. ¶ Aduertẽdũ tñ q̃ natura lucis per quã sũt aliqua visibilia per se ꝛ p̄mo. nõ equalr p̄ticipat ab oi visibili: sed ꝑfecte ꝛ clare p̄ticipat a lucido: impfecte vo ꝛ p moduz opacũ ꝛ obumbratũ p̄ticipat a colore. lux ergo est visibilis per se ꝛ p̄mo: ꝛ per oẽm modũ: q̃r participat illã nãz ꝑfecte. color vo est visibilis per se ꝛ p̄mo: nõ per oẽm modũ: q̃r nãm illã p̄ticipat incõplete. Luz ergo querit utrum color sit rõ quare videãtur oia alia: q̃r hꝰ questio ꝓpter lucẽ videbat esse iducta: dicẽ possumus q̃ q̃r tam lux q̃z color sunt visibilia per se ꝛ p̄mo: nec color largit formã luci ut videat: nec lux colori: sed tam in luce q̃z in colore repit natura aliqua per quaz q̃dlibet istoꝝ est visibile per se ꝛ p̄mo: lux tñ excellit colorẽ: q̃r cuz lux p̄ticipet illã nãm cõplete ut imutet visuz: nec indiget colore rõne sui: nec rõne medij: sed sufficiẽs est rõne sui tam mediũ q̃z organũ imutare: color vo eo q̃ nãm illã p̄ticipet incõplete: l; non indigeat luce rõne sui: indiget tñ ea rõne medij. possũt itaq̃z hec duo simul esse q̃ color sit p̄o ꝛ per se visibilis ꝛ tñ indigeat luce: nõ ꝓpter se: sed ꝓpter mediũ. ꝓpter qđ patet q̃ si questio ĩducta introducit ꝓpter lucez: ꝛ ꝓpter colorẽ in se: neutrũ neutro indiget. si vo inducat ꝓpter mediũ color indiget luce: nõ ecõuerso. simplr ergo loquẽdo magis color indiget luce q̃z lux colore. Ex his itaq̃z manifeste patere põt: hec q̃tuor se habere ꝓm quẽdã ordinẽ ad visum. videl; sensibilia per accñs: sensibilia coia: colorẽ ꝛ lucez. nã a sensibilibus per accidẽs visus nõ imutat nec rõne sui gñis: nec rõne ꝓprie spẽi. a sensibilibꝰ vo coibꝰ imutat rõne generis sui: nõ rõne ꝓprie spẽi: a colore qdẽ imutat rõne ꝓprie spẽi. sed nõ per oẽm modũ: cum idigeat luce ad talem imutationẽ: sed a luce imutat quodãmõ per se: ꝛ p̄mo per oẽm modũ. ¶ Ex his aũt circa colorez duo sunt diligẽter notãda. p̄o q̃r color est imutatiuus visus per se nõ in p̄mo mõ sed in scđo. Rursus color nullo mõ est ratio: q̃re videat lux: lux autẽ est aliquo mõ rõ: quare videat color: ꝛ si nõ rõne ipsius coloris saltẽ rõne medij. duplr igit ut in p̄cedẽtibꝰ tãgebat põt exponi lr̃a illa. colorẽ eẽ visibilẽ per se. non rõne: sed q̃r hẽt in se cãm eẽndi visibile p̄mo: ut per hoc ostẽdat q̃ est visibilis per se in scđo mõ: ubi in sbo est causa p̄dicati: nõ aũt in p̄mo: ubi rõ. i. diffinitio p̄dicat de diffinito scđo. hoc põt intelligi ut dicat colorẽ eẽ visibilẽ nõ rõne. i. nõ q̃ ipe sit rõ: q̃re oia alia videant ut q̃ sit ratio quare videat lux: sed magis ecõuerso lux est rõ quare videat color: ꝛ si nõ rõne eius: tñ rõne medij: ut supra tetigimus. hoc ergo mõ nõ est color per se visibilis rõne: sed erit per se visibilis: q̃r habet in se cãm: ut q̃r p̄ticipat in se nãz lucis per quã per se visibilis dici debet. Qđ vo obijciebat q̃ illud quod est p̄mo: est alteri per ipsum nõ ipsi per alterum. patet q̃ colori rõne sui non cõpetit esse visibile per alterum: ut per lucẽ: sed hoc est ratione medij. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Ois eñi color mouẽs est eiꝰ qđ ꝓm actũ diaphani: ꝛ hec est ipsiꝰ nã. Vñ qdẽ nõ est visibile sine lumine: sed ois cuiuslibet color in lumine visibilis. Propter qđ de lumine primo dicendum est.

¶ Assignat cãm dicti. põt aũt hec ps duplr induci ꝓz q̃ pars p̄cedẽs duplr exponebat. nã si itelligat colorem nõ eẽ visibilẽ rõne q̃ ipe sit rõ: quare oia alia videant. plana est sensitiua huiꝰ tex. ut dicat colorẽ nõ esse visibilem sic q̃ oia alia videant per ip̄m cum ip̄m videat per aliud aliq̃d ut per lumen. q̃ aũt sic sit patet: q̃r ois color est mouens eius diaphanũ qđ est ꝓm actuz. i. qđ est actu illuminatũ: ꝛ hoc est ipsius natura. vñ qdez color nõ est q̃d visibile sine lumine: sed ois cuiuslibet color est visibilis in lumine. i. diaphano illuminato: ex q̃ i. ꝓpter qđ de lumine. i. de diapha. illuminato dicẽdũ est p̄mũ. ¶ Notandũ aũt hanc lr̃am posse aliter introduci ꝓm q̃ lr̃a p̄cedẽs põt aliter exponi. nã si intelligimus colorẽ nõ esse visibilẽ per se rõne. i. diffõne: sed q̃r habet in se cãm: uel q̃ idem est nõ sit per se visibilis in p̄mo mõ: sed in scđo. ꝯtinuabit sic hec lr̃a ad p̄cedẽs. bñ dico q̃ color est per se visibilis in scđo mõ. nam color ideo videt q̃r mouet visum in lumine: q̃r cuz color hẽat in se cãm quare sic moueat visum: color nõ est per se visibilis in p̄mo mõ ubi diffinitio uel pars diffõnis p̄dicant de diffinito: sed est per se visibilis in secundo mõ ubi denotat causa p̄dicati: ꝛ ubi ꝓprietas de subo p̄dicat. ¶ Notandũ aũt q̃ mouere diaphanũ illuminatum dicit esse natura coloris: q̃r hoc cõpetit colori per nãm suã nõ per aliquaz aliã formã additã. ¶ Notandũ etiã q̃ per hoc q̃ hoc est natura coloris sic mouere diaphanũ in actu: differt color qđ est visibile ꝓprium a magnitudine: ꝛ ab alijs visibilibꝰ coibus. nã magnitudo nisi addat ei aliqua alia forma ut nisi sit colorata uel lucida nõ põt de natura sua mouere mediũ ul organũ. color tñ absq̃z additione alterius forme põt: q̃ si requirit illi lux hoc nõ est ꝓpter colorẽ: sed ꝓpter medium: ut supra sufficienter ostendimus.

Dubitaret forte aliqs: qr vi phs sibiipsi eē ꝯrꝰ. ait eni pus eē determinadū de luie: ⁊ tñ pus deterlat de diaphano. ℂ Dōm qꝫ ut patuit exponēdus est pñs tex. h. s. dōm est de luie sic. i. de diaphāo illuiato. vñ lra ꝯli ubi nos hēmus de luie pᵒ dōm est. hēt iō dōm est de luce gd sit. ⁊ h erit in dicēdo de diaphāo gd sit: q̄re cū diaphanū illuiatū dicat duo vꝫ diaphanū ⁊ lumē: pus dōꝫ est de diaphano illuiato t. de diaphano ⁊ luie q̄ꝫ de visibili inoiato. ⁊ sic de aliis lra dicet. hūc eni ordinē tenebit: qr pus deterlabit de diaphano: postea de lumine: postea de visibili innominato: ⁊ sic de aliis. ⌈ Deinde cum dicit.

t.68 ℂ **Est igi aliqd diaphanū. ℂ Diaphanuz āt dico: qđ ē qdē visibile: nō āt ꝑꝫ se visibile: ut sit simplr ē dicē: ꝟ pp exneū colorez: hꝰ aūt aer: ⁊ aq̄: ⁊ multa solidoꝝ: nō enīꝫ ꝑm qꝫ aqua neqꝫ ꝑm qꝫ aer diaphanū est: sed qm̄ est natura eadem in his utrisqꝫ: ⁊ in perpetuo superius corpore.**

ℂ Determiat de diaphano dicēs qꝫ ē igit aliqd diaphanū ⁊ exponit qd appellat diaphanū dicēs. diaphanuz aūt dico qđ est qd visibile: nō aūt ꝑm se ut est simplr dicē est qd visibile: sed h est ꝑ accñs: ut dicit ꝯmᵒ. est enīꝫ hoc nō pp colorē nālr exñtē in eo: ꝟꝫ pp colorē exneuꝫ. ⁊ addit qꝫ hoi corpꝰ diaphanuꝫ est aer ⁊ aq̄ ⁊ multa de nūo solidoꝝ corpoꝝ ut christallus ⁊ qdā alii lapides p̄ciosi. ⁊ s̄bdit qꝫ. nō eni ꝑm qꝫ aq̄ neqꝫ ꝑm qꝫ aer est qd diaphanū: sed qm̄ est eadē nā cois in his utrisqꝫ. i. in aere ⁊ aq̄ ⁊ in ꝑpetuo supiꝰ corpe. ℂ Nōn̄ aūt qꝫ lumē est q̄si color diapha. diapha. ꝗ cū sit qd visibile mediāte luie: ⁊ cū nō hēat lumē a se pꝫ ipm nō eē visibile per se: sed pp colorē exneuꝫ. i. pp lumē aliunde acceptum. ℂ Notādū ēt qꝫ quotiēscūqꝫ aliq̄ passio est cois pluribꝰ corpibꝰ: opꝫ dare aliquā cōem nām ꝑ quā isit oibꝰ illis. diapha. ꝗ qr est passio cois aeri ⁊ aque ⁊ corpori supceleſti opꝫ hāc ꝑpetatē ꝯuenire oibꝰ eis ꝑ aliquam nām cōem que inēt aeri ⁊ aque ⁊ ēt corpi ꝑpetuo qđ est supius. i. corpori celesti. ⌈ Deinde cum dicit.

t.69 ℂ **Lumē aūt est hꝰ actꝰ diaphani: ꝑꝫ qꝫ diaphanū. potētia aūt in q̄ hic est: ⁊ tenebra. lumē aūt ut color est diaphani: ꝑm qꝫ actu diaphanū ab igne aut hꝰ ut qꝫ sursuꝫ corpus. Eteni huic aliqd inest vnū ⁊ idem.**

ℂ Deterlat de luie. Circa qđ duo facit: qr pᵒ determiat de luie. 2ᵒ remouet q̄sdā falsas opiones circa ipsuꝫ ibi ⌊ Q. qdē igit dia. ⌋ Dic̄ ꝗ qꝫ lumē āt ē sup. actꝰ hoi diapha. ⁊ s̄bdit qꝫ ꝑm qꝫ est diaph. potētia sup. est ad lumē sed de se est illud in q̄ est tenebra. addit aūt qꝫ lumē est ut color diapha. ꝑm qꝫ est actu diapha. ab igne aūt hoi: ⁊ qđ est sursū corpꝰ diapha. ut est hoi in actu ab igne uł a corpe qđ est sursū uł ab alio aliq̄ corpe. ⁊ s̄bdit: qꝫ et eni huic. s. corpi qđ est sursū iest aliqd vnū ⁊ idē. i. aliq̄ vna ⁊ eadē nā supple cū igne ⁊ aliis corpibꝰ lumiosis. ℂ Notādū aūt qꝫ corpꝰ diapha. de se est illđ in q̄ est tenebra: ipm aūt est in potētia ad lumē: ⁊ lumē est actꝰ ⁊ ꝑfectio eiꝰ. ℂ Notāduꝫ ēt qꝫ sicē corpa opaca hñt ꝑspicuitatē in extremo: ⁊ hoc est color coꝝ: qr color est perspicuitas extrema in corpe opaco siue in corpe termiato sic diapha. hñt ꝑspicuitatē in ꝑfundo. ⁊ hoi ꝑspicuitatē videmꝰ ꝑ lumē: qr lumen se hēt in ꝑfundo corpis diapha. ꝑm qꝫ se hēt color in extremo corpis termiati itaqꝫ hñ dcm̄ est qꝫ lumē ē q̄si qdā color diaph. ℂ Notādū ēt qꝫ sicut diapha. est qdā passio cois aeri ⁊ aque ⁊ corpi supceleſti: ita lumiositas est qdā passio cois corpori supceleſti ⁊ igni: q̄re sicē diaphaneitas non inerat aque ut aq̄: nec aeri ut aer: sed ierat his ꝑut coicabant cū supceleſti corpe: sic lumiositas nō est in igne ꝑm qꝫ hoi: sed ꝑut hēt aliqd cōe cum corpe supceleſti. iō ait qꝫ huic. s. corpi celesti iest aliqd vnū ⁊ idē. i. aliq̄ vna ⁊ eadē cois nā cū igne: ꝑ quā qdē iest eis vna cois passio uł luiositas. ℂ Notādū ēt corpa supceleſtia q̄ꝫtuꝫ ad aliquā sui ptē eē diapha. q̄ꝫtū ad aliquā eē lucida. naꝫ orbes ipsi sūt diapha. stella vo que est spissior ps sui orbis est lucida: ⁊ qr hic iferiꝰ repiunt aliq̄ corpa diaph. aliq̄ vo lucida opꝫ celū coicare cū his iferioribꝰ ꝑ aliquam vnā cōem nām ꝑ quā isit eis diapha. ⁊ ꝑ aliquaꝫ nām cōem ꝑ quā isit ei luiositas. ℂ Notāduꝫ ēt qꝫ nihil est cōe vniuocū celo ⁊ istis iferioribꝰ: imo tāta diīa est celi ad terrā ⁊ uł supceleſtis corpis ad h iferiora qꝫ ea q̄ vñr coia utrisqꝫ tātā analogiā hñt qꝫ q̄si ad equocationē vgūt. iō ait Cōmē. i de s̄ba orbis. qꝫ qcqd est h ⁊ ibi est q̄si equoce: qđ nō est itellēndū de equocatiōe uera ut qꝫ luiositas h ⁊ ibi uł diaph. h ⁊ ibi sint oino equoce ꝟꝫ pp maximā diīā ⁊ analogiā dicta est equocatio. cuꝫ ꝗ dr eē aliquā vnā nāꝫ i supceleſtibꝰ ⁊ iferioribꝰ nō est itellēndū de vnitate vniuocatōis: ꝟꝫ cuiusdā analogie nā luiositas ⁊ quecūqꝫ alia cois passio excellētiꝰ ⁊ per pus repit i celo: posteriꝰ āt i his iferioribꝰ. ⌈ Deiñ. c. d.

ℂ **Quid qdē igit diaphanū: ⁊ qd lumen dictum est: qr neqꝫ ignis est: neqꝫ oino corpus: neqꝫ defluxus corpis nullius. eēt eni utiqꝫ aliqđ corpus: ⁊ sic si ignis aut hꝰ alicuius presentia in diaphano.**

ℂ Remouet q̄sdā falsas opi. circa ipꝫ lumē ⁊ ēt circa ipꝫ diaph. Circa qđ duo facit: qr pᵒ remouet falsas opi. circa lumē. 2ᵒ remouet hoi opi. falsas circa diaph. ibi ⌊ est āt coloris susceptiñ. ⌋ Circa pm̄ duo facit: qr pᵒ proponit qđ itēdit. 2ᵒ ꝑbat qđ dixerat ibi ⌊ neqꝫ eni poīe. ⌋ ꝑponit eni pᵒ falsas opi. circa lumē q̄ fuerūt due. q̄ꝝ vna erat qꝫ lumē erat corpꝰ. fuit eni aliqñ famosū tres esse spēs ignis: ignis carbo: ignis flāma: ⁊ ignis lux. q̄re si lux eēt spēs ignis cū ignis sit corpꝰ eēt ēt ⁊ lux corpꝰ. s̄cđs fuit error circa lucē ipsiꝰ Democ. q ut dr in pᵒ de ḡnatiōe oia uoluit saluare ꝑ athomos: pp qđ uoluit lumē eē q̄sdā athomos ⁊ q̄dā ꝑua corꝰ decisa ⁊ defluētia a corꝰ luioso. h est ꝗ qđ phs ait. qꝫ qd qdē igr ē diaph. ⁊ qd lumē dcm̄ est: qr ut pōt patē ꝑ hita lumen neqꝫ est ignis neqꝫ oīo corꝰ neqꝫ defluxꝰ alicꝰ corpis: qr si eēt defluxꝰ corꝰ eēt ⁊ sic corꝰ aliqđ: ꝟꝫ ⁊ lumē ꝑm huc modū ponēdi eēt pñtia ignis aut hoi alicꝰ corꝰ i dia. ⌈ D. c. d.

ℂ **Neqꝫ eni poīe duo corpa in eodeꝫ esse.**

ℂ Probat qđ dixerat. Circa qđ duo fac: qr pᵒ oñdit qꝫ lumē nō ē corꝰ. 2ᵒ nō ē dfluxꝰ corpis ibi ⌊ Et nō recte. ⌋ Circa pm̄ duo fac: qr pᵒ fac qđ dcm̄ ē. 2ᵒ q̄ddā qd supposuerat ꝑbat ibi ⌊ vr āt lumē ⌋ itēdit āt talē rōnē. si lumē eēt corpꝰ eēnt duo corpa i eodē loco. vꝫ lux ⁊ aer cū sił sit lux cū aē: ꝟꝫ h est ipoīe. ꝗ ⁊c̄. de hac āt rōne nō ponit nisi me. d. qꝫ neqꝫ eni est poīe duo corpa eē i eodē loco qđ oporteret ponē si lux eēt corpꝰ. ⌈ Deide cū dicit.

ℂ **Videt aūt lumē ꝯriū eē tenebre: est autē tenebra ꝑuatio huiꝰ habitu ex diaphano: q̄re palā qꝫ huius p̄sentia lumen est.** t.70

ℂ Probat qđ supposuerat. vꝫ qꝫ si lux eēt corꝰ duo corꝰ eēnt i eodē loco. d. qꝫ vr lum̄ ꝯriū eē tenebre. tenebꝰ āt ē ꝑuaꝰ hoi hitꝰ. i. ꝑuaꝰ hꝰ luis ex diaph. q̄re palā ē qꝫ lum̄ est pñtia hꝰ. i. pñtia lucis i diaph. ℂ Nōn̄ āt qꝫ si tenebra ꝑuat lum̄ a diaph. cū ñ ꝑuet aliqd ab aliq̄ nisi qđ ē pñs illi: cū diaph. est illuiatū: lux est pñs ipi diapha. ⁊ est sił cū illo: q̄re si lux est corpꝰ: erūt corpa duo in eodē loco. erit eni pñtia lucis ⁊ ꝑ ꝯñs pñtia cuiusdā corpis in diaph. qđ est ipoīe. Esset āt h dubitādū: utꝝ lux eēt

corp⁹:ſʒ de h̄ in ſequēti lectiōe dicet. ⌈Deīde cū dic̄.

¶ Et nō recte Empedocles: neqʒ ſi aliqs ali⁹ ſic dic̄ ꝙ feraꝶ lumē ⁊ extēdat i medio terre: ⁊ ꝯtinētis: nos āt lateat. Hoc eni eſt ⁊ ex̄ eā q̄ i rōne ꝟitatē: ⁊ ex̄ ea q̄ vidētur. Jn puo eni ſpatio laterēt nos. Ab oriente āt in occidēs latere: magna qdē eſt q̄ſtio.

¶ Jmprobat aliū errorē. vʒ ꝙ lux nō eſt deflux⁹ corpis. ¶ Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū ꝙ ponētes lucē eē defluxū corpis ponūt lucē mltiplicari i tpe: q2 mot⁹ ⁊ deflux⁹ corpis nō pōt eē in īſtāti. a deſtructiōe ḡ ꝯñtis: cuʒ lux nō mltiplicet i tpe: nō pōt eē ꝙ ſit dflux⁹ corpis. de hac aūt rōne nō ponit niſi mediū. vʒ ꝙ lux nō mltiplicat in tpe: ſʒ in īſtāti. iō ait ꝙ nō recte dixit emp̄. ponēs lucē mltiplicari i tpe: neqʒ ēt recte ait ſi aliqs ali⁹ ſic dixit ꝙ lumē feraꝶ ⁊ extēdat ſic fert ⁊ extēdit corpus: ita ꝙ lux ſit qdā mot⁹ corpis i ſpatio medio terre ⁊ ꝯtinētis .i. terre ⁊ celi: ⁊ h̄ in tpe: q2 ſp deflux⁹ mot⁹ eſt i tpe: nos aūt lateat ꝙ ſic mltiplicet i tpe: ⁊ ſbdit ꝙ h̄ eni ponere eſt ex̄ eā ꝟitatē q̄ rōne cōprehēdi pōt: ⁊ ex̄ ea q̄ vīr ad ſenſū. nā i puo ſpatio latet nos. ab oriēte aūt in occñs latē nos eſt qdē mltū magna qd̄ ⁊ difficilis ⁊ ēt ē ipo[le] ponē. ¶ Nōn[m] āt ꝙ ponētes lucē eē defluxuʒ corpis ponūt duo cor⁹ eē i eodē loco: q2 h̄ poſito illō cor⁹ cui⁹ lux eſt deflux⁹ eſt ſil̄ cū diaph. ēt h̄ ponētes ponūt luceʒ mltiplicari i tpe: q2 mot⁹ ⁊ deflux⁹ corpis in īſtāti eē nō pōt. ¶ Nōn[m] ēt aliq̄ mltiplicari i tpe q̄ cū ſiāt in puo ſpatio vīr fieri in īſtāti ut ſon⁹ q mltiplicat in tpe ſi ſit ꝓpinquus ſtati cū ſit vī ꝙ audiaꝶ: in magno tñ ſpatio ſenſibilr̄ appet qd̄ mltiplicat i tpe: ut ſiqs a remotis ꝑcutiat arborē ꝑus videbit ꝑcuſſio 2ª q̄ʒ audiat ꝑcuſſio ꝑª: q̄re ſi lux mltiplicaret in tpe puo ſpatio poſſet nos latē: ſed in tāto ſpatio q̄ztū eſt a celo ad terrā ab oriente ad occñs nos latē eēt īpoſſibile. ⌈Deinde cū dicit.

C.7. ¶ Eſt āt coloris ſuſceptiuū qd̄ ſine color ē ē: ſoni āt abſonū: ſine colore āt diaphanū īuiſibile āt qd̄ vix videꝶ: ut qd̄ tenebroſū ē hi⁹ āt diaphanū qdē eſt: nō cū ſit actu diaphanū: ſed cū potētia. Eadē eniʒ nā q̄ñqʒ qdē tenebra: q̄ñqʒ aūt lumen eſt.

¶ Remouet quēdā errore po[les] circa diaphanuʒ. poſſet eni qs credē ꝙ diaph. de ſe eēt qd coloratū ul̄ qd lucidū q2 neutꝛ uerꝛ eſt. nā diaph. neutꝛ hoꝝ hēt a ſe: ſʒ h̄ recipit aliūde. iō ait ꝙ ē coloris ſuſceptiū qd̄ ſine colore eſt. ſoni aūt qd̄ ē abſonū. i. ſine ſono: ⁊ ſubdit ꝙ ſine colore ē āt ipʒ diaph. ⁊ ē īuiſibile. īuiſibile dico diaph. q2 eſt id qd̄ vix vī ut vix vī qd̄ ē tenebroſuʒ. ⁊ addit ꝙ diaph. qdē ē h̄[91]. i. eſt qd tenebroſū: ſʒ nō cū ſit actu diapha. ſʒ cū eſt po[a]. nā eadē qdē nā diaph. q̄ñqʒ ē tenebra ut cū eſt ꝑuata luce: q̄ñqʒ āt eſt lumē: ut cū eſt luci ꝯiūcta. ¶ Nōn[m] āt ꝙ ſic mā eoiꝑo de ſe dī eē iformis: q2 aliq̄ñ eſt ꝯiūcta foꝛe: ⁊ aliq̄ñ eſt ꝑuata foꝛe: ſic aer ipſe de ſe dʒ dici tenebroſus: q2 eadē nā aeris aliq̄ñ luci cōiūgiꝶ aliq̄ñ luce ꝑuaꝶ. ¶ Nōn[m] ēt ꝙ qcqd viſu ꝑcipiꝶ eſt aliq mō quid viſibile: ⁊ qcqd auditu cogſciꝶ ē aliq mō qd audibile: ⁊ q2 ꝑ nullū aliū ſenſū cogſcim⁹ ſilētium eē niſi ꝑ auditū: oʒ ſilētiū ad auditū reduci: ⁊ ſic ſilētiū reduciꝶ ad auditū: ſic ⁊ tenebroſū reduciꝶ ad viſū eſt ḡ tenebroſū aliq mō qd viſibile nō ꝑ ſe: ſʒ ꝑ lucē. nā ſic ꝑ ſonū iudicam⁹ de ſilētio ut nō audiēdo ſonū dicimus nos audire ſilētiū: ſic ꝑ lumē iudicam⁹ de tenebra ut nō vidēdo lumē dicim⁹ nos vidē tenebrā. ¶ Nōn[m] ēt ꝙ diaph. dī eē īuiſibile ⁊ dī videri ut tenebroſū. ⁊ ēt dī vix viſibile. īuiſibile eſt de ſe. vix viſibile eſt: q2 vī ꝑ aliō: ul̄ dī eē vix viſibile: q2 aliq̄ mō reduciꝶ ad nām lucis: vī aūt ut tenebroſum: q2 de ſe caret luce.

C.7. Nōn oia āt viſibilia ſūt in luīe: ſʒ ſolū vniuſcuiuſqʒ ꝓpu⁹ color. Quedā eni in luīe qdē nō vīr: i tenebra aūt faciūt ſenſuʒ: ut q̄ ignea vīr ⁊ lucētia.

¶ Poſtq̄ʒ pħs deteriauit de colore ⁊ diapha. ⁊ de luīe. in pte iſta ut dicebaꝶ determiat de viſibili inoiato. Circa qd̄ tria fac̄. q2 ꝑº deteriat de h̄[91] viſibili. 2º ait tale viſibile inoiatum eē. 3º q̄ddā qd̄ ſuppoſuerat ꝓbat. 2ª ibi ⌊Nō aūt noiata ſūt. ⌋3ª ibi⌊ Nūc āt i tm̄. ⌋Dic̄ ḡ ꝙ nō oia aūt viſibilia ſūt i lumīe: ſʒ ſolū vniuſcuiuſqʒ ꝓpri⁹ color. q̄dā eni in luīe qdē nō vīr. in tenebra aūt faciūt ſenſū. i. ſentiunꝶ ⁊ vīr: ut illa q̄ vīr ignea ⁊ lucentia: cuiuſmodi ſūt q̄rc⁹ putrida noctiluce ⁊ cetera h̄[91]. ¶ Nōn[m] āt ꝙ noctiluce q̄rcus putrida ⁊ cetera talia ſūt aliomō viſibilia q̄ʒ lucida ⁊ colorata ⁊ ēt q̄ʒ diaph. q2 diaph. ut ſ. tetigim⁹: de ſe nec hñt lucē nec coloreʒ. lucida ꝟo hñt lucē: ſʒ nō colorē. colorata qdeʒ alia ab iſtis hñt colorē: ſʒ nō lucē: ſʒ h̄ hñt lucē ⁊ colorē ⁊ vīr in luīe ⁊ i tenebra. i tenebra vīr ſb̄ luce ⁊ appent lucida. i luīe ꝟo vīr ſb̄ colore ⁊ apparēt colorata. ⌈D. c. d.

¶ Nō aūt noiata ſunt vno noīe: ut querc⁹ putride: cornu: capita piſciuʒ ⁊ ſquame: ⁊ oculi. Sed nulli eoꝝ videꝶ ꝓpu⁹ color: ꝑꝑ quā aūt cām hec videntur alia ratio.

¶ Ait talia eē inoiata vno noīe. d. nō āt noiata ſūt talia vno noīe: talia eni ſūt q̄rc⁹ putride: cornu: q̄rūdā aialiuʒ capita: ⁊ ſq̄me q̄rūdā piſciū: ⁊ ocl̄i q̄rūdā aialiū: ut ocl̄i cati: ſiue ocl̄i muſcipule q i tenebris vīr ſcītillare ⁊ lucē: ⁊ ſbdit ꝙ nl̄i aliaꝝ vī ꝓpri⁹ color ſup. cū ſint i tenebris: ⁊ cū vīr lucētia: ſʒ ꝑꝑ quā cāʒ h̄ ſic vīr: ut q2 in tenebris nō vīr ſb̄ ꝓꝑo colore: ⁊ in luīe nō vīr ſub ꝓpria luce. alia rō eſt. i. nō eſt pñtis ſpeculationis.

Dubitaret forte aliqs: q̄re h̄ viſibilia inoiata in tenebris nō vīr ſb̄ ꝓꝑo colore ⁊ i luīe nō vīr ſb̄ ꝓꝑa luce. ¶ Dōʒ ꝙ deteriare de gñatiōe viſibiliū ut q̄lr̄ gñaꝶ lux ⁊ color nō eſt pñtis ſpeculatiōis: ſʒ magis ptinē vī ad libꝛū de ſenſu ⁊ ſenſato. iō in l̄ra dī ꝙ h̄ ondē eſt alia rō. in h̄ eni libro ondiꝶ de ſenſibilib⁹ ut hñt imutare ſenſū: ſʒ q̄lr̄ hēant gñari ⁊ fieri ipe q̄litates ſenſibiles: aliā ſpeculationē expoſcit: at tñ ⁊ ſi h̄ cure ſit alicui ſcire ꝑ ſupi⁹ hita oſtēdiꝶ q̄dāmō ꝟitas q̄ſiti. dicebaꝶ eni ſup̄ aliq̄ ꝑticipare nāʒ lucis mō vmbroſo ⁊ opaco ⁊ illa ſūt colorata tm̄: q2 color nō ē niſi q̄dā lux obūbrata: aliq̄ ꝟo ꝑticipāt nāʒ illā mō claro: ⁊ illa ſūt lucida. aliq̄ ꝟo ꝑticipāt h̄[91] nām mō aliq̄lr̄ claro ⁊ mō aliq̄lr̄ opaco: ꝑꝑ qd̄ in eis eſt uterqʒ. vʒ lux ⁊ color. ueniētib⁹ eni elēis ad cōpōnē ut coiter ponit: ꝯtigit in cōpōne aliq̄ꝝ corpoꝝ diapha. aeris ⁊ lucidū ignis nō ꝑfecte obūbrari ꝑ opacū: q̄re i talib⁹ eſt color ꝑꝑ opacū terre aliq̄lr̄ obūbrās diaph. aeris ⁊ luciduʒ ignis: ⁊ ē ibi aliq̄lr̄ lux: q2 h̄[91] diaph. ⁊ lucidū ut tactū ē nō ꝑfecte obūbrant ꝑ opacū illō. lux ḡ iſta: q2 debilis eſt nō appet i luīe: ſʒ i tenebra. accit eni h̄ eis ut ꝯ[cor] ait. qd̄ accit i lucib⁹ puis q̄ nō apparēt i luce forti: ſʒ in obſcuro. color ꝟo taliū nō vī i tenebris: q2 illa lux debilis nō pt rducē me[m] ꝑfcē ad actū: ut poſſit videri eoꝝ color ſʒ i luce appet eoꝝ color: ſic i tenebra appebat eoꝝ lux.

Alterius forte dubitaret aliqs: q̄re talia non ſūt vno noīe noiati. ¶ Dōm ꝙ viſibile pōt ꝯſiderari q̄ztū ad illud qd̄ eſt ibi formale. ⁊ ſic lux ⁊ color ſūt ea in qb⁹ formalr̄ eſt nā illa que eſt motiua viſus. 2º pōt ꝯſiderari viſibile q̄ztū ad illud qd̄ eſt ibi māle. ⁊ ſic ipe res ſunt viſibiles: q2 ꝑticipant nām coloris ul̄ lucis: neutro āt mō h̄ viſibilia ſūt noiabilia vno noīe: q2 h̄[91] viſibilia nec ſunt colorata tm̄ nec luci

da tm̄:sed utrūq3. ℂ Rursus multe sunt spẽs rex qb⁹ h̄ cōpetit.nā querc⁹ putrida:squame piscīū:oculi qrūdā aialiū:ꝛ multa alia sunt sic visibilia.nullo ḡ mō talia pñt cōpetēter sb vno noīe cōprehēdi.⌈Deide.c.d.

L.73 ℂ Nūc āt itm̄ manifestū sit:qm̄ qd qdē i lumine videt color est.Uñ nō vi sine lumie hoc eni erat ipsi colori eē:motiuū eē ƀm actū diaphani:act⁹ aūt diaphani lumē est.

ℂ Probat qd supposuerat.vz colorē hox visibiliū non videri sine lumie.tria ḡ facit:qr p° ,pbat hoc p rōnem. 2° p signū.3° ex his que dixerat remouet errorē demo. 2ª ibi⌊ Signū aūt h⁹.⌋3ª ibi⌊ Nō eni bn̄ hoc.⌋Dic̄ ḡ q nūc aūt itm̄ dcm̄ est ꝛ manifestū bn̄ qdē color vi i luie.vñ sine luie nō vi color.rō eni h⁹ est:qr h̄ erat esse ipi colori.i.h̄ erat nā coloris eē motiū diaph.ƀz actū. act⁹ eni diapha.est lumē. ℂ Nōnᵐ āt vi3 rōnis h⁹ i h̄ ɔsistē:q qr ut s̄.dicebat:nā coloris ē mouē diaph.in actu.diapha.āt i actu eē nō pōt sine lumie:cū lumē sit act⁹ ꝛ pfectio diapha.q̄re color sine lumine nō poterit mouē mediū.ꝛ p ɔñs nō poterit videri.⌈Deide.c.d.

ℂ Signū āt h⁹ māifestū est.sigs eni ponat hn̄s colorē sup ipm visu3:nō videtur.S3 color mouet diaphanū puta aerē:ab hoc āt ia3 ɔtinuo exn̄te mouet qd sensitiuū est.

ℂ Probat h̄ idē p signū di.q māifestū signū h⁹ est q color nō possit videri sine luie.i.sine diaph.actu illuiato qr sigs ponat illd qd est hn̄s colorē sup ip3 visu3 nō vi debit:s3 color mouet diaph.puta aerē:ab h̄ āt aere ia3 ɔtinuo exn̄te ipi ocl'o mo¹ sensitiū:ul' ut h3 alia lr̄a mouet q̄ sentimus.i.mouet ocl's. ℂ Nōnᵐ aūt q si ponat corp⁹ coloratū sup oclm:tūc iter ocl3 ꝛ illd corp⁹ non pōt iterponi diapha.actu illuminatū.ꝛ io nō fit visio: ꝛ qr sic est:signū est q ad visionē coloris reqrit diaph. illuminatum siue lumen.⌈Deinde cum dicit.

L.74 ℂ Nō eni bn̄ dicit h̄ Democrit⁹:opinat⁹ si eēt uacuū q mediū ,pspici utiq3 certe:ꝛ si formica eēt i celo.h̄ eni ipoīe ē:patiēte.n. aliqd sensitio fit ipi vidē:ab ipo igr̄ q vi color ipoīe ē.Relinqr̄ āt q a medio:q̄re necesse ē aliqd eē mediū.Uacuo āt fcō ñ aliqd certe:s3 oino nihil vi.pp quā qde3 igr̄ cā3 colorē nec̄e est i lumie videri dcm̄ est.

ℂ Ex his q̄ dixerat remouet errorē Demo.d.q h̄.i.in h̄ nō bn̄ dic̄ Demo.q opinat⁹ est q si id qd est mediū eēt uacuū ,pspici utiq3 certe posset ꝛ si formica eēt in celo h̄ eni est ipoˡᵉ:qr ipm vidē fit patiēte aliqd ipo sensitiuo.i.ipo organo:s3 qr ab ipo colore q vi ipoˡᵉ est pati organū imediate cū dcm̄ sit s̄.q sensibile positū s̄.sensu3 nō faciat sensu3.relinqr̄ aūt q h̄ sit a medio.q̄re necesse est aliqd eē mediū.uacuū aūt facit q nō solū non aliqd certe videbim⁹:s3 oino nihil videbit̄.addit aūtē mediū epilogi q pp quā qdē igr̄ cām colorē nec̄e ē videri in luie dcm est. ℂ Nōnᵐ āt ƀz Cōmē.q in oi visione ꝛ in oi passiōe facta in sensu est ibi tria dare.vz aliqd qd est ibi tāgēs ꝛ nō tactū.i.mouēs ꝛ nō motū:ut obm:aliqd v̇o qd est tactū ꝛ nō tāgēs.i.qd est motū ꝛ nō mouēs ut organū.3ᵐ āt est tāgēs ꝛ tactū ut mediū qd ē mouēs ꝛ motū.o3 eni q si d̄beo vidē colorē q cōtinuet aer siue alid cor⁹ diaph.a corᵉ colorato usq3 ad ocl3.corp⁹ ḡ coloratū mouebit̄ aerē.ab h̄ āt aē ɔtinuato usq3 ad ocl3 mouebit̄ ocl's:q̄re sblato medio nō erūt ibi q̄ reqrūt ad visū:ꝛ p ɔñs nō erit ibi visio.⌈D.c.d.

ℂ Ignis āt i utrisq3 vi:ꝛ i tenebris:ꝛ i luie:ꝛ h̄ ex nec̄itate.Diaphanū.n.ab h̄ lucidū fit

ℂ Hec est 5ª ps disa ɔ̄ totū p̄cedēs:in qua ut dicebat determiat de visibili qd est ignis.Circa qd duo facit:qr p° facit qd dcm̄ est.2° qr supi⁹ dixerat q visibile positū supra visu3 nō facit sensu3:cū h̄ sit cōe oi sensui:ondit eādē rōnē eē in aliis sensib⁹ ibi⌊ Eadē aūt rō.⌋Dic̄ ḡ q ignis āt vi i utrisq3:in tenebris:vz ꝛ in lumie.ꝛ h̄ ex nec̄itate:qr diaph.fit lucidū ab h̄.i.ab igne.ignis ḡ qr hēt lucē aliq̄ mō forte pōt videri in lumie. Rursus qr pōt facē diapha.in actu poterit videri in tenebris.videbit̄ ḡ in utrisq3.i.in lumie ꝛ tenebris.⌈Deide cū dicit

ℂ Eadē āt rō ē de sono ꝛ d odore:nihil.n. ipox tāgēs sensitm̄ fac̄ sensū.S3 ab odore qdē ꝛ sono media mouētr:ab h̄ āt sensitiuox utrūq3.Cū āt sup ip3 sensitiū aliqs apponit odorās:aut sonās:neq3 vnū sēsū faciet.De tactu āt ꝛ gustu h3 se silr:nō āt vi: pp quā āut cam posteri⁹ erit manifestu3. L.75

ℂ Ondit eādē rōnē eē in aliis sensib⁹ ꝛ in visu:qr sic in visu reqrit mediū:ꝛ sic visibile positū sup ocl3 nō fac̄ sensū.sic ꝛ in aliis sensib⁹ reqrit mediū:ꝛ in eis sensibile positū sup sensū nō fac̄ sensū.tria ḡ fac̄:qr p° ait eandē rōne3 eē in aliis sensib⁹ ꝛ in visu.2° determiat de me⁹ aliox sensuū.3° qddā qd supposuerat ,pbat.2ª ibi⌊ Mediū āt.⌋3ª ibi⌊ Uident eni3 aialiū.⌋Dic̄ ḡ q eadē rō est de sono ꝛ de odore sup.q est in visu:qr sic visibile tāgēs visū nō fac visionē sic nihil ipox tāgēs sensitm̄ fac̄ sensū:s3 ab odore qdē ꝛ sono mouent p° media.ab h̄ aūt medio imutato mouet utrūq3 sensitm̄.i.utrūq3 organū.vz audit⁹ ꝛ odorat⁹:s3 cū sup ipm sensitm̄ aliqs apponit odorās addit sonās:neq3 vnū.i.nullū sensu3 faciet:ꝛ sbdit q de tactu aūt ꝛ gustu hēt se silr:non tm̄ vi.i.nō appet:s3 pp quā cā3 h̄ ɔtigit posteri⁹ erit manifestū. ℂ Notādū aūt q i tāgēdo ꝛ gustādo vi q sine medio sentiam⁹:nō tm̄ est ita:imo ꝛ i his sensib⁹ est dare mediū distictū ab orgāo.nā ut.j.dicet i ipsis se hēt neru⁹ ut organū ꝛ caro ut mediū:q̄re in tactu ꝛ gustu silr se hēt sic in visu:qr sic tu vides p oculū mediāte aere.ita tu tāgis ꝛ gustas p neruū mediāte carne.hoc tm̄ posteri⁹ magis est manifestū.⌈Deinde cum dicit.

ℂ Mediū aūt sono qdē aer est.Odori aūt inoiatū est.Cois eni3 quedā passio est ab aere ꝛ aq̄:sicut diaphanū colori:sic est hn̄ti odorē qd est in utrisq3 his. L.76

ℂ Determiat de medio aliox sensuū.uex qr nōdū manifestū ē de me° tact⁹ ꝛ odorat⁹ ꝛ gust⁹ nō determiat de h⁹ᵒ me°:s3 de me° audit⁹.dic̄ ḡ q mediū āt sono ē aer.odori āt mediū est inoiatū.ē eni qdā cois passio ab aere ꝛ ab aq̄ sic diaph.erat meᵐ colori:qd diaph.repiebat i utrisq3.i.i supcelestib⁹ ꝛ i his iferiorib⁹:sic hnti odorē est mediū qd i his utrisq3.vz i aere ꝛ i aq̄.⌈Deī.c.d.

ℂ Uident eni aialiū aq̄tica hr̄e odoris sensu3:s3 hō qdē ꝛ pedib⁹ ābulātiū:q̄cūq3 respirāt ipoīa sūt odorare nisi sint respirantia.Causa aūt de his posterius dicet.

ℂ Probat qd supposuerat.dixerat eni q mediū i odoratu erat aliqd cōe aeri ꝛ aq̄.h̄ āt ,pbat p h̄ q ñ solū odorāt aialia exn̄tia i aere:s3 et aialia aq̄tica:dicūt tm̄:qr aq̄tica odorāt nō respirādo:gradiētia v̇o respirādo.ideo ait:q aq̄tica de nūo aialiū hr̄e vīr odoris sensū:s3 hō qdē ꝛ quecūq3 sunt de nūo ambulātiū pedib⁹ respirāt cū odorāt.ꝛ ipossibilia sunt odorare nisi respirātia.cā aūt de his:q̄re sic accidat dicet posterius.

Dubitaret forte aliq̄s: utꝝ lux sit corp⁹. ⁊ v̄r ꝙ sic. dicimus enī ꝙ radij se itersecāt: sed hoc vr̄ eē ꝓpriū corpoꝝ. ḡ ⁊c̄. ¶ P̄z. nolūt loquētes in sc̄ia de aspectib⁹ ꝙ ex ɔfricatione radioꝝ resultat calor: ⁊ aliq̄n accēdit ignis: sed ɔfricare se non est nisi corpoꝝ. ergo ⁊c̄. ¶ In ɔ̄riū est p̄hs. Dōz ꝙ lux q̄druplr̄ compat̄ ad aerē uel ad aliud corpus diapha. ꝓp quā q̄druplicē compationē assumē possum⁹ q̄tuor rōnes ꝓbātes lucē nō eē corpus. P̄mo enī lux siue lumē est act⁹ ⁊ forma diapha. 2° lumē est sil' cū corpe diapha. q2 act⁹ sil' est cū eo cui⁹ est act⁹: ⁊ forma sil' h̄et eē cū propria m̄a. 3° lux aliq̄n sepat̄ a diapha. ɔtingit enim diapha. aliq̄n p̄uari lumine sic̄ ɔtingit aliq̄n m̄az p̄uari ⁊ expoliari sua forma. 4° lux in īstāti se multiplicat per ip̄m diapha. h̄ aūt q̄tuor repugnāt ip̄i corpi. nā corp⁹ nō h̄ēt rōnē act⁹ ⁊ forme: sed magis h̄z rōnē sibi ⁊ m̄ae: q̄re eoip̄o ꝙ lux est q̄dā act⁹ ⁊ q̄dā h̄it⁹ corpis diapha. rō lucis est alia a rōne corpis. ¶ Rursuz nullū corpus pōt eē sil' cū alio corpe: q̄re eoip̄o ꝙ lux sil' est cū corpe diapha. opz lucē nō esse corpus. ¶ Amp̄. p̄uatio ɔ̄riat̄ forme: nō aūt ɔ̄riat̄ m̄ae ul' s̄bo: sed vni ⁊ idez s̄bm ali q̄n est ɔiunctū forme: aliq̄n p̄uationi. tenebra ḡ ⁊ p̄uatio eoꝝ q̄ sunt in corpe nō ꝓp̄e opponit̄ corpi: sed opponit̄ forme uel h̄itui in corpe exn̄ti: q̄re eoip̄o ꝙ luci opponit̄ tenebra ⁊ p̄uatio. opz lucē nō eē corpus: sed eē aliq̄d in corpe. est enī q̄dā act⁹ ⁊ q̄dā h̄it⁹ corpis. 4ᵃ aūt rō ad h̄ idē sumit̄ ex 4ᵃ ɔditiōe: q2 nullū corp⁹ mouet̄ in īstāti: lux aūt se multiplicat in īstāti. ḡ nō est corpus. he aūt q̄tuor ɔditiōes p ordinē sunt tacte sup̄ius in textu. dictū enī fuerat sup̄. ꝙ lux erat act⁹ ⁊ h̄it⁹ corporis diapha. ex q̄ fuit sūpta rō p̄ᵃ. 2° dicebat̄ ibidē ꝙ duo corpa nō p̄nt eē sil': ex q̄ sūebat̄ rō 2ᵃ. 3° dicebat̄ ibi ꝙ lumē videbat̄ eē ɔ̄riū tenebre: ⁊ tenebra erat p̄uatio ei⁹: ex quo sumebat̄ rō 3ᵃ. 4° dicebat̄ ibidē ꝙ lux nō extēdit se ul' nō multiplicat se ab oriēte in occidēs ī tp̄e: sed in īstāti ex q̄ sumebat̄ 4ᵃ rō. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ locuti sumus de luce ⁊ lumīe nō distiguēdo īter hoc ⁊ illud: tn̄ si uellem⁹ distiguē dicē possemus ꝙ hec q̄tuor vz lux lumē radi⁹ ⁊ splēdor sic dīnt: q2 lux dr̄ ut est ī ꝓprio fonte siue ut est in corpe lucido. lumen dr̄ ut est in medio siue ut est in corpe diapha. radi⁹ vō dr̄ ut multiplicat̄ in directū. sed splēdor dr̄ ut reuerberat̄ a corpe terso ⁊ polito. qualr̄cūq3 tn̄ loq̄mur de luce ul' de lumine nō possum⁹ dicē ꝙ sit corpus: sed ꝙ sit aliq̄d in corpore. q̄d vō dicebat̄ in ɔ̄riū ꝙ radij se itersecāt: uel q2 radij ɔfricant̄ adiuicē ut colr̄ter dr̄ locutio metaphorica dn̄r enī radij se itersecare: q2 multiplicāt se p mediū s̄m lineas se itersecātes: sic ēt ⁊ alie forme se possent intersecare: ut si fieret albedo in corpe s̄m lineas se itersecātes: ul' si h̄ mō h̄ret eē in corpe quecūq3 alia forma p quādā metaphorā dicē possem⁹ ꝙ illa forā se itersecaret. dn̄r ēt radij se ɔfricare: q̄n sic reflectunt̄ ꝙ radi⁹ reflex⁹ ꝓpīquus est radio icidēti. h̄ āt: ut p̄z: saluare possum⁹ absq3 eo ꝙ ponam⁹ lumē ul' radiū eē corpus.

Ulterius forte dubitaret aliq̄s: utrū lux sit in medio itētionalr̄ ul' realr̄. ⁊ vr̄ ꝙ realr̄: q2 forma itētionalis ut vr̄ nō denoiat: sed a luce q̄ est in medio dr̄ aer illuminat⁹. ḡ lux illa h̄ēt eē i medio realr̄. ¶ P̄z. q̄ h̄nt solū eē itētionale nō faciūt trāsmutationē nālē: sed radij corpoꝝ supcelestiū vident̄ trāsmutare totā nām iferiorē. ḡ ⁊c̄. ¶ In ɔ̄riū est: q2 forā realis nō vr̄ fieri ⁊ tolli in īstāti: lux vō fit ⁊ tollit̄ in īstāti: ḡ nō h̄ēt eē reale. ¶ Dōm de h̄ eē uarias s̄nias. nā q̄dā ꝓp rōnes tactas ɔcedūt lumē eē realr̄ in aere. possum⁹ tn̄ duplici via onдē lucē illā quā videm⁹ eē in aere nō realr̄ sed itētionalr̄. mltiplicat enī se lux a corpe luminoso p mediū usq3 ad organū visus. vna ḡ via declarādi ꝓpositū sumet̄ ꝓut lux compat̄ ad organū visus. alia vō ꝓut cōpat̄ ad aerē siue ad mediū. p̄ᵃ via sic p̄z. nā ut dicebat̄ sup̄: h̄ est cōe oī sensui ꝙ sensibile positū supra sensuz nō facit sensuz. oculus enī nō pōt imutari imediate ab obō reali: q2 tūc sensibile positū supra sensuz faceret sensum: q̄re opz ꝙ obm̄ reale p̄mo imutet intētionalr̄ mediū: ⁊ mediū sic imutatū imutet organū. erit itaq3 lux itētionalr̄ in medio. ualet aūt ad h̄ illud q̄d infra dicet̄ de oī sensu: ꝙ est susceptiuus sp̄ērum sine m̄a. nā imutatio m̄alis ⁊ realis nō facit sensuz: sed imutatio itētionalis. lux ḡ ut imutat organum ⁊ ut est rō vidēdi imutat ip̄m itentionaliter: ⁊ q2 eodem modo imutat̄ medium ⁊ organum: est lux in medio itētionaliter: nō igit̄ est via ad euadēdū quō lux ista que est rō vidēdi nō h̄eat eē in organo ⁊ in medio itētionalr̄. Sed dicet aliq̄s ꝙ post hāc imutationē itētionalē per quā fit sensus est dare imutationē realē p quā fit alteratio. Nā lux alterat ⁊ sentit̄. ut alterat imutat realr̄. ut sentit̄ imutat itētionalr̄: sed cū sic dicēte nō eēt ɔcedēdū: q2 nō loq̄mur de luce nisi ut vr̄ ⁊ sentit̄. si āt aliť accipiat̄ lux equocat̄ in noīe. ¶ 2ᵃ via ad on̄dēduz hoc idē sumit̄ ex p̄te ip̄i⁹ medij siue ip̄i⁹ aeris. nā m̄a istoꝝ iferioꝝ ⁊ superiorū in h̄ differt: q2 m̄a ibi p̄ficit̄ forma cōplēte totum appetitū materie ⁊ nō h̄nte ɔ̄riuz. hoc aūt perficit̄ forma h̄nte contrariū ⁊ nō cōplēte totum appetitū: q̄d satis declarat̄ ex eoꝝ motib⁹. nā mot⁹ supcelestiū q̄ est circularis est mot⁹ nō h̄ns ɔ̄riū: ut ꝓbat̄ i p̄° celi ⁊ mūdi. mot⁹ vō iferioꝝ istoꝝ q̄ est rect⁹ ut ibidē on̄dit̄ est h̄ns ɔ̄riū: q̄re cū nā diffiniat̄ p cōparationez ad motū: ut p̄z ex 2° phi̅ᶜ. nā celestis nō h̄ēbit ɔ̄riū: ⁊ forme in ea recepte carebūt ɔ̄rietate: sed nā hic iferius h̄ēbit ɔ̄riū: ⁊ forme in ea recepte h̄ēbūt ɔ̄rietatē. dic̄e q̄dē ꝙ aliq̄ forma realis recipiat̄ in nā h̄nte ɔ̄riū: ⁊ ei nihil ɔ̄riet̄ est dicē oppositū in adiecto: cuz oē q̄d recipit̄ in aliq̄ recipiat̄ in eo s̄m modū rei recipiētis: ⁊ non s̄m modū rei recepte lumē. aūt in aere: q2 nō h̄ēt ɔ̄riū: q̄d satis declarat̄ ex eo q̄d se multiplicat in īstāti nō h̄ēbit eē reale: sed itētionale. nō est enī itelligibile ꝙ lumē recipiat̄ in nā h̄nte ɔ̄riū ⁊ h̄eat eē reale. ⁊ tn̄ ɔ̄rietate careat: opposita aūt his nō est difficile soluē. nā cū dr̄ ꝙ forma itētionalis nō denoiat. dici pōt ꝙ itētio si sit debilis forte nō denoiabit: tn̄ si sit fortis denoiat ut si radij solares trāseūt p vitrū coloratū in terra uel in aliq̄ p̄te opposita. apparebit talis color q̄lis iuenit̄ in vitro ⁊ apparebit. tūc terra crocea ul' viridis s̄m colorē vitri: ille itaq3 color deriuat⁹ p solares radios denoiabit nō obstāte ꝙ h̄ēt eē itētionale. p̄bs tn̄ in ca° illo. ꝙ aūt nō fit sensus: largi⁹ loq̄t̄ in hac m̄a. ɔcedit enī visionez q̄dāmō coloratā esse. cōstat aūt ꝙ color in visu nō h̄ēt eē nisi itētionale: q̄re si s̄m p̄bm possum⁹ ɔcedē visionē colorarā eē: opz ꝙ ab itētione coloris dicat̄ aliq̄d coloratū. fiet itaq3 denoiatio nō soluz s̄m eē reale: sed ēt s̄m itētionale: poterit ḡ aer dici lucidus ul' illuminat⁹ q̄uis lumē in ip̄o h̄eat itētionale eē. q̄d vō addebatur de trāsmutatiōe: q2 ꝙ h̄ēt itētionale eē nālē trāsmutationē nō efficit in sequēti q̄ōne lucidius dissoluet̄.

Ulterius forte dubitaret aliq̄s. utrū lux in sole sit v̄tus actiua ei⁹. ⁊ vr̄ ꝙ nō: q2 v̄tus actiua trāsmutat realr̄. lux aūt ut dcm̄ est h̄ēt eē in medio itētionalr̄. ḡ ⁊c̄. ¶ In ɔ̄rium est: q2 tota s̄nia de aspectib⁹ vr̄ in h̄ sustētari. ꝙ s̄m diuersitatē radioꝝ reflexiōis ⁊ icidētie fiat maior ⁊ mīor ignitio in istis inferiorib⁹ q̄d nō eēt nisi mediātib⁹ radijs: ⁊ p ɔ̄ns mediāte luce fieret realis trāsmutatio in istis iferiorib⁹: sed si illud q̄d realr̄ trāsmutat est v̄tus actiua. opz ꝙ lux solis v̄tute actiuā denoiet. ¶ Dicēdū ꝙ de quesito possemus facilr̄ euadē dicēdo ꝙ lux in medio h̄ēt eē intētionale. ⁊ per h̄ᵒⁱ intētionale esse s̄m nām nō fit realis transmutatio: sed aliud ɔiunctum est illi intētioni a q̄ h̄ iferiora realiter trāsmutant̄ sicut ponit exēplū p̄hus de tonitruo. dicēs ꝙ tonitruū scindit ligna: sed h̄ non

facit tonitruũ: q2 sonus: sed rõne motꝰ qui est ei annexus ⁊ ↄiũctꝰ. dici itaqȝ posset ꝙ sicͧ sil' cũ sono hẽt esse motꝰ a quo fit trãsmutatio realis: ita sil' cũ luce a ṽtute solari fit aliq̃ realis trãsmutatio in spa actiõ ⁊ passiuõ. Sbtilius tñ speculãtes dicẽ possumus ꝙ que diuidunt in iferiorib9 in supiorib9 vniunt: ut que diuidunt in corpe vniunt in aia: que diuidunt in aia vniũt tur in itelligẽtia: que diuidunt in intelligẽtia iferiori vniunt in supiori: ⁊ que uł' diuidunt in rebꝰ cãtis vniunt in cã p°: ⁊ q2 sic uł' videmꝰ uerũ eẽ ꝙ que diuidũtur in iferiorib9 in supiorib9 vniunt: dicẽ possumus ꝙ que diuidunt in istis iferiorib9 vniunt in celo. videmꝰ aũt ꝙ in rebꝰ corpalib9 diũse forme pticulares ⁊ signate repiunt. que ḡ in istis iferiorib9 hñt eẽ diũsuz vniuntur in itellectu uł' in aia: q2 in itellectu nõ hñt eẽ diũse forme pticulares: sed qcqd itell's itelligit: itelligit per spẽs abstractas ab h ⁊ nũc. ℂ Rursuz itelligẽtie itelligũt per uliores spẽs q̃ȝ itell's noster. que ḡ diuidunt i itellectu nr̃o vniunt in itelligẽtia: ⁊ q2 itelligẽtia superior hẽt pauciores spẽs ⁊ uliores q̃ȝ iferiores que diuidunt i itelligẽtia iferiori vniunt in supiori. Deꝰ aũt ip̃e qui p suã eẽntiã oĩa cognoscit: ⁊ in cuꝰ eẽntia oẽs pfectiões vniunt que hñt diũsuz eẽ in alys vniunt in eo. q̃re si h est ulis maxia ut dicebat ꝙ que diuidunt i istis iferiorib9 vniunt in supiorib9: bñ dcm̃ est ꝙ que diuidunt in istis corpib9 vniunt in celo. videmꝰ aũt in istis corpib9 ꝙ q̃litates actiue: ut caliditas ⁊ frigiditas trãsmutãt maiam realr̃. q̃litates ṽo visibiles ut albedo ⁊ nigredo trãsmutãt itẽtiõalr̃. nix ḡ q2 frigida est trãsmutat aerẽ realr̃: sed q2 alba trãsmutat spm itẽtionalr̃ per aliã ḡ q̃litatẽ trãsmutat itẽtionalr̃. ⁊ per aliã realr̃ Sol ṽo ⁊ supceleste corpꝰ: q2 est altior istis iferiorib9 hẽt illa per vnã q̃litatẽ ⁊ per vnã formã: que hñt h iferiora per plures q̃litates ⁊ per plures foias. ista enim iferiora per aliã ⁊ aliã q̃litatẽ imutãt visuz ⁊ tactum: ut nix p frigiditatẽ imutat tactũ: per albedinẽ visum: sed sol per vnicã suã q̃litatẽ calefacit aerẽ ⁊ imutat tactũ ⁊ illumiat ip̃z ⁊ imutat visuz. lux ḡ in sole põt dici ṽtus actiua eiꝰ: ⁊ ṽtus actiua solis lux noiari põt: non tñ est pp hoc dõm ꝙ lux in medio hẽt eẽ reale: q2 ṽtus actiua solis: ut illumiat: trãsmutat itẽtionalr̃: lȝ ut calefacit: trãsmutat realr̃: pp qd calor erit i medio realr̃: sed nõ lux: vnica itaqȝ ṽtus solis multos effectꝰ hẽt in hec iferiora: q2 ea calefacit ⁊ illuiat: uerũtñ q2 supcelestia cũ iferiorib9 magis coicant in q̃litatib9 visibilib9 q̃ȝ in alys. lȝ illa ṽtus actiua solis possit dici formalr̃ lux: nõ tñ põt dici formalr̃ calor: sed effectiue tñ: q2 in q̃litatib9 tãgibilib9 hec iferiora cũ supiorib9 formalr̃ coicare nõ pñt. illa itaqȝ ṽtus solis aliq̃ mõ est nobis noiabilis ut illumiat ⁊ imutat visuz ⁊ trãsmutat intẽtionalr̃: nescimus tñ eã pp̃e noiare ut calefacit ⁊ imutat tactũ ⁊ trãsmutat realr̃. q̃liter aũt fieri possit ꝙ q̃litates tãgibiles trãsmutãt realr̃: cũ hoc sit cõe oĩ sensui ꝙ sit susceptiuus spẽrũ sine mã: ifra dicet: nunc aũt in tantũ dcm̃ sit ꝙ q̃litates visibiles trãsmutãt itẽtionaliter: tãgibiles ṽo trãsmutãt realr̃: ⁊ ꝙ hec iferiora faciũt p plures q̃litates: sol facit p vnicã ṽtutez: siue per vnicã q̃litatez. ṽtus eni actiua solis calefãcit aerem ⁊ trãsmutat realr̃ ⁊ illumiat spm: ⁊ trãsmutat itẽtionaliter. tñ ut supra dicebat: nõ pp hoc debemus ↄcedere ꝙ lux sit realr̃ in medio: sed ꝙ calor: q2 nõ trãsmutat realr̃ aer ut illumiat: sed ut calefit ⁊ ut ignit. que autẽ oba sunt ↄtra p̃fata soluta sunt per iam dicta.

n Unc ãt p̃muz de sono ⁊ olfatu determinemꝰ. Est aũt duplex sonus. hic q̃dã eni actu gdẽ: aliꝰ aũt potentia. Alia enim nõ dicimus habere sonuz.

ℂ Postq̃ȝ phus determiauit de visibili: in pte ista determinat de audibili. Circa qd duo facit: q2 p° determiat de sono uł'. 2° deteriat de q̃dã spe soni que di uox ibi [Uox aũt est sonus.] Circa pm tria facit: q2 p° determinat de sono qd est: ⁊ quõ hẽt gñari. 2° determiat de eo put hẽt imutare mediũ ⁊ organũ. 3° deteriat de sono q̃ȝtũ ad diias eiꝰ. 2a ibi [Uacuũ aũt recte di.] 3a ibi [Diie aũt sonãtiũ.] Circa pm tria facit: q2 p° ↄtinuat se ad dicẽda. ⁊ ondit quot modis põt accipi sonus. 2° qd dixerat manifestat p exẽpla. 3° determiat de ip̃a gñatiõe soni ondẽs q̃lr̃ hẽt gñari ⁊ fieri sonus. 2a ibi [Ut spõgiã ⁊ lanã.] 3a ibi [Fit ãt gd sm actũ.] Dicit ḡ ꝙ nũc aũt sup. postq̃ȝ deteriauimꝰ de visu: p° deteriemus de sono ⁊ de olfatu. ⁊ de sono sup. pusq̃ȝ de olfatu: ⁊ sbdit ꝙ est aũt duplex sonus: q2 h gdez est actꝰ gdã: q2 aliq̃ hñt sonũ in actu: alius aũt est sonus in potẽtia. alia eni nõ dicimꝰ hẽe sonũ sup. neutro mõ ℂ Notãm aũt phm inuẽ in lr̃a talẽ distictionez ꝙ aliq̃ hñt sonũ in actu aliq̃ in poa: aliq̃ neutro mõ: uł' qd idẽ est in aliqbꝰ est sonus formalr̃ ⁊ in actu: in aliqbꝰ ṽo in poa ⁊ ṽtute. in aliqbꝰ gdẽ nullo mõ. [Deide cũ dicit.

ℂ Ut spongiã: lanã: ⁊ pilos. Quedã autez hñt ut es: ⁊ quecũq̃ȝ plana: ⁊ lenia sũt: qm̃ possunt sonare. Hoc aũt est ipsius mediy: ⁊ auditus facere sonum actu.

ℂ Qd dixerat manifestat per exẽpla. d. ut spõgiã ⁊ lanã sup. dicimus eẽ talia que nullo mõ hñt sonũ. quedam enim qm̃ pñt sonare hñt sonuz in potẽtia ut es: ⁊ quecũqȝ sunt lenia ⁊ plana. ⁊ sbdit ꝙ hoc aũt qd est facẽ sonũ actu est ipsiꝰ mediy ⁊ auditꝰ. mediũ ḡ ⁊ organum auditus hẽt sonũ in actu. cor. dura ut es ⁊ argẽtũ hñt ipm in poa. mollia ṽo ut lana ⁊ spongia neutro mõ.

Dubitaret forte aliqs in q̃ sit sonus tanq̃ȝ in sbo: ⁊ vi: ꝙ sit in corpe sonãte. nã in eo est sonus qd est audibile uł' qd audit: sed ip̃z corpus sonãs di audiri. dicimus eni nos audire cãpanaz uł' timpanũ. ḡ in talib9 hẽt eẽ sonus. ℂ Rñ. cũz aliqd est in poa ad aliud: si illud fiat in actu erit in eo tanq̃ȝ i sbo: ut si corpus aliqd est in poa ad motũ si motꝰ ille fiat actu erit in illo corpe tanq̃ȝ in sbo: q̃re cuz in ere: ⁊ in alys corpib9 duris sit sonus in poa. si fiat sonus in actu erit in eis foialr̃ ⁊ tanq̃ȝ in sbo. ℂ In ↄ̃riũ est phs in lr̃a q vult ꝙ hẽe sonũ in actu: ⁊ per ↄñs hẽe ipm formalr̃ sit ppriũ ipsiꝰ mediy: ⁊ ipsiꝰ auditꝰ. sonus ḡ foialr̃ nõ est in ipo ere nec in argẽto sonãs: sed est in aere uel in ipo organo auditus. ℂ Dõm ꝙ sonus uel est ip̃a fractio corpis rarefactibilis ⁊ ↄdẽsabilis: uł' est aliqd insepabilr̃ annexũ hꝰi fractiõi. ↄstat aũt ꝙ fractio nõ est in corpe frãgẽte: sed in fracto. corpa ḡ solida se adiuicẽ pcutiẽtia ⁊ faciẽtia sonũ mouẽt ⁊ frãgũt aerẽ. fractio itaqȝ sicͧ in sbo est in aere: nõ in illis corpib9 duris q̃re ⁊ sonus foialr̃ ⁊ ut in subo erit in aere siue in ipso corpe rarefactibili ⁊ ↄdẽsabili. dicemus ḡ ꝙ sicͧ sanitas que est adeq̃tio hũoꝝ foialr̃ ⁊ ut in sbo est in ipso corpe aialis: siue in ipsis hũorib9: ṽtualr̃ aũt ⁊ ut in cã est in ipo cibo uł' in ip̃a potiõe: sic sonus foialr̃ ⁊ ut in sbo est in ipo aere: ṽtualr̃ aũt ⁊ ut in cã est in corpibus duris ⁊ leuib9 frãgẽtib9 ⁊ expellẽtib9 aerẽ. dicet itaqȝ cib9 aliqs bñ sanus uł' potio bñ sana: nõ ꝙ aliqd sanitatis foialr̃ sit in cibo uł' in potiõe: sed pro tãto hoc dictũ est: q2 illi cibo uł' potioni cõpetũt bñ hũores eq̃re. ⁊ bñ sanitatẽ efficẽ. sic dicet argẽtũ uł' es: uł' cãpana uł' chorda uł' aliqd taliũ bñ sonãs: non ꝙ sonus sit in eis foialr̃: sed q2 talia bñ pñt frãgẽ ⁊ mouẽ aerẽ: qd faciẽdo cãnt ⁊ efficiũt sonũ: qd aũt obyciebat ꝙ di campana aliq̃ bñ audibilis: ⁊ es aliqd bñ audibile plana est solo. nam aliqd bñ audibile dici põt: uł' q2 in se foialr̃

hēt sonū bn̄ mouentē auditū. ⁊ sic aer bn̄ tract⁹ ⁊ bn̄
mot⁹ est bn̄ audibilis. Rursus pōt dici aliqd bn̄ audi
bile nō q: in se hēat formalr̄ talē fractionē ⁊ talē soni
sed q: bn̄ cāt ⁊ efficit ip̄z. qd̄ vo addebaẗ de hn̄te sonū
in po^{a} ei ponit a magis. q̄ aliqua dicunẗ sonare: q: hn̄t
sonū in po^{a}: ut cāpana dr̄ aliqn̄ q̄ bn̄ sonat q̄uis certe
actu nō sonet: sed dr̄ talis ēē: q: pōt bn̄ sonare. h̄ aūt lz
sit q̄dā v̄itas: nō tn̄ vr̄ ire ad mētē ph̄i. vr̄ eni ph̄s pro
eodē accipe hr̄e sonū in actu qd̄ hr̄e ip̄z formalr̄: ⁊ hr̄e
ip̄z po^{a} qd̄ hr̄e ip̄z v̄tute ⁊ cālr̄ in cāpana. ḡ ul' in ere est
son⁹ in po^{a} sicut aliqd est in po^{a} agētis: q: agēs pōt illud
efficē: sic ⁊ sonus est in po^{a} cāpane: q: cāpana pōt sonū
facē. ⁊ hec vr̄ ēē itentio ph̄i dicē tis q̄ es ⁊ q̄cūq3 cor^{a}
plana ⁊ leuia hn̄t sonū i po^{a}: q: pn̄t sonare. i. pn̄t sonū
efficē ⁊ cāre: q̄re sicut aliqd hēt sanitatē formalr̄ ⁊ in actu
ut corp⁹ aialis qd̄ sanaẗ: aliqd vo hēt eā cālr̄ ⁊ v̄tualr̄
ut cib⁹ q sanat. aliqd aūt neutro mō ut id qd̄ nec sanat
nec sanaẗ: sic aliqd hēt sonū i actu ⁊ formalr̄ ut aer q frā
giẗ: aliqd vo hēt ip̄z v̄tualr̄ ⁊ causalr̄ ut es ul' aliqd cor
pus planū ⁊ lene qd̄ frāgit aerē. aliq̄ vo neutro mō ut
cor^{a}. mollia ut spongia ⁊ lana que nec sic frāgūtur ut
in eis sit sonus formaliter nec ex eoꝝ ꝑcussione sic frā
giẗ aer: q̄ possint sonum efficere uel causare.

Ulterius forte dubitaret aliqs: utꝝ in corpib⁹
mollib⁹ possit ēē aliq̄ mō son⁹. ⁊ vr̄ q̄
nō: q: ut patet per iā dicta talia neutro mō hn̄t sonū.
¶ R. ad hoc idē faẗ text⁹ ph̄i dn̄tis. q̄dā hr̄e sonū in po^{a}.
q̄dā in actu. q̄dā vo nō hr̄e sonū: ⁊ ponit exēplū de cor
porib⁹ mollib⁹ ut de lana ⁊ spongia. ¶ In 2ṁ est q:
aliq̄ cor^{a} mollia sunt que si diuidanẗ ⁊ scidanẗ sonū fa
ciūt: ut patet de scissura pāni. ¶ Dōz q̄ sz iā dicta vr̄
fieri dubiū in q̄sito. utꝝ in corpib⁹ mollib⁹ uel ēt in cor
porib⁹ duris possit ēē son⁹ formalr̄. nā si sonus est aliqd
ānexū fractiōi: ptigit ip̄a cor^{a} dura frāgi ⁊ facē sonū:
⁊ ēt mollia ptigit frāgi ⁊ habē sonū. nō eni solū pān̄us
scissus qui est qd molle: sed etiā lignū fractū qd̄ est qd
durū faẗ sonū: q̄re cū fractio sit formalr̄ in ligno fracto.
⁊ scissura i pāno scisso ē i eis formalr̄ sonus. Sciēdū ḡ ex
fractiōe sic fieri sonū: q: nā nō patiẗ uacuū: imo cum
sit triplex tract⁹ a calo ⁊ a uacuo a tota spē. tractus a
uacuo. i. tract⁹ ne sit uacuū sm̄ Aui. est fortior ceteris
dr̄ eni adeo ēē fortis talis tract⁹: ⁊ adeo nām abhorrē
uacuū q̄ si fieret uacuū ⁊ nō posset p aliud repleri: q̄ tra
hereẗ celū ad replēdū illud: ut Aui. innuit: p quā aūt nāz
fieret ille tract⁹ in editiōib⁹ q̄s fecim⁹ sup 4° ph̄i^{r} in c°
de uacuo diffusi⁹ dixim⁹. in pn̄ti aūt scire sufficiat h⁹^{oi}
tractū uehemētissimū ēē: cū ḡ sciditẗ lignū ul' pān̄us ul'
aliqd tale corp⁹: q: ptes corpis scissi uelociter apiunẗ
ne sit ibi uacuū vndiq3 trahiẗ ⁊ pcurrit aer: ex q̄ tractu
⁊ pcursu uelociter facto ptes aeris adīuicē se collidūt
ex q̄ collisiōe ḡnaẗ son⁹: ⁊ ide est q̄ sz aliū ⁊ aliū modū
fractiōis alr̄ ⁊ alr̄ attrahiẗ aer: ⁊ fit alia ⁊ alia collisio.
⁊ p pn̄s fit ali⁹ ⁊ ali⁹ son⁹. nō q̄libet ḡ fractio hēt forma
liter ānexū sonū: q̄re lz frangaẗ lignū: fractio tn̄ ligni
nō hēbit sonū ānexū formalr̄: sed cālr̄: ⁊ lignū fractum
hēbit in se sonū cālr̄ nō formalr̄. nā ut dicebaẗ p tāto fit
ibi son⁹ inq̄ztū aer attract⁹ collidiẗ: ex q̄ collisiōe resul
tat son⁹. in aere ḡ ubi est illa collisio formalr̄ hēbit ēē for
malr̄ ⁊ son⁹: cū ḡ q̄riẗ utꝝ cor^{a} mollia ut pān⁹ ul' spon
gia hēant i se sonū pz q̄ formalr̄ nō. sz si q̄raẗ utrū hēant
ip̄z cālr̄ pz q̄ p se nō: q: ex eoꝝ collisiōe nō sic expelliẗ
aer ut ide cāeẗ son⁹: q: corpib⁹ mollib⁹ adīuicē collisis
ul' nullus ul' ualde debil' son⁹ ide cātur: sz tn̄ p accn̄s i
q̄ztū p eoꝝ scissurā attrahiẗ aer ne fit uacuū ex q̄ attra
ctiōe collidiẗ aer ⁊ fit son⁹: pn̄t dici talia p accn̄s cāre
sonū. uez q: ea q̄ sūt p accn̄s nō ꝓpe sūt de psideratiōe
artis. iō dcm̄ ē: talia nō hr̄e sonū: q: nec hn̄t ip̄m formalr̄
nec cālr̄ p se: lz hēant ip̄m cālr̄ ⁊ p accn̄s. ⁊ si p se aliq̄
mō sonū faciūt nō bn̄ sonāt uel surdū faciūt sonū: q̄re
dn̄r n̄ hr̄e sonū ꝓpe. oīa āt soluta sūt p iā dcā. ⌈ D. c. d.

¶ Fit aūt sm̄ actū semp sonus alicuius ad
aliqd: ⁊ in aliq̄. Percussio eni est faciens.
vn̄ ipossibile est cū sit vnū facere sonum.
Alterū eni est uerberās: ⁊ qd̄ uerberaẗ.

¶ Deteriat de ḡnatiōe soni. Circa qd̄ duo faẗ: q: p° de
teriat de ḡnatiōe soni simplr̄. 2° deteriat de ḡnatiōe so
ni q fit ex reuerbatiōe: siue deteriat de ḡnatiōe soni q
dr̄ echō ibi⌊ Echon āt fit.⌋ Circa p^{m} duo faẗ: q: p° p
pōit qd̄ itēdit. 2° declat ꝓpositū ibi⌊ Quare sonās ad
aliqd.⌋ Dic̄ ḡ q̄ semp aūt fit son⁹ q est sz actū alic⁹ uer
berātis ad aliqd v̄beratū i aliq̄: ut lapis ad aliū lapidē
collisus ul' ꝑcussus i aliq̄ ut i aere faẗ sonū. iō s̄bdit q̄
ꝑcussio facit sonū. vn̄ ipossibile ē cū vnū sit sonū fieri:
q: alteꝝ est qd̄ v̄berās ⁊ alterū qd̄ uerberaẗ.

Dubitaret forte aliqs: utꝝ oporteat ēē plura
ad hoc q̄ fiat sonus. ⁊ vr̄ q̄ nō: q:
mot⁹ corrigie uel virge in aere faẗ sonū: lz corrigia ad
nihil aliud ꝑcutiaẗ. ut Cōmē. aiẗ. ¶ In 2ṁ est ph̄us.
¶ Dōm q̄ cū v̄ga scidit aerē: aer scissus se cōgregat ⁊
resistit v̄ge: ita q̄ aer in tali sono fungiẗ vice duoꝝ: q:
pgregat⁹ resistēdo v̄ge se hēt tanq̄ ꝑcussum: ⁊ ēt se hēt
tanq̄ mediū ⁊ tanq̄ id in q̄ fit sonus. v̄ga ḡ ꝑcussa ad
aerē in aere sonū facit: q̄re aliq̄ mō sunt ibi oīa illa: q:
ibi est ꝑcussio alic⁹ ad aliqd ⁊ in aliq̄. ⌈ Deide cū dicit

¶ Quare sonans ad aliquid sonat. tangit
enim aliquid: reliquum aūt ictu tangitur
sonat. Ictus aūt fit sine motu.

¶ Manifestat qd̄ dixerat. dixerat enī q̄ ad sonū debēt
pcurrē. v̄berās ⁊ v̄beratū ⁊ mediū in q̄ fit talis v̄bera
tio. tria ḡ facit: q: p° oñdit quō reqriẗ mediū in q̄ fit.
2° quō reqriẗ ibi v̄berans ⁊ v̄beratū. 3° manifestat quō
reqrunẗ ibi oīa ista. 2° ibi⌊ Sicut aūt diximus.⌋ 3° ibi
⌊ Ampli⁹ audiẗ.⌋ Dicit ḡ. q̄re sonans ad aliqd sonat.
nā sonās tāgit aliqd: cū aūt ictu tetigerit sonat: ict⁹ āt
nō fit sine motu. ⁊ mot⁹: ut supplet Cōmētator non fit
sine medio: q: in uacuo ut Cōmē. aiẗ nō pōt fieri mot⁹
cū declatū sit h̄ in sm̄ōib⁹ uiib⁹. i. in 4° ph̄i^{r}. ¶ Notā
dū aūt vim rōnis h⁹^{oi} in h̄ psistē: q: son⁹ nō fit sine ictu:
ict⁹ nō fit sine motu. mot⁹ ut supplet Cōmētator nō fit
sine medio. ḡ ad sonū reqrit mediū. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Sic̄ āt dixim⁹ nō ptāgētiū ict⁹ est. Nullū
eni sonū faciūt pili: etsi ꝑcutiūt: h̄ es: ⁊ que
cūq3 lenia: ⁊ pcaua sūt: es qdē: qm̄ lene est
pcaua aūt ex ꝑcussiōe faciūt multos ictus
post primū in potēti exire qd̄ motū est.

¶ Declat quō reqriẗ ad sonū v̄berās ⁊ v̄beratū oñdēs
q̄ v̄berās ⁊ v̄beratū nō debēt ēē corpa q̄liacūq3: sz de
bēt ēē dura ⁊ plana ul' dura ⁊ pcaua. iō aiẗ q̄ sic̄ aūt di
xim⁹ son⁹ nō ē ict⁹ corpoꝝ ptigētiū. i. corpoꝝ q̄rūcūq3
q: pili etsi ꝑcutianẗ nullū faciūt sonū: sz q̄cūq3 corpa
sūt lenia. i. plana ⁊ pcaua sup. si sint dura faciūt sonū.
⁊ s̄bdit q̄ es qdē qm̄ ē lene faẗ sonū: sz pcaua faciūt so
nū. q: ex repcussiōe faciūt mltos ict⁹ post p^{m} ictū i po
tēti exire corp⁹ aereū qd̄ motū ē. ¶ Notādū āt q̄ cor
pus bn̄ sonās ul' oz ēē reglare ⁊ planū ita q̄ possit mul
tū aerē ꝑcutē ⁊ expellē. ul' oz q̄ sit pcauū ita q̄ scludat
ibi aer ⁊ faciat mltas v̄beratiōes ⁊ ict⁹. ⌈ Deide cū d'

¶ Ampli⁹ audiẗ in aere ⁊ in aq̄: h̄ minus in
aq̄: nō est aūt soni ꝓpri⁹ aer: neq3 aq̄. Sed
oz firmoꝝ fieri repcussiōe adīuicē: ⁊ aera.
Hoc aūt fit cū ꝑmaneat ꝑcussus aer: ⁊ nō
soluaẗ. vn̄ si uelociter ⁊ fortiter ꝑcutiaẗ so

nat. Opz eni ꝑoccupare motum ferietis fracturā aeris: sicut si ꝯgregationem aut cumulū lapilloꝝ ꝑcutiat aliqs latū velociter

℃ Ondit quō oīa h: vz mediū ⁊ v̄berās ⁊ v̄beratū reqrunt ad auditū dicēs. Amplius audit aliqd in aere ⁊ in aq̄: sed minus in aq̄ q̄z in aere. h aūt dicit q̄ztū ad medium in q̄ fit auditus. ⁊ ſbdit q̄ nō est aūt soni ꝑpri⁹ sup. effect⁹ aer neq̄z aq̄: sed opz firmoꝝ ꝑcussionē fieri adinuicē: ⁊ h ad aerez. declarata sūt g̃ oīa illa que reqrunt ad auditū: q̄r reqrit ibi aer vł aq̄ tanq̄z mediū ⁊ reqrūtur ibi firma ⁊ solida tanq̄z se ꝑcutiētia. ⁊ ſbdit q̄ fit autē h. i. fit son⁹ ex ꝑcussiōe firmoꝝ adiuicē ad aerē. cum aer ꝑcussus maneat ⁊ nō soluat. vn̄ si aer velociter ⁊ fortiter ꝑcutiat sonat: q̄r motū ferietis oꝫ ꝑoccupare. i. ꝑuenire fracturā aeris. accidit g̃ h sicut si aliqs ꝑcutiat ꝯgregationē aut cumulū lapilloꝝ. ℃ Notā᷑ aūt q̄ nec aq̄ nec aer est ꝑpri⁹ effect⁹ soni. sunt aūt talia mediū in sono: ⁊ sūt ea in qb⁹ formalr pōt eē son⁹. ea tn̄ que hn̄t cāre ⁊ efficē sonū opz eē dura ⁊ resistētia: cuiusmodi sūt es argētū ⁊ alia corpa solida ⁊ firma. pōt itaq̄z ex ꝑcussione ad aerē cāri sonus: sicut pꝫ de v̄ga ducta ꝑ aerē. resistit g̃ aliq̄ mō aer. sed q̄r nō bn̄ resistit dr̄ ex ꝑcussiōe ad ipz nō ꝑpe. i. nō bn̄ fieri sonus. ℃ Notādū āt q̄ ſm Cōmētatorē: opz motū corpis ꝑcutiētis ita velocē esse q̄ ꝑueniat fracturā aeris. nā si qs plane pōeret vnū corp⁹ solidū sup aliō: aer frāgeret ⁊ cederet absq̄z violētia: ⁊ nō faceret sonū: opz itaq̄z ita velociter fieri illū ictū ⁊ illū ipetū: q̄ ꝑueniat fractura aeris. i. q̄ ꝑcutiat aer an̄ q̄ soluat ⁊ frāgat. ℃ Notā᷑ ēt q̄ silr̄ est de corpib⁹ se ꝑcutiētib⁹ faciētib⁹ sonū: ⁊ de aceruo lapidū ꝑcusso velociter lato. nā si qs ꝑcuteret aceruū lapidū: ita lēte q̄ lapides nō velociter ferrent: ⁊ nō facerēt violētiā aeri nō fieret ibi sonus. sed si aceruus lapidū ꝑcussus ab aliquo velociter ruat scindit aerē cū quadā violentia: facitq̄z sonū. sic si corpus ꝑcutiēs cū ictu ⁊ ipetu ꝑcutiat scindit aerē cum quadā violētia. ⁊ fit ibi sonus: q̄re est quodāmō silr̄ h ⁊ ibi. [Deinde cum dicit.

T.80 ℃ Echon aūt fit cuz ab aere vno facto ꝑꝑ uas determinās ⁊ ꝓhibens diffundi: iterum aer repellitur sicut spera.

℃ Determīat de gn̄atiōe soni q̄ dr̄ echō. Circa qd̄ duo facit. q̄r p⁹ facit qd̄ dc̄m est. 2° ꝓbat sp̄ fieri echō. lꝫ nō sp̄ fiat cert⁹ ⁊ manifestus ibi [Ur āt sp.] Dicit g̃ q̄ echō āt fit cū ab vno. i. ꝯtinuo aere facto motu ꝑꝑ uas. i. ꝑꝑ obstaculū deteriāns ⁊ ꝓhibēs diffūdi. i. ꝓcēdi vlteri⁹ aerē: iterū aer ille repellit. i. refellit sicut spa. ℃ Notā᷑ aūt q̄ sicut cū lapis ꝓicit in aq̄ fiūt ibi circli q̄ si iueniāt obstaculū reflectunt: sic cū aliqd̄ corpus solidū ꝑcutit ad aliqd̄ aliō corp⁹ in aere fiūt ibi circuli q̄ ꝯtinue multiplicant ⁊ diffūdunt: ⁊ si circli illi iueniāt obstaculū reflectunt. accit g̃ in illis circlis sicut accit in spa siue i pila q̄ ꝓiecta. si iueniat obstaculū reflectit ⁊ retrocedit. Duplr̄ itaq̄z gn̄at son⁹ in aere. p⁹ ex diffusiōe circuloꝝ 2° ex reflexiōe eoꝝ. son⁹ aūt q̄ gn̄at ex reflexiōe dr̄ echō. ℃ Notā᷑ ēt q̄ mot⁹ reflexiōis circuloꝝ est silis motui diffusiōis: q̄r eo mō q̄ diffūdunt circuli reflectunt si inueniāt obstaculū: ⁊ q̄r ex sili motu cātur silis son⁹: seqtur q̄ echon fit silis sono ꝑus facto. ide est g̃ q̄ cū quis loqt: ⁊ fit echon: vr̄ ei audire scd̄am vocē silez p⁹ voci. Notā᷑ ēt q̄ dr̄ fieri echon ꝑꝑ uas ꝓhibēs: q̄r lꝫ ex q̄libet obstaculo fiat reflexio circloꝝ in aere: potissime tn̄ fit h q̄n̄ obstaculū illō est ꝯcauū: vt apparet i puteo: ⁊ q̄r obstaculū ꝯcauū hēt quādā rōnē uasis dr̄ echō fieri ꝑꝑ uas ꝓhibens. [Deinde cum dicit.

℃ Videt aūt semp fieri echon: s̄ nō cert⁹: q̄r accidit in sono: sicut ⁊ i luie: eteni lumen semp repcutit: neq̄z eni fieret penit⁹ lum̄: s̄ tenebra ex̄ solē: s̄ non sic repcutit sicut ab aq̄: aut aere: aut ab aliq̄ alio leniū. Quare tenebrā facit: qua lumē determiamus

℃ Ondit q̄ sp̄ fit echō: lꝫ nō sp̄ fiat manifestus dr̄. vr̄ aūt sp̄ fieri echō: sed nō sp̄ fit cert⁹: q̄r accit in sono: sicut i lumie. eteni lumē sp̄ repcutit: q̄r si nō repcuteret nō fieret penit⁹ lumē ex̄ solē: sed tenebra. nisi eni lux reflecteret nō eēt lumē nisi in loco quē sol aspiceret. alibi aūt eēt oīno tenebra sicut in nocte. sp̄ g̃ fit reflexio lucis: sed nō sp̄ fit fortis: sicut fit ab aq̄ aut aere siue a cupro: vt hēt lr̄a ꝯtr̄ aut ab aliq̄ alio corpoꝝ leniū: q̄re q̄r nō sp̄ fit reflexio fortis. h est qd̄ facit tenebrā qua terminat lumen. ℃ Notā᷑ aūt q̄ si radij solares icidāt in aquā vł in es vł in aliqd̄ aliō corp⁹ lene. i. tersū ⁊ politū resultat ex tali reflexiōe qdā splēdor adeo lucidus sicut est loc⁹ ille: quē aspicit sol. nec vr̄ q̄si dr̄a iter lumē gn̄atū per aspectū solis. ⁊ ꝑ h⁹ reflexionē: sꝫ tn̄ nō sp̄ fit reflexio sic fortis. nā cū arbores faciūt vmbrā i illa vmbra est aliq̄ reflexio lucis. q̄r si h nō eēt nllus posset legē ad vmbrā sicut nec pōt legē in nocte. splēdor g̃ fit ex reflexiōe forti: sꝫ vmbra fit ex reflexiōe d̄bili: igr̄ q̄r nō sp̄ ē refle⁹ fortis cōtigit vmbrā fieri q̄ teriat lumē. ꝓcēdit eni lum̄ vsq̄z ad vmbrā ⁊ ibi teriat. vult g̃ phs ꝑ h silr̄ q̄ sicut semp reflectit lumē: sed non semp est reflexio fortis sic semp reflectit aer ⁊ sp̄ fit echō: sꝫ q̄r nō sp̄ est illa reflexio fortis nō semp est echō cert⁹ ⁊ not⁹ nec semp ꝑspicimus ipm.

Acuū eni recte dr̄ ꝑpriuz audiēdi: T.81
u vr̄ eni eē vacuū aer: h āt ē faciēs audire cū moueat ꝯtinuus ⁊ vnus: s̄ ꝑꝑ id q̄ frāgibilis ē nō sonat nisi lene sit qd̄ ꝑcutit: tūc aūt vn⁹ fit: silr̄ eni ꝑꝑ planū: vnū eni est lenis planuz. ℃ Sonatiuum T.82
quidem igit: qd̄ motiuum vnius aeris cōtinuitate vsq̄z ad auditum.

℃ Post phs determiauit de gn̄atiōe soni oñs q̄lr hēt fieri son⁹: in pte ista: vt dicebat determiat de sono ꝑut hēt imutare mediū ⁊ organū. duo g̃ facit: q̄r p⁹ ondit quō sonus hꝫ imutare me᷑. 2° declat quō hꝫ imutare organū ibi [Audit⁹ eni.] Dicit g̃. q̄ vacuū. i. aer q̄ a multis appellat⁹ est vacuū recte dr̄ ꝑpriū me᷑ audiēdi sonū. ⁊ ſbdit q̄ vr̄ aer eē vacuū. audit⁹ g̃ fit h mō: q̄r h. s. aer q̄ dr̄ eē qd̄ vacuū est faciēs audire cū mouet ꝯtinu⁹ ⁊ vn⁹. sꝫ ꝑꝑ id q̄ aer ē frāgibilis. i. cito frāgibilis nō sonat nisi sit lene qd̄ ꝑcutit. tūc āt q̄n̄ lene ē qd̄ ꝑcutit: tūc fit vn⁹ son⁹. silr̄ eni fit son⁹ vn⁹ ⁊ vna expulsio aeris ꝑꝑ planuz. q̄r planū. i. supficies lenis corpis ē qd̄ vnū: ⁊ q̄r opz eē supficiē vnā ad h q̄ moueat aer vn⁹. ⁊ fiat son⁹: nō ꝯcludit q̄ sonatiuū qdē. igr̄ est qd̄ est motiuū vni⁹ aeris cōtinuati vsq̄z ad auditū: oꝫ eni aerē motū ꝯtinuari vsq̄z ad auditū vt ꝑcipiat son⁹. ℃ Notā᷑ āt q̄ lꝫ nō bn̄ dictū est aerē eē vacuū tn̄ ſꝫ hūc modū loquēdi: ſꝫ q̄ aer dr̄ vacuū: vacuū ē mediū in auditu: q̄r aer est me᷑ h⁹. ℃ Notā᷑ ēt q̄ ad h q̄ bn̄ fiat son⁹ corp⁹ qd̄ v̄berat vł oꝫ eē ꝯcauū vł regulare ⁊ planū. tūc eni est planū ⁊ lene q̄n̄ vna ps nō supemiet alteri. naz si hr̄et supficiem asperā ⁊ hr̄et aliq̄s ptes eminētes aer q̄ est frangibilis dideret ſm illas ptes eminētes: ⁊ nō faceret supficiez vnā: si h aūt ꝯtigeret aer nō posset bn̄ expelli nec bn̄ ꝑcuti: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō fieret bn̄ sonus. [Deide cum dicit.

℃ Audit⁹ aūt ꝯnālis est aeri: ꝑꝑ id aūt qd̄ i aere est: moto exteriori qd̄ itra mouet: ꝑꝑ qd̄ qdem nō vbiq̄z audit aial: neq̄z vbiq̄z

**trãsit aer. Nõ eni ubiq3 hẽt aerẽ mouen-
da ps:⁊ aĩatũ:sicut pupilla humidũ.**

¶ Oñso quõ a sono immutat᷑ mediũ oñdit quõ imutet᷑ auditꝰ. ¶ Ad cuiꝰ euiᵈᵐ sciẽdũ ꝙ sic̃ in pupilla est q̃d dã humiduz ꝯnãle sibi: sic̃ in auribꝰ est qdã aer ꝯnãlis auditui. ħ g̃ mõ imutat᷑ auditꝰ. q: sonꝰ imutat aerẽ exteriorẽ: qui aer exterior imutatꝰ imutat ꝯnãlẽ aerẽ: ⁊ fit auditꝰ. tria g̃ facit. q: pᵒ oñdit quõ imutat᷑ auditꝰ. 2ᵒ decl'at q̃lis sit aer imutatꝰ exterior. 3ᵒ manifestat q̃lis sit aer ꝯnãlis iterior q imutat᷑ ab aere exteriori moto. 2ᵃ ibi[Per se qdẽ igit᷑.] 3ᵃ ibi[Hoc ãt est i auribꝰ.] Dicit g̃ ꝙ auditꝰ ꝯnãlis est aeri. nã sic̃ pupilla: ut tãgebat᷑: est ꝯnãlis aq̃: ⁊ est q̃dã hũidũ aqueũ in pupilla: sic auditꝰ ꝯnãlis est aeri: ul' qꝺ idẽ est: nãlr organuz auditꝰ hẽt quãdã ꝯueniẽtiã cũ aere ⁊ in ipo organo hẽt eẽ qdã ꝯnãlis aer. ⁊ sbdit ꝙ ꝑꝑ id ãt ꝙ est sonꝰ in aere moto exteriori qꝺ est itra. i. aer ꝯnãlis q est itra aurem mouet᷑ ab aere exteriori moto: ꝑꝑ qꝺ qdẽ manifeste pȝ ꝙ nõ ubiq3 audit aĩal: neq3 ubiq3 penetrat aer: q: pars mouẽda a sono. ⁊ ẽt ipȝ aĩatũ nõ hẽt utiq3 talẽ aerẽ sic̃ pupilla hũidũ aqueũ sup. nõ hȝ nisi in tali pte. i. i oc'lo sic̃ g̃ nõ ubiq3 videmꝰ: q: nõ est ubiq3 pupilla ⁊ hũiduz aqueũ: sic nõ ubiq3 audĩmꝰ: q: nõ est ubiq3 organũ auditꝰ: nec hẽmus ubiq3 ꝯnãlẽ aerẽ.[Deide cũ dicit.

t.83. **¶ Per se qdẽ igit᷑ isonabilis aer: ꝑꝑ id qꝺ facile cessibilis est. Cũ ṽo ꝓhibet᷑ diffluere huiusmodi motus sonus est.**

¶ Oñdit q̃lis sit aer exterior motꝰ dĩ. ꝙ aer exterior motus est isonabilis. ꝑꝑ ħ ꝙ est cessibilis. i. facilis diuisõis ut hẽt lr̃a cõmẽti. s3 cũ ꝓhibeat᷑ dissoluẽ hꝰⁱ motꝰ sonꝰ est. ¶ Notãᵐ ãt sonũ fieri cũ vnũ corpꝰ ṽberat aliud. corpꝰ g̃ ṽberãs mouet ⁊ frãgit aerẽ: corpꝰ ṽo ṽberatuz tenet aerẽ ⁊ ꝓhibet ipȝ ne de facili cedat: qꝺ cũ ꝯtigit motꝰ aeris sic fc̃us est qdã sonꝰ. ¶ Notãᵐ et ꝙ ex ħ pꝫ patẽ: q̃re ṽga i aere absq3 aᵒ corpe fac̃ sonũ: q: si hꝰⁱ ṽga uelociter mouet᷑ ⁊ mltotiẽs scidit aerẽ: q ꝑꝑ scissurã factã fortius reiungit᷑ ⁊ ꝯgregat᷑ ⁊ resistit uirge: qꝺ faciẽdo facit sonum.

Dubitaret forte aliqs: q̃re aer scissus a virga fortiꝰ ꝯgregat᷑ ita ut possit resistẽ ⁊ facẽ sonũ. ¶ Dõ3 ꝙ ut s̃. tãgebat᷑ nã nõ patit᷑ uacuũ q̃re cũ ṽga mouet᷑ ꝑ aerẽ scidit ipȝ: ⁊ ne sit uacuũ ptes aeris scisse itex ꝯgregant᷑ ⁊ replẽt scissurã illã. igit᷑ si ṽga mouet᷑ lẽte: lẽte attrahit᷑ aer: ꝑꝑ qꝺ nec est ibi resistẽtia: neq3 sonꝰ: s3 cũ ṽga mouet᷑ uelociter ptes aeris cũ q̃dã uelocitate trahunt᷑ ⁊ ꝯgregant᷑. ⁊ q: ibi fit fortis attractio: opȝ ibi fieri dẽsitatẽ quãdã: ꝑꝑ quã dẽsitatẽ fiet q̃dã resiᵃ ṽge denuo mote ⁊ gñabit᷑ ibi sonꝰ. aer g̃ q: de se facilr cedit: de se est isonabilis: sed si sonare oȝ: oȝ ꝙ aliqꝺ corpꝰ teneat ipȝ: ut nõ ꝑmittat euȝ sic facilr cedẽ: ul' oȝ ꝙ ipemet aer uelociter scissus uelociter attrahat᷑ ⁊ fortiꝰ ꝯdẽset᷑ ita ut possit resistẽ ⁊ sonũ facere.

Alterius forte dubitaret aliqs. utꝝ idẽ sit sonus ꝙ motꝰ aeris. ⁊ vĩ ꝙ sic: ꝑ phm̃ dicẽtem: ꝙ cũ ꝓhibeat᷑ aer dissolui hꝰⁱ motꝰ sonus est. ¶ In ꝯ̃riũ est: q: sic̃ se hñt he dĩe ad illas: sic se hñt he res cuiꝰ sũt he dĩe ad illa cuiꝰ sũt he dĩe: sed dĩe soni nõ sũt dĩe motꝰ. g̃ nec sonꝰ est idẽ ꝙ motꝰ. ꝙ ãt sic sit pȝ: q: dĩe soni sunt acutũ ⁊ g̃ue. dĩe ṽo motꝰ uelox ⁊ tardũ. s3 ut ifra i hac lectiõe dicet᷑ uelox nõ est idem ꝙ acutũ s3 cãtur acutũ ex uelocitate motꝰ: ⁊ g̃ue nõ ẽ idẽ ꝙ tardũ: s3 cãtur g̃ue i sono ex tarditate i motu. itaq3 si dĩe soni nõ sũt dĩe motꝰ: s3 cãnt᷑ ex illis: sonꝰ nõ erit motꝰ: s3 cãbit᷑ ex ipo. ¶ Dõ3 ꝙ motꝰ ut s̃. patuit est sꝫibile cõe: sonꝰ aũt est sꝫibile ꝓpriũ. igr̃ q: dĩnt sꝫibilia cõia a ꝓpriis: oȝ sonũ eẽ aliã rẽ a motu. dicemꝰ igit᷑ ꝙ he sꝫibiles q̃litates cuiusmõi sũt sonꝰ albedo nigredo calitas friditas ex motu cãnt᷑: dĩnter tñ: q: aliq̃ cãnt᷑ ex motu ita ꝙ cessante motu nõ cessat fo͛a. imo nõ est ꝯpleta fo͛a donec cesset motꝰ. nã i talibꝰ ṽificat᷑ qꝺ dĩ in de gñatiõe. ꝙ hĩtibꝰ pñtibꝰ i mã cessat motꝰ. hꝰⁱ aũt sũt q̃litates sꝫibiles alie a sono. sonꝰ qdẽ sic iducit᷑ per motũ: ꝙ tñ cessãte motu cessat sonꝰ: itaq3 sic̃ ꝑ sigillũ fo͛a iducit᷑ i cera amoto tñ sigillo remãet figᵃ illa: i aq̃ ṽo si appõeret᷑ sigillũ coaptaret se aq̃ figure sigilli. amoto tñ sigillo ꝑꝑ fluxibilitatẽ aq̃ stati tolleret᷑ ipsi foᵃ a sigillo fc̃a. sic cessãte motu cessat sonꝰ. dicamꝰ g̃ ꝙ motꝰ est cã soni: ⁊ ẽ cã aliaꝝ sꝫibiliũ q̃litatũ: alr̃ tñ ⁊ alr̃: q: motꝰ cãt alias sꝫibiles q̃litates inq̃ztũ ille sũt teri motus. ⁊ q: adepto terio oȝ vnã eẽ ꝑteritã ⁊ ptrãsitã ade ptis talibꝰ q̃litatibꝰ oȝ cessare motũ. Sonꝰ tñ sic cãtur a motu ꝙ motꝰ est sbȝ soni. ⁊ q: paᵒ nõ põt hẽe eẽ ꝑmanẽs si sbȝ hẽat eẽ successiuũ: oȝ ꝙ sonꝰ nõ hẽat eẽ ꝑmanẽs: sic̃ nec motꝰ. ⁊ cessãte motu oȝ cessare sonũ. nõ ẽ g̃ sonꝰ idẽ ꝙ motꝰ: s3 fũdat᷑ i motu ⁊ cãtur ab ipo. Qꝺ ṽo dicebat᷑ i ꝯ̃riũ ꝑ phȝ dicẽtẽ ꝙ sonꝰ est motꝰ. dici oȝ ꝙ illa ꝑdicaᵒ nõ est fo͛alis: s3 cãlis. sic g̃ dĩ sonꝰ motꝰ. q: cãtur ab ipo sic̃ i de sp̃u ⁊ sꝫato dĩ odor fumalis euaporatio: q: cãtur ex tali euaporõne.[Deinde cũ dicit

¶ Hic ãt ẽ i auribꝰ edificatꝰ: cũ ħ ꝙ imobilis est: q̃tenꝰ certe sentiat oẽs dĩas motꝰ. Propter ħ ãt ⁊ i aq̃ audimꝰ qm̃ nõ igredit᷑ ad ipȝ ꝯnãle aerẽ. S3 neq3 i aurẽ ꝑꝑ reflexiões ipiꝰ. Cũ ãt ħ accidat: nõ audit. Neq3 si miriga: sic̃ q in pupilla pellis laborat.

¶ Oñso q̃lis sit aer exterior. q: est isonabilis: oñdit q̃lis sit aer iterior: q: ẽ imobilis. hȝ eni aer iterior quẽdam motũ ꝓpriũ q sꝑ mouet᷑. dĩ tñ eẽ imobilis q̃ztũ ad motus exteriores: q: motꝰ ille quẽ hȝ ẽ dissilis ab oibꝰ exterioribꝰ motibꝰ. tria g̃ fac̃: q: pᵒ oñdit quõ aer ꝯnãlis iterior sit imobil'. 2ᵒ qꝺ dixerat mãifestat ꝑ sigᵐ. 3ᵒ mouet quãdã qõnẽ circa ꝑtacta. 2ᵃ ibi[S3 sigᵐ.] 3ᵃ ibi[Utꝝ ãt sonet.] Dic̃ g̃. ꝙ ħ ãt aer q est i auribꝰ edificatꝰ cũ ħ. i. ꝑꝑ ħ est imobilis. q̃tenꝰ certe sentiat oẽs dĩas motꝰ. i. oẽs dĩas soni exterioris. q̃zdiu g̃ mãet ille ꝯnãlis aer hñs motũ ꝓpriũ exñeũ ab oĩ motu exteriori: tãdiu saluat᷑ i nob̃ auditꝰ: ꝑꝑ ħ ãt q: sic ẽ audimus i aq̃. qdã ãt textꝰ hñt nõ audimꝰ i aq̃: s3 est lr̃a falsa. audimus g̃ i aq̃: qꝺ fit: q: aq̃ nõ igredit᷑ ad ipȝ ꝯnãlẽ aerẽ: s3 neq3 igredit᷑ i aurẽ ꝑꝑ reflexiões fc̃as ab aere ꝯnãli. sed cũ ħ accidat ꝙ aq̃ igrediat᷑ aĩal nõ audit: s3 ꝑdit auditũ: neq3 ẽt audiret si miriga. i. si pellis cerebri: ut expo nit Cõmẽ. sup. destrueret᷑: sic̃ hõ videt si laboret. i. si ifirmet᷑ pellis q est i pupilla. ¶ Notãᵐ ãt ꝙ sic̃ hõ amitteret visũ si hũidũ aqueũ qꝺ est i oc'lo ꝑ ifirmitatẽ pellis pupille ul' ꝑ aliquẽ aliũ modũ macularet᷑ ul' destrueret᷑: sic hõ ꝑderet auditũ si aer q est nãlr edificatꝰ in tĩpano auditꝰ ꝑ itroitũ aq̃ i aurẽ ul' ꝑ destructionẽ pellis cerebri ul' ꝑ aliquẽ aliũ modũ euanesceret ul' tolleret᷑. ¶ Notãᵐ ẽt ꝙ sic̃ organũ tactꝰ nõ est denudatũ ab oĩ q̃litate sꝫibili: s3 est denudatuz a q̃litatibꝰ sꝫibilibꝰ q̃s ꝑcipit: sic aer ꝯnãlis iterior nõ est denudatꝰ ab oĩ motu. sed a motibꝰ exterioribꝰ. hȝ eni sꝑ quẽdã suũ ꝓpriũ motũ fc̃tũ ꝑ tot reflexiões auris ꝙ hoĩe exñte i aq̃ reflexiões t.84
ille nõ ꝑmittũt aquã igredi ad aerẽ ꝯnãlẽ. nec ẽt ꝑmittũt ipȝ ingredi in aurẽ.[Deinde cum dicit.

¶ Sed signũ est audiẽdi: aut nõ sonare sꝑ aurẽ: sic̃ cornu. Semꝑ eni q̃dã ꝓpõ motu aer mouet᷑ i auribꝰ: ħ sonꝰ exñeꝰ: ⁊ ꝓpriꝰ est: ⁊ ꝑꝑ hoc dicũt audire uacuo ⁊ sonãti: q: audimus in hñte determinatũ aerem.

¶ Q: dixerat aerẽ ꝯnãlẽ eẽ distictũ ab aere exteriori ⁊

hñte motū distīctū a motib⁹ exteriorib⁹. pbat h̄ p signū di. signū aūt audiēdi p aerē sic distīctū ꝛ hñtē sic distīctū motū: uel signū nō audiēdi sine tali aē sic moto est sonare aurē sic̄ cornu. nā semp aer in aurib⁹ mouet̄ ꝓprio motu: sed pcipim⁹ p h⁹ᵗ aerē sonū q son⁹ est mot⁹ extneus. ꝛ nō ꝓpri⁹ illi aeri. ꝛ pp h̄ q̄ꝛ sic est dicit̄ aliq nos audire uacuo. i. aere sonāte: q̄ꝛ audim⁹ organo uł timpano hñte talē deteriatū aerē. ¶ Nōn^m āt q̄ si ponat̄ manus sup aurē aer q est i aure hñs quēdā motū ꝓpriū pp manū appositā facit mltas reflexiōes ꝛ mltas repcussiōes pp q̄s vi sonare auris sic̄ cornu. iste ḡ sonitus dꝫ eē nobis signū q̄ i aurib⁹ est qdā aer distīct⁹ ab aē exteriori hñs motū distīctū ab exteriorib⁹ motib⁹.

Dubitaret forte aliqs. utꝝ son⁹ hēat eē i medio realiter. ¶ Dōꝫ q̄ de sono sic ꝯsueuit distigui: q̄ꝛ son⁹ i aliq̄ pte aeris est realr tm̄. in aliq̄ v̄o itētionalr tm̄. in aliq̄ qdē itētionalr ꝛ realr: ut cū duo corpa se adiuicē collidūt ille aer p̄⁹ collisus hēt in se sonuꝫ realr tm̄. sed q̄ꝛ ab illo aē p̄⁹ collīso ꝛ moto mouet̄ alia ps aeris: in illa pte aeris duplr erit son⁹. vꝫ realr inq̄ꝫtū mouet̄ ab aē p̄us moto: ꝛ itētionalr: q̄ꝛ a sono exñte realr i aē p̄us fracto mltiplicat̄ itētionalr in aē 2⁰ moto. uerꝫ q̄ꝛ iste mot⁹ deficit q̄n puētuꝫ erit ad ptē illā aeris circa quā nō ulteri⁹ se ꝓtēdit mot⁹: ē ibi son⁹ itētionalr: nō realr. ¶ Sꝫ h̄ calūniā patit̄. q̄ꝛ qua rōne a sono exñte realr in aē p̄us fracto mltiplicat̄ itētionalr in aē 2⁰ moto pari rōne ab aē 2⁰ moto mltiplicat̄ son⁹ itētionalr in aē p̄us fracto. nō est eni itelligibile q̄ aliqđ corp⁹ susceptm̄ itētiōis sit iux̄ cor⁹ hñs illud realr: uł ēt hñs illđ ꝫꝫ itētionē forte: q̄n fiat ibi mltiplicatio ꝫm itētionē illā. q̄re si in aē 2⁰ moto est son⁹ realr: ꝛ ēt ē ibi ꝫꝫ itētionē fortē. cū aer p̄⁹ fract⁹ sit cōtinu⁹ aeri 2⁰ moto: oꝫ in aē p̄uꝫ fracto eē sonū itētiōalr. dicam⁹ ḡ q̄ in toto aē moto est son⁹ realr ꝛ itētionalr: ita tñ q̄ ab aē p̄us fracto mltiplicat̄ itētionalr ꝛ realr q̄ꝫdiu mouet̄ aer: ab aē tñ 2⁰ moto mltiplicat̄ son⁹ i aē p̄us fracto itētionalr: ꝛ ēt realr cum aer reflectit̄ ꝛ fit echon. nā sic p̄⁹ gñat̄ sonus ab aere p̄us fracto usq̄ꝫ ad aerē ultīo motū: ita cū echō est fortis p reflexioneꝫ circulorꝝ poterit mltiplicari son⁹ itētionalr ꝛ realr ab aē ultīo moto usq̄ꝫ ad aerē p̄⁹ fractū. ubicūq̄ꝫ itaq̄ꝫ est sonus realr est ibi ꝛ itētionalr: sed alicubi est itētionalr ubi nō est realr. nā q̄n deficit mot⁹ aeris in aere ꝓpinq̄ nō moto poterit eē son⁹ intētionalr. nō tñ est ibi realr: q̄ꝛ cū son⁹ realr fundet̄ in motu: nō plus se ꝓtēdit realiter son⁹ nisi q̄ꝫdiu durabit act⁹ mot⁹. ⌈ Deīn cū dic̄.

C.85 ¶ Utꝝ āt sonat v̄berās: aut qđ v̄berat̄: aut utrūq̄ꝫ: mō āt altero. Est eni sonus mot⁹ polis moueri h̄ mō: q̄ qdē saltātia a leuib⁹ cū aliqs truserit. Nō igr̄ sic̄ dictū est: oē sonat qđ v̄berat̄: ꝛ v̄berans: ut si obijciat̄ acus acui: sed opꝫ qđ pcutit̄ regulare esse: ut aer subito dissiliat ꝛ moueat̄.

¶ Mouet quādā q̄ōnē circa ptacta di. utꝝ āt sonat uerberans aut qđ v̄berat̄. ꝛ soluit q̄ aut utrūq̄ꝫ sup. sonat mō aūt altero. nā v̄berās sonat inq̄ꝫtū aerē frāgit: uerberatū v̄o inq̄ꝫtū aerē retinet ꝛ nō pmittit ipm̄ facilr frāgi. iō ꝯcedit q̄ son⁹ est mot⁹ po^llo moueri. h̄ mō q̄ qd est mouent̄ saltātia a leuib⁹ cū aliqs truserit. i. fortiter pcusserit corpa leuia. igr̄ sic̄ dcm̄ ē: nō oē qđ v̄berat̄: ꝛ oē v̄berās est sonās: ut si obijciat̄ acus acui nō fit sonus: sꝫ oꝫ q̄ pcutit̄ reglare eē ut aer subito dissoluat̄ ꝛ moueat̄: ꝛ fiat son⁹. ¶ Nōn^m q̄ cū cor⁹ planū reglare ꝛ lene pcutit̄ ad aliđ cor⁹ q̄ ē tale: tūc ut dicebat̄ cor⁹ pcutiēs frāgit aerē: cor⁹ v̄o pcussū tꝫ ipꝫ ꝛ fac̄ ipꝫ saltare ꝛ resilire. aer v̄o sic trusus. ꝛ sic resiliēs: uł aer q pt moui sic resiliēdo ꝛ saltādo fac̄ sonū. nō ḡ eodē mō cāt sonū cor⁹ v̄berās ꝛ v̄beratū. ꝛ ēt ut pꝫ: ut fiat tał resilitio ꝛ tał saltatio aeris oꝫ eē cor⁹ reglare qđ pcutit̄ ad h̄ q̄ bn̄ sonet. reglare eni erit si sit planū uł ꝯcauū. ⌈ Deīn. c. d.

¶ Dīe aūt sonantiū in sono ꝫm actū ostēdunt̄. sicut eni nō vident̄ colores sine lumine: sic neq̄ꝫ sine sono acutum ꝛ graue. L.86

¶ Deteriat de dīijs soni. Circa qđ tria fac̄. q̄ꝛ p̄⁹ facit qđ dcm̄ est. 2⁰ docet sumē h⁹ᵗ dīias. 3⁰ manifestat qđ dixerat. 2ª ibi⌊ Hec āt dnr. ⌊3ª ibi⌊ Neq̄ꝫ tñ uelox. ⌊Dic̄ ḡ q̄ dīe sonātiū cuiusmōi sūt acutū ꝛ graue ondunt̄ i. manifestant̄ in sono ꝫm actū: q̄ꝛ sic̄ nō vident̄ colores sine luīe sic neq̄ꝫ coḡscit̄ acutū ꝛ graue sine sono.

Dubitaret forte aliqs. q̄ꝛ vꝫ nō bn̄ dcm̄ eē q̄ dīe soni fiāt p sonū in actu: imo magis eꝫ son⁹ dꝫ fieri i actu p suas dīias: q̄ꝛ sp gen⁹ hꝫ rōnē po^e: dīia v̄o rōnē act⁹. ¶ Dōm q̄ acutū ꝛ graue duplr pñt ꝯsiderari. p̄⁹ ut se tenēt ex pte corporꝝ sonantiū: in qb⁹ nō ē foīalr son⁹. nā dꝫ chorda aliq̄ eē acuta q̄ reddit acutū sonū: uł dꝫ ḡuis: si faciat sonū ḡuē. ꝛ tñ foīalr son⁹ nō ē in chorda sed in aē. 2⁰ mō pñt ꝯsiderari dīe soni: ut hñt eē in corpe i q̄ est foīalr son⁹. ꝯstat aūt q̄ nō pcipit̄ son⁹ nisi hēat eē foīalr ꝛ i actu. dīe ḡ corporꝝ sonātiū i qb⁹ nō est son⁹ nisi v̄tualr cāłr coḡscit̄ p sonū factū i actu. i. p sonū fcm̄ in aē: in q̄ hꝫ eē son⁹ formalr ꝛ i actu: q̄re sic̄ nō discernim⁹ colores nisi p lumē q̄ꝛ nō pñt imutare visū sine luīe: sic nō coḡscim⁹ dīias sonātiū nisi fiat i aē actu son⁹: q̄ꝛ nō pōt imutari auditus nisi a sono actu facto. ¶ Adūtendū tñ q̄ colores hñt i se aliqđ foīalr: vñ pñt videri: pp qđ sūt p se visibiles: tñ ut dicebᵘt̄: q̄ꝛ colores nām illā p quā sūt foīalr visibiles pticipāt icōplete: nō pñt mouē diaph. nisi sit dispositū: ꝛ nisi sit actu illuiatū. sꝫ corpa sonātia nō sic se hñt: q̄ꝛ corpa sonātia foīalr nihil i se hñt de sono. nō ḡ est sile p oēꝫ modū de dīijs corporꝝ sonātiū respcu sonī in actu ꝛ de dīijs colorꝝ respcū luciꝫtū q̄ꝫtū ad h̄ ē sile: q̄ꝛ sic̄ nō possum⁹ pcipe dīias corporꝝ sonātiū sine sono i actu sic̄ vꝫ: nec dīias colorꝝ sine luce. qđ āt arguebat̄ de gñe ꝛ dīia laborabat rō i equoco: q̄ꝛ h̄ nō loqt̄ phs de dīijs sonorꝝ q̄ dīt sonū i actu: sꝫ de dīijs corporꝝ sonātiū. ut pꝫ tā ex noua trāslatiōe q̄ꝫ ex ueteri q̄ dnt sonū nō foīalr i actu: sꝫ cāłr ꝛ i v̄tute: dato tñ q̄ loqret̄ phs de dīijs sonorꝝ. adh^c posset saluari text⁹ ei⁹: qđ quō uerꝝ sit nō ē p̄ntis speclatiōis. ¶ Adūtēdū tñ q̄ lꝫ phs loq̄t̄ de dīijs sonātiū: tñ q̄ꝛ cor⁹ sonās nō dꝫ acutū nisi faciat acutū sonū: nec dꝫ ḡue nisi faciat talē sonū: iō in sniando ꝛ ꝯtinuādo nō curauim⁹ distiguē iter has dīias ꝛ illas: eo q̄ he dīe illis hēant eē āṅexuꝫ. ⌈ D. c. d.

¶ Hec aūt dnr ꝫm metaphorā ab illis que tāgunt̄. Acutū eni mouet sensum in pauco tpe mltū: graue āt in mlto tpe paucū.

¶ Docet sumē h⁹ dīias di. q̄ h̄ aūt. i. he dīe dnr ꝫꝫ metaphorā ab illis q̄ tāgunt̄. nā ꝫꝫ metaphorā ꝛ ꝫꝫ silitudinē dīiarꝝ tāgibiliū sūpte sūt dīe sonātiū. nā sic̄ acutū i tactu ē qđ mouet ꝫꝫ i pauco tpe mltū: ḡue āt qđ i mlto paucū: sic sup. ꝛ i auditu actū mouet sensuꝫ audit⁹: i pauco tpe mltū: graue v̄o in mlto paucū. ⌈ D. c. d

¶ Neq̄ꝫ tñ uelox est acutū: graue aūt tardū: ꝫ fit hoc qdē pp uelocitatē huius motus: illud aūt propter tarditatem.

¶ Declat qđ dixerat. nā i deteriando de dīijs soni fecerat mētionē de motu. iō i declarādo itērū duo fac̄. q̄ꝛ p̄⁹ ondit q̄lr dīe soni se hēant ad dīias mot⁹. 2⁰ declat q̄lr se hēant ad dīias tact⁹ ibi⌊ Et vꝫ silitudinē. ⌊dic̄ ḡ. q̄ nꝫ uelox ē acutū: ḡue āt tardū. q. d. q̄ ḡue ꝛ acutū q̄ sūt dīe soni nō sūt uelox ꝛ tardū q̄ sūt dīe mot⁹: sic

nec sonꝰ est motꝰ: cãn tñ he diſe ab illis sic sonꝰ cãtur a motu. id sbdit q̃ h gdez .s. acutũ fit pp uelocitatẽ hꝰ motꝰ: sz pp tarditatẽ illiꝰ .s. motꝰ sup. fit gue. [D. c. d.

℃ Et vñr silitudinẽ hic circa tactũ cũ acuto ⁊ hebeti. Acutũ .n. q̃si pũgit: hebes q̃si pellit: pp id qd mouet h gdẽ i pauco: illud ãt mlto. Quare accit h gdẽ uelox: illd ãt tardũ eẽ. ℃ De sono igit sic dteriatũ est

c.87 ℃ Ońdit q̃lr se hẽant he diſe soni ad diſas tactꝰ. di. q ⁊ vñr silitudinẽ hic circa tactũ cũ acuto ⁊ hebeti. gue g ⁊ acutũ i sono hñt silitudinẽ cũ acuto ⁊ hebeti i tactu qꝛ acutũ ẽ qd pũgit: hebes vo qd pellit. ⁊ h pp id qd h gdẽ .i. acutũ mouet i pauco tpe mltũ. illd vo .i. hebes i mlto paucũ: q̃re accit eẽ h qd .i. acutũ uelox. illd vo .i. hebes eẽ tardũ: ⁊ qꝛ sup. sic est circa diſas soni: qꝛ acutũ seqt motũ uelocẽ: gue vo motũ tardũ: oz eẽ quãdã metaphorã: ⁊ quãdã silitudinẽ iter diſas sonoꝝ ⁊ diſas tãgibiliũ. his g hitis iponit finẽ tractatui de sono dicẽs. de sono igi sic deteriatũ sit. ℃ Nõñᵐ ãt q acutũ pt fieri ul ex vno motu. ⁊ tc oz motũ illũ eẽ uelocez ul ex mltis motibꝰ. ⁊ tc oz motꝰ illos eẽ spissos: ut pz i chorda q̃ si bñ sit extẽsa fac plẽs motꝰ i aẽ ⁊ magis uerberat ipz: ⁊ reddit sonũ magis acutũ. cũ g dic phs acutũ fieri ex motu ueloci: itelligẽdũ est de acuto qd gñat ex vno motu. ℃ Notãdum etiã q nec diſe soni sunt diſe motus: sed sunt annexe illis. nec tales diſe sũt differentie tactus: sed hñt similitudinẽ cum illis.

n Ox ãt sonꝰ gdẽ ẽ aiati. inaiatũ enĩz nullũ uocat: h fm silitudinẽ dr uocare: ut tibia: ⁊ lira: ⁊ q̃cũq alia inaiatoꝝ extẽsionẽ hñt: ⁊ melodiam: ⁊ locutionẽ. Assimilat enĩz qꝛ ⁊ uox hoc habet.

℃ Postq̃ phs dteriauit de sono simplr. i pte ista dteriat de q̃dã spe soni q̃ dr uox. Circa qd duo fac. qꝛ pᵒ uẽat mẽbra diffõnis eiꝰ. 2ᵒ ifert diffõnẽ uocis tãq̃ uenatã ibi [q̃re pcussio respirati.] ℃ Ad euiᵈᵐ pᶜ ptis nõñᵐ q i diffõne uocis q̃tuoꝛ ponũt. diffinit eni uox q ẽ pcussio i spirati aeris fcã ab aia q̃ ẽ i his ptibꝰ ad uocalẽ artariã. r spirat eni aer ⁊ attrahit cii ca has ptes: ut circa plmonẽ ⁊ coꝛ: ⁊ ille aer sic attractꝰ p vtutẽ aie repcutit ad uocalẽ artariã siue ad cãnã plmõis: ⁊ fac uocẽ. i uenãdo g uocis diffõnẽ q̃tuoꝛ fac. qꝛ pᵒ ońdit q repcussio illa q̃ ẽ uox fit ab aia. 2ᵒ declat qd ẽ respirati aeris. 3ᵒ mãifestat q oz illũ aerẽ eẽ respiratũ i his ptibꝰ .i. circa has ptes: ut circa plmonẽ ⁊ coꝛ. 4ᵒ ońdit q oz illũ aerẽ respiratũ repcuti ad organũ qd dr uocalis artaria. ex his ãt q̃tuoꝛ ut pz: ɔstat tota diffõ uocis. 2ᵃ ps icipit ibi [Mlta ãt aialiũ.] 3ᵃ ibi [Uox ãt sonꝰ.] 4ᵃ ibi [Organũ ãt respirõnis.] In pᵃ pte itẽdit talez rõnẽ sonꝰ ille g nõ cõpetit nisi rebꝰ aiatis: oz q sit factꝰ ab aia: sz uox nõ cõpetit nisi rebꝰ aiatis. g uox est sonꝰ factꝰ ab aia. de hac ãt rõne nõ ponit nisi mediuz. vz q uox nõ cõpetit nisi rebꝰ aiatis ⁊ q nullũ iaiatũ hz uocẽ. lz possit forte hic aliquã silitudinez uocis. id ait q uox ãt ẽ gdã sonꝰ aiati. ⁊ sbdit q nullũ iaiatoꝝ uocat .i. hz uocẽ: sz forte fz silitudinẽ dr aliqd iaiatũ uocare: ut tibia: ⁊ lira: ⁊ q̃cũq alia iaiatoꝝ hñt extẽsionem ⁊ melos ⁊ locutionẽ. assilant enim talia uociferãtibꝰ: ⁊ vñr hic uocẽ: qꝛ uox hz h. ℃ Notãᵐ ãt q ut coiter ponit uox i tribꝰ vr differre ab alijs simplicibꝰ sonis. pᵒ qꝛ uox hz quãdã extẽsionẽ siue quãdã ptẽsionez. alij eni simplices soni cito trãseũt: sz qꝛ uox fit ab aia r spirãte aerẽ ⁊ retinẽte hᵒᵈ aerẽ r spiratũ: sonꝰ q est uox nõ ita cito tñsit: sz hz quãdã ptẽsionẽ ⁊ durõnẽ fz appetitũ aie. 2ᵒ uox hz q̃dã melodiã ⁊ ɔsonãtiã. sonꝰ .n. factꝰ simplr: eo q ex simplici ictu fiat: ⁊ ɔsonãtiã q̃ cãtur ex diũsitate ⁊ pportiõe sonoꝝ i se nõ hz. 3ᵒ i uoce est q̃dã discretio ⁊ iterruptio sonoꝝ: qꝛ in uoce fiũt uarie repcussiões aeris. ex hac ãt distictiõe sonoꝝ hz uox q sit locutio ul q sit oro. nã oro ad q̃ztitatẽ discretã ptinet ut pz i pdicamẽtis. igr qꝛ lira ⁊ tibia ⁊ hᵒᵈ istra hñt hꝰ q̃zdã silitudinẽ. ista tria ẽt p q̃zdã siliᵗⁿᵉˢ dñr hic uocẽ.

Dubitaret forte aliqs de sono fcõ ex lira uel ex chordis cithare: quõ sonus ille ɔtigat. nã si sonꝰ ɔtigit ex corpibꝰ se vberãtibꝰ: ita q corꝰ vberãs mouet ⁊ frãgit: corꝰ vo vberatũ aerẽ retinet ne cito soluat sz fiat ibi q̃dã violẽtia ex q̃ cãct sonꝰ nõ vr q h possimꝰ saluar i sono fcõ ex chordis lire. nõ eni ẽ dbz q pẽna pcutiẽs chordã aerẽ frãgat. chorda vo reticat aerẽ ne cito soluat: sz fiat ibi q̃dã violẽtia ⁊ cãct sonꝰ: qꝛ pẽna modicũ de aẽ mouet. ⁊ illa ps chorde ad quã pcutit pẽna modicũ posset de aẽ retinẽ: q̃re ul nll's resultaret ibi sonꝰ ul ualde exilis. ℃ Dbz g q h mõ fit sonꝰ ex pcussiõe chorde sic fit sonꝰ ex motu corrigie ul ex motu vge. vga eni ul corrigia uelociter mota i aẽ cãt sonũ: qꝛ ut dcm ẽ aer uelociter scissus p vgã pp tractũ a uacuo: ul pp tractũ ne sit uacuũ aer ille scissus uelociter ɔgregat: pp qd fit ibi q̃dã ɔdẽsatio rõne cꝰ est ibi resistẽtia q̃dã. ⁊ fit ibi sonꝰ: sic ex vna pcussione chorde dat chorda mltos ictꝰ: p q̃s ictꝰ uelociter scidit aerẽ. q aer uelociter scissus uelociter ɔgregat: ⁊ resilit chorde tremẽti: q̃re cãtur ibi sonꝰ: ⁊ ide ẽ ⁊ q̃zto chorda magis extẽdit acutiorẽ hz sonũ: qꝛ tal chorda pcussa magis tremit ⁊ dat plẽs ictꝰ: q̃re cãt maiorẽ sonũ. nõ g fit sonꝰ ex pcussiõe chorde: qꝛ pẽna expellat aerẽ q ẽ i chorda: sic fit sonꝰ ex pcussiõe lapidũ qꝛ vnꝰ lapis frãgit aerẽ exñtẽ in alio lapide. sed h fit qꝛ chorda pcussa tremit ⁊ dat multos ictus in aere ⁊ causat sonum. ℃ Uiso quõ ex diuersitate chorde si sit aliter ⁊ aliter extensa causat alius ⁊ alius sonus.

Dubitaret forte aliqs. utꝝ ex diũsitate corpoꝝ solidoꝝ cãct aliꝰ ⁊ aliꝰ sonꝰ ⁊ vr q nõ. qꝛ si nõ fit sonꝰ nisi qꝛ corꝰ vberãs aerẽ frangit. corꝰ vo vberatũ aerẽ tz: ⁊ fac ipz resilire: ⁊ ñ pmittit ipz frãgi nisi cũ q̃dã violẽtia: qꝛ cũ q̃cũq corpa dura vñr suffice ad h efficiẽdũ. nõ vr q alr sonet vnũ corpus duꝝ q̃z aliud. ℃ In ɔ̃riũ ẽ. qꝛ ad sñz pz argẽtũ esse magis sonoꝝ q̃z ferrũ ⁊ q̃z plũbũ. ℃ Dbz q i sono ẽ tria ɔsiderare. vz corꝰ expellẽs: aerẽ expulsũ: ⁊ modũ expellẽdi. rõne aeris expulsi oz corpa sonãtia eẽ dura ut possint aerẽ expellẽ. ide ẽ q lana ⁊ pili nõ faciũt sonũ: qꝛ lana pcutiẽs nõ bñ frãgit aerẽ: lana vo pcussa nõ bñ tz aerẽ ut nõ pmittat ipz uelociter frãgi: ⁊ faciat ipsuz cũ q̃dã violẽtia resilire. 2ᵒ rõne modi expellẽdi oz corpa sonãtia eẽ reglaria ut q sint plana ul ɔcaua. nã nõ q̃cũq mõ expulsus aer fac sonũ. sz oz aerẽ pcussum resilire sic resilit pilla pcussa ad terrã. nã cũ vnũ corpꝰ planũ pcutit ad aliõ corꝰ planũ pcussũ nõ cedit aeri sz quẽ corꝰ vberãs pellit ⁊ mouet: ⁊ nõ cedẽdo ei fac aerẽ illũ saltare ⁊ resilire cũ q̃dã violẽtia: sic qꝛ terra nõ cedit pille. si pilla pcutit ad terrã oz eã saltare ⁊ resilire. igr ut fiat tal saltatio ⁊ tal resilitio aeris: oz eẽ planũ ⁊ reglare qd pcutit: ul oz ipz eẽ ɔcauũ: qꝛ ⁊ i ɔcauo pz fieri tal saltatio ⁊ tal resilitio: qꝛ ut s̃. dicebat nõ potẽti aẽ exire a ɔcauis faciũt ɔcaua ex repcussiõe mltos ictꝰ post pᵐ. 3ᵒ i sono sũt ɔsiderãda corpa expellẽtia aerẽ ⁊ q̃ztũ ad h q̃zto corpa sũt magis ⁊ magis tremẽtia magis sonãt. nã sic chorda magis extẽsa qꝛ pcussa magis tremit ⁊ dat plẽs ictꝰ. id altius sonat: sic corpa bñ tremẽtia ex pcussiõe fcã i eis plẽs ictꝰ faciũt i aẽ: ⁊ fit ibi altioꝛ sonꝰ. si ãt q̃rat q̃ corpa sũt illa que magis tremũt: ut coiter põit aer q ẽ de ɔpõne corpoꝝ si sit in eis bñ dispositꝰ corᵃ illa hñt bonũ sonũ: cuiusmõi sũt argẽtũ ⁊ es. corᵃ vo magis accedẽtia ad nãz terrestrẽ ⁊ ml-

nus hñtia de aere in cōpōne sui peius sonāt: ut pz in plūbo. pz igr̃ que corpa meli⁹ sonāt. nā dura meli⁹ sonāt q̃ȝ nō dura: ⁊ regularia: ut plana ⁊ ēt ↄcaua meli⁹ sonāt q̃ȝ nō regularia: ⁊ treméta ⁊ hñtia bñ dispositū aerē. q est de cōpōne sui meli⁹ sonāt q̃ȝ que nō sunt talia. ubi aūt oīa ista ↄcurrūt q̄ sint corpa dura reglaria ⁊ bñ sonora resultat ibi optim⁹ sonus. ⸢Deīn cū dic̄.

¶ Multa āt aīalū uocē nō hñt: ut q̄ sunt sine sanguie: ⁊ sanguinē hñtū pisces ħ rōnabilr̃: siquidē aeris motus sonus est.

¶ Oñdit q̄ repcussio illa q̄ ē uox ē respirati aeris. ħ pz p ħ: qr̄ nō hñt uocē nisi respirātia. duo ḡ fac. qr̄ p° oñdit sola respirātia hīe uocē. 2° remouet q̄ȝdā cauillationē de q̄busdā piscib⁹ nō r̄spirātib⁹ q̄ vr̄r hīe uocē ibi⸤ sȝ qr̄ dicunt. ⸣Dic̄ ḡ q̄ m̄lta āt de nūo aīalū uocē nō hñt ut illa q̄ sūt sine sāguie: ⁊ pisces q̄ sūt de nūo hñtiū sāguinē. sup. nō hñt uocē: ⁊ ħ rōnabilr̃ siqdē son⁹ q̄ est uox ē aeris mot⁹: aeris sup. respirati. ¶ Notāⁿᵐ āt q̄ sic p pmā ptē ubi pbabat q̄ sola aīata hñt uocē hēbat q̄ uox eēt sonus fcūs ab aīa sic p hāc ptē ubi oñdit q̄ sola respirātia hñt uocē: habet scd̄a ps diffōnis uocis. vȝ q̄ uox est sonus aeris respirati. ⸢Deinde cum dicit.

¶ Sȝ q̄ dr̄r uocare: ut q̄ in Acheleo sonāt brāchis: aut quodā altero huiusmodi.

¶ Remouet q̄ȝdā cauillationē pōt fieri circa p̄dcā dif. q̄ si pisces q̄ dr̄r uocare. i. hīe uocē: ut illi q̄ sūt in acheleo. f. i illo fluie ut sonat alia lr̄a: sonāt brāchis: aut q̄dā alio mō h⁹ istr̄o. q. d. q̄ pisces ⁊ oīa nō respirātia carēt uoce. ⁊ si videant aliq̄ñ hīe uocē ħ est: qr̄ cū brāchis ul' cū aliq̄ alio istr̄o faciūt sonū silez uoci. ⸢Deīde cū dic̄.

¶ Uox aūt son⁹ aīalis est: ⁊ non q̄libet pte. Sȝ q̄ñ oē sonat v̄berāte aliq̄: ⁊ ad aliqd in aliq̄. Hoc aūt est aer: rōnabilr̃ utiq̄ȝ uocabūt hec sola quecūq̄ȝ suscipiunt aera.

¶ Uenat 3ᵃᵐ ptē ul' pticulā diffōnis uocis. vȝ q̄ uox est son⁹ respirati aeris nō i q̄libet pte: qr̄ aer respirat⁹ nō ad q̄ȝlibet ptē trahit: sȝ fit h⁹ tract⁹ ad aliq̄ȝ ptē d̄terīatā: ut ad pl̄monē ⁊ cor. Circa ħ āt duo fac. qr̄ p° fac qd̄ dcm̄ est. 2° qr̄ métionē fecerat de aē respirato: oñdit quō nā utit h⁹ respirato aē ibi⸤ aē s. i. n. ⸣Dic̄ ḡ. q̄ uox āt est son⁹ aīalis sup. respirātis ⁊ nō q̄libet pte. f. nō ad q̄ȝlibet ptē respirāt h⁹ aer nec ad q̄ȝlibȝ ptē fit attractio h⁹ aeris respirati: sȝ h⁹ attractio fit circa pl̄monē ⁊ cor. addit āt ad ↄfirmationē h⁹ dicti. vȝ q̄ oȝ aerē eē respiratū: ut fiat uox dicēs: q̄ sonat. i. fit son⁹ v̄berāte aliq̄ ⁊ ad aliqd ⁊ i aliq̄. ħ āt i q̄ fit h⁹ reuerbatio est aer. ⁊ qr̄ sic ē rōnabilr̃ utiq̄ȝ ħ sola aīalia uocabūt q̄cūq̄ȝ suscipiūt aerē. i. q̄cūq̄ȝ r̄spirāt. ¶ Nōnᵐ āt ħ qd̄ dcm̄ ē q̄ uox est son⁹ aīal' nō q̄libȝ pte. p ħ q̄ dic̄ nō q̄libȝ pte itelligi posset uocal' arteria q̄ ē orgaⁿᵐ uociferādi: sȝ ut cōplete hēant pticl'e posite i diffōne uocis meli⁹ ē ut expōat de aē respirato ⁊ attracto nō ad q̄ȝlibȝ ptē: sȝ ad pl̄monē ⁊ cor.

Dubitaret forte aliqs. qr̄ illa tria q̄ phs tetigit. vȝ q̄ sonus fit v̄berāte aliq̄ ⁊ ad aliqd ⁊ i aliq̄ nō vr̄r eē distīcta. nā aer ip̄e est illud qd̄ v̄berat ⁊ i q̄ v̄berat. ¶ Dōȝ q̄ ad uocē ↄcurrūt tria. vȝ aīa v̄berās ⁊ uocal' arteria ad quā h⁹ fit reūberatio. ⁊ ēt aer in q̄ fit h⁹ reuerbatio. ita tñ q̄ aer fungit vice duor̄. nā aer est illd̄ qd̄ v̄berat ⁊ qd̄ repcutit ad uocalē arteriā: ⁊ ēt est mediū i q̄ fit talis reuerbatio: qd̄ in m̄ltis aliis ↄtigit. nā si ducat v̄ga p aerē ibi aer resistet v̄ge ⁊ hēbit se tāq̄ȝ aliqd pcussū ⁊ ēt hēbit se ut meᵐ in q̄ ex h⁹ pcussiōe gñat son⁹ duplr̃: itaq̄ȝ poterit legi lr̄a phi. p° ut li aliqd ⁊ i aliq̄ expōat d̄ aē alr̃ ⁊ alr̃ accepto. nā ip̄e aer se hȝ ut aliqd pcussū ⁊ ut mediū i q̄ fit son⁹. ē ḡ s̄sus q̄ fit son⁹ v̄berāte aliq̄. i. aīa. ⁊ aīa dico v̄berāte aliqd. i. aerē: ⁊ in aliq̄. i. in aē. ul' possum⁹ exponē: ut p li aliqd itelligat uocal' arteria: ⁊ p li aliq̄ itelligat aer. est ḡ s̄sus q̄ ad sonū q̄ est uox ↄcurrit aliqd v̄berās ut aīa ⁊ aliqd sup. ad qd̄ v̄berat ut uocal' arteria ⁊ h⁹ reūberatio fit i aliq̄. i. i aē. quō āt i sonis aliis a uoce ↄcurrūt ibi ħ tria. vȝ q̄ sit ibi aliqd v̄berās ⁊ aliqd qd̄ v̄berat ⁊ aliqd in q̄ fit v̄beratio vidē nō est difficile. ⸢D. c. d.

¶ Iā eni aere respirato utit nā i duo opa: sic ligua ⁊ i gustū: ⁊ in locutionē. Quor̄ q̄dē gustus necc̄i⁹ est. vñ ⁊ i plib⁹ iest: iterp̄tatio aūt est pp bñ eē. Sic ⁊ spū: ⁊ ad calorē iteriorē tanq̄ȝ necessariū. Causa aūt in alteris dicta est: ⁊ ad uocē ut sit qd̄ bene.

¶ Qr̄ fecerat métionē de aē respirato oñdit quō nā utit h⁹ aē dicēs: q̄ iā respirato aē utit nā in duo opa: sic ligua utit in duo opa i gustū ⁊ locutionē: q̄r̄ q̄dē gustus est qd necc̄ium. vñ ⁊ plib⁹ iest iterp̄tatio aūt. i. locutio est pp bñ eē. sic ⁊ spū. i. aē respirato utit nā in duo opa: q̄r̄ vnū est necc̄ū aliō ad bñ eē. nā ad calorē iteriorē téperādū utit nā aere respirato tanq̄ȝ ad id qd̄ est necc̄ū cā aūt q̄re ħ sit necc̄ū dicta est in alteris. i. in li° de ispirōne ⁊ respirōne: ⁊ utit ēt nā aere respirato ad uocē nō sic ad necc̄ū: sȝ sic ad bñ eē. ¶ Notāⁿᵐ āt q̄ nec oīa aīalia loquūt: nec ēt oīa hñt gustū. sūt eni aliq̄ aīalia ipfecta qb⁹ iest tact⁹ tm̄. talia eni i suscipiēdo alimētū nō p̄cipiūt dr̄as gustabiliū: sed tangibilium. delectātur tñ talia in suscipiēdo alimētum: sicut delectat s̄sus tact⁹ cū ↄiūgit tāgibili ↄueniēti. nec gustus ḡ nec locutio iest oīb⁹ aīalib⁹. nec qr̄ gustus magis est necc̄ius ⁊ magis facit ad eē: locutio aūt magis ad bñ eē: iō dcm̄ est q̄ gustus inest plurib⁹ aīalib⁹ q̄ȝ locutio.

Dubitaret forte aliqs. utr̄ locutio sit hoi nālis. vr̄ q̄ sic. qr̄ si nā utit lingua in duo opa: in gustū ⁊ locutionē: sic utit aē respirato ad duo opa. ad refrigeriū caloris ⁊ ad uocē oȝ q̄ gustare ⁊ loq sint opa nāe: sȝ opa nāe sunt nālia. oȝ ḡ q̄ loq sit qd nāle. ¶ P̄. s̄m phm p° polit̄. hoi s̄monē nā dedit: sȝ id qd̄ dat alicui a nā est nāle. ḡ ⁊c̄. ¶ In ↄ̄riū est qd̄ scribit p° pyᵃᵉ. ubi dī q̄ quēadmodū nec lr̄e oīb⁹ eedē sic nec eedē uoces. vult ḡ ibi phs q̄ lr̄e ⁊ uoces sint ad placitū: loq itaq̄ȝ ad placitū erit: nō a nā. ¶ Dōȝ q̄ aliqd aliq̄ñ ul' sūptū est nāle: qd̄ tñ s̄m spālē ↄsideratonē est ad placitū. ut punire fures est de iure nāli: sed tñ punire ħ mō ul' illo eos: ut p suspēdiū: ul' p trūcationē capitis est ad placitū: ⁊ qr̄ nālia sūt eadē apd̄ oēs: que v° sunt ad placitū diuisificant: ide est q̄ apd̄ oēs puniunt fures: sȝ apd̄ oēs nō puniunt eodē mō. sic ḡ punire fures est de iure nāli: punire tñ eos sic ul' sic: est de iure positiuo. sic loq ⁊ hīe s̄monē est hoi nāle: sȝ loq ħ ydioma ul' illd̄ est p artē ⁊ ad placitū. dr̄r eni nālia illa ad q̄ hēmus nālē ipetū. q̄libet eni hō hȝ nālē ipetū ut loquatur: ⁊ ut exp̄mat p s̄monē qd̄ méte pcepit: sȝ q̄ talis expressio ul' talis locutio fiat p ħ v̄bū ul' p illd̄ qd̄ adinuētū est p artē ⁊ ad placitū. inde est q̄ oēs hoīes loquūt: qr̄ loq est q̄dāmō nāle: sȝ nō oēs loquunt ħ ydioma ul' illd̄: qr̄ sic ul' sic loq nō est nāle: sȝ ad placitū. Argum̄ta aūt pro ⁊ ↄ̄ soluta sunt per iā dicta. ⸢Deīde cuȝ dicit.

¶ Organū āt respirōnis uocal' arteria est. Cui⁹ āt cā hec ps ē pl̄mo. hac eni pte pl's hñt calorē pedib⁹ gradiētia aliis: idiget āt respirōne: ⁊ circa cor loc⁹ p̄mus. Vñ necc̄e est interius respirante ⁊ ingredi aerem.

¶ Uenat q̄rtā pticulā positā in diffōne uocis. vȝ q̄ percussio que est uox fit ad uocalē arteriā ul' fit ad organū qd̄ dī uocalis artaria dicēs: q̄ organū aūt respirōnis

est uocalis arteria hᵒ respirõnis cã est h pᵒ.vz pulmo. qꝛ hac pte.i.circa pulmoné gradiẽtia pedibᵒ plus hñt caloré aliis.ꝛ sbdit ꝙ idiget aût respirõne.sup.pulmo ꝛ addit ꝙ ꝛ circa coꝛ est locus pmᵘˢ sup.caloris. vñ necesse est iterius respirãte igredi aeré refrigerãté caloré illũ. ℭ Notãᵐ aût ꝙ pulmo est ppinquus cordi:ꝛ qꝛ circa coꝛ est pmus locᵒ caloris nõ solũ coꝛ:sz ét plmo q est circa coꝛ idiget aẽ respirato ad tẽperãdũ calorez illũ. ℭ Notãᵐ ẽt ꝙ p hᵒⁱ spirõné ꝛ respirõnez imittif aer fridus ꝛ expellif calõs:sz bm Cõmẽ.h est pp alid ꝛ alid:qꝛ ꝙ ẽtᵇaf aer imissus h est pp plmoné:sz ꝙ imittaf aer recẽs ꝛ fridus h est magis pp coꝛ. ⌈ Deĩn.c.d.

C.90. ℭ Quare pcussio respirati aeris ab aia:que est in his ptibᵒ ad uocalé arteriã uox est.

ℭ Cõcludit diffõnez uocis tanq̃ uerata. Circa qd duo facit.qꝛ pᵒ facit qd dcm est.2ᵒ manifestat qddã qd erat dubiũ in diffõne ptacta ibi⌊ Nõ eni ois.⌋ Sũt ãt 4ᵒʳ declãta circa diffõné uocis.pᵒ ꝙ uox est repcussio fcã ab aia.2ᵒ ꝙ hᵒⁱ repcussio est respirati aeris.3ᵒ ꝙ ille aer respiraf circa has ptes:ut circa plmoné ꝛ coꝛ.4ᵒ ꝙ repercussio hᵒ aeris respirati fit ad uocalé arteriã.h est g qd aït dicẽs.q̃re uox est repcussio respirati aeris facta ab aia:que repcussio uł que respiratio est in his ptibus ad uocalé arteriã. ℭ Notãᵐ ãt bm q̃sdã h qd dꝛ.q est in his ptibᵒ.exponẽdũ est de aia.dicũt eni ꝙ uox é repcussio fcã ab aia q aia est in his ptibᵒ.i.circa coꝛ. nõ ꝙ aia nõ sit in q̃libet pte coꝛpis:tñ q̃ztũ ad aliqd opus ut q̃ztũ ad motũ:aia pncipalr vr ẽẽ i coꝛde.meliᵒ est tñ ut li q referaf ad repcussioné uł ad respirõné:ut dicaf ꝙ uox est repcussio respirati aeris fcã ab aia ad uocalé arteriã q respiratio fit in his ptibᵒ.i.circa has ptes:ut circa pulmoné ꝛ coꝛ.nã aer respiraf ꝛ attrahif p virtuté aie ad pulmoné ꝛ coꝛ:ꝛ ille aer sic respiratᵒ ꝛ repcussus ad uocalé arteriã facit uocé.⌈ Deide cum dicit.

ℭ Nõ eni ois aialis sonus uox est:sicut diximus.Est eni ꝛ lingua sonare:ꝛ sicut tussientes:sed opz aiatũ ẽẽ uerberãs:ꝛ cũ imaginatiõe aliq̃.Significatiuus eni q̃dã sonus est uox:ꝛ nõ respirati aeris sicut tussis:h isto uerberat cũ qui est in arteria ad ipsaz.

ℭ Manifestat q̃ddã qd erat dubiũ in diffõne pdicta.dixerat eni ꝙ uox est repcussio facta ab aia:qd pbauerat p h ꝙ uociferare cõpetit rebᵒ aiatis:sed qꝛ nõ q̃cq̃d cõpetit rebᵒ aiatis est ab aia ut aia est:iõ spãlez rõné vult assignare quõ sonus q est uox est ab aia bz ꝙ hᵒⁱ.Circa qd tria facit.qꝛ pᵒ facit qd dcm est.2ᵒ qd dixerat pbat p q̃ddã signũ.3ᵒ ꝯcludit ex iã dictis pisces nõ hĩe uocé 2ᵃ ibi⌊ Signũ aũt.⌋ 3ᵃ ibi⌊ Manifestũ aũt.⌋ Dic g. ꝙ nõ ois sonus aialis est uox sicut diximᵒ.i.sic põt paté per iã dicta.nã est.i.ꝯtingit sonare lingua sicut tussiẽtes faciũt sonũ.tñ hᵒⁱ sonus nõ est uox:sed opz ad h ꝙ fiat uox ẽẽ ṽberãs aiatũ:ꝛ cũ imaginatiõe aliq oz fieri talé reuerbationé:qꝛ uox est q̃dã sonᵒ significatiuus. ꝛ nõ est uox respirati aeris sicut tussis.sed aia cũz vult uociferare utif isto aere respirato ꝛ mediãte eo uerberat eũz aeré qui est in arteria ad ipsam arteriã:qd faciẽdo facit uocé. ℭ Notãdũ aũt ꝙ nõ quilibet motᵒ aialis est ab aia bm ꝙ hᵒⁱ:sed solũ motᵒ ille qui fit per imaginationé ꝛ appetitũ:ut si aial:qꝛ graue per grauitaté deoꝛsum rueret motᵒ ille nõ esset ab aia bm ꝙ hᵒⁱ:sed ut dictuz est motũ factũ ab aia bm ꝙ hᵒⁱ per imaginationé ꝛ appetitũ:opz esse factũ:sic etiã nõ q̃libet sonus aiati est uox:nec est ab aia bm ꝙ hᵒⁱ:sed oz sonũ qui est uox fieri per imaginationé aie in determinatis ptibᵒ. hoc est g qd Cõmẽ.ait ꝙ uox est sonus qui fit cũ imaginatione ꝛ uolũtate.impleť aũt:ut ait ista actio duabus virtutibus aie:quarũ vna est ꝯcupiscibilis:altera imaginatiua. ℭ Notandũ etiã ꝙ eo ipso ꝙ uox fit per imaginationem ꝛ appetitũ:opz ꝙ hᵒⁱ sonus sit ab aia bm ꝙ hᵒⁱ:sicut motus factus per appetitũ ꝛ imaginationem opz ꝙ sit ab anima bm ꝙ est anima.

Dubitaret forte aliqs.utrũ uox sit sonᵒ significatiuus. ℭ Dõm ꝙ bm quosdã ois uox est sonus significatiuus.uel nãlr ut risus.uł ad placitũ ut uoces iposite ad significãdũ:sed bm hũc modum nõ imus ad menté phi:nec saluamus oém uocez esse significatiuã.nã hec uox buba nõ significat nãlr: nec significat ad placitũ:qꝛ nõ est iposita ad significãduz aliqd. ℭ Sciẽdũ g ꝙ uox duplr põt significare ut in nr̃is editionibᵒ dialecticis diffusius diximus. vno enim mõ uox significat seipsam in imaginatione cõceptã:ꝛ hec significatio est eẽntialis uoci. nam si qs sine imaginatiõe pcedẽte sonũ faceret:ut apparet in tussiẽte hᵒⁱ sonus nõ esset uox. Rursus hᵒⁱ significatio cõpetens uoci est eadé nõ solum apud oẽs hoies:sed etiam apud bruta.nã quicũq hõ pferret hanc uocem buba oporteret ꝙ imaginaret ipsaz:nec alr imaginaf eã vnᵒ hõ q̃z alius.imo ꝛ si brutũ pferret hãc uocé oporteret ꝙ sibi simulé imaginationé formaret.alio mõ p uoces significanť ipe res uł ipse rõnes rerũ in mẽte formate: ꝛ talis significatio nõ est eẽntialis uoci:sed est ad placitũ:ꝛ nõ est eadé apud oẽs.pz itaq quõ ois uox est significatiua ꝛ quõ non.nã ois uox significat seipam in imaginatiõe ꝯceptã uel p imaginationé apphẽsaz:nõ tñ ois uox significat rem uł aliquã rõné rerũ in mente formatã:qꝛ nõ ois uox est sic iposita ad signdũ.ex hoc aũt paté põt itẽtio phi.vult eni ꝙ qꝛ ois uox est sonus significatiuus:ut qꝛ signt seipaz p imaginationé apphẽsaz.iõ oz uocé fieri cũ q̃da imaginatiõe:ꝛ qꝛ qd fit per imaginationé est factũ ab aia.iõ si fiat uox oz aiatũ ẽẽ ṽberãs ꝛ opz eã ab aia esse factã.⌈ Deinde cuz dicit.

ℭ Signũ ãt é nõ posse uocare respirãté:neq̃z expirãté:h detinẽté:mouet.n.isto retinẽs

ℭ Probat hoc p signũ di.signũ aũt.sup.qᵒ oporteat uocé fieri cũ imaginatiõe q̃dã est nõ posse uocare respirãtem.i.aeré attrahenté nec expiranté.i.aeré emittenté: sed detinenté.nã retinẽs aeré isto aere retento mouet ad formationé uocis:ꝛ facit uocé. ℭ Notãdũ auté g hõ nãliter ad refrigerationez coꝛdis aerem attrahit ꝛ emittit.si aũt per aliqd tẽpus retinere debeat aerez attractum:opoꝛtet ꝙ hoc fiat per imaginationé ꝛ appetitum:quare si ad formationé uocis opz aerem aliqualiter retinere ad hᵒⁱ formationé:opz ꝯcurrere imaginationem ꝛ appetitum.⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Manifestũ ãt:ꝛ qꝛ pisces sine uoce:nõ eni hñt guttur:hãc ãt pté nõ hñt:qꝛ nõ recipiunt aeré:neq̃z respirãt. Sz q dicũt sic:peccant:pp quã igif cãm:altera ratio est.

ℭ Ex his que dixerat ꝯcludit pisces nõ hĩe uocé di.manifestũ aũt qꝛ ꝛ pisces sine uoce sunt:qꝛ nõ hñt guttur hanc aũt pté.i.guttur nõ hñt.qꝛ nõ recipiũt aeré neq̃ respirãt:sed qui dicũt sic ꝙ pisces respirãt peccãt:ꝛ sbdit ꝙ pp quã igif cãm sup.pisces nõ respirãt altera rõ est.i.nõ est psentis speculationis.ptinet enim hoc ad librũ de aialibus ut Cõmẽ.ait. ℭ Notandũ auté hec tria tacta adaptari posse ad tria que de uoce sũt dicta. nã per hoc ꝙ uox nõ fit sine imaginatione opz ꝙ uox fit facta ab aia.per hoc ṽo ꝙ opz aerem respiratũ tené ut uocé faciamus:opz ꝙ uox sit respirati aeris.ulterius quidé qꝛ nõ hñtia guttur uel nõ hñtia uocalé arteriaz nõ spirãt opz ꝙ repcussio illa qua fit uox:fiat ad uocalem arteriã. ℭ Aduertendum tñ ꝙ q̃ztũcũq hic sic adaptet li a tñ est ꝯtinuanda modo quo diximus.

t.42. d Eodore autē ⁊ olfatibili minus bene determinabile est dictis. Non enim manifestuȝ est quale quid sit odor: quid sonus: aut visibile: utrū lumē.

¶ Postq̄ȝ phus determinauit de visibili ⁊ de audibili. In parte ista determinat de odorabili. in omni aūt sensibili est tria cōsiderare. vȝ obiectū mediū ⁊ organuȝ. In determinādo ergo de odorabili tria facit. q: p̄mo determinat de ipso odorabili siue de ipso obiecto. 2º determinat de ipso medio. ⁊ 3º determinat de ipso organo. 2ª ibi⌊ Est aūt olfatus. ⌋3ª ibi. circa h. ca.⌊ Est aūt odor. ⌋Circa primū tria facit. q: p̄mo ostēdit esse difficile bene determinare de odorabili siue de spēbus odoris. 2º docet sumere spēs h9. 3º declarat quō non odorabilia comparanť ad odoratum. 2ª ibi⌊ Videť aūt ⁊ analog. ⌋3ª ibi⌊ Adhuc aūt. ⌋Circa primū tria facit. q: p̄mo pponit qd̄ intendit ⁊ ostendit esse rōnabile qd̄ pposuit. 2º assignat cāȝ dicti. 3º qd̄ dixerat manifestat per simile. 2ª ibi⌊ Causa aūt est. ⌋3ª ibi⌊ rōnabile aūt. ⌋Dicit ergo q̄ de odore aūt ⁊ de olfatibili. i. de odorabili minus bñ determinabile est a nobis. nō enim possumus bñ determinare nec determinate cognoscere ipsa odorabilia uel ipsos odores: ⁊ est rō dicti. q: nō manifestū est nobis quale qd sit odor: sicut manifestus est nobis sonus. ⁊ sicut manifestuȝ est visibile qd sit utrum lumen aut color. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Causa autē est: q: sensum hunc nō habemus certum: sed piorē multis aīalibus. Praue enȝ odorat homo. Et nihil odorat odorabilium sine letitia: ⁊ tristitia: sicut nō existente certo eo qd̄ sentimus.

¶ Assignat cām dicti. cōtinuet aūt sic. bñ dico q̄ nō ita determinate cognoscimus odorē sicut cognoscimus sonū ⁊ sicut cognoscimus alia sensibilia. causa aūt est. q: hunc sensum. i. odoratum nō hēmus certuȝ sicut habemus alios sensus: sed peiorē hēmus odoratū multis aīalibus. q: homo praue odorat ⁊ nihil odorabilium odorat sine letitia ⁊ tristitia. sicut nō existente certo eo qd̄ sentimus. i. odoramus. ¶ Notandū autē q̄ oriť delectatio ⁊ letitia ex cōiunctione cōuenientis cuȝ cōuenienti. dolor v̄o ⁊ tristitia ex ꝯiunctione disconuenientis cum discōuenienti. quare qñ id qd̄ nobis ꝯiungiť ualde ꝯuenit oriť inde letitia: qñ ualde discōuenit oriť inde tristitia. letitia itaqȝ ⁊ tristitia oriunť ex exterioribꝰ sensibus ut ex ualde ꝯuenientibꝰ ⁊ ualde discōuenientibus. nā modicū ꝯueniēs uł modicū discordās nō ꝑpie cāt nec letitiā: nec tristitiā. igiť nō sentire nisi cū letitia ⁊ tristitia idem est qd̄ nō sentire nisi extrema sensibi. ia. vult g phs q̄ hō praue odorat ⁊ q̄ non est ei certū illud qd̄ sentit per odoratū. q: nō odorat sine letitia ⁊ tristitia. i. nō pcipit per odoratū nisi extrema odorabilia: cuiusmodi sunt fortes odores.

Dubitaret forte aliqs. utrū aliȷs aīalibꝰ possint eē note spēs odoris quas hō nō possit pcipere. ¶ Dōȝ q̄ hō plus hēt de cerebro sȝ quātitatē suā q̄ȝ cetera aīalia. ⁊ q: cerebrū est frigiduȝ ⁊ humidū carūcule ille que sunt organū odoratus: eo q̄ sint ppinque cerebro infrigidanť ⁊ efficiunť humide: qd̄ est cōtra rōnem boni odoratus. nam tunc organum odoratus est bene dispositum qñ est calidū ⁊ siccum. q: ut cōmuniter poniť: tunc bene dispositum est organum qñ pportionať obiecto. constat aūt q̄ odor causať ex calido ⁊ sicco. q: odor est passio sicci: sicut sapor humidi: sicut infra diceť. magnitudo ergo cerebri i hoie: q: hēt humectare ⁊ infrigidare organū odoratꝰ facit hoiem praue odorare: q̄ aūt hō sic hēat prauum odoratum q̄ multe spēs odoꝝ sint ei ignote ut posita questio querebat patet experimēto. Videť enȝ q̄ canes doceně per odorem latronē inuenire: qd̄ illo modo ꝯtingit: q: quilibet hō aliquo modo diuersificať in humoribꝰ ⁊ in cōplōne ab aliȷs hoibus: imo pp hanc diuersitatē videmus q̄ pediculi gñati ex humoribꝰ unius hoīs sunt q̄si uenenosi alteri hoi: ppter hanc aūt diuersitatē cōplōnū ⁊ humoꝝ ꝯtingit q̄ uapores spūs ⁊ fumi exeuntes ex corpe uniꝰ hoīs sunt ualde diuersi ab aliȷs que exeunt ex corpe alteriꝰ. ⁊ q: odor est q̄daȝ fumalis euaporatio: ut declarari hēt in libro de sensu ⁊ sensato: sicut qlibet hō quodāmō hēt pprios fumos ⁊ pprios uapores. sic etiā hēt pprios odores. canis ꝗ ducitꝰ ad locū ubi cōmissuȝ est furtū si sit recēter factū pcipit odorē ipsius furis qui accessit ad locū illum: ⁊ post odorē illū pgit donec illū hoiēȝ inueniat. ⁊ est sile. ꝯtingit enim q̄ aliqui canes dnr canes sanguis sequētes ceruū uel aliquā aliā bestiā vulneratā. accidit enȝ ceruū illū vulneratū quē canis isequiť ire per magnū spatiū q̄ nullū emittit sanguinē. tunc ergo canis non pōt illū inseq per sanguinē sed inseqť per odorē. ⁊ q: p viā illā per quā trāsiuit ceruus vulneratus multi aliȷ trāsierūt ⁊ tñ canis nō iseqť nisi ceruū illū vulneratuȝ quē icepit iseq. nō enī uadit post odorē alioꝝ ceruoꝝ: qd̄ eē nō pōt nisi q: canis nō solū cogñscit odorē cerui ab odoribꝰ aliaꝝ bestiaꝝ: sed ēt cogñscit odorē hꝰ cerui ab odoribꝰ alioꝝ ceruoꝝ: sic canis ueniēs latronē cognoscit odoreȝ hꝰ hoīs ab odoribꝰ alioꝝ hoiuȝ. pȝ igiť q̄ praue odorat hō: q: has spāles dīas odoꝝ nō cogñscit. ⁊ maxīe hꝰ dīas in via p quā trāsierat odorabile: nisi esset qd ualde fetidū: nullo mō posset hō pcipe. bñ igiť dciū ē q̄ hō praue odorat: q: nō odorat sine letitia ⁊ tristitia. i. nō pcipit nisi extrema odorabilia. illas aūt dīas odoꝝ quas pcipiūt canes ⁊ multa alia aīalia hominē impossibile est pcipere. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Rōnabile aūt sicut ⁊ fortes oculis colores sentire: ⁊ nō per manifestas ipsis esse dīas coloꝝ nisi terrentiū ⁊ nō terrentiuȝ: sic aūt ⁊ odores hoīum genus. t.43.

¶ Quod dixerat manifestat per sile dicens. q̄ rōnabile aūt sicut ⁊ fortes oculis. i. hñtes fortes oculos ut pisces sicut eos ꝯtingit sentire colores ⁊ nō eē ipsis per manifestas dīas coloꝝ nisi terrentiū ⁊ nō terrentiū. sic ⁊ gñatio hoīum pcipit odores. q: nō percipit odores nisi terrētes uel nō terrentes. ¶ Notandū autē q̄ phs idem intelligit per sentire cum letitia ⁊ tristitia. ⁊ per sentire dīas odoꝝ terrentiū uel nō terrentiū: vult enim q̄ sicut pisces hñtes duos oculos nō pcipiūt nisi colores terrentes uel nō terrētes. i. colores extremos sic homo non pcipit nisi odores terrētes uel nō terrentes: q: nō percipit nisi odores extremos. ¶ Notandum etiam q̄ sicut pisces male vidēt. q: hñt ita duros oculos ut magis videanť hēre lapides q̄ȝ oculos: propter qd̄ nō pōt imprimi ibi spēs visibilis: sic homo male odorat. q: carūcule ille ppinque cerebro ita indurant: ppter frigiditatem cerebri: ut nō bñ possit imprimi spēs odorabilis. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Videť enī ⁊ analogiā hēre ad gustū: ⁊ silr spēs humoꝝ cum his que sunt odoris.

¶ Docet sumere spēs odoꝝ. ¶ Ad cuius euidētiā sciendū q̄ si aliqua sunt nobis incerta: ⁊ illa hēant analogiā ⁊ silitudinē cum rebꝰ certis sumēde sunt dīe īcertoꝝ ꝭm dīas certoꝝ. quare cuȝ odores sint nobis incerti. gustabilia v̄o sint nobis certa: q: odores habent analogiā cū spēbꝰ gustabiliū sumēde sunt spēs odorū ꝭm dīas sapoꝝ. tria ergo facit phs. q: p̄mo ait q̄ spēs odoris hñt analogiā ⁊ silitudinē cū spēbꝰ saporis. 2º p

bat q̄ spēs sapoꝝ sūt nobꝭ certe. 3° qꝛ penes certa sunt sumēda icerta docet sumē spēs odoꝝ ſm spēs saporū. 2ª ibi [Sꝫ certiorē hēm⁹ gustū.] 3ª ibi [Est aūt sic humor.] Dicit ḡ q̄ odorat⁹ vꝫ hēe analogiā ad gustuꝫ. ꝛ siſr spēs humoꝝ .i. sapoꝝ hn̄t quādā analogiā ꝛ siſitudinē cū his que sunt spēs odoris. [Deīde cum dicit.

L.94 ¶ Sꝫ certiorē hēm⁹ gustū pp̄ id qḋ ipe qdē tact⁹ est: hūc aūt hēt hō sensū certissimuꝫ. In alijs deficit ab aīalib⁹ multis. Scḋm autē tactum differenter certificat.

¶ Ondit q̄ nos hēm⁹ certiorē gustū: qꝛ hēm⁹ certioreꝫ tactū. ꝛ gust⁹ est qdā tact⁹. duo ḡ fac. qꝛ p° fac qḋ dcm est. 2° ex certitudīe tact⁹ quē hꝫ hō p̄ alijs aīalib⁹ cōcludit ipꝫ prudētissimū eē aīaliū ibi [Un̄ ꝛ prudētissi^m] Dic ḡ q̄ certiorē hēm⁹ gustū q̄ꝫ alia aīalia: pp̄ h̄ q̄ ipe gust⁹ est qdā tact⁹. ꝛ ōdit q̄ hūc āt sꝰuꝫ .i. tactū hꝫ hō certissi^m. in alijs eni sꝰib⁹ deficit hō a mltis aīalib⁹: sꝫ ſm tactū ualde dr̄nter certificat ab eis. qꝛ certiorē hꝫ hūc sꝰuꝫ aīalib⁹ alijs. ¶ Notā^m āt q̄ vi rōnis h⁹ in h̄ ōſitē. q̄ si hō hꝫ certū tactū: ꝛ gust⁹ ē qdā tact⁹ seqꝫ q̄ hēat certū gustū: sꝫ odorat⁹ cū hēat analogiā ad gustū de odoratu quē habemus incertū certificari poterim⁹ per gustū quē habemus certum ꝛ sumende erunt spēs odoris ſm spēs saporis. [Deinde cum dicit.

¶ Un̄ ꝛ prudētissimū aīaliū est. Signū aūt i gn̄e hoīuꝫ ſꝫ sensū hūc igēiosos eē: ꝛ nō igeniosos: ſꝫ aliū āt nullū. Duri eni carne iepti mēte: molles aūt carne bn̄ apti sunt.

¶ Quia dixerat hoīeꝫ hēe certū tactū ex certitudīe ipsi⁹ tact⁹ ōcludit ipꝫ eē prudētissi^m aīaliū dicēs. vn̄ ꝛ prudētissi^m aīaliū est sup. hō. sig^m āt est ꝛ i gn̄e hoīuꝫ. qꝛ ſꝫ hūc sꝰuꝫ dicim⁹ hoīes igeniosos uel nō igeniosos. ſm nullū āt sꝰuꝫ aliū iudicam⁹ de igenio hoīuꝫ nisi ſm tactū: qꝛ duros carne dicim⁹ q̄ sūt iepti mēte: ſꝫ molles carne sūt bn̄ apti. ¶ Notā^m āt q̄ id qḋ videm⁹ in gn̄e hoīuꝫ: ut id qḋ videm⁹ in aliqb⁹ hoīb⁹ respcū alioꝝ hominū possum⁹ iudicare i oīb⁹ hoīb⁹ rspcū alioꝝ aīaliū nā si hoīes hn̄tes bonū tactū ꝛ molles carnes sūt prudētiores alijs hoīb⁹. qꝛ tota spēs hūana i bōitate tact⁹ excedit alia aīalia: seqꝫ q̄ hō sit prudētissim⁹ aliū alioꝝ.

Dubitaret forte aliqs. utꝝ bonitas tact⁹ faciat ad bonitatē itellꝰs. ꝛ vꝫ q̄ bōitas tact⁹ nihil faciat ad bonitatē itellꝰs: uꝰl si faciat aliqd q̄ min⁹ facit q̄ꝫ alic⁹ alteri⁹ sꝰus. nā cū itellꝰs sit qd i māle seqꝫ q̄ q̄ꝫto sꝰus ē mālioꝛ tāto min⁹ debuiat itellectui. ēt qꝛ tact⁹ est mālioꝛ sꝰib⁹ alijs bonitas tact⁹ minus debuiet bonitati itellꝰs q̄ꝫ bonitas alioꝝ sensuuꝫ. ¶ Pꝫ. hoīes dr̄r boni tact⁹ ꝛ bn̄ dispositi mēte q hn̄t molles carnes. ſꝫ femīe coīter molliores carnes habēt marib⁹. eēnt ḡ prudētiores viris. cui⁹ oppositū scribit p° politicoꝝ. ubi dꝫ q̄ puer hꝫ ōsiliū ipfectū. femīa iualidū. seru⁹ v° nihil hꝫ ōsiliatiuū. q̄re si ōsiliū femīe est iualidū nō erūt feīe prudētiores viris: ſꝫ iprudētiores ¶ Dōꝫ q̄ act⁹ actioꝝ sūt i patiēte ꝛ disposito. q̄ꝫto eni patiēs est magis dispositū tāto magis pficit ſm foꝛaꝫ quā recipit. ꝛ q̄ꝫto magis pficit ſm formā tāto magis pōt exercē opa cōpetētia illi foīe: ut si disgregare ē op⁹ cōpetēs albedīni q̄ꝫto aliqd est magis dispositū ad albedinē tāto magis pficit ſm foꝛaꝫ albi. ꝛ p ōn̄s tanto magis disgregat. bonitas ḡ tact⁹ h̄ mō dꝫ debuire bonitati mētis. qꝛ tact⁹ ōꝫ eē media pportio tāgibiliū. organū eni tact⁹ nō pōt oīno denudatū eē a q̄litatib⁹ sꝰibilib⁹: attn̄ q̄ꝫto illas q̄litates hꝫ min⁹ excellētes ꝛ minus extremas tāto ex̄ns in medio meli⁹ pcipit alias q̄litates tāgibiles. de rōne itaqꝫ bonitatis tact⁹ est eē mediā pportionē tāgibiliū. idē est q̄ hō est ḡ melioris tact⁹ q̄ꝫ aīalia cetera. qꝛ corp⁹ hūanū magis est redactuꝫ ad mediū: ꝛ miscibilia i illo corpe ēt magis sūt rdacta ad mediū q̄ꝫ i corpib⁹ alijs. sic ēt ꝛ iter ipos hoīes hn̄tes corp⁹ redactū magis ad mediū sūt meliores tact⁹ q̄ꝫ alij. itaqꝫ si bonitas tact⁹ puēit ex eo q̄ corp⁹ est bn̄ redactū ad mediū. corp⁹ āt sic redactū est bn̄ pportiōatū aīe seqꝫ q̄ hoīes boni tact⁹ hēant corp⁹ bn̄ pportiōatū aīe: ſꝫ cū mā est bn̄ pportiōata foīe meli⁹ exercent i ea actiōes illi⁹ foīe ut supi⁹ dicebaꝫ. q̄re cū corp⁹ est bn̄ dispositū ꝛ pportiōatū aīe p ipꝫ meli⁹ exerceri poterūt opa debita ipsi aīe. bn̄ ḡ itelligē ꝛ eē prudētē ꝛ igēiosū ōuēit hoīb⁹ hn̄tib⁹ bonū tactū. qꝛ tales hn̄tes corp⁹ bn̄ pportiōatū aīe liberius pn̄t h⁹ opa exercē. ¶ Qḋ v° obijciebaꝫ. qꝛ sꝰus tact⁹ est mālior ceteris petiꝫ i arg^{to} qḋ est i ōrio. arguiꝫ eni oppositū nō ppositū. nā qꝛ h⁹ sꝰus est mālioꝛ ceteris: ꝛ ē fūdamtū oīuꝫ alioꝝ sensuū hn̄tes hūc sꝰuꝫ bonū. seqꝫ q̄ hēant māꝫ bn̄ dispositaꝫ ꝛ corp⁹ bn̄ pportiōatū. q̄re sic opa artis facili⁹ liberi⁹ ꝛ meli⁹ exercenꝫ p organa bn̄ disposita ꝛ bn̄ pportiōata ipsi arti. sic opa ipsi⁹ aīe meli⁹ fiūt p corp⁹ bn̄ dispositū ꝛ bn̄ pportiōatū sibi. ¶ Qḋ v° ulteri⁹ addebaꝫ de mollitie mulieꝝ. ¶ Dōꝫ q̄ mollities carnis. tūc ostēdit idustriā mētis qn̄ arguit bōitatē tact⁹. dupliciter itaqꝫ q̄ꝫtū ad p̄ns spectat pn̄t aliq hēe molles carnes. p° qdē ex bōitate cōplexōis: ut qꝛ hn̄t ōnē rarā ꝛ bn̄ dispositā ꝛ tūc sūt boni tact⁹ ꝛ bn̄ apti mēte. 2° h̄ pōt ōtingē ex supabūdātia flatꝰs: ꝛ q tales sūt nō sūt boni tact⁹. qꝛ nō hn̄t q̄litates sꝰibiles bn̄ redactas ad mediū: sunt ḡ tales male ōn̄is ꝛ mali tact⁹: nec oꝫ eos eē bn̄ dispositos. talꝰ ḡ ē mollities carnis i mlierib⁹. tales ēt sūt mltū flatici q vn̄r molles carnes hēe nec sūt apti mēte.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū bonitas alioꝝ sensuū faciat ad bōitatē itellꝰs ꝛ vꝫ q̄ sic. qꝛ ſm phꝫ p° me^{ce}. dato q̄ sꝰus nō fuirent nobꝭ ad aliquā nēcitatē vite. maxīe tn̄ diligerem⁹ illuꝫ sꝰuꝫ q est p visū. qꝛ plꝰes drīas reꝝ nobꝭ demrāt. ſꝫ q̄ꝫto sꝰus plꝰes drīas reꝝ ōndit tāto magis debuit ipsi itellectui bonitas. ḡ visus maxīe faciet ad bōitatē itellect⁹. ¶ P̄. q̄ꝫto sꝰus est magis disciplialis tāto magis vꝫ facē ad bonitatē mētis ꝛ ad bōitatē disciplīe. ſꝫ maxīe disciplinalis sꝰus ē audit⁹: ut pōt patē ex p° me^{ce}. ḡ ꝛc. ¶ In ōriū est phs q aiꝫ q̄ ſm nullū aliū sꝰuꝫ dicimus hoīes eē igeniosos p̄ter q̄ꝫ ſm tactū. ¶ Dōꝫ q̄ in acq̄rēdo sciaꝫ h̄ est ordo. qꝛ nr̄a cognitio icipit a sꝰu. sed finiꝫ ꝛ terminaꝫ cognitio nr̄a p iudiciū itellꝰs. offerūꝫ eni nobꝭ p° res ipe p sꝰus: ꝛ tūc circa res ipas nobꝭ p sꝰus oblatas negociamur p iudiciū itellꝰs. idē est ḡ q̄ deficiente sꝰu necē est sciaꝫ deficē q ſm illū sꝰuꝫ est: ut phus in poste^{b9} aiꝫ. qꝛ nisi offerrenꝫ nobꝭ res p sꝰus nō possemus ex eis capē sciaꝫ: nec circa eas negociare possem⁹ p iudiciū itellꝰs: debuiūt itaqꝫ oēs itellectui sꝰus: qꝛ p oēs sꝰus nobꝭ offerunꝫ aliq̄ obta: circa q̄ negociādo p itellꝰm accipimus coꝝ sciaꝫ. ¶ Est tn̄ diligēter notā^m ꝛ q̄ aliud est querē utꝝ hic sensus debuiat intellectui: ꝛ utꝝ pp̄ bonitatē h⁹ sensus possumus arguē hoīem esse bone mētis ꝛ boni itellꝰs. nā pp̄ h̄ q̄ multa offerunꝫ itellectui alic⁹ p se ꝛ directe. nō pp̄ h̄ dicim⁹ ipm eē bn̄ dispositū ſm mētē uꝰl eē boni itellꝰs: ſꝫ si circa illa oblata qs bn̄ negociaꝫ p iudiciū itellꝰs: ꝛ bn̄ sꝰbtiliꝰr sciat de eis v̄itatē exq̄rē. diceꝫ bone mētis ꝛ boni itellꝰs. ꝛ qꝛ p quēlibet sensuꝫ offerunꝫ itellectui nr̄o aliq oba: tn̄ bonitas soli⁹ sensus tact⁹ facit ut de illis oblatis p itellꝰꝫ pspicaciter v̄itatē itueamur. nā lꝫ qlibet sensus debuiat itellectui: tn̄ sola bonitas tact⁹ arguit bōitatē itellꝰs. nā ex h̄ q̄ qs est boni visus uel boni audit⁹: nō pp̄ hoc hēt corpus bn̄ pportionatū aīe: nec pp̄ h̄ hēt cōplexōnē bn̄ redactā ad mediū. nā coꝛ⁹ bn̄ cōplexōnaꝫ ꝛ bn̄ reducit ad me^m qn̄ hꝫ bn̄ pportiōatas q̄litates tāgibiles. ꝛ qꝛ solus tact⁹ est me^a pportio tāgibiliū: sola bonitas

illi⁹ ſẽſus oñdit corp⁹ eẽ bñ ꝓportiõatũ ⁊ bñ diſpo^m. ⁊ q꞉ corpe bñ ꝓportiõato ⁊ diſpoſito aĩa põt meli⁹ itelligẽ ⁊ meli⁹ ſpeclari ṽitatẽ de his q̃ ſibi offerunt ꝑ ſẽſus ideo bñ dcm̃ ẽ ꝙ glibet ſẽſus deſuit itellectui. bonitas tñ ſoli⁹ tact⁹ arguit bonitatẽ itell'ꝰ ut plane hꝫ in lr̃a. oppoſita aũt his nõ eſt difficile ſoluẽ. nã viſus ⁊ auditus deſuiũt itellectui. q꞉ ꝑ hos ſẽſus ul' i videndo ut ꝑ viſuꝫ ul' ab alio audiẽdo꞉ ut ꝑ auditũ mlt̃e diũe rez nobis demõſtrant꞉ tñ ut in ſoluẽdo tãgebat꞉ nõ ꝓꝑ h̃ ꝙ nobis offerunt ꝑ ſẽſus mlt̃e res ſum⁹ boni itell'ꝰ. ſꝫ tũc ſum⁹ boni itell'ꝰ qñ de ipſis reb⁹ oblatis ſcim⁹ bñ ṽitatẽ cogſcẽ. ⁊ q꞉ h̃ facit bonitas tact⁹꞉ ꝑ quã reddit corp⁹ bñ ꝓportionatũ aĩe. ideo pꝫ qd̃ q̃rit. ¶ Eẽt aũt ulteri⁹ dubitãdũ de ipſis ſẽſib⁹ eo mõ q̃ deſuiũt ad ſciaꝫ ⁊ itell'm꞉ ⁊ q deſuiãt magis ⁊ q min⁹꞉ ⁊ q̃lr circa h̃ ſe hẽant. ſꝫ q꞉ h̃ nõ directe ptinet ad ꝓpoſitũ i tꝑus aliđ apponat. hĩet eni hec qđ locũ i ꝓ⁰ me^{ce}. ul' in ꝓ⁰ poſte^r. ubi ſi nos ꝯtiget ſcribẽ de his forte aliqđ ptractabim⁹. ⸢ Deĩn. c. d.

C.95 ¶ Eſt aũt ſicut humoꝛ hic qdem dulcis ille ṽo amarus꞉ ſic ⁊ odores ſunt.

¶ Ut dicebat hic docet ſumẽ ſpẽs odoꝝ ſꝫ ſpẽs ſapoꝝ. Circa qđ tã fac. q꞉ ꝓ⁰ fac qđ dcm̃ ẽ. 2⁰ dat diuĩ iter odores ⁊ ſapes. 3⁰ i ſũit caꝫ ſupi⁹ tactã꞉ q̃re. ſ. ſꝫ ſpẽs ſapoꝝ ſumant ſpẽs odoꝝ. 2⁰ ibi⌊ Sed aliq̃ qdẽ. ⌋ 3ᵃ ibi⌊ Sꝫ ſic dicim⁹. ⌋ dicẽ g ꝙ ſic huoꝛ. i. ſic ſapoꝛ h̃ qđ eſt dulcis ille amar⁹꞉ ſic ⁊ odores aliq ſũt dl'ces aliq amari ⸢ d. c. d

¶ Sꝫ alia qdẽ hñt ꝓportionalr odorem ⁊ hũorẽ. Dico aũt dulcẽ odorẽ꞉ ⁊ dulcẽ humorẽ꞉ alia ṽo ꝯriũ. Silr̃ aũt ⁊ acer ⁊ auſterus ⁊ acutus ⁊ pinguis eſt odoꝛ.

¶ Dat diuĩ iter odores ⁊ ſapores di. ꝙ aliq̃ qdẽ hñt ꝓportiõabilr̃ odorẽ ⁊ hũorẽ. i. ſaporẽ. dico ãt dl'cẽ odorẽ ⁊ dulcẽ ſaporẽ. alia ṽo ꝯriũ. q꞉ i eis nõ ꝓportionãt odoꝛ ⁊ ſapoꝛ. ſꝫ hñt dulcẽ odorẽ ⁊ prauũ ſaporẽ uel eꝯ̃ ⁊ ſic ſe hꝫ dulce qđ noiat odorẽ ul' ſaporẽ extremũ. ſilr̃ aũt ſe hꝫ ⁊ acer ⁊ auſter⁹ ⁊ acut⁹ ⁊ pĩguis odoꝛ. nã i talib⁹ odorib⁹ ul' ſaporib⁹ medijs aliqñ ſapores ꝓportionant odorib⁹꞉ aliqñ ṽo nõ. ⸢ Deinde cum dicit.

¶ Sed ſic diximus ꝓꝑ id ꝙ nõ multũ ꝑmanifeſti ſunt odores꞉ ſic hũores꞉ ab his acceperũt noĩa ſꝫm ſilitudinẽ reꝝ. Dulcis qdẽ eni a croco ⁊ melle꞉ acer ãt a thimo꞉ ⁊ huiuſmodi. Eodẽ aũt modo ⁊ in alijs.

¶ Reſumit caꝫ ſupi⁹ aſſigtã꞉ q̃re ſpẽs odoꝝ a ſaporib⁹ nominat. di. ꝙ ſic dixim⁹. i. ſ. tetigim⁹ ꝓꝑ id ꝙ odores nõ ſũt nob̃ mltũ ꝑmãifeſti ſic hũores. i. ſic ſapes. ideo acceperũt noĩa ab his. i. a ſapib⁹ ſꝫ ſilitudinẽ eoꝝ. i. ſapoꝝ. nã dl'cis qdẽ odoꝛ di a croco ⁊ melle. acer ṽo a thimo ⁊ a ſilib⁹ ul' ab aliq̃ h⁹^{oi}. eodẽ ãt mõ ⁊ i alijs odorib⁹ ⁊ ſapib⁹ ſe hꝫ. ¶ Notã^m ãt ꝙ cũ he ꝯ̃noiatões fiãt ſꝫ modũ uocabli꞉ utpl'ꝫ uariata lĩgua ſil' uariãt ꝯ̃noiatões tales in greca g lĩgua odoꝛ ſuauis ſumit forte ꝯ̃noiationẽ a croco ⁊ melle q̃ ſũt dulcia꞉ acer ṽo odoꝛ ſumit denoiatiõnẽ a thimo ut ab alleo ut hꝫ lr̃a ꝯ^{ti}꞉ ul' ab aliq̃ a⁰ h^{oi}

Dubitaret forte aliqs. q̃re nõ ſꝑ odores proportionãt ſapib⁹꞉ ſꝫ videm⁹ mltotiẽs ꝙ hñtes odorẽ dulcẽ hñt ſaporẽ amaꝝ. ¶ Dõꝫ ꝙ ut coĩter põit ſapoꝛ magis ꝯ̃ſiſtit i hũido aq̃o aliq̃lr digeſto꞉ ita ꝙ ſapoꝛ ſe tꝫ ex pte hũidi gſſi꞉ ſꝫ odoꝛ magis ſe tꝫ ex pte ſb̃til' ſicci ꝯ̃bite ꝓportiõati꞉ ⁊ q꞉ illđ hũidũ gſſuꝫ magis ſe tꝫ ex pte aq̃. illđ ṽo ſb̃tile ubi fundat odoꝛ magis ſe tꝫ ex pte aeris꞉ i corpe ubi bñ digeſtũ ẽ hũidũ aqueũ groſſũ꞉ ⁊ bñ tẽꝑatũ ẽ illđ ſb̃tile aereũ꞉ erit ibi tã dulcis odoꝛ q̃ꝫ ſapoꝛ꞉ ⁊ ꝓportiõabit odoꝛ ſapori ⁊ eꝯ̃. ſꝫ ſi i eodẽ corpe vnũ iſtoꝝ ſit bñ digeſtũ꞉ alteꝝ ṽo male tẽꝑatũ꞉ odoꝛ nõ ꝓportiõabit ſapori꞉ ſꝫ hẽbit odoreꝫ dulcẽ ⁊ ſaporẽ amaꝝ ul' ecõuerſo. ⁊ qđ dictũ eſt de ſaporib⁹ extremis꞉ ꝯ̃dm eſt de medijs. ⸢ Deĩde cũ dicit.

¶ Adhuc ãt ſic audit⁹꞉ ⁊ vnuſq̃ſq꞉ ſenſuũ꞉ hic qdẽ audibil' ⁊ nõ audibil'꞉ ille ṽo viſibilis ⁊ nõ viſibil'꞉ ⁊ olfat⁹ odorabil' ⁊ nõ odorabil'. Nõ odorabile ãt aliđ qdẽ ſꝫm id qđ oĩno ipoſſe ẽ hẽre odorẽ꞉ aliđ ṽo ꝑuuꝫ hñs ⁊ prauũ. Silr̃ aũt ⁊ nõ guſtabile dicit. C.96

¶ Oñdit quõ nõ odorabilia cõpant ad odoratuꝫ. di. ꝙ adhᶜ ãt ſic audit⁹ ⁊ vnuſq̃ſq꞉ ſẽſuũ ẽ oppoſitoꝝ꞉ ⁊ ſic h̃ qdẽ audit⁹ ẽ audibil' ⁊ nõ audibil'. ille ṽo. ſ. viſus ẽ viſibil' ⁊ nõ viſibil'. ⁊ olfat⁹ ẽt eodẽ mõ ẽ odorabil' ⁊ ñ odorabil'. ⁊ expõit q̃t modis di nõ odorabile di. ꝙ nõ odorabile ãt aliđ qđ di ſꝫ id qđ oĩno ipo^{le} ẽ hẽre odorẽ. aliud ṽo qđ ẽ hñs ꝑuũ odorẽ. ⁊ 3⁰ di nõ odorabile prauũ hñs odorẽ. ſilr̃ ãt ⁊ nõ guſtabile ul' qđcũq꞉ aliđ tale di oĩb⁹ iſtis modis. ¶ Nõ^m ãt ꝙ ut ſ. oñdim⁹ idẽ ẽ ſẽſus oppoſitoꝝ. nã illo eodẽ viſu q̃ ꝑcipis lumẽ ꝑcipis ⁊ tenebrã꞉ ⁊ illo eodẽ auditu q̃ ꝑcipis ſonũ ꝑcipis ſilẽtiũ꞉ ⁊ eodẽ odoratu q̃ ꝑcipis odorabile ꝑcipis ⁊ nõ odorabile. nã ſic eoipo ꝙ nihil vides ꝑcipis eẽ tenebrã꞉ ⁊ ꝙ nihil audis ꝑcipis eẽ ſilẽtiũ꞉ ſic eoipo ꝙ nihil odoras ꝑcipis eẽ iodorabile꞉ qđ nullũ hꝫ odorẽ. ⁊ ſi paꝝ odoras ꝑcipis eẽ iodorabile ꝙ ꝑuũ habet odorem. ſi ṽo ꝑuus iferat tibi odoꝛ ꝑcipis eẽ iodorabile ꝙ ꝑuũ hꝫ odorẽ.

e Et aũt olfat⁹ ꝑ mediũ꞉ aut aerem꞉ aut aquã꞉ ⁊ nãq꞉ aquatica videtur odorẽ ſentire. Silr̃ ⁊ quecũq꞉ cuꝫ ſanguie꞉ ⁊ ſine ſanguine꞉ ſic ⁊ que in aere. Etenim hoꝝ quedã longe occurrunt ad alimẽtum꞉ que ab odore mouent. C.97

¶ Ut dicebat ad qđlibet ſentire tria ꝯcurrũt꞉ ob̃m꞉ me^m ⁊ organũ. poſtq̃ꝫ g ph̃s determiauit de ipo ob̃o odorat⁹ ut de ipo odorabili ſiue de ipo odore. in pte iſta determiat de ipo me⁰ qđ imutat ab ipo ob̃o ſiue ab h^{oi} odore. Circa qđ duo fac. q꞉ ꝓ⁰ fac qđ dcm̃ eſt. 2⁰ mouet qõnẽ quãdã circa ꝓtacta ibi⌊ Un̄ ⁊ du^m vĩ. ⌋ Dic̃ g ꝙ ẽ ãt olfat⁹ ꝑ mediũ ut ꝑ aerẽ aut aquã. nã aq̃tica vident odorẽ ſentire ⁊ q̃ cũ ſãguie ⁊ q̃ ſine ſãguie ſunt ſic ⁊ q̃ ſũt i aẽ ſup. odorẽ ſentiũt. q꞉ q̃dã hoꝝ q̃ ab odore mouent a lõge occurrũt ad alimẽtũ. ¶ Nõn^m ãt ꝙ q꞉ aq̃tica odorẽ ſentiũt. ⁊ q꞉ exñtia i aẽ tã hñtia ſanguinẽ q̃ꝫ nõ hñtia a lõge odorãt alimẽtũ꞉ ideo vult ph̃s ꝙ taꝫ aer q̃ꝫ aqua ſint mediũ in odoratu. ⸢ Deinde cum dicit.

¶ Unde ⁊ dubiuꝫ videt. Si oĩa qdem que ſub odore fiunt꞉ ſimiliter odorent. [C.98]

¶ Mouet q̃ꝫdã qõnẽ circa ꝓtacta q̃ talis ẽ꞉ ꝙ cũ q̃dã ſentiãt odorẽ ꝑ reſpirõnẽ꞉ q̃dã ſine reſpirõne꞉ rõnabilr̃ q̃rit utꝝ aĩalia nõ reſpi^{tia} hẽant aliquẽ ſẽſuꝫ aliũ ab odoratu꞉ ꝑ quẽ ꝑcipiũt odorẽ. Circa hãc qõnẽ ſic ꝓcedit꞉ q꞉ ꝓ⁰ ph̃s arguit ad ptẽ falſã. 2⁰ arg^t ad ptẽ uerã. 3⁰ determiat ṽitatẽ q̃ſiti. 2ᵃ ibi⌊ Sꝫ ipo^{le}. ⌋ 3ᵃ ibi⌊ Ut ãt hoib⁹. ⌋ Circa ꝓ^m duo fac. q꞉ ꝓ⁰ ꝓpõit qõnẽ. 2⁰ arg^t ad ptẽ falſã qõnis q̃ſite ibi⌊ Nõ ãt. ⌋ ꝯtiuet ãt ſic dcm̃ ẽ. aliq̃ odorare i ſpirãdo aliq̃ nõ reſpi^{do}. vñ q꞉ ſic ẽ. du^m vĩ ſi oĩa qdẽ ſilr̃ odorẽt. i. ſi oĩa ſilr̃ ꝑcipiãt odorẽ ꝑ ſenſuꝫ odorat⁹ ul' hẽant aliquẽ a^m ſẽſuꝫ ꝑ quẽ h̃ ꝑcipiãt. d. c. d

¶ Nõ ãt ſpirãs odorat꞉ nõ reſpirãs ãt꞉ h̃ expirãs꞉ aut rtinẽs ſpm̃ nõ odorat꞉ neq꞉ a lõge꞉ nꝫ a ꝓpe꞉ nꝫ ſi in naſũ itus apponat꞉ ⁊ hoc qdẽ in ipo poſitũ꞉ q̃ ſentit inſenſibile

ec̄ oib⁹ cōe ē. Sʒ sine respirōne nō sentire ꝓpriū est hoiuꝫ. Mãifestū est āt tētātib⁹.

C.99. ¶ Quare sāguinē nō hn̄tia: qm̄ ñ respirāt alter: utiqꝫ quēdā sēsū hn̄t pter eos q dci sūt

¶ Arguit ad ptē falsā. oñs ꝙ nō oīa silr odorāt: imo nō respi^{ra} hn̄t aliquē aliū sēsū, ab odoratu p quē odorē pcipiūt. nō aūt ꝙ hō ī spirās. i. attrahēs aerē sup. odorat: sʒ expirās. i. emittēs aerē aut rtinēs spm̄ nō odorat nꝫ a lōge nꝫ a ꝓpe: nec ēt odorat si ī nasū it⁹ pōat odorabile. qz ꝫ h qd. vʒ sēsibile positū ī ip̄o q̄ sentit īsēsibile ec̄ est cōe oib⁹ sēsib⁹: sʒ sine respirōne nō sētire ē ꝓpriū hominū. ē āt h maxie ꝓpriū hoi: qz hō ī odorādo maxie īdiget respirōne. sʒ āt alia aīalia īdigēt rspirōne cū odorāt: nō tm̄ sic īdigēt: ut hō. ꝫ sbdit. ꝙ āt h sit ꝓpriū hoi mãifestū ē tētātib⁹. i. expimētātib⁹. qlʒ eni ī seip̄o expit ꝙ absqꝫ respirōne odorare ñ pt. his g pmissis īfert ɔnē ītētā dicēs. qre sāguiēꝫ ñ hn̄tia: qm̄ ñ rspirāt. hn̄t itaqꝫ quēdā aliū sēsuꝫ pter eos q dci sūt. ¶ Nōn^{m} āt vi rōis h⁹ ī h ɔsistē ꝙ ñ aīalia respi^{ra} pcipiūt odorē p odoratū: nō īspi^{ra} q̄ alr odorē sētiūt hn̄t aliquē sēsū aliū ab odoratu. ¶ Nōn^{m} ēt ꝙ aliq̄ dīa ē q̄ʒtū ad odoratū inter aīalia respi^{ra} ꝫ nō respi^{ra}. qz alr odorāt h ꝫ illa: nō tm̄ ē tāta dīa ꝙ aīalia rspi^{ra} pcipiāt odorē p odoratū nō rspi^{ra} vo hēant aliquē aliū sensū ab odoratu: p quē odorē cogscāt. rō tm̄ pbt ad h vi ire ꝙ cū ñ silr odoret h ꝫ illa: ꝙ p aliū sēsuꝫ pcipiat odor ī istis ꝫ ī ill. ⌈ D. c. d.

¶ Sed ipossibile est si qdē odorem sentiūt Odorabilis enīꝫ sensus: ꝫ mali odoramēti: ꝫ boni odoramenti olfatus est.

¶ Obijc̄ ad ptē ɔ̄rīā siue ad ptē uerā oñs alia nō respi^{ra} nō posse sētire odorē p aliquē aliū sensuꝫ ab odoratu. Circa qd duo fac̄ sm̄ ꝙ duas rōnes ad h adduc̄. 2ª ibi ⌊ Amp. āt. ⌋ ɔtinuet āt sic. ꝓp rōnē iā tactā aīalia nō respirātia eo ꝙ alr odorē sentiāt q̄ʒ aīalia alia: videntr hr̄e alterū quēdā sensū pter eos q dicti sūt: sʒ sm̄ vītatē īpossibile est si qdē sentiūt odorē. qz olfat⁹ ē sēsus odorabilis, ꝫ est sēsus mali odoramēti ꝫ boni odoramēti. ¶ Nōn^{m} āt vi rōnis h⁹ ī h ɔsistē ꝙ cū odorabile p se nō pcipiat nisi p sensū olfat⁹: si nō respir^{ra} p se odorē pcipiūt. opꝫ ꝙ h fiat p hūc sensū ꝫ nō p aliū. ⌈ Deide. c. d.

¶ Ampli⁹ āt ꝫ corrūpi vr a fortib⁹ odorib⁹ ex qb⁹ hō corrūpit: ut sulfure ꝫ hi⁹. Olfatū qdē igr hr̄e necc̄iū est: ꝫ nō respirātia.

¶ Adduc̄ 2^{am} rōnē dicēs. ꝙ ampli⁹ h^{oi} aīalia vnr corrūpi a fortib⁹ odorib⁹ q̄ʒtū ad olfatū ex qb⁹ hō corrūpit ut sūt sulfur ꝫ h^{oi} fetētia. ꝫ qz sic est: olfatū qdē igr necesse est hr̄e nō solū rspi^{ra}: sʒ ēt nō respi^{ra}. ¶ Nōnduꝫ aūt ꝙ ꝓpri⁹ sensus est ꝓprij obi: ꝫ ꝓpri⁹ sensus corrūpit a ꝓp̄o obo si sit excellēs. q̄re eo ip̄o ꝙ nō respirantia pcipiūt odorē ut ꝓbabat rō p^{a}: ꝫ eo ꝙ sulfur ꝫ h^{oi} fetētia corrūpūt in eis sensū: ut tāgit h rō 2^{a}: opꝫ aīalia nō respirātia hūc hr̄e sensū. ⌈ Deide cum dicit.

c.100 ¶ Uidet̄ āt ī hoib⁹ differre h sensitiū ad ea q̄ aliorꝫ sūt aīaliū: sic ocli ad ea q̄ duorꝫ oclorū sūt. Hec qdem eni hn̄t fragma: ꝫ sic uelamē palpebras: q̄s aliqs nō mouēs: neqꝫ retrahēs nō videt: fortia āt oclis nihil hi⁹ hn̄t: ꝫ mox vidēt que fiunt in lucido.

¶ Soluit. q. ꝓpositā. ¶ Ad c⁹ eui^{ꝫ} sciēduꝫ ꝙ aīalia nō respi^{ra} nō pcipiūt odorē p aliū sēsū q̄ʒ p olfatū: tm̄ h^{oi} sēsus ē ī eis alr disposit⁹ q̄ʒ ī aīalib⁹ alijs. ī dādo āt hāc solōnē duo fac̄. qz p^{o} adduc̄ qddā sile ad ꝓpositū. 2° ex illo sili dscēdit ad solōnē qōnis iā dicte ibi ⌊ Sic igr ꝫ

odoratm̄. ⌋ Dic̄ g ꝙ h sēsitm̄. vʒ sēsus olfat⁹ vr differre in hoib⁹ aliqd ad ea sēsitīa q̄ sunt aliorꝫ aīaliū: sic ocli hoiuꝫ se hn̄t ad ea q̄ sūt duorꝫ oclorꝫ. nā h qdē. s. hō hēt fragma. i. coopimētū ꝫ hꝫ palpebras sic uelamē q̄s palpebras aliqs nō mouēs nꝫ rtrahēs nō videt. fortia aūt oclis nihil h^{oi} hn̄t: sʒ mox vidēt q̄ sūt ī lucido. i. ī diaph. pisces eni q sūt duri oclis nō hn̄t h^{oi} palpebras ꝫ coopimēta: q̄s opteat remouē ut videāt. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Sic igr ꝫ coloratū: alijs qdē sine opculo est: sic oclis. Alijs vo aerē recipiētib⁹ hr̄e coopimētū: qd respirātib⁹ discoopit āpliatis uenis ꝫ poris. Et ꝓp h respirātia non odorāt in aq̄. Necc̄iū eni odorē pati respirātia: h aūt facē in humido est ipossibile.

¶ Adaptat h sile ad ꝓpo^{m}. ut ex sili adductū descēdit ad solōnē qōnis ꝓposite dicēs. sic igr ꝫ odoratm̄ alijs qd aīalib⁹ nō rspirātib⁹ ē sine opclo sic oclis. i. ī oclis ɔtīgebat. alijs vo aerē rcipiētib⁹. i. rspiciētib⁹ nec̄e est hr̄e coopimētū qd coopimētū discoopit rspirātib⁹ illis aīalib⁹ ꝫ āpliatis eorꝫ uēis ꝫ poris. ꝫ ꝓp h respi^{ra} ñ odorāt ī aq̄: qz nec̄e ē ea pati odorē ꝫ pcipe odorē uel pati ab odoē rspi^{ra}. i. respirādo. h āt facē. i. rspirare ī hūido. i. ī aq̄ ē īpo^{le}. ¶ Nōn^{m} āt vl solōis ī h ɔsistē ꝙ sic aliq̄ aīalia hn̄t oclos cooptos aliq̄ nō: sic aliq̄ hn̄t odoratū cooptū: aliq̄ vo nō. hn̄tia g odoratum cooptū odorāt rspi^{do}. qz p rspirōnē rmouēt coopimētū illd: sʒ hn̄tia dīscooptū nō īdigēt respirōne ut odorēt. ⌈ Deide cū dic.

¶ Est aūt odor sicci sic sapor hūidi. Odoratiuū aūt sensitiuū potētia hr⁹ est.

¶ Postq̄ʒ dteriauit de ip̄o odorabili ꝫ de ip̄o me^{o} ꝙ imutat ab odore. h dteriat de ip̄o orgāo odorat⁹: qd ēt ab odoē imutat. d. ꝙ odor ē pa^{o} sicci. i. fūdat ī sicco: sic hūor. i. sapor ē pa^{o} hūidi ꝫ fūdat ī hūido. odoratm̄ aūt sēsitm̄. i. organū odorat⁹ ē po^{a} h^{oi}. i. ē ī po^{a} ad odorē. ut est po^{a} h^{oi}. qz orga^{m} odorat⁹ tale ē ī po^{a} ad odorē q̄lis ē odor ī actu. oē eni patiēs ē tale ī po^{a} q̄le ē agēs ī actu: q̄re si organuꝫ odorat⁹ patit ab odore: pꝫ q̄le sit h^{oi} organum. qz est tale in potētia q̄lis est odor in actu.

Ad itelligētiā āt dcōrꝫ dubitaret p^{o} aliqs cū odor moueat me^{m} ꝫ sit ī medio: utrꝫ hēat ec̄ in medio itētionalr. ¶ Dōꝫ q̄dā h⁹ opīonis fuisse ꝙ odor est ī me^{o} realr: ad quā pōnē vi sus est declinare Aui. in 6° suo de nālib⁹. ubi ꝓbat per q̄dā signa odorē realr ī me^{o} ec̄. nā poma odorē emittēdo dsiccāt: ꝫ ɔhūt rugas: qd ñ ec̄t nisi realr aliqd a pomo dfluerēt: erit itaqꝫ odor qdā real dflux⁹ a cor^{e} odorabili. ad hāc ēt opīonē vnr dclinare vba phi in de sēsu ꝫ sēsato. ubi dr ꝙ odor ē fumalr euapo^{o}. Cōme^{or} tn̄ sup h ca^{o} triplici via uenat odorē ec̄ itētionalr ī medio. p^{a} via sumit ex lōgingtate ꝫ distātia ad quā se mltiplicat odor. 2^{a} sumit ex eo ꝙ duo cor^{a} ipo^{le} est ec̄ sil. 3^{a} vo sumit ex eo ꝙ elm̄ simplex nō est susceptm̄ scdarꝫ q̄litatū cuiusmōi sūt odor ꝫ sapor. p^{a} via sic pꝫ. nā ut ip̄e ait ad bellū troianū. ꝓp occisa corpa p mltas dietas ut p gngēta miliaria uenerūt tygrides ꝫ vultures: q̄re si odor ec̄t realr ī me^{o}: si illa corpa ec̄nt resoluta in ignē: ultra cui⁹ raritatē nō ē raritas: nō potuissēt se tātū diffūdē. 2ª via sic pꝫ. nā si odor realr ec̄t in me^{o} ul opteret ꝙ totalr expelleret aer ul ꝙ duo corpa sil ec̄nt. nā h posito sil ec̄t aer ꝫ illd corp⁹: ꝓp qd ec̄t odor: ꝫ ꝙ ec̄t realr in me^{o}. 3ª via sic oñdit. nā si odor ē realr ī me^{o} ul erit ī ae ul ī alio aliq̄ corpe. īpo^{le} est eni nālr ec̄ accn̄s sine sba ꝫ ec̄ odorē sine corpe. qz tūc illd aliō corp⁹ ul expelleret aerē ul ec̄t sil cū aē. cui⁹ oppo^{m} ī alia rōne ē dcm̄: nec ēt in aē ec̄ pt. qz ut ait Cōme^{or} simplicia corpa odorē nō recipiūt. opꝫ itaqꝫ ut ip̄e ɔcludit: ꝙ sic color est in me^{o}

itẽtionalr: sic fit ibi ꝛ odoꝛ. ꝑmã aũt hạꝝ rõnũ soluit Aui. dicẽs: ꝙ eẽ potuit ut ĩ tpe illo flarẽt magni uẽti: ꝛ ↄpoꝛtarẽt aliq̃ ptẽ aeris ĩfectã usq̃ ad odoratũ illarũ auiũ. nõ ĝ oꝑtuit illa coꝛpa rarefieri ultra raritatẽ ignis ad h̃ ꝙ puẽirẽt ad odoratũ illaꝝ auiũ. q2 nõ vndiq̃ se mltiplicauit odoꝛ: s3 pp uẽtũ flatẽ potuit ad tãtã distã tiã ꝑuenire. dicit ẽt illas aues eẽ alti uolat⁹ ꝛ esse acuti visus: pp qd̃ ↄtigẽ potuit ut nõ p odoratũ: s3 p visuz il luc ꝑuẽissent. nã dato odorẽ nõ eẽ nisi itẽtionalr ĩ me dio: si ↄcedim⁹ odorẽ posse se tãtũ h̃ mõ diffũdẽ: cuz vi sus sit spũalioꝛ odoratu: mlto magis debem⁹ h̃ ↄcedẽ de visibili. alias ẽt duas vias conati sũt qdã soluẽ di cẽtes odorẽ imiscẽ se aeri: sic uapores eleuati a terra ae ri se imiscẽt: nec pp h̃ totalr expellit aer. nec ẽt sũt duo coꝛpa ĩ eodẽ. q̃re vi solui rõ 1ª. vi ẽt ꝙ ex h̃ soluat ꝛ 3ª. nã ĩ illis uaporib⁹ imixtis aeri ẽ odoꝛ realr: q̃re nõ est odoꝛ ĩ coꝛpe simplici. nec opoꝛtebit aerẽ totalr expelli uł amoueri: ut 3ª rõ ↄcludebat. Ut igit ex his diuisitati b⁹ vitas eligat dicam⁹ uerã eẽ opionẽ Cõmẽtatoris: ꝛ ueras eẽ rõnes ei⁹. nã h̃ est cõe oĩ sensui: ut ĩfra dicet: eẽ susceptiuũ spẽꝝ sine mã. recipit ĝ sẽsus spẽz sẽsibilẽ nõ realr: s3 itẽtionalr. ꝛ q2 eodẽ mõ recipit h⁹ı spẽz mediũ ꝛ organũ: oz spẽz odorabilis eẽ in medio itẽtiõalr. rõ nes aũt Cõmẽtatoris bone sũt. nã l3 ꝑmã rõnẽ p quã dã apparẽtiã fugẽ possim⁹ p vba Aui. realr tñ nõ fugi mus ipã. nã ↄtigit aliqñ modicũ odorabile absq̃ uẽ to flante ex distãtis ptib⁹ remotis sentiri: ꝙ si odorabile illd̃ resolueret in ignẽ ultra quẽ ut dicebat nõ est rari tas: nõ posset ad tãtã distãtiã ptigẽ. 2ª ẽt rõ soluta nõ erat: q2 spẽs sensibilis nõ mltiplicat se p mediũ sicut ua pores se imiscẽt aeri. q2 ubi est uapoꝛ nõ est aer. spẽs tñ sensibilis vndiq̃ se mltiplicat p mediũ. uł ĝ ut dicebat toti mediũ tolleret ĩ tota illa distãª ad quã vndiq̃ pti git spẽs uł eẽnt duo coꝛpa ĩ eodẽ. 3ª ẽt rõ mãet ĩ sua fir mitate. q2 si odoꝛ ut h3 eẽ ĩ medio nõ põt eẽ ĩ aere tãq̃ in sb̃o. nec ẽt in alio coꝛpe. q2 tũc coꝛp⁹ illd̃ expelleret aerẽ uł eẽt sil' cũ aere: relinq̃t ip3 ibi itẽtionalr eẽ. Di cam⁹ ĝ spẽs sensibiles hñtes eẽ fixũ in nã signãtes q̃li tates scdas: cuiusmodi sũt odoꝛ coloꝛ ꝛ sapoꝛ eẽ ĩ me dio itẽtionalr. q̃litates vo tãgibiles eo ꝙ sũt q̃litates pᵉ sũt in aere realr. quõ aũt saluare poterim⁹ ꝙ sensus tact⁹ sit susceptiuus spẽꝝ sine mã: cũ h̃ sit cõe oĩ sensui in caº de tactu patebit. sic ẽt ꝛ son⁹ realr est ĩ aere. q2 nõ hẽt eẽ fixũ. odoꝛ tñ nõ est in aere realr: s3 itẽtionalr. rõ nes aũt ꝓbãtes ↄtriũ in sequẽti questione soluet.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utꝝ odoꝛ hẽat aliq̃ mõ eẽ realr in medio. ℂ Dõm ꝙ odoꝛ nõ fit sine fumali euaporatiõe ut plane vlt phs ad h̃ ẽt facit exẽplũ Aui. dicẽtis ꝙ pomũ uł aliqd̃ alid̃ odorabile p emissionez odoris desiccat ꝛ ↄpit rugas. ualet ẽt ad h̃ qd̃ expimẽtalr videm⁹: expτũ est eni p ue natores ꝙ plẽs bestie siluestres qñ appropiquãt loco ubi debẽt q̃escẽ faciũt usq̃ ad sex uł septẽ salt⁹ ut p ma gnitudinẽ saltuũ iterrũpat via canib⁹ ĩueniẽdi eas: tẽ ĝ canes appropiquãtes loco ubi bestia residet ꝛ nõ ua lẽtes iuenire eã si bestia se nõ moueat nõ pcipiũt odo rẽ ei⁹. statĩ aũt cũ bestia se mouet: q2 pp motũ aliq ua pores exeũt ab ipa fcã fumali euaporatiõe stati canes sentiũt odorẽ ei⁹ ꝛ ĩueniũt eã. odoꝛ itaq̃ est fumał eua poratio nõ foꝛalr s3 cãlr. q2 nũq̃ fit sine fumali euapo ratiõe. dicem⁹ ĝ ꝙ odoꝛ est realr in pomo siue ĩ coꝛpe odorabili. ꝛ est ẽt in illis uaporib⁹ q ex pomo exalãt: ĩ aere tñ uł in aq̃: ꝛ ulr ĩ eo ꝙ est mediũ ĩ odoratu. nullo mõ est odoꝛ realr: s3 itẽtionalr. q2 ut dicebat coꝛp⁹ sim plex odoris realr susceptiuũ eẽ nõ põt. pp qd̃ bñ dcm̃ est odorẽ ĩ medio nõ eẽ realr: nisi forte ꝓ tãto dicerem⁹ odorẽ eẽ realr ĩ medio: q2 fumi illi exalãtes ex coꝛpore odorabili: in qb⁹ realr est odoꝛ: realr medio se imiscent itaq̃ s3 hũc modũ loquẽdi. dicem⁹ ꝙ odoꝛ alicubi est realr tñ. alicubi vo realr ꝛ itẽtionalr: ꝛ alicubi itẽtio nalr tñ. vñ in coꝛpe odorabili est odoꝛ tñ realr. ĩ illa aũt pte medij ubi se itermiscẽt illi fumi: est aliq̃ mõ re alr ꝛ aliq̃ mõ itẽtionalr: sed in ulteriori pte medij: ad quã nõ ↄtigũt h⁹ı fumi icipit eẽ odoꝛ itẽtionalr solũ. ex h̃ aũt soluta sunt argumẽta ꝑoris q̃õnis: ubi ꝓbat odorẽ eẽ fumalẽ euaporationẽ: ꝛ p ↄñs eẽ realr ĩ meº. nã ut p3 odoꝛ nõ est fumał euapatio foꝛalr: s3 cãlr. hoc eni pro tãto ueꝝ est. q2 nõ fit sine fumali euaporõne.

Ulterius forte dubitaret aliqs. q2 vi falsuz eẽ qd̃ phs ait. v3 ꝙ ꝓpꝛiũ sit hoĩ nõ sẽ tire odorẽ sine respirõne. videm⁹ eni ꝙ canes uolẽtes ĩ seq̃ bestiã: sp ducũt nasũ iuxᵃ terrã: ꝛ respirãtes cũ q̃dã violẽtia ꝛ attrahẽtes foꝛtiter aerẽ ĩsequunt h⁹ı bestiã. ℂ Dõz ꝙ idigẽ respirõne pp odoratũ: h̃ est: q2 meat⁹ ꝛ vie p q̃s dz trãsire aer ĩfect⁹ spẽ odorabilis sũt coopte ꝛ clause. hui⁹ aũt coopturã ꝛ clausurã potissime facit hũiditas ꝛ friditas cerebri. hõ igit q̃ iter cetera aĩalia plus hẽt de cerebro fm ꝓpoꝛtionẽ. ꝛ p ↄñs ꝓpoꝛtiõa bilr ĩ ei⁹ cerebro plus est de friditate ꝛ hũiditate potis sime ꝛ h⁹ı meatus ꝛ vias h3 cooptas ꝛ clausas: imo tñ est ibi coopunẽtũ ꝛ tãta clausura ꝙ nisi fiat respirõ p quã apiant pori ꝛ uene: nllo mõ possum⁹ odorẽ pcipe p quãdã ĝ anthonomasiã di eẽ ꝓpꝛiũ hoĩ nihil odora re sine respirõne. uł possum⁹ dicẽ ꝙ alia aĩalia respirã tia forte aliq̃ mõ odorẽ pcipiũt sine respirõne. respirãt tñ ut meli⁹ odorẽt. illos eni meat⁹ ꝛ illas vias nõ hñt p oẽz modũ clausas: iõ sine respirõne aliq̃ mõ pcipiũt respirãdo: tñ q2 ille vie ampliant ꝛ dilatant uene ꝛ po ri: certi⁹ de odore iudicãt. fm igit hũc modũ loquẽdi dicemus ꝙ aliq̃ aĩalia nec idigẽt respirõne ut odorẽt: nec ut bñ odorẽt ut aĩalia carẽtia sãguie. aliq̃ vo indi gẽt respirõne nõ simplr ut odorẽt: sed ut bñ odorẽt ut aĩalia gradiẽtia alia ab hoĩe. aliq̃ vo idigent respirõne nõ solũ ut bñ odorẽt: sed ẽt ut odorẽt: q2 modicũ aut nihil sine respiratione de odore possunt pcipe ut hoĩes qd̃ vo obijciebat solutum est per iam dicta.

Ulterius forte dubitaret aliqs. q2 nõ vi eẽ ue rũ qd̃ phs ait. dicẽ eni ꝙ sic se vi hie odorat⁹ in hoĩe ad alia aĩalia sicut se hñt ocli alioꝝ aĩaliũ ad aĩalia duroꝝ ocłoꝝ. h̃ aũt vi eẽ falsũ: ꝛ ↄ ea q̃ dicta sũt. nã cũ alia aĩalia meli⁹ videãt q̃ hñtia duros ocłos seq̃ret ꝙ hõ meli⁹ odoraret q̃ aĩalia cetera. cui⁹ ↄtrium sup ondebat. ℂ Dõz ꝙ hec silitudo nõ est p oẽm mo dũ silis. ꝓ tãto eni silis est ꝛ vitatẽ hẽt. q2 sicut aĩalia hñ tia duros ocłos eo ꝙ nõ hẽant palpebras ꝛ coopimẽtũ ocłoꝝ stati pñt videẽ ꝛ nõ idigẽt remouẽ ꝓhibẽs. aĩalia eni alia op3 apire palpebras ut videãt: sic aĩalia nõ hñ tia odoratũ cooptũ nõ idigẽt respirõne: sed statim pñt odorare. hoĩes vo hñtes odoratũ cooptũ nisi p respi rationẽ ampliẽt uenas ꝛ poros ꝛ h⁹ı ipedimẽtũ remo ueãt odorare nõ pñt. exᵐ ĝ adductũ ẽ sile q̃ᵐ ad h̃: nõ ãt q̃ᵐ ad illd̃ ad qd̃ rõ arguebat. P3 itaq̃ vitas q̃õnis

Ustabile ãt ẽ q̃ddã tãgibile: ꝛ hec L.101
g est cã: q̃re nõ fit sensibile p mediuz extraneũ coꝛp⁹. Neq̃ eni tact⁹ ẽ coꝛ pus in q̃ est hũoꝛ: qd̃ ẽ q̃d gustabile in hu mido sicut mã: hoc aũt q̃ddã tãgibile.

ℂ Postq̃ phs determinauit de sẽsib⁹ magis spũalib⁹: ut de visu auditu ꝛ olfatu. in pte ista determinat de sẽsib⁹ magis mãlib⁹ ut de gustu ꝛ tactu. Circa qd̃ duo fac. q2 pº de terminat de gustu siue de gustabili. 2º de tangibili ibi L De tangibili autẽ. ⅃ Circa ꝑmũ tria facit fm ꝙ tria ↄcurrũt ad q̃dlibet sentire. v3 mediũ obm ꝛ oꝛganũ. pº ĝ determinat de medio qd̃ reqrit in gustu. 2º deter minat de obiecto. ꝛ 3º de organo. 2ª ibi L Sicut autez visus. ⅃ 3ª ibi L Qm̃ autẽ humidum. ⅃ Circa ꝑmũ tria

facit: qꝛ pͦ ait ꝙ in gustu nō requirit mediū extraneū. 2° remouet quādā cauillationē circa ꝑtacta. 3° qd̄ dixerat manifestat. 2ᵃ ibi. Et si in aqua eēmus. 3ᵃ ibi. Color aūt nō sic. Dicit ḡ ꝙ gustabile est qddā tāgibile. hec aūt est cā: q̄re supple gustabile sit qddā tāgibile. qꝛ nō sit uel nō eē ut hēt correctior lr̄a sensibile per mediū ext̄neū corpꝰ. nā nō eē sensibile ꝑ mediū ext̄neū est vna cā: q̄re gustabile est qddā tāgibile. alia aūt cā est: qꝛ id in quo est humor. i. sapor qd̄ est qd gustabile est in humido sicut in ꝓpria mā: siue sicut in ꝓprio subiecto. h̄ aūt idest humidum est quoddam tangibile.

Dubitaret forte aliqs. utrū gustus sit qdā tactꝰ. ꝛ vi ꝙ nō: qꝛ qdā hō nō pōit in nūm cū hoīe. nec qddā aīal cū aīali. ꝛ uel' inferiꝰ non ponit in nūm cū supiori. nec ꝯtēs cū ꝯcto: q̄re si gustꝰ est qdā tactꝰ nō ponit in nūm cū ipo. erūt itaqꝫ q̄tuor sensus ꝛ nō qnqꝫ. ℭ In ꝯrīū est phs q ait: ꝙ gustabile est qddā tāgibile: s3 si gustabile est qddā tāgibile: gustꝰ est qdā tactꝰ. ℭ Dōm ꝙ triplici via uenari possumus gustū eē quēdā tactū ſm ꝙ tria ꝯcurrūt ad qdlibet sentire. v3 mediū obm ꝛ organū. pᵃ ḡ via sumet ex parte medij. 2ᵃ ex pte obi. 3ᵃ ex pte orgāi. pᵃ via sic p3. nā sensus tactꝰ iō sic noiatꝰ est. qꝛ ꝑ hūc sensū ꝑcipimꝰ ob3 nō ꝑ mediū ext̄neū: sed tāgēdo. visus ḡ nō est tactꝰ: qꝛ corpus coloratū qd̄ ꝑcipimꝰ ꝑ visū nō attigit nos: sed est distās a nobis. corpꝰ v̄o qd̄ tactu cogſcimꝰ op3 ꝙ nos attigat. q̄re cū h̄ fit ēt in gustu: qꝛ nō gustamꝰ ꝑ mediū ext̄neū: sed op3 ꝙ corpꝰ gustabile nos attigat ad h̄ ꝙ sentiamꝰ ipm. igit qꝛ gustabile sentimꝰ nō ꝑ mediū ext̄neū sed tāgēdo: erit gustus qdā tactꝰ. 2ᵃ via sumit ex parte obi. nā qꝛ hūidū est tāgibile ꝛ sapor fūdat in hūido: ꝛ nō in oī hūido: sed in qddā. nā in hūido corpoꝝ simplicīū cuiusmodi est hūidū aereū uel hūidū aqueū sapor fūdari nō pōt. nā corpa simplicia ſm ꝙ hꝰōi nō sunt susceptiua saporis: ꝑ accñs forte in talibꝰ reperiret sapor: sicut p3 in aq̄ rōne uenaꝝ terre ꝑ q̄s trāsit: uel rōne alicuiꝰ uaporis cōmixti pōt aliquē saporē ꝯhēre. ꝑ se tñ talia sapore carēt. q̄re si nō in oī hūido fūdat sapor nō oē tāgibile ꝛ gustabile: sed qddā. ꝛ qꝛ gustabile est qddā tāgibile gustus erit qdā tactꝰ. 3ᵃ via sumit ex pte organi. nā nō in oī organo nec in oī pte ubi fūdat tactꝰ hēt esse ꝛ gustus: s3 in qdā pte ut in ligua. ꝛ qꝛ in qdā pte ꝛ nō in oī hēt eē gustus ꝛ tactꝰ: gustus nō erit uel' tactꝰ: s3 erit qdā tactꝰ. haꝝ aūt triū rōnū ꝓbātiū gustū eē quēdā tactū due tāgunt a phō. v3 illa de medio ꝛ illa de obo. illa aūt de organo nō tāgit ab ipo: qd̄ forte iō factū est. qꝛ nō est directe ꝛ simpl'r idē organū tactus ꝛ gustus. uel forte iō fecit. qꝛ eadē rō est de obo ꝛ organo. ratio aūt in ꝯrium in sequēti qōne soluet.

Vlterius forte dubitaret aliqs. utrū gustus sit idē ꝙ tactꝰ. vi ꝙ sic: qꝛ si hō est qddā aīal. aīal in hoīe est idē ꝙ hō. ꝛ si sortes est qdā hō: hō in sorte est idē ꝙ sortes. ḡ cū gustus sit qdā tactus: tactꝰ in gustu nō erit aliud q̄3 gustus. uel' ut arguebat sup̈ gustus nō ponit in nūm cū tactu. ℭ Dōm ꝙ ut sup̈ dicebat poᵉ distiguūt ꝑ actꝰ: ꝛ actꝰ ꝑ oba. ubi ḡ sūt alia ꝛ alia oba foᵢal'r sunt alij ꝛ alij actꝰ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s alie ꝛ alie potētie. Dubitare ḡ utrū sensus gustus foᵢal'r differat a sensu tactꝰ: est dubitare utrū q̄litates scd̄e foᵢal'r differāt a q̄litatibꝰ p̄mis. ꝛ utrū sapores q noīant q̄litates scd̄as foᵢal'r differant a calo ꝛ frido hūido ꝛ sicco que noīant q̄litates p̄mas. ꝛ qꝛ he nō sūt ille: sed fūdant ī illis: gustus non est tactꝰ: sed aliq̄ mō fundat in tactu. qd̄ v̄o arguebat ꝙ aīal nō ponit in nūm cū qddā aīali. ḡ nec gustus cū tactu. ℭ Dōm ꝙ sic nō se hēt gustꝰ ad tactū sicut se hēt sortes ad hoīez uel' hō ad aīal. sic ḡ gustꝰ nō est ita uel'is sicut tactꝰ. qꝛ tactꝰ est in oī pte corpis. gustus aūt in qddā. ꝛ qꝛ tactꝰ est in oī hūido. gustus aūt in qddā: fit tñ hec ꝯtctio per additionē noue forme siue fit per differentē formā. iō foᵢal'r gustabile est distinctum a tangibili ꝛ gustus a tactu. Deinde cum dicit.

ℭ Vñ si in aq̄ eēmus: sentiremꝰ utiqꝫ appositū dulce. Nō āt eēt tūc nobis ſſs ꝑ mediū: ſ i eo qd̄ misceret hūido: sicut in potu.

ℭ Remouet q̄zdā cauillationē circa ꝑtacta. dixerat eni3 gustū nō fieri ꝑ mediū ext̄neū: qd̄ vi falsum: qꝛ si in aq̄ poneret dulce: nos existētes in aq̄ sentiremꝰ hꝰōi dulce. iō ait: ꝙ si in aq̄ eēmus sentiremꝰ utiqꝫ dulce appositu3: sed tūc nō eēt nobis sensus ꝑ mediū: sed in eo ꝙ cōmisceret illud dulce hūido sicut in potu. Deide cu3 dicit.

ℭ Color āt nō sic vi i eo qd̄ miscet: neqꝫ defluxionibꝰ. ℭ Vt qdē igr mediū nihil est: ut aūt color visibile: sic gustabile hūor est.

ℭ Qd̄ dixerat manifestat. Circa qd̄ duo facit: qꝛ pͦ facit qd̄ dcm̄ est. 2° qꝛ dixerat ꝙ in gustu nō requirit aliqd̄ ext̄neū ondit ꝙ l3 ibi nō requirat aliqd ext̄neū tanq̄3 mediū: requirit tñ ibi aliqd ext̄neū tanq̄3 disponens organū: uel pōt al'r diuidi: qꝛ duo facit ſm ꝙ duo manifestat que dixerat. nā pͦ ondit ꝙ gustus nō fit per mediū ext̄neū3. 2° qꝛ dixerat ꝙ sapor fundat in hūido declarat h̄ ex eo ꝙ sine hūiditate nō fit saporis sensus ibi. Nihil aliud facit. Dicit ḡ: ꝙ color nō sic vi in eo ꝙ miscet medio neqꝫ defluxionibꝰ. i. ꝑ defluxiōes. supple vi color: igit ut qdē mediū nihil est. i. q̄ztū ad mediū nō est cōpatio iter colorē ꝛ saporē: qꝛ color sentit ꝑ mediū ext̄neū: sed nō sapor: sed q̄ztū ad rōnē obi: supple est cōpatio iter colorē ꝛ saporē: qꝛ ut color aūt est visibile. i. ob3 visus sic hūor. i. sapor est gustabile. i. ob3 gustꝰ. ℭ Notādū aūt ꝙ corpꝰ coloratū nō attigit oculū cū vi: neqꝫ op3 ꝙ attigat aliquā ptē nr̄i corpis. rursus color nō imiscet se medio real'r: sed solū itētional'r se multiplicat: nec ēt aliqd defluit a corpe colorato: ut fiat visio: sed ut fiat gustus: uel' op3 ꝙ corpꝰ dulce attigat linguā: uel' si hꝰōi dulce ponit in aliq̄ distātia: ut si ponit ī aq̄: op3 ꝙ ꝑ aquā defluat usqꝫ ad linguā: ita ꝙ real'r attingat ipa3: itaqꝫ tūc sētiremꝰ dl'ce positū ī aq̄ sicut sētiremꝰ dulce positū ī potu uel' positū ī cibo. q̄ztū ḡ ad mediū nihil. i. nulla ꝯueniētia ē iter visibile ꝛ gustabile: qꝛ visibile ꝑ se olo requirit mediū ext̄neū: gustabile āt nō: s3 ut dicebat q̄ztū ad rōnē obi ē aliq̄ ꝯueniētia iter h̄ ꝛ illd̄. Dein cū dicit.

ℭ Nihil āt fac hūoris sensū sine hūiditate: ſ hēt actu aut poᵃ hūiditatē ut salsum: hūi enī liqdū ipm est liquefactiuū lingue.

ℭ Manifestat ſm ꝙ dixerat. dicebat enim sup̈ ꝙ sapor fundat in hūido: ad h̄ aūt declarādū itēdit talē rōnē: illud qd̄ nō sentit sine hūido fundat in hūido: sapor nō sentit sine hūido: ḡ fundat in humido. de hac aūt rōne nō ponit nisi ꝯtutē medij. v3 ꝙ sapor nō sentit sine humido: iō ait ꝙ nihil āt fac sensū hūoris. i. saporis sine hūiditate: sed qd̄ facit hꝰōi sensū hūiditatē hēt: aut actu aut poᵃ supple ꝓpinq̄: ut salsū eni qdē ip3 est hūi liqdū. i. hūi liquefactibile ꝛ liquefactiuū ligue. ℭ Notādūm āt ꝙ sal: l3 sit actu siccꝰ: pōt tñ de leui imutare sensum gustus: qꝛ est facil'r liquefactibilis. Deinde cum dicit.

ℭ Sic aūt visus visibilis est ꝛ inuisibilis: tenebra aūt inuisibilis est: iudicat aūt ꝛ ipam visus. Adhuc aūt ualde splēdidi est: etenim hoc inuisibile est: alio aūt mō a tenebra. Similr aūt ꝛ auditꝰ sonīqꝫ: ꝛ silētij: q̄rū aliud audibile: aliud nō audibile: ꝛ magni soni sicut visus est splēdidi. Sic enim paruus sonus iaudibilis q̄ddāmō: sic ꝛ magnus ꝛ violē

tus. Inuisibile aũt aliud qdẽ oĩno dr: sic ⁊ in alijs ipossibile: aliud aũt q̃uis aptũ natum non habet: aut praue: sicut qd sine pedibus est: ⁊ sine gradu dicitur.

¶ Postq̃ determinauit de medio gustus: ondẽs q̃ nõ reqrit sibi mediũ extneũ. in pte ista deteriat de ei⁹ obo. Circa qd duo facit: qr p⁹ deteriat de obo gustus ut differt a tactu. 2⁹ de obo ei⁹ ut quenit cũ ipo: pcipit eni gustus saporẽ ⁊ hũidũ: sed saporẽ pcipit ut differt a tactu: humidũ vo ut quenit cũ ipo ibi ⌊ Ur aũt pn^m eẽ. ⌋ Circa p^m duo facit: qr p⁹ ostẽdit quõ accipit obm in alijs sensib⁹. 2⁹ qd dixerat adaptat ad gustũ ibi. ⌊ Sic ãt gustus. ⌋ Dicit g̃ q̃ sic visus est visibilis ⁊ inuisibilis: qr tenebra aũt est inuisibilis: ⁊ tñ visus iudicat ipaz tenebrã adhuc aũt visus est ualde splẽdidi: etenĩ h̃. i. ualde splẽdidũ est inuisibile: ⁊ tenebra est inuisibilis: sed alio mõ. ⁊ qd dictũ est de visu itelligendũ est de alijs sensib⁹. õsdit. i. sr aũt ⁊ audit⁹ est soni ⁊ silẽtij. q̃rũ aliõ qdẽ ut sonum dicim⁹ esse quid audibile: aliud vo ut silentium non audibile: est etiam auditus magni soni: sicut visus est splẽdidi: audit⁹ eni comparat ad magnum sonum: sic ⁊ ad qd iaudibile: qr sic puus sonus est iaudibilis: sic q̃dãmõ magnus ⁊ violẽt⁹: iaudibile eni ⁊ inuisibile ⁊ cetera talia multiplr dñr. dr ãt inuisibile aliõ qdẽ qd oĩno ipossibile est videri ut tenebra sic ⁊ in alijs: aliõ aũt dr inuisibile: qd q̃uis sit aptũ natũ ut videat: nõ hz tñ vñ bñ videat: aut praue vi: sic eẽ sine pedib⁹ ⁊ qd sine gradu dr multiplr: sic supple inuisibile ⁊ iaudibile: ⁊ cetera talia mltiplr dñr. ¶ Notãdũ autẽ q̃ sic in alijs repit multiplicitas: ut sic repit multiplicitas in nõ habere pedes ul' in eẽ sine gradu: sic repit multiplicitas i eẽ inuisibile ul' iaudibile: dr eni aliqd nõ pedes hẽre: quia nullo mõ est aptũ natũ hẽre pedez ut lapis: aliqd vo dr nõ hẽre pedes: qr q̃uis sit aptũ natũ hẽre: tñ caret eo ut hõ hñs pedes abscissos: aliqs qdẽ dr nõ hẽre pedẽ: qr hẽt prauũ pedẽ uel debilẽ pedẽ: ut claudũ. sic ẽt inuisibile dr tripl: aliqd eni est tale qr nullo mõ est aptũ natũ videri ut tenebra: aliqd vo: qr ẽ aptũ natũ videri: nõ tñ hẽt nãm illã mõ pportionato ⁊ cõmẽsurato ut possit videri: ⁊ h⁹ est sol: ⁊ ulr ualde splẽdidũ. aliqd vo dr inuisibile: qr praue ul' debilr videri põt: sic puus sonus dr iaudibilis: qr praue ul' debilr audit. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sic aũt gustus gustabilis qdẽ ⁊ nõ gustabilis: hoc aũt est paruũ: aut prauũ hẽt humorem: aut corruptiuum gustus.

¶ Qd dixerat adaptat ad gustũ. d. sic aũt gustus est gustabilis ⁊ nõ gustabilis. hoc aũt vz nõ gustabile est qd hẽt hũorẽ prauũ: aut puũz: aut dr non gustabile qd est corruptiuũ gustus: sicut dr inuisibile nimis splendẽs: qd est corruptiuũ visus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Videt pncipiũ eẽ potabile: ⁊ nõ potabile: gustus eni qdã tact⁹. Sed h̃ qdẽ ut prauũ ⁊ corruptiuũ gustus: illud aũt s̃m nãz Est aũt cõe tact⁹: ⁊ gustus potabile.

¶ Determiat de obiecto gustus ut quenit cũ tactu. d. q̃ pn^m imutationis gustus vr eẽ potabile ⁊ nõ potabile i. hũidũ ⁊ nõ hũidũ: gustus eni qdẽ ambo hec pcipit: sed hoc qdẽ vz nõ potabile cõparat ad gustũ ut puũ ⁊ ut corruptiuũ gustus: illud aũt vz potabile cõparat ad gustũ s̃m nãm. i. ut aliqd s̃m nãm: ⁊ ut pportionatuz ei: ⁊ addit q̃ potabile. i. hũidũ est cõe tactus ⁊ gustus. ¶ Notãdũ aũt q̃ sicut gust⁹ inq̃ztũ est differens a tactu pcipit gustabile ⁊ nõ gustabile sic' inq̃ztũ est quenïens cũ actu pcipit potabile ⁊ nõ potabile. i. humidũ ⁊ nõ humidũ. ¶ Notãdũ ẽt q̃ sicut gustabile est illd qd est pportionatũ gustui: ⁊ audibile illud qd est pportionatũ auditui: igustabile vo ⁊ iaudibile qd est iproportionatũ: vñ sic magnus sonus corrũpẽs auditũ ⁊ prauus son⁹ q̃ pue. i. male audit: dr iaudibilis: sic put gustus est quidã tactus potabile. i. humiduz est ei s̃m naturã: ⁊ pportionatum: sed impotabile dr qd praue gustat. uel qd est corruptiuum gustus.

Dubitaret forte aliqs. utrum gustus pcipiat potabile. i. humidũ. vr q̃ nõ: qr sic potẽtie sunt distincte ẽt oba sunt distincta ⁊ act⁹ distincti: sed tact⁹ ⁊ gustus formalr differũt: ut dictum est: ergo gustare ⁊ tãgere erũt formalr distincta: ⁊ gustabile ⁊ tãgibile erũt foialr distincta. hũidũ itaq̃ qd est qd tãgibile nõ põt eẽ qd gustabile. ¶ In õriũ est phs qui ait q̃ potabile est qd cõe ad gustũ ⁊ tactũ. ¶ Dõm q̃ agẽs lz sit pncipalr a foia: est tñ aliq mõ a ma: eo eni ipso ut supra dicebat q̃ hec foia regit hãc mãm ad actionẽ huius foie nõ solũ facit forma: sed ẽt mã: q̃re si sapor fundat in humido tanq̃ in ppa mã: ⁊ humidũ est s̃bm saporis: nõ solu ut sapor est aliqd in gñe entiũ: sed ut est qd sensibile ⁊ imutatiuũ gustus imutare gustũ s̃m q̃ h⁹'. lz quenïat sapori principalr ⁊ formalr: quenïet tñ hũido ex sequẽti: ut inq̃ztũ est pprũ s̃bm saporis: est g̃. potabile. i. humidũ cõe tact⁹ ⁊ gustus: qr utrũq̃ imutat ab humido: sed alr ⁊ alr: qr tact⁹ imutat pncipalr ⁊ ppe: gustus vo imutat ab hũido inq̃ztũ est saporis s̃bm. qd vo arguebat in õriũ solutũ est per iã dicta. nã sicut gustus ⁊ tact⁹ sunt formalr distincta: uerũtñ gustus fundat in tactu: ⁊ est qdã tact⁹: sic gustabile ⁊ tangibile distiguunt formalr: uerũtñ gustabile fundatur in tangibili formalr itaq̃ ⁊ pncipalr gustus imutat a gustabili: ⁊ tactus a tangibili imutat: tñ gustus a tangibili tanq̃ ab eo qd est saporis subiectum.

Ulterius forte dubitaret aliqs si gustus imutatur ab humido ⁊ sapore a quo imutet pus: ⁊ vr q̃ a sapore: na sic color imutat obm pncipalr ⁊ foialr: magnitudo vo in qua fundat color facit imutationẽ in visu mediãte colore: ita q̃ pus itelligo q̃ color imutat visũ: magnitudo ãt imutet ipz mediãte colore: sic ẽt in pposito sapor imutabit gustuz pncipalr ⁊ foialr: humidũ vo: qd est s̃bm saporis: imutabit ipm mediãte sapore. ¶ In õriũ est phs q̃ vult q̃ pn^m imutationis gust⁹ sit potabile ⁊ nõ pota^le. ¶ Dõz q̃ gustus ut tactũ ẽ fũdat i tactu. debem⁹ eni imagiari q̃ i eodẽ neruo ligue ẽ tact⁹ ⁊ gust⁹: sz gust⁹ est ibi mediate tactu sic i eodẽ pomo ẽ hũiditas ⁊ sapor: sz sapor ẽ ibi mediãte hũiditate: idẽ ẽ g̃ organũ tact⁹ ⁊ gustus nõ p oẽz modũ: qr lz i eodẽ neruo: sint he due po^e: tactiua. vz ⁊ gustatiua: ille tñ neru⁹ s̃m aliã pportionẽ qsiderat: ut est s̃bz tact⁹: ⁊ s̃z aliã ut s̃bijcit gustui: idẽ ẽ q̃ qr pportio illa q̃ suffic ad tactũ reßuat ulr in neruo ut diffũdit p totũ corp⁹: tact⁹ est i toto corpe: gustus vo est in q̃dã pte corpis tm: qr pportio illa quã addit gustus sup tactũ nõ reßuat ni. si i q̃dã pte corpis ut i ligua: igr sic hõ alb⁹ addit sup hoiez ⁊ icludit totũ qd dic hõ: idẽ est q̃ i plib⁹ repit rõ hois q̃z rõ hois albi: sic qr gust⁹ addit s. tactũ: ⁊ psupponit ipz: eo q̃ fũdet i eo: in plib⁹ reb⁹ reperit rõ tact⁹ q̃z rõ gustus. si igr neru⁹ in q̃ fundat s̃bus gustus eẽt ali⁹ realr ⁊ simplr a neruo in q̃ fũdat sensus tact⁹: adhuc oporteret nos dicẽ q̃ organũ gustus: nõ solũ iudicaret de sapore: sz ẽt de hũiditate: ita q̃ adh^c nec eẽt q̃ potabile siue hũidũ nõ solũ eẽt obm tact⁹: sz ẽt gustus. s̃m h̃ itaq̃ vificaret ordo iã tactus: ut q̃ humiditas imutaret neruũ illũ in q̃ fundaret gustus mediãte sapore: s̃m g̃ nãlẽ itelligẽtiã sapor pus imutaret neruũ q̃z hũiditas que est fundamẽtũ saporis. sic pus itelligimus q̃ color imutet oculũ q̃z magnitudo que est coloris s̃bm. Nũc aũt nõ sic se hz: sed ille idẽ neru⁹ expãs in lingua que est fundamẽtũ vtutis tactiue: est ẽt

fundamētū gustus: q̄re sic̄ in illo neruo p̄us fundaī tact⁹: ꝛ mediāte tactu fundaī gustus: sic p̄fat⁹ neruus p̄us imutaī ab hūiditate que est q̄dda tāgibile: ꝛ mediā te ea imutaī a sapore qui est q̄ddā gustabile: ꝑp q̄d bn̄ dcm̄ est ꝙ p̄n^m h⁹ imutationis: vi eē potabile.i. humidū. ¶ Est aūt diligēter aduertēdū ꝙ hūc ordinē quez aspicimus in neruo exn̄te in lingua: q̄z.s. in eo p̄us fundaī tact⁹. ꝛ mediāte eo fundaī ꝛ gustus: aspicimus ēt in obō exteriori: q̄z in eo p̄us fundaī hūiditas ꝛ mediante hūiditate fundaī ꝛ sapor: pꝫ itaqꝫ ueritas quesiti quō potabile hūidū est h⁹ imutatiōis p̄n^m: ꝛ pꝫ etiaꝫ quō hoc tā ex pte obiecti q̄ꝫ etiā organi sibi ꝓportionabiliter corrn̄dēt. Q̄d v̄o obijciebaī de colore ꝛ magnitudine solutū est per iam dicta. ⌈ Deinde cum dicit.

c.104 ¶ Qm̄ aūt hūidū q̄dē est gustabile: necesse sensitm̄ ip̄i⁹: neqꝫ hūidū eē actu: neqꝫ ipossibile fieri hūidū. Patiī eni aliq̄d gustus a gustabili: s̄m ꝙ gustabile est. Nec̄iuꝫ est ḡ humectatū fore q̄d possibile hūectari saluatū: nō humidū aūt sensitiuū gustatiuū.

¶ Determiāt de organo ipsi⁹ gustus. Circa q̄d tria facit. q̄z p̄° ōn̄dit q̄le debet eē h⁹ organū. 2° q̄d dixerat ꝓbat per signū. 3° distiguit quot sunt sp̄es gustabiliū: siue q̄t sunt sp̄es sapoꝝ que hn̄t h⁹ organum imutare. 2ª ibi ⌊ Signū aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Sp̄es aūt. ⌋ Dicit ḡ: q̄m autē hūidū q̄dē est gustabile nec̄e est sensitm̄.i. organuꝫ sensus ipsi⁹ gustabilis: neqꝫ hūiduꝫ eē actu: neqꝫ ipossibile fieri hūidū. nā gustus aliq̄d patiī a gustabili s̄m ꝙ est gustabile: ꝛ q̄z patiēs in fine est sile: in p̄n° aūt dum saluaī in sui ꝯsistētia est dissile: nec̄iū est ḡ organū gustus q̄d possibile est humectari postq̄ꝫ iā passuꝫ est hūectatū fore: sed gustatiū sensitm̄.i. organū gustus saluatū i sui ꝯsistētia: ut bn̄ ꝑcipiat sapores: nō hūidū aūt oꝫ eē. ¶ Notā^m aūt ꝙ sic̄ aer cōnālis nob̄ hēt semꝑ quēdaꝫ suū motū q̄ mot⁹ est differēs ab oib⁹ motib⁹ exterioribus ut possit oēs illos mot⁹ exteriores recipe: sic lingua hꝫ quādā suā hūiditatē ānexā: sed illa hūiditas est dius ab oib⁹ alijs saporib⁹ ut possit oēs alios sapores ꝑcipe opꝫ eni organū gustus eē saluatū in hac ꝯsistētia: ꝛ nō eē ifectū sapore aliq̄: q̄z si ificereī sapore aliq̄ sapor ille ipediret ne posset alios sapores recipe. ⌈ Dein̄.c.d.

¶ Signū aūt neqꝫ siccā exn̄tem linguā sentire: neqꝫ multū humidā. Hic eni tact⁹ fit p̄mi humidi: sicut cū aliq̄s qui ante gustauit fortē hūorē gustet alterū: ꝛ ut laborātib⁹ amara oia videnī: ꝑpter id ꝙ lingua plena huiusmodi humiditate sentit.

¶ Q̄d dixerat manifestat ꝑ signū. ꝯtinueī aūt sic. bn̄ dictum est ꝙ organū gustus nō debet eē actu humidū.i. actu ifectū aliquo sapore: ꝛ ēt debet eē tale ꝙ de facili possit hūectari: q̄z de se debet hr̄e hūiditatē aliquā: per quā sit dispositū ut de facili imuteī a sapore: signū aūt h⁹: ꝙ sic sit est: q̄z nō ꝯtingit sentire linguā exn̄tē siccā neqꝫ multū hūidā. h eni tact⁹ fit p̄mi hūidi. nā cuꝫ aliq̄s hēt linguā ualde hūidā.i. ualde ifectaꝫ aliq̄ sapore q̄cq̄d postea tāgit ꝑ linguaꝫ sapit sibi de p̄° hūido.i. de p̄° sapore q̄ est ifecta: sic̄ cū aliq̄s gustauit fortē hūoreꝫ i. saporē: gustet aūt alteꝝ saporem sapiet sibi sapor ultimus de sapore p̄°: ꝛ ut pꝫ laborātib⁹ oia videnī amara sentiūt eni oia amara eē ꝑp id q̄d eoꝝ lingua est plena ꝛ ifecta h⁹ hūiditate colerica. ¶ Notādū aūt ꝙ q̄z linguā opꝫ hr̄e aliquā humiditatē. ut de facili imuteī a sapore: iō ut Cōme^{or} ait: natura parauit saliuam in ore ꝛ ꝑparauit istā ad ꝯgregādū h⁹ saliuā ꝛ hūiditatē ut mediāte ea gustarent sicca. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sp̄es aūt hūoꝝ sic̄ ꝛ in colorib⁹: simplices q̄dē ꝯrie sunt sic̄ dulce ꝛ amaꝝ. Hito aūt sunt cū hac q̄dē pingue: cū illa v̄o salitū: media aūt hoꝝ erit acre: ꝛ austeꝝ: ꝛ pōticū: ꝛ acutū: fere eni he videnī eē hūoruꝫ dr̄e. Quare gustatiuuꝫ est potētia hi⁹: gustabile aūt est factiuum actu huius.

¶ Distiguit sp̄es sapoꝝ imutantes organū gustus. d. ꝙ sp̄es aūt hūoꝝ.i. sapoꝝ sumunī: sic̄ ꝛ in colorib⁹: q̄z sicut colores q̄dā sunt simplices q̄dam medij: sic ꝛ sapores: sed simplices q̄dem sapores sunt.i. se hn̄t ꝯrie: sic̄ dulce ꝛ amaꝝ: hito aūt.i. ꝯnter sūt cū hac q̄dē.i. cū dulcedie pingue: cū illa v̄o.i. cū amaritudie salitū. nā pinguis sapor est ānexus dulci: salit⁹ v̄o est ānexus.i. ꝓpinquus amaro: media aūt hoꝝ sapoꝝ sunt acre ꝛ austeꝝ ꝛ ponticū ꝛ acutū: ꝛ s̄bdit ꝙ fere eni he videnī eē dr̄e hūoꝝ.i. sapoꝝ: ꝛ q̄z tales sunt sapores: ꝯcludit dicēs: q̄re gustatiuū.i. organū gustus est potētia h⁹.i. potētia ad h⁹ sapores: gustabile aūt est factiuū actu h⁹.i. actu est imutatiū organi gustus. est eni gustabile tale i actu quale organū gustus est in potētia. ¶ Notādū aūt ꝙ semꝑ patiēs est tale in potētia: q̄le est agens in actu: ꝛ q̄z organū gustus patiī a gustabili tanq̄ꝫ ab obō: oꝫ ꝙ organū gustus sit potētia h⁹. gustabile v̄o sit h⁹ actu factiuū. ¶ Notā^m ēt ꝙ sp̄es enūate sapoꝝ pn̄t rduci ad septē: q̄z austeꝝ ꝛ acre q̄dāmō idē notant. erūt itaqꝫ he septē sp̄es sapoꝝ: vꝫ dulce: amaꝝ: pingue: salitū: acre: ponticū: ꝛ acutū: sufficiētia aūt haꝝ septē sp̄eꝝ sic pōt accipi: q̄z ois sapor est extremus uł medi⁹. si extremus sic sunt duo sapores: amarus ꝛ dulcis: si aūt sit medi⁹ uł hoc est per eque distātiā: ꝛ sic est acut⁹ sapor: q̄ q̄dāmō vꝫ equalr̄ distare ab amaro ꝛ dulci: si aūt nō sit per eque distātiā: tūc sapor ille uel est iter acutuꝫ ꝛ dulce: uel iter acutū ꝛ amaꝝ: si iter acutū ꝛ dulce: uel magis appropinquat dulci: ꝛ tūc est pinguis sapor: uł magis appropinquat acuto. ꝛ tunc est acer sapor: si aūt sit inter acutū ꝛ amaꝝ: uel magis appropinquat amaro: ꝛ tūc est salit⁹ sapor: uł magis acuto: ꝛ tūc est ponticus.

Et tāgibili aūt ꝛ tactu eadem ratio.
Si eniꝫ tactus nō est vnus sensus: sed plures: necessarium est ꝛ tangibilia sensibilia plura esse.

¶ Postq̄ꝫ ph̄s determiauit de alijs sensibilib⁹. hic ult° determiat de ip̄o tāgibili: eo ꝙ sensus tactus iter oēs alios māliōr existat. Diuidiī autē hec ꝑs in tres ptes. s̄m ꝙ circa ip̄m tāgē est tria ꝯsiderare: vꝫ organuꝫ mediū ꝛ s̄bm. p̄° ḡ determiat de ip̄o tactu. 2° determinat aūt de ip̄o medio. ꝛ 3° de ip̄o obō. 2ª ibi ⌊ Dubitabit aūt aliq̄s. ⌋ 3ª ibi ⌊ Tāgibiles q̄dē. ⌋ Circa p̄^m duo facit: q̄z p̄° ait: eandē rōnē eē de tactu: ꝛ de tāgibili. 2° circa ip̄m tactū mouet q̄ōnes q̄sdā ibi ⌊ Hēt aūt dubitatiōnē. ⌋ Dicit ḡ p̄°. ꝙ eadē rō est de tāgibili ꝛ tactu: q̄z si tact⁹ nō est vnus sensus: sed plures nec̄iū est ꝛ tāgibilia eē plura sensibilia. ¶ Notā^m aūt ꝙ ph̄us in his capl̄is itēdit determiare de ip̄is sensibilib⁹: q̄z de ip̄is sensib⁹ determiabit in capl̄o sequēti ibi ⌋ Opꝫ āt uł de oi sensu. ⌋ Ueꝝ q̄z nō pōt q̄s bn̄ determinare de sensibili: nisi determiet de sensu: iō in his capl̄is multa determiata sūt de sensu: ꝛ nos aliq̄ñ in cōtinuādo: ubi determiabaī de visibili uł de audibili iducebam⁹ ptes ac si determiareī ibi de sensu visus uł de sensu audit⁹: q̄z de vno sine alio deteriari nō poterat. ¶ Uult ḡ ph̄s in h cap° deteriare de tāgibili: sed cū ip̄e moueī itēdat q̄ōnē circa tactū: ne videaī in h mām trāsgredi: ait eandē rōnē eē de tactu ꝛ de tāgibili. ⌈ Deinde cum dicit.

c.107 ¶ Habet aũt dubitationẽ: utrũ plures sint: aut vnus. ¶ Et qdẽ est sensitiuũ tãgibilis: utrũ caro: ⁊ in alijs ꝓportionale: aut nõ. Sed hoc qdẽ est mediũ: primũ autẽ sensitiuum: ꝙ aliud quoddam est intus.

¶ Mouet qsdã qõnes circa tactũ. Circa qd duo facit: qꝛ pᵒ mouet duas qõnes circa tactũ. 2ᵒ exeqt de qõnibꝰ illis ibi [Ois eteni sensus.] Dicit ergo: ꝙ hẽt autẽ dubitationẽ utrũ tactꝰ sint plures sensus: aut vnus. ⁊ est alia dubitatio: circa tactũ qd est sensitiuũ tãgibilis. i. qd est organũ in sensu tactꝰ: utrũ caro in hñtibꝰ carnez ⁊ in alijs aĩalibꝰ nõ hñtibꝰ carnẽ: utrũ sit organũ aliqd ꝓportiõale carni: aut nõ sit ita sꝫ hec vꝫ caro uel ꝓportiõale carni ẽ mediũ in sensu tactꝰ. pᵐ aũt sensitiuũ. i. organũ in hꝰi sensu est aliqd qdẽ intra carnẽ ut neruus. ¶ Notãdũ aũt ꝙ sicut nõ oĩa aĩalia hñt sanguinẽ: sed aliqua hñt sanguinẽ: aliqua vᵒ hñt humorẽ loco sanguis: sic nõ oĩa hñt carnẽ: sed aliqua hñt loco carnis: uel aliqd ꝓportionabile carni. Est ergo qõ phi utrum caro uel aliqd ꝓportionale carni sit organũ in sensu tactus: uel hoc nõ sit organũ: sed mediũ: organum aũt sit neruus uel aliqd ꝓportionale neruo: qd est itra carnẽ: uel intra id qd est ꝓportionatũ carni. [Deĩde cũ dicit

¶ Ois eteni sẽsus vnĩꝰ ꝯrietatis eẽ vꝛ: ut visus albi ⁊ nigri: auditꝰ grauis ⁊ acuti: gustus amari ⁊ dulcis. In tãgibili aũt multe isũt ꝯrietates: calidũ ⁊ fridũ: hũidũ ⁊ siccũ: durũ ⁊ molle: ⁊ alioꝝ quecũqꝫ sunt hꝰ.

¶ Exequit de qõnibꝰ pdictis. Circa qd tria facit: qꝛ pᵒ exequit de qõne pᵃ. 2ᵒ de 2ᵃ. 3ᵒ qꝛ non cõplete dixerat de qõne pᵃ. redit ad declarãdũ ueritatẽ circa ipam. 2ᵃ ibi [Utrũ aũt sensitiuũ.] 3ᵃ ibi [Demõstrat aũt.] Circa pᵐ duo facit: qꝛ pᵒ ondit sensuꝫ tactꝰ nõ eẽ vnum. 2ᵒ remouet quãdã falsaꝫ rñsionẽ circa ea que dixerat ibi [Hẽt aũt solõnẽ.] Dicit ergo: ꝙ ois eteniꝫ sensus vꝛ eẽ vnĩꝰ ꝯrietatis ut visus albi ⁊ nigri: auditus grauis ⁊ acuti: gustus amari ⁊ dulcis. in tãgibili aũt multe sũt ꝯrietates. vꝫ calidũ ⁊ fridũ: hũidũ: siccũ: duꝝ: molle: ⁊ alioꝝ quecũqꝫ sũt hꝰi ꝯrie tãgibiles cuiusmodi sũt graue leue: asperuꝫ: lene: ⁊ cetera hꝰi. ¶ Notãdũ aũt hãc rõnẽ sic formãdã eẽ. vnꝰ sensus ẽ vnĩꝰ ꝯrietatis: sed sẽsus tactꝰ nõ est vnĩꝰ ꝯrietatis: sed pluriũ. ergo sensus tactus nõ est vnus sensus. sed plures. [Deinde cum dicit.

c.108 ¶ Habet aũt solutionẽ quãdã ad hãc dubitationẽ: ⁊ ꝙ in alijs sensibꝰ sunt ꝯrietates plures: ut i uoce nõ solũ acumẽ ⁊ grauitas: sed ⁊ magnitudo ⁊ paruitas ⁊ lenitas ⁊ asperitas uocis: ⁊ sĩlia alia. Sũt aũt circa colorem differẽtie huiusmodi altere.

¶ Remouet quãdã apparentẽ rñsionẽ quorũdã uolentiũ soluẽ rõnẽ tactã dicẽs: hẽt aũt solõnẽ quandã simple apparẽtẽ ad hãc dubitationẽ: qꝛ ⁊ in alijs sensibꝰ sunt plures ꝯrietates: ut in uoce nõ solũ est acumen ⁊ grauitas: sed magnitudo ⁊ puitas ⁊ lenitas ⁊ asperitas uocis ⁊ sĩlia alia. nã ⁊ multas alias ꝯrias possemꝰ assignare in uoce: qꝛ aliq̃ uox est clara: aliq̃ obscura. sunt aũt ⁊ circa colorẽ ꝯrie altere. i. diũse: qꝛ aliqs color est itẽsus: aliqs remissus: aliqs turpis: aliqs pulcher: possent aũt assignari aliq̃ mõ plures ꝯrietates i alijs sẽsibꝰ: sed ꝙ sit vnũ sbm: sic sonus est vnum sbm auditꝰ: qꝛ oĩa que audiunt fũdant in sono sic tactui eẽ sbm vnũ nõ est manifestũ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ lꝫ in alijs sensibꝰ possumꝰ assignare aliq̃ mõ ꝯrietates plures: oẽs tñ ille ꝯrietates reducunt ad vnũ genus: nõ tñ sic est i tactu: ⁊ iõ lꝫ qlibet aliꝰ sensus sit vnus sensus: tactꝰ tñ est sensus plures. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ sbm põt accipi uel pro mã uel pro gñe. nã semp actꝰ cõparat ad mãm: sicut pfectio ad sui susceptiuũ: ⁊ qꝛ forma ⁊ uĩr ois pfectio hẽt rõnẽ actꝰ. mã vᵒ ⁊ oẽ qd subijcit pfectioni hẽt rõnẽ potẽtia: materia etiã ⁊ oẽ qd sbijcit pfectiõi hẽt rõnẽ aliq̃ mõ sbi. ¶ Rursuꝫ qꝛ ipe ꝯrie dicũt actũ: genus vᵒ dicit qd in potẽtia: ipm genus hẽt rõnẽ fũdamẽti respectu ꝯriaꝝ: qd ergo hic dꝛ ꝙ ea que sunt obꝫa auditꝰ habẽt vnũ sbm: sed tactui nõ cõpetit sbm vnũ sm Cõmẽtatorem. ⁊ sm Themistiũ ibi sbm accipit p gñe. Uult eñ phs sm eos ꝙ ꝯrietates alioꝝ sensuuꝫ reducantur ad vnũ sbm. i. ad vnũ genus: sed nõ ꝯrietates tactus.

Dubitaret forte aliqs. utrũ tactus sit sensus vnus. ⁊ vꝛ ꝙ sic: qꝛ si nõ eẽt sẽsus vnus: nõ eẽnt qnque sensus tñ: sed sex. ¶ In ꝯriuꝫ est Cõmẽtator ⁊ phs qui dicũt sensum tactꝰ nõ eẽ sensuꝫ vnũ: sed plures. ¶ Dicendum ꝙ sm Cõmẽtatorẽ sonuꝫ dꝛ vniuoce de modis sonoꝝ ⁊ color de modis coloꝝ. sed ꝯria tactꝰ nõ vident hẽre genus qd dicat de eis nisi equiuoce: q̃le est qd dꝛ de calido ⁊ frido ⁊ graui ⁊ leui: qd nõ dꝛ nisi pure equoce. vult ergo Cõmẽtator: ꝙ qꝛ sonus dꝛ de diũs sonoꝝ vniuoce: ⁊ sapor de diũs sapoꝝ vniuoce: in tactu aũt nõ sic: qꝛ nõ inuenit aliqd qd dicatur vniuoce de diũs tãgibiliũ: iõ tactꝰ nõ est sẽsus vnus: sꝫ hec rõ Cõmen. magnã vꝛ hẽre calũniam: qꝛ vniuocatio uera nõ repit nisi in spẽ spãlissima. si ergo regreret vniuocatio ad vnitatẽ sensus visus oporteret dare tot sẽsus quot eẽnt spẽs coloꝝ: ⁊ tot sensus gustus: quot essent spẽs sapoꝝ: nullus ergo sẽsus eẽt uere vnus. ¶ Ideo sciẽdũ ꝙ equoca sunt que sm vnũ nomẽ hñt rõnẽ diuersam. vniuoca vᵒ que sm vnũ nomẽ hñt rõnez vnã: sed ista vna rõ q̃ꝫtũ ad pñs spectat duplr põt accipi: uel sm pdicationẽ: uel sm imutationẽ sẽsus: siue sm imutationẽ organi: si loq̃mur de vna rõne q̃ꝫtũ ad pdicationeꝫ: sic nõ est vniuocatio nisi in spẽ spãlissima: ut pbat in 7ᵒ phiᶜ. ⁊ etiã ut hẽtur circa finẽ scdi posteᶜ. ubi dꝛ ꝙ latent multe equocatiões in sĩlibꝰ. i. in gñibꝰ. sed si loq̃mur de vna rõne q̃ꝫtũ ad imutationẽ organi. siue q̃ꝫtũ ad imutationẽ sẽsus: sic nõ solũ põt eẽ vniuocatio i eodem gñe: sed ẽt in diũsis gñibꝰ: imo isto mõ q̃dãmõ est vniuocatio in oibꝰ pdicamẽtis: ut visus est vnus sẽsus qꝛ lꝫ pcipiat diũsas spẽs visibiliũ: tñ pcipit eas sb vna rõne: ut inq̃ꝫtũ aliq̃ mõ pticipãt nãm lucis: ut diffusiꝰ declaratũ est in. c. de visu. oĩa itaqꝫ visibilia hñt quãdã vniuocationẽ nõ sm pdicationẽ: qꝛ hoc est solũ in spẽ spãlissima: sed sm imutationẽ sẽsus visus: qꝛ oĩa visibilia imutãt hꝰi sensuꝫ sb vna rõne formali. sm hũc aũt modũ nõ solũ oĩa obꝫa alicuiꝰ sensus pticularis habẽt vniuocationẽ quãdã: sed ẽt oĩa obꝫa oium sensuũ pticulariũ hñt quãdã vniuocationez ut cõparant ad sensum cõem: qꝛ oĩa hꝰi obꝫa imutãt cõem sensum sb vna rõne formali: imo hoc mõ ꝓcedẽdo oĩa pdicamẽta habent aliquã vniuocationẽ ut cõparant ad intellm: qꝛ oĩa sunt obꝫa eius put in eis repit rõ q̃dditatis. dixim' eñ oĩa pdicamẽta hẽre aliquã vniuocationẽ: qꝛ ẽt sm hũc modũ nõ est in eis recta vniuocatio: qꝛ rõ q̃dditatis nõ repit vniformiter in oibꝰ pdicamẽtis: nec itellꝰ fert vniformiter in oĩa pdicamẽta. Si itaqꝫ p iã dicta in tñ declaratũ ꝙ vniuocatio q̃ꝫtũ ad imutationẽ organi uel potẽtie nõ solũ põt repiri in vno gñe: sed etiaꝫ in diũsis gñibꝰ. ¶ Aduertendũ tñ ꝙ aliqd sufficit ad diuersificãdũ potẽtiã iferiorẽ qd nõ sufficit ad diũsificãdũ supiorẽ: aliq̃ ergo vniuocatio regrit in potẽtia inferiori que nõ regrit in supiori. Nã diuerse ꝯrietates ut ꝯrietates oiuꝫ sensibiliũ pticulariũ ut tactũ est: habẽt quãdã vniuocationẽ: ut cõparant ad sensuꝫ cõem: qꝛ sub vna rõne imutãt ipm. sed pticularis sensus: qꝛ sub

vna particulari rõne imutat̃ ab obo: opꝫ ꝙ vnus talis sensus sit vni⁹ ꝯrietatis: ul' si est pluriũ ꝯrietatũ: opꝫ ꝙ vna illaꝝ reducat̃ ad aliã: ⁊ qꝛ calĩm fridũ: humidũ ⁊ siccũ: sunt pl'es ꝯrietates ⁊ ẽt vna ꝓprie nõ reducit̃ ad aliã: he pl'es ꝯrietates ad vnũ sensuꝫ pticularẽ ptinere nõ possunt: tactus itaqꝫ nõ est vnus sensus: sed plures: argumẽtum aũt in ꝯtrarium infra soluet̃.

Alterius forte dubitaret aliqs: utruꝫ sẽsus tact⁹ cum sit plures sensus fundet̃ in vno organo. ¶ Dĩm ꝙ ut coiter ponit̃ ⁊ ut tactũ est in qõne p̃missa: ⁊ ut sonat lr̃a ph̃i vnitas sẽsus pticularis accipiẽda est ex vnitate ꝯrietatis: vnitas aũt ꝯrietatis põt accipi ex vnitate sb̃i: sb̃m aũt ꝯrietatis suꝫ põt pro ipo gñe: nã ut patebit p Cõmẽtatorẽ ⁊ themistiũ ipm genus põt dici sb̃m ꝯriaꝝ diaꝝ. Rursuꝫ sb̃m ꝯrietatuꝫ põt dici ipa sb̃a ul' ipm corpus in q̃ q̃dãmõ fundant̃ oẽs tales ꝯrietates: calĩm g̃ ⁊ fridũ: ⁊ hũiduꝫ ⁊ siccũ formal'r nõ sunt vna ꝯrietas: qꝛ nõ reducũtur ad vnũ genus ꝓximũ: mãl'r tñ hñt quãdã vnitateꝫ: qꝛ oẽs pñt fundari q̃dãmõ in vno corpe. nã ipm corpus mixtũ: qꝛ nõ est excellẽter calĩm: nec excellẽter fridum aliqd pticipat de utroqꝫ. Rursus qꝛ nõ est excellenter hũidũ: nec excellẽter siccuꝫ: aliqd pticipat de utroqꝫ. g̃ iste ꝯrietates nõ sunt foꝛal'r vnũ: sed mãl'r: ⁊ qꝛ b̃m ea que videmus in obo debemus loq de sensu: sensus tactus nõ est vnus foꝛal'r: qꝛ sunt diuerse potẽtie sensitiue: est tñ vnus mãl'r: qꝛ he diuerse potẽtie fundant̃ i eodeꝫ neruo: q est organũ tact⁹. debemus eni imaginari ꝙ sicut eiusdẽ sb̃i pñt eẽ plures ꝓprietates: sic in eodeꝫ neruo pñt fundari plures po' tactiue: siue plures sẽsus tact⁹: per quoꝝ vnũ pcipit̃ calĩm ⁊ fridũ: per aliũ v̇o humidũ ⁊ siccũ: ad has aũt ꝯrietates reduci hñt ꝯrietates alie. Cõmẽtator tñ vĩ uelle ꝙ plures sẽsus tact⁹ reqrãt plura organa: qd̃ sic itelligẽdũ est: qꝛ q̃uis in eodẽ neruo fundet̃ sensus tact⁹ qui est discretiuus calidi ⁊ frigidi: ⁊ sensus tact⁹ qui est discretiuus humidi ⁊ sicci: ille tñ neruus sic ⁊ sic accept⁹ quodãmõ est plura organa: ⁊ hẽt vĩm pluriũ qꝛ al'r accipit̃ ut est fundamẽtũ vnius sensus: ⁊ aliter ut est fundamentum alterius.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrũ oẽs ꝯrietates tact⁹ reducant̃ ad calĩm ⁊ frigidũ: hũidũ ⁊ siccũ: ⁊ vĩ ꝙ nõ: qꝛ graue ⁊ leue: asperũ ⁊ lene: nõ vĩr reduci ad ꝯrietates istas. ¶ Dõꝫ ꝙ sẽsus nõ solũ pcipit sensibilia ꝓp̃a: sed ẽt coia. Cũ g̃ dicim⁹ ꝙ ea que sunt oba vni⁹ sẽsus reducunt̃ ad ꝯrietatẽ vnã itelligẽdũ est de obis ꝓprijs. Nã ut themisti⁹ vult: audit⁹ pcipit acutũ ⁊ graue tanq̃ꝫ oba ꝓp̃a: sed magnuꝫ ⁊ puũ tanq̃ꝫ oba coia. oẽs g̃ diẽ tãgibiles q̃ nõ reducũtur ad oba coia pñt reduci ad calꝫ ⁊ fridũ: hũidũ ⁊ siccũ. nã graue ⁊ leue pcipit tact⁹ mediãte motu. ut id qd̃ ueloci⁹ decorsũ tẽdit iudicat tact⁹ graue. qd̃ v̇o tardius leue: ut Cõmẽtator ait. aspeꝝ v̇o ⁊ lene vĩr ad sitũ uel ad figurã ptinẽ. nã alteri⁹ figure est aspeꝝ: ubi vna ps supeminet alteri: ⁊ alteri⁹ lene: ubi ptes eq̃l'r situant̃. mot⁹ aũt ⁊ figura nõ sunt sensibilia ꝓp̃a: sed coia.

Alterius forte dubitaret aliqs cũ sẽsus tactus sit sẽsus pl'es: utꝝ dici debeat esse sex sẽsus: ⁊ vĩ ꝙ sic per rõnẽ supi⁹ factã. ¶ In ꝯrũ aũt est: qꝛ ut ifra dicet̃ nõ est sẽsus p̃ter qnque. ¶ Dĩm ꝙ sup̃ dicebant̃ eẽ q̃tuor gñ̃a aiatoꝝ. vꝫ uegetatiũ sensitiũ: ⁊ b̃m locũ motiũ ⁊ itellectiũ: ⁊ tñ dicebant̃ eẽ qnque genera potẽtiaꝝ. vꝫ sensitiũ uegetatiũ appetitiũ: b̃ꝫ locũ motiũ ⁊ itellectiũ. appetitiũ g̃ est disticta po³ ab oibus alijs: nõ tñ facit distictũ gradũ aiatoꝝ: qꝛ nunq̃ꝫ sepat̃ a sensitio: nec sensitiũ ab ipo: sic ⁊ in ꝓposito: qꝛ i illo eodẽ neruo i q̃ fũdat̃ sẽus p quẽ discernim⁹ calĩm ⁊ fridũ: fũdat̃ ẽt sẽsus ille p quẽ discernim⁹ hũidũ ⁊ siccuꝫ: ⁊ alias diãs tãgibiles: ⁊ qꝛ he nũq̃ꝫ sepant̃ abinicẽ nõ ꝯstituũt gradũ ut dicant̃ eẽ sex sẽsus. ⌈ Deĩde cũ dicit.

¶ Sed ꝙ sit vnũ sb̃m: sic auditui son⁹: sic tactui nõ est manifestũ. ¶ Utrũ ãt est sensitiuũ int⁹: an nõ: s̃ mox caro: nullũ vĩ eẽ signũ fieri sensuꝫ sil' cũ tactu: etenĩ nunc si aliqs circa carnẽ extẽderit ut pellẽ hymẽ faciẽs: sil'r sensũ mox tactũ isinuat: ⁊ tñ cõstat q nõ est in hoc sensitiuũ. Si aũt ⁊ cõnãle fuerit citius utiq̃ꝫ ptinget sensus.

¶ Exequit̃ de 2ª qõne: utrũ caro sit organũ in sensu tact⁹. Circa qd̃ tria facit: qꝛ p̃° remouet quãdã cauillosã obiectionẽ. 2° ex dictis ꝯcludit qd facit difficultatẽ in ꝓposito. 3° determiat ueritatẽ circa q̃sita. 2ª ibi ⌊ Propter qd̃ talis ps. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ex aere qdẽ. ⌋ Diẽ g̃: ꝙ utꝝ aũt sensitiũ. i. organũ sẽsus tact⁹ est itus: ut neruus: aut nõ est itus: sed mox caro est tale organũ nullũ vĩ eẽ signũ: qꝛ videmus fieri sensuꝫ cũ tactu sil' cũ carne: non eni ex eo ꝙ caro stati tãgibile sentit est signũ sufficiẽs ꝙ caro sit organũ i tali sensu: qꝛ si nũc aliqs circa carnẽ extẽderit faciẽs hymẽ. i. faciẽs coopimẽtũ: ul' ut hꝫ alia lr̃a extẽderit pellẽ circa carnẽ sil'r isinuat mox fieri sensuꝫ tact⁹ cũ illa pelle. ⁊ tñ ꝯstat ꝙ sensitiũ. i. organũ sensus tact⁹ nõ est in h̃. i. in h°ı pelle. si aũt h°ı coopertmẽtũ de pelle ꝯnãle fuerit citi⁹ utiqꝫ ptingit sensus p ꝯtactũ ad h°ı pellẽ. ⁊ tñ ꝯstat ꝙ in pelle illa etiã si esset nobis ꝯiuncta nãliter nõ eẽt organum sensus tactus. ¶ Notãdũ g̃ ꝙ q̃tũcũqꝫ caro sit nobis ꝯiuncta nãliter: ⁊ q̃tũcũqꝫ statim carne tacta fiat sensus tact⁹: nõ tñ est bonũ argumẽtũ ꝙ caro non sit mediuꝫ in tali sensu. ¶ Notãdũ etiã ꝙ nõ solũ nõ ẽ bonũ argᵐ. tãgibile positũ sup̃ carnẽ statim facit sensuꝫ: g̃ caro est organũ in sensu tact⁹: sed est argᵐ in ꝯrũ: qꝛ sensibile positum sup̃ sensuꝫ nullũ facit sensuꝫ mediũ: est enim illud qd̃ imediate ꝯiũgit̃ obo nõ organũ: caro g̃ sup̃ quã positũ tangibile statim facit sensum est mediũ in sensu tactus: sed nõ organum. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Propter qd̃ talis ps corpis vĩ sic se hic sic si circulariter nobis apt⁹ natus eẽt aer. Uideremur eni vno q̃dã sentire: ⁊ sonuꝫ ⁊ odorẽ: ⁊ colorẽ: ⁊ vnus qdẽ sẽsus eẽt audit⁹: visus ⁊ olfat⁹. Nũc aũt qm̃ determiatũ est p qd̃ fiunt mot⁹: manifeste sunt p̃dicta sensitiua altera esse. ¶ In tactu auteꝫ hoc quidẽ nunc imanifestum est.

¶ Cõcludit ex dictis qd facit difficultatẽ in ꝓposito. diẽ ꝙ pp qd̃ talis ps corpis q̃lis est caro videt̃ sic se hic sic si aer circulariter. i. qui nos circũstat: ⁊ q est circa nos nobis eẽt aptus nat⁹. i. eẽt nobis nãliter adaptat⁹ uel nãliter ꝯiunct⁹: qꝛ si hoc eẽt videremur vno q̃dã organo sentire ⁊ sonũ ⁊ odorẽ ⁊ colorẽ: ⁊ hoc posito vnus qdẽ sensus eẽ videret̃ audit⁹ ⁊ visus ⁊ olfat⁹: nũc autẽ qm̃ determiatũ est. i. distinctũ est h°ı corpus aereum a nobis: per qd̃ corp⁹ fiũt h°ı mot⁹. manifesta sunt p̃dicta sensitiua eẽ altera. i. diuersa ⁊ disticta: in tactu autẽ hoc qdẽ nũc imanifestũ est. ¶ Notãdũ aũt ꝙ si aer q est mediũ in auditu: ⁊ visu ⁊ odoratu esset nobis nãl'r ꝯiũct⁹: forte crederem⁹ ꝙ ipe aer eẽt organũ in his sensib⁹: ⁊ qꝛ vnũ eẽt organũ: crederem⁹ hos sensus eẽ vnũ ⁊ idẽ. ueꝝ qꝛ aer est distinct⁹ a nobis: ⁊ nõ est ꝯiũct⁹ nobis nãl'r: statim cogñscimus ꝙ aer põt eẽ mediuꝫ in his sensib⁹: sed nõ organũ: caro aũt qꝛ est nobis ꝯiũcta nãliter: imanifestũ est nũc sic se hñte negocio: utꝝ h̃. i. caro sit in sensu tact⁹ mediũ ul' organũ: difficultatẽ g̃ facit in ꝓposito nãlis ꝯiunctio quã hẽmus ad carnem

¶ Nōn[m] ēt ꝙ excellētie aliorū sēsibiliū corrūpūt sensuz: sed excellētie dr̄iaꝝ tāgibiliū corrūpūt aial ꝛ tollūt vitā. nā ex nimio calore ꝛ ex nimio frīdo tollit aialis vita: ꝛ qꝛ sic est igeniauit nā ut p totū corp⁹ diffunderet sēsus tact⁹: ita ꝙ qlibet ps corpis sentiēs p hunc sensū posset fugē nociua ꝛ corruptiua. nā si in pede uł in aliq̄ alia pte corpis nō eēt sensus tact⁹ posset cōburi pes aialis uel alia ps: ꝛ tn̄ aial nō doleret: ita ꝙ ſm hūc modū aial nō posset cōpetēter fugē nociua ꝛ corruptiua. ¶ Notādū etiā ꝙ ad hoc ꝙ aial eēt ꝓmptuz ad fugiēdū nociua ꝛ corruptiua nō soluz igeniauit nā ut vigeret tact⁹ in oī pte corpis: sed etiā uoluit ꝙ medium in hoc sensu eēt nobis naturaliter coniunctum ut melius ꝛ efficacius sentiremus nociua ꝛ corruptiua. ⌈Deīde cum dicit.

¶ Ex aē qdē eni: aut aq̄ ipoſ'e ē ꝯstare aiatū corp⁹: oꝫ eni firmū eē. Relinqt āt mixtū ex terra: ꝛ ex his eē. ut uł̄r caro: ꝛ ꝓpoꝛtiōale. Quare nc̄cīū ē ꝛ corp⁹ eē mediū tactui: aptū natū p qd̄ fiāt sēsus cū sint pl'es.

¶ Determinat ueritatē circa quesita: suppleat aūt sic lr̄a qꝛ excellētie dr̄iaꝝ tāgibiliū corrūpūt aial: ut ħ corruptiua melius possemus cognoscere igeniauit nā ut medium in tactu eēt aliqd nāliter ꝯiunctū nobis ꝛ esset ps corpis nr̄i: sed ex aere qdē enim aut aq̄ ipossibile est cōstare aiatū corpus. nā opꝫ firmū esse aiatū corpus. aer aūt ꝛ aq̄ nō sunt firma: nec sunt bñ termiabilia termino ꝓprio: relinquit ğ ꝙ mixtum ex terra: ꝛ ex his. s. ex aere: ꝛ aq̄ eē illd̄ ex quo ꝯstat aiatū corpus: ꝛ qꝛ uł̄r videt tale eē caro: ꝛ ꝓportionale carni: que sunt ps corporis aiati. talia ğ debēt eē mediū in tactu: q̄re corpus qd̄ est mediū tactui nc̄cīū est eē aptū natum. i. nāl'r adaptatū p qd̄ corpus fiāt sēsus tact⁹: ꝛ dicit sēsus in plāli cū sint plures sēsus tact⁹. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Demſrat āt ꝙ pl'es sint q in lingua tact⁹. Oia eni tāgibilia sentit ligua: ſꝫ eādē ptē ꝛ hūorē. Siqdē igr̄ ꝛ alia caro sētiret humorē videret vn⁹ ꝛ idē eē sēsus gust⁹ ꝛ tact⁹. nūc aūt sunt duo ꝑꝑ id qd̄ nō ꝯuertit.

¶ Redit supra qōnē ꝑmā ad ondēdū ꝙ sint plures sensus tact⁹. d. demōstrat aūt ꝙ plures sunt ipsi tact⁹ qui sunt in lingua. nā oia tāgibilia sentit aial ſm eandem partē ut ſm linguā ꝛ humorē: ꝛ saporē sentit ſm ptē illā: siqdē igit ꝛ alia caro sentiret humorē. i. saporē videret vnus ꝛ idē eē sensus gustus ꝛ tact⁹. nūc aūt sūt duo. i. vnr̄ eē duo: ꝑꝑ id qd̄ nō ꝯuertit. nā ſm oēm illā ptē ſm quā aial sentit gustabilia: sentit ꝛ tāgibilia. sed nō ꝯuertit: tūc est supplēda rō ꝙ si in ipa ligua iudicamus tactū eē differentē a gustu ꝑꝑ dr̄iā oboꝝ in aliis ptib⁹ corpis debemus iudicare diuersitatē in sensu tact⁹ ꝑꝑ dr̄iam tāgibiliū. ¶ Notādū aūt formādam sic eē rōnē istā. nā ꝙ nō sit gustus ubicūqꝫ est tact⁹ facit ꝙ gustus videt eē alius a tactu: sed cū q̄re gustus est alius a tactu est: qꝛ ꝯrietas gustabiliū est alia a ꝯrietate tāgibiliū: sed cū iter ipsa tāgibilia sit dare plures ꝯrietates opꝫ sensum tact⁹ eē plures sensus. ¶ Notādū autē ꝙ gustus nō est in oī pte aialis: sed tact⁹ ꝛ gustus nō conuertit cum tactu: qꝛ qualitates tāgibiles sunt q̄litates elemētoꝝ ex qb⁹ ꝯstat ꝙ corpus aialis ꝛ sunt de consistētia corpis aialis: sapores aūt ut coīter ponit non sic se hn̄t ubiqꝫ. est ğ tact⁹ aialis in aiali: ꝑꝑ has q̄litates tāgibiles que sunt q̄litates elemētoꝝ ꝯstituētium aial: nō aūt ubiqꝫ est gustus ut est per habita manifestū.

Dubitabit āt aliqs: si oē corp⁹ ꝓfundū hēt: hec aūt est tertia magnitudo: quorū aūt corporum mediuz est aliqd̄ corp⁹: nō ꝯtigit ipa adiuicē se tāgē: humidū aūt nō est sine corpe: neqꝫ hūectuz: ħ necesse est aquā eē: aut hr̄e aquā. que v̓o tāgūt se adiuicē in aqua nisi sicca extrema sint necesse est aq̄ hr̄e mediū: quo repleta sunt ultima: si aūt hoc est ueruz: ipossibile est tangere aliquid aliud in aqua.

¶ Postq̄ꝫ ph̄s determinauit de ipso tactu ostēdēs an sit vnus sensus uel plures: ꝛ ostēdens an caro sit organū in tali sensu. In pte ista qꝛ mētionē fecerat de eo qd̄ est mediū in tactu determinat de h⁹' medio. ¶ Ad cuius euidētiā sciēdū ꝙ ad tactū ꝯcurrit duplex mediū. vnū qd̄ est nobis adnatū: ꝛ qd̄ est mediū per se ꝛ cāle ut caro. aliud aūt qd̄ est ex̄neū: ꝛ qd̄ nō est mediū cāle: ſꝫ q̄si per accn̄s. duo ğ facit: qꝛ ꝑ° determiat de medio ex̄neo 2° de medio adnato ibi⌊ Dino aūt vī caro.⌋ Circa ꝑmū duo facit. qꝛ ꝑ° ꝓbat ꝙ ad tactuz ꝯcurrit medium ex̄neū. 2° ex ħ cōparat tactū ad alios sensus ibi⌊ Utꝛ igit oium.⌋ Circa ꝑmū duo facit: qꝛ ꝑ° ostēdit ꝙ se tāgentiū in aq̄ itercidit ibi mediū ex̄neū qd̄ est aq̄. 2° probat hoc idē de corpib⁹ se tāgētib⁹ in aere ibi⌊ Eodem aūt mō.⌋ Dicit ğ: ꝙ dubitabit aūt aliqs sup. circa tactū si fiat mediāte corpe aliq̄ ex̄neo: ad qd̄ declarāduz subdit ꝙ si oē corpus hēt ꝓfundū: hoc aūt. i. ꝓfundū. est 3ª magnitudo. i. 3ª dimēsio: qꝛ ğ sic est: quoꝝ āt corpoꝝ est mediū aliqd̄ corpus nō ꝯtigit ipa adiuicē se tāgere imediate: sed opꝫ rōne mediȷ̄ iter ea eē distantiam aliquā. corpa ergo se tāgētia in aq̄: qꝛ iter ea iterponit humiditas aquea: ꝛ illa humiditas non est sine corpe: opꝫ ꝙ iter illa corpa iterponat aliqd̄ corpus. iō ſbdit ꝙ humidū aūt nō est sine corpe: neqꝫ humectū: sed necesse est eē aquā ut id qd̄ est humiduz: aut hr̄e aquā: ut id qd̄ est humectū: que v̓o tāgunt adiuicē in aqua: nisi sint illoꝝ extrema sicca: necesse est aquā hr̄e mediuz q̄ repleta sint ultima. i. extrema illoꝝ corpoꝝ: si aūt hoc uez est: ipossibile est tāgere in aq̄ aliqd̄ aliud corpus sine corpe medio. ¶ Notādū aūt ꝙ forte diceret aliqs ꝙ corpa se tāgētia in aq̄: lꝫ interponat ibi humiditas aquea: tn̄ illa ita modica est ꝙ supficies vni⁹ corpis nō distat a supficie alteri⁹. ꝛ qꝛ imediate se tangūt supficies corpa illa imediate iūgunt: ad ħ aūt repellendū ait: ꝙ oē corpus hēt ꝓfundū: ꝛ hēt ternā dimēsionē. q̄re nō pōt eē ꝙ iter aliq̄ corpa iterponat corpus aliqd̄: ꝛ tn̄ supficies illoꝝ corpoꝝ nō distēt: sed imediate iūgātur. ¶ Notā[m] ēt ꝙ accn̄s nō deserit ꝓpriū ſbm. hūidītas ğ aquea nō est sine aq̄: q̄re cū corpa exn̄tia in aqua sint humefacta nō pn̄t ꝯiūgi nisi iter ea iterponat humiditas aquea: ꝛ p ꝯn̄s iterponat ibi aq̄ que est corp⁹ aliqd̄ ꝛ nō pmittat illa corpa imediate iūgi. ¶ Notādū ēt ꝙ dr̄ia est iter hūidū ꝛ hūectū. nā hūidū est illud qd̄ hēt hūiditatē ꝓpriā: sed hūectū est illud qd̄ est irroratū hūiditate ex̄nea: aq̄ ğ est hūida: sed corpa exn̄tia i aq̄ sūt hūecta: qꝛ ultia ꝛ extrema illoꝝ corpoꝝ sūt ꝑfusa hūiditate aquea. vult ğ ph̄s ꝙ hūidū nō est sine corpore. hūecta ēt nō sūt sine corpe: imo hūecta hn̄t circa se ꝑfusuz corp⁹ qd̄ est hūidū ut aquā: q̄re si se tāgāt humecta iter ea iterponit aq̄: ꝛ p ꝯn̄s corp⁹. ¶ Notādū ēt ꝙ corpa se tāgētia nisi ꝑus ꝯiūgant i aere: ita ꝙ iter iūcturas nō possit itrare aq̄ nō pn̄t hr̄e extrema sicca. nā si in ipa aq̄ sūt cū ꝯiūgunt: oꝫ ꝙ iter extrema eorū iterponat hūiditas aque: ꝛ p ꝯn̄s aq̄: iō ph̄s ait. nisi sic ea sint extrema: habens pro impossibili ꝙ extrema se tangentium sint sicca: ꝛ si tamen se tetigerint in aqua. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Eodē āt mō est in aere: sił̄r eni se hēt aer

ad ea q̄ sūt i ip̄o: ⁊ aq̄ ad ea q̄ sūt i aq̄: latet aūt magis nos sic̄ ⁊ que sūt in aq̄ aialia: si humectum tangit humectum.

¶ Q̄d dixerat de aq̄ adaptat ad aerē. d. q̄ eodē āt mō ē ⁊ in aere: q̄r silr se hȝ aer ad ea q̄ sunt in ip̄o: ⁊ aq̄ ad ea q̄ sūt in aq̄: latet aūt magis nos de aē: eo q̄ sum⁹ in aere ꝯtinue: sic̄ ⁊ aialia q̄ sūt in aq̄ latet q̄ iter tāgētia inter ponat aq̄: sȝ q̄ȝuis sic lateat: hūīectū tn̄ tāgit humectū sup. i aē sic̄ in aq̄. ¶ Notādū āt q̄ sic̄ iter se tāgētia in aq̄ iterponit hūiditas aquea: ⁊ p ꝯn̄s aq̄: sic iter se tangētia in aē iterponit hūiditas aerea: ⁊ p ꝯn̄s aer. nā sic̄ exn̄tia in aq̄ sūt rorata hūiditate aquea: sic exn̄tia i aē sūt rorata hūiditate aerea. ¶ Notādū ēt q̄ magis pci pim⁹ quō iter se tāgētia in aq̄ iterponit hūiditas aq̄a q̄ȝ iter se tāgētia in aē iterponit hūiditas aerea: tū q̄r sum⁹ ꝯtinue in aē ut tāgit in lr̄a. tū ēt q̄r hūiditas aq̄a ut coīter ponit grossior ⁊ mālior est q̄ȝ aerea.

Dubitat aūt hic ꝯ^{tor}: utrum sempiter tangēs ⁊ tactū iterponat hūiditas aerea uel aquea. ⁊ vi q̄ nō: nā ip̄a elr̄a: ut aer ⁊ aq̄ hn̄t imutare nr̄m tactū. ꝯitat aūt q̄ illa imediate ꝯiūgūt nob: tūc eni iter corp⁹ tāgēs ⁊ tactū ut iter aerē ⁊ carnē nō iter ponit aliq̄d corp⁹ extraneū. ¶ Ad hoc āt soluit ꝯ^{tor}. q̄ aial q̄d est inatū eē in aq̄ aut in aē: nō sentit aliquā q̄li tatē cali: aut fridi in eis si fuerit illa elr̄a in simplicitate sua: q̄r loc⁹ est nālis ⁊ sil locato: ⁊ q̄r ita est: aial q̄d ē aptū natū eē in aē ul' in aq̄ nō sentit calorē: aut frigus in aē aut in aq̄ nisi qn̄ cū eis admiscent corpa cal'a aut frida: illa igit corpa: ut ait: sūt alia ab aē: ⁊ ab aq̄. est ḡ solo Cōmētatoris q̄ aer aut aq̄ i sua simplicitate manētia nō imutāt tactū aialiū exn̄tiū in ip̄sis: sȝ cor⁹ admixta cū eis imutāt hr̄⁹ tactū: ⁊ tūc planū est q̄ iter illa corpa ⁊ aialia tāgētia iterponit hūiditas aquea uel aerea. Ait ēt ulteri⁹ Cōme^{tor} q̄ aq̄ pura nō pōt calefieri: sic̄ nec ignis ifridari. nā eēntiale est aq̄ eē fridā: sic̄ igni eē calȝ: ⁊ si ꝯtigat ut ait aquā calefieri ul' aerē ifridari h̄ accit pp̄ corpa cal'a aut frida cum eis admixta. Igr̄ pp̄ v̄ba Cōmētatoris p̄^o querem⁹: utrū aq̄ possit calefieri: cū ignis nō possit ifridari. 2° q̄remus: utrū aialia exn̄tia in aē ul' in aq̄ alterent ul' patiant s̄m q̄litates tāgibiles hoꝝ elr̄oꝝ. vi aūt pp̄ rōnē iā factā q̄ aqua nō possit calefieri: sic̄ nec ignis ifridari: q̄r sic friditas iest aque p se s̄m nāȝ: sic̄ calitas iest igni. iō Cōme^{tor} ait q̄ friditas est accn̄s isepabile aq̄: sic̄ ⁊ calor igni. ¶ Dicēdū q̄ s̄m q̄sdā aq̄ in sua puritate pōt calefieri. nam ut aiūt. po^{tis} est trāsmutatio elr̄oꝝ. ḡ pn̄t amittē q̄litates suas: sed si aq̄ pōt amittē friditatē: pōt ⁊ calefieri. addūt āt q̄ ignis ifridari nō pōt: q̄r est maxie actiuus: sed sic rep̄hēdēdo Cōmētatorē cū cōmētatore tenemus. ⁊ h̄ mō eū iprobādo ip̄ȝ approbam⁹. nā elr̄a maxie actia nō patiunt mixtionē ꝯ̄riā: ⁊ pn̄t eē pura in aliq̄ sui pte aer aūt ⁊ aq̄: q̄r nō sunt maxie actia ipuritatē quādam sustinē pn̄t. nō ḡ eē posset q̄ aq̄ appropinq̄ret suo ꝯ̄rio aq̄ posset pati ⁊ remāeret in sua puritate nisi eēt adeo actia q̄ nō pateret mixtionē ꝯ̄riā. ḡ sup eadē radice fūdat hec rō cū rōne Cōmētatoris: ul' vna hēt ad aliā reduci. dicam⁹ ḡ cū Cōmētatore q̄ p se s̄bȝ friditatis nō est aq̄ mixta: sed aq̄ pura sic̄ ēt ⁊ alia elr̄a in sua puritate sūt p se s̄bm alicui⁹ q̄litatis s̄sibilis. illa ḡ elr̄a q̄ nō patiūt mixtionē ꝯ̄riā nō admittūt ꝑpriā q̄litatē. ignis ḡ q̄r nō patit mixtionē fridi isepabilr est ꝯiūct⁹ calori. aq̄. v̄o que pati pōt mixtionē cal'i ul' admixtionē uaporū cal'oꝝ: calefieri pōt. ¶ Est aūt diligēter aduṫēduȝ q̄ ignis nō patit mixtionē corpoꝝ fridoꝝ. utrū aūt patiat aliquā aliā mixtionē non est pn̄tis speculationis. due itaq̄ȝ rōnes assiḡte sūt: q̄re aq̄ pōt calefieri: ⁊ ignis nō ifridari. quaꝝ vna est: q̄ ignis iter elr̄a est maxime actiuus: ⁊ nō aq̄. alia est q̄ ignis cui p se inest calor pp̄ sui actiuitatē nō patit mixtionē corpis hn̄tis ꝯ̄riā q̄litatē: q̄d patit aq̄. sic̄ ḡ duo pn̄t eē cā letitie vinū ⁊ ebrietas: sed ebrietas est cā magis ꝑxia ⁊ imediata. sic etsi assignant due cāe ei⁹ q̄d est nō posse remoueri a ꝑpa q̄litate. vȝ actiuitas ⁊ nō pati mixtionē ꝯ̄riā: tn̄ nō pati admixtionē quā Cōmētator tāgit est magis ꝑxia ⁊ imediata. nā sicut vinū est cā ebrietatis: ⁊ ebrietas letitie: sic actiuitas est cā nō pati admixtionē: non pati v̄o mixtionē est cā nō amittēdi ꝑpriā q̄litatē. nō est eni intelligibile q̄ ꝑpriū ul' accn̄s isepabile sepet a ꝑpo s̄bo: ⁊ q̄r elr̄a pura sūt ꝑpriū s̄bm ꝑpaꝝ q̄litatū. nō aūt nō pura: elr̄a pura q̄ȝdiu manēt pura non possunt eas perdere: facta aūt non pura possunt.

Ulterius forte dubitaret aliq̄s. utrū corpa elr̄a ta pati possint ab elr̄is in q̄bus nālr hn̄t eē: ut utrū pisces possint pati ab aq̄ ⁊ alia aialia ab aere. ¶ Dōȝ q̄ Cōmētator vi uelle hi⁹ elr̄a nō pati ab elr̄is hi⁹: eo q̄ opȝ locū eē locato silēȝ. elr̄a ḡ in q̄b⁹ nālr̄ elr̄ata exn̄tūt sūt illis silia ⁊ nō agūt in ea. h̄ autē q̄dā reprobāt: q̄r ut dicūt manifestum est q̄ corpa mixta sūt apta nata imutari a q̄litatib⁹ elr̄oꝝ ⁊ sentire eas. ⁊ iō hi distiguūt q̄ elr̄a duplr̄ pn̄t ꝯsiderari: ul' s̄m foias s̄bales: ul' s̄m q̄litates actiuas ⁊ passiuas. s̄m aūt hi⁹ q̄litates hn̄t alterare: sed s̄m foias s̄bales quas ꝯsequūt ex impssiōe corpis celestis hn̄t rōnē loci. vn̄ ut dicunt locus ⁊ mot⁹ localis nō attribuunt elr̄is s̄m q̄litates: sed s̄m foias s̄bales: sed h̄ nō vi posse stare: q̄r semp forma s̄balis ⁊ nā rei est p̄^a rō mouēdi sentiēdi alterādi ⁊ cetera faciēdi. ꝑter ḡ formā s̄balē que est rō p̄^a opȝ dare aliq̄d accn̄s ul' aliquā q̄litatē ul' v̄tutē q̄ sit rō ꝑxia. ut aia est pn̄^m sentiēdi eius: sed imediata rō sentiēdi est po^a affixa organo sic cū aial mouet p potētiā appetitiuā aia est ibi p̄^m mouēs: sed po^a appetitiua ul' v̄t⁹ exn̄s in musculis ul' neruis est rō ꝑxia. sic ⁊ in motu elr̄orū foia s̄balis est rō p̄^a: sed opȝ dare qualitatē aliquā q̄ sit rō ꝑxia. ⁊ ide est q̄ nā diffinit 2° phi^{c}. q̄ est pn̄^m mot⁹ ei⁹ in q̄ est: nō q̄cūq̄ȝ mō: sed p se ⁊ p̄^o. nā ḡ ⁊ foia s̄balis est rō p̄^a: sed opȝ dare qualitatē aliquā q̄ sit rō ꝑxia. ⁊ q̄d dcm̄ est de motu locali v̄itatē hēt in ip̄o loco ut si locus hēt ꝯs̄uare locatū. ⁊ hi⁹ ꝯs̄uatio attribuit nāe corpis locātis tanq̄ȝ pn̄^o p̄^o: opȝ q̄ attribuat alicui q̄litati tanq̄ȝ pn̄^o ꝑxio. a foia eni s̄bali imediate nō egredit nisi eē. cetera v̄o alia fiūt mediātib⁹ dispōnib⁹ additis ul' mediāte qualitate aliqua. Est ḡ alr̄ icedēdū. Dicam⁹ igit q̄ elr̄a illa in q̄b⁹ existūt hi⁹ corpa tanq̄ȝ i loco ꝯueniūt ⁊ dn̄t ab eis: ⁊ inq̄ȝtū ꝯueniūt hn̄t rōnem loci ⁊ nō agūt in ip̄a. inq̄ȝtū v̄o dn̄t hn̄t ea alterare ⁊ trāsmutare. ¶ Aduertēdū q̄ si aer nō recipet admixtionē ꝯ̄riā corpa exn̄tia in aē tanq̄ȝ i loco nāli pp̄ nimiā ꝯueniētiā quā hn̄t ad ip̄m ualde modice alterarentur ab eo: ita q̄ illa alteratio eēt q̄dāmō insensibilis. ⁊ q̄d Cō. dcm̄ est de aere itelligēdū est de aqua. ide est ḡ q̄d Cōmētator ait q̄ aial nō sentit caloreȝ aut frigus in aere aut in aq̄ nisi qn̄ cū eis admiscent corpa cal'a aut frida s. uapores calidi aut frigidi. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Utrū igr̄ oīuȝ silr̄ sit sensus: an alioꝝ alr̄: sicut nūc videt: gust⁹ qdē tactus in tāgendo: alij aūt a longe. Hoc aūt nō est: h̄ durū ⁊ molle p altera sentimus: sicut ⁊ sonabile ⁊ visibile: ⁊ odorabile.

¶ Ex his q̄ dixerat cōpat sensū tact⁹ ad alios s̄sus. Circa q̄d tria facit: q̄r p̄^o ōndit q̄ tact⁹ sentit p mediū extrīnsecum: sic̄ ⁊ alii s̄sus: lȝ h̄ nos lateat. 2° assignat cāȝ hr̄⁹ latentie. 3° dat dr̄iā iter sensū tact⁹ ⁊ s̄sus alios. 2^a ibi⌊ Sed alia qdē a lōge. ⌋3^a ibi⌊ Sȝ dn̄t tāgibile. ⌋ Dic ḡ. utrū igr̄ oīuȝ sēsuū sit silr̄ s̄sus: an alioꝝ sensuū sit s̄sus alr̄. sic̄ nūc vi gustus qdē ⁊ tact⁹ in tāgēdo. hi ḡ sensus nō

sentiũt per mediũ extraneum. alij aũt sensus fiũt a longe .i. per mediũ extraneum: sed lz ita videat: qꝛ alij sensus videnẗ fieri per mediũ extraneũ ⁊ nõ tactꝰ. hoc aũt non est ita: sed durũ ⁊ molle ⁊ cetera tãgibilia sentimus ꝑ altera .i. per media extranea sicut sentimus ꝑ media extranea sonabile visibile ⁊ odorabile. ¶ Deinde cum dicit.

C Sz aliq qdẽ a lõge: alia vo a ꝓpe: ꝓꝑ qd latet: qm oĩa qdẽ sẽtimꝰ ꝑ mediũ: ſ; in his latet ⁊ qdẽ sicꝰ diximꝰ pꝰus: ut si ꝑ pellẽ sentiremꝰ oĩa tãgibilia: ignorato qm ꝓhibet: silr utiq; hieremꝰ sic ⁊ nũc: ⁊ i aq̃: ⁊ in aẽ. Putamus eni nõ ipa tãgẽ: ⁊ nihil eẽ ꝑ mediuz.

C Quia dixerat q tactꝰ sentit ꝑ mediuz extraneũ: sicꝰ ⁊ alij sꝰus: sed ħ nõ vꝫ ⁊ latet nos. assignat cãm q̃re hꝰ nos lateat: ⁊ q̃re nõ sic videat dicẽs: sed alia qdẽ sensibilia sẽtimꝰ a lõge. alia vo ut tãgibilia a ꝓpe ꝓꝑ ħ: qꝛ sic est latet nos: qꝛ oĩa qdẽ sentimus ꝑ mediũ extraneũ: sed latet in his .i. in tãgibilibꝰ. nõ eni vr̃ sentiri ꝑ mediũ extraneum: qꝛ a ꝓpe sentiunẗ: ⁊ qꝛ sicꝰ diximus pꝰus: si ꝑ pelles sentiremus oĩa tãgibilia: ignorato qm pellis ꝓhibet: ⁊ qm pellis se hẽt ut mediũ: silr utiq; hiemus sic ⁊ nũc in aq̃ ⁊ in aere: putamus eniz nũc ipa tãgẽ ⁊ nihil esse mediũ. C Notãdũ aũt q si qs hẽret cyrothecã i manu: nõ tñ cogitaret se hẽe cyrothecã: qcqd tãgeret: tangeret mediãte pelle cyrothice: ⁊ pellis se iterponeret ut mediũ: tñ sic ħ forte ipe nõ aduteret si nõ cogitaret se hẽe cyrothecã: sic existẽtes in aere nihil tãgũt nisi iterponaẗ ibi de aere: attñ ꝓꝑ ꝯsuetudinẽ: ⁊ qꝛ ẽt modicũ interponiẗ ibi de aere: ut tãgũt tãgibilia ex ꝓpinq̃ latet eos q fiat hꝰ tactꝰ ꝑ mediũ extraneũ ut ꝑ aerẽ. ¶ D. c. d.

c.115. **C Sz dĩt tãgibile a visibilibꝰ ⁊ sonatis: qm illa qdẽ sẽtimꝰ: ex eo q mediũ mouet aliqd nos: tãgibilia vo nõ a medio: ſ; silr cuz medio: sicꝰ ꝑ Clipeũ ꝑcussus. nõ eni clipeꝰ ꝑcussus pꝰus ꝑcussit: ſ; silr accit utraq; ꝑcuti**

C Dat diffaz iter sensuz tactꝰ ⁊ alios sꝰus ꝓut cõpaẗ ad hꝰ mediũ extraneũ. ꝯtinueẗ aũt sic. dcm̃ est q in tactu cõcurrit ibi mediũ extraneũ sicꝰ in alijs sensibꝰ: sed differt .i. differt cõpaẗ ad hꝰ mediũ tãgibile a visibilibꝰ ⁊ sonatiuis: qm illa qdẽ .i. visibilia ⁊ sonatia: ⁊ ẽt odorabilia sentimꝰ ex eo q mediũ mouet nos aliqd .i. ſm aliqd. tãgibilia vo sentimꝰ nõ a medio .i. nõ ꝑ meꝰm sicꝰ ꝑcussus ꝑ clipeũ. nõ eni clipeus ꝑcussus est pꝰus q̃ clipeatꝰ: sed accidit simul ꝑcuti utrũq; .i. clipeus ⁊ clipeatum.

Dubitaret forte aliqs. qꝛ vꝫ falsuz eẽ q non pꝰus ꝑcutiẗ clipeus q̃ clipeatũ: qꝛ ex quo ꝑcussio imediatius attingit clipeũ q̃ clipeatũ: ⁊ nõ attingit clipeatũ nisi ꝑ clipeũ: vꝫ q pꝰus attingat clipeũ q̃ clipeatũ. C Dõm q pꝰus ⁊ posteriꝰ quẽdã ordinẽ iportant. ordo aũt q̃ztũ ad pn̄s spectat tripl̃r põt accipi. vz ſm sitũ: ⁊ ſm tꝑus: ⁊ ſm cãlitatẽ: ut apparet in sono: ubi ꝯcurrit iste triplex ordo. ꝯcurrit eni ibi ordo situs. nã aer pꝰo imutatus ab aere pꝰo fracto pꝰor ⁊ ꝓpinquior ⁊ imediatior ſm sitũ est illi aeri q̃ sit aer aliꝰus: ꝓꝑ qd ꝯcurrit ibi ordo situs. 2o ꝯcurrit ibi ordo tẽporis. nã qꝛ sono est ãnexus motꝰ nõ solũ ſm situz: sed etiã ſm tꝑus pꝰus imutaẗ ps aeris pꝰor q̃ posterior: ẽt ꝯcurrit ibi ordo cãlitatis: qꝛ imutatio ꝑtis prioris est cã q̃re imutaẗ ps alia. hi tñ ordines nõ semꝑ se ꝯcomitanẗ. nã imutatione facta ſm visum: lz possit ibi assignari ordo situs. qꝛ vna ps aeris est ꝓpinquior visibili q̃ alia ſm sitũ: ⁊ ẽt qꝛ mediũ est ꝓpinqus obo ſm sitũ q̃ organũ: ⁊ ẽt lz ibi possit assignari ordo cãlitatis: qꝛ causal̃r pꝰus imutaẗ pma ps aeris q̃ scda. ⁊ pꝰus imutatur mediũ q̃ organũ. imutatio eni medij est cã: quare imuteẗ organũ. etiã imutatio ꝑtis pꝰoris est cã: quare imuteẗ ps posterior. in ꝑcussione tñ clipei nõ sic est: qꝛ lz ibi possit assignari ordo situs: qꝛ ſm sitũ clipeus est imediatior ꝑcutiẽti q̃ clipeatꝰ: nõ tñ est ibi ordo cãlitis: qꝛ ꝑcussio clipei nõ est cã ꝑcussionis clipeati: imo si nõ eẽt clipeus fortius ꝑcuteret clipeatus: clipeus ꝗ nõ est cã ꝑcussionis clipeati: imo est ipeditiuus ꝑcussionis eius. vult ꝗ phs dicere q sicut clipeatus ex ea ꝑte qua est clipeatꝰ nõ põt ꝑcuti nisi per clipeũ: ita q clipeus in tali ꝑcussione est mediũ situal̃r nõ causal̃r: qꝛ clipeus nõ est cã: quare ꝑcutiaẗ clipeatꝰ: imo est impeditiuus ꝑcussionis eius: ita qꝛ aial vndiq; hẽt aerez: uel vndiq; hẽt aquã: si sit aial aquaticũ nõ põt tãgẽ aliqd nisi iterponaẗ ibi aer aut aq̃: erit ibi aer aut aqua mediũ ſm sitũ: qꝛ si aqua aut aer se iterponit tactũ ⁊ tãgibile est tãgibile ſm sitũ ꝓpinquius aque aut aeri q̃ tactui: nõ tñ est mediũ ſm cãm: qꝛ aer iterpositꝰ inter tactum ⁊ tãgibile nõ est cã quare tãgibile tãgaẗ a tactu: imo si nõ interponereẗ ibi aer uel aqua formatior esset hꝰi tactꝰ. diffa est ꝗ iter aerẽ ꝓut est mediũ in tactu. ⁊ in alijs sensibꝰ: qꝛ in alijs sensibꝰ ut visu auditu ⁊ odoratu aer est mediuz cãle: qꝛ in talibꝰ sensibꝰ sentimus: eo q mediũ mouet nos. motio eni medij est cã: quare moueamur etiã nos: sed in tactu ut dcm̃ est hꝰi mediũ. nõ est ſm cãm: qꝛ mediũ hꝰi nõ est cã tactꝰ: sed ipedimẽtũ tactꝰ. in talibꝰ ꝗ cãliter simil̃ imutaẗ mediũ ⁊ organuz qꝛ imutatio medij nõ est cã imutatiõis organi. dicamꝰ itaq; q sicꝰ simul .i. nõ pꝰus cãlitate ꝑcutiẗ clipeꝰ q̃ clipeatũ: sicꝰ silr .i. nõ pꝰus cãlitate imutaẗ aer a tãgibili q̃ nos. in visu ꝗ auditu ⁊ odoratu aer est mediũ causale: qꝛ imutatio aeris est causa: quare imuteñ sensus illi. in tactu vo est mediũ solũ ſm sitũ. nõ ſm cãm. argꝰm ãt in ꝯriũ solutũ est per iã dicta. ¶ Deinde cum dicit.

C Omino ãt vꝫ caro ⁊ lingua sicꝰ aq̃ ⁊ aer ad visũ ⁊ auditũ: ⁊ olfatũ se hñt: sic hẽe ad sẽsitiuũ sicꝰ illoꝝ vnũqdq;: ipo ãt sẽsitiuo tacto neq; ibi neq; hic fiet utiq; sꝰus: ut siqs ponat corpꝰ albũ in oculũ ultimũ. Quare ⁊ manifestũ q mẽs sit tãgibilis sensitiuuz. sic eni utiq; accidet q qdẽ i alijs. Apposita eni meꝰ sup sẽsitiuũ nõ sentiũt: sup ãt carnẽ posita sentiũt: q̃re mediũ tactꝰ ẽ caro. c.116.

C Postq̃ phs ostẽdit quõ cõparaẗ ad tactũ medium extraneum. In ꝑte ista declarat quõ cõpareẗ ad tactum mediuz adnatũ ⁊ nãle dicẽs. q oĩno aũt videẗ caro ⁊ lingua sic se hẽe ad sensitiuũ .i. ad organuz sensus tactꝰ sicꝰ se hñt aer ⁊ aqua ad visum ⁊ auditũ ⁊ olfatũ: qꝛ sic .i. silr se hẽt ad sensitiuũ vnũqdq; illoꝝ. ipo aũt sensitio .i. organo sensus tacto: neq; ibi: neq; hic utiq; fiet sꝰus. ut siqs ponat corpus albũ in oculũ. ultimũ .i. ultimate sup. nõ fiet visio ⁊ sup. etiã nõ fieret tactꝰ si poneret corpus tãgibile imediate supra organũ tactꝰ: quare sic est manifestũ q sensitiuũ tãgibilis .i. organũ sensus tactꝰ sit itus .i. nõ sit caro: sed itra carnẽ. sic eni utiq; accidet in tactu qd qdẽ accidit in alijs sensibus. apposita eni illa sensibilia sup sensitiuũ .i. sup organũ sensus nõ sentiũt .i. nõ fit sensus. tãgibilia aũt apposita sup carnem sentiũt .i. fit ibi sensus: quare caro est medium tactui .i. in tactu: nõ organũ. C Notãdũ aũt q lz aer uł aqua i tactu nõ sit mediũ cãle: qꝛ si nõ iterponereẗ ibi nec aer nec aqua magis hẽret eẽ ibi tactꝰ: caro tñ est ibi mediũ cãle: io caro cõparaẗ ad tactũ sicut aer uel aqua cõparaẗ ad visuz odoratũ ⁊ auditũ: qꝛ sicut si non esset nec aer nec aqua: sed imediate ponereẗ visibile audibile uel odorabile sup organũ nõ fieret ibi aliqs illoruz sensuũ: sic si nõ eẽt caro: sed imediate ponereẗ tãgibile

sup organum tactus: nõ sentiremus ipm. ⁊ qd dictuz est de carne uĩter respectu tactus itelligẽdũ est de carne lingue respectu gust⁹. Esset aũt hic dubitãdũ quõ sensibile positũ supra sensuz nõ faciat sensuz: sed de hoc in sequenti lectiõe queretur. ⌈Deinde cum dicit.

c.117 ℭ Tangibiles quidem igit̃ sunt differẽtie corporis sm ꝙ corp⁹. Dico aũt differentias qb⁹ elementa deteminant calidũ: frigidũ: humidũ: ⁊ siccũ: de qbus prius dictum est in his que de elementis.

ℭ Postq̃ determinauit de tactu ⁊ de eo ꝙ est medium in tactu. in pte ista determiat de ipso obo tact⁹. Circa qd duo fac: qr p° narrat que sunt oba tact⁹ ul' qd idem est. pmo ostẽdit que sunt diie tangibiles: ⁊ qmõ tact⁹ immutat̃ ab eis. secũdo ostẽdit ꝙ tact⁹ est cõpositoꝝ: sic̃ ⁊ alij sensus ibi⌊ Amplius aũt sic̃ visibilis.⌋ Circa pmũ duo fac: qr pmo narrat que sunt diie tãgibiles. secũdo oñdit qmõ tact⁹ immutat̃ ab h⁹ differẽtijs ibi⌊ Sensitiuũ aũt.⌋ Dic̃ g̃ ꝙ tãgibiles qdẽ igit̃ q̃litates sunt diie corporis sm ꝙ est corpus. dico aũt differẽtias quib⁹ elemẽta determinãt. i. distinguũt ut calidũ frigidũ humidũ siccũ de qb⁹ dcm̃ est in his que de elemẽtis. i. in libro de gñatiõe. ℭ Notãdũ ãt ꝙ he q̃tuor q̃litates sensibiles sunt diie elr̃oꝝ. determinãt eniz ⁊ distiguũt elr̃a ut pz in 2° de gñatiõe. ⁊ qr in spera actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ nullũ reperit̃ corpus denudatũ ab his qualitatibus sensibilib⁹: dicũt̃ he esse diie ⁊ q̃litates corporis sm ꝙ est corp⁹. ⌈Deinde cum dicit.

ℭ Sensitiuũ ãt ipaꝝ qd tactiuũ: ⁊ in q̃ sẽsus vocat⁹ tactus est primo: ꝙ potentia huiusmodi pars est. ℭ Sẽtire eni pati q̃ddam

c.118 est: Quare faciens quale ipm actu huiusmodi illud facit cum sit potentie.

ℭ Ostendit quõ h⁹ diie tãgibiles hñt imutare sensũ tact⁹: circa qd tria facit: qr p° facit qd dcm̃ est. 2° ex his que dixerat ꝯcludit ꝙ sensus tact⁹ nõ sentit nisi excellẽtias sensibiliũ: ita ꝙ eq̃lr fridũ ⁊ eq̃lr cal'm nõ sentitur a sensu tact⁹. 3° oñdit ꝙ opz sensuz tact⁹ eẽ denudatum a q̃litatib⁹ sensibilib⁹ q̃s sentit. 2ª ibi⌊ Uñ silr calidũ.⌋ 3ª ibi⌊ Et opz.⌋ dicit g̃ ꝙ sẽsitiuũ ipaꝝ q̃litatũ tangibiliũ qd tactiuũ. i. qd est organũ tact⁹: ⁊ est illud in quo p° est sensus uocat⁹ tact⁹ h⁹ sensitiuũ: ul' h⁹ sensus tact⁹ est q̃daz ps corpis que est poª h⁹. i. que est in poª passiua ad h⁹ q̃litates tãgibiles. ꝙ ãt sit in poª passiua ad h⁹ q̃litates tãgibiles: pz: qr sentire est q̃dã pati: q̃re sensibile est faciẽs ipz sensitiuũ h⁹. i. tale q̃le est ipz in actu. illd aũt sensitiuũ facit actu tale cũ sit poª tale: est eni organũ sensus uel sensitiuũ tale in potẽtia quale est sensibile in actu. ⌈Deinde cum dicit.

ℭ Unde silr calidum ⁊ frigidũ: aut durũ ⁊ molle nõ sentim⁹: sed excellentias tanq̃ sẽsu uelut medietate q̃dã existẽte eius que in sensibilib⁹ contrarietatis. Et ppter hoc discernũt sẽsitia sẽsibilia: mediũ eni discretũ est. Fit eni ad utrũq̃ ipoꝝ alteꝝ ultiorũ.

ℭ Ex his que dixerat ꝯcludit sensuz tact⁹ nõ pcipe eque calz ul' eque fridũ: sed solũ pcipe excellẽtias sensibiliũ dicẽs ꝙ silr cal'm fridũ duꝝ ⁊ molle nõ sentimus: sed sentimus solũ excellẽtias tanq̃ sensu existẽte uelut medietate quadã ei⁹ ꝯrietatis que est in sẽsibilib⁹: ⁊ pp h ꝙ sensus tact⁹ est medietas q̃dã sensitiua. i. organa sensus discernũt ipa sẽsibilia: qr mediũ est qd discretiuuz. fit eni ipz mediũ ad utrũq̃ ipoꝝ. i. ad utrũq̃ extremorũ cõpatũ est alteꝝ ultimoꝝ. ℭ Notãdũ aũt ꝙ qr sensus est in poª ad sensibile: cũ eque cal'm uel eque fridũ nõ sit in poª ad aliqd qd eque tale est: sensus nõ pcipit eque cal'm uel eque fridũ: sed excellẽtias tm̃. ℭ Notãdum ẽt ꝙ mediũ cõparatũ ad utrũq̃ extremoꝝ ⁊ alterũ ultimoꝝ ut tepidũ cõparatũ ad fridũ. hẽt rõnẽ calidi ⁊ cõparatũ ad cal'm hẽt rõnẽ fridi: ⁊ qr nõ vnũ ꝯrium nec vnũ extremũ est actu alid medium: nõ est actu aliqd extremoꝝ: sed est in poª ad utrũq̃ ipoꝝ: sensus g̃ qr tenet medietatẽ iter excellẽtias sẽsibiliũ pcipit quãlibet excellentiaꝝ sensibilium tanq̃ aliqd in potentia ad quãlibet ipaꝝ. ⌈Deinde cum dicit.

ℭ Et opz sicut debens sentire album ⁊ nigrum: neutruz ipsoꝝ debere esse actu: potẽtia vero utrũq̃: sic aũt ⁊ in alijs: ⁊ in tactu neq̃ calidum: neq̃ frigidum. c.119

ℭ Oñdit ꝙ opz sensuz tact⁹ eẽ denudatũ a q̃litatib⁹ sensibilib⁹ quas sentit dicẽs: ⁊ opz ꝙ sic̃ debens sentire albuz ⁊ nigrũ eẽ neutꝝ ipoꝝ actu poª vo esse utrũq̃: sic aũt ⁊ in alijs sensib⁹ opz se hẽre ⁊ ẽt in tactu: qr opz tactũ neq̃ fridũ neq̃ cal'm eẽ actu: sed opz utrũq̃ illorũ eẽ in poª si debeat illa pcipere. ⌈Deinde cum dicit.

ℭ Ampli⁹ aũt sic̃ visibilis ⁊ inuisibilis erat quodãmõ visus. Similr aũt ⁊ reliqui oppositoꝝ: sicut tactus: ⁊ tãgibilis: ⁊ intangibilis. Intãgibile aũt paruã oino hñs differentiã tangibiliũ: ut passus aer: ⁊ tangibiliũ excellẽtie sicut corruptiua. ℭ Scdm quidem igitur vnũquẽq̃ sensuum dictuz est figuraliter. c.120 c.121

ℭ Oñdit ꝙ tact⁹ est oppositoꝝ sicut ⁊ alij sẽsus dicens. Ampli⁹ aũt sicut ⁊ visus q̃dãmõ erat visibilis ⁊ inuisibilis. silr ãt ⁊ alij sẽsus erãt oppositoꝝ: sic ⁊ tact⁹ est tãgibilis ⁊ itãgibilis: itãgibile ãt di pũã hñs oino diiaz tãgibiliũ: ut passus, est aer qui hẽt ualde remissas diias tãgibiles: ⁊ ẽt excellẽtie tãgibiliũ sunt intãgibiles: qr sũt sic̃ corruptiua tact⁹. Oñdit aũt q̃si epilogãdo ꝙ sm vnũquẽq̃ igit̃ sensuũ dcm̃ est figuralr. i. ulr ⁊ supficialiter. nã diie de h⁹ sensibilib⁹ magis exq̃site sm vnũquẽq̃ sensum spectat ad librum de sensu ⁊ sensato.

O Portet aũt ulr de oi sensu accipere: qm̃ quidẽ sensus est susceptiuus specieruz sine materia: ut cera annuli sine ferro: ⁊ auro recipit signũ. Accipit aũt aureũ: aut eneuz signum: sed nõ inquãtũ aurum: aut es. Similr aũt ⁊ sensus vniuscuiusq̃ ab habẽte colorem: aut humorẽ: aut sonum patĩ. Sed nõ inquãtum vnũquodq̃ illoꝝ dicit̃: sed inquãtuz huiusmodi est ⁊ sm rationem.

ℭ Postq̃ phs determiauit de ipis sensibilib⁹. in pte ista determiat de ipsis sensib⁹. Circa qd tria facit: qr p° determinat quedã gñalia ⁊ coia oibus sensib⁹. 2° uenat sufficientiã sensuũ: ⁊ pbat ꝙ opz dare aliquẽ cõez sensum. 3° ut plene ualeat determiare de itellectu qui ptinet ad tertiũ librũ distinguit inter intellectũ ⁊ sensuz ⁊ sepat intellectũ a ṽtutibus alijs. 2ª ibi. in sequẽti capitulo⌊ Q. aũt nõ sit sensus.⌋ 3ª ibi. in pncipio tertij libri⌊ Qm̃ aũt duab⁹ differẽtijs.⌋ Circa pmũ duo facit: qr p° facit qd dcm̃ est. 2° mouet quãdã q̃ õnez circa pretacta ibi⌊ Dubitabit aũt aliquis.⌋ sensus aũt sine

potẽtia sensitia ad duo põt cõparari. vz ad obz ⁊ ad or
ganum. ꝯm hoc ergo possunt accipi duo gnalia omni
sensui: quoꝝ vnum sumit respectu obiecti: aliud ṽo re
spectu organi. respectu obiecti quidẽ cõpetit oi sensui
ꝙ sit susceptiuũ spẽrũ sensibiliuz sine mã. respectu ṽo
organi cõpetit oi sensui ꝙ sit qdã potẽtia que idem est
sbo cũ ipo organo: differẽs aũt ꝯm eẽ ⁊ rõnẽ. duo ĝ fa
cit ꝯm ꝙ h duo declarat. pᵒ eniz declarat pᵐ. 2ᵒ 2ᵐ ibi
[Sẽsitiuũ aũt.] Dic ĝ ꝙ opz aũt ulr accipe de oi sen
su: qm̃ sẽus qdẽ est susceptiuus spẽruz sine mã ut cera
recipit figurã ãnuli uel sigilli sine auro ⁊ sine ferro. ac
cipit aũt cera signũ aureũ aut eneũ: sed nõ inq̃ztũ auꝝ
aut es. silr ⁊ sẽus vniuscuiusqꝫ patit ab hñte colorem
aut humorẽ. i. saporẽ aut sonũ: sed non inq̃ztũ dĩ vnũ
qdqꝫ illoꝝ: sed inq̃ztũ est hĩ ꝯm rõnẽ. i. ꝯm formã. pa
ries enĩ colorat⁹ nõ agit in oculũ inq̃ztũ paries: sed ꝯz
ꝙ est hĩ⁹ coloratus: ⁊ ꝯm rõnem ⁊ formã coloris.

Dubitaret forte aliqs: utrũ sẽus sit suscepti
uus spẽrũ sine mã. ⁊ videt ꝙ nõ:
qꝛ aut itelligit sine mã: qꝛ nõ recipit mãm agẽtis: aut
qꝛ nõ recipit formã mõ mali. si itelligit recipe formã si
ne mã: qꝛ nõ recipit mãm agẽtis: h nõ est ꝓpriũ sẽus:
sed ut coiter ponit est cõe oi passo. nã passũ nõ recipit
ab agẽte nisi ꝯm ꝙ agẽs agit. agẽs aũt nõ agit ꝯz mãz:
sed ꝯm formã. vñ passuz nõ recipit ab agẽte mãm: sed
formã. ¶ Rursus nõ põt itelligi ꝙ sensus sit suscepti
uus spẽrũ sine mã: qꝛ nõ recipit formã mõ mali: cum
qcqd recipit in sensu recipiat hic ⁊ nũc: ⁊ p ꝯñs malr.
¶ In ꝯriũ est pħs. ¶ Dõm ꝙ sensuz eẽ susceptiuũ spe
cierũ sine mã triplici via uenari possumus ꝯm ꝙ in oi
actiõe tria est ꝯsiderare. vz agẽs: ⁊ patiẽs: ⁊ modũ agẽ
di. pᵃ ĝ via ad h declarãdũ sumit ex pte passi. 2ᵃ ex pte
agẽtis. 3ᵃ ex pte modi agẽdi. pᵃ via sic pz. nã aliqñ agẽs
assimilat sibi passuz simplr ita ꝙ passuz suscipit nomẽ
⁊ diffõnẽ agẽtis: ut ignis agit i aerẽ: ita ꝙ aer fit ignis
⁊ assimilat sibi ipm. aliqñ ṽo agẽs agit in passuz: ita ꝙ
passũ nõ simplr assimilat agẽti: sed solũ accipit aliquã
silitudinẽ forme exñtis in agẽte: ut corpus termiatũ ⁊
coloratũ agẽs in aerẽ nõ assimilat sibi aerẽ sic ꝙ aer fi
at corpus termiatũ: sed solũ qdã silitudo coloris i ae
re efficit. rõ aũt q̃re aer sic recipit similitudinẽ coloris
exñtis in corpe termiato: ꝙ tñ nõ efficit corpus termi
natũ est: qꝛ mã in aere est alr disposita q̃z in corpe ter
minato: ⁊ qꝛ act⁹ actiuoꝝ sunt in patiẽte ⁊ disposito p
aliã ⁊ aliã dispõnẽ mãe fiet ibi alia ⁊ alia receptio: ita
ꝙ in corpe terminato hẽt eẽ color realr ⁊ mãliter. in ae
re ṽo recipit eẽnẽe ⁊ ꝯm intẽtionẽ. aer itaqꝫ sic assimi
lat corpori colorato accipiens silitudinẽ forme colo
ris: ꝙ tñ nõ assimilat: ita ꝙ hẽat mãm silr dispositam
ad susceptionẽ talis forme. ex pte ĝ ipsi⁹ passi ut ex pte
aeris dicẽ possum⁹ ꝙ h aer susceptiuus forme sine mã
qꝛ sic recipit silitudinẽ forme agẽtis: ꝙ tñ nõ hẽt mãz
silr dispositã agẽti: ⁊ qd dcm̃ est de medio itelligẽdum
est de organo. nã ipe sẽus nõ patit a sẽsibili: qꝛ fiat ipz
sẽsibile: sed solũ accipit silitudinẽ forme sẽsibilis absqꝫ
eo ꝙ hẽat mãm silr dispositã sẽsibili. Quid aũt sentiẽ
dũ sit de sensu tact⁹: qꝛ ibi videt hre instãtiã cũ ibi sen
sibile simplr sibi passuz assimilet: in sequẽti qõne pate
bit: ubi disputabit an sẽsibile positũ sup̃ sensum faciat
sensuz. est ĝ itẽtio pħi ꝙ sicut cera accipit silitudinem
forme exñtis in sigillo ferreo uel aureo: ita tñ ꝙ nõ fit
ferrũ nec aurũ: qꝛ accipit silitudinẽ illius forme: eo ꝙ
mã nõ silr disponit hic ⁊ ibi: nec hẽt mãm silr dispos
tã agẽti: sic visus ul' aer patiẽs a corpe terminato in q̃
est color: sic suscipit silitudinẽ forme coloris: ꝙ nõ effi
cit ipm corp⁹ termiatũ nec ipz obm: qꝛ ex tali actione
sic suscipit formã silez: ꝙ ex h nõ seqt ꝙ hẽat mãm silr
dispositã. iõ dĩ suscipe formã ul' spẽz sine mã. ¶ 2ᵃ via
ad iuestigãdũ hoc idẽ sumit ex pte agẽtis. nã lz agens
pncipalr agat p formã: ⁊ patiẽs patiat p mãz: totũ tñ
cõpositũ agit ⁊ patit: ita ꝙ ipa mã est aliq mõ rõ agen
di: ⁊ forma rõ patiẽdi. sic est ĝ in actionib⁹ realib⁹ que
sunt attribuẽde toti cõposito: sed actiões itẽtionales
nõ sunt attribuẽde cõposito: sed forme. debem⁹ enim
imaginari ꝙ ens p se diuidat in decẽ pdicamẽta. intẽ
tiones aũt nõ sunt in gñe entis p se: sed p accñs ⁊ p re
ductionẽ. in his ĝ que sunt entia p se nõ gñat mã neqꝫ
forma: sed cõpositũ: sed in his q̃ sunt entia p se dicere
possum⁹: ꝙ ipa itẽtio gñat: ⁊ ipa foꝛa gñat. facẽ ĝ silitu
dinẽ coloris in aere magis est ipsi⁹ coloris q̃z totius
cõpositi ul' q̃z sit corpis hñtis colorez. ꝙ aũt hec actio
sit ipsi⁹ foꝛe ⁊ in talib⁹ ipa foꝛa gñet: ⁊ ipa itẽtio gñet
ꝓbare possum⁹ rõne ⁊ signo. rõne qdẽ: qꝛ in illis gña
tionib⁹ in qb⁹ nõ gñat nec mã nec foꝛa: sed cõpositũ
ꝯm eãdẽ spẽm nõ pñt eẽ plures foꝛe in eodẽ sbo: ut nõ
pñt eẽ due albedies in eodẽ sbo ut in gñatione corpis
albi nõ gñat albedo nec corpus: sed gñat totũ cõposi
tũ ut corpus albũ. nõ eni possum⁹ ponẽ plures gñatio
nes tales silr nisi ponam⁹ plura corpa. nã si gñaret ipsa
albedo sufficeret ad saluãdũ plures gñatiões albedis
ul' ad saluãdũ plures albedies: ⁊ tñ nõ oporteret dare
pluralitatẽ corpoꝝ alboꝝ. nũc aũt opz: ꝙ nõ est itelli
gibile ꝙ gñet corpus albũ ⁊ sint plures gñatões tales
silr: ⁊ nõ sint plura corpa alba: sed in gñatiõe itẽtionuz
nõ sic se hñt: qꝛ itẽtiões nõ recipiũt nũm ex sbo. in eo
dem eni pũcto aeris pñt eẽ plures itẽtiões albedis so
lo nũo dñtes: qd eẽ nõ posset si in tali gñatiõe nõ gña
ret forma: sed cõpositũ. si eni nõ gñaret itẽtio ul' foꝛa i
tẽtionalis: sed gñaret corpus formã hñs: eẽ nõ posset
ꝙ eẽnt plures tales gñatiões: ⁊ tñ nõ eẽnt plura corpa
hñtia itẽtionales formas: q̃re nunq̃z i eadẽ pte corpis
eẽ possent eiusdẽ forme plures itẽtiones. ¶ Probat
etiã h idẽ signo ex eo ꝙ in talib⁹ genitũ oino assimilat
gignẽti: sed de h forte alibi locus erit ad pñs aũt scire
sufficiat: ꝙ qꝛ in gñatiõe itẽtionũ ex pte passi ipa foꝛa
gñat: opz ꝙ ex pte agẽtis ipa foꝛa gñet. in talib⁹ ĝ pas
suz suscipit spẽm sine mã: qꝛ est ibi gñatio spẽi uere ge
neratio forme nõ gñatio cõpositi ex mã ⁊ foꝛa. põt tñ
hec rõ adaptari ad agẽs sicut pᵃ adaptabat ad passuz.
ut dicamus ꝙ in gñatiõe itẽtionũ agit ipa foꝛa ⁊ non
agit totũ cõpositũ ex mã ⁊ foꝛa: ⁊ qꝛ sicut agens agit:
sic patiẽs patit ⁊ recipit ĩfluẽtiã agẽtis: ⁊ sic hĩ⁹ actio
est a forma sine mã: sic dĩ passũ in tali actiõe sine mã re
cipe formã. hoc aũt satis innuit pħs cũ ait ꝙ sensus pa
tit ab hñte colorẽ aut humorẽ: nõ inq̃ztũ vnũqdqꝫ illo
rũ dĩ: sed inq̃ztũ est hĩ⁹ ꝯm rõnẽ. i. ꝯm formã. ¶ 3ᵃ via
sumit ex pte modi. nã qꝛ in actiõe sẽsibili forma alr est
in agẽte ut in obo sẽsibili: qꝛ est ibi mãliter ⁊ realiter.
alr ṽo est in sensu: qꝛ est ibi ꝯz itẽtionẽ dĩ sensus susce
ptiuus spẽrũ sine mã: qꝛ spẽs in sensu non suscipit illo
mõ mãli ⁊ reali q̃ existit in obo sẽsibili. ¶ Est aũt dili
gẽter aduertẽdũ ꝙ pme vie due tacte sunt rõ ⁊ cã hui⁹
vie tertie assignate. nã qꝛ in actiõe sensibili alr est mã
disposita in passo q̃z in agẽte: ⁊ ẽt qꝛ actio illa est ipsi⁹
forme: ide est ꝙ forma suscepta in passo ul' sensu nõ ha
bet eũdẽ modũ eẽndi quẽ hẽt i agẽte ul' in obo. qd ṽo
obijciebat ꝙ hoc est cõe oi agẽti ꝙ agat ꝯm formã: nõ
ꝯm mãz: ⁊ p ꝯñs est cõe oi passo ꝙ recipiat formã sine
mã. ¶ Dõm ꝙ in actionib⁹ realib⁹ lz uerꝝ sit ꝙ a foꝛa
ille sint pncipalr: tñ totũ cõpositũ agit: ita ꝙ nõ est ue
rũ ibi ꝙ agat forma sine mã: ⁊ sicut ibi nõ agit forma
sine mã: sic passuz nõ recipit formã sine mã: sed recipit
formã illo mõ mãli quo in agẽte existit. in actionibus
ṽo itẽtionalib⁹ que attribuunt forme nõ cõposite ibi
quodãmõ agit forma sine mã ⁊ passum recipit quodã
mõ formã sine mã: qꝛ nõ recipit formã illo mõ mãli q̃
in agẽte existit. ¶ Qd ṽo ulteri⁹ addebat ꝙ sensus re
cipit formã mõ mãli: qꝛ recipit eã cum ꝯditionib⁹ hic

⁊ nūc: dici debet ꝙ nō est itētio ꝙ sēsus nō recipiat formā mō mālr: qꝛ nō recipiat eā cū ꝯditionibꝰ: sed qꝛ recipit eā mō itētionali nō illo mō mālī quo est in obō.

Ulterius forte dubitaret aliqs utrū sensibile positū sup̄ sensuz faciat sensuz. ⁊ videt ꝙ sic: qꝛ si icidat neruus fit ibi maior dolor: qḋ nō eēt nisi ex applicatiōe lesiui ad neruū resultaret ibi sensus tactus. ℂ Pꝛ. si aer coloraret realr ⁊ nō itētionalr tn̄: idē eēt applicare aerē oculo ⁊ applicare ei obꝫ: cuz ſm hypostasim hāc color eodē mō fit in aere sicut ⁊ in obō: q̄re cum caro realr calefiat: ⁊ ex carne realr calefacta: que est neruo applicata resultet ibi sensus tactꝰ: videt sensibile ꝙ positū sup̄ sensuz faciat sensuz. ℂ Dicēdū ꝙ sensibile positū supra sensuz nō facē sensuz hēt spālem rōnē ex pte visus. nā si corpus terminatū in q̄ est color tanq̄ȝ in sbo ponat sup̄ oculū obūbrabit aerē aere aūt obūbrato nō multiplicat color ut recipiat in oculo: qꝛ ut dcm̄ est color est motiuus lucidi ſm actū: hāc āt rōnē tetigit pħs supra in capᵒ de visu. ubi dixit ꝙ qꝛ color est motiuus diaphani ſm actū: iō si qs ponat hūs colorē supra visuz nō videbit: ſꝫ hec rō est spālis in visu: cuz ḡ h̄ sit cōe oī sensui ꝙ sensibile positū supra sensuz nō faciat sensuz: opꝫ assignare cōez rōnem: quare h̄ ꝯtingat. triplici ḡ via h̄ uenari possumus. q̄ꝝ pᵃ sumit ex parte obi agētis. 2ᵃ vō ex pte modi accipiendi actionē illaz. ⁊ 3ᵃ ex pte sensus qui suscipit actionem ⁊ impssionē. pᵃ via sic pꝫ. nā in impssione facta i sensu est duplex gn̄atio. vna q̄si equoca. alia q̄si vniuoca. nā pᵒ ab obō in quo hēt esse forma ⁊ spēs realiter multiplicant spēs intētionalr: ⁊ hec est q̄si gn̄atio equoca cum ex reali gn̄et itētionale. Ulteriꝰ aūt ab illa itētiōe facta gn̄at itētio alia ⁊ hec est gn̄atio q̄si vniuoca cū ex itētione gn̄at itētio. cum ḡ mediū magis sit susceptiuū impssionis q̄ȝ organuz: ut caro: qꝛ minus est cōpacta q̄ȝ neruus magis susceptiua est hꝰ impssiōis: ⁊ aer: qꝛ magis diaphanus habilꝰ suscipit itētiōes coloris q̄ȝ oculus: dicemus ꝙ qꝛ gn̄atio vniuoca est habilior ⁊ ꝯuenīētior q̄ȝ equoca: organū: qꝛ nō sic habile est ad suscipiēdū hꝰ impssiōes ut mediuz imediate nō poterit recipe ab obō ut fiat ibi impssio equoca: sed immediate recipiet a medio ut fiat ibi impssio quodāmō vniuoca. possumus dare euidēs signū ꝙ in talibꝰ habilior sit gn̄atio vniuoca q̄ȝ equoca: ⁊ ꝙ habilꝰ gn̄et intētio a spē intētionali q̄ȝ a reali. nā in nocte si illumiet aer qui est iuxta librū nō aūt sic illumiet aer qui est iuxta oculū optime qs legē poterit ⁊ lr̄e multiplicabūt similitudinē suā usq̄ȝ ad oculū. si aūt fieret econuerso ut illuminaret aer qui est iuxta oculuz: ⁊ nō ille qui est iuxta librū ul' iuxta aliā rē visam: tūc res illa visibilis nō videret: ⁊ nō multiplicaret similitudinē suā in aere: cum ḡ lumē nō reqrat ppter ipos colores ſm se: sed ppter dispōnē mediȷ̄ ut supius tāgebat: ad mlīplicationē hāc itētionalē reqrit maior dispō in illa pte mediȷ̄: que est iuxta rem visam: ubi a spē reali multiplicat intētionalis q̄ȝ in alia pte mediȷ̄ magis distāte: ubi a specie intētionali multiplicat intētio: ⁊ qꝛ opꝫ esse ualde habilis receptionis qḋ a spē reali pōt imediate recipe itētionalem imutationē: qꝛ hāc tantā habilitatē nō iuenimus in organo: sed in medio. ex pte itaq̄ȝ ipsiꝰ sensibilis in q̄ hēt spēs realr esse: pꝫ ꝙ sensibile positū supra sensuz nō facit sensuz: qꝛ organū est magis cōpactū ⁊ est magis inhabile ad suscipiēdū impssionē q̄ȝ mediū. iō pp hanc inhabilitatē nō pōt imediate imutari ab obō: sed opꝫ ꝙ pꝰus mediū imutet ab obō sensibili ⁊ a medio imutato imutat etiā organū. ℂ 2ᵃ via ad iuestigādū h̄ idē sumit ex pte modi recipiēdi. nā spēs itētionalis sensibilis ut coiter ponit spūaliori mō recipit in organo q̄ȝ in medio. ista aūt tāta spūalitas nō pōt imediate deriuari ab obō ubi hēt eē spēs non spūaliter: sed mālīter. pꝰus igit imutabit mediū ubi hēbit eē spēs nō sic mālīter ut i obō. ⁊ postea a medio mutato imutat organū ubi hēbit esse spēs spūaliori mō q̄ȝ in medio. ℂ 3ᵃ via sumit ex pte ipsius sensus. nam cuz ipe sensus hēat rōnem cuiusdā medietatis ⁊ pportionis opꝫ ꝙ quodāmodo pportionato imutet ab obiecto: quare sicut requiritur ibi debita pportio obā. ita ⁊ debita pportio mediȷ̄. nā sicut ex obiecto nimis excellēti nō fit sensus: sed tollit sic ex obiecto nimis remisso ⁊ debili etiā nō fit sensus: qꝛ utrūq̄ȝ est isensibile tam nimis excellens q̄ȝ nimis remissum: opꝫ ergo eē obm pportionatuz ut fiat sensus. sic etiā opꝫ esse pportionatū ⁊ mediū. nam si nimis distet nō fiet sensus: ⁊ etiam si sit nimis ppinquum: ut si ponat sensibile supra sensuz nō fiet sensus: qꝛ utrobiq̄ȝ non reseruat illa pportio ⁊ illa medietas que ex sensu requirit. posset etiā assignari ⁊ quarta rō qꝛ si sensus posset iudicare de obiecto imediate supra ipm posito quodāmō esset supra se ꝯuersiuus: qḋ nulli virtuti corporali pōt cōpetere: ut patet per proculum in libro de elemētatione theoᶜᵃ. ℂ Qḋ vō arguebat de neruo inciso. Dōm ꝙ ex eo qḋ applicat cultellus uel aliqḋ lesiuū ad neruū qui est organuz sensus nō fit sensus: sed qꝛ illi neruo est caro cōiuncta imutatio illa sensibilis dolorē causans nō imediate i neruo: sed mediāte carne neruo cōiuncta imutat neruus. naꝫ si esset neruus in aliqua sui parte sic separatus a carne ꝙ posset tangi neruus absq̄ȝ carne ex tali tactu nō fieret sensus: ꝙ aūt fit maior dolor ex incisione nerui non est ꝙ neruus imediate sentiat: sed qꝛ ex tali incisione fit ibi maior cōcursus caloris ⁊ spirituuz: fit ibi maior doloris sensus. ℂ Qḋ vō addebat de carne calefacta debet dici ꝙ caro imutat a corpore calido uel frigido realr ⁊ intentionalr: sed ex eo ꝙ imutat realiter non fit sensus: imo talis imutatio est impeditiua sensus. fit autēȝ sensus ex eo qḋ imutat intētionaliter. nā si posset esse fortis imutatio intētionalis absq̄ȝ reali: maior eēt ibi delectatio: si imutatio illa fieret ab obō cōueniēti: uel etiam maior dolor ⁊ afflictio si fieret ab incōuenienti: qḋ si bene intelligit deseruit nobis theologie: quomō pati habet anima sepata: de qua diffusius dicē pñs speculatio non requirit. [Deinde cum dicit. t.122

ℂ Sensitiuū aūt pmū est in quo huiusmodi potētia. Est quidē igit idem: sed esse alterum est. Magnitudo quidē eniȝ quedā erit: q̄ sensus patitur. Non sensitiuo esse: neq̄ȝ sensus magnitudo est: sed ratio quedam ⁊ potentia illius.

ℂ Assignat aliḋ qḋ est cōe omni sensui per compationē ad organū. nā oīs sensus tanq̄ȝ in sbō fundat pꝛīō in organo: ⁊ est idē cum organo sbō: qꝛ nō hēt aliud imediatū sbm q̄ȝ organū: sed differt ab organo sbō ſm esse diffinitū ⁊ ſm rōnem: qꝛ alia est rō potētie sensitiue: ⁊ alia organi. duo ḡ facit: qꝛ pᵒ facit qḋ dcm̄ est. 2ᵒ ex dictis ꝯcludit quasdā ueritates eoꝝ que possent dubitari circa sensuz ibi [Manifestū aūt ex his.] Dicit ḡ ꝙ sensitiuū. i. organū sensus est illud in quo est hꝰ potentia sensitiua. est qdē igit hꝰ organū sentiēdi idem suppō cum ipsa potētia sensitiua siue cum ipso sensu: sed esse. i. ſm esse diffinitiuuȝ ⁊ ſm rationē alterum est. nā ipsum organum qḋ patit sensus uel quod patitur sensum. i. quod suscipit sensum est magnitudo quedam: non tamen esse sensitiuo. i. esse sensitiui: uel ut hēt alia littera esse organi. i. ratio organi: supple est eadem ꝙ ratio sensus: quia magnitudo ⁊ organum non est ipse sensus. neq̄ȝ sensus est ipsa magnitudo: sed sensus est quedā ratio: ⁊ quedā potentia illius. i. magnitudinis uel organi. [Deinde cum dicit.

c.123. ¶ Manifestū aūt ex his: ⁊ ꝓpter qd sensibiliū excellētie corrūpunt sensitiua. Si nāq3 sit fortior sensitiuo mot⁹ soluit rō: hoc aūt erat sensus: sic̄ ⁊ simphonia ⁊ tonus ꝑcussis fortiter chordis.

¶ Ex p̄missis ꝯcludit q̄sdā ueritates circa ipos sēsus. de qb⁹ ueritatib⁹ dubitari posset: ⁊ duo facit f̄m ꝙ duas tales ṽtutes cōcludit. 2ª ibi ⌊ Et ꝓpter qd plante. ⌋ Dicit ergo ꝙ manifestū aūt ex his est ⁊ ꝓpter qd excellētie sn̄sibiliū corrūpunt sensitiua. i. sensus: q2 si nāq3 sit fortior mot⁹ sensitiuo. i. q̄3 sensitiuū uł q̄3 organū sit aptum natū sustinē soluit ratio. i. non reseruat ibi debita ꝓportio: sed sensus erat hoc. i. erat quedā ratio ⁊ q̄dā ꝓportio. sicut tollit simphonia ⁊ tonus nimis fortiter ꝑcussis chordis: sic supple tollit sensus si ab excellenti obiecto nimis fortiter imutatur organū.

Dubitaret forte aliqs quō excellētie sensibilium corrūpūt sensuz. ¶ Dōz ꝙ excellēs sensibile tollē sensuz q̄ztū ad p̄sens spectat dupl'r pōt itelligi. S3 ꝙ sensus duo nolare pōt. nā ipa actio uł ipm iudiciū qd hēm⁹ de re sensibili sensus nolari pōt. ⁊ sic accipit sensus a pho cū dic̄ ꝙ sensibile positū sup sensum nō facit sensuz. ex tali eni appōne nō fit sensus: q2 nō fit ibi iudiciū de re sensibili. 2° mō pōt accipi sensus pro ipa ṽtute uł pro potētia sensitiua. ⁊ sic accipit in hoc caplō cū di ꝙ sensus non est magnitudo: sed est potētia magnitudis. excellēs ergo sensibile utroq3 mō corrumpit ⁊ tollit sensuz. p° eni tollit sensuz: q2 tollit iudiciū de re sensibili. nā ꝓpter excellēs sensibile nimis fortiter mutato organo non possumus bñ iudicare de obō sensibili: ut ꝓpter nimiū splendorē solis nō possumus per visuz bene iudicare de ipo. 2° excellens sensibile corrūpit sensū: q2 corrūpit ipā potētiā sensitiuā. nā qs posset solez tm̄ aspicē ꝙ efficeret cecus ⁊ nunq̄3 videret: imo q2 aspiciēdo solez nō solū nō bñ possum⁹ iudicare de sole: imo ēt de alijs obiectis ad tp̄s nō bñ iudicam⁹ uł etiā simpl'r visum amitteremus: possem⁹ dicē ꝙ per excellēs sensibile tripl'r tollit sensus. p° eni tollit sensus: ut circa quātū ad ipz excellēs obz q2 nō bñ possum⁹ iudicare de ipo. 2° p excellēs sensibile tollit sēsus ad tp̄s q̄ztū ad alia oba: q2 aspiciēdo solē ad tp̄s nō bñ possum⁹ iudicare de alijs obiectis. Nā ꝓpter fortē impressionē lucis factā in oculo per aspectuz solis nō videmus alia oba sicuti sunt: sed qcqd cernim⁹ vi nobis videre cū q̄dā viriditate: uł cū quodā aliq̄ alio colore lucido supfuso. 3° excellēs sensibile pōt tollere sensum nō solū ut tūc quātū ad ipz obm: uł etiā ad tēpus quātuz ad alia obiecta: sed etiā ut semper: q2 pōt oīno sensum corrumpe: sed de hoc diffusius tractabimus in 3° ubi reddem⁹ causam: quare excellens intelligibile nō corrumpit intellectum sicut excellens sensibile corrūpit sensum. ⌈ Deinde cum dicit.

c.124 ¶ Et ꝓpter qd plante nō sentiūt habētes quādā ꝑtem animalē: ⁊ patiētes a tāgibilib⁹. Et nāq3 frigescūt ⁊ calescunt. Causa eni nō hr̄e medietatē: neq3 hr̄ p̄ncipium pot̄e est recipe spēs sn̄sibiliū: sed pati cū mā.

¶ Cōcludit aliā ṽitatē ex dictis. ꝯtinuet aūt sic. manifestū āt pōt eē ex dictis nō solū ꝓpter qd excellētie sensibiliū corrūpūt sensuz: sed etiā ꝓpter qd nō sentiūt plāte hn̄tes quādā potētiā aīalē: ut uegetatiuā: ⁊ etiā patiētes a tāgibilib⁹ frigescūt ⁊ calescūt plāte. subdit ꝙ causa eni sup. q̄re plāte nō sentiūt est nō hr̄e medietatē neq3 hr̄ p̄ncipiū sensitiuū possibile recipe spēs sensibilium: sed solū pati cū materia. i. mō mālī. ¶ Notāduz aūt ꝙ plante l3 habeāt aliquā ꝑtē aīe: q2 hn̄t uegetatiuā: ⁊ l3 patiant a q̄litatib⁹ tāgibilib⁹: tn̄ q2 sūt nimis terrestres: ⁊ nō hn̄t cōplōnē reductā ad illā medietatē quam requirit sensus. ideo ꝓpter suam terrestreitatez nō patiunt nisi mō materiali sicut ⁊ patiunt lapides: ⁊ ideo sentire nō possunt. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Dubitabit aūt aliquis si patiat aliqd ab odore: qd impōle est olfatuz hr̄e: aut a colore nō possibile videre: sil'r aūt ⁊ in alijs. c.125

¶ Mouet circa p̄tacta questionē q̄zdā: ⁊ est q̄stio utrum nō hn̄s sensuz possit pati a sensibili: ut utz nō hn̄s olfatū possit pati ab odorabili. circa qd duo facit: q2 p̄mo ꝓponit h⁹ qōnē. 2° exequit de ea ibi ⌊ Si aūt olfatibile. ⌋ Dic̄ g̃. dubitabit aūt aliqs si patiat aliqd ab odore qd nō pōe ē olfatū hr̄e: aut si patiat a colore qd nō possibile est vidē: similiter ⁊ in alijs sensib⁹ dubiū est si patiatur aliquid ab alijs sensibilibus quod non habet alios sensus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt olfatibile odor: si aliqd facit olfatū odor facit. Quare ipossibiliū olfatū hr̄e nihil ipōe pati ab odore. Eadē aūt ratio ⁊ in alijs: neq3 possibilium: sed inquantuz vnumquodq3 sensitiuum.

¶ Exeqtur de qōne ꝓposita: circa qd tria facit: q2 p° arguit ad partē f'lam. 2° ōndit nō esse eandē rōnē de q̄litatibus tangibilibus: ⁊ de alijs. 3° soluit ad rōnes ꝓpositas. 2ª ibi ⌊ S3 tāgibilia. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ergo nec ⁊ illa. ⌋ Circa p̄m duo facit f̄m ꝙ duas rōnes adducit ostēdens ꝙ nō hn̄s sēnz nō patit a sn̄sibili ibi ⌊ Sil'r āt maīfestū. ⌋ dicit g̃. si aūt odor est qd olfatibile: si aliqd facit olfatū. odor facit. q̄re ipossibiliū olfatū hr̄e nihil ipossibile pati ab odore: eadē aūt rō est ⁊ in alijs sn̄sibilib⁹: q2 neq3 possibiliū. i. neq3 ꝯtingētiū: uł neq3 q̄rūcūq3 idifferēter sup. est pati ab obō sn̄sibili: sed patit ab obō h⁹ inq̄ztū est vnūqdq3 sn̄sitiuū. i. hn̄s sensum. ⌈ Deide cū dicit

¶ Sil'r āt manifestū est ⁊ sic. neq3 eni lumē ⁊ tenebra: neq3 sonus: neq3 odor qcq̄3 facit in corpa: sed in ea in qbus est: ut aer qui cum tonitruo scindit lignum. c.126

¶ Adducit ad hoc idē aliā rōnē. d. sil'r aūt manifestuz est ⁊ sic. i. per hāc rōnē sequētē ꝙ hec oba sensibilia nihil agūt nisi in ea que hn̄t sensum: q2 neq3 lumē ⁊ tenebra neq3 sonus: neq3 odor nullū facit. i. nihil facit i corpa nisi in sensu tm̄: sed ea in qb⁹ est son⁹: ut aer in quo hēt eē sonus: facit: qui cū tonitruo scidit lignū. ¶ Notādū aūt vim rōnis h⁹ in hoc ꝯsistē: ꝙ q2 sonus ⁊ odor ⁊ talia p se nisi faciūt in corpe: sed solū in sensu nihil patit a sono uł ab odore uł ab aliq̄ h⁹ q̄litate nisi qd hēt sensuz. ¶ Notādū ēt ꝙ l3 dubiū sit: utz son⁹ uł aliq̄ h⁹ q̄litas p se possit aliq̄ facē in corpe: tn̄ nō est dubiū ꝙ pōt facē p accn̄s: q2 sonus rōne aeris in q̄ fūdat: q2 fūdat in aere f̄m motū: aer in q̄ est sonus ꝑ motū annexū pōt ligna scidē. sonus ergo scindit lignū per accn̄s: sed aer mot⁹ scindit ipm per se. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sed tangibilia ⁊ humores faciunt. Si enim non a quo utiq3 patientur inanimata ⁊ alterabuntur.

¶ Ōndit ꝙ nō est eadē rō de q̄litatib⁹ tāgibilib⁹ ⁊ de alijs. d. sed tangibilia ⁊ hūores. i. sapores faciūt aliqd in corpa: q2 si nō: a quo utiq3 patient inaīata ⁊ alterabūtur. q. d. ꝙ nisi corpa paterent a q̄litatib⁹ tāgibilibus: nō eēt dare a q̄ pati possent. ¶ Notādū aūt ꝙ cū querit utz q̄litates sensibiles aliqd agant in corpe nō est

itelligēdū de q̄litatib⁹ tāgibilib⁹: q2 de illis nō ē dubiu3: s3 de q̄litatib⁹ que sūt obīa alioꝝ sēsuū. ¶ Notādū etiā ꝙ hūores .i. sapores agūt in corpa rōne q̄litatum tāgibiliū in qb⁹ fundanť: q2 ut sup̄ dicebať: gustus est qdā tact⁹: ꝛ gustabile qddā tāgibile est. ⌈ Deīde. c. d.

c.127 ¶ Ergo nec in illa faciūt. ¶ Aut nō omne corpus passiuū ab odore ꝛ sono: ꝛ patientia indeterminata nō manent: ut aer. fetet enim sicut patiens aliquid.

¶ Soluit ad qōnē factā. ¶ Ad cui⁹ euīaᵐ sciēdū ꝙ q̄litates sēsibiles alie a tāgibilib⁹: cuiusmodi sūt odor son⁹ ꝛ color nō simplr agūt in corpa: agūt tn̄ in q̄dā corpa ut in organa: ꝛ ēt i media: eo ꝙ sūt ualde passiua: ꝛ q2 ip̄e aer q nō sentit patiť ab odore: rōnes ꝑus facte qd nihil patiť ab odore ul' a colore nisi qd hēt sensum: cōcludebāt falsu3 ꝛ soluēde sūt: ꝛ q2 due erāt ille rōnes: duo fac phs: q2 p̄° soluit rōnē scdā3. 2° soluit ꝑmā ibi. ⌊ Quicqd igiť est odorare. ⌋ dicit aūt. ḡ nec ꝛ illa. i. ille alie q̄litates ut odor sonus ꝛ talia faciūt aliqd in corpore. ꝛ rūdet ꝙ aut nō oē corp⁹ est passiuū ab odore ꝛ sono: ꝛ que sunt passiua ab odore ꝛ sono sunt indeterminata: ꝛ nō manēt: q2 talia que patiunť a talib⁹ q̄litatib⁹ nō manēt: q2 sunt ualde fluxibilia ꝛ ualde passiua: ut aer q est ualde fluxibilis ꝛ ualde passiuus patiť ab odore: q2 fetet sicut aliqd patiēs. ¶ Notādū aūt ꝑ uerba solutā eē rōnē scdam. nā cū dicebať ꝙ neq3 lux neq3 sonus neq3 odor nihil facit in corpa nisi ꝑ accn̄s: uerū est ꝙ ꝑ se h̄ nō pn̄t agere in corpa: quecūq3 tn̄ bn̄ pn̄t aliquid facere corpora bene passiua ut in aerem ul' etiam in aquam. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Quid igiť ē odorare ꝑter pati aliqd: aut odor sētire ē. Aer āt patiēs h̄ mox sēsibil' fit

¶ Soluit rōnem ꝑmā. d. qd igiť est odorare ꝑter pati aliqd. in h̄ eni stabat rō p̄ᵃ: ꝙ q2 idem est odorare qd pati ab odore: idō nihil patiť ab odore nisi qd odorat. hec āt rō soluiť ꝑ iterēptionē: q2 non est idē odorare qd pati ab odore: sed idē est odorare qd sentire odorē. mlta tn̄ pn̄t pati ab odore q̄ nō sentiūt odorē ut aer. idō sb̄dit ꝙ aut odorare est idem qd sentire odorē. aer aūt est patiens hoc. i. patiť ab odore: nō tn̄ sentit odorē: sed mox fit sensibilis per h⁹ᵗ passionē. ¶ Notādū ꝙ nō quicqd patiť ab odore sentit odorē. sed qcquid ab odore patiť uel sentit odorem ꝛ habet sensum ut organum uel est quid sensibile ꝛ est imutatiuum sensus ut medium.

c.128 Q Uoniā aūt nō sit sensus alius ꝑter quinque. Dico aūt hos visum: auditum: olfatum: gustum: tactū. Ex his credet aliquis.

¶ Postq̄3 phs determiauit q̄dā coīa circa oē3 sensu3. In ꝑte ista vult ꝓbare sufficiētiā sensuū ondēs eē qnq3 sensus ꝛ nō plures. pōt autē hec ꝑs diuidi in q̄tuor ꝑtes: q2 p̄° iuestigat sufficiētiā sensuū ꝑticl'ariū. 2° ex sensib⁹ ꝑticularib⁹ iuestigat eē sensu3 cōe3. 3° sepat ꝛ distiguit sensu3 ab itellectu. 4° icipit determiare de ip̄o intellectu siue de ip̄a ꝑte itellectia. 2ᵃ ꝑs icipit ibi ⌊ Qm̄ āt sētimus. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Qm̄ aūt duab⁹ difiis. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ De ꝑte aūt aie. ⌋ Dubitať aūt ab aliqb⁹ ubi icipiat terti⁹ liber. Ad qd dicūt ꝙ apud grecos icipit hec. Q aūt non est sensus: ꝛ ut aiūt h̄ rōnabilr factū est: q2 ab isto cap° ultra icipit phs ingrere de itellectu: sed cu3 in hoc cap'lo nulla mētio fiat de itellectu. sed ab illo cap'lo: qm̄ autē duab⁹ difiis icipiat phs distiguē itellectū a sensu: ꝛ postea in cap'lo sequēti ut in illo cap'lo. de ꝑte aūt aie. icipiat determiare de itellectu. terti⁹ liber ul' icipiet in illo loco. Qm̄ aūt duab⁹ difiis. ul' icipiet ibi. De ꝑte aūt aie. ꝙ si apud grecos iueniť h̄ ititulat⁹ terti⁹ forte fuit error scriptoris scribētis ꝛ ititulātis. supposito aūt q hic nō icipiat terti⁹ liber: ꝑs ista in qua determinať de sufficiētia sensuū pōt diuidi in ꝑtes duas. q2 p̄° probat phs hi⁹ sufficiētiā ex ꝑte sensibiliū ꝓprioꝝ. 2° ꝓbat eā ex ꝑte sensibiliū coiu3 ibi ⌊ At vo neq3 coiu3. ⌋ Circa ꝑmū duo facit: q2 p̄° ꝓponit qd intēdit. 2° declarat ꝓpositū ibi ⌊ Si eni ois. ⌋ Dicit ḡ. ꝙ aūt non sit sensus alius ꝑter qnq3. Dico aūt hos. i. ꝑter hos qnq3 ut preter visum: auditum: olfatum: gustum: tactum: credet aliquis ex his. i. ex dicendis. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Si eni ois cui⁹ ē sēsus tact⁹: ꝛ hūc: ꝛ hūc sensū hēm⁹. Oēs eni tāgibiles inq̄3tū tāgibiles passiōes: tactu nobis sēsibiles sunt.

¶ Declarat ꝓpositū ꝛ itēdit talē rōnē. qcūq3 hēt h̄ organū cog̈scit hec sensibilia: ꝛ hēt hūc sensu3: ꝛ qui hēt oē organū cog̈scit oia sensibilia: ꝛ hēt oēs sensus: ꝛ q2 sic est nō pōt nobis deficē sensus aliqs nisi nobis deficiat aliqd organū. ḡ a destructiōe ɔn̄tis si nobis nō deficiat aliqd organū nō deficiet aliqs sensus. nullus ḡ sensus est qui nō hēať a nobis uel qui nō hēať ab aialib⁹ ꝑfectis: sed nos nō hēmus nisi hos qnq3 sensus. ergo nullus est sensus ꝑter hos qnq3. sunt itaq3 qnq3 ꝛ non plures. fundať aūt hec rō sup trib⁹ ꝓpōnib⁹. q̄rū p̄ᵃ est: ꝙ qui hēt h̄ organū cog̈scit hec sensibilia: ꝛ hēt hunc sensu3. 2ᵃ est: ꝙ cui deficit aliqs sensus ei deficit aliqd organū. 3ᵃ est ꝙ q2 aialib⁹ ꝑfectis ꝛ maxie nobis non deficit aliqd organū: ḡ nec aliqs sēsus. he aūt tres ꝓpōnes se hn̄t ꝑ ordinē. q2 2ᵃ seqť ex p̄ᵃ. ꝛ 3ᵃ ex 2ᵃ. nam ex hac ꝓpōne. si habes hoc organū cog̈scis hec sēsibilia ꝛ hēs hūc sensū. seqť ꝙ si hēres aliud orgaᵐ cog̈sceres alia sēsibilia ꝛ hēres aliū sensu3. q2 ḡ hēs organa: tot gn̄a sensibiliū cog̈sces ꝛ tot habes sēsus. si ḡ nō deficit tibi aliqd organū nō deficiet tibi aliqs sēsus: ꝛ si tibi deficiat aliqs sēsus: op3 ꝙ tibi deficiat aliqd orgaᵐ. ista ḡ ꝓpō 2ᵃ. v3 ꝙ si tibi deficiat aliqs sensus ꝙ tibi deficit aliqd orgaᵐ seqtur ex hac ꝑma videl3 ꝙ quale habes organum talem habes sensum ꝛ talia cognoscis sensibilia.

Alterius ex scdā ꝓpōne seqť tertia: q2 ex hac ꝓpōne scdā ꝙ si deficit tibi aliquis sensus ꝙ tibi deficiat aliqd organū: ꝑ locū a destructione ɔn̄tis: seqtur hec ꝓpō tertia. v3 ꝙ q2 nobis nō deficit aliqd organū. ḡ nec aliqs sensus. tria ḡ facit ꝑm ꝙ has tres ꝓpōnes declarat. nā p̄° ondit ꝙ q̄le habes organū talia sensibilia cog̈scis: ꝛ talē habes sensu3. 2° ex hoc infert ꝙ si tibi deficit aliqs sensus: ꝙ tibi deficiat aliqd organū. 3° ꝓbat ꝙ nobis nō deficit aliqd orgaᵐ ꝛ ꝑ ɔn̄s nec aliqs sensus: ꝛ tūc ut dicebať est ulteri⁹ arguēdū ꝙ si nobis nō deficit aliqs sensus: ꝛ nō hēmus nisi qnq3 sensus: nullus est sensus ꝑter qnq3. 2ᵃ ꝑs incipit ibi ⌊ Necesse siqdē. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Et quecūq3 qdē. ⌋ Declarat ḡ ꝑmā ꝓpōne3. v3 ꝙ sensus ꝓportionanť organis: ut ꝙ si habes hoc organū cog̈scis hec sensibilia ꝛ habes hunc sensu3: ꝛ ꝙ q̄le habes organū talia cog̈scis sensibilia: ꝛ talē habes sensu3. qd declarat ꝑ sensum tactus dicēs: ꝙ si eni ois q̄litas cui⁹ est sensus tact⁹: sup. cog̈sciť ꝑ organū tact⁹: ꝛ ab hn̄te talē sensu3: ꝛ nūc sic se hēt ꝙ hēmus sensu3 tact⁹: oēs eni passiōes corpis tāgibilis inq̄3tū est tāgibile sunt nobis sensibiles tactu. i. ꝑ tactū. igiť si ois q̄litas tāgibilis cog̈sciť ꝑ organū tact⁹: ꝛ ab hn̄te talē sensum: ꝛ ēt si nos cog̈scimus oēs q̄litates tāgibiles ꝑ organū tact⁹: q2 hēmus hūc sensu3: op3 ꝙ idē sit iudiciū de q̄litatib⁹ tāgibilibus ꝛ de sensu ꝛ de organo tact⁹. ꝛ sicut idē est iudiciū de q̄litatib⁹ tāgibilib⁹ ꝛ de h̄ sensu ꝛ de h̄ organo: sic idē est iudiciū de alijs q̄litatib⁹ sēsibilib⁹: ꝛ de alijs sensib⁹: ꝛ de alijs organis. ꝑ ea ḡ que videm⁹ in sensu tact⁹ declarata est ꝓpō p̄ᵃ. v3 ꝙ q̄litates sēsibiles ꝛ organa ꝛ sensus

pportionanf adinuicē: qꝛ cogſcis has q̄litates ſenſibiles habes hoc organum ⁊ hunc ſenſum: ⁊ ꝙ quale habes organum tales qualitates ſenſibiles cognoſcis ⁊ talem habes ſenſum. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Nec neqꝫ ſiquidē deficiat aliquis ſenſus: ⁊ organum nobis aliquod deficere.

¶ Proponit ꝑpōnē 2ᵃᵐ di. neceē eſt ſiqdē ꝙ ſi deficē aliqs ſēſus nob̄ ⁊ organū nob̄ aliqd deficē. ſequif ḡ hec ꝑpō ex pᵃ. nam ſi q̄le habes organū talia ſēſibilia cogſcis: ⁊ talē habes ſenſum: nō pōt eē ꝙ tibi deficiat aliqs ſēſus niſi tibi deficiat aliqd organū. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Et quecūqꝫ qdē ipſi tāgentes ſentimus tactu ſenſibilia ſunt: quē exiſtim⁹ hn̄tes.

¶ Probat ꝙ nob̄ nō deficit aliqd organuꝫ: ex q̄ ſeqf. ut pꝫ ꝑ hita ꝙ nob̄ nō deficiat aliqs ſēſus. ¶ Ad c⁹ cui⁹ᵐ ſclēdū ꝙ aliq ſēſus ſentiūt ꝑ mediū itriſecū ſiue ꝑ meᵐ itraneū ut tact⁹: ⁊ ēt guſt⁹: qꝛ eſt qdā tact⁹. alij vō ſēs ſentiūt ꝑ meᵐ ex̄neū. duo ḡ facit. qꝛ pᵒ oñdit ꝙ nobis nō deficit aliqd organū. q̄ꝫtū ad ſēſus q ſentiūt ꝑ meᵐ itriſecū. 2ᵒ oñdit ꝙ nob̄ nō deficit aliqd organū q̄ꝫᵐ ad ſēſus q ſentiūt ꝑ meᵐ ex̄neū. nllo ḡ mō nob̄ deficē ſēſus. 2ᵃ ibi⌊Quecūqꝫ vō ꝑ meᵐ.⌋ dicit ḡ. ꝙ q̄cūqꝫ qdē ipſi tāgētes ſentim⁹ ſūt ſēſibilia tactu. i. ꝑ organū tact⁹: quē tactū uł qd organū tact⁹ exiſtim⁹ hn̄tes. qꝛ nō pōt nob̄ deficē organū ꝑ qd tactu cogſcim⁹. ¶ Notāᵐ ꝙ corpo ſo ꝙ tactu cogſcim⁹ aliq̄ ſenſibilia vult pħs ꝙ nos exiſtimus hn̄tes organū illud ꝑ qd tactu cogſcimus. nllo ḡ mō ſm ipm pōt nobis deficē organū: ꝑ qd cogſcim⁹ tāgēdo: ⁊ per qd cogſcimus per mediū intraneum.

Dubitaret forte aliqs de 9ñtijs q̄ h̄ iducunf in lr̄a. ⁊ pᵒ poſſet eē dubiū de hac 9ña q̄ ſupꝫ⁹ inuebaf. vꝫ ꝙ q cogſcit q̄litates tāgibiles: cuiuſmodi eſt ſēſus tact⁹: ꝙ ipē cogſcit eas ꝑ organum tact⁹: ⁊ ꝙ hēt h⁹ı ſenſuꝫ. vꝫ aūt h̄ eē falſū. nā ꝑ ſenſum cōeꝫ cogſcimus oīa oiuꝫ ſenſuū ꝑticulariū: ⁊ ꝑ itellm̄ cogſcimus q̄dditatē oiuꝫ ſēſibiliū: ſed ſi ꝑ ſenſū cōem q eſt diſtict⁹ ab oibus ſenſib⁹ ꝑticularib⁹ poſſum⁹ cogſcē oīa oiuꝫ ſenſuū ꝑticulariū: ⁊ ꝑ itellm̄ poſſum⁹ cogſcē oēm q̄dditatē: nō opꝫ ꝙ cogſcēs h̄ ſēſibilia ꝙ hēat huc ꝑticularē ſenſuꝫ: qꝛ poterit ea cogſcē ꝑ aliā vtutē ut ꝑ ſenſuꝫ cōeꝫ uł ꝑ itellm̄. ¶ Dōꝫ ꝙ ſēſus ꝑticulares exteriores ſunt ianua tota⁹ cognitiōis nr̄e. nā lꝫ ſēſus cois cogſcat oīa oiuꝫ ſenſuū ꝑticulariū: nūqꝫ tn̄ cogſcit ea niſi imutat⁹ ab exteriorib⁹ ſenſib⁹. cogſcit eni viſibilia ut imutaf a viſu. viſibilia eni pᵒ imutāt viſuꝫ: ⁊ imutādo viſū ꝑuenit h̄ imutatio uſqꝫ ad cōeꝫ ſenſū. cognitio ḡ ſēſus cois pſupponit cognitionē ꝑticulariū ſenſuuꝫ. cui ḡ deficit cognitio alic⁹ ꝑticularis ſēſus. oꝫ ꝙ ⁊ ſēſus cois ꝑuef cognitiōe illa. ſic ēt ⁊ itellc̄s nr̄ in ſuo pmordio eſt ſic̄ tabula raſa: in q̄ nihil eſt ſcriptū. qcqd igr̄ in itellectu recipif fit mediāte ſēſu: ꝑꝑ qd deficiēte aliq ſēſu neceē eſt ⁊ ſciaꝫ deficē que ꝑꝫ illū ſenſū eſt: ut di pᵒ poſter⁹. q̄re ſi cogſcim⁹ q̄litates viſibiles: opꝫ ꝙ hēam⁹ organū viſus ⁊ ſenſū viſus. qꝛ ⁊ ſi ꝑ ſenſū cōem poſſum⁹ cogſcē tales q̄litates: ⁊ ſi ꝑ itellm̄ cogſcē poſſum⁹ q̄dditatē taliū q̄litatū: nūqꝫ tn̄ h⁹ı cognitio ꝑuenire pōt ad ſenſū cōeꝫ uł ad itellm̄ uł ad aliquā aliā potētiā ſenſitiuā niſi mediāte viſu: ꝑꝑ qd bn̄ dcm̄ ē: ꝙ ſi cogſcim⁹ q̄litates tāgibiles uł aliq alia oīa alic⁹ ſēſus ꝑticlaris: opꝫ nos hr̄e organū illi⁹ ſēſus ⁊ etiā ſm illum.

Alterius forte dubitaret aliqs. utꝛ hn̄s aliqd organū alic⁹ ſēſus cogſcat oēs drīas ſēſibiles illi⁹ ſēſus. ⁊ vꝫ ꝙ nō. qꝛ multa aīalia hn̄t ſenſū viſus: q̄ nō cogſcūt oēs drīas viſibiles: ut pꝫ in piſcib⁹ qui nō cogſcūt niſi excellētias ſēſibiliū. ⁊ ēt multa hn̄t ſenſū odorat⁹ que nō cogſcūt oēs drīas odorabiliū. ut pꝫ in hoib⁹ q nō odorāt niſi cū triſtitia ⁊ letitia: ⁊ nō ꝑcipiūt niſi odoꝝ excellētias. ¶ Dōm ꝙ hic locū hēt duplex diſtictio: vna ex ꝑte organi ⁊ alia ex ꝑte cognitiōis drīaꝝ ſenſibiliū. nā organū ſēſus pōt dupłr 9ſiderari. vno mō ut eſt bn̄ diſpoſitū. alio mō ut male. ſic ēt cognoſcere oēs drīas ſenſibiles dupłr pōt itelligi. pᵒ in ſe. 2ᵒ in ſuis excellētijs. organuꝫ ḡ alicui⁹ ſenſus bn̄ diſpoſitū pōt cognoſcere oēs drīas illius ſenſus in ſe. ſi aūt nō ſit bn̄ diſpoſitum nō poterit oēs h⁹ drīas cognoſcere in ſe: ſed in ſuis excellentijs.

Alterius dubitaret forte aliqs. vñ ſeqf h̄ 9ña ꝙ nō pōt nobis deficē organū reſpectu illoꝝ ſēſibiliū que ſūt apta nata cogſci ꝑ mediuꝫ intraneū. ¶ Dōm ꝙ mediū in tali cognitiōe eſt ꝑs nr̄i. nō ḡ pōt eē ꝙ nob̄ deficiat tale mediū: qꝛ tūc nob̄ deficeret aliqd qd eſt de ſbā nr̄a: ⁊ ſi nob̄ nō deficit mediuꝫ nec organū: qꝛ organū in nob̄ eſt ꝑportionatū medio. Rurſus mediū eſt ꝑꝑ ipm organuꝫ. ocioſe ḡ ageret nā ⁊ deficeret in nec̄ijs ſi dediſſet nob̄ mediū: ⁊ nō dediſſet nob̄ organū: ad qd tale mediū ordiaf. vult ḡ pħs dicē: ꝙ corpo ꝙ tāgētes ſentim⁹ aliq̄ ſēſibilia exiſtim⁹ hn̄tes h⁹ı ſenſuꝫ ⁊ h⁹ı organū q̄ ſentib⁹ ea: qꝛ cū mediuꝫ in tali ſēſu ſit ꝑs nr̄i: nō pōt nob̄ deficē tale mediū. ⁊ ꝑ 9ñs nec organū qd eſt ꝑportiōatū medio: ⁊ ad qd mediū ordinaf hoī. ḡ ⁊ ulr̄ oib⁹ aīalib⁹ ꝑfectis nō pōt deficē aliqd organū: ⁊ ꝑ 9ñs nec aliqs ſēſus q̄ ſentimus ꝑ mediuꝫ inatum uel intraneum. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Quecūqꝫ vō ꝑ media: ⁊ nō ipa tāgētes ſimplicib⁹. Dico āt ut aē: ⁊ aq̄: hn̄t aūt ſic: ut ſiqdē per vnū ꝑła ſēſibilia exn̄tia: altera abinuicē gn̄e: neceē hn̄tē h⁹ ſēſitiuū utrorūqꝫ ſēſitiuū eē: ut ſi ex aē eſt ſēſitiuū: ⁊ eſt aer mediū ſoni ⁊ coloris. Si vō ꝑła eiuſdeꝫ ſint ut coloris: ⁊ aer: ⁊ aq̄. utraqꝫ eni diaphana: ⁊ qd alteꝝ ipoꝝ eſt hn̄s ſonuꝫ. Sētit id qd per utraqꝫ: aut qd ab ambobus.

¶ Poſtqꝫ ꝑbauit ꝙ nō pōt nob̄ deficē aliqd organum nec aliqs ſēſus q̄ ſentim⁹ ꝑ mediū itraneū: vult oñdere ꝙ nō pōt nob̄ deficē aliqd organū nec aliqs ſēſus q̄ ſentim⁹ ꝑ mediū ex̄neū. Cōmᵗᵒʳ tn̄ hāc ꝑteꝫ aliter iducit. vult eni hic pħm triplici demr̄atiōe ꝑbare ꝙ nō ſit dare ſextū ſenſuꝫ. q̄rū pᵃ ſumif ex ꝑte medioꝝ. 2ᵃ ex ꝑte organoꝝ. 3ᵃ ex ꝑte oboꝝ. 2ᵃ demr̄atio icipit ibi⌊Simpliciū aūt.⌋ 3ᵃ ibi⌊Quare ſi nō aliqd ueꝝ.⌋ qꝛ iſta ſic cōtinuādo fit q̄dā violētia lr̄e: iō poſſumus alr̄ diuidere. dicēdo ꝙ pħs tria facit. nā pᵒ declarat hāc ꝑpōnē utilem ad ꝑpoſitū. vꝫ ꝙ organa ſunt ꝑportiōata medijs. 2ᵒ ex hac ꝑpōne declarata ꝑbat intētū. vꝫ ꝙ nob̄ non pōt deficē aliqd organū q̄ꝫtū ad ſenſus q ſentiunt per mediū ex̄neū. 3ᵒ 9cludit ex dictis ꝙ nullus nobis ſēſus deficiat. 2ᵃ ibi⌊Simpliciū aūt.⌋ 3ᵃ ibi⌊Quare ſi non aliqd.⌋ dicit ḡ. ꝙ quecūqꝫ vō ſenſibilia ſentim⁹ ꝑ media ex̄nea: ⁊ nō ſentimus ipa tāgētes ſimplicib⁹. i. per corpa ſimplicia ſentim⁹ ea. dico aūt ut aer ⁊ aq̄. ⁊ ſup. ſbdit. hn̄t aūt ſic ſe h⁹ı media: ut ſiqdē ꝑ vnū mediū cognoſcimus plura ſenſibilia exn̄tia altera abinuicē gn̄e neceſſe eſt hn̄tem ſenſitiuū. i. organū ſenſus h⁹ı. i. ꝑportionatū medio eē ſenſitiuuꝫ utrorūqꝫ. i. ſentire ⁊ cogſcere utraqꝫ: ut ſi ſenſitiuū. i. ſi organū ſenſus eſt ex aere. i. ꝑportionatū ⁊ 9forme aeri: ⁊ aer eſt mediuꝫ ſoni ⁊ coloris: ꝑ illud ſenſitiuū cogſcemus colorē ⁊ ſonū. ſi vō plura media ſint eiuſdem ſenſibilis: ſic̄ coloris eſt mediū aer ⁊ aq̄: qꝛ utraqꝫ ſunt diaphana qd eſt hn̄s alterū ipoꝝ ſolū. i. qd eſt hn̄s organū 9forme alteri eorū aut qd eſt ambob⁹. i. qd hēt organū 9forme ambobus cognoſcet ſup. illud quod per utraqꝫ. i. cognoſcet colorē uel cogſcet odorē. qui eſt aptus nat⁹ cognoſci per

utrūqꝫ mediū. req̄rit̄ ḡ ut plane pꝫ ex textu ꝙ orgaᵐ sit ꝯforme medio ad h̄ ꝙ sentiamꝰ p orgaᵐ illa sēsibilia q̄ sūt apta nata sētiri p meᵐ. ℭ Notādū aūt ꝙ ait ꝙ cū plura media sūt eiusdē sēsibilis q̄ hꝫ organū ꝯfor̄e alteri illoꝝ medioꝝ aut ambobꝰ cogn̄scit illō sēsibile qō est aptū natū cogn̄sci p utrūqꝫ meᵐ. h̄ āt dicit pp odoratū: qꝛ in odore meᵐ est aer ꝛ aq̄: ꝛ aliq̄ aīalia hn̄t organū hꝰ sēus magis ꝯfor̄e aeri ut terrestria: aliq̄ v̄o magis ꝯfor̄e aque ut aq̄tica: aliq̄ aūt forte hn̄t ipꝫ ꝯfor̄e aliq̄ mō ambobꝰ: ut si q̄ sunt aīalia q̄ p̄ticipēt utriqꝫ: ut ꝙ sint aliq̄ mō aq̄tica: ꝛ aliq̄ mō terrestria. q̄cūqꝫ tn̄ mō ponat hꝰ diuū ul' ꝯfor̄itas: ut ꝙ i tali orgāo ul' dn̄et al ter hoꝝ elr̄oꝝ ul' sit ibi aliq̄lis ꝯfor̄itas ad utrūqꝫ semp̄ hn̄s tale organū p̄cipiet tale sensibile.

Dubitaret forte aliqs. qꝛ nō vī uerum eē qō p̄hs ait ꝙ si p vnū meᵐ cogn̄scunt pl'a sēsibilia hn̄s organū ꝯfor̄e illi meᵒ cogn̄scet p illō orgaᵐ illa sēsibilia pl'a. nā p aerē tāqꝫ p meᵐ est aptꝰ natꝰ cogn̄sci color ꝛ sonꝰ: ꝛ hēmꝰ organū ꝯfor̄e aeri ut tipanū auditꝰ. ꝛ tn̄ p illō organū nō cogn̄scimꝰ colorē ꝛ sonū: sꝫ sonū tm̄. ℭ Dōꝫ ꝙ i oībꝰ sūt accipiēda q̄ sūt p se. ꝛ dimittēda q̄ sūt p accn̄s. aer āt est meᵐ soni ꝛ colori alr̄ tn̄ ꝛ alr̄: qꝛ coloris ē meᵐ: ut est diaphanꝰ: soni v̄o ut est rarefactibilis ꝛ ꝯdēsabilis. nō ḡ organū hꝫ ꝙ hꝰ p̄portiōaret aeri: ut est meᵐ utroqꝫ mō p̄cipet utraqꝫ: ꝛ qꝛ visus imutat̄ solū: ut ē diaphanꝰ: tipanꝰ v̄o auditꝰ imutat̄ ab aē: ut ē rarefactibilis ꝛ ꝯdēsabilis p visū solū p̄cipimꝰ colorē ꝛ p auditū sonū. organū ḡ auditꝰ ꝛ si p̄portiōat̄ aeri: tn̄ ut est organū nō p̄portiōatū aeri ut est meᵐ in colore ꝛ sono: sꝫ in sono tm̄. p̄hs tā p ea q̄ dixerat nō plus vult nisi ꝙ organū ut est organū dꝫ p̄portiōari meᵒ ut meᵐ est qō pꝫ uerꝫ eē. ⌈ Deide cū dic̄.

c.130 ℭ Simpliciū āt ex duobꝰ his: sēsitia solū sūt ex aē ꝛ aq̄. Pupilla qō eni aq̄: auditꝰ v̄o aeris: olfatꝰ āt hoꝝ alterꝰ est. Ignis āt aut nl'lꝰ ē aut cōis oībꝰ. Nihil eniꝫ sine calor̄ sēsitiuū ē. Terra v̄o aut nl'lꝰ est: aut i tactu maxie miscet̄: vn̄ relinqt̄ nl'm eē sēsitiuū
c.131. ex aerē ꝛ aqꝫ. ℭ Nec āt ꝛ si q̄dā hn̄t aīalia. Oēs igr̄ sēus hn̄r a nō ip̄fectis neqꝫ orbatis. vī eni ꝙ talpa sub pelle hn̄s oc'los.

ℭ Premissa hac p̄pōne ꝙ organa debēt p̄portiōari medijs itēdit talē rōnē. q̄cūqꝫ sentimꝰ p media ex̄nea sentimꝰ p aerē: aut p aquā: aut p utrūqꝫ. sꝫ organa debent p̄portiōari medijs: ꝛ nos hēmꝰ organū p̄portionatū aeri ut auditū. ꝛ p̄portiōatū aq̄ ut visū. ꝛ p̄portiōatū utriqꝫ ut odoratū. ḡ hēmꝰ oīa organa. est ḡ vis rōnis: ꝙ si organa p̄portionant̄ medijs: ꝛ nō sūt pl'a media. ꝛ hēmꝰ organa p̄portiōata oībꝰ talibꝰ medijs. ḡ hēmꝰ oīa organa q̄ sunt apta nata sentire p talia media: qꝛ si deficeret nob̄ aliqō organū deficeret nob̄ p̄portio ad aliqō meᵐ. dicit ḡ: ꝙ sēsitia. i. organa sentiēdi solū sūt ꝯfor̄ia ul' solū sūt apta nata ꝯstitui ex his duobꝰ simplicīū. i. de nūo simpliciū corpoꝝ. vꝫ ex aē ꝛ ex aq̄. ut pupilla qdē eni ē aq̄: auditꝰ v̄o aeris: olfatꝰ āt ē hoꝝ alterꝰ. ignis aūt aut nullꝰ est: aut est cōis oībꝰ qꝛ nihil est sēsitiuū sine calore: terra v̄o aut nullꝰ ē aut i tactu maxie miscet̄. vn̄ relinqt̄ nullū sēsitiuū. i. nullū orgaᵐ sēus eē ex aerē ꝛ aquā. h̄ aūt. i. organa sēus ꝯfor̄ia aeri ꝛ aq̄ sm̄ ꝙ nūc videmꝰ hn̄t aīalia q̄dā. i. p̄fecta. oēs igr̄ sēus hn̄tur ab aīalibꝰ nō ip̄fectis nec orbatis: imo q̄dā vn̄r eē orbata ꝛ ip̄fecta q̄ nō sunt: ut talpa credit̄ orbata: ꝛ tn̄ nō est. vī eni eē hn̄s oc'los sb̄ pelle. ℭ Notāᵐ aūt ꝙ ignis aut est nullꝰ organi aut est cōis oībꝰ: qꝛ si ꝯsideret̄ ignis sm̄ se est nullꝰ organi: qꝛ organa debēt eē passiua. ignis āt est maxie actiuus: sꝫ si ꝯsideret̄ ignis sm̄ q̄dā p̄ticipationē sue q̄litatis sic ignis cōis est oībꝰ qꝛ calor maxie cōpetit igni. ꝛ opꝫ calorē aliquē ꝯcurrere ad oēꝫ sensū. ℭ Notāᵐ et ꝙ h̄ nō itēdit loq̄ nisi de organis p q̄ sentimꝰ p media ex̄nea. nulli āt tali orgāo p̄t approp̄ari terra. sꝫ si deberet approp̄ari alicui approp̄aret̄ tactui: qꝛ in tactu eo ꝙ sit sēus maxie malis miscet̄ terra. ℭ Notādū ēt ꝙ organa qbꝰ sentimꝰ per mediū extrīsecū: opꝫ ꝙ approp̄ent̄ corpibꝰ simplicibꝰ ꝛ elr̄is: nō aūt p̄nt nec igni nec terre. ut pꝫ. ḡ appropriant̄ ul' aeri ul' aq̄: his āt duobꝰ elr̄is nō p̄t eē nisi triplex approp̄atio: qꝛ ul' approp̄abit̄ aeri tn̄. ul' aq̄ tn̄: ul' utriqꝫ. aeri tn̄ oīs auditꝰ approp̄at̄. aq̄ tn̄ oīs visus. odoratus v̄o approp̄at̄ utriqꝫ: qꝛ aliqs odoratꝰ approp̄at̄ aeri ut odoratꝰ aīaliū terrestriū. aliqs v̄o approp̄at̄ aque ut odoratꝰ aīaliū aq̄ticoꝝ: q̄re si nō p̄nt plibꝰ modis diuersificari organa: p q̄ sentiamꝰ p media extrīseca: ꝛ q̄dā aīalia ut p̄fecta: ꝛ nō orbata hn̄t oīa organa. seq̄t̄ h̄ aīalia hr̄e oēs hos sēus. ℭ Notādū ēt hāc rōnē cū p̄missa facē qdāmō rōnē vnā. nā si nob̄ nō deficiūt organa p que sentimꝰ p mediū itraneū: eo ꝙ mediū in talibꝰ sit de cōpōne nr̄i: nec nob̄ deficiūt organa p q̄ sentimus p mediū ex̄neū eo ꝙ nullū tale sēsitiuū ul' nullū tale organū est ex aerē ꝛ aquā: sed ul' approp̄at̄ aeri ut auditꝰ: ul' aque ut visus: ul' utriqꝫ ut odoratꝰ: qꝛ sic ē nob̄ nō deficit aliqō organū: cū nos hēamus tā organa p q̄ sentimꝰ p mediū itraneū: qꝫ illa p q̄ sentimꝰ p mediū ex̄neū: ꝛ si nob̄ nō deficit aliqō organū nō deficit aliqs sēus. cū ḡ nō hēamus nisi q̄nqꝫ organa erūt tn̄ q̄nque sensus ꝛ nō plures. ℭ Notādum ēt ꝙ talpa lꝫ videat̄ orbata: nō tn̄ est simplr̄ orbata. sed hēt oculos sb̄ pelle. nā qꝛ illud aīal semp̄ est sb̄ terra ne terra lederet oculos eius igeniauit nā ut faceret et oculos sb̄ pelle. ita ꝙ per pellē defenderent̄ oculi ne lederent̄ a terra.

Dubitaret forte aliqs. q̄re organa p q̄ sentimus p mediū ex̄neū approp̄ant̄ elr̄is simplicibꝰ. ℭ Dōm ꝙ oꝫ media p q̄ sentimꝰ ul' eē de cōpōne nr̄i: ita ꝙ sint p̄s corpis nr̄i: ul' eē ex qbꝰ constat corpꝰ nr̄m. nā si organa semp̄ sūt de cōpōne nr̄i: ꝛ organa sunt ꝯfor̄ia medijs: oꝫ media ul' eē p̄tē corpis nr̄i ul' eē ea ex qbꝰ cōponit̄ corpꝰ nr̄m. mediū āt qō est p̄s corpis nr̄i est caro q̄ est mediū in tactu. ꝛ ēt i gustu ut est q̄dā tactꝰ: media v̄o q̄ nō p̄s sūt corpis nr̄i sꝫ hn̄t ꝯfor̄itatē cū corpe nr̄o: qꝛ ex eis cōponit̄ corpus nr̄m: iter sūt elr̄a exteriora p q̄ sentimꝰ tāqꝫ p mediū ex̄neū. iter h̄ aūt elr̄a ignis nō approp̄at̄ alicui organo: nec ēt terra approp̄at̄ alicui organo loquēdo de organis p q̄ sentimꝰ p media ex̄nea. nō ḡ fit talis approp̄atio nisi ul' aeri ul' aque. ꝛ qꝛ nos hēmus oīa organa approp̄ata aeri ul' aque ul' ēt utriqꝫ: ut sepiꝰ dcm̄ est hēmus oīa organa p q̄ sentimꝰ p mediū ex̄neū. ꝛ ēt ut supius p̄babat̄ hēmus oīa organa p que sentimus p mediū itraneum. ḡ nobis nō deficiet aliqō organū. ꝛ p ꝯn̄s nec aliqs sēus. sic ḡ arguit Cōmētator ꝙ si hoī qui est p̄fectior iter aīalia nō deficit aliqs sēus: ꝛ hō nō hēt nisi q̄nqꝫ sensus ḡ nō est dare sextū sensū p̄ter hos q̄nque sēus que est p̄ncipalr̄ intēta in hoc capl'o. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Quare si nō alterꝫ: aliqō est corpꝰ ꝛ passio que nullꝰ est eoꝝ que sunt hic corpoꝝ neqꝫ vnus utiqꝫ dificiet sensus.

ℭ Cōcludit ex dictis ꝙ nullus nob̄ sēus deficiat dicēs. q̄re si nō est aliqd alterꝫ corpꝰ elr̄are p̄ter h̄ q̄tuor elr̄a. ꝛ si passio nō est aliq̄ q̄ nl'lꝰ sit eoꝝ q̄ sūt h̄ corpoꝝ que nō sit nob̄ tactu p̄ceptibilis. neqꝫ vnus itaqꝫ. i. nullus nob̄ deficiet sēus. ℭ Nōnᵐ aūt ꝙ hec ꝯ seq̄t̄ ex oībus sup̄dictis. nā per nūm q̄tuor elr̄oꝝ p̄bata fuit sufficientia sensuū per quos sentimus per mediū ex̄neum ex eo v̄o ꝙ sentimꝰ oēs q̄litates tāgibiles: p̄bata fuit sufficiētia sensuū: p q̄s sentimꝰ p mediū itraneū. ḡ si non

sūt plura elēta q̄z q̄tuor nō deficit nob̄ aliqđ organū p qđ sentim⁹ p mediū extraneū. ꝛ si nulla tāgibilis passio nulli⁹ eoꝝ q̄ sunt h̄ corpoꝝ est q̄ nob̄ nō sit pceptibilis tactu: nō deficit nob̄ organū. p qđ sentim⁹ p mediū itraneū. nullū ḡ organū deficit nob̄. ꝛ p ɔ̄ns nullus sēsus. ¶ Notādū ēt q̄ cū q̄tuor sint elēta: ꝛ loquēdo de organis p q̄ sentim⁹ p mediū extraneū ignis nō appropet alicui organo: neq̄z terra: oz q̄ oīs appropatio fiat aeri ul' aq̄. nō erūt ḡ nisi tria talia organa: ut dicebat: q̄ꝝ vnū approbaf aeri: aliđ aque: 3ᵐ utriq̄z. s̄z si eēnt q̄nq̄z elēta ut plā possent eē plā h⁹ organa approbata eis. ꝛ p ɔ̄ns posset nob̄ deficē aliqđ organū. ꝛ p ɔ̄ns aliqs sēsus. ex determīato itaq̄z nūo elēoꝝ sumit sufficiētia sensuū p q̄s sentim⁹ p mediū extraneū: s̄z q̄ cogscimus oēs tāgibiles passiōes corpoꝝ hic existiū pōt sumi sufficiētia sensuū p quos sentim⁹ p mediū itraneū. ɔcludi igr̄ pōt ex dictis ulīs sufficiētia sensuū: ꝛ q̄ nobis nō deficiat aliqs sēsus. ¶ Notādū ēt q̄ s̄m Cōmentatorē h̄ est noua demōstratio ondēs q̄ nob̄ nō deficiat aliqs sēsus ex pte ipoꝝ oboꝝ ul' ipaꝝ q̄litatū sēsibiliū. nā si nll'm est cor⁹ elētare preter h̄ 4ᵒʳ elēta: ꝛ nll'a ē passio sēsibil' corpoꝝ mixtoꝝ h̄ existiū q̄ nō sentiaf a nob̄ nos sentim⁹ oēs passiones ꝛ q̄litates sensibiles. ꝛ p ɔ̄ns habemus oēs sensus.

c.133 a At vō neq̄z coīuz pōt eē sensitiuuz qđ ppriū que vnoq̄q̄z sensu sentimus: nō s̄m accn̄s: ut mot⁹: stat⁹: figure: magnitudīs: numeri vni⁹. Hec enī oīa motu sentimus ut magnitudine motu: quare ꝛ figura. Magnitudo enī q̄dam ꝛ figura est. Quiescēs aūt in eo q̄ nō mouet. Numerus vō negatione ɔtinui.

¶ Postq̄z phs pbauit sufficiētiā sensuū ex pte sēsibiliū ppoꝝ. In pte ista: ut dicebat pbat sensuū sufficiētiaz. ꝛ ondit q̄ nō est dare sextū sensū ex pte sēsibiliū coīuz. pōt aūt ex eo q̄ h̄ dī. cū pcedenti formari vna talis rō. si eēt dare sextū sēsū ul' h̄ eēt pp sēsibilia ppa ul' pp coīa: s̄z nō est dare sextū sensū pp sēsibilia ppa: q̄ oīa sensibilia ppa sentiunt aliq̄ dictoꝝ q̄nq̄z sensuū: ꝛ nll'a est passio sēsibilis corpoꝝ h̄ existiū q̄ nō sentiaf aliq̄ hoꝝ q̄nque sensuū. ḡ pter sēsibilia ppa nō est dare sextū sensū: ut satis est patefactū p iā dcā. nec ēt est dare sextū sensuz pter sēsibilia coīa: ut patefiet p dicēda. ḡ sūt tm̄ q̄nque sēsus: ꝛ nō est dare plēs sēsus. itētio ḡ phi i hac pte est pbare q̄ pter sēsibilia coīa nō est dare sextū sensuz. Circa qđ duo facit. q̄ p̄ᵒ facit qđ dcm̄ est. 2ᵒ assigāt cāz ꝛ rōnē: q̄re h⁹ sēsibilia coīa sentiunt plib⁹ sēsib⁹: ꝛ non vno sēsu tm̄ ibi Jngret āt aliqs. Circa p̄ᵐ tria fac̄ s̄z q̄ triplr̄ pbat q̄ pter sēsibilia coīa nō est dare sextū sensū. 2ᵃ ibi Et pprijs vnusq̄sq̄z enī. 3ᵃ ibi Sic enim erit. dicit ḡ. At vō neq̄z coīuz sēsibiliū pōt eē aliqđ sēsitiuū ppriū q̄ coīa sēsibilia sentim⁹ vnoq̄z sēsu nō s̄m accn̄s: ut cognitio mot⁹ stat⁹ fig̃ magnitudis ꝛ nūi. ꝛ ēt cognitio vni⁹ est p sensū nō s̄m accn̄s. nā h̄ oīa sentimus motu. i. p motū: ꝛ p trāsmutationē factā in sensu. ḡ h⁹ sensibilia nō sentiunt p accn̄s: q̄ sēsibile p accn̄s nullū motū ꝛ nullā trāsmutationē facit in sensū: q̄ āt h̄ sic sentiant p̄z. q̄ magnitudinē pcipim⁹ motu. i. per motū ꝛ trāsmutationē factā in sēsu. q̄re ꝛ figurā pcipimus p h⁹ trāsmutationē: q̄ figᵃ est q̄dā magnitudo. q̄escēs āt pcipitur a nob̄ i eo q̄ nō mouet. nūs aūt pcipit negatiōe ɔtinui: ꝛ vnū pcipim⁹ in eo sup. q̄ est qđ ɔtinuū. si ḡ magnitudo ꝛ mot⁹ aliqđ faciunt in sēsu: ꝛ sūt sēsibilia nō p accn̄s: oīa h̄ erūt sēsibilia nō p accn̄s: q̄ aliq̄ mō reducunt ad magnitudinē ꝛ motū. ¶ Notādū āt q̄ si pter sēsibilia coīa eēt dare sextū sensū: tūc h⁹ sēsibilia eēnt ppa illi sexto sēsui: sed si sēsibilia coīa eēnt ppa illi sexto sēsui: ul' alicui sēsui sentirent p accn̄s ab alijs sēsib⁹: sed ɔ̄ns est falsū: q̄ nō sentiunt p accn̄s ab his sēsib⁹. ḡ nō sunt ppa alicui alij sensui: ꝛ per ɔ̄ns ppterea nō opz ponere sextum sensum.

Dubitaret forte aliqs. q̄ dicit hic phs q̄ hec sēsibilia sentiunt vnoq̄z sensu. qđ patet falsuz eē q̄ figura nō pōt pcipi nisi tactu ꝛ visu. ¶ Dōm hāc q̄ōnē determiatā fuisse sup⁹ in caᵒ de sensibilib⁹ coīb⁹: ubi dicebat q̄ sēsibilia coīa pcipiunt vnoquoq̄z sensu: nō oīa: sed q̄dā: oīa tn̄ hec sūt coīa. non q̄ oīa pcipiant oīb⁹: s̄z q̄ oīa pcipiunt plib⁹. mot⁹ enim q̄es ꝛ nūs pcipiunt oīb⁹. magnitudo vō ꝛ figᵃ nō pcipiunt oīb⁹: sed plurib⁹. pcipiunt enī: ut dicebat, tactu ꝛ visu. cū ḡ dī q̄ h̄ sensibilia pcipiunt vnoq̄z sensu: nō est itelligēdū de oīb⁹ sensibilib⁹ coīb⁹: sed de aliq̄b⁹.

Ulterius forte dubitaret aliqs. q̄ vī q̄ h̄ nūerent sex sēsibilia coīa. v̄z mot⁹ magnitudo figᵃ stat⁹ siue q̄es nūs ꝛ vnū. sup⁹ aūt nō nūabāt nisi q̄nq̄z. ¶ Dōz q̄ sicut nūz possum⁹ pcipe multis sensib⁹: sic ꝛ vnū. nā sicut possum⁹ visu cogscē q̄ sint plēs colores ꝛ auditu q̄ sint plēs soni: sic possum⁹ pcipe q̄ sit vn⁹ color ul' q̄ sit vnus son⁹. nō pp h̄ tn̄ fuit phs sup⁹ diminut⁹: q̄ vnitas ē ps nūi: ꝛ vnū claudit in nūo sicut ps in toto. ul' possum⁹ dicē q̄ sicut cogscim⁹ nūm puatione ɔtinui: sic cogscim⁹ vnū: q̄ ɔtinuū. nā vnū qđ est p̄nᵐ nūi nō sepaf a ɔtinuo. nā ꝛ si repit vnitas in subijs sepatis: ul' si repit ibi nūs ille nūs non est spēs q̄ntitatis: nec illa vnitas est p̄nᵐ nūi q̄ est spēs q̄ntitatis: sed magis ille nūs est q̄dā mltitudo ɔstituta ex vno sēsu: s̄z q̄ in oīb⁹ repit ens ꝛ vnū. illđ ḡ vnum magis reducit ad vnū qđ ɔuertit cū ente. nō āt determiaf ad gen⁹ q̄ntitatis ꝛ ide est q̄ arithmetic⁹ q̄ ɔsiderat de oī vno qđ est p̄nᵐ nūi nō pōt se intromittē de subijs sepatis. dicam⁹ ḡ q̄ tū q̄ vnū reducit ad ɔtinuū loquēdo de vno de quo h̄ agit. tū ēt q̄ vnū est ps nūi ex q̄ sup⁹ inter sēsibilia coīa cū nūabant ɔtinuū ꝛ nūs satis dabat itelligi q̄ etiam vnuz debebat iter h⁹ sēsibilia cōputari. Deīde cū dᵗ.

¶ Et pprijs. Unusq̄sq̄z enīz vnū sentit sensus. ¶ Quare māifestū est: q̄m ipoſſ'e ē cuiuslibet ppriū sensum eē horū: ut motus. c.134

¶ Adducit 2ᵃᵐ rōnē. d. ꝛ pprijs. i. ꝛ q̄ntū ad sēsibilia ppa. vnusq̄sq̄z enī sēsus sentit vnū tale sēsibile ppriū: q̄re manifestū est q̄m ipoſſ'e est cuiuslz hoꝝ. i. cuiuscūq̄z hoꝝ esse sensū ppriū ut mot⁹ ipoſſ'e ē q̄ sit aliqs sēsus ppri⁹: q̄ sētit a plib⁹ sēsib⁹: sic ēt magnitudīs ꝛ cuiuslz sēsibil' coīs nō pōt eē aliqs sēsus ppri⁹: q̄ q̄dlibz tale sentit a multis sēsib⁹. rē ḡ suppleat rō. q̄ si nll'm hoꝝ sēsibiliū est ppriū alic⁹ sēsus. ḡ pter talia sēsibilia non pōt poni aliqs spālis sēsus nec pter ea poni poterit sext⁹ sēs. D. c. d.

¶ Sic enī erit: sicut nūc visu dulce sentim⁹: h̄ aūt est q̄m āboꝝ hn̄tes existim⁹ sensū q̄ cū coiciderit cogscimus. Si vō nō: nequaq̄z unq̄z. Sed aut s̄m accn̄s sentiebamus: ut Cleonis filiū: nō q̄ cleonis est: h̄ q̄m albet. Huic aūt accidit filius Cleonis esse.

¶ Adducit 3ᵃᵐ rōnē. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q̄ hᵉ rō mltū ɔcordat cū p̄ᵃ. nā sicut illa pbat q̄ sēsibilia coīa nō sūt ppa alicui sexto sensui. q̄ non sentiunt p accn̄s ab alijs sēsib⁹: sic pbat ēt ista: differūt tn̄: q̄ illa rō q̄dāmō erat sillocᵃ: h̄ aūt est iductia. pbat enī h̄ p iductionē q̄ sēsibilia coīa nō sentiunt p accn̄s. duo ḡ fac̄. q̄ p̄ᵒ distiguit q̄t modis sentit aliqđ p accn̄s. 2ᵒ iducit i illos modos ondēs q̄ nll'o illoꝝ modoꝝ sēsibilia coīa p accn̄s sētiri pn̄t. 2ᵃ ibi Coīuz āt. dicit ḡ. sic enī erit d̄ sēsibilib⁹ coīb⁹ si sentirent p accn̄s: sicut nūc visu sentim⁹ dulce. h̄ aūt est q̄m existim⁹ hn̄tes sensū amboꝝ. v̄z tam albi q̄z

dulcis q.i. pp qḋ cũ coīciderit ī eodē ſḃo albũ ⁊ dulce uł aliꝰ color cũ dulci cognoſcimus dulce viſu per accñs. ſi vᵒ nõ coīcidat dulce cum colore nequaq̃ꝫ utiq; viſu cognoſcemus dulce. g̃ vno mõ eſt ſenſibile p accñs: ſicut dulce ſentimꝰ viſu: ſed aut alio mõ ſup. ſm accñs ſentiebamꝰ ut cleonis filiũ. nõ q꞉ cleonis filiꝰ eſt: ſꝫ qm̃ albus. nã huic aũt. i. albo accidit cleonis filiꝰ eẽ. ❡ Notãdũ aũt ꝙ aliť vr̃ eſſe p accñs dulce ⁊ aliť filiꝰ cleonis. nã dulce ſic ſentit a viſu per accñs: ꝙ tñ ſentit ab alio ſſu p ſe: ut a guſtu: ſed filiꝰ cleonis ſic vr̃ a viſu p accñs ꝙ a nullo pticulari ſſu ſentit p ſe. ❡ Notãdũ ẽt ꝙ accidit albo inq̃ꝫtũ vr̃ ꝙ ſit filiꝰ cleonis: q꞉ nõ vr̃ albũ in eo ꝙ filiꝰ cleonis: ſed in eo ꝙ color. ⌈ Deide cũ dicit.

❡ Coiũ aũt hẽmus iã ſenſũ cõem nõ ſm accñs. Nõ igit eſt ꝓprius. Neq̃ꝫ eni utiq; ſentiremꝰ. Sꝫ aut ſic ſicẽ dcm̃ eſt: Cleonis filiũ nos videẽ: adiuicẽ eni ꝓpria ſm accñs ſentiũt ſſus: nõ ſm ꝙ ipſi ſũt: ſꝫ ſm ꝙ vnꝰ ſiľ fiat ſſus in eodẽ. Ut colera qdẽ amara ⁊ rubicũda. Non eni alteriꝰ ſenſus dicere ꝙ ambo vnũ: ꝓpter qḋ ⁊ decipit. Qḋ ſi ſit rubicũdũ colerã opinatur eſſe.

❡ Probat ſſibilia coīa nõ ſentiri p accñs ⁊ nõ eẽ aliquẽ ꝓpriũ ſſuꝫ eoꝝ īducẽdo in modos p accñs q̃s diſtixerat dicẽs: ꝙ coiũ aũt ſſibiliũ iã hẽmus cõem ſſuꝫ nõ ſm accñs ſentit illa ſſibilia coīa. dñr aũt ſſibilia coīa ſentiri a cõi ſſu nõ p accñs. q꞉ ſentiunt a pliḃꝰ ſenſiḃꝰ nõ p accñs ſed p ſe. ⁊ q꞉ ſic eſt. nõ igit eſt ſſus ꝓprius eorũ nec ꝓpea opꝫ ponẽ ſpãlẽ ſenſũ. neq̃ꝫ eni utiq; ſentiremꝰ ea his ſenſiḃꝰ p ſe: ſed aut ſicẽ dcm̃ eſt ſentiremꝰ ea ſup. ſicẽ ꝯtigit nos videẽ cleonis filiũ: aut ſicẽ ſſus ſentiũt ſſibilia ꝓpria adiuicẽ ſm accñs ⁊ nõ ſm ꝙ ipſi ſũt: ſꝫ ſm ꝙ vnus ſſus ſup. ſentit ſſibile alteriꝰ: cuꝫ ſiľ fiat ſſus illiꝰ ſſibiľ ī eodẽ cũ alio: ut coľa qdẽ amara ⁊ rubicũda eſt. ⁊ ſḃdit. nõ eni eſt alteriꝰ ſſus dicẽ. i. cognoſcẽ ꝙ ambo vnũ. i. ꝙ rubicũdũ ⁊ amaꝝ vniunt in vnum. nllꝰ eni ſſus pticularis iudicat p ſe de amboḃꝰ his. vꝫ de rubicũdo ⁊ amaro q̃ ꝯtigũt eẽ ī vno ⁊ eodẽ: ut in colera: ⁊ q꞉ nllꝰ ſſus pticlaris iudicat de his ãboḃꝰ p ſe: ꝫ eſt cã pp qḋ decipit ſſus mľtotiẽs: q꞉ ſi ſit rubicũdũ colerã opinat eẽ. tũc g̃ ſupplẽda ẽ rõ. ꝙ ſi ſſibilia coīa nõ pcipiunt p accñs: ſicẽ dulce a viſu: nec ſicẽ cleonis filꝰ: cũ iſti ſint modi p accñs: ex iductione pꝫ hoꝛ ſſibilia nõ ſentiri p accñs ab his ſſiḃꝰ: ſꝫ ſi nõ ſentiũt p accñs ab his ſſiḃꝰ nullo mõ ſũt ꝓpria alicui aliꝫ ſenſui. nullo g̃ mõ pter ſſibilia coīa opꝫ nos dare ſextũ ſenſuꝫ: nec ẽt pp ꝓpria. g̃ nullo mõ eſt dãdus ſextꝰ ſſus. ſũt g̃ tm̃ qnq; ſſus: ⁊ nõ plẽs: ut in pꝛiᵒ dicebat. ❡ Notãm ãt ꝙ ſſus adiuicẽ ſentiũt ſſibilia ꝓpria qñ coīcidũt adiuicẽ in eodẽ: ut amaꝝ qḋ eſt ꝓpriũ obm guſtui: qḋ pcipit a viſu: q꞉ ꝯtigit ꝫ qḋ eſt ſenſibile guſtus coīcidẽ in eodẽ cum rubicũdo qḋ eſt obm viſus. ꝯtigit eni idẽ ſḃm ut eãdẽ colerã eẽ rubeã ⁊ amarã. qñ g̃ ꝫ ꝯtigit viſus nõ ſm ꝙ viſus. i. nõ p ſe iudicabit de amaro: ſed iudicabit de eo per accñs inq̃ꝫtũ eſt ꝯiũctũ rubeo. ⌈ Deide cum dicit.

c.135. ❡ Ingret ãt aliqs cuiꝰ cã plẽs hẽmꝰ ſſus. Sꝫ ⁊ ñ ſolũ vnũ: aut q̃tenꝰ miꝰ lateãt ꝯña ⁊ coīa: ut motꝰ ⁊ magnitudo: ⁊ nũerꝰ. Si eni eẽt viſus ſolus: ⁊ ipe albi laterẽt utiq; magis: ⁊ viderent eẽ idẽ oīa pp id qḋ ꝯſequunt ſe adinuicẽ ſiľ color ⁊ magnitudo. Nũc ãt qñ ī aliq̃ ſſibili coīa ſũt: mãifeſtuꝫ facit qḋ aliud q̃ddã: vnũqḋq; ipoꝝ eſt.

❡ Soluit q̃ꝫdã q̃õnẽ q̃ poſſet queri circa ꝑtracta. īducit aũt ꝫ qḋ multipliť. nã qdã hãc q̃õnẽ ſic itroducũt: dicũt eni ꝙ phs vult ꝫ reddẽ cãꝫ uł vult ſoluẽ hãc q̃õnẽ: q̃re nos hẽmus plẽs ſſus ⁊ nõ hẽmus vnũ tm̃ ſenſuꝫ: ſꝫ lꝫ ſupficialiť videat ꝫ in lr̃a ſonare tñ eẽ mẽtẽ phi eſt ſicidicẽ pte iſtã. dicamꝰ g̃ cũ Cõmẽtatore ꝙ phs nõ vult īq̃rẽ: q̃re hẽmus plẽs ſſus ⁊ nõ vnũ tm̃: ſꝫ vult querẽ q̃re ꝫ obã ut magnitudo figura ⁊ cetera talia pcipiunt pliḃꝰ ſſiḃꝰ ⁊ nõ pcipiunt vno tm̃ dicẽs: ingret ãt aliqs cuiꝰ cã hẽmus plẽs ſſus ſup. pcipiẽtes magnitudinẽ ⁊ motũ ⁊ figurã ⁊ talia cetera: ſed nõ hẽmus ſolũ vnuꝫ ſenſũ q pcipiat ea. ⁊ rñdet dicẽs. ꝙ aut ꝯtingit q̃tenus minꝰ lateãt hec obã que ſunt ꝯña ad obiecta ꝓpria: ⁊ que ſũt coīa ut motꝰ ⁊ magnitudo ⁊ nũs. nam ſi eſſet ſolus viſus qui pciperet iſta obã ⁊ ipe viſus eſſet albi laterẽt utiq; magis: q꞉ crederemus ea eſſe obiecta ꝓpria viſus: ideo ſḃdit ꝙ viderentur oīa talia obã eſſe idem ꝓpter id qḋ ſequerent ſe adinuicẽ ſimul color ⁊ magnitudo. nam q꞉ ſm hanc ypotheſim non ab alio ſſu pcipentur magnitudo q̃ꝫ color nõ poſſemus bñ diſtiguẽ iter magnitudinẽ ⁊ colorẽ: ſed crederemꝰ ea eſſe idẽ: ⁊ crederemꝰ ꝙ magnitudo eſſet ꝓpriũ ⁊ ꝑncipale obm viſus ſicẽ ⁊ color. nunc aũt qm̃ in altero ſſibili repertunt ꝫ ſſibilia: q̃ coīa ſunt. ꝫ manifeſtũ facit ꝙ aliḋ qdẽ eſt vnũqḋq; ipoꝝ. ut aliḋ eſt magnitudo. ⁊ aliḋ color. ⁊ aliť cõparat ad viſuꝫ magnitudo ⁊ aliť color.

Uoniã aũt ſentimus qḋ videmꝰ: ⁊ audimus: neceẽ eſt aut viſũ ſentire: q꞉ videt: aut altero. Si aũt altero: aut ipſo erit quo videt aut altero: ſed ideꝫ erit viſus: ⁊ ſubiecti coloris. Quare aut duo eiuſdem erunt aut idem eiuſdem.

❡ Poſtq̃ꝫ phs ꝓbauit ſufficiẽtiã ſenſuũ. In pte iſta iueſtigata ſufficiẽtia ſenſuũ pticulariũ vult iueſtigare nãꝫ ſſus coīs. ❡ Ad cuiꝰ euiꝰ ſciẽdũ ꝙ ſſus coīs cognoſcit oīa obã oīuꝫ pticulariũ ſſuũ. hñt eni ſe pticulares ſſus reſpcũ ſſu coīs. ut īfra oñdet ſicẽ circũferẽtia. ſſus vᵒ coīs ſe hꝫ q̃ſi cẽtrũ. igr̃ ſicẽ oẽs linee ꝓcedẽtes a circũferẽtia terminant ī cẽtrũ: ſic oẽs imutatiões facte ī pticlariḃꝰ ſſiḃꝰ terinant in ſſuꝫ cõeꝫ. ⁊ p oẽs imutatiões illas imutari hẽt ſenſus coīs. ⁊ q꞉ ſſus ſentit illa a qḃꝰ imutat ex q̃ oīa ꝫ obã exteriora imutãdo exteriores ſſus imutãt ſenſuꝫ cõeꝫ: ſeqr̃ ꝙ coīs ſſus iudicare poſſit de oīḃꝰ his obīs exterioriḃꝰ. ⁊ ẽt de oīḃꝰ imutationiḃꝰ factis ī exterioriḃꝰ ſſiḃꝰ. nã ſi ꝫ obã exteriora imutãt ſenſũ cõeꝫ imutãdo ſſus pticulares oꝫ ipas imutationes pticulariũ ſenſuũ pcipi a cõi ſenſu. duo g̃ põt coīs ſenſus q̃ directe ⁊ p ſe non pñt ſſus pticulares. nã ſi coīs ſſus pcipit imutatiões ſenſuũ pticulariũ cognoſcet actiones eoꝝ: ut cognoſcet ipaꝫ viſionẽ ipaꝫ auditionẽ: ⁊ ẽt alias actiões alioꝝ pticulariũ ſenſuũ. nã ſi ex ꝫ ſit viſio: q꞉ viſus imutat a viſibili: ⁊ auditio q꞉ auditꝰ imutat a ſonabili q cognoſcit imutationeꝫ viſus a viſibili: ⁊ auditꝰ a ſonabili cognoſcit viſionẽ ⁊ auditionẽ: ⁊ q cognoſcit imutatiões fcãs in oīḃꝰ ſſiḃꝰ cognoſcit actiões oīuꝫ ſenſuũ. ⁊ q꞉ ꝫ cognoſcit ſſus coīs: ut eſt p hita patefactũ bñ dcm̃ eſt ꝙ vna excellẽtia quã hꝫ coīs ſſus ſup pticulares eſt q꞉ pcipit ꝓprias actiões eoꝝ q̃s ipſi pticulares ſſus directe ⁊ p ſe pcipe nõ pñt. utꝝ aũt eas pcipiant aliq̃ mõ: in q̃õniḃꝰ appebit. Rurſus q꞉ coīs ſſus pcipit obã oīuꝫ pticulariũ ſenſuũ cognoſcit eoꝝ dñiã. ſicẽ g̃ p viſũ poſſumꝰ cognoſcẽ albũ a nigro: q꞉ p viſũ pcipimꝰ albũ ⁊ nigrũ: ſic p ſenſũ cõeꝫ pcipe poſſumꝰ quõ differat albũ a dulci: uł quõ differat ſonꝰ ab odore: q꞉ oīa ꝫ p ſenſũ cõeꝫ cognoſcẽ poſſumꝰ. erit itaq; hec ſcḋa excellẽtia quaꝫ hẽt coīs ſenſus ſup pticulares: q꞉ pticulares ſenſus non pñt pcipere niſi dñas eiuſdem obiꝰ ut viſus

diſtãz albi ⁊ nigri. guſtus amari ⁊ dulcis. ſed cõis ſẽſus cognoſcit differẽtias pluriũ obiectoꝝ: ut nõ ſolũ ꝑcipit quõ differat albũ a nigro: ſz ẽt quõ differat color a ſapore. dupliciter ḡ poſſum⁹ iueſtigare ſenſũ cõez. p̄ᵒ ex eo ꝙ ꝑcipit actiones ſenſuũ ꝑticulariũ. 2ᵒ ex eo ꝙ cognoſcit differẽtiam obiectoꝝ. poſſem⁹ ḡ ſic diuidẽ ꝑtẽ iſtã: ꝙ ph̄s p̄ᵒ iueſtigat ſenſum cõem ex eo ꝙ cognoſcimus actiões ſenſuũ ꝑticulariũ. 2ᵒ ex eo ꝙ cognoſcimus diſtãz obiectoꝝ ibi Unuſq́ſq; q̄dẽ igit ſẽſus. Iuerũ qꝛ ipſi ſẽſus ꝑticulares ut patebit aliq̃ mõ ꝑcipiũt actiões ſuas: nõ ſic poſſumus ꝑcipe ⁊ iueſtigare nãm ſẽſus cõis ex actionib⁹ ſenſuũ ꝑticulariũ ſic ex diſta obiectoꝝ. igit qꝛ dubiũ eſt utrũ ſẽſus ꝑticulares ſentiãt ſe ſentire: ⁊ utrũ ꝑcipiãt actiões ſuas: iõ poſſum⁹ ſic diuidẽ ꝑtẽ iſtã dicẽdo: ꝙ ph̄s p̄ᵒ inq̄rit an ſẽſus ꝑticulares ꝑcipiãt actiões ſuas ⁊ ſentiãt ſe ſentire. 2ᵒ qꝛ ex actionib⁹ ꝑticulariũ ſenſuũ forte nõ plene inoteſcit nobis nã ſẽs cõis. Premiſſa hac q̄õne ⁊ ſoluta iueſtigat plenꝰ nãm cõis ſẽſus ex diſta obiectoꝝ ibi vnuſq́ſq; q̄dẽ igit ſẽſus. Circa p̄ᵐ duo facit: qꝛ p̄ᵒ ꝓponit hãc q̄õnẽ utrũ ſẽſus ꝑticlares ſentiãt ſe ſentire: ⁊ obijcit ad utrã ꝗ ꝑtẽ. 2ᵒ ſoluit q̄õnẽ ꝓpoſitã ibi manifeſtũ igit qm̄. Circa p̄ᵐ duo facit. qꝛ p̄ᵒ obijcit ad ꝑtẽ hãc ꝙ ſẽſus ꝑticulares ſentiãt ſe ſentire. 2ᵒ obijcit ad ꝯ̃riã ibi Het ãt dubitatiõnẽ. P̄ᵈ in duas ſm̄ ꝙ dupliciter ꝓbat ꝙ ſẽſuz ꝑticulares ſentiũt actiones ſuas uł ſentiunt ſe ſentire ibi Ampli⁹ aũt. Dicit ḡ. qm̄ aũt ſentim⁹ q̄d videm⁹. i. ſentim⁹ ⁊ ꝑcipim⁹ nos vidẽ: ⁊ ſentim⁹ q̄d audim⁹. i. ꝑcipim⁹ nos audire: neceſſe eſt aut viſu ſentire qꝛ videt aut altero. nã ſi videm⁹ nos vidẽ uł eodẽ ſenſu ſiue eodẽ viſu q̄ videm⁹ videbim⁹ nos vidẽ: ita ꝙ ille idẽ ſẽſus qui videt obꝫ videbit ⁊ actionẽ ſuã: ⁊ videbit ſe vidẽ: uel h̄ erit altero ſẽu. ſi aũt altero. i. diuiſo: aut nõ erit altero ſimplr̄: aut erit altero ſimplr̄: iõ ſb̄dit qꝛ ſi erit altero aut erit ip̄o q̄d videt qꝛ nõ erit ibi alteritas ſimplr̄. aut erit altero. i. erit ibi alteritas ſimplr̄. p̄miſſa ḡ q̄õne ꝓbat ꝙ ille idẽ ſẽſus q̄ ſentit: ſentit ſe ſentire dicẽs: ꝙ idẽ ſẽſus erit viſus ⁊ ſbi coloris. i. ille idẽ ſẽſus q̄ videt uel q̄ ꝑcipit viſionẽ videbit ⁊ colorez: q̄re aut duo ſẽſus erũt eiuſdẽ obti: q̄d eſt ipoſſibile: aut idẽ ſẽſus erit eiuſdẽ. i. erit ſuiipſi⁹ ⁊ ſentiet ſe ſentire. ¶ Notãdũ ãt ꝙ cũ ex hoc fiat viſio: qꝛ viſus imutat a colore: nõ põt ẽẽ ꝙ aliq̄s ſẽſus iudicet de actiõe viſus uł iudicet de ipſa viſiõe: ⁊ tñ nõ iudicet de colore: cũ viſio fiat ꝑ imutationẽ factã a colore. iõ ph̄s accipit hãc ꝓpõnem q̄ſi notã: ꝙ ille idẽ ſẽſus q̄ eſt viſus. i. q̄ ꝑcipit viſionẽ: ille idẽ ſit ſbi coloris ⁊ ꝑcipiat ẽt colorẽ. ¶ Notãᵐ ẽt ꝙ h̄ ſuppoſito ꝙ ſẽſus q̄ videm⁹ nos vidẽ uł q̄ videm⁹ viſionẽ videam⁹ ⁊ colorẽ: arguit ſic ph̄s. aut eodẽ ſẽu videm⁹: ⁊ videm⁹ nos vidẽ: aut alio. ⁊ ſi alio aut nõ alio ſimplr̄: ſed q̄dãmõ ip̄o eodẽ. aut alio ſimplr̄: ſed ſi ſimplr̄ ſit ali⁹ ſẽſus q̄ videmus: ⁊ q̄ videmus nos videre: tũc erũt duo ſenſus eiuſdẽ ſbi: ut eiuſdẽ coloris: ⁊ ita ꝑcipiemus colorẽ duplici ſenſu. vꝫ ſenſu q̄ videmus: ⁊ ſenſu q̄ videmus nos vidẽ: ⁊ qꝛ ipoſſibile eſt eſſe duos ſẽſus eiuſdẽ ſbi: nõ erit alius ſenſus q̄ videm⁹: ⁊ q̄ videmus nos vidẽ: ſed idem ſenſus erit eiuſdẽ. i. erit ſuiipſius. qꝛ idem ſenſus videbit ⁊ videbit ſe videre.

Dubitaret forte aliq̄s: q̄re ſit ipoſſibile ẽẽ duos ſenſus eiuſdẽ obi. ¶ Dñm ꝙ ut ſupra dicebat potẽtie diſtinguunt per actus: ⁊ act⁹ per obꝫa. ubi ergo erit idem obm̄ erit ⁊ idem actus. ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs eadem potẽtia ſenſitiua: ⁊ idem ſenſus.

Alterius forte dubitaret aliq̄s. utruz aliq̃ mõ poſſint ẽẽ duo ſẽſus eiuſdẽ obti. ſiue eiuſdẽ coloris. ¶ Dñꝫ ꝙ ſi duo ſẽſus uł ſunt oĩno alij ⁊ diuiſi: ita ꝙ nec vnus eſt ali⁹: nec vnus eſt ordiat⁹ ad aliũ. ⁊ tũc ipoˡᵉ eſt duos tales ẽẽ eiuſdẽ obi. ſꝫ ſi ſi duo ſẽſus ſic ſe hñt ꝙ vnus ordiat ad aliũ. tũc ſic ſẽſus ſe hꝫ ad ſenſũ. ſic ⁊ obm̄ ſe hẽbit ad obm̄: q̄re ſic vnus illoꝝ ſenſuũ eſt ſb̄ alio: ſic obm̄ hꝰ ſẽſus erit ſb̄ obõ alterius. ide eſt ḡ ꝙ qꝛ ſẽſus ꝑticulares ſunt ſb̄ ſẽu cõi: obm̄ cuiuſlibet ſẽſus ꝑticularis erit ſb̄ obõ ſẽſus cõis. nã obm̄ ſẽſus cõis ꝯtinet obꝫa oĩuz ſenſuuz ꝑticulariũ. nã q̄cq̄d cognoſcũt oẽs ſẽſus ꝑticlares cognoſcit ſẽſus cõis. ⁊ adhuc ampli⁹: qꝛ cognoſcit actiões ſenſuũ ꝑticulariuz ⁊ diſtiam obiectoꝝ. illud ḡ q̄d eſt ꝓpriũ obꝫ vni⁹ ſẽſus ꝑ ſe nõ ꝑcipit ab alio ſenſu niſi illi duo ſẽſus ſic ſe hñt: ꝙ vnus ẽẽt ſb̄ alio: ⁊ vnus ẽẽt ad aliũ ordinat⁹. ⁊ qꝛ ſic ſe hñt viſus ⁊ ſẽſus cõis: nõ ualet ſi viſu ꝑcipimus colorẽ: ⁊ per ſenſuz cõem nõ ꝑcipiamus colorẽ. ex h̄ ḡ patẽ põt ꝙ lꝫ ꝑ viſuz videam⁹: tñ per ſenſuz cõem videm⁹ nos vidẽ: q̄ ſẽſus cõis aliquã identitatẽ hẽt cũ q̄libet ſenſu ꝑticulari inq̃tũ q̄libet ſenſus ꝑticularis ordinat ad ip̄m. iõ ſi gnãter ph̄s cũ queſiuit utrũ videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidẽ eodẽ ſẽu aut alio ſb̄iũxit: ⁊ ſi alio aut ip̄o. i. aut non alio ꝑ oẽm modũ: aut alio ꝑ oẽm modũ: inuẽs ꝙ ipoˡᵉ eſt ꝙ ſenſus q̄ videm⁹ nos vidẽ ſit per oẽꝫ modũ alius ⁊ nullã vnitatem hẽat ad ſenſum quo videmus. nam ſenſus quo videmus ut viſus ⁊ ſenſus q̄ videmus nos videre ut ſenſus cõis non ſunt oĩno ſepati: ſed hñt aliquã vnitatẽ ⁊ aliquã ꝯiunctionẽ adinuicem: qꝛ vnus eſt ad alium ordinatus. Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ aũt ſi ⁊ alter ſit viſus ſenſus: aut in iſinitũ ꝓcedat: aut aliq̄s ip̄e ſuiipſi⁹ erit iudex: quare in p̄mo hoc faciẽdum eſt.

¶ Adducit ſc̄dam rõnẽ quõ eodẽ ſenſu videamus ⁊ videamus nos vidẽ dicẽs. ampli⁹ aũt ⁊ ſi alter ſit ſenſus viſus. i. ſenſus q̄ ꝑcipimus viſionẽ: ⁊ q̄ ſentimus nos ſentire. tunc queram de illo alio. vtruz ſentiat ſe ſentire: aut ergo in infinituz ꝓcedet. aut erit aliq̄s ſẽſus ipſe ſuiipſi⁹ iudex. i. erit aliq̄s ſẽſus q̄ ſentiat ſe ſentire: ⁊ qꝛ q̄tiẽſcũq; itur in iſinitũ ſtãdũ eſt i p̄mis. iõ ſeq̄t: q̄re in p̄ᵒ hoc eſt faciẽdũ. i. in p̄nᵒ: ⁊ ſtati debem⁹ hoc cõcedẽ ꝙ idem ſit ſenſus qui ſentiat ⁊ qui ſentiat ſe ſentire.

Dubitaret forte aliq̄s quõ iretur in infinitũ ſi alius ſenſus ſentiret ⁊ ali⁹ ẽẽt q̄ ſentiremus nos ſentire: ⁊ quõ ſtãdũ ſit in p̄mis ꝙ idez ſenſus ſentiat ⁊ ſentiat ſe ſentire. ¶ Dñm ꝙ ſupponimus mõ ad p̄ſens ſenſus ꝑticulares nõ ꝑcipe actiões ſuas directe ⁊ per ſe: ſed hꝰ actiões directe ⁊ per ſe ſentit ſenſus cõis: ut per viſuz nos videmus: ⁊ per ſenſuz cõem videmus nos vidẽ. Hoc viſo dicamus ꝙ ſenſus cõis eſt aliquo mõ idem cũ quolibet ſenſu ꝑticulari: ⁊ eſt aliquo mõ diuerſus. nã ut ꝯiungit ſe huic ſenſui ꝑticulari. v̄bi grã. ut ꝯiungit ſe viſui. eſt aliquo mõ idem cum viſu. uł q̄d idẽ eſt ut imutat a viſu ꝯiungit ſe aliq̃ mõ viſui: ⁊ eſt quodãmõ idez cum viſu: ſemꝑ enim ex agẽte ⁊ patiẽte ſit aliquo mõ vnũ: qꝛ agẽtis ⁊ patiẽtis eſt vnus actus: ⁊ mouẽtis moti vna motio eſt: ſed ut ſenſus cõis mouet ab auditu nõ ꝯiũgit ſe viſui nec eſt idem cuz viſu: ſed magis ꝯiungit ſe auditui: ⁊ eſt q̄dã mõ idem cum auditu. fatuũ itaq; ẽẽt dicere ꝙ nos videremus nos videre per ſenſuz cõem ut cõiũgit ſe auditui: uel ꝙ nos audiremus nos audire per illũ ſenſuz ut ꝯiũgit ſe viſui. ſenſus itaq; cõis nõ iudicat de actione vnius ſenſus ut ꝯiungit ſe alij ſenſui: ſed ut ꝯiungit eidẽ ſenſui: ⁊ ut mouet ab eodẽ ſenſu. ut enim ꝯiungit viſui: ⁊ ut mouet a viſu: ꝑcipit viſionẽ: ut ꝯiungit auditui ⁊ ut mouet ab auditu ꝑcipit auditionẽ: ⁊ ſic de ceteris ſenſib⁹. igit ſi per ſenſũ cõem ut eſt quodãmõ idẽ viſui: videmus nos videre: pro tãto uerꝫ eſt ꝙ eodẽ viſu videmus ⁊ videmus nos vidẽ: qꝛ videmus ꝑ viſuz ⁊ videmus nos vidẽ ꝑ ſenſuz cõem ut ꝯiũgit eidem viſui: ⁊ ut eſt q̄dãmõ idẽ cũ viſu. vnus ḡ ⁊ idẽ ſẽſus facit ꝙ videamus: ⁊ ꝙ videam⁹ nos videre: alr̄ tñ ⁊ alr̄: qꝛ per viſuz nos videmus inq̃tũ imutat ab obõ exteriori: ſed per viſuz videmus nos videre ut imutat ſenſuz

cōem. est enim hic ordo q̄ sensus pticularis imutat̄ ab obō exteriori ut visus imutat̄ a colore ⁊ audit⁹ a sono sensus v̇o pticularis imutat⁹ ab obō exteriori imutat sensum cōem: q̄re sensus pticularis imutat̄ ⁊ imutat: q̄ imutat̄ ab obō: ⁊ imutat sensuz cōem: ⁊ ꝯm hec duo ad duo debuit nobis q̄libet pticularis sensus. nā ut pticularis sensus imutat̄ ab exteriori obō sentimus: sz ut imutat sensum cōem sentimus nos sentire. igr̄ quodāmō p eūdē sensuz sentimus ⁊ sentimus nos sentire: alr̄ tñ ⁊ alr̄: ut oñsuz est. per illū eni eūdē visuz per quē videmus ut imutat̄ a visibili: p illū eūdē videmus nos vidē ut imutat sensum cōem. si ḡ diceremus q̄ p visum imutatū ab exteriori obō videm⁹: ⁊ nō p illū eūdē visum imutantē sensuz cōem videm⁹ nos vidē: sed oz q̄ sit ali⁹ sensus imutās cōez sensuz p quē videamus nos vidē: pari rōne erit ali⁹ sensus imutās cōem sensum p quē pcipiam⁹ actionē illi⁹ alteri⁹ sensus. uel igit̄ est abire in īfinitū: ul' stādū est in pmis. ut dicam⁹ q̄ p illum eūdē visuz p quē videm⁹ ut imutat̄ ab obō exteriori: p illū eūdē videm⁹ nos vidē ut imutat sensuz cōem: nō ḡ negat phs q̄ aliq̄ mō sensus p quē videm⁹ sit aliq̄ mō alt⁹ a sensu p quē videm⁹ nos vidē. q̄ si p eūdē visum videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidē: attñ ipe visus est aliq̄ mō alius a seipo ut debuit nobis ad hoc ⁊ ad illud. nam ut imutat̄ ab obō exteriori videm⁹ per ipz: sed ut imutat ultimū sensitm̄ siue sensuz cōem videmus nos videre. ¶ Rursus si hec duo. vz vidē ⁊ vidē nos vidē non uolumus referre solū ad sensuz pticularē: sed alteꝝ horū uolum⁹ referre ad sensum cōem ut dicam⁹ q̄ per sensū pticularē ut imutat̄ ab obō videm⁹: sed p sensuz cōem ut imutat̄ a sensu pticulari videm⁹ nos vidē: tunc planū est q̄ p aliū sensū videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidē. semp ḡ sensus p quē videm⁹ est aliq̄ mō alt⁹ a sensu p quē videm⁹ nos vidē. nō tñ ē p oēm modū ali⁹. nā sꝰus pticularis ut p ipm videm⁹ ꝑut imutat̄ ab obō exteriori nō est p oēz modū ali⁹ a seipo: ut p ipz videm⁹ ꝑut imutat sensū cōez. sic ēt sꝰus cōis ꝑut p ipz videm⁹ nos vidē: nō est p oēm modū ali⁹ a sꝰu pticulari: ut a visu p quez videm⁹. nā nūq̄ p sensuz cōem videm⁹ nos videre: nisi ꝑut ꝯiūgit se visui: ⁊ ꝑut est idē aliquo mō cum visu.

Alterius forte dubitaret aliq̄s. q̄ ea que dcā sunt nūc vident̄ ꝯdicē sup dcis. naz nūc dcm̄ est q̄ p eūdē sensuz visus videm⁹ ⁊ videmus nos vidē. supi⁹ tñ dicebat̄ sꝰus pticulares in se ⁊ directe nō pcipe actiōes suas. ¶ Dōm q̄ h̄ duo sibiinuicē nō ꝯdicūt. nā si p eūdē sensū visus videm⁹ ⁊ videmus nos vidē: hoc tñ est alr̄ ⁊ alr̄. q̄ p sensū visus videmus ut imutat̄ ab obō. p eūdē v̇o sensū videm⁹ nos vidē ut imutat sensū cōem. ul' p sensū visus videm⁹ ut h⁹i sꝰus ꝯsiderat̄ i se. sed p eūdē sensū videm⁹ nos vidē ꝑut sensus cois vnit se illi. ⁊ ut est aliq̄ mō idē cū illo. igit̄ cuz sensus pticularis: ut est aliq̄d in se: ⁊ ut imutat̄ ab obō sic hēat iudicare. ⁊ sic ptineat iudiciū ad ipm. ꝑut v̇o imutat sensuz cōem: ⁊ ꝑut sensus cois vnit se illi: ⁊ ut est aliquo mō idem cū illo: sic nō iudicet. nec hoc mō directe ptineat iudiciū ad ipm pticularē sensū: sed magis ptineat ad sensū cōem: qui pōt dici ultimū sensitm̄ eo q̄ sit termin⁹ oiuz pticulariū sensuū: nō ualet si per sensum pticularē sentimus nos sentire mō quo dictū est q̄ h⁹i sensus actionē suā directe ⁊ i se possit cognoscere: utrū aūt possit eam cognoscere aliquo modo in sequentibus apparebit. ⌐ Deinde cum dicit.

¶ Hēt āt dubitationē. si eni visu sētire vidē ē: vi āt color: aut hñs hūc: si videbit aliq̄s qd̄ est vidēs: ⁊ colorē hēbit pmū vidēs.

¶ Obijcit ad ptē ꝯriā oñdēs q̄ nō eodē sensu sentimus ⁊ sentimus nos sentire. nec eodē visu videm⁹ ⁊ videmus nos vidē dicēs. q̄ id qd̄ dcm̄ est q̄ eodē visu videmus ⁊ videm⁹ nos vidē: hēt dubitationē. q̄ sentire visu idē est q̄ vidē. vi aūt color aut hñs hūc. i. colorez igit̄ si videbit aliq̄s qd̄ est ⁊ vidēs. i. si videbit se vidē ul' si videbit visionē suā. ⁊ pmū vidēs. i. organū visus in q̄ p° ⁊ pncipalr̄ fūdat̄ visus ul' ipa visio: hēbit colorē sup. qd̄ ē icōueniēs. ¶ Notā^m āt q̄ si visus videret se vidē: videret ipaz visionē. ⁊ q̄ nihil vi nisi qd̄ hz colorē: ul' qd̄ ē coloratū: tē ipz organū visus ul' ipa visio hēet colorē ul' eēt colorata: qd̄ est icōueniēs. ⌐ D. c. d.

¶ Manifestū est igit̄: q̄m non est oino visu sentire. Et nāq̄ cū nō videm⁹ visu discernim⁹: ⁊ tenebras ⁊ lumē: sed nō similr̄.

¶ Soluit ad q̄ōnē ꝑpositā. ⁊ q̄ aliq̄ mō p eūdē visuz videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidē. ⁊ p eūdē sensū sentim⁹ ⁊ sentim⁹ nos sentire: ut ē aliq̄ mō patefactū p iā dicta: ⁊ p dicēda clari⁹ patefiet. iō nō soluit rōnes h̄ ꝓbātes. sed soluit rōnē hāc ultimā oñdētē q̄ nō eodē visu q̄ videmus: videm⁹ nos vidē. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q̄ i rōne illa duo supponebant̄: quoꝝ p^m erat q̄ nō vi: nisi coloratū. 2^m v̇o erat q̄ visio nō est colorata. iō ꝯcludebatur q̄ p visū nō possum⁹ vidē nos vidē: nec vidē visionē. in soluēdo ḡ hāc rōnē duo facit: q̄ p° soluit eā falsificādo suppōnē pmā oñdēs q̄ nō q̄cq̄d vi: est coloratū. 2° soluit eā falsificādo suppōnē scdaz. oñdēs q̄ ipa visio est q̄dāmō colorata: cui⁹ oppositū supponebat̄ i arguēdo. 2° ibi ⌊ Ampli⁹ aūt. ⌋ Dicit ḡ. manifestū igr̄ q̄ nō est visu sentire vnū tm̄. i. sentire tm̄ vno mō. ⁊ nāq̄ cū nō videm⁹ visu discernim⁹ tenebras ⁊ cū videmus visu discernim⁹ lumē: sed nō silr̄. q̄ nō eodē mō visu discernim⁹ tenebras ⁊ lumē. falsa est ḡ suppō pma. q̄ q̄cq̄d videm⁹ est coloratū ul' lucidū. possum⁹ eniz visu cognoscē tenebrā: q̄ꝫuis nō sit colorata. vz lucida. ḡ non oz q̄ p visū nō videam⁹ nos vidē nec videam⁹ visionē dato q̄ ipa visio nec eēt colorata nec lucida: q̄ꝫtū ē ḡ ex vi arguēdi: ut pz nō ꝯcludebat arg^m. ⌐ Deide cū. d.

¶ Ampli⁹ aūt ⁊ vidēs tanq̄ coloratū est.

¶ Soluit ad rōnē ꝑfatā falsificādo suppōnē scdaz. supponebat̄ eni ibi. visionē nō esse coloratā. Duo ḡ facit. q̄ p° ait hoc eē falsum. 2° ꝓbat qd̄ dixerat ibi ⌊ Sensitiuū enim. ⌋ Dicit ḡ. ampli⁹ aūt ⁊ vidēs. i. organuz visus uel ipa visio tanq̄ qd̄ coloratū est: cui⁹ supple ꝯtrariū supponebat̄ in ꝑfata rōne. ⌐ Deinde cum dicit.

¶ Sēsitiuū eni susceptiuū est sēsibilis sine mā vnūq̄dq̄: vñ ⁊ abeūtib⁹ sensibilib⁹ insunt sensus fantasie quibus sentiunt.

¶ Probat qd̄ dixerat: ⁊ duo facit sz q̄ dupl'r ꝓbat ipaz visionē ul' ipm organū visus q̄dāmō coloratū eē. 2ª ibi ⌊ Sēsibilis aūt. ⌋ Cōtinuet̄ aūt sic. bñ dico q̄ ipz organū visus est q̄dāmō qd̄ coloratū. q̄ sēsitiuū. i. organū sensus vnūq̄dq̄ est susceptiuū spēi sensibilis sine mā. vñ abeūtib⁹ sensibilib⁹ īsunt aialib⁹ sensus ⁊ fantasie: q̄b⁹ sentiūt: qd̄ supple eē nō posset: nisi q̄ vnūq̄dq̄ organū sensus recipit silitudinē ⁊ spēm sensibiliū: ut organū audit⁹ recipit silitudinē ⁊ spēm soni. organuz v̇o visus silitudinē ⁊ spēm coloris: sed q̄cq̄d recipit spēm ⁊ silitudinē coloris est quodāmō qd̄ coloratuz. ḡ ipsa visio uel ipm organū visus est siue ipe sensus visus est quodāmodo coloratū: quod probare uolebamus.

S Ensibilis aūt act⁹ ⁊ sensus idez est ⁊ vnus. Esse aūt ipoꝝ nō idē. Dico aūt ut sonus ꝯm actū: ⁊ auditus ꝯm actū. Est eni auditū hñtia nō audire: ⁊ hñs sonū nō semp sonat. Cuz aūt opet possibile audire: ⁊ sonet possibile sonare:

tūc ſm actū audit⁹ ſimul fit: ⁊ ſm actū ſonus. Quoꝝ dicet utiq3 aliqs hoc qdē auditionē eſſe: hoc uerum ſonationem.

¶ Poſtq̄3 phs ꝓbauit ꝑ vnā rōnē ipm viſu3 ul' ipm organū viſus qdāmō coloratū eē: in pte iſta ut dicebaſ: ꝓbat hoc idē alia via ſiue per aliā rōne3. circa qđ duo facit. q2 pᵒ facit qđ dcm̄ eſt. 2ᵒ ex his que dixerat ſoluit q̄ōnes q̄ſdā de qbᵃ fuit antiqt⁹ dubitatū ibi [Qm̄ aūt vn⁹ qdē.] Ad euidētiā aūt pᶜ ptis ſciēdū ꝙ idē ē act⁹ ſenſibilis ⁊ ſēus. ⁊ ꝙ idez eſt act⁹ actiui ⁊ paſſiui: ⁊ oīno mouētis ⁊ moti. nā ſi ignis agit in ſtupā: ⁊ ſtupam calefaciat: nō alia calefactione ignis calefacit ⁊ ſtupa calefit. ſ3 illa eadē calefactiōe ꝑ quā calefacit ignis calefit ⁊ ſtupa. eadē eſt ḡ calefactio que eſt actio ignis ⁊ paſſio ſtupe. differt tn̄ ſm eē ⁊ rōnē. q2 l3 ſit eadē calefactio que eſt actio ⁊ paſſio: nō tn̄ ſm eādē rōnē eſt h ⁊ illud: ſed eſt actio ut eſt ab agēte igne ⁊ eſt paſſio ut recipiſ in ſtupa que patiſ. declata eſt ḡ hec ꝓpō pᵃ ꝙ idez act⁹ agētis ⁊ patiētis: l3 nō ſm eādē rōnē. Rurſus ſciendū eſt ꝙ actio ⁊ paſſio nō ſūt in agēte: ſed in patiente. calefactio enī que eſt actio ignis ⁊ paſſio ſtupe non eſt in igne calefaciēte: ſ3 eſt in ſtupa calefacta. Ex his aūt duab⁹ ꝓpōnib⁹ p3 ꝙ ipe ſēus viſus debet dici qdā mō colorat⁹. ⁊ ꝙ ipm organū viſus cū actu patiſ a colore debet dici qdāmō coloratū. nā ſi idem eſt act⁹ actiui ⁊ paſſiui cū coloꝛ agat in ſenſū viſus ul' in organu3 viſus. idē erit act⁹ coloris agētis ⁊ ſēus patientis. ḡ ſi coloꝛ agit imp̄mēdo ſilitudinē ſuā ⁊ colorādo: ipſa coloratio q̄ eſt act⁹ coloris erit ēt ⁊ act⁹ ⁊ ꝑfectio ſenſus ut p3 ꝑ ꝓpōnē p̄mā. ¶ Rurſus ꝑ ꝓpōnē ſcdā3 q2 act⁹ agētis ⁊ patiētis nō eſt in agēte: ſed in patiēte: coloratio nō erit in colore agēte: ſed magis erit in ipō ſēu ⁊ in ipō organo qđ patiſ a colore. ſed ubicūq3 eſt coloratio illud coloraſ ⁊ eſt qd coloratū. ḡ ipe ſēus viſus coloraſ a colore: ul' ipm organū viſus coloraſ a colore: ⁊ eſt qd coloratū. duo ḡ facit ſm ꝙ hec rō fūdaſ i duab⁹ ꝓpōnib⁹. nā pᵒ ꝑponit ꝓpōnē p̄mā. v3 ꝙ idē eſt actus ſēſibilis ⁊ ſēus. ⁊ oīno actiui ⁊ paſſiui. 2ᵒ declaraſ ꝓpōnē ſcdā3: v3 ꝙ hi⁹ act⁹ q pōt dici actio ⁊ paſſio ſm aliā ⁊ aliā rōnē nō eſt in agēte: ſed in paſſo: ſic mot⁹ ꝑ ſe nō eſt in mouēte: ſed in moto. 2ᵃ ibi [Si igiſ eſt motus ⁊ actio.] Dicit ḡ ſēſibilis aūt ⁊ ſēus eſt idē ⁊ vnū ſm rē: ſed eē ipoꝝ nō eſt idē. q2 differt ſ3 rōnē. dico aūt ut ſonus ſm actū ⁊ audit⁹ ſm actū. nā idē eſt act⁹ ſoni actu imutātis auditū: ⁊ audit⁹ actu imutati a ſono. ⁊ dic̄ ſ3 actū: q2 eſt. i. ꝯtigit hn̄tia auditū nō audire. i. non imutari a ſono: ſed cū opeſ. i. cū actu audit poᵗᵉ eſt audire. i. qđ pōt audire. ⁊ ſonat poᵗᵉ ſonare: tūc ſm actū auditus: ⁊ ſm actū ſon⁹ fit ſil: qꝝ utiq3 aliqs h qdē dicit eē auditionē: ut ſe tenet ex pte audit⁹. h vō ſonationē ut ſe tenet ex pte ſoni. ¶ Notādū aūt ꝙ qn̄ ſon⁹ pōt imutare auditū ⁊ non imutat actu: ⁊ audit⁹ pōt imutari a ſono: nō tn̄ imutaſ actu: nō reſultat tūc aliqs vn⁹ act⁹ ex ſēſibili ⁊ ſēu. q2 nihil ip̄mif in ſēu: ex q̄ nō actu imutaſ ſēus nec actu imutat ſēſibile: ⁊ iō ſignāter loqt phs de auditu ſm actū. ⁊ de ſono actu imutāte auditū. ¶ Notādū ēt ꝙ l3 ſit eadē imp̄ſſio quā ſēſibile agit ⁊ quā ſēus recipit: illa tn̄ imp̄ſſio dit ſm rōnē: pp quā diuā eſt diuiſis noib⁹ noiāda ut eſt ab agēte: ⁊ ut ſuſcipiſ in paſſo: ⁊ maxie ſi habuerim⁹ noia ad hec iꝑoſita. q2 aliqn̄ nō hēmus noia ad hec iꝑoſita. ut patebit in ſequēti ꝑticula. ide eſt ḡ ꝙ l3 ſit eadē imp̄ſſio quam facit ſonus: ⁊ quā recipit audit⁹. illa tn̄ imp̄ſſio differt ſm rōne3: q2 ut eſt a ſono dı̄ ſonatio. ut recipiſ in organo auditus dicitur auditio. [Deinde cum dicit.

c.139 ¶ Si igiſ eſt mot⁹ ⁊ actio ⁊ paſſio in eo qđ agiſ: neċe eſt ⁊ ſonū ⁊ auditū: q ſm actu3 in eo qđ eſt ſm potētiā eē. Actiui eni ⁊ motiui act⁹ in patiēte fit: vn̄ nō neċe eſt mouēs moueri. Sonatiui qdē igiſ act⁹ aut ſon⁹ ſonatio ē. Auditiui āt: aut audit⁹ auditio eſt. Dupl'r eni audit⁹ ⁊ dupl'r ſon⁹. ¶ Eadē c.140
āt rō ē ⁊ i aliȷs ſēib⁹: ⁊ ſēſibilib⁹. ſicē eni actio ⁊ paſſio i patiēte: ⁊ nō in agēte: ſic ſēſibilis act⁹ ⁊ ſēitiui in ſēitiuo eſt. S3 in qbuſdā qdē ⁊ noiatū ē: ut ſōatio ⁊ auditio: i qbuſdā aūt nō noiatū eſt: h altero: viſio eni dı̄ viſus act⁹. Que vō ē coloris nō noiatū eſt. Et guſtatiui guſt⁹ ē: hūoris āt nō noiatū ē

¶ Declaſ ꝓpōnē ſcdā3. v3 ꝙ hec actio q̄ eſt ſēſibilis ⁊ ſenſus nō eſt in ſēſibili agēte: ſed magis eſt in ſēu patiēte: q2 actio ⁊ paſſio: ⁊ oīno mot⁹ nō ſūt in agēte: ſed in eo qđ patiſ. iō aiſ: ſi igiſ eſt mot⁹ ⁊ actio ⁊ paſſio in eo qđ agiſ. i. in eo qđ patiſ: neċe eſt ⁊ ſonū ⁊ auditū q eſt ſm actū eē in eo qđ eſt ſm poᵃᵐ. i. eē in organo qđ cōpaſ ad obm tanq̄3 poᵃ ad actū: ⁊ tanq̄3 paſſiuū ad actiuū. ꝙ aūt act⁹ ſēſibilis ſit in ſēu p3. q2 act⁹ actiui ⁊ motiui i patiēte fit. vn̄ nō eſt neċe mouēs moueri. q2 mot⁹ ꝑ ſe loquēdo nō eſt in mouēte ſed in moto. addit āt ꝙ act⁹ qdē ſonatiui eſt ſon⁹ aut ſonatio: auditiui āt ē auditio aut audit⁹. ⁊ ſeqſ ꝙ dupl'r eni dı̄ audit⁹: ⁊ dupl'r ſon⁹: v3 ſm actū: ⁊ ſm potētiā. ⁊ addit ꝙ eadē rō eſt in aliȷs ſēib⁹ ⁊ ſēſibilib⁹: q2 ſicē actio ⁊ paſſio ſūt i patiēte ⁊ nō in agēte: ſic act⁹ ſēſibilis ⁊ ſēitiui eſt in ſēitiuo tanq̄3 i patiēte. ſed in qbuſdā qdē noiatū eſt ut ſonatio ⁊ auditio. in qbuſdā aūt nō noiatū eſt utrūq3 ſed alteꝝ: q2 viſio dı̄ act⁹ viſus: q̄ vō eſt coloris nō noiatū eſt: ⁊ guſtatiui act⁹ eſt guſtus. hūoris aūt. i. saporis nō noiatū eſt: tūc ḡ ſupplēda eſt rō: ꝙ ſi idē eſt act⁹ ſēſibilis ⁊ ſēus: ut dicebat ꝓpō pᵃ. ⁊ ille act⁹ eſt in ipō ſēu ſiue in ipō ſēitiuo tanq̄3 in patiēte: ut dicit hec ꝓpō 2ᵃ: act⁹ coloris q pōt dici coloratio erit ipſi⁹ ſēus viſus ul' ipſi⁹ organi viſus: ⁊ erit in ipō ſēu ul' in ipō organo. ⁊ q2 ubicūq3 eſt iſte act⁹ q eſt coloratio pōt dici ꝙ illud coloraſ: ſicē ubicūq3 eſt calefactio pōt dici ꝙ illō calefiat: bn̄ dcm̄ ē ꝙ ipe ſēus viſus ul' ipm organū qdāmō coloraſ: ⁊ qdāmō eſt qd coloratū. ¶ Notādū aūt ꝙ diſtinguit ⁊ aīt ꝙ dupl'r dı̄ audit⁹: ⁊ dupl'r ſon⁹. v3 ſm actū ⁊ ſm potētiā. q2 ut dicebaſ ꝙ cū dı̄ ꝙ idē eſt act⁹ ſēſibilis ⁊ ſenſus itelligēdū eſt de ſēſibili actu imutāte: ⁊ de ſēu actu imutato: nō aūt de imutāte ul' de imutato ſm potētiā. ¶ Notādū ēt ꝙ ut dicebaſ l3 ſit idē act⁹ ſēſibilis ⁊ ſēus q2 eadē eſt imp̄ſſio quā ſon⁹ facit: ⁊ quā audit⁹ recipit differt tn̄ ſm rōnē. ⁊ pp iſtā diuā ſm rōnē ſortiri pōt illa imp̄ſſio diuſa noia: ſed aliqn̄ illa noia ſūt ambo iꝑoſita. aliqn̄ vō eſt iꝑoſitū vnū ⁊ nō alteꝝ. nā ip̄reſſio q̄ fit i auditu hēt utrūq3 nomē iꝑoſitū. q2 ut eſt a corꝑe ſonāte dı̄ ſonatio ut recipiſ in auditu dı̄ auditio. ſ3 imp̄reſſio q̄ fit a colore ut recipiſ i viſu dı̄ viſio: ſ3 ut eſt a colore apō grecos forte nō eſt qd noiatū. poſſum⁹ tn̄ eā noiare colorationē: ſic ēt imp̄ſſio q̄ eſt a ſapore: ut recipiſ i guſtu dı̄ guſtatio: ſ3 ut illa ip̄reſſio ē a ſapore forte apō grecos ē inoiata. pōt tn̄ noiari ſaporatio. [D.c.dı̄:

¶ Qm̄ āt vn⁹ qdē ē act⁹ ſēſibilis ⁊ ſēitiui: eē c.141
āt alteꝝ eſt neċe: eſt igiſ ſil' corrūpi ⁊ ſaluari: ſicē dcm̄ eſt auditū ⁊ ſonū ⁊ hūorē: igiſ ⁊ guſtū: ⁊ alia ſiſr. Dicta aūt ſm potētiā nō neċe eſt. ¶ S3 priores phi h nō bn̄ dicebāt c.142
nihil opinātes neq3 albū: neq3 nigrū eē ſi

ne visu:neqȝ hũorẽ sine gustu. Uñ sic qdẽ dicebãt recte:sic ãt nõ recte. Duplr̃ dicto sensu ꝛ sensibili:his quidẽ ẜm potẽtiã:illis ṽo ẜm actum. De his quidẽ accidit qḋ dictum est:sed in alteris non accidit: sed illi simplr̃ dicebãt:de dictis nõ simplr̃.

C Ex his q̃ dixerat soluit qõnes q̃sdã. de qbꝰ fuerat antiquitꝰ dubitatũ. circa qḋ duo facit. ẜz ꝙ tales duas qõnes soluit ibi. Si aũt simphonia. Dicit ḡ. qm̃ autez vnus qdẽ est actꝰ ſẜibilis ꝛ ſẜus. sed eẽ est alteꝝ: qꝛ ẜz rõnẽ differt: neċe est sil' corrũpi ꝛ saluari: sic dcm̃ est auditũ ꝛ sonũ ꝛ hũorẽ. igiṫ ꝛ gustũ ꝛ alia silr̃. ẜz h̃ itelligẽdũ est de dictis ẜm actũ qꝛ dicta ẜm poas nõ neċe est ea sil' saluari ꝛ corrũpi:sed priores phĩl h̃ nõ bñ dicebãt nihil opinãtes neqȝ albũ neqȝ nigrũ sine visu eẽ:neqȝ humorẽ. i. saporẽ sine gustu. qꝛ sic qdẽ. i. vno mõ dicebãt recte. sic aũt. i. alio mõ nõ recte. qꝛ duplr̃ dicto sensu ꝛ duplr̃ qdẽ dictis ſẜibilibꝰ:his qdẽ ẜm poas:illis ṽo ẜz actũ. de his qdẽ. i. de dictis ẜm actũ accidit qḋ dictuz est. sed in alteris. i. in dictis ẜm poas nõ accidit:sed illi. i. priores phĩ simplr̃ dicebãt de dictis non simplr̃.

Dubitaret forte aliqs. qꝛ vĩ falsuz eẽ ꝙ ſẜibilia sint dicta ẜm actũ ꝛ ẜm poam nã ut ĩfra patebit. in 3° bᵒ. nos ĩdigemꝰ ponẽ itellectuz agentẽ. qꝛ ĩtelligibilia a nob̃ sũt ĩtelligibilia in poa ꝛ fiunt ĩtelligibilia in actu ꝑ lumẽ ĩtellꝰs agẽtis:in cuiꝰ ṽtute fantasmata mouẽt intellm̃ poles. sed ſẜibilia sunt actu talia. iõ nõ ĩdigemꝰ ponẽ sensũ agẽtẽ. male ḡ dcm̃ est ſẜibilia eẽ poa talia. C Dõm ꝙ nõ est itẽtio phĩ dicere ꝙ albũ nõ sit actu albũ:ẽt si nõ ꝑcipiaṫ a visu:ꝛ ꝙ calm̃ nõ sit actu calm̃:ẽt si nõ ꝑcipiaṫ a tactu. nec est itẽtio phĩ ꝙ obis ſẜibilibꝰ aliq̃ actualitas ꝯferaṫ ꝑ sensum:sic aliq̃ actualitas ꝯferṫ obis ĩtelligibilibꝰ per lumẽ ĩtellꝰs agẽtis. ista ḡ actualitas ꝛ potẽtialitas non est itelligẽda de obis sensibilibꝰ in se:sed ĩtelligẽda est ꝑut ĩmutãt ſẜus. nã lȝ albũ semꝑ sit albũ actu: non tñ semꝑ actu ĩmutat visũ. vult ergo dicẽ ꝙ ſẜibilia aliqñ actu ĩmutãt sensuz. aliqñ ṽo nõ actu ĩmutãt:sed pñt ĩmutare. sic ꝛ sensus aliqñ actu ĩmutanṫ a sensibilibꝰ. aliqñ ṽo nõ actu ĩmutanṫ:sed possunt ĩmutari.

Alterius forte dubitaret aliqs. quõ ſẜus ꝛ ſẜibile in actu sunt sil':in poa ṽo nõ opȝ

C Dõm ꝙ ut pȝ ꝑ qõnẽ pmissaz hic ſẜibile in actu appellaṫ qñ actu ĩmutat sensũ:ꝛ ſẜus in actu qñ actu ĩmutaṫ a ſẜibili. ĩtellecto ḡ qḋ dĩ ꝑ nomẽ ꝑpõ phĩ nullã hẽt calũniã. nã nõ est ĩtelligibile ꝙ ſẜus actu ĩmutetur:ꝛ tñ nõ sit ſẜibile ꝙ actu ĩmutet. sic ẽt stare nõ põt ꝙ sit ſẜibile actu ĩmutãs sensum: ꝛ tñ nõ sit ſẜus actu ĩmutatꝰ a ſẜibili. ḡ in actu sil' sunt:sed in poa nõ opȝ sil' eẽ. nã nõ opȝ si iux̃ orbẽ lune est ignis q possit ĩmutare tactũ: ꝙ ibi possit eẽ tactꝰ: qui possit ĩmutari ab igne. sed si eẽt uera positio q̃rũdã antiq̃ꝝ ꝙ ueꝝ eẽt in apparẽdo:ꝛ ꝙ ſẜus hiet ṽtutẽ disciplinę:ita ꝙ aliqd intantũ eẽt tale inq̃ztũ tale appet sensui ita ꝙ nõ eẽt aliquid dulce:nisi inq̃ztũ sentireṫ a gustu:nec calm̃ nisi inq̃ztuz sentireṫ a tactu:tũc nusq̃z eẽt calm̃: nisi ibi eẽt tactus sentiens. nõ eẽt ergo sensibile potẽs ĩmutare sensum: ut non esset calidum potens ĩmutare tactũ: nisi ibi adesset tactꝰ potẽs ĩmutari a calo: ꝑꝑ qḋ ẜm hanc ypothesim nõ solũ ſẜibile i actu nõ sepaṫ a ſẜu:ẜz ẽt nec ſẜibile in poa. ueꝝ qꝛ hec est oĩno ridiculosa positio: ꝙ ſẜibilia accipiãt eẽ a sensibꝰ:ꝛ ꝙ nõ sint talia nisi inq̃ztũ sentiunṫ a sensibꝰ:nõ est simplr̃ ꝯcedẽdũ ꝙ ſẜibile ꝛ sẽsus sil' sint ꝛ nõ sint. sed est distiguẽdũ ꝙ ſẜibile ꝛ ſẜus sumpta in actu sic se hñt:ut dcm̃ est: sumpta ṽo in potentia non oportet sic se habere. philosophi ṽo: qꝛ non distinguebantur:sed simpliciter in hac materia loquebantur peccabant. Deinde cum dicit.

C Si aũt simphonia uox quedam est:uox aũt ꝛ auditus est sicut vnũ:ꝛ est sicut non vnum:aut idem. ꝑpõ aũt est simphonia: necesse est ꝛ auditũ rõnẽ quãdã esse.

C Soluit qõnẽ aliã q̃re excellẽtia ſẜibiliũ corrũpit ſẜuz circa qḋ duo facit. qꝛ pᵒ pmittit ꝙ idẽ est actꝰ ſẜibilis ꝛ ſẜus. 2° ex h̃ ꝯcludit ꝙ excellẽtia ſẜibiliũ corrumpit sensũ ibi. Et ꝑꝑ id corrũpit. Dicit ḡ. si aũt simphonia est q̃dã uox. uox aũt ꝛ auditꝰ est sicut vnũ ꝛ idẽ: ꝛ est nõ sic vnũ ꝛ idẽ. qꝛ actꝰ ſẜibilis ꝛ ſẜus est sic vnꝰ ꝛ idẽ ẜm rẽ:nõ aũt ẜm rõnẽ. ꝛ ſẜdit ꝙ ꝑportio aũt est simphonia. ꝛ qꝛ sic est neċe est ꝛ audituz eẽ q̃zdã rõnem. i. q̃zdã ꝑportionẽ. C Notãdũ aũt ꝙ simphonia est uox q̃dã sic hõ est aĩal q̃dã. nã simphonia est q̃si q̃daz ſpẽs uocis. nã nõ ois uox est simphonia:sed uox aliq̃:ꝛ uox q̃dã simphonia est:ut uox illa que est ꝯsona ꝛ ꝑportionata simphonia q̃dã põt dici. C Notãdũ aũt ꝙ si idẽ est actꝰ ſẜibilis ꝛ ſẜus:idez erit actꝰ uocis ꝛ auditꝰ:ita ꝙ eadẽ est imp̃ssio quã uox facit: ꝛ quã auditꝰ suscipit nõ ḡ põt eẽ ꝙ sit ꝑportio in uoce:ꝛ non sit ꝑportio in ſẜu. si ḡ uox ipa est q̃dã simphonia: ꝛ q̃dã ꝑportio. ḡ ꝛ ipe auditꝰ ꝑportio q̃dã erit. C Notãdum ẽt ꝙ nõ ois uox dĩ audibilis. nã nimis magnus sonꝰ ꝛ nimis magna uox:ꝛ nimis ꝑuus sonꝰ ꝛ nimis ꝑua uox: ut pȝ ꝑhita nõ sũt qd audibile. ꝛ qꝛ nõ ois uox est audibilis: sed q̃dã ꝛ illã q̃zdã uocẽ quã dicimꝰ audibilẽ: qꝛ oꝫ eẽ cõmẽsuratã ꝛ ꝑportionatã:cũ idẽ sit actꝰ ſẜibilis ꝛ sẽsus ẜm rẽ:lȝ nõ sit idẽ ẜm rõnẽ:necesse est ipm̃ sensum esse quãdã rõnẽ. i. quãdã ꝑportionẽ ꝛ quãdam cõmẽsurationem. Deinde cum dicit.

C Et ꝑꝑ id corrũpit vnũqḋq̃ȝ excellẽs acutũ:ꝛ graue auditũ:ꝛ in hũoribꝰ gustũ:ꝛ in coloribꝰ visum fortiter fulgidũ ꝛ opacuz: ꝛ in olfatu fortis odor:ꝛ dulcis ꝛ amarus tanq̃ȝ rõ q̃dã sit sensus. Uñ delectabilia quidez sunt duz dũr sincera ꝛ mixta entia ad rõnẽ ut acutũ:aut dulce aut salitũ. Delectabilia eni tũc:oĩno aũt qḋ mixtũ est simphonia:magis q̃ȝ acutũ:ꝛ graue. Tactꝰ aũt calefactibile: ꝛ est frigefactibile: h̃ ſẜus rõ est:excellẽtia aũt ꝯtristãt: aut corrumpũt.

C Ex his que dixerat ꝯcludit ꝙ excellẽtia ſẜibiliũ corrũpit sensũ dicẽs:ꝛ ꝑꝑ id supple ꝙ ſẜs q̃dã ꝑportio: vnũqḋq̃ȝ excellẽs acutũ ꝛ graue corrũpit auditũ:ꝛ in humoribꝰ. i. in saporibꝰ excellẽtia corrũpit gustũ:ꝛ in coloribꝰ fortiter fulgidũ ꝛ fortiter opacuz. i. fortiter obscurũ corrũpit visũ:ꝛ in olfatu odor fortis ut odor dulcis ꝛ odor amarꝰ si sit fortis corrũpit olfatũ tanq̃ȝ sensus sit q̃dã rõ. i. q̃dã ꝑportio. ꝑportio aũt corrũpiṫ in excellẽtijs ꝛ ſẜuaṫ in medijs. vñ ꝛ delectabilia quidem sunt sincera ꝛ mixta entia ad rõnẽ. i. ad ꝑportionẽ. qñ ꝛ reducenṫ ea que sũt sincera. i. pura ꝛ extrema si miscenṫ ꝛ reducanṫ ad ꝑportionẽ fiũt magis delectabilia sensui ut acutũ aut dulce. aut salitũ delectabilia: tũc supple sũt qñ sũt mixta ꝛ redacta ad mediũ. iõ ſẜdit. oĩno aũt qḋ mixtũ est sup. est qd delectabile:ꝛ simphonia magis est qd delectabile auditui q̃ȝ acutũ ꝛ graue: ꝛ calefactibile ꝛ frigefactibile. si misceanṫ ꝛ reducanṫ ad medium erunt delectationes tactus. sed hec omnia sic se habent. qꝛ sensus est quedã ratio. i. quedã ꝑportio. excellentie aũt sensibiliũ ꝯtristãt aut corrũpũt sensũ:ꝛ sensus ꝯtristanṫ aut corrumpũtur per excellentias sensibilium.

Dubitaret forte aliqs. utrū sēsus ꝑticulares directe percipiāt actiones suas. ¶ Dōm ꝙ triplici via uenari possum9 sēsus ꝑticulares directe ꝛ in se actiōes suas nō ꝑcipe. ꝑ1a via sumit ex eo ꝙ sēsus est vtus mālis. 2a ex eo ꝙ est extēsa extēsione organi. 3a ex eo ꝙ est vtus passiua. ꝑ1a via sic p3. qꝛ ois vt9 mālis est impssa māe ꝛ est alligata māe: q̄re nō est libata: nō pōt se sup̄ seipā3 ꝯuertē. vtus eni mālis nō hēt eē in se: s3 in alio. ꝛ qꝛ modus agēdi dz seq̄ modū eēndi: sicut vtus mālis nō hēt eē in se: sed in alio: ita directe nō hēt actionē q̄ termiet ad se: sed ad aliō: ut oculus videt alia ꝛ nō se: ꝛ olfat9 odorat alia ꝛ nō se. q̄re cu3 actiōes sensuū sint in ipsis sēsib9 eē nō posset ꝙ sēsus ꝑcipet actionē suā nisi libē se posset ꝯuertē sup̄ se: ꝛ nisi hēret actionē q̄ termiaret ad ipm ul' ad ea q̄ sunt in ipo: qd vtuti mālis directe: ut ostēsu3 est nō pōt cōpetē. 2a via ad ostēdū h idē sumit ex eo ꝙ sēsus est vtus extēsa. nā ut ꝓbat in ꝓpōnib9 ꝓcli nullū extēsu3 est ad se ꝯuersiuū. nam si extēsu3 ad se ꝯuertit op3 ꝙ totū ꝯuertat ad totū. qꝛ si vna ps ꝯuerteret ad altā nō eēt ibi ꝯuersio ad se: sed ad aliō. sed si totū ꝯuertit ad totū q̄libet ps ꝯūtit ad q̄3libet ptē. sed si q̄libet ps ad altā ꝯuertat nō erit ibi distātia ptiū. sed si ptes nō erūt distātes illō nō erit qd extēsu3. dicē g̃ extēsu3 eē ad se ꝯuersiuū est dicē extēsu3 nō eē extēsu3. hec eni vi3 eē via ꝓcli i li°. de elatiōe theo°a. ubi ꝓbat ꝙ ad se ꝯuersiuū op3 eē icorporeū ꝛ iextēsū. 3a via sumit ex eo ꝙ sēsus est vtus passiua: ꝛ sentire est qddā pati. nā si sentire est qddā pati: sic sēsus nō patit a se: sed ab alio: ita directe nō sentit se nec ea q̄ sūt in se sed sentit alia ꝛ ea q̄ sunt in alio. nā si itell's est aliq̄ mō vtus passiua: non tñ est sic passiua sic sēsus: qꝛ in sēu est aliq̄ mō uera passio cū excellētia sēsibiliū corrūpat sensu3: nō āt est h in itellu. qꝛ excellēs itelligibile nō corrūpit itell3. Rursus itell's est vtus imālis: pp qd aliq̄ mō est liber ꝛ est sup̄ se ꝯuersiuus qd sensui nō cōpetit.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū sēsus ꝑticulares aliq̄ mō ꝑcipiāt se sentire. ul' utrū p ꝑticulares sēsus possim9 ꝑcipe aliq̄ mō nos sentire. ¶ Dōm ꝙ si sēsus nō ꝑcipet nisi ea qb9 patit: tūc cū sēsus: ut dcm̄ est nō patiat a se: sed ab alio: nō posset ꝑcipere se: nec ea q̄ sunt in se: sed solū ꝑcipet alia ꝛ q̄ sunt in alio. attñ hec ꝓpō. sēsus nō ꝑcipit nisi ea a qb9 patit. nō est sine distictiōe ꝯcedēda. nā cū sentire sit q̄ddā pati/planū est ꝙ directe ꝛ in se sēsus nō ꝑcipit nisi a qbus patit idirecte: tñ possum9 ꝑcipe sēu q̄ nihil in sensū facit: ut visu nō solū ꝑcipim9 lumē aut colorē: sed ēt tenebrā: ꝛ auditu nō solū ꝑcipim9 sonū: sed ēt silētiū. cōstat aūt ꝙ silētiū nihil facit in auditu: sed cū nullu3 sonū audim9 dicim9 nos ꝑcipe silētiū. nō g̃ ꝑcipit silētiū p se: sed p sonū. g̃ sonus est iudex sui ꝛ silētij: sic rectum est iudex sui ꝛ obliq. alr tñ ꝛ alr: qꝛ son9 est iudex sui p p̄ntiā: cū aliqd opat in sēu: s3 est iudex silētij p absentiā cū nihil opat i sēu. eodē mō ꝛ tenebra a visu ꝑcipit nō in se nec directe: sed cū lumē nō videm9. itaq3 sic nō in se nec directe possum9 p visū ꝑcipe tenebrā: ꝛ p auditū silētiū: sic aliq̄ mō: l3 nō in se nec directe: possumus ꝑcipe p sēsus ꝑticulares actiōes eo4. nā cū p visū aliq̄n videam9 visibile: aliq̄n vō nō: l3 ipā3 visionē factā i visu p se ꝛ directe nō possum9 ꝑcipe: attñ eo ipo ꝙ p ipm iudicare possum9: q̄n aliqd videm9: ꝛ q̄n nihil videm9 possum9 p sensū iudicare: q̄n imutat a sēsibili. ꝛ q̄n nō imutat. g̃ ipā3 imutationē ꝛ ipā3 actionē sēs possum9 aliq̄ mō ꝑcipe: l3 nō in se ꝛ directe. itell's g̃ in h a sensu differt. qꝛ l3 itell's p obm cogscat actū. cogscēdo tamē actū p obm: qꝛ est vt9 imālis ꝯuertit se sup̄ se: ꝛ de ipsa actiōe iudicat sm ꝙ est aliqd in se. ita ꝙ p talē ꝯuersionē ipa actio efficit q̄dāmō obm itell's: nunq̄3 tñ actio sēsibilis efficit obm sēsus. qꝛ nunq̄3 sēsus ꝯuertit se sup̄ se: nec nunq̄3 pōt ꝑcipe actionē suā ut ē aliqd i seipo: sed qꝛ possum9 p visū ꝑcipe ꝙ nihil videm9 possum9 p visu3 ꝑcipe ꝙ aliqd videm9. ꝛ sic possum9 p sensū cogscē qd nō imutat a sēsibili: sic possum9 p sensū cogscere qd imutat a sēsibili. q̄3tū g̃ ad aliqd sil'e est de visu ꝓut ꝑcipit tenebrā: ꝛ de q̄libet sēu ꝑticulari ꝓut ꝑcipit priuationem sui sensibilis. ꝛ prout percipit suam immutationem ul' suam actionē. nā sic visus nō ꝑcipit tenebrā: nec aliqs sēsus ꝑticularis ꝑcipit ꝑuatione obi sui i se ꝛ directe. sed idirecte sic p nullū sensū ꝑticularē possumus ꝑcipe suam imutationem uel suam actione3 in se ꝛ directe: sed indirecte.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū aliqs sensus ꝑcipiat imutatiōes ul' actiones sensuū ꝑticulariū in se ꝛ directe. ¶ Dō3 ꝙ ut p3 p habita. qꝛ sēsus est vtus passiua: ꝛ sentire est qddā pati sensus directe ꝛ in se nō ꝑcipit nisi illō a q̄ patit. ꝛ illo a q̄ imutat. querē g̃ utꝝ sit aliqs sēsus q̄ directe cognoscat actiōes ꝛ imutatōes factas i sēsib9 ꝑticularib9. est querere utrū sit aliqs sēsus q̄ patiat ꝛ imutet ab imutatiōe fcā in ꝑticularib9 sēsib9. ꝛ qꝛ hi9 est cois sēsus. iō cois sēsus directe ꝑcipit imutatiōes fcās in ꝑticularib9 sēsib9 ꝛ qꝛ ex h sēsus videt. qꝛ imutat ab exteriori obō q̄ pōt ꝑcipe imutationē factā in visu: pōt ꝑcipe ipā3 visione3 ꝛ ipā3 actionē visus: ꝛ q̄ pōt ꝑcipe imutatiōes factas in oib9 sēsib9 pōt ꝑcipe actiōes oiu3 sensuū. ꝛ qꝛ h pōt sēsus cois. iō ipe directe ꝛ in se ꝑcipit actiōes oiu3 ꝑticulariū sensuū. debem9 eni sic imagiari ꝙ si radij solares icideret in aquā ꝛ a splēdore in aq̄ ꝑgiaret splēdor in pariete: postea a splēdore in pariete fieret splēdor in oculo si paries sentiret nō ꝑcipet directe splēdorē fcm̄ in seipo: sed fcm̄ i aq̄. qꝛ nō imutaret neq3 pateret a se ipo tcō splēdido: sed imutaret ꝛ pateret ab aq̄ splēdente: oculus tñ directe ꝑcipet splēdorē fcm̄ in pariete. qꝛ imutaret ꝛ pateret a pariete splēdido. sic qꝛ sēsibilia exteriora imutāt sēsus ꝑticulares. sēsus vō ꝑticulares immutati imutāt sensu3 cōe3: sēsus cois directe ꝑcipit immutatiōes fcās in sensib9 ꝑticularib9: a qb9 imutatur ꝛ patit: ꝛ sensus ꝑticulares directe ꝑcipiunt obā exteriora a quibus imutantur ꝛ patiuntur.

Ulterius forte dubitaret aliqs quō p lrā3 superius additā soluat qd ꝓposita. v3 an sēsus sentiāt se sentire. ¶ Dōm ꝙ ut p3 p hita actione3 alic9 sēsus ꝑticularis: utputa actionē visus siue visionē ꝑcipim9 directe ꝛ idirecte. directe q̄dē p sensū cōe3. idirecte vō p ipm visū siue p ipm sensū ꝑticularē. nā ipse visus ꝑcipit actionē suā q̄dāmō: sic ꝑcipit tenebra3. ꝛ dico q̄dāmō: qꝛ l3 nō sit ibi plena silitudo: est tñ ibi sile q̄3tū ad h: qꝛ sic visus nō ꝑcipit tenebrā in se ꝛ directe ita nec actionē suā in se ꝛ directe pōt ꝑcipe. sed sensus cois ꝑcipit eā in se ꝛ directe. est eni ibi hic hi9 ꝓcessus: ut p3 p hita. qꝛ paries colorat9 colorat visū. visus aūt colorat9 ꝛ imutat9 a pariete q̄dāmō colorat ꝛ imutat sensū cōe3. g̃ qꝛ visio est q̄dāmō colorata ꝛ imutat sensu3 cōem: sēsus cois pōt directe visionē ꝑcipe: sm hoc g̃ dant due sol'ones in lrā. q̄rū vna est ꝙ visu nō solū discernim9 lumē: sed ēt tenebrā. ꝛ hec sol'o deſuit prout sēsus ꝑticulares cogscūt actiōes suas idirecte sic visu cogscit tenebra. alia sol'o est ꝙ visio est q̄dāmō colorata. ꝛ h deſuit ꝓut sēsus cois directe cogscit hi9 actiōe3 ꝛ imutationē. nā iō sēsus cois directe cogscit eā. qꝛ visus colorat9 ꝛ imutat9 a piete: ut dcm̄ est q̄dāmō colorat ꝛ imutat sēsu3 cōe3. Lū g̃ q̄rit p qd ꝑcipim9 actiōes sēsuū ꝑticl'ariū: ut p qd videm9 nos vidē ꝛ audim9 nos audire. dici dz ꝙ h cogscim9 p ipos sēsus ꝑticl'ares idirecte. ꝛ ad h deſuit sol'o ꝑ1a. ꝛ ēt h idē cogscimus p ip3 sensum cōem directe. ꝛ ad hoc deseruit sol'o scda.

Unusquisq3 q̄dē igit sēsus subiectiue sensibile est: q̄ est in sensitiuo inq̄3tū c.144
v

sẽsitiuũ: ⁊ discernit subi sẽsibilis drãs: ut albũ qdẽ ⁊ nigrũ visus: dulce vero ⁊ amarũ gustus: silr aũt se hñt hoc ⁊ in alijs.

¶ Postq̃ phs inquisiuit quõ pcipim⁹ actionẽ sensuũ pticularuũ: ex qua inq̃sitiõe aliq̃ mõ põt nob̃ inotescere nã sẽs cois. in pte ista plene inuestigat naz h⁹ sẽsus ex drãa obõꝝ. ¶ Ad cui⁹ eui^dẽ sciẽdũ q̃ aliquã drãã obõꝝ pñt pcipe sẽsus pticulares: aliquã vero nõ pñt. nã drãa illa que nõ excedit genus ,ppꝛij obi ut drãa albi ⁊ nigri que nõ excedit gen⁹ coloris põt pcipi a visu. drãa amari ⁊ dulcis q̃ nõ excedit gen⁹ saporis põt pcipi a gustu: sed drãa albi ⁊ dulcis q̃ excedit obm cuiuslibet sensus pticularis a nullo tali sensu põt cogsci. sic ẽt drãã diuersoꝝ obõꝝ pticularium nullus sẽsus pticularis põt pcipe duo ḡ facit. q2 p° ,ppõit drãã illã quã pñt sẽsus pticulares pcipe. 2° ex drãa quã nõ pñt pcipe inuestigat nãm sẽsus cois ibi ⌊ Qm̃ aũt ⁊ albũ. ⌋ dicit ḡ q̃ vnusq̃sq3 q̃dẽ igit sẽsus q̃ est in sẽsitiuo .i. in ,ppõ organo inq̃ztũ est sẽsitiuũ .i. inq̃ztũ est h⁹. vnusq̃sq3 q̃dẽ igit talis sẽsus est sbi .i. obi sẽsibilis. respicit eni vnusq̃sq3 talis sẽs aliqd ,ppꝛiũ obm sẽsibile: ⁊ discernit drãã illi⁹ sẽsibilis sbi .i. obi ut visus q̃dẽ discernit albũ ⁊ nigrũ. gustus vero dulce ⁊ amaꝝ. silr aũt h se hẽt ⁊ in alijs. q2 vnusq̃sq3 sẽsus exñs in suo organo pcipit drãas sui ,ppꝛij obi. ¶ Notãdũ aũt q̃ sẽsus di cẽ in sẽsitiuo siue in organo inq̃ztũ est sẽsitiuũ. q2 ipm sẽsitiuũ .i. ipm orga^m ẽ ,ppꝛiũ sẽs sbz

Dubitaret forte aliqs. q2 vr̃ falsũ eẽ q̃ vnusq̃sq3 sẽsus pcipiat drãas sui ,ppꝛij sbi. q2 uel accipit hic sbm pro organo in q̃ est sẽsus: siue ,p obo. si aũt accipiat ,p organo: tũc veꝝ est q̃ ipz organũ est sbm sẽsus: tñ nõ est veꝝ q̃ sẽsus pcipiat drãas ,ppꝛij organi. nã si sẽsus nõ põt iudicare de sẽsibili posito sup ipm: multo min⁹ poterit iudicare de ipõ organo in q̃ existit. nã ,pximi⁹ est organũ sensui q̃z esset sẽsibile positũ sup ipm. Ampli⁹ hãc eãdẽ rõnẽ possum⁹ expssi⁹ declarare. nã sẽsus nihil pcipit sine medio: de eo aũt qd imediate cõiũgit sensui sẽsus directe iudicare nõ põt. cũ ḡ nã imediate cõiũgat forẽ: ⁊ qdlibet sbm sue pfectiõi q2 semp potẽtia imediate cõiũgit actui: organũ in q̃ fũdat sẽsus tanq̃ ,ppꝛa pfectio in ,ppõ susceptibili directe a sẽsu pcipi nõ poterit. nõ ḡ põt itelligi qd dcm̃ ẽ de ,organo: ut dicat pcipe sẽsus drãas ,ppꝛij sbi. q2 pcipiat drãas ,ppꝛij organi. ¶ Rursus nõ põt h itelligi de obo ut dicat sẽsus pcipe drãas ,ppꝛij sbi. q2 pcipiat drãas ,ppꝛij obi. q2 lz tales drãas pcipiat: tñ ipm obm ut vr̃ nõ põt dici sbm sẽsus: imo magis eꝯ sẽsus dz dici sbm obi. naz semp patiẽs sbijcit agẽti nõ eꝯ. q̃re cũ obz agat i sẽsuz: nõ eꝯ: magis sensus sbijcit obo q̃z eꝯ. ¶ Dõz q̃ h sbz accipit ,p obo. di eni sensus pcipe drãas ,ppꝛij sbi. q2 pcipit drãas ,ppꝛij obi. di aũt ,ppꝛiũ obm hic rõnem sbi pp duo. p° pp actionẽ ipsi⁹ sensus. 2° pp modũ recipiẽdi ei⁹. p^a via sic pz. nã sensus cũ h q̃ patit ab obo: ⁊ p hoc q̃ imutat ab eo: hẽt iudicare de ipõ. ḡ aliquo mõ plus dicit sentire obm q̃z pati ⁊ imutari ab ipõ. naz ⁊ aer patit ⁊ imutat ab odore. nõ tñ di odorẽ sentire. q2 nõ hẽt iudicare de ipõ. ⁊ q2 sp ea q̃ spectãt ad iudiciuz alic⁹ dñr eẽ sba illi⁹ ipm obm di eẽ sbm sensus inq̃ztum de ipõ obo sensus iudicat. sic ḡ est sbm in scia illud circa qd v̄sat cõsideratio ⁊ iudicium scie: sic ipm obm põt q̃dãmõ dici sbm ei⁹. q2 circa ipm v̄sat cõsideratio ⁊ iudiciũ ipsi⁹ sensus. posset ẽt adhuc adduci 2ª via ex pte modi recipiẽdi. nã cũ forma hẽat eẽ in obo magis mãliter. in sensu vero magis spũalr. q2 hñtia eẽ magis mãle q̃dãmõ sbijciunt hñtib⁹ eẽ magis spũale: di obm esse sbm sẽsus. q2 forã ⁊ spẽs ut est in obo: hẽt eẽ melius q̃z in sensu. p^a tñ via magis est ad ,ppositũ. Qd vero obijciebat: q2 patiẽs sbijcit agẽti. pz q̃ sentire plus dicit q̃z pati ul' imutari ab obo. nã sentire ultra h⁹ imutationez

importat iudiciũ qd hẽt sensus de re sensibili rõne cuius ipz obm q̃dãmõ dici põt sbm: ut p hita est manifestũ. ex h ḡ pz q̃ organũ est sbm sensus: ⁊ ẽt obz est q̃dãmõ sbm sẽsus. tñ alr ⁊ alr. q2 organũ dr eẽ sbm. q2 in eo fũdat sẽsus tanq̃ in ,ppõ susceptiuo: s3 obz põt q̃dãmõ dici sbz sẽs. q2 sbijcit iudicio ei⁹. ⁊ q2 circa ipz negociat sẽs: nõ iudicãs negociat circa id de q̃ iudicat. ⌈ D.c.o

¶ Qm̃ aũt ⁊ albũ ⁊ dulce. ⁊ vnũqdq3 sensibiliũ ad vnũqdq3 comparãdo discernimus: ⁊ sentim⁹: q2 drñt: necẽ est igr̃ sensu: sẽsibilia eni sunt. ¶ Quare manifestũ qm̃ caro nõ est ultimũ sensitiuũ. Necesse enĩ esset tanges ipm discernẽs discernere.

¶ Posita drãa ad quã pñt attigẽ sensus pticulares hẽꝛ drãa ad quã nõ pñt attigẽ inestigat eẽ aliquẽ ulteriorẽ sensũ qui di cois sẽsus: ⁊ est sup oẽs pticulares sensus: circa qd tria facit. p° qd dcm̃ est. 2° inuestigat q̃sdã cõditiões h⁹ sẽsus. 3° mouet quãdã dubitationẽ circa determinata. 2ª ibi ⌊ Neq3 utiq3. ⌋ 3ª ibi ⌊ At vero ipo^k est. ⌋ Dicit ḡ. qm̃ aũt albũ ⁊ dulce ⁊ vnũqdq3 sẽsibiliũ quõ differt ad vnũqdq3 sensibile discernim⁹ qdã .i. quadã v̄tute ⁊ sentim⁹: q2 drñt. necesse est sensu aliq̃ h sentire q2 talia sensibilia sunt. q̃re ⁊ manifestũ est: qm̃ caro nõ est ultimũ sensitiuũ .i. nõ est illud ad qd stat ultimũ iudiciũ de sẽsibilib⁹. nec est illud qd põt hãc drãã discernẽ. q2 tũc necesse eẽt ipm sensitiuũ tact⁹ p carnẽ tãgẽs hec sensibilia discernẽs discernẽ iter ea: ⁊ tũc supplenda est rõ q̃ si organũ tact⁹ nõ est ultimũ sensitiuũ: nec etiã aliqs ali⁹ sensus pticularis põt dici ultim⁹ sẽsus: sed opz dare aliquẽ ulteriorẽ sensũ sup oẽs pticulares sensus: q̃ di cois sensus. ¶ Notãdũ aũt q̃ sensus cois est q̃dãmõ termin⁹ oiuz sensuũ pticulariũ. q2 imutationes facte in oib⁹ sensib⁹ pticularib⁹ terminant ad ipz ⁊ q2 termin⁹ hẽt rõnẽ ultimi: põt sensus cois dici q̃dãmõ ultimũ sensitiuũ. ¶ Notãdũ ẽt vim rõnis phi in h cõsistẽ q̃ si dulce ⁊ albũ sunt sensibilia: opz q̃ drãã dulcis ⁊ albi pcipiam⁹ p aliquẽ sensũ: sed nullus sensus pticularis põt pcipe drãã dulcis ⁊ albi: nec aliqs sensus pticularis põt discernẽ drãaz cuiuslibet obi sensibilis ad qdlibet obm sensibile. ḡ est dare aliquẽ ulteriorem sensũ ut sensũ cõem p quẽ has drãas possimus cogscẽ. ¶ Notãdũ ẽt rõnẽ phi eẽ p locũ a maiori. naz si aliqs pticularis sensus posset pcipe drãã dulcis ⁊ albi: ⁊ drãam cuiuslibet obi sensibilis ad qdlibet obm sensibile maxie hoc faceret tact⁹ qui q̃dãmõ est fũdamẽtũ oiuz sensuũ. sm hoc ḡ tact⁹ per carnẽ hec oba sensibilia attingẽs statĩ discernẽ posset drãaz inter ea. sed hoc videmus eẽ falsum. q2 nec per carnẽ nec per tactũ possim⁹ pcipe drãam dulcis ⁊ albi: nec drãaz cuiuslibet obi sensibilis ad obm qdlibet sensibile. ḡ caro .i. tact⁹ non est ultimũ sensitiuũ ul' nõ est ultimus sensus: sed opz dare aliquẽ ulteriorẽ sensuz ut sensuz cõem per quem tales drãas discernamus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Neq3 utiq3 sepatis cõtigit discernẽ: q̃ alteꝝ sit dulce ab albo: s3 opz aliq̃ vno utraq3 manifesta eẽ: sic eni ⁊ si h q̃dẽ ego: illo aũt tu sentis: manifestũ utiq3 erit: qm̃ altera adiuicẽ sũt. Opz aũt vnũ dicẽ qm̃ alterum. Alterũ enim dulce ab albo. Dicit ergo idem. Quare sicut dicit ita ille ⁊ intelligit ⁊ sentit. Qd igit nõ possibile sepatis iudicare sepata palam.

¶ Inuestigat quasdã cõditiões ipsius sensus cois. circa

qđ duo facit ſʒ ꝙ duas tales ꝯditiōes īueſtigat. nā pº iueſtigat ⁊ oñdit ꝙ ſenſus cōis eſt v̓tus vna nō ſepata. 2º iueſtigat ⁊ oñdit ꝙ in vno tpe nō ſepato: ſed ſil' pcipit ⁊ iudicat diffā oboꝝ ibi[Qđ aūt neqȝ in ſepato.] Dicit ğ ꝙ neqȝ utiqȝ ſepatis. i. p ſepatas v̓tutes. uel ut hēt alia lr̄a neqȝ utiqȝ ſepatim ꝯtigit diſcernē ꝙ alterū ſit dulce ab albo. ſed oꝫ vno aliq̄. i. vna aliq̄ v̓tute utraqȝ manifeſta eē. ſic eni eēt ſi p alteraꝫ v̓tutes pcipemus albū ⁊ dulce: ſic ſiqdē ego ſentio h̓. i. dulce: illđ aūt. i. albū tu ſentis: manifeſtū utiqȝ erit: qm̄ altera ſunt adiuicē dulce ⁊ albū. qꝛ alr̄ patior ego a dulci. ⁊ alr̄ tu ab albo. planū eſt ğ hec eē altera: ſed nō erit nota iſta alteritas: nec iſta diūſitas niſi vnus aliqs ſenſus cog̃ſcat utraqȝ. iđ ſbdit: opꝫ aūt vnū ⁊ eūdē dicē: qm̄ alterum eni eē dulce ab albo idē dicit. q̄re ſicē dicit ſic ⁊ intelligit ⁊ ſentit. nā iſtud dicē ꝓcedit ex aliq̄ apphēſiōe interiori. ſi ğ non eſt nota diffa dulcis ⁊ albi niſi vnus cog̃ſcat ⁊ vnus dicat talē diffā. qꝛ iſtud dicē ꝓcedit ex aliq̄ apphēſiōe iteriori opꝫ ipaꝫ v̓tutē iteriorē apphendētē hāc diffā eē vnā. ⁊ qꝛ ſēſus cōis apphēdit hāc diffam. ğ ſēſus cōis eſt vna v̓tº. iđ ꝯcludit ꝙ qđeȝ igit nō poᵉ ſit iudicare ſepatis. i. p v̓tutes ſepatas eē ſepata. i. eē diſtīcta dulce ⁊ albū palā ſupple eſt per iam dicta.

Dubitaret forte aliqs. qꝛ nō vr̄ rō pĥi bona eē. qꝛ nō eſt ſile de duobꝰ hoibꝰ cognoſcētibꝰ dulce ⁊ albū: ⁊ de vno ⁊ eodē hoīe p diuerſas v̓tutes cog̃ſcēte utrūqȝ. nā ſi vnº hō cog̃ſceret dulce ⁊ altº cog̃ſceret albū ⁊ nō eēt tertiº hō qui cog̃ſceret utraqȝ lȝ aliud eēt dulce ab albo: iſta tn̄ alietas eēt igta ⁊ nō eēt ſcita: attn̄ ſi vnus hō p vnā v̓tutē ul' per vnum ſenſū cog̃ſcit albū: ⁊ p aliū ſenſū cog̃ſcit dulce: poſtq̄ꝫ eſt vnus hō ul' vna aīa cog̃ſcēs utraqȝ q̄tūcūqȝ h̓ ſit p uarias v̓tutes vr̄ ꝙ ſatis ſit nota diffa inter utrūqȝ: nec ꝓpͤ h̓ ut vr̄ opꝫ ponē ulteriorē v̓tutē. ❡ Dōm ꝙ ſimile pĥi ſufficiēs eſt ut ad ꝓpoſitū ſpectat. ❡ Ad cuiꝰ euiᵃꝫ ſciēdū ꝙ a ſb̄a aīe imediate nō egredit' aliq̄ actio: nec aliqs motꝰ nec aliq̄ cognitio niſi mediāte aliq̄ virtute. vñ aīa nō eſt imediatū ſentiēs: ſed eſt pᵐ ſentiēs. ut ſupiꝰ dicebat'. ſentit eni aīa mediāte aliq̄ potētia ſenſitiua: ita ꝙ ſentire egredit' ab aīa p̄ncipali: ſed a potētia illa egredit' ꝓxime ⁊ imediate. ſi ğ aīa p vnū ſenſū cog̃ſceret dulce: ut p guſtū ⁊ p aliū ſenſū cog̃ſceret album ut p viſū. ⁊ nō eēt vnus aliqs alıº ſēſus cōis p quē cog̃ſceret utrūqȝ ignota eēt diffa utriuſqȝ. q̄tuꝫ ğ ad h̓ ſile eſt ſicē ſi diūſi hoīes cog̃ſcerēt illa ⁊ nō eēt aliqs vnus hō qui cog̃ſceret utrūqȝ. nā ſi aīa cog̃ſcat diffā iter albū ⁊ dulce. planū eſt ꝙ nō cog̃ſcit diffā illā p viſum. qꝛ viſus p ſe nō apphēdit dulce nec cog̃ſcit eā p guſtum. qꝛ guſtus p ſe nō apphēdit albū. ul' igit' oportebit dicē ꝙ cognitio diffe hꝰ ul' ꝙ iudiciū de hac diffa imediate ꝓcedit a ſb̄a aīe abſqȝ aliq̄ alia v̓tute: qđ eſt ipoᵉ. ul' opꝫ dicē ꝙ aīa hēat aliquā vnā cōēꝫ v̓tutē uel aliquē vnuꝫ cōēꝫ ſenſū cog̃ſcētē utraqȝ. itaqȝ eoipō ꝙ cog̃ſcimꝰ diffam albi ⁊ dulcis: ⁊ eoipō ꝙ cog̃ſcimꝰ diffā iter diuerſa obā diūſoꝝ ſenſuūꝫ pticulariū: opꝫ ponē aliquē cōem ſenſuꝫ: ⁊ opꝫ dicē ꝙ ille cōis ſenſus ſit virtus vna non ſepata: qđ ꝓbare uolebamus. [Deinde cum dicit.

❡ Qđ aūt neqȝ in ſepato tpe hic hituꝫ eſt: ſicē eni idē dicit ꝙ alteꝝ bonū ⁊ malū: ſic ⁊ qñ alteꝝ dicit: qm̄ eni alteꝝ nūc ⁊ alteꝝ nō ſm̄ accñs ipm̄ qñ. Dico aūt puta cū nunc dico: qm̄ alteꝝ nō tn̄ qm̄ nūc alteꝝ. Sȝ ſic dicit ⁊ nūc: ⁊ qm̄ nūc ſit ğ. Quare iſepabile ⁊ in inſeparabili tempore.

❡ Quia ut dicebat' duo declaranda erāt de ſenſu cōi. vȝ ꝙ eſt v̓tus nō ſepata ⁊ ꝙ iudicat in tpe non ſepato: iđ declarato pº hic declarat' 2ᵐ dicēs. qm̄ aūt neqȝ in ſepato tpe hoc iudicat hinc ſupple eſt manifeſtū. qꝛ ſicē idē. i. ſicut eadē v̓tus. dicit ꝙ alteꝝ eſt bonū ⁊ malū: uel ꝙ alteꝝ ⁊ dulce ⁊ albū. ſic ⁊ qñ dicit alteꝝ. qm̄ eni alteꝝ nūc eſt alteꝝ ſupple eſt. ⁊ qꝛ in illo inſtāti ⁊ in illo tpe in quo dr̄ eē alteꝝ tunc eſt ⁊ alteꝝ nō ſm̄ accñs accipitur ipm̄ qñ. i. ipm̄ tpus. nā tunc accipet' qñ ſm̄ accñs qñ illud tpus. ⁊ illud qñ in quo hic diceret referet' ad dicentē nō ad rem dictā. iđ ſbdit. dico aūt puta nunc. dico qm̄ alteꝝ. nō tn̄ qm̄ nunc eſt alteꝝ: ſed ſic dicit ⁊ nunc alteꝝ: ⁊ qm̄ nunc alteꝝ. ⁊ qꝛ illud qñ nō refertur ad dicentē ⁊ nō accipit' per accñs ut ꝙ dicat nunc alteꝝ: ſed nūc dicat nūc eē alteꝝ: imo refert' ad reȝ dictā ut qꝛ nō ſolū nunc dicit alteꝝ. ſed ēt nūc dicit ⁊ alteꝝ opꝫ iđ ꝙ ſimul apphēdat utrūqȝ. iđ ꝯcludit. ſiml' ğ ſupple apphēdit utrūqȝ. q̄re iſepabile. i. vna inſepabilis v̓tus ⁊ tempore inſeparabili. i. non ſeparabili. i. ſimul ⁊ in eodem tempore ſupple iudicat de utroqȝ.

Dubitaret forte aliqs quō illud qñ ⁊ illđ tēpus ī quo ſenſus cōis dicit albuꝫ eē aliud a dulci: uel qđlibet aliud ſenſibile dicit eē differēs ab alio nō accipit' ſm̄ accñs. ❡ Dōꝫ ꝙ h̓ dupl'r pōt exponi. quaꝝ vna expō tacta eſt in lr̄a ad quam vr̄ declinare themiſtius. alia eſt expō quā vr̄ tangere Cōmētator. vno eni mō reſpectu alienātis reꝝ pōt ſumi tpus per accñs: qñ illud tpus nō refert' ad res alias. ſȝ ad dicentē. nā ſi ꝓferat' hec ꝓpō. ſoꝛ. dicit nūc eē aliud dulce ab albo: ly nūc pōt cōponi cū ly dicit uel cuꝫ ly eē. nā ſi cōponat' cū ly dicit tūc eſt ſenſus dicit nūc. i. nunc loquit' de illa alienāte. ſed ſi cōponat' cuꝫ ly eſſe tūc eſt ſenſus ꝙ nūc ſit illa alienitas. aliud eſt eni nūc loqui de alienitate: ⁊ aliud nūc alienitatem eē. accidit enim rebꝰ aliqs ꝙ qs nūc loquat' de alietate eaꝝ. ğ ſi illud qñ uel illud tpus refert' ad dicentē accipit' per accidens reſpectu rerū: ſed ſi refert' ad res dictas: tūc accipit' per ſe reſpectu eaꝝ. ❡ Hoc viſo ſciēdū ꝙ ſiqs hodie videret ſortē albū: ⁊ cras videret platonē nigrum bñ poſſet nūc loq̄ de alteritate ⁊ de diſſilitudīe platōis ad ſortē: tn̄ nō poſſet dicē ꝙ nūc plato eēt diſſil'is a ſorte: qꝛ cum nō apphēdat eos ſimul poſſet illo tpe intermedio alter mutare colorē: ⁊ ſic nō eſſet diſſimilis: ſed ſil'is. itaqȝ poſſū nūc loqui de alteritate ſocratis ⁊ platonis: dato ꝙ ſimul nō apphendā utrūqȝ: ſed ſi ly nūc nō refert' ad dicentē: ſed ad res dictas: ut nō qꝛ dico nunc: ſed qꝛ dico eē nunc ſoꝛ. diſſimilē platoni: opꝫ ꝙ ſimul apphēdā ſoꝛ. ⁊ platonē: qꝛ nō poſſet uere dicē ꝙ ſoꝛ. eēt nunc diſſimilis a platone niſi ſimul apphenderē utrūqȝ: qꝛ ſi apphēderē eos ſucceſſiue forte fieret immutatio in altero eoꝝ: ⁊ tunc qñ dicerē eos eē diſſimiles ꝓpͤ mutationē factā nō eēnt diſſimiles: ſed ſil'es. eſt ergo intētio pĥi ꝙ per ſenſuꝫ cōem nō ſolū poſſumus dicē albū eſſe differens a dulci: ita ꝙ ly nunc referat' ad dicē uel ad dicentē ⁊ accipiat' per accñs: ſed ēt per ſenſuꝫ cōem poſſumus dicē nūc talē diffam: ita ꝙ ly nunc referat' ad ipm̄ eē: ⁊ ad ipas res differentes ⁊ accipiat' per ſe: imo ſm̄ ipm̄ ly nūc pōt determinare utrūqȝ. vȝ tam dicē q̄ꝫ eſſe uel tā dicentē q̄ꝫ res ipas: nā per ſenſuꝫ cōem poſſum nūc dicere uel nūc loqui de alienitate dulcis ⁊ albi: ⁊ poſſum dicere ꝙ nunc ſit illa alienitas: ſed ego nō poſſem recte dicere ꝙ albū eēt nūc aliud a dulci niſi nūc ⁊ ſimul apphēderē utrūqȝ. ğ ſenſus cōis per quē hoc iudico ſimul apphēdit utrūqȝ: ideo pĥs ꝯcludit ꝙ ſic dicit nūc ꝙ eſt aliud: ⁊ dicit qm̄ nūc eſt aliud: ita ꝙ ly nūc determiat ly dicē ⁊ determiat ly eē: ⁊ qꝛ hoc nō poſſet eē niſi ſimul apphēdereꝫ utrūqȝ: iđ ſbdit ꝙ ſimul ğ ſupple apphendit utrūqȝ. Cōmētator aūt videt' alr̄ exponē textū iſtū. ❡ Ad cuiꝰ euidentiā ſciēdū ꝙ ſicut aliq̄ pñt eē ſimul in loco: ita pñt eē ſimul in tpe: locus aūt duplex eſt. ꝓprius ⁊ cōis: in loco

aũt ꝓpo duo corpa nõ pñt eẽ simul:sed i loco cõmuni multa corpa pñt sil' eẽ:ut dñr plures hoies eẽ sil' si sint in eadẽ domo:ul' si sint sibi inuicẽ ꝓping. p se ḡ illa sũt in eodẽ loco que sũt in eodẽ loco ꝓpo:ſʒ aliq̃ mõ ꝛ q̃si per accñs sũt in eodẽ loco:ꝛ sũt sil' ꝺm locũ q̃ sũt in loco ꝓpinq̃:sic p se loquẽdo illa sũt ꝓpe in tpe q̃ sunt in eodẽ tpe simplr:ſʒ illa sunt aliq̃ mõ sil' in tpe q̃ sibi inuicẽ q̃si imediate succedũt:ut si q̃si statim post vnũ fieret aliud:illa aliq̃ mõ eẽnt sil' ꝺm tps. posset ḡ qs dicere ꝙ ſꝰus cois sil' appꝫẽdit dulce ꝛ albũ:qꝛ statiʒ post appꝫẽsionẽ vnꝰ appꝫẽdit aliud. appꝫẽsio ḡ hꝰ ꝛ illꝰ eẽt in eodẽ tpe:nõ p se:ſʒ q̃si p accñs. ℂ Ad hᷓ ḡ excludenduʒ ait phs ꝙ in eodẽ q̃n ꝛ in eodẽ tpe p se:appꝫẽdit ſꝰus cois illa diũsa:qꝛ p hꝰ sensũ nõ solũ nũc dicimus uel nũc logmur de tali diũsitate:ſʒ ẽt possumꝰ dicẽ ꝙ nũc sit talis diũsitas:qd eẽ nõ posset nisi sil' ꝛ in eodẽ tpe p se:ul' ẽt in eodẽ nũc appꝫẽderemꝰ illa. ⌈ Deide cũ dic̃.

c.147 ℂ At ṽo ipossibile est sil' ꝺm ꝯrios motus moueri idẽ:aut idiuisibile:ꝛ idiuisibili tpe: si enim dulce sit mouet sensuʒ:aut intellectum:amarũ aũt cõtrarie:ꝛ albũ aliter.

ℂ Mouet q̃zdã q̃õnẽ circa ꝑtacta:circa qd duo facit:qꝛ ꝑͦ mouet hꝰ q̃õnẽ. 2ͦ soluit eã ibi⌊ Ergo sil' qdẽ. ⌋dic̃ ḡ at ṽo ipoˡᵉ sil' ꝺm ꝯrios motꝰ moueri idẽ aũt idiuisibile:ꝛ idiuisibili tpe. nã si dulce sit mouet sensũ cõem aut itellm:amaꝝ aũt mouet ipm ꝯrie:ꝛ albũ mouet ipsuʒ alr q̃ʒ dulce:ul' amaꝝ cũ ipoˡᵉ sit idẽ idiuisibile i tẽpore nõ diuisibili moueri tot diũsis motibꝰ:ipoˡᵉ est ꝙ ſꝰus cois ul' moueat ab oibꝰ istis:ꝛ ꝙ sil' appꝫẽdat oia ista:qd est ꝯ determiata. ℂ Notãdũ aũt phm in hᷓ caͦ sepe cũ noiauit sensũ noiauit ꝛ itellm:cuiꝰ duplex põt eẽ rõ:quaꝝ vna est ꝙ tã p sensũ cõeʒ q̃ʒ p itellm possumus cog̃scẽ hꝰ dña diũsoꝝ oboꝝ:iõ hic sil' loquit̃ de utroq̃ʒ. ul' possumꝰ dicẽ ꝙ nõdũ plene visa est dña inter sensũ ꝛ itellm:sed hec dña plenius hẽbit̃ in sequẽti capitulo:ideo nunc quo ad differentiã quodãmõ indistincte loquitur de utroq̃ʒ. ⌈ Deinde cum dicit.

ℂ Ergo sil' qdẽ ꝛ numero indiuisibile:ꝛ inseꝑabile qd iudicat ꝺm eẽ aũt seꝑatuʒ. Est igitur q̃dammõ qd diuisibile diuisa sentit: est aũt qd indiuisibile:ꝺm eẽ quidem enim diuisibile:loco aũt ꝛ numero idiuisibile.

ℂ Soluit ad oꝫõnẽ factã. circa qd ta fac̃:qꝛ ꝑͦ põit quãdã solõnẽ calũniosã. 2ͦ obuĩ ꝯ solõnẽ illã. 3ͦ põit solõnẽ rectã. 2ª ibi⌊ Aut nõ poˡᵉ. ⌋3ª ibi⌊ Sed sicut ꝙ uocãt. ⌋dicit ḡ ſꝰitiuũ cõe qd iudicat de oĩ hꝰ dña siml' qdẽ in nũo est idiuisibile ꝛ iseꝑabile:sed rõne ꝛ ꝺm esse seꝑatũ. iõ ſꝫdit:ꝙ est q̃dãmõ diuisibile illud qd sentit diuisa. ꝛ est aũt qd idiuisibile:qꝛ ꝺm eẽ qdẽ. i. ꝺm rõneʒ est diſibile loco ꝛ nũo idiſibile. ℂ Notãdũ aũt solõnẽ hãc in hᷓ ꝯsistẽ ꝙ ſꝰus cois:lʒ sit vnus ſꝫo ꝛ loco:est tñ plura ꝺm eẽ ꝛ rõnẽ. ꝺm hᷓ ḡ ſꝰus cois est vnus mãlr:ſʒ est plura foꝛalr:ꝛ qꝛ est aliq̃ mõ plura põt sil' moueri ꝯrijs motibꝰ ꝛ sil' appꝫẽdẽ diuersa. ⌈ Deide cuʒ dicit.

c.148 ℂ Aut nõ possibile:potẽtia qdẽ eni idem ꝛ idiuisibile ꝯtraria:ꝺm eẽ aũt nõ:ſʒ in oꝑari diuisibile:ꝛ impossibile est albũ ꝛ nigrum esse simul. Quare neq̃ʒ spẽs pati ipsoruʒ: ſʒ huiusmodi est sensus:ꝛ intelligentia.

ℂ Obijcit ꝯ solõnẽ datã dicẽs:aut nõ poˡᵉ sup. est ꝙ sensus cois actu moueat̃ ꝯrijs motibꝰ:si sit idiuisibile:qꝛ potẽtia qdẽ idẽ ꝛ idiuisibile ꝯria:qꝛ idẽ põt moueri ꝯrijs motibꝰ:ꝺm eẽ aũt. i. ꝺm actũ: supple nõ mouetur idẽ ꝯrijs motibus:sed in oꝑari. i. ꝺm actum:qd supple mouet̃ contrarijs motibus diuisibile opʒ esse. ꝛ subdit ꝙ impoˡᵉ est albũ ꝛ nigrum eẽ sil':q̃are neq̃ʒ possibile est pati simul spẽs ipsoꝝ:sed hꝰ est ſꝰus ꝛ itelligẽtia ꝙ simul patit̃ ꝛ recipit actu spẽs ipsoꝝ. ḡ nõ est vnus ꝛ idiuisibilis ut ꝑfata solõ ꝑtẽdebat. ⌈ Deinde cũ dicit.

ℂ Sʒ sicut qd uocãt qdã pũctũ:aut vnũ: aut duo:sic ꝛ idiſibile:ꝺm ꝙ qdẽ igit̃ idiſibile vnũ discernẽs ẽ ꝛ sil':ꝺʒ ṽo ꝙ diſibile bis utit̃ eodẽ sig̃ sil':inq̃ʒtũ qdẽ igit̃ ꝓ duobus utit̃ tertio duo indicat:ꝛ seꝑata sũt ut in seꝑato:inq̃ʒtũ ṽo vnũ:vno ꝛ sil'. De principio quidẽ igit̃ ꝺm ꝙ dicimus posse sentire aĩal determinatũ sit hoc modo. c.149

ℂ Dat solõnẽ rectã dicẽs:ꝙ ſꝰus cois se hẽt q̃si punctꝰ:qꝛ sicut pũctus põt eẽ terminꝰ diuersaꝝ lineaꝝ:sic ꝛ ſꝰus cois est illd ad qd terminant̃ diuersi ſꝰus ꝑticulares: q̃re sicut pũctꝰ est q̃dãmõ vnus ꝛ q̃dãmõ duo:sic ꝛ ſꝰus cois est aliq̃ mõ vnus ꝛ aliq̃ mõ plura. iõ ait:ꝙ sicut illd qd qdã uocãt pũctũ est aliq̃ mõ vnũ:ꝛ aliq̃ mõ plura: sic ꝛ ſꝰus cois est:aut vnũ:aut duo:ꝛ sic. i. vno mõ est diuisibile:sic. i. alio mõ est idiuisibile:ꝺm ꝙ qdẽ igitur est idiuisibile:ꝛ ꝺm ꝙ qd est vnũ:sic est discernẽs ꝛ iudicãs sil'. ꝺʒ ṽo ꝙ est diuisibile utit̃ sil' aliqs eodẽ signo i. eodẽ ꝑncipio ſꝰitiuo bis:sicut utimur eodẽ pũcto bis ꝓut ẽ terminꝰ diuersaꝝ lineaꝝ. iõ ſꝫdit ꝙ inq̃ʒtũ qdẽ igit̃ utit̃ qs illo termio. i. illo sensu pro duobꝰ iudicat duo ꝛ seꝑata sũt que iudicat ꝛ seꝑato mõ iudicat de illis:inq̃ʒtũ ṽo est qd vnũ iudicat vno mõ ꝛ sil'. ℂ Notãdũ aũt ꝙ sensũ cõem appꝫẽdẽ diuersa sil' nõ põt esse nisi aliq̃ mõ sit plura:ꝛ iõ uel dicemus ꝙ ſꝰus cois sit vnus mãlr ꝛ ſꝫo:sed plura sit foꝛalr ꝛ ꝺm eẽ ut dicebat solõ ꝑª. ul' dicemus ꝙ sit vnus ꝺm se. ꝛ sit plura ꝺm instia:ꝛ ꝺʒ organa:ut innuit hᷓ solõ scða. acceptabilioꝛ est aũt scða solõ q̃ʒ ꝑˡ:qꝛ si poneremꝰ sensũ cõeʒ plura foꝛmalr nõ bñ possemꝰ saluare quõ iudicaret dñã oboꝝ: qꝛ si eẽt ſꝰus cois diuersi ſꝰus foꝛali:ita ꝙ vnus ſꝰus appꝫẽderet vnũ ſꝫibile ꝛ aliꝰ aliud:uel oporteret dare tertiũ sensuʒ appꝫẽdẽtẽ utrũq̃ʒ:ul' eẽt ignota dña oboꝝ:ut suptius dicebat. ꝙ si diceret̃ sensũ cõeʒ nõ sic esse diuisuʒ foꝛalr:ita ꝙ realr sit plures ſꝰus:sed soluʒ ꝺm aliquẽ modũ itelligẽdi eẽt q̃dãmõ plura:tũc ꝯtra hoc uadit rõ phi:qꝛ si solũ ꝺm aliquẽ modũ itelligẽdi esset plura quõ posset realr moueri sil' actu diuersis actibus uel motibus nõ vĩ possibile:ꝑꝑ qd dicamus ꝙ sensus cois est vnus in se:sed hẽt diuersa organa:qꝛ oẽs ſꝰus ꝑticulares sunt q̃si organa hꝰ cois sensus. ꝛ ꝑꝑ hãc diuersitatẽ organoꝝ põt eẽ terminus diuersaꝝ imutationum:sicut vnus pũctus põt eẽ terminus diuersaruʒ lineaꝝ. sensus ḡ cois est vnũ ꝛ plura:inq̃ʒtũ est vnuʒ iudicat simul dñã oboꝝ:inq̃ʒtũ ṽo est plura ꝺm organa: ut inq̃ʒtũ est terminus plurũ imutationuʒ põt uarijs motibꝰ moueri. ℂ Notãdũ etiã ꝙ ꝺʒ Themistiuʒ primus visus nõ est in pupilla:neq̃ʒ ꝑmus auditus in auribꝰ:neq̃ʒ ꝑmus gustus in lingua. sed oẽs hi ſꝰus q̃tum ad ꝑncipale iudicium sunt in ꝑmo sensitiuo. i. in sensu cõi. ḡ oẽs hi sensus q̃nque ut Themistius ait:q̃ʒtuʒ ad sensitiuos spũs deriuant̃ ex vno fonte. naʒ spẽs sensibiles ꝓcedũt a sensu cõi tãq̃ʒ ex fonte ꝛ deriuant̃ usq̃ʒ ad sensus ꝑticulares tanq̃ʒ ad quedaʒ organa. dicit ẽt idem Themistius ꝙ hi q̃nque sensus ꝑticulares tenẽt locũ nũcioꝝ:ſʒ ſꝰus cois tenet locũ regis:aut ꝑncipis multi ḡ sũt nũciãtes:nã p oẽs hos q̃nq̃ʒ ſꝰus q̃si p q̃dã organa denũciant̃ ſꝫibilia ipsi ſꝰui cõi:ſʒ ipe ſꝰus cois tanq̃ʒ rex ꝛ ꝑnceps iudicat de ipsis ſꝫibilibꝰ nũciatis: ꝛ de imutatiõibꝰ factis i ſꝫibꝰ. Ultio epilogat circa determiata dicẽs:ꝙ de ꝑnͦ:qdẽ igit̃ ꝺm ꝙ dicimꝰ aĩal esse

sitiuū.i.aial posse sentire.i.de ipo pn° sitiuo:uel de ipo sēu sm quē sentit aial determiatū sit h mō.

℄ Incipit expositio tertij libri de anima.

Q Uoniā aūt antiq duabus dīījs diffiniūt maxie aiaz: motu qui sm locū:ꝛ in eo qd est itelligē: ꝛ discernē:ꝛ sentire: ꝯsideran dū est sigd itersit iter itelligē ꝛ sentire:videt aūt ꝛ itelligere ꝛ sape tanq̄ qddā sentire eē. in utrisq̄ eni his aia iudi cat aligd:ꝛ cognoscit eoꝝ que sunt.

℄ Dubitat ab aligb⁹ ubi incipiat tertius liber:ut supra dicebat:ꝛ q̄uis hec qō nō sit multū pficua:sunt tñ de hoc diuerse snie ut dicebat:nā gdā incipiūt hūc tertiū in illo cap°. Qm̄ aūt nō sit sēus.sed ut dicebat hec itītulatio nō videt rōnalis.nā in 2° li° determinat de sensu.in 3° v° de itellectu.in illo aūt cap° nihil agit de intellectu. si aūt aliq̄ mētio sit ibi de itellectu h est qddā mō p accn̄s ut ingztū nōdū ōnsum erat quō intellect⁹ differt a sensu. ℄ Uidē g restat utrū liber tertius incipiat in h cap° uel in cap° illo. De pte autē aie. ℄ Dōz q cū uolēs determiare de itellectu debeat ipm separe ab alijs v̄tutib⁹.ad tertiū librū in quo deteriat de itellectu ptinet istud capl̄m in quo distinguit itell's a sēu. incipiēdo g hic tertiū librū:dicamus q phs in hoc 3° vult determiare de intellectu:circa qd duo facit:qz p° sepat ꝛ distiguit itellectū a sensu ꝛ a fantasia.2° incipit determiare de ipo itellectu ibi⌊ De pte āt aie.⌋ circa pm̄ duo facit.qz p° sepat itellectū a sensu.2° determiat qd est fantasia:ꝛ sepat itellectū a fantasia.circa pm̄ duo facit,qz p° ait:antiquos opinatos fuisse itell'm eē sensuz.2° destruit opionē antiquoꝝ:ꝛ ōndit itellectū esse differentē a sensu.ibi⌊ Et tn̄ oportuit.⌋circa pm̄ quatuor facit sm q q̄drupl'r ōndit opinatos fuisse intellectū eē sensuz.nā p° h ōndit ex dījs aiaꝝ.2° ex opione Empedo.3° ex opione Homeri.4° ōndit h idē ex mō cognoscēdi quē dicebāt antiq hie aiam.2ª ibi⌊ Et antiq.⌋3ª ibi⌊ Idē aūt his.⌋4ª ibi⌊ Oēs eni hi.⌋Dicit g.qm̄ aūt maxie antiq diffiniūt.i.determināt ꝛ distinguūt aiam duab⁹ dījs.vz motu sm locū:ꝛ in eo q est itelligē ꝛ discernē ꝛ sentire:ꝛ sbdit q vi aūt intelligere ꝛ sape eē tanq̄ qddā sentire:qz in utrisq̄ his.i.tā per itelligere q̄ per sentire aia iudicat ꝛ cogscit aligd hoꝝ que sunt.i.de entib⁹. ℄ Notādū aūt q si aia non distiguit nisi duab⁹ dījs.vz motu ꝛ cognitiōe:ut dicebāt antiq:ita q vna dīa aie sumat ex eo q est pncipium mouēdi:alia v° ex eo q est pn̄m cogscēdi.igitur si nō sunt nisi he due dīe opz oēm cognitionē aie ptinē ad vnū genus ꝛ eē q̄dāmodo vnū:qz si cognitiōes aie eēnt plures ꝛ diūse:dīe aie eēnt plures q̄ due:qz vna eēt dīa put aia esset pn̄m mouēdi:scda eēt put eēt pncipiū cogscēdi s3 cognitionē vnā.ꝛ 3ª eēt put eēt pn̄m cognoscēdi sm cognitionē aliā.igit si motus sm locū nō facit nisi vnā dīam:ꝛ cognitio nō facit nisi vnam differētiā:opz q ois cognitio aie sit quodāmodo vna cognitio.ꝛ qz aia cognoscit per sensum:ꝛ per intellectum eadē erit cognitio sensitiua ꝛ intellectiua: ꝛ idē erit sensus q intellectus.⌈ Deinde cum dicit.

℄ Et antiqui sape ꝛ sentire idem esse aiunt sicut Empedocles dixit ad presens uolūtas auget ꝛ in hoibus ꝛ in alijs: vnde eis semp sapere altera prestat.

℄ Ostēdit hoc idez per opionē Empedo.dicēs:q ꝛ antiqui aiunt idez eē sape ꝛ sentire:sicut Empedo.dixit: qui vult q ad psens.i.ad psens tēpus ꝛ ad psentē horaz uoluntas auget ꝛ in hoibus ꝛ in alijs si alia ab homine hñt intellectū:vñ eis tam hoibus q̄ alijs sup.diuersitas tpis uel horaꝝ semp pstat sape:altera.i.diuersa:qz sm Empedo.sm q diuersificabat tēpus ꝛ hora sic diuersificabat nostrū sape:ꝛ nostrū intelligere : sed hoc nō esset nisi intellect⁹ eēt sensus:ergo ex opinione Empedo.patet antiquos opinatos fuisse intellectuz esse sensuz. ℄ Notādū aūt q dubiū est apud quosdaz. utrū aliqua aialia ab hoie heant intellectū.hoc aūt cōsurgit pper duo.pmo pper ipa corpa supceleſtia que ponunt aiata.uolunt enim quidā q ex corpe celi:ꝛ ex eius aia fieret vnū sm esse ita q celū esset aial.ꝛ hoc vident sonare uerba Auicēne in metaphisica sua dicentis q celum est aial obediēs deo.scdo hoc pōt ꝯtingere pper quedā alia aialia.dicunt eni pigmei nō hoies eē:ꝛ tñ dnr hře itellectū ab aligb⁹.iō phs hic ait:q in hoibus ꝛ in alijs aialibus auget uolūtas ad pn̄s sup. si aliqua alia aialia ab hoie habeant intellectum.

Dubitaret forte aligs.vñ sequit ista ꝯclusio q si uoluntas hois auget ad pn̄s q intellect⁹ sit sensus. ℄ Dicenduz q sicut appetitus nālis sequit formā nālem sic appetitus aie sequit formā apprehēsam.nā sicut ad formā grauis:sequit inclinatio ad aliquē motū ut ad deorsum:sic ad formā apprehēsaz sequit inclinatio ad aliquē motū ut ad fugā: si illa forma apprehendat sub rōne nociui:uel ad psecutionem si apprehendat sub rōne pficui : ꝛ illa inclinatio sequēs apprehēsam formaz dicit appetitus aie. cum igit duplex sit cognitio:sensitiua.s.ꝛ intellectiua ut supra dicebat:duplex erit appetitus:sensitiuus.s.ꝛ intellectiuus.appetitus aūt intellectiuus dicit uoluntas:ꝛ qz uoluntas sequit cognitionē intellectiuā:idez erit iudiciū de intellectu ꝛ uoluntate:quare si uolūtas est virtus organica ꝛ corporalis erit ꝛ intellect⁹.dicere aūt q uoluntas auget ad psens tēpus:cuz tēpus sit passio motus celestis:est dicere q uoluntas augeat ꝛ minuat sm motuz celestē.uel est dicere q uoluntas sit subiecta celesti motui:sed nihil directe subijcit celesti motui:uel motui corpis alicui⁹ nisi q est qd corporale:erit igit sm hoc uoluntas v̄tus corporalis ꝛ organica:ꝛ per ꝯn̄s intellectus:erit etiā virtus corpalis ꝛ organica.ꝛ qz tota differētia inter intellectū ꝛ sensuz est qz itellectus nō est virtus organica:sed sensus:qui ponit intellectū virtutē organicā:dicit intellectū eē sensuz.dicēs ergo q uoluntas hois auget ad psens tpus: ꝛ dicēs q diuersitas tpis facit nos altera.i.diuersa sapere ꝛ intelligere:ut patet:ponit intellectū esse sensuz qd declarare uolebamus.⌈ Deinde cum dicit.

℄ Idez aūt his vult:ꝛ illud qd est homeri Talis eni intellect⁹ est in terrenis hoibus qualē ducit i dié pater virorūq̄ deorūq̄

℄ Ostēdit hoc idem per opinionē Homeri dicēs:q idē aūt his vult ꝛ id qd est Homeri.nam id qd est dictuz Homeri cōcordat cum his dictis Empedo.q intellectus sit sensus.dicebat enim Homerus q talis intellectus est in terrenis hoibus qualē inducit in die pater viroꝝ deorūq̄.i.sol. ℄ Notādū aūt q sol dicit pater viroꝝ.i.hoium:qz facit ad gñationem hois.Iuxta illud ph'i 2° phi°.homo gñat hoiem ex materia:ꝛ sol.dicit etiā sol pater deoꝝ.i.planetarū:qz oēs planete recipiunt lumen a sole. ℄ Notādū etiā q dicebat Homerus hoiem hře talem uoluntatē qualem adducebat sol in die:qz sol potissime est planeta Diurnus ꝛ non nisi de die stat supra hemisperiū nostrū.ꝛ ideo potissime de die habet effectum super nos.

Dubitaret forte aliquis : utrum intellectus noster subijciat motui solis : uel motui supcelestiū corpoꝝ. ℄ Dicēdū q cum sol ꝛ alij

ter oīa ſupceleſtia cuꝫ ſint res corꝑales directe nō pñt hēre dn̄iuꝫ niſi ſup corporalia: ⁊ qꝛ Homerus ſimplr ⁊ abſolute ꝓfitebat̄ intellectū noſtruꝫ eſſe ſcḋm motuꝫ ſolis oportebat ipm ꝯcedere intellectū eſſe virtutē corporalē: ⁊ per ꝯñs cogebat̄ ꝯcedere intellectū nō differre a ſenſu: debemus eniꝫ diligēter notare ꝙ ſemp actiua ſcḋm ꝙ hꝰ ſunt formaliora paſſiuis: qꝛ ſemp agens agit ut eſt in actu: ⁊ ut eſt qd formale: ⁊ ſemp patiens patit̄: ut eſt qd in potētia: ⁊ ut induit quādā rōnē mãe ⁊ qꝛ imãlia ſunt ipſe forme intellectꝰ. ſ. qui eſt virtus imãlis ſimplr eſt formalior omni corꝑe ⁊ directe nulli actioni corꝑali pōt eē ſubiectꝰ. aſſerere ergo ſimplr ⁊ abſolute ꝙ talis intellectꝰ inſit hoībus qualē adducit ei ſol ut aſſerebat Homerus: eſt aſſerē intellectum eſſe virtutē corporalē: ⁊ per ꝯñs ſenſuꝫ. cuꝫ ergo queritur utrū intellectꝰ noſter ſubijciat̄ motui ſolis uel motui ſupceleſtiū corpoꝝ. patet ꝙ directe hoc eē nō pōt: qꝛ per intellectū directe nō ſubijciunt̄ ſtellis: imo ſcḋm Ptholomeū in cētilogo ſuo Sapiens dn̄abit̄ aſtris. indirecte tn̄ intellectꝰ noſter aliquo mō ſubijcit̄ ſupceleſti motui. nā lꝫ intellectꝰ noſter nō ſit fantaſia: nunꝙ̄ tn̄ eſt ſine fantaſia: qꝛ nihil poſſumus itelligere ſine fantaſia. leſo organo fantaſie impedit̄ opatio intellectus. igit̄ cuꝫ fantaſia ſit v̄tus organica ⁊ corporalis: ⁊ per ꝯñs ſit ſbiecta motui ſupceleſti oportet intellectū noſtrū nō directe ⁊ in ſe: ſed indirecte: ⁊ ꝓpter fantaſiam hēre aliquā ordinationē ad ſupceleſte corpus: ita ꝙ ꝑ motū ſupceleſtis corporis poterit aliqua leſio cauſari in organo fantaſtico: qua leſiōe cāta impediet̄ opatio intellectꝰ: q̄re quodāmō idirecte itellectus noſter ſbijcit̄ ſupceleſtiuꝫ motibus. ⌈Deinde cum dicit.

c.151: ¶ Oēs enim hi intelligere corporeū ſicut ſentire opinant̄. Et ſentire ⁊ ſape ſile ſili: ſicut in ſupiorībꝰ rōnibꝰ determinauimus.

¶ Oſtēdit hoc idem. vꝫ ꝙ antiqui pħi opinati ſunt intellectū eſſe ſenſum ex modo cognoſcēdi: quē dicebāt hēre aīam dicēs. ꝙ oēs enim hi. i. oēs antiqui pħi opinabant̄ intelligere eſſe qd corporeuꝫ: qꝛ ſicut ⁊ ſentire ſic ⁊ ſape ſcḋm eos fiebat: qꝛ ſimile cognoſcit̄ ſimili: ſicut determinauimus in rōnibus ſcḋm ꝓncipiū. i. in rōnibꝰ: quas diximus in ꝓncipio. i. in ꝑmo libro: tunc ḡ ſupplēda eſt rō. ꝙ hoc eſſe non poſſet niſi intellectus eſſet ſenſus. ergo antiqui pħi poſuerūt intellectū eē ſenſuꝫ. ¶ Notādū aūt ꝙ ut in ꝑmo libro tangebat̄ ſcḋm antiquos pħos oīs cognitio fiebat. qꝛ ſimile ſimili cognoſcebat̄. ideo ut aīa cognoſceret oīa ponebāt eam compoſitā ex oībus. ponebant enim eā cōpoſitā ex terra ⁊ aqua ⁊ ex alijs elemētis: ut per terrā cognoſceret terrā ⁊ per aquā aquā: ⁊ ſic de alijs. ponebāt ergo ꝙ oīs cognitio fieret per quādā ſimilitudinē corꝑalē: nec diſtiguebāt de ſenſu ⁊ itellectu: ſed tā ſentire ꝙ̄ itelligē dicebāt fieri per ſimilitudinē corporalē ꝙ eē non poſſet: niſi eſſet itellectus v̄tus corporalis: ⁊ per ꝯñs niſi eēt ſenſus. ergo ex ipſo modo cognoſcendi quem dicebāt antiqui hēre aīam: oportebat eos concedere ꝙ idem eſſet ſenſus ⁊ intellectus. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Et tn̄ oportuit ſimul ipos de deceptione dicere: magis ꝓpriuꝫ enim eſt aīalibus: ⁊ plurimū tēpus in hoc perficit anima.

¶ Improbat opinionē antiquoꝝ oſtēdens intellectum nō eſſe ſenſuꝫ. circa qḋ duo facit: qꝛ ꝑmo deſtruit ⁊ improbat opinionē antiquoꝝ: ꝙ̄tum ad modū ponēdi. 2º deſtruit ⁊ improbat ipſam opinionē in ſe oſtēdens intellectū nō eſſe ſenſuꝫ ibi ⌊ Nō qdē igit̄. ⌋ ¶ Ad euidentiā aūt ꝑme ꝑtis ſciendū ꝙ vnus modus ponendi quare antiqui dicebāt intellectum eſſe ſenſum fuit: qꝛ credebāt ꝙ per ſimilitudinē corporalē ſimile ſimili cognoſceret̄. circa hoc ergo duo facit: qꝛ ꝑº increpat huc modū ponēdi. 2º remouet quandā cauillosam rn̄ſionē que poſſet fieri: circa illud qḋ dixerat ibi ⌊ Vn̄ necē. ⌋ cōtinuet̄ aūt ſic. pħi in tradendo modum cognitionis aīe ſolum tradiderūt qualr aīa ſcit ⁊ cognoſcit: qꝛ dicebant ꝙ ſimile ſimili cognoſcebat̄: nō tn̄ dixerūt qualr aīa ignorat ⁊ decipit̄: ⁊ tn̄ dicendo de cognitione aīe oportuit ſimul ipſos dicere de deceptione eius: immo magis oportuit eos dicere de deceptione ꝙ̄ de cognitione: qꝛ magis ꝓpriū eſt aīalibus ignorare ꝙ̄ ſcire ⁊ plurimū tempus aīa perficit in hoc. i. ignorantia ꝙ̄ in ſcientia. coīter enim hoīes per plus tēporis ſunt ignorantes ꝙ̄ ſcientes. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Unde neceſſe eſt: aut ut quidam dicunt: oīa que vident̄ eſſe uera. aut diſſimilis tactū deceptionē eē. Hoc eni cōtrariū ei qḋ ſimile ſimili cognoſcere. Videt̄ aūt ⁊ deceptio ⁊ ſcīa cōtrarioꝝ eadem eſſe.

¶ Remouet quādā cauillosam rn̄ſionem poſſibile fieri circa illḋ qḋ dixerat dicēs. vnde ſupple: qꝛ antiqui nihil locuti ſunt de deceptione neceſſe eſt: aut dicere: ut quidā dicūt oīa que vident̄ uera eſſe: ita ꝙ ueruꝫ ſit in apparendo: ⁊ ꝙ aīa nunꝙ̄ decipiat̄: aut neceſſe eſt eos dicere deceptionē eē tactū. i. per tactuꝫ diſſimilis. hoc enim vꝫ decipi per diſſimile ꝯ̄rium eſt ei qḋ eſt cognoſcere ſile ſimili: ſed hec cauillosa rn̄ſio nō pōt ſtare: q̄re videt̄ aūt ⁊ deceptio ⁊ ſcīa eadē eſſe ꝯ̄rioꝝ. ſi ergo ſile ꝑtinet ad ſciam: ꝑtinebit ⁊ diſſimile: ⁊ ſi diſſimile ꝑtinet ad deceptionē ꝑtinebit ⁊ ſimile. ¶ Notandū ꝙ ſi antiqui pħi increparent̄ de inſufficiētia: qꝛ dixerūt qualiter aīa cognoſcit: ⁊ nō dixerunt qualr decipit̄ ⁊ ignorat dupl̄r ſe poſſent excuſare. ꝑmo: qꝛ forte dicerēt ut multi antiqui dixerūt: ꝙ uerū erat in apparēdo: ita ꝙ nihil eſſet uerum: niſi qꝛ appareret: ſed ſi quicqd appareret eēt uerū nunꝙ̄ aīa decipet̄. ſcḋm hoc ergo nō oportuit antiquos loqui de deceptione: qꝛ aīa nunꝙ̄ decipit̄. ſed hec rn̄ſio nulla eſt: qꝛ ut dictum eſt: planum eſt ꝙ aīa decipit̄ ⁊ ignorat: imo magis ꝓpriuꝫ eſt ei ignorare ⁊ decipi ꝙ̄ ſcire. qꝛ plurimuꝫ tempus apponit in ignorātia ꝙ̄ in ſcīa. 2º ſe poſſent excuſare antiqui dicēdo: ꝙ ſicut aīa cognoſcit tāgēdo uel attingēdo ſile ſic decipit̄ tāgēdo uel attingēdo diſſimile: nō ergo oportuit antiquos dicere: qualr aīa decipet̄: qꝛ cum dixerūt ꝙ cognitio ſit per ſile ſatis dederūt itelligere ꝙ deceptio ſit per diſſimile. De ꝑma ergo rn̄ſione nō curat pħs: qꝛ apparet ipo facto nulla eē. Sed hāc ſcḋam rn̄ſionē deſtruit oñdens nō eē uerū: ꝙ ſi ſile facit ad ſciam ꝙ diſſimile ꝑtineat ad ignorātiā: qꝛ eadē videtur eſſe ſcīa ⁊ deceptio ꝯ̄rioꝝ. cum ergo ſimile ⁊ diſſimile ſint ꝯ̄ria. uel ambo ꝑtinebūt ad ſciam: ita ꝙ ſi vnum ſciat̄ ⁊ aliud ſciet̄: uel ambo ꝑtinēt ad deceptionē ⁊ ignorantiā: ita ꝙ ſi circa vnū cadit exceptio cadet ⁊ circa aliḋ oīno ergo ſunt repꝛehēſibiles antiqui nihil dicendo de deceptione aīe: nec poterant ſe excuſare: ꝙ ſi cognitio fiebat per ſile ꝙ deceptio fieret per diſſimile ut per habita eſt manifeſtum. ⌈Deinde cum dicit. c.134

¶ Nō qdē igit̄ nō idē ſit ſape ⁊ ſentire: manifeſtū eſt: hoc qdē eniꝫ in oībus eſt: illud autem in paucis animalium eſt.

¶ Improbata poſitione antiquoꝝ ꝙ̄tū ad modū ponēdi improbat eā in ſe oñdēs intellectū non eſſe ſenſum. ¶ Ad cuiꝰ euidētiā ſciēdū ꝙ circa itellectū tria eſt ꝯſiderare. vꝫ ipm apꝑhēdere per intellectū qḋ pōt dici intelligere. ⁊ ipm iudicare per itellectū qḋ pōt dici ſapere. tertiū eſt ipm opinari: qḋ ſequit̄ apprehēſionē ⁊ iudiciū itellectus: ſic ⁊ circa ſenſuꝫ tria eſt ꝯſiderare. nā ꝑº

est ibi ipm pati a sensibili & recipe spēs. 2° est ibi ipsum iudicare de re sibili. 3° est ibi ipsa fantasia que est motus factus a sensu: & que seqt passionez factā a sibili & iudiciū ipsius sensus. ¶ Est tñ aduertēdū q ipz apphēdē per itellectū pōt hēre ppriū nomē: & pōt dici itelligē. & ipm iudicare per itellectum pōt hēre ppriū nomē: & pōt dici sape: sed ipm pati a sensibili dī qddā sentire: & ipz iudicare de sensibili dī quoddā sentire: ita q nō sūt ibi noia distīcta. tria ergo facit phus: qr pº ostēdit q itellectus nō sit sensus: qr sape nō est sentire idest qr iudicare per itellectū nō est idē q iudicare per sensuz. 2° ostēdit q itellectus nō sit sensus: qr intelligere idest apphēdere per itellectum nō est idē q sentire idest apphēdere per sensum. 3° ondit q itellectus nō est sensus: qr opio que seqt apphēsionē & iudiciū itellectus nō est idē q fātasia que seqtur apphēsionem & iudiciū sensus. 2ª ibi [Sz neqz itelligere.] 3ª ibi [Fantasia eni.] dicit ergo q qdē ergo nō idē sit sape. i. iudicare per itellectū: & sentire idest iudicare per sensum: manifestū est: qr hoc qdez i. sentire & iudicare p sensum est in oibus aialibus: illud āt idest sapere & iudicare p itellectū est in paucis aialiuz. tūc ergo supplēda est ratio: q si sapere. i. iudicare per itellectuz nō est sentire. i. iudicare per sensuz: intellectus nō est sensus ut antiq opiabant. [Deinde cum dicit.

¶ **Sed neqz intelligere in quo est & recte & non recte. Recte qdē prudētia: & scientia: ut opinio uera: nō recte autem contraria hoꝝ neqz hoc est idem cum ipso sentire. Sensus qdē eni ppꝛioꝝ semp uerus est: & in omnibus iest aialibus: itelligere aūt ɔtigit & falso: & nulli inest cui non & ratio.**

¶ Ondit hoc idē alia rōne. d. q neqz intelligere. i. neqz apphēdē per itellectū in quo itelligere est recte & nō recte: recte qdē est prudentia scia & opinio uera: nō recte āt ɔria. i. per ɔria hoꝝ. nā per prudētiā sciaz & opionē verā itelligimus recte: per ɔria aūt hoꝝ non recte: neqz aūt hoc. i. neqz ipz itelligere. i. apphēdere per itellectū est idez cū ipso sentire. i. cū apprehēdere per sensum: qr sensus qdem ppꝛioꝝ semper est uerus & inest oibus aialibus: itelligē aūt ɔtigit & falso: & nulli iest cui nō iest rō.

Dubitaret forte aliqs quō sēsus ppꝛioꝝ semp est uerus & nō itellectus. ¶ Dicēdū q sensus & itells: ut cōmētator inuit mō opposito cōparant: iste aūt modū oppōnis: ex hoc sumit: qr alr itelligit itells: & alr cogscit sensus: qr intellus itelligit formādo sibi aliquē ɔceptū & aliquā diffōnē ide est q nomen: & id qd est in uoce est nota & signū eius qd est in mēte: qr accipiēdo diffōnē large pro oi ɔceptu rō quaz signat nomē est diffō. ut dī 4° meta. itells ergo itelligit formādo sibi diffōnez aliquā uel ɔceptū: sed sensus in sentiēdo nullū ɔceptū & nullā diffōnē format: sed solū sentit ex eo q imutat a sibili: ex hac autē dia seqt q sensus cōparet ad sibilia coia mediātibus sensibilibus ppꝛiys: sed itellectus ecōtrario cōparat ad itelligibilia ppꝛia mediātibus itelligibilibus coibus. nā si sensus ex hoc sentit: qr imutat a sibili cū sibilia coia non imutant sensum nisi mediātibus sensibilibus ppꝛiys: sensus pmo & pncipalr sentit sensibilia ppa & mediātibus illis sentit coia: sed itells: ut dcm est: itelligit formādo sibi aliquē ɔceptū ul aliquā rōnē: & qr rō & ɔceptus supioꝝ & coiuz claudit & reseruat in rōne: & in ɔceptu iferioꝝ & pticularium ul ppoꝝ: rō coiuz & supioꝝ por est rōne iferioꝝ & ppoꝝ: qre si itellectus itelligit formādo sibi rōnē & ɔceptū: sicut rō coiuz por est rōne ppoꝝ: sic itellectus pus fert in itelligibilia coia & mediātibus illis: fert in itelligibilia ppa: ita q sunt nobis nota ɔfusa magis: ut dī in pº phīc. & hōs itelligibilia coia se hnt qsi locus ianue in domo quē nullus ignorat: ut dīc cōmētator 2° meta. dicamus ergo q circa illd i qd imediate fert pos directe nō cadit error: sed magis error cadit circa illa in que fert mediate & ex ɔnti. pp qd apparet uerā eē sniaz cōmētatoris: q sensus nō errat circa sensibilia ppꝛia in que fert imediate: sed magis errat circa sensibilia coia in que fert mediātibus sensibilibus ppꝛiys. iudicabimus eni per sensum magnitudinē aliquā eē decē pedū que nō erit octo pedū: in hoc aūt maxime erramus per sensuz circa sēsibilia coia: ut circa h quāta sit magnitudo: in itellectu aūt ecōtrario accidit. nā itells nō errat circa itelligibilia coia in que fert imediate: sz magis errat circa itelligibilia ppa in que fert mediātibus itelligibilibus coibus. Et g itētio phi dicere q sentire. i. apphēdere per sensuz. nō est idē q itelligē. i. apphēdere per itellectū: tū qr nō erramus circa sensibilia ppꝛia: erramus aūt circa itelligibilia ppꝛia: tū ēt qr sensus inest oibus aialibus itelligere aūt nō inest oibus: tūc g supplēda est ratio q si sentire. i. apphēdere per sensuz nō est idē q intelligere. i. q apphēdere per itellectū: itellectus nō est sensus: qd pbare uolebamus. [Deide cū dicit.

¶ **Fantasia enīz alterum est & a sensu: & ab intellectu. Et hoc non fit sine sensu: & sine hac non est opinio.** c. 153.

¶ Ostēdit q itellus nō sit sensus: qr fantasia que sequit ipm sentire nō est idē q opinio que est ɔñs ad itelligere. duo g facit: qr pº ostēdit quō se hēat fantasia ad sensuz & ad itellectū: & ad opionē. 2° adducit rōnes ondētes q nō est idē opio q fantasia ibi [Qz aūt nō est eadē] dīc g q fantasia eni est & alterū qd a sensu: & est qd alteruz ab itellectu: & ēt h. i. fantasia: nō est sine sensu: & sine h i. sine fantasia nō est opio. ¶ Notandū aūt q cū fantasia sit qdā motus factus a sensu nō est idē q itellectus: qr itellectus nō est huiusmodi motus: nec ēt fantasia est idē q sensus: cū sit motus factus a sensu. ¶ Aduertēdū tñ q lz fantasia nō sit sensus: tñ qr est motus factus a sensu sine sensu eē non pōt. ¶ Notādū ēt q sine fantasia nō est opio. naz nisi eēt fantasia: & nisi itelligeremus cū fantasmate nō itelligeremus cū discursu: sz simplici ituitu: & clare cogscerem⁹ qdditates rerū: qre i nobis nō eēt ppe opio: sz scia. qbus g nō inest fantasia: nec opio. Rursus ex eo qd hēmus fantasiam alicuius rei: nō opz q illd sit: sz sufficit q illd appeat nobis eē: sic ēt ex eo q hēmus opionē: nō opz q illd sit: sz sufficit q illud videat nobis eē sine fantasia: g nō erit opio qr nisi eēt fantasia: per quā pōt nobis appere qd nō est nō eēt opio per quā posset ɔtingere q nobis videatur qd nō est. [Deinde cum dicit.

¶ **Qd aūt nō est eadē fantasia & opinio: manifestū est: hec quidez eni passio in nobis est cū uolumus. Preoculis eni est facere sicut in recordatiuis positi idolū sunt facientes. Opinari autem non in nobis est: necesse enim falsum: aut uerum dicere.**

¶ Adducit rōnes ostēdētes q opinio nō sit fātasia. circa qd duo facit sz q duas rōnes adducit. 1ª ibi [Amplius aūt.] Dicit ergo: q āt nō eadē est fantasia & opio manifestum est: q hec qdē. i. fantasia est passio in nobis. i. in ptāte nostra. est eni cū uolumus preoculis. i. stati facē idest foiare nobis fantasias. possumus eni formare nobis per fantasiam mōtē aureū uel eneū: ac si eēt añ oculos nostros sicut positi in recordatiuis. i. sicut hoies cū uolūt recordari sunt faciētes. i. formātes sibi idolū & fātasiā de rebus pteritis sicut uolūt. fantasiari g est in ptāte nra: opiari aūt nō est in nobis. i. in ptāte nra: qr necē est falsuz: aut uerū dicē i. necesse est hēre rōnē falsuz aut uerū dicētē si debeamus

aliqd opinari. ¶ Notādū aūt q rō q̄ facit nos opinari lz possit esse uera ꝛ falsa: tñ semp opz q credat esse uera: ꝛ q2 nō est in ptāte nr̄a semp hr̄e talē rōnē: nō est i ptāte nr̄a opinari cū uolumus: tūc ḡ supplēda est rō: q si fantasiari qd̄ est in ptāte nr̄a: nō est idē q opinari: q2 illud nō est in ptāte nr̄a: fantasia nō est opio. [D.c.d.

c.154 ¶ Amplꝰ aūt cuz opinamur difficile aliqd̄ aut terribile statim cōpatimur. Silr̄ aūt est ꝛ si ꝯfidēdū: ƀm fantasiā aūt silr̄ nō habemus: sicut si essemus ꝯsiderantes in pictura difficilia ꝛ confidentia.

¶ Adducit scd̄az rōnē: circa qd̄ tria facit: q2 p° adducit hꝰ rōnē. 2° excusat se q determīare sufficiēter de istis acceptionibꝰ itell̄us nō spectat ad p̄ns negociū. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi [Sūt aūt ipsius.] 3° ibi [De eo aūt.] dicit ḡ q amplius aūt cū opinamur aliqd difficile: aut terribile statim cōpatimur. i. statim sequit passio: ꝛ timor in appetitu: silr̄ aūt est: ꝛ si opinamur aliqd ꝯfidendū statim sequit spes in appetitu. ƀm fantasiā aūt silr̄ nos hēmus: sicut si eēmus ꝯsiderātes in pictura difficilia ꝛ ꝯfidētia: q2 ad tale fantasia. non opz q sequat passio aut spes in appetitu.

Dubitaret forte aliqs: q̄re ad nr̄m imaginari nō opz q sequat passio in appetitu: sed ad nr̄m opinari: q2 ad nr̄m opinari seqt̄ spes: uł fuga: ad nr̄m v̄o imaginari nō. ¶ Dōz q lz res sint cognite ut sūt in nob: sunt tñ uolite ꝛ appetunt ut sūt in seipsis: ꝛ q2 ea que opinamur credimus in re sic eē: ea aūt que imagianmur: nō opz q credamꝰ in re sic esse: sed p imaginationē apparēt nob silitudies rer: sicut in picturis nō apparēt nobis ipse res: sed rer silitudies. inde est ḡ q ƀm opionē mouet appetitꝰ: nō aūt opz q moueat ƀm apphēsionē imaginatiuā uł ƀm fantasiaz. Tūc ḡ supplēda est rō phi: q si fantasia que est ꝯn̄s ad sentire nō est opio q̄ est ꝯn̄s ad itelligē: itellectꝰ non est sensus: qd̄ pbare uolebamus. [Deinde cum dicit.

¶ Sūt aūt ꝛ ipsius acceptionis dr̄e sciētia ꝛ opio ꝛ prudētia: ꝛ cōtraria eorū de quorum differentia altera sit ratio.

¶ Ait q determīare sufficiēter de istis dr̄ijs ꝛ de istis acceptionibꝰ itell̄s nō spectat ad hūc librū: s3 ad 6m ethīꝫ. ið ait q sūt aūt dr̄e ipsiꝰ acceptiōis itell̄s scia ꝛ opio: ꝛ prudētia: ꝛ ꝯria hor de qrū dr̄ia sit altera rō. i. refert ad 6m librū ethicor. [Ultimo cum dicit.

c.155: ¶ De eo aūt qd̄ est itelligere: qm̄ alterū est ab eo qd̄ est sentire: huiꝰ aūt aliud fantasia esse videt: aliud opio. De fantasia determinātes sic: ꝛ de altero dicendum est.

¶ Epilogat circa determinata: ꝛ ꝯtinuat se ad dicenda d. de eo aūt qd̄ est itelligē dcm̄ est: qm̄ alteruz est ab eo qd̄ est sentire: ꝛ subdit q hꝰ aūt. i. sequēs intellectū, ꝛ sensuz: aliud vr̄ eē fantasia: ut sequēs sensuz: alid opio ut sequēs itell̄m: ꝛ addit q determinātes de fantasia: sic. i. hoc mō: dicēdū est ꝛ de altero. i. de intellectu in q̄ ꝯtinuat se ad dicēda: q2 hoc mō psequet: qm̄ p̄us determinabit de fantasia: ꝛ postea de intellectu.

Si igit fantasia est ƀz quā fantasma
8 aliqd̄ nobis fieri dicimus: ꝛ si nō aliqd̄ ƀz metaphorā dicimꝰ: vna q̄dā potētia est har aut hitus ƀm quē discernimus: aut uer: aut falsuz dicimus: hiꝰ autē sunt sensus: opinio sciētia ꝛ intellectus.

¶ Postq̄ phs sepauit sensū ab itellectu. in pte ista sepat fantasiā ab itell̄u: sepando aūt fantasiā ab itell̄u gr̄a hꝰ sepat fantasiā ab oibꝰ alijs. circa qd̄ tria facit: q2 p̄mo enuat q̄tuor q̄ vr̄ eē fantasia: ꝛ cū qbꝰ fanª vr̄ hr̄e aliq̄lē ꝯuenietiā. 2° ondit q nullū hor est fanª. 3° inuestigat ꝛ inq̄rit quō hēat eē fanª: ꝛ qd sit fanª. 2° ibi [Q: qdez igit.] 3ª ibi [Sz qm̄ est moto h.] Dic̄ ḡ: si igit est fanª ƀz quā aliqd̄ fantasma. i. aliquā appitionē: ꝛ aliquod idolū dicimꝰ nob fieri: ꝛ si fanª nō dicimꝰ qd̄ sit aliqd ƀm metaphorā. i. si fanª nō accipit metaphorice: sed p̄prie est vna q̄dā poª har potētiar: aut est vnus hitꝰ ƀz quā potētiā uł ƀm quē hituz discernimus aut uer: aut falsuz. dicimꝰ aūt q hiꝰ sunt sēus: opio: scia: ꝛ intell̄s. ¶ Notādū aūt q ois illa vr̄ꝰ p quā apparēt nob aliq̄ est v̄tus p quā discernimꝰ aut uer: aut falsū. fanª aūt si accipiat p̄p̄e: cū dicat a phanos qd̄ est appitio. est v̄tus p quā nob appent fātasmata ꝛ idola: oz q fanª sit aliq̄ v̄tꝰ p quā discernimꝰ aut uer: aut flm: ꝛ q2 uer: aut falsuz discernimꝰ p q̄tuor. vz p sensū opionē sciaz ꝛ intellectū: ið videt fantasia esse aliqd̄ istor quatuor.

Dubitaret forte aliqs: q2 vr̄ q phus male h distiguat itell̄m a scia. nam accñs nō facit nūm cū p̄p̄o sb̄o. cū ḡ scia hēat eē in itellectu tanq̄ in sb̄o nō p̄p̄e ponit in nūm cū sb̄o ip̄o: q̄re nō debet diuidi ꝯ ip̄m. ¶ Dōz q ut sup̄ tetigimꝰ qn̄ poª fert in aliq̄ imediate: ꝛ in aliq̄ mediate. illud in qd̄ fertur imediate sortit nomē poᶜ. illud v̄o i qd̄ fert mediate nō sortit nomē poᶜ: sed hēt aliqd̄ spāle nomen: ut q2 uolūtas fert in finē imediate ip̄e motꝰ in finē dr̄ uoluntas. motꝰ v̄o in ea q̄ sūt ad finē sortit spāle nomē ꝛ uocat electio: ið dr̄ 3° ethīꝫ. q uolūtas est finis: electio v̄o eor q̄ sūt ad finē. sic q2 itell̄s imediate fert in p̄nª: mediate v̄o fert in ꝯnes hitualis cognitio p̄ncipior sortitur nomē poᶜ: ꝛ uocat itell̄s: s3 hitualis cognitio ꝯnū sortit spāle nomē: ꝛ uocat scia. itell̄s ḡ in h loco nō accipit p ip̄a poª itell̄iua: s3 pro ip̄a hituali cognitiōe p̄ncipior: ꝛ q2 hitꝰ p̄ncipior ē distīctꝰ ab hitu ꝯnū: recte itell̄s diuidit ꝯ sciaz. q aūt debeat sic itelligi: pz p Cōmē. q ait: q p itell̄m itelligit p̄pōnes: p sciaz v̄o illō qd̄ ꝯuenit ab eis: p̄pōnes eni p̄p̄e uocant p̄misse uł p̄nª. dr̄ eni p̄pō q̄si p alio pō. hiꝰ aūt sūt p̄misse que ponunt pro alio: ut p ꝯne: ea aūt q̄ sequunt ex ip̄is sūt ꝯnes. itell̄s ḡ q accipit penes p̄pōnes accipit penes p̄nª ꝛ est hitꝰ p̄ncipior. scia v̄o q̄ accipit penes ea q̄ sequunt ex eis: accipit penes ꝯnes: ꝛ est hitus ꝯnuz: ex h aūt p̄ꝫ apparē mēs phi: cū ait q fanª accepta p̄p̄e vr̄ esse aliq̄ poª: aut aliqs hitꝰ de nūo illor q̄tuor: fecit eni mētionē de poª ꝛ hitu: q2 inter illa q̄tuor aliqd ꝯnūat qd̄ est poª: ut sēus: aliqd v̄o qd̄ est hitus ut scia ꝛ intellectus.

Alterius forte dubitaret aliqs: q2 cū phs nō accipiat hic itell̄m pro poª: sed intellectū sciam ꝛ opionē accipiat pro his que hn̄t eē i poª itellectiua vr̄ q fuerit isufficiēs: q2 multi alij hitus ab istis hn̄t eē in itellectiua potētia. nā in itellectu est prudētia: sapia: ꝛ plura alia que enūare nō expedit. q̄re si sepat phus fantasiā ab itellectu: scia ꝛ opione: debuit eam separe a sapiētia: prudētia: ꝛ ab alijs hitibus itellectualibꝰ. ¶ Dicēdū q ƀm quosdaz: ideo phus facit mentionē de his: ꝛ nō de alijs habitibus intellectualibus: q2 suo tp̄e nonduz erant sciti illi alij habitus: sed ip̄se postea in 6° ethicor. ubi determinat de habitibꝰ itellectualibꝰ: facit ex eis speciale capitulū. possumus ꝛ tamē aliter dicere. nam oēs habitus intellectuales. ꝛ oēs acceptiōes: uł oēs dr̄e eor que sūt in intell̄u aliq̄ mō dant itell̄i p hec tria. vz p itell̄z: sciaz: ꝛ opionē. nas ois cognitio itell̄s uł est dubia: uł est certa. si est dubia: dat itell̄i p opionē. si aūt sit certa uł erit de p̄ncipijs: ꝛ tūc dat itell̄i p itell̄m. uł est de ꝯnibꝰ: ꝛ tūc dat itell̄i p sciam. q aūt sit tāta diuīsitas hituū itellectualiū est q2

tā respectu pnciploꝝ q̄ʒ ēt ꝯnū: pñt accipi diūſi hitus: qꝛ diuiſa ſūt gña pncipioꝝ: qꝛ q̄dā ſūt pnª agibiliū: q̄dā ſpeclabiliū: ſic ⁊ ꝯnū q̄dā ſūt de factibilib⁹ q̄daʒ de agibilib⁹ q̄dā de ſpeculabilib⁹. ſʒ h̄ ḡ ex pte itell'ꝰ erit ars q̄ eſt recta rō factibiliū: ⁊ prudētia que eſt recta rō agibiliū: ⁊ ſcia q̄ pōt dici recta rō ſpeculabiliū: ſic ḡ diuerſificādo pnª ⁊ ꝯnes: multo plura ſe tenēt ex pte intell'ꝰ q̄ʒ h̄ enūeꝛ: ſʒ tñ oīa illa aliq̄ mō dant itelli p illa qꝛ oīs certa cognitio pncipioꝝ daꝛ itelli p itellm. oīs certa cognitio ꝯnū daꝛ itelligi p ſciaʒ. oīs cognitio intellectiua ſi ſit dubia daꝛ intelligi per opionem.

Alterius forte dubitaret aliq̄s: q̄re maxīe de his q̄tuor. vʒ de intellu: ſcia: ⁊ opione: ⁊ ſēu mētionez fecit. ❡ Dōm q̄ ut coiter poniꝛ he q̄tuor v̄tutes cognitiue potiſſime note erāt apd̄ antiquos: ⁊ h̄ pp opionē platonis qui reduxit h̄ q̄tuor ad nūos. nā itellʒ dixit hīe rōnē vni⁹: ſciaʒ duoꝝ: opionez v̄o triū: ſenſū v̄o q̄tuor: qd̄ quō ſit in pº libro declarari hēt: ubi hec poſitio recitaꝛ. ⌈Deinde cum dicit.

t.156 ❡ Qd̄ q̄dē igiꝛ nō ſit ſenſus: manifeſtuʒ ex his eſt. Senſus q̄dē enim aut potētia: aut act⁹ eſt: ut viſus: ⁊ viſio: fantaſiaꝛ aūt aliq̄d ⁊ nullo hoꝝ exñte: ut que in ſomnijs.

❡ Poſtq̄ʒ enūauit illa q̄tuor q̄ q̄s forte crederet fanam eē. nō i pte iſta oñdit q̄ nullū illoꝝ ē fanª. circa qd̄ facit: qꝛ pº oñdit q̄ fanª nō eſt ſēus. 2º q̄ nō eſt itell'ꝰ nec ſcia. 3º probat q̄ non ſit opio. 2ª ibi [At v̄o neq̄.] 3ª ibi [Relinqꝛ ḡ.] circa pm. 5. facit ſm q̄ q̄nq̄ rōnes adducit. 2ª ibi [Poſtea ſm poam.] 3ª ibi [Si v̄o ei.] 4ª ibi [Poſtea hi q̄dē.] 5ª ibi [Amplꝰ aūt.] dicit ḡ: q̄ q̄de igiꝛ fanª nō ſit ſēus: manifeſtū eſt ex his: qꝛ ſēus q̄dē aut eſt poª: aut act⁹: ut viſus. i. v̄t⁹ viſiua noiat ſenſuʒ in poª: ⁊ viſio. i. act⁹ vidēdi noiat ſenſū in actu: fantaſiaꝛ aūt aliq̄s nll'o hoꝝ exñte ut appet in fanª q̄ eſt in ſōnis. ❡ Notādū rōnē phi in h̄ ꝯſiſte q̄ p fanam apparēt nob̄ aliq̄ in ſōnis: ſʒ nec p ſenſū in actu: nec p ſenſū in poª apparēt nob̄ aliq̄ in ſōnis. ḡ fanª non eſt ſēus in actu nec in poª. ❡ Notādū ēt q̄ p ſenſū in actu nihil appet nob̄ in ſōnis: qꝛ ſēus nō ſūt in actu ſuo dū dormim⁹: imo nob̄ dormiētib⁹ liganꝛ organa ſēitiua ⁊ liganꝛ ſēus nr̄i: nec ēt p ſenſū in poª apparēt nob̄ aliq̄ i ſōnis: qꝛ ſēus in poª ſm q̄ hm⁹ eſt nihil nob̄ repſentat. ❡ Notādū ēt q̄ ſi fanª accipiaꝛ ꝓpe: nec eſt ſēus: nec opio: nec aliq̄d illoꝝ q̄tuor: lʒ forte hēat aliquā ꝯueniētiā cū eis: ⁊ videaꝛ eē aliq̄d illoꝝ q̄tuor. tñ ſi accipeꝛ fanª metaꝛ ⁊ large ꝓ oī illa poª ul' oī illo hitu p quem appet aliq̄d nob̄: oīs cognitio nr̄a eſt aliq̄ mō fanª: qꝛ p oēm talē cognitionē nobis ſemper apparet aliq̄d ⁊ inoteſcit. ⌈Deinde cum dicit.

❡ Poſtea ſm potētiā ſenſus q̄dē ſemper adeſt viuētib⁹: ⁊ nō orbatis: fantaſia āt nō.

❡ Adducit ſcdaʒ rōnē. d. q̄ ſēus q̄dē ſʒ poam ſemp adeſt viuētib⁹ ⁊ nō orbatis. i. nō puatis illo ſēu: nam q̄ʒdiu hō nō puaꝛ ſēu viſus tādiu ieſt ei poª viſiua: viuētib⁹ ḡ ſp ieſt ſēus in poª: fanª aūt nō ieſt. ſp ḡ nō eſt idē ſēs q̄ fanª. ❡ Notādū aūt q̄ he. 5. rōnes ꝓbātes fanam nō eē ſenſū nō eodē mō h̄ ꝯcludūt. nā pª ꝓbauit q̄ fantaª nō erat ſēus i actu: nec in poª. h̄ aūt ꝓbat q̄ fanª i actu nō eſt idē q̄ ſēus in poª: qꝛ fanª in actu nō ſp ineſt aialib⁹: ſed ſēus in poª ieſt ſp eis: niſi forte puarenꝛ uel orbarenꝛ illo ſēu: uel qꝛ nō orbari pñt oī ſēu: qꝛ q̄ʒdiu viuunt tādiu ieſt eis ſēus tact⁹: ḡ ſp ieſt aialib⁹ q̄ʒdiu viuunt aliq̄s ſēus in poª ⁊ nō ſp ieſt eis fanª in actu. ḡ nō eſt idē h̄ q̄ illud. ⌈Deinde cum dicit.

❡ Si v̄o ei qd̄ actu idē: oīb⁹ utiq̄ ꝯtigeret beſtijs fantaſiā ieſſe. Videꝛ aūt nō beſtijs ut formice: aut api: aut uermi.

❡ Adducit ad h̄ tertiā rōnē oñs q̄ fanª nō eſt idē q̄ ſenſus in actu. d. ſi v̄o ſup. fanª eēt idē ei qd̄ ē in actu. i. eēt idē q̄ ſēus in actu ꝯtigeret utiq̄ oīb⁹ beſtijs ieē fanam qꝛ oīb⁹ beſtijs ꝯtigit aliq̄n ieē ſenſū in actu: ſʒ vꝛ ſupple fanª nō ieē oīb⁹ beſtijs ut formice: aut api: aut uermi. ❡ Notādū aūt q̄ lʒ hec rō adducaꝛ ad ꝓbādū q̄ fanª nō ſit ſēus in actu. arguit tñ q̄ nec ſit ſēus in actu: nec in poª: qꝛ ſi fanª nō ieſt oīb⁹ beſtijs: qꝛ nō ieſt aialib⁹ imꝑfectis: ut api: v̄mi: ⁊ formice: ſēus aūt in actu ⁊ i poª ſenſitiua ieſt oīb⁹ beſtijs. ḡ nullū hoꝝ eſt fantaſia.

Dubitaret forte aliq̄s: qꝛ vꝛ phs iplicare oppom in adiecto: qꝛ ait q̄ nō oīb⁹ aialib⁹ ieſt fanª ſicē ſēus. cū enī fanª ſit mot⁹ fcūs a ſēu: nō vꝛ polꝫ q̄ aliq̄b⁹ aialib⁹ iſit ſēus q̄b⁹ nō iſit fanª. ꝓ. ſup pnm ſcdi. uolebat phs q̄ q̄b⁹ ſēus ieſt: ieſt fanª ⁊ appetit⁹. ❡ Dōʒ q̄ ut coiter poniꝛ fanª eſt dupx. deteriata ⁊ indeterminata. ideterminata q̄dem eſt motus factus a ſenſu: ⁊ ineſt omnibus quibus ineſt ſenſus. ſed fantaſia determinata nō ieſt niſi aialib⁹ ꝑfectis: pp qd̄ multis aialib⁹ ieſt ſēus q̄b⁹ nō ineſt talis fantaſia: argumēta aūt ꝓcedebāt vijs ſuis.

Alterius forte dubitaret aliq̄s: qꝛ ⁊ ſi de uerme poſſum⁹ ſuſtinē q̄ nō hēat fanaʒ deteriatā: de formica tñ ⁊ ape q̄ vñr agē opa prudētie: ⁊ in eſtate vñr ꝯgregare grana pp hyemē: ut vꝛ nō poſſum⁹ ſuſtinē q̄ nō hēant fanam deteriatā. ad h̄ āt rñdēt aliq̄ dicētes q̄ formica ⁊ apis agūt ex q̄dā iclinatione nālī: nō q̄ ex imagiatiōe futuri aliq̄d faciāt. vñ ut dñt nō fantaſianꝛ: niſi q̄n mouenꝛ: ⁊ duʒ mouenꝛ a ſēibili exteriori: ⁊ qꝛ ſic fantaſiari eſt hīe fan. ideteriatā. iō ut aiūt talia aialia ideteriatā hñt fanaʒ: ſʒ hec nō vñr ſufficē: qꝛ agē ex iclinatiōe nālī ⁊ ex iſtictu nāe oīb⁹ ꝯuēit beſtijs: ſed qꝛ oēs beſtie nō directe dñanꝛ ſuis actib⁹: ſʒ magis agunt q̄ʒ agāt. ſequunꝛ enī in ſuis opib⁹ inclinationē factā a diūſitate celeſtis mot⁹: ul' iclinationeʒ factā ab iſtictu nāe: ſed ꝓ tāto dꝛ vna beſtia ⁊ vnuʒ irrōnale aial hīe fanam deteriatā ⁊ nō aliud: qꝛ aliq̄b⁹ aialib⁹ abeūtib⁹ ſēibilib⁹ ſiūt fantaſmata. ⁊ pñt imaginari nō pñte ſēibili. alijs v̄o nō ſit fātaſia niſi cū actu mouenꝛ ab exteriori ſēibili: ita q̄ in eis fanª nō eſt deteriata ⁊ diſtincta: ſed ſolū eſt mot⁹ fcūs a ſēu. cuʒ ḡ api iſit memoria p quā reuertiꝛ ad locū ubi fabricare icepat: ⁊ cū formice iſit memoria p quā reuertiꝛ ad foueā ubi icepat ꝯgregare frumētū cū memoria ſit abſentiū ⁊ pteritoꝝ poterūt h̄ imagiari ⁊ fantaſiari abſentib⁹ ſēibilib⁹: q̄re vñr hīe deteriatā fantaſiā: ⁊ pp h̄ Cōmē. hāc difficultatē dꝛ alr̄ euadē dicēs: q̄ nō curat phs de exēplis. nā i liº poꝝ poniꝛ q̄ exēpla ponim⁹ nō ut ita ſint ſʒ ut ſentiat q̄ diſcit. poſſum⁹ tñ alr̄ dicē q̄ apes ⁊ formice nō hñt ſimplr̄ fanam deteriatā. nā hīe fantaſiā deteriatā tūc ꝓpe ꝯuēit q̄n nec pñtib⁹ ſēibilib⁹ nec pñtib⁹ eis q̄ directe ordinanꝛ ad ſēibilia illa poſſum⁹ imagiari ⁊ fantaſiari de ſēibilib⁹ illis. apes ḡ ſi hñt fātaſiā de loco ubi fabricare iceperūt: lʒ ille loc⁹ ſit abſens: tñ hāc fantaſiā hñt dū ſūt in ꝯtinuo exercitio: ⁊ dū ſunt pñtia ſēibilia illa q̄ ordinanꝛ ad hm⁹ fabricā: ſʒ ſi poſita eēt exercitiū ⁊ exñtia eēt locū fabrice abſq̄ imutatione facta a fabrica ul' ab exteriori exercitio qd̄ ordinaꝛ ad fabricā icipent de fabrica hīe memoriā: ⁊ imagiarent ⁊ fantaſiarenꝛ q̄lr̄ deberēt fabricare: nō poſſet hoc eis ꝯtigē niſi hīent determiatā fantaſiā: ⁊ qꝛ hoc nō ineſt apib⁹ nec formicis: nō dñr hīe fantaſiā determinataʒ: ſed indeterminatā. ⌈Deinde cum dicit.

❡ Poſtea hi q̄dē ueri ſemper: fantaſie autem plures falſe.

❡ Adducit ad h̄ q̄rtā rōnē. d. q̄ hi q̄dē. ſ. ſēus: circa proprii obm ſemp ſunt ueri. fantaſie autē ut pluries ſunt

false.ğ fantasia nō est idē q̄ sensus.⌈ Deinde cū dicit.

¶ Amplꝰ aūt nō dicimꝰ cū opemur:certe est circa sēsibile:qm̄ vř hoc nobis hō.Sed magis cū nō manifeste sentimus:tunc ꝛ aut uerus:aut falsus.Et q̄ qdē diximꝰ apparent ꝛ dormientibus visiones.

¶ Adducit ad h̄ idē 5am rōnē.d.Amp.aūt cū p sensū operemur.certe circa aliqd sensibile nō dicimꝰ:qm h̄ sensibile vř nob hō:sed magis h̄ dicimꝰ cū a remotis uel in tenebris nō manifeste sentimꝰ:tūc aut est uerꝰ aut falsus sensus:sed sup.cū manifeste fantasiamur nō dicimus sic eē:s; sic apparē.iō seqꝛ ꝛ qd qdē diximus.i.ꝛ ut qdē diximꝰ ul' ꝛ sicut qdē diximꝰ apparet ꝛ dormiētibꝰ visiōes ꝛ fantasie:ꝛ tūc certū est q̄ fantasiant:sed nō est certū sic eē:sed sic apparē. ¶ Notādū aūt vi; rōnis hꝰ in h̄ ɔsistē:qꝛ qū certe sentimꝰ certe possumꝰ dicē sic eē:nō solū sic apparē:s; in sōnis certū est q̄ fantasiamur ꝛ nō possumꝰ certe dicē sic eē:s; sic apparē.ğ fantasia nō est idē q̄ sēsus. ¶ Nōnm ēt est q̄ l; sēsus circa ꝓpriū sēsibile:ꝛ ut est i debita distātia ꝛ ut ɔcurrit ibi debitū lumē:nō decipiat:s; sp sit uerꝰ:tn̄ circa nō ꝓpriū sēsibile ut circa sēsibile p accn̄s ut circa hoīe; uel caprā:ꝛ marie si sit in nimis remota distātia ul' si sit i tenebris nō sp est uerꝰ:s; aliqū ē uerꝰ.aliqū falsus:ꝛ tūc nō sentimꝰ certe:s; dubitamꝰ de sēsibili ꝛ dubitādo de eo nō dicimꝰ certe illd eē hoīe; aut caprā:sed sb dubio loquimur q̄ vř nob hō ul' capra.⌈ Deinde cū dicit.

c.157 ¶ At vo neq; sp va dicētiū:neq; vna erit ut scia:aut itell's:est eni fātasia ꝛ va ꝛ f'la.

¶ Ondit q̄ fantasia nō est itell's nec scia:ꝛ qꝛ planū est eā nō eē nec sciā; nec itell;.iō breuiter de h̄ se expedit.d. at vo sup.fantasia neq; erit vna virtꝰ ul' vnus habitꝰ de nūo semp dicētiū uera:ut nō erit scia aut itell's:qꝛ fantasia est f'la.i.pōt eē f'la.est ğ vis rōnis.scia ꝛ itell's sūt semp uera.fantasia pōt eē falsa ꝛ uera.ğ ꝛc.⌈ Deide cū dic.

¶ Relinqꝛ igiꝛ vidē si opio sit. Fit enim ꝛ opio uera ꝛ falsa:s; opioni qdē inheret fides.Nō eni ɔtingit opinātem de qbꝰ videꝛ nō credere.Bestiarū aūt nulli inest fides:fantasia autem multis.

¶ Ondit q̄ fantasia nō sit opio.ꝛ qꝛ h̄ vř magis dubiū iō circa h̄ magis īsistit:circa qd duo facit:qꝛ pº ostēdit q̄ fanª nō ē opio simplr sūpta.2º declarat q̄ nō est aliqd cōpoᵐ ex opione ꝛ sēsu ibi⌊ Maifestū ğ qm̄.⌋ Circa pᵐ duo fac p; q̄ duas rōnes adducit ad ꝓpositū.2ª ibi⌊ Amplꝰ.si eni.⌋ ɔtinueꝛ aūt sic.ostēsū est q̄ fanª nec est sensus:nec scia:nec itell's.relinqꝛ igiꝛ vidē si sit opio.hēt eni fantasia ɔuenientiā cū opione:qꝛ sit opinio uera uel falsa:sic sup.ꝛ fantasia:sed opioni qdē inheret fides:qꝛ nō ɔtingit opinātē; nō credē ea de qbꝰ videꝛ opinari.bestiaꝝ aūt nulli inest fides:multis aūt bestijs iest fantasia:tūc ğ supplēda est rō q̄ si opio nulli ē est cui nō iest fides:fantasia aūt multis aialibꝰ inest cui nō iest fides.ğ hoc nō est illud.⌈ Deinde cum dicit.

¶ Amplꝰ si oē; opionē ɔsequaꝛ fides:fidē aūt suasū eē:suasionē aūt rō.Bestiaꝝ aūt qbusdā fantasia inest qdē:rō vo non.

¶ Adducit 2am rōnē.d.q̄ amp.si oēm opionē seqꝛ fides fidē aūt seqꝛ suasū;.i.psuasū;:eē suasionē āt seqꝛ rō:bestiaꝝ aūt qbusdā fantasia qdē iest.illud vo.i.rō nō iest alicui bestiaꝝ.ğ fantasia nō est opio. ¶ Notādū āt q̄ nullus opinaꝛ aliqd nisi p aliquā rōne; psuadeaꝛ sibi: qre si illud:ꝛ qꝛ ad psuasū; eē seqꝛ q̄.qs credat ꝛ q̄ ad hēbeat fidē ei qd est ei psuasū;:opio nō est sine fide ꝛ rōne.ğ sic pº rō ꝓbat fantasiā nō eē opionē:qꝛ multis inest fantasia:qbꝰ nō iest fides:ita hec rō ꝓbat fantasiam nō eē opionē:qꝛ opio nō est sine rōne ꝛ multis iest fantasia qbꝰ nō inest rō.⌈ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū est igiꝛ qm̄ neq; opio cū sensu:neq; p sensū:neq; copulatio opionis ꝛ sensus erit fantasia propter hoc. c.158

¶ Ondit q̄ fantasia nō est aliqd cōpositū ex opinione ꝛ sensu.circa qd tria facit:qꝛ pº ondit quot modis pōt itelligi q̄ fanª sit qd cōpositū ex opione ꝛ sēsu.2º declarat quō ꝓbabiliori mō pōt h̄ poni.3º ꝓbat q̄ ipoˡᵉ sit fanᵃᵐ eē aliqd sic cōpositū ex sēsu ꝛ opione.2ª ibi⌊ Et manifestū.⌋ 3ª ibi⌊ Apparēt āt.⌋ dicit ğ q̄ manifestū est.q̄ pp h̄.i.pp ea q̄ dicenꝛ fantasia neq; erit opio cū sensu neq; opio p sensū:neq; copulatio opionis cum sensu. ¶ Notādū aūt q̄ tribꝰ modis pōt itelli q̄ fanª sit cōposita ex opione ꝛ sēsu.pº q̄ sit opio cū sēsu.i.q̄ sit opio eēntialr ꝛ hēat sensū ānexū.2º h̄ pōt itelligi q̄ sit opio p sensū.i.q̄ sit sēsus eēncialr:ꝛ hēat opionē annexā.3º mō pōt itelligi q̄ sit coplo opionis ꝛ sēsus.i.q̄ sit utrū q; eēntialr:s; neutrū istoꝝ est poˡᵉ eē fantasiā eēntialr. fantasia ğ nec est opio cāta a sensu nec est sēsus cātꝰ ex opione:nec est eēntialr opio ꝛ sēsus.⌈ Deinde cū dicit

¶ Et manifestū est:q̄ nō alia quedā ē opinio:s; illa que qdē est cuiꝰ est ꝛ sensus.Dico āt ex albi opione ꝛ sensu:copulatio fātasia est.Nō eni ex opione qdē albi est:ex sensu autē boni.Apparere igiꝛ est opinari qd quidem sentitur non sm accidens.

¶ Postq̄ enūauit modos qbꝰ pōt itelligi q̄ fantasia sit cōposita ex opione ꝛ sēsu.h̄ ostēdit quō ꝓbabiliori mō possit h̄ poni dicēs:ꝛ manifestū est q̄ fanª non est alia qdā opio ab ea cuiꝰ est sēsus:s; illa q̄ est qdē cuiꝰ est ꝛ sēsus.dico autem q̄ si fantasia est complexa ex opione ꝛ sēsu:ꝛ sensu erit ex opione albi ꝛ ex sēsu albi.non enim est ex opione qdē albi:ex sēsu aūt boni.iō ɔcludit q̄ apparet igiꝛ sup.fantasiā eē opiari illd qd nō sentiꝛ sm accidēs.nā si aliq̄ opio ɔiūcta cū sensu facit fantasiā:oꝫ q̄ sit de illo eodē de q̄ est sensus p se ꝛ nō sm accidēs. ¶ Notādū aūt q̄ si sēsus ꝛ opio faciūt vnum aliqd ut fantasiā nō pōt hoc ita ꝓbabilr poni sic referēdo sēsu; ꝛ opionē ad idē obm:qꝛ ex sēsu vniꝰ ꝛ ex opione alterius:ut ex opione albi ꝛ ex sēsu boni nō posset fieri vnū aliqd ut fantasia.ğ si sēsus qui est de ɔstitutiōe fantasie sit albi.oꝫ q̄ opio que est ēt de ɔstitutiōe illꝰ fantasie nō sit alia.i.nō sit de alio:s; sit ēt de albo:ita q̄ opio ꝛ sēsus que sūt de ɔstitutiōe fanᵉ:oꝫ q̄ sint de vno ꝛ eodē obo p se ꝛ nō sm accn̄s.⌈ Deide cum dicit.

¶ Apparēt āt ꝛ f'la de qbꝰ sil' acceptatiōem uerā hūt:ꝛ vř sol vniꝰ pedis:s; credit' iste maior eē hitatiōe.Accit igꝛ aut abijcē simplꝰ ioꝛ uerā opionē; quā hēbat saluatā:salua re nō oblitū eē:neq; decredētē:aut si adhuc hūt eādē necē uerā ꝛ falsā.S; falsa facta est cū lateat trāscēdēs res. ¶ Nō ğ vnū aliqd hoꝝ est:neq; ex his fantasia.

¶ Ondit q̄ fantasia nō pōt eē qd cōpositū ex opione ꝛ sensu.d.q̄ apparēt aūt ꝛ falsa sup.sm sensū eadem de qbꝰ hūt sil' uerā acceptionē.i.opionē.nam ꝛ vř sol sm sensū eē vniꝰ pedis:sed crediꝛ eē sm opionē maior habitatiōe.i.tota terra habitabili:qre si ex sensu ꝛ opione cōponiꝛ fantasia:cum cōtingat sensum esse falsū ꝛ

opionē uerā. si opio uera z sensus falsus debēt ɔstituē
vnū z idē: uel opio uera mutabit z fiet fa. sa nō muta-
ta re nec mutato opināte: qđ est ipo^le. uel eadē opio sil'
erit uera z fl'a. qđ est ēt ipo^le: q̄re nullo mō fantasia erit
aliqd sic cōpo^m. iō ait q̄ accidit igr̄ aut obijcē sutipi⁹
uerā saluatā opionē quā hēbat saluare. i. nō fcā muta-
tiōe in re nō oblitū nec decredētē. i. nō fcā mutatiōe i
opināte: qđ est ipo^le. aut si adhuc hʒ eādē opionē neċe
est illā opionē sil' eē uerā z falsam: qđ est ipo^le. z addit
quō falsificat opio dicēs q̄ falsa fcā est cum lateat res
trāscēdēs. i. res trāsiēs siue res trāsmutata: z q2 opio ue-
ra nō pōt fieri falsa nō fcā mutatiōe in re opiata nec in
opināte: nec ēt eadē opio pōt sil' eē uera z falsa: iō ɔclu
dit q̄ fantasia nō est vnū aliqd hoꝝ. i. nō est opio neqʒ
sēsus neqʒ ē ex his. i. neqʒ est cōposita ex opione z sēsu.
¶ Nōn^m aūt q̄ cū fan^a nō possit eē sil' uera z falsa. si
opio z sēus sil' cōposita faciūt fan^am: eē non poterit q̄
vnū illoꝝ sit ueꝝ: z aliō falsū: sʒ ul' ābo sil' erūt uera uel
ābo erūt sil' fl'a. ¶ Nōn^m ēt q̄ si opio uera dʒ fieri fal-
sa: ul' ɔtigit p mutationē factā i re uel ut q2 res nō ē sal
ua: sʒ pmutata: utputa si opiaris sortē sedē eo pmuta-
to ut eo surgēte. falsa est hec opio sortes sedet. 2° pōt fal
sificari opio nō p mutationē factā in re opinata: sed p
mutationē factā in opināte: utputa q2 opinās oblit⁹
est opionis uere z p obliuionē accepit opionē falsā. ul'
forte hʒ ɔtigit: nō q2 opinās sit oblit⁹: sed q2 est decre-
dēs nō credēs. forte eni appuit opināti aliq rō quā ne
sciuit soluē: pp quā rōnē fuit decredēs opionē ueraʒ z
acceptit opioni false. nunqʒ g̃ opio uera sit falsa nisi ul'
fcā mutatiōe in re opiata ul' in re opināte. ¶ Notādū
ēt q̄ lʒ utroqʒ mō possit falsificari opio tā p mutatiōeʒ
factā i re opiata q̄ʒ ēt z in opināte. potissime tū falsifi-
cat opio qn̄ hēmus opionē uerā de re aliq: z illa res est
trāscēdēs. i. est trāsiēs: z est trāsmutata: z tū latet nos. ut
si uere opiamur sortē sedē: z lateat nos q̄ surgat eo sur
gēte falsificat opio nr̄a. ¶ Notādū ēt vim rōnis phi
hʒ ɔsistē. s. si sēus z opio sil' iuncta faciāt fantasiā cū ɔtin
gat de eodē hēre sensū falsū z opionē uerā: ut pʒ de q̄ti
tate solis: opʒ q̄ opio ɔformet se sensui: q2 nunqʒ duo
aliq q̄ꝝ vnū sit falsū z aliō ueꝝ ueniūt ad ɔstitutioneʒ
vni⁹ nisi vnū ɔformet alteri. ɔformabit g̃ opio uera sē-
sui falso. ul' g̃ erit ista ɔformitas: q2 opio manēs uera si
et falsa: z tūc erit sil' opio va z falsa: qđ est ipo^le. ul' si di
cat q̄ opio illa nō sil' est uera z fl'a: sed falsificat cuʒ res
sit salua: z nō sit fcā mutatio in re opiata: nec ēt sit fcā
mutatio i opināte: q2 ille nec est oblit⁹ nec discredit: il
la opio nō erit fl'a: sʒ oʒ q2 ipa opio sit saluata i sua uita
te: z q̄ nō falsificet nec ɔfoiet sensui fl'o. g̃ opio vna cū
sēu nō poterit ɔstituē fantasiā: fan^a g̃ non est opio nec
sensus nec aliqd cōpositū ex his. i. ex opione z sensu.

Dubitaret forte aliqs: q2 vi q̄ phs arguat ex
isufficiēti. vult eni q̄ si fātasia est
qđ cōpositū ex opione z sēu cū ɔtigat de aliq eē sensuʒ
falsū z opionē uerā oportebit ſm ipm: q̄ tūc opio ue-
ra ɔfoiet se sensui fl'o: sʒ hʒ nō opʒ ut vi: q2 hec ɔfoitas
poterit alr̄ fieri. poterit eni forte sēus fl'us ɔfoiari opio
ni uere. z sic ɔstituet fan^a. ¶ Dōʒ q̄ q̄lrcūq: fan^a cōsti-
tuat ex opione z sēu: oʒ q̄ vnū illoꝝ ɔfoiet alteri. tri-
plr̄ eni pōt itelligi ut dicebat hʒ⁹ ɔstitutio. p° q̄ fan^a sit
sēus eēntial' z hēat opionē ānexā: ut q̄ sit sēus cāt⁹
ex opione. 2° eʒ q̄ si opio cāta p sensū: z q2 effect⁹ est cō
foris cāe oportebit eē ɔfoitatē iter illa. 3° mō hʒ pōt in
telligi ut dicebat q̄ fan^a sit utrūqʒ eēntialr̄: ita q̄ sit cō
pito utriusqʒ: z q2 fan^a nō pōt sil' eē va z fl'a: sʒ eit tm̄ va
ul' tm̄ fl'a: oʒ q̄ cōponētia sint ɔfoīa fan^e: ut q̄ ul' utrū-
qʒ sit ueꝝ ul' utrūqʒ fl'm. ¶ Uiso q̄ opʒ eē ɔfoitatē i-
ter opionē z sensū si ex eis cōpoi debeat fan^a: uolum⁹
oñdē q̄ opio dʒ ɔfoiari sēui: nō sēus opioni qđ duplr̄
pʒ. p°: q2 ɔfoitas sēus est ipo^le. nūqʒ eni eē pōt q̄ sēs
sit uer⁹ circa q̄ʒtitatē sol'. nūqʒ eni eē poterit q̄ sol iudi
cet a visu tāt⁹ q̄zt⁹ est: sʒ opio pōt eē va z fl'a. iō magis
dixit phs q̄ opio debeat ɔfoiari sēui q̄ʒ eʒ. ¶ Rursus
fan^a est mot⁹ fcūs a sēu: z mot⁹ ille q est fan^a est silis mo
tui q est fcūs in sēu: z q2 fan^a assilat motui fcō in sēu.
si opio debeat eē de cōpōne fan^e: oʒ q̄ trahat ad modū
ipsi⁹ sēus. z q̄ ɔformet sensui cui ɔformat fantasia.

s Ed qm̄ accidit moto hʒ moueri al-
terū ab hʒ: fantasia aūt videt mot⁹
eē: z nō sine sensu fieri: hʒ in his que
sentiūt z quoꝝ sensus: est aūt motuʒ fieri
ab actu sensus. ¶ Et hunc similē necesse c.161
eē sensui: erit utiqʒ fantasia ipa mot⁹ nō si-
ne sensu ɔtingēs. Neqʒ eni sentiētib⁹ ieē.
Et multa est ſm ipm facere z pati hn̄s.

¶ Postqʒ phs oñdit q̄ fan^a nō est sēus nec scia nec itel-
lect⁹ nec opio. i pte ista inqrit qđ est fan^a. circa qđ duo
facit: q2 p° ponit q̄ʒdā descriptionē ul' q̄ʒdā diffōnē fā
tasie. 2° manifestat mēbra in diffōne posita ibi Et eē
uerā z falsā. ponit aūt talē diffōnē fan^e: q̄ fan^a ē mo
tus fcūs a sēu ſm actū q est silis illi quā hn̄s m̄lta agit
z patit penes illā siue ſm illā. possem⁹ g̃ diuidē p̄mā ptē
ubi ponit descriptio fan^e in tres ptes ſm q̄ tres pticu
le ponunt in diffōne fan^e. nā p° oñdit q̄ fan^a est mot⁹
fcūs a sēu. 2° addit q̄ est fcūs a sēu ſm actū z q̄ ē silis
illi motui. 3° subiūgit q̄ m̄lta agim⁹ z patimur ſm fāta
siā. dicit g̃: sʒ qm̄ est. i. ɔtigit moto hʒ. i. moto sēu moue-
ri alteꝝ ab hʒ. i. moueri fantasiā a sēu. fan^a aūt vi eē tal'
mot⁹ fcūs a sēu: z nō hʒ fieri sine sēu: sʒ hʒ eē in his que
sentiūt z est eoꝝ q̄ꝝ est sēus. z hʒ q̄ʒtū ad pticulā p̄maʒ
q̄ fan^a est mot⁹ fcūs a sēu. z subdit. est āt. i. ɔtingit fieri
motū ab actu sēus z hūc motū neċe est eē sileʒ sēui. nā
ut dictū est: fan^a nō solū est mot⁹ fcūs a sēu: sʒ est motus
fcūs a sēu i actu z ē silis illi motui: z q2 sic ē: fan^a ipa ē
mot⁹ nō ɔtigēs eē sine sēu: nec ɔtigit ieē nō sentiētib⁹:
z addit q̄ hn̄s fan^as ē. i. ɔtigit m̄lta facē z pati ſʒ ipaʒ

Dubitaret forte aliqs: q2 vi fan^a eē idē q̄ sē
sus cois. nā si fan^a est mot⁹ fcūs a
sēu sic est sēus cois: qm̄ ipe ut vi est hʒ⁹ mot⁹: q2 motis
sēib⁹ pticularib⁹ mouet sēus cois. ¶ Rursus sic fan^a
est silis mot⁹ motui fcō in sēu sic z sēus cois. ¶ Dōʒ
q̄ sēus cois dat⁹ est aialib⁹ ad hʒ q̄ fiat plenū iudicium
de sēibilib⁹ exteriorib⁹. ¶ Nā p sēus pticulares hētur
iudiciū icōpletū: sʒ pficit hʒ⁹ iudiciū in sēu cōi. vn̄ the
mistius ut patuit sup⁹ sensū cōeʒ appellat p^m. i. pncipa-
lē visū: z p^m. i. pncipalē audituʒ. nā de ipo visibili uel
de ipo audibili ul' de alijs sēibilib⁹ pprijs pncipali⁹ z
pfecti⁹ fit iudiciū in sēu cōi q̄ʒ in pticularib⁹ sēib⁹. vn̄
z idē Themi. pticulares sēus appellat organa z nūci-
os. sensū vō cōeʒ appellat regē z pncipē: cui⁹ est iudica
re de his q nūciant a pticularib⁹ sēib⁹: sed fan^a data est
aiali ut ad apphēsionē ei⁹ extimet aliqd eē bonum aut
malū nociuū ul' pficuū: z q2 ſm hāc extimationē seqt
q̄ in nobi fiāt passiōes z mot⁹ animi: ſm q̄s opamur z
agim⁹: seqt q̄ hn̄tes fantasiā m̄lta patiant z agant ſʒ
illā. igr̄ ſʒ hāc pticulā positā in descriptiōe fan^e: q2 m̄l
ta agim⁹ z patimur ſm illā: differt fantasia a sēu cōi.

Alterius forte dubitaret aliqs: utrū fantasia
moueat a sensu facto in actu. ¶ Di
cēdū q̄ sol'o hʒ⁹ quesiti aliq mō appere pōt ex pcedenti
bus. nā sic duplex est fantasia. vna determiata: alia ide
termiata. ita duplr̄ pōt accipi sēus in actu: uel qui nūc
est in actu: ul' q aliqn̄ fuit in actu. fantasia idetermiata
quā hn̄t aialia ipfecta sit a sēu q nūc est in actu: ita q̄
statī cū desinūt sēus sentire i actu desinūt illa aialia fā
tasiari in actu: ita q̄ illa aialia nō mouent p fantasiaʒ

nisi ad ꝑsentiá sēsibilis:sꝫ fantasia deteriata fit a sensu i actu:nō q nūc est i actu:sꝫ q aliqñ fuit i actu.sufficit eni ꝙ aliqñ viderim⁹ albū:⁊ ꝙ aliqñ fuerit visus actu imutat⁹ ab illo ad h ꝙ nūc p fantasiā apphēdamus albuz: imo plus nō opꝫ ꝙ illō qd p fantasiā apphēdimus aliqñ fuerit in sēu ꝑ se:ut si vidi auꝝ ⁊ vidi mōtē:⁊ nunq̄ꝫ vidi mōtē aureū:possuꝫ p fantasiā apphēdē mōtē aureum.sꝑ g fantasia est mot⁹ aliq̄ mō fcus a sēu i actu qui nūc est ul' q aliqñ fuit:⁊ h ul' q2 illō sēsibile qd fantasiamur fuit in sēu ul' sꝫ se ul' sm suas ꝑtes ul' aliq̄ alio mō

Ulterius forte dubitaret aliqs:utrū sm fātasiā mlta agāt ⁊ patiant aīalia q̄ hñt illā.⁊ vi ꝙ nō:q2 ut sup̄ dicebat in h dīt opio a fātasia q2 stati cū fit in nob opio alic⁹ terribilis cōpatimur ⁊ mouemur sm appetitū:qd nō ɔtigit de fantasia. opio g est illō sm qd mlta agimus ⁊ patimur:non fantasia. ¶ Dōm ꝙ opio in hñtib⁹ itellm ⁊ extimatiua in alijs aīalib⁹ sūt magis imediatū pn^m mouēdi desideriuz ⁊ appetitū q̄ꝫ fantasia.nā si stat i fan^a ꝙ sic apphēdam⁹ p fantasiā ꝙ illa nō opinemur nec extimem⁹ eē in re ex: sm h nō terrebimur nec patiemur nec mouebimur ad agēdū:sꝫ tūc silr nos hēbim⁹:ac si in fig^a aliq̄ ul' p silitudinē pictā isp:cerem⁹ terribilia illa:sꝫ q2 fcā apphēsiōe p fantasiā:utplm nō sistim⁹ ibi:sꝫ p estimatiuā iudicamus illō sic eē actu in re ex ul' sic eē po^le.ɔtigit sm hoc nos agē ⁊ pati p fantasiā.igr ut fan^a cōpat ad motū factū in sēu nō distiguim⁹ iter sēuꝫ cōeꝫ ⁊ ꝑticularē:sꝫ totū h q̄dāmō accipim⁹ ꝓ vno motu ⁊ dicim⁹ ꝙ ab illo motu fcō sic i sēu fit in nob fan^a sm quē extimam⁹ aliqd nociuū ul' ꝓficuū:pp qd sm eā mlta agim⁹ ⁊ patim

Ulterius forte dubitaret aliqs quō accipiunt he ꝑticule posite in descriptiōe fan^e. ¶ Dōꝫ ꝙ si motū fcm̄ a sēu in actu uolum⁹ accipe per sensū q tūc est actu:dicē possum⁹ ꝙ p^a ꝑticula.vꝫ ꝙ fātasia est mot⁹ fcus a sēu q̄lrcūq̄ꝫ:siue q nūc est actu:siue q aliqñ fuit respicit fantasiā determiatā.2^a vo ꝑticula: ꝙ fantasia est mot⁹ fcus a sensu in actu.i.a sēu q nunc est actu spālr respicit fantasiā idetermiatā:q2 hl⁹ fan^a solū fit a sensu cū est actu:⁊ est mot⁹ silis illi motui.3^a vo ꝑticula.vꝫ ꝙ fantasia est sm quā multa agimus ⁊ patimur respicit utrāq̄ꝫ:q2 tā sm fantasiā determiataꝫ q̄ꝫ idetermiatā h eē ɔtigit.ul' possum⁹ dicē ꝙ ꝑticle posite in dicta diffōne sic accipiunt ꝙ seipas determināt adiuicē:q2 p^a determiat p scdaꝫ.nā fan^a sic est mot⁹ fact⁹ a sensu:ꝙ ille sēus dꝫ accipi sm actū ul' q nūc est ul' qui aliqñ fuit.2ª ꝑticula determiat p tertiā.nā fantasia sic debet eē mot⁹ fact⁹ a sensu sm actū ꝙ sm eā aialia multa agāt ⁊ patiant.⌈ Deinde cum dicit.

¶ **Et eē uerā ⁊ falsaꝫ. Hoc aūt accidit propter hoc ꝙ sensus ꝓprioꝝ qdē est uerus: aut q̄ꝫ paucissimū habens falsum.**

¶ Manifestat mēbra posita in diffōne. ¶ Ad c⁹ eui^am sciēdū ꝙ p^m mēbrū.vꝫ moueri a sēu aliq̄ mō ɔtinet.in 2° vꝫ in moueri a sēu in actu:imo accipiēdo moueri a sēu in actu large ꝓ moueri a sēu in actu q nūc est:uel a sēu in actu q aliqñ fuit:idē est moueri a sēu in actu qd moueri a sēu.nō eni est aliō h q̄ꝫ illō nisi ꝙ vnuz est expressiuū alteri⁹. ¶ Rursus ꝙ addebat in 2° mēbro.vꝫ ꝙ mot⁹ fact⁹ in fantasia est silis motui facto in sēu nō ꝓpe:h mēbrū ponit in nūm cū alijs. nā eoipo ꝙ fan^a est mot⁹ fact⁹ a sēu ⁊ cātus a sēu:q2 in talib⁹ effect⁹ est silis cāe opꝫ h^{9t} motū eē silēꝫ motui facto in sensu. tota g descriptio fan^e q̄dāmō vꝫ ɔtineri in duob⁹. vꝫ ꝙ fantasia est mot⁹ fact⁹ a sēu in actu sm quē ɔtigit mlta agē ⁊ pati.duo g facit:q2 p° oñdit ꝙ fan^a est mot⁹ fact⁹ a sēu in actu.2° declarat ꝙ sm eā ɔtigit multa agē ⁊ pati.ibi⌊ Qm̄ aūt visus.⌋ Ad eui^am aūt p^e ꝑtis sciēdū ꝙ oē illō qd uerificat ⁊ falsificat sm vitatē ⁊ falsitatē factā in sēu in actu:⁊ deficit ab hl⁹ sēu est motus cātus a tali sēu.nā eē nō pōt ꝙ fan^a uerificet ⁊ falsificet sm vitatē ⁊ falsitatē factā in sēu in actu:nisi fan^a ⁊ sēus in actu sint ɔnexa.ita ꝙ vnū cāet ab alio:q2 si fātasia nō cāret a sēu.nec eꝫ a vitate ⁊ falsitate i vno nō oporteret ꝙ cāret vitas ⁊ falsitas in alio. ¶ Rursus q2 fan^a in iudicādo vitatē ⁊ falsitatē deficit a sēu:q2 effect⁹ deficit a cā ⁊ nō eꝫ.fan^a cātur a sēu ⁊ est mot⁹ fact⁹ a sēu ⁊ nō eꝫ.posset g sic foꝛari rō.oē illō qd vificatur ⁊ falsificat sꝫ vitatē ⁊ falsitatē factā in sēu in actu ⁊ deficit a sēu in actu est mot⁹ fcus a tali sēu.i.a sēu in actu:fan^a est hl⁹.g ⁊c.pōt āt h rō foꝛari alr ⁊ forte melr⁹. ¶ Ad c⁹ eui^am sciēdū ꝙ qcqd vificat ⁊ falsificat sꝫ vitatē ⁊ falsitatē in sēu ul' est idē ꝙ sēus ul' cātur a sensu ⁊ est mot⁹ fcus ab ipo:sꝫ fan^a vificat ⁊ falsificat sꝫ vitatē ⁊ falsitatē in sēu:⁊ nō est idē ꝙ sēus: sꝫ dīt a sensu.g cātur a sensu ⁊ est mot⁹ fcus ab ipo.in hac aūt rōne sic ꝓcedit:q2 p° oñdit ꝙ fan^a vificat ⁊ falsificat sm vitatē ⁊ falsitatē factā in sēu in actu.2° declarat ꝙ fantasia dīt a sēu in actu.3° ɔcludit ꝙ fan^a est mot⁹ fcus a tali sēu.vꝫ a sēu in actu.2ª ibi⌊ Scdōꝫ sensū aūt mot⁹.⌋ 3ª ibi⌊ Siqdē igr nihil aliō.⌋ Circa p^m tria facit sꝫ ꝙ tripl'r oñdit ꝙ fan^a vificat ⁊ falsificat sm vitatē ⁊ falsitatē factā in sēu in actu.nā p° oñdit h ex ꝑte sēsibiliuꝫ ꝓpoꝝ.2° ex ꝑte sēsibiliū p accñs.3° ex ꝑte sēsibiliū coiuꝫ 2ª ibi⌊ Scdōm aūt.⌋ 3ª ibi⌊ Tertio aūt.⌋ dicit g ꝙ ɔtigit ⁊ eē uerā ⁊ falsā sup.fantasiā:hoc accidit pp hoc ꝙ sensus respectu ꝓpoꝝ utplm qdē est sensus uerus aut q̄ꝫ paucissimū hñs falsuꝫ.⁊ tūc suppleat rō:q2 plm est uerus:q̄ꝫ paucissimū aūt.i.raro est falsus:sic ⁊ fantasia respectu taliū sensibiliū utplm est uera.aliqñ tñ est falsa.ex ꝑte igit sensibiliū ꝓpoꝝ patet fantasiā esse ueraꝫ ⁊ falsam sm ueritatē ⁊ falsitatē factā in sensu.

Dubitaret forte aliqs:q2 qd hic dī vi eē ɔriū ei qd supius dicebat.inuebat eni sup̄ ꝙ sensus respcū ꝓpoꝝ semp sunt ueri.hic aūt dī ꝙ ɔtigit eos eē falsos.lꝫ paucissime ⁊ raro. ¶ Dōꝫ ꝙ si ɔcurrāt ibi oīa debite:ut ꝙ organū sēus sit debite ɔditionatū ⁊ obm̄ sit in debita distātia:mediū aūt sit debite dispositū:his oib⁹ sic ɔcurrentib⁹ sēus respectu ꝓpoꝝ semp est uer⁹:tñ si organū sit male ɔditionatuꝫ: utputa q2 oculus nō est in bona hītudie:ul' si obm̄ non est in debita distātia:utputa q2 est nimis remotuꝫ:⁊ si mediū nō est bñ dispositū:utputa q2 aer nō est bñ illuminat⁹:his sic ɔcurrētib⁹ poterit accidē falsitas in visu ēt circa sēsibilia ꝓpa ut poterit apparē ꝙ vn⁹ color sit ali⁹:ut ꝙ rube⁹ sit niger.sepe eni exꝑti sumus ꝙ aremotis ⁊ in tenebris nobis rube⁹ color niger apparuit. sic ēt si oculus nō fuisset bñ disposit⁹ h idē potuisset cōtigē.nā lingua male disposita ⁊ ifecta p colerā ei vnus sapor appet ali⁹.ea eni sic exñte qcqd gustat vi amaꝝ. sic eni dicim⁹ ꝙ nā semp sortit effectū suū:q2 nā est spēcies eoꝝ q̄ sūt:ut dī i lib° rhetoꝝ.⁊ tñ si fiat corruptio in aliq̄ pn° nāli fiūt mōstra:⁊ nā nō sortit effectum:sic respcū ꝓprioꝝ sēus semp est uer⁹:⁊ tñ si fiat corruptio ul' idispō ul' idebite se hēat aliqd eoꝝ q̄ reqrunt ad sensuꝫ ut ꝙ nō debite se hēat organū aut mediū aut etiaꝫ obm̄ pōt falsitas in sensu accidere.⌈ Deide cuꝫ dicit.

¶ **Scdō aūt accidere hoc:⁊ hoc iam ɔtingit mētiri. Qd qdē eni albuz non mentit. Si aūt hoc album:aut aliud mentit.**

¶ Ait ꝙ vificat ⁊ falsificat fantasia sm ueritatē ⁊ falsitatem factā in sensu:⁊ hoc ex parte sensibiliuꝫ per accñs sm dicēs:ꝙ scdō aūt accidere hoc.i. falsitas in fanta.sm falsitatē in sensu ⁊ ɔtingit iaꝫ mētiri hoc.i.per fanta. sm ꝙ mētit sensus:q2 qd qdē est albū.i.circa sensibile ꝓpriū nō mētit sensu nisi ut dcm̄ est.si aūt sit albū hoc ut filius cleonis:aut alius ut diariꝫ filius mentit sup.

sensus ꝛ etiam fantasia. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Tertio aũt coĩuȝ ꝛ ꝯñtiũ accñtia qbꝰ isũt ꝑꝑa. Dico ãt ut motꝰ ꝛ magnitudo accidũt sẽsibilibꝰ: circa que est maxie iã decipi.

¶ Oñdit ꝙ ꝯtigit mẽtiri circa fantasiã sic circa sensũ ex pte sẽsibiliũ coĩuȝ dicẽs. 3° aũt respectu coĩuȝ ꝛ ꝯñtiuȝ qbꝰ coĩbꝰ insunt accñtia ꝑꝑa. dico aũt ut motꝰ ꝛ magnitudo qua accidit sẽsibilibꝰ corpibꝰ sup. sunt ea circa que maxie ꝯtigit decipi tã sensũ in actu qȝ ẽt fantasiã. ꝗ nõ solũ ex pte sẽsibiliũ ꝑꝑoꝝ ꝛ sẽsibiliũ per accñs: sed etiã ex pte sẽsibiliũ coĩum in qbꝰ fundant sẽsibilia ꝑꝑa ꝓȝ uerũ eẽ ꝙ uerificet ꝛ falsificet fantasia ẽm ueritateȝ ꝛ falsitatem sensus in actu. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Scoȝ sẽsuȝ. Motꝰ aũt ab actu fcũs dĩt a sẽsu q ab his tribꝰ sẽsibꝰ. Et pimꝰ qdẽ pñtis sẽsus uerꝰ: aliȷ ãt pñtis ꝛ absentis erũt utiqȝ falsi: ꝛ maxie cũ ꝓcul sit sensibile.

¶ Oñdit ꝙ fantasia differt a sensu in actu. dicẽs ꝙ motus aũt fcũs ẽm sensũ ab actu. i. fantasia q est motꝰ fcũs a sensu in actu differt a sensu q est ab his tribꝰ sẽsibꝰ. i. qui est ẽm hos tres modos sentiẽdi. nam ẽm hos tres modos sentiẽdi. vȝ tã ẽȝ sẽsibilia ꝑꝑa qȝ ẽȝ sẽsibilia coĩa: ꝛ qȝ ẽm sẽsibilia p accñs differt fantasia a sensu: qꝛ i oibꝰ his plus falsificat fantasia qȝ sẽsus: ꝛ sẽdit ꝙ pimꝰ qdẽ sẽsus q est respectu sẽsibiliũ ꝑꝑoꝝ pñtibꝰ sẽsibilibꝰ semꝑ est uerꝰ. aliȷ aũt sẽsus qui sunt respectu sẽsibiliũ p accñs ꝛ coĩuȝ tã respectu sẽsibiliũ pñtis qȝ ẽt ꝛ absẽtis erũt utiqȝ falsi: ꝛ maxie ꝯtigit talis falsitas cũ ꝓcul sit sẽsibile. tũc ꝗ ẽ supplẽda rõ ꝙ qꝛ pñtia ꝛ ꝓpinqtas obĩ faĉ ad vitate: absentia ꝛ lõgiñqtas faĉ ad falsitatẽ: fantasia differt a sensu: qꝛ est plus falsa qȝ sẽsus: cum possit fantasiari obis absentibꝰ ꝛ lõginqs. ¶ Notãdũ aũt ꝙ tũ qꝛ fantasia cãtur a sensu: ꝛ est maior defectꝰ in effectu qȝ in causa: tũ ẽt qꝛ fantasia põt fantasiari absentibꝰ sẽsibilibꝰ ẽm quẽ modũ hẽt eẽ maior falsitas ꝯuenit maiorẽ falsitatẽ eẽ in fantasia: qua in sensu. ¶ Notandũ ẽt ꝙ lȝ possit eẽ falsitas circa sẽsibilia coĩa ꝛ p accñs siue sint pñtia siue absentia: maior tñ falsitas cõtingit circa ea si sint absentia qȝ pñtia: imo ẽt circa ipa sensibilia ꝑꝑa põt maxie ꝯtigẽ error: qꝛ absentibꝰ possumꝰ imaginari albũ nigrũ: ꝛ eꝯ. fantasia ꝗ que põt sibi formare fantasmata absentibus sẽsibilibꝰ potissime põt ei ꝯtingere falsitas plus qȝ sensui: etiã circa oia gña sensibiliuȝ. bene ergo dictum est ꝙ differt fantasia a sensu ꝛ deficit ab ipso. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Siqdẽ igiẗ nihil aliõ hñt q dicta sunt nisi fantasia: h aũt est qõ dictũ est: fantasia utiqȝ erit motus a sensu ẽm actum factus.

¶ Cõcludit intẽtũ. vȝ ꝙ fantasia est motꝰ factus a sensu in actu dicẽs. siqdẽ igiẗ nihil aliud hñt que dicta sunt ñ fantasia. hoc aũt est qõ dcm̃ est. vȝ ꝙ fantasia uerificetur ꝛ falsificet ẽm ueritatẽ ꝛ falsitateȝ factã in sensu in actu: qꝛ ergo sic est fantasia utiqȝ erit motꝰ factus a sensu ẽm actum. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Qm̃ aũt visus maxie sensus est: ꝛ nomẽ a lumie accepit: qm̃ sine lumie nõ est vidẽ.

¶ Postqȝ oñdit ꝙ fantasia est motꝰ factꝰ a sẽsu ẽm actũ declarat aliã ꝑticulã positã in diffõne fantasie. vȝ ꝙ ẽȝ fantasiã aialia multa agũt ꝛ patiunẗ. circa qõ tria facit: qꝛ pº oñdit: q̃re sic noiata est fantasia. 2° manifestat qõ dcm̃ est. 3° epilogat circa determiata. 2ª ibi⌊ Et qm̃ immanẽt. ⌋ 3ª ibi⌊ De fantasia qdẽ. ⌋ dicit ꝗ pº: qm̃ autẽ visus est maxime sensus. i. sensus ꝑcipuus ꝛ spũalis: ꝛ qꝛ sup. sic est fantasia nomen accepit a lumine: qm̃ sine lumine nõ est. i. nõ ꝯtigit vidẽ. ¶ Notãdũ aũt ꝙ apõ grecos phos idẽ est ꝙ lumẽ: ꝛ qꝛ in lumie oia appent a phos uenit ꝛ deriuaẗ phanos: qõ idẽ est ꝙ apparitio fantasia ꝗ que dĩ a phanos qõ est apparere sumit nom̃ a lumine: ꝛ sumẽdo nomẽ a lumine sine quo non fit visus sumit ꝛ nomẽ a visu qui est ꝑcipuus ꝛ spiritualior inter sensus. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Et qm̃ imanẽt ꝛ sil'es sũt sẽsibꝰ: multa ẽȝ ipos opanẗ aialia. Alia qdẽ: qꝛ nõ hñt itellectũ: ut bestie. Alia vo ex uelamẽto itellectꝰ aut passiõe: aut egritudie: aut somno: ut hoies. De fantasia qdẽ igiẗ qd est: ꝛ ꝓpter quid est dictum sit intantum.

¶ Declarat itẽtũ. vȝ ꝙ ẽm fantasiã aialia multa agũt ꝛ patiunẗ dicẽs: ꝛ qm̃ imanẽt. i. existũt ꝛ ꝑseuerãt motꝰ fantastici ꝛ illi motꝰ sunt sil'es sẽsibꝰ. i. motibꝰ factis in sensibꝰ: ꝛ qꝛ sic fantasia ꝛ motꝰ fantastici imanẽt. i. existũt in aialibꝰ multa opanẗ aialia ẽm ipos motꝰ: sȝ alia qdẽ aialia opanẗ ẽm tales motꝰ siue ẽm fantasiã: quia nõ hñt itellm ut bestie: alia vo opanẗ ẽm tales motus siue ẽm fantasiã ut hoies. ꝛ h ex uelamento. i. ꝓp uelamẽtũ itellꝰs: qꝛ aliqñ uelaẗ passiõe aut uelaẗ egritudine aut somno. ¶ Notãduȝ ꝙ qñ supior vtꝰ est in actu suo. tũc opamur ẽm vtutẽ supiorẽ: ꝛ nõ ẽm iferioreȝ: q̃re si aialia opanẗ ẽm fantasiã q est vtꝰ iferior ꝛ nõ ẽȝ intellm que est vtꝰ supior: h est ul' qꝛ nõ hñt intellm ut bestie. ul' si hñt itellm hñt ipm uelatũ: qõ tripl'r ꝯuenit qꝛ ul' uelaẗ passiõe ut ira ul' timore: qꝛ ꝯtingit aliquem adeo eẽ iratũ ul' adeo timẽtẽ ut qȝ nihil intelligat: sed oia agat magis p fantasiã qȝ per itellm. uel scdo h põt ꝯtingẽ ex egritudie ut forte freneticus ul' ẽt ebrius: qꝛ tales magis agũt p fantasiã qȝ p itellm. uel 3° hoc põt ꝯtingere p somnũ: qꝛ in somno ligaẗ rõ ꝛ viget fantasia. ¶ Ultio epilogat circa deteriata dicẽs: de fantasia qdẽ igiẗ qd est ꝛ ꝓp qd est. i. que sit cã eiꝰ ꝛ quõ hẽt fieri: qꝛ fit ẽm motum factũ a sensu in tantũ dcm̃ sit.

Cõ. 8

De pte ãt aie q cogñscit aia ꝛ sapit: siue sepabili exñte: siue non sepabili ẽm magnitudinẽ: ꝗ ẽm rõnẽ: ꝯsiderandum quã hñt dĩam: ꝛ quomodo quidem fit ipsum intelligere.

¶ Postqȝ phs sepauit ꝛ distĩxit itellm a sensu. in pte ista ut dicebaẗ icipit deteriare de ipo itellꝰu siue de ipa potẽ itellectiua. circa qõ duo facit: qꝛ pº ꝯtinuat se ad dicẽda. 2° exeqẗ de itẽto ibi⌊ Si ꝗ est itelligẽ. ⌋ Dicit ꝗ. de pte aũt aie qua cogñscit ꝛ sapit aia siue sepabili exñte siue nõ sepabili ẽm magnitudinẽ. i. loco ꝛ sbo: sed ẽm rõnẽ ꝯsiderãdũ est de hac pte aie itellectiua quã dĩã hẽt ad ipm sensuȝ ꝛ quõ qdẽ fit ipm itelligẽ qõ est actꝰ eiꝰ. ¶ Notãduȝ aũt ꝙ ptẽ aie qua aia sapit ꝛ cogñscit appellat potẽtiã itellectiuã. p sape aũt ꝛ cogñscẽ ẽm Jo. grãmaticũ itelligit itelligẽ speculañ ꝛ ꝑticiũ: ita ꝙ sapere referẗ ad speculabilia: cogñscẽ ad agibilia. uel ẽm qsdã cogñscẽ debet referri ad appꝑhẽsionẽ: sape vo ad iudiciũ. nã p potẽtiã itellectiuã appꝑhẽdimꝰ ꝛ iudicamꝰ: ꝛ cogñscẽ possumꝰ p eã ꝛ speculabilia ꝛ agibilia. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ tria ꝓponit de potẽtia itellectiua. vnum est utrũ sit sepabilis ẽm magnitudinẽ. i. ẽȝ locũ ꝛ ẽm sbȝ. sicut posuit plato dicẽs itellectualẽ eẽ in cerebro. ꝯcupiscibilẽ in corde. nutritiuã in epate. 2m est quã dĩaȝ habeat h potẽtia ad alias. 3m est q̃le sit suũ itelligẽ. i. q̃lis sit actꝰ eius: sed de pº nõ vult ꝯsiderare: qꝛ cũ intellus nõ sit vtus organica: qꝛ nec corpus nec vtus in corpe supuacuũ videẗ querẽ utrũ sit sepata sbo ꝛ magnitudine ab aliȷs: cũ nec sit magnitudo nec vtus in magnitudine. de aliȷs aũt duobꝰ dicit ꝯsiderãdũ esse.

Dubitat aūt hic Joānes grāmaticus: qꝛ si po aīe sunt ptes eiꝰ: uł oēs erūt corruptibiles uł oēs icorruptibiles. nā cū tota eēntia aīe sit incorruptibilis ꝛ maxīe aīe itellectiue: si poe eiꝰ sunt ptes ipsiꝰ oēs erūt icorruptibiles. Cuiꝰ ɔ̄triuz dicebat supra ubi oñdebat ꝙ itellectꝰ alterꝝ genꝰ est ꝛ sepat ab aliꝭ sic ppetuū a corruptibili. ¶ Dōm ḡ ſm eūdē Joā. grāmaticū ꝙ hec ps accipit q̄dāmō equoce. nō est eni poa ps aīe eēntialis ut arguebat rō. debemꝰ eni imaginari ꝙ sicut pies est ps eēntialis domꝰ: qꝛ tota eēntia domus nō reſuat in piete: ꝛ sic mā est ps eēntialis cōpositi: qꝛ mō nō dicit totā eēntiā eiꝰ. sic quelibet poa est ps potētialis aīe: qꝛ aīa totū suū posse nō pōt per vnā potētiā exercē. nā qꝛ actiōes sensibiles exercet aīa per sensuz ꝛ intelligibiles p itellm̄ diuidit ipm posse ipsiꝰ p diuīsas potētias: ꝛ qꝛ in nulla potētia reſuat totū posse quelibet potētia dr̄ ps potētialis eiꝰ. ⌈Deinde cum dicit.

L.2. ¶ Si igr̄ ē itelligē: sicut sentire: aut pati aliqd: utiq̄ erit ab itelligibili: aut aliqd hmꝰ alterum.

L.3. ¶ Impassibile ḡ oꝫ eē: susceptiuū āt spēi: ꝛ potētia hmꝰ. ꝫ nō h̄. Et simr se hr̄e sicut sensitiuū ad sēsibilia: sic itellectiuū ad itelligibilia

¶ Exeq̄t de itētō: circa qđ duo fac̄ ꝫ ꝙ duo dixit eē ɔ̄siderāda. nā p̄ᵒ determīat de itellectu quā diſtā hēat ad alias potētias sēsitiuas. 2ᵒ oñdit q̄le sit ipm itelligē ꝛ q̄lis sit actꝰ eiꝰ ibi⌊ Indiuisibiliū qdē igr. ⌋ ¶ Ad euidētiā p̄ᵉ ptis sciēdū ꝙ itellectꝰ ſm pħm q̄druplr̄ accipit. nā p̄ᵒ accipit pro itellectu potētiali q recipit spēs itelligibiles. 2ᵒ accipit pro itellectu agente in cuiꝰ v̄tute tales spēs recipiunt. 3ᵒ accipit itellꝰ pro itellectu i actu. 4ᵒ vō accipit p itellectu passiuo. qd sit itellꝰ in actu ꝛ qđ itellꝰ passiuus īfra dicet. q̄tuor ḡ facit: qꝛ p̄ᵒ deteriat de itellu potētiali p cōpatione ad sensum oñdēs quaz diſtā hēt ad ipz. 2ᵒ deteriat de itellu agēte. 3ᵒ de itellu i actu. ꝛ 4ᵒ de itellu passiuo. 2ª ibi⌊ Qm̄ āt sicut in oī nā. ⌋ 3ª ibi⌊ Idē āt est ſꝫ actū. ⌋ 4ª ibi⌊ Passiuꝰ vō itellꝰ. ⌋ Circa p̄ᵐ tria fac̄: qꝛ p̄ᵒ deteriat de itellu potētiali per cōpatione ad sensū. 2ᵒ deteriat de obō eiꝰ. 3ᵒ mouet dubitatiōes q̄sdā circa p̄tacta. 2ª ibi⌊ Qm̄ aūt aliō est magnitudo. ⌋ 3ª ibi⌊ Dubitabit aūt. ⌋ In determinādo aūt de itellectu p cōpatione ad sensum ꝛ oñdēdo quō differt ab ipo duo facit: qꝛ p̄ᵒ assignat ɔ̄ueniētiā inter itellm̄ ꝛ sensū. 2ᵒ dat diſtā iter illa. ibi⌊ Un̄ neq̄ misceri. ⌋ Circa p̄ᵐ duo facit ſꝫ ꝙ duo tradit de itellu i qbꝰ ɔ̄uenit cū sensu. ibi⌊ Necē itaq̄ est aūt. ⌋ p̄ª ɔ̄ueniētia ꝙ sicut sentire nō est ꝓꝑe pati: ſꝫ est aliqd sile passiōi: ꝛ sicut sēsus nō est actu spēs sēsibiles: ſꝫ est in poa ad eas: ꝛ est susceptiuus eaꝝ: sic ꝛ itellꝰ se hēt respectu spērum itelligibiliū. ait ḡ: si igit est itelligē sicut sentire: aut ipm itelligē erit utiq̄ aliqd pati ab itelligibili: aut est qd simile passibile: ꝛ est alterꝝ aliqd hꝰⁱ sile passiōi. vult eni pħs p h̄ ꝙ sicut sentire non est ꝓꝑe pati: sed est hmꝰ aliqd. i. est aliqd sile passiōi: sic ꝛ itelligē se hēat: ꝛ qꝛ q̄dāmō est simile de itelligē ꝛ de sentire: iō ɔ̄cludit de ipo itellectu ꝙ opꝫ eē susceptiuū spēi itelligibilis: ꝛ ꝙ est poª hꝰⁱ spe cies: ſꝫ nō est h̄ actu. i. q̄ztū est de se nō est actu tales spe cies: nisi eas recipiat aliūde. ꝛ qꝛ sic est: silr̄ se oꝫ hr̄e sicut sēsitiuū ad sēsibilia sic itellectiuū ad itelligibilia. ⌈ D. c. d.

L.4. ¶ Necē est itaq̄: qm̄ oīa itelligit imixtū eē: sicut dicit Anaxagoras ut iperet: h̄ aūt est ut cogn̄scat. itus eni apparēs: ꝓhibebit ext̄neum: ꝛ obstruet.

L.5. ¶ Quare neq̄ ipsiꝰ est eē nām: neq̄ vnā: h̄ aut ꝙ possibilis sit uocatus utiq̄ aīe itellectꝰ. Dico aūt itellectū: q̄ opinat: ꝛ itelligit aīa. Et hoc nihil aliō est actu eoꝝ que sunt ante intelligere.

¶ Ponit aliā ɔ̄ueniētiā iter sensū ꝛ itellm̄: qꝛ sicut sensuz opꝫ eē denudatū a spēbꝰ sēsibilibꝰ ut cogn̄scat illas: sic oꝫ itellm̄ eē simplicē imixtū ꝛ imālē: ꝛ eē denudatū ab oībꝰ formis mālibꝰ: ut possit oēs formas māles cogn̄scē. iō ait qm̄ itellꝰ itelligit oīa. i. pōt itelligē oēs formas māles: necē itaq̄ ipm eē imixtū. i. imālē sicut dixit Anaxa. ſꝫ Anaxa. posuit ipm imālē ut imperet mālibꝰ. h̄ aūt est. i. iō est imālis ut cogn̄scat mālia: qꝛ si eēt mālis despectū. i. forā mālis exñs in ipo. apparē eni ꝓhibebit ext̄neū. i. ext̄neas forās ꝛ obm ext̄neū: q̄re neq̄ ipsius itellꝰ est. i. ɔ̄tigit eē nām mālē: neq̄ eiꝰ est eē vnā nām aliquā corpalē deteriatā: sed uocatꝰ est utiq̄ aīe itellꝰ ꝙ est possibilis ad h̄. i. ꝙ pōt recipe oēs tales formas ꝛ exponit se dicēs. dico aūt itellectū q̄ aīa opinat ꝛ itelligit q itellectꝰ añ itelligē nihil est actu eoꝝ que sūt intelligibilia ab ipo. ¶ Notādū aūt ꝙ p̄mus q visus est loq̄ de itellectu imāli ꝛ imixto dr̄ fuisse Anaxago. sed ille itellꝰ imixtꝰ ꝛ imālis de q loq̄bat anaxagoras erat p̄ª cā deꝰ ipe. posuit eni anaxa. q̄ddā mixtū chaos ɔ̄fusuz tanq̄ cām mālē: ꝛ posuit itellm̄ tanq̄ cām agentē ꝛ dixit ꝙ ad iperiū illiꝰ itellꝰ fiebat gñatio reꝝ ex illo chaos ɔ̄fuso. ut ḡ illō chaos ɔ̄fusum ꝛ illa mā plene sbȳceret iperio itellꝰ dixit itellm̄ nō eē alicꝰ nāe mālis nec eē alicuiꝰ nāe exñtū in illo chaos ɔ̄fuso: sed posuit ipm simplicē ꝛ imālē. ſm ḡ Anaxa. itellꝰ erat imālis ut iperaret: sed itellꝰ de q loq̄t hic pħus nō est imālis ut iperet mālibꝰ: sed iō ponit sic esse ut cogn̄scat mālia: nō ut mālibꝰ impet. ¶ Notādū ēt ꝙ de alio itellectu loq̄t Anaxago. q̄z pħs: qꝛ ille loq̄bat de itellectu diuio. hic āt loq̄t de hūano: cuiꝰ nō est iperare mālibꝰ ꝛ nālibꝰ: qꝛ sciā nr̄a nō cāt res: sed cātur a rebꝰ. ꝛ ſꝫ intellꝰ diuinꝰ hēat rebꝰ nālibꝰ impare: itellꝰ tn̄ nr̄ nō ponit imālis ut impet his rebꝰ mālibꝰ: sed ut cogn̄scat illas. ¶ Notādū ēt ꝙ ubi nos hēmus despectū. apparere eni ꝓhibebit ext̄neū hēt lr̄a cōmēti. si eni in eo apparuit apparēs ipediret aliena. ꝛ est itētio pħi p hec vba ꝙ si in ipo itellu appēret aliq̄ forā mālis ipa forma mālis apparēs ipediret ne cogn̄sceret ꝛ ne reciperet forās māles alias: sicut si pupilla eēt alicuiꝰ coloris ꝛ color aliqs appēret in pupilla ille color ipediret ne cogn̄sceret ꝛ ne reciperet colores alios. vñ ꝙ nos hēmus despectū vr̄ eē lr̄a corrupta. possumꝰ tn̄ exponē despectū pro forma māli: qꝛ tales forme in gñe formaꝝ sūt despecte ꝛ infime. igit itellꝰ ut cogn̄scat oēs formas māles nullā formā mālē hēt: qꝛ si hēret tūc despectū. i. illa mālis forma ꝓhibēret nō pmitteret itellectū recipe alias māles formas. ꝓhiberet eni illa mālis forma apparere itellectui forās ext̄neas ꝛ obā ext̄nea. ¶ Notādū aūt ꝙ aliq̄s itellꝰ est q est actꝰ purus in q sunt oēs pfectiōes actu ut itellꝰ diuinꝰ: aliq̄s vō itellꝰ est q est potētia pura in gñe itellectuū ut itellꝰ hūanus. hic ḡ itellꝰ anthonomasice uocatꝰ est possibilis: qꝛ ita est in poª ad oēs forās itelligibiles ꝙ de se nullā hēt actu. ne ḡ laboraret pħs in equiuoco cū dixit ꝙ itellꝰ uocatꝰ erat possibilis exponit se de q itellectu itelligit dicēs: dico aūt itellm̄ q oīa opinat ꝛ itelligit q nihil est actu eoꝝ que sunt intelligibilia añq̄ itelligat: ſꝫ solū est in poª ad oēs tales forās.

Dubitaret forte aliq̄s: utꝝ opꝫ itellectū eē imixtuz si debeat impare. ꝛ videt ꝙ nō: qꝛ Anaxa. iō posuit itellectū eē imparantē: qꝛ posuit itellm̄ eē cām mouētē ꝛ agētē respectu illiꝰ chaos ɔ̄fusi. videmꝰ aūt ꝙ vnū mālē ꝛ vnū corpale hēt actionē ulēm sup alia corpalia: ut celū hēt ulēm iñuētiā sup oīa alia corpa. itaq̄ ad h̄ ꝙ itellꝰ hēret ulēm cālitatē ꝛ ulē iperiū sup totū chaos ɔ̄fusū ut vr̄ nō oportuit ipsuz pōnē imālē. ¶ Dōm ꝙ aliud est mouē motū ꝛ aliud est mouē imobile. illud ḡ qđ est mouēs ut imperās

ꝛ qđ mouet ut deſideratū ꝛ amatū ƀʒ ꝙ hꝰ mouet ĩmobile: cū ğ oē corporale ꝛ oē mãle moueat motū ſi itellectꝰ debeat mouẽ ĩmobile: opʒ ꝙ ſit ĩmãlis ꝛ ĩmixtꝰ credibile eſt ãt ſi aliquẽ bonū itellectū habuit Anaxago. ꝙ hūc habuit. vʒ ꝙ ꝑ impare itelligebat mouẽ imobilē. ƀʒ ħ igit plana ē vitas ꝓpõnis. nã itellꝰ ut ĩper. i. ut moueat ĩperãdo ꝛ imobilē oʒ ꝙ ſit imãlis ꝛ ĩmixtꝰ.

Alterius forte dubitaret aliqs: dato ꝙ itellꝰ diuinꝰ impet de quo loqbatur Anaxag. opʒ ꝙ ſit ĩmãlis ꝛ imixtꝰ. utrū itellꝰ humanꝰ de quo loqt ħ phs opʒ ꝙ ſit ĩmãlis ut coğſcat. ꝛ vi ꝙ nõ: qꝛ lʒ impans mãlibꝰ debeat eē ĩmãlis: tñ ut videt coğſcēs mãlia nõ opʒ ꝙ ſit ĩmãlis: qꝛ ƀm ɔ̄ʳᵒˢ. recipiens eſt denudatū a nã recepti nõ a nã gñis: ſed a nã ſpẽi. recipiēs enĩ albū ſufficit ꝙ ſit denudatū a nã albi: ſʒ nõ oʒ ꝙ ſit denudatū a nã coloris. videmꝰ enĩʒ ꝙ tactꝰ recipit itētiones formaꝝ tãgibiliū: nec tñ eſt oĩno denudatus a q̃litatibꝰ tãgibilibꝰ. ¶ In ɔ̄riuʒ eſt phus in tra.

¶ Dõm ꝙ triplici via uenari poſſumꝰ ꝙ opʒ itellectū eē imixtū ꝛ ĩmãlē ut coğſcat mãlia. p̃ᵃ via ſumit ex pte rerū cognitaꝝ. 2ᵃ ex pte modi coğſcēdi. 3ᵃ ex pte rei coğnoſcētis. nã ſemp mã hēt deteriare ꝛ ptire formas. ſi igit itellꝰ eēt malis ꝛ mixtꝰ ꝑꝑ ſuã malitatē uel determinaret ad aliqđ genꝰ coğſcibiliū: ul' ſaltē ꝑꝑ illã mãlē formã ipediret ne uſr coğſceret oēs formas mãles. utrūqʒ enĩ videmꝰ in ſenſu tactꝰ. nã tactꝰ ꝛ determiat ꝛ ipedit. viſus aūt determiat: ſʒ nõ ipedit. naʒ tactꝰ eſt ṽtus mãlis: qꝛ eſt ṽtus organica: ꝛ ẽt hēt actu aliquaʒ q̃litatē tãgibilē. viſus aūt lʒ ſit ṽtus organica: attñ pupilla eſt oĩno abſcolor: ꝛ nõ hēt actu aliquã q̃litatē viſibilē. igit viſus: qꝛ eſt ṽtꝰ organica ꝛ mãlis determiat ad aliqđ genꝰ ſenſibiliū: tñ qꝛ nullū hēt colorē actu nõ ipedit qn poſſit oēs colores coğſcē. tactꝰ ṽo ẽt determinat: qꝛ nõ ꝑcipit oē genꝰ ſenſibiliū: ſʒ tm̃ q̃litates tãgibiles: ꝛ ẽt qꝛ hēt aliqʒ q̃litatē tangibilē actu: ipedit ne poſſit oēs q̃litates tãgibiles ꝑcipe. dicebat enĩ ſupra ꝙ tactꝰ ſilr calm ꝛ ſilr friduʒ nõ coğſcit: itellꝰ itaqʒ ſi eēt ṽtus mãlis ꝛ hēret aliquã mãlem formã determiaret uel ipediret ne poſſet oēs formas mãles coğſcere. ğ ex pte rerū cognitaꝝ: ut qꝛ itellꝰ põt oēs formas mãles coğſcē opʒ ꝙ nullã hēat. 2ᵃ via fortiꝰ arguēs ſumit ex pte modi coğſcēdi. naʒ q̃libet expit in ſemetipo ꝙ coğnoſcit diūa ulīa ꝛ ꝑticlaria. igit ut pʒ ex rõnibꝰ factis in capᵒ de ſenſu cõi. opʒ ꝙ ſit vna ṽtus in hoie que poſſit ꝑcipe utrãqʒ formã: ulēʒ. ſ. ꝛ idiuiduã: ꝛ ħ eſt itellectꝰ. ꝑ itellm enĩ poſſumꝰ coğſcere rē ut ſignatã ꝛ ut nõ ſignatã: ut ulēʒ ꝛ ut idiuiduã: ſʒ ħ nõ ē eodē mõ ut ĩfra patebit. igit ſi itellꝰ eēt ṽtus mãlis: lʒ forte aliqs calūnioſe poſſet euadere ꝙ nõ determiaret ad aliqđ genus coğſcibiliū: nõ tñ eēt via ad euadēdū qn determiaret ad aliquē modū coğſcēdi. nã ħ poſito ſemp itellꝰ coğnoſceret mõ ſignato: ꝛ nihil coğſceret niſi ut eēt ꝑticulare ꝛ idiuiduū: qꝛ qcqd recipet in eo recipet ut hic ꝛ nūc: ꝛ qꝛ oē agēs agit ƀʒ exigētiã ſue forme ſi itellꝰ eēt forma mãlis: ſic oēs forme recepte in eo eēnt ſignate ꝛ hērēt eē hic ꝛ nūc. ſic qcqd coğſceret itellꝰ coğſceret ut hēret eē ſignatū ꝛ ut eē hēret hic ꝛ nūc. igit ut intellectꝰ poſſit coğſcē oēs formas mãles: ꝛ ut poſſit eas coğſcere oĩ mõ tã ſub eē ulī q̃ʒ ſub eē ꝑticlari: opʒ ꝙ ſit imixtꝰ ꝛ ĩmãlis: ꝛ nõ ɔ̄hat per mãm aliquã. 3ᵃ via ſumit ex pte coğſcētis itellectꝰ. nã itellꝰ eſt qđ icorruptibile: qꝛ ut ſepe tactū eſt: eſt alterū genus ꝛ ſepat ab alijs ſicꝰ ꝑpetuū a corruptibili. eo enĩ ipo ꝙ q̃libet expit in ſe qđ ꝑ itelluʒ põt coğſcere eē ulēʒ dʒ arguē ipm eē icorruptibilē. ſi enĩ ex obo debemꝰ arguē de potētia: ulē qđ ē obʒ itellꝰ: ꝛ qđ ꝑ ſe ē qđ icorruptibile arguit itellʒ icorruptibilē eē. ex ħ ipo igit pʒ ipm eē ĩmãlē ꝛ imixtū: qꝛ ſi eēt ṽtꝰ organica eēt gñabil' ꝛ corruptibilis ꝙ ſi tñ aliqs uellet ɔ̄teruire ꝛ uellet dīe ꝙ itellꝰ ē icorruptibilis. qꝛ ħ arguit obm eiꝰ: attñ ē ṽtꝰ mãlis: pʒ ꝙ qcqđ nãlr eſt in re icorruptibili opʒ ꝙ illđ ſit ualde fortiter in eo impſſum: qꝛ qcqd eſt nãlr in re icorruptibili eſt ibi mõ icorruptibili. eē ãt mõ icorruptibili ē eē ibi mõ ĩdelebili ꝛ mõ fortiter impſſo. nūc ãt ita eſt ꝙ foia fortiter ipreſſa in aliq̃ ṽtute mãli ipedit iudiciū cuiuſlibet alieni: ꝛ nõ ꝑmittit appere aliqđ ex̃neū: ut ſi amaritudo ſit fortiter ipreſſa lingue impedit lingua ne poſſit percipe aliū ſaporē: ſed quicqd guſtat ei videt amarū. ſic ſi itellectus eēt ṽtus materialis ꝛ eēt virtus organica forma ꝓpria fortiter impſſa in illo organo impediret hꝰi organū ne percipet alias formas. illđ enĩ deſpectū. i. illa mãlis forma ꝓhiberet appere ex̃neū obm.

Vnde neqʒ miſceri rõnabile ē ipʒ corpori. Qualꝭ enĩ aliqs utiqʒ fiet: aut calidus aut fridus: ſi organuʒ aliquod erit ſicut ſenſitiuo: nunc autē nullum eſt.

¶ Poſtq̃ʒ phus uenatꝰ eſt nãʒ itellectꝰ ex ɔ̄uenietijs q̃s hēt cū ſenſu. In pte iſta (ut dicebat) uenat nãm eiꝰ ex diŭs quas hēt ipm. poſſumꝰ aūt q̃ʒtū ad pñs ſpectat aſſignare qnque diũas iter ſenſuʒ ꝛ itellm ƀʒ ꝙ ſenſus ad qnque cõparari põt. nã p° cõparari põt ad ipm organū in quo fūdat. 2° põt cõparari ad ipaʒ aiaʒ. 3° põt cõparari ad obʒ. 4° ad ſpēm. ꝛ 5° ad ſeipʒ. ƀʒ ꝙ cõparat ad organū: differt ſenſus ab itellectu. qꝛ ſēſus eſt ṽtus organica ꝛ nõ itellectꝰ. ƀm ṽo ꝙ cõpat ad aiam differt ab eo: qꝛ itellectꝰ ut in ſubo fundat in ipa eēntia aie: ſenſus aūt nõ: ſed fundat in organo. 3° ut cõparat ad obm differt ab eo: qꝛ ſenſus corrūpit ab excellēti ſenſibili: nõ aūt itellectꝰ ab excellenti itelligibili. 4° differt ut cõparat ad ſpēm: qꝛ ex ſpēbꝰ itelligibilibꝰ gñat ſcia uel aliꝰ hitus in itellectu. ex ſpēbꝰ aūt ſenſibilibꝰ nõ generat talis hitus in ſenſu. 5° aūt differt ut cõpat ad ſeipm: qꝛ ſenſus nõ eſt ꝓprie ad ſe ɔ̄uerſiuꝰ nec ꝓprie ſentit ſeipm: ſed hoc ꝓprie cõpetit itellectui. qnque ğ fac ƀʒ ꝙ hic qnque declarat de itellectu. nã p° oñdit ꝙ nõ eſt ṽtus organica. 2° ꝙ fundat in eēntia aie ſicꝰ in ſubo. 3° ꝓbat ꝙ nõ corrūpit ab excellēti obo. 4° oñdit quõ in itellectu aggenerat hitus. 5° declarat quõ itellectus ſeipm itelligit ꝛ coğſcit. 2ᵃ ibi ⌊ Et bñ iã dicētes. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Qm̃ aūt nõ ſilis. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ Cū aūt ſic ſingla. ⌋ 5ᵃ ibi ⌊ Eſt igr ꝛ tūc. ⌋ ɔ̄tinuet ãt ſic. dcm̃ eſt itellm eē virtutē ĩmãlem. vñ qꝛ ſic eſt: neqʒ rõnabile eſt ipm miſceri corpi. i. ipm fundari in organo ꝛ eē ṽtutē organicã: qꝛ ħ poſito fiet utiqʒ aliqs q̃lis. i. aliq̃liter q̃lis. oporteret enĩ ipm hēe aliqʒ q̃litatē corpalē. eēt enĩ aut calĩus aut fridus ſi aliqđ organū eēt itellectui ſicꝰ ē aliqđ organū ſenſitio. i. ſenſui. nūc ãt nullū ē ſup. organū itellectui.

Dubitaret forte aliqs. vñ ſeqtur hec ɔ̄ña. ꝙ ſi itellectꝰ eēt ṽtus organica ꝙ hēret aliquã q̃litatē ſenſibilē ut ꝙ eſſet calĩus aut fridus.

¶ Dõʒ ꝙ calm fridū humidū ꝛ ſiccū ſūt q̃litates ꝑme elroꝝ a qbꝰ nõ põt oĩno denudari aliqđ corpꝰ mixtū. ſi ğ itellꝰ hēet organum aliqđ corpale oporteret illđ organū hēe has q̃litates ſſibiles ꝑmas: ꝛ mediãtibus iſtis recipe alias: qꝛ ſemp q̃litates alie recipiunt ĩ ſubo mediãtibꝰ q̃litatibꝰ ꝑmis. ſicꝰ ğ qꝛ corpꝰ recipit colorē mediante q̃ʒtitate ut mediãte ſupficie: ſeqt ꝙ ipe color ſit extēſus extēſiõe ſupficiei: ita ꝙ nõ ſolū corpꝰ eſt qđ extēſuʒ ꝑ q̃ʒtitatē: ſʒ ẽt ipe color receptꝰ in corpe mediãte q̃ʒtitate: oʒ ꝙ ſit qđ extēſuʒ: ſic ſi itellꝰ ut in ſbo fūdaret ĩ organo frido aut calĩo: qꝛ itellꝰ fūdaret in organo illo mediãte calĩitate uel friditate tãq̃ʒ mediãtibꝰ q̃litatibꝰ ꝑmis nõ ſolū organū diceret eē calm aut fridū: ſʒ ẽt ipe itellꝰ eēt aliq̃liter talis: qꝛ eēt aliq̃liter calĩꝰ aut fridus. Aſſignat ẽt ad ħ idē alia cõis rõ: qꝛ nõ eſt ſola potētia ƀm calĩitatis ꝛ friditatis: ſʒ totū cõpoſitū. igit

totū h̃.vz organū cū itellectu eēt sbm caloris:qd eē nō posset nisi itell's eēt aliq mō calīdus:sz forte magis econuerso deberem⁹ dicē.vz q organuz cū calore eēt sbm itell's:eo q calīn sit de p̄mis q̄litatib⁹ sensibilib⁹ nō de scd̄is:nec tn̄ t p h̃ ipedit dem̄ ph̄i:sz declaratur.qz sic si potētia itellectiua eēt in organo diceret organica:sic si eēt in organo calo oporteret q eēt aliqualr̄ calīa:sz cū itell'z nō possit eē calo nec hr̄e aliquā talē formā:qz tūc illa forma ipediret ip̄z ne cog̃sceret alias:ut ergo itell'z oēs formas m̄ales cog̃scat:z ut nullā talē formā h̄eat: op3 ip̄m eē ab oī organo separatū.¶ Deide cū dicit.

¶ Et bene iam dicentes sunt animam esse locum specierū: nisi q nō tota:sed intellectiua:neq3 actu:sed potentia species.

¶ Ondit q ip̄e itellect⁹ fundaf in eētia aie sic in subo: qd nō cōpetit sensui:ideo ait q bn̄ iā dicētes sūt antiq aiam esse locū spēꝶ nisi q nō tota:sed itellectiua. aia eni q̄ztū ad ptē sensitiuā nō est locus spēꝶ:qz potētia sensitiua ut in subo nō fundaf in eētia aie:sed qz itellectus in ipsa eētia aie fundaf:ideo dicif aiam q̄ztuz ad ptē itellectiuā locū eē specierū.z subdit q h⁹ spēs itelligibiles quarū dicif eē locus aia nō est locus earū in actu:sed in potētia qz q̄ztū est de se nō h̄et illas spēs inatas:nec h̄et eas actu:sed est in po^a ut acqrat eas.

Dubitaret forte aliquis quō aia est loc⁹ spērum non tota sed itellectiua tm̄.

¶ Dōm q cū aia sit media iter formas simplr̄ imāles ut iter itellectiuas:z formas simplr̄ māles:ut iter has formas sensibiles pticipat aliqd de ɔditione utroruq3: ita q h̄et aliq̄s v̄tutes māles z organicas ut potētias sensitiuas:aliquas v̄o h̄et imāles:ut itellectiuas.v̄tutes ergo m̄ales ut in sbo fundanf in organis ut visus fundaf in orgāno.s.i oculo.itellect⁹ v̄o ut in subo fundat in ipsa eētia aie:ita q eodez mō cōparaf quodāmō aia ad itellectū sicut oculus cōparaf ad sensum visus:qz sic oculus est subm potētie visiue:sic nō organu aliqd:sed ip̄a aia est subm potētie itellectiue:q̄re sicut oculus dicif eē receptiu⁹ spērū visibiliū:qz visus fundaf in oculo:sic aia erit receptiua:z per ɔn̄s erit locus spērū itelligibiliū:qz itellect⁹ fundaf in aia.p3 g q aia est receptiua uel est loc⁹ sperū:sz nō tota.i.nō q̄ztū ad q̄zlibet sui ptē uel nō q̄ztum ad q̄zlibet sui potētiā:qz nō q̄libet ps potentialis aie siue nō q̄libet po^a aie fundaf in aia tanq̄z in sbo.nā sensus nō fūdaf in aia tanq̄z in sbo:sz in organo.itellect⁹ v̄o nō fūdaf in oragno:sz in aia:semp g aliqd organū erit loc⁹ spērū sībiliū:sz ipsa aia erit loc⁹ spēꝶ itelligibiliū.differt g itellect⁹ a sensu: qz itellect⁹ ut in sbo ꝓprio fūdaf in aia:z tn̄ sēus z aia est loc⁹ spēꝶ itelligibiliū nō āt sēsibiliū. ¶ Dein cū dic.

L.7. ¶ Qm̄ aūt nō silis sit ipassibilitas sensitiui z itellectiui manifestū est ex organis z sensu: sensus enim non pōt sentire ex ualde sensibili:ut sonum ex magnis sonis:neq3 ex fortib⁹ odorib⁹ z colorib⁹:neq3 videre neq3 odorare. Sed itell'us cū itelligat aliqd ualde itelligibile nō min⁹ itelligit infima:sz z magis:sensitiuū qdem eni nō sine corpe est.hic aūt a corpore separ⁹ est.

¶ Assignat diaz iter itell'm z sensuz q̄ztū ad oīm:qz excellēs itelligibile nō corrūpit itell'm.sic excellēs sensibile corrūpit sensuz:iō ait.qm̄ aūt nō silis sit possibilitas sensitiui z itellectiui.i.sensus z itellect⁹ manifestū est ex organis z ex sensu.nā nō solū organū sensus patif ab excellēti sensibili:sz et ip̄e sensus corrūpif pp excellēs sensibile:qd nō cōpetit itellectui.iō sbdit q sensus nō pōt sentire ex ualde sensibili.i.nō pōt sētire post ualde sensibile ut sēsus audit⁹ ex magnis sonis.i.post magnos sonos sup.nō pōt audire:nec ēt ex fortib⁹ odoribus z colorib⁹ sup.imutat⁹ odorat⁹ z visus neq3 pōt odorare neq3 vidē:sz itell's cū itelligat aliqd ualde itelligibile nō corrūpit z nō minoraf in suo actu.imo vigoraf.nā itell's itelligēs excellēs itelligibile nō min⁹ itelligit itelligibilia infima:sz z magis.cā āt q̄re hec est dīa iter itellectū z sensuz.s.q excellēs itelligibile nō corrūpit itell'm:sed excellēs sensibile corrūpit sensuz est:qz sēsitiuū qdē nō sine corpe est.i.nō ē sine organo: hic aūt.vz itell's separat⁹ est ab organo:z qz itell's nō est v̄tus organica sz sensus.iō excellēs itelligibile nō corrūpit itell'm:sz excellēs sībile corrūpit sensum.

Dubitaret forte aliqs quō excellēs sensibile corrūpit sensuz. ¶ Dōz q nō vi difficile itelligē quō sībile sic trāsmutet sēsum ut post magnū sībile nō possit sēsus pcipe sēsibile puū nec sībile ifimū:qz ut ꝓbāt cōpositores scie de aspectib⁹ nō stati cū recedit sībile a sensu recedit ipressio fcā i organo:ut si qs itueaf solē nō stati cū auertit oculū a sole recedit lux ipressa a sole i ocl'o:z qz p aliq̄ztulū tēp⁹ remanet i ocl'o ipressio lucis fcā a sole pp illā ipressionē disgregātē visuz nō pōt oculus vidē puū ul' ifimū visibile q at remaneat ipressio fcā i oculo post recessuz obiecti pz Auić.qz si hō moueat uelociter digitū vi vn⁹ digit⁹ plures digiti:z si qs uertat uelociter acū vi ac⁹ facē circuli z vi vna ac⁹ m'lte acus:qd iō ɔtigit q cū ac⁹ mouef a loco suo fac alīā ipressionē i oculo:z qz nō statiz remouef ipressio p^a pp pl'alitatē ipressionū vi nobis videē m'ltas ac⁹ q̄zuis realr̄ sit tm̄ ac⁹ vna. ¶ Nō est g difficile itelligē cū sēsus sit v̄t⁹ organica z remaneat i organo sēus ipressio fcā ab excellēti sībili:q̄re post excellēs sībile nō possum⁹ sentire sībile puū z ifimū.si qz itell's nō ē v̄t⁹ organica postq̄z itellexit excellēs itelligibile nō min⁹ itelligit itelligibilia ifima:imo itelligit ea magis. ¶ Adūtēdū tn̄ q lz h̄ vidē nō sit difficile tn̄ videē z cog̃scē quō excellēs sībile nō solū ipediat cognitionē pui visibil':sed totalr̄ tollat sēuz: ut quō ex aspectu solis qs posset fieri totalr̄ cec⁹:z quō ex magno sono qs posset fieri totalr̄ surdus vī ualde difficile.nā h⁹ sībilia nō videf aliqd facē i corpa,nisi i ōne āneri ut si son⁹ scidit ligna h̃ nō agit son⁹.qz son⁹:sz rōne mot⁹ aeris in q fundaf.aer eni mot⁹ scidit ligna z nō son⁹:ꝓpter qd augef qōnis difficl'tas:qz cū sībilia pz q h⁹ nō videāf imutare nisi itētionalr̄.ex imutatiōe āt itētionali nō videaf fieri corruptio realis.vn̄ est q ip̄z organū z ip̄z corp⁹ corrūpif z patif ab excellēti sībili.n.i sēus sz se nec debilitaf nec ꝓp̄e patif.tota eni passio z tota debilitatio sēus ē rōne corpis z rōne organi i q fūdaf: ita q si senex h̄et ocl'os pueri videret sic puer. ¶ Scie dū g q sic q̄litates tāgibiles ut calīn z fridū imutāt itētionalr̄ z realr̄:sz ut imutāt realr̄ sic corrūpūt corpa z sic ꝓp̄e nō sentiūf:imo talis imutatio ē ipeditia sēus. nā cōe ē oī sēui q sit susceptiu⁹ spēꝶ sine m.ā.calefit eni neru⁹ z caro realr̄:sz pp talē imutationē nō fit sēus:q̄ sic calefiūt z lapides imutanf.g caro z neru⁹ a calore itētionalr̄ z pz h⁹ imutationē h̄et fieri sēus.q̄litates g tāgibiles planū ē q corrūpūt sēuz si sint excellētes:qz cū h̃ q imutāt itētioalr̄ imutāt ēt realr̄:p quā imutationē corrūpūt corpa z organa:qb⁹ corruptis tollif sēus: ut cōbusta carne z adusto neruo tollif tact⁹. alie v̄o q̄litates simplr̄ z absolute z q̄cūq3 mō sūpte nō imutāt realr̄ q̄cūq3 corpa:tn̄ si tales q̄litates sint ualde excellētes z corpa sint ualde passibilia nō solū itētioalē:sz et aliquā imutatiōez realē pūt efficē i ip̄a:ut qz aer est ualde passibil' si sit odor ualde fortis p̄ter imutationē itētionalē poterit aliquā imutationē realē in ip̄z facē.iō dicebaf sup̄ q qz aer est qd idetermiatū:z nō manet.i.

qꝛ est ualde passibile fetet ab odore: ac si sit aliqd patiens. colores ğ ualde fulgidi in pupilla: eo φ sit ualde passibilis: qꝛ est nāe aquee ꝑter imutatioṅe itētionalē poterūt aliquā imutatioṅe realē facē in ipa: qua facta pp passioṅe organi tollet visus: sic ꝛ oē excellēs sēsibile ꝓpter passioṅe quā pōt facere in organū pōt tollere sensuz. sensus ğ nō patit ꝓprie: qꝛ ſ3 φ h⁹ nō imutat nisi itētionalr: que imutatio nō est ꝓprie passio: sed magis salus ꝛ receptio: sed patit per accñs pp passionē organi: qḋ organuz sič ꝛ alia corpora pōt realr imutari. itellect⁹ vō ꝓprie nec patit per se nec per accñs: cū nō sit vtus organica. excellēs ğ itelligibile nullo mō tollit nec ipedit itellectū: imo hēt ipm iuuare ꝛ vigorare. utrū aūt ꝓpter passioṅe alteri⁹: ut ꝓpter passionē fantasie possit ipediri operatio itellect⁹: in sequentib⁹ apparebit. Ad pñs aūt scire sufficiat φ excellēs sensibile pōt ipedire ꝛ corrūpere sensum ꝓpter passionē quam pōt facere in organo. excellēs aūt itelligibile nō potest impedire nec corrumpere itellectū: qꝛ itellectus est ab organo separat⁹. ℭ Esset aūt ulteri⁹ dubitādū cuz sit itellect⁹ imixt⁹ ipassibilis ꝛ ab organo separat⁹: utruz oporteat ipm multiplicari ſm multiplicationē corporū uel sit in oib⁹ vn⁹: sed qꝛ de hoc spālē tractatū fecimus: ꝛ hāc qōnē diffuse discussim⁹: iō hic eā uolum⁹ silētio pertrāsire. ⌈Deinde cum dicit.

Co.8 ℭ Cū aūt sic singula fiant ut sciēs dicit: qui ſm actū: hoc autem cōfestim accidit: cum possit operari per seipsum.

ℭ Ondit quō ex spēb⁹ intelligibilib⁹ generat hitus: qḋ nō accidit ex spēb⁹ sensibilib⁹ dicēs: φ cū aūt sic itellect⁹ fiat singula. i. postq̄ȝ receperit spēm singuloꝝ dicit itellect⁹ ut sciēs: qꝛ aggenerabit in eo habit⁹ scie qui itell's ut sciēs ꝛ ut habēs habitū dicit eē ſ3 actū: h̄ aūt accidit cū ɔfestiȝ possit operari per seipȝ. ℭ Notādu3 aut φ sič pupilla est quodāmō ois color: qꝛ pōt recipe spēs oīuȝ coloꝝ: sic aia per itellectuȝ est quodāmō oia itelligibilia: qꝛ pōt recipere spēs oīuȝ itelligibiliū. aia ergo ante talē receptionē est in potētia ad cia itelligibilia: sed qñ actu recipit spes singuloꝝ siue aliquoruȝ itelligibiliū fit quodāmō illa itelligibilia. exponendū est ğ cū itellect⁹ sic fiat singula. i. postq̄ȝ actu receperit spēs singuloꝝ. ℭ Nōn^m ēt φ duplex est act⁹. ꝑm⁹ ꝛ secūdus. act⁹ ꝑm⁹ pōt dici ipse hitus ut ipa scia. actus secūdus dicit ipm agere ut ipm ɔsiderare. itellect⁹ ğ cuȝ fiat singula. i. postq̄ȝ receperit spēs singuloꝝ ptinētiuȝ ad aliqḋ gen⁹ scie: dicit eē ſm actū: qꝛ iā acqsiuit hitū scie ꝛ est in actu ꝑmo: uel dicit esse ſ3 actuȝ: qꝛ iā actu est iformat⁹ specieb⁹. ex quo apparet dñia iter itellectū ꝛ sensuȝ: qꝛ ex spēbus itelligibilib⁹ aggenerat hitus. ꝛ per h⁹ spēs cōstituit intellect⁹ in actu qui est habit⁹ ꝛ dī sciēs: sed per spēs sensibiles in h⁹ hitu nō cōstituit sensus. ℭ Nōn^m ēt φ hitus est quo qs pōt facilr operari quo qs pōt operari cū vult: iō de itellectu iā ɔstituto in hitu ait phs. φ hoc āt accidit. vȝ φ itellect⁹ sit cōstitut⁹ in actu qui est habitus ꝛ dicat sciens cū cōfestim possit operari per seipm. i. possit opari ꝛ cōsiderare per ipm habitū cū uelit. ⌈Deinde cum dicit.

ℭ Est qdē igit ꝛ tūc potētia quodāmō nō tñ similiter: ꝛ ante adiscere: aut iuenire ꝛ ipse aūt seipm tūc pōt itelligere.

ℭ Ondit quomō intellect⁹ est in potētia postq̄ȝ habuit habitū: ꝛ quō pōt seipm cognoscere dicens. est ergo ꝛ tūc. i. postq̄ȝ habuit hitū potētia quodāmō: nō tñ silr ꝛ ante adiscere aut iuenire: qꝛ nō est itellect⁹ silr in potētia anteq̄ȝ hēat habitū ꝛ postq̄ȝ habuit. ꝛ subdit φ ipse itellect⁹ tūc. i. postq̄ȝ itellexerit alia pōt itelligē ꝛ seipȝ nā itellect⁹ itelligit se itelligēdo alia. ꝛ ista est qnta differētia quā hēt cū sensu: qꝛ sēus nō ꝓpre sentit se sentiēdo alia: sič itell's itelligit se itelligēdo alia. ℭ Notādū āt φ oē qḋ qs nouit aut discēs aut iueniēs nouit. hitū ergo scie quā hēm⁹: uel hēm⁹ ipȝ adiscēdo ab alio uel iueniēdo per nos ipos: postq̄ȝ ğ habuim⁹ habitum alicui⁹ scie: qꝛ nō opȝ φ semp ɔsiderem⁹ ſ3 illū habitū hñtes talē hitū adhuc sum⁹ in potentia ad cōsiderare: ſ3 nō sum⁹ sic in potētia ad ɔsiderare sicut eram⁹ ante adiscere: uel añ iuenire. i. sicut eram⁹ anteq̄ȝ haberem⁹ h⁹ habitū per iuētionē uel per doctrinā: qꝛ hñtes habitū possum⁹ exire in opus facilr: ꝛ possum⁹ cōsiderare cū uolum⁹ qḋ nō possum⁹ si hitu caream⁹.

Q Uoniā āt aliḋ est magnitudo: ꝛ magnitudis eē. ꝛ aq̄ ꝛ aq̄ eē. ꝛ sic i multis alijs: nō aūt in oib⁹. In qbusdā eni idē est eē carnis: aut carnē eē. ℭ Aut ergo alio: aut aliter habente discernit. Co.9

ℭ Postq̄ȝ phs determiauit de itellectu per cōparationē ad sensuz. In pte ista determiat de obo itell's ostēdens qḋ qd est eē ꝓpriū obm itell's: qꝛ ipsa qdditas directe ꝛ nō extēso ab itellectu cogścit. nā itell's cū sit extēsus cogścit carnis eē. i. qdditatē carnis. ipaȝ aūt carnē ipȝ iduiduū carnis cogścit per reflexionē ɔuertēdo se ad fantasmata: iō duo facit. qꝛ ꝑ⁹ ꝓponit qḋ itēdit. 2⁹ declarat ꝓpositū ibi ⌊Caro eni nō sine mā.⌋ dič φ qñ āt aliḋ est magnitudo ꝛ magnitudis eē: ꝛ aq̄ ꝛ aq̄ eē. ꝛ sic in mltis alijs: qꝛ in oib⁹ hñtib⁹ spēm in mā differt res ꝛ rei eē. i. differt res ꝛ sua qdditas. ſ3 h̄ nō est in oib⁹: qꝛ in qbusdā eni est idē ut idē dicim⁹ eē carnē ꝛ carnis eē. caro eni. i. viuū est idē cū viui eē. i. est idē cū sua qdditate: qñ ğ sic est φ in mltis differt res ꝛ sua qdditas. in his i qb⁹ differt aut alio ğ. i. alia vtute: aut eadē vtute alr se hñte discernit aia rē ꝛ qdditatē ei⁹. ℭ Nōn^m φ i oib⁹ hñtib⁹ spēȝ i mā differt res ꝛ sua qdditas. cū ğ tā mathematica q̄ȝ nālia circūcernāt māȝ: q̄ȝuis h̄ sit alr ꝛ alr: qꝛ mathematica circūcernūt māȝ itelligibilē. nālia vō māȝ sēsibilē: tā in nālib⁹ q̄ȝ in mathematicis differt res a rei eē. i. differt res a sua qdditate. cuȝ ğ aq̄ sit qd nāle: magnitudo vō qd mathematicū: differt aq̄ ꝛ aque eē: qꝛ res nāles differūt a sua qdditate: ꝛ differt magnitudo a magnitudis esse: qꝛ in mathematicis ēt differt res ꝛ qdditas. ℭ Nōn^m ēt φ magnitudis eē ꝛ aq̄ eē ꝛ ult ois qdditas accipit pro nā rei ꝓut ɔsiderat sub eē nō signato. magnitudo vō ꝛ aq̄ noiant ipas res ꝓut hñt eē actuale in rerū nā. aliḋ est ğ aq̄ ꝛ aque eē: qꝛ aliḋ est ɔsiderare nāȝ ꝛ qdditatē aque ꝓut ɔsiderat sub eē nō signato: ꝛ aliḋ est ipa aq̄ ꝓut hēt eē actuale ꝛ signatuȝ. in oib⁹ ğ nālib⁹ ꝛ mathematicis differt res ꝛ rei eē. i. differt iduiduū ꝛ qdditas. ℭ Nōn^m ēt φ qꝛ in reb⁹ nālibus differt iduiduū ꝛ qdditas. iō alia vtute cogścit res. i. iduiduū: ꝛ alia cogścit rei eē. i. qdditas. nā p sēsuȝ cogścim⁹ iduiduū: ſ3 p itellm cogścim⁹ qdditatē: ul' si per eādē vtutē ut si p eundē itellm cogścim⁹ iduiduū ꝛ qdditatē h̄ erit alr ꝛ alr se hñtē. nā p itellȝ aspectu recto ꝛ extēso cogścit qdditas: ſ3 p reflexionē: ꝛ ut ɔuītit se ad fantasma cogścit itellm iduiduū. ℭ Notādū ēt φ caro h̄ ponit ꝓ viuo. viuū aūt repit tā i reb⁹ nālib⁹: qꝛ arbores ꝛ alia viuūt: q̄ȝ ēt i reb⁹ simplicib⁹: qꝛ itelligētie dicunt viuere: q̄re vno mō est idē caro ꝛ carnis esse. i. idem viuū ꝛ viui esse: qꝛ si acipiat viuum ut reperiret in simplicibus ibi est idē viuū ꝛ viui esse. qḋ quō sit itelligēdū statim declarabit. sed si accipiat caro. i. viuū ut hēt esse in reb⁹ nālib⁹ non est idē caro ꝛ carnis esse qꝛ nālia nō sunt idē cū sua qdditate.

Dubitaret forte aliqs quō in reb⁹ nālib⁹ differt res a rei esse: siue differt res a sua qdditate: in reb⁹ vō inālib⁹ nō. ℭ Dōm φ non sic

itelligēdū ē q̄ res imāles sint idē cū sua q̄dditate q̄ nī
hil sit in eis q̄d nō sit ipa q̄dditas. solū eni in p̄ºcā h̄ hēt
vitatē: q̄ ibi nulla cōpō. i. nullo mō est aliō ⁊ aliō: sed
q̄cq̄d in deo est: est idē q̄d ipe: sʒ in itelligētijs nō est su
p̄ma simplicitas. ibi eni eē ē p̄ter rōnē q̄dditatis: ⁊ vtº
ē p̄ter rōnē sb̄e. nā si i itelligētijs ponimº itellʒ siue vtu
tē itellectiuā: ille itellc̄s ⁊ illa vtº est differēs a sb̄a. ⁊ si
in eis ponimº eē: illō eē ē differēs a q̄dditate. vn̄ cū est
s̄mo de cōpōne itelligētie: q̄dā dicūt q̄ est cōpō ex q̄d
q̄d est ⁊ eē: q̄ est ibi cōpō eē ⁊ q̄dditatis. q̄dā vō aiunt
q̄ est ibi cōpō vtutis ⁊ sb̄e. q̄ quō vitatē utrūq̄ hēat
aliq̄ mō pʒ per iā dicta. nō est ergo itelligēdū itelligēti
as eē idē cuʒ sua q̄dditate: q̄ nihil sit in eis q̄d sit p̄ter
rōnē q̄dditatis. ¶ Sciēdū ergo q̄ in rebº imālibº iue
nimº aliquā idētitatē cū q̄dditate: quā in rebº māli-
bus iuenire nō possumº. nā cū diffinitio sit s̄mo expres
siuus q̄dditatis ⁊ eētie: p̄nª spēi ex q̄bº cōponit diffi
nitio: sūt illa que ptinēt ad q̄dditatē. igit cū i rebº mā-
libus aliq̄ causent ex p̄ncipijs idiuidui: aliq̄ vō ex p̄n-
cipijs spēi: q̄ p̄pria causant ex p̄ncipijs spēi: acciden-
tia vō ex p̄ncipijs idiuidui: nō opʒ q̄ oīa que sunt in re
bus mālibº reducant ad formā ⁊ ad rōnē q̄dditatis:
sʒ aliq̄ reducunt ad māʒ ⁊ ad ea que ptinēt ad idiuiduū:
sed in rebº imālibº que sunt forme per se exñtes nihil
pōt eis nāliter ineē q̄d se nō teneat ex pte forme: ⁊ q̄d
nō reducat ad p̄ncipia spēi. igit in rebº imālibº ut cō-
parant ad itellm: idē est res cū sua q̄dditate. q̄ res im
mālis ⁊ ea que sunt in ipa nō sunt apta nata cognosci
alia vtute cognitiā q̄ʒ sit apta sua q̄dditas. nā cū q̄cq̄d
est in re imāli uel sit foīa: ul' aliq̄d ex foīa cātuʒ: uel ad
formā ptinēs: nihil erit in rebº imālibº q̄d sit aptū na
tū cogn̄sci sensu: sed totū est aptū natū cogn̄sci itellectu:
q̄ foīa ⁊ spēs: ⁊ ea que ad formā ⁊ spēʒ ptinēt pʒ q̄ hº
nō sunt apta nata cogn̄sci sensu: sʒ itellectu. ibi ḡ idē est
res ⁊ eē rei: ul' idē est res ⁊ sua q̄dditas: nō q̄ nulla sit
ibi cōpō: nec per oēʒ modū res ē sua q̄dditas: sʒ p̄ tāto
res ē idē cū sua q̄dditate: q̄ ad eādē vtutē ad quā ptiet
cognitio q̄dditatis: ptinet cognitio rei ⁊ eoꝝ q̄ sūt in
re. ibi eni nequaq̄ʒ dicē possumº q̄ q̄dditas sit apta na
ta cogn̄sci itellu: res vō ul' aliq̄ q̄ sint in re sint apta nata
cogn̄sci sn̄u: sʒ oīa talia vna ⁊ eadē vtute: ut itellu: sūt ap
ta nata cogn̄sci. in rebº vō mālibº nō sic. nā lʒ ipa q̄ddi-
tas reꝝ māliū sit apta nata cogn̄sci itellu: ipa vō res mā
lis idiuidua ⁊ ea que se tenēt ex pte idiuidui directe ⁊ p̄ se
nō sūt apta nata cogn̄sci itellectu sʒ sn̄u: itellectº eni re-
cto aspectu nō pōt cogn̄scē idiuiduuʒ māle: sʒ si cogn̄scit
ipm: h̄ est per reflexionē ⁊ ut ꝯuertit se ad fantasma.

Ulterius forte dubitaret aliq̄s. utrū in rebus
mālibº sit aliq̄d q̄d nō ptineat ad for
mā nec ad rōnē q̄dditatis: q̄ in rebº imālibº possit di-
ci q̄ sit ptinēs aliq̄ mō ad formā ul' ad rōnē q̄dditatis:
¶ Dōm q̄ idiuiduatio in rebº imālibº aliquo mō pti
net ad formā ⁊ ad rōnē q̄dditatis q̄d sic ē ōndē: q̄ oīs
forma in mā receptibilis q̄ʒtū est de se ē imultiplicabi
lis ⁊ de se nō est h̄ aliq̄d. si aūt sit idiuiduatio forme in
rebº mālibº: h̄ est per accñs ⁊ rōne māe in qua suscipi-
tur forma. ḡ forma in talibº q̄ʒtū est de se est imultipli
cabilis. si' aūt idiuiduat ⁊ signat: hoc est rōne māe in
qua suscipit: sed in rebº imālibus cuiusmodi sunt for-
me per se existētes: nō sunt apte nate foīe ille plurifica
ri: sed quelibet forma ibi seipsa idiuiduat: ⁊ est h̄ ali-
q̄d. sed tūc q̄cquid ptinet ad formaʒ aliquo mō ptinet
ad rōnē q̄dditatis: eoipo q̄ in rebº imālibº idiuidua-
tio est per formā ibi aliquo mō idiuiduatio ptinet ad
rōnē q̄dditatis. in rebº vō mālibº ubi idiuiduatio nō
est simplr̄ ⁊ per oēm modū per formā: sed per māʒ: q̄
mā in talibº est idiuiduationis p̄ncipiū: opʒ q̄ in eis idi
uiduatio oīno sit p̄ter rōnē q̄dditatis. pʒ ḡ uerū eē q̄d
q̄rebat. vʒ q̄ i rebº imālibº aliq̄d ut idiuiduatio ptinet ad
formā: ⁊ ad rōnē q̄dditatis q̄d nō ptiet in rebº mālibº.

Ulterius forte dubitaret aliq̄s quō vitatē ha
beat dictū phī q̄ in rebº mālibº est
aliō res ⁊ rei eē: uel est aliō res ⁊ res q̄dditatis: ⁊ q̄ in
talibº uel alia vtute uel eadē vtute alr̄ se hñte cogn̄scat
idiuiduū ⁊ q̄dditas uel cogn̄scat res ⁊ rei eē. in rebº vō
imālibº ut satis sumit i textu nō sic se hēt: q̄ lʒ alia vtu
te uel eadē vtute alr̄ se hñte aīa discernat aquā ⁊ aq̄ eē:
⁊ magnitudinē ⁊ magnitudis eē: nō est sic in oībus: q̄
viuū ut noiat aliq̄d simplr̄ est idē cū viui eē. in talibus
eni p̄ tāto idē est res ⁊ rei eē: ⁊ idē est idiuiduū cuʒ sua
q̄dditate: q̄ in eis nō alia vtute cogn̄scit idiuiduū ⁊ sua
q̄dditas. q̄rit ḡ quō h̄ ꝯtingat. ¶ Dōm q̄ hec vitas ē
ex p̄missis q̄dāmō sufficiēter patefacta. nā si in rebº im
mālibº foīe sūt p̄ se exñtes: ⁊ seipis idiuiduant: ⁊ sūt
h̄ aliq̄d: cū in talibº idiuiduatio directe ptineat ad for
mā: illa eadē vtute qua ē apta nata cogn̄sci foīa ⁊ q̄ddi-
tas. est apta nata cogn̄sci idiuiduatio uel idiuiduū. ibi ḡ
est idē idiuiduū q̄d q̄dditas: q̄ eadē vtute qua est apta
nata cogn̄sci foīa ⁊ q̄dditas: est apta nata cogn̄sci idiui-
duatio uel idiuiduū: cū ibi idiuiduatio sit de rōne for-
me: sʒ in rebº mālibº ubi idiuiduatio directe ⁊ simplr̄
⁊ p̄ oēʒ modū nō est per formā: sʒ p̄ ꝯditiōes māe nō ad
eādē vtutē directe ptinet cognitio foīe ⁊ q̄dditatis: ⁊
cognitio idiuiduatiōis ul' idiuidui. q̄ ut dicebat ad itellm
directe ptinet cognitio q̄dditatis ⁊ foīe: ad sn̄uʒ nō pti
net directe cognitio idiuidui: ul' ut dicebat si utrūq̄ pōt
facē itellm: h̄ erit alr̄ ⁊ alr̄: q̄ directe cogn̄scit q̄dditatē
⁊ formā: per reflexionē vō ⁊ ꝯuertēdo se ad fantasma
cogn̄scet idiuiduū ⁊ rē signatā. ¶ Deide cū dicit.

¶ Caro eni nō sine mā: sʒ sic simū h̄ in hoc
¶ Sēsitiuo q̄dē igit calm̄ ⁊ fridū iudicat
⁊ quoꝝ rō q̄dā caro: alio aūt aut separa-
to: aut sic circūflexa linea se hēt ad seipaʒ
cū extensa sit: carnis esse discernit.

¶ Manifestat q̄d dixerat ōndēs q̄ tā in rebº nālibº q̄
in mathe^cis eo q̄ sint spēs in mā uel alia vtute ul' eadē
vtute alr̄ se hñte cogn̄scit res ⁊ rei eē. ul' cogn̄scit idiuidu
uʒ ⁊ q̄dditas. circa q̄d tria fac. q̄ p̄º p̄bat q̄ h̄ vitatē
hēt in nālibº. 2º ōndit q̄ vitatē hēt in mathe^cis. 3º cō-
parat h̄ ad illa. i. cōpat ad mathe^ca nālia. 2ª ibi [Itē
aūt in his.] 3ª ibi [Oīno at sic.] dic̄ ḡ: q̄ caro eni nō
est sine mā: sʒ est sic simū ⁊ est sic h̄ in h̄. i. est sic foīa de-
terminata i mā determinata sn̄ibili. q̄ āt caro reqrat de-
terminatā māʒ sn̄ibilē. pʒ: q̄ aīa q̄dē igit sn̄itiuo. i. per
sn̄uʒ iudicat calm̄ ⁊ fridū: q̄rū caro est q̄dā rō. i. q̄dā p̄-
portio: ⁊ q̄ caro est q̄dā p̄portio in mā sn̄ibili ⁊ circu
cernit māʒ sn̄ibilē. alio āt. i. alia vtute aut separato. i. sepa
ta vtute. sup. aīa cogn̄scit carnē ⁊ carnis eē: aut si eadē
vtute cogn̄scit utrūq̄ illa vtº siue illa poª itellectiua sic
circūflexa se hēt ad seipaʒ. i. ut ꝯūtit se ad seipam. ⁊ ut
ꝯūtit se ad fantasma sup. cogn̄scit carnē ul' cogn̄scit idiui
duū: sʒ cū sit extēsa discernit eē carnis. i. recto aspectu
⁊ extēso cogn̄scit carnis q̄dditatē. ¶ Nōnᵐ aūt q̄ lʒ ca
ro supiº accipet p̄ viuo: ut hēt eē in simplicibº cū dice-
bat q̄ idē ē caro ⁊ carnis eē. h̄ aūt caro accipit alr̄. nō
eni accipit p̄ viuo: ut hēt eē i simplicibº: sʒ cū dī q̄ ca
ro nō ē sine mā: accipit p̄ carne ul' p̄ viuo: ut hēt eē i cō
positis: ubi nō est idē caro ⁊ carnis eē: q̄ i talibº nō ea
dē vtute cogn̄scit directe idiuiduū ⁊ q̄dditas. ¶ Nōnᵐ ēt
q̄ caro ⁊ viuū ut hñt eē i rebº mālibº sūt sic simū: ⁊ sūt
sic h̄ in h̄. i. sūt sic determiata foīa i determiata mā sn̄i
bili: q̄ sic simū determiat sibi spālē māʒ sn̄ibilē: ut na-
suʒ sic caro determiat sibi spālē p̄portionē. calī ⁊ fridi
⁊ cū calm̄ ⁊ fridū iudicemus sn̄itiuo: calm̄ ⁊ fridū di-
cūt māʒ sn̄ibilē: cuiº māe sn̄ibilis caro est q̄dā rō. i. q̄dā
p̄portio: q̄ cū calm̄ ⁊ fridum: ⁊ alie q̄litates sn̄ibiles

ueniūt ad debitam ꝓportionē ꝓut regrit caro in illa mā ſēſibili: ſic ꝓportionata reſultat forma carnis: quā carnē ʒ: q2 eſt forma in mā cogſcimꝰ: ut dcm̄ eſt. q2 uel alia v̄tute cogſcit caro ⁊ carnis eē: uel ſi eadē v̄tute: ut itellu cogſcimꝰ utrūq3: h erit alr̄ ⁊ alr̄: q2 itellꝰs p reflexionē pōt cogſcē carnē. i. idiuiduū carnis: ſ3 cū ſit extēſus ⁊ directe pōt cogſcere carnis eē. i. carniʒ qdditatē.

Dubitaret forte aliqs quō itellus recto aſpectu cogſcit carnis eē ul' carnis qdditatē. ℭ Dōm q̄ agens agit ſm̄ exigētiā ſue forme. cū ḡ ſpēs in itellu ſit abſtracta a cōditionibꝰ mãe que ſūt h ⁊ nūc: itellꝰ recto aſpectu ducit in cognitionem forme: ut hēt eē ꝑter cōditiōes mãe: ⁊ q2 forma ſic accepta hēt rōnē qdditatis: itellus recto aſpectu cogſcit carnis qdditatē: ul' cogſcit carnis eē: ſ3 ſi debeat cogſcē carnē. i. carnis idiuiduū uel aliquā rē ſignatā: opʒ q̄ cognoſcat eā per reflexionē cōuertēdo ſe ad fantaſma. nā cū fantaſma ſit nō denudatū a cōditionibꝰ mãe: intellectꝰ cōuertēdo ſe ad fantaſma poterit cognoſcere reʒ particularē ⁊ ſignatā. ⸢ Deinde cū dicit.

C. 11. ℭ Itē aūt i his que i abſtractiōe ſūt rectū: ſic ſimū. cū ꝯtinuo eni ē. Qd āt qd erat eē ſi ē alter recto eē: ⁊ rectū aliō. Sit eni dualitas: altero itaq3 aut alr̄ hñte ſe iudicat.

ℭ Oñdit ēt q̄ in mathe^{cis}. uel alia v̄tute uel eadē v̄tute aliter ſe hñte cognoſcit res ⁊ rei eē dicēs. iterū aūt in his que ſūt in abſtractiōe rectū eſt ſic ſimū cū cōtinuo eni ſup. eſt rectū: ſic ḡ ſimū determiat ſibi mãʒ ſēſibilē: ut naſuʒ: ſic rectū eſt q̄tū ad h ſic ſimū: q2 rectū determinat ſibi aliquā maʒ ut ꝯtinuū: ⁊ ſbdit: q̄ aūt qd qd erat eē ſup. ipſiꝰ recti ſi eſt alterū. i. q2 eſt alter recto eē ⁊ rectū alio. i. alr̄ cogſcimꝰ: nā ſi dualitas ſup. eſt qdditas ipſiꝰ recti altero itaq3. i. altera v̄tute aut eadē v̄tute alr̄ ſe hñte iudicat ſup. aīa rectū ⁊ dualitatē ſiue rectuʒ ⁊ recto eē. ℭ Nōn^{m} aūt q̄ loqt h Ar. mō platonico qui poſuit nūos qdditates mathe^{cor}. dicēs: q̄ vnitas erat qdditas pūcti: q2 pūctꝰ diffiniebat per vnū: dualitas v̄o erat qdditas recti: q2 linea recta diffiniebat p duo. ē eni linea recta lōgitudo ſine latitudīe: cuꝰ extremitates ſūt duo pūcta. qdditas v̄o curui erat ternarꝰ. i curuo eni eſt ꝯſiderare tria. duo vʒ extrema ⁊ mediuʒ exiēs ab extremis. ℭ Nōn^{m} ēt q̄ cū rectū circūcernat mãʒ: q2 circūcernit ꝯtinuū tāq3 mãʒ ꝓpriā. ſimū circūcernit naſuʒ: ſic aliō eſt ſimū ⁊ ſimi eē: ſic qd qd erat eē ipſiꝰ recti ē alter ab ipo recto: ⁊ q2 aliō ē rectū ⁊ recti eē alio. i. alia v̄tute ul' eadē v̄tute alr̄ ſe hñte cogſcet aīa recti eē ⁊ rectū. i. qdditatē recti ⁊ ipʒ rectuʒ. ℭ Nōn^{m} ēt q̄ cū po^{m} ſit dualitatē eē qdditatē recti: aīa cogſcet dualitatē ⁊ rectū ul' alia v̄tute ul' eadē v̄tute alr̄ ſe hñte

Dubitaret forte aliqs. utrū ſit ſiľe de cognitione nãliū ⁊ mathe^{cor}. ℭ Dōʒ q̄ q̄tū ad aliqd eſt ſiľe: q̄tū ad aliqd diſſimile. naʒ cū tā nãlia q̄3 mathe^{ca} aliq̄ mō circūcernāt mãm. de utriſq3 uerū eſt q̄ in eis idiuiduū ⁊ quidditas: uel in eis res ⁊ rei eē opʒ q̄ cogſcaf uel alia v̄tute ul' eadē v̄tute aliter ſe hñte. uerū q2 nãlia circūcernūt mãm ſenſibilē. i. mãʒ ut eſt cōiuncta q̄litati. mathe^{ca} v̄o inq̄tū hꝰ^{oi} nō circūcernūt mãʒ ſēſibilē. i. mãm ſbiectā motui ⁊ trāſmutationi: uel mãm cōiunctā q̄litatibꝰ actiuis ⁊ paſſiuis. q2 per ſe ⁊ ſʒ q̄ hꝰ^{oi} nō circūcernūt mathe^{ca} mãm ꝯiūctaʒ q̄litati: ſ3 q̄titati: cū q̄tū ſine q̄li nō ſit ſēſibile: ſ3 imaginabile: ſ3 directe alia v̄tute ꝑcipiaf qdditas ⁊ idiuiduū tā in nãlibꝰ q̄3 in mathematicis: h tñ eſt alr̄ ⁊ alr̄: q2 i nãlibꝰ qdditas directe ꝑcipif itellu: ididuū v̄o directe pōt ꝑcipi ſēu: ſ3 i mathematicis qdditas l3 directe ꝑcipiaf itellu: ididuū v̄o i mathematici directe nō pōt ꝑcipi ſēu: ſ3 imaginatiē: q2 q̄tū ſine q̄li: ut dicebat directe nō eſt ſēſibile ſ3 imaginabile. ⸢ Deide cū dicit.

ℭ Oino ergo ſic res ſeparabiles ſūt a materia: ſic ⁊ que circa intellectū ſunt.

ℭ Cōparat mathematica ad nãlia di. q̄ oino ſic res ſūt ſeꝑabiles a mã ſic ſe hñt ⁊ que ſūt circa itellʒ. nā ſic res circūcernūt mãʒ: ſic ſūt ꝯſiderate ab itellu. nãlia ḡ que p ſe ⁊ directe circūcernūt mãʒ ſēſibilē ꝯſideranf ab itellectu cū mã ſēſibili. mathematica v̄o que p ſe ⁊ ſʒ q̄ hꝰ nō circūcernūt mãʒ q̄lē ul' mãʒ ſēſibile: ſ3 mãm q̄tū ul' mãm itelligibilē ſiue imaginabilē ꝯſideranf ab itellu. nō cū mã ſēſibili: ſ3 cū mā imaginabili uel itelligibili.

Dubitabit āt utiq3 aliqs: ſi itellꝰs ſimplex ē ⁊ ipaſſibił: ⁊ nulli nihil habet cōe: ſic dic̄ Anaxagoras: quō itelliget: ſi itelligē pati aliqd eſt. Jnquātū aliqd cōe utriſq3 h qdē agere: illō v̄o pati vi. C. 12.

ℭ Poſtq̄3 phs determiauit de itellu per cōparationem ad ſēuʒ: ⁊ oñdit qd ē obʒ itellꝰs: q2 itellꝰs extēſe ⁊ recto aſpectu tanq̄3 ꝓpriū obʒ cogſcit carnis eē. i. qdditatē: ita q̄ qcqd eſt: eſt ꝓpriū obm̄ itellꝰs: ut pōt eē p hita manifeſtū. in pte iſta: ut dicebaf mouet q̄ſdā q̄ōnes circa ꝑtracta. circa qd duo fac̄. q2 ꝑ° mouet hꝰ^{oi} q̄ōnes. 2° ſoluit eas ibi ⸤ Aut pati qdē. ⸥ circa ꝑ^{m} duo fac̄: ſʒ q̄ duas q̄ōnes mouet ibi ⸤ Ampliꝰ āt. ⸥ dic̄ ḡ. dubitabit āt utiq3 aliqs ſi itellꝰs eſt qd ſimplex ⁊ ipaſſibile ⁊ nulli nihil hēt cōe. q2 ē imixtꝰ ⁊ ſepatꝰ ſic dixit Anaxag. his cōditiōibꝰ ſic ſtātibꝰ quō itellꝰs itelligit ſe itelligē eſt pati aliqd. nā iq̄3tū eni ē aliqd cōe utriſq3. i. agēti ⁊ patiēti vi h qdē agē: illō v̄o pati. ℭ Nōn^{m} āt viʒ q̄ōnis hꝰ i h ꝯſiſtē. q2 ſi agēs ⁊ patiēs hñt aliqd cōe: q2 agēs ⁊ patiēs opʒ coīcare in materia: ut ꝓbaf in ꝑ° de gñatiōe. itellꝰs qui nihil hēt cōe cū aliis: q2 eſt quid imãle: nō poterit pati. ⁊ per ꝯñs nō poterit itelligē cū itelligere ſit q̄ddā pati. ⸢ Deinde cum dicit.

ℭ Ampliꝰ āt ſi itelligibił ⁊ ipe: aut eni aliis ierit itellꝰs: ſi nō ſʒ aliō ipe itelligibił ē: vnū aūt aliqd itelligibile eſt ſpē. Si aūt ſit mixtū: aliqd hēbit qd fac̄ itelligibile ipʒ: ſic alia C. 13.

ℭ Mouet 2^{am} q̄ōnē. dit aūt h qd a ꝑ^{a}: q2 ꝑ^{a} qd q̄rebat quō itellꝰs itelligat: ⁊ quō ſit quid itelligēs: h aūt q̄rit quō itellꝰs itelligaf: ⁊ quō ſit qd itelligibile. dicit ergo. Ampliꝰ aūt itelligibilis ē ⁊ ipe itellꝰs. aut eni aliis ierit itellꝰs. i. aut alia itelligibilia itelligēt ſi ipe itellꝰs nō eſt itelligibilis ſm̄ aliō: ſ3 per ſe itelligibile: aut ab itellu eſt aliqd vnū. i. vno mō. uel ut hēt alia lr̄a: eſt vnū ſpē. i. eſt vniforme. igif h itelligibilia ab itellu ſunt itelligibilia ſm̄ vnū modū ⁊ ſm̄ vnā formā: q2 eodē mō intelligit ſe ⁊ alia: ſi ipe eſt itelligibilis per ſe: ⁊ alia erūt itelligibilia per ſe: ſ3 qcqd eſt per ſe itelligibile itelligit. ḡ aliis itelligibilibꝰ ierit itellꝰs: ⁊ alia itelligibilia itelligēt. ſi aūt itellꝰs ſit qd. i. hēat aliqd ānexū per qd itelligaf: hēbit aliqd qd fac̄ ipm itelligibilē. erit ḡ itelligibilis ſic alia mãlia. nō ḡ itelliget: ſic nec alia mãlia itelligūt. ℭ Notādū aūt q̄ alr̄ ſūt itelligibiles ſbe ſepate: ⁊ alr̄ ſunt itelligibiles res mãles: q2 ſbe ſepate ſūt itelligibiles per ſe: ſed ſbe mãles nō ſūt itelligibiles per ſe ipas: nec ſunt itelligibilia actu: ſ3 itelligunf per itētionē abſtractā: ita q̄ itellꝰs agēs in cuꝰ v̄tute ſit abſtractio a fantaſmatibꝰ fac̄ h que ſunt po^{a} itelligibili: actu itelligibilia. ℭ Nōn^{m} ēt q̄ cū itellus nr̄ ſit mediꝰ iter ſbas ſepatas ⁊ has res mãles: ſi ipe itellꝰs nr̄ eſt qd itelligibile: q̄rif q̄lē h ꝯtigit: q2 ul' erit itellꝰs itelligibilis p ſe: ſic ſūt ſbe ſepate: aut nō erit itelligibilis p ſe: ſed per aliqd annexū: ſic ſunt ſbe mãles: qdcūq3 dicaf videf ſe qui icōueniēs. q2 cū oia itelligibilia ab itellectu nr̄o

sint itelligibilia vno mõ si itell's nr̃ est itelligibilis per se:sicut sũt sbe sepate:ẽt alie res mãles que itelligunt ab itellu erũt itelligibiles per se sic sũt sbe sepate: sꝫ qd̉ est sic itelligibile itelligit. ergo res mãles itelligit. si vo dicat ꝙ itell's est itelligibilis per aliud sicut alia mãlia tũc sicut alia mãlia nõ itelligũt:sic nec itell's itelliget nec aliqd cõprehẽdet:ut ꝯtoꝛ supplet. nõ igr̃ vĩ ꝙ possim⁹ ponẽ itellꝫ eẽ qd itelligibile nisi icurramus alterũ duoꝝ icõueniẽtiũ. vꝫ uel ꝙ mãlia itelligãt:uel ꝙ itellus nõ itelligat. ¶ Notandũ etiã ꝙ lꝫ sic iducitur h̃ qõ a cõmẽtatore:ut cõcludat ꝙ si itell's est qd itelligibile: uel mãlia itelligẽt uel itell's itelliget. iducit tñ alr̃ ista qõ:ut ꝯcludat semp h̃ icõueniẽs ꝙ mãlia itelligãt: qꝛ si itell's est itelligibilis per se mãlia erũt itelligibilia per se:ꝛ si sunt itelligibilia per se itelligẽt:ut supra ꝯcludebat. si vo itell's nõ itelligibilis est per se:sed per aliud:tũc idẽ iudiciũ erit de itellectu ꝛ de reb⁹ mãlib⁹. ergo uel poterit cõcludi sicut ꝓus ꝙ cũ mãlia nõ itelligant ꝙ ẽt itell's nõ itelliget:ul' ecõuerso:ꝙ cũ itell's itelligat:ꝛ idẽ iudiciũ sit de eo ꝛ de alijs mãlib⁹. alia ẽt mãlia itelligent.

Dubitaret forte aliqs. nã quantũ ad vnum mẽbrũ qõnis satis vĩ apparens ꝯ. vꝫ. ꝙ si itell's nõ est itelligibilis p se:sꝫ p aliqd aliud erit idẽ iudiciũ de eo ꝛ de alijs mãlib⁹ reb⁹. ergo uel ipse nõ itelliget sicut nec alia mãlia itelligũt:uel alia mãlia intelligẽt sicut itelligit itell's:sꝫ q̃ꝫtũ ad aliã ptẽ qõnis non apparet manifeste quõ sequat ꝯ. vꝫ ꝙ si itell's est itelligibilis per se ꝙ alijs itelligibilib⁹ sit itell's:ꝛ ꝙ alia intelligibilia ꝛ alia mãlia itelligãt. q̃rit ergo quõ h̃ sequat. ¶ Dõꝫ ꝙ possum⁹ distinguere triplicẽ itellm̃ vꝫ humanũ:itelligẽtiarũ:ꝛ dei. itell's enĩ diuin⁹ est act⁹ purus cui nõ est admixta potẽtia. itellect⁹ vo nr̃ i gñe itelligibiliũ est po^a pura cui in tali gñe ſm se nõ cõpetit aliqs act⁹:sꝫ itellect⁹ itelligẽtiaꝝ tenet mediũ iter ista. itell's ergo diuin⁹:qꝛ est act⁹ pur⁹ oĩa cogñscit vno mõ:qꝛ oĩa cogñscit cognoscẽdo se ita ꝙ tanq̃ꝫ pncipale obm̃ nihil cogñscet ex̃ se. vilesceret enĩ si hoc mõ aliquid cogñsceret ex̃ se. ut satis põt hri ex. 12. meta^{ce} in p^o cap. Sniã patrũ. itaqꝫ tanq̃ꝫ pncipale obꝫ cogñscit tm̃ se:ꝛ cogñscẽdo se cognoscit oĩa alia. oĩa ergo cognoscit vno mõ:qꝛ se ꝛ alia cognoscit cogñscẽdo se:itell's vo nr̃ quodã mõ p oẽm modũ mõ opposito cognoscit. nã cũ sit po^a pura in gñe itelligibiliũ nihil itelligit anteq̃ꝫ fiat in actu. fit ãt i actu recipiẽdo spẽs a fãtasmatib⁹:ꝛ recipẽdo spẽs alioꝝ:ꝛ qꝛ itelligit se ꝛ alia ut sit in actu per spẽs alioꝝ ergo itelligit se ꝛ alia per spẽs alioꝝ. intellius ergo nr̃ q̃dã mõ se ꝛ alia itelligit vno mõ. qꝛ se ꝛ alia intelligit itelligẽdo alia. itell's aũt itelligẽtiarũ nec se ꝛ alia itelligũt itelligẽdo se nec se ꝛ alia itelligũt itel^{do} alia:sed itelligẽdo itelligũt se per seipas:eo ꝙ itelligẽtia est rediẽs ad eẽntiã suã reductiõe cõpleta. alia vo itelligũt per spẽs ꝛ per formas:que sũt silitudies alioꝝ: de qb⁹ spẽb⁹ ꝛ formis loquẽs auctoꝛ de cãis:ait ꝙ oĩs itelligẽtia est plena formis. redeam⁹ ergo vñ uenit ſmo p̃m⁹:ꝛ dicam⁹ ꝙ si itell's nr̃ se ꝛ alia itelligit vno mõ qꝛ se ꝛ alia itelligit itelligẽdo alia:erãt alia itelligibilia sicut ipe:q̃re si ipe itellius est itelligibilis per se ꝛ nõ per aliud sicut sbe sepate oĩa alia que itelligunt ab itellectu nr̃o erũt itelligibilia nõ per aliud:sꝫ erũt itelligibilia sicut sbe sepate: sꝫ que sũt sic itelligibilia itelligũt. ergo oĩa itelligibilia ab itellu nr̃o itelligẽt ꝛ hẽbũt itellm̃:h̃ ergo est qd̉ phs ait. vꝫ ꝙ qꝛ itelligibile ab itellu nr̃o est aliqd̉ vnũ. ꝛ est vno mõ:qꝛ vno mõ itelligit se ꝛ alia:eodẽ mõ erũt alia itelligibilia sicut ipe. vñ seqt̃ ꝙ si ipse est itelligibilis per se erũt ẽt alia sic itelligibilia:ꝛ per ꝯñs itelligent:quod ꝓbare uolebamus. ⌈ Deindẽ cum dicit.

¶ Aut pati qdẽ ſꝫ cõe aliqd diuisũ est ꝓus: qm̃ po^a q̃dã mõ est itelligibilia itell's:sed actu nihil:anq̃ꝫ itelligat:oꝫ ãt sic:sicut i tabula nihil ẽ scriptũ actu. qd̉ qdeꝫ accit itellu.

¶ Soluit. circa qd̉ duo fac:ſm ꝙ duas qões soluit:qꝛ p^o soluit qõnẽ p^{am}. 2° scdaꝫ ibi ⌊ Et ipe ãt itelligibil'. ⌋ dicẽ ergo aut pati qdẽ ſm ꝙ diuisũ est ꝓus ẽ aliqd cõe ul' est aliqd ul'e:ut hꝫ lr̃a ꝯ^{ti} ad passionẽ ꝓpe ꝛ ad passionẽ que est salus ꝛ receptio. itell's ergo nõ patit̃ ꝓpe cũ nõ coĩcet i mã sicut coĩcãt in mã nãlia cũ suis actiuis:sꝫ patit̃ passionẽ que est salus ꝛ receptio iq̃ꝫtũ iformat̃ spẽb⁹ itelligibiliũ ad q̃s est i po^a. iõ subdit:qm̃ aũt itell's est q̃dã mõ po^a itelligibilia:sꝫ actu nihil est eoꝝ anq̃ꝫ itelligat. h̃ ergo mõ itelligẽ ẽ q̃ddã pati ꝛ itell's patit̃ nõ ꝓpe: sꝫ iq̃ꝫtũ recipit spẽs itelligibiliũ. ad q̃s est i po^a. oꝫ aũt id qd̉ accit i itellu anq̃ꝫ itelligat esse: sicut illud qd̉ accidit i tabula in qua nihil est actu scriptũ ¶ Nõn^m aũt verbũ solonis h⁹ in h̃ ꝯsistẽ:qꝛ cũ dr̃. ꝙ si itell's itelligit:cum itelligẽ sit q̃ddã pati. oꝫ ꝙ coĩcet i mã cũ istis mãlib⁹ dici oꝫ ꝙ agẽs ꝛ patiẽs coĩcãt i mã:qñ sũt ꝓpe passio q̃lis nõ est passio itell's. ¶ Nõn^m ẽt ꝙ sicut i tabula rasa nihil ẽ scriptũ:ꝛ cũ scribit h^{oi} tabula nihil ab ea abijcit: sed solũ iducunt in ea forme lr̃arũ:sic itell's anteq̃ꝫ itelligat nullã hẽt formam itelligibilẽꝫ:ꝛ cum recipit h^{oi} formas nihil abijcit a sba itell's:ꝓpter qd̉ patet ꝙ nõ est ibi ꝓprie passio:qꝛ oĩs passio ꝓprie sũpta magis fcã abijcit a suba:ut dr̃ 6° topi. ⌈ Deinde cũ dicit.

¶ Et ipe ãt itelligibil' est sicut itelligibilia. In his qdẽ enĩ q̃ sũt sine mã:idẽ ẽ intell's ꝛ qd̉ itellr̃:scia nãqꝫ speclatia. ꝛ sic scibile idẽ ẽ.

¶ Soluit qõnẽ 2as. Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽ^m ꝙ qõ 2ª duas difficltates ꝯtigebat. nã cũ itell's nr̃ sit itelligibilis:sicut alia qꝛ itelligit se itelligẽdo alia: cũ ex h̃ videat eẽ idẽ iudiciũ de itellu nr̃o:ꝛ de alijs vna difficultas est:q̃re itell's nr̃ itelligit cũ alia nõ itelligãt. 2^a ẽ q̃re alia mãlia nõ itelligãt: cũ itell's nr̃ itelligat. duo ergo fac. nã suppo nẽs ꝙ itell's nr̃ sit itelligibilis sicut alia:assignat cãm q̃re itell's nr̃ itelligt. 2° assignat cãꝫ q̃re alia mãlia que sũt oba itell's nr̃i nõ itelligũt ibi ⌊ Nõ ãt semp itelligẽdi. ⌋ dicẽ ergo. ꝙ ꝛ ipe aũt itellus itelligibilis est sicut itelligibilia alia. ꝛ tñ sup. itelligit lꝫ alia nõ itelligãt. cui⁹ rõ ẽ:qꝛ in his q̃ sũt sine mã idẽ ẽ itell's:ꝛ qd̉ itelligit. scia aũt speculatiua ꝛ sic scibile h̃ mõ. vꝫ speculatiue est idẽ cuꝫ scia.

Dubitaret forte aliqs quõ itellect⁹ nr̃ seipꝫ itelligat. Dõm ꝙ ut pꝫ per supe determinata actus inotescunt nobis per oba:potentie vo inotescũt nobis per act⁹. itell's ergo nr̃ itelligit seipm̃ per actũ suũ:sed cũ itell's nr̃ sit in gñe itelligibiliũ:sicut mã pma in gñe entiũ:sicut a mã pma uel yle nullus actus põt egredi in gñe entiũ nisi iformet aliq̃ forma sensibili:sic ab itellectu nr̃o nullus act⁹ põt ꝓgredi in gñe itelligibiliũ nisi informet aliq̃ forma uel spẽ itelligibili. itell's ergo nr̃ ad hoc ꝙ itelligat seipm̃:oꝫ ꝙ iformet aliq̃ spẽ itelligibili:sed nõ refert utꝝ iformetur spẽ capre uel spẽ leonis:nõ iõ reqrit ut informetur aliq̃ spẽ:ut possit ab eo ꝓgredi aliqs act⁹ per quẽ actũ possit seipm̃ cognoscere. iformabit ergo itell's spẽ alicui⁹ obti:ut spẽ lapidis uel leonis qua iformat⁹ poterit ab eo ꝓgredi aliqs act⁹ per quẽ poterit seipm̃ cognoscere. illa ergo spẽs obti:ut spẽs lapidis uel leonis:cũ sit expressa silitudo leonis ul' lapidis p^o ꝛ pncipali ducet in cognitionẽ illi⁹ obti:ꝛ ducẽdo in cognitionem obti ducet in cognitionẽ act⁹ p quẽ actũ poterit itell's seipꝫ cognoscere. cũ ergo q̃rit q̃mõ itell's nr̃ seipꝫ itelligit plana ẽ rñsio ꝙ itelligit seipꝫ itelligẽdo alia. nã illa eadẽ spẽs que est rõ q̃re itelligat obꝫ ẽ rõ:q̃re itelligat seipꝫ itelle^{do} suũ actũ. bñ itaqꝫ dctm̃ ẽ ꝙ itell's nr̃ ẽ itelligibil' sicut ꝛ alia sũt itelligibilia:qꝛ sicut alia oĩa mãlia nõ itelligunt p seipa:qꝛ p seipa nõ pñt eẽ i aĩa:sꝫ itelligũt

per spēm itelligibilē: ꝛ per itētionē abstractā: sic itellect⁹ nr̄ per illā eādē spēm itelligibilē ꝛ per illā eandem spēm abstractā per quā itelligit alia itelliget seipm. nā iformat⁹ illa spē itelligibili itelligit alia ꝛ intelligit se inq̈tū per illā spēm iformatus ꝓgredit in actū intelligēdi per quē actū pōt seipsum cognoscere.

Alterius forte dubitaret aliqs quō in sepatis a mā idē sit itell's ꝛ qd itellr. ¶ Dicēdū ꝙ itell's nr̄ est simplex imālis ut est per hita manifestū: ꝛ multo magis itell's itelligētiarū ꝛ dei est imālis ꝛ simplex: ꝛ qꝛ in oib⁹ imālib⁹ est aliq̇ mō uerū ꝙ idē est itell's ꝛ qd itellr. si uerū est h̄ in itellu nr̄o multo magis uerū est in itellu itelligētiarū ꝛ dei: sꝫ quō uerū sit de itellu illoꝝ in sequēti qōne patebit. nūc aūt itendim⁹ declarare ꝙ in reb⁹ mālib⁹ nō est idē itell's ꝛ qd itellr: sꝫ in itellectu nr̄o qui est gd imāle idē est itell's ꝛ qd itellr. ¶ Ad cui⁹ euidētiā est sciēdū ꝙ tā res māles q̈ itell's nr̄ possibilis ad h̄ ut itelligant idigēt itellu in actu. dr̄ eni itell's in actu ipsa spēs itelligibilis uel ipe ɔcept⁹ quē ɔcipim⁹ de obo. nā cū lapis p seipꝫ nō possit eē in itellu nr̄o nō est idē lapis ꝛ itell's lapidis: qꝛ lapis ē res ipa q̄ est ex aiaꝫ. itell's v̇o lapidis est ipa spēs itelligibilis uel ipe ɔcept⁹ lapidis p quā iformat itell's nr̄ ꝛ reducit ad actū: ut itelligat lapidē. ꝛ qd dictū est de lapide itelligēdū ē de alijs obtis mālib⁹ que nō sūt su⁹ itell's: sꝫ ut itelligant idigēt aliq̇ ɔceptu uel aliq̄ spē itelligibili siue aliq̄ itētiōe abstracta: sꝫ cū per illā eādē spēm itelligibilē p quā itellr obm: itelligat ꝛ ipe itell's qꝛ ut ɔsuꝫ est in qōne p̄missa: itell's itelligit se itelligēdo alia: pꝫ ꝙ nō soluꝫ mālia ad h̄ ꝙ itelligant idigent spē itelligibili: q̄ dr̄ itell's in actu: imo itell's nr̄ possibilis ad h̄ itelligat a seipo idiget h⁹ⁱ spē itelligibili ꝛ h⁹ⁱ itellectu in actu. p eādē eni spēꝫ itelligibilē ꝛ per eūdē itellm in actu itellr obm ex aiaꝫ: qd est gd māle: ꝛ itellr itell's nr̄ possibilis qui est a mā sepat⁹: q̄re spēs illa itelligibilis est itell's in actu respectu obti mālis ꝛ respectu itell's possibilis q est imālis: q̄re cū ille itell's i actu sit in itellu nr̄o possibili: ꝛ fiat idē cū eo sic̄ fit vnuꝫ ex mā ꝛ forma ꝛ ex pfectiōe ꝛ pfectibili: itell's nr̄ possibilis qui est a mā sepat⁹ est idē cuꝫ suo itellu in actu ꝛ fit vnū cū eo: sic̄ fit idē mā cū forma: sꝫ obm māle non est idē cū suo itellu i actu: qꝛ itell's in actu obti mālis nō est in illo obo: sꝫ est sepat⁹ ab ipo. itaqꝫ cū ait phs ꝙ in sepatis a mā: ꝛ nō in alijs ē idē itell's ꝛ qd itelligit: ibi per itellm debem⁹ itelligere itellm in actu siue spēꝫ itelligibilē: sꝫ p illd qd itellr debem⁹ itelligē sm vꝫ itellm poleꝫ qui est a mā sepat⁹: ꝛ obm māle qd est māle ɔiūctū. nā ut pꝫ per hita per eandē spēꝫ itelligibilē: ꝛ per eundē itellm in actu itellr utrūqꝫ. sꝫ cū illa spēs itelligibilis que est itell's utriusqꝫ sit in ipo itellu possibili: ꝛ faciat vnū cū ipo: sic̄ pfectio cū pfectili: nō āt sit in ipo obo māli nec faciat vnū cū eo in sepatis a mā idē est itell's ꝛ qd itellr: qꝛ fit vnū ꝛ idē ex itellu in actu ꝛ ex itellu possibili qui intellr per illū itellm: sꝫ in ɔiūctis cū mā nō est idem itell's ꝛ qd itellr: qꝛ nō fit vnū ꝛ idē ex obo māli ꝛ itellu in actu qd itellr per h⁹ⁱ intellectū.

Alterius forte dubitaret aliqs: cū in oib⁹ reb⁹ imaterialib⁹ sit idē itell's ꝛ qd itellr: cū tam itell's noster q̈ꝫ sbe separate ꝛ de⁹ gd imāle dicāt: utrū eodē mō h̄ ꝛ ibi sit idē itellus: ꝛ qd intellr. ¶ Dōm ꝙ alr est idē itell's ꝛ qd intellr in subijs sepatis: ꝛ alr in itellu nr̄o. nā in sbijs sepatis est idē itell's ꝛ qd itellr. qꝛ sba separata non hēt aliū itellm qui faciat ipaꝫ itelligibilē: sꝫ p seipaꝫ est itelligibilis: ita ꝙ sba separata itellr per seipaꝫ: ꝛ si nō a q̄libet itellu itelligit sba separata per se ipaꝫ: tn̄ q̄libet itelligētia itelligit suā sbaꝫ per seipaꝫ. in eēntia aūt diuia multo magis h̄ ɔuenit nā nō solū de⁹ itelligit seipm per seipm: sꝫ a q̄cūqꝫ intellu itelligit eēntia diuia itelligit p seipaꝫ: sꝫ in itellu nr̄o poli nō est idē itell's: ꝛ qd itelligit: ita ꝙ itell's nr̄ polis itelligat per seipꝫ: sꝫ nr̄ itell's polis hēt aliū itellectū in actu: ut spēm itelligibilē: per quā sit actu itelligibilis. p tāto tn̄ ex pte itell's nr̄i ē idē itell's ꝛ qd intelligit: qꝛ itell's nr̄ polis fac̄ vnū ꝛ idē cū suo itellu in actu: sicut ut dicebat fac̄ vnū ꝛ idē pfectibile cū ꝓpa pfectiōe. dicam⁹ g ꝙ h̄ itelligibilia. vꝫ de⁹ ꝛ sbe sepate ꝛ itell's nr̄: ꝛ res males hn̄t hūc ordinē. qꝛ de⁹ sic itelligit ꝙ est idē cū suo itellu: ꝛ nō hēt aliū itellm qui faciat ipꝫ itelligibilē: sꝫ est p seipꝫ itelligibil: in q̄libet ēt sba sepata est idē itell's: ꝛ qd itelligit: ꝛ q̄libet talis sba mō q̄ dcm̄ est: ē itelligibil' p seipaꝫ. itell's v̇o nr̄ nō ē itelligibilis p seipꝫ: sꝫ hēt aliū itellꝫ in actu: q fac̄ ipꝫ itelligibilē: attn̄ est ibi idē itell's: ꝛ qd itelligit: qꝛ ibi itell's i actu i. spēs itelligibilis nō est sepata ab itellu poli qui itelligit p ipaꝫ: sꝫ ex ipa spē itelligibili q̄ dr̄ itell's i actu: ꝛ ex ipo itellu poli: q est illd qd itelligit fit vnū ꝛ idē. res v̇o māles nec sūt p se itelligibiles: sꝫ hn̄t aliū itellꝫ in actu p quē sūt itelligibiles: nec ēt ē ibi idē itell's ꝛ qd itelligit: qꝛ itell's i actu siue spēs itelligibil' p quā itelligit tā obꝫ māle q̈ꝫ itell's ꝓportiōal' nō ē i ipo obo māli: n̄c fac̄ idē cū ipo: sꝫ ē i itellu poli: ꝛ ē a reb⁹ mālib⁹ sepata.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrū in sepatis a mā: idē sit scia speculatia cū re scita. ¶ Dōm ꝙ hāc qōnē possem⁹ facilr soluē dōo ꝙ grāmatic⁹ dr̄ scire ipaꝫ grāmaticaꝫ: ꝛ nālis phs dr̄ scire ipam nālē phiaꝫ. ꝛ sic q̄libet sciēs dr̄ suā sciaꝫ scire. ipa ergo grāmatica nō solū est scia: sꝫ est res scita: cum ipa grāmatica sit scita uel sciat: ꝛ quelibet scia isto mō est idē cū re scita: qꝛ q̄libet scia scit: ꝛ q̄libet sciēs scit sciaꝫ suā: sed magis ad mētē phi igrediētes. dicam⁹ ꝙ cū de⁹ seipm sciat per seipꝫ nō est dubiū ibi idē eē sciaꝫ cū re scita. ꝛ ēt sube sepate sciētes seipas per seipas nō sic faciūt dubiū in qōne ꝛ in talib⁹ uagari diuti⁹ ipertinēs est ad ꝓpositū. nā qd h̄ dr̄ ꝙ in reb⁹ formalib⁹ ꝛ imālib⁹ idē est scia cū re scita nō est itroductum ꝓpter subas sepatas: nec ꝓpter itellm diuinū: sꝫ ꝓpter itellm nostrū: de cui⁹ cognitione hic p̄ncipalr agit. ¶ Sciēdū ergo ꝙ sicut eadē est spēs itelligibilis per quā itelligit obm māle ꝛ itellect⁹ polis. sic eadē est scia per quā sciunt iste res māles ꝛ itellect⁹ nr̄. nā sic̄ itellect⁹ nr̄ per illas easdē spēs itelligibiles per quas alia itelligit: itelligit se: sic per illā eādē sciaꝫ per quā scit alia scit seipꝫ: ꝛ sic̄ spēs itelligibilis: lꝫ per eā itelligat tam obm māle q̈ꝫ itell's possibilis: tn̄ illa spēs itelligibilis: ꝛ ille intellect⁹ in actu nō facit vnū ꝛ idē cū obo māli a quo est sepat⁹: sed facit vnū ꝛ idē cuꝫ itellu possibili qui est imālis in quo existit ille itell's in actu: ꝛ ipa spēs itelligibilis: pp qd ex pte rei mālis nō est idē itellus ꝛ qd itelligit: sed est idē ex pte rei imālis: ꝛ ex pte itell's possibilis: sic lꝫ per eandē sciam sciat obꝫ māle ꝛ itellect⁹ possibilis qui ē a mā sepat⁹: tn̄ qꝛ illa scia nō est in obo māli: nec facit idem cū ipo: sed est in itellu possibili: ꝛ facit idē cū ipo ex pte rei mālis nō est idē scia cū re scita: sed est idē ex pte rei imālis: ꝛ ex pte itellect⁹ qui per illā sciam scit ꝛ cognoscit. dicit aūt potissime de scia speculatiua ꝙ in reb⁹ imaterialib⁹ est idē cū re scita: qꝛ cū dicim⁹ ꝙ per eādē sciam scit obꝫ māle ꝛ itell's imālis potissime v̇itatē hēt de scia speculatia nō de p̄ctica.

Alterius forte dubitaret aliqs. utruꝫ res ipsa que est extra aiaꝫ ut est scita in actu sit aliquo mō idem cum scia. ¶ Dōm ꝙ ipse res extra aiaꝫ duplr pn̄t accipi: uel ut hn̄t esse in seipis: uel ut sūt ɔsiderate ab aia: si considerent ut hn̄t esse in seipsis sic sunt gd pticulare: ꝛ nō sūt scite in actu: sed in potētia. nā particulariū sꝫ ꝙ h⁹ⁱ nec est sciētia: neqꝫ diffinitio: ut dicit. 7. meta. res g ut sūt scite in potētia: ꝛ ut hn̄t esse pticulare accipiunt: ut hn̄t esse in seipsis nec ad tale esse facit ipa aia aliqd. ꝓpter qd res sic accepte: nec

sunt idē cū scīa: nec aliquā idētitatē opʒ φ hēant ad ea que sunt in aīa: sed si accipiant res ut sunt scite in actu qꝛ res nō est actu scita: ut hēt eē pticulare: sed uľe cum intellˀs faciat uľitate in rebꝰ: ꝛ res nō sint uľes: ut hn̄t eē in seipis: sed ut ꝯsideranť ab aīa: res ut sunt scite in actu: ꝛ ut hn̄t eē uľe oʒ φ hēant aliquā actualē relationē ꝛ aliquā vnionē ad sciaʒ ꝛ ad ꝯsiderationē: ꝛ ad ea que sūt in aīa. q̄lis aūt sit illa relatio utrū sit rei uel rōnis nō reqrit speculatio pn̄s. sufficiat aūt ad pn̄s scire φ res nō sunt actu scite nisi ut sunt uľes. ꝛ qꝛ uľia sunt aliq̄ mō in aīa. ꝛ qꝛ res nō sunt uľes: nisi qꝛ hn̄t aliquā actualē relatiōeʒ ꝛ aliquā vnionē ad sciaʒ ꝛ ad ꝯsiderationē: ꝛ ad ea que sūt in aīa: iō lʒ res ut sūt scite i potētia nō sint idē cū scia: sʒ ut sūt scite in actu: ut pʒ per hita: oʒ φ aliq̄ mō sint idē cū ip̄a. dicamꝰ ḡ φ per eādem sciaʒ (ut sup̄ dicebať) per quā scio res alias scio ꝛ itellʒ eo φ itellˀs sciať ꝛ itelligať sicˀ ꝛ alia: ꝛ illa scia aliquā idētitatē hēt ad ip̄as res ut sūt scite in actu: maiorē tn̄ idētitatē hēt ad ipʒ itellm̄ quē iformat: ꝛ cū quo facit vnū ꝛ idē: sicˀ fit vnū ꝛ idē ex potentia ꝛ actu. vna est ḡ scia ꝛ dupˣ ē qd̄ scit. vʒ itellˀs ꝛ res alie: quā sciam si cōparamꝰ ad itellm̄ q est sepatꝰ a mā idē est scia ꝛ qd̄ scit φ ex itellˀu ꝛ scia fit vnū ꝛ idē: sʒ si cōparamꝰ illā sciam ad res alias nō sic possumꝰ ꝯcedē φ idem sit scia ꝛ qd̄ scit. qꝛ nō sic fit vnū ꝛ idē ex scia ꝛ ex rebꝰ aliīs: siue ex scia ꝛ obiecto sicˀ fit vnū ex scia ꝛ itellectu.

Ulterius forte dubitaret aliqs. quō phš per hͤ uerba. vʒ φ qꝛ in rebꝰ imālibꝰ ideʒ est itellectꝰ ꝛ qd̄ itelligiť: ꝛ scia ꝛ qd̄ sciť hēat solōneʒ hͦ qōnis: φ cū itellectꝰ noster sit itelligibilis: sicut alie res mālès. ꝛ sit scibilis: sicut alia mālia: attn̄ itellectus nr̄ sic est intelligibilis ꝛ scibilis φ itelligit ꝛ scit. alia v̾o mālia sic sūt itelligibilia ꝛ scibilia φ nec itelligūt nec sciūt. ¶ Dicēdū φ ut patet per habita: iō itellectꝰ noster est itelligibilis sicˀ alia: ꝛ est scibilis sicˀ alia. qꝛ vnꝰ est intellˀs: ꝛ duplex qd̄ itelligiť: ꝛ vna est scia: ꝛ duplex est qd̄ sciť. per illū eni eundē itellm̄ in actu. ꝛ per illā eādē spēm itelligibilē per quā itellr̄ obʒ: uel p quā itelliguntˀ res alie itelligiť ꝛ itellˀs possibilis. itellˀus ḡ possibilis est itelligibilis sicˀ alia mālia: ꝛ nō est itelligibilis sicˀ alia mālia. itelligibilis est enī sicˀ alia mālia. qꝛ sicˀ alia mālia nō sunt itelligibilia per se: sed habēt aliū itellectū per quē fiunt itelligibilia: sic itellectꝰ nr̄ qꝛ est potētia pura in gn̄e itelligibiliū nō est itelligibilis per se: sʒ hēt aliū itellectū per quē fit itelligibilis: imo vnꝰ ꝛ idē est itellˀs: qui diciť itellˀs in actu: per quē fit itelligibilis itellˀs possibilis: ꝛ fiūt itelligibiles res mālès: q̄re declaratū est itellm̄ nostrū eē itelligibilē sicut alia mālia. ¶ Aduertēdū tn̄ φ hoc non est sic per oēm modum: sicut ꝛ hoc simile nō est per oēm modū similˀ: iō licet possumꝰ ꝯcedere φ itellectꝰ noster sit itelligibilis sicut alia. possumꝰ etiā cōcedere φ nō sit intelligibilis sicut alia. nam licet per eandē spēm itelligibileʒ ꝛ per eundē itellectū in actu fiat intelligibilis itellˀs possibilis ꝛ res alie: hoc est tn̄ aliter ꝛ aliter. qꝛ per illū itellectuʒ fiunt intelligibiles res alie per abstractionē: sed itellectꝰ noster possibilis fit sic itelligibilis per iformationē. nam ille itellectus in actu: ꝛ illa spēs itelligibilis facit φ res alie itelliganť: inquātū a rebꝰ aliīs est abstracta: sed facit φ itellectꝰ noster fiat intelligibilis in q̄tū eū pficit ꝛ iformat. ꝛ qꝛ spēs intelligibilis ꝛ itellectus in actu: licet faciat res materiales intelligibiles tn̄ qꝛ nō est idē cū eis: nec ē i eis: sʒ est ab eis extractꝰ ꝛ separatus: ideo per huiusmodi itellectū res mālès sic fiunt itelligibiles φ nō intelligūt: sed tn̄ cū intellˀs noster possibilis sic fiat itelligibilis per hͦꝰ itellm̄ in actu ꝛ per hͦꝰ spēm itelligibilē: φ ille itellˀs in actu facit vnū ꝛ idē cū itellectu nr̄o ꝛ est in eo: ꝛ eū pficit ꝛ iformat: iō itellˀs nr̄ sic fit itelligibilis per talē itellm̄: φ tn̄ itelligit. ḡ itellˀs noster est qd̄ itelligiť: ꝛ res mālis est ēt qd̄ itelligiť: ip̄a v̾o spēs itelligibilis erit itellˀs utriusqʒ. qꝛ fac̄ itelligibilē utrūqʒ. tn̄ qꝛ in mālibꝰ est idē itellˀus: ꝛ qd̄ itelligiť: itellˀs nr̄: qꝛ est imālis fac̄ vnū ꝛ idē cū illa spē: ꝛ pficiť ꝛ iformať ea: iō itellˀs nr̄ sic fit itelligibilis per talē itellm̄: φ tn̄ itelligit: sʒ obm̄ mālè: qꝛ nō hēt talē idētitatē ad itellm̄ in actu ꝛ ad spēm itelligibilē: qꝛ hͦꝰ spēs nō est in obō māli: sʒ est ab eo abstracta ꝛ sepata: obʒ mālè pōt eē qd itelligibile: nō tn̄ pōt itelligē. qꝛ nō hēt in se spēʒ itelligibilē: que est itellectꝰ in actu: idētitas ḡ. i. ꝯiūctio spēi itelligibilis ad itellectū possibilē fac̄ φ itellˀs nr̄ sic fit itelligibilis: φ ēt itelligat. sepatio v̾o ꝛ abstractio illiꝰ spēi ab obō māli ita fac̄ φ illd̄ obʒ fit itelligibile: φ tn̄ nō itelligat: ꝛ qd̄ dictū est de itellˀu ꝛ de eo qd̄ itelligiť v̾itatē hēt de scia: ꝛ de eo qd̄ sciť. nā idētitas ꝛ ꝯiūctio scie ad rē imālē ut ad itellm̄ possibilē facit φ itellˀs nr̄ sic fit scibilis: φ tn̄ sciat. sepatio v̾o ꝛ abstractio illiꝰ scie ab obto māli sic facit φ illd̄ obʒ fit scibile: φ tn̄ nō sit sciēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ **Nō aūt semp est cā ꝯsiderāda. In habētibꝰ aūt mām̄ potētia vnūqd̄qʒ itelligibilium est: q̄re qdē illis non inerit intellectus: sine materia eni potētia est intellectꝰ taliū: illd̄ autem intelligibile erit.**

¶ Postq̄ dixit q̄re itellˀs nr̄ itelligit. qꝛ ꝯtigit ipʒ eē idē cū itellectu in actu: ꝛ cōtingit ip̄m hr̄e sibi cōiūctū intellectū in actu: ꝛ spēʒ itelligibilē. hͦ assignat cām: q̄re nō qcquid itelligiť itelligit: ut q̄re oīa mālia nō itelligunt: cuiꝰ cā est. qꝛ sūt itelligibilia in potentia: ꝓpter qd̄ spēs itelligibiles siue itellectꝰ in actu nō hēt esse in ip̄o obō materiali nec ei cōiungiť: imo est ab eo abstractus ꝛ separatꝰ: ideo lʒ obm̄ male possit itelligi ꝛ possit sciri: non tn̄ pōt itelligere neqʒ scire. hoc est ergo qd̄ ait: φ ꝯsiderāda est causa nō semp itelligēdi. i. ꝯsiderāda est causa q̄re nō semp itelligibile itelligit: ut quare obm̄ mālè nō itelligit: ꝛ subdit: φ in hn̄tibꝰ aūt mām̄ vnūqd̄qʒ est itelligibiliū. i. est de numero itelligibiliū potētia. i. in potētia: q̄re qdem illis. i. rebꝰ mālibꝰ non inerit itellectꝰ: nec potuerūt itelligere. qꝛ intellectꝰ est sine potētia taliū. i. v̾tus de nūo taliū v̾tutum que est sine mā: iō hͦꝰ v̾tus nō pōt ineē rebus mālibꝰ nec mālia poterūt itelligere. iō subdit φ illd̄ aūt. i. obm̄ mālè erit intelligibile. i. poterit itelligi: sed sup. nō poterit itelligē: qꝛ nec pōt hr̄e in se potētiā itellectiuā que est potētia sine mā: nec hēt in se itellectū in actu: nec spēm itelligibilē. qꝛ hͦꝰ itellectꝰ: ꝛ hͦꝰ spēs itelligibilˀ ab obto māli est abstracta ꝛ sepata. ¶ Notādū aūt φ ꝓpriꝰ actus regrit ꝓpriū susceptiuū: ꝛ ꝓpria pfectio ꝓpriū pfectibile: cū ḡ spēs itelligibilis sit a mā sepata. opʒ φ itellˀs suscipiēs hͦꝰ spēm sit potētia imālis. rebꝰ ḡ imālibꝰ nec poterit iesse itellectꝰ qui est potētia imālis: nec poterit ineē spēs itelligibilis que ē a mā sepata: q̄re mālè obʒ ꝛ si pōt eē itelligibile: nunq̄ʒ tn̄ poterit itelligē. ¶ Notādū ēt φ sicˀ formalr̄ actꝰ calefaciēdi nō pōt cōpetere nisi ei qd̄ hēt calorē in actu: sic actꝰ itelligēdi nō pōt cōpetere nisi ei: cui iest itellˀs in actu: ꝛ qꝛ itellectꝰ in actu: ꝛ spēs itelligibilis est in itellˀu nr̄o: ꝛ nō in obto māli: iō itellˀs nr̄ poterit itelligē: nō aūt mālè obm̄. ¶ Nonꝰ ēt φ si aliqd ifridareť ꝛ diceret frigidū nō per friditatē que eēt in eo: sed per friditatē: que eēt in alio φ sic fridū nunq̄ʒ formalr̄ ifridaret: qꝛ nunq̄ʒ formaliter ifridat nisi qd̄ hēt friditatē formalr̄ in actu: sic qꝛ intellectꝰ nr̄ possibilis fit itelligibilˀ ꝛ itelligiť per spēm itelligibilē ꝛ p itellm̄ in actu qui est in ip̄o itellˀs nr̄ sic fit itelligibilis φ tn̄ itelligit: sʒ obʒ mālè nō fit itelligibile: nec itelligiť per spēʒ itelligibilē: nec per itellm̄ in actu: qui sit in ip̄o: sed qui est in itellˀu possibili. hͦꝰ obm̄ sic cōpetit

c.17. ei qd itelligat q nunqz pot ei copetere q itelligat.

q Uoniã autez sicut in oi nã est aliquid hoc qdem materia: vnicuiqz generi: hoc aut est potẽtia omnia illa: alterũ autem est causa z factiuum qd in faciẽdo oia: ut ars ad materiam sustinuit.

Postqz determinauit phs de intellectu possibili. In parte ista determinat de alijs acceptionib⁹ intellect⁹. Circa qd qtuor facit. qz pmo determinat de intellectu agente. 2° determinat de itellectu in actu. 3° narrat quedam que pertinẽt vniuersaliter ad ptem itellectiuam. qrto z ultimo determinat de itellectu passiuo. scda ibi Idem aut est. 3ª ibi Separat⁹ aut solus. 4ª ibi Passiuus vo. Circa pmũ tria facit. qz pmo pmittit quãdam ppositionẽ necessariã ad ppositum. scdo ex illa ppositione pbat q est dare in anima itellectũ agẽtem. 3° narrat cõditiones z pprietates ipsius itellect⁹ agentis. scda ibi Necesse z in aia. 3ª ibi Et hic intellectus separabilis. Dicit ergo. qm aute sicut in oi natura vnicuiqz generi. i. sm vnũquodqz genus est aliquid hoc quidẽ materia. z hoc aut materia est potẽtia oia illa que sunt illius generis. alterũ autem est causa agens z factiuũ qd se habet in faciẽdo oia illius generis: ut ars ad materiã sustinuit. nam h non soluz est in oi nã. i. in oi re nãli q sm vnũqdqz gen⁹ rerũ nãliũ. s. q si est ibi dare vnũ aliqd qd sit oia fieri: q etiã sit ibi dare alteruz aliquid qd sit ibi oia facere: sed etiã hoc ẽ in artificialibus. qz materie in genere artificialiũ est omnia illa fieri: artis vo omnia illa facere.

Dubitaret forte aliquis. quõ vitatem habet h 9ña q ubi est dare aliqd quod sit omnia fieri. opz q sit ibi dare aliqd qd est omnia facere. Dicẽdũ q ut dicit in quinto meta^ce. potentia dicit de potentia actiua z passiua: sed sm analogiam quãdam. naz per pus dicit potẽtia de actiua qz de passiua. nam nunqz potentia passiua esset potẽtia ex qua aliquid fieret nisi esset potentia actiua que posset eã reducere ad actũ: z que posset illud facere: cũ eni nihil sit ociosuz in nã: z cũ nõ sit dare in nã aliqd frustra: oportet q cuilibet potẽtie passiue respondeat sua potentia actiua: imo ut patet per habita: potẽtia passiua nõ est potentia nisi rõne potẽtie actiue. z si tu ponis oẽs formas potẽtia in mã pma: opz q oẽs illas tu ponas actu in motore pmo. ut vult 9^tor sup. 12. meta^ce. nunqz eniz eẽnt forme in mã pma sm potẽtiã passiuã: nisi eẽnt in motore pmo sm potẽtiam actiuã. nam cũ nulla potẽtia seipsam faciat ad actum: nec vnqz materia seipsam trãsmutet ad formã: nunqz diceremus q ex materia aliqua posset aliqd fieri nisi eẽt aliquod agens qd posset illud facere: qd etiam in artificialib⁹ esse cõtingit. quia nunqz diceremus q ex ligno uel ex aliq alia mã possent omnia artificialia fieri: nisi esset ars que posset omnia illa facẽ: z qz sicut est in oi gñe: opz q etiã circa aiaz h esse habeat: quare si in ea est dare intellectuz possibilẽ: qui est oia fieri: z qui pot oẽs formas intelligibiles recipe: oportet ibi dare intellectũ agẽtẽ qui est oia facẽ: z qui possit oẽs tales foias abstrahẽ. Deide cũ dic.

c.18. Necẽ z i aia has eẽ dĩas. Et est itell's hic qdẽ talis in oia fieri: ille vo i oia facẽ: sic hit⁹ qdẽ: z sic lumẽ: quodã eni mõ: z lumẽ fac po^a exñtes colores actu colores.

Adaptat h ad aiaz dicẽs. q necẽ ẽ z in aia eẽ has dĩas vz q sit ibi vn⁹ itell's qui sit oia fieri ut posis: z ali⁹ qui est oia facẽ ut agẽs. io addit q ẽt est h itell's in aia talis qui est in oia fieri. ille vo in oia facẽ. z addit q h itell's qui est oia facẽ ut agẽs est sic qdã hit⁹. i. sic qdã pfectio z est sic lumen. nã qdãmõ sicut lumẽ colores existẽtes po^a visibiles facit colores actu visibiles. sic sup. itell's agẽs itelligibilia potentia facit actu itelligibilia.

Dubitaret forte aliqs. que fuit nẽcitas ponẽdi itell'm agẽtẽ. Dõz q ut 9^tor tãgit plato nõ idiguit ponẽ itell'm agẽtẽ: sed Ar. posuit eni plo q ppria obs itell's nri erãt actu itelligibilia. posuit eni qdditates rerũ sepatas: qs uocabat ideas. z qz qd qd est: ẽ ppriũ obm itell's nri dicebat illas ideas z illas qdditates abstractas eẽ ppriũ obz itell's nri. deseruiebant aut idee ipi ploni qztũ ad duo. vz ad sciaz z ad gñationẽ. dicebat eni sciaz nõ ppe eẽ de istis mãlib⁹. sz de illis ideis: z de illis qdditatib⁹ sepatis. deseruiebãt idee ẽt ad gñationẽ. qd quõ sit nõ est pñtis speculatiõis: qz de h alibi sup septimũ meta^ce diffusi⁹ diximus. sufficiat aut ad pñs scire quõ plo ponebat qdditates que erãt obz itell's nri actu abstractas: z p 9ñs actu itelligibiles: qd si uerũ eẽt: nõ idigeremus ponẽ intell'm agẽtẽ. nã sic qz sẽsibilia sũt actu sẽsibilia nõ idigemus ponẽ sẽsuz agẽtẽ: ut qz cal'm est actu cal'm: z friduz actu fridũ: nõ idigem⁹ ponẽ tactũ agentẽ qui faciat talia po^a sẽsibilia actu sẽsibilia. cal'z eni qz est actu tale poterit per seipm imutare sẽsuz tact⁹ absqz eo q aliq alia actualitas 9ferat sibi. sic qdditates que sũt obz itell'us si eẽnt actu abstracte z actu sepate z actu itelligibiles possent per seipas imutare itell'm potẽz: nec idigeremus itellectu agẽte: qui faceret h⁹i qdditates po^a itelligibiles actu itelligibiles. uerũ qz opio plonis de ideis z de qdditatib⁹ abstractis sufficiẽter reprobata est a pho in mltis locis. z qz ppriũ obz itell's nri sũt qdditates horũ mãliũ: qrũ ppriũ est hře fantasma cũ talia sint itelligibilia in po^a. z nõ possunt per seipa imutare intell'm potẽz idigem⁹ ponẽ itell'z agẽtẽ qui sit oia facẽ. in cui⁹ vtute: z per cui⁹ lumẽ: z irradiationẽ: h que sũt po^a intelligibilia fiãt actu itelligibilia. cũ g qrit q fuit nẽcitas ponẽdi itell'm agẽtẽ plana ẽ rñsio. nã qz qdditates rez mãliũ: qrũ ẽ hře fanta^a: q sũt ppriũ obz itell's nri: nõ sũt actu abstracte: nec actu itelligibilia: ut ponebat plo: idigem⁹ ponẽ itell'm agẽtẽ q faciat h po^a itelligibilia actu itelligibilia: p cuius vtutẽ z irradiationẽ hec po^a itelligibilia imutare possint itell'm potẽtialẽ.

Ulterius aut dubitare possum⁹: ut dubitat h Themisti⁹. utrũ itell's agẽs sit hit⁹: ut sonare videnf uerba phi. Dõm q: ut Themisti⁹ narrat: opionẽ fuisse quorũdã q itell'us agẽs est sic hitus: qz est qdã hitus pncipioz. nã per hitũ pncipiorũ: qui dicit itellect⁹ fiũt in nobis alia itelligibilia. si g aliqs itell's debet eẽ itell's agẽs: per cui⁹ vtutẽ fiãt alia intelligibilia: videt q h⁹i itell's sit hit⁹ pncipioz. qz per pn^a nobis alia inotescũt. sed hec põ stare nõ pot. qz in itell'u nro anqz itelligat nihil est scriptũ: neqz pictũ. est eni itell's sic accept⁹ sic tabula rasa in qua nõ est facta aliq scriptura: nec ptractio. ipe g hitus pncipioz est hit⁹ acqsit⁹: cũ g nihil in itell'u iprimat nisi mediãte lumie itell's agẽtis: sic nihil iprimit in oculo nisi mediãte lumine corpali. opz q ipsa pn^a recipiant actualitatẽ per lumẽ itell's agẽtis: z fiãt itelligibilia per tale lumẽ: ide est ergo q aliqñ pncipia dicunt nobis nãliter cognita nõ q itell's in suu pmordio hẽat in se aliqd nãliter scriptũ: ul hẽat hitũ pncipioz nãliter inatũ: sed qz ad cognitionẽ pncipioz nõ idigem⁹ psuasione ul rõne: sz statiz pncipijs assentim⁹: ut si sciuerim⁹ qd est qd di p nomẽ. scito eni qd ẽ qd di p nomẽ: absqz aliq discursu sufficit solũ lumẽ itell's agẽtis ad h q assẽtiam⁹ pncipijs iõ di p⁹ posterioz. q pncipia cogscim⁹ iquãtuz terminos cognoscim⁹: nã scito qd est totũ z qd est pars sufficit solũ lumen intellect⁹ agentis ad hoc q assentiam⁹ huic pncipio q oẽ totũ est mai⁹ sua pte. z qz soluz lumẽ itellect⁹ agẽtis sufficit ad cognitionẽ pncipioz cũ

illud lumē sit nobis nāliter īditum: dicunt quodāmō nobis pncipia nāliter nota. Cū ḡ q̄rit utrū itell's agēs sit ille intellectꝰ qui est hītꝰ pncipioꝝ: pȝ ꝙ nō: imo itellectꝰ qui est hītꝰ pncipioꝝ psupponit itellm agētē cuȝ cōparet ad ipȝ tanq̄ȝ effectꝰ ad cām. nā in v̄tute lumis itell's agētis: ut pȝ per hita sit in nobis hitus pncipiorū: ꝛ sūt nobis nō pncipia. Q̄ď ergo phs ait ꝙ itellꝰs agēs est sic hitꝰ. Dōm ꝙ noīe hitꝰ ut coīter ponit itelligit ois pfectio. est ḡ itellectꝰ agēs sic qdā hitus. qꝛ est sicut quedā pfectio: ꝛ quedā v̄tus anime.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū itellectꝰ agēs se habeat ad fantasma: sic lux ad colores. videt ꝙ nō. qꝛ colores sunt per se visibiles ut pbat supra. nā q̄ōlibet obȝ cuiuslibet sensus est per se sensibile. colores ergo qꝛ sunt ppriū obm visus erūt per se visibiles. q̄re si silis pportio est colorū ad lucē ꝛ fanta[tus] ad itellectuȝ agētē: erūt fanta[ta] itelligibilia p se: sicut sunt colores per se visibiles: qď patet eē falsuȝ. nā cū fanta[ta] sint h̄ ꝛ nūc. qꝛ determinant sibi ppriū organū: per se itelligibilia eē nō pōt. ¶ In ɔtrariū est phs in lra. ¶ Dōm ꝙ cū dicimꝰ eodē mō cōparari colores ad lucē ut fanta[ta] ad itellectuȝ agētē. h̄ sile non est per oēm modū. pro tāto eni sile est. qꝛ sic colores nō pōt mouē visuȝ sine lumie corpali: sic fanta[ta] non pōt mouē itellm possibilē sine lumie itell's agētis. p tanto aūt nō erit sile: qꝛ in motiōe visus reqrit lumē corpale nō pp ipos colores. nā colores ipi hūt in se actualr ꝛ ꝛ foīalr nām vñ sint visibiles. sunt eniȝ de se visibiles: sed ꝙ reqrat ibi lumē hoc est ppter ipm mediū: ut supra diffusiꝰ tractabat: sȝ ut fanta[ta] moueāt itellm possibilē requirit lumē intellectꝰ agētis ppter seipa. qꝛ ipsa fanta[ta] nō sunt de se itelligibilia nec sunt itelligibilia actu: sed potentia. ⌈ Deinde cum dicit.

L.19. ¶ **Et hic itell's sepabilis ꝛ impassibilis ꝛ immixtus substātia actu ens. semp eni honorabiliꝰ est agēs patiēte: ꝛ pncipiū mā.**

¶ Assignat ɔditiones ꝛ pprietates itellectꝰ agētis. ꝛ tāgit q̄tuor pprietates: q̄rū p[a] est ꝙ h̄ itellꝰs est sepabilis. qꝛ est v̄tus nō organica nec mālis. 2[a] est: qꝛ est ipassibilis. 3[a] est: qꝛ est imixtꝰ. i. est nō cōpositꝰ ex rebꝰ corporalibꝰ uel ex elemētis: sic ponebāt antiqui alam eē cōpositam ꝛ mixtā ex elt'is. 4[a] pprietas itell's agētis est: ꝙ est sba actu ens. cā aūt per quā pbat itellm agētē eē talē: ꝛ hre has pprietates est: qꝛ itell's agens est honorabilior ꝛ pstātior intellū possibili. qꝛ semp agēs honorabilius est patiēte ꝛ pncipiū materia.

Dubitaret forte aliqs. quō per hec v̄ba ꝙ qꝛ agēs est honorabilius patiēte: ꝛ pncipiū mā. hēt phs ꝙ ille q̄tuor pprietates isint itellectui agēti. ¶ Dōm ꝙ q̄rta pprietas. vȝ ꝙ itell's agēs sit sba actu ens nō idiget pbatione. nā eo ipo ꝙ itell's agēs hēt rōnē actiui cū nihil agat nisi put est in actu: opȝ ꝙ sit sba actu ens. alie v̄o tres pprietates. vȝ ꝙ sit separꝰ ipassibilis ꝛ imixtꝰ pbant per rōnem in lra assignatā. nā si itell's potētialis hēt istas tres pprietates. qꝛ est sepabilis ipassibilis ꝛ imixtꝰ: cū h[9i] itellꝰs cōparet ad itellm agētē ut patiēs ad agēs. ꝛ ut mā ad pn[m] pfectiuū: q̄ātū ad has ɔditiones erit itell's agēs honorabilior ꝛ pstātior itellectu poll. nā intellectꝰ agens multo magis excellētiori mō habebit ista q̄ȝ itell's possibilis.

Ulterius forte dubitaret aliqs: ut dubitaret themistiꝰ utrū itell's agēs sit sic sepabilis ꝙ nō sit pars ale: nec sit potētia aie: sed sit quedā sba sepata ꝛ videtur ꝙ sic: per v̄ba phi dicentis ꝙ est sba actu ens. ¶ Dicēdū quosdā fuisse huiꝰ opinionis ꝙ itellectꝰ agēs eēt vnus nūo in oibus ꝛ esset vna aliq̄ sba sepata: ut sicut vnus sol totū vniuersum illumiat: per cuiꝰ illuminationeȝ pōt oēs oculi videre. sic est vna aliq̄ suba sepata irradiās super fanta[ta] oīuȝ hoīuȝ: per cuiꝰ irradiationē pōt oēs hoies itelligē: cuiꝰ opionis videt fuisse Auic. ponēs decimā itelligētiā que perat decime spere. vȝ spere actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ eē itelligētiā illā a qua depēdebat nr̄a felicitas: ita ꝙ tota felicitas nr̄a s̄m ipm est in cōiūctione itell's nr̄i ad itelligētiam illā. Itaq̄ȝ itelligētiā illā posuit itellectū agētē per cuiꝰ irradiationē fanta[ta] singulorū hoīuȝ mouebāt singulos itell's possibiles. Hāc āt positionē duas falsitates ɔtinere dicimꝰ. q̄rū pma est: ꝙ finalis felicitas nr̄a ɔsistit in cōiūctione itell's nr̄i ad decimā itelligētiam: qď ipossibile est. qꝛ finale bonū nr̄m cōsistit in cōiūctiōe itellꝰs nr̄i ad aliqď bonū cātū. nā cū nāle sit ꝙ nunq̄ȝ q̄escat itell's cognito effectu nisi cog̃scat cām: opȝ nos q̄etari in bono illo qď ita sit cā ꝙ nullomō cātū sit. nāȝ ex cognitiōe effectꝰ ꝛ ex ignorātia cāe nō est q̄es: sȝ admiratio. ut pōt hīt ex pº meta. h̄ mō eni ex admirari ceperūt phari ut di ibidē. qꝛ vidētes effectꝰ mirabiles: ut puta eclypses solares lunares ꝛ ɔiūctiōes sideꝝ admirati nō q̄escebāt donec iuestigarēt cās. in cognitiōe ḡ effectꝰ nō pōt eē q̄es nec felicitas. illď ḡ a quo depēdet nr̄a finalis felicitas: opȝ ꝙ sit cā nō cāta. s. deꝰ ipe. 2[a] aūt falsitas est. qꝛ ponit itellm agētē eē sbaȝ q̄dā separatā. ꝙ aūt nō sit h̄ de itētiōe Arē. plane pȝ per lrāȝ ubi di: ꝙ in aia nece est ponē has duas dīias ꝛ hos duos itell's: q̄rū vnꝰ sit oia fieri: alter oia facē. nō ḡ itell's agēs est aliqd sepatū ab ala: sȝ ē aliqd in ala. qꝛ est aliq̄ pfectio ꝛ aliq̄ v̄tꝰ aie. ꝙ ēt h̄ nō solū nō sit de itētione Arē. sȝ ēt sit falsuȝ duplici via iuestigare possumꝰ: q̄rū vna est themistij. nā in pōte nr̄a est itelligē cū uolumꝰ: postq̄ȝ huiūꝰ spēs itelligibiles: ut qlibet in seipo expit. cū ḡ q̄ȝtūcūq̄ȝ hūerimꝰ apud nos spēs itelligibiles: nō possumꝰ actu itelligē: nisi speculemur iterū fanta[ta]: ꝛ nisi sup ipa fanta[ta] fiat irradiatio lumis itell's agētis. sȝ si h[9i] lumē eēt a nobis sepatū: nō eēt in ptāte nr̄a ꝙ talis irradiatio fieret: q̄re hūtes apud nos spēs itelligibiles: nō eēt i ptāte nr̄a ꝙ possemꝰ itelligē cū uellemꝰ: sic pōtibꝰ visibilibꝰ: eo ꝙ lumē solis sit a nobis sepatū: nō est in ptāte nr̄a vidē cū uolumꝰ. qꝛ nō est i ptāte nr̄a semp hēre pñtiā lumis: eo ꝙ lumē corpale: per qď actu videmꝰ: nō est in nobis: sȝ est aliqd sepatū. 2[a] via ad iuestigādū h̄ idē sumit ex pfectiōe cognitiōis itellectiue: sȝ de h̄ infra dicemꝰ: ubi plenꝰ declarabit ꝙ itell's agēs ē qdā pfectio ꝛ qdā v̄tꝰ ale: ꝛ nō est sba sepata. Q̄ď v̄o dicebat ꝙ itell's agēs est sba actu ens. ḡ nō est pfectio ꝛ potētia aie: sȝ est sba qdā. dici dȝ ꝙ ut declarari hēt 5º meta. sba sumi pōt multiplr. vno eni mō: ut ibi di: sba pōt dicē quālibet eēntiā: uel q̄ȝlibet rē cuiuslibet pdicamēti. itell's itaq̄ȝ agēs: qꝛ est aliq̄ pfectio ꝛ aliq̄ v̄tus aie est aliq̄ eēntia ꝛ aliq̄ res alicꝰ pdicamēti. est eni in 2[a] spē q̄litatis. qꝛ ē qdā nālis po[a] aie. ꝛ qꝛ ē qdā eēntia ꝛ qdā res pdicamēti qdā sba dici pōt. ⌈ Deīn cū dic.

¶ **Idē aūt est s̄m actū scia rei. ¶ Que v̄o s̄m potentiā tpe prior in vno est: oino aūt neq̄ȝ tēpore: sed nō aliqn̄ qdē intelligit: aliquando autem non intelligit.**

¶ Determiat de itellu i actu ponēs tres ɔditiōes ꝛ tres pprietates eiꝰ. q̄rū p[a] sumit p cōpatione ad obȝ. 2[a] p cōpatione ad itellm i po[a]. 3[a] p cōpatione ad hitū. Dic ḡ ꝙ scia s̄ȝ actū. i. itell's s̄ȝ actū ē idē rei scite. scia v̄o q̄ s̄ȝ potētiā tpe prior est i vno ꝛ eodē q̄ȝ scia s̄m actū: oio āt neq̄ȝ tpe ē prior. Sbdit ēt 3[am] ɔditionē ꝙ h[9i] itellꝰs in actu nō aliqn̄ qdē itelligit: aliqn̄ nō itelligit: sȝ sp itelligit. ¶ Nōn[m] āt ꝙ p[a] ɔditio itell's in actu est p cōparationē ad obȝ: qꝛ est idē cū re scita in actu. pōt eni exponi ꝙ ē idē. i. ꝙ ē sil'. nā cū res scita sit cā scie ꝛ cāe in actu sint sil' cū suis effectibꝰ. cāe v̄o in po[a] non sint sil'

res scita in actu est idem.i.est simul cuz sciētia in actu uel cum intellectu in actu.nam si actu est scia:oportet q actu sit res scita uel in se:uł in suis cāis:h aūt expō multū vi ɔcordare cū textu sequenti:ubi oī:q scia in actu ꝛ in poᵃ nō sūt sīl:sꝫ vna est pōr alia. ¶ Nōnᵐ ēt q pōt alr exponi q scia i actu est idē q res scita:qꝛ ad lraz scia i actu est idē cū re scita qꝛ ipa scia scit.hō eniz scit sciaz suā:ꝛ ipa scia est quedā res scita:uel scia actu est idē cū re scita.qꝛ res ut sūt scite sunt ułes.ꝛ sūt aliq mō i aīa:ꝛ hñt aliquā idētitatē ad sciaz:ꝛ ad ea que sūt in itellu:ut supꝰ diffusiꝰ dicebat. ¶ Nōnᵐ ēt q 2ᵃ ɔditio scie i actu ꝛ itell'us in actu sumit p cōparationē ad sciaz in poᵃ ꝛ ad itell'm i poᵃ.nā tpe in vno ꝛ eodē ṗus est itell's in poᵃ q̄ꝫ itell's i actu:ꝛ ṗus est tpe in vno ꝛ eodē scia i poᵃ q̄ꝫ scia in actu.simplr tñ scia in actu ēt tpe ṗcedit sciaz in poᵃ.nā nunq̄ꝫ poᵃ reducit ad actū nisi p aliqd qd sit in actu.nā vnuz ꝛ idē ṗus est i poᵃ q̄ꝫ sit in actu:sꝫ tñ nisi aliqd aliō eēt ṗus i actu nō posset illō qd est in poᵃ reduci ad actū:ita q simplr ēt tpe actꝰ ṗcedit potētiā. ¶ Nōnᵐ ēt q 3ᵃ ɔditio itell's in actu sumit p cōparationē ad habitū.qꝛ hñtes hītū nō semp itelligimꝰ:sꝫ q̄ꝫdiu actu ɔsideramꝰ ꝛ iformamur itellectu in actu tādiu itelligimꝰ:ita q sic nos hñtes nō aliqñ itelligimꝰ:ꝛ aliqñ nō itelligimꝰ:imo semp nos itelligimꝰ q̄ꝫdiu nos sic hēmꝰ.pōt eni aliqs habitualr pfici scia uł ipe itelligibili:ꝛ nō actu ɔsiderare sꝫ qꝛ actu pficiat qs talibꝰ ꝛ nō actu ɔsideret nō ē poˡᵉ.nā cū nō actu ɔsideramꝰ pfectiōes exñtes i itellu nō dr̄ eē actu sed hītu.

Dubitaret forte aliquis.qꝛ nō videt uerū q scia in actu simplr sciaz in poᵃ ṗcedat ēt in diuersis.qꝛ aliqs potētia sciens pōt fieri actu sciēs:si nullꝰ doceat eū.ꝛ si nulla scia ṗcedat sciaz eiꝰ. ¶ Dicēdū q actꝰ semp ṗcedit potētiā uel formalr uł vtualr:qꝛ nunq̄ꝫ poᵃ calꝫ sit actu calm nisi sit ṗus aliqd calm uł formalr uel vtualr.sic nec nunq̄ꝫ aliqs poᵃ sciēs sit actu sciens nisi ṗcedat aliqd in quo sit scia uel vtualiter uel formalr:ut siqs hēt sciaz adiscēdo.s.a magistro scia que est in itellectu possibili ipsius doctoris ṗcedit sciaz que est in itellectu possibili ipsiꝰ discipuli:sed siqs acqrat sciam iueniēdo ex se:tūc lumē itellectꝰ agētis in quo est scia vtualr ꝛ effectie ṗcedit sciaz acqsitā in itellu poli in quo hēt eē formalr. ⌈Deide cū dic.

¶ **Separatus aūt est solū hoc:qd uere est: ꝛ hoc solū imortale ꝛ ppetuum est. Non reminiscatur autez:qꝛ h quidē impassibile.**

¶ Tangit cōditiones que pñt adaptari ad totā partem intellectiuā:ꝛ tangit q̄tuor conditiones . quarū ṗma est:q separatꝰ autez solus est.i.sola pars itellectiua est tota sepata.secūda cōditio solū est q hec uere est.i.sola pars itellectiua tota est illud qd est uere eē.tertia cōditio est q solū hoc.i.sola ps itellectiua est illud qd est qd imortale ꝛ ppetuū.quarta cōditio est:q tota pars itellectiua est illud qd nō reminiscit.qꝛ hoc qdem est qd ipassibile. ¶ Notādū aūt q mā est illud per qd res pōt eē ꝛ nō eē ut videt septimo metaᶜᵉ.nulla ergo materialia ꝛ corruptibilia uere sūt:qꝛ pñt nō eē.tota itaq pars itellectiua:qꝛ imālis est dicit uere eē. ¶ Notādū ēt q themistiꝰ exponit q itellectꝰ nō reminiscitur post mortē.dicit eniz q scia que acqrit in vita ista est totiꝰ cōiuncti qd est qd passibile , mortuo ergo hoīe ꝛ corrupto ipso cōiuncto:qꝛ nō remanet ulteriꝰ ipm cōiunctū:qd est qd passibile:non ulterius reminiscit itellectꝰ de illa scia acqsita . Uerū qꝛ nō vi h tutū dicē q nihil remaneat de scia post mortē.possumꝰ alr exponē ꝛ dicere q reminisci ꝛ rememorari respicit ṗprie tps ṗteritū sub eē signato.ꝛ qꝛ ferri in obm sꝫ tps ṗteritū ꝛ ꝑm tps signatū ṗpe respicit ptē sẽitiuā que est ps organica:ꝛ ps passiua.ꝛ si nō rōne sui:saltē rōne organ

itell's.ꝗ qꝛ nō est ps organica nec est illo mō ps passiua.dī nō reminisci. ¶ Nōnᵐ ēt q oēs he ɔditiōes pñt adaptari ad itell'm agētē.nā itell's agēs est idē cū re scita in actu ꝛ actu itellecta.nā cū res sit scita ꝛ actu itellecta per lumē itellectꝰ agētis opꝫ q aliquā visionē hēat ad ipm itell'm. Rursus ipe itell's agēs in cuiꝰ vtute itell's pol'is poᵃ sciēs fit actu sciēs simplr ṗcedit sciaz acqsitā in itellu poli. Ampliꝰ h itell's non aliqñ itelligit:aliqñ nō itelligit.qꝛ he dr̄e spectāt ad itell'm possibilē.oculus eni est ille qui aliqñ videt:aliqñ nō videt.luci āt nō cōpetit.aliqñ vidē aliqñ nō videre:sic itellectꝰ possibilis aliqñ itelligit:aliqñ nō itelligit.sꝫ h adaptare ad itellꝫ agētē nō possumꝰ. ¶ Rursus itell's agēs solus est sepatꝰ qꝛ nec est mālis nec recipit spēs mālium. ¶ Ulteriꝰ ipe solus uere est qꝛ est qd i actu:q eni est i poᵃ q̄dāmō deficit ab eē:ipe ēt est ppetuꝰ ꝛ icorruptibilis.nā itell's pol'is:lꝫ nō corrūpat in se:tñ eo ipo q pōt obliuisci sciaz quā hūit dī aliq mō corruptibilis q̄ꝫtū ad spēs acqsitas. Ampliꝰ accipiēdo large reminisci sicē itell's pol's pt obliuisci sciaz sic ꝛ reminisci.h āt nō cōpetit itellectui agēti.qꝛ nō ē pol's.i.nō est receptibilis spērū. ¶ Nōndū ēt q itellectui agēti nō cōpetit aliqñ itelligē aliqñ nō itelligē ꝛ non cōpetē ei reminisci duplr pōt hīc vitatē.uel qꝛ nunq̄ꝫ itelligit.uel qꝛ sp itelligit:qd āt istoꝝ uerꝝ sit itra disputabit. ⌈Ultio cū dič.

¶ **Passiuus uero itellectꝰ corruptibilis: ꝛ sine hoc nihil intelligit anima.**

¶ Determiat de itellu passiuo.i.de imagiatiōe uł fantaᵃ dicēs q passiuꝰ vō itell's.i.imaginatio uł fantaᵃ ē corruptibil:qꝛ ē vtꝰ organica.illa aūt fantaᵃ lꝫ sit corruptibil tñ sine h.i.sine fantaᵃ itell's nihil itelligit.qꝛ nrm itelligē:ut īfra parebit:lꝫ nō sit fantaᵃ tñ nō ē sine fanᵃ.

Indiuisibiliū qdez igit itelligētia in his est:circa que nō est falsum.in qbꝰ aūt ꝛ falsum iam ꝛ uerꝝ est:compositio quedam iam intellectum est. L.21.

¶ Postq̄ꝫ phs determiauit de itellectu poli per cōparationē ad obm. In pte ista determiat de eo p cōparationē ad actū.circa qd duo fac.qꝛ ṗᵒ facit qd dcm̄ est.2ᵒ postq̄ꝫ determiauit de uegetatiuo sensitiuo ꝛ itellectiuo determiat de appetitiuo ꝛ de ꝑm locū motiuo ibi ⌊Uidet aūt sẽibile.⌋ ¶ Ad euidētiā āt ṗme ptis sciēdū q duplex est actio itellectꝰ.vna ṗut itelligit simplicia ꝑm quā format diffōnē.alia ṗut itelligit cōposita sꝫ quā format enūciationē.actio illa simpliciū dī itelligētia idiuisibiliū in qua nec est ueritas nec falsitas.actio vō cōpositoꝝ in qua uł est falsitas uł vitas:a cōmētatore appellata est fides.nā cū assentit itell's q albū cōponat cū hoīe foiat hanc enūciationē:hō ē albꝰ.cui enūciatiōi assentiēdo dī ibi eē fides.q̄re h actio itell's cōponētis aut diuidētis fides uocata est . duo ꝗ fac.qꝛ ṗᵒ distiguit duplicē actionē itell's.2ᵒ detēriat de vnaq̄q̄ꝫ illaꝝ ibi ⌊Sīc eoꝝ que sūt.⌋ Dič ꝗ:idiuisibiliuz qdē igit itelligētia.i.actio illa itell's que dī itelligētia idiuisibiliū est in his:circa que nō est falsūz.nā circa intell'm simpliciū nō ɔuenit eē falsitas:in qbꝰ aūt falsuz fā:ꝛ uerꝝ est:est q̄dā cōpatio itellectuū.qꝛ vitas ꝛ falsitas nō hñt eē nisi circa itellꝫ cōponētē. ¶ Nōnᵐ āt q ipi ɔceptꝰ qui sūt apud itell'm de rebꝰ itell's uocant.vn̄ itell's leonis est cōceptꝰ quē foiat sibi aīa de leone:nō ē eni idē leo ꝛ itell's leonis:qꝛ leo nō itellr p se ipꝫ.hos ꝗ itell's ꝛ hos ɔceptꝰ exñtes apd aiam:aia cōponit ad iuicē:ex qua cōpositiōe resultat ide vitas uel falsitas. ¶ Nōnᵐ ēt q cōpō large sūpta dī d oi enūciatiōe siue illa enūciatio sit affirmatiā siue negatiā:ṗpe tñ sūpta cōpō solū dī de enūciatiōe affirmatiā.nā enūciatio negatiā nō ṗpe dī cōpō sed diuisio. ⌈Deide cū dicit.

¶ Sic eoꝝ q̄ vnū fiūt. sic Empe. dixit. Ue-re mltoꝝ qdē capita sine ceruice germina uerūt: postea cōp°sūt ꝯcordia sic ꝛ hec se-pata cōpo°sūt: ut assimetrū: ꝛ dyametrū.

¶ Costa.

¶ De-terīat de hīs acti-onib° in-tell's. cir-ca qd fa-facit. qꝛ p° deter-miat de itelligē-tia cōpo-sitoꝝ. 2° de itelli-gētia in-diuisibi-liū. 3° cō-pat has actiones ad iuicē. 2ª ibi ⌊ Jndiuisibile aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Est aūt di-ctio. ⌋ Circa p^m duo fac̄ s3 ꝙ itell's dupl'r hēt cōponē ꝛ diuidere. videm⁹ enī ꝙ itell's cōponit vnā rē cū alia. 2° cōponit ipas res cuz tpe. p° ꝫ determinat de actiōe itellect⁹ cōponētis ꝓut cōponit ipas res ad inuicē. 2° determiat de actione ei⁹ ꝓut cōponit ipas res cuz tpe ibi ⌊ Si āt factoꝝ. ⌋ Dic̄ ꝫ ꝙ sic ē actio itell's cōponē-tis sic ē cōpō eoꝝ q̄ sūt. i. sic est cōpō entiū: quēadmo-dū dixit Empe. sic ꝫ emp. dixit cōponētia i re eē sic s3 fieri cōpō cōceptuū apō itell3. dixit enī Emp. ꝙ uere qdē capita mltoꝝ germiauerit. i. mltoꝝ aialiū sūt sine ceruice. i. sine collo. nā enī a pn° s3 opionē Emp. ger-miauit ptes aialis separas ut gñauit capita sine collo. postea ꝯcordia. i. p ꝯcordiā sūt cōpo° capita cū collo. sic ꝛ h̄ q̄ sūt apō itell3 p° sūt sepata: ꝛ postea sūt cōpo-sita ut assimetrū de dyametro. ꝛ ut simetꝝ ꝛ dyame-trū. cōpōit enī itell's aliqñ dyametꝝ cū assimetro. i. cū icōmēsurabili: ꝛ tūc ē cōpō bōa. qꝛ dyameter ē icōmē-surabil' coste aliqñ cōpōit dyametrū simetro. i. cū cō-mēsurabili: ꝛ tūc ē cōpō mala sic est cōpositio entium.

Dubitaret forte aliqs. quō ē cōpō apō itell3 sic ē cōpō entiū s3 empe. ¶ Dō3 emp. uoluisse a pn° mūdi nām fecisse ptes sine totis. ꝛ postea ꝯiuxisse tota ut a pn° fuerūt facte frōdes sine ra-mis ꝛ rami sine radicib⁹: ita ꝙ fuerūt facte ptes plāte nō ꝯiūcte: s3 dise. sic ēt s3 ptes aialis accidebat ut fuerit fcā capita aialiū sepata a collo: ꝛ colla sepata a corpi-b⁹: ꝛ crura sepata a pedib⁹: ꝛ sic de alijs mēbris. his ꝫ sic sepatis exñtib⁹ iceperūt p ꝯcordiā ꝯiūgi: s3 nō sp illa ꝯiūctio erat ꝯueniēs. qꝛ aliqñ ꝯiūgebant frōdes vitis cū ramis oliue: aliqñ rami vni⁹ arboris ꝯiūgebant cu3 radicib⁹ alteri⁹ arboris: ꝛ qꝛ tal' ꝯiūctio nō erat ꝯueni-ens. nō poterat saluari plāta sic cōpo°: s3 qñ fiebat p cō-cordiā debita cōpō: ut ꝙ ꝯiūgebant debite radices de-bitis ramis: ꝛ debiti rami debit' folijs. tūc saluabit' il-la plāta: ꝛ poterat sibi sīle gñare. sic ēt ꝛ circa aialia hē-bat eē ut ꝯiūgebat collū leonis cū capite ceruī ꝛ pes ca-pre cū crure bouis. talis ꝫ cōpō s3 emp. nō erat bona ꝛ nō fiebat ide aial: s3 qñ debita capita ꝯiūgebant debitis collis: ꝛ singl'e ptes aial' debite cōpōebāt: tūc erat cōpō bōa ꝛ saluabat' illō aī' ꝛ poterat sibi sīle gñare: imo po-suit pl's emp. nā nō solū uoluit ꝙ ps vni⁹ aialis cōpōe-ret cū pte alteri⁹ aial': ul' ꝙ ps vni⁹ arboris cū pte alteri⁹ arboris: s3 ēt ꝙ ps aial' cōponeret cū pte arboris. vñ di-xit fieri aliqñ olsulgēas ex oliua ꝛ bouē: ul' vitigēas ex vite ꝛ boue. ꝛ tūc erat pessima cōpō. iuuat ꝫ nos ad h̄ dictū emp. si uera est opio ei⁹. qꝛ sic tūc ptes separe ali-qñ bñ cōponerent ꝛ faceret aial plātā. ꝛ aliqñ cōpone-rent male sic ipi cōcept⁹ simplices apud itell'm hūt esse sepatu3 ꝛ postea cōponunt. ꝛ aliqñ est cōpositio bona ꝛ ibi est ueritas: aliqñ mala ꝛ est ibi falsitas.

Ulterius forte dubitaret aliqs. qꝛ nō vꝫ uerū eē ꝙ h̄ sint sepata. ꝛ postea cōponāt gb⁹ cōpositis accidat ibi v̄itas ꝛ falsitas. qꝛ si sp sepata cōponerent semp eēt ibi falsitas. o3 enī ꝙ cōposita i re cōponant apō itell3 ul' ꝙ sepata sepent ad h̄ ꝙ sit v̄itas ibi. nā cū cōposita sepent ul' sepata cōponūt nō est ibi v̄itas s3 falsitas. ¶ Dōm ꝙ itell's simpliciū p̄cedit itel-lectū cōpositoꝝ: q̄re si itell's d3 formare ꝛ cōponē hāc enūciationē. hō currit: ꝑus op3 ꝙ sibi formet cōceptū ei⁹ qd iportat nomie hois: ꝛ ei⁹ qd iportat noie curius ꝛ postea cōponat vnū cū alio. igit' hi cōcept⁹ apō itell3 ꝑus habuerūt eē sepatū: ꝛ postea hūerūt eē cōpositu3: itaq3 cū phs ul'r loqt' ꝙ h̄ ꝑus hūt eē sepatū: ꝛ postea sūt cōposita nō est itelligēdū ꝙ ꝑus hēant eē sepatū in re: ꝛ postea cōponant apō itell'm. qꝛ si nō cōponeret in-tell's nisi sepata i re: sp eēt ibi falsitas: ut in arguēdo di-cebat'. s3 cū itell's simpliciū: ut dictu3 est p̄cedat itell'm cōpositoꝝ: h⁹ itell's ꝑus sūt nō cōpositi: qꝛ ꝑus hūt sim-plices: ꝛ postea cōponūt'. ꝛ cū illi cōpōni quā fac̄ itell's rūdet cōpō i re est ibi v̄itas: cū nō rūdet est ibi falsitas: ita ꝙ v̄itas ē adeq̄tio reꝝ ad itell'm. falsitas v̄o est iade-q̄tio eorūdē. deberem⁹ enī imagiari ꝙ itell's sepat que i re hūt eē ꝯiūctū: ut si dicat' hō est aial ptes hui⁹ ꝓpōnis q̄ sūt hō ꝛ aial dicūt vnā ꝛ eādē formā: siue dīnt vnā ꝛ eādē rē: s3 dīnt eā sb alia ꝛ alia rōne: itaq3 iter has ptes s3 rē est vnitas. s̄m rōnē ꝛ itell'm ē ibi distinctio. optimū ꝫ exēplū est de opione emp. nā si ptes aialis eēnt sepate realr: sic ptes ꝓpōnis sūt sepate apō itell'm: sic tūc ꝯiū-geret ptes aial' cōponi bñ ꝛ male: ꝛ ex aliq̄ cōpōne fie-ret aial ex aliq̄ v̄o nō fieret aial ut themistl'e⁹ ait. sic nūc ptes ꝓpōnis ꝯtigit cōponi bñ ꝛ male ꝛ ex aliq̄ cōpōne resultat v̄itas. ex aliq̄ v̄o nō resultat v̄itas: s3 falsitas. argumētū āt i ꝯriū solutū est p iā dicta. ⌈ Deide cū dic̄.

¶ Si aūt factoꝝ: ꝛ futuroꝝ tp̄s cointelli-gens ꝛ componens.

¶ Determiat de cōpōne rerū cū tpe. Circa qd duo facit qꝛ p° ait ꝙ h̄ facere spectat ad itell3 cōponētē. 2° qd di-xerat ꝓbat ibi statī3 post ⌊ Falsu3 enī in cōpōne. ⌋ Di-cit ꝫ. ꝙ si aūt itell's itelligit aliqd factoꝝ ꝛ futuroꝝ. i. itelligit aliqd p̄teritū aut futurū est itelligēs cū spē-est cōponēs tp̄s cū reb⁹. spectat ꝫ hoc ad itell'm cōpo-nētē qui cointelligit tēpus cu3 rebus ꝛ cōponit tēpus cum rebus. ⌈ Deinde cū dicit.

¶ Falsu3 enī in cōpōne semp est: ꝛ nāq3 si albū nō albo: aut si nō albū albo cōponit: cōtingit aūt ꝛ diuidentē dicere oia.

¶ Probat qd dixerat ondēs ꝙ cointelligere tp̄s cū reb⁹ ꝛ cōponere tp̄s cū reb⁹ spectat ad itellectū cōponētē. ꝛ circa qd duo facit s̄m ꝙ dupl'r ꝓbat itetū. 2ª ibi ⌊ Sic ergo est. ⌋ Jn p° pte itendit talē rōnē. falsu3 nō hēt esse nisi in eo qd spectat ad itellectū cōponētem. qꝛ in in-tellectu simpliciū nō est falsitas: sed cointelligēdo tp̄s cū reb⁹ ꝛ cōponēdo tēpus cū reb⁹ accidit ibi falsitas. ergo hoc spectat ad itellectū cōponētē. h̄ est ꝫ qd ait ꝙ falsu3 semp est in cōpōne. i. semp spectat ad itellectū cō-ponētē. ꝛ nāq3 si albū nō albo: aut si nō albū albo cōpo-nat: ꝛ hoc s̄m tp̄s p̄teritū vel futurū siue cū hoc fiat ac-cidit ibi falsitas. qꝛ ꝯtingit oia h̄ dicere s̄m diuisionē [illegible] oia hec sunt diuisa in re extra. nā albū est diuisum a nō albo ꝛ nō album ab albo: quare si h̄ que sunt diuisa in

re: itellect⁹ cōponat ƀʒ tp̄s p̄teritū uel futurū: ut ꝙ dicat ꝙ nō albū manēs nō albū fuit albū aut erit album accidit ibi falsitas. ergo sic componere tp̄s cum reb⁹ non spectat ad itellectū simplicium in quo nō est falsitas: sed ad itellectū cōponētē. ⸿ Deinde cū dicit.

℄ Sic ergo est nō solū falsum: aut uerū: ꝙ albus Cleon est: ſʒ ꝛ ꝙ erat: aut erit vnū: aut faciēs sic itellect⁹ est vnūquodqꝫ.

℄ Adducit scdaʒ rōneʒ in qua ostēdit ꝙ itelligere tp̄s cū rebus ꝛ cōponere tp̄s cū reb⁹ spectat ad itelľm cōponētē dicēs. si ergo nō est solū uerū aut falsuʒ ꝙ alb⁹ est Cleon. i. in ꝓpōne de p̄ntī: sed est ueritas aut falsitas ꝙ erat alb⁹ cleon q̄ʒtum ad ꝓpōnē de p̄terito. aut ꝙ erit q̄ʒtū ad ꝓpositioneʒ de futuro. ꝛ subdit ꝙ intellectus est hoc faciēs vnūquodqꝫ. qꝛ hanc v̄itatē ꝛ falsitateʒ ꝛ hanc cōpositionē facit itellectus. qꝛ ut dicit. vj. meta. uerū ꝛ falsuʒ sunt in aīa: ſʒ bonū ꝛ malū sūt in rebus.

Dubitaret forte aliqs quō dēt cōpositio rei ad rē a cōpōne reꝝ cū tp̄e. ℄ Dicēdū ꝙ cōpō reꝝ ad tp̄s p̄supponit cōpōnē reꝝ ad se inuicē. nā cū termini ꝓpōnum accipiunt ulr nō cōcernūt tp̄s eo ꝙ ulia ƀʒ ꝙ hu̍ nō sūt h̄ ꝛ nūc. cū aūt accipiunt p̄ticulariter circūcernūt tp̄s: ut si accipiat pluuia non ƀm esse signatū: sed ƀm se: ꝛ dicat ꝙ pluuia est aq̄ guttatim cadēs in hac ꝓpōne nō dī nec pluuiā esse nec fuisse nec futurā esse: imo nulla pluuia exñte uere posset dici ꝙ noīe pluuie h̄ iportat ꝙ est aq̄ guttatim cadēs. cōponere ergo tp̄s cū reb⁹ p̄supponit cōponē res ad se inuicē. ꝛ si est v̄itas ꝛ falsitas in cōpōne rerū ad se inuicē est v̄itas ꝛ falsitas in cōpōne rerū cū tp̄e. utraqꝫ ḡ rō p̄bi in h̄ cōsistit ꝙ cū possit eē falsitas cōponendo res cū tp̄e p̄terito ꝛ futuro. i. cū possit eē falsitas formādo ꝓpōnes de reb⁹ ƀm tp̄s p̄teritū ꝛ futurū: qꝛ falsitas nō pōt eē nisi in itellectu cōpositoꝝ: opʒ ꝙ talis formatio ptineat ad itelľm cōponētē. ⸿ Deinde cū dicit.

℄ Indiuisibile āt qm̄ dupľr dī: potētia: aut actu est: nihil ꝓhibet intelligē indiuisibile: cū longitudinē itelligat. Indiuisibilis eni actualr est: ꝛ in tp̄e idiuisibili. Silr eni tp̄s diuisibile ꝛ idiuisibile longitudini est.

℄ Postq̄ʒ determinauit de actione itelľs que dī itelľs cōpositorū: uel que dicit fides. determinat de actione intellect⁹ qui dī itelľs simplicīū: uel qui dicit itelligētia idiuisibiliū. circa qd̄ tria facit: ƀm ꝙ 3ᵉ dī idiuisibile. dicit eni aliqd eē idiuisibile ƀm actū. aliqd dī eē idiuisibile ƀm formā. aliqd v̄o dī eē idiuisibile simplr ut pūct⁹. tria ḡ facit. qꝛ p̄° ostēdit quō itelligit idiuisibile ƀʒ actū. 2° ostēdit quō itelligit idiuisibile ƀm spēm siue ƀʒ formā. 3° declarat quō intelligit idiuisibile simplr: ut quō itelligit punct⁹. 2ª ibi ⸤ Q. aūt nō ƀʒ q̄ʒtitatē. ⸥ 3ª ibi ⸤ Punctū aūt. ⸥ Ad euidētiā aūt p̄me ptis sciēduʒ ꝙ idiuisibile ƀm actū dī esse oē ꝯtinuū: nā oē tale lʒ sit diuisibile ƀm potētiā: est tn̄ idiuisibile ƀm actū. qꝛ q̄ʒdiu est actu ꝯtinuū tādiu est actu vnū ꝛ actu idiuisuʒ. duo ḡ fac: qꝛ p̄° ońdit quō idiuisibile ƀʒ actū. i. quō cōtinuū itelligat ƀʒ se. 2° declarat quō itelligat ut ꝯsideraꝛ diuisuʒ per ptes ibi ⸤ Nō igit est dicē. ⸥ Dic ergo: ꝙ qm̄ aūt dupľr dī idiuisibile: potētia aut actu: nihil ꝓhibet itelľm itelligē idiuisibile cū itelligat longitudinē. qꝛ ip̄a lōgitudo est idiuisibilis actualr. itelligēdo ḡ lōgitudinē itelligit aliqd idiuisibile ꝛ i tp̄e idiuisibili sup. itelligit eā: ꝛ s̄bdit ꝙ idiuisibile lōgitudini est silr ꝛ tp̄s: uel qd̄ est diuisibile silr lōgitudini ꝛc̄. ut in alia litera pleni⁹ dī. tp̄s eni est silr idiuisibile longitudini. qꝛ sic lōgitudo: qꝛ cōtinua est idiuisibilis actu: diuisibilis aūt potētia. sic ꝛ tēp⁹ cū sit quid cōtinuū est idiuisibile actu: diuisibile v̄o poᵃ. ℄ Nōndū aūt ꝙ cū lōgitudo sit qd idiuisibile actu itelligē longitudinē est itelligere idiuisibile: q̄re itelľs longitudis poterit ptinere ad intelľm simpliciū: qui itelľs simpliciū dī itelligētia idiuisibiliū. ℄ Notādū ēt ꝙ aīt tp̄s eē idiuisibile silr lōgitudini: qꝛ sic lōgitudo est idiuisibilis: qꝛ est idiuisibilis actu nō poᵃ: sic tp̄s idiuisibile est actu nō poᵃ: qd̄ ꝓ tanto dictū est: qꝛ si itelligit magnitudo in se intelligit in tp̄e idiuisibili: ſʒ si diuideret magnitudo per ptes: ut ꝙ p̄ꝰ itelligeret vna ps magnitudis: ꝛ postea alia: oporteret ꝙ dideret ꝛ tp̄s: ut patebit in sequēti clausula: ita ꝙ in vna pte tp̄is itelligeret vna ps magnitudis: ꝛ i alia alia. ℄ Nōnᵐ ēt ꝙ ubi nos hēm⁹ ꝙ tp̄s ē silr idiuisibile lōgitudini q̄dā ira hēt ꝙ est silr diuisibile lōgitudini: q̄rū utrūqꝫ uerū est: qꝛ sic lōgitudo est idiuisibilis actu nō poᵃ: sic ꝛ tp̄s: ꝛ sic lōgitudo ē diuisibilis poᵃ: ſʒ nō actu: sic ꝛ tp̄s est ēt diuisibile. ⸿ Deide cū dicit.

℄ Nō eni est dicē aliqd in medio intelligē utrūqꝫ: nō eni est nisi diddat: ſʒ aut poᵃ seorsuʒ: aut utrūqꝫ itelligēs diuidiorū diuidit tp̄s reꝝ silr: tūc āt est ut in lōgitudie: si v̄o est sic ex utrisqꝫ: ꝛ in tp̄e est qd̄ in utrisqꝫ.

℄ Declarat quō itelligat idiuisibile. i. quō itelligat ꝯtinuū ut ꝯsideraꝛ diuisuʒ per ptes. d. nō igit est dicē ꝙ intelligē utrūqꝫ. i. itelligē totū sit itelligē aliqd in medio tp̄is. nō eni eēt h̄ nisi diuideꝛ. nā q̄ʒdiu itelligit lineaꝛ ut utrūqꝫ. i. ut cōtinua nō itelligit aliq̄ ps linee in medio tp̄e ꝛ alia pars in alio medio tp̄e. sed si diuidatur linea diuiditur ꝛ tp̄s in quo itelligit. iō subdit: sed aut poᵃ seorsum. i. poᵃ sepaꝛata. ꝛ poᵃ diuisibilis aūt itellectus utrūqꝫ. i. utrāqꝫ ptem linee diuise actu. diuidit eni ꝛ tp̄s simul: tūc aūt sup. est diuisio in tp̄e: ut est diuisio in lōgitudie. ꝛ sequit. Si v̄o est itelligere lineā: sicut ꝙ ex utrisqꝫ. i. sicut aliqd cōtinuū ꝛ idiuisibile itelligeꝛ linea sic accepta: ꝛ in tp̄e qd̄ est ex utrisqꝫ. i. in tp̄e vno ꝛ ꝯtinuo: ꝛ per cōsequēs indiuisibili.

Dubitaret forte aliqs utrū intelľs possit itelligē lōgitudinē. ꝛ vī ꝙ nō. qꝛ nunq̄ʒ oculꝰ videret colorē: nisi silitudo coloris eēt i ocľo. ḡ nunq̄ʒ itelľs itelligeret lōgitudinē nisi silitudo lōgitudis eēt in itelľu: ſʒ cū itelľs sit qd idiuisibile nō poterit eē susceptiu⁹ lōgitudis: sic nec pūct⁹: qꝛ est qd idiuisibile: posset recip̄e exēplar ꝛ silitudinē alicui⁹ magnitudis. ℄ Dōʒ ꝙ itelľs itelligit magnitudinē: ꝛ hēt in se silitudinē magnitudis: ſʒ h̄ est ꝓut magnitudo reducit ad aliqd idiuisibile: ꝛ tūc rō peccabat p fallaciā accidētis. nā accidit magnitudini ꝙ sit qd diuisibile ut hēt silitudinē in itelľu: qꝛ nō hēt silitudinē in ip̄o ut est sic diuisibilis ꝛ extēsa: ſʒ ut reduciꝛ ad aliqd idiuisibile. ℄ Ad cui⁹ euidētiā adūtendū ꝙ lʒ vna magnitudo sit maior alia: nō tn̄ vna ē magis magnitudo q̄ʒ alia. nā oēs magnitudies eiusdē spēi sīlā spēʒ eq̄lr pticipāt: ḡ ƀʒ rōneʒ specificā magnitudis eiusdē spēi ꝯsideraꝛ ƀʒ aliqd idiuisibile. itelľs itaqꝫ qui recto aspectu ferꝛ i magnitudies nō ut ꝯsideraꝛ sub eē pticulari: ſʒ ut vniunꝛ i esse specifico hēt in se rōnē magnitudinū ut aliq̄ mō reducunꝛ ad aliqd idiuisibile. ꝙ āt sic sit: pʒ. nā ƀʒ eē extēsuʒ vna magnitudo maior est alia: apd̄ tn̄ itelľʒ si sint due linee uel due magnitudies: vna magna: ꝛ alia pua: dū tn̄ ille linee uľ ille magnitudies sint eiusdē spēi: nō alia rō formabiꝛ i itelľu: nec aliō occurrit itelľui de magnitudie magna q̄ʒ de pua: rōnes ḡ in itelľu circūcernūt magnitudies ut vniunꝛ i aliq̄ eē specifico: ꝛ ut reducunꝛ ad aliqd idiuisibile: nō āt hu̍ rōnes circūcernūt magnitudies ƀʒ ꝙ aliqꝫ sunt magis magne: aliqꝫ magis pue: nec ƀʒ ꝙ aliq̄ sūt magis extēse aliq̄ min⁹ extēse: itelľm ḡ sic itelligē magnitudies: ꝛ sic hēre in se magnitudinū

rõnes nõ est icõuenñtes ut declaratũ est per iam dicta.

Alterius forte dubitaret aliqs: utrũ itell's possit itelligẽ duas magnitudines eiusdẽ spẽi: quarũ vna sit magna: alia võ pua. ¶ Dicẽduz q recto aspectu nunq̃z itell's itelligit distincte duo aliqua eiusdẽ spẽi: qꝛ tũc recto aspectu posset itelligẽ particulare: tñ ꝯuertẽdo se ad fantasma cuz in fantasma: eo q sit vtus organica repñsentet res sub eẽ signato: põt itellus itelligere aliqd pticulare: ꝛ põt itelligẽ hoc mõ aliq̃ plura distĩcte: q̃ztũcũqz illa plura sint eiusdẽ spẽi. poterit ergo qs in fantasia formare sibi idolũ magnitudinis magne ꝛ magnitudis pue: ꝛ tũc ꝯuertẽdo se ad fantasma poterit distĩcte utrãqz magnitudinẽ itelligẽ Imo per ꝯuersionẽ ad fantasmata poterit itellect⁹ itelligẽ nõ solũ duas magnitudies eiusdẽ spẽi: q̃rũ vna sit magna alia pua: sz ẽt h̃ mõ distĩncte itelligere poterit duas magnitudines eiusdẽ spẽi dato q sint eq̃les.

T.24 q **Uod aũt nõ ₰m q̃ztitatem idiuisibile est: sed specie itelligitur: ꝛ idiuisibili tpe: ꝛ indiuisibili aie conceptu: ₰m accidens aũt: ꝛ nõ inquãtum illa diuisibilia sunt: quod intelligit: ꝛ ex quo tẽpore: sed inquantum sunt indiuisibilia.**

¶ Postq̃z phs ondit quõ itelligit idiuisibile ₰m ꝯtinuitatẽ hic ut dicebat. ostẽdit quõ itelligit idiuisibile ₰m spẽm ꝛ ₰m formã. circa qd duo facit: qꝛ p° facit qd dictũ est. scdo cõparat hoc idiuisibile ad aliud ibi [Inest aũt.] dicit ergo qd aũt nõ est idiuisibile ₰m q̃ztitatẽ: sed spe. i. ₰m spẽm: ꝛ ₰m formã itelligit itell's qd est sic idiuisibile idiuisibili tpe ꝛ idiuisibili aie cõceptu. nã lz q sic itelligit hẽat aliquã diuisionẽ: ₰m accñs aũt illa diuisio cõparat ad itellectũ. nã qd itelligit itell's ul' qd itelligit ab itellectu in tpe alio. i. in tpe aliquo de illis diuisibilib⁹ hoc nõ est inq̃ztũ illa sunt diuisibilia: sz inq̃ztũ sunt de nũo idiuisibiliũ. ¶ Notãdũ aũt itẽtionẽ phĩ in hoc ꝯsistere q idiuisibile ₰z spẽm lz hẽat aliquã diuisionẽ in ptib⁹: poterit tñ itelligi in tpe indiuisibili: quia hñs h⁹ᵒⁱ diuisionẽ in ptib⁹ nõ itelligit ab itellectu ₰m q est diuisibile: sz ₰m q est idiuisibile. ¶ Nõnᵐ ẽt aliqs text⁹ hẽ nõ inq̃ztũ illa diuisibilia itelligit itell's in tpe aliq̃: sed inq̃ztũ idiuisibilia: ꝛ tũc est supplẽdus text⁹. q itell's itelligit in tpe alio. i. in tpe aliq̃ idiuisibili: nõ inq̃ztũ illa diuisibilia sup. hñt diuisionẽ: sz inq̃ztũ sunt idiuisibilia. i. inquãtum habent idiuisionẽ.

Dubitaret forte aliqs: utrũ possit eẽ vnũ ₰z formã qd nõ est vnũ ₰m ꝯtinuitatẽ. ¶ Dõm q in aliqbus iuenim⁹ vnitatẽ duplr. uel ₰z se ul' in ordie ad aliud: ꝛ utrobiqz iuenim⁹ aliq̃ mõ vnitatẽ ₰m formã: ꝛ tñ nõ est ibi vnitas ₰m ꝯtinuitatẽ. nã alr aial est qd vnũ: ꝛ alr est exercit⁹ qd vnuz. nã aial est qd vnũ ₰m se: qꝛ hẽt in se vnã formã: ꝛ vnã nãm. exercit⁹ võ est qd vnũ in ordie ad vnũ ducẽ: a quo vno duce tot⁹ exercit⁹ est formalr quodãmõ vnus: si ergo loqtur de vnitate rei ₰m q exercit⁹ est qd vnũ: que vnitas cõpetit ei in ordine ad aliud: planũ est q ibi nõ est vnitas ₰m cõtinuitatẽ: lz sit ibi vnitas ₰m ordinez a quo ordine põt exercit⁹ aliquo mõ dici formalr vn⁹: sed si loq̃mur de vnitate ₰m q aial est qd vnũ. adhuc saluare poterim⁹ q ibi sit vnitas ₰m formaz absqz vnitate ₰m ꝯtinuitatẽ. nã ad pfectã ꝯtinuitatẽ reqrit q ptes cõtinui hẽant vnũ motũ. ut di 5° metaᶜᶜ. ut si lignũ ẽ uere ꝯtinuũ: opz q nõ possit moueri vna ps ligni nisi ꝛ moueant cetere ptes: in aiali ãt põt moueri crus absqz eo q moueat illd qd ꝯiũgit cruri: uere itaqz ꝛ simplr aial est vnũ ₰z formã: nõ tñ est sibi simplr ꝯtinuitas cũ possit moueri vna ps aialis alia q̃scẽte: est g̃ itẽtio phĩ q cũ in aiali uel in aliquo alio h⁹ᵒⁱ toto sit vnitas ₰m formã: nõ tñ sit ibi vnitas ₰z q̃ztitatẽ. i. ₰z ꝯtinuitatẽ: qꝛ ẽ ibi aliq̃ discõtinuitas ꝛ aliq̃ diuisitas i ptib⁹: poterit nihilomin⁹ nr̃ itell's itelligẽ h̃ mõ totuz idiuisibile qd hẽt aliquã diuisionẽ in tpe idiuisibili: qꝛ nõ itelliget ipz ut ẽ diuisibile: sz ut ẽ idiuisibile. tale g̃ totũ ut itelligit ẽt tpe idiuisibili accidit ei q sit diuisibile: qꝛ nõ itellr in tpe idiuisibili ut est diuisibile: sz ut est idiuisibile. [Deide cũ dic.

¶ **Inest aũt unq̃z his aliqd idiuisibile: sz forte indiuisibile: qd facit tẽpus vnũ: ꝛ longitudinem: ꝛ hoc similiter est in omni continuo: ꝛ tempore: ꝛ longitudine.**

¶ Cõparat h̃ idiuisibile ₰m formã: ad hoc q est indiuisibile ₰m ꝯtinuitatẽ. d. iest aũt utriqz his. i. illis que sunt vnũ ₰m formã aliqd indiuisibile qd facit ea vnũ: sicut sup. ipsis continuis inest aliqd indiuisibile qd facit ea vnũ. vnũ ergo ₰m formã ꝛ vnuz ₰m cõtinuitatem est vnũ per aliqd indiuisibile: sed differẽter: id subdit. sed forte qd facit tps vnũ ꝛ longitudinẽ vnã nõ est separabile. i. nõ ẽ separatũ: nec est etherogeneũ: nec difforme sed hoc est similiter in tẽpore ꝛ longitudine: ꝛ in omni ꝯtinuo. ergo in vnitate cõtinui nõ est difformitas: sed est silĩtudo ptiũ qd in vno ₰z formã nõ semp inenit.

Dubitaret forte aliqs quõ ꝯtinuũ sic sit vnũ per idiuisibile q nõ est ibi separatio: sed est ibi silĩtudo ꝛ vniformitas. vnũ aũt ₰m formã sic sit vnũ per aliquid idiuisibile qd põt ibi eẽ separatio dissimilitudo ꝛ difformitas. ¶ Dõm q in vno ₰m cõtinuitatẽ semp partes suscipiũt pdicationẽ totius: qꝛ quelibet pars longitudinis est longitudo. quelibet pars tpis est tps: ꝛ ulr quelibet pars ꝯtinui ẽ ꝯtinua: sz i vno ₰z formã nõ sic. nã nõ q̃libet ps hois ẽ hõ: nec ps leonis ẽ leo: ꝛ ulr nõ q̃libet ps aialis est aial. tñ g̃ ꝯtinuũ q̃z vnũ ₰z spẽz est vnũ per aliqd idiuisibile: qꝛ ꝯtinuũ est vnũ inq̃ztũ ptes ei⁹ copulant ad aliquẽ cõez terminũ qui termin⁹ ut copulat ptes ꝯtinui: dic qd indiuisibile. nã punct⁹ qd idiuisibile est: qꝛ copulat ptes linee ꝛ linea ut copulat ptes supficiei qd idiuisibile dic. ꝛ nã linea nõ copulat ptes supficiei ut est diuisibilis: ꝛ ut hẽt longitudinẽ: sed ut est idiuisibilis: ꝛ ut caret latitudine: semp g̃ ꝯtinuũ sit vnũ per aliqd indiuisibile: ut sic ẽt ꝛ vnũ ₰m spẽm sit vnũ per aliquid idiuisibile: ut per formã que de se est idiuisibilis: ꝛ de se nõ diuidit: sz si diuidit hoc est per mãm: ut scribit 7° meta. attñ ẽ alr ꝛ alr: qꝛ forma sic facit rẽ vnã: q tñ põt cõpati secũ separationẽ. i. diuersitatẽ ptiũ: ut pz in toto etherogeneo: ubi ptes nõ suscipiũt pdicationẽ toti⁹. vnitas tñ ₰m ꝯtinuitatẽ ₰m q h⁹ᵒⁱ nõ cõpatit secũ talẽ separationẽ: sz in oi ꝯtinuo ₰m q h⁹ᵒⁱ est silĩtudo ptiũ ꝛ in oi ꝯtinuo ptes suscipiũt pdicationẽ toti⁹: qꝛ quelibet pars ꝯtinui est ꝯtinua. Imo dato q eẽt aliq̃ res ꝯtinua in diuersis naturis: ut puta q eẽt media caro ꝛ media os: sive lz ibi eẽt difformitas in ptib⁹ ₰m formã q̃litatiuã siue ₰m q̃litatẽ: qꝛ nõ quelibet ps illi⁹ toti⁹ eẽt caro nec q̃libet os: nõ tñ ibi esset difformitas ₰z ꝯtinuitatẽ: qꝛ q̃libet ps illi⁹ ꝯtinui eẽt ꝯtinua. [Deide cũ dic.

¶ **Punctũ aũt ꝛ ois diuisio: ꝛ sic idiuisibile mõstrat sic puatio: ꝛ silĩs rõ in alijs est. ut quomõ malũ cognoscit: aut nigrũ: contrario enim aliquo mõ cognoscit.**

¶ Ondit quõ itelligat illd qd est simplr idiuisibile ut quõ itelligat puct⁹. circa qd duo fac: qꝛ p° ondit q punct⁹ itelligit p puonẽ ꝯtinui. 2° ondit q itell's cogscẽs aliqd per puonẽ alteri⁹ uel per formã ꝯriã: opz q ₰z se di cat qd in poᵃ: nõ qd in actu ibi [Opz aũt poᵉ eẽ.] dic g̃ q pũctũ ãt ꝛ ois diuisio: ꝛ qd est sic idiuisibile sic punct⁹ mõstrat. i. itelligit sic puatio. i. per puonẽ ꝯtinui. ꝛ subdit

ꝙ similis rō est in alijs priuatiuis. nā quō itellꝰ nr̄ cognoscit malū aut nigrū. nā ꝯrio. i. p ꝯrıū aliq mō cognoscit utrūqꝫ: qꝛ malū cognoscit per priuationē sui ꝯrij: ut per priuationē boni: nigrū vō per priuationē albi. ℂ Notandū aūt ꝙ aut: h priuatiua aliq mō cognosci ꝯrio. i. per ꝯrıū: qꝛ malū cognoscit per bonū: cū sit priuatio eiꝰ: malū tñ ꝛ bonū: lꝫ aliq mō possint dici ꝯrıa accipiēdo ꝯrıa large: nō tñ ꝓprie opponunt ꝯrıe: sꝫ priuatiue. ℂ Notandū ēt ꝙ cū sup pūcto fiat diuisio linee glibet pūctꝰ pōt dici diuisio: ꝛ qd īdiuisibile: sꝫ dr̄ pūctꝰ inqꝫtū ꝯtinuat uel terminat lineā. diuisio vō dr̄ ꝓut sup ipm̄ fit diuisio linee: sꝫ dr̄ indiuisibile ꝓut caret ptibꝰ. ⌈ Deinde cū dicit.

26. ℂ Oportet aūt potētia eē cognoscēs: ꝛ esse in ipso. si vō alicui nō iest cōtrariū: ipsum cognoscit seipm̄: ꝛ actu est ꝛ sepabile.

ℂ Ondit ꝙ itellꝰ cognoscēs aliqd per priuationē alterꝰ ꝛ p formā ꝯrıātoꝝ ꝙ sit qd in poᵃ. d. opꝫ aūt poᵃ eē cognoscēs ꝛ eē in ipso aliquā ꝯrıetatē: si debeat cognoscē aliqd per priuationē uel per formā ꝯrıā: sꝫ si itellectui alicui nō iest ꝯrıū ipꝫ seipm̄ cognoscit: ꝛ ille itellꝰ est qd actu: ꝛ qd sepabile. aliq aūt textꝰ hn̄t hāc lrām affirmatiue: dicit eni ibi ꝙ si alicui itellectui iest ꝯrıū ipꝫ seipꝫ cognoscit: ꝛ tūc plana est lrā. exponit eni sic: ꝙ itellꝰ nr̄ est cognoscēs in poᵃ. sꝫ si alicui itellectui isit ꝯrıū huiꝰ. i. isit ei ꝙ nō sit cognoscēs in poᵃ: ille itellus cognoscet seipm̄: ꝛ erit ille itellectꝰ qd actu: ꝛ qd a materia separatū.

Dubitaret forte aliqs quō priuatio cognoscat per hitū. ℂ Dōꝫ ꝙ duplr̄ pōt cognosci priuatiō per hitū. uł per hitū quē pcipit ꝛ apphēdit. uł per hitū quē nō pcipit: nec apphēdit: ut per visū cognoscimꝰ tenebrā tanqꝫ priuōnē lumis: ita ꝙ visus p lumē cognoscit tenebrā. nō per lumē: qd tūc videt: sꝫ per lumē qd tūc nō videt. nā nō vidēdo lumē dicimꝰ nos pcipe tenebrā. alio mō pōt pcipi tenebra p lumē rōnē luis apphēdēdo. nā eo ipso ꝙ p itellectū scimꝰ qd iportat noie lumis: possumꝰ scire qd iportat noie tenebre cū tenebra nō sit nisi priuō luis. Duplr̄ ḡ pōt itellꝰ cognoscē priuōnē p hitū uel p hitū quē hētuł per hitū quē nō hēt. nā eo ipso ꝙ qs non hēt hitū grāmatice pōt scire se eē priuatū grāmatica. 2ᵒ pōt itellꝰ cognoscē priuōnē per hitū quē hēt. nā hn̄do hitū grāmatice uel hn̄do habitū boni pōt scire qd est malū qd nō est nisi priuō boni.

Alterius forte dubitaret aliqs quō itellꝰ cognoscēs priuōnē per hitū uel per formā ꝯrıā qꝫtū est de se est cognoscēs in poᵃ. ℂ Dōm ꝙ cū hitū sit ꝙ itellꝰ duplr̄ pōt cognoscē priuōnē per hitū: uł per hitū quē hēt: uł per hitū quē nō hēt sꝫ hre pōt: planū est: ꝙ si itellꝰ cognoscat priuōnē p hitū quē nō hēt: sꝫ pōt hre ꝙ in illo itellectu cadit potētialitas: ꝛ ꝙ ille itellus est cognoscēs in poᵃ. Rursus si itellectꝰ cognoscat priuationē per hitū quē hēt uel per spēm ꝯrıā quā hēt apud seipꝫ ꝙ ille itellꝰ sit cognoscēs i poᵃ: qꝛ opꝫ ꝙ itellꝰ possit priuari illo hitu: ꝛ illa spē. nā priuō nō ꝓprie opponit nisi hitui quē pōt tollē: nec ꝓpe est ꝯrıetas nisi iter ea que mutuo se pn̄t expellē. sꝫ qꝛ qd pōt priuari hitu: ꝛ qd pōt amittē sciaꝫ de se nō hēt actu sciaꝫ: sꝫ est in poᵃ ad sciaꝫ verū est dictū phi ꝙ cognoscēs priuōnē per hitū ꝯrıum est cognoscēs in poᵃ. si aūt est aliqs itellꝰ qui seipꝫ cognoscat pncipalr̄ ꝛ p seipm̄ cognoscat alia: ꝛ nō per vnū ꝯrıoꝝ cognoscat aliō: cuiusmodi est itellꝰ diuinꝰ: talis itellꝰ est actu ens. ꝛ ab oi potētialitate separatꝰ.

Alterius forte dubitaret aliqs quō p priuōnē cōtinui cognoscat pūctꝰ. ℂ Dōꝫ ꝙ ut colliter ponit nr̄a cognitio icipit a sēsu: illa ḡ prius caderent in apphēsione itellꝰ que sūt sēsibilia: ꝛ que cadūt in apphēsiōe sēsus: hꝰ aūt sunt hn̄tia magnitudinē: qꝛ taliū ꝓpe est hre fantasma sine quo itellꝰ nihil itelligit. ḡ si prius cadit in apphensiōe itellꝰ qd est ꝯtinuū: ꝛ qd hēt magnitudinē cū posteriꝰ cognoscat p prius: pūctꝰ ḡ posteriꝰ cadit i apphēsione itellꝰ cognoscet p ꝯtinuū qd prius cadit i apphēsiōe eiꝰ. ḡ per illū ordinē: ꝛ p illā cōparationē quā hēt pūctꝰ ad ꝯtinuū cognoscet ab itellu: cū ḡ pūctꝰ h mō cōparet ad ꝯtinuū: qꝛ priuat ꝯtinuitate: cognoscet pūctꝰ ab itellu: ut est priuatio ꝯtinui. ⌈ Deide cū dicit.

ℂ Est aūt ois qdē dictio: in qua aliqd de aliquo dicit: sicut affirmatio uera est. aut falsa omnis: itellectus aūt ois: sed qui est ipsius quid est: in hoc ꝙ aliqd erat eē. uerus est: ꝛ nō aliqd de aliquo. C.27

ℂ Cōparat itellm̄ cōpositoꝝ ad itellm̄ simpliciuꝫ: circa qd tria fac. qꝛ pᵒ dat dr̄ıā iter hūc itellm̄ ꝛ illū. 2ᵒ qd dixerat manifestat p sile. 3ᵒ p modū epilogi resumit qdā supiꝰ tradita. 2ᵃ ibi ⌊ Sꝫ sic vidē. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Idē āt. ⌋ dicē ḡ: ꝙ est aūt qdē dictio que est aliqd de aliq sic affirmatio uera aut falsa ois. q. d. ꝙ ois itellus cōpositꝰ ubi dr̄ aliqd de aliq affirmatiue. uel sup. ubi dr̄ aliqd de aliq negatiue est uerꝰ uel falsus: itellꝰ aūt nō ois: sup. est uerus uel falsus: sed qui est sꝫ hoc ꝙ aliqd erat eē. i. itellꝰ simpliciū: ꝛ itellꝰ qdditatis semp est uerꝰ: ꝛ nō in quo aliqd de aliquo: est ḡ h dr̄ıa ꝙ itellꝰ simplicium semp est uerus: itellus vō cōpositꝰ in quo dr̄ aliqd de aliquo nō sup. semp est uerus. ⌈ Deinde cum dicit.

ℂ Sed sicut videri ꝓprij uerū est: si aūt hō albꝰ: aut niger: nō est uerū semp: sic aūt se hn̄t quecūqꝫ sine materea sunt.

ℂ Manifestat qd dixerat p sile ondēs ꝙ itellꝰ nō errat circa qd qd ē: qd est ꝓpriū obꝫ eiꝰ: sic nec visus errat circa ꝓpriū obꝫ ipiꝰ: id sēdit ꝙ sic vidē ꝓpa. i. respectu ꝓprij obti: uerꝫ est: si āt ille qui ē albꝰ est hō: aut nō: nō sp est uerꝫ. sic ḡ se hēt i visu q est vtꝰ mālis: qꝛ nō errat circa ꝓpriū obm: sic se hn̄t qcūqꝫ sūt sine mā. i. ꝛ sic se hēt circa itellm̄ q est sine mā: qꝛ itellꝰ nō errat circa ꝓpriū obꝫ: ut circa qdditatē: erit ḡ h locꝰ a maiori: qꝛ si visus nr̄ q ē vtꝰ mālis nō errat circa ꝓpriū obꝫ: mlto magis itellꝰ nr̄ qui est vtꝰ imālis circa ꝓpriū obm nō errabit. ℂ Notandū āt ꝙ circa qdditatē inqꝫtū ē obꝫ itellꝰ simpliciū: ut alias tactū ē: nūqꝫ cadit error p se. p accńs āt inqꝫtū i ipa qdditate hēt eē cōpō pt error cadē: qd duplr̄ pōt ꝯtigē: ut coiter ponit: uł qꝛ ptes diffōnis nō bn̄ cōponimꝰ ad iuicē: uł qꝛ totā diffōnē nō bn̄ cōponimꝰ cū diffinito: qꝛ nō adaptamꝰ ꝓpaꝫ diffōnē ꝓpo diffinito: sꝫ diffōnē vniꝰ adaptamꝰ alteri. ℂ Notandū ēt ꝙ sic est de visu: ꝛ de itellu: nā supposito colore nō decipit visus circa colorē: sꝫ decipit i iudicādo de re cui cōpetit color. nā forte illō coloratū qd videt iudicabit mel qd erit fel: uł iudicabit eē hoiēꝫ qd erit nō hō. ℂ Notandū ēt qdā exponē hūc textū: sic aūt se hn̄t qcūqꝫ sūt sine mā de itellu sbaꝝ separatarū in qrū itellu: ut dicūt nō cadit error: qꝛ ita se hn̄t sube sepate circa oia que intelligūt: sic nos hēmꝰ circa ipꝫ ꝙ qd est. pᵃ tñ expō ut exponit nō de itellu sbarū separatarū: sꝫ de itellu nr̄o magis ualet: qꝛ per ea magis hētur itētū. ⌈ Deide cū dicit.

ℂ Idē aūt est sm̄ actū sciētia rei: que vō sꝫ potētiaꝫ tpe prior est in vno oino aūt neqꝫ tpe. fiūt eni ex actu ente oia que fiūt.

ℂ Per modū epilogi resumit quedā supiꝰ tradita. d. ꝙ scia sm̄ actū est idē rei scite: que vō est sꝫ potētiā tpe ē prior in vno ꝛ eodē. oino aūt. i. simplr̄: neqꝫ tpe scia sm̄ potētiā pcedit sciaꝫ sꝫ actū: qꝛ oia que fiūt fiūt ex actu ente: nisi ḡ pcederet scia sꝫ actū nullus poᵃ sciēs fieret actu sciēs: qualr̄ aūt in eodē scia in poᵃ pcedit sciaꝫ sꝫ actuꝫ: ꝛ qualiter simplr̄ scia sm̄ actum precedat sciam in potentia fuit superius declaratum.

C.28. v Idet āt sēsibile ex potētia exñte sensitiuo actu agēs: nō enī patit: neq̧ alterat: vn̄ alia hec spēs mot⁹: mot⁹ enī ipfecti act⁹: simplr̄ āt act⁹ alter ē q pfecti

¶ Post q̄ phs determiauit de uegetatiuo sensitio ⁊ itellectio. In pte ista vult determiare de appetitio ⁊ de sm locū motiuo. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q̄ motiuū sm locū pōt dici appetit⁹. nā aīalia per appetitū mouent localr̄. ¶ Sciēdū tn̄ q̄ lz motiuū sm locū sit appetit⁹: loquēdo tn̄ de motu sm locū q cōpetit aīalib⁹ pfectis: cuiusmodi est mot⁹ pgressiu⁹: appetitiuū ē ulius q̄ sm locū motiuū. nā oib⁹ aīalib⁹ iest appetitiuū: nō tn̄ oib⁹ iest sm locū motiuū. possem⁹ g̃ sic diuidē hāc ptē dicēdo q̄ phus pus determiat de appetitio qd̄ cōpetit aīalib⁹ oib⁹. 2° determiat de sm locū motiuo qd̄ nō cōpetit aīalib⁹ oib⁹. sūt enī qdā aīalia que nō mouent nisi motu dilatatiōis ⁊ ɔstrictiōis. 2° ibi ⌊ De mouēte aūt. ⌋ uel possum⁹ alr̄ diuidē: dicēdo q̄ appetit⁹ est qdā iclinatio sequēs formā apphēsaz. nā sic appetit⁹ nālis seqtur formā nālr̄ ipressam: sic appetit⁹ aīe seqt formā ab aīa apphēsam: qre sic in reb⁹ nālib⁹ pus itelligo grauia hre formā grauis: ⁊ postea sm illā formā itelligo q̄ appetāt eē deorsuz: ⁊ q̄ moueāt: sic pus itelligo q̄ aīa apphēdat aliquā formā p sensuz ul' p itellm: ⁊ postea sm illā formā apphēsam cōpetit aīe aliqd appetē. ⁊ ultimo sm illū appetitū hēt fieri mot⁹: ut psecutio uel fuga. appetit⁹ itaq̧ q̄ztū ad pūs spectat cōparat ad duo. vz ad sensuz ⁊ itellm a qb⁹ cāturː ⁊ ad motū quē cāt. 2° g̃ fac phs: qr p° determiat de appetitio siue de appetitu: put cōparat ad sensuz ⁊ ad itellm. 2° determiat spālr de appetitu put cōparat ad motū ibi ⌊ De mouēte āt. ⌋ circa pm̄ tria fac: qr p° fac qd̄ dcm̄ est. 2° ptractat opionē antiqrū quā hēbāt de aīa. 3° epilogat circa determiata ⁊ ɔtinuat se ad dicēda. 2° ibi ⌊ Nūc aūt de aīa. ⌋ 3° ibi ⌊ Qm̄ āt aīa sm duas. ⌋ circa pm̄ duo fac: qr p° determinat de appetitu put cōparat ad sensum ⁊ ad itellm. 2° qr mētionē fecerat de itellu determiat qdā circa ipz itellz ibi ⌊ Et olo i actiōe. ⌋ circa pm̄ duo fac: qr p° ostēdit qlr hēt fieri ipm sentire. 2° cōparat sensuz ad itellz: ⁊ ondit q̄ sic cū sensus apphēdit aliqd delectabile uel tristabile seqtur appetē sm sensum: sic ex pte itellus se hēt: qr cū itellus apphēdit aliqd delectabile uel tristabile hēt ibi eē fuga uel psecutio sm appetitū itelliuū ibi ⌊ Sētire gdē igit. ⌋ dic̄ g̃ q̄ vīr aūt ipm sensibile. i. ipm obm ex sensitio exñte in po° actu agēs. i. faciēs actu. ⁊ qr sensibile nō plus fac nisi q̄ reddit ipm sensitiuuz. i. ipz organū sēsus ad actū: nō est ibi ppe pati: nec est ibi pprie alteratio. iō sbdit: nō enī patit neq̧ alterat sup. sensus a sensibili. vn̄ h spēs mot⁹ est alia ab aliis trāsmutatiōib⁹: imo sentire nō pprie est mot⁹: qr mot⁹ est act⁹ impfecti: sz simplr̄ alr̄ est actus ille q est act⁹ pfecti cuiusmodi ē sentire. nā sētire nō ē act⁹ ipfecti: sz pfecti.

Dubitaret forte aliqs quō sentire nō est ppe passio: nec alteratio: nec mot⁹ cuz nō sit act⁹ iperfecti: sz pfecti. ¶ Dōz q̄ duplici via possum⁹ iuestigare sentire nō eē actū impfecti: sz pfecti. ex qua duplici via patebit q̄ sentire nō est ppe passio: neq̧ alteratio: neq̧ mot⁹. p̄a via sumit ex eo q̄ in motu ⁊ in passiōe pprie sumpta semp aliqd abiicit. 2° ex eo q̄ foīa iducta per motū successiue iducit. p̄a via sic pz. nā ois forma dat aliquā pfectionē. est enī vna foīa pfectior alia: attn̄ cuilibet foīe cōpetit dare aliqd eē: ⁊ cāre aliquā pfectionē. igit eoipo q̄ mot⁹ itroducēdo vnaz formā expellit aliā: faciēdo rē pfectā: ⁊ in actu itroducēdo vnā formā fac eā iperfectā ⁊ i po° expellēdo aliā: qre si in aliq sbo: sic eēt itroductio vni⁹ foīe q̄ nō esset ibi expulsio alteri⁹ nō pprie eēt ibi mot⁹: nec alteratio qr sic eēt ibi pfectio. q̄ nō eēt impfectio: h aūt accit circa sensuz. nā pupilla oio est abscolor: cū g̃ coloratū iprimit suā silitudinē in oculo: oculus sic recipit spēz ⁊ formā coloris q̄ ab eo nulla foīa abiicit. 2ª via ad iuestigādū h idē sumit ex eo q̄ foīa per motū iducit successiue ps post ptē. oē g̃ qd̄ mouet ptē acqsiuit ⁊ ptem restat ei acqrēdū. qr ut declarari hēt in 6° phi. si nihil acqsiuisset: tūc nō moueret: sz totalr eēt in termio a quo: si totū acqsiuisset iā cessasset mot⁹: ⁊ totū eēt in termio ad quē. mot⁹ g̃ qr respicit sbm: ut hēt ordinē ad ptē acqrēdā put est acqrēda: cū respectu ptis acqrēde sbm sit impfectū ⁊ in po°. seqt q̄ mot⁹ sit act⁹ iperfecti sm q̄ ē impfectū: ul' sit act⁹ entis in po°: sm q̄ est in po°: qre si aliq foīa nō iducat ps post ptē: sz iduceret tota sil': pp itroductionē talis foīe nō eēt ibi ppe mot⁹: nec alteratio ⁊ itroductio illi⁹ foīe: nec eēt act⁹ impfecti: sz pfecti: ⁊ qr h accidit circa sensuz: eo q̄ sensus sit susceptiu⁹ foīe: cui hēt eē itētionale sm q̄ eē p se nō hēt ɔrietatē: ⁊ p se hēt itroduci tota sil': seqt q̄ sentire nō sit act⁹ ipfecti: sz pfecti. ⁊ ulteri⁹ ēt seqt q̄ sētire nō sit ppe pati: nec sit ppe alteratio: neq̧ mot⁹. adducit ēt 3ª via qre sentire nō est act⁹ ipfecti: sz pfecti: ⁊ nec est ppe alteratio: neq̧ mot⁹. nā ipz sētire lz dicat receptionē aliquā a sēsibili: dicit ēt iudiciū aliqd ipi⁹ aīe sm ipressionē illā: ⁊ qr iudicare de sēsibilib⁹ ē aliqd agē ⁊ aliq opatio: ⁊ sētire aliqz opōnē noiat: igr̄ cū mot⁹ sit act⁹ impfecti: opatio vō sit act⁹ pfecti. sētire qd̄ est qdā opatio: mō q dcīs est nō ē ppe mot⁹: nec est act⁹ impfecti: sz pfecti. ⌈ Deinde cū dic.

¶ Sentire quidez igitur simile est ipsi dicē solum ⁊ itelligere.

¶ Cōparat sensuz ad itellz: ⁊ diuidit in duo. qr p° cōparat sensuz ad itellectū: q̄ztū ad simplex iudiciū: ⁊ q̄ztū ad simplicē apphēsionē. 2° cōparat illa ad iuicē put hēt ibi eē delectatio ⁊ tristitia appetit⁹ ⁊ fuga ibi ⌊ Cū āt delectabile. ⌋ dic̄ g̃ q̄ sentire gdē igit. i. apphēde ul iudicare sm sensuz est sile ipi dicē soluz. i. ipsi iudicare per itellm: ⁊ est ēt sile ipi itelligē. i. ipsi apphēdē per itellz. ¶ Notādū aūt q̄ sic aliqn̄ p sensuz simplr̄ apphēdim⁹ ⁊ iudicam⁹ de sensibili nō apphēdēdo ipz sēsibile ut delectabile ul' ut triste. ⁊ tūc nō est ibi nec fuga nec appetit⁹: sic ēt itells aliqn̄ solū dic̄. i. solū iudicat de re itelligibili nō iudicādo de ipa q̄ sit delectabil' ul' tristis: aliqn̄ vō itelligit ipaz rē. i. simplr̄ apphēdit eā pp qd̄ nō ē ibi nec delectatio: nec tristitia: nec appetit⁹: neq̧ fuga: q̄re bn̄ dcm̄ est q̄ sentire. i. simplr̄ apphēdē ⁊ iudicare p sensuz est sile ipi dicē ⁊ itelligē per itellm. ¶ Notādū ēt q̄ ex pte sensus nō sic hēm⁹ noia disticta sic ex pte itellus. iō tā apphēdē q̄ iudicare sm sensum uocat sentire: sed iudicare p itellm uocat dicē. apphēdē vō per itellm pōt uocari itelligere. tria ergo sūt tā ex pte sensus q̄ ex pte itellus. qr tā sensus q̄ itellus p° apphēdit postea iudicat. 3° vō si apphēdit illd̄ ut delectabile uel triste: est ibi psecutio uel fuga: tn̄ lz h sint tā in sensu q̄ in itellectu: magis tn̄ hēm⁹ distincta noia ex pte itellect⁹ q̄ ex pte sensus. ¶ Nōndū ēt q̄ in lr̄a dr̄ q̄ sentire est sile ei qd̄ est solū dicē: qr itells aliqn̄ dic̄ solū. i. solū iudicat: absq̧ eo q̄ inde sequat delectatio ul' tristitia: sic ēt aliqn̄ solū itelligit. i. solū apphēdit absq̧ eo q̄ sit ibi psecutio uel fuga sm appetitū: ⁊ qr h logt de ipo sētire sm sēsuz: ⁊ de ipo dicere: ⁊ de ipo itelligē sm itellm put accipiunt absolute: iō ait ibi solū. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Cū āt delectabile: aut triste: aut affirmās aut negās psequtur: aut fugit. ¶ Et est delectari: ⁊ tristari: agere sensitiua medietate ad bonū: aut malū: inq̄ztū talia: ⁊ fuga aut ⁊ appetitus: hec que sm actum: ⁊ non

alterū appetitiuū ꝛ fugitiuū: neq̄ ab inuicē: neq̄ a sensitiuo: ħ esse alterū est.

¶ Cōparat sensum ad itellectū ꝓut ibi hēt eē delectatio: ꝛ tristicia ꝛ appetit⁹ ꝛ fuga. circa qđ duo fac: q2 p° ostēdit quō ħ hūt eē i sēu. 2° aut quō hūt eē in itellectu ibi [Intellectie aūt.] ꝯtinuet ãt sic. sēus aliqñ simplr sentit ꝛ simplr apphēdit ꝛ iudicat de ipo sēibili absq̄ eo ꝙ sint ibi ꝓsecutio uł fuga: ſ3 cū iudicat: aut apphēdit aliqd delectabile: aut triste: ꝛ ē aut affirmās: aut negās aliqd eē ꝓsequēdū uł fugiēdū ꝓseqt: aut fugit: ꝛ sbdit ꝙ ꝛ est delectari ꝛ tristari agere sensitiua mediāte: ꝛ ħ aut bonū aut malū inq̄tu3 talia: q2 respectu boni uel mali sumit delectatio uł tristitia. ꝛ sbdit ꝙ ꝛ fuga: aut appetit⁹ sup. q̄ sequunt apphēsionē sēsitiuā sūt ħ que sūt ƀ3 actū. uł ut hēt alia lr̄a: sūt idē que sunt ƀm actū: q2 fuga ꝛ appetit⁹. i. fuga ꝛ desideriū: que sequunt apphēsionē delectabilis ꝛ tristabił hūt eē actuale uł hūt eē ƀ3 actū. nā statī3 cū ƀ3 sēu3 apphēdis actu aliqd delectabile uł tristabile: statī3 vis actu appetē uł fugē: ꝛ addit ꝙ nō est alterū appetitiuū ꝛ fugitiuū: neq̄ ab inuicē neq̄ a sēitiuo: ſ3 eē ꝛ ƀm eē: ꝛ ƀm diffōnē est aliđ.

Dubitaret forte aliqs quō delctari ꝛ tristari ē sēitia mediāte: uł ut hēt alia lr̄a sēitiua medietate. ¶ Dōƀ ꝙ duplr pōt exponi ꝙ sēitiua mediāte uł sēitiua medietate fiat delectatio uł tristitia. planū est eni3 ꝙ mediāte sēitiua. i. mediāte sēu: ꝛ p sēu3 fit delectatio uł tristitia: tñ pl's oꝫ itelligi q̄ꝫ ꝙ mediāte sēu: ꝛ p sēu3 fiat talis delectatio uł tristitia: oꝫ eni ibi eē aliqđ mediū: qđ duplr pōt expont. p° ꝙ hoc mediū referat ad obm: ꝛ tūc erit sēus ꝙ est delectatio qñ ꝯuentū est ad mediū. i. qñ pūctū est ad ꝯueniēs: q2 delectatio cōsurgit ex cōiūctione ꝯuenientis cū ꝯueniente. 2° pōt exponi per cōparationē ad organū: ꝛ tūc erit sensus ꝙ delectatio est cu3 peruētū est ad mediū. i. cu3 ꝯuentū est ad sensum cōem: qui se habet quasi mediū: ꝛ quasi centrū respectu sensuu3 ꝑticularīu. nā sicut in sensu cōi cōsumit iudiciū de sensibilib⁹ sic ibi cōsumari hēt delectatio uł tristitia que ꝯsurgit ex tali iudicio.

Alterius forte dubitaret aliquis quō appetitiuū ꝛ fugitiuū nō sunt altera a sensitiuo. ¶ Dicēdū ꝙ appetere ꝛ fugere. i. desiderare ꝛ abhominari nō sunt altera a sensitiuo: itelligendū est sūbo: q2 in illo eodē organo in quo fundat sēus ꝛ maxime in quo fundat sensus tact⁹: fundat ēt appetit⁹ ꝛ fuga. nā nō est itelligibile ut supi⁹ tāgebat ꝙ sensitiua ꝛ appetitiua sint distincta sūbo uel organo ꝓut ponebat plato. nā in quacūq̄ ꝑte reseruat sensus: opꝫ ꝙ ibi reseruet delectatio uel tristitia. nā si sensus ꝯiūgit ꝯuenīēti erit ibi delectatio: si discōueniēti tristitia: delectatio aūt tristitia nō pōt ꝛ sine appetitu ꝛ fuga: uel sine desiderio uł abhoiatiōe. nā qlibet p se desiderat ꝛ appetit dlectabilia sibi: fugit ꝛ abhomiat tristia. nā l3 nō eadē sint delctabilia cuilibet appetitui: sic n̄c eadē sūt dulcia cuilibet gustui: qlibet tñ ꝓsequit ea que sūt sibi delectabilia: cū ergo sūt delectabilia bona itellectualia ꝓsequit illa: hūti ãt corruptū appetitū sūt delectabilia bona sēitiua: iō sequit illa spretis itelligibilib⁹ bonis. Semper ergo uerū est ꝙ delectatio ꝛ tristitia nō pñt eē sine appetitu uel fuga uel sine desiderio ꝛ abhoiatione: ꝛ q2 ubicūq̄ est sensus: ꝛ maxie ubi est sēus tactus ibi ꝯuenit eē appetitū ꝛ fugā: uł desideriū ꝛ abhoiationē sequit ꝙ talia sūbo ꝛ organo a sensitiuo separi nō pñt.

Alterius forte dubitaret aliqs: utru3 appetitiuū ꝛ fugitiuū sint alera ab inuicē. ¶ Dōm ꝙ sicut videm⁹ in motib⁹ nālib⁹ sic debem⁹ arbitrari i motib⁹ aie: cū igit nō sit itelligibile ꝙ grauia p aliā formā fugiāt a loco sursu3 tanq̄ꝫ a loco discōuenienti: ꝛ tēdant uel appetāt locū deorsum tanq̄ꝫ aliqd sibi ꝯueniēs: ſ3 per eadē formā: ut per formā grauis: per quā fugiūt a loco sursu3 tēdūt in locū deorsu3: ꝛ sic nō est itelligibile ꝙ aia per altā potentiā uel ṽtute fugiat tristia: ꝛ ꝓsequat delectabilia: imo per illā eandē potētiā ꝛ ṽtuē p quā appetit: ꝛ desiderat delectabilia: cū ꝯiungit cōueniētib⁹: fugit ꝛ abhomiat tristia: cū ꝯiūgit discōuenientibus: ita ꝙ appetitiuū ꝛ fugitiuū uł desideratiuū ꝛ abhomiatiuū nō sunt altera ab inuicē: nec sunt altera a sensitiuo ut est per habita manifestū.

Alterius forte dubitaret aliqs cu3 ph's dicat fugitiuū ꝛ appetitiuū nō esse altera abinuicē: nec eē altera a sensitiuo: ſ3 eoꝝ eē: eē aliđ: utrū ħ sit eodē mō itelligēdū. ¶ Dōm ꝙ oia illa nō sūt altera ab inuicē sūbo. nā i illo eodē organo in q̄ tanq̄ꝫ in sūbo fundat sensitiuū: ꝛ maxime ubi fundat sensu3 tact⁹ ibi ēt fundat appetitiuū: ꝛ fugitiuū: ꝑꝑ qđ oia ista nō sunt altera ab inuicē sūbo: tñ sūt altera ab inuicē ƀm eē: ſ3 non eodē mō: q2 sēitiuū est aliđ ab appetitiuo ꝛ fugitiuo ƀ3 eē: q2 formalr ꝛ essentialr ħ po^a est distinctia ab illis. nā sicut in eodē pomo hēt eē color ꝛ sapor: ꝛ tñ color est eēntialr ꝛ formalr distinct⁹ a sapore: sic in eodē organo est sēitiuū ꝛ appetitiuū: ꝛ tñ sēus est po^a uel est ṽt⁹ eēntialr ꝛ formalr distincta ab appetitu: ſ3 appetitiuū ꝛ fugitiuū nō sic. nā l3 ħ aliq̄ mō differāt ƀm eē: nō tñ est itelligēdū ꝙ aia per aliā po^am ꝛ ṽtutē essentialiter ꝛ formalr distinctā appetat ꝛ abhomiet uel fugiat: sed per illā ꝛ eādē po^am uel ṽtutē: per quā appetit delectabilia fugit tristia: ut est per hita manifestum. dicunt tñ ħ differre ƀm eē: q2 l3 aia faciat ħ per eādē po^am: nō tñ fac ea per eādē po^am eodē mō se hūtē: sed per illā po^am appetit ꝛ delectat: ut cōiūgit ꝯueniētib⁹. tristat ꝛ fugit ut cōiūgit discōuenientib⁹. [Deide cū dicit.

¶ Intellectiue aūt aie fantasmata ut sēibilia sunt: cū aut bonū: aut malu3 affirmat: aut negat ꝛ fugit aut ꝓsequit ꝓpter qđ nequaq̄ꝫ sine fantasmate itelligit aia. T.30

¶ Ondit quō hec. v3 appetit⁹ ꝛ fuga sequunt ꝑtē itellectiuā: circa qđ duo fac: q2 p° fac qđ dcm ē. 2° qđ q̄ supposuerat ꝓbat ibi [Sicut eni aer.] dic ḡ: ꝙ aie itellectiue. i. aie q̄tū ad itellm̄ fanta^a sūt. i. se hūt ut sēibilia. cū ãt itell's per fan^{ta} affirmat aut negat bonū: aut malū fugit: aut ꝓsequit: ꝑꝑ qđ sine fantasmatib⁹ nequaq̄ꝫ aia itelligit. ¶ Nōndū aūt ꝙ sicut sensus nō sentit sine sēibilib⁹ a qb⁹ recipit silitudinē ꝛ spēm: ita aia nō itelligit sine fantasmatib⁹ a qb⁹ itell's recipit spēm ꝛ silitudinē. cōparant enim fan^{ta} ad intellm̄: ut dr̄ in lr̄a sicut sēibilia ad sēum. ¶ Nōndū ēt ꝙ sicut sēsus qñ per sēibilia apphēdit aliqd delectabile uel tristabile: hēt ibi eē appetit⁹ uel fuga: sic qñ itell's per fanta^a iudicat aliqd delectabile uel tristabile orit ide desideriū ꝛ abhomiatio siue desideriū ꝛ fuga. [Deinde cum dicit.

¶ Sicut eni aer pupillā hu⁹ fecit: ipsa aūt alterū: ꝛ audit⁹ silr. Sed ultimū vnu3: ꝛ vna medietas. eē aūt ipi plura: quo aūt discernit: quo differt dulce ꝛ calm: dcm̄ est qde3 ꝛ nūc: dicēdū ãt ꝛ nūc. Est eni aliqd vnū: sic aūt ꝛ trin⁹. T.31. **¶ Et ħ in ꝓportionali: aut nūo ens vnū hēt se ad utrūq̄ sicut illa ad inuicē. Quo eni differt nō homogenea iudicare: aut cōtraria: ut albū: ꝛ nigrum.** T.32.

¶ Manifestat qđ dixerat: dixerat aūt duo. v3 ꝙ fanta^a cōparant ad itellm̄ sicut sēibilia ad sēu3. 2° dixerat ꝙ cū itell's affirmat aliqd aut negat ꝛ fugit aut ꝓseqt. tria ḡ fac: q2 ƀme ondit ꝙ sicut sēibilia cōparant ad sēum. sic

fan^ta ad itellm. 2° qd̄ dixerat declarat in termis. 3° manifestat q̄ cū itell's affirmat aliqd aut negat: ꝓsequit̄ aut fugit. 2ª ibi[Sic igit̄ sic.] 3ª ibi[Spēs qdē igr̄] dicit g: q̄ sicut eni aer fecit pupillā h^ōi. i. fecit eā qualem uel coloratā: ipa aūt pupilla alterata alterū fecit q̄lez: q: alterauit ⁊ imutauit alterū. i. sensū cōez: ⁊ auditus silr. n. i. audit^9 ⁊ q̄libet sēsus pticularis alterat^9 ⁊ imutatus alterat ⁊ imutat alterū. i. sensū cōez: sed hi^9 sensus cois vnū ultimū: q: se hēt sicut vnus terminus respectu oīuz sēsuuz pticulariū: ⁊ est sicut vna medietas: q: se hēt sicut vnū cētrū respectu oīuz eoꝝ. vnus est ḡ sēsus cois: sꝫ est ipsi sēsui plura eē ut sup^9 ondebat: hūc aūt sensum cōez eē illū sēsuz: quo aīa discernit: quō differt dulce ⁊ calm. dcm̄ est qdē ⁊ p̄us: dōz aūt. i. repetēdū est ⁊ nūc. nā ipe sēsus cois est aliqd vnū: sic aūt supple ex pte intell's termin^9 est vnus. ⁊ h̄ in ꝓportionali. i. in ꝓportione: siue ꝓportionalr̄ est ex pte itell's: sic ex pte sensus. iō sbdit q̄ aūt nūo ens vnū hēt ad utrūq̄ cog̃scēs: supple quō illa ad inuicē se hñt: est eni dare vnū aliqd quo aīa differt. i. discernit iudicare non homogenea. i. ea q̄ nō sūt eiusdē gn̄is: aut ɔ̄ria ut albū ⁊ nigrū. ℂ Notādū aūt q̄ sicut sēsus cois est q̄si termin^9 oīuz imutationū factaꝝ in sēsib^9 pticularib^9: q: oēs tales imutationes terminant̄ ad sēsuz cōem: sic itell's possibilis est terminus oīuz fantasmatū: q: imutatiōes oīuz fantasmatū terminant̄ ad itellm: pp qd̄ sicut sēsus cois est vnus sm̄ sbaz: tñ est plura sm̄ eē: q: ɔsiderat̄ alr̄ ⁊ alr̄, ꝓut imutat̄ a diūsis sēsib^9 pticularib^9: sic itell's est vnus sm̄ se: tñ alr̄ ⁊ alr̄ accipit̄ ⁊ ɔsiderat̄ ꝓut imutat̄ a diūsis fantasmatib^9. ℂ Notādū ēt q̄ sicut sēsus cois imutat^9 a sensib^9 pticularib^9 est vnū aliqd: quo aīa discernit: quō se hñt ipa sēsibilia ad inuicē ⁊ quo aīa iudicat nō homogenea. i. ea que nō sūt eiusdē gn̄is: ut dulce ⁊ albuz: ⁊ sic sēsus cois est illud quo aīa pōt iudicare ɔ̄ria que sunt eiusdē gn̄is: ut albū ⁊ nigrū: ita q̄ p sensū cōez imutatū a sensib^9 pticularib^9 tanq̄ꝫ p vnū aliquē: possum^9 iudicare diūā eoꝝ que nō sunt eiusdē gn̄is: ⁊ que sūt eiusdē gn̄is: sic p itellm imutatū a fantasmatib^9 tanq̄ꝫ per vnū aliqd possum^9 iudicare diūā eoꝝ que nō sunt eiusdē gn̄is: ⁊ que sunt eiusdē gn̄is: qd̄ nō eēt nisi fan^ta imutarēt itellectū sicut sēsibilia sensū: ⁊ nisi se hūent fan^ta ad itellm sicut sensibilia ad sensuz. [Deide cum dicit.

ℂ Sit igr̄ sicut. a. albū ad. b. nigrū. g. ad. d. sic illa ad inuicē: quare q̄m ⁊ ꝑmutatim: si cut igit̄. g. d. vni sunt existētia: sic se hēbūt sicut: ⁊. a. b. idem qdē: esse aūt nō idem: ⁊ illud silr̄. Eadem aūt ratio ⁊ si. a. quidem dulce sit: ⁊. b. v̄o album.

ℂ Qd̄ dixerat manifestat in terminis. d. sit igit̄ sic. a. album ad. b. nigrū sicut. g. ad. d. i. sicut fantasma albi ad fantasma nigri. nā sic se hñt fantasmata albi ad fantasmata nigri sicut illa ad inuicē: q̄re ⁊ ꝑmutatim: q: sicut se hēt albū ad sua fantasmata. sic ⁊ nigruz ad sua fantasmata. opꝫ q̄ silis sit rō de albo ⁊ nigro: ⁊ de fantasmatibus. igit̄ sic. g. ⁊. d. i. sicut fantasmata albi ⁊ nigri hēbunt. i. se hēbūt sicut exñtia vni itellectui: sic. a. ⁊. b. i. sic ⁊ albū ⁊ nigrū. supple se hñt sicut exñtia vni sensui. Idē qdē est sensus qui ꝑcipit albū ⁊ nigrū: sed eē. i. sm̄ eē ⁊ sm̄ rōnem nō est idē ⁊ illud silr̄. i. ex pte illa ut ex pte intell's: silr̄ se hēt: q: est vnus itell's qui imutat̄ a fantasmatib^9 albi ⁊ nigri: ⁊ subdit q̄ eadē aūt rō est: si. a. qdē sit dulce. b. v̄o albū. nā sicut albū ⁊ nigrū ꝑcipiunt̄ eodē sensu cōi: sic ēt ⁊ fantasmata albi ⁊ dulcis imutāt eūdem intellectuz ⁊ possunt ꝑcipi ab eodē itellectu: quare ex declaratione facta in terminis patet q̄ comparantur fantasmata ad intellectum sicut sensibilia ad sensum. [Deinde cum dicit.

ℂ Spēs qdē igit̄ itellect^9 in fantasmatibus itelligit. ℂ Et sicut in illis determiatū est ipi imitabile: ⁊ fugiēdū: ⁊ ex̄ sensū: cū in fantasmatib^9 fuerit mouet̄: ut sentiēs qd̄ fugibile est: q: ignis ɔ̄riū cog̃scit̄ vidēs qd̄ mouet̄: q̄m ipugnās est: aliq̄n aūt que sunt in aīa fantasmatib^9: aut intellectib^9: ⁊ tanq̄ꝫ vidēs rōcinat̄: ⁊ deliberat futura ad p̄sentia. ℂ Et cum dixerit ut ibi letum: aut triste: hic fugit: aut imitatur. L.34

ℂ Ondit q̄ itell's apphēdēdo aliqd delectabile uel tristabile affirmat uel negat aliqd ꝓsequēdū uel fugiēdū dicēs: q̄ itellectiuū qdē igit itelligit spēs in fantasmatibus: q: itell's ea que itelligit: itelligit in fantasmatib^9 sicut in illis. i. sicut in fantasmatib^9 determiatuz est sic cōpetit ipsi itellectui imitabile ⁊ fugiēdū: ⁊ ex̄ sensum q. d. q̄ h̄ nō solū facit p̄ñtib^9 sensibilib^9: sed ex̄ sensū. i. sꝫ h̄ facit absentib^9 sensibilib^9: ⁊ exēplificat de utroq̄ꝫ dicēs: q̄ cū fuerit in fantasmatib^9: supple p̄ñtib^9 sēsibilib^9 mouet̄ ut sentiens fugibile tanq̄ꝫ p̄ñs: ut q: ignis cog̃scit cōi. i. ex eo q̄ coiter videt accidē: coiter eni videt accidē q̄ ignis est qd nociuū ⁊ vidēs q̄ mouetur bellū: q̄n ipugnās est aliqd: supple q̄n talia p̄ñtia sentit iudicat qd fugibile: sed aliq̄n nō p̄ñtib^9 sēsibilibus ea que sunt in aīa fantasmatib^9: aut intellectib^9 tanq̄ꝫ vidēs rōcinat̄ ⁊ deliberat futura: aut p̄ñtia: ⁊ cū vidērit ibi letū: aut triste h̄. i. intellus fugit. i. iudicat aliqd fugibile: aut imitat̄. i. iudicat̄ aliqd ꝓsequēdū: ⁊ imitabile. ℂ Notādū aūt q̄ sicut p̄ñtibus sensibilib^9 possumus per itellm iudicare aliqd ꝓficuū: aut nociuū: sic ⁊ absentib^9 sensibilib^9 possumus cōiecturādo p̄sentia ad futura iudicare per intellectū ꝓficua uel nociua.

Et oino in actiōe: ⁊ qd̄ sine actione est: uerū ⁊ falsuz in eodē genere est cum bono ⁊ malo: sed in eo quod simpliciter differt ⁊ a quodam.

ℂ Quia ut dicebat̄ phs mētionez fecerat de itellectu. ideo h̄ determiat quedā circa ipm itellm: circa qd̄ tria facit: q: p° facit qd̄ dcm̄ est. 2° ut dicebat̄ p modū cuiusdā recapitulatiōis resumit opionē antiquoꝝ de aīa dicētiū aiam eē oīa: ondēs quō h̄ hēat ueritatez. 3° epilogat circa determinata ⁊ cōtinuat se ad dicenda. 2ª ibi [Nūc aūt de aīa.] 3ª ibi [Qm̄ aūt aīa.] Circa p^m ondētria facit sm̄ q̄ tria determiat circa itellm. nā p° ondit quō differt itell's speculatiuus a practico. 2° declarat quō itellectus itelligat abstracta mathematica. 3° querit utrū possit itelligē abstracta simplr̄. 2ª ibi [Abstractiōe aūt dicta.] 3ª ibi [Utrū aūt ɔtingat.] dicit ergo p°: q̄ ⁊ oino in actiōe. i. itellect^9 practicus: ⁊ qd̄ sine actiōe. i. itell's speculatiuus: supple sunt idez sbo: ⁊ sunt in eodē gn̄e. iō sbdit q̄ ueꝝ ⁊ falsum qd̄ ptinet ad itellm speculatiuuz est in eodē gn̄e bono ⁊ malo. i. cū bono ⁊ malo qd̄ ptinet ad itellectū practicū: sꝫ differt h̄ itellect^9 ab illo in eo q̄ simplr̄ differt a quodam. q: itell's speculatiuus ɔsiderat res ut sumunt̄ simplr̄ ⁊ ut habēt esse uñle: practicus v̄o considerat res ut sunt quedam ⁊ ut habent esse particulare.

Dubitaret forte aliqs quō ueꝝ ⁊ falsuz sunt in eodem gn̄e cuz bono ⁊ malo.

ℂ Dōm q̄ sꝫ ɔtores hoc iō est: q: ipꝫ ueꝝ est q̄ddā bonū: ⁊ ipm falsū est q̄ddā malū. sed h̄ nō bn̄ uadit ad intētionē phi. vi eni phs uelle ondē quō itell's speculatiuus ⁊ practicus ɔueniūt ⁊ dīnt. pp qd̄ sciendū q̄ aliq̄n q̄ddā sunt i eodē gen^9 accipit̄ pro sbo: vñ ɔsueuit dici q̄ q̄dā sunt i eodē

sñe pp idē pdicatū qd pdicaf de eis. qdā vo sunt i eodē gñe: qr hñt idē sbm. accipiēdo g hic genus pro sbo: dicē possum⁹ qr uez τ falsuz que ptinēt ad itellz speculatiuū sūt in eodē gñe cū bono τ malo: qr itell's speculatiuus τ practicus sunt in eodē gñe. i. sunt idem sbo: qr itell's practicus τ speculatiuus sunt vna τ eadē po^a τ nō differūt nisi sm simplr τ qddā: qr vnus ɔsiderat res simplr: alius res quasdā. ⌈ Deinde cum dicit.

t.35. ℭ Abstractione aūt dicta intelligit sicut symum: sm qr symuz nō sepate. Inquātuz aūt curuum si aliqd intellexit actu sine carne utiqʒ intellexit in qua curuū: sicut ma-
t.36 thematica. ℭ Nō sepata tanqʒ si sepata sint itelligit: cuz intelligat illud. Oino aūt itellectus qui sm actū res est intelligēs.

ℭ Oñdit quō itell's itelligat mathematica abstracta dicēs: abstractiōe āt dicta. i. dicta p abstractionez ut mathematicā: supple itelligit mō abstracto. sicut symū sʒ qr symū itelligit nō sepate. i. mō nō abstracto. Nā sicut nālia in eo qr nālia itelligit mō nō abstracto: sic mathematica sm qr h^oi itelligit mō abstracto. τ subdit qr si itellexit aliqd inqʒtū curuū: itellexit ipm actu utiqʒ sine illa carne: in qua est illud curuū: sic ergo mathematica que nō sunt sepata itelligit itell's tanqʒ si sint sepata: τ hoc cuz itelligat illud. i. cū intelligat curuū vl' aliqd aliud mathematicū: τ addit qr oino aūt itellectus qui est sm actum est sicut ipe res: qr res sicut se hñt ad eē: ita se hñt ad cognosci. nā sicut res circūcernūt materiā: sic intelligunt ab itellectu: ut nālia que circūcernūt mām sensibilē intelligunt cū mā sensibili. mathematica vo que circūcernunt mām intelligibilem intelligunt cum materia intelligibili.

Dubitaret forte aliqs: qr si res sic se hñt ad eē ita se hñt ad cognosci: τ oino itell's q est sm actū est sic ipe res: vr qr res que nō hñt eē sepatū nō possint itelligi mō sepato sine mēdacio: qre mathematica que sm eē nō sūt sepata a mā sensibili absqʒ falsitate τ mēdacio nō poterūt intelligi sine tali mā. ℭ Dōm qr separe aliqd ab aliquo dupl'r pōt itelligi: uel per negationē. ut dicas hoc nō eē illud: uel p abstractionē ut itelligas hoc nō itellecto illo. pmus modus semp est falsus. Nā si aliq sūt ɔiūcta τ sepas ea p negationē τ dicis illa nō eē ɔiūcta: opʒ itellectū sic diuidentē falsuz eē: ut si hō τ risibile sunt ɔiūcta τ sepas ea p negationē τ dicis hoiem nō eē risibilē: opʒ itell'm eē falsuz. Sed si sepas ea per abstractionē: qr itelligis hoiez nō itellecto risibili nō erit itell's falsus. pñt eniʒ hoc mō pora separi a posteriorib⁹: qr pñt itelligi non itellect⁹ illis. mathematica g hoc mō itelligunt sepata mā sensibili nō qr sepanf per negationez ut qr itellect⁹ dicat mathematica nō eē in mā sensibili: qr tūc eēt itellect⁹ falsus: sed sepanf per abstractionē: ut qr itelliguntur mathematica nō itellecta mā sensibili. ℭ Est itaqʒ diligēter notādū qr hec sepatio ex ipa re ortum sumit: qr nō quelibet a qbuslibet sic separi pñt. nā ea que sūt pora in eē de qrū rōne nō sunt alia pñt separi: τ sic intelligi nō itellectis aliis. posteriora vo de qrū itellectu τ rōne sunt pora nō pñt sic separi: nec sic itelligi nō intellectis porib⁹: qre cū qʒtū pcedat q̃le pōt itelligi qʒtū nō itellecto q̃li: τ qr aliqd est sensibile p q̃litatē cuz itelligif qʒtū sine q̃li. itelligif qʒtū sine mā sensibili. bñ g dcm est qr itell's sm actuz est sm qr res: τ qr res sicut se hēt ad eē sic se hēt ad cognosci: τ qr sicut res circūcernūt māz: sic ab itellectu itelligunf. nā ex ipa re pueniit qr aliq res sit de cui⁹ rōne nō sit mā sfibilis: ut res nālis: τ aliq de cui⁹ rōne nō est mā sensibilis ut res mathematica. itellect⁹ g est sicut res: qr qualis est res talis est itellect⁹ ei⁹: ut si de rōne rei est mā sensibilis: de intellu rei erit mā sfibilis. Si vo de rōne rei nō sit mā sfibilis itell's rei erit sine mā sfibili. ⌈ Deīde cū dicit.

ℭ Utrū aūt ɔtingat aliqd separoꝝ intelligere ipm exñtem nō sepatū a magnitudine: aut nō: considerandum posterius.

ℭ Querit utrū itell'us possit itelligē abstracta simplr dicēs: utrū aūt ɔtingat ipm itell'm nrm exñtē nō sepatuz a magnitudie itelligē aliqd sepatoꝝ. i. itelligē aliquaz sbam sepatā: ut aliquā itelligētiā: aut nō cōtingat hoc cōsiderādū est posterius. videf enim hec questio pertinere ad meta^cas non ad presentem materiam.

Dubitaret forte aliqs: qr vñr hec vba phi ɔdicē vbis supi⁹ habitis. nā sup̄ dicebaf itellect⁹ imixt⁹ sepat⁹ q nec esset corpus nec vt⁹ in corpe. h aūt psupponit itell'm nrm nō esse sepatū a magnitudie: τ hoc supponēs qrit utrū itellect⁹ existēs sic nō sepat⁹ possit itelligē aliqd sepatū. ℭ Dōm qr itell'm eē nō sepatū a magnitudie pōt itelligi dupl'r vl' qʒtū ad eē vl' qʒtū ad opōnē. qʒtū aūt ad eē diceret itellect⁹ nō sepat⁹ a magnitudie si hēret eē in magnitudie τ si eēt pfectio magnitudis: ut si eēt vt⁹ organica. Sʒ qʒtū ad opōnē di nō sepat⁹ si in sui actione idiget magnitudie. qʒtū g ad p^m modū. vʒ qʒtū ad eē itellect⁹ ē sepat⁹: qr nō est vt⁹ organica: sʒ qʒtū ad opōnē di non separatus: qr in sui actione indiget magnitudie: qr idiget fantasia: sine qua nihil possum⁹ actu itelligere.

Alterius forte dubitaret aliqs: ubi phs determinauit hāc qōnē. utrū possum⁹ aliqd itelligē sepatū cū dicat de h ɔsiderādū eē posteri⁹. ℭ Dōz qr hec qō nō simplr ptinet ad phʒ nālē: cui⁹ cōsideratio nō se extēdit ad sbas sepatas. Juxta illd secūdi phicoꝝ. que nō ampli⁹ mota mouēt nō sūt phice ɔsideratiōis. vr eni hic respect⁹ hre phiā pmā: τ est petere metaphi. ɔsideratione ubi pncipalr agif de sbis sepatis. ergo ut coiter di qōnē istā nō hēmus determinatā a pho: qr nōdū hēm⁹ trāslatā meta^cas totā. in sequētib⁹ ergo libris qui nōdum ad nos puenerūt forte determinaf hec qō. uel dato qr ibi eēt di coiter qr forte Ar̃s morte puent⁹ meta^cas non cōpleuit: qr si eā cōpleuisset hāc qōnē determiasset. uel possum⁹ dicē qr hāc qōnez phs determiauit in 9° meta^ce. ubi ait qr in cogscendo sbas separatas itell's nr nō se hēt sicut cecitas. nā cecus sm qr h^oi τ per se loquēdo nō pōt scire: qr est color: nec quid est color. nos autez: licet non possumus scire: qr sint substantie separate: scire tamen possumus eas esse uel scire possumus: qr sunt. ⌈ Deinde cum dicit.

ℭ Nūc aūt de aia dicta recapitulātes dicamus iterū: qm oia ea q sūt qdāmō est aia: aut eni sfibilia que sunt aut itelligibilia: est aūt scia qdē scibilia quodāmō: sensus aūt sfibilia. ℭ Qual'r autē hoc sit opʒ inqrē. t.37

t.38 ℭ Per modū cuiusdā recapitulatiōis resumit opionem antiquoꝝ dicētiū aiaz eē oia ondēs quō hoc hēt vitatē circa qd duo facit: qr p° oñdit quō aia est ois res. 2° declarat quō res cōparaf ad aiam: τ qual'r itelligunt ab ipa ibi ⌊ Qm̄ aūt neqʒ res. ⌋ circa p^m tria facit: qr p° oñdit quō aia est oia. 2° qd dixerat pbat. 3° declarat qr nō est illo mō oia sm quē modū intelligebāt antiq. 2ª ibi ⌊ Secaf aūt scia. ⌋ 3ª ibi ⌊ Necesse est aūt. ⌋ dicit ergo. nūc āt dicta de aia recapitulātes. i. resumētes dicam⁹ iteꝝ id qd antiq dicebāt qr aia ē qdāmō oia que sūt. i. oia entia: qr ea que sunt aūt sunt sfibilia aut itelligibilia. Est aūt scia qdē oia scibilia. sensus aūt oia sensibilia. ℭ Sed q̃lr h sit opʒ inqrē. ℭ Notā^m aūt qr qcqd

est ul' est sensibile ul' itelligibile: et aia p sensuz est qdamo oia sensibilia: p itellm vo ul' p sciaz est oia itelligibilia ul' oia scibilia. seqt g q aia sit qdamo oia. ¶ Deinde. c. d.

¶ Secat eni scia et sensus i res: q gde po^a est in ea q sut po^a: que vo actu: in ea que sunt actu. Aie aut sensitiuu: et qd scire pot potetia hec sut: h qde scibile: illud vo sensibile.

¶ Declarat qlr sensus est oia sensibilia: et qlr scientia est oia scibilia. naz sensus in actu est quodamo sensibile in actu. sensus in potetia est sensibile in potetia: sic et sciētia in actu est quodamo scibile in actu. scia in potetia est scibile in potetia. io ait q secat. i. diuidit scia et sensus in res. i. queadmodu et res: ut que gde est in potetia i ea que sunt potetia: que vo actu in ea que sunt actu: et ondit q aie aut sensitiuu et qd pot scire sunt potetia h gde qd pot scire est potentia ipm scibile. illd vo. i. ipm sensitiuu qd pot sentire est potetia ipm sensibile. ¶ D. c. d.

¶ Necesse est aut: aut ipa: aut spes ee. Ipsa gde igit no sunt: no eni lapis in aia est: sed spes: qre aia sicut manus est: man^9 eni est organu organoz: et intellect^9 spes speruz: et sensus species sensibilium.

¶ Ondit q lz aia sit quodamo oia: no est tame illo mo oia quo ponebat antiq. Dicebat eni antiq alaz ee oia sm reale existetia. ponebat eni alam copont ex oib^9 ut cognosceret oia. dicebat gde q in rei ueritate erat terra in aia: ut per terra terra cogsceret: et sz rei ueritate erat lapis in aia: ut per lapide lapide cognosceret. hoc aut no est uez: q no est aia oia sm realez existetia: sed est oia inqztu pot recipe silitudies oiuz. na no sunt ipe res in aia: sed spes rez. no eni est lapis in aia: sed spes lapiduz. io ait q necesse est aut aut ipa entia aut spes eoru ee in aia. ipa gde igit entia siue ipe res no sunt in aia: q lapis no est in aia: sed spes lapidu: qre aia est sic manus. nam manus est organum organoz: et intellectus est species speciez itellectualiu: et sensus est spes specierum sensibilium.

Dubitaret forte aliqs: de quo itellu h itellit cu di q itellectus est spes speru.

¶ Ddm q de utroqz itellu h pot itelli. ¶ Ad cu^9 eui detia sciedu q na aliqb^9 aialib^9 ad sui defensionez dedit cornua: aliqb^9 detes: aliqb^9 vo vngues: hoi aut nihil tale dedit. Sed dedit sibi manu et dado sibi manuz qdamo dedit sibi oia organa. dicta est g man^9 orga^m organoz: q est organu oia organa coprehedes. sic na aliqb^9 entib^9 dedit hac forma: aliqb^9 vo illa: hoib^9 aut dedit aiaz: et dado eis aiaz qdamo dedit eis oem forma ta itelligibile qz sensibile. Na aia p itellm pot informari speb^9 oiuz itelligibiliu. et per sensu speb^9 oiuz sensibiliu. est g itell's quodamo oes spes itelligibiles. et io dict^9 est spes speru itelligibiliu. sic et sensus est qdamo oes spes sensibiles. et io dict^9 est spes speru sensibiliu. cum ergo querit de quo itellu h itelligit cu di q itellus est spes spez itelligibiliu: dici debet q itetio phi spalit vi tre ad itellm possibile: q itell's possibilis est ille qui coparat ad itelligibilia: sic sens ad sensibilia: q sic sensus est susceptiuus oiuz speru sensibiliu: sic itell's est susceptiuus oiuz speru itelligibiliu: pp qd itellus possibilis est ille q est oes spes itelligibiles: sic sens est oes spes sensibiles. uerutn si uellemus possemus dcm phi adaptare ad utruq itellz: ut dicamus ta itellm agente qz possibile ee spes speru: q ta iste itell's qz ille est oes spes itelligibiles: alr tn et alr: q itell's ages est oes spes itelligibiles virtualiter in agedo: q ipe est oia facere. Sz intellectus possibilis est omnes species intelligibiles potentialiter in suscipiendo: quia ipse est omnia fieri.

Ulterius forte dubitaret aliqs: si hoc dicunt phi: q itell's est spes speru pot adaptari ad itellm agente: qlr hoc ee ptigat. ¶ Ddm q semp moues et motu sut dria. q oe qd mouet ab alio mouet. ut di 7° phi^e. est g moues aliud a moto. ¶ Aduertedu tn q lz motu et moues sint dria: aliqn tn moues et motu sunt oino sepata ut appet in motu grauiu et leuiu que mouent a grauate: aliqn vo moues et motu sunt cociucta in vno aliquo ut appet in his que mouent ex se. aial eni qd mouet ex se vnit in se duo aliqua vz aiaz que est p se moues: et corp^9 qd est p se motuz. in reb^9 g pfectis moues et motu sunt piucta. in rebus vo impfectis moues et motu sunt sepata. itell's g agens q se hēt qsi lux et est moues itellm possibile pp pfectione cognitiois itellectiue: erit in eade sba cu ipo itellu possibili. luce g corpale que est motiua oculi ee sepata ab oculo: tn radicari in eode sbo cu oculo no est incoueniēs: q cognitio sensitiua est impfecta respectu cognitionis itellectiue. dice g itellm agete ee sepatu: uel dice itellm possibile no hre ppriu moues qd sit sui gnis: et qd radicet in eade sba cu ipo est oino icoueniēs. cu videam^9 in reb^9 corpalib^9 q pfectiora mouent ex se et in ipsis ppriu moues est piuctu pprio moto: et ppriu ages pprio passiuo. sic g imagiabimur itellm agente et itellm possibile. sicut videmus q in oculo cati radicatur duplex passio ul' duplex pprietas. vz diaphanitas et lumiositas. sunt eni oculi catoz no solu diaphani: sed etia lucidi ut appet: q cu sunt in obscuro eoz ocli scintillat qsi stelle. oclus g cati p diaphanitate suscipit coloz spes. sed p illuiositate illuiat mediu et facit colores actu visibiles: qre oculus cati p diaphanitatem est oes spes coloz fieri. sed p luiositate est oes spes tales face. sic in eade sba aie radicant itell's possibilis et intellus ages ita q p itellm possibile aia suscipit oes spes itelligibiles: et est oes spes tales fieri: sed p itellm agete irradiat sup fantasmata. et est oes tales spes face. uterqz g itell's pot dici spes speru: q uterqz itell's est qdamo oes spes: alr tn et alr: q po^lis: ut pz: est oes spes fieri. ages vo est oes face. uterqz g assimilat manui: q man^9 est qdamo oia organa: qd dupli ee ptigit. na man^9 est oia organa in agedo: q pot qdlibet organu fabricare et est oia organa in accipiedo: q pot qdlibet organuz accipe: et qdlibet organo uti. itell's ergo agens assimilat manui inqztu manus pot oia organa fabricare: q ut dcm est ipe est oia face. Sed itell's possibilis assimilat manui inqztu manus pot qdlibet organu in se recipere. na itell's possibilis pot recipe qualibet spem itelligibile cu ipe sit oia fieri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm aut neqz res ulla est pter magnitudies: sic vi. sensibilia sepata in speb^9 sensibilib^9 itelligibilia sut: et q abstractioe dnr: et qcuqz sensibiliu hit^9 et passioes: et ob h neqz no sentiēs nihil uniqz adisceret: neqz intelliget. Sz cum speculet necesse simul fantasma aliqd speculari: fantasmata aut sicut sensibilia sunt: preter q sunt sine materia.

¶ Ondit qlr res copant ad aiaz et qlr itelligunt ab ipsa circa qd duo facit: q p° ondit q aia no itelligit res il' ne fanta^te. 2° separ et distiguit ipm fantasma ab intellibil. Est aut fanta. Dicit g: qm aute neqz res nulla est sup. pncipalr itelligibilis ab itellu pter magnitudies sensibiles: sic vident sensibilia sepata. i. qztucuqz itelligat sensibilia sepata semp sunt itelligibilia in speb^9 sensibilib^9 i. i fantasmatib^9: et que dnr abstractioe ut mathematica. et quecuqz sunt hit^9 et passioes sensibiliu ut nalia. nam ta nalia qz mathe^ca: no pnt itelligi sine fanta^te. et ob h

neqꝫ nō sentiēs nihil utiqꝫ adiscet.i.nō poterit acqrere sciaꝫ:nec itelliget sine fantatc postqꝫ iā hūit sciaꝫ acqsitā.Sed cū speculet necesse est sil' ꝛ fantasma aliqḋ speculari.hꝰ cā est:qꝛ fantasmata se hn̄t sic sēsibilia.pter ꝙ fantta sunt sine mā:sēsibilia aūt sunt cū mā:q̄re si hn̄t se fantata sic sēsibilia sic nō ꝯtingit sentire sine sēsibilibus sic nō ꝯtingit itelligē sine fantasmatibꝰ. ¶ Nōnm aūt ꝙ fantata ad duo nob̄ deſuiūt.pᵒ ad adiscē.i.ad acqrēdū sciaꝫ.2ᵒ ad itelligē.i.ad utēdū scia acqsita : q̄re sine fantasmatibꝰ nō possumꝰ adiscē.i.sciam acqrē:nec possumꝰ itelligē.i.uti scia acqsita.Sed q̄ntūcūqꝫ habeamus apud nos spēs intelligibiles ꝛ q̄ntūcūqꝫ hēamus apḋ nos sciam acqsitā cū uolumꝰ actu intelligē opꝫ sil' fantasma aliqḋ speculari. ¶ Notādū ēt ꝙ sēsibilia exteriora hn̄t eē cū mā:sed spēs que sunt in sensu hn̄t esse sine mā:qꝛ sēsus est receptiuus spērū sine mā:cū ḡ sensus imutet a sēsibilibꝰ exteriorībꝰ imutabit ab his que hn̄t eē cū mā.itell'us v̄o qui imutat a fantasmatibꝰ.ꝛ sunt spēs exn̄tes in v̄tute sensitiua:imutat ab his que habēt eē sine mā.differūt ḡ fātasmata a sēsibilibꝰ sicut differt spēs que est in sensu que hēt eē sine mā.i.ꝗ hēt eē intētionale a sensibili exteriori qḋ hēt esse māle.

Dubitaret forte aliqs:utrū possumꝰ itelligē sine fantasmatibꝰ.ꝛ vī ꝙ sic : qꝛ si reqrit fantasma ad utrūqꝫ itelligē hoc est inq̄ntum a fantabꝰ recipiunt spēs in itellu possibili : sed postq̄ꝫ iā spēs sunt recepte:nō vī ꝙ ulteriꝰ idigeamus fantabꝰ. ¶ Dōꝫ ꝙ si uellemꝰ seq viā Aui.nō videret eē difficultas i quesito.visus est eni Auicē.uelle ꝙ postq̄ꝫ desiuimus actu itelligē desinūt eē spēs in itellectu possibili: quo posito planū est ꝙ semp idigemꝰ fantabꝰ in intelligēdo ut semp fiāt spēs in itellu nr̄o possibili:sꝫ hec positio itellecta ut stati patebit stare nō pōt.nam si nullo mō remaneat spēs in itellu possibili:postq̄ꝫ desiuimus actu cogitare post acqsitā sciaꝫ eēmus eodē mō in poᵃ ad itelligēdū sic ꝛ an̄:cū opꝫ nos de nouo acqrē spēs itelligibiles:sic p̄us.per aliā ḡ viā icedētes . dicamꝰ ꝙ dupl'r iuestigare possumus nos nihil itelligere sine fantatc. q̄rū vna via sumit ex pte rei:ꝛ alia ex pte itellectꝰ ¶ Pria via sic pꝫ.nā ea que pᵒ ꝛ p̄ncipal'r itelligimus sunt magnitudies sēsibiles ſm ꝙ hn̄t eē sepatū.i.sꝫ ꝙ hn̄t eē ule.nā pticulare nō est p̄ncipale obm itell'o:sed ule.oē aūt ule est abstractū ꝛ sepatum: qꝛ ule ul' est abstractū ab h̄ sēsibili ꝛ ab illo:ſm ꝙ abstrahit nālis:uel est abstractū simpl'r a sēsibili.put abstrahit mathematicus q̄re eo mō q̄ hēt eē ule:eo mō itelligit ab itellectu. ule aūt q̄ntūcūqꝫ intelligit sepatū ꝛ abstractū:semp tn̄ hēt eē in aliq̄ pticulari sēsibili: qꝛ oīa sunt in p̄mis.i.in pticularibꝰ:ut dꝫ in p̄dicamentis:pp qḋ sic ule nunq̄ꝫ ſm eē pōt separi qn hēat eē in aliq̄ pticulari.sic nunqꝫ pōt itelligi ab itellectu nisi in fantasia alicꝰ pticularis rei.hāc aūt rōnē inuit ph'us cū ait:ꝙ sic vn̄r sēsibilia separata sic supplēdū est ꝙ itelligunt ab itellu nr̄o:nūq̄ꝫ aūt uliā sēsibiliū sic pn̄t separi qn ſm eē reꝑuent i aliq̄ pticulari.sic ēt nūq̄ꝫ pn̄t itelligi nisi i aliq̄ fantatc alicꝰ pticularis.2ᵃ via ad h̄ idē sumit ex pte ipsiꝰ itell'us nr̄i. nā lꝫ post actuale itelligē remaneāt spēs in itellu possibili:remanēt in q̄dā eē hītuali: ꝛ nō remanent oīno in actu pfecto ꝛ cōpleto: qꝛ si semp spēs hēent tale actuale eē semp p eas actual'r itelligeremꝰ.idigemꝰ ḡ fantasia.ēt postq̄ꝫ hēmus spēs in itellu possibili : ut ille que postq̄ꝫ cogitare desiuimꝰ remanēt in actu semipleno ꝛ icōpleto:denuo p fantasiā fiāt in actu cōpleto:ut possimꝰ p illas spēs sic ad actū reductas rursū actual'r cogitare.hāc aūt rōnē inuit ph'us cū ait ꝙ fantata se hn̄t ad itellm̄ sic sēsibilia ad sensū: qḋ sil'e nō est p oēm modū.nā pn̄tibꝰ sēsibilibꝰ nō remanēt spēs in sensu:sꝫ nō pn̄tibꝰ fantabꝰ remanēt spēs in itellu.lꝫ nō remaneāt i actu cōpleto.reqrunt ḡ sēsibilia semp ad sentire ad h̄ ꝙ fiāt spēs in sensu:sꝫ nō semp reqrunt fantata ad itelligē ad h̄ ꝙ fiāt spēs i itellu:sꝫ ad adiscē reqrunt fātata ut fiāt spēs.postq̄ꝫ aūt iā hēmus spēs nō reqrunt fantata ut fiāt spēs in itellu:sꝫ ad h̄ reqrunt ut spēs q̄ sunt in itellu in actu semipleno fiāt in actu pleno . sine fantasmatibꝰ ḡ nō est itelligē sic absqꝫ sēsibilibꝰ nō ꝯuenit sentire:qḋ declarare uolebamus. Deinde cū dicit.

¶ Est aūt fātasia alteꝝ a dictiōe ꝛ negōne Cōpō eni itellectuū est ueruꝫ aut falsum.

¶ Sepat ꝛ distiguit fantasma ab itellu:circa qḋ duo facit:qꝛ pᵒ sepat fantata ab itellu cōpositoꝝ.2ᵒ ab itellu simpliciuꝫ ibi Primi aūt. dicit ḡ ꝙ est aūt fantasia alteꝝ.i.diuersū a dictiōe ꝛ negatiōe.i.ab intellu affirmāte ꝛ negāte:uel ab itellu cōponēte ꝛ diuidēte:qꝛ cōpō itellectuū est qd ueꝝ aut falsū. ¶ Notādū aūt vim rōnis hꝰ in hoc cōsistē:qꝛ itell's cōponēs aut diuidens dicit aliqd eē aut nō eē:pp qḋ uel est uerus aut falsus: sed ex eo ꝙ fantasiamur aliqd:nō dicimus illud eē uel nō eē:pp qḋ non est ibi ueritas aut falsitas:q̄re differt fantasia ab itellu cōponēte ꝛ diuidēte. Deide cū dic̄

¶ Primi aūt intellectus quidem differūt: ut nō fantasmata sint aut neqꝫ alij fantasmata:sed non sine fantasmatibus.

¶ Sepat fantasiā ab itellu simpliciū.d.p̄mi aūt itell's.i. itell's simpliciū differūt qd.i.in q̄ differt ut a fantasia. ꝛ rn̄det ꝙ dn̄t ut nō sint fantasmata aut neqꝫ alij itellectꝰ.i.itell's cōpositi fantata sup.sunt:sed nō sunt sine fantabꝰ. ¶ Notādū aūt ꝙ nec itell's simplicis nec cōpositi sunt fantata:attn̄ nec isti nec illi sunt sine fantasia:qꝛ ut pꝫ p hita nullo mō cōuenit itelligē absqꝫ fantatc. ¶ Notādū aūt ꝙ itell's simplices nō sūt fantata qꝛ fantata sūt respectu pticulariū:sed itell's simplices sunt uliū.q̄liter aūt itell's cōpositi a fantabꝰ differant patefactum est per iam dicta. Ultimo dicit.

¶ Qm̄ aūt aīa ſm duas diffinita est potentias que aīaliū est:ꝛ discretio qḋ itelligētie opꝰ est:ꝛ sēsus ꝛ adhuc i mouēdo sꝫ locū motū:d' sēsu qdē ꝛ itellu dēteriata sint tāta. C.40

¶ Epilogat circa determiata: ꝛ ꝯtinuat se ad dicēda.d. ꝙ aīa que est aīaliū est diffinita.i.est disticta ſm duas potētias:qꝛ ꝛ discretio qḋ est opus itelligētie ꝛ sensus sup.distiguūt ipꝫ aīatū ul' ipaꝫ aīaꝫ:ꝛ adhuc distiguit aīa in mouēdo ſm locū:de sēsu qdē ꝛ itellu determinata sint tāta.Restat ḡ dicē de mouēte. ¶ Notādū āt ꝙ aīatū distiguit a nō aīato cognitiōe ꝛ motu:sed cognitio duplex est:itell'iua ꝛ sēsitiua.distiguit ḡ aīatū ab inaīato ul' in discernē qḋ ptinet ad itellm:ul' i sentire qḋ ptinet ad sensuꝫ:uel in mouē ſm locū:cū ergo dcm̄ sit de sensu ꝛ intellectu restat dicere de mouente.

d E mouēte aūt qd forte sit aīe speculādū est:utrū vna q̄dā ps ipsius sit sepabilis:aut magnitudine:aut rōne:aut oīs aīa:ꝛ si ps aliqua : utrū ꝓpa quedam sit preter ꝯsuetas dici:ꝛ dictas aut harum vna aliqua sit.

¶ In pte ista ut dicebat determiat ph'us de ipo mouēte siue de p̄nᵒ motiuo. ¶ Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū ꝙ nō bn̄ possumꝰ deteriare de p̄nᵒ motiuo siue de potētia motiua nisi videamꝰ quō diuidunt potētie aīe . duo ḡ facit. nā pᵒ p̄mittit quasdā diuisiones de potētijs aīe:quas fecerūt antiq ph'i.2ᵒ illis diuisionibꝰ p̄missis ꝛ iprobatis incipit determiarē de potētia motiua ibi Et ēt de quo nūc ſmo. circa p̄nm tria fac:qꝛ pᵒ inqrit quō potētia

motiua se hēat ad aīam.2° ponit quasdam diuisiones de potētijs aī .3° illas diuisiones reprobat.2ᵃ ibi Ha bet aūt dubitationē. 3ᵃ ibi Scdm eni dīias. Conti nuef aūt sic.determiata sunt tāta de sensu ɀ itellectu: sed de mouēte gdē.i.de potētia motiā aīe forte sic spe culādū est.utrū vna quedā ps ipsius aīe sepabilis ma gnitudie.i.sbo aut rōne aut est oīs aīa.i.tota aīa. est g dubiū utrū pnᵐ motiuū sit ps aīe aut sit oīs.i.tota aīa Et si est ps aliq aīe est dubiū utrū sit quedā pars ppria pter ptes ɔsuetas dici ɀ pter ptes dictas:aut sit harum vna aliqua ps ɔsuetaꝝ dici aut dictaꝝ. ¶ Notādū āt q dicit h Ar.de mouēte si est ps utrū sepabilis ma gnitudie aut rōne pp opponē platonis ponētis hec eē distīcta loco ɀ sbo dicētis itellectiuā eē in cerebro:ɔcu piscibilē in corde:nālem in epate. Deinde cuȝ dicit.

c.41 ¶ Hēt aūt dubitationē mox:quō opȝ ptes aīe dicē:ɀ quot sūt:mō eni q̄dā ifinite vi dent:ɀ nō solū quas dicūt gdā determi nātes rōcinatiuā:ɀ irascibilē:ɀ appetitiuā hi aūt rōnem hūtem ɀ irrōnabilem.

¶ Ponit quasdā diuisiones potētiaꝝ aīe. ¶ Ad cuius euidētiā sciēdū q necessitas hꝰ ptis ex hoc ɔsurgit: qꝛ si iuestigādū est utrū pnᵐ motiuū sit aliq ptiū aīe ɔsue taꝝ dici uel dictaꝝ iuestigādū est quō ɔsueuerūt distin gui potētie aīe.iō ait:q hēt aūt mox dubitationē quō opȝ dicē.i.distiguē ptes aīe.ɀ quot sunt huius partes: qꝛ q̄dāmō videnf eē ifinite:ɀ nō soluȝ sunt ille q̄s gdē dicūt determinātes.i.distiguentes potētias aīe in rō cinatiuā ɀ irascibileȝ ɀ appetitiuā.hi aūt.i.alij distin guunt potentias aīe per hūtem rōnem ɀ irrōnabilem. ¶ Notādū aūt q si uellemus nuare potētias aīe per actus egrediētes a potētijs cū quodāmō possint egre di actus ifiniti:eēnt quodāmō ifinite potētie.uł possu mus dicē q potētie aīe sunt ifinite.i.sūt multo plures q̄ȝ ille que ɔsuete sunt dici:uel q̄ȝ ille quas assignauit plato ɀ quas assignauerūt alij. ¶ Notādū etiā duas distictiones eē datas de potētijs aīe:quaꝝ vna.ut Cō men.recitat fuit platonis dicētis potentias aīe distin gui per rōnabilē irascibilem ɀ appetitiuā.i.ɔcupiscibi lem.alia fuit quorūdā alioꝝ dicētium potētias aīe di stingui per irrōnabile ɀ rōnem habentem.

Dubitaret forte aliqs:utrū sit bn̄ dictum q potētie aīe distinguenf per irrō nabile ɀ rōnem hūtem.ɀ vi q sic:qꝛ oīs potētia aīe uł est rōnalis uel irrōnalis.g sufficiens est illa distinctio. ¶ P.phs in ii° ethi.ubi de ꝟtutibꝰ agif illā diuisionē approbat diuidens potētias aīe per rōnabilē ɀ irrōna bilē. ¶ In ɔriū est:qꝛ h iprobaf distictio ista. ¶ Dōȝ q vi augē q̄ōnis difficultatē:qꝛ phs vi sibiipsi eē ɔrīᵒ eo q h istā distictionē iprobet.ɀ i ethi.approbet.Sciē dū ergo q nō dī irrōnabile nisi per cōparationē ad rō nem.iō rōnabile ɀ irrōnabile si sunt dr̄e diuisiue spēꝝ opȝ q diuidāt spēs eiusdē gn̄is qd genus hēat utrūqȝ inde est q lapis non est rōnalis nec irrōnalis:qꝛ lapis nō est spēs aīalis:cuiꝰ est diuidi per rōnale ɀ irrōnale.si cut ergo rōnale ɀ irrōnale cū sunt dr̄e diuisiue spērū: opȝ q diuidāt spēs ɔtētas sub eodē gn̄e sicut cuȝ sunt dr̄e diuisiue potētiaꝝ aīe.Si uolumus his uocabulis pprie uti:opȝ q diuidāt potētias ɔtētas sub eadeȝ aīa sub qua aīa ɔtineaf utrūqȝ genus potētiaꝝ:sed nulla aīa ɔtinet utrūqȝ genus potentiarū nisi solū aīa huma na.iō hec distinctio nō hēt locū cuȝ diuidunf potentie aīe simplr̄:sed cum diuidunf potētie aīe humane.solu ta est igif dubitatio:q̄re hec distinctio hic iprobaf.in ethi.approbaf.h phs locutꝰ est de diuisione potētiarū aīe simplr̄.ubi nō hēt locū hec distinctio.Sed in ethi. locutuȝ est de distinctione aīe humane.ubi hec diuisio locum habet.Quod ꝟo obijciebaf q oīs potentia aīe uel est rōnalis uel irrationalis: patet q potentias aīe esse rōnabiles uel irrationabiles non habet locum nisi in potentijs aīe humane.

Ulterius forte dubitaret aliquis:quomō po tentie anime humane distiguuntur per rōnabile ɀ irrationabile. ¶ Dōm q duplex est rō nabile.vȝ per essentiam ɀ per pticipationem. oīs enīȝ potētia anime humane est rōnabilis uel per essentiam ut intellectus:uel est rōnabilis per pticipationem ut appetitus:uel nec est rōnabilis per essentiā nec per pti cipationem:sed est simplr̄ irrōnabilis:ut augmentati uum ɀ nutritiuuȝ. ¶ Dicif aūt rōnalis per essentiam qd est ipa ratio:ɀ qꝛ essentialr̄ intellectꝰ humanus po test dici ratio:intellectus est ratio per essentiā: rōnale aūt per pticipationem dicif qd est aptū natum obedi re rōni ɀ sic appetitus in hoie ut ɔcupiscibilis ɀ irasci bilis sunt rōnales per pticipationem:qꝛ sunt apte na te obedire rōni.nutritiuū ꝟo ɀ augmentatiuuȝ:qꝛ nō sunt apte nate obedire rōni simplr̄ sunt irratiōabiles. q̄ȝtūcūqȝ enim quis psuaderef per rōnem: non pptet hoc melius nutriref:nec melius augmentaref.nutriti uum ergo ɀ augmentatiuū in hoie dicunf potentie ir rōnabiles:qꝛ sunt ɔiuncte rōni:eo q sint potētie rōna bilis aīe:ɀ tamē rōnem nō pticipant:sed augmentati uum ɀ nutritiuū in brutis non pprie dicuntur nec rō nales nec irrōnabiles.naȝ rōnales nō sunt:qꝛ rōne nō pticipant:nec irrōnales:qꝛ non sunt potētie anime hu mane:cuius est diuidi per potētias rōnales ɀ irrōna les:sicut lapis nec est rōnalis nec irrōnalis.rationalis quidem nō est:qꝛ rōnem nō habet.nec est irrōnalis:qꝛ lapis nō est species diuisiua aīalis cuius est diuidi per rōnabile ɀ irrōnabile. phs g uolens determinare de virtutibꝰ que nō habēt esse in aīa brutoꝝ:sed in aīa hu mana:diuidit potētias aīe per rōnale ɀ irrōnale ut ac ciperet sibi hoc mēbrū:qd est rōnale:qꝛ solum in po tentijs rōnalibus hūt esse ꝟtutes:cum enim ꝟtus sit habi tus electiuus mēte ɔsistens ut recta ratio iudicat eēn tiale erit ꝟtuti q sumat spēm per ordinem ad rōnem. opȝ ergo esse rōnalem potentiā uel per essentiā uel per pticipationem in qua ɔsistunt ꝟtutes.ex his taqȝ cla rius apparet quō in ethicis hec distinctio approbatur ɀ h improbaf.etiam ex his inotescit:quō hec distictio spāliter locum habet in diuisione potētiarū aīe huma ne:non aūt in diuisione aliarum potentiarum.

Ulterius forte dubitaret aliqs:utrū alia disti ctio que dī esse platonis sit sufficiēs vȝ q potētie aīarū distinguunf per rōnalē irascibilē ɀ cōcupiscibilē.ɀ videf q sic:qꝛ qd famosuȝ est ipossibi le est eē falsuȝ sȝ totū.nunq̄ȝ eni fama pdif.ut dī in 7° ethi.cuȝ ergo hec distinctio sit ualde famosa opȝ eā cō tinere aliquā ueritatē. ¶ Dōm q ɔcupiscibilis ɀ ira scibilis si distinguunf ɔtra rōnem:opȝ q accipiant ut hūt esse in hoie:qꝛ in brutis ille ad rōnem nō hūt ordi nem.hoc viso pȝ hāc distictionē pticulariorē esse q̄ȝ sit alia.nā lȝ alia distinctio nō ɔtinebat nisi potentias aīe humane.sic ēt nec ista ut dn̄suȝ est.uerūtn̄ alia sufficiē tior erat:qꝛ illa ɔtinebat oēs potētias aīe hūane tā rō nales q̄ȝ irrōnales:sed hec nō ɔtinet nisi potētias rōna les:qꝛ irascibilis ɀ ɔcupiscibilis rōnales sunt non per essentiā:sed per pticipationem. Deinde cū dicit.

¶ Scdm eni dr̄ias p quas has separant ɀ aīe videnf ptes maiorē his dr̄iā hūtes de qbꝰ ɀ nunc dcm̄ est.Uegetatiua aūt que ɀ plātis iest:ɀ oibꝰ viuētibꝰ:ɀ sensitiua:quā neqȝ sicut irrōnabilē:neqȝ sicut rōneȝ hn̄ tem:ponet quis utiqȝ facile.

¶ Improbat has distinctiones assignatas: circa qd tria facit sm q tres rões adducit ad ppositũ. 2ᵃ ibi⌊ Adhuc aũt z fantastica. ⌊3ᵃ ibi⌊ Adhuc autez z appetitiua. ⌊Dicit g q sm enim dñas per qs separant. i. distinguunt has potẽtias aie. alie vident potẽtie hñtes maiorẽ dñam his de qb9 dictũ est. nũc. i. hoc in libro: qz uegetatiua que est in plãtis z oib9 aialib9: z sensitiua sup. que iest brutis: est potẽtia quã neqz sicut irrõnalez: nec sicut rõnẽ hñtẽ ponet qs utiqz facile. i. cõpetẽter z cõgrue. ¶ Notãdũ aũt q ut patet per habita diuisiões facte cõpetẽter z cõgrue accepte nõ ptinẽt nisi potẽtias aie humane. uegetatiua ergo in plãtis z sensitiua i brutis facillime. i. cõpetẽter z cõgrue non ptinent sub aliq dictarũ distinctionũ. ⌈Deinde cum dicit.

t. q.² ¶ Adhuc aũt z fantastica que per esse quidẽ ab oib9 altera est. ¶ Cui aũt hax eadẽ uel altera sunt: hẽt multã dubitationem: si aliquis ponat separatas anime.

¶ Adducit scdam rõnẽ. d. q adhuc aũt z fantastica. i. fãtasia que per eẽ. i. sed eẽ qdẽ ab oib9 aliis potentiis est altera. i. diuersa. cui aũt harũ potẽtiarũ sit eadẽ uel altera. ut utrũ sit eadẽ uel altera cũ rõnabili uel cũ irrõnabili: z quõ ptinet sub pfata distinctione multaz hẽt dubitationẽ. z h siqs ponit ptes aie sepatas. ¶ Notãdũ aũt q fantasia z maxime ut repit in brutis non pprie ptinet sub aliquo mẽbro pdicte distinctionis ut põt eẽ per habita manifestũ. ¶ Notãdũ aũt q fantasia sm eẽ differt ab oib9 potẽtiis: loco tñ z sbo nõ opz eẽ sepatã ab eis: qz in eadẽ pte aie põt fundari appetitiuũ sensitiuũ z fantasticũ. qlitercunqz ergo loqmur de fantasia nõ pprie ptinet sub pdicta distinctione: tamẽ siqs poneret ptes aie sepatas z diceret q fantasia est separata loco z sbo ab appetitu ut ab irascibili z a pcupiscibili: tũc magis appet q dicta ista distinctio est insufficiẽs: z q fantasia nõ ptinet sub ipsa. nam fantasia nõ est idẽ q potentia rõnalis: nec est idem q irascibilis z concupiscibilis cum sm hũc modum ponẽdi nõ solum sm esse: sed etiam loco z sbo sit separata ab eis. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Adhuc ãt z appetitiua q z rõe z potẽtia altera vł utiqz eẽ ab oib9: z icõueniẽs utiqz hãc seqstrare. Irrõnatiua eni uolũtas fit cũ irrõabili: z pcupiscẽtia: z ira. Si autẽ tria in aia: in vnoquoqz erit appetitus.

¶ Adducit tertiã rõnẽ. d. adhuc aũt appetitiua que z rõne z potẽtia. i. diffinitione z actu altera utiqz videt eẽ ab oib9 potẽtiis: z incõueniẽs est utiqz sequestrare hãc i. diuidere appetitiuã solũ in duas ptes in irascibilẽ z pcupiscibilẽ. sed diuidẽda est potẽtia appetitiua i tres qz est triplex appetitus. vz uolũtas irascibilis z cõcupiscibilis. q aũt sic sit patet. nã in rõcinatiua aũt fit appetitus qui dicit uolũtas. in irrõnabili aũt fit ira z cõcupiscẽtia. si aũt sic sit tria utiqz erunt in aia: z in vnoquoqz hoie erit appetit9 triplex. vz uolũtas z irascibilis z concupiscibilis.

Dubitaret forte aliqs: quõ distinguunt irascibilis z pcupiscibilis. ¶ Dõm q sm quosdã irascibilis differt a pcupiscibili: qz per pcupiscibilẽ psegmur bona: per irascibilẽ fugim9 mala: sed hoc stare nõ põt: qz ut supra dicebat sicut videmus in motib9 nãlib9: sic debem9 arbitrari in motib9 factis ab aia. nõ est eni dicẽdũ q lapis per aliã nãm recedat a loco sursum tanqz a discõuenienti: z recedat deorsum tanqz ad sibi pueniẽs: sed h est per vnũ z idẽ: sic per vnũ z eũdẽ appetitũ per que aia fugit mala tanqz discõueniẽtia: psegtur z bona tanqz pueniẽtia. hoc ergo nõ põt facẽ distinctionẽ in appetitu: pp qd sciendũ q sicut in nãlib9 videm9 a nã duplicẽ datã eẽ vtutez sic z in aia eẽ ptingeret. Videm9 eni in igne eẽ leuitatez z caliditatẽ: sed per leuitatẽ tẽdit ignis ad locũ sursuz tãqz in sibi pueniẽs. per caliditatẽ vo resistit corruptiuis z agit in pria: z in ea que uellẽt ipm ipedire: ne tenderet in talẽ locũ: sed si nã nõ deficit entib9 in sensibilibus ne ornaret ipsa hac duplici vtute: multo magis credẽdũ est q nã aialib9 nõ deficit qn ornaret ea duplici vtute. hẽt g aial vnã vtutẽ appetitiuã per quã psequit cõueniẽtia: z hec dr pcupiscibilis. rursus hẽt aliã vtutez per quã resistit z iuehit ptra uolẽtes ipedire ipz in bono z desiderato. z hec dr irascibilis. vbi grã. leo p pcupiscibilẽ accedit ad cibũ tanqz ad sui pueniẽs z tanqz ad id qd desiderat. per irascibilẽ vo resistit z aggredit bestias que uolũt ipsum impedire in cibo adepto. hñt se ergo pcupiscibilis z irascibilis in aiali quasi leuitas z caliditas in igne.

Ulterius forte dubitaret aliqs cũ pcupiscibilis z irascibilis nõ differãt sm fugã z psecutionẽ utrũ qdlibet istoz hẽat suã psecutionez z fugã. ¶ Dõm q pcupiscibilis z irascibilis differũt ex eo q per vnã istarũ vtutũ aial psequit pueniẽtia. p aliã vo resistit z aggredit ipediẽtia qdlibet istoruz hẽt suã psecutionẽ z suã fugã. nã si istud qd offert cõcupiscibili sit bonũ delectabile z pueniẽs. tunc pcupiscibilis desiderat z psequit rẽ illã. si vo istud qd pcupiscibili offert sit discõueniẽs z nociuũ: tũc abhoiat z fugit. desideriũ g est quedã psecutio pcupiscibilis. z abhoiatio est quedã ipsi9 fuga nec est alia vt9: sed est vna z eadẽ pcupiscibilis per quã psegmur z desideram9 proficua z fugim9 z abhoiamur nociua. sic ẽt irascibilis habet suã psecutionẽ z fugã. nã si uolens nos ipedire in bono qd pcupiscim9 videt nobis q possim9 supare ipz tũc audem9 z spam9. si vo nõ videt nobis via ad superãdũ: tũc timem9 uel despamus: ita q spes z audacia sũt quedã psecutio irascibilis. timor vo z despatio sũt quedã ipsi9 fuga. differũt g irascibilis z pcupiscibilis mõ quo dictũ est. nõ aũt differũt ex eo q vna psequat z alia fugiat: ut dicebat opinio recitata: sed qlibet hẽt suã psecutionẽ z fugã: ut est per habita manifestum.

Ulterius forte dubitaret aliqs: quõ in aia humana sunt tria sm appetitũ: z quõ i vnoquoqz hoie est triplex appetit9. ¶ Dõm q ut sepe supius dictũ est sicut appetit9 nãlis sequit formaz nãliter impssam sic appetit9 aie seqt formã ab aia apphensam: qre cũ in aia humana sit duplex apphẽsio. vna p itellectũ. z alia per sensum. pma facie erit in aia duplex appetit9. vnus itellect9 sequẽs formã apphẽsam per intellectũ: z alius sensiti9 sequẽs formã apphẽsam per sẽsum. ¶ Rursus appetit9 sensitiuus distinguit in irascibilẽ z pcupiscibilẽ: qre erit triplex appetit9 in hoie. vnus in pte rõnabili siue in pte itellectiua qui dr uolũtas. z duplex in pte nõ rõnabili siue in pte sensitiua: qrũ vnus uocat pcupiscibilis: alter vo irascibilis. rõ autẽ qre appetit9 itellectiuus est vnus z remanet indiuisus. sensitiuus vo appetit9 plurificat z diuidit in duo ut cõiter ponit: qz itellect9 apphẽdit bonũ sub ratione uli. sensitiuus vo sub rõne pticulari: z qz ule cbe cõgregat que pticularia diuidũt appetit9 itellectus remanet vnus indiuisus. sensitiuus vo diuidit z plurificat. ex h ergo patẽ põt quõ peccabãt diuidẽtes potentias aie p irascibilẽ pcupiscibilẽ z rõnabilẽ. nã rõnabilis ibi stat pro itellectu. pcupiscibilis vo z irrõnabilis stãt ibi p appetitu. in illa ergo diuisione nõ fit mẽtio nisi de duplici appetitu sensitiuo: nõ aũt ibi fit mẽtio de uolũtate que est appetit9 itellectiuus. ideo ait phus q icõueniẽs est sequestrare appetitũ in duo. i. distinguere appetitũ in duas partes: qz est distinguẽduz in tria. vz in

nolũtatẽ:irascibilẽ ꝛ ɔcupiscibilẽ:debuerũt ğ illi dixi
guẽ saltẽ q̃tuoꝛ potẽtias aie:q̃ruʒ vna diceret rõnalis
siue itellectus.2ª uocaretur uolũtas.3ª irascibilis.4ª
ɔcupiscibilis.ſm h᷒ aũt sũpte sunt q̃tuoꝛ ṽtutes cardĩ
nales.vʒ prudẽtia:iustitia:fortitudo:ꝛ tẽperãtia.Naʒ
prudẽtia est in itellu:iustitia in uoluntate:fortitudo in
irascibili:tẽperãtia in ɔcupiscibili.⌈Deinde cũ dicit.

C.43 ¶ Et etiã de quo nũc sermo instat:qd for
te mouẽs ſm locũ aial est.Scðm qdẽ igiť
augmẽtũ ꝛ decremẽtũ motũ:qð oibus in
est.Videbiť utiq3 mouẽ generatiuũ ꝛ ue
getatiuuʒ:de respiratione aũt ꝛ expirato
ne:ꝛ somno ꝛ vigilia posterius ꝑspiciẽdũ
C.44 Hñt eni ꝛ hec dubitationẽ multã.¶ Sʒ
de motu ſm locũ:quid sit mouẽs aial ſm
processiuum motum considerandum.

¶ Premissis diuisionib᷒ q̃s faciebãt antiq de potentijs
aie:ꝛ iprobatis illis icipit determinare de ꝑncipio mo
tiuo siue de potẽtia mouẽte:circa qð duo facit:q2 ꝑ°
determinat de h᷒ ꝑncipio ingrẽdo ꝛ dubitãdo.2° deter
minat de eo ṽitatẽ determinãdo ibi⌊ Videnť autem
duo hec.⌋circa ꝑm duo facit:q2 ꝑ° ɔtinuat se ad dicen
da.2° exeqtur de itẽto ibi⌊ Qð qdẽ ğ.⌋dicit ğ ꝙ de mo
tu de quo nũc istat ſmo est q̃ qd est mouẽs aial ſm lo
cũ:q2 ſm qdẽ motũ augmẽtũ ꝛ decremẽtũ qð inest oĩ
bus ɔtingit utiq3 mouẽ ſm aliqð ꝑncipiũ qð inest oĩ
bus:q2 talis mot᷒ fit ſm uegetatiuũ ꝛ gñatiuũ.de re
spiratione aũt ꝛ expiratione ꝛ de somno ꝛ vigilia qua
liter hec hãt ꝑspiciẽdũ est posterius.hñt enim h᷒ multã
dubitationẽ:sed de motu ſʒ locũ qd est mouẽs aial ſm
motũ ꝓcessiuũ ɔsiderãdũ est nũc.⌈Deinde cum dicit.

¶ Qð qdẽ igiť nõ uegetatiua potẽtia mani
festũ.Semꝑ eniʒ ꝑꝑ aliqd mot᷒ hic:ꝛ aut
cũ fãtasia:aut appetitu ẽ.Nihil eni nõ ap
petẽs:aut fugiẽs moueť:sed aut violẽtia.

¶ Exequiť de itẽto:circa qð q̃nque facit:q2 ꝑ° ostẽdit ꝙ
ꝑnm mot᷒ ꝓcessiui in aiali nõ est uegetatiuũ.2° ꝙ nõ est
sensitiuũ.3° ꝙ nõ est itell᷒s speculatiu᷒.4° ꝙ nõ est itel
lect᷒ practic᷒.5° ꝙ h᷒i ꝑnm motiuũ nõ est appetitus.2ª
ibi⌊ Silr aũt.⌋3ª ibi⌊ At ṽo neq3 rõcinatiua.⌋4ª ibi
⌊ Ampli᷒.⌋5ª ibi⌊ At ṽo neq3 appetit᷒.Circa ꝑm duo
facit ſm ꝙ dupl̄r declarat itẽtũ.2ª ibi⌊ Ampli᷒ ꝛ plan
te.⌋dicit ğ ꝙ qdẽ ğ uegetatiua nõ est potẽtia mouens
aial ſm motũ ꝓcessiuũ manifestũ est:q2 semꝑ hic mo
tus est ꝑꝑ aliqd:q2 est aut cũ fantasia aut cũ appetitu:
q2 nihil nõ appetẽs aut fugiẽs.i.abhominãs moueť h᷒
motu:sed aut moueť ꝑ violẽtiã.formeť ğ sic rõ.motus
ꝓcessiu᷒ fit ꝑ fantasiã ꝛ ꝑ appetitũ:sed pti uegetatie ſʒ
ꝙ h᷒i nõ cõpetit fantasia ꝛ appetit᷒.ğ uegetatiua ſʒ ꝙ
h᷒i nõ est ꝑncipiũ in tali motu:⌈Deinde cum dicit.

¶ Amplius ꝛ plãte utiq3 eẽnt motiue tali
motu:ꝛ utiq3 haberẽt aliquam parteʒ or
ganicam ad motum hunc.

¶ Adducit 2ᵃᵐ rõnẽ ad h᷒ idẽ:q2 si uegetatiuũ eẽt ꝑnm in
motu ꝓcessiuo plãte utiq3 qb᷒ iest uegetatiuũ eẽnt uti
q3 motiue ſm talẽ motũ:ꝛ hẽrẽt utiq3 aliquã ptẽ orga
nicã ad hũc motũ.i.hẽrẽt pedes per quos possent mo
ueri ſm talẽ motũ:sed cũ h᷒ sit falsum pʒ ꝙ uegetatiuũ
non est ꝑmũ in tali motu.⌈Deinde cum dicit.

C.45 ¶ Similr autẽ neq3 sensitiuũ.Multa eniʒ
sunt aialium que sensum quidem habẽt:
manẽtia aũt sunt ꝛ immobilia per finem.

¶ Ostẽdit ꝙ sensitiuũ nõ est ꝑnm in tali motu:circa qð
duo fac:q2 ꝑ° fac qð dictũ est.2° remouet quãdã cauil
lationẽ possibilẽ fieri cũ ca ꝑtacta ibi⌊ Si igiť nã.⌋di
cit ğ.silr aũt neq3 sensitiuũ est ꝑnm in tali motu:q2 mul
ta sunt aialiũ que sensuʒ qdẽ hñt:ꝛ tñ sũt manẽtia ꝛ i
mobilia ꝑ finẽ.i.q̃diu viuũt usq3 in finẽ:q̃re cũ aliqb᷒
isit sensitiuũ qb᷒ nõ inest mot᷒ ꝓcessiuus:nõ erit sensi
tiuũ ꝑnm in tali motu.⌈Deinde cũ dicit.

¶ Si igiť nã frustra facit nihil neq3 deficit
in necijs:nisi in orbatis ꝛ impfectis.Hu
iusmodi aũt aialiũ ꝑfecta ꝛ nõ orbata sũt.
Signũ aũt est:q2 gñatiua qdẽ sunt ꝛ aug
mẽtũ habẽt ꝛ decremẽtũ:quare ꝛ habẽt
utiq3 partes organicas processionis.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ possibilẽ fieri circa ꝑtac
ta.posset eni aliqs dicẽ ꝙ sensitiuũ est ꝑnm in motu ꝓ
cessiuo:nõ tñ oib᷒ aialib᷒:qb᷒ iest sensitiuũ cõpetit mo
ueri ſʒ talẽ motũ:q2 nõ oia aialia hñt organa:nec oia
hñt pedes:sed hec cauillatio stare nõ põt:q2 dicẽ ꝙ nã
dedisset alicui aiali aliquã potẽtiã ꝛ aliquã ṽtutẽ que
eẽnt ꝑnm in motu ꝓcessiuo:ꝛ nõ dedisset sibi organa ꝑ
que posset exeq talẽ motũ est dicẽ ꝙ nã defecisset i ne
cessarijs:qð falsuʒ est:q2 nã nihil agit supfluũ nec defi
cit i necijs.iõ alt.si igiť nã nõ facit frustra nihil nec de
ficit in necijs nisi in orbatis ꝛ in impfectis:ſʒ h᷒i aiali
um que nõ moueňt ſʒ locũ sunt ꝑfecta in spẽ sua ꝛ nõ
sũt in eis orbitates.signũ aũt hui᷒ est:q2 sũt gñatiua ꝛ
hñt augmẽtũ ꝛ decremẽtũ.i.hñt oia que cõpetũt ꝑfe
spẽi:q̃re si hẽrẽt potẽtiã uel ṽtutẽ aliquã que eẽt ꝑnm i
motu ꝓcessiuo hẽrẽt utiq3 ptes organicas ꝓcessiõis.i.
hẽrẽt pedes:sed cũ h᷒ sit falsuʒ:ğ nõ hñt aliqd qð sit ꝑn
cipiũ in tali motu:sed cũ hẽant sensitiuũ nõ poterit sẽ
sitiuũ eẽ ꝑncipiũ talis motus.⌈Deinde cũ dicit.

¶ At ṽo neq3 rõcinatiua:ꝛ uocat᷒ itell᷒s ẽ
mouẽs.Speculatiu᷒ qdẽ igiť nihil speculat
actuale:neq3 diť de fugibili ꝛ ꝑseqbili.Sp
aũt mot᷒ aut fugiẽtis:aut ꝑsequẽtis aliqd
ẽ.Sʒ neq3 cũ speculat᷒ fuerit aliqd h᷒i iaʒ
ꝑcipit aut ꝑseq:aut fugẽ:puta cũ multotiẽs
itelligit terribile aliqd:aut delectabile:nõ
iubet aũt timẽ:h᷒ coꝛ moueť.Si aũt dele
ctabile moueat appetitũ altera aliq̃ ps.

¶ Ondit ꝙ itell᷒s speculatiu᷒ nõ est ꝑnm i tali motu.d.
at ṽo nec rõcinatiua ꝛ uocat᷒ itell᷒s est mouẽs ſʒ locũ:
q2 speculatiu᷒ qdẽ itell᷒s nec speculať actuale.i.non or
dinať ad op᷒ nec speculať ut agat nec dicit aliqd de fu
gibili ꝛ ꝑseqbili:sed semꝑ mot᷒ est aliqd aut ꝑsequen
tis aut fugiẽtis.ꝛ subdit ad declarationẽ dicti ꝙ neq3
cũ itell᷒s fuerit speculat᷒ aliqd h᷒i.i.aliqd agibile:iã ꝑ
cipit aut ꝑseq aut fugẽ:puta itell᷒s multotiẽs itelligit
aliqd terribile aut delectabile.non iubet aũt timẽ aut
delectari:sed coꝛ moueť si debeat eẽ ꝑsecutio aut fuga
uel moueť aliq̃ alia ps si delectabile.i.si mouẽs ad de
lectationẽ sit altera aliq̃ ps.h᷒ aũt dixit ꝑꝑ opinionem
Platonis qui posuit ꝑtes ꝛ potẽtias aie separatas:ſm
quẽ modũ posset qs dicẽ ꝙ ad mouẽdũ ſʒ delectatio
nẽ ꝛ ſm ɔcupiscibilẽ nõ moueť coꝛ:sed altera pars ut
epar.¶ Notãdũ aũt ꝙ ꝑncipiũ mot᷒ ꝓcessiui non est
itellect᷒ speculatiuus:q2 ille nec ꝑcipit ꝑsecutionẽ nec
fugã:nõ ergo talis intellectus est ꝓprie ꝑncipiũ in ta
li motu:sed opʒ moueri coꝛ uel aliquã aliã ꝑtem ut fi
at talis motus.⌈Deinde cum dicit.

¶ Ampli᷒ ꝛ ꝑcipiẽte itellectu:ꝛ dicẽte itel

ligibilia fugere aliqd aūt ꝓseq: nō mouet: ſʒ ſecūdū ꝯcupiſcētiā agit ut icōtinēs.

¶ Oñdit ꝙ itell's ꝑctic⁹ nō ē ꝑnᵐ tal' mot⁹. circa qḋ duo fac. ſʒ ꝙ duplicē rōnē adduc ad ꝑpoᵐ. 2ª ibi⌊ Et totaliter. ⌋ Dic̄ ḡ ampli⁹ ꝑcipiēte itellᵉu practico ⁊ dicēte itelligibilia fugē aliqd aut ꝓseq nō mouet ſm intell'm ꝑcipiētē: ſʒ agit ſʒ ꝯcupiſcētiā ut icōtinēs. ¶ Nōndū aūt ꝙ ſi itell's ꝑctic⁹ eēt directe ⁊ ꝑꝑe ꝑnᵐ nr̄oꝝ motuū ſp mouerem ſʒ impiū ei⁹: cui⁹ ꝯriū videm⁹: qꝛ hoies aliq ut icōtinētes nō ſequunt qḋ dictat itell's ⁊ rō: ſed qḋ deſiderat ꝯcupiſcētia. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et totalr aūt videmus: qm̄ hn̄s medicatiuā nō ſanat tanq̄ʒ alterius qdē ꝓpriū ſit agere ſm ſciētiam: ſed non ſentire.

¶ Adducit ſcḋaʒ rōnē. d. ꝙ totalr videm⁹: qm̄ hn̄s arteʒ medicatiuā nō ſanat: qꝛ nō fac i ſe qḋ ꝑcipit ars: tanq̄ʒ agē ſʒ ſciaʒ ſit qdē ꝓpriū alteri⁹ ut appetit⁹ ſed nō ſcie. ¶ Nōnᵐ aūt ꝙ cū ars medicie ſit ꝑfectio itell's ꝑctici ſi itell's ꝑctic⁹ eēt directe ⁊ ꝑꝑe ꝑnᵐ nr̄aꝝ actionū: qlibet medic⁹ cū ifirmaret agēt i ſeipſo oia que dictat ars medicie: cui⁹ ꝯriū videm⁹ i multis: q̄re agē ſʒ artē ⁊ ſʒ ſciaʒ practicā nō ē ipi⁹ artis nec ipi⁹ ſcie: ſed magis vī eē ipi⁹ appetit⁹: qꝛ q̄tūcūq̄ʒ ars ul' ſcia dictat aliqd fiēdū: nō tn̄ facis illud niſi uelis. ⌈ Deinde cum dicit.

L.48 ¶ At vō neq̄ʒ appetit⁹ hi⁹ mot⁹ dict⁹ ē. abſtinētes eni appetētes ⁊ ꝯcupiſcētes non opant: q̄ꝛ appetitū hn̄t: ſʒ ꝯſequūt itell'm.

¶ Cū oñſuʒ ſit ꝙ nec uegetatiuū nec ſēſitiuū nec itellus ſpeculatiu⁹: nec itellus ꝑctic⁹ ſint ꝑꝑe ⁊ ꝑncipalr ꝑnᵐ actionū nr̄aꝝ: dubiū ē an appetit⁹ ſit tale ꝑnᵐ. iḋ ꝓbat ꝙ nec appetit⁹ ſit hoi ꝑnᵐ. d. at vō nec appetit⁹ eſt oñs hoi mot⁹: qꝛ tūc hoies ſp ſeq̄rent appetitū: cui⁹ ꝯriū videm⁹: qꝛ abſtinētes ⁊ ꝯtinētes nō ſequunt appetitū: ſʒ itellʒ. iḋ ſbdit ꝙ abſtinētes eni appetētes ⁊ ꝯcupiſcētes aliq̄n nō opant ea: q̄rū hn̄t appetitū: ſʒ ſequūt itellʒ ⁊c̄.

b Idem aūt duo hec mouentia: aut appetit⁹: aut itell's. Si aliqs fantaſiā poſuerit ſicut itelligētiā quādaʒ. Multa eni ꝑter ſciam ſequūt fantaſias: ⁊ in alijs aialibus nō itelligētia: neq̄ʒ rō ē: ſed fantaſia utraq̄ʒ: hec ergo motiua ſm locum intellectus ⁊ appetitus.

¶ Poſtq̄ʒ phs arguēdo ⁊ dubitādo inqſiuit qd ſit ꝑnᵐ mot⁹ ꝓceſſiui. i pte iſta exeqt de h̄ vitatē determinādo circa qḋ tria fac: qꝛ ꝑ⁰ fac qḋ dictū ē. 2⁰ oñdit quō aialia tā ꝑfecta q̄ʒ impfecta mouent ſm motū ꝓceſſiuū. 3⁰ poſtq̄ʒ determiauit de potētijs ipi⁹ aie compat hoi partes ⁊ potētias ad iuicē. 2ª ibi⌊ Dino qdē igit. ⌋ 3ª ibi⌊ Uegetabilē qdē ḡ. ⌋ Circa ꝑᵐ tria fac. qꝛ ꝑ⁰ oſtēdit q̄ ſūt ꝑnᵐ mouēdi in motu ꝓceſſiuo. 2⁰ ſoluit rōnē factaʒ in ꝯriū. 3⁰ dat nūm ⁊ ordinē mouētiuʒ in tali motu. 2ª ibi⌊ Qm̄ aūt appetit⁹ fiūt. ⌋ 3ª ibi⌊ Qm̄ aūt tria ſūt. ⌋ Circa ꝑᵐ tria facit. qꝛ ꝑ⁰ oſtēdit eē plura mouētia ſʒ talē motū. 2⁰ reducit iſta plura ad vnū. 3⁰ oſtēdit quō in tali motu hēt eē rectitudo ⁊ nō rectitudo. 2ª ibi⌊ Appetibile eni mouet. ⌋ 3ª ibi⌊ Intell's qdē igit. ⌋ Circa ꝑᵐ duo facit. qꝛ ꝑ⁰ ꝓponit qḋ itēdit. 2⁰ declarat ꝓpoſitū ibi⌊ Intell's aūt. ⌋ Dicit ḡ ꝙ vident aūt duo hec eē mouētia aut appetit⁹ aut itell's. ⁊ h̄ ſi aliqs poſuerit fātaſiā ſicē itelligētiā quādā. qꝛ multa qs agit ꝑter ſciam eo ꝙ ſeqt fantaſiā. ⁊ in alijs aialib⁹ nō eſt itelligentia nec rō: ſed fantaſia. ḡ fantaſia eſt ēt mouēs: collocādo ḡ fantaſiā ſb itellectiua utraq̄ʒ erūt motiua ſʒ locuʒ intellect⁹ ⁊ appetit⁹. ¶ Notādū aūt ꝙ ſicut itell's apprehēdit aliqd ad quā apphēſionē multotiēs ſeqt motus ſic ſm formā apphēſam a fantaſia multotiēs pōt ſequi mot⁹: q̄re ſi uolum⁹ collocare fantaſiā ſub itellectiua ut ꝙ ipſa fantaſia dicat q̄dā itellectiua uel qdā itellectus erūt duo mouētia. vʒ itell's ⁊ appetit⁹. ſed ſi non uolumus collocare fantaſiā ſub itelliua ut ſonat alia littera erūt tria mouētia. ſ. intellectus appetitus ⁊ fantaſia.

Dubitaret forte aliqs. utrū fantaſia ſit ꝑnᵐ mouēs. ⁊ vī ꝙ nō. qꝛ ſupi⁹ in illo cap⁹. Qm̄ aūt duab⁹ dīfs. dedit phs dīſtam iter opinionē ⁊ fantaſiā. d. ꝙ cū opinamur aliqd difficile aut terribile ſtatim cōpatimur ⁊ mouemur ad fugiendū. ſilr cū opinamur aliqd ꝯſidēdū ſtatim mouemur ad proſequēdū: ſed ſm fantaſiā nō ſic: imo ſʒ eā ſilr nos hēm⁹ ſicut ſi eēm⁹ ꝯſiderātes in pictura difficilia ⁊ ꝯfidētia. ¶ In ꝯriū eſt qḋ hic dī. nā multi hoīuʒ in multis opib⁹ agūt ꝑter ſciam: qꝛ ſequunt fātaſiā. ēt alia aialia ab hoie in ſuis opib⁹ ſequunt fantaſiā cū eis nō iſit nec rō nec itelligētia: ſʒ nō eēt h̄ niſi fantaſia hēret rōneʒ ꝑncipij motiui: ḡ ⁊c̄. ¶ Dōʒ ꝙ ut in lr̄a inuit fantaſia ē ſicē itelligētia q̄dā. vī eni ſic ſe hēre fantaſia ad motū q ſit ſʒ appetitū ſenſitiuū. ſic ſe hēt itelligētia ad motū q ſit ſʒ appetitū itellectiuū. ꝯtingit eni aliq̄n ꝙ itell's ꝯſiderādo aliqḋ terribile uel aliqḋ ꝯſidendū ſimplr apprehēdit illud abſq̄ʒ eo ꝙ opinet illud eē ſibi ꝑicuū ⁊ nociuū. ⁊ ad talē apphēſionē nō ſeqt cōpaſſio nec mot⁹. aliq̄n vō ſic ꝯſiderat de re terribili uel de re ꝯſidēda ꝙ opinat eā poſſe eē ꝑicuā uel nociuā. ⁊ tūc ſeqt mot⁹. h̄ ēt mō ſe hēt ⁊ eē fanta. nā aliq̄n p fanta. ſimplr apphēdim⁹ aliqḋ terribile uel ꝯſidēdū abſq̄ʒ eo ꝙ exiſtimem⁹ illḋ eē ꝑicuū uel nociuū: ⁊ tūc ſic p fanta. ꝯſiderantes nō mouemur nec cōpatim: ſʒ ſilr nos hēm⁹ ac ſi in pictura ꝯſiderarem⁹ aliqd terribile uel ꝯſidēdū. aliq̄n vō ſic p fanta. apphēdim⁹ aliqd terribile ꝙ exiſtimam⁹ illud eē nobis ꝑicuū uel nociuū: ⁊ tunc cōpatimur ⁊ mouemur. erit ḡ fanta. h̄ mō ꝑncipiū mouēs. argumēta ergo ꝓcedebāt ſuis vijs. ⌈ Deinde cū dicit.

¶ Intellectus aūt qui ꝓpter aliqd ratiocinat: ⁊ qui practicus eſt. Differt autē a ſpeculatiuo ſm finem. L.49

¶ Declarat qḋ dixerat. circa qḋ duo fac. qꝛ ꝑ⁰ oſtēdit ꝙ itell's hēt rōnē ꝑncipij motiui. 2⁰ oſtēdit h̄ idē de appetitu ibi⌊ Et appetit⁹. ⌋ Dicit ḡ ꝙ itellus aūt qui rōcinat ꝑꝑ aliqd. i. ꝑꝑ op⁹ ⁊ q eſt practic⁹ differt a ſpeculatiuo fine. i. ſʒ finē. nā finis itell's ſpeculatiui eſt vitas: practici vō finis eſt op⁹ ſiue bonū. formet aūt ſic rō. oē illud qḋ eſt ꝑꝑ op⁹: ⁊ cui⁹ finis eſt opus hēt rōnē principij mouētis ⁊ agētis reſpectu illi⁹ opis. huiuſmodi eſt intellectus practicus: ergo ⁊c̄. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et appetitus ꝑꝑ aliqd ois eſt. Cui⁹ enim appetitus: hoc principiū practici itellect⁹: ultimū aūt ꝑncipiū actionis eſt. Quare rōnabiliter hec duo vident mouētia: appetitus ⁊ intelligentia practica.

¶ Oſtēdit ꝙ ēt appetit⁹ eſt ꝑꝑ aliqd: ⁊ ꝑꝑ opus dicens: ꝙ ⁊ appetit⁹ ois eſt ꝑꝑ aliqd. i. ꝑꝑ op⁹: qꝛ ad h̄ cuius eſt appetit⁹ eſt ꝑncipiū practici itell's. ultimū aūt ꝑncipiū eſt actionis: ⁊ qꝛ tā itell's practicus q̄ʒ appetit⁹ ſunt ꝓpter aliqd: ut ꝑꝑ opus rōnabilr h̄ duo vident eē mouētia. appetitus ⁊ intelligentia practica.

Dubitaret forte aliqs quō h̄ cui⁹ eſt appetit⁹ eſt ꝑnᵐ practici itell's: ⁊ quō ultimū eſt ꝑnᵐ actionis. ¶ Dōm ꝙ finis eſt illud cui⁹ eſt appetit⁹. finis aūt in opabilib⁹ eſt q̄ſi ꝑncipiuʒ in ſpeculabilib⁹ ut declarari hēt circa finē 2ⁱ phicoꝝ: ſic ergo

intell's speculatiu⁹ per pncipia uenat ɔcl̃ones: sic itellect⁹ practic⁹ ipm finẽ cui⁹ est appetit⁹ accipit tãq̃ pncipiũ: ꝛ p illud iuestigat ea que sũt ad finẽ ita q̃ ultimũ iuestigatũ est pᵐ agibile uel est pnᵐ actiõis: ut si appetit⁹ appetit sanitatẽ tanq̃ finẽ: intell's practic⁹ accipiet hũc finẽ. vz sanitatẽ tanq̃ pnᵐ. Et p eaz iuestigabit ea que sũt ad finẽ. arguet eñ sic itell's: q̃ corp⁹ est sanãdũ q̃liter sanabit̃? p talẽ herbã. q̃liter illa herba hẽbit̃? eũdo ad hortũ. Ultimũ g̃ iuestigatũ est ire ad hortũ. ĩde g̃ icipiet actio: q̃ pmo ibit ad hortũ. postea colliget ᵭictã herbã. ꝛ ultimo iducet̃ sanitas. [Deĩde cuz dicit.

¶ Appetibile eñi mouet: ꝛ pp̃ h̃ itelligẽtia mouet: q̃ pncipium hᵘ qd̃ est appetibile.

C.50. ¶ Et fãtasia ãt cũ moueat: ñ mouet sine appetitu. Unũ igit̃ mouẽs qd̃ ẽ appetibile.

¶ Reducit hic plr̃a mouẽtia ad vnũ pncipale mouẽs. circa qd̃ duo fac: q̃ p° ppoñit qd̃ itẽdit. 2° pbat qd̃ dixerat ibi. Si eñi duo. [Dic̃ g̃ q̃ appetibile eñi mouet: ꝛ pp̃ h̃ mouet itelligẽtia: q̃ pnᵐ ẽ h̃ qd̃ ẽ appetibile. itelligẽtia g̃ nõ mouet nisi p appetibile siue p appetituz. ꝛ fãtasia ẽt cũ moueat nõ mouet sine appetitu. vnũ ẽ igit̃ mouẽs pncipale. vz illd̃ qd̃ ẽ appetibile. [Deĩde cũ. d.

¶ Si eñi duo itellect⁹ ꝛ appetit⁹ mouebãt s̃m cõem utiq̃ aliquã spẽz mouebãt: nũc aũt itellect⁹ nõ videt̃ mouẽs sine appetitu: uolũtas eñi appetit⁹ est. Cũ aũt s̃m rõnẽ mouet̃: ꝛ s̃m uolũtatẽ mouet̃: appetit⁹ aũt mouet pter rõnem: cõcupiscẽtia q̃dez enim appetitus quidam est.

¶ Probat qd̃ dixerat. d. q̃ si eñi duo mouebãt itell's ꝛ appetit⁹: s̃z cõez utiq̃ aliquã spẽz mouebãt: nũc aũt itellect⁹ nõ vĩ mouẽs sine appetitu. Nã uolũtas appetit⁹ est: q̃ est appetit⁹ itellectiu⁹ siue appetit⁹ rõalis. nã nunq̃ rõ mouet: nisi determiet̃ p uolũtatẽ. iõ sẽdit q̃ cũ aliqd mouet̃ s̃z rõnẽ mouet̃: ꝛ s̃z uolũtatẽ tanq̃ s̃z aliqd determinãs rõnẽ. rõ g̃ nõ mouet sine appetitu. appetit⁹ aũt mouet̃ pter rõnẽ: q̃ ɔcupiscẽtia q̃dã appetit⁹ ẽ: ꝛ tñ ɔcupiscẽtia rõnẽ nõ seq̃t̃. ¶ Nõnᵐ aũt vim rõnis hᵘ i h̃ ɔsistẽ: q̃ illd̃ sine quõ mouet alid̃ ipm tñ mouet sine alio illd̃ ẽ pncipale mouẽs: sed intelligẽtia nõ mouet sine appetitu siue appetibili. appetit⁹ aũt mouet sine itelligẽtia: g̃ appetit⁹ ul' appetibile est pncipale mouẽs. plr̃a g̃ sũt mouẽtia. S̃z ista plura reducunt̃ ad vnũ pncipale mouẽs: ut ad appetibile uel appetitum.

Dubitaret forte aliq̃s. utrũ illa plr̃a mouentia q̃ req̃runt̃ ad motũ pcessiuũ reducant̃ ad vnũ mouẽs. ¶ Dõm q̃ nunq̃ ex plurib⁹ seq̃t̃ vnũ nisi inq̃tũ illa plura hñt aliquã vnitatẽ. cuz g̃ vn⁹ mot⁹ pcessiu⁹ sequat̃ ex plurib⁹ mouẽtib⁹ ut ex intellectu ꝛ appetitu: opz illa plura reduci ad aliqd̃ vnũ ut q̃ itell's moueat p appetitũ uel appetit⁹ moueat p' itell'm. nã nõ solũ in eodẽ gñe cãe. S̃z ẽt in diũsis gñib⁹ cãrũ: opz fieri reductionẽ ad vnũ aliqd: ut si ad eũdem effectũ ɔcurrit cã mãlis efficiẽs formalis ꝛ finalis: cũ finis imponat neccitatẽ efficiẽti: efficiẽs forme: forma mãe: mã cũ sit cã hẽbit eẽ p formã. forma p efficiẽtẽ. efficiẽs p finẽ. finis aũt erit cã cãrũ: ut dicit Cõmᵗᵒʳ sup̃ p° phi. Sed si in diũsis gñib⁹ cãrũ opz fieri reductiõez ad vnũ aliqd: multo magis h̃ erit in eodẽ gñe cãe: q̃re cũ itell's ꝛ appetit⁹ sint cã efficiẽs mot⁹. h̃ eẽ nõ poterit nisi vnũ reducat̃ ad aliud. uel g̃ itell's mouebit per appetitũ: uel ecõuerso: q̃re declaratũ est qd̃ dubitat̃. vz q̃ h̃ plura mouẽtia ad vnum aliqd̃ reducant̃.

Alterius forte dubitaret aliq̃s q̃liter fiat ista reductio. utrũ appetit⁹ reducat̃ ad itell'm uel ecõuerso. ¶ Dõm q̃ itell's reducit̃ ad appetitũ: ꝛ i h̃ motu appetit⁹ est pncipale mouẽs. ꝛ nõ ecõ. qd̃ sic ostẽdit̃. nã sicut itell's in cognoscẽdo se hẽt ad opposita: sic ꝛ in agẽdo se hẽt ad opposita. nã p eãdẽ formã põt itell's cognoscẽ h̃ ꝛ oppositũ: ut p spẽm albi põt cognoscẽ albũ ꝛ nigrũ. nam q bñ scit qd est albũ: opz q̃ bñ sciat qd est nigrũ. iux̃ illud phi 6° topi. q bñ diffinit ɔ̃ria ɔ̃tigtiut per spẽm recti possum⁹ cognoscẽ rectuz ꝛ obliquũ. iux̃ illud qd̃ habet in p° hui⁹. rectũ est iudex sui ꝛ obliq. ꝛ sic in cognoscẽdo per eãdẽ formã põt itell's iudicare opposita: sic ꝛ in agẽdo. nã itell's per eãdẽ formã apph̃ẽsam aliqñ iudicat psecutionem: aliqñ võ fugã: videm⁹ enim q̃ itell's in vno hoie apph̃ẽdẽdo vnã formã iudicabit psecutionẽ: ꝛ in alio hoie apph̃ẽdẽdo eãdẽ formã iudicabit fugã. ꝛ ẽt in eodẽ hoie diũsis tpib⁹ apph̃ẽdẽdo vnũ ꝛ idẽ aliqñ iudicabit psecutionẽ ꝛ aliqñ fugã. imo si uolum⁹ magis ad ppositum loq itell's nõ plus facit nisi q̃ ostẽdit nobis aliqd. i p̃ti te tñ ni'a est si uelim⁹ illud pseq aut nõ pseq: q̃ operũ nr̃oꝝ sum⁹ dñi a pn° usq̃ ad finẽ: ut dĩ in 3° ethi. uolũtas g̃ in hac pte determinat itell'm. h̃ ẽt clari⁹ pz ex eo qd̃ dĩ 9° metaᶜᵉ. ubi habet̃ q̃ potẽtie rõnales sũt ad opposita: sed q̃diu aliqd est ad opposita tãdiu est in potẽtia ut agat. si aũt dz actu pcede in op⁹: opz q̃ determinet̃ per aliqd: q̃re si posse agẽ opposita competit nobis ex itell'u ꝛ rõne nunq̃ poterim⁹ actu pgredi in op⁹ nisi posse in opposita determinet̃ per uolũtatẽ ꝛ appetitũ. Et q̃ in agẽdo uolũtas determinat itell'm: ꝛ q̃ itellect⁹ est in potẽtia ut agat. ꝛ si debeat actu pgredi in opus: opz q̃ determinet̃ per uolũtatẽ. cũ g̃ act⁹ sit prior potẽtia in hᵒᶜ motu appetit⁹ erit prior itellectu. reducet̃ ergo in hoc motu intellectus ad appetitũ. ꝛ non ecõuerso. i. appetitus erit pncipale mouẽs: ꝛ nõ itell's.

Alterius forte dubitaret aliq̃s: q̃re h̃ duo itellect⁹ ꝛ appetit⁹ dicunt̃ mouẽ aliquã cõem spẽm. ¶ Dicẽdũ q̃ quotiẽscũq̃ ad aliquã actionẽ ɔcurrũt plura: illd̃ qd̃ ibi est pncipali⁹ est q̃si spẽs ꝛ forma alteri⁹. ut si ad mouẽdũ visum ɔcurrit lux ꝛ color q̃ lux ẽ pncipalior i mouẽdo visũ q̃ color erit lux q̃si spẽs ꝛ forma coloris. erit g̃ lux ex h̃ q̃si q̃dam colo forma ad se ꝛ ad colorẽ. nã lux mouet visum sub ppa forma: color võ mouet ipm sb̃ forma lucis. color ergo ꝛ lux mouebũt visuz sb̃ aliq̃ cõi forma. ut sb̃ forma lucis. sic ẽt itell's ꝛ appetit⁹ erũt pnᵐ mot⁹ sb̃ aliq̃ cõi spẽ. nã appetit⁹ erit pncipalis cã hui⁹: itell's võ per appetitũ pp̃ qd̃ sub spẽ appetit⁹ fit oĩs talis mot⁹ ꝛ appetit⁹ in hoc motu hẽbit quãdã cõitatẽ tã respectu sui q̃ respectu itell's. nã appetit⁹ sub ppria forma ꝛ itellectus sub eadẽ forma: ut per appetitu erit hᵘ motus pncipium ꝛ causa. bñ ergo dictũ est q̃ itellect⁹ ꝛ appetitus si mouẽt oportet q̃ moueãt per aliquã cõem spẽm: qd̃ declarare uolebamus. [Deinde cum dicit.

¶ Intell's q̃dẽ oĩs pncipioꝝ rect⁹ est: appetit⁹ aũt ꝛ fantasia recta ꝛ nõ recta. vñ semp̃ per q̃dẽ mouet appetibile. Sed h̃ ẽ bonũ aut appens bonũ: non aũt oẽ: sed actuale bonum. actuale autez est ɔtingẽs ꝛ aliter se habere. ¶ Qd̃ q̃dẽ igit̃ huiusmodi potẽtia mouet aĩe que uocat̃ appetitus manifestum est.

¶ Ostẽdit quõ in h̃ motu põt eẽ rectitudo ꝛ nõ rectitudo. circa qd̃ duo fac. q̃ p° fac qd̃ dictũ est. 2° regredit supra distinctionẽ potẽtiarũ aĩe supius habitã. ostẽdẽs eã insufficiẽtẽ eẽ ibi. [Diuidẽtibus aũt. [Dicit ergo q̃ oĩs q̃dẽ igit̃ intellectus. i. oĩs habit⁹ pncipiorũ opabiliũ: de quo hic loq̃mur semp est rectus. circa pn̄

cipia ergo nõ cadit error:sed in accipiẽdo sub põt acci dere error:ꝗre itellect⁹ semp est rect⁹:sed appetit⁹ ⁊ fantasia est recta.vñ semp qdẽ mouet appetibile.sed ħ appetibile qð mouet aut est bonũ aut appãs bonũ.⁊ sᵭ dit ꝙ nõ oẽ aũt bonũ mouet:sed bonũ actuale.i.bonũ agibile qð ⁊ depẽdet ex opib⁹ nřis.ħ aũt bonũ actuale.i.agibile est bonũ ꝯtingẽs aliter se habere.⁊ cõcludit aũt q̃si epilogãdo:d.ꝙ qdẽ igit̃ h⁹ᶦ potẽtia aĩe que uocat̃ appetitus mouet sup.ꝑncipalr̃ manifestũ est.

Dubitaret forte aliqs quõ intellect⁹ semper est rect⁹.❡ Dicẽdũ ꝙ ea in que itellect⁹ fert̃ imediate ⁊ sine discursu sunt ita patẽtia ⁊ manifesta ꝙ sint q̃si locus ianue in domo:quã nullus ignorat:ꝓpter qð circa ea nõ cadit error.⁊ qꝛ in principia imediate ⁊ absq; discursu fert̃ itellect⁹:circa ea error cadere nõ põt.Dicamus ergo ꝙ tã in gñe speculabiliũ q̃ȝ in gñe agibiliũ est dare ꝓpria ꝑncipia.Intellect⁹ g̃ qui noiat habitũ ꝑncipiorũ semp est rect⁹:ut si accipiat̃ ħ ꝑncipiũ in gñe agibiliũ ꝙ bonũ est ꝓsequẽdũ ⁊ malũ fugiẽdũ:ibi nõ cadit error.sed erramus:qꝛ credimus aliqñ bonũ qð nõ est bonũ.sillogiȥabim⁹ ergo sic.bonũ est ꝓsequẽdũ.hoc est bonũ.ergo est prosequẽdũ.in maiori enim ꝓpõne nõ est error:sed in minori:qꝛ dicimus eẽ bonũ qð nõ est bonũ.intellect⁹ ergo semp est rectus:sed fantasia ⁊ appetit⁹ poterũt esse recta ⁊ nõ recta:qꝛ aliqñ appet nobis bonũ qð nõ est bonũ:⁊ aliqñ appetit tanq̃ȝ bonũ qð nõ est bonũ.semper ergo sub spẽ boni mouet̃ appetitus:sed illud bonũ aliqñ est exñs:aliqñ vº est appãs:⁊ videt̃ bonum qð nõ est bonũ.❡ Notandũ ergo ꝙ lȝ sub spẽ boni semp moueret̃ appetit⁹ uel appãtis uel exñtis:nõ tñ respectu cuiuslibet boni mouet̃ appetit⁹.nã lȝ possim⁹ uelle ipossibilia:nõ tñ mouemur ad agẽdũ ⁊ ad ꝓsequendũ aliqd nisi videat̃ nobis illud pole:⁊ qꝛ poĩa cõseqᵱ per opa nřa sunt bona agibilia ⁊ ꝯtingẽtia ⁊ poĩa alr̃ se hr̃e:nõ talia ꝓpe sũt mouẽtia appetitũ.⌈ Deide cũ dᶦᶜ

❡ **Diuidẽtibus aĩe ptes si ſm potẽtias diuidãt ⁊ sepant ualde multe fiũt.uegetabile: sensibile:intellectiuũ:ꝯsiliatiuũ:adhuc appetitiuũ.hec enim plus differũt ab iuicem: q̃ȝ concupiscibile ⁊ irascibile.**

❡ Regredit̃ sup̃ distinctionẽ potẽtiarũ aĩe supius habitã ostẽdẽs eã sufficiẽtẽ eẽ.d.ꝙ diuidẽtib⁹ ptes anime si diuidãt ⁊ separẽt eas ſȝ potẽtias fiũt ualde multe.i. ualde plures q̃ȝ illi ipsi dicãt,nã uegetabile sensibile intellectiuũ ꝯsiliatiuũ:⁊ adhuc appetitiuũ hec plus differũt ab iuicẽ q̃ȝ irrõnabile ⁊ ꝯcupiscabile.❡ Notãdum aũt ꝙ itellectiuũ differt a ꝯsiliatiuo:qꝛ itellectiuũ põt eẽ respectu necessarioꝝ:sed ꝯsiliatiuũ ꝓpꝛie nõ est nisi respectu ꝯtingẽtiũ aliter se hẽre.cũ ergo sensitiuũ ⁊ uegetatiuũ ⁊ talia plus differãt q̃ȝ irrõnabile ⁊ ꝯcupiscibile faciẽtes diuisionẽ illam peccabãt:qꝛ omittebãt ħ ⁊ ponebãt illam.⌈ Deinde cum dicit.

L53 ❡ **Qm̃ aũt appetit⁹ fiũt ꝯrij ad iuicẽ:ħ aũt accidit cũ rõ ⁊ ꝯcupiscẽtia ꝯrie fuerint.Fit aũt in ipsis sensum hñtib⁹.Intellect⁹ qdẽ igit ꝓp futurũ retrahere iubet.Cõcupiscẽtia aũt ꝓp ipm iã:videt̃ enim qð iã delectabile:⁊ simplr̃ delectabile:⁊ bonuȝ simplr̃: ꝓpterea ꝙ non videt̃ qð futurum.**

❡ Soluit rõnẽ supius factã ꝯtra vẽitatẽ iã determinatã.nã oẽs rõnes facte in ꝑterita lectione aliquo mõ vẽitatẽ ꝯcludebãt excepta rõne illa de appetitu.nã ꝙ uegetatiuũ sensitiuũ ⁊ itellect⁹ speculatiuus nõ sint cã hui⁹ mot⁹ uerũ est.❡ Rursus nec itellect⁹ practicus est ꝑncipalis cã:sed ꝙ appetit⁹ nõ sit oñs hui⁹ motus falsuȝ est.iõ soluẽda est illa rõ de appetitu.Duo g̃ facit.qꝛ pᵒ soluit rõnẽ illã.2ᵒ epilogat circa determiata ibi⌊ Spẽ qdẽ igit̃.⌋❡ Ad cui⁹ dẽtiã aũt ꝑmie prĩs sciẽdũ ꝙ in nobis est duplex appetit⁹.sitiu⁹ ⁊ itellectiu⁹:⁊ vn⁹ trahit ⁊ vincit aliũ.qñ g̃ vincit appetit⁹ sensitiu⁹:tũc agimus ſm irã uel ſm ꝯcupiscẽtiã.Sed cũ vincit appetitus itellectiu⁹:tũc agim⁹ ſm rõnẽ nõ ſm ꝯcupiscẽtiã.Cũ g̃ dicebat̃ ꝙ abstinẽtes agũt ſm rõnẽ nõ ſm cõcupiscẽtiã nõ ꝓp hoc ꝓbat̃ ꝙ nõ agãt ſm appetitũ:sȝ ostẽdit̃ ꝙ nõ agãt ſm appetitũ sensitiuũ:sed ſm itellm̃.tota g̃ vis solonis hui⁹ argumẽti est ꝙ in nobis sunt appetit⁹ ꝯrij:⁊ ħ maxime ꝯtingit cũ rõ.i.cũ appetit⁹ rõnalis ꝯriat̃ ꝯcupiscibili.i.appetitui sẽsitiuo.ħ est ergo qð ait ꝙ in nobis fiũt appetit⁹ ꝯrij ab iuicẽ.ħ aũt accidit cũ rõ ⁊ ꝯcupiscẽtia fiũt ꝯrie.⁊ subdit ꝙ fiũt aũt ħ i hñtib⁹ sensum.i.cognitionẽ tpis:qꝛ itellect⁹ qdẽ enim ꝓp futurũ retrahẽ iubet:ꝯcupiscẽtia aũt ꝓp ipm qð iã videt̃ ⁊ qð iã est delectabile ⁊ simplr̃ delectabile:⁊ simpliciter bonũ eẽ di:⁊ ħ ꝓpterea ꝙ nõ videt.i.ꝙ nõ ꝯsiderat qð est futurũ.❡ Notãdũ aũt ꝙ aliqs febricitãs ꝓp futurũ malũ qð inde põt ꝯtingẽ per intellm̃ iudicat bonũ eẽ tũc abstinẽ.ꝯcupiscẽtia vº:qꝛ nõ ꝯsiderat nisi bonũ pñs ⁊ qð est delectabile nũc:⁊ nũc bonũ dicit esse delectabile ⁊ bonũ simplr̃ iudicat eẽ utendũ delectabilib⁹:quare in habẽtibus cognitionẽ ⁊ discretionem tpis qñ per vnã potẽtiam cõiecturãt de futuro:per aliam vº potẽtiam nõ cõsiderãt nisi de pñti:accidit ꝙ fiunt ꝯrarij appetitus.⌈ Ultimo cum dicit.

❡ **Spẽ qdẽ igit̃ vnũ erit mouẽs appetibile: aut appetitiuũ:ꝑmũ aũt oĩuȝ appetibile.ħ eni mouet cũ nõ mouet̃:eo ꝙ sit itellectũ aut imaginatiuũ:nũero aũt plã mouẽtia.** L54

❡ Epilogat circa determinata.d.ꝙ lȝ sint plra mouẽtia nũo.vnũ est tñ mouẽs pᵒ ꝑncipale uel vnũ est ꝑᵐ mouẽs imobile:ut appetibile qð mouet inq̃ȝtũ est intellectũ aut imaginatũ.hoc est g̃ qð ait ꝙ spẽ qdẽ igit̃.i.formalr̃ ⁊ ꝑncipalr̃ vnũ erit mouẽs:ut appetibile aut appetit⁹.⁊ subdit:ꝙ ꝑmũ aũt oĩum mouẽs est appetibile:qꝛ hoc mouet cũ nõ mouet̃.mouet aũt ipm appetibile:eo ꝙ sit itellectũ aut imaginatũ:vnũ igit̃ erit mouẽs ꝑncipale:sed nũo erũt plura mouentia.

Qm̃ aũt tria sunt:vnũ qdẽ mouẽs:scðm aũt quo mouet:⁊ tertiuȝ qð mouet̃.mouẽs aũt duplex:alið qdẽ imobile:aliud aũt qð mouet̃.est autẽ imobile actuale bonũ:mouẽs aũt ⁊ quod mouet̃ appetitiuũ.mouet̃ enim qð appetit ſm ꝙ appetit.⁊ appetit⁹ act⁹ aut motus qdã est:qð aũt mouet̃ aĩal est:quo vº mouet organo appetitus iã hoc corporeũ est. vnde in coĩbus aĩe ⁊ corporis opibus cõsiderandum est de ipsis.

❡ Postq̃ȝ pħs ondit qd' ẽ ꝑmᵐ mouẽs in motu ꝓcessiuo aĩalis.i pte ista ut dicebat̃:dat nũm ⁊ ordinẽ ipoꝝ mouẽtiũ.circa qð duo fac.qꝛ pᵒ fac qð dictũ ẽ.2ᵒ determinat de organo ipsi⁹ mot⁹ localis ibi⌊ Nũc aũt ut in sũma.⌋ dicit g̃ ꝙ tria sũt q̃ ꝯcurrũt ad motũ ꝓcessiuũ.vnũ qð ẽ mouẽs:ut appetibile uel appetit⁹.2ᵐ aũt ẽ q̃d mouet ut organũ.3ᵐ ẽ qð mouet̃ ut aĩal.⁊ sᵭdit ꝙ mouẽs ẽ duplex.Alið qdẽ imobile:alið aũt qð mouet̃.est aũt imobile ipȝ actuale bonũ.i.ipȝ appetiᵇᶦˡᵉ.mouẽs aũt qð

mouet est appetitū.i.potētia appetitiua ul' appetitus. nā potētia appetitiua siue ipz appetitiuū qḋ appetit ſꝫ ꝙ appetit mouet ꝛ appetit⁹ est act⁹ ꝛ mot⁹ qdaꝫ. mouet ergo tā potētia appetitiua ꝙ̄ꝫ appetibile: ſꝫ qḋ mouet est aial. quo aūt mouet est organū uel mouet ipso organo. ꝛ hoc organū est tā qdē corporeū. vn̄ in coib⁹ opibus corpis ꝛ aie.i.in libro quē fecit de cāis motus aialiū cōsiderādū est de ipis organis mot⁹. ¶ Nōndū ēt ꝙ ea q̄ regrunt ad motū ꝓcessiuū aialis vno mō sūt tria: ꝛ alio mō sunt q̄tuor: ut themisti⁹ ait: ꝛ ut innuit in lr̄a. nā si potētiā appetitiuā ꝛ appetibile: eo ꝙ utrūqꝫ moueat: uolum⁹ cōputare sub vno ꝛ cōprehendē sub eodē sic erūt tria: ſꝫ si uolum⁹ distiguere iter illa: eo ꝙ alr̄ moueat appetibile: qꝛ mouet imobiliter: ꝛ alr̄ po^a appetitiua qꝛ mouet mota: sic erūt q̄tuor que regrunt ad talē motū. q̄rū p̄mū erit mouēs imobile: ut actuale bonū ꝛ appetibile. 2^m erit mouēs motū: ut potētia appetitiua. 3^m erit illḋ qḋ mouetur: ut aial. 4^m erit illud quo mouet: ut organum motus.

Dubitaret forte aliquis quō po^a appetitiua mouet mota. ¶ Dōꝫ ꝙ imaginari debem⁹ ꝙ mot⁹ icipit ab ipis reb⁹: qꝛ multiplicant spēs a reb⁹ ꝛ pueniūt usqꝫ ad sensuꝫ ꝛ ad fantasiā ꝛ ad itellm̄. app̄hēsis aūt formis rerū per fantasiā uel per intellm̄: si app̄hēdim⁹ eas ut ꝓficuas per appetituꝫ mouemur ad eas: ſꝫ si app̄hēdim⁹ ipas ut nociuas per appetitū fugim⁹ ꝛ abhomiamur eas. idez est qḋ coiter dr̄ ꝙ in cogn̄scēdo est mot⁹ rerū ad aiaꝫ: ſꝫ in appetēdo est mot⁹ aie ad res. posset itaqꝫ alicui eē dubiuꝫ utrū ipm̄ cogn̄scere uel ipm̄ itelligē posset dici mot⁹: eo ꝙ in cognscēdo nō vr̄ moueri ipa po^a cognitiua: ſꝫ magis videnē moueri ipe res: ꝛ potētia cognitiua se videt hic q̄si termin⁹ illi⁹ mot⁹: ſꝫ ꝙ ipm̄ appetē: uel ꝙ ipe appetit⁹.i. ipe act⁹ potētie appetitiue debeat dici mot⁹ qdā: nō vr̄ hic dubiū: qꝛ siūn appetēdo est mot⁹ aie ad res: ipsa potētia appetitiua se hēt q̄si motiua: ꝛ ipm̄ appetibile uel ipa res que appetit se hēt q̄si termin⁹ illi⁹ motus: ꝛ qꝛ termin⁹ ſꝫ ꝙ h⁹ dicit aliqd imobile: ide est ꝙ ipm̄ appetibile siue ipꝫ actuale bonū qḋ est termin⁹ hui⁹ motꝰ: dr̄ mouē imobilr̄: ſꝫ ipa po^a appetitiua nō est mouēs imobile: ſꝫ est mouēs motū: ꝛ ipe appetit⁹.i.ipe act⁹ appetēdi siue ipm̄ appetere est qdā mot⁹ et^o: ut i lr̄a dr̄.

Ulterius forte dubitaret aliqs. dato ꝙ potētia moueat mota. cū ēt ipa itelligentia uel ipe itellc̄s sit aliquo mō mouēs: erit qō utrū sit mouēs imobile: uel mouēs motū. ꝛ videt ꝙ sit mouēs imobile: qꝛ si ipm̄ appetibile est mouēs imobile: qꝛ est termin⁹ motus. cū etiā ipe itellect⁹ sit terminus mot⁹: eo ꝙ in itelligēdo sit mot⁹ reruꝫ ad aiam: videt ꝙ intellectus sit mouēs imobile. ¶ In cōtrariū est: qꝛ sicut cōparat ipm̄ appetere ad potētiā appetitiuā: sic cōparat ipm̄ itelligere ad potētiā itellectiuā. sed ipm̄ appetere est qdam mot⁹ potētie appetitiue. ergo ipm̄ intelligere erit qdā mot⁹ potētie itellectiue. ¶ Dōm ꝙ nō simplr̄ debem⁹ ꝯcedere ꝙ itellectus noster sit mouēs imobile. nam duplex est termin⁹ motus. nam quidaꝫ est terminus mot⁹ qui nō causat per talē motum: sed magis est causa ipsi⁹ mot⁹. ꝛ hoc mō appetibile est termin⁹ mot⁹ in appetendo: qꝛ sic est termin⁹ motus ꝙ nihil recipit per talē motū: sed solū habet causare h⁹ motum: sed lꝫ itelligendo itellectus sit termin⁹ illius motus: eo ꝙ itelligēdo sit motus rerū ad aiam: attn̄ itellectus sic habet rationē termini ꝙ aliquid recipit ex tali motu. qꝛ nostra sciētia causat ex rebus: ꝛ itellectus noster sit intelligēs eo ꝙ recipiat similitudies rerū. ꝛ qꝛ oē recipiens aliquā formā largo mō sumēdo motum pōt dici aliquo mō moueri ad formā illā: licet cōcedamus ꝙ appetibile sit mouēs imobile. nō tn̄ debemus simplr̄ cōcedere ꝙ intellect⁹ oīno imobiliter moueat: ꝛ ꝙ nullo modo sit mouēs motū. ⸿ Deinde cū dicit.

¶ Nūc autē ut in sūma dicat mouēs organice: ubi p̄ncipiū ꝛ finis idez velut gyglismus: siue in circulatiōe: hoc est gibbosum ꝛ cōcauū: hoc qdē finis: illud vo p̄ncipiū. vnde aliud quidem quiescit: aliḋ vo mouetur: rōne quidē altera entia: magnitudine vo iseparabilia. omnia eni pulsu ꝛ tractu mouent: ꝓpter qḋ oꝫ sic in circulo manere aliqd: ꝛ hic icipere motum.

¶ Determinat de organo ipius mot⁹. cuius p̄ncipale organū est cor qꝛ in eo est finis ꝛ p̄ncipiū mot⁹: ideo ait. nūc autē ut in summa dicat. aliud aūt est p̄ncipalr̄ mouens organice: ubi est idē p̄ncipiū ꝛ finis motus: velut in circulatione uel in aliquo qḋ sit decliuū ꝛ obliquū. hoc eni.i.in re obliq̄ ꝛ decliui est gibbosuꝫ ꝛ ꝯcauū: ꝛ hoc qdē.i.cōcauū est finis mot⁹: illud vo.i.gibbosum est p̄ncipiū mot⁹. vn̄ cor qḋ est gibbosum ꝛ cōcauū: ꝛ qḋ est finis ꝛ p̄n^m mot⁹: ſm̄ aliud qdē quiescit: ſꝫ aliḋ vo mouet: ita ꝙ in eo quies ꝛ mot⁹: finis ꝛ p̄ncipiū rōne qdē sūt altera entia: ſꝫ magnitudie ꝛ loco sunt iseꝑabilia. nā oia eni in corde.i.oēs ptes cordis mouent pulsu ꝛ tractu.i.mouent ſꝫ diastolē ꝛ sistolē: siue mouent ſꝫ dilatationē ꝛ ꝯstrictionē: ꝑꝑ qḋ opꝫ accidere in corde sic in circulo ubi ꝯtingit aliqd.i.ſꝫ aliqd manere.i.qescere. nā circulus aliquo mō manet ꝛ aliquo mō mouet. sic ꝛ cor aliq̄ mō manet in eodeꝫ loco: aliq̄ mō mouet: ꝛ lꝫ.i.a corde ꝙ aliq mō maēt ꝛ aliq̄ modo mouet: aliq mō est finis mot⁹: aliq̄ mō p̄ncipiū opꝫ incipere motū aialis: qꝛ ipꝫ est p̄ncipale organū mot⁹.

Dubitaret forte aliqs quō in corde est p̄ncipiū ꝛ finis mot⁹. ¶ Dōm ꝙ cor cōtinue mouet ſꝫ dilatationē ꝛ cōstrictionē: ꝛ inq̄ꝫtū dilatat se est ibi mot⁹ pulsus: inq̄ꝫtū cōstringit se est ibi mot⁹ tract⁹: ita ꝙ oia.i.oēs ptes cordis mouent pulsu ꝛ tractu. ꝯstat aūt ꝙ h̄ est dr̄a iter pellens ꝛ trahēs: qꝛ pellēs est p̄n^m mot⁹: uel est vn̄ icipit mot⁹. nā pellēs remouet aliqd a se: ita ꝙ mot⁹ icipit a pellēte ꝛ terminat ad aliqd aliḋ. sed trahēs est finis mot⁹: qꝛ trahit aliqd ad se: ita ꝙ in tractu icipit mot⁹ ab alio ꝛ terminatur ad trahētē. quare si pellēs est p̄n^m mot⁹ trahens est finis mot⁹ in corde ubi est pulsus ꝛ tractus erit finis ꝛ p̄n^m mot⁹. ita ꝙ finis ibi ꝛ p̄n^m erūt iseparabilia loco ꝛ magnitudie. sed erūt rōne altera. ita ꝙ ſm̄ aliā rōnē erit ibi finis motus: ꝛ ſm̄ aliā p̄ncipiū. nam p̄ncipiū qꝛ motus erit rōne pulsus. finis vo rōne tractus. uerū qꝛ eedem ptes mouentur pulsu ꝛ tractu. ideo talia loco ꝛ magnitudine iseparabilia esse dicunt.

Ulterius forte dubitaret aliqs quō oꝫ eē i corde sic videm⁹ eē in circulo. ¶ Dōm ꝙ ꝑꝑ duo oꝫ arbitrari aliq̄ mō sic eē in corde: sic videm⁹ ēt in circulo. q̄rū p̄m est q̄ꝫtū ad locū circuli. 2^m q̄ꝫtū ad motū ei⁹. nā cū mouet aliqd circl'ariter aliq̄ mō mutat locū: ꝛ aliq̄ mō nō mutat locū. vn̄ dr̄ 8° phi. ꝙ corp⁹ circulare aliq̄ mō qescit totū. aliq̄ mō mouet oē. nā totū qescit ſꝫ sbam: totū vo mutat locū ſm̄ dispōnē: ptes vo mutāt locū tā ſꝫ sbam q̄ꝫ ſm̄ dispōnē. q̄re sic circulus aliq̄ mō mutat locū: ꝛ aliq̄ mō nō mutat locū: sic ꝛ cor aliq̄ mō semꝑ manet i eodē loco cū semꝑ maneat q̄dāmō in eadē pte aialis. ꝛ aliq̄ mō mutat locū cū moueatur ſm̄ dilatationē ꝛ ꝯstrictionē. Rursus sic̄ē est de circulo ꝛ de corde q̄ꝫtū ad motū: qꝛ i motu circli q̄dāmō est ꝯsiderare pulsuꝫ ꝛ tractū. nā cū mouet circulus ptes vo supiores q̄dāmō videnē ipellē supiores: ptes vo supiores q̄dāmō vident trahere ptes que sūt iferi⁹. sic ēt ꝛ i

motu cordis est accipere pulsum ꝛ tractuꝫ. nam ut in corde consideratꝰ pulsus videtur ꝙ motus ille icipiat a gibboso: sed ut habet ibi eē tractus: eo ꝙ ſm talem motum quo constrigit se videtur motus ille termiari ad cōcauum: ita ꝙ ſm gibbosum ꝛ ꝯcauuꝫ est ibi pulsus ꝛ tractus: propter quod bene dictuꝫ est. ꝙ oportet cōsiderare in corde: sicut in circulo. ¶ Est tamen diligenter notandū ꝙ eadē linea curua est gibbosa ꝛ cōcaua: ita ꝙ gibbosum ꝛ concauum nō differunt loco nec magnitudine: sed sunt altera ratione: qꝛ licet eadē linea sit gibbosa ꝛ cōcaua. gibbosa tamen est respectu superiorum. concaua vō respectu inferioruꝫ: sic principium ꝛ finis motus in corde: ꝛ quies ꝛ motus in eo ꝛ etiam pulsus ꝛ tractus nō sunt altera loco ꝛ magnitudine: sed sunt altera rōne.

Alterius forte dubitaret aliquis quomō hoc .i. a corde oportet incipere motuꝫ in animali. ¶ Dicēduꝫ ꝙ sicut videmus in toto vniuerso sic possumus arbitrari in ipso animali. videmꝰ eniꝫ ꝙ celuꝫ qđ semꝑ mouetꝰ est principium ꝛ causa motus alioꝝ corpoꝝ: qꝛ aliquādo quidem mouentꝰ: ꝛ aliquādo non mouentꝰ: ita ꝙ in vniuerso incipit motus a celo inq̄ꝫtum motus celi est ꝑncipium ꝛ causa cuiuslibet alterius motus: sic cor in aiali: qđ quodāmō semꝑ mouetꝰ est principiuꝫ ꝛ causa omnis alterius motus facti in animali: quare bene dictum est ꝙ hoc .i. in animali opꝫ incipere motum a corde. ⌈ Deinde cum dicit.

L.56 ¶ Omnino qdem igiꝰ sicut predictum est: inq̄ꝫtuꝫ appetitiuū aial: sic ipsius motiuuꝫ est. appetitiuuꝫ aūt nō sine fantasia: fantasia auteꝫ ois aut rōnalis: aut sensibilis est: hac qdem igiꝰ ꝛ alia aialia participant.

¶ Ut dicebatꝰ ostendit quomodo per hoc principiuꝫ motiuum. vꝫ per appetitiuuꝫ mouentꝰ tam aialia perfecta q̄ꝫ imperfecta. Circa qđ tria facit. qꝛ primo facit qđ dictum est. 2° mouet specialiter q̄ōnem circa motum aialium imperfectoꝝ. 3° specialr̄ descendit ad hoies ꝙꝛ mouentꝰ per fantasiam ꝛ appetitum. 2ª ibi⌊ Considerāduꝫ aūt. ⌋ 3ª ibi⌊ Sensibilis quidem igitur. ⌋ Dicit ergo. ꝙ oīno quidem igitur: sicut ꝑdictum est inquātuꝫ animal est appetitiuum. i. inq̄ꝫtum animal participat appetitum sic est ipsius motiuum. i. sic cōpetit ei moueri. ꝛ subdit ꝙ appetitiuum aūt est sine fantasia. Fantasia aūt omnis est rōnalis: ut in hominibus: aut est sensibilis ut in alijs animalibus. ideo sequitꝰ ꝙ hoc qdeꝫ igiꝰ .i. fantasia sensibili ꝛ alia aialia ꝑticipant. ¶ Notandum aūt ꝙ ut coiter ponitꝰ: sicut supra phs sub intelligētia cōprehendebat fantasiā: ita in h loco sub fantasia cōprehendit intelligentiā. nam fantasia dicta est ab apparere: ꝛ qꝛ per rōnem ꝛ intelligentiā nobis apparent aliqua pñt h largo mō dici fantasia. In hoibus itaqꝫ est fantasia rōnalis: qꝛ in eis est ratio ꝛ intellectus: sed in alijs est fantasia sensibilis tm̄. qꝛ rōne ꝛ intellectu nō ꝑticipant. ¶ Notādum etiam ꝙ cum omnibꝰ aialibus quibus inest ſm locum motiuum insit appetitus ꝛ fantasia uel rōnalis uel sensibilis: omnia huiusmodi animalia poterunt moueri per fantasiam ꝛ appetitum. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Considerandum autem ꝛ de imperfectis: quid mouens est: quibus tactus soluꝫ inest sensus: utrum contingat fantasiam inesse his: aut non: ꝛ concupiscentia. videtur enim letitia: ꝛ tristitia inesse: si autē hec: ꝛ concupiscentiam necesse. Fantasia aūt quomodo utiqꝫ inerit: aut sicut mouētur indeterminate: ꝛ hec insunt quidem: indeterminate autem insunt.

¶ Mouet specialr̄ q̄ōnem de motu aialium imꝑfectorū quid sit ibi mouens: ꝛ quomō in eis habet eē fantasia d. ꝙ ꝯsiderādum aūt est: ꝛ de imꝑfectis aialibus qdeꝫ est mouēs in eis qbus aialibus imꝑfectis inest solum sensus tactus: utruꝫ ꝯtingat fantasiā: ꝛ ꝯcupiscētiā inesse his aūt nō: ꝛ subdit ꝙ videtꝰ enim letitia uel tristitia inesse talibus aialibus. si aūt h ꝛ ꝯcupiscētiam necesse est eis inesse: ꝛ qꝛ h nō pōt esse sine fantasia: ideo dubiuꝫ est quō eis utiqꝫ ierit fantasia. ꝛ soluit ꝙ ut sic mouentꝰ indetermiate ꝛ h qdē eis indeterminate insunt. ¶ Notāduꝫ aūt ꝙ aialia ꝑfecta hñt fantasiā determinatā: qꝛ determinate apꝑhēdunt locum ad quem uolunt fugere: si sentiāt aliqd nociuuꝫ: uel ad queꝫ uolūt tēdere: si credūt aliqd ꝑficuuꝫ: ꝛ nō soluꝫ per accidēs: sicut apes redeuntes ad domiciliū ꝓprium ex actuali exercitio in quo existūt: sed etiā per se aialia perfecta hñt fantasiā talem determinatā: sed aialia imꝑfecta indeterminatā hñt fantasiā. nam cuꝫ pungunꝰ retrahūt se ut fugiāt nociuum: nō ꝙ determinate apꝑhendant aliquem locuꝫ ad quem moueri uolunt: quare sicut indeterminate mouentꝰ sic indeterminatū habent fantasiam. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sensibilis quideꝫ igitur fantasia sicut dictum est: ꝛ alijs animalibus inest: deliberatiua autem in rationalibus inest: utrū eniꝫ aget hoc: aut hoc: iam rationis est opus: ꝛ necesse est vno mensurare: maius eni imitatur: quare potest vnum ex pluribus fantasmatibus facere: ꝛ hec est causa eius: ꝙ opinionem non putari habere: quoniam eam que ex sillogismo non habet: hec aūt illam. ꝓpter quod deliberatiuum non habet appetitus. L.57

¶ Specialr̄ descēdit ad hoies quō mouentꝰ per fantasiā ꝛ appetitū. ¶ Ad cuius euidentiā sciri debet ꝙ ut dicebatꝰ fantasia in hoibus differt a fantasia alioꝝ aialiū qꝛ in alijs aialibus est solū fantasia sensibilis. Sed in hoibꝰ est fantasia rōnalis: ita ꝙ in eis sub fantasia possumus cōprehēdere rōnem ꝛ intellm̄. mouentꝰ eniꝫ homines nō solū per appetituꝫ ꝛ fantasiā sensibilem: sed etiā mouentꝰ per appetitū ꝛ fantasiā rōnalem. i. per appetitū ꝛ rōnem. tria ergo facit. nā ꝑmo ondit quomō fantasia in hoibus differt a fantasia in alijs aialibꝰ. 2° declarat quomō in hoibus est mouēs appetitus. 3° manifestat quō in eis est mouens ratio. 2ª ibi⌊ Uincit autem. ⌋ 3ª ibi⌊ Sciētificū aūt. ⌋ Dicit ergo: ꝙ sensibilis quidē igiꝰ fantasia: sicut dictuꝫ est: inest ꝛ in alijs aialibus ab hoie: sed deliberata fantasia. i. rōnabilis est in aialibus rōnalibus tm̄. nā deliberare. utrum sit agēdū hoc aut hoc iam est rōnis opus. ꝛ necesse est mēsurare vno aliquo. imitatꝰ enim sic agens maius eligibile: q̄re sic agens pōt ex pluribꝰ fantasmatibꝰ facere vnum ꝓsillm̄: ꝛ subdit: ꝙ h est causa eius ꝙ aialia bruta non opꝫ putari hēre opionem: qm̄ brutum nō habet eaꝫ rōnem que est ex sillō: sed h. i. aialia rōnalia illā supra rōnem hñt. ꝓpter qđ qꝛ aialia bruta nō hñt talem rōneꝫ appetitus in eis nō hēt deliberatiuum. ¶ Notanduꝫ aūt ꝙ semꝑ fantasia ꝛ rō deliberatiua accipit vnuꝫ aliquid quo mēsurat alia ut accipit deliberatiua ratio h principium: maius bonū est magis eligēdum: quo ꝑncipio accepto: si occurrāt ei aliqua duo bona mensurabit illo ꝑnº utrūqꝫ illorum bonoꝝ: ꝛ ꝯcredet magis

bonum magis eliget: faciet ergo ex pluribus vnum sillogismum: magis bonum est magis eligibile: h est magis bonum: ergo est magis eligēdū: ita q ratio in vno aliquo pncipio mensurabit omnia eligibilia τ appetitus immutabit τ desiderabit magis eligibile. [Deinde cum dicit.

¶ Uincit aūt τ mouet aliquando deliberationem: aliquando aūt mouet seipsum: sicut spera appetitus appetitum: cum incōtinētia fuerit: natura aūt spere que sursum principalior est: τ mouet: ut tribus lationibus iam moueatur.

¶ Ostendit quō appetitus sit mouens in hominibus. nam cum in homine sit duplex appetitus. sensitiuus. intellectiuus: hoc modo est appetitus mouens in hoibus inqztum vnus appetitus vincit τ trahit alium: sicut vna spera celestis mouet τ trahit aliaz. ideo ait q vincit aūt aliqn: τ mouet appetitus sensitiuus deliberationē. i. appetitum deliberatiuū: aliqn aūt ecōuerso hoc. i. appetitus deliberatiuus mouet ipm sensitiuuz: cōtingit enim aliqn q appetitus deliberatiuus seipm i. per seipm mouet ipm sensitiuum: qr sicut spera celestis mouet aliam sperā: sic appetitus supior mouet appetitum inferiorē: τ hoc cum aliqs est in ɔtinētia. i. in abstinētia. qr ɔtinet τ abstinet. τ s. quia q natura aūt spere que est sursuz est pncipalior τ mouet: ita ut trib⁹ lationib⁹ moueat. ¶ Notandum autē q nāliter semp pars superior debet esse pncipalior: τ debet mouere inferiorē: sicut apparet in celo: ubi semp spera supior mouet inferiorē: nunqz aūt inferior mouet supiorē. in habentibus ergo aiam bene ordinataz reseruat in eis ordo nālis: ita q appetitus itellectiuus τ deliberatiuus mouet appetitum sensitiuum: sed in hñtibus aiam peruersam sensitiuum mouet intellectiuum.

Dubitaret forte aliquis quomō ɔtingit tribus lationib⁹ moueri: utruz hoc sit dictum de celo uel de hoie. ¶ Dicēdum q de utroqz uerum est. nā spera inferior: ut qōlibet deferens corpus planete saltem moueť tribus lationib⁹: qr moueť motu pmi mobilis motu octaue spere τ motu pprio: sic appetitus noster inferior sensitiuus pōt moueri tribus lationib⁹ uel tribus motibus: qr pōt moueri a rōne: ab appetitu itellectiuo: τ a seipso: imo quotiēscūqz appetitus inferior sensitiuus moueť sicut debet quasi cōcurrunt ibi isti tres motus. nam ratio mouebit appetitum intellectiuū. appetitus itellectiuus mouebit sensitiuum: sed mouebit sensus appetitiuus ab intellectiuo put est aptus natus moueri ab eo: quare cōcurret ibi triplex motus. vz motus rōnis: motus appetitus intellectiui: τ etiam motus pprius appetitus sensitiui: cum iste appetitus moueať a superiori appetitu put est aptus natus moueri ab illo. Intentio est ergo phi q in habentibus animam bene ordinatam lationes τ motus exītes in eis assimilanť lationib⁹ τ motibus in celo repertis. [Deinde cum dicit.

T.58 ¶ Scientificum aūt nō mouet: sed manet: qm aūt hec quidē vniuersalis existimatio τ ratio: alia vo particularis. hec quidē enim dicit: q oportet talem tale agere: hec aūt q hoc quidē tale: τ ego talis: iam hec mouet opinio. non que vniuersalis: aut utraqz: sed hec quidem quiescens magis: hec autem non.

¶ Ostendit quomodo ratio habet rationem mouendi: τ est mouens in homine. ¶ Ad cuius euidentiam sciri debet: q quārum ad psens spectat triplex pōt distingui ratio. vz speculatiua τ practica. τ h duplex: vniuersalis: τ particularis. ratio aūt speculatiua non mouet nec etiā directe τ imediate mouet ratio practica vniuersalis: sed particularis. ideo ait. scientificum autē. i. ratio speculatiua non mouet: sed manet: qr non imperat aliquid fugiendum: nec psequēdum. τ subdit: qm aūt h quidem estimatio τ ratio practica est vniuersalis: alia vo particularis: h quidem: idest ratio practica vniuersalis dicit q oportet tale τ tale agere: utputa pater honorandus est: regi est obediendum: hec autez. i. ratio practica particularis dicit: q hoc quidem est tale: τ ego talis: utputa. ut h est meus pater: τ ego sum suus filius. h est meus rex: τ ego sum suus subditus. τ qr sic est: hec opinio particularis mouet: non aūt sic mouet que est vniuersalis: qr motus τ opationes sunt circa particularia: non ergo directe τ imediate mouet uľis ratio practica: aut si mouet utraqz tam uľis qz prticularis: sed tñ h quidem. i. vniuersalis est magis quiescens. h aūt. i. particularis non est sic quiescēs: sed est magis mouens. ¶ Notādum aūt q sicut fiunt sillogismi in speculabilibus: sic fiunt in opabilibus. formabit ergo ratio practica talez sillm. cuilibet regi est obediendum. hic est rex: ergo est ei obediēdum: qzdiu ergo statur in hac ppōne vniuersali: q cuilibet regi est obediendum: non mouemur ad agendum. Sed qn addit ei ppositio prticularis. h est rex. mouemur ad agēdum τ ad obediēdum: si ergo vniuersalis ppositio non mouet nisi addatur ei particularis: particularis ppositio uel ratio est illa que directe τ imediate mouet. ¶ Notādū ēt q qr actiones sunt prticulariū: τ qr estimatio particularis magis directe: τ imediate mouet dato q qs nō erret circa estimationē uľem: sed ex passiōe uel aliquo alio mō erret: circa particularem ɔtingit ipsuz peccare τ male agere: ut declarari habet in 7° ethi⁹.

u Egetabilem quidē igiť aiam: necesse est habere omne qōcūqz viuit: τ habet aiam a generatione usqz in corruptionem: necesse est eniz qō generať augmentum habere: τ statuz τ decremētum: hoc aūt sine alimento est impossibile: necesse igitur inesse uegetabilem potentiam in omnibus generabilibus τ corruptibilibus.

¶ Postqz phs determinauit de omnibus partibus potentialibus anime siue de omnibus potētijs eius. In parte ista cōparat h⁹ potentias ad se inuicem: cōparat enim uegetatiuum ad sensitiuum: ostēdēs uegetatiuū esse cōmunius τ vniuersalius sensitiuo: qr uegetatiuū reperiť in oibus viuētibus: sensitiuum vo non reperitur in oibus viuentibus: sed in oibus aialibus. tria ergo facit. nam pmo ostendit q uegetatiuum repiť in oibus viuentibus. 2° declarat q sensitiuum non repeiť in oibus viuentibus. 3° manifestat q sensitiuū reperitur in omnibus aialibus. 2ª ibi [Sensum autē.] 3ª ibi [Animal aūt.] dicit ergo: q uegetabilem qdē igitur aiam necesse est habere omne quodcūqz viuit: τ aiam huius uegetabilem habet a generatione usqz ad corruptionem: qr qō generatur necesse est habere augmentum statum τ decrementum: h aūt non sunt sine alimento. tunc ergo supplenda est ratio: q si alimēto uti pertinet ad animam uegetatiuam: τ omnia viuentia qzdiu viuunt siue habeant augmentum: siue statum siue decrementum indigent alimento. ergo omnia viuentia qzdiu viuunt indigent anima uegetatiua.

Dubitaret forte aliquis: utruz in viuētibus sit dare statuz. ⁊ videt̄ ꝙ nō: quia calor nālis semp depascit humidum radicale: uł ergo calor ille fortis est: ⁊ tunc plus restaurat q̄3 deperdat: ⁊ est ibi augmētum uel nō est fortis: ⁊ tunc minus restaurat q̄3 deperdat: ⁊ est ibi decremētuz: ⁊ qꝛ īter fortē ⁊ nō fortem nō est dare medium. ergo totum tempus vite oīum viuētium uel ptinet ad augmētuz uel ad decremētum: ⁊ nō est ibi dare medium. ℂ ꝓ. si esset ibi dare statum ꝙ tātum restauraret q̄ztum deperderet uocet illud tēpus q̄zdiu durat status. a. ergo in fine huius tpis. a. nō erit debilior calor nālis q̄3 in pncipio: cum semp in toto illo tēpore tāta sit facta restauratio quanta depditio. ergo qua rōne in pncipio huius tpis. a. nō decrescebat aial uel qd̄cūq3 aliud viuēs: pari rōne nō decresceret in fine illius tēporis. imo si per vnā diem duraret tēpus status nunq̄3 decresceret animal uel qd̄cūq3 aliud viuēs: qꝛ hoc posito semp par rō esset de fine illius diei ⁊ de pncipio: q̄re sine in pncipio illi⁹ poterat stare per vnā diem ꝙ nō decresceret: ergo ⁊ in fine illius diei stabit per vnam diem ꝙ nō decresceret: ⁊ pari rōne in fine illius alterius diei stabit per aliam diem ꝙ nō decrescet: ⁊ ita in infinituz. ergo nunq̄3 decresceret aial: si per aliqd̄ tempus q̄ztūcūq3 paruuz eēt in statu. ℂ Dicēduz ꝙ q̄zdiu ossa sunt tenera: ⁊ q̄zdiu calor nālis est fortis sensibiliter augmentat̄ aial: deficiente v̄o calore nāli cum sensibilr̄ decrescit aial uel qd̄cūq3 aliud viuens dicit̄ esse tēpus decremēti: qn̄ autez nō est sensibile augmētum: nec sensibile decremētum dicit̄ esse tempus status. Argumenta ergo ꝓcedebant ꝙ nō erat dare tp̄s stat⁹: qꝛ nō erat per se dare tp̄s: in quo nō eēt uel aliq̄le augmētū: uel aliq̄le decremētuz: nos aūt nō accipim⁹ tp̄s status pro ꝑuatione cuiuslibet augmēti uel decremēti: sed dicimus eē statuz: quādo animal sensibiliter nec augmentatur nec decrescit.

⌈Deinde cum dicit.

L.60 ℂ Sensum aūt non necesse in omnibus viuentibus: neq3 enim quorūcūq3 simplex corpus contingit habere tactum: neq3 sine hoc possibile est esse nulluz animal: neq3 quecunq3 non susceptiua specierum sine materia.

ℂ Ostendit ꝙ nō oīa viuentia hn̄t sensum. d. sensuz aūt non necesse est inesse oībus viuētibus: ⁊ multo magis nō inest viuētibus: qꝛ nō inest elemētis hn̄tib⁹ corpus simplex: nec inest alijs mixtis ut lapidib⁹ ⁊ ceteris h⁹i: in quibus nimis dn̄at̄ terra. ideo subdit: ꝙ nec enim quorūcūq3 est corpus simplex cōtingit habere tactum neq3 sine hoc. i. sine tactu possibile est esse nullum aial: nec possibile est esse aliquem sensum: ergo sensus non inest hn̄tibus corpus simplex: nec hn̄t sensum quecūq3 nō sunt susceptiua spēruz sine materia. i. quecūq3 sunt nimis terrestria: ut lapides ⁊ hi⁹ cetera. ℂ Notāduz aūt ꝙ per hec uerba innuit tria esse gn̄a nō hn̄tium sensum. nā sensuz nō hn̄t quedam viuētia ut plante. scd̄o sensum nō hn̄t hn̄tia corpus simplex ut elemēta. 3° nō hn̄t alia mixta que sūt nimis terrestria ut lapides ⁊ cetera talia. ℂ Notādum etiā ꝙ vna est cōis ratio: quare oībus talibus nō inest sensus. nam talibus non pōt inesse sensus tactus. nam tactus est media ꝓportio q̄litatum tangibilium. In omnibus autem talibus sunt qualitates tangibiles quodammodo extreme: ⁊ non sunt bene redacte ad medium. ideo in ipsis non reseruatur tactus: ⁊ per consequens nullus alius sensus.

⌈Deinde cum dicit.

ℂ Animal aūt necesse sensum habere: si nihil frustra facit natura: propter aliqd̄ eniz oīa que sunt natura subsistunt: aut coincidentia sunt eoꝝ que sunt propter aliquid. Si igit̄ omne processiuum corpus nō habet sensum corrumpet̄ utiq3: ⁊ ad finem non utiq3 ueniet qui est nature opus: quo modo enim alet̄: manētibus quidez enim existit nutrimētuz eo in loco ubi nata sunt quo nutriri possunt suapte natura.

ℂ Ostendit ꝙ in oībus aialibus habet esse sensus. circa qd̄ duo facit: qꝛ pmo ostendit hoc de oībus aialibus que mouent̄ motu ꝓgressiuo. 2° ostendit hoc de omnibus aialibus simplr̄ ibi⌊ At v̄o si sensum.⌋ circa pmū duo facit. qꝛ pmo facit qd̄ dictum est. 2° remouet quādam cauillationem possibilem fieri circa pretacta ibi ⌊ Non pōt aūt.⌋ dicit ergo: ꝙ necesse est aūt aial hēre sensum: si natura nihil frustra facit. nam ꝓpter aliquid i. ꝓpter aliquem finem sunt oīa que natura subsistūt aut sunt ꝯn̄tia eoꝝ que sunt: ꝓpter aliquid. i. ꝓpter finem. si igit̄ non habet sensitiuum omne corpus ꝓcessiuum corrumpet̄ utiq3: ⁊ nō ueniet ad finez qui est nature opus. nam quō alet̄. i. quō ibit ad alimētum corpus aialis ꝓcessiuum nisi haberet sensitiuū: sed de manētibus est alia ratio. ideo subdit ꝙ manētib⁹ quidem enim existit in loco sue gn̄ationis ubi nata sunt nutriri. ℂ Notādum aūt ꝙ oīa que sunt natura uel sunt ꝓpter finem sicut mēbra aialis que sunt ꝓpter aliquas opationes uel sunt accn̄tia ꝯn̄tia ad ea que sunt ꝓpter finem sicut pili: ⁊ alie supfluitates que accidunt ex necessitate māe: uel ex aliqua supfluitate eius. ℂ Notandum etiam ꝙ a natura datum fuit animali corpus ꝓcessiuum: ut a remotis possit sibi querere cibum. igit̄ si habens tale corpus non sentiret cum oporteat ipsuz discurrere huc ⁊ illuc ⁊ non sentiret cum obuiaret corruptiuo: ⁊ ita de facili corrumperet̄: ꝓpter qd̄ non perueniret ad finem qui est nature opus: uel non perueniret ad finem illum quem ordinauit natura sibi. quare frustra esset tale corpus. formetur ergo sic ratio: si animal habens corpus processiuum careret sensu frustra essent membra eius: ⁊ frustra esset corpus ipsius: sed h̄ est impossibile: quia natura nihil facit frustra ergo ⁊c̄. ℂ Notanduz etiam ꝙ animalia manentia omnia ex quibus sunt apta nata nutriri hn̄t in loco sue gn̄ationis: ita ꝙ nō indigent discurrere propter cibum: ⁊ quare ratio facta ꝙ animalia habent sensitiuum non arguit de animalibus manentibus: sed de alijs processiuis

⌈Deinde cum dicit.

ℂ Non potest aūt corpus habere quidem animam: ⁊ intellectum discretiuum: sensum aūt non habere non mansiuum existens: generabile aūt. At v̄o neq3 ingenerabile: quare enim non habebit: aut enim anime melius: aut corpori. nunc aūt neutrum est: hoc quidez non magis intelligit: hoc autem nihil erit magis propter illud. L.61

ℂ Nullum ergo habet animam corpus non manens sine sensu. L.62

ℂ Remouet q̄zdā cauillationē possibilē fieri circa pretacta. Dixerat eni ꝙ aīa habēs corpus ꝓcessiuuz idiget sensu: ut possit vitare corruptiua. circa qd̄ posset augeri cauillatio ꝙ aial hn̄s corpus ꝓcessiuuz pōt habere intellectū sine sensu: ita ꝙ per intellectum absq3 sensu

poterit anima corruptiua vitare: ad hãc aũt cauillati
onem remouendã ait ꝙ nõ potest autem corpus habe
re quidem animam ⁊ intellectum discretiuũ: sensum
autẽ nõ habere: ⁊ hoc dico si illud corpus non mansi-
uum.i.si illud corpus processiuum: qꝛ de tali est nunc
sermo: existens. sit autem generabile. At võ: nec si sit
ingenerabile. quasi dicat. ꝙ siue ponaꝛ generabile siue
ingenerabile corpus animalis ꝓcessiuum si habet in-
tellectũ oportet ꝙ habeat sensitiuũ. ⁊ subdit causam
huius dicens. quare autem tale corpus habens intel-
lectum non habeat sensum. aut enim hoc erit melius
anime aut melius corpori. neutrũ aũt nũc est: qꝛ hoc
qdẽ.i.aĩa non magis ĩtelliget. hoc aũt.i.corpus nihil
magis erit ꝓpter illd.i.ꝓpter carẽtiã sensus. ⁊ qꝛ nec
est melius corpori nec est melius aĩe ponere corpꝰ ꝓ-
cessiuũ habere animã intellectiuam sine sensu: ideo
concludit ꝙ nullum igitur corpus non mansiuum.i.
processiuum habet animam intellectiuam sine sensu.

Dubitaret forte aliquis. quia videtur Arꝭ. sententia esse falsa. vꝫ ꝙ tam cor-
pus animatum generabile ꝙ̃ ingenerabile si habet in-
tellectum habet sensum: qꝛ nullum corpus animatũ
est ingenerabile: nisi corpus supcęleste: sed anima celi
sic habet intellectum ꝙ non habet sensum. vnde Com
menta. supra. 12. metaphi. super illo caplo. mouet autẽ
sicut desideratum. ait ꝙ manifestum est corpora cele-
stia esse animata: ⁊ non habẽt de virtutibus anime ni-
si intellectiuam ⁊ desideratiuam. ¶ Dicẽdum ꝙ non
est intẽtio Arꝭ. loqui hic de corporibus supcelestibus
sed loquiꝛ ꝓpter opinionẽ platonis qui posuit ꝙ aĩa
intellectiua ꝯiungebaꝛ huic corpori mãli ⁊ grosso me
diãte alio corpore subtiliori ⁊ simpliciori: qḋ corpus
subtile ⁊ simplex dicebat esse ingenerabile ⁊ incorru-
ptibile: mouebaꝛ forte plato hoc motiuo: qꝛ semp for-
ma debet esse ꝓportionata mãe ⁊ anima corpori: qua
re si anima intellectiua est incorruptibilis: oportet ꝙ
habeat corpus incorruptibile. dato ergo ꝙ uera esset
positio platonis ꝙ anima intellectiua haberet suũ cor
pus subtile ⁊ incorruptibile: mediante quo coniunge
reꝛ huic corpori grosso ⁊ corruptibili: oporteret illud
corpus incorruptibile habere etiam sensum: qꝛ nihil
est in spera actiuorum ⁊ passiuorum qḋ non sit corpus
tangibile: ⁊ quanto tale corpus est magis ꝓportiona
tum anime: tanto magis est media ꝓportio tangibili-
um: ⁊ per ꝯsequens in ea magis reseruatur sensus ta-
ctus: quare sicut corpus humanum corruptibile: quia
magis est ꝓportionatũ anime intellectiue ꝙ̃ corpus
bruti habet meliorem tactum: ⁊ in eo magis reseruaꝛ
sensus tactus ꝙ̃ in aliis corporibus brutorum. sic qꝛ
illud corpus subtile mediante quo anima intellectiua
cõiungeretur huic corpori grosso: esset magis propor-
tionatum anime intellectiue ꝙ̃ hoc corpus corrupti-
bile: haberet meliorem tactum: ⁊ in eo magis reserua
retur media ratio tangibilium ⁊ bonitas tactus ⁊ no
bilitas complexionis ꝙ̃ in hoc corpore corruptibili.
ergo corpus cõiunctum anime intellectiue siue sit cor
ruptibile: sicut est corpus grossum siue sit ingenerabi-
le ⁊ icorruptibile: sicut est illud corpus subtile de quo
loquebatur plato: opꝫ ꝙ si habet intellectum ꝙ habe-
at etiam sensum: qḋ declarare uolebamus.

Alterius forte dubitaret aliquis. quia videꝛ opinio platonis uera fuisse. nam si
materia est propter formam ⁊ corpus est propter aĩam:
videtur ꝙ̃ anime incorruptibili debeatur corpus icor
ruptibile: uel aliter anima ⁊ corpus essent impropor-
tionata. ¶ Dicẽdum ꝙ semper actus ⁊ potentia in re
bus naturalibus sunt ꝓportionata siue ille actus ⁊ il-
la potentia sumantur respectu esse: ut apparet materia
⁊ forma: siue sumanꝛ respectu agere: ut apparet in agẽ-
te ⁊ patiente. hoc tamen non obstante põt a causa ne-
cessaria ⁊ incorruptibili progredi effectus contingẽs
⁊ corruptibilis: ⁊ forme incorruptibili põt coniungi
corpus corruptibile: nec oportet ꝓpter hoc ꝙ anime
intellectiue que est incorruptibilis demus corpus in-
corruptibile. videmus enim ꝙ motus solis est neces-
sarius: ⁊ non põt impediri: ⁊ tamen ex tali motu causa
tur pullulatio plante que impediri põt. Sed hoc ideo
contingit: qꝛ vĩ tus solis non causat pullulationẽ plã
te nisi mediãte virtute pullulatiua: ⁊ qꝛ virtus illa pul
lulatiua in actu põt impediri: sequiꝛ etiam ꝙ pullula-
tio impediri põt. sic qꝛ anima intellectiua cõiungitur
corpi organiçato ⁊ disposito: ⁊ illa dispositio est edu-
cta de potentia materie ⁊ põt tolli: sequiꝛ ꝙ etiam aĩa
intellectiua quãtũcũqꝫ incorruptibilis põt separari a
corpore: ⁊ corpus illud põt corrumpi. nam sicut a cau
sa necessaria potest ꝓgredi effectus contingens medi-
ante aliqua causa non necessaria. Sic anima incorru-
ptibilis põt coniungi corpori corruptibili: si coniun-
gatur ei mediante dispositione corruptibili. ⌈Deinde
cum dicit.

¶ At võ si habet sensum necesse est corpꝰ
esse: aut simplex: aut mixtum. Impossibi-
bile autem est esse simplex: tactũ enĩ non
haberet: est aũt necesse hunc habere.

¶ Probat vniuersalr ꝙ omne animal habet sensũ: qꝛ
de necessitate habet sensum tactus. circa qḋ duo facit
qꝛ pmo ꝓponit qḋ intendit. 2° ꝓbat quod dixerat ibi
⌊Hoc aũt ex his.⌋ dicit ergo. at võ si sensum hẽt aĩal.
necesse est corpus esse aut simplex aut mixtũ. impossi-
bile est aũt corpus animalis esse simplex: qꝛ hoc posito
tactum non haberet: sed necesse est animal habere hũc
i. habere tactum. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Hoc autem ex his manifestum. Quoni
am enim animal corpus animatũ est: cor
pus autem omne tangibile: tangibile aũt
quod sensibile tactu: necesse est ⁊ aĩal cor
pus tactiuum esse si debet saluari animal.
Alij enim sensus per altera sentiunt: ut ol
fatus: visus: auditus. Tactus autẽ nisi ha
beat sensum non poterit hec quidem fu-
gere: illa autem accipere: si võ hoc impos
sibile est saluari animal: propter quod ⁊
gustus est sicut tactus quidam. alimenti
enim sensus est. alimentum autẽ corpus
tangi possibile.

¶ Probat qḋ dixerat ⁊ duo facit pmũ ꝙ duo dixerat. di
xerat enim ꝙ necesse est animal habere hunc sensũ.i.
habere sensum tactus: ⁊ ꝙ impossibile est corpus eius
esse simplex. pᵒ ergo ꝓbat ꝙ necesse est omne aĩal hẽre
sensũ tactus. 2° ondit ꝙ impossibile est corpus aliqḋ
aĩalis esse simplex ibi⌊ Qꝛ aũt ipossibile sit simplex.⌋
circa pmũ tria facit: qꝛ pᵒ ostendit ꝙ sensus tactus ⁊
etiam gustus inquãtum est quidã tactus sunt necessa-
rij animali. 2° declarat ꝙ alia sensibilia non requirun
tur ad nutrimẽtum aĩalis nec ad augmentum eius. 3°
ex his que dixerat ꝯcludit ꝙ hi duo sensus. vꝫ gustus
⁊ tactus sunt necessarij: alij võ non sunt necessarij. 3°
ibi⌊ Sonus aũt ⁊ color.⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Hi quidem igiꝛ.⌋
dicit ergo. ꝙ hoc aũt. vꝫ ꝙ omne animal habeat de ne
cessitate sensum tactus ex his manifestari potest. quo-
niam enim animal est corpus animatum. corpus aũt
omne tale est tangibile ⁊ est quid sensibile tactu. i. pm

tactum: et quia sic est: necesse est animal esse corpus tactiuum.i.habere sensum tactus: si debet saluari animal. nam alij sensus sentiunt per media altera.i.extranea: ut olfatus: visus: auditus. ideo secundum eos non corrumpitur animal. Sed qualitates tāgibiles excellentes corrumpunt animal. ideo nisi aial haberet sensum tactus non posset vitare qualitates tangibiles corruptiuas: et ꝓsequi ꝓficuas. corrumperet enim et non posset saluari: hoc est ergo qd ait q nisi aūt animal habeat sensum tactus non poterit quidē fugere hoc.i.fugere corruptiuuz: et accipere vō alia.i.accipere ꝓficua. si vō sic se habet hoc non possibile erit saluari animal. necessarius est ergo tactus animali: et per ꝯsequens necessarius est ei gustus: quia gustus est quidam tactus: et alimentum est quoddam tangibile: ideo sequitur ꝓpter quod et gustus est sup. necessarius: quia est sicut quidam tactus alimenti. alimētum aūt est corpus tangi possibile.i.est sicut quoddā corpus tangibile. ¶ Notandum aūt q si corpus aialis non esset corpus tangibile et non posset ledi a qualitatibus tangibilibus forte non indigeremus ponere in animali sensuz tactus. ¶ Sed quia animal haberet corpus tangibile: qd potest corrumpi a qualitatibus tangibilibus: ad hoc q animal possit vitare corruptiua: et ad hoc q possit saluari fuit ei necessarius sensus tactus. ¶ Deinde cum dicit.

L.64 ¶ **Sonus autem et color: et odor nō alunt: neqꝫ faciunt augmētum: neqꝫ decrementum: quare necesse est et gustū tactum esse quēdā: quia tāgibilis et uegetatiui sensus est.**

¶ Ostendit q alia sensibilia non requiruntur ad alimētum nec ad augmētum aialis: et per ꝯsequens non corrumpunt nec saluāt aial. ideo ait q sonus aūt et color et odor non alunt animal: nec faciunt augmētum nec decremētum: per se enim loquendo ꝓpter hoc q cibus sit bene sonorus uel sit hoc colore uel illo coloratus. uel hoc odore uel illo affectus: non ꝓpter hoc magis nutrit uel magis augmentat. tactus ergo est sensus alimenti: et etiam gustus inquantum est quidam tactus: ideo ait: quare et gustum necesse est tactum quendam esse quia gustus est sensus tāgibilis et uegetatiui.i.est sensus alimēti qui requiritur ad hoc q aial uegetetur. et ad hoc q alatur: et q tangat alimenta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Hi quidem igitur necessarij sunt animali: quo et manifestum: quia non possibile sine tactu animal esse. Alij autem propter bonum et generi animalium iam non cuicūqꝫ: sed quibusdam: ut ꝓcessiuo necesse inesse. Si enim debet saluari non soluz opꝫ tactum sentire: sed et de longe.**

¶ Ostendit q sensus gustus et tactus sunt necessarij aiali. alij vō sensus per quos a longe sentimus sensibilia nō sunt necessarij: sed ad bene esse. circa qd duo facit. quia primo facit qd dictum est. 2° ondit quō per alios sensus a longe et per mediū sentimus sensibilia ibi ⌊ Hoc aūt erit. ⌋ Dicit ergo. hi quidez igitur sensus. vz tactus et gustus necessarij sunt animali quo.i.ꝓpter qd et manifestuz est q non possibile sine tactu esse animal: nec etiaz sine gustu: inquātum gustus est quidaz tactus. alij aūt sensus ꝓpter bonum.i.ꝓpter bene esse: et iam non cuilibet generi animalium necesse est inesse alios sensus: sed necesse est eos inesse quibusdā aialibus: ut animali ꝓcessiuo: quia si opꝫ saluari animal ꝓcessiuum non solum oportet sentire tactu.i.tangendo: sed etiaz de longe. ¶ Notādum aūt q ut patet per habita animal ꝓcessiuum non habet oīa necessaria ad suum alimētuz. Ideo indiget alijs sensibus ad hoc q de longe et a remotis possit sibi querere cibum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Hoc autem erit si per medium sensitiuū fuerit: eo q et illud quidem a sensibili patiatur: et moueatur ipsum ab illo.** L.65

¶ Ostendit quō alij sensus fiunt de longe: quia fiunt per medium. circa qd duo facit. quia primo facit qd dictuz est. 2° qd dixerat manifestat per simile ibi ⌊ Sicut enim mouens. ⌋ cōtinuetur aūt sic. dictum est q necessarij sunt alij sensus aiali ꝓcessiuo: ut possit sentire de lōge hoc aūt erit.i.tunc fiet sensus de longe. si fuerit sensitiuum per medium: eo q id quidem.i.medium patitur et mouetur a sensibili. ipm aūt organum sensus patitur et mouetur ab illo.i.a medio. nam hoc modo fit sensus a longe: quia sensibile imutat medium: et medium imutat organum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ **Sicut enim mouens secundum locum usqꝫ alicubi ꝑmutare facit: et depellens alteruz facit ut pellat: et est per mediuz motus: et primum quidem mouens depellit: et nō depellitur: ultimum aūt solum depellitur: et non depellit: medium autē utraqꝫ: multa autem media.**

¶ Quod dixerat manifestat per simile. circa qd tria facit. quia primo declarat per simile in motu locali. 2° in motu alterationis. 3° ex his que dixerat ondit falsam fuisse opinionem platonis. d. visum fieri extramittēdo non intus suscipiendo. 2ª ibi ⌊ Sic in alteratione. ⌋ 3ª ibi ⌊ Unde et de repercussione. ⌋ dicit ergo. q sicut enī mouens secundum locum facit permutari usqꝫ alicubi.i.usqꝫ ad aliquem locum: et depellēns alteruz facit: ut ipsum alterum pulsum depellat. et est motus hic per medium: ita q primum depellit 2m: et mediante scdo depellit 3m. quo posito habebunt se illa hoc modo. quia primum qdez mouens depellit: et non depellitur. ultimum aūt solum depellitur et non depellit. mediuz aūt habet utraqꝫ.i. depellit et depellitur. multa aūt media sup. si fuerint hec quidem continget q qdlibet illorum habebit utraqꝫ. depellit enim et depellitur. ¶ Notādum aūt q phus vult per ea que vidimus in motu locali declarare que fiunt in sensu. nam sicut si in motu locali primum depellit scdz: et secūdum depellit tertium: est ibi aliquod depellens tm: ut primum: aliquid qdem depulsum tm: ut ultimuz: aliquid depellens et depulsum: ut medium: sic quia sensibile alterat medium: medium aūt alteratum et imutatum imutat organum: est ibi aliquid imutans tm: ut obm sensibile: aliquid imutatum tm: ut organum: aliquid qd est imutans et imutatum: ut medium qd imutat organum: et imutatur ab obo. ¶ Notādum etiam q hoc idem esset si fieret hoc per plura media: ut siquis existens in aere videret denarium in aqua: color existens in denario primo imutaret aquam: et aqua imutata imutaret aerem: aer vō imutatus imutaret oculum. denarius ergo imutaret tm: oculus vō imutaretur tm: aer vō et aqua imutarent et imutarentur. naz aqua immutaretur a denario et imutaret aerem. Aer vō imutaretur ab aqua et imutaret oculum. ¶ Notandum etiam q ideo phs addit q idem contingeret: si essent plura media. quia si uolumus facere vim de exēplo: possemus dicere q oculus non se habet ut immutatus tm: immo oculus imutatus habet imutare sensum cōmunez: sed hoc nō facit difficultatem in facto: nec est curandum in hac parte de exēplo: quia oportet deuenire ad aliquaz potētiam que sit imutata tm: que non imutet ulteriorem sensuz uel ulteriorem potentiam. Illa vō potentia

se habebit ut ultimum: quia erit immutata tm̃. obiectum võ sensibile se habebit ut primum: quia erit immutans tm̃. cetera võ se habebunt ut media quia erũt immutantia ꝛ immutata. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Sic ꝛ in alteratiõe: preter q̀ vnum manens in eodẽ loco alterat: ut si in cerã tinxerit aliqs usq; ad id mota est: usquequo tinxit: lapis autem nihil: sed aqua: usquequo procul. aer autem ad plurimum mouetur: ꝛ facit: ꝛ patit. si maneat ꝛ vnus sit.

¶ Ostendit hoc idẽ dĩ. sic in alteratione contingit sup. sicut in motu locali: uel sicut in motu pulsus preter q̀ vnum ꝛ idem manens in eodez loco alterat: nõ tamen vnum ꝛ idez manens in eodem loco pellit: q̃ oportet pellens moueri aliquo mõ ſm locum: ut si cerã aliqs tinxerit uel aliquid in ea imprimeret uł liquefaceret eã mota est cera usq; ad id. i. usq; ad illuz terminũ usquequo tinxit. i. usquequo imutauit eam. lapis aũt nihil. i. lapis nõ est susceptibilis talis impressionis: sicut cera: eo q̀ sit durior. ¶ Sed aqua que est melior usquequo pcul. i. multo magis est susceptibilis talis impressiõis. aer aũt q̃ adhuc rarior est ꝛ passibilior ad plurimuz. i. multo magis ꝛ facit mouere. i. facit q̀ vna pars aeris moueat aliaz ꝛ patit vna ps ab alia si maneat ꝛ sit vnus. i. ꝯtinuus. q̃ si discõtinuaret aer ꝓpter obstacula iterposita: tunc illa obstacula ipedirẽt: ne vna pars moueret aliaz. sed qñ manet vnus ꝯtinuus: pp hoc q̀ ualde passibilis est de facili imutat: ꝛ plimuz ꝓcul: ꝛ a remotis ptes aeris se imutãt ad inuicem. ¶ Notãdũ aũt q̀ si qs tingeret cerã uel alteraret ipam aliqua alteratione: alteraret ipam usq; ad aliquẽ terminũ: ita q̀ pars primo alterata alteraret scdam. eẽt ergo ibi aliqd alteratũ tm̃: ut ps ultimo alterata: ꝛ aliqd tm̃ alterãs ut primũ alterans: ꝛ aliq̃ que hẽrent utrũq;: ut interme dia. ergo silr̃ est de alteratiõe ꝛ de imutatione facta a sensibili: ꝛ de motu locali. q̃ in oĩb' his est dare aliqd qd̀ imutat tm̃ ꝛ aliqd qd̀ imutat tm̃ ꝛ medium uel media: qd̀ hẽt uel que hñt utrũq;. ¶ Notãdũ etiã q̀ si cera alterat usq; ad aliquẽ terminũ aer ꝛ aq̃ que sũt passibiliora q̃ cera multo magis poterũt imutari ab obo sensibili: usq; ad aliquẽ terminũ ꝛ usq; ad organuz visus. obm ergo sensibile multiplicabit spẽm suã per aerem uel per aquã uel per aliqd aliud mediũ usq; ad organũ visus ꝛ per hi' media imprimet silitudinem suam in visum ꝛ fiet visio. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Unde ꝛ de repcussiõe est meli': q̃ visuz egredientẽ repcuti aerem: pati a figura: ꝛ colore: usquequo qdem sit vnus. In leni aũt est vnus: ꝓpter qd̀ iterum hic visum mouebit. Sicut utiq; si in cera sigillum ingrederetur: usq; ad finem.

¶ Ex his que dixerat õndit opinionem platonis fuisse falsam dicẽs. vnde ꝛ de repcussione visus quã posuit plato dicẽs radios ꝓgredi usq; ad rem visam: ꝛ inde radios repcuti ad oculũ ꝛ fieri visionẽ meli' est aerẽ pati a figura ꝛ colore usquequo qdẽ sit visus. i. fiat visio q̃ visuz. i. radiũ visibilẽ egredientẽ ab oculo repcuti: ut ponebat plato: ꝛ subdit q̀ in aere autem leni. i. plano est vnus supple aer ꝯtinuus mot' ab oculo sensibili: propter hoc q̀ hic. s. aer mot' iterũ mouebit visum sicut utiq; in cerã sigillũ ingrederet usq; ad finẽ. i. usq; ad ultimas ptes cere. ¶ Notãduz aũt q̀ nisi aer sit planus ꝛ ꝯtinuus ipedit ne imutet ab obo sensibili. opz ergo supficiẽ aeris eẽ planã: ꝛ nõ discõtinuatã per obstacula aliq̃. ad hoc qd̀ ab obo sensibili fiat mltiplicatio usq; ad sensuz. ¶ Notãdũ etiã q̀ sicut sigillũ ingrediẽs cerã imprimit silitudinẽ suã in cerã usq; ad ultimã ptez cere: sic obm sensibile multiplicat spẽz suã usq; ad oculum: ꝛ usq; ad ultimas ptes aeris que cõtinuant cum oculo. ꝛ hoc mõ suscipit spẽs in visu ꝛ fit visio.

Dubitaret forte aliqs. quare nõ videmus ꝑ egressuz radioꝝ ab oculo: ut posuit plato. ¶ Dõm qd̀libet agens agit per suã formã sicut ergo opz q̀ itells iformet specie itelligibili. ad h̃ q̀ itelligat: sic opz q̀ oculus iformet specie visibili ad hoc q̀ videat: sed ꝓpter regressuz radioꝝ ab oculo nulla spẽs imprimit in oculo: opz itaq; q̀ videamus suscipiẽdo spẽm visibilis rei nõ emittẽdo radios ꝛc̃.

q Uod aũt ipossibile sit simplex esse aĩalis corpus: manifestũ est: dico aũt puta igneũ: aut aereũ: sine quidem enim tactu: neq; vnum contingit animalium sensum habere: corpus enim tactiuum aĩatum esse omne: sicut dictum est.

¶ Ut dicebat phus in p̃cedẽti lectione duo supposuit. vz q̀ aĩal de necessitate hẽt sensus tactus: ꝛ q̀ impossibile est aĩal hẽre corpus simplex. Ostẽso ergo q̀ aĩal de necessitate hẽt sensuz tactus. in pte ista õndit q̀ ipossibile est aĩal hẽre corpus simplex. circa qd̀ duo facit. p̃o ꝓponit qd̀ intẽdit. 2° declarat ꝓpositũ ibi⌊ Alia aũt⌋ Dicit g̃. q̀ ipossibile sit corpus aĩalis eẽ simplex manifestũ ex dicẽdis. dico aũt puta igneũ aut aereũ: aut alicui' alteri' elemẽti: q̀ aũt nõ possit corpus aĩalis sic eẽ simplex: manifestũ est. q̃ sine tactu qdem nec cõtingit aĩal vnum aliud hẽre sensuz. corpus enim aĩalis oẽ est aĩatuz ꝛ est tactiuũ sicut dcm̃ est. ¶ Notãdũ aũt virtutem rõnis h' in hoc ꝯsistere q̀ si omne corpus aĩalis est tactiuũ. q̃ sine tactu nullus põt eẽ sensus: ꝛ tactus non põt reſuari in vno elemẽto simplici: ipossibile est corpus aĩalis esse simplex. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Alia aũt per altera sensitiua qdẽ utiq; faciũt: oĩa aũt eo q̀ per alterũ sentire faciũt sensuz: ꝛ per mediũ: tact' aũt est in tãgendo ipsa: pp qd̀ ꝛ habet hoc nomẽ: ꝛ tamẽ alij sensus tactu sentiũt: sꝫ per altera: hic aũt videt solus per seipsum.

¶ Manifestat qd̀ dixerat. õndit eñi q̀ tact' nõ põt reſuari in vno elẽto. circa qd̀ tria facit. q̃ p̃o õndit: q̃re tactus h' nomẽ accepit. 2° declarat q̀ in corpe simplici uel in vno aliq̃ elẽto non põt reſuari sensus tact'. 3° ex his que dixerat ꝯcludit q̀ aĩalia p̃uata tactu nõ pñt ulteri' subsistẽ. sed necesse est ea mori. 2ª ibi⌊ Quare hi' elemẽtoꝝ. ⌋3ª ibi⌊ Manifestũ igit. ⌋Dicit ergo. q̀ alia aũt insensitiua per altera qdẽ media sensibilia utiq; sentiunt: oĩa aũt alia sensibilia supple sentiunt: eo q̀ alterũ ꝛ per mediũ faciũt sentire sensuz: sed tact' est in tãgendo ipsa sensibilia: pp qd̀ h̃ sensus h̃ habet nomẽ: ꝛ tñ alij sensus sentiũt ꝑ tactũ. i. tãgẽdo: sed tñ hoc est per altera: sed h̃ solus tactus videt sentire per seipm.

Dubitaret forte aliqs. utꝝ alij sẽsus sentiãt tãgẽdo. ¶ Dõz q̀ id qd̀ nõ tangit nõ agit. si g̃ alia sẽsibilia nõ tãgerẽt alios sẽsus non agerẽt i ipos. oĩs g̃ sẽsus sentit in eo q̀ tãgit suũ sẽsibile. sed sẽsibile tãgẽ sensũ põt eẽ dupl'r: uł ꝑ mediũ extraneum uł ꝑ mediũ adnatũ. alia g̃ sẽsibilia tãgũt sensus: sed ꝑ mediũ extraneũ: ut visibile tãgit visuz ꝛ mltiplicat speciẽ suã usq; ad ipm mediãte aere: sic sonus ꝛ odor tangũt suos sensus ꝛ multiplicãt spẽm suã usq; ad ipos ꝑ mediũ extraneũ: sed tact' sentit suũ sẽsibile mediante carne: qd̀ mediũ nõ est nobis extraneuz: sed est nob ꝯnaturale ꝛ

adnatum: ideo lȝ aliquo mō alia sensibilia sentiātur a nobis ex eo ꝙ tāgunt nos: tñ qꝛ non tāgūt nos immediate nec per medium cōnāle ꝛ adnatum: sed per medium extraneum: alij sensus non ꝓprie uocanť tactus tāgibile vō qꝛ attingit nos per se loquēdo immediate uel qꝛ attingit nos per medium cōnāle nobis uł adnatum: ideo hoc sensibile sortitum est hoc nomē: ꝛ uocatur tāgibile: ꝛ sensus qui sentit hꝰͥ sensibile sortitꝰ est hoc nomē: ꝛ uocať tactus.⌈Deinde cum dicit.

¶ Quare huiusmodi elemētorum nullũ utiqȝ erit corpus aialis. Neqȝ itaqȝ terrenum: oium enim tāgibilium tactus est: sicut medietas: ꝛ susceptiuus sensus. Non solū quecūqȝ differētie terree sunt: sed calidi: ꝛ frigidi: ꝛ aliorꝫ oium tāgi possibiliū. Et pp hoc ossibus ꝛ capillis: ꝛ huiusmodi ꝗbus nō sentimus: qꝛ terree sunt: ꝛ plāte ob hoc neqȝ vnum habent sensum: qꝛ terree sunt: sine autem tactu: neqȝ vnuȝ possibile est animalium esse: hic autez sensus non est: neqȝ terre: neqȝ alius elementorum nullus.

¶ Ostēso q̄re tactus sortitus est hoc nomē ostēdit ꝙ in corpe simplici uel in aliquo vno elemēto nō pōt reseruari corpus aialis: qꝛ nō pōt ibi reseruari sensus tactꝰ dicēs q̄re nullum hꝰͥ elemētorꝫ utiqȝ erit corpus aialis nec utiqȝ corpus aialis erit terreum: nec erit aliqđ elemētum simplex. qꝛ oium tāgibilium tactus est: sic medietas: ꝛ sensus tactus est susceptiuus nō solum eoruȝ quecūqȝ sunt diꝛe terre: sed est susceptiuus calidi ꝛ frigidi: ꝛ oium aliorꝫ tāgi possibilium. igiť si tactꝰ est medietas tāgibilium: ꝛ est in potētia ad oēs q̄litates tangibiles: cum in elemētis nō reseruet talis potētialitas nec talis medietas: qꝛ in eis nō sunt q̄litates medie: sȝ extreme: corpus aialis nō poterit cōstare ex vno elemēto simplici: qꝛ tūc in eo nō posset reseruari sensus tactꝰ ꝛ ꝓpter hoc qꝛ sic est ossibus ꝛ capillis ꝛ hꝰͥ partibus nō sentimus: qꝛ sunt terree: qꝛ in eis nimis dn̄ať terra ꝛ plāte etiam ob hoc nullū hn̄t sensum: qꝛ terree sunt. nam sine tactu aūt nec vnum possibile est eē aialiuȝ. h̄ aūt sensus. i. tactus nō est terre nec alius alicuius elemētorꝫ. plāte itaqȝ capilli ꝛ ossa ꝛ cetera talia: quia nimis terrea sunt non poterit in eis esse sensus tactus. ꝛ per consequēs nullus alius sensus.

Dubitaret forte aliqs. utrum ea in qbus dominať terra possint hēre sensuȝ tactus. ꝛ videť ꝙ nō per ea que hic dicunť. nam tactꝰ: ut hic diciť: nec est terre nec alicuius elemētorꝫ: ubi ergo dn̄ať terra: uel etiam ubi dn̄ať aliqđ aliud elemētuȝ: ut videť nō posset ibi reseruari sensus tactus. ¶ In c̄triū est: qꝛ in oibus mixtis dn̄ať terra. nam mixtis non cōpetit aliqs locus nālis nisi rōne elementi p̄dn̄antis in eo: ut vult Cōmētator supra pͥnꝰ celi ꝛ mūdi. Dicere ergo ꝙ sit aliqđ mixtum in quo nō dn̄eť aliqđ elementorꝫ est dicere ꝙ illi mixto nō cōpetit aliqs motus nālis. hoc vō posito ubicūqȝ poneret illud mixtuȝ staret ꝛ nō moueret. ſm enim hāc ypothesim: qꝛ in illo mixto nō plus dn̄arenť elemēta grauia q̄ȝ leuia nec econū so. nō plus cōscēderet q̄ȝ descēderet. ubicūqȝ ergo poneret q̄escere: ꝛ qꝛ in nullo mixto hoc videmꝰ: sed oia mixta tēdūt deorsum: debemus arguere ꝙ in omnibꝰ mixtis dn̄ať terra. si ergo ea oia in qbus dn̄ať terra carerēt sensu tactꝰ: in illo mixto reseruareť sensus tactꝰ. p̄terea sensus tactus uel reseruať in corpe simplici uel in corpe mixto: in corpe simplici nō: qꝛ ut diciť in littera: hꝰͥ sensus nec est terre nec est alicuius elemētorꝫ: in corpe etiam mixto nō: qꝛ in oibus talibus: ut dictū est dn̄ať terra: q̄re si uera sunt que dicunť in lr̄a in nullo corpe reseruabiť sensus tactus. ¶ Dōm ꝙ dn̄ari terram in aliquo mixto: uel pōt intelligi ſm molē ꝛ substātiam: uel ſm virtutem. in oibus enim mixtis dn̄anť elemēta grauia ſm molem ꝛ subām: nō tñ in oibꝰ eis dn̄anť hꝰͥ elemēta ſm virtutez. inde est ꝙ oia mixta tēdūt deorsum ꝓpter dn̄ium grauiū ſm molem ꝛ sbam attñ lȝ elemēta grauia sint frigida: nō tñ oia mixta sūt frigida: qꝛ non in oibus mixtis dn̄anť elemēta grauia ſm virtutem. ubi ergo ſm hoc. i. ſm virtutem ꝛ qualitates actiuas ꝛ passiuas fit reductio ad medium poterit ibi reseruari sensus tactus. ubi vō nō: sensus tactus ibi reseruari nō poterit. uel dicere possimus ꝙ non oē dn̄ium terre tollit sensum tactus: sed ubi adeo dn̄atur terra: ꝙ nō pōt ibi reseruari media ꝓportio tāgibiliū: cuiusmodi sunt ossa capilli lapides ꝛ plāte que sūt nimis terrestria non poterit ibi reseruari sensus tactus: sed ubi non adeo dn̄atur terra: sed est ibi media ꝓportio tāgibilium poterit ibi reseruari huiusmodi sensus ⌈Deinde cum dicit.

¶ Manifestū est igiť: qm̄ necesse h̄ solo p̄uata sensu aialia mori. Neqȝ eni hūc possib.le est hēre nō aial exn̄s: neqȝ cū sit aial alium necesse est habere preter hunc. t.67

¶ Ostēdit ꝙ aialia p̄uata tactu nō p̄nt ulterius subsistere: sed necesse est ea mori ꝛ corrūpi. circa qđ duo facit qꝛ p̄mo facit qđ dictum est. 2ᵒ compat alios sensus ad sensum tactus ibi⌊Propter hoc qdem.⌋ Dicit ergo ꝙ manifestum est igiť ꝙ aialia p̄uata hoc solo sensu necesse est ea mori ꝛ corrūpi. ꝛ subdit: ꝙ nec enim hūc. i. sensum tactus possibile est habere qđ nō est existēs animal: nec cū sit aial necesse est hēre aliū sensuȝ p̄ter hūc

Dubitaret forte aliqs: qꝛ videť hic uelle phs ꝙ solus tactus sit necessarius aiali: ita ꝙ qcqđ nō existit nō hēt tactum: ꝛ qđ est animal nō necesse est hēre aliuȝ sensum p̄ter hūc. i. p̄ter tactū. c̄triū aūt dixit supius. ubi visus est uelle ꝙ sensus gustus est alimēti ꝛ ꝙ gustus est necessarius aiali. ¶ Dicēdū est ꝙ gustus duplr̄ pōt cōsiderari. uel in se uel ut est qdā tactꝰ. si ꝯsiderať gustꝰ in se nō est nec̄ius aiali: sed ut ꝯsiderať ut est qdam tactꝰ: sic est aiali necessariꝰ. Dicebať enim supra ꝙ sicut oīm tactꝰ est fundamētū oīi gustus. qꝛ humidū est fundamētū saporis: sic sensus tactus est fundamētum sensus gustus: sed lȝ tactꝰ sit fundamētū gustus: nō tñ ſm se totum tactus: ꝛ ut habet eē in toto corpe: est fundamētum gustus: sed solum tactus ille qui est in illa pte vñ sumiť cibus: diciť eē fundamētū gustus: ꝛ qꝛ nō ois tactus nec tactus in omni pte corpis est fundamētū gustus: sed solus tactꝰ qdam: uel tactus fundatus in quadā pte: gustus nō diciť ois tactus: sed qdam tactus: q̄re si gustus noiet sensum ſm se sic nō est necessarius aiali: sed si noiet ipsum quēdam tactū in quo fundať: sic est necessarius animali. nam ille tactus qui est in illa pte per quam capiť cibus: gustus dici pōt. ſm hoc ergo gustus est necessariꝰ aiali. qꝛ si nō eēt ille qdā tactus qui est in illa pte p quā capiť cibus aial nunqȝ sumeret cibum: ꝛ sic saluari nō posset. ¶ Est enim diligēter notādum ꝙ in sumendo cibum quedā sunt ibi delectationes que sunt ipiꝰ gustus ſm se. quedā vō nō sunt ipsius gustus ſm semel si sunt ipsius gustus h̄ est inquātum gustus est qdam tactus. Et maiores sunt delectationes ille que sunt ipsius tactus: uel que sunt gustus inquantum est qdam tactus: q̄ȝ ille que sunt ipsius gustus ſm se. hoc patet ex

hoc: q cum gustus sm se nō seruet in gutture: sed i lingua: sine compatione tñ plus delectat aial cum alimētum puenit ad guttur: q̄z cum sit in lingua: inde est, ꝙ phus 3° ethicoꝝ. gulam ⁊ intēperātiā magis fieri dicit circa delectationes tactus q̄z circa delectationes gustus. ¶ Dicamus igit ꝙ oē aial delectat in alimento ⁊ cibo: q si hoc nō eēt nunq̄z alimētum sumeret: illas tñ delectationes speciales ⁊ ꝓprias que sunt gustus sm se nō habet omne aial. omne itaq̄z anial in sumēdo alimētū habet delectationes tactus: ⁊ hēt delectationes gustus: inquātū gustus est qdam tactus: q si has delectationes non haberet: nullo mō delectaret in cibo: attñ delectationes illas que sunt gustus in eo ꝙ gustus nō hēt oē aial. ⁊ q nisi delectaret aial in cibo saluari nō posset gustus in eo ꝙ est qdā tact⁹ est necessarius aiali: sed nō est ei necessarius gustus sm se: ⁊ ut est distinctus a quodā tactu. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝓpter hoc qdem alia sensibilia excellētijs nō corrūpūt aial: ut colo: ⁊ odo: ⁊ sonus. Sed solū sensus nisi sm accñs: puta si simul cū sono depulsio fiat: ⁊ ictus: ⁊ a visu ⁊ odore aialia mouentur que tactu corrumpunt: ⁊ humor aūt sm ꝙ accidit simul tactiuum esse sic corrumpit.

¶ Compat alios sensus ad sensum tact⁹: ⁊ est h̄ compatio talis ꝙ excellētie alioꝝ sensibiliū corrūpunt alios sensus: sed nō corrūpūt aial: sed excellētie tāgibilium corrūpūt sensum tactus: ⁊ per ꝯñs corrūpūt aial: ⁊ circa hoc tria facit: q pmo ostēdit ꝙ excellētie alioꝝ sensibiliū per se corrūpūt alios sensus: tñ nō corrumpūt aial per se: sed per accñs. 2° declarat ꝙ excellētie tangibiliū per se corrūpūt sensum tact⁹: ⁊ ēt per se corrumpūt aial. 3° ⁊ ultimo manifestat ad qd alij sensus deseruiūt aiali. 2ª ibi⌊ Tāgibiliū aūt. ⌊3ª ibi⌊ Alios autē sensus. ⌋dicit ergo ꝙ ꝓpter hoc qdē ꝙ sup. non sunt alij sensus necessarij aiali. Alia sensibilia suis excellentijs nō corrūpūt aial: ut colo ⁊ odo ⁊ son⁹ per se nō corrūpūt aial: sed solū sensus. nō tñ talia corrūpūt animal nisi sm accñs: puta si sil' in sono fiat ict⁹ ⁊ depulsio sicut appet in tonitruo ꝙ nō rōne soni sed rōne aeris mot⁹ ⁊ rōne ict⁹ hēt scindē ligna ⁊ corrūpere aialia. sic ⁊ a visu ⁊ odore aialia mouent ⁊ corrūpunt: sed talia corrūpūt sm ea que corrūpūt tactu: ⁊ humo. i. sapo sic corrūpit sm ꝙ sil' accidit ipm saporē esse qd tactiuum. i. esse quoddam tangibile.

Dubitaret forte aliqs: quō visus ⁊ odo corrūpūt aial sicut ea que corrūpūt tactu. ¶ Dōz ꝙ īueniunt aliq̄ aialia que solo visu corrūpūt alia aialia: ut dī de basilisco. sic ēt ut dī in india sunt qdā serpētes adeo uenenosi ꝙ aspiciēdo poma sic uenenāt ea ꝙ gustātē de illis pomis necesse est sibi mori. Cū ḡ dī ꝙ basilisci vidētes alia aialia corrūpūt illa ⁊ ꝙ illi serpētes aspiciētes poma uenenāt ea: nō est h̄ itelligēdū ꝙ visus sz ꝙ h⁹ⁱ hēat aliqd efficē in id qd videt: q visibile sm ꝙ h⁹ⁱ nihil patit a visu: sed magis visus patit a visibili. illa ḡ corruptio ⁊ illa uenenatio sic est itelligēda ꝙ ab oculis basilisci ⁊ ab oculis illorum serpētū euaporāt aliq uapores ifecti qui ificiūt aerem aer v̊o ifect⁹ attingēs poma uenenat ea: ⁊ attigēs alia aialia corrūpit ea. ḡ visus corrūpit aialia sic corrūpūt aialia ea que corrūpūt tactu. i. per tactū: q nisi aer ifect⁹ attingeret aialia nunq̄z corrūperent: ⁊ qd dcm̄ est de visu itelligēdū est de odore. nā odo sm se q̄ztūcūq̄z excellēs nunq̄z corrūperet aial: sed solūmō corrūperet odoratū: attñ q a corde fetido sil' cū odore fetido pñt egredi aliq uapores infecti: ⁊ illi uapores ifecti inficient aerē. ⁊ cū aer eēt infect⁹ attingēs aial corrumperet ipm. ista ergo corruptio magis erit ex tactu q̄z ex odoratu. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Tāgibiliū aūt excellētia: ut calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ: ⁊ duroꝝ corrūpit aial. ¶ Ois quidē enim sensibilis supfluitas corrūpit sensum: q̄re ⁊ qd tāgi pōt tactū: hoc aūt tactu determinatū est viuere. Sine enim tactu mōstratū est: ꝙ impossibile est aial eē. Uñ tāgibiliū excellētia nō solū corrūpunt sensum ⁊ aial: q necesse solū habere hūc.

¶ Ostēdit ꝙ excellētie tāgibiliū per se corrūpūt aial. d. tāgibiliū aūt excellētia ut calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ ⁊ duroꝝ corrūpit aial: ⁊ est rō q ois qdem supfluitas. i. ois excellētia sensibilis corrūpit sensum: q̄re excellētia ei⁹ qd tāgi pōt corrūpit tactū. hoc aūt. i. sm hoc. vz sm tactū determinatū est ipsi aiali viuē: q statim cū aial careret tactu: caret vita. ideo sequit ꝙ sine tactu aūt mōstratū est qd ipossibile est aial eē. vñ excellētia tāgibilium nō solū sensum tact⁹ corrūpit: sed corrumpit aial: q necesse est aial solū hēre hūc. i. tactū. ¶ Notādū autem ꝙ q solus tact⁹ est necessarius aiali. Alij aūt sensus nō sunt necessarij. ideo que corrūpūt alios sēsus nō opz ꝙ corrūpāt aial: sed que corrūpūt tactū de necessitate corrumpūt ⁊ animal.

Dubitaret forte aliqs: utꝝ alij sensus sint necessarij aiali. ⁊ videt ꝙ sic: q nō oia aialia hñt ea ex qbus sunt apta nutriri in loco sue gñationis: q̄re talib⁹ aialibus necessarij sunt alij sensus: ut possint sibi querē alimētū. ¶ Dōm ꝙ h rō nō arguit ꝙ aiali sint simplr necessarij alij sensus: sed ꝙ aiali huic ut aiali ꝓcessiuo debēti sibi querē cibum: sed tact⁹ est necessarius aiali simplr: ⁊ est necessarius aiali cuilibet. ¶ Ꝓ. alij sensus sunt necessarij aiali ꝓcessiuo aliquo mō per accñs inquātū tale aial sine alijs sensibus nō pōt sibi querē alimētū: sed tact⁹ est necessarius per se: q q̄litates tāgibiles per se sunt de cōpōne corporis. s. aialis: nō aūt sic sunt per se de cōpōne talis corporis alie sensibiles q̄litates. ⌈ Ultimo cum dicit.

¶ Alios aūt sensus hēt aial sicut dictū est nō ꝓp eē: sed ꝓp bñ eē ut visum: q in aere ⁊ aq̄ ut videat. Oino aūt que i diaphano: gustū aūt hñt ꝓp delectabile: ⁊ triste ut sentiat qd in alimento ⁊ ꝯcupiscat ⁊ moueat: auditū aūt ut significetur aliquid ipsi: linguam autē habet quatenus significet aliquid alteri.

¶ Ostēdit ad qd alij sensus deseruiunt aiali. d. ꝙ alios aūt sensus habet aial sicut dictū est: nō ꝓpter eē: sed ꝓpter bñ eē ut visum habet: q videat que sunt in aere ⁊ in aq̄: ⁊ oino aūt habet visum ut videat quecūq̄z sūt in diaphano. sensū gustus habet aial ut sentiat qd est delectabile: ⁊ qd est triste in alimēto. ⁊ ut ꝯcupiscat ⁊ ut moueat ad ipm alimētū. auditū aūt habet ut significetur aliqd sibi ab alio. linguā aūt habet ut significet aliqd alteri. Et in hoc terminat sentētia de aia. ¶ Laus sit Christo qui est nr̄arū aiarū merces ꝑmiū ⁊ felicitas qui cum patre ⁊ spiritu sancto est vnus deus benedictus in secula seculorum Amen.

¶ Explicit subtilissima expositio libroꝝ de anima Aristotelis a summo interprete Egidio Romano ordinis Eremitarum edita Feliciter.

Tabula intitulationū

difficultatū q̄s mouet Egidius romanus in expōne librorum de aīa Aristotelis: in qua hic ordo seruat ut lȝ plurima notatu digna tāgant: tñ ea solū annotant que sub dubitationū titulo ponunt. Cū vō sub hac forma nihil ꝑponat usq̄ ad illam ptem textus: que incipit ibi. Principiū aūt questionis. Ideo tabula ex eo loco initium sumet.

¶ Questiones primi libri.

¶ Principium autem questionis.

¶ Quicūq̄ aūt ad cognoscere.

¶ Quoniā aūt ꝛ motiuum.

¶ Videt aūt thales ex qbus ꝛc̄.

¶ Cōsiderādū aūt p̄mū qdē ꝛc̄.

¶ Quidam autem ꝛ mouere.

¶ Primū qdem igit non bene.

¶ Adhuc aūt intelligētia ꝛc̄.

¶ Alia autem opinio quedam ꝛc̄.

¶ Rōnabilius aūt dubitabit ꝛc̄.

¶ Multū aūt his que dicta sunt.

¶ Tribus aūt modis traditis ꝛc̄.

¶ Oēs aūt qui ex eo qd̄ sentit.

¶ Oīm aūt cognoscere est aīe ꝛc̄.

¶ Questiones secundi libri.

¶ Que qdem a p̄oribus tradita sint.

¶ Unde nō oportet querere ꝛc̄.

¶ Quoniam aūt ex incertis ꝛc̄.

¶ Utrum autem vnūquodq̄ ꝛc̄.

Tabula

Tabula

Finis

¶ Egidij Romani Eremite De materia celi questio feliciter incipit.

Questio est Utrum in celo sit materia uel sit celuz corpus simplex ut posuit ɔ^tor. Et videt̄ q̄ in celo nō sit mā: q̄ ubi nō est cōpositio potētie ꝛ actus ibi nō est compositio ex mā ꝛ forma: celum est h^ōi ergo ꝛc̄. ꝓbō assumpti. Uult enim ph̄s in 9° me^ce. q̄ actus est qñ est in ɔ̄ria dispōne q̄z qñ est in potētia. si ergo celuz esset h^ōi celum indigeret eēntiali trāsmutatione qd̄ est incōueniēs. ¶ P̄. ph̄s in 7° me^ce dicit q̄ mā est id per qd̄ res pōt esse ꝛ nō esse: si ergo in celo esset mā: celum posset eē ꝛ nō esse qd̄ est incōueniēs. ¶ P̄. ꝓuatio per se sequit̄ mām: ubicūq̄ ergo est materia ibi est ꝓuatio: ꝛ per ɔ̄ñs potētia ad corruptionem qd̄ de celo dici nō pōt. ¶ P̄. qñ mā est sub nobiliori forma adhuc esse appetit sub viliori: ut qñ est sub forma ignis adhuc appetit eē sub forma terre: ergo si mā esset in celo q̄ztūcūq̄ esset sub forma nobili adhuc appeteret esse sub forma ignobili ꝛ ita celū esset corruptibile qd̄ est incōueniēs. ¶ P̄. si in celo esset mā esset ibi aliq̄d qd̄ de se nō h̄ret formā ꝛ ita esset in potentia ad diuersas formas: ꝛ per ɔ̄ñs esset celum corruptibile: qd̄ non ponimus. ¶ P̄. q̄ dicebat̄ celum eē cōpositū ex mā ꝛ forma: q̄ si hoc nō esset: celuz esset intelligibile in actu. ¶ Arguebatur cōtra: q̄ dato q̄ celum nō esset cōpositum ex mā ꝛ forma ut posuit ɔ^tor. videmus tñ ad sensum q̄ est cōpositum ex s̄ba ꝛ quātitate: ꝛ hoc sufficit ad hoc q̄ nō sit intelligibile in actu sed sensibile. ¶ P̄. dicebat rñdens q̄ mā celi est in potētia ad negationem forme celi: nō aūt ad formā aliaz. ¶ Arguebat̄ ɔ̄tra sic: q̄ nunq̄z mā perdit vnam formā nisi acquirat aliam. si ergo mā celi posset ꝑdere formā celi posset acq̄rere formā aliā: ꝛ ita celum eēt corruptibile qd̄ nullus dicit. ¶ P̄. si in celo esset mā: mā illa esset minus in potētia q̄z mā gñabiliū cum celum sit incorruptibile: gñabilia sunt corruptibilia. Sed tota cā quare ex mā ꝛ forma fit vnuz/est: quia mā est in potētia ad formā. Si ergo in celo esset mā: q̄ mā illa esset minus in potētia fieret minus vnū ex mā celi ꝛ eius forma: q̄z ex mā gñabilium ꝛ ex eius forma qd̄ est incōueniēs. ¶ P̄. sicut res se habet ad esse ita se habet ad agere. que ergo sunt ꝓncipia eēndi sunt ꝓncipia actionis: q̄re si celum eēt cōpositū ex mā ꝛ forma: q̄ forma ibi eēt ꝓncipium eēndi eēt ibi ꝓncipiū actionis ꝛ per ɔ̄ñs eēt ꝓncipium motus moueret̄ ergo celū a forma sua nō ergo indigeret intelligētia mouēte qd̄ est falsuz. ¶ P̄. sicut se habet motus ad motuz ita mobile ad mobile: sed motus celi est simplicior q̄z motus elemētoꝝ: ergo celum est simplicius q̄z elementa. Sed videmus in corpibus duplicem cōpōnem. vnam ex diuersis corpibus: sicut mixta cōposita ex diuersis elemētis. Ex potētia ꝛ actu sicut elementa cōponunt̄ ex mā ꝛ forma. corpus aūt celeste est: q̄ est simplicius q̄z forma mixta nō erit cōpositū ex diuersis corpib⁹. rursus q̄ est simplicius q̄z elemēta nō erit cōpositum ex mā ꝛ forma. ¶ P̄. si mā esset in celo uel esset ꝓpter esse: uel ꝓpter motum ad formā: uel ꝓpter motum ad situz: ul' ꝓpter quātitatez. ꝓpter esse nō q̄ mā facit ad nō esse. ꝓpter motum ad formā nō: q̄ celum est incorruptibile. ꝓpter motum ad ubi: q̄ acquirere ubi nō est acquirere esse sed acquirere situm: talis ergo potētia non est s̄balis sed accn̄talis. materia aūt dicit quid in potētia s̄baliter. rursus nō opz in celo ponere mām ꝓpter quātitatez: q̄ multa alia a materia sunt extēsa: nullo ergo mō in celo est ponēda materia. ¶ P̄. si in celo eēt materia celum esset corruptibile. ꝓbatio assumpti: q̄ si celum esset incorruptibile uel hoc esset ꝓpter formā uel ꝓpter mām. ꝓpter formā non: q̄ cuz forma illa reciperet̄ in materia recipet̄ ibi per modum materie non per moduz forme. rursus hoc nō posset esse ꝓpter mām: q̄ ut innuit circa finez ꝓmi ph̄y^r. materia semꝑ machinatur ad maleficium ꝛ ad corruptionem: celum ergo cū sit incorruptibile nō est cōpositum ex mā ꝛ forma: sed est quedaz s̄ba simplex ut q̄ddā corpus simplex. ¶ In ɔ̄rium est: q̄ celum non est actus tm̄ nec potētia tm̄: ergo est cōpositum ex actu ꝛ potētia ꝛ per ɔ̄ñs ex mā ꝛ forma. ¶ P̄. quecūq̄ sunt in gñe s̄be sensibilis participant ꝓncipia illius gñis: sed materia ꝛ forma dato q̄ nō sint ꝓncipia s̄be simplr̄: sūt tñ ꝓncipia s̄be sensibilis. Celum ergo qd̄ est s̄ba sensibilis est cōpositū ex materia ꝛ forma. ¶ P̄. ubicūq̄ sunt accn̄tia sequētia mām ibi est materia: sed in celo sunt accidētia sensibilia que sunt ɔ̄ñtia mām ergo ibi est materia. ¶ Responsio. dicēduz q̄ hanc qōnem inuestigat Cōmētator in de s̄ba orbis. ubi ꝓncipalr̄ querit ex quibus sit cōpositum corpus celeste: est aūt eius opinio ibidem ꝛ in 2° celi ꝛ mūdi. ꝛ quasi ubicūq̄ illam māin ꝑtractat q̄ celū sit quodāmō simplex ꝛ quedā s̄ba simplex cuius motor est intelligētia uel aīa eius: ita tñ q̄ ex intelligētia ꝛ celo ul' ex aīa celi ꝛ celo nō fit vnum ꝯm esse sed soluz ꝯm operationem ꝛ motum. uoluit ergo q̄ ip̄m corpus celi esset quasi materia. Intelligētia vō mouens esset quasi forma. ꝛ addidit uel quasi materia dicens quid potentie in potētia ideo celum non meret̄ dici materia nec ꝓprie in celo est materia: sed celuz meret̄ dici corpus ul' s̄bm: bene plane dicit in 8° meta^ce. q̄ illa gñabilia sunt composita ex materia ꝛ forma: celuz aūt ex corpore ꝛ forma. uoluit aūt q̄ motor celi esset aliquo modo forma celi ꝛ q̄ faceret aliqualem cōpōnem cuz celo: ip̄m aūt celum posuit esse corpus simplex nō cōpositum ex materia ꝛ forma nec ex pluribus subiectis. ¶ Et licet hanc positionez teneat in pluribus locis specialiter tamen in de s̄ba orbis ꝑtractat positionez istam. Et q̄ hanc qōnem specialr̄ mouimus ꝓpter ip̄m Cōmētatorem qui in hac parte est ɔ̄rius ueritati: ideo in qōne ista hoc ordine ꝓcedemus: q̄ ꝓmo adducemus rōnes quas facit ipse Cōmentator pro se. scd̄o ꝓbabimus q̄ positio Cōmentatoris stare non pōt. tertio soluemus rōnes eius. ¶ Sciēdum ergo q̄ Cōmētator in de s̄ba orbis quatuor vijs uenat̄ q̄ i celo nō sit materia. vult eni q̄ celū nō sit cōposituz ex mā ꝛ forma: sed uel sit ipsa forma corporalis: uel qd̄ idem est sit q̄daz corpus simplex. Prima ei⁹ via ad hoc ondēdū sumit̄ ex parte māe. Scd̄a ex p̄te forme. Tertia ex p̄te mot⁹. Quarta ex p̄te durationis. Prima via est talis: vult eni ipse q̄ ꝓncipium ꝑscrutationis ad inuestigāduz ex q̄bus reb⁹ cōponit̄ corpus celeste: ꝛ utruz ibi sit materia debet sumi ex diuersitate trāsmutationis. videmus aūt ut ait ipse duplices eē trāsmutationes in rebus. vnam in dispōnib⁹ extrinsecis que dicunt̄ qualitates quātitates uel alia ꝓdicamēta ꝯm quas dispōnes ip̄a trāsmutabilia nec mutāt nomen nec diffōnem. Alia trāsmutatio est in s̄ba que dicit̄ gñatio ꝛ corruptio ꝯm quā trāsmutationem res trāsmutabiles mutāt nomen ꝛ diffōnez in ꝓma trāsmutatione s̄bm est ens in actu: nam quod subijcit̄ trāsmutatiōi accn̄tali: ut qd̄ mutat̄ de ubi ad ubi uel de vno accn̄te in aliud oportet q̄ sit ens i actu sed qd̄ subijcit̄ in gñatione ꝛ corruptione que sunt trāsmutationes in s̄ba est ens in potētia tm̄: qd̄ enim expoliat̄ vna forma s̄bali ꝛ induit̄ alia opz q̄ sit potētia an actum: q̄ si esset aliq̄d in actu ut dicit ibi Cōmen. nullam formā s̄balem recipet ideo ait natura huius s̄bi. i. nā māe subiectatur per posse ita q̄ ꝓpria differētia s̄balis eius est eē in potētia. si ergo nostra cognitio debet

hec oriuntur ex sensibilibus ſm ea que oriunt ex sensu debere mus iudicare de rebus. ubi ergo videmus ibi ponere duplex ſbm. vnum aūt fit potētia tm̄ ⁊ hoc ꝓprie nō meretur dici ſbm sed materia que est potentia que est in potētia ad formā ſbalem ⁊ hoc est qd̄ subycit trāsmutationi que est in ſuba. Aliud vō ſbm respectu trāsmutationis accñtalis ⁊ hoc est ens in actu ⁊ est ipsum corpus: quicqd ergo transmutat ad diſpōnes accidētales illud est corpus: quicqd aūt ad diſpōnes ſubales illud est materia uel hñs mām. ⁊ qꝛ videbat Cōmētator ꝙ ille ꝯſiderationes eēnt per se: ideo credidit hec oīa esse ꝯuertibilia tam affirmatiue q̄ȝ negatiue: sequeret enim ſm ipm ꝙ si alicui est materia ꝙ sit ibi trāsmutatio in ſba ⁊ ecōuerso: si est ibi talis transmutatio ꝙ est ibi materia ut si bene ꝯſiderat materia eius ualet h̄ ꝓcessus negatiue: ut si alicui nō est trāsmutatio in ſuba nō est ibi materia ⁊ econuerso. ⁊ qd̄ dcm̄ est de mā que subycit transmutationi in ſuba uerum est de corpe qd̄ subycit transmutationi ſm diſpōnes accñtales ita ꝙ nullo modo sit ibi trāsmutatio ſm diſpōnes ſubales ibi ita repiet ratio corporis ꝙ nullo modo est ibi materia nec hñs mām. ibi enim nullo modo oportebit ponere mām que est qd in potētia tm̄ ⁊ que subycit trāsmutationi ſubali: sed sufficit ibi ponere corpus qd̄ est quid in actu ⁊ qd̄ subycit trāsmutatiōi accñtali ⁊ qꝛ hoc videmus in celo: qꝛ celum nullo mō trāsmutatur ſm ſubam sed solum ſm diſpōnes accñtales ut pꝫ. ubi igit in supcelestibus sic repit ratio corpis ꝙ nullo mō est ibi materia nec hñs mām: celum igit est corpus sine materia: uel est corpus simplex: uel ꝙ ideꝫ est forma nō in materia vna ergo via ſm Cōmen. ad inuestigādum ꝙ in celo nō sit mā sumit ex pte ipsius māe que est potentia tm̄ ⁊ que subycit trāsmutationi ſbali. nā ſm ipsum nihil tale est in celo. ibi enim nec est transmutatio in ſuba nec est qd qd̄ sit in potētia tm̄ ⁊ per ꝯñs nec est ibi mā. Scda via eius sumit ex pte ipsius forme. vult eni ꝙ sole forme ꝯrie hēant ſbm cōe qd̄ pꝫ ex ipsis agētibus. agētia enim expoliāt mām ab vna forma ⁊ introducūt oppositā formā. passa ergo ut dicit Cōmen. in de ſuba orbis sunt quodāmō ipsi agēti ꝯria ⁊ q̄dāmō silia. Nā in pncipio sunt ꝯria in fine silia. passum enim in pncipio habet formā ꝯriā agēti: sed in fine cuꝫ iam denudatum est ab illa forma est sile agēti: forme ḡ ꝯrie hñt ſbꝫ cōe ⁊ sunt gñabiles ⁊ corruptibiles: iō cōcludit Cōmen. in de ſba orbis: ꝙ si aliqua corpora sint simplicia q̄rū forme carerēt ꝯrio oportebit ꝙ ille forme sint nec gñabiles nec corruptibiles nec hñtes ſbm cōe: ⁊ qꝛ talis est forma celi qꝛ est forma carens ꝯrijs: ideo forma celi nō habet ſbm cōe cum istis iferiorib⁹. Et qꝛ ſbm qd̄ est cōe formis ſubalibus est ipa materia ratio celuꝫ est forma carens mā ergo ſm Cōmen. si celum nō habet mām cōem cum istis iferiorib⁹ sequitur ꝙ nullā hēat mām. uoluit enim Cōmen. ꝙ in materia nō eēt distinctio nisi accipet materia equoce pro ente in actu ſm quem modū ipm corpus celi uocat materia qꝛ subycit motui: uel est mā aīe eius mouētis ipm sed accipiēdo mām nō pro ipso corpe nec pro ente in actu sed pro ente qd̄ est in potētia tm̄. uoluit Cōmen. si bñ ꝯſiderant dicta ipsius ꝙ illa esset cōis oībus hñtibus mām. est ergo intētio Cōmen. ꝙ si celum hēt materiā ꝙ hēt eam cōem cum istis iferiorib⁹ ⁊ nō hēret materiā: sic cōem hēret formā hñtem ꝯrium: cuꝫ ergo celum nō hēat formā hñtem ꝯrium nō habet materiā cōem: ⁊ si nō habet mām cōem nō habet māꝫ ergo ſm eum celum est corpus simplex uel est sine mā forma ex parte igit ipsius forme celi qꝛ est forma carēs ꝯrijs. arguit Cōmen. ꝙ celum sit corpus simplex carens materia. Tertia via ad hoc idem sumit ex pte motus celi. vult enim ꝙ motus debeat rñdere mobili: ⁊ qꝛ mot⁹ celi est motus simplex ⁊ ipsa corpora celestia sunt corpora simplicia neqꝫ grauia neqꝫ leuia: ⁊ qꝛ corpus habens mām est corpus cōpositum eoipso quo celuꝫ est corpus simplex sequit ꝙ ibi nō sit mā. Quō aūt mot⁹ celi sit motus simplex ex trib⁹ apparet. vꝫ ex equalitate ipsius ⁊ eius duratione ⁊ ex eius ſubo. naꝫ simplex ſm ꝙ h⁹ı est vniforme ⁊ cōpositū ſm ꝙ h⁹ı est hñs diuersitatem ⁊ per ꝯñs difformitatē motus ergo celi ꝓpter sui equalitatē qꝛ semp motus ille in equalib⁹ temporib⁹ abscidit equales angulos: ⁊ qꝛ nō est motus ille uelocior vno tēpore q̄ȝ alio sequit ꝙ sit vniformior oībus alijs motib⁹. motus enīꝫ alij qui sunt hic iferi⁹ nō sunt oīno equales: qꝛ uel sunt nāles uel violenti: si sunt nāles sunt uelociores in fine q̄ȝ in pncipio. uelocius enim mouet lapis circa finē sui mot⁹ cum appropinquat cētro q̄ȝ circa pncipiū cum distat a cētro. motus aūt violenti eꝯrio uelociores sunt in pncipio cuꝫ supabundat violētia impulsionis q̄ȝ circa finē cuꝫ iaꝫ deficit violētia illa. motus igit alij ꝓpter sui inequalitatem sunt in seipsis difformes: motus aūt celi ꝓpter sui equalitatē est in seipso vniformis ⁊ p ꝯñs simplex ex equalitate ḡ illi⁹ mot⁹ arguit ei⁹ vniformitas ⁊ simplicitas. rursus hoc idē arguit ex duratiōe ei⁹. nā quedam difformitas est nūc incipe nūc desinere: ⁊ quedā vniformitas est semp eodē mō se hic ⁊ semp ꝑpetuari ⁊ qꝛ alij mot⁹ nunc incipiūt nūc desinūt ideo in eorū duratione hñt difformitatē: motus aūt celi qꝛ semper eodē mō ꝑpetuat ⁊ nunq̄ȝ iterruptus est ex quo icipit in ipa duratione eius hēt quādā vniformitatē ⁊ quia vniforme ſm ꝙ h⁹ı pōt dici simplex ipe mot⁹ celi simplex dici pōt. ¶ Ampli⁹ hoc idem appet ex ſbo. nā hoc qd̄ subycit motui celi est corpus circulare ⁊ ipe mot⁹ ꝓprius celo est mot⁹ circularis. motus aūt ꝓprius elemētis ⁊ elemētatis est rectus uel non est circularis. linea aūt circularis est simplex ⁊ vniformior oī linea. nā si sit linea tortuosa ⁊ nō sit nāe circularis in seipsa difformitateꝫ habet. Si vō sit linea recta difformitas est ibi qꝛ nō quelibet ps est medium nō quelibet pncipiū nō quilibet finis nō quelibet pūctus in linea recta est in pncipio nō quilibet in medio nō quilibet i fine: sed in circulo ubi est pncipiū ubiqꝫ mediū ubiqꝫ finis ubiqꝫ ergo vniformitas est ergo motus circularis magis vniformis q̄ȝ alij motus ⁊ per ꝯñs magis simplex. Arguamus ergo sic. motus celi est motus simplex ergo debetur corpori simplici ergo corpus celi est corpus simplex: sed si illa sit itētio Cōmen. est arguere ſm logicas ex quibusdā coībus: ex talib⁹ enim rōnibus nō acq̄rit scia. possumus aūt ꝓfundius incedē ⁊ ex simplicitate motus possumus subtilius ⁊ magis ex ꝓprijs arguere simplicitatē celi. Aduertēdum ergo ꝙ Cōmē. dixit motuꝫ celi esse motū simplicē: qꝛ nō est sicut mot⁹ grauium ⁊ leuiū: ideo est ibi diūa motus celi ad motū grauium ⁊ leuium si uolumus ꝓcedē ex ꝓprijs inuestiganda est simplicitas mot⁹ celi: ⁊ ex simplicitate mot⁹ inuestigāda est simplicitas corpis. videmus ꝙ grauia ⁊ leuia mouent a gñante ⁊ a seipsis: sed a gñante ꝑ se a seipsis per accñs. gñans enim qd̄ dedit grauitatē corpi graui dedit ei ꝙ moueret deorsum eo ꝙ a forma grauis sequit talis motus. illud enim agens qd̄ inducit p se formaꝫ ſubalem in mā dr̄ per se inducē oīa accñtia que sequunt ad illā formā: ⁊ qꝛ motus deorsum est accidēs ꝯñs formā grauis illud agens qd̄ per se dedit talem formā dr̄ per se dedisse talem motuꝫ: graue igitur mouet a gñante per se sed a seipso mouet per accidēs. nam si ponat graue sursum medium qd̄ est inter locuꝫ deorsum ⁊ ipm graue ꝓhibet graue deorsuꝫ eē: sed graue sursum positū scindit mediū: scindēdo medium remouet ꝓhibens remouendo ꝓhibens facit seipsum deorsuꝫ: ergo graue mouet seipm deorsum remouēdo

phibens ꝛ scindēdo medium: sed causa remouens ꝓ-
hibens est causa per accñs ꝛ ideo graue mouet seipsuz
per accñs. uerum est ergo ꝙ graue mouet seipm. nam
ꝓpōnes dato ꝙ sint per accñs nō ꝓpter hoc sunt false
imo uere qualitcūqȝ accipiant per accñs. nā per accñs
est ꝙ homo sit albus uel niger uł medio colore colora
tus. Et cum hoc uerum est ꝛ ꝯrium falsuz: qlibet eniz
homo est albus uel niger uel medio colore coloratus:
ꝛ per accñs est ꝙ uadēs ad foꝝ inueniat debitorem ꝛ
tñ ꝯtingit ꝙ ueruz inueniat ipm ueruz ergo est ꝙ gra
ue mouet seipm qꝫtūcūqȝ sit hoc per accñs. Motus ḡ
grauis ut compat ad ipm graue non est simplex: qꝛ ibi
graue nō se habet vno mō qꝛ nō se habet ut mouēs tm̄
nec ut motū tm̄: sed ut mouēs ꝛ motum. Sed mot⁹ ce
li ut compat ad celum est simplex: qꝛ celum se hēt vno
mō. corpus enim celeste se habet ut motum tm̄ non ut
mouēs seipm. si enim corpus celi moueret seipm sicut
mouet seipm graue, idem eēt iudiciuz de motu celi qd̄
de motu grauis facto in uacuo. hoc aūt posito moue-
ret se celum in istis sicut motus grauis in uacuo esset i
istis ut ꝓbatum est in 4° phy⁹. Qñ enim aliqd mouet
seipm ad aliquem terminū opꝫ ꝙ qꝫtum est de se semp
sit in illo: tñ ut graue mouet se deorsum qꝫtuz est de se
semp est deorsum: ꝙ aūt non sit deorsum hoc est ꝓpter
medium ꝓhibēs: ꝛ qꝛ si eēt uacuuz tunc nihil eēt ꝓhi-
bens statim graue faceret se deorsuz. Et qꝛ in motu ce
li nihil est ꝓhibēs si celum moueret seipm sicut graue
motus celi fieret in istis: ꝛ qꝛ hoc est falsum ꝛ impossi
bile ideo impossibile est ꝙ celum moueat seipm celum
ergo in suo motu se habet ut motum tm̄ nō ut mouēs.
motus ergo celi cōparatus ad ipm est simplex: ꝛ mot⁹
grauis cōparatus ad ipm est quodāmō cōpositus. Ex
hac aūt simplicitate ꝓbabimus sequēdo positionē Cō
men. ꝙ celum sit corpus simplex carēs materia ꝛ gra-
ue sit corpus cōpositū hñs mām. nā si graue mouet se-
ipm. tria est ibi cōsiderare. p^m est ꝙ ipm graue subijcit
motui. 2^m est ꝙ ipm graue in tali motu se habet ut mo
uēs. 3^m est ꝙ se habet esse ut motum: ut aūt graue subij
cit motui sic est corpus qꝛ quicqd mouet est corpus sꝫ
ut subijcit motui nō est vno mō sed ut duobus modis
qꝛ in tali motu ipm graue est agens ꝛ patiēs qꝛ est mo
uens ꝛ motum opꝫ ꝙ sit corpus cōpositū qꝛ nihil ideꝫ
per idem agit ꝛ patit: corpus ergo graue si mouet seipꝫ
opꝫ ꝙ per aliud sit mouēs ꝛ per aliud motū: qꝛ est mo
uēs per formā ꝛ motum per mām ergo graue est corp⁹
cōpositum ex materia ꝛ forma qd̄ cōprehendit ex mo-
tu eius. Sed in celo est duo ꝯsiderare. p^m est ꝙ subijcit
motui. 2^m est ꝙ in tali motu se habet ut motuꝫ tm̄ qꝛ ḡ
subijcit motui est corpus sed ꝓut in tali motu se habet
vno mō: qꝛ se habet ut motum tm̄ arguit ꝙ sit corpus
vnum simplex nō cōpositum ex diuersis ergo ex simpli
citate motus celi arguitur simplicitas corporis eius.
¶ Sed diceres ex eo ꝙ graue in motu suo se hēbat ut
mouēs arguebat eius forma ex eo ꝙ hēbat ut motum
arguebat eius materia ꝛ ideo ex motu grauis argueba
tur aūt graue esse forma in materia: qꝛ in motu eius se
hēbat ut mouēs ꝛ motum: ergo si celuz in motu suo se
habet ut motum tm̄ non erit forma in materia sed erit
materia tm̄. ¶ Ad quod rñdet Cōmētator ꝙ materia
que arguit esse in graui est materia sbiecta forme ꝛ tō
est materia ꝓprie ꝛ est ens in potentia tm̄: sed mā que
arguit in celo est materia sbiecta motui ꝛ ideo est ma-
teria equoce ꝛ est corpus ꝛ ens in actu qꝛ nil mouetur
nisi corpus: celum ergo est corpus simplex nō cōpositū
ex materia ꝛ forma sed est ipsa forma nō in materia: uł
si uolumus ipm appellare mām non erit materia sbta
forme sed materia subiecta motui. uel sequēdo pōneꝫ
Cōmētatoris si uolumus ꝯcedere ꝙ celum sit materia
subiecta forme sicut accipit ibi materia equoce ꝓ ma-
teria subiecta motui sic opꝫ ꝙ accipiat forma equoce
pro ipso mouēte. ꝛ hoc modo Cōmētator assignat ma
teriā ꝛ formā in celo ut ipm celum se hēat ut materia
ꝛ ipsa anima celi uel ipsa intelligētia ut mouēs se ha-
beat ut forma: patet ergo quō ex simplicitate potest ar
gui simplicitas eius. ¶ Quarta via ipsius Cōmētato
ris ad hoc idem sumit ex parte durationis siue ex par
te ꝑpetuitatis quam videmus tam in celo qꝫ in motu
eius. dicit enim Cōmē. concessum esse ꝙ oīs virtus in
materia est finita. ꝛ subdit ꝙ nulla differētia est in hoc
ꝙ sit actiua aut passiua. s. receptiua. Ex quibus cōclu-
dit. s. ꝙ si corpus celi recipit mouere infinitū ut decla-
ratum est in physicis necesse est ꝙ non sit cōpositum ex
materia ꝛ forma sed sit simplex subm. dicit enim ꝙ oē
cōpositum ex materia ꝛ forma est finite receptionis si
cut est finite motionis. i. sicut est finite actionis: sicut ḡ
motor celi est forma nō in materia sic id qd̄ mouet ab
eo ꝺm Cōmētatorem est corpus simplex nō cōposituꝫ
ꝛ est sine materia: nisi accipiat mā equoce. ¶ Postqꝫ
addidimus oēs rōnes quas fecit Cōmētator pro se ad
ostendum ꝙ in celo nō sit materia uolumus adduce-
re rōnes ad ꝓbanduꝫ ꝙ positio Cōmētatoris stare nō
pōt. ꝓbabimus enim triplici via ꝙ necesse est in celo
dare materiā. ¶ Prima via sumit ex quātitate celi ꝛ
hec via initit uerbis ipsius Cōmētatoris in de suba or
bis. ¶ Scda via sumit ex spissitudine ꝛ diaphanita-
te celi ꝛ hec via initit uerbis phi in 2° de generatione.
¶ Tertia via sumit ex indiuiduatione uel ex sensibili
tate ipsius celi ꝛ hec initit tam uerbis phi qꝫ etiā ipi⁹
Cōmen. in p° celi ꝛ mundi. Prima via sic patet. dicit
Cōmen. in de substātia orbis reprobans Auicē. dicen
tem ꝙ necesse est primā formā existere in prima mate-
ria anteqꝫ dimēsiones existāt in ea ꝙ ex hoc accidunt
multa impossibilia quoꝝ vnum est formam nō diuidi
diuisione materie: quapropter nō reciper diuisionem.
vult ergo plane Cōmen. ibi ꝙ forma iformat ꝛ pficit
talem mām qualem inuenit ꝛ qꝛ inuenit mām quātaꝫ
perficit eam quantā: lꝫ ergo ꝓprium subm gñationis
sit per se ei accidat forme ꝙ inueniat materiā quātam
attñ qꝛ materia nunqꝫ expoliat a quātitate semp ꝑin-
telligit quātitas in materia ante aduētum forme: attñ
qꝛ oīa determinant per formā ipsa quātitas intelligit
indeterminatā ante aduētum forme qd̄ quō sit intelli
gēdum alibi diffusius diximus. ad ꝑsens aūt scire suf-
ficiat ꝙ nunqꝫ recipit forma nisi i materia quāta ꝛ ꝙ
quātitas ꝑcedit formā subalem aliquo mō in materia
non ꝙ ꝑcedat eam quātitas ut determinatā sed ut inde
terminatā. vnde plane dicit ibi Cōmentator ꝙ dimē-
siones indeterminate ꝑcedunt formā subalem in ma-
teria: ipse itaqꝫ dimensiones uel ipsa quantitas aliquo
modo se habēdi ut sub esse indeterminate ꝺm opionē
cōmenti ꝑcedit formā subalem in materia ꝛ est plane
positio cōmēti ꝙ si materia prius reciperet formaꝫ qꝫ
quātitatem ꝙ nunqꝫ forma diuideret diuisione mate-
rie ꝛ ꝙ remaneret forma indiuisibilis. Ex uerbis Cō-
mentatoris arguamus ꝯtra ipm sic: ꝙ oīs suba uel est
materia uel forma uel cōpositum ut vult phs scdo de
aīa. ꝛ ut in multis alijs locis hec distinctio tam a pho
qꝫ a Cōmētatore ponit celum ergo uel est suba cōposi
ta uel suba simplex. si sit suba cōposita ex pluribus sub
stātijs erit cōpositum ex materia ꝛ forma. sed dicit Cō
mentator ꝙ est substantia simplex: aut ergo dicit ali-
quid in actu aut dicit quid in potentia tm̄: non potest
dici ꝙ dicat quid in potentia tm̄ cuꝫ sit subiectum mo
tus: uel si diceret quid in potentia tm̄ haberemus intē
tum ꝙ esset idem ꝙ materia ꝛ ꝙ in celo esset materia:
sed ut Cōmentator ait celum dicit aliquid in actu er-
go ꝺm Cōmentatorem celum est substantia simplex ꝛ
est substātia de se habens aliquam actualitatem ex eo

ꝙ est substātia simplex non est substātia cōposita ex eo ꝙ de se habet aliquam actualitatem non est substātia que est mā. Et ideo dicebam⁹ supra ꝙ idē est dicere ꝙ celum sit corpus simplex ꝛ ꝙ sit forma sine mā. His ergo declaratis arguamus ꝯstat ꝙ celū hēt q̄ātitatē qꝛ hoc negare esset hoies allucinātes facere ꝛ negare sensum ꝛ substātia celi sequendo positionē Cōmen. nō est substantia composita nec est substantia que est materia sed est substātia que est forma. uel ergo q̄ātitas celi reciperet in substātia celi ita ꝙ substātia celi erit fundamentum q̄ātitatis eius: uel ipa q̄ātitas celi erit fundamētū substātie nō pōt dici ꝙ q̄ātitas sit fundamentuz substātie: qꝛ ex hoc dicta est substātia qꝛ oib⁹ aliys substat ꝛ oīa alia in ipsa fundant. oportet ergo ꝙ substātia celi sit fundamentū q̄ātitatis eius: sed ſm opinionē Cōmenta. si materia ṗus recipet formā q̄ȝ q̄ātitatez nūq̄ȝ diuideret forma illa diuisiōe q̄ātitatis. si ergo forma in materia recepta dū tamē ṗus recipiat in mā q̄ȝ quātitas nunq̄ȝ pōt diuidi diuisione q̄ātitatis multo magis forma immaterialis ꝛ nō recepta in materia diuisione q̄ātitatis nō poterit diuidi: ipsa ergo forma ſm se existens ꝛ nō recepta in materia non potest esse susceptiua q̄ātitatis qꝛ tūc forma sine materia eēt quāta ꝛ diuideret qd̄ plane patet eē falsuz ex v̄bis Cōmē. ꝙ si uellemus ad hoc adducere uerba Ar̄e. adducem⁹ uerba ei⁹ in. 7. meta. vbi ait ꝙ forma non diuidit nisi per materiaz. si ergo substātia celi est substantia q̄āta ꝛ substātia diuisibilis ut apparet ad sensū oportet ꝙ nō sit forma tm̄ sed sit forma in materia: ex ipsa ergo q̄ātitate celi tā ex v̄bis Cōmen. q̄ȝ ex uerbis phi ꝯcluditur ꝙ celū sit forma in materia. ¶ Secūda via ad hoc idē sumit ex spissitudine ꝛ diaphanitate celi: vult enī phs ꝙ stella sit spissior pars sui orbis ergo celū in suis ptibus habet cōpositionē qꝛ vna pars est spissior alia: ois aūt talis cōpositio ſm phm in secūdo de generatione presupponit aliqd vnuz ꝛ idem. i. presupponit materiam esse in utrisq̄ȝ. vnde phs in secūdo de generatione ait ꝯtra Empedo. ꝙ si elemēta sunt comparabilia ſȝ quātitatez ut ꝙ aqua sit spissior aere: ut ꝙ ex vno pugillo aque fiant decē aeris opȝ ꝙ aliqd vnum ꝛ idem ut materia sit in ambobus per quaz mensurant ambo ut ideo dicat vnuz spissius alio qꝛ plus de materia est in vno q̄ȝ in alio: elementa enī spissiora plus habent de materia q̄ȝ rariora. si ergo in celo est talis cōpositio qꝛ vna pars est spissior alia eo ꝙ stella sit spissior pars sui orbis oportet ꝙ in partibus celi sit materia ſm quam possint talē cōpositionē recipe. Querem⁹ ergo ab illis qui dicunt celum esse formam sine materia vnde est ꝙ vna pars est spissior alia: constat enī ꝙ in corpibus que plus habent de forma plus habent de loco: ꝛ si virtute diuina stella rarefieret: uel loqmur magis ꝓprie stella fieret diaphana ꝛ fieret inde orbis forte ex vno pugillo stelle fierent. x. uel cētum pugilli orbis: ex forma ergo nō poteremus saluare spissum ꝛ diaphanū in celo sed solū ex materia. Sed diceres vnde est ꝙ influentia est magis a luminoso cum stelle celi ꝛ ptes luminose eius plus hēant de materia q̄ȝ ptes diaphane. dicēduz videt ergo ex hoc ꝙ influētia ꝛ actio sit magis a materia q̄ȝ a forma. Dicēdū ergo ꝙ etiā in istis iferioribus plus cōburit ferrum ignitū qd̄ est mā densa q̄ȝ stuppa ignita que est materia rara: totū aūt celuz influit nam tam ptes luminose q̄ȝ diaphane suā influentiā habēt. Sed si in formis debilib⁹ ꝛ ꝯtibus ꝯtrium est maior actio ꝛ fortior impressio a materia spissiori quōcūq̄ȝ h̄ ꝯtingat siue sit per se siue per accn̄s multo magis a stellis luminosis ꝛ a spissiorib⁹ partibus celi deriuabit influētia maior: utrū hoc aūt sit per se uel per accn̄s uel sit per accn̄s vno mō sed p se alio ꝑsens speculatio nō admittit. ¶ Tertia via ad hoc idem sumit ex iduiduatione celi uel ex sensibilitate eius. dixerūt enim aliqui ꝛ magis improbātes opionem Cōmen. ꝙ si celuz eēt forma simplex ꝛ nō eēt forma in mā ꝙ celum esset qd intelligibile nō qd sensibile. Sed ad hoc rn̄det Cōmē. ꝙ lȝ celū nō sit cōpositum ex diuersis substantijs: ut ex mā ꝛ forma est tn̄ cōposituz ex suba ꝛ q̄ātitate rōne cuius est qd sensibile. Et ideo aliud est dicē ꝙ si celū eēt forma in mā ꝛ simplex ꝙ nō eēt susceptibilis q̄ātitatis nec sensibiliū qualitatū: ꝛ aliud est simplr asserere ꝙ si celū esset forma nō in mā ꝙ eēt qd intelligibile nō sensibile. si enim posset eē forma ſbalis cum q̄ātitate ꝛ cū qualitatib⁹ sensibilib⁹ sine mā sicut posuit Cōmē. de celo illud eēt qd sensibile. Sed si dicemus ꝯtra Cōmē. ꝙ forma sine mā nō est susceptiua qualitatū sensibiliū ut plane vult phs in ꝑ° celi ꝛ mūdi. ubi ait ꝙ cuz celuz sit qd sensibile est ꝑs ptium mūdi: ꝛ oē sensibile ut ipse dicit est sensibile per mām vn̄ ꝛ Cōmen. ibidem ab ipsa ueritate coact⁹ ait ꝙ oē sensibile est sensibile per materiā. ꝛ idem ibidem dicit ꝙ oē sensibile est cōposituz ex mā ꝛ forma nec patet ꝙ Cōmen. diceret celū est cōpositū ex mā qꝛ intelligētia est ibi tanq̄ȝ forma ꝛ celuz tanq̄ȝ mā. nā amota intelligētia adhuc celum esset qd sensibile ꝛ adhuc celum sentiret a nobis ꝛ videretur a nobis. Si ergo omne sensibile est cōpositū ex materia ꝛ forma ꝛ amota intelligētia adhuc celum remaneret sensibile ergo p̄ter intelligētiā adhuc in ipso corpe celi opȝ ponere cōpōnem ex mā ꝛ forma: sed sic istā rōnem vnde ꝓponēdo nō imus ad ꝓfundū intētum phi. nam phs non tm̄ arguit cōpōnem in celo ex mā ꝛ forma ex sensibilitate celi q̄ātuz ex induiduatione ꝛ pticularitate eius. vult enim ipse ibidē ꝙ cum dico celuz dico formā: sed cuz dico hoc celum dico mām. intellectus enī ulis rei est per formaz sed signatio ꝛ pticulatio est per mām: dicemus ergo ꝙ quedā forme idiuiduant ex eo ꝙ recipiunt in mā ꝛ ille sūt forme sensibiliū: tales aūt forme corꝑo ꝙ recipiunt in mā sunt apte nate multiplicari per diuisionē māe. celum aūt nō est celuz sed est hoc celum pticulatuz ꝛ sensibile: oē aūt tale est forma in mā vnde plane vult phus ex pticularitate ꝛ induiduatione celi ꝙ celuz sit forma in mā ꝛ ꝙ celū sit multiplicabile rōne forme: imultiplicabile autē rōne māe qꝛ ꝯstat ex tota mā sua ergo si cōsideret quātitas celi ꝛ si cōsideret spissitudo ꝛ diaphanitas eius: ꝛ hoc si cōsideret ipsius induiduatio patet ꝙ celum est forma in materia. ¶ His oibus ꝑlibatis restat soluē rōnes Cōmen. que de leui soluunt. nā multa incitāt nos ad inueniēdum aliqd quo inuēto nō astringimur soluz ad illa que incitauerūt nos ad inueniēduz illud sed etiam ad alia. nā trāsmutatio ad locum incitamētum ad querēdum locum. Querimus tn̄ locum nō solum rebus que mouent sed etiā rebus stātib⁹: ut si celum semꝑ mouet ꝛ terra ſȝ se totā stat semꝑ male argueret qui uellet ꝙ celum eēt in loco ꝛ non terra eo ꝙ celo mouet ꝛ terra stat: imo sequēdo opionem Cōmen. magis est in loco terra que est in loco per se q̄ȝ celū ꝙ ſm euz non est in loco fuit ergo motus ſm locum incitamētū ad querēdum nām loci: ꝛ forte si non fuisset motus ſm locum ignorata fuisset a nobis nā loci. Sȝ postq̄ȝ tā cognum⁹ nāȝ loci nō solū ex motu ad locū sȝ ētē ex ꝯtinētia loci dicem⁹ aliq̄ eē in loco: ut si nunq̄ȝ terra mouet de loco ad locū: tū qꝛ ꝯtinet a loco ad locū: tū qꝛ ꝯtinet a loco nature di eē in loco sic ꝛ in ꝓposito trāsmutatio urget ꝛ impellit nos ad inuestigādū nām māe ita ꝙ si nō fuisset talis trāsmutatio forte natura māe eēt nobis ignota: sed postq̄ȝ cognita natura māe cognouimus ꝓprietates eius ꝛ itelleximus ꝙ accn̄tia sensibilia de necessitate ꝯsequebant mām. Et qꝛ nouimus ꝙ forme imāles accn̄tiū sensibiliū ſbm eē nō pn̄t: ꝛ ideo nō solū ex trāsmutatiōe ad formā: sed etiā ex q̄ātitate ꝛ accn̄tib⁹

sensibilib⁹ ponimus in reb⁹ eē māz. ℂ Prima ergo rō
Cōmen. arguit ex insufficiēti qz lz in celo nō ponam⁹
māmͣ ppter trāsmutationē ad formā: tn̄ qz ibi est quā
titas ꝛ accñtia sbā cogimur ibi mām ponere qz talia si
ne mā esse nō pn̄t nec in hoc negamus sensum imo ne-
gāt sensuz negātes mām in reb⁹ sensibilibus. rursus in
nr̄o pcessu nō recedimus a sensibilib⁹ imo ex sensu ori
tur illa cognitio ut ex accñtibus sensibilib⁹ queramus
mām in oībus in qbus sunt accñtia illa ꝛ sic est soluta
rō pma. ℂ Scda aūt ratio ei⁹ de leui soluit. nā forme
ɔ̄rie hn̄t mām cōem ut est ɔiuncta puationi ꝛ ut est sbz
gn̄ationis ꝛ corruptiōis. cuz ergo forma celi sit carēs
ɔ̄rietate. vnde arguit q̄ celum nō habet mām ɔiunctā
priuationi. vn̄ arguit q̄ celuz nō habet mām ut subm
gn̄ationis ꝛ corruptionis: sed q̄ nullo mō hēat mām
ratio: hoc nō pbat in reb⁹ igit sensibilib⁹ diuersitas est
ex pte forme sed vnitas ex pte māe. oīa enim sensibilia
hn̄t mām cōem: nō cōem per vnitatē forme sed per in-
differētiā qz si mām vnius corpis esset absoluta ab oī
forma ꝛ mā cuiuscūqz alterius eēt sic absoluta non ha
berēt per qd differrent hec mā ꝛ illa vnitas est ergo ex
parte māe sed diuersitas ex pte forme qz in aliqb⁹ sen-
sibilib⁹ mā subijcit forme nō ɔ̄rie ut in supcelestib⁹. in
aliqbus aūt subycit mā formis ɔ̄rys ut in istis iferiori
bus: ꝛ qz semp puatio est annexa forme ɔ̄rie in istis in
ferioribꝰ in qb⁹ est ɔ̄rietas est mā annexa puationi uel
est in ei⁹ mā appetit⁹ ad aliquā formā. in supcelestibus
vō ubi est carētia ɔ̄rietatis est mā sine puatione uel est
in mā sine appetitu ad aliquā formaz. ℂ Tertia rō de
leui soluit. nam ex nā motus inuestigabimus in graui
bus ꝛ leuib⁹ mām duob⁹ modis. in supcelestib⁹ vō vno
mō graula eniz ꝛ leuia ꝛ qz mouent ab alio per se ꝛ qz
mouent a seipsis per accñs opz ea eē cōposita ex mā ꝛ
forma. quicqd eniz mouet ab alio per se non est ex mā
tm̄ nec ex forma tm̄ sed est cōpositū ex utrisqz: mā eniz
sine forma nō pōt eē sbm motus qz qd subijcit motui
est ens in actu: mā aūt sine forma nō est ens in actu sed
ens in potētia. rursus forma sine mā nō pōt eē sbm mo
tus qz forma nō diuidit nisi per mām: si enim eēt dare
formā sine mā illa eēt impribilis ꝛ indiuisibilis: ꝛ con
stat q̄ nullū impribile mouet ut satis declaratuz est in
phis. erit igit oē qd mouet compositū ex utrisqz: dato
igit q̄ grauia nō mouerent a seipsis per accñs: sed so-
lum ab alijs per se ita q̄ grauia in suis motib⁹ non se
hērent ut mouētia sz ut mota tm̄ oporteret ea eē cōpo-
sita ex mā ꝛ forma. vna ergo via iuestigādi in grauib⁹
ꝛ leuib⁹ cōpositū ex mā ꝛ forma ex natura mot⁹ est eo
q̄ mouet ab alio per se. Alia aūt via est ex eo q̄ mouet
a seipsis per accñs. nā cum moueāt seipsa per accidens
erūt simul mouētia ꝛ mota: qz quicqd mouet seipz est
simul mouēs ꝛ motū nō erit ergo hoc sm̄ eandem rō-
nez: sed erūt mouētia per formā mota aūt per mām: ce
lū aūt lz nō moueat a seipso per accñs eo tn̄ ipo q̄ mo
uet ab alio per se sufficiēter arguit q̄ in ipo sit cōposi-
tio ex mā ꝛ forma. rō ergo Cōmē. ex oī parte deficit qz
dato q̄ in celo ex natura mot⁹ nō possumus ibi iuesti-
gare cōpōnem māe ꝛ forme: possemus tn̄ hoc alia via
ut ex q̄ztitate ꝛ ex alijs accñtib⁹ ꝛ sensibilib⁹ inuestiga
re ibi talē cōpōnem eē sensus: igit ꝛ rō Cōmē. nō clau-
dunt oēm viā inuestigādi talē cōpōnem ex pte motus
qz lz nō possumus ibi inuestigare talem cōpōnē ex pte
mot⁹ qz celum nō mouet a seipo per accñs: possumus
tn̄ ibi inuestigare talē cōpōnem ex pte motus: qz celuz
mouet ab alio per se. ℂ Quarta ēt rō Cōmēta. leuiter
tollit. nā q̄ res mālis hēat infinitā receptionē quātuz
ad durationē ut possit recipe infinitā durationē ꝛ in i-
finitū durare: uel hoc est per pōnem pncipij ɔseruatiui
ꝛ sic per nām est ipossibile. ipossibile est enim q̄ aliqd
de se corruptibile manēs tale possit in infinitum durare
ut q̄ possit ei impmi aliq̄ v̄tus nālis que possit ipz nā
liter in infinitum resuare: ꝛ sm̄ hoc hn̄t ueritatem v̄ba
Cōmen. qz nō est dūa utrū talis potentia receptiua sit
actiua uel passiua: qz si corpus corruptibile hret poten
tiam talē receptiuā q̄ posset recipe nāliter v̄tutē sic p-
seruantē ipm opz q̄ illa v̄tus sic recepta esset actiua ꝛ
eēt quodāmō infinita in mā: ergo eēt quodāmō infini
ta v̄tus actiua. sed recipe q̄ possit in ifinitū durare nō
per pōnem pncipij pseruatiui sed per amotionē princi
pij corruptiui nō repugnat nāe māe ꝛ hoc mō celū est
ppetuuz nō q̄ de se sit incorruptibile ꝛ q̄ hēat aliquā
virtutem pseruātem ipm a corruptione: sed hoc est per
amotionē pncipij corruptiui. nam q̄ mā machinet ad
maleficiuz ꝛ appetat eē sub alia forma: ꝛ q̄ ex hoc res
māles sint corruptibiles hoc est rōne puationis quam
habet in se ut inuit tam phs q̄z Cōmētator circa finez
pmi phisicoꝝ. ꝛ qz in celo est mā sub forma sine priua-
tione admixta: ideo ppter amotionē priuationis que
est pncipiuz corruptiuū celum est ppetuū ꝛ incorrupti
bile. ℂ Ad pm̄ dicēdum q̄ duplex est potētia. abijciēs
actum ꝛ ɔiuncta actui. potētia aūt abijciēs actum est
in ɔ̄ria dispōne q̄z qū est i actu ꝛ talis potētia nō est in
celo respectu forme sz respectu ubi. sed potētia ɔiūcta
actui non est in aliqua dispōne q̄z quando est in actu.
ℂ Ad 2m dōm q̄ mā est id per qd res pōt eē ꝛ non esse
sed nō quocūqz mō sumpta: sed ut est ɔiūcta puationi
ꝛ ut est sub forma ɔ̄ria que in celo eē nō pōt. ℂ Ad 3m
dōz q̄ puatio nō sequit māam nisi ut est sub forma ɔ̄ria
nā mā per se nō ɔ̄riat forme ꝛ ideo per se ei nō est anne
xa puatio forme: sed qz semp vni ɔ̄rioꝝ est annexa pua
tio alteri⁹ ɔ̄rij ut put mā est sub vna forma ɔ̄ria habet
annexā puationez alteri⁹ forme ɔ̄rie: sed qz forma celi
caret ɔ̄rietate ideo rō nō est ad ppositū. ℂ Ad 4m dōz
q̄ nō est tota cā q̄ forma celi satiet appetitū māe celi
qz est forma nobilior q̄z alie forme: sed qz est carēs ɔ̄rie
tate ꝛ nō habet puationē annexā. ℂ Ad 5m dōz q̄ mā
celi est in poᵃ ad formā: nō ad formā quā nō hēt sed so
luz ad formā quā hēt: nec est in potētia abijciēte actuz
que est respectu forme nō habite sed solum in potentia
ɔiuncta actui que est respectu forme habite. ℂ Ad 6m
dōm q̄ si ɔcedat celum eē cōpositū ex sba ꝛ q̄ztitate ꝛ
neget ipm eē cōpositum ex mā ꝛ forma ut ponebat Cō
mē. nō hēbit ex hoc q̄ celū sit qd itelligibile sed qd sen
sibile: sed dicim⁹ illa duo eē ipossibilia q̄ aliqd sit cōpo
sitū ꝛ sba ꝛ q̄ztitate ꝛ tn̄ nō sit cōpositū ex mā ꝛ forma
qz nunq̄z q̄ztitas recipit in forma sine mā sed semp re-
cipit in mā sba forme. ℂ Ad 7m dōm q̄ mā celi est in
potētia ad negationē forme nō per agēs nāle p qd pos
sit corrūpi ꝛ aliā formaz acqrē sed p agēs supnāle p qd
pōt annihilari ꝛ suā formā pdere: uel possumus dicere
q̄ si uellet deus posset i mā celi iducē formā cuiuscūqz
alteri⁹ corpis qz v̄tute diuia oē corpus pōt imutari in
oē corpus ut pōt hēri ab Aug. 7. super gene. ad lram.
ℂ Ad 8m dōm q̄ mā celi pōt cōsiderari duplr: uel sm̄
suā nudā eēntiā: uel ut est ɔiūcta forme. sm̄ suā nudaz
eēntiā sic est pura potētia ꝛ hoc sufficit ad hoc q̄ faci-
at vnū cū forma sua p se ꝛ eēntialr tn̄ ut est ɔiūcta for
me est in potētia ad aliā formā ut mā gn̄abiliuz ꝛ ex h
fit magis vnū ex mā celi ꝛ eius forma cū celū sit icorru
ptibile ɔ̄rie q̄z ex materia gn̄abilium ꝛ forma ipsoruz.
ℂ Ad 9m dōm q̄ forma celi est pnm̄ eēndi ꝛ pnm̄ agendi
sed nō hētur ex hoc q̄ celū moueat seipm per formā su
am qz forma corpalis nō est rō mouēdi ppriū corpus
nisi per accidēs: ea aūt que sunt per accidēs contingit
nō eē celū ergo motū ab itelligētia per formā suā agit
in alia ꝛ mouet illa sed nō mouet seipz qz in motu suo
nō hēt aliqd pphibens: sic etiā nec graue moueret seipz
per accidēs nisi eēt mediū resistens ꝛ pphibens. ℂ Ad
10m dōz q̄ mot⁹ celi est simplicior q̄z mot⁹ istoꝝ iferioꝝ

nō q̄ non diuidat diuisiōe sui ibi sicut diuidit mot⁹ in istis iferiorib⁹ sed mot⁹ ille est simplicior q2 est diutur nior ꝛ minus hñs de uarietate ꝛ est magis ꝑpetuus: sic etiā ꝛ celū est corpus simplici⁹ q̄3 ista iferiora nō q̄ nō sit cōpositū ex mā ꝛ forma sicut illa: sed q2 est diuturn⁹ inuariabili⁹ ꝛ magis ꝑpetuus q̄3 illa. ℭ Ad 11^m dōm q̄ in celo est mā pp eē ꝛ pp motū. Et si dicat q̄ mā fa cit ad non eē dici debet q̄ mā ut est sub forma facit ad eē ꝛ ut est annexa ꝑuatiōi facit ad nō eē ꝛ ad corrupti onē: ꝛ q2 mā in celo sic est ꝯiūcta forme q̄ nō est ibi an nexa ꝑuatio: iō mā ibi ita facit ad eē q̄ nō facit ad non eē ꝛ ad corruptionē. Possumus ēt dicē q̄ opz ibi po nere mām pp motū ad ubi. Et si dicat q̄ potentia ad ubi est potētia accñtalis. Dōm q̄ illa potētia accñta lis nunq̄3 sepat a mā que est potētia ſbalis q2 nihil mo uet ad ubi loquēdo de motu ut nos loqmur nisi qd̄ est cōpositū ex mā ꝛ forma. possumus 3° dicē q̄ opz iponē mām pp quātitatē. Et si dicat q̄ multa alia a mā sunt extēsa dici debet q̄ nihil aliud a q̄ttitate est extēsū ni si ipa mā ul' qd̄ est in mā ul' qd̄ est aptū natū in mā esse. ℭ Ad 12^m dōz q̄ ut pz ex fine ꝑmi phisicoꝝ. mā nō ma chinat ad maleficiū nisi rōne ꝑuationis annexe. possu mus ergo in celo ponere mām sine corruptione: q2 po nimus ibi materiā sine priuatione annexa.

Queritur scdō dato q̄ i celo sit mā. utrū illa mā sit eadē per eēntiā cū mā istorū iferioꝝ. Et videt q̄ nō. q2 ꝫm Cōmen. trāsmutatio fe cit scire mām: ubi ergo est alia ꝛ alia rō trāsmutatiōis ibi est alia ꝛ alia rō māe: sed in celo est transmutatio so lum ad ubi: in istis aūt iferiorib⁹ est trāsmutatio ad eē ergo equiuoce est mā h̄ ꝛ ibi ꝛ alia est rō māe utriusq̄. ℭ P̄. ꝫz Aug. xij. ꝯfes. cap°. xix. mā ꝑ° facta uocat ce lum ꝛ terra q2 īde facta sunt celū ꝛ terra: ergo si in sa cra scriptura mā vñ facta sunt oīa nō noiat eodē noie q2 nō dī celū tm̄ nec terra tm̄: sed celū ꝛ terra sufficien ter ut videt datū itelligi q̄ nō eadē sit mā vñ sūt facta oīa illa corpalia. ℭ P̄. vnitas gñis est q̄si vnitas māe ut inuit phs in 3° meta. c. de vno. que ergo nō sunt ea dem gñe nō hñt eandē mām: sed corpale ꝛ icorpale dif ferūt gñe ut dī in 4° meta. ergo nō hñt eādem materiā. ℭ P̄. ꝫm Dam. diuerse opōnes arguūt diuersitatem ſbe: ḡ multomagis diuersitas potētiaꝝ arguit diuersi tatē ſbe: sed mā in celo ꝛ in ipsis iferiorib⁹ diuersificat ꝫm potētiā ḡ diuersificat ꝫm ſbam ꝛ ꝫm eēntiā. Qꝫ aūt diuersificet ꝫm potētiā pz: q2 in mā celi nō est potentia ad aliquā formā sicut in istis iferiorib⁹. ℭ P̄. si in ce lo eēt mā eēt oīo equoce: q2 mā illa nō differt a forma. nā potētia nō differt ab actu nisi q2 pōt eē sub alio: ut genus nō differt a spē nisi posset saluari i alia spē: ḡ mā nō differt a forma nisi posset eē sub alia forma: ḡ uel in celo nō est mā: ul' si est ibi mā est oīno equoce q2 est idē q̄ forma cū nō possit eē sub alia forma. ℭ P̄. ꝫm phz in lib° de gñatiōe. que coicant in mā sūt ad iuicē trāś mutabilia: celū ꝛ illa iferiora nō sunt ad inuicē trans mutabilia ḡ ꝛc̄. ℭ P̄. si in celo eēt eadē mā cū istis i ferioríb⁹ mā illa posset eē sub alia forma: q2 si aliq̄ eēt cā q̄re mā exñs sub forma celi nō posset eē sub alia for ma: hoc iō forte eēt q2 mā celi quodāmō ꝟtualr ꝯtinet oēs alias formas: sed hoc nō obstat q2 illud ꝯtinē non eēt nisi sub quodāmō uli sicut ꝯnes ꝯtinent in princi pijs: sed hīe aliq̄d ulr̄ nō satiat appetitū q2 q̄3diu scim⁹ aliq̄d ulr̄ nō q̄escimus donec sciuerimus illud ſb ꝓpa forma: ḡ mā hñs in se formā celi q̄ttūcūq̄3 ex hoc hēat formas elemētoꝝ ꝛ oēs aliaꝝ ulr̄ nō satiabit cū nō ha beat eas sub ꝓpa forma. ℭ P̄. ſbitiuū ꝯtinet uegeta tiuū: ꝛ itellectiuū ꝯtinet ſbitiuū. ſ3 q̄ñ mā est ſb forma sensitiui adhuc appetit eē sub forma uegetātiui: ut q̄ñ est sub forma aialis adhuc appetit eē sub forma plante: ꝛ q̄ñ est sub forma hoīs adhuc appetit eē sub forma ꝟmis ergo nō obstāte q̄ forma celi ꝯtineat oēs alias formas mā exñs sub forma celi appetit eē sub alijs formis: sic nō obstāte q̄ itellectiuū ꝯtinet sensitiuū mā exñs sub forma hoīs adhuc appetit eē sub forma uermis ꝛ non obstāte q̄ ſbituū ꝯtinet uegetatiuū nihilominus tñ mā exñs sub forma aialis adhuc appetit eē sub forma plāte: nulla est ḡ mā in celo. q̄ si eēt ibi mā adhuc appe teret eē sub alia forma. ℭ P̄. phūs in. 8. meta. vult q̄ alius ꝫmo sit de mā in subijs nālib⁹ ꝛ in eternum. nā3 in subijs eternis ꝫm eū nō est mā sed est ibi mot⁹ in lo co tm̄: in celo ḡ loco māe est ipm corpus motū mā er go hic ꝛ ibi nō erit ꝫm eandē rōnē. ℭ P̄. de rōne ma terie est q̄ sit in potētia ad oēs formas qd̄ pz: q2 si eēt denudata ab oi forma nō magis eēt in potētia ad vnā q̄3 ad aliā. ſ3 qd̄ est de rōne alicui⁹ nō pōt tolli ab eo ḡ uel in celo nō erit mā: uel si ibi erit mā nō erit ꝫm eādē rōnē q2 illa mā eēt in potētia ad oēs formas sicut ꝛ il la ꝛ per ꝯñs eēt celū corruptibile qd̄ est incōueniens. ℭ Preterea si est in potentia ad oēs formas nunq̄3 sa tiabit nisi sil' oēs hēat: sed hoc est ipossibile q̄ mā simul recipiat oēs formas ḡ est ipossibile q̄ alicubi sit mā ꝛ tñ sit ibi satiata q̄ nō appetit aliquā formā. ℭ P̄. si celo eēt mā ꝛ eēt eiusdē rōnis cū istis iferiorib⁹ posset ex elemēto fieri celum: q2 dato q̄ ex celo nō posset fieri elemētū q2 forte forma celi satiat mām suā tñ ut videt posset ex elemēto fieri celū q2 forma elemēti suā mām nō satiat. ℭ In ꝯ̄rīū est q2 ꝫm phm in. 2. meta. in fūda mēto nāe nihil est distictū. tota ergo distictio ex forma est amota ḡ oī forma eadē remanebit mā celi cū istoꝝ inferioꝝ. ℭ P̄. que coicant in accñtib⁹ multomagis coicant in mā coicat celū sed in diaphanitate cū istis iferiorib⁹ ut vult phs in 2° de aīa. ḡ multomagis coicāt in mā. ℭ P̄. ꝫm phm in 2° de gñatiōe. sunt nūo eādē ꝛ gñe eadē ꝑncipia in sempiternis ꝛ in istis iferiorib⁹ ergo sicut illa iferiora cōponunt ex duplici ꝑn° māli ꝛ formali sic ꝛ illa ꝛ ꝑn° ibi sūt eadē gñe cū ꝑncipijs istis ℭ Rñsio dōz q̄ in hac q̄ōne sic ꝓcedim⁹ q̄ ꝑ° ondem⁹ q̄ nulli antiquoꝝ doctoꝝ: nec phoꝝ nec scōꝝ de his qui ꝑuenerūt ad nos ꝫm ea que vidimus fuerūt huius positiōis q̄ in celo eēt mā: ꝛ q̄ corp⁹ celi circūscripta itelligētia eēt cōpositū ex duab⁹ ſbijs ex mā. s. ꝛ forma ꝛ tñ mā illa eēt dīna per eēntiā ab illa sic aliqui ꝛ ma gis moderni doctores posuerūt. antiq̄ enim doctores uel negauerūt in celo eē materiā ut posuit Cōmenta tor. uel si posuerūt ibi materiā dixerūt eā eē eandē cū materia istoꝝ iferioꝝ. iō in hac q̄ōne ꝑ° recitabim⁹ tam scōꝝ q̄3 phoꝝ sniam. 2° adducemus quasdā rōnes q̄s facit Cōmē. in ꝑ° celi ꝛ mundi. que vident ꝯ̄triari pōni cui adherē itēdimus i hac pte v3 q̄ eadē mā sit h̄ ꝛ ibi. 3° adductis rōnib⁹ ad ptē oppositā3 adducem⁹ rōnes ad ptē ꝓpositā ꝛ ondemus q̄ eadē est mā per eēntiam in celo ꝛ in istis iferiorib⁹. 4° soluemus rōnes Cōmē. quas faciūt moderni doc. pro se ad ondendū nō eē eā dem materiā in supcelestib⁹ ꝛ in istis. Propter ꝑmum sciēdum ꝓut dicebamus q̄ nulli antiq̄ doctores dixe rūt in celo eē naturā materiā ꝛ eē differētē per eēntiā a materia ista. nā Cōmē. h⁹ pōnis nō fuit nec posuit in celo mām sed dixit celū eē corpus simplex. Tñ ſ3 mō posuit in celo eē materiā q̄ ipm corpus celi eēt mate ria itelligētie: imo si bñ ꝯsiderat itētio Cōmētatoris i de ſba orbis. Cōmē. ne poneret materiā celi eē eādem cū materia istoꝝ iferioꝝ ꝛ ne poneret celū corruptibi le negat oīno celū hīe materiā credēs q̄ si corpus celi eēt cōpositū ex duab⁹ ſbijs ita q̄ forma celi eēt forma in mā q̄ de necessitate forma illa hieret ꝯ̄rīū: ꝛ q̄ mā il la eēt eadē cū istis iferiorib⁹ ḡ ꝛ Cōmē. in hoc cōuenit cū pōne nr̄a q̄ si in celo eēt materia q̄ eēt cois iferiori bus ꝛ supcelestib⁹. Scriptura eni sacra ꝛ dicta scōrū hāc doctrinā sapiunt. nā ex materia in visa uel ex mā

in forma testatꝫ scriptura oīa hꝫ sbibilia facta eē̄ huic ēt sn̄ie ⁊ ꝯsonāt v̄ba Aug.12.ꝯfes.c.12.qui ait ꝙ illa iformitas.i.illa iformis mā̄ uocatꝫ celū ex terra qꝛ inde factū est celuꝫ ⁊ terra.⁊ idē in eodē loco.c.19.assignans multos modos exponētes quō in pn̄cipio fecit de⁹ celuꝫ ⁊ terrā ait.ꝙ in pn̄ᵒ fecit de⁹ celū ⁊ terrā.i.v̄bo suo sibi coeterno fecit in formā māꝫ creature corꝑalis ubi ꝯfusuꝫ erat adhuc celū ⁊ terra.⁊ ideꝫ eodē lib.c.29.ait qui pn̄t itelligāt māꝫ rerū pmo factā ⁊ appellatā celū ⁊ terrā qꝛ īde facta sūt celū ⁊ terra.sꝫ qdā conātur ex ponē v̄ba scripture sacre ⁊ dicta sctōꝝ dicētes ꝙ vna est mā ex qua facta sunt celū ⁊ terra:nō vnitate eē̄ntie sed cuiusdā ordis vnitate.nā sicut tot⁹ mūdus nūc cōplet⁹ dī vnus ubi tn̄ tāta est distantia qꝛ supcelestia tn̄ dīnt ab istis iferiorib⁹:sic qn̄ mūdus erat in illa mā cōfusa illa tota mā dicebatꝫ vna ⁊ tn̄ ibi erat maxia dīa qꝛ mā illa vn̄ factū fuit celū differebat ꝑ essentiā a mā vn̄ facta sunt hec iferiora. Sed hec positio non est ꝑm mēteꝫ Aug.qꝛ plane vult.7.sup genesim ad lraꝫ.ꝙ oē corp⁹ possit trāsmutari in oē corp⁹ qꝺ nō eē̄t nisi oīuꝫ corpoꝝ eē̄t eadē mā.sic eni ait i libro pfato.c.x.oē qppe corpus in oē corpus posse aūt mutari nō defuerūt qui assererēt corp⁹ aliqꝺ siue terrenū siue celeste ꝯuerti in aīam:nec quēq̄ꝫ sensisse scio ⁊ idē eodē lib°.c.16.oē qppe corpus i oē corpus mutari posse credibile est.qꝺlibet aūt corpus mutari posse in aīaꝫ credē absurdissimū est. v̄tute ḡ diuīa credibile ē ꝑꝫ Augᵐ.qꝺlibet corpus posse mutari in qꝺlibet corpus:qꝺ nō eē̄t nisi oīuꝫ corpoꝝ eē̄t eadē mā:qꝛ hoc est mutari corp⁹ in corpus ꝙ corpa illa coīcēt in mā ⁊ ꝙ mā que est sub foā vni⁹ fiat sub forma alteri⁹.facti ḡ hꝫ sentiūt hic ꝙ eadē oīuꝫ corpoꝝ sit mā.Auice.ēt hꝫ plane hic dicit.nā in pᵒ libᵒ sufficiētie sue.c.4.ait ꝙ yle est cōis oīb⁹ nālib⁹:aut generatis ex corruptibilib⁹:aut ēt illis que sunt de nūo ꝑpetuoꝝ.vult eni ibi Auic.ꝙ mā ut est ꝑꝫm gn̄atiōis ⁊ corruptiōis nō est cōis gn̄abilib⁹ ⁊ ꝑpetuis. Sed ut est yle ⁊ ut ꝯsideratꝫ oīno pᵒ ⁊ ꝑ eē̄ntiā ⁊ absq̄ꝫ oī foā nec hēt per qꝺ differat hic ⁊ ibi:sed est cōis utrobiq̄ꝫ. nā si nō eē̄t cōis tūc ꝑm Auic.eē̄t alia mā poꝛ que eē̄t cōis. ¶ Uiso ꝙ antiq doctores:nec scti:nec phi hꝫ senserūt ꝙ in celo eē̄t mā ⁊ tn̄ eē̄t alia ab istis iferioribus uolum⁹ adducē rōnes quas facit Cōmē.in pᵒ celi ⁊ mūdi.ꝑ quas vꝫ iꝑrobari hec pō ꝙ eadē sit mā ꝑ eē̄ntiā in supcelestib⁹ ⁊ in istis sunt aūt hi⁹ rōnes tres. Quaruꝫ pᵃ sumitꝫ ex ꝯ̄rietate formaꝝ.2ᵃ ex potētia passiua māe. 3ᵃ ex poᵃ actiua agētium. ¶ pᵃ via sic pꝫ qꝛ ut ait ꝯᵗᵒʳ forme in mā sunt ꝯ̄rie.si ḡ in celo eē̄t mā ⁊ eē̄t eiusdeꝫ rōnis mā illa ⁊ ista tūc sic illa est sꝫba formis ꝯ̄rijs sic ⁊ illa:ḡ forma celi eē̄t foā hn̄s ꝯ̄riū eē̄t ḡ celū gn̄abile ⁊ corruptibile.ex ipa ḡ ꝯ̄rietate quā in istis formis repimus ⁊ nō in foā celi vꝫ agi sufficiēter ꝙ uel celū non hēt māꝫ ul̄ si hēt eā nō erit eiusdē rōnis cū illa:nec eadē ꝑ eē̄ntiā cū ea. ¶ 2ᵃ via sic pꝫ.nā si eadē eē̄t mā ꝑ eē̄ntiā in celo ⁊ in elemētis nō repugnaret māe celi ut mā est qn̄ posset eē sꝫ forma elemēti ꝙ si hoc repugnaret illi māe ⁊ nō repugnaret isti:nō est eadē per essentiā illa mā cū ista. Cogimur ḡ dicē ꝙ si eadē est per eē̄ntiā mā illa cū ista ꝙ posset eē illa mā sꝫ foā elemēti sic pōt ⁊ illa erit ḡ aliq̄ potētia i mā celi que nunq̄ꝫ reducetꝫ ad actū:qꝛ mā celi ac ypothesistāte poterit eē sꝫ foā elemēti que nūq̄ꝫ tn̄ erit sꝫ forma tali.ociose ḡ egisset qꝛ fecisset potētiā in mā nunq̄ꝫ reducibilē ad actuꝫ. Hoc est ḡ qꝺ Cōmētatoꝛ ait.ꝙ si sꝫba māe est in potētia tūc est aliq̄ mā cui⁹ potētia nunq̄ꝫ existit in actu talis potētia est ociosa ⁊ sꝑflua. ¶ 3ᵃ via sumitꝫ ex potentia actiua agētiū.dicit eni ꝯᵗᵒʳ ꝙ si poneretꝫ hi⁹ mā in celo ꝙ eē̄t dare ens fine,ppꝑa actione qꝺ hꝫ mō sequitꝫ sequēdo dicta ipsi⁹.vult eni ipe ꝙ nō sit in mā aliq̄ potētia passiua cui nō rn̄deat in nā aliq̄ potētia actiua.si ḡ in celo

eē̄t vna mā eē̄t ibi vna potētialitas ad aliquā formaꝫ. isti aūt potētie passiue opꝫ ꝙ corrn̄deat aliq̄ potentia actiua in nā:⁊ qꝛ illa potentia passiua māe nunq̄ꝫ exibit in actū qꝛ nunq̄ꝫ celū corrūpitꝫ ꝑm sꝫbam ut sit sub alia sꝫbali forma.potētia actiā agētis que corrn̄det isti potētie passiue māe nunq̄ꝫ aget ex q̄ posuimus potētiā passiuā ociosā necesse est ēt ponē ⁊ actiuā potētiā ociosam.⁊ qꝛ illa oīa sunt icōuenētia ut videtꝫ nō est ponēda mā in celo eadē per eē̄ntiā cuꝫ mā ista. Has aūt rōnes facit ꝯᵗᵒʳ nō ꝙ ex his uelit ꝯcludē corpus celi esse cōpositū ex mā ⁊ forma ⁊ tn̄ māꝫ illā nō eē eadē ꝑ eē̄ntiā cū ista:sed iō adduxit eas ut neget māꝫ a celestib⁹ ⁊ ꝯcludit ea eē corpa simplicia:sed lꝫ itendat hoc Cōmētatoꝛ pn̄t tn̄ rōne sua adaptari ad qōnē ꝑpositam ⁊ on̄dē per eas ꝙ mā celi nō sit eiusdem rōnis cum illa. Adducūt aūt qdē rōnes plures ꝙ hēt vnā nām diuisā tn̄ ꝑ eē̄ntiā ab illa:sed qꝛ rōnes ille nō hn̄t difficultates a rōnib⁹ Cōmētatoris iō ꝑtermittemus eas. ¶ Post q̄ꝫ on̄dimus qd senserūt antiq doctores circa qōnē ꝑpositā ⁊ adduximus rōnes per quas videtꝫ on̄di ꝙ nō sit eadē mā celestiū ⁊ istoꝝ anteq̄ꝫ soluamus rōnes adductas uolumus adducē rōnes ad ꝑpositū ac on̄dere ꝙ necesse sit ponē eadē māꝫ hꝫ ⁊ ibi.pp qꝺ sciēdum ꝙ pn̄cipiū hi⁹ iuestigatiōis est utrū in celo sit aliqd qꝺ pꝫ eē̄ntiā sit poᵃ tm̄.dicebatꝫ eni i pmissa qōne ꝙ circūscripta itelligētia adhuc celū nō est corpus simpˣ ut posuit Cōmē.ꝙ,pbabam⁹ ⁊ ex q̄ꝫtitate ei⁹ ⁊ ex spissitudie ⁊ ex dyaphanitate quā videm⁹ i ipo:⁊ ex ididuatiōe ipi⁹: nec in hꝫ discordam⁹ ab alijs theologis ⁊ doctorib⁹:qꝛ loquēdo de illis doctorib⁹ quoꝝ descriptiōes ad nos ꝑuenerunt oēs theologi doctores posuerūt celū nō eē corp⁹ simpˣ sꝫ eē cōpoᵐ ex duab⁹ sꝫbys:ex mā.s.⁊ foā. ¶ Sed tūc queram⁹ de illa mā:aut dic purā potētiaꝫ aut nō.ꝙ.s.ꝑm eē̄ntiā suā nō dicat purā potētiā sed dicat aliqd in actu. Arguemus ꝯtra eos ex eoꝝ dictis ꝙ nunq̄ꝫ ex duob⁹ in actu sit vnū per eē̄ntiā. Qꝺ si dicatꝫ ꝙ ponētes materiā in celo ⁊ dicētes eā nō eē eādē per eē̄ntiā cuꝫ illa ponūt ꝙ ex duob⁹ i actu possit fieri vnū per se qꝛ ponūt pluralitatē formaꝝ.dicem⁹ ꝙ hoc ponūt solū in aīa rōnali ⁊ de illa secus est. Sed de forma que diuiditꝫ diuisiōe māe ⁊ que extēditꝫ extēsione subi nunq̄ꝫ aliqd ponētiū māꝫ celesteꝫ eē aliā a mā illa posuit ꝙ ex talibus duob⁹ in actu fieret vnū per eē̄ntiaꝫ. Et qꝛ icōueniēs est dicē ꝙ ex mā celi ⁊ ei⁹ forma nō fiat vnū per essentiā:incōueniēs est dicē ꝙ materia celi nō dicat purā potētiā sed dicat aliqd in actu. Ad hoc dato ꝙ ꝯcederemus ꝙ ex duob⁹ in actu fiat vnum per se oportebit tūc ꝙ in ipsis per se sint gradus ita ꝙ magis fiat vnū per se ex potentia pura ⁊ actu q̄ꝫ ex actu ⁊ actu. Nā tota cā q̄re ex duob⁹ fit vnū est qꝛ vnū illorū respectu alteri⁹ se hēt ut potētia:aliꝺ v̄o ut actus:nec est in hoc alia cā querēda.iō dī in 2ᵒ de aīa ꝙ nō oportet querē quō ex figura cere ⁊ cera fiat vnū ꝙ ex eo ipo ꝙ cera est in potētia ad figurā fit vnuꝫ ex eis:si ergo ex rōne potētialitatis ad actū sumit rō vnitatis in rebus cōpositis ex potētia ⁊ actu ubi iuenitꝫ eē̄ntialis rō potētialitatis ibi iuenitꝫ eē̄ntialis vnitas:iō ex forma accidētali ⁊ sꝫbo nō fit ibi vnū eē̄ntialr̄ ⁊ per se sicut ex forma sꝫbali ⁊ mā qꝛ in mā repitꝫ eē̄ntialis rō potentialitatis respectu forme q̄ꝫ in sꝫbo respectu accn̄tis. Et ponētes differre in reb⁹ formā gn̄is a forma spērū cogūtur ponē ꝙ magis fiet vnū ex forma gn̄is ⁊ materia q̄ꝫ ex forma spērū ⁊ ei⁹ sꝫbo:ut si corporeitas dicat formā generis ⁊ igneitas ⁊ aqueitas dicāt formā spēruꝫ magis fiet vnū ex corporeitate ⁊ mā q̄ꝫ ex igneitate ⁊ corpe. nā hoc ponētes dicūt ꝙ semp manet corporeitas eadē in materia nō tn̄ semp manet igneitas. Et si ponamus ꝙ aīa rōnalis vnitꝫ māe mediāte aliqua forma corpali si possit ei vniri anima rōnalis māe absq̄ꝫ tali forma

magis faceret vnū cū ea q̄ȝ vnita mediāte tali forma semꝑ eni imediatū ſm q̄ h[9] est fortꝰ q̄ȝ mediatū. Reuertamur ad ꝓpoſitū ꝛ dicamus q̄ ex potētia pura ꝛ forma magis fit vnū ceteris pib[9] q̄ȝ ex duob[9] in actu: ꝛ q̄ꝛ nō ſolū eſt icōueniēs dicere q̄ ex mā celi ꝛ eiꝰ forma nō fiat vnū eēntialr̄ ꝛ per ſe: ſȝ ēt eſt icōuēiēs ponē q̄ nō per oēm modū magis fiat vnū ꝛ idē ex mā celi ꝛ eius forma q̄ȝ ex materia elemēti ꝛ forma ipius: ꝛ ideo incōueniēs eſt dicere celū nō eē cōpoſituȝ ex po[a] ꝛ actu celuȝ ideo ex duob[9] in actu eſt: igit in celo aliqd qd̓ eſt potētia pura ꝛ mā celi puram potētiam noiabit. Hoc viſo ſtati poſſumus ꝯcludere ꝓpoſitū ut videamus que ſit natura materie ꝛ que ſit rō eius. Vult eni Cōmētator q̄ mā ſubat q̄ poſſe ꝛ q̄ potētia ſit eiꝰ diīa ſbalis. Sicut ergo hō ſubat per rationale ꝛ diīa eiꝰ ſbalis eſt rōnabilitas: ꝛ ſicut aial ſubat per ſenſibile ꝛ diīa eius ſbalis eſt ſbibilitas: ſic mā ſubatur per poſſe ꝛ diīa eius ſbalis eſt eē in potētia pura: ſicut ergo qcqd eſt ſenſibile eſt aial ꝛ ecōuſoꝛ ꝛ ſicut qcqd eſt ſbibile pticipat eādē rōnē aialis cū ceteris aialib[9]. ꝛ ſic accipiēdo ꝓpe rōnale qcqd eſt rōnale ē hō ꝛ eꝯ: ita q̄ oē qd̓ eſt rōnale eſt eiuſdē rōnis cū ceteris hoib[9]: ſic qcqd eſt i potētia pura eſt mā: ꝛ cuiuſcūqȝ cōtigit eē in potētia pura ei ꝯuenit eē eiuſdē rōnis cū q̈cūqȝ mā accipiēdo māȝ ꝓpe ꝓ ut yle: ꝛ potētia pura mā di eo ergo ipo q̄ i celo ponimus aliquid qd̓ in ſe acceptum eſt pura potētia quia aliter fieret minus vnum uel non fieret ita vnū ex materia celi ꝛ eius forma ſicut ex materia elementi ꝛ forma ipius qd̓ eēt incōueniens dicē. Eo ergo ipo q̄ ponimus ibi purā potētiā opȝ q̄ ponamus ibi vnaȝ materiā ꝛ opȝ q̄ illa materia ſit eiuſdē rōnis cuȝ materia iſtoꝝ iferioꝝ q̄ꝛ tā illa q̄ȝ illa ſubat per eādē diīā ſbalē vȝ per eē in potētia pura: ꝛ ꝯſtat q̄ hoc eſt qd̓ facit aliq̄ eē eiuſdeȝ rōnis ſubſtātiari per eādē ſbalē diīā: nec eſt ħ aliqs modus euadēdi: nec aliq̄ via fuge q̄ꝛ forte diceres q̄ tā materia celi q̄ȝ materia iſtoꝝ iferioꝝ ſubat per hāc ſbalē diīaȝ. vȝ per eē i potētia pura: tū potētia pura hic ꝛ ibi equoce di. hoc eni ſtare non pōt q̄ꝛ tūc in potētia pura eēnt gradus ut ſi potētia di equoce ꝓut repit in itellu potētiali ꝛ in materia opȝ q̄ in potētia illa ſint gradus ita q̄ potētia que repit in itellectu poſſibili hēt aliq̄ȝ actualitatē. nā ipe itellectus poſſibilis aliq̄ȝ actualitatē noiat cū hꝰ itellectus quedā perfectio ſit in eēntia aie qd̓ eē nō poſſet ſi nullā actualitatem diceret: ſed potētia que eſt mā pma nullā actualitatē dicit. qd mirꝝ ergo ſi potētia ħ ꝛ ibi dicaſ equoce cum potentia repta in itellectu poſſibili ſit actualitas aliq̄: potentia vͦo repta in materia prima ſit actualitas in illa erūt tunc gradus in potētia ħ ꝛ ibi. q̄ ſi ſic vellemus dicere de materia celi ꝛ iſtoꝝ iferioꝝ in aliq̄ illaꝝ materiaꝝ poneremus actualitatē aliq̄ȝ ꝛ in illa nō eēt potentia pura q̄ ponēdo ꝯdiceremus fundamētis noſtris ꝛ rōnibus antedictis. vȝ q̄ opȝ nō ſolū in iſtis iferioribus ſed ēt in celo dare aliqd qd̓ ſit potētia pura uerū q̄ꝛ itellectꝰ hois nō qeſcit niſi q̄ſi palpet ꝛ tāgat qd̓ ſibi offerſ. Volumus adhuc magis hāc viā declarare. dicemꝰ eni q̄ hoc eſt equoce ꝛ nō ſm eūdē modū nec ſm eādē rōnē accipiſ. ſm hoc ergo dicimus q̄ itellectus noſter potētialis eſt potētia pura: ꝛ materia pma eſt potētia pura ſed equoce q̄ꝛ hoc nō eſt ſm eūdē modū nec ſm eādē rōnē. nā itellectꝰ potētialis eſt potentia pura in genere itelligibiliū: materia vͦo pma in gñe entiū. itellectꝰ ergo noſter eſt qd in actu quātū ad genus entiuȝ: ſed eſt pura potētia in gñe itelligibiliuȝ ita q̄ nō pōt actus itelligi a ſeipo niſi iformet aliq̄ ſpe ſed materia pma per ſe nec eſt actu ens: nec actu pōt a nobis itelligi. illō ergo qd̓ nō diē potētiā ꝛ eādē rōnē poniſ ipa potētia gradus. naȝ quedā eſt potētia pura in gñe entiū ꝛ ſimplr̄ ut potētia materie pme. quedaȝ eſt potētia pura nō ſimplr̄ nec in gñe entiuȝ ſed in gñe itelligibiliuȝ ut potētia ipius itellectus potētialis: ſm ergo aliū ꝛ aliū modū iueniet aliā ꝛ aliā potētiā purā ita tamē q̄ vna potentia eſt potentia pura ſimplr̄. alia autēȝ ſm quid: vna nihil habebit de actu: alia habebit actum admixtum. ſed ſi accipiaſ potentia pura ſm eūdem modum uel ſm idem genus loquendo de genere ut hic loquimur: ſed q̄ totum eſſe dicitur vnuȝ genus entium ratione analogie que reperiſ in entibus: ꝛ ſm q̄ totus ordo intelligibilium dicitur vnum genus: ſic in eodem genere reperire duas potentias puras non eiuſdem rationis eſt omnino impoſſibile. in genē eniȝ intelligibilium non pōt reperiri potētia pura niſi eiuſdem rationis cum alia potentia pura: ꝛ per ꝯſequens multo magis ut in ꝓſequēdo patebit in toto genē entium non reperiſ potentia pura niſi eiuſdem rationis cum alia potentia pura ex quo ꝓbatum eſt q̄ materia que eſt in celo eſt potētia pura ꝛ eſt potentia pura ſimpliciter quia nihil habet de actu uel non faciet vnum per ſe cum forma ſua quia ex materia in actu ꝛ forma corporali non fit vnum per ſe. utrum aūt ꝛ qualr̄ materia in actu poſſit facere vnum per ſe cuȝ anima rōnali ꝛ in homine preſens ſpeculatio non admittit. erit ergo materia celi eiuſdem rationis ꝛ iſtoꝝ iferioꝝ quia utraqȝ eſt potentia pura in genere entium. ¶ His itaqȝ prelibatis ſatis ex iā dictis poſſit appere ꝓpoſituȝ: uolumus tamen ad maiorem elucidationē dictoꝝ inueſtigare triplici via q̄ materia celi ꝛ iſtorum inferiorum eſt eadem per eſſentiam ꝛ eiuſdem rationis: ꝛ eſt vna hic ꝛ ibi. uel qd̓ ideȝ eſt ſi abſolueſ ab omni forma hec ꝛ illa non haberent per quid differrēt. nam ſm Cōmentatorem. 12. metaphiſice. ubi pertractat hanc queſtionem: materia non eſt vna numero in omnibus habentibus eam ꝓpter aliquam vnam formam numero uel propter vnitatem alicuius forme iduidualis: ſed eſt vna per indifferētiā: quia ſi eſſet abſoluta ab omni forma non haberet per quid differret. ſm ergo huiuſmodi indifferentiam dicenda eſt materia vna ꝛ eadēȝ per eſſentiam ꝛ dicenda eſt eſſe eiuſdem rōnis. Reuertamur ergo ad ꝓpoſitum ꝛ dicamus q̄ triplici via uolumus declarare noſtrū intētum. prima aſſumiſ ex eo q̄ materia cōſideratur per ſe. ſecunda vͦo ex eo q̄ cōparaſ ad pmum pncipiuȝ. tertia aūt ex eo q̄ eſt quoddā mediū inter ens ꝛ nihil. ¶ Prima via ſic patet. nā materia per ſe eſt potētia pura ſed actus eſt qui diſtinguit. tolle ergo actum tollis oēm diſtinctionē ut ꝓbat phs 9. metaphi. ꝛ quia materia celi eſt potentia pura ꝛ materia iſtorum inferioꝝ eſt potentia pura ſi abſoluerent ab omni forma materia ħ ꝛ illa non haberent per qd differrent: quia in pura potētia nō pōt eſſe diſtinctio. cum ergo dictum ſit q̄ vnitas materie ꝛ idētitas eius accipienda ſit per indifferentiam eoipſo q̄ materia celi abſoluta ab omni forma nō haberet per quid differret a materia iſtorum inferiorum ſic abſoluta oportet q̄ ſit vna materia ꝛ eadeȝ per eſſentiā ꝛ eiuſdem rationis hic ꝛ ibi. ꝛ ſi aliquādo inueniamus materiam hic ꝛ ibi non erit eiuſdem rationis hoc nō eſt referendum ad ipſaȝ eſſentiā materi[illegible]ad ipſam formā cui ſubijcitur materia. vnde ꝛ nos meminimus ſic aliquando locutos fuiſſe q̄ cōcedebamus eandem materiam eſſe per eſſentiam hic ꝛ ibi. ꝛ cum dicebamus q̄ per cōparationē ad formā poterit ſuſtineri ut dicet ibi eſſe diuſitas rationis. huic aūt ueritati q̄ materia celi ꝛ iſtoꝝ inferioꝝ non poſſit differre per eſſentiā eo q̄ utraqȝ ſit potentia pura. Alludunt uerba philoſophi non ſolum in. 9. metaphiſice ut adductum eſt: quia ibi plane probatur q̄ actus eſt qui diſtinguit. ſed etiam in ſcd̓o metaphiſice. nā ſequēdo diſtinctionem libroꝝ ſm trāſlationē cōmēti dicit in ſcd̓o meta[cc] q̄ꝛ in fundamēto nāe

nihil est distinctū: neq3 quātū: neq3 q̄le: neq3 subā. plane ergo vult ibi plus ꝙ tota distinctio in entib⁹ sit accipiēda in rebus p̄dicamētoꝝ ex actu ut ex subā i actu ⁊ ex quātitate in actu: ⁊ ex alijs rebus p̄dicamētorum in actu est accipiēda distinctio: ⁊ q2 in fundamēto nature. i. in ip̄a materia per se nō est aliq̄ res p̄nti in actu nec ipsa per se est qd in actu: ideo ab ea s̄m ꝙ huiusmodi negat ois distinctio uel ergo ignorāt nām materie: uel naturam potētie pure: uel nescit modum distinctionis rerum qui materiā celi ⁊ istoꝝ inferiorum dicit nō esse eādem per eēntiam. hāc etiam ueritatem exprimūt uerba Aug. 12. cōfes. c. 13. Qui vult ꝙ ubi nullus actus est ⁊ vna forma ꝙ ibi nulla est distinctio. ait eni ibi loquēs de materia de qua sunt celū ⁊ terra loquēs de vnitate talis materie ꝙ ibi nulla species naturalis qd est hoc ⁊ illud ibi nulla est distinctio. si ergo materia celi ⁊ istorum inferioꝝ eēnt absolute ab omni forma q2 ibi esset nulla sp̄es nō esset ibi hoc ⁊ illud: idest non eēt ibi assignare distinctionē inter hāc materiam ⁊ illam. ¶ Preterea. ubicūq3 est distinctio ibi est ordo aliq̄s. ois aūt ordo s̄m Aug^m ex actu ⁊ ex forma sumitur: tolle autem formam oēm a materia celi ⁊ ab istis inferioribus tollis oēm ordinem ⁊ per ꝯns omnem distinctionem. vnde Aug⁹ eodē libro. c. 12. ⁊ 15. loquēs de informitate materie ait. ꝙ ubi nulla forma ibi nullus ordo. Fuerūt autem aliqui qui hāc viam de indistinctione materie conati sunt soluere dicētes ꝙ aliter distinguunt p̄ncipia ⁊ aliter cōposita ex principijs: q2 cōposita ex p̄ncipijs distinguunt per principia. principia vō seipsis materia ḡ ⁊ forma distiguunt seipsis: sic materia celi ⁊ istoꝝ inferioꝝ ut aiūt seipsis distinguūtur. Sed sic dicētes incidūt in quādam ueritatem: in nihilo tñ derogant vie tacte nec aliquo modo soluūt rōnem factam. uerum est enim ꝙ p̄ncipiata distinguūtur p̄ncipijs: p̄ncipiata vō seipsis: materia ergo ⁊ forma distinguunt seipsis: sed hoc non obstāte ois differētia est ex actu. Sed differre per actum hoc est dupliciter. nam aliq̄ differūt per actum q2 utrūq3 est quidā actus: sed non idem actus: ⁊ sic differūt diuerse forme. Inde est ꝙ forme differūt seipsis: q2 cum ois differentia sit per actus ⁊ ipse forme sint qdam actus diūse forme differūt seipsis q2 seipsis sunt diuersi act⁹. Rursus differūt per actus ipsa cōposita nō q2 ipsa sint act⁹ nec sint forme sed habēt actum ⁊ formam. cōposita igitur que habēt alium ⁊ alium actum ⁊ aliam ⁊ aliam formam ideo per huiusmodi actum differūt ⁊ per huiusmodi formam. forme ergo sunt p̄ncipia cōpositorum ⁊ nō est distinctio nisi per actum: sed q2 forme sunt ipsi actus ideo differūt seipsis. cōposita vō q2 nō sunt ipsi actus nec ipse forme sed sunt habētia actum ⁊ formaȝ ideo differūt non seipsis sed per sua p̄ncipia: idest per suos actus ⁊ suas formas: materia etiam ⁊ forma q2 sunt p̄ncipia differūt seipsis sed hoc non est nisi ratione actus. nam q2 forma seipsa est actus. materia vō se ipsa caret actu ideo materia ⁊ forma seipsis differunt: ⁊ hoc differre sumit per actuȝ: q2 quādocūq3 ista duo differūt hoc modo est nisi per actum. Qd tripl'r etiam cōtingit. Nam uel vnum differt ab alio q2 utrunq3 est actus: sed est alius ⁊ alius actus: ⁊ sic differt forma a forma. uel q2 utrūq3 habet actum sed nō eūdem actuȝ ⁊ sic differt cōpositum a composito. uel q2 vnum est ipse actus alter vō est potētia ⁊ carēs actu ⁊ sic differt forma a materia: materia autem a materia non habet per qd differat per eēntiam: q2 materia est s̄m eēntiaȝ nō dicit aliquem actum immo sua eēntia est esse in potētia. Soluūt autem ⁊ illud aliter dicētes ꝙ ipsa materia s̄m suam eēntiam est aliqd q2 est quedam potentia ⁊ qdam defectus dei: ⁊ ex hoc uolūt arguē ꝙ posfit saluari differētia inter materiam celi ⁊ istorum inferiorum: sed ꝙ huiusmodi dictum arguit oppositum non ꝓpositū in sequēti via uel ratione patebit. ¶ Secūda via ad inuestigādum hoc idem sumit ex ipsa distantia materie a p̄mo p̄ncipio. Sic enim imaginatur Aug⁹ in. 12. confes. c. 7. ꝙ totus defluxus rerum ⁊ totus ordo entium ⁊ tota distātia eēntialis in rebus accipiat s̄m quendam ordinem ita ꝙ in hoc ordine natura angelica tenet ordinem supremum. materia vō prima ordinem infimum. ideo eodem libro ⁊ cap'o Augustinus ait. duo fecisti dñe vnum ꝓpe te. s. naturā angelicam. aliud ꝓpe nihil. s. naturam informem. imaginabunt ergo ꝙ sicut oēs numeri ꝓcedunt ab vnitate: ita omnia entia ꝓcedunt a deo ita ꝙ ipse solus est uere vnuȝ ⁊ oīno simplex. sicut ergo non sunt duo numeri eēntialiter differentes: nisi q2 vnus magis distat ab vnitate q̄3 alius. ut ideo quinarius differat essentialiter a quaternario q2 plus distat ab vnitate q̄3 q̄ternarius: sic nunq̄3 sunt duo entia eēntialiter differentia nisi vnum plus distet ab vno q̄3 aliud: ⁊ dicimus essentialiter differre ⁊ loqimur de habētibus ordinem essentialem: q2 inter ea que sunt eiusdem sp̄eruȝ ꝓprie ⁊ per se nō est eēntialis ordo. si ergo materia ꝓprie est potētia pura ⁊ est ꝓpe nihil ⁊ per ꝯns tātum distat a p̄mo p̄ncipio quātuȝ distare pōt. impossibile est ꝙ materia absoluta ab omni forma differat ab alia mā sic absoluta uel q2 vna pura potētia differat ab alia essential'r pura potētia. nam si ordo eēntialis rerū sumit s̄m analogiā ⁊ distātiā ab vnitate. i. ab actu p̄mo ⁊ a p̄mo p̄ncipio: due pure potētie s̄m se nō p̄nt eēntial'r differre q2 h̄nt eādem distātiam ad p̄mum p̄ncipiū respectu vnius ⁊ eiusdem actus puri: nec poteris dare duas p̄mas potētias eēntial'r differētes. ꝙ si uelles saluare duas mās p̄mas ⁊ duas potētias puras eēntial'r dr̄ntes ponas duos act⁹ puros ⁊ duo p̄ma p̄ncipia ⁊ duos deos ⁊ dicas ꝙ h̄ mō h̄ potētia pura differt eēntial'r ab illa potētia pura q2 h̄ deriuat ab illo actu p̄mo ⁊ ab illo deo: illa aūt deriuat ab illo alio actu s̄cdo ⁊ ab illo deo: sed q̄3diu ponis vnum actū purū ⁊ vnum deū qd necesse est ponere ponas vnam mām p̄mā ⁊ vnam potētiam purā qd etiā necesse est dicere. Ex hac aūt via declaratur qd dicebat in p̄cedētib⁹ p̄ambulis. dicebat eniȝ ꝙ si in gñe intelligibiliū nō possumus ponē potētiaȝ puram que nō sit eiusdē rōnis cū alia potētia pura ꝙ multo magis nō poterimus h̄ ponē in gñe entiū. nam potētia pura in gñe intelligibiliū nō est potētia pura simpliciter sed h̄t actū admixtū: sed potētia pura in genē entiū nullū h̄t oīno actū admixtū ideo īter talia nullā dīiam eēntialē assignare poterimus. Ex hac aūt secūda via fortificat magis p̄ma via cōcedēs aut ꝙ ois distictio sit per actū q2 hoc est ita clarū ⁊ notū ꝙ quasi rō p̄dicati claudit in s̄bo hoc est de rōne actus ꝙ distinguat. Vñ rō distinctionis ex actu accipit ⁊ inde est ꝙ rō gñis per quam nō distinguunt ea que sunt in gñe sumit ex potētia. sed ideo dr̄ie per quam distinguunt que in gñe collocant sumit ex actu. Cōcedes ergo forte saltē ab ipsa ueritate coactus ꝙ ois distinctio sit ex actu. Sed forte diceres ꝙ per compationem ad actum nō solum differt forma a forma ⁊ cōpositum a cōposito ⁊ materia a forma sed etiā materia a mā. dicēs eniȝ ꝙ per compationē ad actū p̄nt aliq̄ differre q̄druplicter. quoꝝ tres modi assignabant supius: sed est quart⁹ modus distinctionis nō ex eo ꝙ uterq3 est act⁹ sic differt forma a forma: nec ex eo ꝙ uterq3 h̄t actum sicut differt cōpositū a cōposito: nec ex eo ꝙ vnū est actus ⁊ aliud nō act⁹ ut dr̄ forma a mā. sed ex eo ꝙ utrūq3 h̄t ordinē ad actū si nō ad eūdē actū: ⁊ sic forte diceres differre mām a mā: ut si mā celi ⁊ istoꝝ inferioꝝ siue elemētoꝝ eēt absoluta ab omni forma diceres ꝙ adhuc eēntial'r differūt ⁊ ꝙ sumit illa distinctio p̄ cōpationē

ad actū ut q̄ ideo dr̄ant q̄ utrūq̄ h̄ret ordinē ad actū ⁊ ad formā sed nō ad eūdē actū ⁊ ad formā eādem: qa mā celi h̄ēret ordinē ad formā cōplētē totū appetitū: mā elemēti ad nō cōplētē sed hec istātia nulla est nec i aliquo dirigat dictis n̄ris. Nā si mā celi eēt in sua eēntia nuda: ⁊ mā elemēti eēt absoluta ab oī forma ⁊ existeret in sua nuda eēntia ⁊ tā vna ex sua essentia haberet ordinē ad p̄fectiorē formā: alia v̄o ad imp̄fectiorē: ergo per eēntiā eēt vna dignior ⁊ p̄fectior q̄̄ alia ⁊ per ɔ̄ñs vna eēt ꝓpingor p̄mo q̄̄ alia. Nā distātia ⁊ ꝓpinquitas ad p̄mū nō sumit̄ ꝫm lōgitudinē spatij sed ꝫ p̄fectione nāe: ut illa sunt ꝓpingora p̄mo que h̄nt perfectiorē subāim. eo ip̄o q̄ vna illarū materiarū eēt dignior ꝫm subām eēt ꝓpingor p̄mo ⁊ per ɔ̄ñs min⁹ distat ab actu ergo h̄ēret plus de actu. si ḡ h̄ēret plus de actu q̄̄ mā alia nō eēt pura potētia sicut alia: sed ponēdo utrāq̄ purā potētiā nullā distinctionē iter eas saluare poterimus. Ex hoc etiā p̄z q̄ instātia illa de defectu p̄mi cōcludit oppositū nō ꝓpositū. uoluerūt enim ut dicebamus qdā ⁊ magis saluare distinctionē inter mām ⁊ mām etiā per compatione ad actū dicendo q̄ quelibet mā ꝓprie h̄ēt aliquē actū forma. i. actum sue eēntie ⁊ existētie inquātū nō est purū nihil sed est qdam defectus dei: sed ex hoc forte accipiēdo aliqd large ꝫm q̄ quelibet eēntia pōt dici aliqd posset sustineri q̄ materia ꝫm suā eēntiā sit aliqd: sed ex hoc nullo mō arguitur q̄ vna materia per eēntiā sit aliō a mā alia. immo ex hoc habet̄ magis oppositū q̄̄ ꝓpositū. Nā si materia per suā eēntiā eēt aliqd q̄ est qdaꝫ defect⁹ dei. i. est quedā res distās ab actu p̄mo non pōt eē q̄ vna materia sit aliud per eēntiā cū nō plus deficiat nec plus distat ab actu vna q̄̄ alia. q̄libet eniꝫ distat ⁊ deficit quātum pōt ab actu q̄ quelibet est potētia pura ⁊ nihil habet de actu. Tertia via ad hoc idē sumit̄ ex eo q̄ mā est qd mediū inter ens ⁊ nihil ut ostendit Cōmētator p̄° phisicoꝝ. h̄ ergo itelligimus noīe māe p̄me aliqd qd sit mediū inter ens ⁊ nihil. Sua ergo subalitas opꝫ q̄ sit pūctalis ⁊ q̄ in ea gradus repiri nō possit. Nā si substātialitas materie posset h̄ēre gradus uel hoc eēt ut cōparat̄ ad ens uel ut compat̄ ad nihil. Illi enim gradus uel sument̄ ex eo q̄ vna mā plus haberet de entitate q̄̄ alia: uel ex eo q̄ vna plus deficeret q̄̄ alia ⁊ ut ponim⁹ in terminis mā istoꝝ inferioꝝ est potētia plura ⁊ ideo est media inter ens ⁊ nihil: nō enim est ꝓprie ens quia nō est qd in actu nec est oīno nihil q̄ est qd in potētia. si ergo est dare mām quecūq̄ sit illa dr̄ntem per eēntiā ab illa hoc eē nō poterit nisi illa mā ut plus h̄ēat de entitate uel plus deficiat q̄̄ illa: q̄ si nō h̄ēret plus de entitate nec plus deficeret q̄̄ illa nō eēt alia per eēntiam q̄̄ illa. si ergo illa materia que ponit̄ eēntialr̄ differens ab illa plus h̄ēt entitate q̄̄ illa: tūc illa que sic ponit̄ eē materia nō erit materia q̄ nō erit media iter ens ⁊ nihil: sed erit media inter ens ⁊ materiā. si aūt plus deficit ab entitate q̄̄ illa adhuc nō erit materia q̄ nō erit media inter ens ⁊ nihil sed iter materiā ⁊ nihil. Et ut magis clare ostēdamus ꝓpositū dicamus q̄ potentia pura nō pōt p̄ficere in entitate nisi fiat ens in actu: nec pōt in aliquo deficē in entitate nisi fiat nihil: q̄ ex quo materia est pura si eēt aliqd qd eēt minus ens q̄̄ potētia pura illud statim eēt nihil q̄ nec eēt act⁹ neq̄ potētia. sed si plus habeat de entitate q̄̄ potētia pura oportet q̄ sit aliqd ens in actu. materia ergo sic est ɔstricta ⁊ coacta ⁊ sic h̄ēt eē pūctale inter ens ⁊ nihil q̄ si i pūcto ꝓficiat statim uadit ad vnū extremum ⁊ fit ens in actu. Si v̄o in pūcto desidet statim iret ad aliud extremū ⁊ sic fieret nihil. imaginari itaq̄ plura talia eēntialiter differētia est oīno ridiculū. ¶ Post q̄̄ ostēdimus q̄ antiq doctores tā sancti q̄̄ p̄hi nō senserūt q̄ essent plures potētie pure eēntialr̄ differētes uel q̄ esset dare plures materias ꝓprie dictas dr̄ntes per eēntiā: ⁊ adduximus rōnes cōmēti que pn̄t applicari ɔtra positionem n̄ram ⁊ assignauimus rōnes ɔfirmātes positionē quā credimus eē ueriorē: restat exeq q̄rtū ⁊ ultimū v̄ꝫ soluere rōnes cōmēti ⁊ rōnes alias ɔtra positionē istā ⁊ tūc h̄ebit finē questio n̄ra iuxta ordinē in p̄ncipio p̄tactū. ꝓpter qd sciēdū q̄ p̄ncipiū huius dr̄itatis est inuestigare corruptionis cām. nā nō ꝓpter aliud dubitamus utrū in supcelestib⁹ sit materia ⁊ utrū sit eadē per eēntiā cū illa nisi q̄ videmus illa incorruptibilia: h̄ autē corruptibilia eē. Uidemus aūt q̄ causa corruptiōis aliqñ attribuit̄ forme aliqñ materie aliqñ p̄uatiōi forme qd videt̄ p̄hus attribuē corruptioni in plerisq̄ suorum libroꝝ sentētijs ut in p̄° phisicoꝝ. in. 12. meta̅ᶜᵉ. ⁊ in libro de gn̄atione. ⁊ in multis alijs locis. ubi vult q̄ gn̄ationes ⁊ corruptiones sunt ex ɔ̄rijs in ɔ̄ria ⁊ q̄ nō est corruptio ꝓprie nisi a cōtrario. cū enim ɔ̄rietas nō sumat̄ ex materia sed ex forma iuxta dictū Cōmē. in p̄mo phisicoꝝ. ubi adducēs Alex. ait q̄ suba sube est ɔ̄ria. est uerū ꝫm formā nō aūt ꝫm materiā. lꝫ etiā enim p̄fecta rō ɔ̄rietatis nō sit in suba aliqs tā modus ɔ̄rietatis est in ip̄is substātijs nō ꝫm materiā sed ꝫm formā. si ergo rō ɔ̄rietatis ex forma sumit̄ que corruptionē ɔ̄rietati attribuit videt̄ rōnē corruptionis assignare forme. ergo ex dictis p̄hi h̄ēri pōt q̄ rō corruptiōis sit forma. nisi enim res haberet forma h̄ñtē ɔ̄rium res illa incorruptibilis esset. rursus ex dictis p̄hi habet̄ q̄ rō corruptionis sit materia. sic enim vult eē in. 7. meta̅ᶜᵉ q̄ habere potētiā ad eē ⁊ nō ad eē hoc in quolibet est materia. si ergo materia est id per qd res pōt eē ⁊ non eē rō corruptionis est attribuēda materie. Tertio dicere possumus q̄ rō corruptionis est attribuēda p̄uationi. nā p̄uatio est illa que de se est nō ens: ⁊ p̄uatio est illa ꝓpter quā materia machinat̄ ad corruptionē rei ⁊ ad maleficiū eius ut vult p̄hus p̄° phisicoꝝ. ut ergo in tot diuersis testibus appeat ueritas dicamus q̄ cū corruptio p̄uationē importet ex p̄uatione opꝫ accipe rationē corruptionis. eēntia enim materie de qua magis videt̄ q̄ sit rō corruptionis q̄̄ eēntia forme non est h̄'i rō nisi per p̄uationē ut plane vult p̄hs in p̄° phisicorū. ubi ait q̄ materia appetit formā sicut femina marē ⁊ turpe pulchrū: nō q̄ in se est turpis neq̄ femina: sed p̄ accn̄s. i. rōne p̄uationis. ubi Cōmētator vult q̄ materia in se nō est turpis sed turpitudo accidit ei ex p̄uatione sibi annexa. Dicamus ergo q̄ forma est aliq̄ modo cā corruptionis suiipsius plus tā mā oīa tā illa sic h̄'ñ cā corruptionis cā pp p̄uationē. forma enim eo ip̄o q̄ est h̄ñs ɔ̄riū h̄ēt p̄uationē annexā: ⁊ q̄ h̄ēt p̄uationē annexā simul informat mām cū p̄uatione forme ɔ̄rie: ergo informat mām mō diminuto. materia aūt sic p̄uata ⁊ sic diminuta appetit se p̄fici forma illa qua est p̄uata ⁊ diminuta: ubi ergo forma ɔ̄ria h̄ēt p̄uationē annexā materia sic p̄ficeret vna forma q̄ nō eēt diminutione nec p̄uata alia: ex p̄uatione ergo ⁊ ex diminutione māe est accipiēda rō corruptionis: corruptio ergo plus est attribuēda māe q̄̄ forme ⁊ plus p̄uationi q̄̄ materie. rō enim corruptionis plus est attribuēda materie q̄̄ forme. Nam materia est cā corruptionis ei⁹ in quo est ⁊ appetit corruptionē eius in quo est: sed de forma lꝫ possimus aliquo mō saluare q̄ sit cā corruptiōis ei⁹ in quo est nullo mō: tā possumus saluare q̄ huiusmodi corruptionē appetat. est enim aliquo mō talis corruptionis causa ip̄a forma in quātum habet p̄uationem annexā forme cōtrarie rōne cuius materia machinat̄ ad maleficiū ⁊ appetit corruptionē eius in quo est ip̄a tā forma hoc nō appetit nec ad hoc machinatur. Rursus plus est ergo cā corruptionis materia q̄̄ forma. plus rō corruptionis plus est attribuenda p̄uationi q̄̄ māe. nā q̄ mā sic appetat ⁊ sic machinet̄ h̄ nō ē nisi pp

priuationē. Si ergo uolumus loq de rōne corruptionis dicemus φ illa tria se hñt per ordinem: forma/mā τ puatio. Nā forma nō est rō corruptionis: uel si est hoc est pp mām. nam forma si est rō corruptionis hoc solū est rōne puationis annexe: ipsa autē puatio annexa forme nō facit φ forma appetat corruptionē: sȝ φ materia que informaṫ per puationē illā ergo forma nō erit rō corruptionis nisi pp māȝ. Nam pro tāto est hoꝰ rō: qꝛ adducit secū puationē forme ꝯrie rōne cuius puationis materia appetit eē sub forma ꝯria. Rursus materia ꝑm eēntiā suā nō est cā corruptionis nisi ꝓpter priuationē admixtā ut patuit per phm τ Cōmētatorē in pᵒ phisicoꝝ. qui uolūt φ turpitudo τ femieitas τ machinatio ad maleficiū τ ad corruptionē nō competūt māe nisi per puationē. tolle ergo puationē a materia: tollis oīs corruptionis cām. Dis aūt visis de leui soluunṫ rōnes ꝯrie lȝ illas rōnes non faciat Cōmētator ut ponat duas potētias puras per eēntiā: uel ut ponat duas materias sumptas mō quo diximus eēntialiter differētes: sed facit eas ut neget a celo mām ꝓprie dictā τ ut ꝓbet celū eē corpus simplex: tñ qꝛ aliq nituntur rōnes illas trahere ad hoc φ sit vna materia in celo τ tñ sit alia per eēntiā ab illa: ideo soluemus rōnes illas. nā cum pmo arguiṫ φ si in celo eēt materia τ eēt eiusdē rōnis cū illa tūc materia celi eēt suba forme cōtrarie sicut est illa τ tūc celū eēt gñabile τ corruptibile sicut sunt illa inferiora dici debet φ materiam celi esse eiusdē rōnis cū materia illa intelligi diciṫ uel ꝑm essentiaȝ nudā τ ut cōsideraṫ absoluta ab oī forma ul' ut est puationi admixta τ ut subijciṫ trāsmutationi. primo mō est eiusdē rōnis τ sic currit qō nr̄a. scdo mō non τ sic ꝓcedebat rō facta. nō est aūt de rōne eēntie materie φ sit suba forme ꝯrie: sed hoc est de rōne materie ut habet puationē admixtā. nam puationē admixtā habere nō posset nisi eēt suba forme ꝯrie: τ ex hoc patet solutio eius qō in eadē rōne tāgebaṫ vȝ φ celū eēt gñabile τ corruptibile. nā ut patuit forma nō est cā corruptionis nisi ꝓpter materiā: nec materia ut dicebaṫ per eēntiā suā est rō corruptionis nisi ꝓpter puationē admixtam. τ qꝛ in materia celi nō est admixta puatio quātū cūqȝ in celo sic sit natura eēntia materie τ natura eēntie forme: tñ qꝛ deficit ibi tertiū pncipiū. s. puatio ideo opȝ celū eē incorruptibile. incorruptibilitas ergo celi sumiṫ ꝓpter defectuȝ puationis admixte. φ aūt nō sit ibi talis puatio admixta nō ꝯtingit ex materia sed magis ex forma. nam qꝛ forma celi est forma nō hñs ꝯriū τ ideo est forma nō hñs puationē annexam. Dicemus itaqȝ φ ecōtrario ꝯtingit de corruptione in istis inferioribus τ de corruptione in supcelestibus. nam hec forma si est cā corruptionis hoc est ꝓpter materiā. ibi autem est cā incorruptibilitatis ꝓpter formā: totū tamē hoc ꝯtingit qꝛ in istis inferiorib⁹ est admixta puatio: i supcelestib⁹ vo est carētia puationis ideo illa sunt perpetua hec aūt corruptibilia. Si ergo vis assignare cāȝ qre illa sunt corruptibilia τ nō illa nō assignes hoc ex diuersitate materie qꝛ eadē est materia per eēntiaȝ hic τ ibi: sed assignes hoc ex diuersitate forme ut qꝛ forma ista habet ꝯriū τ hēt puationē annexā. illa autē forma nō hēt ꝯriū nec puationē annexa ideo illa sunt corruptibilia nō illa: τ illa est snīa Auic. in pmo libro sufficientie sue. c. 4. ubi determiat de coītate pncipioꝝ. vult enim ibi φ materia sit eadē in supcelestibus τ in istis: sed φ illa sint incorruptibilia τ nō illa hoc nō est ex pte celi materie: sed ex pte forme eius que ꝯrietatem nō habet. vñ ait ibidē eodē libro ti. c. φ nō corrūpiṫ. s. celum: ideo cōtingit qꝛ ipm celū est adiunctū forme que nō habet ꝯriū. τ subdit ibidē dicēs: ergo causa φ non generaṫ τ nō corrūpiṫ. s. celū erit ex pte sue forme non ex pte materie. secūda aūt ratio de leui soluiṫ. nam cuȝ diciṫ si eadē eēt materia per eēntiā in supcelestib⁹ τ in elemētis tūc materia celi posset eē sub forma elementi τ qꝛ hoc nunqȝ erit tūc illa potētia est ociosa τ est aliquid frustra in natura dici debet φ potētia materie ut perficiaṫ per formā hoc cōtingit per eēntiā suam. non enim cadit puatio media inter eēntiā materie τ eēntiam forme: sed potētia materie ut expolieṫ vna forma τ induaṫ alia: uel potētia materie nō quantū ad pfectionem forme quam habet sed quātū ad acqsitionez forme quam nō habet. Ista talis potētia nō pōt fundari in nuda eēntia materie: qꝛ materia per eēntiā suā nunqȝ appeteret expoliari vna forma ut induaṫ alia. sed hȝ cōuenit materie rōne puationis admixte ut ꝓbauim⁹ per phm τ Cōmē. in pmo phisicoꝝ. τ qꝛ in celo nō est puatio admixta: nō est ibi naturalr̄ loquēdo potentia ad aliam formā. potētia ergo ad aliā formam frustra τ ociosa in celo nō est qꝛ nō est ibi talis potētia. esse eniȝ frustra psumit esse. deus aūt posset hoc facere qꝛ cū ipse in agēdo non psupponat materiaȝ sed psumit eius aptitudinē naturalē potētia tñ uel aptitudo naturalis ad formā aliam nulla est in celo. Tertia etiā ratio Cōmētatoris de leui soluiṫ. nam cū diciṫ φ cuilibet potētie passiue rñdet potentia actiua. dici debet φ in celo naturalr̄ loquēdo non est potētia passiua ad aliam formam ideo nullū est agēs naturale qō posset ipsuȝ facere sub alia forma: nihil ergo est in naturali ociosum: nec est aliq̄ potētia naturalis frustra nec actiua nec passiua: τ hec de quesito sufficiāt. ¶ Ad pmum dicenduȝ φ multe sunt cause deueniendi in cognitionē alicuius cum re cognita nō astringimus nos ad causas illas ut trāsmutatio ꝑm locū sit causa querēdi locū τ deueniēdi in cognitionē loci: cognita tamē natura loci querimus locum rebus qescētibus magis qȝ mobilibus: ut querimus per se locū ipsi terre que est imobilis ꝑm se totā: celo aūt qō moueṫ ꝑm se totū nō damus locum per se sed dicimus ipsum eē in loco per accidēs qꝛ dicimus ipsum eē in loco qꝛ terra est in loco ut vult Commētator sup. 4. phisicoꝝ. uel idem est dicimus celū esse in loco nō qꝛ sit in aliquo sed qꝛ sit circa aliqd τ sic est de trāsmutatione ad situ que fecit scire locum: ita suo mō est de trāsmutatione ad formā que fecit scire materiam: nisi enim res trāsmutareṫ ꝑm formā ignota esset natura materie qꝛ nec quesiuissemus eā cognita tamē natura materie ideo astringimus nos ad hāc causam: immo ponimus materiā etiā in his que nō trāsmutantur per formā. uel possumus dicere φ ex hac rōne non arguiṫ φ nullo mō in celo sit materia sed soluȝ arguiṫ φ nō sit ibi materia ut est cōiūcta puationi τ ut transmutaṫ ꝑm formā uel ut est sbm trāsmutationis ad formam. ¶ Ad scdm dicēdū φ materia pmo ꝓducta nō fuit oino informis. Unde Aug⁹. 12. cōfes. c. 6. vult φ materia pmo creata erat informis nō puatione omnis forme sed compatione famosioꝝ. aliquā ergo formam habebat materia ꝓducta pmo lȝ incōpletā τ imperfectam: τ qꝛ habebat aliquā formā aliquā diuersitatem habebat in suis partibus ita φ in pte supiori vnde erat formādū celū erat illa materia posterior. in inferiori vo vnde debebat formari terra erat hora vna ergo erat materia per eēntiam sed ꝓpter diuersitatē quaȝ habebat in suis partibus diuersa uocabula sibi ꝯueniebāt. ¶ Ad tertium dicēdum φ vnitas generis est q̄si vnitas materie. nam ille forme circūcernūt eādem materiam que sunt apte nate se inuicē expellere. τ qꝛ contraria sunt apta nata fieri circa idem forme cōtrarie se ad inuicem expellētes aliquo modo circūcernūt eandem materiam. cum ergo cōtraria sint sub eodem genere ut probaṫ in. 10. metaᶜᵉ. Hoc modo pōt intelligi φ vnitas generis sit quasi vnitas materie qꝛ forme habētes cōtrarietatem ad inuicem sunt in eodem genere quia

circũcernũt eãdē mãm. Dicimus enim ꝙ album ⁊ ni
grũ sunt in eodē gñe qꝛ circũcernũt eãdē mãm ut sup-
ficiē: sed q̃litas ⁊ quãtitas nõ sũt in eodē gñe: qꝛ nõ cir
cũcernũt eãdē mãm. nã quãtitas enim tanq̃ȝ in ꝓpria
mã ⁊ in ꝓpo sꝫo fundaꝛ in subã q̃litas v̓o in quãtita-
te. ex vnitate ergo mãe possumus uenari vnitatē gñis
⁊ ꝓpinq̃ ⁊ remoti ſm ꝙ diuersificaꝛ mã. vnitas ergo ge-
neris est q̃si vnitas mãe: ⁊ ex vnitate mãe uenamur vni
tatē gñis nõ quocũq̃ȝ mõ ex vnitate mãe ut est trãsmu
tationis ſdm ut ille forme sunt in eodē gñe que se inui
cē in mã expellũt ⁊ q̃bus vicissim mã subijciꝛ. celũ ḡ ⁊
elementa qꝛ differũt gñe nõ ꝯueniũt ut mã ut est trans
mutationis: ſdm sed ex hoc nõ arguiꝛ ꝙ nõ sit eadē mã
per eẽntiã hic ⁊ ibi. qꝛ ex mã ꝯsiderata per suã nudã es
sentiã nõ est iuestigãda vnitas gñis. ¶ Ad 4m dicẽdũ
ꝙ hec diuersitas potẽtiarũ ⁊ diuersitas actionũ arguũt di
uersitatē subẽ dũ tñ ille actiones uel ille potẽtie per se
hẽant ordinē ad subas illas: ut qꝛ calefacẽ ⁊ infrigida
re sunt opationes diuerse ignis ⁊ aque quoꝝ sunt opa
tiones ꝓprie hñt subam diuersam nõ subam que est mã:
sed subam que est forma. ꝯueniũt enim in mã ignis ⁊
aque: differũt aũt ſm formã. sed si calefacẽ ⁊ infrigida-
re respicerẽt ipsam mãm ſm se nõ aũt ut est ꝯiũcta for-
me nõ posset ignis calefacẽ ⁊ aq̃ infrigidare nisi hẽrent
diuersam mãm per eẽntiã. sic ⁊ in ꝓposito si potẽtia trãs
mutationis ad formã fundareꝛ in ipsa eẽntia materie
ſm se ⁊ nõ in essentia materie ut est ꝓuationi coniun-
cta ita ꝙ ipsa materia ſm se machinareꝛ ad maleficiũ
⁊ ad corruptionē forme ex quo in materia celi non est
talis machinatio ad maleficiũ: nec est in potẽtia ad ali
am formã sicut est in materia elemẽtoꝝ oporteret ꝙ il
la materia per eẽntiã diuersificareꝛ ab ista. sed cum talis
potẽtia ad formã aliã fundareꝛ in materia mediãte ꝓ-
uatione nõ ex ipsa eẽntia materie sed ex ꝓuatione acci-
piẽda est illa diuersitas/materia ergo celi nõ hẽt potẽtiã
ad aliã formã sicut ⁊ materia illa. sed hoc nõ est ratiõe
eẽntie materie sed rõne ꝓuationis: ut ideo ꝯtigit ibi di
uersitas inter istã materiã ⁊ illã qꝛ istiꝰ materie est ad-
mixta ꝓuatio ⁊ nõ illi. ¶ Ad 5m dõm ꝙ non est sĩle de
gñe respectu spẽrũ ⁊ de materia respectu forme qꝛ ge-
nus in spẽ est idē realr̓ cũ spẽ. si ergo forma gñis debet
realr̓ differre a forma spẽrũ hoc nõ est ut est in illa spẽ
sȝ ut saluaꝛ in alia: ut nunq̃ȝ aĩal differt ab homĩe reali
ter nisi aĩal ut est in asino uel ꝙ est in alia spẽ ab homi-
ne: sed nõ est sic de forma ⁊ materia: qꝛ forma que est i
materia cũ informet ⁊ ꝑficiat eam realr̓ opȝ ꝙ sit reali
ter diũs a materia in qua existit. supponebat ergo ra-
tio falsum qꝛ supponebat eẽ sĩle q̃d nõ erat sĩle. ¶ Ad
6m dicẽdũ ꝙ que nõ sunt ad inuicē trãsmutabilia nõ
ꝯueniũt in materia. uerũ est ut est trãsmutationis ſdm
⁊ ut est ꝓuationis cõiũcta: sed nõ opȝ ꝙ nõ cõueniunt
in materia ut cõsideraꝛ ſm suã nudã eẽntiã. ¶ Ad se-
ptimũ dicẽdũ ꝙ cã q̃re materia celi nõ appetit: nec po
test eẽ naturalr̓ sub alia forma est qꝛ non est sub forma
hñte ꝯriũ: nec est ꝓuationi admixta. Ideo diciꝛ forma
celi oẽs ꝯtinere formas qꝛ cũ careat ꝯrietate nec habe
at annexã ꝓuationē ita faciat materiã ac si eẽt i ea oĩs
forma. arguere ergo de cõtinẽtia in uĩ uel de alijs mo
dis cõtinẽtie nõ est ad ꝓpositũ: qꝛ hoi ꝯtinẽtia forma-
rum intãtũ facit ad satietatē materie inquãtũ fundaꝛ
sup carẽtia ꝯrietatis. ¶ Ad 8m dicẽdũ ꝙ q̃ȝdiu sit vna
forma ꝯtinẽs aliã: ꝙ forma ꝯtinẽs habet ꝯrietatē uel
hẽt ꝓuationē annexã alterius forme talis forma conti
nẽs nõ põt satiare materiã: ⁊ qꝛ sic sensitiuũ ꝯtinet ue-
getatiuũ ⁊ intellectiuũ sensitiuum, qꝛ ad oẽs tales for-
mas sunt annexe alique ꝯrietates ⁊ ꝓuationes aliarũ
formarũ ideo tales forme appetitũ materie satiare nõ
pñt. forma aũt celi que ꝯrietate caret sic materiã perfi-
cit ꝙ materia illa ꝓpter carẽtiã ꝓuationis ad malefici
um illius forme machinari nõ põt: nec põt appetẽ esse
sub alia forma. ¶ Ad 9m dicẽdũ ꝙ nõ debemus īpo-
nere pho ꝙ negauit in celo eẽ materiã cum ipse plane
dicat in ꝓmo celi ⁊ mũdi. ꝙ celũ est forma in materia:
⁊ ꝙ celũ est vnũ qꝛ cõstat ex tota materia sua: cũ ergo
alibi nõ dicat expssius ꝯriũ huius nec ibi: expsse tenen
dum est hãc fuisse suã opinionē ꝙ uere in celo sit mate
ria. v̓ba aũt sua in 8o metacc sunt exponẽda. possumus
igiꝛ distinguere de materia. dicemus enim ꝙ materia
põt accipi ut est sbta forme ⁊ ut est subta trãsmutatio-
ni ⁊ utraq̃ȝ est duplex. nam cũ duplex sit forma substã
tialis ⁊ accñtalis materia subta forme subali est mate
ria ꝓprie subta forme accñtali est materia large ſm ꝙ
ipsum cõpositũ ⁊ ipm corpus diciꝛ eẽ materia, in qua
fundaꝛ accñs. sic etiam cum duplex sit trãsmutatio ad
ubi ⁊ ad formã subalē respectu trãsmutationis ad for
mam subalem sumiꝛ materia ꝓprie respectu ubi sumi
tur materia large. nam motꝰ ad ubi fundaꝛ in ipso cor
pore ⁊ in ipso cõposito. in celo ergo respectu forme est
materia ꝓpe ⁊ large qꝛ est ibi materia subta forme sb
stãtiali que est materia ꝓpe ⁊ subta forme accidẽtali:
que est materia large ꝓut materia diciꝛ corpus. respe-
ctu aũt trãsmutationis nõ est ibi materia ꝓprie qꝛ nõ
est in celo trãsmutatio cui ꝓprie sit ſdm ipsa materia:
qꝛ non est ibi gñatio: est aũt ibi hoc mõ materia large.
nam cum nõ sit ibi nisi trãsmutatio ad situ cui trãsmu
tationi nõ subiciꝛ materia ꝓprie sed large ſm ꝙ ipm
corpus ⁊ ipm cõpositũ põt dici materia. in celo ergo
respectu trãsmutationis nõ est materia nisi corpus. est
enim in celo multiplex forma sed nõ est ibi multiplex
trãsmutatio: in celo itaq̃ȝ possumus saluare materiam
etiã ꝓprie ſm ꝙ materia ꝑficiꝛ per formã: sed in celo
respectu trãsmutationis nõ possumus saluare materi
am nisi large ſm ꝙ ipsum corpus diciꝛ materia qꝛ nul
la est ibi trãsmutatio cui subijciaꝛ ipsa materia: sed so-
lum est ibi trãsmutatio cui subijciꝛ corpus: ⁊ hec vide
tur eẽ intẽtio phĩ in. 8. metaphisice. qui in subijs eter-
nis dicit est ꝙ est aliq̃d genus ꝓprium ad materiã q̃ ił
la sunt mota in loco tm̃. ¶ Ad decimũ dicẽdũ ꝙ natu
raliter loquẽdo materie ſm nudã eẽntiã suã nõ cõtin-
git ꝙ sit in potẽtia ad oẽs formas/dicemus ergo ꝙ ma
teria tripl'r põt cõsiderari. uel ſm suam nudã eẽntiam:
uł ut est subta forme carẽte ꝯrietate cuiusmodi est for
ma celi: uel ut subijciꝛ forme ꝯrie cuiusmodi est forma
elemẽti uel forma mixti. materia aũt ſm suã nudã es-
sentiã ut si eẽt absoluta ab omni forma nõ ꝑficeret nec
posset naturalr̓ ꝑfici nec etiã naturalr̓ in potẽtia ad ali
quã formã: ita ꝙ agẽs naturale nihil in ea posset age-
re ut plane dicit Commẽ. in. 8. phisicoꝝ. ubi vult ꝙ si
materia eẽt absoluta ab oĩ forma ꝙ nõ posset eẽ alicu-
ius trãsmutationis ſdm. si v̓o materia sit sub forma nõ
hñte ꝯriũ põt ꝑfici ⁊ ꝑficiꝛ per illã formã quã habet: sȝ
nõ est in potẽtia naturalr̓ ad formã si nõ sit sub forma
hñte ꝯriũ ⁊ est in potẽtia ad oẽs formas: nõ ad oẽs for
mas simpl'r: qꝛ talis materia nõ est naturalr̓ in potẽtia
ad formã celi sed est in potẽtia ad oẽs formas cõtrari-
as. ¶ Ad vndecimũ dicẽdũ ꝙ materia nõ satiaꝛ nec
habet oẽs formas ad q̃s est naturalr̓ in potẽtia: sed q̃a
materia celi eo ꝙ est sub forma nõ hñte ꝯriũ nõ est na
turalr̓ in potẽtia ad aliã formã ideo sola sua forma sa
tiat appetitũ eius. ¶ Ad duodecimũ dicẽdum ꝙ ma-
teria exñs sub forma ꝯria nõ est in potẽtia ad oẽs for-
mas simpl'r sed ad oẽs formas hñtes ꝯriũ: materia er-
go existẽs sub forma elemẽti nõ est naturalr̓ in poten-
tia ad formam celi eo ꝙ forma celi contrarietatem nõ
habet.

¶ Finis questionis de materia celi.

¶ Egidij Romani de intellectu possibili cōtra Aueroim questio aurea feliciter incipit.

Uia enim sunt nōnulli dubitātes quomodo intellectus uariatur uariatione corpoꝝ cum phs dicat: simplicem ꝛ immaterialez ipsum. Idcirco intēdimus hanc questionem ꝑquirere. Primo ponemus argumēta quedam non multum cogētia ad utrāq̃ partē ¶ Arguit enim primo ꝙ intellectus nō numeret numeratione corpoꝝ: q2 nunq̃ potētia est plus abstracta q̃ eēntia. Sed potētia itellectiua nō est act9 corpis ergo nec eēntia in qua h9l potētia radicat. Nō enim est multiplicatio aliquoꝝ nisi ga in eis ꝯsideraf potētia admixta actui ꝛ act9 potētie ꝛ ita vnius in potētia pura ꝛ in actu puro nō est multiplicatio. vñ vna est mā oium h̃itiū eam ꝛ vn9 est act9 purus qui oīa ꝑduxit in eē. Sed in ordine itelligibiliū itell's nr̄ se hēt q̃si mā pura in gn̄e entiū ꝛ tenet gradū īfimū. Deus aūt est act9 purus ꝛ tenet gradū supmum. itelligētie aūt tenēt locū mediū ita ꝙ nō sunt potētia pura nec sunt act9 purus. Deus igif est vn9 ꝛ itell's nr̄ pari rōne vnus. Intelligētie v̇o medie poterūt plurificari. ¶ P. nō est plurificatio in reb9 nisi in eis que sunt gn̄abilia ꝛ corruptibilia. q2 ad h̃ ꝯcedit in talib9 multiplicatio talis ut que nō pn̄t in se saluare saluent in suo sili. Sed nr̄ itell's oino est icorruptibilis: q2 ɓm pl̃m est alterū gen9 aie ꝛ sepaf ab alijs sicut ꝑpetuū a corruptibili g̃ nō est cā q̃re multiplicet. ¶ P. si agē nō coicaf corpori nec v̇t9 itellectiua coicaf corpi: q2 si calefacē non cōpeteret corpi: nec color cōpeteret corpi: nec etiā forma subalis ignis ad quā de necessitate calor coicaret corpi. Si igif itelligē nō est act9 corpis: nec ꝑtis corpis potētia itellectiua ad quā de necessitate seqt talis potētia nō est ꝑfectio corpis: ꝛ si sic nō multiplicabif mltiplicatione corpoꝝ. In ꝯtriū est q2 diffō cois ois est ꝙ sit act9 corpis ꝛ act9 ɓm9. Sed nō est itelligibile ꝙ mltiplicent corpa nisi multiplicent eoꝝ ꝑfectiones ɓm g̃ ꝛc̄. ¶ P. phs appellat itell'm ꝑtē aie qua cognoscit ꝛ sapit aia: sed nō est ps eēntialis: est igif ps potētialis vna igif est aia in hoie plures hn̄s potētias p quā aiaz hō viuit ꝛ sentit ꝛ itelligit. Sed aia per quaz hō sentit multiplicaf multiplicatione corpoꝝ: g̃ ꝛ aia per quaz hō itelligit cū sit vna eadē multiplicabif multiplicatione corpoꝝ. ¶ P. 2tor itell'm compat mãe ɓme. Sz si mā ɓma eēt aliquid in actu pp istud qd̄ est in potentia nō eēt vna nūo in oib9. cū igif itell's sit aliqd in actu ꝑter istud ꝙ est in potētia q2 nō est pura potētia simplr sed sicut pura potētia in gn̄e itelligibiliū q2 nō est actu aliqd itelligibiliū anteq̃z itelligat: nō igit itell's est vn9 nūo in oib9. Rn̄deo dicēdo ꝙ ut appeat v̇itas hui9 qōnis totā istā qōnē in ꝑtes q̃tuor diuidemus. Nā ɓmo assignabimus rōnes q̃s Cōmētator facit pro se ꝛ q̃s facit ꝯtra se ꝛ ipsarū solones. 2o declarabif Cōmē. positio. 3o adducenf que sint rōnes facte ꝯtra Cōmē. ꝛ ondef ꝙ nō iprobāt ipm ut debēt. 4o ꝛ ultimo adducenf ipsius Cōmē. rōnes: ꝛ per ꝯn̄s rōnes alie q̃s moderni addiderūt ad fulcimētū rōnis ips9. Sz anteq̃z fiat qd̄ dictū est ne in equoco laborem9 quot modis dicif itellect9 distinguem9. Ad cuius euidētiā est notanduz ꝙ phs accipit q̃tuor modis itell'm: ꝛ Cōmentator duos alios modos addidit. vno enim mō ɓm pl̃m accipif intellect9 pro itellectu mãli uel potētiali ꝛ iste est itell'us de quo dicit phs ꝙ est oīa fieri. 2o aūt mō accipif itell's pro itellectu agēte: ꝛ iste est itell's de quo ait phs ꝙ est oia facē. 3o mō accipif itell's pro eo ꝙ itelligit ꝛ nō informat ꝛ de hoc dicit phs ꝙ in sepatis a mā idē est intelligēs ꝛ qd̄ itelligif. 4o mō accipif itell's pro imaginatione ꝛ iste dicif itell's passiuus de quo dicit phs ꝙ intellect9 corrūpif. His aūt q̃tuor acceptionib9 itellect9 Cōmētator duas alias addidit. s. itell'm speculatiuum ꝛ itell'm adeptū. Intell's aūt speculatiuus ɓm ipm cōponif ex itellectu mãli seu possibili ꝛ itellectu in actu. Intell's v̇o adept9 est cōposit9 ex intell'u mãli ꝛ lumine intellect9 agētis. imaginabaf enim ipse ꝙ sicut aer recipiēdo spēm recipit lumē: sic intell'us mãlis siue possibilis sil' recipiēdo spēm recipit lumē intell'us agentis. Et post receptionē talis luminis uocaf adept9. His g̃ visis notādū ꝙ Cōmētator ex rōnibus positionē suaz roborat ꝛ vult ostēdere ꝙ intellect9 qui dicif possibilis est vnus nūo. ¶ Prima enim sua ratio talis est. Nihil multiplicaf multiplicatione corpoꝝ nisi qd̄ est virtus mãlis: sed intellect9 est simplex ꝛ imãlis igif nō multiplicaf multiplicatione corpoꝝ. ¶ Scd̄a v̇o ratio talis est ꝙ nō est corpus nec v̇tus in corpe nō multipliciter: intell'us est h9: igif ꝛc̄. ¶ Tertia rō talis est. Nam si intellect9 multiplicaref tūc ea que erūt in itellectu nō eēnt in actu: cuius rō est q2 si intell's multiplicaref eēt v̇tus mãlis ꝛ eēt h̃ ꝛ nūc: sed ea que sunt hic ꝛ nūc sunt in intellectu in potētia ergo ꝛc̄. ¶ Quarta rō talis est. Nam si itellect9 eēt multiplicat9 tūc idez se ipsum moueret. ¶ Quinta aūt rō talis est ꝙ si idem se ipsum recipet: q2 ille intellect9 oēs formas mãles recipit. si igif ꝛ ipse intellect9 multiplicaref eēt forma materialis ꝛ idē seipm recipet. Sed ista q̄nta rō modicuz differt a q̃rta. ¶ Sexta ꝛ ultima rō talis est. Si potest ostēdi ꝙ vna ꝛ eadē spēs intelligibilis informat oēs intellect9 tūc sequif ꝙ sit vnus intellect9 in oib9 numero. vñ lz nō sequeref ꝙ eadē res videref ab oculo oiuz hoium si vnus eēt oculus oium hoium. bn̄ tn̄ ualeret ꝙ si vna spēs informaret oculū cuiuslibet hois ꝙ vn9 eēt oculus cuiuslibet hois ergo a sili. si igif vna spēs informat itell'm ois hois oēs hoies habēt vnū intellectum. Qꝫ aūt vna spēs informet intellectū ois hominis patet. nam possibile est ꝙ plures hoies intelligāt lapidem. tūc ergo quero aut est per vnā spēm lapidis. aut per aliā ꝛ aliam sicut per vnā habeo intētū: si per aliaz ꝛ aliā tūc ille due spēs oportet ꝙ differāt nūo. Et cōmunicāt in forma cum ducāt in cognitionē vnius nature: sed quotiēscūq̃ aliq̃ dicūt diuiam in numero ꝛ cōmunicāt in numero seu in specie tūc nullū eorū habet intellectū in actu ꝛ habēt tm̄ intellectū cōez: ideo nulla illarū spērū est in intellectu in actu sed habebūt itellectuz cōmunem. Et tūc quero de illo intellectu communi cum possit intelligi utrum intelligat per eādem spēm uel per aliam: sed nō est abire in infinitum. stādū est igif in primis ꝙ vna species pōt informare intellectum plurium hoium ꝛ pari rōne oium: igif oēs homines habēt vnum intellectum numero. ¶ Cōtra se autem tres adducit rōnes. Ad quas intelligendas ualet distinctio de intellectu supius posita. ¶ Nam ɓma ratio cōtra ipsum talis est: q2 si vnus eēt intellectus possibilis numero tūc intellectus speculatiuus esset eternus ꝛ ingenerabilis ꝛ incorruptibilis ex quo recipiēs est eternum ꝛ agēs est eternum: necesse est ut receptum sit eternum: ꝛ q2 intellectus speculatiuus cōponif ex intellectu materiali ꝛ intellectu in actu: ꝛ habet esse ex eo ꝙ intellectus mãlis recipit per itellectum agentem igif intellectus speculatiuus est igenerabilis ꝛ incorruptibilis ꝛ eternus qd̄ est impossibile. ¶ Secunda ratio cōtra ipsum talis est quia si perfectio prima fuerit numerata necesse est ut scd̄a numeretur. Et si scd̄a numeratur ɓm numerationem hominū ꝛ intellectus numerabitur ɓz numerationē hoium. Et si itellectus est etiā numeratus oportet ꝙ illud quod scit vnus scit ꝛ

alter:sequit q̄ hō sciat anteq̄z sciat. ¶ Tertia rō ɔtra
ipsum est quam Themistius ponit:qꝛ si intell'9 nullaz
habet formam de se:nō distinguet a mā pma.nam in-
tellectus sm istum modum ponēdi nō multiplicat:qꝛ
nō est hic:ꝛ recipit mālem formaz.sed sic tunc videbit
habere naz potētie pure ꝛ nō differt a materia prima.
¶ Inducit etiam ꝛ q̄rtam rōnem qꝛ sm istum moduz
intell'us nr̄ vnit organo fantastico sicut instr̄o.sed vni
motori nō attribuit nisi vnum instr̄m in eadem hora.
nam si eadem potētia vni actui attribueret ꝛ vni mo-
tori plures naues:tūc illud eēt ociosum. Iterum vide
mus q̄ vni motori corpis celestis attribuit solū vnuz
corpus celeste:ergo ꝛ vni intellui nō possent attribui
tot instr̄a nisi sit ociositas in nā. Has aūt rōnes soluit
Cōmē.cōcedēs q̄ sit incōueniēs intell'm speculatiuuz
esse eternum:qꝛ si intell'9 speculatiuus eēt eternus:in-
tētiones q̄s intell'9 comphēdit ex formis imaginatis
eēnt eterne:ꝛ si sic tūc intētiones imaginatiuaruz vir-
tutum eēnt eterne. Et si sensationes eēnt eterne:tunc
sensata eēnt eterna qd̄ est icōueniēs:ideo itell'us specu
latiuus est gn̄abilis ꝛ corruptibilis. ¶ Qd̄ vō obijcit
q̄ si agens est eternum ꝛ recipiens est eternum q̄ rece-
ptio est eterna ꝑpter qd̄ uolebat cōcludere Themis.q̄
intellectus speculatiuus eēt eternus. Rn̄det Cōmen-
tator q̄ intell'9 speculatiuus cōstituit per duo.s.per in
tellectum agētem ꝛ imaginationem.lz ergo intellect9
agens sit eternus:tn̄ qꝛ intētio imaginata est genera-
bilis ꝛ corruptibilis ideo intell'9 speculatiuus est gn̄a
bilis ꝛ corruptibilis. ¶ Ad scd̄m qd̄ obijcit q̄ opz q̄
ego sciam qd̄ tu scis nō opz qꝛ ut ipse dicit nos sumus
dicti potētia intelligētes a pmo die pncipioꝝ nr̄e nati
uitatis.vnde duplici potētia puer intelligit.vno mō
qꝛ forme imaginate in eo sunt in potentia intellecte.
Alio mō qꝛ intell'9 mālis qui natus est recipe in intel-
lectu intētionem illius forme imaginate cum recipiēs
in potētia ꝛ est cōiūctus ei in potētia. Ex quo colligit
q̄ nos intelligimus ex eo q̄ intell'9 nobis coniūgitur
ꝛ qꝛ aliter ɔiūgit vni ꝛ aliter alteri ꝛ per alias ꝛ alias
itentiones imaginatas sequit q̄ nō opz q̄ vnus sciat
qd̄ alter scit nec sciat anteq̄z sciat. ¶ Tertia aūt rō cō-
tra ipsum soluit qꝛ nunq̄z intell'9 mālis est absq̄z omni
forma:q̄n opinati sumus sm eum:q̄ intell'us mālis
est vnitas oibus hoibus. Et ex hoc sumus opinati q̄
spēs humana est eterna:ut determinatuz est in alijs lo
cis.necesse est ergo ut intell'9 mālis nō sit denudatus a
pncipijs nālib9 coibus toti humane spēi.s.a pmis ꝑ-
positionib9. Et ideo nunq̄z intell'9 remanet idem cuz
mā pma. ¶ P.possibilitas intell'9 nō est eiusdez rōnis
cū potētialitate māe pme ut ipse vult.ꝛ iō nō opz q̄ sit
eadem. ¶ Quarta vō rō soluit ita.s.qꝛ oia organa fan
tastica rn̄dent ei ut vnum instr̄m.nam si totum celū rn̄
det intelligētie ut instr̄m vnum:nō est incōueniens q̄
tota humana spēs que est nihil respectu totius celi rn̄-
deat intelligētie infime siue nr̄o intellectui ut instr̄m.
¶ Postq̄z finita est ps pma huius q̄onis:qꝛ posite sūt
rōnes quas adducit Cōmē.pro se ꝛ contra se ꝛ earum
solutiones. Aggrediamur ptez scd̄am ꝛ declarabimus
positionem eius. Sciendum q̄ positio Commen.fuit
q̄ intell'us copulatur nobis per intentiones imagina-
tas q̄n forma intell'9 nr̄i. Si ergo debet aliquo modo
Cōmē.positio ꝑbabilis uel rōnabilis appere:oportet
q̄ eadem spēs informet fantasiam ꝛ intell'm. sic enim
vniet nobis intell'9 per formam suam si ip̄m fantasma
poterit informare:sed ut illa informatio ꝛ vnitas itel
lectus nobis aliquo mō rōnabilis appeat duo per or-
dinem sunt vidēda.pmo enim est vidēdum quō diffe-
rāt forme reales a formis itentionalib9.scd̄o quō diffe
rat mā spūalis uel intellectualis a materijs corpalib9.
¶ Propter pmum ergo notādū q̄ forme intentiona
les q̄n nūant nūatione subiectoꝝ:nec extēdunt exten
sione ipsoꝝ qꝛ que sic nūant nō pn̄t esse plura numero
in eodem subiecto.ideo phus sexto me͞c.vult q̄ que-
cūq̄z pn̄t esse in eodem sb̄o ꝛ differūt:differūt spē ꝛ nō
nūo solum:sed h9ꝰ intētiones solo nūo dr̄ntes sunt in
eadem pte aeris.vn̄ ꝑbat in ꝑspectiua q̄ lz albuz mu-
tiplicat spēm suam per totum medium:ita q̄ duo cor-
pora alba in eodem medio posita q̄dlibet illoꝝ per to
tum medium suam sil'itudinē multiplicabit:cum ergo
albedines eoꝝ differāt in q̄libet pte medij erūt intētio
nes solo nūo differētes. Ponit exēplum etiam ab ali-
quibus de luminibus q̄ in eadem pte medij recipitur
utrūq̄z lumē ꝛ sic est possibile q̄ in eadez pte mediū sint
due itētiones solo nūo differētes:ita si eēt possibile q̄
duo corpa eēnt in eodem loco ut aer ꝛ aq̄ ita q̄ vnum
nō cederet alteri ꝛ vna ꝛ eadem itentio eēt in his duo-
bus corpibus.s.in aere ꝛ in aq̄. Nō solum aūt ille intē
tiones nō numerant nūatione sb̄orū sed etiam ꝓprie
loquēdo nō extēdunt extēsiōe eoꝝ. Quia ex quo queli
bet forma multiplicat se per mediū ꝛ per qualibet par
tem medij tota est in toto medio ꝛ tota in q̄libet parte
medij.si aūt rōnem dicti scire uolumus. Sciēdū q̄ cā
q̄re extēdit fōra extēsione subiecti est qꝛ forma illa edu
cit de potētia māe:qꝛ quicq̄d educit de potentia mate
rie educit tota de toto ꝛ ps de parte:ideo sequit q̄ oīs
forma materialis de potentia materie educta diuidat
diuisione materie: ꝛ sic tota est in toto ꝛ pars in par-
te. Causa aūt q̄re forme nūant nūatiōe subiecti est qꝛ
ipse forme nō generant sed generat totum cōpositum.
vn̄ non gn̄at albedo nec nigredo sed generat lignuz al
bum ꝛ lignuz nigrum:qꝛ esse est gn̄ationis terminus.
Esse enim formarum ɔiūcto attribuit cui per se cōpe-
tit gn̄atio:qꝛ si ex diuersa rōne q̄dditatis sumit diuer-
sitas spēi ita ex diuerso eē sumit diuersitas numeralis
Et qꝛ h9ꝰ eē cōposito attribuit seq̄tur q̄ diuersitas nu
meralis in formis ex diuersitate subiectoꝝ eē habeat.
cum igit hoc sit ꝑprium omni forme reali q̄ ipsa non
gn̄at:sed cōpositum:ideo in oibus formis realib9 com
petit numerari nūatione subiectoꝝ:ueruz qꝛ non oēs
forme reales de potētia māe educunt.nam oēs forme
reales extēsione corpis extēdunt:sed qꝛ forme intētio
nales sunt ille q̄bus cōpetit gn̄atio qꝛ non gn̄at aer sic
intētionaliter coloratus sed ipsa coloris intētio in ae-
re gn̄at. Et h̄ eīt rō q̄re in realibus totum cōpositū ge
nerat qꝛ totum cōpositum gn̄at sed intētionalibus so
la intētio generat:qꝛ sola forma generat. Vn̄ dicit q̄
ipsa albedo gn̄at albedinem suam in aere sm q̄ ꝑspe-
ctiuus hoc ꝑbat. Ista aūt ueritas ex quodaz signo ma-
nifestari pōt.videmus enim in realium gn̄atione q̄ ge
nitum nō ꝑfecte sequit sil'itudinem gignētis:qꝛ cuz ta
lis sil'itudo sit per vnitatem forme non ꝑfecte assequit
genituz gignētis vnitatem forme ex eo q̄ illa actio nō
attribuit forme sed cōposito lz illius actionis forma sit
rō. Sed in gn̄ationib9 itētionalium genituz ꝑfecte cō
sequit sil'itudinez gignētis:sicut sil'itudo in speculo ge
nita ꝑfecte ɔsequit gignētis sil'itudinem. In duob9 igi
tur differt forma intētionalis a reali:qꝛ forma intētio
nalis nō recipit nūationē a subiecto ut realis:nec edu
cit de potētia materie cum per se loquēdo nō reqratur
ibi motus nec trāsmutatio. Visa igit dr̄ia iter formas
reales ꝛ intētionales ex qua dr̄ia forme intentionales
duo ɔsequunt.pmo q̄ qꝛ nō extēdunt extēsione subie
cti.2m aūt q̄ non numerant numeratione subiecti sed
potius nūatione rerum in q̄rum cognitionem ducūt
siue eoꝝ a q̄bus sunt.nam illa intētio albedinis in illa
pte aeris existēs differt numero ab illa intētione albe-
dinis in eadem parte aeris existēte non rōne subiecti
qꝛ in eodem subiecto sunt sed rōne diuersaꝝ albedinū
in q̄rum cognitionem ducūt ꝛ a q̄b9 traxerūt originē.

Restat igit videre quomõ differat natura intellectualis a natura corpali: ꝓpter qḋ sciendum est ṗmo ꝙ natura intellectualis seu spũalis potest simul esse cuz corporali absqꝫ eo ꝙ natura corporalis sibi cedat: vnde illi qui dicebant aiam esse corpus ṡm phum ponebant duo corpa in eodē. nã enim corpalis sil' cũ alia nã corporali eē nõ põt. ❡ Scḋa aũt diia est ꝙ nã spũalis potest eē sil' ⁊ semel in diũis dũmõ illa diuersa hẽant ordinē ad aliqd vnũ. Sic ꝯcedimus vnã ⁊ eãdem eēntiam aie eē in diũsis ptib⁹ corpis ꝓut ille ptes hñt ordinem ad vnum totum: ita ⁊ illi qui ponebãt datorē formarũ cum ponerēt ꝙ vnus ⁊ idem dator opaṫ in diũsis simul opꝫ eos dicere ꝙ ille dator simul eēt in diuersis inquãtum illa diuersa ordinanṫ ad vnum ut forte ad susceptionē vnius forme: nã enim corpalis nunqꝫ se tota sil' põt eē in diuersis inquãtuz illa diũsa ordinãtur ad vnum aliqd. His ergo visis restãt qnque declarãda ut Cõmẽtatoris rõ facilis hẽaṫ. Prima est ꝙ vna ⁊ eadem intẽtio iformat imaginationē ⁊ itellm. nã ut dicebaṫ intẽtiones illius nõ recipiũt nũm a ſbis in quibus sunt ⁊ tñ due intẽtiones solo nũo diñtes pñt esse in eadē pte aeris ⁊ vna ⁊ eadē intẽtio simul posset esse ⁊ in aere ⁊ in aq sed aq̃ nõ cederet ei nec ecõuerso. Cuz igiṫ nã corpalis ut organum fantasticũ nõ cedat nature spũali ut itellectu. illa eadem intẽtio que informat fantasmata informare poterit itellm. Ad hoc etiã ualere põt qḋ supius fuit tactũ qꝛ h⁹ intẽtiones nũm recipiũt ab illis in quoꝝ cognitionē duciũt. Et qꝛ species in itellectu ducit in cognitionem nãe sine ꝯditionibus mãe: spẽs aũt in fantasia ducit in cognitionez nãe cũ ꝯditionib⁹ mãe: sicut vna ⁊ eadem nã est que cõsideraṫ cum ꝯditionib⁹ mãe ⁊ sine illis ita ⁊ spẽs vna ⁊ eadem eē poterit que informabit fantasiã ⁊ intellectũ ⁊ tũc intellius copulabiṫ nobis per formam suam ⁊ ista est snia Cõmē. qꝛ vult ꝙ intell's copuleṫ nobis per itẽtiones imaginatas que sunt q̃si forma ipsius. Et qꝛ intellect⁹ copulaṫ nobis per formã suam sequiṫ ex h ꝙ intellect⁹ sit forma quodãmõ nr̃a lꝫ nõ eodē mõ sicut alie forme sunt forme mãe. vñ ipse dicit ꝙ act⁹ equoce dicitur de intellectu ⁊ alijs formis. Declarato ḡ ꝙ vna ⁊ eadem forma informat intellm ⁊ imaginationē ⁊ ꝙ intellect⁹ est q̃si forma nr̃a ṡm qḋ restat declarandum ut istius positio intelligaṫ: est ꝙ vnus ⁊ idem intellius põt eē vnus in oib⁹ hoibus. nam lꝫ nã corpalis non possit eē in diuersis quãtũcunqꝫ illa diuersa ordineṫ ad aliquid vnum: nã tñ spũalis bñ põt ut est per habita manifestum. Ideo nõ est incõueniēs ꝙ vnus ⁊ idem intellect⁹ nũo est oibus hoibus vnit⁹. Et hoc est quod diċ Cõmẽtator. opinati sumus ꝙ intell's mãlis sit vn⁹ omnibus hoibus. ❡ Tertiũ qḋ restat declarãdum est ꝙ hõ magis ꝓprie intelligit q̃ꝫ intell's intelligat. cui⁹ rõ duplex põt eē. Una est qꝛ intell's ex tali vnione quodãmõ efficiṫ forma nr̃a: ⁊ qꝛ forme ꝓprie nõ est agere sed cõpositi per formam ideo nõ est intell's intelligere nec aie sed magis intelligit hõ per intellm seu per animaz. vñ ipse Cõmẽtator vult sup ṗ⁰ de aia. ꝙ si viderem⁹ ipsa membra intrinseca que laborãt in intelligẽdo sicut videmus mẽbra extrinseca in texẽdo uel edificando sicut nõ ꝯcedimus ꝙ aia texit uel filat sic nõ cõcedimus ꝙ aia itelligat. Scḋa aũt rõ ad hoc idem eē põt qꝛ ṡm phm in 3⁰ de aia. nõ solum sanaṫ sanitate sed etiã corpore: sic nõ solum scimus scia sed etiam scimus ⁊ aia quãtũcũqꝫ enim scia sit ab aia ⁊ actus sanationis sit a sanitate attñ qꝛ sanitas est in corpe ad ipm actuz sanationis coopaṫ corpus: sic etiam qꝛ scia est in anima ad actũ sciẽdi coopaṫ aia qꝛ nullus est actus forme q alíquo mõ nõ coiceṫ mãe uel ꝓprio ſbo: ita ꝙ ṡm euz nõ solum forma est rõ agendi sed etiam ipsa mã. Nam ex quo forma nõ põt actionem ꝓpriam nisi in mã ꝓpria seu in ſbo ꝓprio exercere nõ solum ipsa forma sed etiã mã ⁊ ſbꝫ ipm est rõ agẽdi: nihilominus forma est ratio ṗncipalior agẽdi q̃ꝫ ipsa mã ⁊ ſbm. cum igiṫ intelligere seu actus intelligẽdi egrediaṫ de potẽtia intellectiua informata specie: cuz magis ṗncipalis rõ agẽdi sit forma q̃ꝫ mã seu ſbm ipsa intẽtio informans intellectum magis est rõ intelligẽdi q̃ꝫ potẽtia intellectiua: igiṫ cuz illa intentio que intellm informat sit nã ⁊ sit forma in nobis: qꝛ ut habitum est intellectus vniṫ nobis p formam suam. i. per intẽtionem imaginatam seu exñtem imaginationem ergo ꝓprie intelligimus ⁊ magis proprie q̃ꝫ intellect⁹ quãto magis forma est magis rõ intelligẽdi q̃ꝫ mã. ❡ Quartum restat declarãdum ꝙ intentio que plurificaṫ ex pte imaginationis hẽt eē vnuz ex pte intellect⁹: cuius rõ est: nam lꝫ h⁹ spẽs intẽtionales recipiãt nũm per se loquẽdo ab his a qbus sunt per accidẽs tñ aliqñ iste nũs impediṫ: qꝛ lꝫ in eadez pte aeris possint eē due intẽtionales albedines solo nũo differẽtes ex eo ꝙ ille due intẽtiones sunt a diũsis formis numero tñ si aer recipet ut hic ⁊ nũc cum nõ possint esse in eodem ſbo duo abstracta solo nũo differẽtia tunc ille due intẽtiones fierẽt vna intẽtio. Et si esset possibile ꝙ aq̃ eēt simul cum aere ⁊ aer nõ cederet aque ⁊ aer recipet ut hic ⁊ nũc: lꝫ vna ⁊ eadem intẽtio aliter ⁊ aliter accepta posset informare aerem ⁊ aquam tñ posset eē ꝙ per ea que sunt plura ex pte aeris eēt vnuz ex parte aque. Ita ꝙ si due intẽtiones solo nũo diñtes informarẽt aerem cum informarẽt aquam fierẽt vna intentio. Uñ ⁊ Cõmẽtator dicit ꝙ h⁹ intellectiua sunt vnũ ṡm intẽtionem recipiẽtis ⁊ multa ṡm intẽtionez receptam ⁊ appellat ibi ṡm intẽtionem receptam intẽtionem imaginatam qꝛ eadem est que est in imaginatiõe ⁊ que informat ⁊ que in intellectu recipiṫ. ❡ Quintũ qḋ declarãdum restat est ꝙ nõ semp intellectus de nouo recipit qñ aliqs hõ de nouo intelligit sed est actus forme aliqñ ibi noua receptio. Aliqñ autez est ibi sola noua vnio absqꝫ noua receptione qḋ ex habitis satis patet. Nam ex quo intẽtiones plurificanṫ ex pte imaginationum ⁊ vniunṫ ex pte intellect⁹ non est nisi vna receptio oium spẽrum differẽtium solo nũo. Et ideo si tu intelligis vnum lapidē ṗus aũt nõ itelligebas nõ oportet ꝙ intell's de nouo recipiat spẽm lapidis quia forte hẽbas spẽm lapidis anteq̃ꝫ intelligeres lapidem ⁊ ut dictum est nõ pñt intelligi plures spẽs nũo differẽtes. Ideo ex quo de nouo tu intelligis lapidē cum ṗus nõ itelligeres ipm vnitus est tibi itell's cum primo non eēt tibi vnit⁹ nõ tñ est ibi noua receptio igitur est ibi noua vnio absqꝫ noua receptione. sed põt etiaz per simile declarari in nã. uerbi grã. Naz si aliqs hõ de nouo gñaṫ tũc nõ incipet hõ eē simplr̃ cum ṗus hõ esset. Si etiam qñ de nouo tu intelligis eēt spẽs lapidis in intellectu ita ꝙ in eo ṗus non esset sed intellectus per huiusmodi spẽm incipit habere nouam relationem ad rem ⁊ eēt vnitus tibi ⁊ esset in te cum ṗus nõ esset tibi cõiũct⁹ ut per ipsam spẽm copulat⁹. ❡ Habitis igitur istis qnque. ṗmo ꝙ vna ⁊ eadem intẽtio informat intellectum ⁊ imaginationem ex quo uel ꝓpter qḋ intellectus quodãmodo efficiṫ forma nr̃a. secũdo ꝙ vnus ⁊ idem intellectus põt esse vnitus oibus hominibus. Tertio ꝙ ista est magis ꝓpria. s. homo intelligit q̃ꝫ intellectus. Quarto ꝙ intẽtiones que plurificanṫ ex parte imaginationum pñt esse vnum ex parte intellectus sed aliqñ est ibi noua receptio. aliquãdo aũt sola vnio absqꝫ noua receptione: appet positionem Cõmentatoris aliquo modo esse rõnabilem nec aliquo mõ ut videṫ eius positio rõnabilior ostẽdi potest. Nõ si ea per que ꝓbabilis est manifestam etiam calũniam hñt qꝛ sine dubio aliq̃ ibi dicta habẽt calũniam huiusmodi positio ex hoc irrõnabilior appet: uerũtamen omnia eius

dicta vel habita ꝓtēdunt aliquā veritatem ꝓbabilem. Expeditis igit̄ ꝑma ⁊ secūda parte huius q̄onis q̄ ad ducte sunt rōnes cōmenti pro ⁊ ꝯtra. Et declarata est eius positio: restat tertium ꝓsequi ut. s. rōnes facte ab alijs cōtra ipsum magis ꝓbabiles inducant̄. Ad cuius euidētiam notādum ꝙ ꝯtra ipsum cōmētum cōsueue rāt adduci sex rōnes inter alias meliores. Quarum ꝑma est ꝯcludēs ꝙ hō nō intelligit. Nam ex tali vnione quam Cōmētator ponit intellectus ad nos nō seqtur ꝙ hō intelligat sed ꝙ magis intelligat̄. ⁊ est rō. nā ſm Cōmētatorē intellectus copulat̄ nobis per fantasmata: sed intellectus compat̄ ad fantasmata sicut oculus compat̄ ad colorem q̄ in ipso existit: ita ꝙ itellect⁹ nr̄ vnit̄ nobis per fantasmata que in nobis sunt. Sed ex vnione quam hēt oculus ad colorem siue ad pietē nō seqtur ꝙ color seu paries videat sed ꝙ videat̄: ergo ex vnione quam hēt itellect⁹ ad nos nō seqtur ꝙ itelligamus sed ꝙ itelligimur. Vñ dicūt isti ꝙ Cōmētator fuit decept⁹ per fallacias accn̄tis. nam si nos itelligimus opꝫ ꝙ hēamus itellectū q̄si formam nobis vnita. Sed accidit ut respicit fantasmata ꝙ vniat̄ nobis eo ꝙ nō vnit̄ nobis ſm ꝙ h⁹ fantasmata respicit: sed magis sicut a nobis sepat̄: q̄ q̄diu spēs est in fantasia nō est forma intellect⁹ possibilis: ut aūt h⁹ spēs a fantasia est separata ⁊ abstracta sic efficit̄ forma intellect⁹ possibilis accidit tñ itellectui ut est vnitus nobis respicē fantasmata q̄ illo mō magis est sepat⁹ q̄ꝫ vnit⁹. ¶ Scdo arguit sic ⁊ ostēdet per aliam rōnem ꝙ hō nō itelligit: q̄ hoc qd̄ dico hō aut est nomē totius aggregati. s. corporis aiati ⁊ intellect⁹: aut est nomē aiati corpis solū: aut est nomē intellect⁹ solum. Si ergo est nomē totius aggregati tūc hō nō intelligit q̄ ſm positionem eorū sic dicentium nō plus fit vnum ex itellectu cuꝫ corpe q̄ꝫ ex nauta naui: hoc aūt aggregatuꝫ nō itelligit sed solum nauta: ergo totum aggregatū ex intellectu cum corpe nō intelligit sicut est hō cum sit nomē totius aggregati ſm modum istum seqtur ꝙ hō nō intelligit. Si autem hō dicit nomē aiati corpis solum adhuc nō itelligit homo. Nam q̄ intelligē dicit̄ eē actus nō trāsiēs in exteriorem mām. cum ergo corpus aiatū nr̄m respectu intellectus sit mā exterior intelligē nō trāsibit in ipsum: igit̄ hō nō intelligit cum hoc ꝙ dico hō sit nomen corporis talis. ¶ Ꝓ. si aliq̄s vellet dicere pro termināndo ꝙ ille act⁹ qui est itelligē trāsit in exteriorem mām adhuc pp hoc nō seqtur ꝙ hō intelligit sed ꝙ itelligit: q̄ ois actus trāsiēs in exteriorē mām denoīat ſm appositam denoīatonē. Et ideo videmus ꝙ calefacē q̄ transit in exteriorem mām sequit̄ ꝙ corpus in qd̄ trāsit nō calefaciat sed ꝙ calefiat: ⁊ edificare qd̄ trāsit in exteriorem mām q̄ in edificium nō seqtur ꝙ edificium edificet sed ꝙ edificet̄. Si ergo hō ponit̄ exterior mā intellectus intelligere nō trāsibit in hoiem: q̄ si transiret in hoiem tūc trāsiret in exteriorē mām nō sequit̄ ꝙ hō intelligat sed ꝙ intelligat̄: igit̄ hoc qd̄ dico hō ſm istum modū pōnis nō dicit aggregatū neqꝫ corpus aiatum. Si aūt diceret aduersarius ꝙ diceret intellm̄ istū hoc stare nō pōt: q̄ ſm phm 7° meta^{ce}. ad rōnem hois ptinēt carnes ⁊ ossa seqtur ꝙ hoc nomē hō nō sit nomen itellc̄s solum. ¶ Ꝓ. si hoc ꝙ dico hō eēt nomē itellc̄s solum tūc corpus comparet̄ ad intellm̄ sicut instr̄m: ⁊ sicut mobile ad motorē: ⁊ hō nō eēt cōposit⁹ ex itellectu ⁊ corpe: sed eēt itellc̄s utēs corpe vel mouēs corp⁹. Sꝫ itellc̄s nō mouet nisi per appetitū ⁊ volūtatē: si ḡ solum per talē motum itellc̄s vnit̄ corpi ⁊ itellc̄s est sibi iūctus per volūtatē: ḡ cū itellc̄s voluerit sibi vniri corpi vniet̄: ⁊ post vnionem q̄n voluerit ipm abycē abyciet ⁊ post abiectionē ipm reassumē poterit qd̄ videt̄ icōueniens q̄ tūc videt̄ ꝙ eēt possibilis resurrectio mortuorum. ¶ Tertio ꝯtra ipm sic arguit̄ si vnus eēt nūo in oibus

cum igit̄ humanū ſm phm fuerit ab eterno iste itellc̄s incepit recipere spēm qd̄ falsuꝫ est. Cū phs ponat ipm eē in potētia ad oia itelligibilia. ¶ Quarta rō ꝯtra ipm est: q̄ ab vna ⁊ eadem eēntia vel v̄tute duo act⁹ solum nūo dr̄ntes ꝓgredi nō pn̄t. Cum igit̄ duo hoies pn̄t intelligē vnam ⁊ eādē rem: tūc itelligē illoꝝ duoruꝫ aut differt nūo aut nō. nō est eniꝫ itelligibile ꝙ nō differat nūo cū supposita eoꝝ nūo sint distincta. Si aūt differēt nūo cum isti nō itelligāt nisi per itellm̄ cum itellus ponat̄ vn⁹ nūo seqtur ꝙ ab vna ⁊ eadē v̄tute nūo diuisi ꝓgrediant̄ act⁹ soluꝫ nūo dr̄ntes qd̄ est impossibile. ¶ Quinta rō ꝯtra ipm est q̄ sicut passio facit nos scire mām ita actio nos facit scire formā: igit̄ ex actiōe ꝓpria alicui⁹ dꝫ q̄s iuestigare formā ei⁹. Sed ꝓpa actio hois videt̄ eē itelligē: igit̄ ex itelligē debem⁹ iuestigare formā hois ergo ipse itellc̄s est ꝓpa forma hois. Sꝫ nō est itelligibile ꝙ aliq̄d multiplicet̄ ⁊ nō multiplicet̄ ꝓpria forma eius ergo ad multiplicationem hois sequit̄ multiplicatio itellc̄s. ¶ Sexta rō ⁊ ultima ꝯtra ipꝫ aliquo mō virtualr̄ in rōnib⁹ ꝑcedētib⁹ ꝯtinet̄. Nam poneret sic nobis intellm̄ vniri nō est ponē nobis ipsum vnitū: sed a nobis sepatū: q̄ q̄diu spēs in fantasia existit nō est a cōditionib⁹ mālib⁹ abstracta ⁊ itellm̄ nō informat sed iformat ipꝫ ut abstracta: sed abstracta est a nobis sepata ergo ⁊ itellc̄s est magis nobis sepat⁹ q̄ꝫ coniūct⁹. Qr̄ aūt istas rōnes Com^{tor} soluat ⁊ ut appeat earū solo. Aduertēdū ꝙ oēs rōnes ꝑtacte nihil ꝯcludūt nisi hoc supposito ꝙ hō ꝓprie accept⁹ itelligat. Nā ex ista suppōne argumēta ꝓcedūt vel ducūt ad icōueniēs ꝙ hō nō itelligit vel ex suppōne ill⁹ v̄itatis que ē ꝙ hō itelligit ducūt ad ista icōueniētia. Nā ꝑma rō adducit ad hoc icōueniēs ꝙ hō nō itelligit ex eo ꝙ ex tali vnione hec nō pōt saluari ꝙ act⁹ itelligēdi nobis cōueniat. Itē scda rō ad hoc idē icōueniēs q̄ itelligē nō trāsit in exteriorē mām. Itē tertia rō adducit ad hoc idem. s. ꝙ hō nō itelligit q̄ si itellc̄s plenus est eo q̄ ab eterno fuit ⁊ itelligē meū nō est nisi ex eo ꝙ itellc̄s me⁹ recipit speciē cū ipse itellc̄s nullā spēm recipe possit: seqtur ꝙ homies qui nūc sūt nihil itelligāt. ¶ Sexta aūt ratio ad istud icōueniēs vult ducē q̄ cū arguit ex dicto cōmēti magis seq̄t ꝙ itellc̄s sit a nobis sepat⁹ q̄ꝫ nobis vnitus ad h̄ icōueniēs vult ducē: q̄ cū nō agimus nisi per ea que sunt a nobis sepata sequit̄ ꝙ act⁹ itelligēdi nō conueniāt nobis. Quarta rō ⁊ q̄nta ex hac suppōne ꝙ hō itelligit ducūt ad icōueniēs. Nā q̄rta rō ad h̄ icōueniēs ducit ex illa suppōne ꝙ diuisi act⁹ nūo sil̄ ⁊ sel̄ ab vna ⁊ eadē v̄tute ꝓgrediant̄ cū ꝯtingat plura indiuidua hūana sil̄ vnā ⁊ eādē rē itelligē. Quinta aūt rō ex eadem suppōne. s. ꝙ hō itelligit ducit ad h̄ icōueniēs: q̄ si ꝓpria opatio est hois itelligē tūc ꝓpa forma eius est itellect⁹ cū actio facit scire formā: ꝙ si nō est icōueniēs simpliciter. s. ꝓpriā formā hois eē itellm̄. Cuꝫ tñ Cōmē. q̄ dicit ꝙ ꝑma pfectio intellc̄s a ꝑmis pfectionib⁹ aliarū v̄tutū differat: ⁊ ꝙ hoc nomē pfectio dicit̄ de eis equiuoce. ita ꝙ ut patet itellc̄s ſm Cōmē. nō est forma nr̄a. ¶ Declarādū est ergo ꝙ oēs ille rōnes vel ducūt ad icōueniēs illud. s. ꝙ hō nō itelligit ut ꝑma ⁊ scda ⁊ tertia ⁊ sexta ꝯclō: vel ex ista suppōne. s. ꝙ hō nō intelligit ducūt ad illa icōueniētia: ut q̄rta ⁊ q̄nta rō. Et ideo ꝑ dicti qui illas rōnes saluare volebāt ꝯcedūt ꝙ hō ꝓprie sumpt⁹ nō itelligit sed solūmō intellc̄s itelligit cuꝫ ipse intellect⁹ sit sepatus nō hn̄s organū: ꝙ q̄dem in ꝑma ul̄ītas intellectoꝝ satis manifeste ꝓbat substantiam eius ⁊ opationē eē abstractā: ꝙ cū nō ita itellc̄s intelligat ut sensus sentit lꝫ possumus ꝯcedē ꝙ hō ꝓprie sumpt⁹ sentit nō tñ debemus cōcedere ꝙ hō ꝓprie sumpt⁹ intelligat. Et si aliq̄ v̄ba Ar̄. hoc sonare vident̄ ꝙ hō intelligit q̄ ipse vult ꝙ nō intelligat aia sed hō per aiaꝫ ⁊ ꝙ est illud quo ꝑmo itelligimus itellc̄s vel aia itellectiua

qꝛ aīa est ꝑnᵐ quo sentimus ⁊ quo ītelligimus. qđ pro
tāto dcm̄ est: qꝛ itelligere nō fit sine fantasmate ⁊ sine
organo corpali: nō ꝙ ipe ītellectus fantasmate indige
at ut sbo: sed ut obo. ⁊ pp istā indigētiā dicit̄ itellect⁹
nō intelligere nō ꝙ homo ꝓprie itelligat. ꝙ si tñ aliqñ
inueniat̄ ꝙ hec itelligit aliquo mō ꝯcedi pōt: cuꝫ inue
niamus ꝙ corpa supcelestia intelligāt nulluꝫ dubium
est ꝙ ipm̄ itelligere ꝓprie sit ipsarū sbaꝝ separatarum or
bes mouētiuꝫ. Nā ꝭm sniaꝫ Cōmen. ex aīa ītellectiua
⁊ corpe nr̄o nō fit plus vnum q̄ꝫ ex motore celi ⁊ celo
igit̄ sicut ipm̄ itelligere est ipsius sbe que celum mouet
ita itelligere ꝯuenit ꝓpe ītellectui qui circa fantasma-
ta opat̄. Et si tu dicis imo homo itelligit qꝛ vnusqsqꝫ
in seipō expit̄ ꝙ intelligit. rn̄dent nō est uerū ꝙ ego ex
periar me itelligere ita ꝙ actus intelligēdi mihi ꝯueni
ant: sed experior me itelligere pro tāto uerū est ꝙ expe
rior intellectū esse mihi realr̄ vnitum. Hoc aūt mani-
festato. s. ꝙ homo nō itelligit tunc argumēta pretacta
soluunt̄ per illud qđ scribit̄ ꝑ° phisicoꝝ. s. vno incōue-
niēti dato plura sequunt̄. Et ideo si ex suppōne ei⁹ qđ
est incōueniēs ꝯcludit̄ incōueniēs nō est incōueniens.
nam suppō sumit incōueniēs. s. hoiem intelligere cum
nō intelligat ꝓprie accipiēdo. Argumēta que ondunt
hoieꝫ nō intelligere rñsione nō indigēt. affirmāt autē
hoc uerū ut ꝙ homo nō itelligat. Isti autē sic soluētes
tripl̄r deficiūt. ꝑmo qꝛ sibi ꝯ̄dicunt. scđo qꝛ ponunt il
lud: quo ꝯcesso nullus cum eis disputare pōt sicut nec
cum plātis. 3° qꝛ hoc faciūt ut Cōmen. defendāt ⁊ po-
sitionē cōmēti nō retinēt. Primū enim sic pꝫ. nam isti
ꝯcedunt ꝙ homo nō intelligit ⁊ tñ dicunt ꝙ pcipiunt
itellectū eis esse nālīter cōiunctū: sed pcipe intellectū
eis eē ꝯiunctū nō pōt esse nisi per actum itelligēdi: qꝛ
ad pcipiēdum intellectū uel intelligibilē nō se extēdit
actus: sensus igit̄ hoc pcipiēdo itelligimus: ⁊ ꝑus con
cesserūt ꝙ nō intelligimus ergo sibi ꝯ̄dicunt cum ꝭm
eos itelligamus ⁊ nō itelligamus. ꝙ si tñ suā defende-
re uellent pōnem nō hrent pro incōueniēti negare qđ
prius ꝯcesserūt. s. ꝙ pcipimus intellectū eē nobis nālr̄
vnitum: cuꝫ ad hoc ponendū ipsa ratio eos cogat: qꝛ si
hoc dicūt uel hoc pcipiūt ⁊ tunc sibi ꝯ̄dicūt uel fantas
matice loquunt̄ ⁊ tunc nō sunt audiēdi ut nec ꝯditor
ipe fabulaꝝ. Scđm incōueniēs ꝯtra eos est: qꝛ nullus
cum eis disputare debet: qꝛ cuꝫ disputatio nō fit nisi in
ter eos qui intelligūt cuꝫ ipsi fatent̄ se non intelligere
uerbuꝫ eoꝝ nō est attēdēdum ⁊ cuꝫ eis nō est magis di
sputādum q̄ꝫ cuꝫ irrōnabilib⁹ uel cum plantis. 3° posi-
tionē Cōmen. isti nō retinēt qꝛ ut ex pōne Cōmen. vi-
det̄ sequi ꝙ magis sit ꝓpria illa homo itelligit q̄ꝫ illa
intellect⁹ itelligit. Nec Cōmen. hui⁹ pōnis fuit ꝙ ho
mo nō itelligat siqs diligēter sua dicta pquirat. ⁊ qđ
ipsi arguūt ꝙ itellectus nō est ꝟtus organica sicut sen
sus: ⁊ ideo lꝫ ista sit ꝓpria homo sentit: nō tñ est illa ꝓ-
pria homo itelligit: satis appet ꝙ rō nō hēt stabile fun
damētū. nā lꝫ intellect⁹ nō sit pfectio organi est tñ pfe
ctio eēntie aīe: ⁊ qꝛ ipsa essentia aīe est actus corpis ex
hoc sequit̄ ꝙ ipse hō itelligat: ⁊ qꝛ cui⁹ est ipsa eēntia
ei⁹ est potētia: ⁊ cui⁹ est potētia eius est act⁹: qꝛ eēntia
⁊ potentia aīe est nr̄a: igit̄ intelligere est nr̄m ergo nos
intelligimus. Aliꝫ tñ conati sunt ista argumēta solue-
re uel saltim aliqua dictoꝝ argumētoꝝ ⁊ ꝯcedēdo tñ
ꝙ homo intelligit. nam cum dī ꝙ non plus sequit̄ ꝙ
homo intelligat ex vnione quā habet itellectus ad nos
q̄ꝫ qđ paries videat ex vnione quam habet ad oculuꝫ
aiunt ꝙ illa argumēta ⁊ similia nō ꝯcludūt qꝛ iducūt
pro simili qđ nō est simile. nā paries nullā habet virtu
tem cognitiuā: ⁊ ideo ex tali vnione non videt sed no-
bis inest aliqua ꝟtus cognitiua: ⁊ ideo ex tali vnione
pōt ꝯcedi ꝙ nos cogscam⁹. ¶ Sꝫ isti adhuc puerilius
mouent̄ q̄ꝫ ꝑmi. nā dato ꝙ pies hēret ꝟtutē visiuā ex
eo qđ videret̄ nihil ī eo recipet̄: sꝫ solū recipet̄ in ocu-
lo meo: ⁊ ideo nullus actus ei coicatus eēt ex tali vni
one. ¶ Propter hec videamus qđ ueritatis ꝯtineant
argumēta ꝑtacta ad que est alr̄ rn̄dendum. ¶ Ad cui⁹
euidentiā sciēdum ꝙ lꝫ dicta argumēta aliquā uerita
tem ꝯcludant ⁊ in aliqbus eoꝝ ꝯ̄ sit uera. modus tam̄
cōcludendi in eis semp est falsus. Et qꝛ tota vis rōnis
colligit̄ ex ꝑmissis si diligēter aduertimus quātā vim
ꝑmisse ꝯtinēt satis apparet ꝙ per illa argumēta nihil
cōtra Cōmen. ꝯcludit̄. Nam ꝑma ratio que arguit ho
minē nō intelligere ex eo ꝙ intellect⁹ nō vnitur nobis
vnione per quā possumus hoiem intelligē qꝛ nō plus
fit vnum ex hoie ⁊ intellectu q̄ꝫ ex pariete ⁊ oculo. sa-
tis apparet falsitas hui⁹ rōnis: qꝛ arguit ex falsa imagi
natione. nā sicut ondsum fuit qñ declarata fuit positio
Cōmen. vna ⁊ eadē spēs informat fantasiā ⁊ intellm̄.
Et ideo forma intellus erat forma in nobis ꝓpter qđ
act⁹ itelligēdi nobis coicabat̄: sed vna ⁊ eadē spēs nō
informat oculū ⁊ parietē. ideo forma oculi nō est for-
ma in pariete ꝓpter qđ actus vidēdi nō coicat̄ parieti
Et sic apparet ꝙ lꝫ illa ꝯ̄ sit uera supposita pōne Com
mēta. ꝙ homo nō intelligit: rō tñ ista ueritatem nō cō-
cludit. Scđa aūt etiā deficit. nā cum arguit̄ ꝙ hoc qđ
dico homo nō pōt eē nomen intell's. ergo uel est nomē
aggregati uel corpis aīati. ⁊ si est nomen aggregati ho
mo nō intelligit: qꝛ aggregatū ex nauta ⁊ naui nō itel
ligit. ⁊ si est nomen corpis aīati etiā homo non intelli
git: qꝛ intelligere nō trāsit in exteriorē mām̄. Satis er
go apparet ꝙ ex utraqꝫ pte ratio deficit. nā sicut decla
ratum fuit supius ex eo ꝙ forma intellus est forma in
nobis itellectus quodāmō efficit̄ forma nr̄a: ⁊ qꝛ opa
tio egredit̄ a toto ꝯiuncto pōt ꝯcedi illa via ꝙ dato ꝙ
hi⁹ nomen sit totius aggregati ꝙ homo intelligat: qꝛ
totum aggregatuꝫ intelligit: ⁊ qđ dicit̄ de nauta ⁊ de
naui exēplum est ualde ridiculosuꝫ ⁊ deficiēs a ꝓposi-
to: qꝛ nulla est forma in naui que sit forma intellectus
naute. Et ideo aggregatum ex nauta ⁊ naui nō intelli
git sed in nobis est aliqua forma que est forma intelle-
ctus ꝓpter qđ aggregatum ex aīa ⁊ corpore pōt itelli-
gere. iterū ratio deficit ex altera pte cum dicit̄ ꝙ si ho-
mo est nomē aīati corpis ꝙ homo nō intelligit qꝛ itel
ligere nō trāsit in exteriorē mām̄. imaginat̄ enim ꝙ ip
sum organum fantasticuꝫ sit exterior mā respectu itel-
lectus qđ nō est uerum. nā lꝫ intellectus nō sit virt⁹ or
ganica nō tñ debet ꝯcedi ꝙ sit penitus extra nos ul' ex
fantasiā nostrā cum illa spēs que intellectū informat
sit etiā fantasmatis forma ut diximus. uel alr̄ dici pōt
ꝙ ꝑncipalius egreditur actus intelligendi ab ipsa spē
intelligibili q̄ꝫ ab ipso intellectu: ⁊ qꝛ ipsa spēs itelligi
bilis est nr̄a si actus itelligēdi coicat̄ nobis in exterio-
rem mām̄ dī nō trāsire. Tertia ꝟo rō que arguit intel-
lectū nullā spēm recipe ex eo ꝙ fuit ab eterno etiaꝫ ex
falsa imaginatiōe ꝓcedit. imaginat̄ enim ꝙ spēs rema
neat in itellectu semp. nā lꝫ post ꝯsiderationē ul' postq̄ꝫ
desinimus itelligē spēs in itellectu remaneat in q̄dam
eē hītabili q̄ꝫuis Auic. visus fuerit sensisse oppositum
tñ ꝭm opi. Cōmē. postq̄ꝫ indiuiduū humanū corrūpit̄
ea que acqsiuit itell's per illđ idiuiduū uel ex fantasma
tibus eius itell's nō remanēt. ideo Cōmē. uolēs salua-
re ꝙ in itellectu alique spēs hñt eē dupl̄r hoc declarat
qꝛ nunq̄ꝫ nā hūana est in ꝑuatione ꝑmarū ꝓpōnū tota
liter. vñ ipse dicit ꝙ itell's mālis nunq̄ꝫ sit denudat⁹ a
ꝑncipiis nālib⁹ coib⁹ toti humane spei. i. ꝑmis ꝓpōni
bus. Scđa via ad h idē declarāduꝫ est: qꝛ sicut nō est cre
dibile ꝙ hītatio tota fugiat a nālib⁹ artificiis: ita nō
est credibile ꝙ tota hītatio fugiat a phia ꝙ si tñ spēs
semper remanerēt in itellu nō opꝫ ꝙ tota hītatio fuge
ret a phia uel a ꝑmis ꝓpōnib⁹ ad hoc ꝙ itellus mālis
nō eēt penitus denudat⁹. nā sic sufficeret ꝙ aliquādo

holes fuissent phi sciẽtes absqȝ eo ꝙ mõ aliqui essent.
ꝛ ideo uoluit Cõmẽ. ꝙ lȝ intellect⁹ agẽs sit eternus ꝛ i
tellect⁹ etiã mãlis sit eternus: itellect⁹ tñ speculatiuus
qui est cõposit⁹ ex itellectu mãli ꝛ itellectu in actu est
gñabilis ꝛ corruptibilis. Et si ista via Cõmẽ. non est
neccia de gñatione ꝛ corruptione itellect⁹ speculatiui:
tñ per rõnes de necessitate cogẽtes iprobari non põt.
¶ Quarta aũt rõ ꝯtra Cõmẽ. ẽt nõ ꝯcludit. naȝ cũ ar
guit ꝙ ab vna ꝛ eadẽ v̾tute nõ ꝓgrediunt diuse actio
nes nũo. Rñdẽdũ est de actionib⁹ sicut dicebat supe
rius cũ declarabat positio cõmẽti de spẽb⁹. ꝙ illa spẽs
erat vna ex pte itellect⁹: sed plurificat ex pte nr̃a. vnde
ꝛ Cõmẽ. met ait ꝙ itellecta sunt vnita ſm recipiens ꝛ
multa ſm intẽtionẽ receptã: ꝛ ideo cũ arguit multitu
dinẽ ex pte itell's cõmittit etiã arguẽdo fallacia accidẽ
tis. Exneũ enim est ab illis actionib⁹ ꝙ sint plures ut
compant ad intellm̃. ¶ Quita v̾o rõ no de necessitate
arguit. nã si ex illo actu intelligẽdi arguit ꝙ itellectus
sit forma in nobis: nõ pp hoc opȝ intellm̃ multiplicari
ſm multitudinẽ nr̃am: qꝛ ut declaratũ est intellus tali
mõ ponit forma nr̃a ꝙ oĩno remanẽs vnus est forma
oĩuȝ indiuiduoꝝ in humana spẽ si bñ visus est modus
quõ intell's in actu qui est forma in intellectu materia
li est forma in nobis pp qd̾ coĩcat nobis act⁹ intelligẽ
di. ¶ Sexta aũt rõ si bñ visa sũt que dicta sũt de facili
soluit. Nam cũ arguit ꝙ ponẽ talẽ ꝯiũctionẽ intell'us
ad nos qlẽ Cõmẽ. visus est ponẽ magis est ponẽ sepa
tionẽ qȝ ꝯiũctionẽ. vñ accidit intellectui inquãtũ est
ꝯiũct⁹ ꝛ vnitus nobis informari spẽ. naȝ ut informat
spẽ nõ est nobis ꝯiũct⁹: sed magis separ⁹: ꝛ ideo nõ po
terit saluari ꝙ intelligam⁹ satis appet ꝙ ex eo malo i
tellectu positionis cõmẽti ꝓcedit rõ. nõ enim species
que informat itellm̃ est alia a spẽ que est in fantasia ni
si solũ ſȝ eẽ differẽs: qꝛ eadẽ spẽs que est in fantasia est
forma itell's ut patuit ex eo ꝙ itell's iformat⁹ spẽ nõ est
separ⁹ a nobis: ſȝ magis ꝯiũct⁹. falsũ est ꝙ accidat itel
lectui inqȝtuȝ est ꝯiunctus nobis informari spẽ cũ nõ
cõiũgat nobis nisi per fantasmata: igit per se iest itelle
ctui ꝛ nõ per accñs vnit nobis per formã vnã. ¶ Ex
peditis igit tribus ptib⁹ qõnis: qꝛ pmo assignate sunt
rõnes pro ꝛ ꝯtra Cõmẽtatorẽ quas ipse fecit. 2° decla
rata fuit eius positio. 3° adducte sunt rõnes ab alijs cõ
tra ipm̃ facte ꝛ improbate ꝙ nõ ꝯcludunt. Restat q̃r
tum oñdere in quo declarabit per rõnes põneȝ cõmẽ
ti nõ posse stare. ꝛ per ꝯñs rõnes ipsius cõmenti ꝛ alie
cũ his facte ꝯgrue dissoluent. pp qd̾ aduertẽdũ ꝙ posi
tio cõmẽti nõ solũ est falsa sed impossibilis. Et addu
cemus sex incõuenietia ꝯtra ipm̃. pm̃ est ꝙ homo non
itelligit. 2m̃ est ꝙ intell's in itelligẽdo nõ idiget corpe.
3m̃ est intellm̃ nullaȝ spẽm recipe posse. 4m̃ ꝙ intell'us
agens nõ est oĩa facere. 5m̃ est ꝙ intell's possibilis itel
ligit seipm̃ per seipm̃ nõ intelligẽdo alia. 6m̃ ꝙ intell's
noster possibilis in gñe intelligibiliũ nõ est sicut mã pª
in gñe entium. Que oĩa sunt ꝯtra fundamẽta pipateti
coꝝ: ꝛ ꝯtra ipam ueritatẽ. ¶ Propter pm̃ igit est ad
uertẽdum ꝙ qcqd agit est in actu: ꝛ agens ſm ꝙ est in
actu agit. Cui⁹ rõ est qꝛ qd̾ est in potẽtia non agit: opȝ
igit ꝙ agens sit in actu. iterũ qꝛ agens nõ agit indiffe
rẽter quẽlibet actum sed ꝓportionatũ nõ soluȝ agens
est in actu sed agens in tãtũ agit inquãtuȝ est in actu.
Si igit ex eo ꝙ spẽs que est i imagiatiõe nr̃a que di eẽ
forma intell's ſm põnem ꝑtactã ad hoc ꝙ intelligere
mus opȝ ꝙ spẽs intelligibilis eẽt in nobis: ꝛ ſm ꝙ eẽt
intelligibilis nobis: sed illud qd̾ est in actu agit ꝛ ſm
ꝙ est in actu. Cuȝ igit rõ itelligẽdi sit ipsa spẽs itelligi
bilis ad hoc ꝙ per spẽm intelligibilẽ intelligam⁹ opȝ
ꝙ spẽs intelligibilis sit in nobis: qꝛ spẽs que est in fan
tasia que est forma itell's est in nobis: tñ ſm ꝙ est intel
ligibilis nõ est in nobis sed est in itellectu. Et ideo nõ

poterimus saluare ꝙ homo itelligat qd̾ erat pmũ incõ
ueniẽs ꝓbãdum. Qd̾ si aliqs tñ diceret imo ipsa spẽs
ſm ꝙ est intelligibilis est in nobis: q̃re est in intellectu
qui est in nobis: tunc illa cauillatio paruȝ ualet qꝛ illa
spẽs deberet eẽ in nobis ut forma ad hoc ꝙ actus itel
ligẽdi nobis coĩcaret: sed illa spẽs ut est itelligibilis est
solum forma intel's ꝛ nõ nr̃a. ꝛ ideo ꝓpter hoc nõ po
test actus intelligẽdi nobis coĩcari. Si hec ergo debet
esse uera homo intelligit nõ sufficit ꝙ intell's vniatur
nobis per formã suã seu copulet nobis per fantasma
ta: sed requirit ꝙ essentia aĩe itellectiue sit actus corpo
ris ꝛ opȝ ꝙ ex aĩa intellectiua ꝛ corpe nr̃o fiat vnũ ſm
esse ꝛ ad hoc qd̾ intelligere qui est actus nõ trãsiẽs in
exterioreȝ mãm nobis coĩcari possit. Apparet igit ꝙ
accipiẽdo põnem cõmẽti quã ꝓbabilius possimus. s.
ꝙ si vna eadẽqȝ spẽs informat intellm̃ ꝛ fantasiã lȝ ſm
supficiẽ appareat ꝙ ex tali iformatiõe itelligere coĩcet
hoi. tñ subtilr̃ ituẽti appet ꝙ non possumus saluare ꝙ
homo itelligat ꝙ si tñ alia eẽt spẽs que iformat fanta
siã ꝛ itellectũ tũc nõ solũ positio hr̃et ueritatẽ sed etiã
ꝓbabilitatẽ: ꝛ ideo rõnes ꝑtacte supius ꝯtra Cõmen.
que ꝓbant ꝙ homo nõ itelligeret si eẽt uera põ cõmẽ
ti uerũ ꝯcludebat sed incõueniẽti medio: ꝛ ideo ꝯclo
erat uera ſȝ ꝓbõnes erãt false ut supius dicebat. ¶ 2m̃
aũt incõueniẽs sic oñdit. nã agere psupponit eẽ: ꝛ iõ si
uolumus loq de actiõe alicui⁹ opȝ ꝙ sic loquamur de
opõne eius sicut loqmur de eẽ: ꝛ qꝛ itell's ſm põnẽ Cõ
men. qȝtũ ad sui eẽ nõ idiget corpe qȝtũ ad suuȝ opari
ẽt nõ indigebit corpe: ideo poterit itelligẽ absqȝ fantas
mate ꝛ absqȝ corpe cũ itelligere sit ꝓpa opõ itellectus
nõ trãsiẽs in exteriorẽ mãm. Et qꝛ talis actio maxime
mẽsurã recipit ab ipo eẽ ex quo ad sui eẽ nõ idiget cor
pore ad tale agẽ nõ idigebit corpe: nã cuȝ sit dare sbas
ociosaȝ que ſm eẽ nõ depẽdeat a corpe nec ſm ꝓprias
operationem nõ dependet a corpore: nec pp eã indi
get corpe: nec pp hec ualet qd̾ ab aliqb⁹ di ꝙ itellectui
cõpetit duplr̃ itelligere ꝛ ad vnũ illoꝝ nõ idiget corpe
ꝛ tale itelligere nõ coĩcat nobis: ꝛ est aliud itelligẽ qd̾
idiget corpe ꝛ tale coĩcat nobis: istud enĩ nõ hr̃et ueritatem
qꝛ ut patuit nullũ itelligẽ põt nobis coĩcare itell's
hac põne supposita. ¶ Preterea si hoc eẽt tunc intel
lect⁹ uel aĩa itellectiua hr̃et duplex eẽ ꝛ vnũ eẽ hr̃et cuȝ
corpe ꝛ aliud sine corpe: ꝛ tunc vna ꝛ eadẽ forma esset
pfectio corpis ꝛ non pfectio corpis qd̾ est impossibile.
¶ 3m̃ incõueniẽs sic oñdit. nã si itell's eẽt separ⁹ ſm eẽ
tũc modus eẽndi ei⁹ eẽt sicut modus eẽndi aliaꝝ sbaꝝ
sepataꝝ: ꝛ tũc sicut itelligẽtie mouẽtes orbes sunt ple
ne formis ꝛ nullã spẽm ulteri⁹ recipe pñt: ita itell's nr̃
eẽt plenus ꝛ nullã spẽm recipe posset cũ oĩs itelligen
tia sit plena formis: nã idẽ iudiciũ eẽt de illis itellige
tijs que mouẽt celũ ꝛ orbes ꝛ de ista cum non sit plus
vnũ ex aĩa intellectiua ꝛ corpe nr̃o qȝ ex motore celi ꝛ
celo ſȝ viã istã. ¶ Sȝ istã rõneȝ ꝓbabilr̃ aliqs cauilla
ret. Nã sicut aĩa celi appropat celo: sic aĩa nr̃a itell'ua
appropat corpi nr̃o: ꝛ iõ si uolumus scire que sit dña
iter illas aĩas ꝛ nr̃aȝ: opȝ nos vidẽ que sit dña iter cor
pora illa ꝛ nr̃a: qꝛ ex illis istrĩs ꝛ ꝓpa mã conicturari
possumus de formis: ꝛ qꝛ illa corpa supcelestia sũt ple
na formis ꝛ forma hec nõ pficit totũ appetitum mãe
nr̃e ex eo ꝙ est hic potẽtialitas ad ulterioreȝ formã: iõ
dicet cauillator ꝙ ille itelligẽtie sunt plene formis sicut nec
illa corpa: itell's aut nr̃ nõ est plenus formis: sicut nec
corpa nr̃a. ista igit cauillatio lȝ videat ꝓbabilis nõ tñ
est bona. Nã lȝ agens recipiat aliquẽ moduȝ actionis
ab istr̃o ex eo qd̾ faber cũ bono martello facit meliorẽ
cultellũ tñ hoc est solũ qȝtũ ad actioneȝ que transit in
mãm exteriorẽ ad quã opõnẽ instr̃m coopat agenti iõ
ꝓpter meliora istr̃a per se loquẽdo faber nõ meli⁹ ...
est formã artis: ꝛ qꝛ actio illa de qua loqmur lȝ nõ est

actio trāsiēs in exteriorē māž ꝛ ad quā coopaꝛ istīn. Ppterea talis cautillatio nō ualet. videꝛ igiꝛ ratio ꝑtacta supius ꝯtra Cōmen. ꝙ ꝯ̃nem uerā ꝯcludit.i. ꝙ intellectus eēt plenus ꝛ ꝙ nullā ulterius recipet spēm i incōuenietē tn̄ medio qꝛ nō per rectā viam incedebat. Posset aūt illud incōueniēs facilius ondi: qꝛ si nō esset eadem aīa que fantaſiaret ꝛ intelligeret. tunc casualis eēt abstractio a fantaſmatibꝰ. uel ergo si itellꝰ ponitur sepatus nō recipet spēs fantaſmatū: nec a fantaſmatibus accidit nisi casualr̄ qđ est incōueniēs ponē ul̄ sba sepata cui cōpetit itelligere per abstractionē a fantaſmatibꝰ hēbit spēs fantaſmatum per quas fantaſmata cognoscit nec casualr̄ abstrahit ꝛ sic nunq̄ recipet aliquid a fantaſmatibꝰ qꝛ recipiēs opꝫ esse denudatum a natura recepta. ¶ 4ᵐ vō incōueniēs sic declarabiꝛ.s. ꝙ intellꝰ agens nō esset oīa facere. Nā cum intellꝰ nr̄ sit semp actus ſm eē si itelligit res mālēs dignius est ēt ſm sniam cōmētī: ut itelligat res imālēs. tūc ergo querō utruz intellꝰ agens faciat eas itelligibiles uel non: sed non est dicere ꝙ faciat eas intelligibiles cum de se sint intelligibiles ſm sniam Cōmen. 2° meta. Restat igiꝛ ꝓpositum ꝙ intellꝰ agens nō sit oīa facere: imo si bn̄ ꝯsideramus nō idigemus itellectu agēte. iō enim nos nō ponimus sensum agentez eo ꝙ sensibilia sunt actus. ponimus aūt itellm̄ agentē per fantaſmata que nō sunt actu sed potētia itelligibilia. Si ergo itellꝰ nr̄ agens est sepatus ſm eē ut ꝓbatuꝫ est nō idiget fantaſmate. Et qꝛ ꝓpter ipa fantaſmata ponimus itellectuz agentē nō indigebimus ponere intellm̄ agentē. ¶ 5ᵐ incōueniēs sic manifestaꝛ qđ erat ꝙ intellꝰ possibilis intelligit seipm̄ per seipm̄: nō aūt intelligibilia. nā tota causa quare nos ponimus ꝙ intellꝰ itelligit se itelligēdo alias est: qꝛ ab itellectu non pōt ꝓgredi aliquis actꝰ nisi iformeꝛ aliqua spē. Et qꝛ nō cognoscit se nisi cognoscēdo actuz iste actus nō pōt eē nisi a spe alicuꝰ rei sensibilis iformātis itellectū. illa aūt spēs pꝰ ducit i cognitionē obi q̄ꝫ ducat in cognitionē actꝰ. pp qđ sequiꝛ ꝙ aīa cognoscēdo obā sensibilia cognoscat se: sed si intellꝰ ſm eē eēt sepatus cū ſm eē sumat mēsura ꝓprie actionis illud idē iudiciū eēt de actione intellꝰ: qđ est de actione aliarū sbarū separatarū. Et qꝛ a sbātijs sepatis cuꝫ nō sint pura potētia in gn̄e itelligibilium pōt ꝓgredi aliqua actio absq̄ꝫ informatione spēi ut pn̄t cogscere seipas per sbas suas. sic itellꝰ nr̄ nō cognosceret se cognoscēdo alia: sed seipꝫ cogsceret per se ipm̄. ¶ 6ᵐ vō ꝛ ultimū incōueniēs est patefactum qđ erat ꝙ itellꝰ noster possibilis nō est potētia pura in genere itelligibiliū sicut mā pma in gn̄e entiū. nā ex quo pōt ꝓgredi aliqua actio ab ipso itellectu sequiꝛ ꝙ itellectꝰ nō sit mā pª in gn̄e itelligibiliū: qꝛ a mā pª nulla actio pōt ꝓgredi in gn̄e entiū. Ab itellectu vō ſm positionē istā posset egredi aliqua actio in gn̄e itelligibilium. pꝫ ergo ꝙ rō cōmētī nō solū est falsa sed ipossibilis: ꝓpter qđ ipemet videbat ꝙ positio eiꝰ stare nō poterat: ideo qn̄ debebat positionē suā ponē icepit ꝑcari ꝛ mō psuasiuo loqui. ꝛ credebat ꝙ si eiꝰ rō nō ꝓdesset eius psuasio hoc supplicareꝛ vn̄ dicebat. Rogo fratres vidētes hoc scriptū scribē suas snias ꝛ forte per illud uerū iueniēꝛ aliud uerū: sed nondū inueni: ꝛ si iueniatur ut fingo tunc declarabiꝛ ueritas. Nō uereꝛ pōnes suā appellare figmētū uel fictionē: vidit enim ꝙ in his nl̄l rōnis erat ꝓbare autē ꝙ hoc nō fuit de mēte Arꝭ. nō opꝫ qꝛ satis pꝫ ꝙ ab alijs ēt sufficiēter dcm̄ est. Adductis igiꝛ rōnibꝰ ꝯtra Cōmē. restat eiꝰ rōnes soluē ꝛ simul cū his soluenꝛ rōnes alias facte ꝯtra ueritatem. ¶ Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū ꝙ oēs rōnes cōmētī nō sūt nisi vna rō: oēs enim ꝓcedūt ex ista radice qꝛ itellꝰ est imālis iō nō plurificaꝛ. nā pma rō talis est qꝛ itellꝰ est simplr̄ ꝛ imālis iō nō mltiplicaꝛ. scda rō talis est ꝙ qꝛ nō est vtus in corpe iō nō multiplicaꝛ: sed nō eē vtutez in corpe est eē vtutē imālē. 3ª rō ex eadē radice ꝓcedit qꝛ si itellꝰ multiplicaꝛ tūc itellecta in eo eēnt itellecta i poª. nā potētialitas itelligēdi accidit ex sui mālitate iō h cōcludē nō est aliud ꝯcludē q̄ꝫ itellm̄ eē mālē. Itē 4ª rō iō habuit fūdamētū qꝛ noluit ꝙ si itellꝰ mltiplicareꝛ tūc idez seipm̄ moueret qđ nō sequiꝛ nisi ex hoc qꝛ itelligibilia in potētia ꝛ mālia mouēt itellectum. si igiꝛ itellꝰ multiplicareꝛ tūc esset gd māle ꝛ sic seipm̄ moueret. 5ª aūt rō ēt eandē habuit radicē qꝛ uoluit ꝙ si itellꝰ multiplicareꝛ tunc idem seipm̄ recipet qđ non sequiꝛ nisi qꝛ itellꝰ recipit oēs formas mālēs. 6ª ꝛ ultima ēt mixta est eodē fundamēto: nā spēs itelligibilis in itellectu tuo ꝛ meo differūt nūo ꝛ ꝯueniūt i forma seu in spe: sed que sic se hn̄t nullū eoꝝ est itellꝰ in actu sed hn̄t intellm̄ cōem: hoc aūt nō sequiꝛ nisi rōne mālitatis: qꝛ que sunt vnuz spe ꝛ plura nūo hn̄t mām: igiꝛ ille spēs eēnt mālēs: ꝛ si sic tūc ēt itellꝰ in quo hn̄t eē eēt mālis. pꝫ igiꝛ ꝙ oēs cōmētī rōnes ex hac radice ꝓcedūt qđ nō est possibile itellm̄ multiplicari nisi sit forma mālis. cuꝫ g̃ sit gd immāle intellꝰ nō multiplicabiꝛ multiplicatiōe corpoꝝ: ut igiꝛ pateāt argtª opꝫ istā ꝓpositionē glosare. s. ꝙ itellꝰ est gd immāle ꝛ tn̄ nō mltiplicaꝛ multiplicatione corpoꝝ. ¶ Ad cuiꝰ euidētiam aduertēdū ꝙ forme dn̄r imālēs nō rōne māe ex qua ſꝫ rōne māe in qua: nā nulla forma hēt materiā pte sui: ul̄ materiā ex qua. Aliq̄ tn̄ foīa est ꝑfectio māe ꝛ aliq̄ nō ē ꝑfectio māe. ꝛ iō dn̄r aliq̄ foīe mālēs ꝛ aliq̄ imālēs. ampliꝰ forme mālēs que sunt ꝑfectiōes māe distiguuntur: qꝛ aliq̄ sunt que ſm eēntiā ꝛ ſm dispōnē educunꝛ de potētia māe. aliq̄ vō ſꝫ dispōnē tm̄: ꝛ nō ſm eēntiā ꝛ hiꝰ forma est solū aīa itellītiua: ꝛ solū itellꝰ dī eē ab ex̄ qꝛ iter formas que sunt ꝑfectiōes materie solū aīa itellītiua ſm eēntiā nō educiꝛ de potentia māe sed solū ſm dispōnē. ꝛ iō aīa itellectiua est media iter formas simplr̄ abstractas ꝛ formas materijs imersas. Quare sicut aīa nr̄a tenet mediū modū iter foīas mālēs ꝛ alias: ita vtutes que ꝯsequunꝛ aīam tenēt mediū modū sicut oēs vtutes que sunt in sbijs separatis nō sunt ꝑfectiōes vtutes que ꝯsequunꝛ alias formas mālēs ut aīas brutoꝝ que sunt oēs vtutes materiales ꝛ organice: ita ꝛ vtutes que ꝯsequūtur aīaꝫ nr̄aꝫ tenēt mediū modū. Sicut dicte vtutes tenēt extremū: qꝛ aliq̄ vtutes aīe sunt organice aliq̄ nō. Si huiꝰ aūt cā queriꝛ hec est. nā forme mālēs que ſm eēntiā suā educunꝛ de potētia māe nō hn̄t aliquā vtutē que de potētia māe nō sit educta: ꝛ iō nulliꝰ vtutis ꝓpriū poterat eē sbm forma talis: pp qđ sbm talis vtutis est corpus. Sed cuꝫ aīa nr̄a ſm suā eēntiā nō educaꝛ de potentia māe cuꝫ oīs eēntia hēat vtutē sibi ꝓportionatā aīa nostra hēbit aliquā vtutez que nō est educta de potentia māe. ꝓpterea illiꝰ vtutis nō educte de potētia māe nō est sbm aliqđ organū corpoꝝ sed sbm illiꝰ vtutis est ipsa forma que ſm suā eēntiā nō educiꝛ de potētia māe. His g̃ visis est notādū ꝙ itellꝰ pōt mihi duo dicē: qꝛ uel dicit mihi eēntiā ul̄ vtutē. si igiꝛ dicit mihi eēntiaꝫ tūc est ꝑfectio corpis ſm suā eēntiā de potētia corpis nō educta: ꝛ qꝛ est ꝑfectio corpis tūc de necessitate mltiplicaꝛ multiplicatiōe corpoꝝ. Si aūt dicat mihi nō eēntiā sed vtutē ꝛ hāc nō quālibet ſꝫ vtutē que sequiꝛ aliq̄ mō modū eēntie tūc dicat mihi vtutez de potētia corpis nō eductā. Cuꝫ igiꝛ itellꝰ sit vtus sequēs modū eēntie nr̄e forme siue aīe nr̄e ut in sbo fundabiꝛ in ipsa eēntia aīe nr̄e ꝛ nō in aliq̄ organo corpali: ꝛ qꝛ multiplicanꝛ eēntie aīaꝝ pp rōnē ꝑtactā iō opꝫ multiplicari potētias itellectiuas uel itellꝰ cuꝫ in eis fundentur ut sbo ꝛ nō sit itelligibile multiplicari sbaꝫ nō multiplicata vtute: ꝛ sic appeꝛ ꝙ illa duo sibi ad inuicē non repugnant. s. ꝙ itellꝰ sit gd imāle hoc est nō sit vtus

organica ꝛ qd' multiplicet multiplicatiõe īdiuiduoꝝ hoiuȝ ꝺm modū ꝑtactū. hoc aūt uolēs designare phs ꝙ itell's in eētia aie fundat ut in ſbiecto: ſenſus vo in organo: aīt ꝙ locus ſpērū viſibiliū eſt oculus in q̄ fundat vtus viſiua ſicut in ſbo ꝛ ſilr eſt de alijs ſenſib9: ſed locus ſpērū intelligibiliū eſt eētia aie itellectiue cuȝ in ea fundet itells ut in ſbo. ℭ His igit patefactis argumēta cōmēti de facili ſoluunt. nā cuȝ arguit p° ꝙ ſi itell's multiplicaret eēt forma mālis: pȝ ꝙ nō opȝ. non enim multiplicant ex eo ꝙ eſt pfectio mãe ſed ex eo ꝙ eſt pfectio eētie aie nre: qua multiplicata multiplicat ꝛ intells. ℭ Ad 2m vo cuȝ arguit ꝙ ſi multiplicaretur eēt vtus in corpore. Dicēdū ꝙ uerū eēt ſi imediata rō multiplicādi ei9 ineſſet ſibi per corpus: ſed ut patuit intell's eſt pfectio aie abſqȝ eo ꝙ ſit pfectio organi ꝛ imediata rō multiplicādi ei9 ſumit ex multitudie eſſentie aie. ℭ Ad 3m cuȝ obijcit ꝙ ſi itell's multiplicaret tūc que eēnt in eo eēnt itellecta in potētia. Dicēdū ꝙ ueꝝ eēt ſi itellectui eēt multiplicatio ex eo ꝙ eēt vt9 in corpore: qꝛ tunc oia eēnt in mō mālī ꝛ per ꝯñs eēnt intellecta in potētia. Sed ut dictū eſt intell's multiplicatur abſqȝ eo ꝙ ſit vtus organica ſeu vtus in corpe. ℭ Ad 4m cum arguit ꝙ tunc idem moueret ſeipm: hoc viſo facile eſt rñdere qꝛ rō pcedit ex eo ꝙ ſupponit intellm eſſe pfectionē corpis ſeu alicui9 ptis in corpe ꝛ tūc ſpecies exñs in fantaſia que eſt pfectio alicui9 ptis corpis uel eē ipſi9 corpis cum videat ei rñdere determiata ps corpis hēt mouere itellm: uel etiā ipſa fantaſia ex hoc ꝙ itellm moueret ſic etiā itellus ſeipȝ moueret: ſed ut dictum eſt itell's multiplicat abſqȝ eo ꝙ ſit pfectio corporis uel alicui9 ptis corpis. ℭ 5a aūt rō de facili ſoluit qꝛ itell's nō recipit ſeipm cuȝ ſit vtus imālis: ꝛ nō mālis. ℭ 6am aūt rōnem uoluerūt qdā ſoluē per inſtātiā oſidēdo ꝙ eodē mō ſequeret ꝙ oēs itelligētie eēnt vna itelligētia: ꝙ ſicut pbat ꝙ vna ꝛ eadē ſpēs iformaret oēs itell's nros poſſibiles: ꝛ ideo oēs itell's poſſibiles ꝺm rei ueritatē nō ſūt niſi vnus itell's. ita poſſet pbari ꝙ vna ꝛ eadē ſpēs iformaret oēs itell's oiuȝ ſbaꝝ ſepataꝝ. Et ita oēs ſbe ſepate nō ſunt niſi vna ſba ſepata. iō ex hoc poſſet ꝯcludi ꝙ itell's nr nō differret ab itellectu ſbaꝝ abſtractaꝝ cuȝ nos poſſumus itelligere aliq̄ que ipe itelligūt ꝛ tūc vna ꝛ eadē ſpēs iformabit utrūqȝ itellm: ꝛ ſic uterqȝ itell's nō eēt niſi vnus itell's. ſed iſta iſtātia ualet parum. qꝛ ſpēs in itellu vni9 hois ꝛ ſpēs in itellu alteri9 nō opȝ eē differētes ꝺm rōnez. ꝛ iō differūt: differūt ſolū nūo. ſed ois talis dñia videtur eē per mãm: pp qd videbat ſeq ꝙ nulla illaꝝ ſpērū eēt itellecta in actu uel itellecta de ſe: ſed ꝙ hēret itellȝ cōez ſed hoc nō videt de itellu nro reſpectu ſbaꝝ abſtractaruȝ: uel de itellu vni9 ſbe ſepate reſpectu alteri9 qꝛ ſpēs in itellu nro reſpectu ſbaꝝ ſepataꝝ nō ſunt eiuſdez rōnis ex eo ꝙ in nobis ſunt ſpēs acq̄ſite ibi aūt ſunt inate. Item ſpēs in diuerſis ſbijs ſepatis nō ſunt eiuſdem rōnis ex eo ꝙ vna hēt ulīores ſpēs q̄ȝ alia: qꝛ q̄ȝto itelligētia eſt ſimplicior tāto ulīores hēt ſpēs ꝛ iſta ē dña itell's nri reſpectu ſbaꝝ abſtractaꝝ cū oēs ſube ſepate excedāt ipm in ſimplicitate qꝛ tenet ultimū graduȝ in gñe itelligibiliū. Et qꝛ ſpēs i itellu nro reſpectu ſbaꝝ ſepataꝝ ꝛ ſpēs in itellu vni9 ſbe ſepate reſpectu alterius dnt ꝺm rōnē nō opȝ ibi ponē dñā per mãȝ rōne cuius dñe opȝ nos dare itellm cōem ſeu tertiuȝ itellm: ꝛ iō iſta iſtātia nō ualet ſi bñ viſa ſunt que dicta ſunt. 2a igit rō his viſis difficultatē nō hēt cuȝ arguit ꝙ illa intellecta hērent tertiū intellm nō opȝ ꝙ plurificatio eorū nō eſt ex eo ꝙ recipiunt in mãli vtute ſed ſolum pp plurificationē itellectualis vtutis. nō enī eſt itelligibile ꝙ multiplicent itelligibiles ſpēs. appet igit ꝙ viſo quō plurificat itell's abſqȝ eo ꝙ ſit vtus organica tūc difficultates totalr remouerent. ℭ His igit viſis poſſumus rñdere ad argumēta in pn° iſtius tractatus facta. nā cum p° arguit ꝙ nō eſt plus abſtracta potētia q̄ȝ eētia ꝺm ꝙ iſta ppo eſt multiplex. nā ſi itelligat ꝙ nō eſt plus abſtracta potētia cū nō eē plus abſtractum vno mō ſit ꝙ plus depēdeat ppō ſic ueritatē hēt: quia plus depēdet potētia q̄ȝ eētia: qꝛ a quocūqȝ depēdet eētia ꝛ potētia cum ad depēdētiā cauſe ſequat dependētia effectus. Et qꝛ ſbm eſt cā ppꝛietatis ꝛ potentia intellectiua fundet in ipa eſſentia aie ut in ſbo: ſequit ergo ut a quocūqȝ depēdet eētia depēdet ꝛ potentia nō tñ ſequit eȝ ut a quocūqȝ depēdet potētia depēdet ꝛ eētia. Quia potētia dependet ab eētia. eētia vo pprie nō depēdet a ſeipſa. Si aūt intelligat ꝙ nō plus eſt potētia abſtracta q̄ȝ eētia: qꝛ ſicut eētia eſt imediata pfectio corpis ſic ꝛ potētia tūc eſt. ℭ Notāduȝ ꝙ ſicut intelligētia vnit orbi per opationē: ſic aia vnitur corpori ꝺm eē: ꝛ qꝛ eē imediate reſpicit eētiam ſicut opatio vtutem modus ꝯrius eſt put aia vnit corpori ꝛ celo intelligētia qꝛ vtus intelligētie imediati9 attingit celum q̄ȝ eētiā cum eētia coniungat orbi nō niſi mediāte vtute. Sed eētia aie ecōuerſo: qꝛ eētia aie imediatius ꝯiungit corpori q̄ȝ itell's ꝛ uoluntas que fundant in ipa. Nā h9 potētie mediāte eētia compant ad corpus. ℭ Ad aliud vo qd ſcdo obijcit ꝙ non eſt plurificatio in his que ſe hñt ut potentia pura: ſicut nec in his que ſe hñt ut actus purus. Dicēdum ꝙ ſi intellectus ſit potētia pura in gñe intelligibilium nō tñ eſt potētia pura in gñe entiuȝ: ideo lȝ non cōpetat ſibi aliqs actus in gñe intelligibilium in ſe acceptus competit tñ ei aliquis actus in gñe entium ut pficere animе noſtre eſſentiā pp̄ter qd ex eo ꝙ plurificabit aiarum noſtraꝝ eſſentia plurificabit potentia intellectiua ſeu potētia intellectus poſſibilis. ℭ Ad 3m aūt qd arguitur ꝙ nō eſt plurificatio in eadem ſpecie niſi in eis que ſunt gñabilia ꝛ corruptibilia. Dicēdum ꝙ forte illa ppoſitio nō habet ſimplr ueritatem: uel ſi habet ueritatem hoc eſt in eis que per ſe plurificant non ex eo ꝙ recipiunt in alio. videmus eniȝ plures ſtellas in octaua ſpera que pprie non differunt ſpecie cum ſint eiuſdem nature cum octaua ſpera. qꝛ ꝺm pbm in de celo ꝛ mundo. omne qd nālïter eſt fixuȝ in aliquo eſt eius nature cum eo in quo eſt fixum: intellectus aūt ita plurificat ex eo. ſ. qꝛ in alio habet eſſe qꝛ plurificat eſſentia aie intellectiue ut patuit. ℭ Ad 4m vo qd arguit ꝙ ſi actus nō cōmunicat corpori nec virtus ut eſſentia. Dicēdū ꝙ iſtud argm habet eandem difficultatē cum pmo: qꝛ potētia nō eſt magis abſtracta q̄ȝ eētia. vnde illa ppō eſt ſic intelligenda. ſ. cui non cōmunicat actus nec potētia nec eſſentia: qꝛ ſicut totius hois ſeu totius ꝯiuncti eſt eſſentia aie: qꝛ ipſa eſſentia aie eſt materia ita ꝛ potētia ꝛ actus. vnde magis eſt ppꝛia iſta homo intelligit q̄ȝ iſta aia intelligit: uel iſta intellectus poſſibilis intelligit ꝛ qd iducit per ſimile de calore ꝛ forma ignis ſatis apparet ꝙ nō eſt ſimile. nā ut declaratum eſt virtutes formarum que ꝺm eſſentiam educunt de potentia materie ſunt virtutes in corpore. aia aūt intellectiua que ꝺm eſſentiā ſuam nō educit pōt habere aliquā virtutem ut declaratum eſt que non ſit virtus in corpore: ꝛ ex pro tanto ipſe intellectus non dicit corpori vniri ꝛ ex hoc patet ſolutio ad obiecta. Poſtq̄ȝ igitur per probabiliorem modum eſt improbata poſitio commenti: ꝛ ſolute ſunt eius rationes ꝛ etiam alie que ad eius roborationem adducte ſunt: finis huic tractatui imponatur quem de plurificatione itellectus poſſibilis uolumus intitulari.

Explicit Egidij Romani Eremite de intellectu poſſibili queſtio Aurea contra Auerroim Feliciter.

¶ Incipit tractatus dn̄i Egidij Romani de Gradibus Formarum.

Jꝛisti dn̄e Jesu

chriſte dei virtus ⁊ dei ſapientia qui elucidant me vitam eternam habebunt. ſed quō elucidari que ris qui uera lux es. Anſ. h̄ eluci dari diceris qui mētibus hoīum illuceſcis. ꝓpter qḋ ⁊ nō elucida ri dici potes cum nr̄is intellecti bus occultaris. ſicut ſol iſte viſibilis cui gēs ueſtigiuz eclipſat. non qꝛ in ſe puetur lui qui ſingulis ſideribus lumen pbet: ſed qꝛ interpoſito lunari corpore aſpecti bꝰ hoīuz nō appet. ꝙ qꝛ ſic eſt uere ⁊ illius poete ſi i oui dio eſt diriſiua ſnīa videlʒ ꝙ tu optimus a quo ſʒ ueri tatem oīs relegat inuidia ſm ſuā opīonem fantaſticaʒ inuidia pſſus hn̄t honorē ⁊ hn̄t ſenſum ſolus hēre uo lebas nō patiens nos creaturas tuas tue cognitionis eſſe pticipes: cui nō ſolum ſcriptura ſacra: ſed etiaʒ rō cōtradicit. oīs eniʒ nālis appetitus ade eſt inditꝰ qui oīm ꝓduxiſti. Quia igit in nā tu pma ueritas reluces ſicut in omni calido nā pmi calidi declarat. ſi oēs ho mines nā ſcire deſiderāt: ⁊ cuilibet menti ueri cupidi tas eſt inſerta. ad te cogſcēdū mētē quālibet condidi ſti. Magna eſt ergo pfectio cognitio cuiuſlibet ueritā tis: qꝛ in ea relucet ueſtigiū ueri. imo qꝛ per formā oīa hn̄t eſſe ſi magnum eſt cognoſcere quālibet ueritateʒ: ſcire ſcit ponere formarum ordinem. ⁊ earum ſeriem ut quandam excellentim obtinere. ſed cum dubitan do ⁊ arguendo ſepe ueritas pateſiat illud dictum phi loſophi dubita de ſingulis non eſt inutile forte. ſic de bet intelligi. quod eſt proficuum ad virtutes ſingulas argumenta conſtruere. Nō eſt ergo pretermittēda du bitatiua locutio: cum per eam poſſit haberi cognitio ueritatis: quoniaʒ ſemper ſcm̄ eſt ueritati deferre amo re ueritatis inductus contra gradus formarum diſpo ſuimus quēdam tractatum componere in quo non aſ ſerendo ſed ſaltem perſuadendo ⁊ arguendo ſentētias proferemus. ipſuʒ per capitula diſtinguētes ꝓut rei cōgruentia poſtulabit.

Incipiunt capitula pme partis operis. in qua ponuntur rationes oſtendentes ꝙ non ſit ponere vnam formam.

Caplm̄ pmum in quo oſtenditur quis ſit enim ordo di ſcendorum.

2m ꝙ ponere plures formas non directe pertinet ad fideʒ catholicam ſi cum aliquo modo ad illam reducat ma gis videt eſſe cōtra fidem q̄ʒ pro fide.

3m ꝙ ſine pIudicio fidei dicere poſſumus: nos intelligere potentiam de pluritate formarum.

4m in quo ponuntur rōnes oſtendentes ꝙ ponere vnam formaʒ in quolibet cōpoſito repugnat corpori chriſti exiſti ſub ſacramento.

5m in quo ponunt rōnes arguentes ueritates forme ſpe cialiter repugnare carni chriſti exiſti ſub ſacramēto.

6m in quo ponunt rōnes oſtendētes ꝙ ponere formā rē pugnat forationi paſſioni ⁊ morti ipſiꝰ chriſti ⁊ alijs que dn̄r de eius corpore.

7m in quo ponunt rōnes. ꝙ ponere vnam formā in com poſito ꝯdicit ſtatui animarum.

8m in quo ponunt rōnes nāles arguētes oſtenſiue ꝙ nō ſit dare vnam formā in cōpoſito.

9m in quo ponunt rōnes ducentes ad impoſſibile ponē tes vnā formā in cōpoſito.

10m in quo ponunt auctes per quas videt oſtēdi ꝙ non ſit vna forma in cōpoſito.

¶ Quis ſit ordo diſcendoꝝ.

E ſi tractetur

notitia in vniuerſali de diſcēdis. cum poſtea ſpāliter tractabi tur ut eoꝝ cognitio ab intellectu huma no melius capiat. eſt eniʒ hic ordo addi ſcēdi ꝙ que ſūt nobis pus nota ſūt ma gis ꝯfuſa. ut hētur in pº phiˢ ⁊ 7º meᵗᵉ. cum ergo ordo doctrine ꝯformet ordini nobis indito nāliter reddet doctrina facilior. ſi ab uliorībꝰ ⁊ magis notis icipia mus. ¶ Intēdimus enim pbare in hoc tractatu ut in ꝓhemio diximꝰ ⁊ mō arguᵘᵒ oſtēdet ſm modū nobis nāliter inditum. qd ſit tenēdum de gradibꝰ formaruʒ. ¶ Nitunt aūt quidā oſtēdere ꝙ ponere vnam formā ſbalem in quolibet cōpoſito repugnat fidei catholice ⁊ etiā rōni. fides aūt catholica ⁊ ſcriptura ſacra ꝓpter ſalutem aīarum eſt tradita ut credētes in chriſtuʒ me diatoreʒ dei ⁊ hoīum per meritum paſſionis ipſius ſal ui ſiamus. ſi ergo chriſtus eſt medicus noſter: nos vo ſumꝰ egroti per ipm ſaluādi. illud maxime repugnat fidei chriſtiane: ⁊ euellit fideʒ catholicā qḋ infringere videt ea que tenet eccleſia de chriſto noſtro mediatore ⁊ medico. ⁊ ꝯdicit hijs que credimus de ſtatu hoīum egrotoꝝ. Cum ergo ſm quoſdā ponere vnam formaʒ ꝯdicat paſſioni chriſti ⁊ eius exiſtie ſub ſacramento ⁊ repugnat ſtatui aīarum ſm ꝙ per originaleʒ inficiunt culpam. ⁊ ut ꝓducunt ad gliam. ſi uera eſt illa ſnīa. po nēdo vnam formā eradicamus ulr̄ ſcripturam ⁊ fideʒ ulr̄s eccleſie. ¶ Ut igit arguēdo ueritas diſcutiat. tra ctatum pſentem ſm hunc modū diſpoſuimus ordina re. ut pncipalis intētio eius ꝯſiſtat in tribꝰ. qꝛ pmo po nunt quedā pambula ad ꝓpoſitum. Et adducent rō nes per quas videt oſ̄di: ꝙ ponere vnam formā repu gnat hijs que tenet eccleſia de corpore chriſti exiſti in ſepulchro ⁊ de ipſo exiſti ſub ſacramēto. ¶ Addent ⁊ rōnes ille per quas ꝯcludit pōnem pdictaʒ negare ani mas infici ab originali peccato: qḋ ptinet ad earuʒ cre ationeʒ. ꝓut corpibus infundunt: ⁊ ꝯdicere btitudini ipſaꝝ qḋ ptinet ad eaꝝ glorificationē. ꝓut iterū vnite corpibus qḋ erit in reſurrectiōe ipis dnabunt ⁊ plene ſbtecta nr̄a corpa erunt ſpiritibꝰ btōꝝ. nec dimittētur rōnes ille per quas nitunt oſ̄dere pōnem hitam cōtra dicere rōni ⁊ hijs que ex ſenſibus oriunt. ¶ 2º ſoluen tur rōnes ille ⁊ oſ̄det nō ꝯcludere ſed manifeſtabitur aliquas illarū peccare in mā ⁊ ꝓcedere ex falſis. aliq̄s vo peccare in forma ⁊ nō ſilloᵗᶜ ſm modū ⁊ figuram ſillogiſticā: aliq̄s qdē petere qḋ eſt in ꝯrio. ⁊ nō ꝯclu dere ꝓpoſitum: ſed oppoſitū exitum. aliquas vo nō eē ad ꝓpoſitū: ⁊ nō ꝯcludere intētū: ſed petere ſolutiōes quorūdā difficultatum. ꝓpter qḋ rōnes ille ut decla rabit ſeipas impediūt. ¶ 3º ⁊ ultimo ꝓducent in me dium rōnes per quas declarabit ꝙ ponere plures for mas videt ꝯdicere fidei orthodoxe. ꝙ aūt ꝯdicat phiā ſciētibus coḡtum eſſe ubi pōt. ueruʒ qꝛ rōnes nāles ⁊ phiſice aliq̄bus fideʒ faciūt ſimul cum rōnibus quibꝰ oſtendet ꝙ pdicta poſitio videt ꝯdicere catholice vita ti. ponunt rōnes quibus monſtrabit ꝯdicē phie ⁊ hijs que ex ſenſibus hn̄t ortum. Aduertēduʒ tn̄ ꝙ lʒ in hoc tractatu de tribus pncipalr̄ intēdamus. extendet tam eius ꝓlixitas per multa capl̄a. oportebit enim vnuʒ ⁊ idē intētū pp eius difficultatē per plura capl̄a declare.

¶ Q ponere plures formas indirecte ptinet ad fideʒ ca tholicā. ſi cum aliquo modo ad illam reducat. magis videt eſſe ꝯtra fidem q̄ʒ pro fide.

Bſit a cordibus nr̄is ut credamus excel lentes doctores qui de gradibꝰ for marū ꝯrio opinabant intēdē aliq̄d dicē cōtra fideʒ. bn̄ ergo ſe habet per inq̄ſitionem ingrere in quo differt pō de gradibus formarum a poſitione qua poᵗ.

forma: quo viso appebit nec istā pōnem nec illā: nec ꝑ
prie ꝛ directe obuiare catholice ueritati ꝛ ecclasticis
institutis. qdā enim sacre pagine uerus doctor asserit
christū fuisse uere mortuū ꝛ corpus ei⁹ iacuisse in sepul
chro. ꝛ uerū corpus christi eē sub spēb⁹ panis in sacra
mēto altaris. Est eni corpus illud qd̄ fuit formatū ex
purissimis sanguib⁹ v̄gis ꝙ nūc localr̄ uere dī eē in ce
lo empireo qd̄ tpe passionis eleuabat in cruce pro redē
ptiōe humani gn̄is imolatū fuit. non ergo in hoc diffe
rūt opinātes ꝯie ꝺm pōnes tactas. ¶ Sed tota dr̄ia
sumi videat q̄tū ad significationē ei⁹ qd̄ dī per nomē
corpis. nō enim idem significat noie corpis ponendo
vnā formā ꝛ plures foias. sed sequēdo opiones de plu
ralitate formaꝝ dicemus ꝙ noie corpis semꝑ signifi-
cat aggregatū ex mā ꝛ forma. sed si ponim⁹ formā vnā
corpus qd̄ est altera ps cōpositi ꝛ diuidit ꝯtra aiaꝫ de
quo loqui itēdimus dicit ꝓpriā mām organiçatā. hec
aūt mā sic ꝯcepta quā nō icludit q̄titatē: ꝛ qualr̄ ēt ꝓ-
prie loquēdo meret nomē corpis: in sequētib⁹ ostēdet
Cū igit fictiones noiuꝫ mēdicemus a phis. ꝛ christus
ꝛ apli eius nō tradidē. nō est dōm pōnes illas ptinere
ad fidē: ꝛ ꝯrias fidei repugnare. si iter eas de ficto no-
minis solū videat eē litigiū. Nō ergo directe est ꝯ fidē
uel pro fide ponē plures formas. sed si pōnes tales uel
lemus aliquo mō ad fidē reducē: videbit ꝙ ponē pl̄es
formas nō tantū obsequi fidei: q̄tū niti obuiare. po-
nit enim fides catholica ꝙ christus fuit uere mortuus
ꝛ ꝙ ex vi sacramēti est uerū corpus christi in altari. in
qd̄ panis sba ꝯuertit. Mors aūt quedā mutatio est. ꝛ
pōt dici mot⁹ accipiēdo motū large ꝺm ꝙ mot⁹ est i. x.
gn̄ib⁹ ut dī 3° phi. ꝺm quē moduꝫ mot⁹ mutationē i-
cludit. hi⁹ aūt mutatio est in gn̄e sbe ꝛ sumit respectu
eē simplr̄. est eni dr̄ia iter gn̄ationē ꝛ alterationem. qꝛ
gn̄atio ꝛ corruptio ei opposita sumunt penes esse sim
plr̄. alteratio aūt ꝯcernit eē ꝺꝫ aliqd. si igit mors est ue
ra corruptio ꝛ nō est alteratio: opꝫ ꝙ sumat penes for
mā illā que formalr̄ dat mā eē simplr̄. qd̄ aūt est ens
in potētia solū: est aut ꝺm Aug. ꝓpe nr̄: ul' ut ꝯtor vult
in p° phisicoꝝ. mediū est mā inter ens ꝛ nihil. Cū igit
an̄ inductionē forme si ꝯsiderat mā in se nō cōpetat ei
actualitas aliq̄: nec eē aliqd̄. illa forma que p° ꝛ imēte
ꝑficit mām: dat mā eē simplr̄. qꝛ mā nullū eē de se hēt
ꝓpter qd̄ per talē formā mā accipit eē simplr̄. oēs aūt
alie forme sequētes formā illā: dant eē h: uel eē illud.
nō aūt dare pn̄t eē simplr̄. qꝛ mā ꝑintelligit hie esse an̄
itroductionē illaꝝ formaꝝ. Ex his aūt duo vident se
qui. p° ꝙ forma imediate mām ꝑficiens: de necessitate
est forma sbalis cum incōueniēs sit accn̄talē formā da
re mā eē simplr̄. 2° ex dictis sequi vī oēs alias formas
sequētes ꝑmā formā eē accn̄tales: qꝛ sicut incōueniēs
est accn̄tia eē simplr̄: ꝓpter qd̄ accn̄s nō mām p° ꝑficē
pōt. sic videt eē incōueniēs mā formā sbalē dare ꝺm
qd: ꝛ nō ꝑficē mām imediate: nisi forte h fieret miracu
lose. miraculo eni accn̄tis pōt hie modū sbe: ꝛ sba mo
duꝫ accn̄tis. sed in opib⁹ nāe ad miraculū ꝯcurrē oino
ridiculū est. ¶ Quicqd aūt sit de his incōueniētibus
qꝛ h i sequēti diffusi⁹ tractabunt. tm̄ tn̄ sit ex his ma-
nifestū. ꝙ cū gn̄atio ꝛ corruptio sumant penes eē sim-
plr̄: si solū illa forma dat ut ostēsuꝫ est: eē simplr̄. que im
mediate mām ꝑficit. gn̄atio ꝛ corruptio ꝛ etiaꝫ mors
accipi nō poterūt ꝺm formas ꝑficiētes non imediate
mām. qꝛ tales forme nō dant eē simplr̄. ꝺm eni earum
est ens in actu: qd̄ est ꝯsonū alterationi. ꝛ nō est ens in
potētia solū: qd̄ est ꝓpriū gn̄ationis ꝺm. yle eni est ma-
xime gn̄ationis ꝺm. ut dī in p° de gn̄atiōe. In brutis
ergo poterim⁹ saluare mortē uerā cuꝫ aia illoꝝ separat a
corpe. ꝛ cum cedit in potētiā mā si in eis non sit nisi
vna forma tm̄ ꝛ si aia illoꝝ imediate ꝓpriā māꝫ ꝑficit
In hoib⁹ eni per separationē aie rōnalis a corpe morteꝫ

uerā saluare nō poterimus: tn̄ in cabs ꝺm aie rōnalis
ponat ens in actu ꝛ aia nō det suo corpi eē simplr̄. po-
terit ergo corpus iformatū aia rōnali dici alteratum ꝛ
uariatū. sed nō poterit dici alteratū ꝙ sit mortuuꝫ uel
corruptū. cuꝫ ergo ultimū ad qd̄ ptingē potuit passio
christi fuit iseparatio aie rōnalis a corpe. corpus illd̄ ꝑꝑ
talē separationē nō debuit dici mortuū nec corruptum.
Nō ergo christus fuit uere mortuus qd̄ est plane ꝯtra
fidē catholicā. ꝺm quā credimus ꝙ fuerit mortuus ꝛ
sepult⁹ qd̄ est plane ꝯtra fidē catholicā ꝺm quā dicim⁹
ꝙ fuit corꝑꝰ ꝙ est idem ꝙ mors: qd̄ pꝫ eē falsum. uere
enim corpus illud corruptum fuit ꝺm ꝙ h de corrupti
one loquimur. cum fuit uere mortuuꝫ lꝫ potuerit dici
nō corruptū. ꝺm qd̄ corruptū idem sonat ꝙ incinera-
tū. ꝺꝫ quē in ꝯm ꝓpha ait. nō dabis scm̄ tuū vidē corru
ptionē. i. incinerationē. ponē ergo plures formas vide
tur repugnare fidei catholice. ¶ Quantum ad ea que
tradidit de corpe christi exn̄te i sepulchro. qꝛ ꝺm pōm
tactā videmus dicē christū nō fuisse uere mortuuꝫ. vi
etiam repugnare dicta pō q̄tum ad ea que tradidit ec
clesia de corpe christi exn̄te sub sacramēto. sed h poste-
ri⁹ ostēdet ubi ꝑdicta diffusi⁹ declarabunt ꝛ alia si mi-
noris pōderis adduceret. per quā declarari videbit ꝙ
ponē plures formas catholice fidei ꝯdicit. pꝫ ꝯ qd̄ tn̄
ponē plures formas uel vnā nō ꝯtineat litigiū ubi de
ficto nois talis ad fidē directe ptinē nō pn̄t: sed si ad fi
dem reduci debeāt pō pluralitatis formarum ut osten
suꝫ est: magis vident eē cōtra fidē q̄ꝫ pro fide. qd̄ decla
rare uolebamus.

¶ Quod sine ꝑiudicio fidei dicere possumus nos intel-
ligere pōm de pluralitate formarum.

Et que ad fidē catholicā directe ptinēt
ꝺm ꝙ hi⁹ ubi credant nō itelli-
gunt. In oi enim. s. intellectiua cognitione
aliqd̄ lumē requirit in quo cogscimus quo deficiente
cessat illa cognitio. Inter eni ceteros sensus visus ma
gis subintrat itellectui. qꝛ ꝺm Dam. 2° li°. cap° 11°. ꝙ
est oculus in corpe h est itellect⁹ in aia. ꝛ Aug⁹ in. 12. de
tri. c. j. ait ꝙ sbus qui est oculoꝝ est mētis visioni vici-
nior. sic ergo visiua cognitio corpalr̄ depiret si lumen
sensibile simplr̄ eēt amotū: sic cognitio itellectiua sim
plr̄ tollit si nō ponat ibi lumē aliqd̄ illi cognitioni de
seruiēs. Cuꝫ ergo cognitio fideliū excedat cognitioneꝫ
nālem ꝛ cognitionē quā de deo hn̄t theologi q̄si incō-
parabilr̄ sup cognitionē quā hn̄t de deo phi. sic dam⁹
aliqd̄ lumē debuiēs cognitioni nāli quē habuerūt phi
ꝙ lumē est ipē intellꝰ agens de quo describitur in 3°
de aia ꝙ est hitus q̄si lumen ꝛ hēt se ad fantasmata si-
cut lux ad colores ut ibidē. sic in cognitiōe fideliū oꝫ
dare aliqd̄ lumē illi cognitioni debuiēs qd̄ dici pōt lu
mē de quo pōt itelligi ꝙ dī in psal. in lumie tuo vide-
bimus lumē. phi etiā per supbiā elati: qꝛ obscuratum
est insipiēs cor eoꝝ. per lumen intellꝰ agētis magis vi
dere tenebras q̄ꝫ lumē. qꝛ magis erāt ceci q̄ꝫ videntes
Nos v̄o per lumen fidei diuinā maiestatē ꝛ reuerētiā
cognoscētes: in hi⁹ lumie nobis a deo indito lumē vi-
dicimus. Est eni lumē fidei clarū ꝛ limpidissimum re
spectu luis phoꝝ. lꝫ sit enigmaticū ꝛ obscurū respectu
lumis btōꝝ. Excedūt eni se illa tria ꝺm ꝓportionē ali
quā. ꝛ qꝛ magis est eoꝝ excessus magis est eoꝝ distan
tia coiter que ꝛ si nō iuenitur ꝓportio iuenitur tn̄ ibi
quedā ꝓportio nālis. qꝛ sic nāle cui phi nitebant dei-
uit nāliter cognitis quo sublato nihil nāliter cogno-
scimus loquēdo de mō cognitis ut hic loquimur. sic
lumē fidei suo mō se hēt ad ea que ꝑ fidē cogscim⁹ sic
lumē glie se hēt ad cognitionē btōꝝ: qui deū per spēꝫ
ꝯtēplant. ꝯ sine luie fidei ea que fidei sunt ꝺm ꝙ hi⁹ sūt
intelligē nō possumus: sicut sine lumie itellꝰ agentis
scire nō ualem⁹ nālr̄ cognita. bn̄ igr̄ dictū ē qd̄ scribit

Isa.7.ſm aliam lrãm niſi credideritis nõ intelligetis. quicqd igit̃ itelligimus de hijs que sūt fidei ſm q̄ hi⁹ opʒ q̄ credamus in eo q̄ hēmus lumē fidei in quo talia credimus: nõ tñ ꝯuertit̃ ꝑpõ. q2 nõ qcqd credimus ꝛ itelligimus. credimus eni ꝓꝓetates eſſe in ꝑſonis ꝛ diſtigui ꝑſonas ꝛ eē in diuina eēntia. nõ tñ de trinitate h itelligimus. q2 ſm ylar. ut hētur ꝑ° ſniaꝝ diſ.33. Hec archāgeli neſciūt: angeli nõ audierūt: ꝓpheta nõ ſenſit: aplus nõ iterrogauit. ꝛ ſicut ēt credimus deum eē ubiqʒ tñ ſm Criſoſtomū ſup eplaʒ ad hebꝛ. quõ ēt deus ubiqʒ ſit itellectu nõ capiamus. ſm eni ipm multa de deo loqmur: que itelligē nõ ſum⁹ idonei. Si aūt querat̃ rõ q̄re itelligimus ea que ſunt fidei: ſed q̄ illa credamus. poſſumus tñ credē abſqʒ eo q2 itelligamus ſi ꝯſiderent̃ ꝑhabita plana eſt ſolo. ex hoc eni q̄ credimus eſt in nobis lumē fidei. ꝯcomitat̃ eni lumen fidei ipſos imitatores fideles. ſicut lumē itell̃s agētis cõcomitat̃ rõnales creaturas. ſicut ḡ qui cognoſcit nal̃r cognita per rõnē de neceſſitate eſt rõnalis ꝛ hēt lumē itell̃us agētis. nõ tñ quilibet hñs tale lumē ſufficit ad explicādū ꝛ itelligēdū ea que in hoc luie cerni pñt: ſic ſm iſtū ordinē videmus q̄ quicūqʒ itelligit ptinentia ad fidē ſm q̄ ſunt hi⁹ de neceſſitate credit ꝛ eſt fidelis: ꝛ hēt in ſe lumen fidei ꝓp qõ talia niſi credat nõ intelligit. ¶ Nõ tñ ſequit̃ q̄ niſi itelligat q̄ nõ credat. Nā lʒ abſqʒ fide ea que sūt fidei itelligere nõ poſſumus: nõ tñ quicūqʒ credit ꝛ hēt tale lumē ſufficit ad explicādū que i illo luie cerni pñt. ḡ abſqʒ ꝑiculo fidei fateri poſſumus ēt nos nõ itelligere ea que ad fidē ptinēt. Dico igit̃ q̄ ſi ptinet ad fidē ponē plures formas poſſemus abſqʒ ꝑiudicio fidei dicē nos nõ itelligē. illud tñ poſſumus credē que in itellectu nõ capimus. Nullus ḡ malū reputare debet ſi dicim⁹ nos nõ itelligē q̄ pñt eē in eodeʒ ſuppoſito plures forme. Nec debet reputari in malū ſed in bonū ſi rõnes ponimus ꝓp quas talis põ nobis itelligibilis nõ appet. Et ēt rõnes ad hoc factas ſoluimus. ſi videat̃ nobis rõnes illas efficaciā nõ habere. magis ḡ debet iputari ad ſolatiuʒ q2 uolum⁹ nſe neſcie ꝯſulē q̄ʒ iputari ad iactātiā. Nā ut uellem⁹ aliorū eloqa iprobare. pʒ ḡ q̄ cum poſſimus credē q̄ non itelligimus abſqʒ ꝑiudicio fidei ꝯfiteri poſſumus nos nõ itelligē quõ ꝯtigit ponē gradus in formis ſbalib⁹ qõ declarare uolebamus.

¶ In iſto caplo ponunt̃ rõnes oñdentes q̄ ponē vnam formā in quolibet cõpoſito repugnat corpori chriſti exiſtenti ſub ſacramento.

Oſtquam ꝓmiſimus quedā ꝓambula libera ad ꝓpoſituʒ reſtat ponē rõnes per q̄s qdaʒ conant̃ oñdere q̄ ponē vnā formā repugnat fidei catholice. Et ꝑ° ponemus rõnes illas qb⁹ arguūt q̄ ponētes vnā formaʒ ſaluari nõ pñt: Uerū corpus chriſti eē in altari ſic ponit fides catholica. ꝓpterea rõ talis eſt ſi eſt vna forma a cõpoſito. i. qcqd eſt in chriſto uel aia ei⁹ uel materia uel aliqõ accñs ipſius. ſi eni nõ eſt aliqua forma in homine niſi aia rõnalis ſol' qõcūqʒ ꝯfiteri niſi eē in chriſto. q2 ſi nõ ſit aliqõ ꝑdictoꝝ. c. ꝯſtat aūt ſbaʒ panis nõ ꝯuerti i deitatē chriſtiqʒ in nāʒ aūt diuinā nihil ꝯuerti põt cū ipa excluſa ſit ab oi ordie uariationū. nec etiaʒ talis ſba ꝯuertit̃ in aiaʒ rõnalē q2 coiter tenet fides catholica aiaʒ rõnalē ipſius chriſti nõ eē in altari ex in ſacramēti: ſʒ ex nāli ꝯcomitātia. Uñ ꝛ coiter di q̄ ſi ſacrificaſſet i illo triduo in q̄ aia fuit ſepata a carne cõſecuiſſet corp⁹ ſine aia. Nec ēt dicē poſſum⁹ panē cõuerti i accñs chri. Quia ut ul̃r doctores docēt ꝛ ſci atteſtātur ſpāli noie illa bñdicta cõuerſio di tranſuatiatio. Quia in ea ſic ſit ꝯuerſio uere panis in ſbam corporis chriſti q̄ in accñtia ipſius nihil trāſmutat̃. eſt eniʒ illa cõuerſio differēs a ceteris trāſmu^b⁹ nālib⁹. in illic eni q̄ eſt cõe ꝛ manet trāſmutatiõe facta eſt ſba aliqua ut in cognitiõe mā ꝛ in alteratione ſbm. in hoc aūt ſacramento ꝯuerſione facta nõ ſbam a mā: ſed ſola accñtia remanē ꝯtingit ſiē nāliter loquēdo dicim⁹ q̄ mā que erat ſub forma vnius: poſtea eſt ſub forma alterius. ꝛ q̄ ſbm ꝛ paſſionatū vna paſſione poſtea ponat̃ paſſione alia. Sic hic dicimus q̄ accñtia ſub qb⁹ erat ſba panis: poſtea facta ꝯuerſione ſub eis eſt corpuʒ chriſti: nõ ergo ſit ꝯuerſio nec in diuinitatē chriſti nec in ei⁹ aiam nec in accñtia ipſius ſi ponēdo vnā formā ꝑter iſtā illa eſt aliud in chriſto niſi ueri ſoluʒ. relinquit̃ ḡ q̄ panis ſba in ſolā mām ꝯuertat̃ qõ ſtare nõ põt. Quia ꝯuerſione illa utimur hys v̄bis a chriſto traditis hoc eſt corpus meū. ſola aūt mā nõ põt dici q̄ ſit h. Quia ut teſtatur ueritas tradita tā a ſcis q̄ʒ a ꝑhis mā dicit qd pe² in põ vñ ſcribit̃ in xi° meta. q̄ in fūdamēto nāe nihil eſt diſtinctū. i. ꝛ nulla eſt actualitas. act⁹ eni eſt qui diſtinguit. appellat eni fundamētū nāe ibi ipa mā q̄ʒ omne agens trāſmutās nāl̃r ꝑſupponit. ꝛ ut hituʒ eſt Aug⁹ ait q̄ ipa mā eſt ꝓꝑe nihil q̄ rõne põlitatis eſt dictuʒ. ſi igit de eo q̄ pure in po^a nõ põt dici q̄ ſit h ꝛ q̄ ſit aliqd ſigntum ꝛ in actu falſa eſt oro illa quā ſacerdos profert dicēs. hoc eſt corpus meū. qõ eſt abſurdū dicē. hēt aūt h rõ ſpālem difficultatē q2 ut coiter di v̄ba ꝑdicta non ſolū ſunt ſignificatiua: ſed ēt quodāmõ effectiua. Quia ſacramenta noue legis id efficiūt q̄ figurāt nõ eniʒ ſunt ſignificatiua: ſed tm̄ ēt cā. quõ aūt cā ſunt ꝛ quid cooperant̃ v̄ba illa ut talis ꝯuerſio hat nõ eſt pñtis ſpeculationis: ſufficit aūt ad ꝑſens ſcire v̄ba illa aliquo mõ effectiua eē ꝓp qõ vident̃ efficē ꝛ nõ ſolū oſtēdere illud in qd ſit ꝯuerſio. Nõ ergo ſola mā põt eē cõuerſionis ꝯs. cū oñſum ſit eam nõ ꝓprie eē. Sed negare gradus formaꝝ eſt negare ꝯuerſionē dictā. ſi eni ad dit̃ hoc eſt corpus meū. ſi li h eēt ſigntuū tm̄ cuʒ nõia ſignificēt ad placitū for. per li h poſſet itelligi aliqd põtm̄. ſed cū hec v̄ba ſint ibi actiua ꝛ ēt effectiua opʒ eē i actu aliqd q̄ per h demõſtrat̃. ¶ Ampli⁹ iprobari põt põ de vnitate formaꝝ per ꝑdictā clauſurā. Quia illud in quo ſit ꝯuerſio nõ ſolū eſt hec: ſed ēt eſt corpus. dicitur eni hoc eſt corpus meū. ſola eni mā non põt dici q̄ ſic declarat̃. mā eni eſt ꝑncipiū in gñe ſbe. in oi eni gñe eſt vna ꝑ^a ꝯrietas põ eſt act⁹. h aūt ꝯrietas ꝑma in gñe ſbe eſt mā ꝛ fora. eni eēntialr̃ eſt ipa põ. eēntiale eni eſt māe eē in põm. ut ſcribit̃ in de ſba orbis. ſic etiā forma eēntialr̃ eſt ipſe act⁹. cõpetit eni forme eēntialr̃ ſic diffiniri q̄ eſt quedā endilichia. Et quidam actus ꝛ quedā ꝑfectio ipi⁹ materie. ꝑncipalr̃ aūt ꝓcedūt cum ſunt ꝑn^a. ſic ergo mā ꝛ forma precedūt ipſum genus ſbe cui⁹ dñr eē ꝑn^a. corpus aūt ſequit̃ ipaʒ ſbam. ꝑus eni itelligit̃ aliqd eē ſbam q̄ʒ eē corpus. Nõ ergo ſola mā põt aliqd dici corpus. ¶ Ampli⁹ h idē ꝓbari põt per h q̄ addit̃ meū. Illud eni in quo ſit ꝯuerſio non ſolum eſt hoc eſt corp⁹. ſed ēt eſt corpus chriſti. Mā aūt quātū eſt de re nõ determiat̃ aliqõ indiduū. nec ad aliqõ ſuppoſitū. mā eni ipſa ſm rē ꝯſiderata non eſt plus tal' q̄ʒ iſto ſed ſi determiat̃: hoc eſt per aliaʒ formā. Non ergo in ſolā mām põt eē panis ꝯuerſio in aliqõ cõpoſitum ex mā ꝛ forma cū ſola mā nõ ſit magis hi⁹ q̄ʒ illi⁹ Opʒ ḡ dare plures formas ſbales in cõpoſito ſi in aiaʒ ꝛ in accū ꝛ in deitatē ipaʒ nihil ꝯuertit̃. pʒ ḡ cū v̄itas mētiri nõ poſſit ꝛ al̃r nõ pñt ut videt̃ uera eē v̄ba chriſti. videmus plures formas in cõpoſito q̄ oʒ ponē gradum in formis. ¶ Amplius ſi ſola mā põt dici corp⁹ opʒ q̄ ualde extēdat̃ nomē corpis: imo q̄ʒtūcūqʒ tale nomē ſit extēſuʒ ſemp ueri⁹ ꝛ ꝓprius di q̄ ſola mā eſt mā q̄ʒ q̄ ipſa ſit corpus. Nõ ergo ꝓꝑe locut⁹ eſt chriſt⁹ cuʒ dixit hoc eſt corpus meū. ſed dicē debuit. h eſt mā mea. q̄ ſi ponētes vnā formā hic ꝯcederēt abuſiua eēt coꝝ arrogātia: facerēt ergo chriſtuʒ improꝑe locutuʒ

fuisse ⁊ diuinā sapiaꝫ ꝓprietatem uocatoꝝ ignorasse. Unus est eni magr̄ ut christus. absit nos fateri aliquē posse uerius loqui q̄ ipse locutus fuerit: ut igit̄ saluemus christū ꝓprie locutū fuisse opꝫ dare in cōposito eē plres formas. ℭ Amplius si mā sine forma sbali dī corpus: h̄ aūt inq̄ztū est organica ⁊ ꝓut hēt trinā dimēsionē. ipa enim trina dimēsio que de corpeitas est. sed h̄ nō appe ret mãe nisi p q̄ztitatē. si ḡ i talē māꝫ ꝯuertit̄: panis sba erit facta ꝯūsio: si māꝫ quādā erit ḡ q̄ztitas corpis chri i sacramēto altaris ex vi sacramēti qđ ē ꝯ̄ dicta ⁊ scōꝝ ⁊ doctoꝝ. qꝛ ut coiter dī accn̄tia corpis christi sb sacra mēto altaris ex nālī ꝯcomitātia: nō ex vi sacramenti. Est tn̄ spālis rō q̄re q̄ztitas corpis christi nō pōt eē in sacramēto altaris ex vi sacramēti: qꝛ hoc posito corpus christi eēt in hostia non solum q̄ztum sed etiam quan titatiue. quare ⁊ in tam parua hostia corpus christi eē non dicere possemus totum christi corpus eē in tota hostia ⁊ totum in qualibet parte: que fidei catholice contradicunt.

ℭ Caplm̄. v. in quo ponunt̄ rōnes arguentes vnitatem forme specialiter repugnare carni christi existenti sub sacramento.

Positis rōnib9 qbus vī ondi q̄ ponere vnā formā ꝯ̄dicit corpi christi exn̄ti in hostia. relinquit̄ ut assignem9 rōnes il las per quas vī ondi q̄ ponendo vnā formā videmur negare uerā carnē christi v̄tute v̄boꝝ que christus tra didit ex vi sacramēti eē in altari. Videt̄ aūt p̄ter rō. de carne hēre spālē difficultatē. Naꝫ ⁊ nō aliq̄ mō salua re possem9 uerū sine sbali forma posse dici corpus rō ne organiçatiōis. tū qꝛ talis mā absq̄ꝫ sbali forma di cat̄ caro. ut vī sanus itell's nō capit. opꝫ aūt si debeat eē caro q̄ sit mā cum aliq̄ forma. mā eni nuda sine q̄ foꝛa nec est caro nec est os dictū est ei q̄ in fundamēto nāe nihil est distinctuꝫ. ℭ Quero igit̄ de illa foꝛa que dat māe q̄ sit caro. uel est sbalis uel accn̄talis. Accn̄talis eē nō pōt h̄ qꝛ in accn̄talē formā nihil ꝯuertit̄. sed i ue rā carnē christi passiōis sba ꝯuertit̄. alr̄ eni falsum eēt christus ait dicēs caro mea uere est cib9. rursus homo sbalr̄ ꝯstat ex aīa ⁊ carne nulluꝫ aūt accn̄s sbalr̄ est de cōpōne alicui9 hoīs. hō eni est in p̄dicamēto sbe: ex nō sbis aūt nō fit sba ut dī in p̄o phi9. forma ḡ illa que est de cōpōne carnis nō est accn̄talis sed sbalis. Nō autē dici pōt q̄ hi9 forma sit aīa qꝛ caro diuidit̄ ꝯ̄ aīaꝫ. caro aūt ⁊ aīa ꝯstituūt hoīeꝫ. nullū aūt totū diuidit̄ ꝯ̄ p̄tē nec ꝯ̄ illud qđ icludit. Nō ḡ icludit aīaꝫ. nec aīa est de pōne carnis. Quia tūc caro ⁊ aīa nō plus eēnt q̄ꝫ caro soluꝫ. Et nō eēt bn̄ dictū q̄ homo ꝯstaret ex viua car ne. imo dici posset q̄ hō esset caro tm̄ qđ nullus sane mētis assereret. ℭ Ampli9 nō solū carnes sūt de cōpō ne corpis hūani: sed ⁊ ossa. ⁊ cū sba panis cōuertit̄ in corpus christi: opꝫ q̄ ꝯuertat̄ in carnes ⁊ ossa. sicē eniꝫ aīa ⁊ corp9 ꝯstituūt hoīeꝫ. Et hō est q̄ddā totū ad cor pus ⁊ aīam: sic carnes ⁊ ossa ꝯstituūt corpus humanū ⁊ hi9 corpus est qđdā totū ad ossa ⁊ carnes. Nō auteꝫ dici pōt q̄ carnes ⁊ ossa sint talia p formas accn̄tales. Cuꝫ corpus qđ est sba quedā cōpositū sit ex carnib9 ⁊ ossib9. sunt ḡ talia per formas sbales. vna aūt ⁊ eadem forma sbalis vnū ⁊ idē efficit. Nō igit̄ differūt carnes ⁊ ossa sm̄ q̄ sunt noīa ⁊ eadeꝫ forma sbalis coꝝ esset. Perfectio igit̄ p̄ter aīaꝫ que coiter vī respicere carnes ⁊ ossa opꝫ dare aliā formā sbalē per quā caro est caro. ⁊ per quā os est os. sunt ḡ plures forme sbales in hoīe. ℭ Ampli9 cū sba panis ꝯuertit̄ in carnē christi dicim9 q̄ totū trn̄sbat̄ in totū. sed cū nihil ꝯuertit̄ in aīaꝫ opꝫ dicē q̄ ipa caro sit qđdā totū cōpositū ex mā ⁊ forma sunt p̄n̄a cuiuslibet scie sensibilis. ḡ p̄ter aīaꝫ opꝫ dare illā formā p quā caro est caro in quā carnē trn̄sbat̄ pa nis sba. si eni caro sola uerū noīaret: lꝫ possem9 saluare charitatē ex p̄te panis ꝯuersi. Quia panis dicit̄ cōposi tū ex mā ⁊ forma. totalitatē tā panis ex p̄te carnis in quā fit ꝯuersio saluare nō possem9. falsum est. ergo ꝯ̄ dictū ponēdo vnā formā q̄ totū i totū ꝯuertat̄. est āt hec rō cōis ad ipm̄ corpus christi. Quia ponēdo vnaꝫ formā sm̄ q̄ corpus ⁊ caro noīa sbaꝝ ut vī cogimur ad ponēdū q̄ corpus ⁊ caro solā māꝫ noīent. Nec ua let qđ aliq̄ saluare nitunt̄ totalitatē ex p̄te corpis ul' ēt ex p̄te carnis ponēdo vnā formā. dicūt eniꝫ q̄dā panis sbam ꝯuerti in aīam: non ut aīa: sed ut est forma dans corpori q̄ sit corp9 ⁊ dans carni q̄ sit caro. Cogimur aūt sm̄ talem rōnem per vnam ⁊ eandem formam q̄ caro sit caro ⁊ corpus. est eni h̄ ondo realis nō sm̄ rō nē tm̄. sm̄ eni ueritatē in p̄dicto sacramēto panis sba cōuertit̄ in corpus christi: ⁊ in carnē ei9. Nec tn̄ aliq̄d ꝯuertit̄ in aīaꝫ ul' in spālē sbaꝫ. cū ḡ diuersa ꝯsideratio nō tollat aīe q̄ sit quedā sba spālis nō possum9 dicē q̄ sm̄ aliquē modū ꝯsideratiōis q̄ in aīaꝫ aliq̄d ꝯuertat̄ in vno sic icedē est fundare se sb fundamēto nō subali. corpus q̄dē in qđ ꝯuertit̄ panis sba nō est hō sed est p̄s hoīs. Nullus eni diceret panē ꝯuerti in corpus qđ est christus hō. sed in corp9 qđ est p̄s ei9 ut est hō: ponēdo aūt vnā formā: qꝛ sic dicēdo per illā eandē īdiuiduuꝫ in qđlibet suppositū ⁊ nā humana est hō: ⁊ est corpus sicut est si bn̄ dictū panē ꝯuerti in hoīeꝫ. si nō ꝯuerti in hoīem siue cōuerti in mām ⁊ aīaꝫ ut dat homini q̄ sit homo. sic nō est bene dictum panis subam conuerti in corpus qđ predicat̄ de homine. ℭ Amplius sm̄ phm̄ p̄mo phisicoruꝫ. ... oportet in carne: qꝛ non fiunt ex alijs uel ex alterutris. mā enim nō cōuertit̄ in formā: nec forma in mām. Si ergo vna forma in cōposito cū forma panis nō annihilet̄ ubi coiter dicit̄ ⁊ bene opꝫ tantam subam panis tam formā q̄ꝫ mām ꝯuerti in so lam mām: uel in cōpositum ex mā ⁊ forma: in formaꝫ aūt uel in cōpositum ex materia ⁊ forma non pōt fieri talis ꝯuersio. qꝛ ut dictum est in animā nihil cōuertit̄ ⁊ ponendo vnaꝫ formā nulla est in forma substātialis preter aīam. oportet igit̄ totam subam panis tā mām q̄ꝫ formā conuerti in solaꝫ mām in corpus christi. sed si forma conuertat̄ in oportet dicere prin cipia nō manent ponendo vnam formam quod est in conueniens.

ℭ Caplm̄. vj. in quo ponunt̄ rōnes ostendentes q̄ pone re vnam formā repugnat formationi passioni et mor ti corporis ipsius christi ⁊ alijs que dicunt̄ de ei9 cor pore.

Conantur quidem ostēdere q̄ po nere vnam formam re pugnat hijs que tenet ecclesia de passione ipsi us christi. dicimus enim christum potuisse pati qꝛ as sumpsit corpus passibile formatum ex purissimis san guinibus ipsius virginis: ⁊ assumendo corpus passibi le quia sm̄ fidem catholicam est mortuus ⁊ sepultus. Omnis ergo illa pō negans formationem corporis christi uel mortem uel sepulturam eius negat passibi litatem ipsius sm̄ quod de ea sentit ecclesia. Est ergo p̄ma ratio sumpta ex parte formationis corporis chri sti. corpus enim ipsius formatuꝫ fuit ex purissimis san guinibus. Unde Augustinus super Joannem super il lum uerbum: Soluite templum hoc ⁊c̄. ait q̄ in. xlvj. diebus formatum fuit corpus dominicum. Unde ⁊ phici assignant formationeꝫ humani corporis in. xlv. diebus. Dicunt enim q̄ embrio primis sex diebus ⁊ quasi lac per nouem dies est quasi sanguis. per spati um autem duodecim dierum accipit formam carnis: ⁊ per. xviij. dies leuantur membra. sex autem. ix. xij. ⁊ xviij. faciunt. xlv. Aug9 autem forte addit vnum dieꝫ ibi dicens formationem corporis fieri in. xlvj. diebus ḡ ratione originalis: ⁊ propter misticum intellectum. ḡ

autez nõ intelligēda sint illa verba Aug. ⁊ quomodo corpus dñicum fuit formatum in .xlvj. diebus cum caro eius ut prius fuerit cōcepta q̄z assumpta. quam ostendere non est p̄ntis speculationis. sufficit autem ad presens scire corpus illud formatum fuisse ex purissimis sanguinibus virginis. cum ergo sola materia non possit dici qd formatum ⁊ ponētes vnam formam cogit dicere corpus christi significare solam mām: ponē vnā formam cōtradicit formationi corpis christi. Et p cōsequēs cōtradicit passioni eius. ex hoc enim passus est q corp⁹ sic formatum ⁊ sic passibile assumpsit. ¶ Amplius h idem conant ostēdere ex pte mortis eius. sola enim materia non pōt dici mortua. mors enim ⁊ vita nō sequtur eē corpus cum ergo materia sic sit ps cuiuslibet corpis de quolibet corpe dici posset q eēt mortuū aut viuum qd est falsum. ponētes ergo vnam formam q oportet eos dicere corpus christi solam mām significare: cogunt dicere illud corpus non fuisse vere mortuum qd est cōtra fidem ⁊ est hereticū. ¶ Amplius mortuo christo corpus eius sepultum fuit ⁊ positū in monumēto: sola aūt mā scilz ordinē ptium non pōt ei cōpetere naturaliter situs uel pō. corpus ergo christi si solam mām noiat nō fuit in sepulchro positum: nec competebat ei pdicamētū situs qd est cōtra scripturam sacraz. ¶ Amplius sepata aia rōnali a corpe christi ⁊ fuit ibi introducta a forma aut non. si nō fuit ibi introducta alia forma sed remāsit materia sola nō fuit idem numero corpus christi mortuū ⁊ viuum. idētitas eniz talis sumit ex forma: lz ergo forte nō posset dici corp⁹ christi esse aliud mortuum ⁊ viuum q sm hē modum ponēdi nō fuit ibi introducta alia forma nō tamen debebat dici idez. Quia nō erat in corpe christi mortuo aliq eadem forma sbalis que fuerat in christo viuo. fides aūt catholica nō solum abhorret dicere corp⁹ christi eē aliud nūo mortuum ⁊ viuuz: imo ut videt sequit ex dictis ponēdo vnam solam formā in cōposito si dixerimus post sepationem aie nō fuisse ibi introductaz formam aliam: nō cogimur ad dicēdum corpus christi nō fuisse vere mortuum ⁊ viuum: ⁊ nō eē idem corpus: imo opz nos dicere nō fuisse in sepulchro aliquaz mām sbalem que posset dici corpus christi dici nō valet. Et nō est corpus nō est idem corpus. si vo dixerim⁹ q sepata aia rōnali fuit ibi introducta noua forma: videmur incidere in maius inconueniens. h enim posito corpus christi non fuit idem numero mortuum ⁊ viuum. ⁊ qz nō habebat eādem formam sed etiaz fuit ad ppter introductionē alterius forme. arguit etiaz nihilominus ⁊ duplici rōne: q aia separata non fuit ibi introducta noua forma qz fuisset ibi noua vnio. qd contradicit dictis sanctoꝝ. Preterea introducta illa forma statim corpus christi nāliter tēdisset ad corruptionem. Omne enim corpus aial mortuū per sepationez aie ad corruptionem tēdit. Vñ dicit in pmo libro de aia magis cōtinet corpus q̄z corpus aiam: recedēte eni aia a corpe corpus expirat ⁊ marcescit. sed est ɔtra auctoritatem canonis corpus christi tēdisse ad corruptionem. scribit enim in ps. non dabis sanctū tuum videre corruptionē. Dicere aūt per miraculum non fuisse sustētatum corpus illud. ⁊ sic corruptū nō fuisse nō videt cōueniēs: qz ut dicūt si miraculum est ponēduz debet poni in nobiliori mō. Nobilior aūt modus est ut non fuerit introducta forma ad corruptionē tendens q̄z introducta tali forma ponere per miraculum fuisse tale corp⁹ a corruptione ɔseruatū. Est g̃ ut videt erroneum ponere vnā formā in quolibet cōposito. Quia sicut ponēdo nō solum negamus formationem corpis christi ⁊ eius mortē ⁊ sepulturam: sed etiam cōtradicimus eius idētitati nūali. ¶ Amplius tenet fides catholica q christo mortuo exiuit ex corpe eius sanguis ⁊ aqua. scribit Joānis. 19. q cum milites venissent ad Iesum ut viderūt eum iam mortuū nō fregerunt eius crura: sed vnus militum lācea latus eius apuit: ⁊ cōtinuo exiuit ide sanguis ⁊ aq̄. A sola autem materia nō pōt exire sanguis ⁊ aqua: qz a pori non erit posterius: nisi illud prius terminet per aliquam formalem dñiam. Cum ergo pma materia nō sit determinata per formā sanguis ⁊ aqua exire inde nō pñt. ¶ Adducūt etiā q a christo mortuo corpus ei⁹ habebat neruos ⁊ ossa. sola autem dici nō pōt materia neruosa ⁊ ossata. ergo non est ponere vnam formam sbalem in corpe christi. qz sic ponendo cōtradicimus hys que tenet fides catholica de passione christi ⁊ eius morte.

¶ Capl'm. 7. in quo ponunt rōnes q ponere vnā formā in cōposito ɔtradicit statui animarum.

Arguunt autem ⁊ predicti ut osidāt q non est ponē gradus formarum: ⁊ q est erroneum dicere eē vnam substātialem formam in quolibet cōposito. Quia h repugnat statui animaruz: tria enim de aia rōnali dicūtur. pmo qz omnes aie descendētium ab adam per rōnem seminalem inficiunt cum infundunt corporib⁹. Quia omnes peccauimus in adam: ⁊ oēs nascimur natura filij ire ut apl'us ait. ¶ Secūdo de aiabus dicit q sunt nobiliores ceteris formis corpalibus. creat enim anima in oriçonte eternitatis. ut sicut oriçon diuidit iter hemisperiū supius ⁊ hemispium inferius: sic aia rationalis diuidit inter formas corpales ⁊ substātias sepatas. ¶ Tertio tenet fides nr̃a q rōne anime beatoruz dotabunt suis corporibus. habebūt enim illa corpora dotez impassibilitatis ⁊ claritatis subtilitatis ⁊ agilitatis. repugnat qdem ponere vnam formam nobilitati anime ipsius: repugnat etiam eius culpe originali ⁊ tertio repugnat eius rōni. ¶ Dicamus igit q ponere vnam formam pmo repugnat nobilitati ipsius anime. Quia est h ordo in formis: ut quāto aliqua immediatius uerum pficiūt: ignobiliores existūt: ppter qd sm Cōmētatorem forme elares ignobilissime sunt: qa immediate pficiunt mām pmam. forme autem mixtorum perfectiores sunt qz mediate perficiūt pmam materiam. aia ergo rōnalis inter formas corporales superiorem gradum obtinēs: oportet q per multa media mām perficiat. non ergo immediate cōiungit materie pme qd oportet dicere ponētes vnam solam formam in cōposito. ¶ Amplius ponere vnam formam repugnat originali culpe. sola enim materia non pōt dici infecta originali vitio: qz tunc lapides ⁊ pure corporalia haberent originalez peccatum. oportet ergo si anima debet trahere originalem culpam per quam inficiatur q deueniat māe habēti aliquam formam. ¶ Amplius si ponat vna forma in cōposito videt repugnare statui aiarum beatoꝝ quem habebūt in rōne. tūc enim corpus qd vnitum erit anime beate sm fidem catholicam habebit dotē agilitatis. sed sola materia dicit agilis. oportet igit ponere plures formas in composito ul' negare dotem agilitatis a corporibus beatorum.

¶ Capl'm. 8. in quo ponuntur rationes nāles arguentes ostēsiue q non sit dare vnam formam in composito.

Uit in p̄ntibus declaratum quō ponere vnam formaz improbant rōnes pacipientes fulcimētū ex fundamēto fidei. restat nūc adducē rōnes nāles per q̄s videt ostēdi ɔtra dictatē ponētiū vnā formā. ⁊ p⁹ adducem⁹ rōnes hi⁹ ostēsiuas. postea adducent rōnes ducētes ad ipossibile. postea ponent auctes que vident sonare q nō sit ponere vnā formā: qb⁹ pactis iponet finis pme pti hui⁹ tractatus in qua ut dicebat ponēda erāt que videbant ɔdicere ⁊ asserētibus vnā formā. ¶ Ostendit aūt pmo q nō sit ponere vnā formam ex ipso ordine pprietatum

nāliter fluentiū a cōposito. Nam lz ꝓpositio illa idem
manēs idē semꝑ facit idē hēat caluniam intellecta sim
pliciter ꝯcta aūt ad agēs nāle videt simplr̄ esse creden-
da. cum enim nā determinata sit ad vnū ab eodē agen
te nāli imediate diuersa realr̄ fluere non pn̄t. dicimus
aūt alium ordinē ꝓprietatū realr̄ fluere ab hoie ut est
hō ꝛ ut est corpus ꝛ substātia. oportet enim ponere ta-
lem ordinē passionū si uolumus saluare demr̄ationes
sciētificas ꝛ ordines scīarū. nō eniz ois passio ꝯuescēs
hoi cōpetit ei in eo ꝙ hō: ꝛ iō de vna ꝛ eadē diuse sciē,
tie diusa ostēdūt ꝓut ꝯsiderant ſm aliud ꝛ aliō abstra
ctionis. Cū igit mā ꝛ forma sbalis sunt cā oium accn̄-
tiū que sunt in ea ut pōt hēri in p° phisi. silr̄ mā ut ē sb
fecta forme corpeitatis fluūt alie ꝓprietates realr̄ ꝙ̄
fluāt ab ipsa ut subycit forme humanitatis opz aliā es
se formā realr̄ per quā hō est hō ꝛ per quā est corp⁹ qa
ab eodē realr̄ plura ſm rem per se ꝛ pmo ut videt fluē
nō pōt. ¶ Ampli⁹ a qbusdā ad h ostēdēdū arguit sic.
qr hō est qd gn̄atū ut dicūt nō rōne māe pme qr illa in
genita ꝛ icorruptibilis ut pōt hēri ex p° phisi. ꝛ. 7. me-
ta[cc]. nō est gn̄atū ex rōne aie itellectiue qd est ab ex̄ nō
de potētia māe ergo opz dare in hoie aliquā formā sb-
stātialē aliā ab aia rōnali per quā possit dici ens gene-
ratū. ¶ Ampli⁹ pōt ꝯtingē corruptio hois ex aliq̄ in-
cisione. incisio ut dicūt dicit qd ꝑuatū. cā aūt ꝑuatiua
nō ponit effectū positiuū. per solā ergo incisionē non
pōt induci noua forma sed sepata aia rōnali nō rema-
net cadauer absqz ol forma. est ergo aliq̄ forma in cor-
pore humano alia ab aia rōnali. ¶ Ampli⁹ ſm Boe-
tiū sba dicit triplr̄ usia usiosis ꝛ ypostasis. Usiosis eni
pōt noiare formā ſm se. ypostasis aūt mām ſm se. usia
aūt videt. p. noiare cōpositū ex utrisqz. ꝛ addit ibidem
ꝙ phs relictis extremis agit de medio. vult eniz ꝙ cū
phs intēdit determiare de sba que est in gn̄e hui⁹. sba
vo dicit usiosim. i. formā sine mā nec ypostasim. i. mā si
ne forma: sed dicē aggregatū ex utrisqz: sed sba que est
genus nō solū ꝑdicat de hoie ut est hō sed etiā ꝑdicat
de hoie ut aial ꝛ ut est corp⁹: erit ergo hō cōpositum ex
mā ꝛ forma nō solū ut est hō sed ēt ut est corpus. qua-
re opz dare plures formas in hoie ꝛ etiā in alijs cōpo-
sitis. ¶ Amplius forma per quā aliqd est corp⁹ est for
ma ꝛ nō corpalis. forma vo per quā hō est hō est ꝛ vna
spūalis: sed nunq̄z vna ꝛ eadē forma pōt eē sil' corpora
lis ꝛ spūalis: ergo nō per eādē formā hēt hō ꝙ sit hō ꝛ
ꝙ sit corpus. ¶ Amplius ois corruptio est ꝑter inten
tionē agētis: agēs aūt per se intēdit gn̄are corrūpit au
tē per accn̄s inquātū itroductio vnius forme ꝯriat al
teri. cū igit hō spāli mō sit a duob⁹ agētib⁹ ut ab agen
te nāli ꝛ supnāli: opz qdlibet hoꝝ agētiū aliqd coopa
ri ad gn̄ationē hois. s. ꝛ qr nullū agēs solū corrūpit sz
opz ꝙ aliqd gn̄et. qr corp⁹ ꝛ malū ꝛ ulr̄ ois ꝑuatio nō
pn̄t eē ꝑncipalr̄ qd intētiuū. aliquā ergo formā indu-
cit agēs nāle ut formā eductā de potētia māe ꝛ aliquā
inducit agēs supnāle ut aiam intellectiuaz. qcqd ergo
sit de alijs cōpositis saltē in hoie opz dare plures for-
mas ꝛ vnā nālē ꝛ aliā supnālē. ꝛ aliā supnālē ꝯcurrāt
ad gn̄ationē hois duo agētia. vnū nāle: ꝛ aliō supnāle

¶ Caplm. 9. in quo ponunt rōnes ducētes ad impossibi
le ponētes vnam formā in cōposito.

n Unc aūt qnque inconuenientia ad
que pn̄t duci ponētes vnā
formā: nā h ponē videt repugnare cōpōni ipi
us hois. 1° repugnat organiçationi corpis ipsius. 3° ꝯ
dicit mixtioni ei⁹. 4° nāe ꝛ sbalitati. 5° repugnat ei⁹ ꝓ-
prietati. ¶ Prima rō que videt ducere ad impossibile
ponētes vnā formam sumit ex cōpōne ipsius hois. hō
enim qd cōpositū ex gn̄e ꝛ dr̄ia per quā reponit in esse
specifico. h⁹ aūt genus ꝛ dr̄ia ꝯstituūt diffinitionē ipsi
us hois. diffinitio aūt ut dicit. 7. me[cc]. est sermo hn̄s ꝑ
tes ꝛ est ꝓportio ptiū diffinitionis ad ptes rei que est
totius sermonis ad totā rez. sed res diffinibilis est cō-
posita ex rebus differētibus realr̄: qr simplicium non
erit diffinitio ut ex eodē septimo hēri pōt. ptes ḡ diffi
nitionis. s. genus ꝛ dr̄ia que sunt corr̄ndētes ptib⁹ rei
diusas nās realr̄ importāt. ergo qr dr̄ia ut patet ꝑ ha-
bita importat nāz realr̄ differētē a nā gn̄is: opz formā
per quā reponit cōpositū ineē specificū qr talē formaz
dat intelligere dr̄iā eē diuersam realr̄ a forma generis
sunt ergo in quolibet cōposito diuerse forme. ¶ Am-
plius ponere vnā formā in cōposito nō solū repugnat
cōpōem ipsius hois sed ēt organū corpis eius. infusio
enim aie ꝑsupponit corpus organiçatuz. organiçatio
aūt de necessitate reqrit aliquā formā sbalē in cui⁹ vir
tute hēat eē exercitio membroꝝ. est ergo in hoie dare
aliā formā ꝑter aiam rōnalē: ut formā illā quam ꝑsup
ponit organiçatio. dicere aūt formā illā recedē aduen-
ente aia rōnali videt absurdū: qr si manet posterius ne
cesse est remanere ꝑus. Cū ergo ipsa organiçatio nō ce
dat aduenīēte aia rōnali intellectiua: non est possibile
cedē formā illā quā ꝑsupponit organiçatio. ¶ Ampli
us illud corp⁹ cuius aia est forma est corp⁹ mixtuz. sola
aūt mā nō pōt dicere qd mixtū. opz ergo dare formam
mixtionis in corpe humano aliā ab aia rōnali. presup-
ponit enim aia rōnalis formā mixtionis cū adueniat
corpi mixto organiçato ꝯdicit ergo ponē vnā formas
ipsi mixtioni. ¶ Amplius h ꝯdicit nāe sbalitati ipsius
corpis. hō enim est cōpositū sbaliter ex aia ꝛ corpe. cor
pus ergo ex quo sbaliter cōponit hō est corp⁹ ꝙ est sba
hi⁹ aūt corp⁹ nō pōt dicē mām solā. mā enim precedit
ipm genus sbe qr ꝑncipia ꝑora sunt hijs quoꝝ sūt ꝑn
cipia. mā re ꝛ forma sunt ꝑncipia in gn̄e sbe. corp⁹ aūt
est posterius ꝙ̄ sit ipsa sba nō ergo sola mā est corp⁹ ex
quo sbalr̄ cōponit aial qr tūc idē eēt ꝑus ꝛ posterius se
ipso. ¶ Amplius h repugnat ꝓprietati ipsius corpis.
corpus enim qd est altera ps aialis est qd graue. opor
tet enim in quolibet mixto dn̄ari aliqd ele[tum]. alr̄ enim
nō eēt dare ꝓpriū motū ipsius mixti qd est cōtra pōm
cū mot⁹ sequat nām rei. est enim natura ꝑncipiū mo-
tus ꝛ qetis per se ꝛ pmo ꝛ nō ſm accn̄s ut dicit 2° phi.
si enim in mixto nō dn̄aret aliqd corpus graue neqz le
ue nō moueret nāliter sursum neqz deorsuz. Et qr non
cōpeteret illi corpi hēre aliquē motū nālē: ꝯns est ꝙ il
li corpi nō cōpeteret alia nā pp qd cogimur ad ponen
dū ꝙ in ol corpe mixto dn̄et aliqd elemētū. hi⁹ autē ele
mētū dn̄ans in quolibet mixto ꝓpriū est eē graue. cuꝫ
ergo sola mā nō sit grauis neqz leuis corp⁹ aūt ex quo
sbaliter ꝯstat qr sensibilr̄ appet eē ipm graue: solā mām
importare non pōt.

¶ Caplm x[m] in quo ponunt auctoritates per q̄s videt
ostēdi ꝙ non sit vna forma in cōposito.

q Uia induximus rōnes ꝑ q̄s
aliq conan
tur ostēdere nō eē vnā formā in cōposito ꝛ rō
nibus alijs inuentis. si quas rōnes auctoritas. i. ex no
bis inuenire potuimus attēdere ꝓcurauimus. Ut igi
tur pma pars huius opis plene sit tradita: restat pone
re auctoritates que vident ꝯdicere vnit[ti] forme. Dicit
enim Au. ſm monolo[on] ca° 17°. ꝙ hō per aliud est hō
ꝛ per aliud corpus: sed illud per qd aliud est tale videt
eē forma: cum a forma sit ois denoiatio. non ergo per
eādem formā hō est hō ꝛ est corpus. ¶ Amplius ſm
phm libro de aialibus. embrio ꝑus viuit vita plante:
postea vita aialis: postea vita hois. sed ut idē phus tra
dit pmo de aia. est viuētibus viuere eē. sed esse ꝛ actus
sunt a forma si embrio viuit vita aialis h est per aliam
formā. Precedit ergo forma per quā embrio viuit vi-
ta plāte formam per quam viuit vita animalis. Tunc
quero aduenīente forma per quam embrio viuit vita

aialis: aut cedit illa forma per quã viuebat vita plãte aut nõ. q̄ si nõ habet interiectũ. q̄r ex hoc sequit eẽ plures formas in cõposito. dicere aũt q̄ cedat nõ videt cõueniẽs. Quia nihil nãliter disponit ad corruptionem sui. sed vita plãte in embrione est quedã dispõ ad vitã aialis. Quia in formis ordinatis forma p̄ma disponit ad sequẽtẽ. ergo adueniẽte forma per quam viuit vita aialis nõ corrũpet forma per quã viuit vita plãte. Et qd dictũ est de vita plãte respectu vite aialis: intelligẽdum est de vita aialis respectu vite hois. Immo ordo formarũ qui videt eẽ iter formã qua viuit vita aialis ⁊ q̃ viuit vita hois auget argumẽti difficultatẽ. Quia forte fugeret aliqs rõnẽ de vita plãte dicẽs q̄ adueniẽte forã qua viuit vita aialis non cedit forma qua viuit vita plãte: q̄r tũc aliqd disponet ad corruptionem sui. Nec tñ p̄pter hoc sũt plures forme in opposito q̄r forma qua viuit vita plãte p̄ficit ⁊ complet ita q̄ postmodũ per eã viuit vita aialis. sed h de vita hois dicẽ non possumus: q̄r forma qua viuit vita aialis exñs in embrione añ introductionẽ aie itellectiue est deducta potẽtia mãe. forma aũt qua viuit vita hois est ab ex̃ per ifusionẽ. Nõ est aũt itelligibile q̄ forma educta de potẽtia mãe fiat forma que est ab ex̃ per infusionẽ. Quicqd ergo sit de aialib⁹ alijs saltẽ in hoie opz dare plures formas. ¶ Ampli⁹ 2° scribit 2° de aia. q̄ intellect⁹ alterũ genus est aie ⁊ sepat ab alijs. s. a uegetatiuo ⁊ sensitiuo. sicut p̄petuũ corrptis sed p̄petuũ corruptibile non p̄nt dicẽ vnã ⁊ eãdẽ nãm. ergo intellectũ nõ dicit eandem formã cũ uegetatiuo ⁊ sensitiuo. sunt ergo plures forme in cõposito. ¶ Amplius Cõmẽtator sup p̄mũ phi. ait q̄ oĩa que sunt inter mãm p̄ma ⁊ formam ultimã sunt mãe cõposite ⁊ forme cõposite. sed h nõ eẽt si sola vna forma existit ⁊ in quolibet cõposito q̄r tũc qlibet sbalis forma p̄ficeret imediate mãm p̄mã. Non ergo eẽt dare cõpositã mãm cũ sbalis forma eẽt p̄fectio quelibet forma eẽt simplex si negato ordine formarũ poneremus vnã formã in quolibet cõposito. ¶ Amplius idẽ Cõtor ait sup 2° mec. q̄ materia p̄us recipit formas magis uñ'es. deinde minus uñ'es usq̄ ad indiuiduales. qd non eẽt nisi forma gñis eẽt diuersa a forma spẽi. relinqtur ergo plures formas esse in composito. ¶ Amplius in de sba orbis scribit q̄ dimẽsiones ideterminate p̄cedũt formã sbalẽ in mã: sed nullũ accñs põt p̄ficere p̄mã mãm: q̄r tũc accñs daret eẽ simplr ut supius tãgebat. opz igit q̄ sicut dimẽsiones determiate sequunt formã specificã ⁊ determinatã. ita dimẽsiones ideterminate sequunt formã gñis que est q̃si forma indeterminata respectu forme spẽi. Dimẽsiones ergo indeterminate medie sunt inter formã specificã s̃m quẽ modũ loquẽdi appet uerũ eẽ quõ dimẽsiones indeterminate p̄cedũt formã sbalẽ in mã. Quia p̄cedunt formã sbalẽ in mã. Quia p̄cedũt formã spẽi non generis. Qd si uerũ est ut ṽba Auerois sonare vident neẽ est plures formas eẽ in cõposito. dimẽsiones enim itermĩnate nõ possent esse mediũ inter formã gñis ⁊ spẽi nisi alia eẽt forma gñis a forma spẽi. Possemus autẽ alias auc̃tes adducẽ que h idẽ sonare vident. sed h gr̃a breuitatis sufficiũt: q̄r per solõnes harũ soluẽ poterit auctoritates ɔ̄similes diligens inqsitor.

Incipiunt capitula secũde partis in qua soluunt rõnes ⁊ auctoritates adducte ɔ̄tra vnitatem forme.

¶ Caplm p̄m in quo ostendit quid significat per nomen corpis ⁊ quot modis põt accipi corpus.
¶ Caplm 2m corp⁹ nõ est in gñe sbe directe: sed per reductionem solam mãm significat dignoscit.
¶ Caplm 3m q̄ cum dicimus aial cõpositũ ex carnib⁹ ⁊ ossib[illegible] qd noie carniũ ⁊ ossium importet.
¶ Caplm 4m qd cẽsendũ sit de carne ⁊ osse. utrũ dicat caro equoce de carne mortua ⁊ viua. ⁊ utrũ os equiuoce de osse mortuo ⁊ viuo.
¶ Caplm 5m. utrũ caro mortua ⁊ viua possint dici eadẽ numero. Et utrum ossa ⁊ nerui ⁊ hi⁹ p̄tes corporis eedem numero dici possint.
¶ Caplm 6m in q̄ soluunt rõnes sup⁹ facte ostẽdẽtes q̄ ponẽ vnã formã ɔ̄dicit corpi christi exñti sub sacro.
¶ Caplm 7m in quo soluunt rõnes ostẽdẽtes q̄ ponere vnã formã repugnat corpi christi exñti sub sacro.
¶ Caplm 8m in quo soluunt rõnes supius facte ostẽdẽtes q̄ ponere vnã formã repugnat formationi passioni ⁊ morti corpis christi ⁊ alijs que dicũt de h⁹ corpe.
¶ Caplm 9m in quo soluunt rõnes ostẽdentes q̄ ponere vnã formã in quolibet cõposito ɔ̄dicit statui aiaꝝ.
¶ Caplm 10m quo soluunt rões nãles sup⁹ facte ar^tis oñsione q̄ nõ sit ponẽ vnã formã in quolibet cõposito.
¶ Caplm 11m in quo soluunt rõnes nãles ducẽtes ad ĩpossibile q̄ non sit ponere vnam formam.
¶ Caplm 12m in quo ostẽdit q̄ ordinẽ hñt ad inuicẽ forme in mã resistẽtes. Et q̄ lz dimẽsiones indeterminate p̄cedãt formam sbalem in mã nõ tñ p̄pter h in composito oportet ponere plures formas.
¶ Caplm 13m in quo soluunt auc̃tes tam sanctorum q̃ phoꝝ ostendẽtes q̄ nõ sit ponere mãm in cõposito.
¶ Caplm p̄mũ in quo ostẽdit qd significat noie corpis ⁊ quot modis põt accipi corpus.

Expedita p̄ma p̄te huius libelli in qua posite sunt rõnes ⁊ auc̃tes que vident arguere nõ eẽ vnã formã in qlibet cõposito restat ex̃te qui scdam p̄tẽ in qua ostẽdat p̄dcãs rõnes ⁊ auc̃tes nõ ɔ̄cludere: sed anteq̃ sermõ statim soluam⁹ p̄dicta p̄mittemus quedã p̄ambula ad p̄positũ. plures eni doctoꝝ sumũt difficltatẽ ex signo carnis ⁊ ex equocatiõe que videt ɔ̄surgẽ ex corpe uł ex carne p̄ut diuisificat p eẽ mortuũ ⁊ eẽ viuũ. Idõ p° ostẽdem⁹ qd sigtur noie corpis. deinde qd sigtur noie carnis. postea manifestabitur. Utrũ nomẽ corpis ⁊ nomẽ carnis dicant equoce de corpe mortuo ⁊ viuo ⁊ de carne mortua ⁊ viua. qb⁹ ostẽsis q̃si p̄ambulis necẽijs ad p̄positũ facili⁹ solui poterũt argumẽta p̄bantia gradus formarũ. h viso faciem⁹ quãdã distinctionẽ de corpe. ¶ Sciẽdũ q̄ corp⁹ triplr põt sumi. vno mõ p̄ut est in gñe quãtitatis. alio mõ p̄ut est in gñe sbe s̃m rectã lineã. 3° mõ ut est in gñe sbe non s̃m rectã lineã: sed per reductionẽ ⁊ tanq̃ p̄ncipiũ. corp⁹ enim ut dicit ipsas trinas dimẽsiones sic est in gñe quãtitatis. nã q̃titas ɔ̄tinua diuidit in lineã supficiẽ ⁊ corp⁹. Ita q̄ linea dicit solũ vnã dimẽsionẽ ut lõgitudinẽ siue latitudinẽ ⁊ sine p̄funditate. supficies qdẽ duas dimẽsiones sportare videt: sed corp⁹ oẽs tres dimẽsiones comp̄hẽdit lõgũ latũ ⁊ p̄fundũ. Ipsa ḡ quãtitas ɔ̄tinua has dimẽsiones hñs est corp⁹ qd est in gñe s̃m rectã lineã q̃titatis. 2° mõ accipit corp⁹ ut est in gñe sbe s̃m rectã lineã ⁊ sic corp⁹ nõ dicit ipsas tres dimẽsiones sed dicẽ mãm cũ forma sbali s̃m quã formã est apta nata has tres dimẽsiones suscipe. tñ cũ diuisoꝝ generũ ⁊ ut sbalternatim positoꝝ diuerse sunt spẽs ⁊ dĩe quãtitas ⁊ sba que sunt diuersa gñia realr: diuersa realr dĩa opz diuisas species ⁊ dĩas hẽre. Corpus ergo qd est spẽs ipsi⁹ sbe uel est genus eius: q̄r sba alia corpea ⁊ alia icorpea opz eẽ realr differẽs a corpe qd est in gñe quãtitatis. Nõ est enim idẽ corpus qd diuidit sbam cũ dicimus. sba alia corpus alia icorpea cũ corpe qd diuidit quãtitatẽ continuã cũ dicim⁹ q̄ quãtitas ɔ̄tinua alia est corp⁹: alia supficies: alia linea. ¶ Preter autẽ has duas acceptiones corpis oz dare corp⁹ tertio mõ dictũ. dicim⁹ eni q̄ leo est corp⁹ ⁊ q̄ plãta sit corp⁹: ⁊ dicim⁹ leonem ⁊ plãtam ⁊ qdlibet aiatuz esse cõpositum ex aia ⁊ corpore:

ↄstat autez partem non p̄dicari eē̄ntialiter de toto sed
denoīatiue nō tm̄. homo enim est manus sed manuta-
tus. ⁊ ideo non est caput sed capitatus. sed cum de ra-
tione generis ⁊ speciei sit p̄dicari eē̄ntialiter ⁊ non de
nominatiue ut caput tradit corpus qd̄ est pars leonis
uel qd̄ est altera pars alterius corporis aīati ad hꝰ cor
pus genus esse non poterit. ❡ Preter ergo ꝙ corpus
qd̄ est in genere quātitatis oportet dare corpus secun
do modo dictum qd̄ est genus ad corpora animata.
Et etiam corpus tertio modo sumptum qd̄ est pars es
sentialiter animatoꝝ corporum. Nam si corpus diui
dit in corpus animatum ⁊ inaīatum: oportet corpꝰ sic
acceptum esse genus ad omnia corpora tam animata
q̄ȝ inanimata. rursus qꝛ omne corpus animatum tan-
q̄ȝ in partes integrales diuidit in animam ⁊ corpus.
cogimur p̄ter corpus qd̄ est genus corporis animati
ponere corpus qd̄ est pars eē̄ntialis eius. ❡ Est tamē
diligēter notandum ꝙ tam corpus qd̄ est genus q̄ȝ cor
pus qd̄ est hꝰ pars ad genus substātie pertinet: qꝛ cuȝ
corpus animatum substātiam nominet ⁊ ꝙ nō est sb̄a
sb̄arum genus esse non possit: oportet esse substantiam
corpus qd̄ est genus corporis animati. ❡ Amplius qꝛ
omnes partes substātie sunt sb̄e: non solum corpꝰ qd̄
est genus corporis animati est in genere sb̄e ſm rectaȝ
lineam. ❡ Naȝ substātia sensibilis ut est genus dicit
quid compositum ex materia ⁊ forma iūcta ſm illud
Boetij in cōmento super predicamētis. ubi distinguit
de triplici substātia videlicet materiam ⁊ formā ⁊ cō-
positū. ait ꝙ relictis   agit de medio. vult
enim ibi ꝙ sb̄a qd̄ est genus non dicit materiā tm̄ nec
formam tm̄ sed cōpositum ex utrisq̄ȝ. Q͡ȝ si accipiat ma
teria large pro omni potentialitate ⁊ forma large pro
omni actualitate. Uerum est vniuersaliter de omni sb̄
stātia. Quia nihil est in genere sb̄e directe nisi substan
tia sit composita. sed si accipiat materia ⁊ forma stri-
cte ⁊ ꝓprie non est uerum de genere sb̄e vniuersaliter
sumpte sed solum de sb̄a sensibili: qꝛ nihil est de genere
substātie sensibilis directe nisi sit cōpositum ex mate-
ria ⁊ forma. Hic tamē non facit difficultatem in ꝓpo
sito: qꝛ lȝ sit aliquid in genere sb̄e directe qd̄ est per se
existēs qd̄ non est cōpositum ex materia ⁊ forma ut in
telligētia: nihil est tamē per se existēs cōpositum ex ma
teria ⁊ forma: qd̄ non sit in genere sb̄e directe. corpus
igit qd̄ est genus qꝛ dicit quid cōpositum ex materia ⁊
forma ſm rectam lineam est in p̄dicamēto substantie.
⁊ corpus qd̄ est genus non cadit ex latere: sed cadit ſȝ
diametralem lineam: ⁊ oportet corpꝰ sic acceptuȝ esse
directe in p̄dicamento sb̄e: quare corpus qd̄ est genus
corporis aīati ſm rectam lineam pertinet ad substan-
tiam que est genus. Sed corpus qd̄ est pars hꝰ corpo-
ris directe in genere tali esse nō pōt. Quia que ſm re-
ctam lineam in p̄dicamēto existūt de se inuicem predi
cant. Corpus itaq̄ȝ qd̄ est pars si eēt directe in genere
sb̄e de corpore sic sumpto predicaret. Sed cū pars nō
predicet de toto nec ecōuerso: corpus qd̄ est genus qa
dicit totum de corpore qd̄ est pars p̄dicari nō pōt nec
eꝯ. ꝓpter qd̄ manifeste cōcludit corpus qd̄ est pars in
genere sb̄e directe esse nō posse. ❡ Patet ergo uerum
esse qd̄ a p̄ncipio dicebat videlicet ꝙ corpus tripl'r su
mi pōt. Et vno mō sumptum nec est in gn̄e sb̄e directe
nec per reductionē: qꝛ nō est sb̄a sed est quātitas conti
nua tres dimēsiones habēs. secūdo modo acceptuȝ est
in genere sb̄e nō per reductionem sed directe: ⁊ sic est
genus corporis aīati. tertio v̄o, modo sumptum nō di
recte sed per reductionem ptinet ad p̄dicamētum sb̄e.
Et sic sumit nō ut genus: sed ut est pars corporis aīa-
ti. ❡ Cuȝ ergo querit qd significat noīe corpis ꝙ in h̄
caplo p̄ncipal'r videbat eē intentum. patet ꝙ vno mō
noīe corpis significat quātitas ↄtinua. alio mō sb̄a cō-
posita ex materia ⁊ forma. 3º mō noīe corpis significat
qd sb̄e sic accepte. Utrum aūt de rōne corpis sic acce-
pti sit sola mā: uel sit ipsa forma: uel sint ipa accn̄tia in
sequenti capitulo apparebit.

❡ Caplm 2m. qd intelligatur per corpus quod est altera
pars compositi.

N quibusdam nr̄is editionibꝰ theologicis ubi
de corpe christi specialē tractatum fecimus: ⁊
etiam in qbusdam q̄ōnibus q̄s sup 2º de aīa edidimus
plura tāgere videbūt ad hāc māȝ ptinentia. vȝ. Uidet
noīe corpis ꝓut corpus dicit alteram ptem corpis aīa
ti importet sola mā. uerum qꝛ p̄ns opus susceptuȝ req
rit de h̄ qdeȝ dīe declarabimus ostēdētes qd importet
noīe corpis ꝓut corpus diuidit ↄtra aīaȝ ⁊c̄. ❡ Pars
qdem corpis sic accepti nō videt importare mām quo
cūq̄ȝ mō sumptā. qꝛ cum oīa corpa tam aīata q̄ȝ inaīa-
ta sint cōposita ex mā ⁊ forma si mā quocūq̄ȝ mō sum
pta corpis p̄dicationem susciperet ⁊ posset dici corpus:
sicut oīa corpa sunt cōposita ex mā ⁊ forma: sic oīa cor
pora eē̄nt cōposita ex forma ⁊ corpe qd̄ usus ⁊ ueritas
nō patit: sed solum corpa aīata diuidunt in aīaȝ ⁊ cor-
pus: ⁊ qꝛ aīa ibi se hēt ut forma etiā hꝰ corpa sunt cō-
posita ex corpe ⁊ aīa: opȝ ea eē cōposita ex corpe ⁊ for-
ma: qꝛ si oīa corpa sunt cōposita ex mā ⁊ forma solum
aūt corpa aīata cōposita sunt ex corpe ⁊ forma ſm ma
teriam se ↄsiderata ⁊ simpl'r sumpta nō pōt corpis no
minationem suscipe. ❡ Rursus loquēdo de corpe qd̄
est pars cōpositi de quo p̄us p̄ncipal'r in hoc caplo in
tēdimus mā sb̄a cum forma eē̄ntiali corpus dici nō de
bet qd̄ quātuȝ ad p̄ns spectat duplici rōne ostēdi pōt.
❡ Nam ut patet per habita corpus qd̄ dicit mām cuȝ
forma est corpus qd̄ est genus. corpus aūt qd̄ est genꝰ
ut supius dicebat nō est idem cū corpe qd̄ est pars. q̄re
corpus qd̄ est ps nō dicit mām cum forma. ❡ Amplꝰ
corpus qd̄ dicit mām cum forma p̄dicat de ipsa re cō-
posita cū hēat rōm gn̄is. corpus aūt qd̄ est ps nō p̄nda
ergo corpus qd̄ est ps mām cum forma importare nō
pōt. ❡ Itaq̄ȝ lȝ nō sit difficile vidē qd significat corpꝰ
qd̄ est genus qꝛ sigt mām cum forma: difficile tn̄ est in
telligē ꝙ sigt corpus qd̄ est pars. ❡ Ad cuius euidēti
am sciēdum ꝙ corpus qd̄ est ps ⁊ h̄ mō solam mām si
gnificat nō qd̄ significaret solam mām absolute ↄside-
ratā ⁊ in sua simplicitate sumpta ſm mām aliquo mō
cōpositam. In h̄ ergo erit difficultas quō accipi potest
mā aliquo mō cōposita que tn̄ solam mām noīet. Est
enīȝ q̄si per se maᵐ ꝙ corpus quocūq̄ȝ mō sumptuȝ di-
cit aliquo mō qd cōpositū. vn̄ ⁊ phs pº meᶜᵉ. uolēs im
probare antiquoꝝ phoꝝ errores ꝙ erat modus erro-
ris eoꝝ. Quia ponebāt mām elm̄ corpoꝝ. i. elm̄ de nu
mero corpoꝝ. Quia dicebāt mām eē corpus. mā enīȝ
in se ↄsiderata nec nullo mō dici pōt corpus: qꝛ mā sic
accepta dicit qd simplex. corpus v̄o quocūq̄ȝ mō sum
ptum quodāmō qd cōpositum noīat. ❡ Propter qd̄
diligēter ↄsiderādū est ꝙ mā ex eo ꝙ ↄiūcta est quanti
tati ⁊ alijs dispōnibꝰ exn̄tibꝰ in ea aliqd ex h̄ sequitur
Nam mā de se nō est extēsa. ↄiūcta v̄o quātitati hēt eē
extēsuȝ. hēt itaq̄ȝ mā ptes nō in se accepta: sed ut quāti
tati substernit. Nam sicut albedo est multa ⁊ extēsa p
supficiē: ⁊ si diuideret supficies alba alie eē̄nt ptes sup
ficiei ⁊ alie ptes albedinis: sic mā est extēsa per quātita
tem: ⁊ si diuideret quātitas alie eē̄nt ptes quantitatis cum
alie ptes māe: q̄re si mā ex h̄ est extēsa qꝛ hēt ptes extem
alie sint ptes quātitatis cogimur dicē qꝛ alia sit exten
sio quātitatis ⁊ alia māe. sed cū ptes māe sint mā: si p
intellectū segregauerimus ptes māe a ptibus quanti-
tatis materia habēs partes nō dicit aliqd q̄ȝ mām: ⁊
per cōsequens materia extensa loquēte de extensione
ipsius materie solam materiam nominat. ⁊ cum nō sit

telligibile aliqd esse extēsū z ꝛ habere partes nisi sit ali
quo modo quid cōpositum. Uerum est qd̄ supius di-
cebat. ꝙ sola materia potest quid cōpositum dicere: ꝛ
ut qd compositum noiat pōt corporis nominationem
suscipe. ¶ Imaginant enim aliqui ꝙ extensio materie
sit alia ab extēsione quātitatis. Sed credunt ꝙ exten-
sio materie differēs ab extensione quātitatis sit quedā
res differens a materia ita ꝙ materia ꝛ sua extēsio ꝓm
eos sunt due res realiter differentes. ꝙ ergo imaginat
extēsionem materie esse aliam ab extensione quātitatis
uere imaginat qꝛ partes materie sunt alie a ptibus quā
titatis differre ab extēsione quātitatis: sed qꝛ credunt
ꝙ extensio materie differēs ab extēsione quātitatis si-
cut quedā res subaddita materie realiter ponēs in nu
merum cum ea: falsus est intellectus. Nam inter ma-
teriam ꝛ formam nullū est mediū ꝓpter qd̄ sicut quā
titas immediate ꝛ per se ipsam extendit materiam: sic
materia immediate ꝛ per se ipsam extendit per quanti
tatem. vnde sicut quātitas sic materia extēsa nō est ali
ud q̄ȝ materia. Si enim quātitas hoc mō excedit mate
riam imp̄mendo ei quādam extēsionem realiter a ma-
teria differētez queret de illa extēsione imp̄ssa materie
videtur immediate ꝛ per se ipsam materiaȝ extēdet. nꝭ
h efficeret imp̄mendo ei aliam extensionem. Cum er-
go non sit abire in infinitum: stādum est in p̄mis. tenē
dum ꝙ quātitas per seipsam extēditur a quantitate s^4
ut dicebat: sic quātitas excedens solam quātitatē no-
minat: sic materia extēsa sola quatuor noiabit. ¶ Sȝ
humanus intellectus gescere nescit: semp enim rema-
net dubiū quomō materia extēsa ꝛ habēs partes que
quodāmodo qd compositū nominat potest dicere so-
lam materiam: cum sola materia ut videt quid cōposi
tum noiare non possit. ¶ Ad hꝰ difficultatis intelligē
tiam ualet illa cōmunis distinctio ꝙ duplex est cōpo-
sitio ex his ꝛ huic. Pōt ergo intelligi aliqd esse cōposi
tum qd̄ apponit huic: lȝ ex his cōpositum esse non pos
sit: manifestum est qdeȝ ꝙ sola materia nullo mō pōt
dic quid cōpositum ex his: qꝛ omne qd̄ ex his realiter
componit habet in se duo cōponentia que realiter dif
ferūt. quare sola materia esset due res realiter differen
tes materia extēsa ergo lȝ solam materiam noiet: dicit
tamē quid cōpositum non ex his: sed huic qꝛ dicit qd
cōpositum quātitati. ¶ Nō enim imaginari debemꝰ
ꝙ coniungat materia quātitati ꝛ forme: sic lapis con-
iungit lapidi. Quia nihil resultat in lapide: ꝛ si alij la-
pidi coniungat nec est lapis cōpositio si alij lapidi sic
cōiungit. Sed aliquid resultat in materia ex eo ꝙ cō-
iungit quātitati ꝛ forme: qꝛ materia de se est indeter-
minata ꝛ inextensa. cōiuncta v̄o quātitati determina
tur ꝛ extendit: ꝛ qꝛ alius modus se habēdi ꝛ alius mo
dus essendi ut est extēsa cōpetit materie ex eo ꝙ cōiū-
gitur quātitati cōpositioni. est materia quātitati con-
iuncta q̄ȝ in se cōsiderata. materia itaq; extēsa dicit cō
positum non ex his ut intelligamus materiam ꝛ suam
extēsionem esse duas res realiter differētes ex quibus
sit materia extēsa cōposita. sed materia extēsa dicit qd
cōpositum huic ut quid cōpositū quātitati. Quia ex
illa cōpositione quedam determinatio ꝛ quidam mo-
dus se habēdi competit materie: ꝓpter quam determi
nationem ꝛ ꝓpter quem modum se habēdi ipsa mate
ria dicit esse composita. ¶ Uoluerūt autem quidaȝ ꝙ
hꝰ extensio materie differēs ab extensione quātitatis
sic qdam respectus ꝛ quedam relatio materie ad quā-
titatem qui ideo mouebant. Quia sicut relatio non ꝓ
prie ponit in numerum cum suo fundamēto: qꝛ homo
non cum ꝓprie componit ex eo ꝙ ex album hꝰ extē-
sio se de ex parte materie ita non ꝓprie ponit
in numerum cum materia ita ꝙ materia ꝛ illa extēsio
sint due res. melius tamē in dic hꝰ extēsionem passi-

uam de qua hic loqtur cadere in essentiā materie ꝛ nō
facere per se p̄ntum. Sed esse quēdam modum se ha-
bēdi qui competit materie ex eo ꝙ coniungitur quan
titati: ꝛ qd̄ dictum est de hꝰ extēsione intelligēduȝ est
de alijs modis se habēdi qui competūt materie ut cō-
iungit pfectioribus alijs. sic ergo differt extēsa ꝛ ma-
teria sicut dicit materia determinata. ¶ Patet ergo ꝙ
lȝ mā determinet per aliqd aliud ut per formam māȝ
sed forma determināns nō dicit aliud q̄ȝ formam. sic lȝ
materia extendat per aliquid aliud ut per quātitatem
ut sepe sepius dictum est materia extēsa non dicit aliō
q̄ȝ materiam: sicut quātitas excedēs non aliud q̄ȝ quā
titateȝ nominat. ¶ Hijs vijs de leui patet qd̄ in p̄nci
pio capituli dicebat. Nam cum materia extensa ꝛ or-
ganiçata ꝛ habēs partes solam materiam nomiet cor-
pus qd̄ est altera pars compositi qꝛ dicit materiam or
ganiçatam extensam ꝛ habentem partes solam mate-
riam nominabit.

¶ Caplm. 3. cuȝ dicimꝰ animal cōponi ex carnibus ꝛ os
sibus. quid noie carnium ꝛ ossium importet.

O Stendebatur in precedētibꝰ capitulis quid
significatur nomine corporis ut genus: ꝛ qd
importet nomine corporis ut est altera pars composi
ti. restat ostendere quid importet in nomine carnis ꝛ
ossis. facit enim magnam difficultatem in quesito ut
dum horum nominum significatio ignorat intellectꝰ
decipit arguens non in significatione ꝓpria sed extra
nea. ¶ Dicēdum ergo carnes ꝛ ossa res esse naturales
oportet igitur de talibus noibus loqui ut spectat ad
phm naturalem theologia quedam tanq̄ȝ dn̄a scientī
arum omnibus alijs scientijs uelut sibi ancillantibus
in suum obsequm utit alijs ꝛ alijs uocabulis scientia-
rum quātum ad litteralem sensum uocabula illa sunt
aliter ꝛ aliter accipiēda. noibus ergo naturalium esse
intendēdū ut de eis loqtur naturalis. mathe^{cus} v̄o ut
mathe^{cus}. quare cuȝ naturalis p̄s. ad quem proprie spe
ctat cōsiderare de carnibus ꝛ ossibus ꝛ de alijs natu-
ralibus rebus quicqd considerat: cōsiderat cum trans
mutatione ꝛ motu: qꝛ que amplius mota mouent nō
amplius sunt phice cōsiderationis ut dicit secūdo phi
sicoꝝ. oportet significata horum nominum videlicet
carnis ꝛ ossis ꝛ etiam aliarum rerū naturalium acci-
pere per compōem ad motuȝ qui p̄ncipaliter est de cō
sideratione philosophi naturalis. immo qꝛ motus ca-
dit in diffinitione nature iuxta illud qd̄ habet in p̄nci
pio secūdi phisicoruȝ. nā est p̄ncipium motus ꝛ qetis
per analogiam ad motum accipiēda sunt sigta talium
noium. ¶ Motus autem quātuȝ ad p̄sens spectat in
specie actiuorum ꝛ passiuorum duplex est motꝰ. vnus
est ad vnam differētiam pōnis ut grauium deorsum ꝛ
leuium sursum. alius est ad oēm differētiam positiōis
ꝛ hꝰ motus ꝓprie ꝛ ꝓm ꝙ hꝰ non sit a forma grauis
uel leuis: sed ab aīa. motus itaq; factus ad vnam dif-
ferētiam pōnis est a forma grauis me^{te} uel a forma le-
uis mediāte leuitate. grauitas ergo ꝛ leuitas ꝛ hꝰ ac-
cidētia in tali motu se tenet ex parte forme que est ra-
tio mouēdi actiue. ratio autem quare ꝓm talem modū
mobile mouet passiue est sola materia ut vult ꝯ^{tor}. 10.
phis^{x}. c. de uacuo. diuidit enim ipsum graue ꝛ leue ali
qua duo quorum vnum est ratio mouēdi actiue ut for
ma grauis mediāte grauitate: ꝛ forma leuis mediāte
leuitate. aliud v̄o est ratio mouēdi passiue ut ipsa mate
ria. Uerū qꝛ graue nō mouet seipm nisi scindēdo me-
dium ꝛ remouēdo ꝓhibēs cum remouēs ꝓhibens sic
agens mouēs per accidēs: q̄ȝ graue uel leue mouet se-
ipsum per accidēs. patet igit ꝙ lȝ tam graue leue sit di
uisibile in tali ad duo quorum vnum est ratio mouen-
di actiue ꝛ aliud passiue. illa tamē duo non sic se habēs

ꝙ vnum sit per se mouens ⁊ aliud per se motum; sed si uolumus motum grauium uel leuiuz reducere in pn̄cipium per se: reducemus ipsum in generās: qꝛ grauia ⁊ leuia per accidens mouent̄ a seipsis. i. quātum scindunt medium remouendo prohibens. per se v̄o mouētur a propria grauitate. De hac autem materia tractare diffusius pertinet ad octauum phisicoꝝ: ibi de ea lucidius tractauimus. In p̄senti autem intātum dictuz sit ꝙ in motu grauium ⁊ leuium grauitas ⁊ leuitas ⁊ alia accidētia se tenent ex parte forme ꝙ est ratio mouendi actiue: non autem ex parte materie que est ratio mouēdi passiue: immo qꝛ ipsa quātitas est de cōsideratione naturalis non in se accepta: qꝛ sic ptinet ad mathe[cuz]. Sed ut est coniuncta grauitati ⁊ leuitati ⁊ alijs accidētibus phisicis etiam ipsa quātitas non immerito in tali motu aliquo modo se dicit̄ tenere ex pte forme: ex cuius parte sui habet modum se tenēt grauitas ⁊ leuitas ⁊ accidētia alia que omnia clarius patent si considerent̄ dicta Cōmentatoris super phi[r].

Itaqꝫ si per compōm ad motum diffinite sunt res naturales: si uellemus diffinire formam grauiuz uel leuium diceremus ꝙ hi[us] forma est actus materie: nō autem diceremus eam esse actum corpis: qꝛ materia nuda ⁊ in se cōsiderata corpus nominari non potest. sed si uellemus animam diffinire diceremus ea esse corporis actum: qꝛ lꝫ motus qui fit a forma grauis fiat mediante grauitate ⁊ in tali motu grauitas ⁊ alia accidētia se teneāt ex parte forme. motus tamē qui fit ab anima fit mediāte appetitu uel mediante aliqua alia virtute anime que reqrit materiam organiçatam. In tali ergo motu grauitas non se tenet ex parte aīe mouentis sed ex parte pn̄cipij passiui ut ex parte materie ⁊ etiam organiçatio ex parte se tenet. ⁊ qꝛ materia disposita p organiçationē ⁊ affectio per grauitatē ⁊ per alia accn̄tia phīca pōt dici corpus phīcum cum diffinit̄ anima non dicitur ꝙ est actus materie sed est actus corporis phīci. Qꝫ autem grauitas ⁊ hi[us] accidentia in motuz se tenent ex pte pn̄cipij passiui ⁊ ex parte materie non autem ex parte pn̄cipij actiui ut ex parte forme sufficientem fidem facit: qꝛ grauitas que est in motu inanimatorum ut in motu grauium reddit h[us] motum celeriorem: in motu aīalium habet inpedire talem motum.

Itaqꝫ si ratio quam sigt̄ nomen est diffinitio ut dicitur in. 4. meta[ce]. loquēdum est de significatione nominum ut loqmur de ipsis diffinitionibus: quare cuz diffinitio ipsius nāe accipiat̄ per comparationem ad motum qꝛ in motum grauium ⁊ leuium ut patet per habita. sola materia se tenet ex parte pn̄cipij passiui ⁊ tota resistētia in tali motu est ex parte medij. bene dictū est ꝙ diffiniret̄ forma grauium ⁊ leuium diceretur ꝙ est actus materie. Sed si diffiniret̄ anima diceret̄ ꝙ actus corporis phīci. qꝛ organiçatio ⁊ extēsio per quantitatem ⁊ affectio per grauitatem in motu talium se tenet ex parte materie. materia autem extensa ⁊ organiçata per quātitatem ⁊ affecta per grauitatem ut dicebatur potest dici corpus ⁊ etiam corpus phīcū. Erunt ergo grauia ⁊ leuia cōposita ex materia ⁊ forma ⁊ in eis altera pars compositi solum materia noīat̄. sed animalia sunt cōposita ex corpore ⁊ forma ⁊ in eis altera ps cōpositi non soluz materia sed etiā corp[us] poterit noiari. Aduertēdum tamē ꝙ corpus qđ est altera pars cōpositi in aīalib[us] ut aliqualiter est phīca materia cuz dicit aliquid compositum ex hijs sed cōpositum hinc: ppter qđ corpus sic acceptum nō dicit materiā ⁊ quātitatem uel materiam ⁊ qualitateꝫ. sed dicit ipsaꝫ materiam ut habet quēdam modum loquēdi ut pūt est quātitati ⁊ qualitati cōiuncta. nominat enim hi[us] corpus ut sepe ⁊ sepius dictumest materiam organiçatā ⁊ affectam per grauitatem ⁊ per alia accidētia phīca. materia v̄o organiçata extēsa per quātitatem ut superius dicebat̄: non dicit aliqđ aliud q̄ꝫ materiam; sicut quātitas excedēs ⁊ organiçans non est aliqđ aliud q̄ꝫ quātitas. sic etiam materia affecta per grauitatem non est aliqđ aliud q̄ꝫ materia: qꝛ sicut grauitas seipsam afficit ⁊ quātitas formaliter seipsam organiçat ⁊ extendit. sic materiam hijs cōiunctā nō mediāte aliquo alio modo sed seipsa passiue organiçat̄ ⁊ extēdit̄ ⁊ afficitur.

Hijs visis de leui apparet qđ significat̄ nomine carnis ⁊ ossis. Nam patet ꝙ carnes ⁊ ossa sunt de cōpōne aīalium qꝛ omnia animalia uel habēt carnes ⁊ ossa uel habent aliquid loco carnis ⁊ ossis: qꝛ reperiunt̄ aliqua aīalia ossa non habētia habent tamen aliquid loco carnis ⁊ ossis ut spinas aut sipionem ut innuit phs in posterioribus. sed cum altera pars cōpositi in aīalibus non dicat materiam quocūqꝫ modo sumptam sed materiam ⁊ extēsam ⁊ organiçatam ⁊ affectaꝫ per debitas qualitates phīcas hi[us] materia prout erat affecta alia ⁊ alia qualitate phīca aliud ⁊ aliud sortit̄ uocabulum: ut affecta per duritiem ⁊ alias qualitates debitas nomiabitur os: affecta v̄o per mollic̄iem ⁊ per alias qlitates debitas uocabitur caro. os nāqꝫ nominat materiam sic extensam in tali qualitate affectā: caro v̄o nominat materiam extensam ⁊ affectam iīnt ossa.

Caplm. 4[m] qđ censendum sit de carne ⁊ osse ut̄. dicit caro equoce de carne mortua ⁊ viua. ⁊ videt̄ os equoce de osse mortuo ⁊ viuo.

Difficultatem maximam facit in pposito equocatio que videt̄ consurgere circa carnes ⁊ ossa viuorum ⁊ mortuoꝝ: qꝛ recedēte anima a corpore ſm philosophuꝫ non remanet caro nisi equiuoce: ⁊ os nisi equiuoce. Nam si philosophi viam sequi uolumus: videt̄ ꝙ omnino cogamur dicere mortuos: nec habere manus nec brachia: nec carnes nec ossa. vident̄ enim mortui ut dicit p̄mo de generatione. c[o] de aug[to]. magis habere carnes ⁊ ossa q̄ꝫ manus ⁊ brachium: qꝛ nō est ita nota operatio carnis ⁊ ossis sicut est nota opatio manus ⁊ brachij. ⁊ statim enim cuz videmus aliquē mortuum cognoscimus ꝙ manus ⁊ brachium eius si habent ppriam opationem ideo statim iudicamus ꝙ nō ibi manus nisi equoce. Sed cum opatio carnis ⁊ ossis sint magis latens ut vult phus ꝙ non ita apparet nobis mortuos non habere carnes ⁊ ossa: sicut appet eos non habere manus ⁊ brachia: tamen ſm eum quātum ad ueritatem nihil horum mortui habēt. qꝛ nō habent carnes nec ossa nec habēt manus nec brachia nisi equiuoce: qꝛ ſm ipsum non plus est caro mortua q̄ꝫ caro picta: nisi forte diceret̄ caro ſm materiam qꝛ est ibi materia que fuit sub forma carnis. ſm tamē specieꝫ ⁊ ueritatem caro mortua est caro equoce: ut pro tāto dicatur caro: qꝛ habet aliquam similitudinem cum carne sed queadmodum ⁊ caro picta posset dici caro qꝛ carni assimilat̄. Si ergo equoca sunt aīal ⁊ homo ⁊ quod pingit̄ equoca erunt caro uera ⁊ caro picta: ⁊ etiam caro mortua ⁊ viua. Sed ſm h̄ via phi magnuz errorem generat in auribus fidelium qꝛ ex hoc sequit̄ ut videt̄ ꝙ caro christi mortua non esset uera caro. reliquie etiam sanctoruꝫ ut eorum ossa non erant uera ossa. ꝙ si uellemus in hijs supficialiter euadere qꝛ loquendum est ut plures ⁊ cōmuniter vulgus dicit: mortuos habere carnes ⁊ ossa: si carnes sanctoruꝫ si sunt talia ſm cōmunem modum loquēdi videt̄ ex hoc sequi sanctorū reliquias ordinādas non esse qđ dicere est magni stuporis ⁊ horroris ut pia fides sufficiēter ostēdit. Sciendum igit̄ ꝙ caro quātum ad p̄sens spectat tripliciter sumi pōt. vno mō ut est nomen officiale. alio mō ut est nomē ſbe cōposite. ⁊ 3[o] mō pōt accipi caro ut est altera ps cōpositi. Primo mō caro nō dic̄ solā ſbam

sed noiat fbam cum aliquo accñte uel cum aliq̃ potentia siue cuz aliq̃ virtute. ¶ Sz secūdo ⁊ tertio mō noie carnis sola fba daꝛ intelligi. Uult enim phūs in scdo de aia. ꝙ si oculus eēt aīal visus eēt forma eius. oculus igiꝛ ut est nomē organicum ⁊ ut est nomen offi^le nō dicit solam fbam: sed dicit fbaz cū potētia visiua: que potentia visiua accñs est. Mediāte autem hac potētia visiua cōpetit oculo eē organum deseruiēs corpori ⁊ habere quādam ꝓpriam opationem. Et sicut oculo competit habere quādam virtutem per quam competit ei quedam propria operatio: sicut in carne ⁊ osse est quedam virtus ꝓm quam competit carni ⁊ ossi hēre quādam ꝓpriam opationem per quam pñt alimētū ad se ꝯuertere. ¶ Loquēdo itaqz de carnib9 ⁊ ossibus ⁊ de aliqs partibus animalis ut sunt nomina organiçata ⁊ offi^lia nō dñt solam fbam sed cum aliq̃ v̓tute per quam cōpetit eis aliq̃ ꝓpria opatio ꝓm hūc modum loquendi. sicut visus est forma oculi ⁊ oculus nō vidēs nō est oculus nisi equoce. sic illa v̓tus per quam caro hēt operationem ꝓpriam est forma carnis sine hac v̓tute quātum ad hūc modum accipiēdi caro nō erit caro nisi equoce. ¶ Patet itaqz qd sig̃t caro ⁊ os ⁊ cetera talia ut sunt noia organica ⁊ officialia: qꝛ sig̃nt fbam cū aliqua v̓tute accidentali: ita ꝙ illa accñtalis v̓tus principalius sig̃t formam q̃z aggregatum ut dicit. 8. meta^ce. ¶ Sed pter hūc moduz accipiēdi opz dare alios modos. opz enim taliter posse accipi carnes ⁊ ossa ꝙ solā fbam significēt. Nam ex nō fbys nō fit fba. cum ergo carnes ⁊ ossa sint ptes aīalis ⁊ c. al' ꝯsistet ex carnib9 ⁊ ossib9: ꝙ al' fbam dicit: opz carnes ⁊ ossa talr̓ posse accipi: ꝙ nō nisi fbam significēt. Immo qꝛ diffinitio fbe nō est per additamēta: ⁊ in diffōne fbe directe non debet poni nisi fba: carnes ⁊ ossa que pñt ingredi diffinitio aīalis accepta ut igrediunꝛ diffōnem eius solam fbātiam significabūt: sed tā fba possit dicē fba cōposita ⁊ de ea que est altera pars cōpositi. qꝛ cōis est distictio phi in 2° de aia. ⁊ in plurib9 locis in meta^ce. qꝛ fba dicitur mā: forma cōpositum. Caro ergo que includit ex pte mē ut dicit fbam cuz nō hēat rōnem forme: uel nominabit ipsam fbam cōpositam: uel dicet ipsam mām que est altera pars cōpositi. ꝙ aūt noie carnis significetur altera ps cōpositi dubiū esse nō pōt: cum dicamus aīal existere ex aia in carne. In hac enim acceptione sicut aia dicit alteram ptem cōpositi formalez: sicut ⁊ caro dicit alteram ptem compositi mālem. ¶ Sed forte apud aliquos eēt dubiū ut noie carnis possit intelligi fba cōposita ex mā ⁊ forma. sed h nullam difficultatē in ꝓposito facit. sufficit enim ad nrm ꝓpositum declarādum ꝙ noie carnis ⁊ altera ps cōpositi intelligi uerum pem illa acceptio ꝙ noie carnis intelligaꝛ fba cōposita ex mā ⁊ forma nō est oino abijciēda. qꝛ in sacra pagina noie carnis nō solum fba quocūqz mō cōposita daꝛ intelligi: sed etiam ipse hō aliqñ noie carnis intelligiꝛ. Nam cum dicit v̓bum caro factum est. ibi caro pro hoie stat ut exponit Aug9. 4. de tri. tale eniz dictum est v̓bum caro factum est. ac si diceret. fili9 qui est v̓bum patris factus est hō. ¶ Uiso igiꝛ ꝙ caro ⁊ os ⁊ cetera talia tripl̓r sumi pñt: de leui patet qd i pncipio huius capl'i declarandum ꝓponebatur. Nam qꝛ. videꝛ caro dicaꝛ equoce de carne mortua ⁊ viua ⁊ os de osse mortuo. patet ꝙ si accipiaꝛ caro ꝓut est nomē organicum ⁊ offi^le: ⁊ ut includit pōm illam per quam caro habet ꝓpriam opationem supra alimētum ⁊ supra cibum equoce dicit caro de mortua ⁊ viua: eo ꝙ mortua hi9 opationem hēre nō possit. ꝓm hūc itaqz moduz loquiꝛ phūs in p° de gñatione. ꝙ mortua magis videaꝛ habere carnes ⁊ ossa q̃z manus ⁊ brachia. accipiendo eni tā carnes ⁊ ossa q̃z manus ⁊ brachia: ut sunt noia offi^lia: nisi nihil hoꝝ dicunt mortui hēre equoce: tñ ut dicebaꝛ magis videnꝛ hēre carnes ⁊ ossa q̃z man9 ⁊ brachia. qꝛ cū nō sit ita nota nob ꝓpria opatio carnis ⁊ ossis sicut manus ⁊ brachiis: magis est notū eos nō habere manus ⁊ brachia: q̃z carnes ⁊ ossa. ¶ Si v̓o accipiaꝛ caro ut est nomē fbe cōposite ex mā ⁊ forma fbali sic adhuc caro mortua nō est caro nisi equoce cuz nō sit in carne mortua aia sensitiua. ¶ Sed si accipiaꝛ caro ꝓm acceptionem tertiam ꝓut dicit ipsam māz sic extēsam quātitatiue ⁊ sic affectam tali qualitati: caro mortua pōt dici caro vniuoce: ⁊ os mortuuz: os vniuoce: qꝛ plures q̃litates ut mollicies ⁊ plura alia accñtia phica ꝓm eādem spēm remanere pñt in carne mortua: que fuerūt in carne viua. ⁊ qꝛ mā illa eisdem qualitatibus est affecta ut est sub forma. mortui ut est sub priuatione forme qbus erat affecta ubi erat sub forma viui pōt dici eadem caro vniuoce mortua ⁊ viua: ⁊ qd dictum est de carne: intelligēdum est de osse. ¶ Aduertēdum tñ ꝙ caro ꝓm hāc tertiam acceptōem magis proprie accipiꝛ q̃z ꝓm acceptionē secūdam: qꝛ caro ꝓprie ⁊ p se magis dicit alteram ptem cōpositi ut ꝓmaz materiam q̃z dicat fbam cōpositam. ¶ Aduertēdum etiā ꝙ sicut materia extēsa ⁊ organica per quātitatem non dicit aliqd cōposituz ex his sed huic nec dicit materiā grauitatem: sed dicit solam ꝓut habet quēdam modū se habēdi inquātum est quātitati cōiuncta: sic materia affecta per q̃litatem nō dicit aliqd cōpositum ex his sz huic ꝓut hēt quēdam modum se habēdi: ut est tali aut tali qualitati cōiuncta. ¶ Ex hoc aūt patere potest ꝙ materia sic accepta ut dicit corpus aut caro aut os nō est materia sumpta ꝓm se. ⁊ sic differt materia prima ⁊ ꝓxima: ita ꝙ si cōsidereꝛ materia ꝓm suam eēntiam solum ꝓut nō est organiçata ꝓm aliquam dispōnem partium: nec est affecta per aliam qualitatem sic accipitur ut est ꝓma ⁊ hoc modo est vna in oibus habētibus eaz sz si sumaꝛ materia ut est organiçata ⁊ extēsa sic pōt dici corpus non ꝓm ꝙ est genus sed ꝓm ꝙ est altera pars cōpositi. Si v̓o ulteri9 cōsidereꝛ materia ut est sub tali qualitate ubi mollire ⁊ alijs qualitatibus debitis: sic dicit caro. Si v̓o cōsidereꝛ ut est affecta duritie ⁊ alijs accñtibus cōgruis: sic poterit dici os. ¶ Quare caro ⁊ os ⁊ corp9 ⁊ cetera talia nō ut sunt noia fbaruz sed ut sunt pars fbe composite ipsam mām noiant: nō ꝓmam remotam: sed ꝓpinquam ꝓm quem modum accipiendi plane patet quomodo caro mortua ⁊ viuū vniuoce dici possunt.

¶ Capl'm 5^m. Utrum caro mortua ⁊ viua possint dici eadem numero. ⁊ utrum ossa ⁊ nerui ⁊ h9i partes eedem nūo dici possunt.

Circa principium secūdi de gñatione videꝛ phūs uelle ꝙ in generatiōe ⁊ corruptione eīa9 qualitas simbola maneat ut sic ex aere genereꝛ ignis qꝛ hec duo elemēta conueniunt in calore: sed lz in aere corrupto nō maneat humiditas in qua differt ab igne: manet tamen caliditas in qua cōuenit cum eo. Sed quomō maneat q̃litas simbola dubium est. tenēt enim qdam ꝙ manet eadē specie nō eadem numero. si enim ex aere fiat ignis utraqz qualitas aeris corrumpeꝛ: videlicet tam caliditas q̃z humiditas. aliter enim ⁊ aliter: qꝛ humiditas que est qualitas differēs corrūpiꝛ per se ⁊ a cōtrario. ꝓpter ꝙ hi9 qualitas nec manet eadem specie nec eadem numero: sed caliditas que est qualitas ⁊ simbola ⁊ conueniens non corrūpiꝛ ꝓm ꝙ hui9 ⁊ per se ⁊ a contrario: qa cōueniens ꝓm ꝙ hi9 cōuenienti non ꝯriaꝛ corrumpitur tñ per accñs cor^ne fbi. Nam qꝛ corrūpitur aer corrumpiꝛ ⁊ caliditas aeris. aut dicēdum est ꝙ talis qualitas cum sit corrupta nō manet eadez numero manet tñ eadem specie. ¶ Sed si sit dins lz aliquo mō saluare possimus quia caro possit dici caro vniuoce de carne

mortua ⁊ viua: nõ videt via ad euadẽdum quõ possit
dici eadem numero caro mortua ⁊ viua. Nam indiui
duoꝝ ⁊ ꝑticularium nõ est sciẽtia neqꝫ diffinitio ut di-
citur .7. meta^cc. j. spẽm enim spãlissimã non est descen
sus per formales dĩas sed per cõditiones mãe. cuꝫ er-
go diffinitio cõstet ex gñe ⁊ dĩa nõ erit diffinitio par-
ticulariũ ad que nõ sit descẽsus per dĩas sed per signi
ficationes uel cõditiones mãe. Itaqꝫ indiuiduũ cũ nõ
habeat ,ppriã diffinitionẽ habet tñ eãdẽ diffõnem cuꝫ
suo uli: siue cũ sua specie. h̃ est enim qd̃ dicit in elench.
ꝙ eadẽ est rõ hoĩs ⁊ vni^9 hoĩs ut callie: aut sortis. igit
si vniuoca sunt quoꝝ nomẽ est idẽ ⁊ rõ sbe est eadeꝫ. si
aũt maneat q̃litas simbola eadeꝫ nũo: opꝫ ꝙ vniuoca
sit q̃litas simbola sic in re corrupta ⁊ gñata. sed si molli
cies ⁊ plura alia accñtia p̃hica remanẽt in carne mor
tua que ꝑus erãt in carne viua siue remaneant eadem
nũo siue eadẽ spẽ: tñ mollicies ⁊ alia accñtia vniuoce
hẽbũt eẽ hic ⁊ ibi. imo qꝛ in specie est uera vniuocatio
ut ,pbat .7. phisicoꝝ. q̃zdiu talia accñtia remanẽt eadẽ
specie tãdiu reseruabit ibi uera vniuocatio. q̃re cuꝫ ca-
ro ⁊ os ⁊ cetere tales ptes corpis dicãt mãm tali qua
litate affectã q̃zdiu manet illa eadẽ q̃litas vniuoce tã
diu remanebit illa eadẽ caro ⁊ illud idẽ os: ⁊ ille idem
neruus vniuoce. Accipiẽdo ergo carnẽ ⁊ os ⁊ neruum
nõ ut sunt noĩa officialia ⁊ organica: sed ut sunt nomi
na sbarum ⁊ ut sunt ptes substantie composite donec
caro sit incinerata ⁊ ossa sunt cõuersa in puluerem: ⁊
nerui sint cõuersi in puluerem: talia remanent eadem
vniuoce: qꝛ remanet mã affecta eisdẽ q̃litatibus vniuo
ce q̃bus ꝑus afficiebat cum erat sub forma viui. Non
est ergo dubiũ ex idẽtitate vniuoca ad quã sufficit vni
tas speciei. ¶ Sed dubi^m est de predẽtitate numerali
ad quã reqrit vni^tas indiuidui. Nã si in re corrupta ⁊
gñata ⁊ in carne mortua ⁊ viua nõ existũt eedẽ quali-
tates nũo sed spẽ: qꝛ caro ⁊ os ⁊ terra talia nõ dñt ma
teriã ꝑꝫ se acceptã sꝫ noĩant mãꝫ sic affectã ut hñt hũc
aut hũc modũ se hñdi ⁊ ,put est ꝯiũcta talibus aut tali
bus q̃litatibus cum nõ remaneãt eadẽ affcõ nũo: nec
idẽ modus se hñdi nũo: ⁊ per ꝯñs ut videt eadeꝫ caro
uel idẽ os aut idẽ neru^9 nũo remanere nõ poterit. Est
enim diligẽter notãdũ ꝙ lꝫ caro ut est nomen sbe ⁊ ut
dicit alterã ptẽ cõpositi nõ dicat mãm ⁊ q̃litatẽ dicit ta
mẽ mãm ,put dicit aliquẽ modũ se hñdi ut est ꝯiuncta
tali ac tali q̃litati. ꝙ ergo ut dicit remanere eãdẽ q̃lita
tem nũo cũ remaneat idẽ modus se hñdi: ⁊ ut eadẽ ca-
ro nũo dici possit. ¶ Hãc aũt difficultatẽ tripl'r vita-
re possumus. ꝑ^o ut mã compat ad formã. 2° ut compa-
tur ad h^oi modũ se hñdi. 3° compat ad corpus christi:
,ppter qd̃ tales difficultates sunt mote. ¶ Prima via
sic patet. Nam lꝫ mã ut sba sic forme sit cã oĩum accñ-
tiũ que fiũt in ea ut dicit ꝑ^o phisicoꝝ. aliq̃ tñ accidẽtia
magis se tenẽt ex pte mãe. alia ṽo magis ex pte forme.
Immo qꝛ in ipsis formis sbalibus est dare quosdaꝫ di
gnitatis gradus: qꝛ aliq̃ue sunt magis mãles ⁊ mãe i-
mẽse. aliq̃ue ṽo sunt magis imãles ⁊ mãm superãtes:
nõ est incõueniẽs aliq̃ accñtia que in vno se tenẽt ex p-
te forme mãlis in alia se tenet ex pte mãe. Nã sicut di-
stinguimus de formis ꝙ aliq̃ue sunt magis mãles ali-
q̃ue ṽo min^9 sint: ⁊ de ipsa mã distinguere possum^9 ut
distinguamus ꝙ aliq̃ forma reqrit mãm magis deter
minatã redactã ad actũ: aliq̃ ṽo minus. qꝛ quãto for-
ma reqrit mãm magis dispositã. ⁊ quãto plura accidẽ
tia se tenẽt ex pte mãe: tãto dicit mã illa magis deter-
minata ⁊ magis redacta ad actũ. ex h̃ aũt patere põt i-
tellectus illius ṽbi coĩum. ꝙ forme elemẽtoꝝ iformãt
mãm ꝑmã. Nam sicut forme mixtoꝝ qꝛ lꝫ forma suba
lis imediate ꝯiũgat ipsi mãe elemẽta ut sunt composi-
ta ut supra ostẽdebat nõ ex corpe ⁊ forma sed ex mate-
ria ⁊ forma qꝛ imota elemẽtatoꝝ oĩa accñtia se tenẽt ex

pte forme ⁊ mã elemẽtoꝝ nõ reqrãt tãtã dispõnẽ ⁊ tã
tam actualitatẽ quãtã reqrit mã mixtoꝝ ⁊ maxie mã
aĩaliũ. ⁊ ,ppter ꝙ h̃ rõ introducta est: igit ,ppter hãc di
uersitatẽ mãe ⁊ ,ppter hãc maiorem ⁊ minorem dispo
sitionem ⁊ actualitatem mãe ,put cõiungit aliꝫ forme:
sicut distinguimus ꝙ forme quedam sunt forme: que-
dam sunt magis mãles: quedam ṽo minus. sic distin-
guere possumus ꝙ materia quedã est magis formalis
⁊ redacta ad actum. quedam ṽo minus aniare clarius
appet. Uerum est qd̃ dicebãt ꝙ accñtia que in vno se
tenẽt ex pte forme materialis in alio se teneãt ex parte
mãe ,ppter eius formalitatẽ. ¶ Cum ergo dicit q̃litas
simbola nõ manet eadem nũo in re corrupta ⁊ gñata:
ut q̃dam uolũt. Hoc intelligẽdum est de q̃litate simbo
la se tenẽte ex pte forme: ⁊ nõ de q̃litate simbola se tenẽ
te ex pte materie. ¶ Cõn si sic dius: irrõnalem põnem:
videmur assumere: qꝛ si corrupto sbo corrumpunt oĩa
que sunt in ipso: qꝛ materia cum forma sbali est forma
rum accñtalium sbm si cedit forma sbalis in põm ma-
terie: oportet oẽs formas accñtales cedere: ⁊ si mane-
ant aliquo mõ hi^9 forme nõ remanebũt eedem nume-
ro sed eedem specie. ¶ Aduertẽdum ergo ꝙ rõ non est
oĩno improbabilis reputãda: qꝛ si materia cum forma
sbali esset sbm formarum accñtaliuꝫ: qꝛ nulle forme ac
cidẽtales possent imediate attingere mãm. sicut uestis
secũda nullo mõ immediate attingit corpus sed soluꝫ
uestis ꝑma: nõ esset via ad euadẽdum quõ aliquãdo ta
les forme possent eedem nũo remanere. sed ut ifra ostẽ
det. ¶ Quelibet forma tam sbalis q̃ꝫ accñtalis quan-
tum ad actualem exñtiam imediate attingit esse. ꝙ si
forma sbalis est media inter eẽntiam mãe ⁊ accidenta
les formas: h̃ est sm nãlem intellectũ ⁊ sm ordinẽ cau
salitatis. q̃re si aliqua accñtalis forma est simbola ⁊ cõ
tur a forma corrupta ut ꝯ^r: cum forma introducta nõ
ut differt ab illa. Sed illa ,pprietas si simbola se tene-
at ex parte materie cum materia sit indiuidua coĩs ꝑn
cipium ⁊ maneat eadem numero probabiliter ut vide
tur poterit sustineri ꝙ quantum ad indiuiduationem
⁊ quãtum ad idẽtitatem materialem hi^9 ,pprietas po-
terit eadem nũo remanere. sm h̃ ergo dicemus qꝛ si-
cut in re corrupta ⁊ gñata nõ remanet forma sed eadẽ
mã: ita nõ manet realiter eadeꝫ q̃litas simbola se tenẽs
ex pte forme. manet aũt realiter eadeꝫ quãtitas simbo
la se tenẽs ex pte mãe. ¶ Et qꝛ mollicies ⁊ alia accñtia
p̃hica q̃bus affecta mã noĩat caro se tenẽt ex pte mate-
rie poterũt eedem realiter remanere. Quare accipien-
do nomẽ carnis eo mõ quo diximus poterit remanere
eadem caro nũo ⁊ mortua ⁊ viua sicut ⁊ eadem mate-
ria nũo remanet in re gñata ⁊ corrupta. Cõparãdo er-
go mãm se tenẽt alia ṽo ex pte forme: patet sm ꝑfatuꝫ
modum dicẽdi q̃d cẽsendum sit de idẽtitate mãli car-
nis mortue ⁊ viue. ¶ Scda via ad inuestigãdum hoc
idem sumit ex eo ꝙ mã compat ad hi^9 modum se habẽ
di. Nam sicut qꝛ in re cõposita forma est ꝑncipiũ ideo
idẽtitas nũalis sumit ex forma: sic qꝛ in mã determina
ta ⁊ habẽte aliquem modum se habẽdi materia est ꝑn-
cipalior q̃ꝫ sit illa determinatio: cuꝫ h^oi determinatio
non dicat nisi quẽdam modum se hñdi: ⁊ res sit prin-
cipalior q̃ꝫ modus: conidẽtitas nũalis magis accipiet
ex ipsa materia q̃ꝫ ex ipso mõ. mollicies itaqꝫ ⁊ alia ac-
cidẽtia p̃hica siue maneãt eadem spẽ siue eadem carne
mortua ⁊ viua. tum qꝛ manet eadem mã nũo accipiẽ-
do carnem ut dicit ipsam habẽtem hi^9 moduꝫ se habẽ-
di: ⁊ si sm ꝙ nõ debeat dici eadem caro nũo mortua ⁊
viua. ,pbabiliter tñ sustineri põt etiã sectãdo hãc viam
ꝙ sit eadem caro nũo simpl'r ,ppter idẽtitatem mate-
rie a qua ꝑncipaliter sustinenda est idẽtitas q̃ꝫ actio ⁊
potissime cui hi^9 modus se habẽdi cedat in ipsam eẽn-
tiam mãe ⁊ nõ ,ppie ponat in mãm: cuꝫ materia itaqꝫ

ꝙ mā ⁊ ille modus uel due res uel due eētie dici non possint. ℭ Tertia via ad inuestigādū h idē sumit ex eo ꝙ mā exñs in christo compat ad ipm christū tanq̄ ad illō a quo hēt eē imāle. nā lz eē qd ita cātū ⁊ eē specificū sumant ex foīa. eē tn̄ māle ꝑ se ⁊ directe sumitur ex supposito: ⁊ inde est ꝙ que hñt vnionē in eodē supposito dicunt eadē nūo: ita tn̄ ꝙ sicut vniunt sic sunt vnū: si vniunt per se sunt vnū per se: si per accñs per accidēs. Inde est ergo ꝙ si ars edificatiua ⁊ vniuoca sunt in eodē supposito sunt vnū nūo. sed sunt vnū nūo per accidēs: q̄ ibi per accñs ꝯiungit. Cum ergo caro christi si fuerit ꝯiūcta supposito v̄bi q̄ ex quo assumpsit nunq̄ dimisit: ⁊ tn̄ nunq̄ fuerit ei ꝯiūcta per accñs sed per se ꝓꝑ idē suppositū v̄bi sui semꝑ fuerit ꝯiūcta illa caro siue fuerit mortua siue viua ꝑ se fuit eadē nūo caro christi mortua ⁊ viua. q̄cqd igit sit de alijs hoib' in christo tn̄ ꝓpter tales difficultates sunt mote. oino tenendū est carnē viuā ⁊ mortuā ꝓꝑ idē eē suppositū eādē nūo extitisse. qd dictū est de carne intelligēdū est de ossib' ⁊ de neruis ⁊ de ceteris hi' partibus.

ℭ Capitulum .6. in quo soluunt rōnes supius facte ostēdentes ꝙ ponere vnam formam ꝯtradicit corpori christi existenti sub sacramento.

a Rguebatur supius in .4. mō operis huius ꝑme ptis ꝙ ponē vnā formā ꝯdicit corꝑi christi existēti sub sacro. sunt aūt aliq ualde ꝓni ad dicendū dicta doctoꝝ per quos illuminata est ecclia ⁊ illucidata fides catholica: eē erronea: qd nō sine ꝑiclo fidei decipiunt. uolunt enim dicta talium qui nos posuerunt in semitas v̄itatis punitorē ⁊ liberū correctorē nō pestiferū detractorē. nulli enim claudēda est via ad ꝯrie opinandū ubi sine ꝑiculo fidei possum' ꝯrie opinari. nec cogēdi sunt discipuli ut in oib' suoꝝ doctoꝝ opiniones reineāt. q̄ nō est captiuat' itellect' nr̄ in obsequū hoīs s; in obsequm christi. Dicē enim tātoꝝ doctoꝝ eloquia eē iter opinabilia cōputāda: ad quātū ꝑiculū fidei disponit manuducit ibecillitas itellect' nr̄ sufficiēter ondit. Deberet eē plano planius ⁊ claro clari' qd esset inter erronea cōputādū. q̄ tāta est debilitas intellectus nr̄i ad ea que sunt manifestissima in nā ꝙ que vna die vident demrationes eē alia die appeant eē sophistica. Inuitare opiniones absq̄ ꝑiculo fidei pōt. sed qa vna die dicit erroneū alia die catholicū reputet qd est aliud q̄ asserē fidē nō hēre fundamēta firmissima. sed eē debiles opiniones hoīum ⁊ uarias supstitiones nr̄as. taceāt ergo sic loquētes ⁊c. doctorū opinionē aliam teneāt eā errorē minime asserāt sciētes ꝙ sicut in v̄ba ꝓrūpere nihil est aliud q̄ se de sui itellect' ibecillitate iactare. credēdo enim se in h non alios extollē suā beatitudinē ondit: manifeste tollit ꝙ iter demratiōes ⁊ sophisma inter rōnē debilē ⁊ firmā discernere nequeūt. Credūt enim aliq rōnes illas supius factas ostēdētes ponē de vnitate formarū ꝯdicē corꝑi christi exñti sub sacro ⁊ eē demrationes poti' q̄ si ꝯsiderent ꝑ h sophistica dici debēt: sed ut v̄itas melius pateat rōnes ille sunt serio se icitāde ut serio solui possint. Sumebat eni ꝑma rō fulcimētū ex eo ꝙ cū panis sba trāsbat in corpus christi a sacerdote ꝓferēte hec v̄ba. hoc est corpus meū. cōstat aūt ꝙ panis sba nō cōuertit in aiam christi: nec in deitatem: nec in accñtia. sed si nō est nisi vna forma sbalis in quolibet cōposito ꝑter aiam christi ⁊ accidētia ⁊ eius diuinitatē in ipso christo nō est nisi sola mā. nō pōt dici h rō ista ut pz nō est directe ad ꝓpositū sed querit sibi quādam difficultatē solui quō sola mā possit dici h. Sciēdū ergo ꝙ cū h sit ꝓnomē demratiuū ⁊ nō possit demrari nisi sit qd signatū ⁊ determiatum pz aūt ex hitis ꝙ mā pōt duplr accipi. ꝑmo mō ut ꝯsideretur ꝯm se ⁊ ut hēt eē indeterminatū ⁊ absolutum ab omni forma. 2° cōsiderari pōt nō ut accipit in sua simplicitate: sed ut est cōposita huic ⁊ ut determinat ⁊ put cōpetit ei qdē modus se hndi inq̄tū est ꝯiūcta q̄titati ⁊ ꝑfectionib' alijs exñtib' ipsa ꝯstat aūt ꝙ mā in se ꝯsiderata ubi dz dici h: sed ut determiat per formaz ⁊ significat per quātitatē. plane pz ꝙ pōt dici cū sic accepta sit qd signatū ⁊ determinatā mām lz signet ꝑ quātitatē. mā tn̄ signata que pōt dici h non est aliqd aliud q̄ mā. sicut quātitas signs nō est aliqd aliud q̄ quātitas. Qd aūt adducebat ad rōnē fortificādā q̄ v̄ba dicta a sacerdote nō solū sunt signatiua sed effectiua. ꝓꝑ qd opz ꝙ si h significaret aliqd in actu qd pz eē ens ꝯm in pō ꝯm ꝙ h' dicit aliqd interminatum ꝯm ꝙ h' iduit quēdā modū act'. Quicūq̄ igit pōt intelligē ꝙ mā determinata si dicit aliqd aliud q̄ mā sicut forma determinās ut dicit aliqd aliud q̄ forma de leui itelligit quō pōt dici h ⁊ quō componitur ex eo huic ⁊ cōiungitur forme. pōt enim cōpetere qdam mot' act'. Sic enim imaginari debem' ꝙ sicut forma seipsa ꝑficit mām ⁊ reducit ad actū: sic mā seipsa ꝑficit ꝑ formā ⁊ reducit ad actū: ille ḡ modus eēndi ⁊ ille modus actualitatis q cōpetit māe ꝯm se ex eo ꝙ ꝯiūgit forme non cōpetit ei mō datiuo sed mō receptiuo ut pz ꝑ hita. mā hñs talem modū se hndi nō dicit aliud q̄ mā nec mā ꝓꝑ h ut dz dici cōposita ex hijs sed huic rō ut in supiorib' dicebat. ℭ 2ª aūt diuisio sumēs difficultatē ex significato corꝑis si ꝯsiderent ꝑhita nullā difficultatē hēt. nā panis sba nō ꝯuītit i chrm s; i corp' christi. iō rō petit qd est in ꝯrio nec arguit ꝓpositū s; oppositū. dicebat eni ꝙ corpus qd ē i gñe sbe duplr pōt sumi. Uno mō ut ē i gñe sbe directe ⁊ sic ē gen' ad ips; corp' aiatū ⁊ ad aial ⁊ ad hoiez ⁊ ꝑdicat eētialr de corꝑe aiato ⁊ de aiali ⁊ de homie. alio mō pōt accipi corp' ꝙ nō ē gen' ad hoiez sed ē ps hoīs. panis aūt sba nō ꝯuītit i corp' qd ē hō s; in corp' qd ē ps hoīs q̄ ꝯuītit i corp' illō s; qd dicim' ꝙ hō cōstat ex aīa ⁊ corꝑe. Cū ḡ corp' qd ē ps hoīs qd diuidit ꝯ aīaz ut sup ondebat. dicat māz organiçatā cū mā organiçata nō dicat aliqd aliō q̄ māz. pz quō uerū ē qd di h ē corp' meū. qm̄ mā sic accepta pōt dici corp' q̄re si panis sba nō ꝯuītit i corp' qd ē gen' uel i corp' qd ꝑdicat de chrīo hoīe. s; ꝯuītit i corp' christi. pz ꝙ nō ēt hēt ꝓpositū vz corp' i qd ꝯuītit panis. silr sit mā tn̄ i forma sbali: s; magis vi oppositū ꝙ hi' corp' sit mā organica ꝙ nō aliō q̄ māz noiat. qd āt adducebat ad rōnis fulcimētū q̄ sicut corp' sūt forma ⁊ mā arguit sequocatio ⁊ nō sillat q mā ⁊ forma sūt ꝑn' corp' qd ē gen' nō corporis qd ē ps hoīs i qd ꝯuītit panis sba. cū eni dicim' hoiez christi i quēlibet aliū hoiez ꝯstare ex aīa ⁊ corꝑe: corp' nō dic aliqd cōpositū ex his nec aliqd cōpositū huic vz aliqd cōpositū forme. ℭ 3ª aūt rō sumēs ꝯz difficultatē ex h v̄bo meū q̄ i illa ꝯsecratiōe scissima utimr his v̄bis. h est eni corp' meū soluta ē ꝑ iā dcā. q̄ cū di sola mā nō ē magis hi' q̄ illi'. pz ꝙ mā ꝑ'i sua simplicitate sūpta nō ē magis h' q̄ illi': q̄ de se est determiata ad oēz formā. sic eni phs ꝑ° phi. docet nos imagiari mām ut itelligam' ea ꝑ analogiā ad formā. ē eni mā sic accepta de se nō hñs a mā formā: s; i pō ad oēz formā. s; si accipiat mā ut ē signata ⁊ organiçata ꝑ hāc q̄titatē ul' ꝑ illā. ⁊ ut ē determiata ꝑ hāc formā ul' ꝑ illā ut ē disposita ⁊ affcā ꝑ hāc q̄titatē ul' ꝑ illā. sic mā ita ē h' ꝙ nō illi'. Corp' aūt christi i qd ꝯuītit sba panis nō dic māz q̄cūq̄ mō sūptā: s; dic māz determiatā ⁊ orgaⁱᵃˢ ꝑ q̄titatē ⁊ ꝑ accñtia phica. ℭ 4ª aūt rō ꝓꝑetate uocabulorū est ēt soluta ꝑ iā dcā. q̄ lz mā ꝯz se ꝯsiderata ⁊ i sua simplicitate accepta nō possit dici corp': mā tn̄ organiⁱᵃ ꝓprie pōt dici corp' nō corp' qd est gen' ⁊ qd ꝑdicat de hoīe sed corp' qd diuidit ꝯ aīaz ⁊ qd est ps hoīs. ℭ 5ª enim rō de facili soluit. nā cū dicitur materia organiçata dicit materiam extēsam uel dicit mām quantam

siue mãz cũ quãtitate. ꝓpter qd si in materiã talẽ ꝯuer
tit panis sba aliqd erit ꝯuersum in q̃ztitate chꝛi τ erit
q̃ztitas chꝛisti in sacramẽto altaris. nõ ex nãli cõcomi
tãtia tñ: sed ex vi sacramenti. pꝫ q̄ mã organiçata ut
dicit corp⁹ qd est in gñe sbe τ q̄ est ps corpis aĩati nõ
dicit mãm τ q̃ztitatẽ. sed dicit mãm q̃ztitati ꝯiũctã pp
qd nullã difficultatẽ hẽt q̄ q̃re: qꝛ lꝫ panis sba nõ cõ-
uertit in mãm τ q̃ztitatem ꝯuertit tñ in mãm q̃ztitati
ꝯiũctã: τ qꝛ nihil in sacramẽto ħ ꝯuertit in q̃ztitatem
chꝛisti sed solũ ꝯuertit in aliqd q̄ est illi q̃ztitati cõiun
ctũ nõ erat ibi q̃ztitas chꝛisti ex vi sacramẽti: sed soluꝫ
ex mã ꝯiuncta. pꝫ eni ex dictis q̄ nõ hẽat ptes nisi ꝑm
quãtitatez. Alie tñ sũt ptes mãe τ alie quãtitatis. τ ꝑ
ꝯñs alia extẽsio mãe τ alia extẽsio q̃ztitatis. Accipien
do ergo mãm extẽsam organiçatã τ hĩ⁹ extẽsio orga-
niçatio est ꝑ ipas ptes mãe. pꝫ q̄ mã sic organiçata nõ
dicit mãm τ q̃ztitatẽ. Sed dicit mãm q̃ztitati coniun
ctã. Solute igitur sunt rationes tacte. sed per ea que
dicerẽt magis ueritas patefiet.

¶ Cap. 7. in quo soluunt rõnes ośdentes q̄ ponẽ vnã
formaz repugnat carni chꝛisti existẽti sub sacramẽto.

l **Jcet** ex eadẽ radice videant ꝓcedere rõ-
nes ośdẽtes q̄ ponẽ vnã formã re
pugnat corpi chꝛisti exñti sb sacramẽto τ ośn-
dẽtes q̄ hĩ⁹ põ repugnat carni ei⁹ sub sacramẽto exñti
tã qꝛ nõ est ex ꝑncipijs ꝯnes elicere τ ẽt qꝛ aliquã spã
lez difficultatẽ vident addẽ rõnes facte de carne iõ de
creuimus de ħ spãle cap^m cõponẽ. Sciẽdũ ḡ q̄ aliud
est ꝯũti aliqd in mãz simplr τ absolute sumpta τ aliď
in mãz exñtem in ħ sic aliud est ꝯuerti aliqd in albedi
nẽ ꝑm se ꝯsideratã τ aliud in albedinẽ exñtez in ꝑiete.
nã albedo ꝑm se nec est multa nec est pauca. nõ eni cõ-
petit albedini q̄ sit mlta ul' q̄ sit extẽsa ubi rõne q̃zti-
tate ut rõne suꝑficiei. ut dicimus albedinem multã co
q̄ suꝑficies mlta sit. q̃re si aliqd ꝯuerteret in albedinẽ
per se acceptã eẽt facta ꝯuersio in aliqd idiuisibile: sed
si fiat ꝯuersio hĩ⁹ in albedinẽ exñtez in ꝑiete cũ ħ albe-
do hẽat eẽ extẽsuꝫ τ eẽt facta ꝯuersio in aliqd extẽsum
dato ḡ in q̃ztitate ipsi⁹ ꝑietis nihil alteret. sꝫ tota con
uersio fiat in albedinẽ exñtẽ in ꝑiete tñ est illa albedo
si qd extẽsum cogeremur dicẽ ꝯuersionẽ illã formã eẽ
in aliqd extẽsuz. nec debem⁹ arbitrari albedinẽ extẽsã
eẽ aliqd aliud q̄ꝫ albedinẽ. qꝛ ut dicebaᷓ ḡ. sic mã extẽ-
sa nõ est aliď q̄ꝫ mã. qꝛ q̃ztitas exñs nõ est aliď q̄ꝫ q̃zti-
tas. sic in ꝓposito dicẽ possum⁹ q̄ albedo extẽsa i ꝑie-
te nõ est aliď q̄ꝫ albedo. sic suꝑficies extẽdẽs nõ est aliď
q̄ꝫ suꝑficies. Sꝫ itellꝰs hũanus nisi fiat tãtus descẽsus
ad spãlia q̄ oĩno appeat ueritas malo mõ q̃escẽ nouit
Uidet eni oĩno absurdũ q̄ albedo extẽsa solã q̃litatẽ
noiet. ꝓpter qd aduertẽdũ q̄ cũ res ꝑdicamẽtoꝝ ha-
beãt ad inicẽ eẽ ꝯiũctũ qꝛ mã que est in gñe sbe est cõ-
iũcta q̃ztitati. τ q̃litas est ꝯiũcta q̃litati. opꝫ ex hĩ⁹ ꝯiũ
ctiõe ipas res acq̃rẽ aliquẽ modũ se hñdi qui modus
lꝫ nõ cõpeteret ꝑm se eis ꝯsideratis actũ nõ trahit illas
res ex ꝑdicamẽtũ ꝓpriũ ut mã ex eo est ꝯiũcta q̃ztita-
ti hẽt aliquẽ modũ se hñdi qꝛ hẽt eẽ extẽsuꝫ. iste tñ mo
dus nõ trahit rez ex suũ ꝑdicamẽtũ. qꝛ entia collocan
da sũt in ꝑdicamẽto rõnẽ rei nõ rõne modi. Nã si rõne
modi uellem⁹ collocare entia in ꝓprijs ꝑdicamentis:
oẽs scđe sbe eẽnt in ꝑdicamẽto q̃litatis. videt enim
oẽs sbe sigrẽ ħ aliqd tñ ꝑꝫ ṽitatẽ sbe ei⁹ sũt gña τ spẽs
nõ sigr ħ aliqd sed magis q̃le qd sigt eni ḡ ꝑ modũ q̃le
eo eni ipo q̄ gña τ ẽt spẽs nõ existãt ꝑ se sed existũt in
alijs qꝛ talia oĩa existunt idiuiduis siue in ꝑ̃ntis sbis
cũ ꝑ se existẽ sed eẽ in alio nõ sit modus sbe sed magis
sit modus accñtis. oĩa n̄ra hñt quẽdã modũ accñtalẽ
tã ꝑ hũc modũ q̃lẽ scđe sbe nõ sunt in ꝑdicamẽto q̃li-
tatis sꝫ in ꝑdicamẽto sbe. Si eni res ꝑncipalioꝛ est q̄ꝫ
modus τ rõne rei collocãda sũt entia in ꝑdicamentis

nõ rõne modi sbe sꝫ sbe lꝫ hẽant quẽdã modũ q̃lẽ. tñ ꝑ
illũ modũ nõ trahunt ex̃ ꝓpriũ ꝑdicamẽtuꝫ. sic lꝫ mã
hẽat quẽdã modũ se hñdi ex eo q̄ est ꝯiũcta q̃ztitati. il
le tñ modus nõ trahit mãm ex̃ ꝑ̃ntum sbe. Sic ẽt lꝫ al
bedo hẽat aliquẽ modũ se hñdi ex eo q̄ est ꝯiũcta suꝑ
ficiei. ille tñ modus nõ trahit albedinẽ ex̃ ꝑdicamẽtuꝫ
q̃ztitatis. Dicem⁹ ḡ q̄ mã extẽsa realr loquẽdo solam
sbaz noiat τ albedo extẽsa q̃litatẽ dicit. naꝫ si modus
nõ trahit rẽ ex̃ ꝑdicamẽti ꝓpriũ: cũ mã extẽsa non di
cat nisi mãz cũ qdã mõ se hñdi quẽ hẽt ꝓut est ꝯiuncta
q̃ztitati modus iste nõ trahit mãz ex̃ suũ ꝑdicamẽtũ.
sꝫ mã extẽsa erat i ꝑdicamẽto sbe τ mã sic accepta: lo-
quẽdo realr nõ nisi subaz sigt. Nõ eni dicem⁹ q̄ mã
τ iste modus se hñdi sũt due res qꝛ mã sic accepta di-
cet cõpositũ ex his qd ex suꝑioribꝰ pꝫ falsum eẽ qꝛ mã
sic ꝯsiderata nõ est cõposita ex hijs. sed modus iste de-
terminãs mãm dicit eẽntiã mãe. sic dĩa determinãs
genus nõ dicit aliã eẽntiã ab eẽ gñis. pp hoc ḡ hĩ⁹ mo
dus mã nõ est cõposita ex his sed hic q̃re mã sic sũpta
nõ dicat duas res sed vnã rẽ τ realr solã sbaz noiat: τ
qd dictũ est de mã extẽsa intelligẽdũ est ꝫ⁹ de albedie
extẽsa. qꝛ realr loquẽdo albedo extẽsa solã q̃litatẽ sigt
imo si hu modi se hñdi trahẽt res ex̃ suũ ꝑdicamẽtũ ni
hil eẽt i suo ꝑdicamẽto qꝛ citra dictũ: quiď determia
tur ad aliqd ꝑdicamẽtoꝝ. sꝫ est oĩuꝫ ꝑdicamẽtoꝝ cã τ
nihil est q̄ nõ sit ꝯiunctũ aliqbꝰ q̃litatibꝰ uel aliqbꝰ ac
cidẽtibꝰ. ex qua ꝯiũctione aliqs modus se hñdi in ip-
sis entibꝰ. ut ex eo q̄ mã ꝯiũcta est q̃ztitati resultat in
ea qdã modus se hñdi. qꝛ extẽdit ꝑ ipaz ex eo ut q̄ cõ-
iũcta est grauitati uel raritati. cõpetit ei aliqs modus
se hñdi. qꝛ per grauitatẽ afficit ul' raritatez disponit τ
ut sit ad vnũ dicẽ nulla forma nulli accñs est i mã q̄n
cõpetit ei aliqs modus se hñdi. ex eo q̄ illi accñti ꝯiũ-
git ut sic ipi mãe cõpetit aliqs modus se hñdi ex eo q̄
ꝯiũgit accñtibꝰ: sic ipsis accñtibꝰ cõpetit aliqs modus
se hñdi ex eo q̄ ꝯiũgit ad inicẽ. τ mãe ut ex eo q̄ albe
do ꝯiungit suꝑficiei extẽdit ꝑ eã cõpetit ei ex ħ qdem
modus se hñdi. sic ẽt suꝑficies afficit ꝑ albedinez τ tã
albedo q̄ꝫ suꝑficies ꝯtrahũt aliquẽ modũ se hñdi ex eo
q̄ ꝯiungunt mãe sed nõ sꝑ hu modi hñt modũ nominare
impositũ. τ qꝛ nescimus aliqñ hos modos nominare
dubitamus quõ res vnius ꝑdicamẽti cõtrahit modũ
aliquẽ se hñdi ex eo q̄ ꝯiũgit alteri. De noie aũt hoꝝ
modoꝝ disputare nõ est ad ꝓpositũ. sufficiat aũt ad ꝑ
sens scire q̄ pp hos modos ñ trahunt entia extra ꝓ
priũ ꝑdicamẽtũ. ¶ His visis vñ uenit ꝑmo ꝑus redea
mus τ dicam⁹ q̄ si ꝯuerteret aliqd in albedinẽ que est
i ꝑiete lꝫ albedo de se nõ dicat aliqd extẽsuꝫ. tñ qꝛ nul-
la albedo est in ꝑiete: nisi extẽsa fieret hꝰ ꝯuersio in ali
qd extẽsuꝫ. Jta si i solã mãz que ẽ in hoie ꝯuerteret ali
qd lꝫ mã de se nõ sit qd extẽsuꝫ nec qd organiçatũ nec
qd affectũ ꝑ q̃litatẽ aliq̄ꝫ: tñ qꝛ nlla mã est i hoie q̄ nõ
sit extẽsa τ organiçata q̃ztitatẽ τ affecta τ disposita ꝑ
q̃litatẽ. oꝫ hĩ⁹ ꝯuśionẽ eẽ fcãꝫ i aliqd extẽsũ organiçatũ
dispositũ τ affectum. τ qꝛ mã orgaᵗᵃ τ extẽsa põt dici
corpus τ ꝓut est affecta τ disposita alia τ alia q̃litate
poterit dici caro τ os. Jõ suba panis lꝫ nõ ꝯuertat in
aiaz chꝛisti. tñ qꝛ ꝯuertit in mãz organiçatã τ affectã
dispositã cuꝫ materia sic accepta possit dici corpꝰ τ os
põt aliter τ alr eẽ affecta. patet q̄ panis sba cõuertit
in ueꝝ corpꝰ chꝛi. qꝛ ꝯũtit in carnes τ ossa que sunt ꝑ
tes illi⁹ scĩssimi corpis: ex ħ aũt solũ ꝑñt oẽs rõnes ośn
dẽtes q̄ ponẽ vnã formã spãlr repugt carni chꝛi exñ-
ti sb sacramẽto. nã cuꝫ dr̃ q̄ sola mã nõ possit dici caro
qꝛ i fũdamẽto nãe nõ est distinctũ. pꝫ q̄ mã ꝑꝫ se ꝯsidera
ta ꝓut ẽ idiuisibilis τ iorgaᵗᵃ τ deteriata τ iaffecta nec
mereť nomẽ corporis nec nomẽ carnis. sed ut est exte
sa τ organiçata quãtitatẽ põt dici corpus τ ut est de
terminata τ affecta per debitas q̃litates mereť nomen

qđ vo addebatur ꝙ caro est nomen sbe ⁊ ꝙ nomine carnis nō pōt iportari mā cū accñte. tū qꝛ in hac sacratissima trāsubatione nō fit ꝯuersio in accñtia. fit ꝯuersio tñ in uerā carnē christi. tū etiā ꝙ ex nō subys nō fit sba. sbalr ꝯstet ex carnibꝰ ⁊ ossibꝰ. opꝫ noie carnis subaꝫ iportari: pꝫ ꝙ lꝫ corpꝰ qđ est altera ps cōpositi dicat māṁ organiçatā per quātitatē tñ corpus sic acceptū nō sigt māṁ ⁊ q̄ltatē. sigt māṁ ut hēt quēdā modū se hñdi ꝓut est q̄ztitati ꝯiūcta. q̄re corpus sic sūptū realr nō sbaꝫ sigt: ⁊ qđ dictū ē de corpe p respectū ad quātitatē itelligēdū est de carne per cōparationeꝫ ad qualitatē nō: caro nō sigt subam ⁊ accñs uel māꝫ ⁊ qualitatē. sed sigt māṁ siue subam ꝓut est debitis q̄ltatibꝰ ꝯiūcta. uel sigt talē subam ut hēt quēdā modū se hñdi ꝓut qualitatibꝰ talibꝰ ꝯiūgit. ℂ Qđ autē 2o arguebat ex pte ossiū pꝫ ꝙ nō soluꝫ possumus saluare uerā carnē: sed etiā uera ossa. Quia ꝓut organiçanda mā alijs ⁊ alijs qualitatibꝰ ꝯiūgit meret nomē carnis ⁊ nomē ossis. qđ aūt 3o dicebat ꝙ totū ꝯuertit in totū pꝫ ꝙ oē cōpositū sꝫ ꝙ hꝰ meret nomē totiꝰ ut dicebat in ante hitis. sed si nihil resultaret in mā ex eo ꝙ ꝯiungit q̄ztitati ⁊ alijs pfectionibꝰ exñtibꝰ in ipo. sicut si resultat aliqd in vno lapide ex eo ꝙ ꝯiūgit alteri lapidi ꝙ nulla eēt cōpō Sed qꝛ siue determinat per formā organiçatā per quātitatē afficit per qualitateꝫ mā sic determiata organiçata ⁊ passionata uel affecta pōt dici totū. qꝛ cōpositior est mā sic ꝯsiderata q̄ꝫ totū sūpta in simplicitate. nō obstāte ḡ ꝙ in illa ꝯuersione sāctissima totū tīisubat in totū non opꝫ dare ordinem ⁊ gradū formarū sbaliū. qđ aūt 4o obijciebat ꝙ prina oꝫ manē. dici pōt ꝙ mā est pncipiū ⁊ de necessitate ꝓsupponit in ope nāe. Natura eni nec facit de mā māꝫ nec de forma formā. neutrū eni in neutrū ꝯuertit. sed facit ꝙ materia qua forma hꝰ vnꝰ est posita forā sbalis alterꝰ: in ope tñ diuino māṁ nō opꝫ esse pnm eo ꝙ per actionē diuinā ipa mā est qd creatū: ⁊ qd productū. pōt qdē deus ipam māṁ ꝓducē. Et pōt hāc māꝫ in illā ꝯuercē. Immo qꝛ tota cā nālis tīismutationis in rebꝰ videt eē mā: qꝛ mā est ps per quā pōt eē ⁊ non eē. ut dl. 7. meta. Quia hꝰ forma v̄tualr ꝯtinet in mā cuꝫ sit de pō educta: ⁊ qꝛ tota cā q̄re tali forme pōt accidē tīismutatio est ex ipa mā: itelligibilꝰ est vꝫ ꝙ totuꝫ cōpositū. s. mā ⁊ forma ꝯuertat in solā ipam māṁ q̄ꝫ ꝙ mā ꝯuertat in māṁ ⁊ forma in formā. Debemꝰ eni imaginari ꝙ sicut se hēt forma ad ꝯuertē ⁊ agere sic se hēt mā ad ꝯuerti ⁊ pati: sed tota rō actiōis ⁊ conuersionis actiue est ex forma: ita ꝙ mā nō agit nisi ut est forme ꝯiūcta: ergo a sili tota rō passionis ⁊ ꝯuersionis passiue erit ex mā. Ita ꝙ forma in nihil ꝯuerteret passiue nisi ut est ꝯiūcta māe. quare sicut oīno difficile esset intelligē ꝙ mā per se ꝯsiderata ad ꝯuertere actiue. sic oīno difficiliꝰ eēt sustinē ꝙ forma per se accepta in nihil ꝯuertat passiue. Ita ꝙ nō est aliud qđ ꝯuertit forma ⁊ aliđ qđ ꝯuertit mā. sed est vnū ⁊ idē qđ ꝯuertit forma ⁊ qđ ꝯuertit mā ꝯiūcta forme. ergo nō erit aliqd in qđ passiue ꝯuertet mā ⁊ aliud in qđ forma: sꝫ est vnū ⁊ idē in qđ ꝯuertet mā ⁊ forā ꝯiuncta māe. bñ ergo dictū est totū lꝫ māṁ. s. ⁊ formā ꝯuerti in solam māṁ ⁊ lꝫ est faciliꝰ sustinē ⁊ itelligē. Et qꝛ sic non est aliud in qđ ꝯuertit mā passiue. ⁊ aliđ in qđ forma. qs enim diceret lꝫ facit mā lꝫ forma. Qꝫ si cogitare non possumus ꝙ actiue aliud fac mā ⁊ aliđ forā difficile est oīno itelligē ꝙ passiue mā cōuertat in māꝫ ⁊ forā i formā. Quia tūc nō eēt vnū ⁊ idē ꝙ ꝯuerteret passiue mā ⁊ forma. sed aliud eēt in qđ ꝯuerteret mā. Et aliđ in qđ forma. Sic ergo itelligeremus illam trāsubantionē ꝙ tota sba panis carnis cū dicit qd cōpositū ex mā ⁊ forma ꝯuerteret in totā subaꝫ corpis christi qui dicit māṁ organiçatā ⁊ affectā ⁊ dispositā debitis pfectionibꝰ: ꝙ mā sic accepta rōne modi se hñdi qui cōpetit ei ex eo ꝙ cōiūgit p̄fatis pfectionibꝰ pōt dici qd determinatū. ⁊ quodāmō qd formatū. pp qđ non solū saluat ibi ꝙ totū ꝯuertat in totū. sed ēt saluare possumus ꝙ formatū in formatū ꝯuertit. vis eni ex forā arguēdi vꝫ ꝙ pna opꝫ manē amota est per iā dicta. qꝛ oꝫ ea manē in ope nāe respectu cuiꝰ sūt pna. sed nō oꝫ ea manē in ope diuino respectu cuiꝰ sunt pna ⁊ creata Quō aūt māṁ ponimus eē pnᵃ in ope nāe ⁊ quō ponimus ea manē iuestigare nō est pñtis speculationis. sufficiat aūt ad pñs scire talia nō opꝫ manē in ope diuino ꝙ per v̄tutē diuinā tota suba panis ꝯuertit in totaꝫ subam carnis corporis christi.

ℂCap. 8. in quo soluunt rōnes supiꝰ facte oñdētes ꝙ ponere vnā formam repugnat formationi passioni ⁊ morti corpis christi ⁊ alijs que dicūt de hꝰ corpore.

a Rguebatur supiꝰ per plures rōnes ꝙ non sit ponē vnam formaꝫ. Quia lꝫ repugnat formationi passioni ⁊ morti corpis christi ⁊ ēt idētitati nūali eius Dicebat eni ꝙ si nō sit dare nisi vnā formā in cōposito noie corporis christi sola mā dat intelligi. sed sola mā nō pōt dici formata. ⁊ sola mā non pōt dici posita fuisse in sepulchro. qꝛ soli māe si competit sitꝰ ⁊ dispōptiū. rursus sola mā neqꝫ dr mortua neqꝫ viua. ℂAmpliꝰ si noie corpis christi sola mā intelligit amota forā sine sepata. s. aīa que fuit in morte corpis christi nō remāsit. ⁊ idē nūo qđ ⁊ audire aureꝫ fideliū abhorrent. ℂUlterius ex corpe christi mortuo exiuit sanguis ⁊ aq̄. Et ēt erāt in illo corpore ossa ⁊ nerui. sed ex sola mā nō pōt exire sanguis ⁊ aq̄. nec etiā sola mā habet neruos ⁊ ossa. q̄liter ḡ si noie corpis christi sola mā significat corpus illud fuit forma cuꝫ fuit in sepulchro positū fuit ⁊ ēt mortuū. remāsit idē nūo post morteꝫ. Exiuit de eo mortuo sanguis ⁊ aq̄. habuit ossa ⁊ neruos ⁊ nō videt via ad euadēdū nisi posuimus graduꝫ formaꝝ per quos saluemuꝫ lꝫ ⁊ alia que dr̄ de corpe christi. sꝫ si ꝯsiderent p̄bita oīa lꝫ de facili soluent. Nā si simplr solā māṁ vellemus intelligē māṁ in sua simplicitate acceptā ⁊ sꝫ se ꝯsideratā: sic noie corpis christi nō sigtur sola mā qꝛ hoc mō ut arguebat nō posset dici formata nec posita in sepulchro nec mortua nec viua. nec sm hūc modū accipiēdi saluare possemus alia que dr̄ de corpe christi. sed ut dictū est noie corporis sigtur mā ut hēt quēdā modū se hñdi ꝓut est ꝯiuncta q̄ztitati ⁊ alijs pfectionibꝰ exñtibꝰ in ea. Nā cum mā corpis humani sit oibꝰ hijs ꝯiūcta nō poterit aliquid ꝯuerti hꝰ māṁ nisi ꝯuertat in eā ut est extēsa organiçata disposita ⁊ affecta. Quia ut supra dicebat. sicut nulla albedo est in pariete que nō sit extēsa. ideo si i solā hꝰ albedinē ꝯuerteret aliqd oporteret ꝯuersionem fieri in aliqd extēsuꝫ. Itaqꝫ nulla mā est in homie que nō sit extēsa organiçata disposita ⁊ affecta. Si debet fieri ꝯuersio in talē māṁ opꝫ ꝯuersionē illā eē in aliqd extēsuꝫ organiçatū dispositū ⁊ affectū. hꝰ aūt extēsio orgāiçatio ⁊ dispō ⁊ tēsio organiçatio ⁊ dispō ⁊ q̄lificatio siue passionatio uł affectio dicūt q̄sdā modos se hñdi quos hēt mā ex eo ꝙ ꝯiungit q̄ztitati ⁊ q̄litati ⁊ alijs pfectionibꝰ exñtibꝰ in ea. Quia ut satis s. exprimebat nullus actꝰ nulla endilichia nulla pfectio est in mā siue illa pfectio sit sbalis siue accñtalis sm quā pfectionē nō cōpetat aliqs modus se hñdi ipsi māe. corpꝰ ḡ carnes ⁊ nerui ⁊ ossa extēsa in hoie dicūt nāꝫ hñtem hos modos se hñdi. sm q̄s modos formationē mortē ⁊ passionē cetera talia facile ē saluare: sic ḡ i uli solute sūt obōnes fcē sꝫ ut i spāli ⁊ i ꝓpa forā saluāt diffictes ille. sciēm ꝙ mā exñs i chīo hoie q̄ꝫm ad pñs spectat ad 4. poterat opari. vꝫ ad aīaꝫ uł ad foraꝫ sbalē ⁊ q̄ztitatē ⁊ q̄litatē ⁊ alia accñtia phica ⁊ ad ipaꝫ ypostasim uer

bi siue ad suppositum diuinum cui erat coniunctũ.ut
cõparabat ad qualitatem ⁊ ad accidentia phẏsica possu
mus saluare in corpore christi formationẽ ſm mẽbra
emanationẽ aque ⁊ sanguinis ⁊ distinctionẽ per car-
nes ⁊ neruos ⁊ ossa. Ut aũt cõparat ad quantitatem
possumus ibi saluare sepulturã siue põnẽ in sepulchro.
ut ṽo cõparat ad formã ſbalem siue ad aiam poterimꝰ
ibi saluare vitam ⁊ mortem. Quarto q̃dẽ ut cõparat
ad ypostasim poterimꝰ ibi saluare nũalem identitatẽ.
Sed cuꝫ oẽs rõnes facte sumpserũt fulcimẽtũ ex aliq̃
istoꝝ hũs solutis solute erũt oẽs hꝰ rõnes. ¶ Primũ
aũt hoꝝ sic pꝫ. nã vna est forma ſbalis dãs eẽ toti cor
pori ⁊ oibꝰ mẽbris ⁊ oibꝰ mẽbroꝝ ptibꝰ inq̃tum hñt
ordinẽ ad ipm. est enim in vno corpe actu vna aia per
quã eẽ ſbale recipiũt oẽs ptes corpis ut hñt ordinem
ad totũ corpus. uerũ q2 ab hac aia sunt apte nate ꝑgre
di plures opõnes idõ opꝫ in eodẽ corpe eẽ plura orga-
na. q2 sicẽ ars ſbalis ⁊ alie artes opatiue reqrũt plurali
tatẽ istroꝝ pp diuersitatẽ operũ que pñt exerceri ꝑ hĩꝰ
artes sic q̃libet aia reqrit diuersitatẽ organoꝝ pp plu-
ralitatẽ operũ que sũt apta nata fieri ꝑ talẽ aiam. est q̃
dẽ ꝙ mõ silis opõ actuũ ad ꝓpa instra. sicut est aiaruꝫ
ad ꝓpa mẽbra corpis ⁊ ad ꝓpa organa. Idõ sicut diffe-
rũt istra artis fabrilis ab istris artis sutorie q2 ipe ar-
tes differũt sic differũt mẽbra leonis ⁊ membra cerui.
Quia ipe aie differunt. sicut plane tradidit Cõmenta
tor sup ꝑᵒ de aia. Itaqꝫ ut eodẽ corpe aialis est tãta di-
uersitas. Quia ibi sunt carnes ⁊ ossa nerui sanguis ⁊
flegma ⁊ alie diuersitates. h est q2 aia reqrit diuersita
tem taliũ organoꝝ. hãc ḡ diuersitatẽ ut in supioribus
dicebat sic saluare poterimus q2 mã orgaᵗᵃ ut est affe-
cta tali q̃litate ut duritiẽ ⁊ aliis accñtibꝰ ꝓpriis diceṫ
os ut est affecta alia q̃litate ut mollitie ⁊ aliis accñti-
bus ꝯgruis noiabatur caro. put ṽo est affecta alia aut
alia q̃litate noiabit neruus aut sanguis. Sed forte de
sanguie aliṙ est cẽsendũ. Quia tñ sanguis fluat ⁊ reflu-
at ⁊ nõ sit stabiliṙ ꝯnexus corpi hũano: forte hẽt sibi ꝓ
priã ſbalez formã. Quia sicẽ cibꝰ anteq̃ꝫ sit ꝯglutinatũ
hẽt suã spãlem formã. si forte ⁊ sanguis hẽt q2 si sic est
tũc vnitas forme in corpe hũano nullã difficultatẽ fa
cit in sanguie. sicut nullã difficultatẽ facit in illis rebꝰ
hñtibꝰ ꝓpriã formã. ſm hunc modũ loquẽdi diceṫ sã
guis viuus pp motũ quẽ hẽt a spiritibꝰ ⁊ a calore insu
ꝓ ab aia sicut dr aq̃ viua cũ ex ipetu moueṫ ⁊ mortua
qñ marcescit. Sic q̃dẽ loquẽdo sãguis nõ erit simpliṙ
cẽntialiṙ ps corpis. nec hẽbit eẽ ſbale per aiaꝫ: sed pro-
priã formã siue loq̃mur de sanguie ſm hũc modũ. pro
ut ⁊ formaliter hẽt ꝓpriaꝫ formã siue ponamus ipm
ẽntialiṙ eẽ ptẽ corpis ut dicamus ꝙ vna forma ſbalis
ptibꝰ ut aia dat esse ſbale ei ⁊ aliis ptibꝰ corpis. nihil
ominus tñ q2 distictio hꝰ ptes put mã ꝯiuncta est ⁊
affecta aliis ⁊ aliis q̃litatibꝰ semp poterimus soluẽ ꝑ-
fatas difficultates. Nã cuꝫ formatio corpis hũani sit
ſm diuersitatẽ ptiũ ⁊ organoꝝ iphꝰ corpis. Cuꝫ ponẽ
do vnã formã possumus saluare hãc diuersitatẽ orga-
noꝝ pp diuersas q̃litates qbꝰ mã hũani corpis est con
iũcta ponẽdo vnã formã i cõposito saluare poterimꝰ
formatiõeꝫ corpis christi ⁊ cuiuslibet alteriꝰ corpis hu
mani. ¶ Qd̃ aũt addebat de carnibꝰ ⁊ ossibꝰ difficul
tatẽ nõ hẽt. q2 ex quo saluamus ibi distictionẽ taliuꝫ
ptiũ poterit ibi saluari distictio carnis ⁊ ossis. qd̃ ṽo
addebat de sanguie ⁊ aq̃ ⁊ etiã de leui tollit. Nam ꝙ
exiuerit uera aq̃ vr eẽ supnãle fuisse. sed si ꝙ emanaue
rit idẽ sanguis vr difficultatẽ hẽe. q2 ex corpe mortuo
si nõ diu ante sit mortuũ. ita ꝙ sanguis sit ifrigidatꝰ ⁊
coagulatꝰ põt inde sanguis manẽ. si fiat in sicto noie
ꝙ iporteṫ noie sanguis. q2 sola mã nõ põt dici sãguis
pꝫ ꝙ mã sola. i. mã ſꝫ se accepta nõ est caro nec os nec
sanguis. sed mã ut est affecta ⁊ disposita ⁊ ut hẽt aliuꝫ
modũ se hñdi put est aliis ⁊ aliis q̃litatibꝰ ꝯiũcta põt
aliis noibꝰ nũcupari. Est tñ nihilominus sepe ⁊ sepꝰ
repetẽdũ ꝙ carnes ⁊ ossa ⁊ nerui ⁊ cetera talia ut sũt
ptes corpis hũani ꝙ est ſba nõ sunt noia accñtiuꝫ sed
tm̃ ſbaꝝ: q2 crebro dictũ est hꝰ noia nõ sig̃nt ſbam cũ
accñte ſꝫ sig̃nt ſbam q2 sig̃nt ipam mãm ut hẽt quẽdã
modũ se hñdi put accñtibꝰ est ꝯiũcta. Declaratũ est ḡ
ꝑmuꝫ vꝫ ꝙ put mã exñs in christo hoie cõpaṫ ad suas
debitas q̃litates possumus saluare formationẽ corpis
christi. emanationẽ aque ⁊ sanguis distictionẽ per car
nes ⁊ ossa. ¶ Scd̃m aũt de facili declarabit. vꝫ ꝙ ꝓ-
ut illa mã que opaṫ ad suã q̃ttitatẽ possumus ibi salua
re sepulturã siue põnẽ illiꝰ corpis in sepulchro. Nã lꝫ
mãe ſm se ꝯsiderare nõ debeãt situs uł positio mãe cũ
ut hẽt quẽdã modũ se hñdi put est q̃ttitati ꝯiuncta ut
est extẽsa ⁊ organiçata per q̃ttitatẽ põt ei cõpetere põ
siue sitꝰ. ¶ 3ᵒ q̃dẽ vꝫ ꝙ put illa mã organiçata cõpaṫ
ad aiaꝫ siue ad ſbalez formã possumus ibi saluare mor
tem ⁊ vitã vidẽ etiã nõ est difficile. Naꝫ sicut ex eo ꝙ
mã ꝯiũgiṫ q̃ttitati põt dici extensa uel organiçata. Et
mereṫ nã corpis ex eo ꝙ est ꝯiuncta debite q̃litati põt
dici affecta uel disposita ⁊ põt mereri nomẽ carnis uł
ossis. sic mã organiçata ⁊ affecta ut dr corpus aut ca-
ro aut os put est ꝯiũcta aie hẽt quẽdã modũ se hñdi
quã hẽt eẽ viuũ. separa ṽo hẽt eẽ mortuuꝫ. ipa eñi mã
organiçata ⁊ disposita debet dici corpus ⁊ est illd̃ cor
pus cuiꝰ aia est ⁊ ꝙ viuit per accñs. sicut ergo hꝰ mã
organiçata uł hunc corpus est viuũ si sit aie ꝯiunctum
ita est mortuũ si sit anima sepata. ¶ 4ᵃ q̃dẽ difficultas
sumpta ex idẽtitate nũali ẽt de facili soluiṫ si compeṫ
hꝰ corpus ad ypostasim ṽbi cui semp ꝯiũctũ fuit. pp
eñi idem eẽ suppositi illud corpus etiã illa caro christi
semp debuit dici eadẽ nũo. Immo q2 sequendo opio-
nẽ supiꝰ tactã accñtia se tenẽt ex pte mãe. si sunt
simbola maneãt eadẽ post sepationẽ forme sicẽ maneṫ
eadem mã sepata aia a corpe uel a carne poterit rema
nere eadẽ q̃ttitas ⁊ eadẽ mollities. rõne cuiꝰ poterimꝰ
ibi saluare eũdẽ modũ q̃ttũ ad affectionẽ ꝑ q̃litatẽ pp
qd̃ nõ solũ rõnẽ eiusdem eẽ suppositi fuit idez corpus
christi mortuuꝫ viuũ: ⁊ eadẽ caro nũo caro eius mor-
tua ⁊ viua. sꝫ ⁊ pp hos ⁊ eosdẽ modos se hñdi eis sal-
uare poterimus nũalez idẽtitatẽ. sed de his in supiori
bus diffusiꝰ determinauimus. ubi oñsuꝫ est quõ maneṫ
idẽ corpus nũo ⁊ eadem caro nũo sepata ſbali forma.
Quia ut oñdebaṫ idẽ nomẽ corpis carnis nerui ⁊ os-
sis ⁊ ceteroꝝ taliũ equoce sumi põt. Et etiã vniuoce
⁊ in aliq̃ acceptiõe manerẽt talia eadẽ nũo post sepati
onẽ aie ⁊ in aliq̃ acceptiõe. eadeꝫ nũo remanẽ nõ pñt.
¶ Qd̃ ṽo adducebaṫ ad aggrauãdũ difficultatis mo
duꝫ de itroductione ſbalis forme. utruꝫ sepata anima
christi a corpore fuerit ibi itroducta alia ſbalis forma
difficultatẽ nõ põt facẽ in ꝓposito: q2 dato ꝙ ibi fue-
rit itroducta alia forma ſbalis. Adhuc pꝫ ꝑ hita corpꝰ
christi ⁊ eiꝰ caro eadẽ fuerit pp idẽ eẽ suppositi a quo
nunq̃ꝫ sepata fuerũt. Et pp eũdẽ modũ se hñdi q̃ttum
ad extẽtionẽ ꝑ q̃ttitatẽ possumꝰ ibi saluare idẽ corpus
⁊ eãdẽ carnẽ. pp eãdẽ mollitiẽ idẽ os. pp eãdẽ duritiẽ
tenẽt eñi se h accñtia in corpe hũano ex pte mãe ⁊ ma
nẽt eadẽ: sicut manet eadeꝫ mã. igiṫ corpus caro ⁊ os
ut pꝫ ꝑ hita sunt noia ſbaꝝ. ⁊ eodẽ mõ q̃ diximus ma-
nẽt eadẽ nũo postq̃ꝫ fuit aia a corpe sepata.

¶ Capᵐ. e. In quo soluunt rõnes oñdẽtes ꝙ ponẽ vnã formã in quolibet cõposito contradicit statui aiaruꝫ.

b Homo q̃ttũ ad ꝑsens spectat cõsiderari
põt ſm triplicẽ statuꝫ: vꝫ ſm sta-
tuꝫ nãe istitute ⁊ ſꝫ actũ nãe corrupte. Et ꝫ
ſm statuꝫ nãe repate ⁊ maxie ſm repationẽ que erit
ꝑ resurrectiõe q2 tũc i scis electis dei maxie erit ꝑfecta ⁊
repata hũana nã. ſꝫ ꝗ hos tres statꝰ tria possumꝰ dicẽ

qꝛ q̄ztū ad statuz nāe institute cōpetit ei aīe nobilitas. fuit homo enim creatus in magna nobilitate ꝛ dignitate q̄ztū ad aīam. uerū q̄zuis homo per pctm̄ fuit spoliat⁹ gratuitis: nō tn̄ fuit expoliat⁹ nālib⁹ nihil absqꝫ nālib⁹ absqꝫ nā ꝓꝑa pōt ad momētū sbsistē. fuit enim ꝑmus hō per pctm̄ infect⁹ ꝛ vulnerat⁹ in nālib⁹. sꝫ qꝛ nō fuit spoliat⁹ aīal. huc q̄ztū ad mãz retrahemus de ꝑmo statu qꝛ hēmus aīam dignā ꝛ nobilez. de ꝑ° itaqꝫ statu retinemus q̄ztū ad uerā aīe nobilitatē: sꝫ in scdo statu q̄ztū ad nãz corruptā ꝯhimus ꝑ pctm̄ originalez īfectionez. q̄ztū vo ad 3ᵐ statū ut ī statu nāe repate post rōnē sci ꝛ electi dei hēbūt corpis agilitatē. Illa ḡ repugnat statui nr̄o: que tollunt aīaꝝ nobilitatem peccati originalis in affectionez ꝛ corpoꝝ resurgentium agilitatem. oportet si ponant vnam formaz in cōposito. ut arguebat sup⁹ tollit aīaꝝ nobilitas: qꝛ tunc quelibet forma eque imediate informaret mãm ꝑmā ꝛ nō erat vna īmãlior q̄z alia ꝛ per ꝯñs nec nobilior. Tollit etiā originalis peccati īfectio. qꝛ vꝫ oīno absurduz ꝙ sola mã īficiat aīam ꝟ etiā posito saluare nō poterimus resurgētiū corpoꝝ agilitatē. qꝛ si corpus humanū nō dicit nisi solā mãz. pꝫ ꝙ sola mã nō debet dici neqꝫ agilis neqꝫ ḡuis. ꝑꝑ qd̄ vidēdū nullo mō sit ponē vnā formā sed ꝟ oīa nō ꝯcludūt. nā ꝑma haꝝ rōnuz ꝓcedit ex falsis. 2ª nō est ad ꝓpositū ꝛ nō ꝯcludit intētū. sed patet soloni cuiusdā difficultatis. 3ª vo sillogiçat sed laborat in equoco. Primū aūt sic pꝫ ut s̄. oñdebat in qb⁹ plura accñtia se tenēt ex pte materie. In qb⁹ vo paucior a. ꝛ quedā forme reqrūt mãz magis dispositam ꝛ redactā ad actū. quedā vo min⁹. q̄re lꝫ oīs forma sbalis sit ꝑfectio ipsius māe qꝛ ylē est maxie gñonis sbm. tñ qꝛ vna forma sbalis reqrit mãm magis dispositā ꝛ redactā ad actū q̄z alia dꝛ vna forma mãlior q̄z alia: Immo cū alio eiusdē ptis ut s̄. oñdebat nō loquendo de mã ꝑª sed de mã disposita pōt dici vna mã formalior q̄z alia. ꝟ ergo aspiciēs ipe Cōmētator dixit nō oēz formā sbalem eque imediate ꝑficē mãm ꝑmā. qd̄ non sic itelligēdū est ꝙ in eodē cōposito sint forme plures sbales ꝛ vna ꝯtīgat māe mediāte alia: sed ꝙ vna forma reqrit mãm formalior est ꝛ magis dispositam. alia vo magis iformē ꝛ minus redactā ad actū. illa ergo que reqrit mãm magis dispositā qꝛ nō est forma sic mãlis sicut illa que reqrit mãm magis dispositā qꝛ nō est forma sic mãlis. sicut illa que reqrit mãz minus redactā ad actum dꝛ nō ita imediate iformare mãm ꝑmam qꝛ talis forma iformat mãm nō ꝟm se ꝯsideratā ꝛ ut est ꝑª: sed ut est disposita ꝛ ut est q̄dāmō redacta ad actū. Propter qd̄ in elemētis tñ qꝛ accñtia nō se tenēt ex pte māe. tū qꝛ etiam nō recipit ibi tāta dispō māe quanta in alijs dꝛ forma elementoꝝ magis imediate ꝑficē materiā ꝑmā ꝛ dñr elemēta eē cōposita nisi ex corpe ꝛ forma. sed ex mã ꝛ forma ꝓcedebat itaqꝫ rō ꝑª ex falsis. qꝛ supponebat ꝙ ponēdo vnā formā sbalē i cōposito cogeremur dicē oēm talē formā eē eque mãlem ꝛ nō esse vnā nobiliorē alia qd̄ patuit eē falsum. ¶ 2ª ēt rō nō erat ad ꝓpositū: sed patebat soloni cuiusdā difficultatis. patebat eni sibi oñdi quō īficit aīa per originale pctm̄. Ad cui⁹ euidētiā aduertēdū ꝙ ut plenī⁹ diximus in q̄dā tractatu quē de origīali pctō edidim⁹. caro nō inficit aīam sicut ificit aliqua pulchra figura ex luto. illa q̄dē ifectio que est in aīa per originale pctm̄ magis est attēdēda per remotionē alicui⁹ decentie ꝛ pulchritudinis: q̄z per appōnē alicui⁹ turpitudinis uel spurcitie. Dupl'r eni posset dici imago deturpata: ul' qꝛ amota eēt ab ea aliq̄ pulchritudo uel decētia. ut si bꝛet nasuꝫ āputatū: uel qꝛ apposita eēt in ea aliq̄ turpitudo ul' imūditia ut si eēt deturpata luto ul' aliquo alio īfectio. Infectio ḡ originalis pcti magis assilat ꝑme deturpatiōi que est ꝑ amotionē alicui⁹ decētie q̄z assilet scde q̄ est per appōnē alicui⁹ imūditie. est aūt originale pctm̄ ut alibi diffusi⁹ diximus carētia originalis iustitie cuz debito hñdi illā: q̄re cū originalis iustitia fuit quedaz decētia ꝛ quedā pulchritudo aīe originale pctm̄ qd̄ ē carētia originalis iustitie est īfectio aīe per amotionē cuiusdā pulchritudis ꝛ decētie: nihil ergo fac̄ ad ꝓpositum. Videt̄ noīe carnis uel noīe ossis significet mã orgaᵗª uel aliqd aliud ad hoc ꝙ aīa ex vnione ad carnem dicat̄ eē īfecta per originalē culpā. Nā si Adam ꝑstitisset ꝛ nō peccasset sine libidīe gñasset ꝛ mā libidīnē gñando trāsfundisset in posteros originalē iustitiā sed eo peccāte qꝛ gñō filioꝝ hēt eē cum quadā libidine nō transfundit in nos a pentib⁹ originalis iustitia sed originalis culpa: itaqꝫ gñare cū libidīe facit ad carentiā originalis iustitie. ꝛ per ꝯñs facit ad īfectionez aīe per originalez culpā. Quid aūt sigtur noīe corpis uel noīe carnis. nihil facit ad talē infectionē. viso primā rōnem ꝓcedē ex falsis. scdaꝫ nō eē ad ꝓpositum. videre restat quō 3ª nā sillogistica laborat in equiuoco. sciēdū ergo ꝙ cum dicimus sola mã nec est agilis nec grauis multipl'x est locutio. nā si per solam mãm uolumus accipe mãm ꝟm se ꝯsideratā ꝛ in sua simplicitate sūmptā ꝛ ut est ꝑª. Et cōpetit ei aliqs modus se hñdi ꝓut est ꝯiūcta q̄ztitati ꝛ forme planū est qd̄ dꝫ: sed si ꝑ solā mãm uolumus itelligere mãm extēsam ꝛ organiçatā per quātitatē ꝛ dispositā per q̄litatē tunc sola mã poterit dici agilis ꝛ grauis ꝓut cōiungit agilitati uel ḡuitati. pōt eni mã sic ubi est organiçata ꝛ disposita q̄dāmō dici sola mã. qꝛ ut s̄. sepi⁹ dicebat̄ sicut quātitas organiçans nō est aliud q̄z q̄ztitas ꝛ sicut q̄litas disponēs ꝛ afficiēs nō est aliud q̄z q̄litas: sic mã organiçata ꝛ idispositiua ꝛ affectiua nō est aliud q̄z mã. recipiēdo igit̄ huc modū loquēdi: ut mã sit organiçata ꝛ disposita dicat̄ sola mã corpus qd̄ est altera ps cōpositi: dicit solā mãm nō solā mãm in se ꝯsideratā ꝛ ut est ꝑª que nec pōt dici extēsa nec agilis nec grauis. sed dicit mãz organiçatā ꝛ ut est disposita per agilitatē uel per alias q̄litates debitas. ꝟm quē modū loquēdi de mã sic acceptа ul' de corpe humano ut est altera ps cōpositi agilitas uel grauitas ꝛc̄. hi⁹ ꝯgrue dici possunt.

¶ Cap. x. i quo soluunt̄ rōnes nāles sup⁹ facte arguētes oñsiue ꝙ nō sit ponē vnā formā in q̄libet cōposito.

Quamuis phiaꝫ scientib⁹ nō debeat eē ignotū ꝙ negare vnitatem forme repugnat his que phi tradiderūt. nihilominus tñ conati sunt aliq per nāles rationes ꝛ phīca organiçata oñdē qꝛ nō sit ponē vnā formā i cōposito. adducebant̄ aūt s̄. vj. rōnes sed oñdētes ꝟm ꝙ in rebus cōpositis que sunt gñabilia ꝛ corruptibilia q̄z ad presens spectat. vj. cōsideranda occurrunt. Naꝫ ꝑmo in talibus ibi est cōsiderare ipsam rem gñataꝫ. 2° ꝑdicamētum in quo haber esse illa res generata. 3° est ibi ꝯsiderare formā que per gñonez acquirit̄. 4° sunt ibi ꝯsiderāde ꝓprietates sequētes rem generatam. 5° ꝯsiderāda sunt agētia gñonē illā. Sexto ꝯsiderādū est moduz agēdi ꝟm quē moduz hi⁹ gñō efficit̄. rōnes ḡ oñdētes in reb⁹ cōpositis ꝛ gñab⁹ nō eē vnā formam tm̄ uel sumunt̄ ex pte ꝓprietatū ul' ex pte rei gñate. uel ex mō agēti. ul' ex ꝑdicato i quo hēt eē res gñata: ul' ex forma ad quā termiat̄ gñō: uel ex ipsis agentib⁹ gñm creātib⁹. ¶ Primo ex pte ꝓprietatū arguebat̄. sicut qꝛ cū plures sint ꝓprietates ꝛ plura accñtia real'r differentia que hñt eē in eodē cōposito. opꝫ dare plures formas sbales real'r a qbus hi⁹ accñtia causent̄. ¶ Rursus ꝟ pꝫ ꝙ dicebat̄ ex pte rei gñate. qꝛ cū hō nō sit gñat⁹ rōne māe nec rōne foīe. qꝛ illa est ab ex̄. opꝫ dare aliquā formā aliā rōne cui⁹ ꝟ res que est hō dicat̄ res gñata. ¶ Ampli⁹ oñdebat̄ ꝟ idē ex mō agēdi. qꝛ ꝑ solā icisionē pōt corrūpi aīal. ꝛ tñ incisio nō vꝫ iducē aliquā for

mā: sed solū ubi vī aīam remouet ⁊ a corpe sepat. sed cū sepata aīa nō remaneat corpus sine forma: opȝ preter aīaȝ ibi ponē aliquā aliā formā. ¶ Ulteri⁹ hoc idē arguebat ex pte pdicati siue ex pte gn̄is in quo est hō qꝛ mā ⁊ forma sunt pn̄ᵃ sbē ⁊ pn̄ᵃ corpis. pter ḡ aīam per quā hō est aīal opȝ dare aliquā aliā formā sbalem per quā sit corpus. ¶ Quīto arguebat h̄ ex pte aīe ad quā termiat gn̄atio hūana. qꝛ cū aīa rōnalis sit forma spūalis nō poterit dare eē corpale. opȝ ḡ ibi dare aliq̄ȝ aliā spālem aīaȝ. ¶ Sexto ⁊ ultio ondebat ex hac pte agentiū gn̄ationē creātiū. qꝛ cū ɔcurrūt ibi duo agentia. vnuȝ nāle ut hō. qꝛ hō gn̄at hoīem. ⁊ ad supnāle ut deus. qui itells ab ex̄ ⁊ rōnalē aīaȝ deus īfundēdo creat: ⁊ creādo īfundit. oȝ ibi dare duas formas. vnā quā iducit agēs nālet ⁊ aliā quā iducit supnāle. Hec aūt rōnes multe sunt in nūo ⁊ pauce sunt in pondere. oēs enī uel pcedūt ex falsis uel nō arguūt. qꝛ ignorāt quō forme se ɔtinēt ⁊ que ordinē hn̄t ad inuicē. Naȝ ut in aliīs nr̄is editionib⁹ quas sup libro de aīa edidimus diffusi⁹ declarauimus q̄ in formis spālib⁹ est dare duplices gradus siue duplicē ordinē. vnū s̄ȝ rōneȝ. ⁊ talis est in formam gn̄alē ⁊ spālē. dī aūt eē hic ordo s̄m rōneȝ qꝛ eiusdē ad seipm. idem enī ad seipm realē relōneȝ hre nō pōt. sed vna ⁊ eadem forma dat ei q̄ sit corpus ⁊ facit eaȝ videri dīni gn̄is. ⁊ dat ei q̄ sit tale corpus: uel q̄ sit ignis: uel q̄ sit in alia aliq̄ spe ⁊ facit eā idiuiduū spēi. Aliū aūt ordinē aspicimus i formis q̄ quodāmō realē s̄m q̄ forma pfectior ɔtinet iperfectiorē. ⁊ qꝛ forma elemēti est impfectior q̄ȝ foīa mixti ⁊ forma mixti inaīati impfectior q̄ȝ uegetatiuuȝ. ⁊ uegetatiuū q̄ȝ sensitiuū. ⁊ sensitiuū q̄ȝ itellectiuū. v̄tualr forma elemēti reșuat in forma mixti. forma mixti in uegetatiuo. uegetatiuū aūt in sensitiuo. sensitiuū in itellectiuo. hūc aūt ordinē nō solū facit rōnalis itells s̄ȝ quē modū dictū est q̄ itells facit ul'itatē i reb⁹. Sȝ etiā nō dī hos gradus facē inq̄ȝtū nālr ⁊ v̄tualr foīa iperfecta ɔtinet i forma pfecta. ⁊ qcqd pōt impfectior forma pōt forma pfectior. ⁊ adhuc ampli⁹. nō ḡ actualiter sunt plures forme sbales in cōposito: sed v̄tualr inq̄ȝtū v̄tus plim formaꝝ impfectaꝝ reșuat in forma pfectiori. Sic enī docet nos phs imagiari hūc ordieȝ in 2ᵒ de aīa ubi ait. Q: sic trigonū est in tetragono: sic uegetatiuū in sensitiuo ⁊ sensitiuū in itellectiuo. trigonū aūt nō est in tetragono actu. Et tetragonus nō est due figure s̄ȝ vna figura. v̄tualr tn̄ trigonus reșuatur in tetragono ⁊ ad hūc plures. sic aīa rationalis actu est vna forma virtualiter tn̄ est plures forme. qꝛ potest quicqd pn̄t oēs forme pcedētes. ⁊ adhuc ampli⁹. Ex h̄ aūt patē pōt q̄ lȝ non sit nisi vna forma in cōposito, alique tn̄ forme dn̄r immediate iformare mām alique v̄o nō. qd q̄druplici de cā pōt ɔtingē. s̄m q̄ forma sbalis ad q̄tuor cōparari pōt. pmo enī cōpari pōt ad suuȝ pdicamētum siue ad suū genus in quo existit. 2ᵒ comparari pōt ad suā māȝ. 3ᵒ ad ipa accn̄tia. 4ᵒ ad sibales formas. ¶ Scōm pmā cōpationē vȝ q̄ forma cōparat ad suū genus. sic est ibi ordo s̄m rōnē ⁊ s̄m hūc modū vna ⁊ eadē forma supponit seipaȝ ut dat eē generale ⁊ spāle: ut qꝛ pus aliqd itelligit q̄ sit corpus q̄ȝ q̄ sit ignis. lȝ per vnā ⁊ eādē formā hic ⁊ illud ɔsequatur. illa tn̄ forma put dat corpi q̄ sit psupponit sibi p ut dat igni q̄ sit ignis. q̄ȝtuȝ igitur ad istum modum loquēdi forma gn̄is ⁊ maxie gn̄is supioris dicet informare mām pmā. forma v̄o spēi ul' forma gn̄is sbalternī ⁊ foīabit māȝ pmā nō imediate sed mediate forme uliori. hāc mediationē ⁊ imediationē fac rō uel itells qui distiguit iter formā gn̄is ⁊ spēi: que distictio s̄ȝ rē eē nō pōt cū eēntialr genus de spe pdicet. ¶ Secūdo mō pōt eē h⁹ mediatio uel imediatio put forma cōpatur ad ppria mālia. qꝛ ut cum. 9ᵉ. ptis in supiorib⁹ ostēbat. sic vna forma est mālior alia sic vna mā q̄dāmō dici pōt formalior alia ⁊ magis disposita ⁊ magis redacta ad actū q̄ȝ alia. forma ḡ regrēs māȝ intimis dispositā est magis ⁊ mālis ⁊ dī nō sic imediate iformare māȝ pmā. ¶ Tertio pōt hoc ɔtingē put cōpat forma ad accn̄tia. qꝛ ut ē. caᵒ. 3. ⁊. 6. h⁹ ptis ondebat i aliquo cōposito plura accn̄tia se tenēt ex pte māe. In aliquo v̄o pauciora. cū ḡ accn̄tia plura se tenent ex parte māe dī forma nō sic imediate iformare māȝ pmā. cui aūt pauciora dī magis immediate iformare eam: pp qd vna ⁊ eadē foīa alr ⁊ alr accepta dī magis imediate ⁊ min⁹ imediate iformare māȝ. Nā oīs forma talē māȝ iformat qualē māȝ hēt ul' q̄lē māȝ regrit. ⁊ quia aīa regrit māȝ magis organiçatā ⁊ magis dispositam q̄ȝ foīa mixti. cū in ipa aīa reșuet v̄tualr forma mixti. aīa ut aīa est dicet minus imediate iformare materiaȝ pmā q̄ȝ ifoīare eā. hī⁹ aīa ut supplet vicē forme mixti: qꝛ q̄ȝto ɔsiderat mā ut magis pᵈ tāto ɔsiderat min⁹ disposita. pp qd qn̄ foīa regrit māȝ magis dispositā: tāto min⁹ imediate dī māȝ pmā ifoīare. ¶ 4ᵒ mō ɔtigit hī⁹ mediatio si cōpet vna foīa ad alias sbales foīas ɔtinet ⁊ psupponit dī nō sic imediate foīare māȝ pmaȝ. ¶ His visis de leui soluunt rōnes pdicte. Nā cū arguitur q̄ in eodē cōposito est dare plēs ppetates. ḡ est dare ibi plēs foīas realr dn̄tes a q̄ possint hī⁹ ppetates fluē. dici q̄ mā sba cū foīa ut dī pᵒ phi⁹ est cā oīuȝ accn̄tiū que fiūt in ea: sic ḡ nō opȝ ei dare māe pp plalitatē taliū accn̄tiū ita nō opȝ ibi ponē plēs foīas. Sed dicemus q̄ ab vna ⁊ eadē foīa pn̄t pcedē plēs pprietates s̄ȝ quedā ordinē. ut qꝛ sic dcm̄ est qdā ordo reșuat in foīis qm̄ foīabilis ɔtinet ⁊ reșuat in foīa magis pticulari. sic ēt foīa ipfecta ɔtinet i foīa ipfectiori. ut forma mixti v̄tualr ɔtinet in aīa: aliq̄ ppetas poterit fluē ab aīa. ubi aīa est ⁊ aliq̄ ut supplet vicē foīe mixti ⁊ ēt aliq̄ fluē ab ea ut supplet vice foīe ul'is. ⁊ vna istaꝝ pprietatū psupponit aliā ⁊ fluit mediāte alia sic aīa ut aīa est psupponit seipa ⁊ supplet viceȝ foīe mixti: ⁊ ut supplet vicē ul'is foīe. Scōm ḡ pfatā q̄druplicē mediationē ⁊ put vna foīa supplet vicē alteri⁹ foīe: ⁊ ut cōparat ad alias foīas. uel 2ᵒ ut supplet vicē foīe ul'ioris ⁊ ut cōpat ad suū pdicamētū. ul' 3ᵒ ut cōpat aliā māȝ alio ⁊ alio mō dispositā. ul' 4ᵒ ut cōpat ad alia accn̄tia ⁊ pōt dici magis vni⁹ imediate ifoīare māȝ ⁊ pn̄t alia ⁊ alia accn̄tia fluē ab ipa. Qd v̄o 2ᵒ addebat de re gn̄ata. pcedebat rō ex imagiatiōe fl'a. Nā put pbat. 6. meta. nō gn̄at nec mā ut foīa s̄ȝ totū cōpositū. ut nō gn̄at cupꝝ. neqȝ rotūdū s̄ȝ cupꝝ rotūdū. sic tn̄ aīa nec gn̄atur hō nec gn̄at aīa nec gn̄at mā. s̄ȝ ex ɔiūctiōe aīe ad māȝ dispositā ⁊ organiçatā hēt ibi eē gn̄o hoīs. Qd v̄o 3ᵒ addebat de nūo agēdi siue de icisiōe pcedat ēt ex ignorātia ordis foīaꝝ. Dicebat qdē q̄ foīa mixti siue forma iaīata nō regrat tātā organi^tates ⁊ dispōnē māe quātaȝ regrit aīa. Incisio ḡ q̄ reddit māȝ idispositā q̄ȝtū ad aīaȝ nō aūt q̄ȝtū ad formā mixti. sic icisionem ut cedat aīa ⁊ itroducat aliq̄ alia forma mixtionis. Qd v̄o addebat 4ᵒ q̄ mā ⁊ foīa sūt pn̄ᵃ corpis ⁊ hō est qd cōpositū ex mā ⁊ foīa nō solū ut est hō: s̄ȝ ēt ut est corp⁹ ex uocat ibi nomē corpis. qꝛ nos nō loqmur de corpe qd ē gen⁹ ⁊ qd pdicat de hoīe. s̄ȝ de corpe qd est altera ps compositi. Qd aūt addebat. v. q̄ ab aīa rōnali que est foīa spūalis nō pōt hre h̄ q̄ sit corp⁹. pȝ q̄ pcedit rō. qꝛ ignorat quō foīe sbales se hn̄t ad iuicē. Nā cū foīa illa q̄ dat ei corpali q̄ sit corp⁹ sit ipfectior q̄ȝ sit aīa. v̄tualr h̄ foīa reșuabit in aīa ⁊ poterit aīa qcqd pōt ipa foīa ⁊ adhuc ampli⁹. Qd v̄o addebat. vj. ex diuisio agētib⁹ pcedebat rō ex falsa imagiatiōe. qꝛ nō aliā formā sbalē iducit in hoīe agēs nāle ⁊ supnāle. sed agēs nāle disponit ad eā ut ad aīaȝ rōnalem. agens v̄o supnāle creat ⁊ infundit eam.

¶ Caplm.xj.in quo soluunt rōnes ducentes ad impossibile q̄ nō sit ponere vnaz formā.

P Reter rōnes oñsiuas supi⁹ factas conati aliq adducē rōnes ducentes ad ipossibile q̄ nō sit ponē vnā formā: adducebant aūt supi⁹ qnque incōueniētia ad que deduci videbant asserētes vnitatē forme. illa vō incōueniētia duplici radici innitebant. Nam in pmū incōueniens sumebat radicē & difficultatē ex corpe qd est gen⁹. Dicebat eni q̄ cū genus & dria dicūt formas realr differētes. qr cū ptes diffōnis debeāt rñdē ptib⁹ rei ut dr 7. meta. ptes rei sunt differētes realr. oz genus & dria que sunt ptes diffōnis dicē formas realr differētes. ḡ corpus qd est genus ad hoiez dicit formā realr differētem a rōnali qd est ei⁹ dria. qd eē nō posset nisi in hoie essent diuerse forme. ¶ Alia aūt inconueniētia sumebāt radicē & difficultatē ex corpe qd est altera ps compositi. Dicimus eni hoiez ɔstare ex aīa & corpe & dicimus q̄ aīa est act⁹ corpis qd est orgam mixtū & graue cū ḡ sola mā nō possit dici orgata nō possit dici mixta nō possit dici corpus. eo q̄ pna corpis sint mā & forma pp qd opz corpus eē nō solā mām sed mām & formaz qr sunt hue qr sola mā nō pōt dici gd ḡue nō saluem⁹ h. 4. vz q̄ aīa sit forma eius qd est organū mixtū & qd est corp⁹ & ḡue. oz nos ponē in cōposito plēs formas. q̄re si oia pdicta icōueniētia sumebāt radicē & difficultaté uel ex corpe qd est gen⁹ & qualr accipiāt corp⁹ qd est altera ps cōpositi. Declarato qualr accipiēdum sit corp⁹ qd est genus & qualr corp⁹ qd est altera ps cōpositi pdicta. v. icōueniētia dissoluent. Propter pmuz ḡ q̄ ptes diffōnis dr̄ rñdere ptib⁹ rei. qr simplicium pp̄e nō est diffō: ut phs vult. 7. meta. Nā diffō est act⁹ intellect⁹. cuz ḡ itell's nr eēntialr & recto aspectu nō intelligat sbas sepatas: sed solū itelligat h corpalia & hūtia fantasmata pp̄e & directe diffinire sbas sepatas nō pt Itaq3 cū h corpalia que sunt a nobis diffinibilia constēt ex mā & foia. & dr que sūt ptes diffōnis dicitur rñdere ptib⁹ rei. qr ɓm phz. gen⁹ diffōne se hēt loco mā & dria loco foie. qd nō sic itelligēdū est q̄ gen⁹ sit idē q̄ mā imo drt mā a gñe. ut dicit Cōmentator supra 2⁹ meta. qr mā dicit gd in pō tm̄. genus aūt dicit formaz mediā iter potētiā & actū. ex ista aūt dria sequit 2⁹ vz q̄ mā dicē ptē: & nō pdicat de eo cui⁹ est mā. gen⁹ ār pdicat de eo cui⁹ ē gen⁹. Nā lz hō nō sit sua mā ē tñ aīal q̄ est suū gen⁹ & corp⁹ loquēdo de corpe qd est gen⁹. & qr gen⁹ dic̄ totū ɓm rē lz dicat ptē ɓm rōnē. qr dic̄ totū p modum māe nō pōt eē q̄ dria dicat formā realr aliā a foia gñis qr tūc gen⁹ nō diceret totū. rō ḡ facta si ɔsideret vis rōnis arguit oppositū nō ppositū. Naz cum genus dicat realr totū q̄ dicit spēs. qr alr eēntialr de spe pdicari nō posset nulla forma sbalis erat in specie que sit realr diuersa a forma gñis. erit ḡ in re solū vna sbalis forma. Ad formā aūt arguēdi dici debet q̄ genus & dria dicūt aliā & aliā formā nō ɓm rem: sed ɓm rōnem. Nā illā eandē mām quā dicit genus ɔfuse & indetermiate dicit driā sub mō actuali & determiato. cū ergo ɔfusuz & idetermīatū se hēat ut mā determiatū vō & actuale ut foia. dr eni gen⁹ se hīe p moduz māe & dria p modū foie. Nō ḡ ex ptib⁹ diffōnis habet plitas foiarū ɓm rem sed solū ɓz modū accipiēdi & ɓm rōnē dr aūt tā genus q̄z dria dici totū. & si dria dicit totum vt q̄ dicat h pncipalr uel p multiplicationez. & vñ est q̄ genus pdicat eēntialr. dria vō denoīatiue. & vñ est q̄ genus cadit ɓm rectā lineā in pdicamento. dria vō cadit a latere. & q̄re addēdo driam gñi nō est nugatio si dria dicit totū declarare nō est pñtis speculationis. attñ h oia ɔtingūt qr alr dicit totū genus aliter dria. Nā genus dicit totū eē nālr. dria vō per multiplicationē. sed h elucidare nō spectat ad psens. sufficiat autē scire nūc q̄ cū ptes diffōnis sint ptes rōnis. qr itellus est qui iponit nomē & ipe est qui diffinit nō opz pp hr ptes diffōnis ponē in cōposito plēs sbales formas realr differētes pp qd soluta est difficultas pa psumens radicē ex corpe qd est genus. ¶ Alie aūt difficultates sumētes radicē ex corpe qd est altera ps cōpositi. si cōsiderent supi⁹ hita de facili soluunt. nam cum dr q̄ sola mā nō pōt dici organita dicebat si accipiat sola mā ut dicit mām. ut est pma & ut est ɓm se accepta in sua simplicitate ɔsiderata. nō pōt dici organiçata neq3 extēsa. sed mā nūc est q̄ztitati ɔiūcta pōt sic noiari. ¶ Qd vō addebat de mixtiōe sic itelligēdū est q̄ aīa est foia corporis mixti nō q̄ ipsa miscibilia uel ipsa elemēta sint actualr & formalr in corpe mixto. Sed cū h elementa ad inuicē ɔiūgunt ad inuicē agūt ex qua actiōe & passione frāgunt q̄litates elemētoz & disponit mā ad formā mixtiōis. q̄re cū aīa suppleat vicē forme mixti: qr semp in forma pfectiori vtualr ɔtinet forma imperfectior. corpus vō cui⁹ act⁹ est aīa dr eē corpus mixtuz. qr est mā disposita ad talē formā in qua vtualr reseruat forma mixtionis. qr sola mā nō pōt dici corpus. quia pna corpis sunt mā & foia arguebat i equoco qr mā & foia sūt pna corpis qd est gen⁹ nō corpis qd est altera ps cōpositi de quo nūc apd nos ɓmo est. ¶ Qd vō ultimo adducebat q̄ sola mā nō pōt dici gd graue. solutū est p iā dicta: Nā ut pz equocat in h q̄ dr sola mā ɓz se ɔsiderata nō potest sic noiari. sed mā ut est accñtib⁹ ɔiuncta pōt. qr sicē mā extēdit per quātitatez rarescit p raritatē: ita aggrauabat p grauitatē. attñ mā rarefacta & aggrauata ut crebro ex hitis hēri pōt nō est aliud q̄z mā. sicē raritas rarefaciēs nō est aliud q̄z raritas: & grauitas aggrauās non est aliud q̄z grauitas.

¶ Caplm. 12. in quo oñditur quē ordinē hñt ad inuicez forme in mā exñtes & quelibet dimēsiones idetermiate pcedāt formā sbalē in mā. non tñ pp h in cōposito opz ponere plures formas.

S Olutis qōnib⁹ sumptis ex pte fidei q̄ nō sit ponē vnā formaz: & solutis rōnib⁹ oñsiuis & rōnib⁹ ducētib⁹ ad ipossibile. restat soluē auctes per quas videbat ostendi formarum plitates. uerum qr iter auctes ɔtr'a spālem & expssam difficultatē videbant facē in h quesito. prius in hoc cap⁹ dicemus aliq̄ ad itellm illarū auctū. videbant qdē auctes ille sumē radicē difficultatis ex dimēsionib⁹ idetermiatis. & ex aliis dispōnib⁹ faciētib⁹ cōpōnē in mā. pp qd vidēdū est quē ordinē hr⁹ dimēsiones idetermīnate & hr⁹ dispōnes & alia accñtia habeant ad sbalē formā in mā recipit. ¶ Sciendū ergo q̄ q̄ztū ad pñs spectat duplicē ordinē distiguē possum⁹. cālem & situalez. sunt eni aliq̄ aliqb⁹ pora nā & cālitate: aliq̄ vō sunt pora & imediata corpa loco & situ. reperitur etiā ordo tpis & dignitatis. qr aliqua sunt pora tpe & aliqua dignitate. sed de hr⁹ poritate & posterioritate nihil ad pñs. ¶ Dicimus ḡ put ad ppositū spectat q̄ ordo causalis & ordo situalis aliqñ sunt ad inuicē cōnexi. ut si color exñs in piete mediāte aere impmit spēm suā in oculo. aer qui est mediū in visu ul' qui est mediū in hr⁹ impssionē duplr hēt q̄ sit hr⁹ medium. s. situalr & cāliter. situalr qdem qr ɓm sitū aer est medium iter visuz & colorē in piete exñtem. cāliter vō quia impssio uel receptio itēsionis coloris in aere est cā receptionis & impssionis in oculo. pp qd in visu aer est mediū situalr & cālr & ēt ordo situalis & cālis ad iuicē sūt ɔnexi. Cōuenit tā huc ordinē & illū ad iuicē separi ut sigs pcuteret clipeatū mediante clipeo. clipeus eēt quid mediū inter percutientem & percussorem situaliter & ɓm locuz. non tamen esset quid medium ɓm causam. Nam ut potest haberi ex scdo de anima. percutiens clipeatum causaliter nō prius percutit clipeum q̄z

clipeatũ.qꝛ clipeus nõ est mediũ cãle:nec est cã quare ꝑcutiat clipeatũ:sicut aer est mediũ cãle ꝛ causa quare fiat receptio coloris in oculo.Naȝ si non esset aer: nõ fieret visio nec talis receptio.tñ si non esset clipeus ni hilominus percuteretur clipeatus. Cum ergo querit quem ordinẽ hñt dimẽsiones ꝛ alia accñtia ad formã sbalẽ receptaȝ in mã si itroducat ħ talis dubitatio ꝑꝑ ordinẽ situalẽ cessat ois qõ.qa iter foias ꝑficiẽtes mãȝ ordo sit᷒ repiri nõ põt.nõ enĩ dicẽ possum᷒ ꝙ sic ẜm or dinẽ sit᷒ ꝑus adheret corpi vna uestis q̃ȝ alia:sic ẜȝ hũc ordinẽ sit᷒ ꝑus adheret mãe vna foia q̃ȝ alia. nã talis ordo eẽ nõ põt nisi in eis ꝙ ẜm locũ sil eẽ nõ pñt.ut qa ipa uestis ẽ qõdã corp᷒ ꝛ duo corpa i eodẽ loco eẽ nõ pñt:aliũ locũ occupat uestis ꝛ aliũ corp᷒ qδ tegit illa uestẽ:ꝛ ẽt aliũ locũ occupat uestis vna q̃ȝ alia.q̃re non est ꝯueniẽs iter talia eẽ situalẽ ordinẽ:sed cũ mã nõ oc cupet alium locũ q̃ȝ foia:ꝛ uľr ois ꝑfectio nõ occupet aliũ locũ q̃ȝ suũ ꝑfectibile.qꝛ lux nõ occupat alium lo cũ q̃ȝ aer illuiat᷒ iter foias ꝑficiẽtes mãm ordo sit᷒ esse nõ poterit.Quãtũ ĝ ad hũc ordinẽ sic mã uestiet for mis.ꝙ quelibet foia imediate attiget ipaȝ mãm.q̃libȝ ĝ foia ꝑficiet mãȝ dispositã ꝛ affectã ꝑ oẽs alias foias extẽsas in ipa.ĝ cũ dicim᷒ ꝙ foia sbalis imediate ꝑficĩ mãȝ itelligẽdũ est q̃ȝtũ ad ordinẽ nãe ꝛ cãlitatis.qꝛ sꝫ. ꝛ cãlitate foia sbalis ꝑficit ꝑus mãȝ q̃ȝ oia alia accñtia eẽn᷒ in ipa.eo ꝙ mã sbta cũ forma est cã oiuȝ accñtiuȝ exñtiũ in ea q̃ȝtũ ad actualẽ exñtiã.q̃libet foia tã sba lis q̃ȝ accñtalis imediate attigit mãm ꝛ fac̃ aliq̃ȝ cõpõ nẽ in ea.Jõ ẜȝ hũc modũ.ois foia ẽ aliq̃ mõ ꝑfectio mãe cõposite.mediatio ĝ que est in foiis respectu mãe ẽ q̃si oio opposita mediatiõi que est i clipeo respectu ꝑ cussiõis clipeati nisi clipe᷒ in hĩ᷒ ꝑcussiõe iter ꝑcutiẽtẽ ꝛ ꝑcussuȝ nõ est mediũ cãle:sȝ situale.nulla tãtũ foia i ter mãȝ ꝛ aliã formã poterit eẽ mediũ situale:sȝ cãle. Jgit ut appeat quẽ ordineȝ hñt forme accñtales.vno mõ ꝑcedũt formã sbalẽ in mãȝ.alio v̇o mõ sequuntur ipsã.nã q̃ȝtũ ad itroductionẽ foiaꝝ foie accñtales ꝑce dũt formã sbalẽ in mã.qꝛ si ex aq̃ debeat fieri aer. ꝑus itroducet rarefactio in mã ꝛ alie dispõnes aeris q̃ȝ in troducat in ea forma sbalis ei᷒.Sȝ q̃ȝtũ ad itroducti onẽ eẽ inq̃ȝtũ ad rõnẽ ꝑfectiõis ꝑus di foia sbalis ꝑfi cẽ mãȝ q̃ȝ accñtia. ℭ Alia põt tñ ꝛ aľr distiguitur dica mus ꝙ accñtia aliq̃ q̃ȝtũ ad eẽ impfectũ ꝛ idetermiatũ ꝑcedũt formã sbalẽ.sed q̃ȝtũ ad eẽ ꝑfectũ ꝛ terminatuȝ seq̃t ipaȝ.ut debeat fieri aer aq̃ raresit ꝛ tale sit usq̃ȝ ad tãtã rarefactionẽ ꝛ calefactionẽ cũ qua nõ possit stare foia aque.q̃re cũ fuerit ꝯsumpata ꝛ perfecta hĩ᷒ rare factio ꝛ calefactio expellitur ide forma aque ꝛ itrodu cit ibi forma aeris. ℭ Aduertẽdũ tñ ꝙ lȝ sil tpe ꝛ i eo dẽ istãti sit ibi mã itroducta ꝑfecta rarefactio.ꝛ sit ẽt ibi itroducta foia aeris ad quã disponebat rarefactio illa.tñ ordine nature ꝛ causalitatis forma sbalis ꝑce dit hĩ᷒ rarefactionẽ ꝛ calefactionẽ perfectam : rarefa ctio ĝ ꝛ calefactio icõpleta ꝑcedit formã sbaleȝ in mã cõpleta seq̃t. ℭ Ex ħ ĝ apparẽ põt quõ dimẽsiões ide termiate ꝑcedũt formã sbalẽ i mã ꝛ termiate sequũt. videbat enĩ dcm cõmẽti iter alia maiorẽ difficultateȝ ꝛ obscuritatẽ iportare.iõ de ħ ꝑ᷒ exequẽdũ erat.sȝ ꝯsi deratis hĩtis pȝ ꝙ nullã difficultatẽ hẽt. Nã q̃ȝto mã magis raresit sb maorib᷒ dimẽsionib᷒ existat.sic ĝ ẽ da re aliquã raritatẽ cũ qua nõ põt stare foia aque sȝ opȝ ibi itroduci formã aeris.ita est dare aliqueȝ modũ di mẽsionũ cũ qb᷒ nõ põt stare ħ foia.sed opȝ ibi itrodu ci formã vnã.erit ĝ hic modus ꝙ qñ ex aq̃ fit aer semp aq̃ raresit ꝛ accipit maiores dimẽsiones.nunq̃ȝ tñ mã exñs sb foia aque est ꝑfectior rarefacta.nec hẽbit illas dimẽsiões ꝑfectas ꝛ termiatas:nisi ꝑus itelligat i mã itroduci foia illa ad quã ordinant ille dimẽsiões ꝛ il la rarefactio.hñ igit dcm est ꝙ dimẽsiões iſtermiate ꝑ cedũt formã sbalẽ in mã.ꝛ termiate sequunt ꝙ sic v̇ira tẽ hȝ:sic ueꝝ ꝙ rarefactio ipfecta ꝑcedit foiaȝ sbalẽ i mã ꝑfecta seq̃t.Jtaq̃ȝ nõ oȝ ponẽ ꝑles foias sbales i cõ posito nec oȝ dicẽ ꝙ accñs imediati᷒ ꝑficiat mãȝ q̃ȝ for ma sbalis ad ħ ꝙ saluem᷒ dimẽsiões idetermiatas ꝑce dẽ formã sbalẽ in mãȝ. ℭ Posset ãt distigui de dimẽ siõib᷒ idetermiatis.qꝛ q̃dã ẜm rẽ ꝑcedũt:q̃dã v̇o ẜȝ rõ nẽ.sȝ de hiis distiguẽ eẽt nimis remotũ apposito disti guẽdi.sufficiat aũt ad pñs ꝑ ea que diximus soluẽ diffi cultatem de dimẽsionib᷒ indeterminatis.

ℭ Cap.13. Jn q̃ soluunt auctes tã scõꝝ q̃ȝ phoꝝ oñden tes ꝙ nõ sit ponere vnã formã in cõposito.

Jso quẽ ordinẽ hñt foie exñtes in mã:ꝛ oñso ꝙ lȝ dimẽsiões idetermiate ꝑce dũt formã sbalem in mã.nõ tñ opȝ ponẽ ꝑꝑ ħ plures formas.reliquũ est soluẽ auctes alias ꝑ q̃s vide bat oñdi ꝑlitas foiarũ.ueꝝ qꝛ iter auctes iductas ille ꝙ oia illa que sũt iter mãȝ ꝑmã ꝛ ultimã formã sunt mã cõposita.ſpãlẽ difficultatẽ hẽe videbat.Jõ ꝑ᷒ declarabim᷒ oñdẽtes quõ forme dñr iformare mãȝ ꝑ mã ꝛ quõ mãȝ cõpositã. ℭ Sciẽduȝ ĝ ꝙ ẜm diuersos modos accipiẽdi diũsimode loquẽdũ est de ꝑfectione formaꝝ respectu mãe ꝑ᷒ est mãe cõposite. nã ẜm vnuȝ modũ accipiẽdi:ois forma tã sbalis q̃ȝ accñtalis di ꝑ ficẽ mãm cõpositã:sed qꝛ ẜm aliũ modũ accipiẽdi for me accñtales dñr ꝑficẽ mãȝ cõpositã.forme v̇o sbales mãȝ ꝑmã ꝛ simplicẽ.est tñ nihilomin᷒ terti᷒ modus ac cipiẽdi ẜȝ quẽ modũ nõ q̃cũq̃ȝ mõ sũpte foie sbales di cent ꝑficẽ mãȝ ꝑmã ꝛ simplicẽ:sȝ foie sbales ꝑ᷒ dicent ꝑficẽ mãm ꝑmã ꝛ simplicẽ.foie v̇o sbales scδe dicent ꝑficẽ mãȝ cõpositã. ℭ Nã ut in ꝑcedẽti cap᷒ dicebat iter foias ꝑficiẽtes mãȝ nõ est ordo ẜm situ:sȝ ẜȝ actua lẽ exñtiã.q̃ȝtũ ĝ ad ordinẽ sit᷒ q̃libet foia tam sbalis q̃ȝ accñtalis imediate ꝑficit mãȝ.q̃re si dicerent foie ẜȝ ra lẽ actualẽ exñtiã.Ois foia ꝑficit mãȝ cõpositã:ut in ꝑ cedẽti ca᷒ dicebat.Nã ut inuebat ibidẽ q̃ȝtũ ad ordineȝ situalẽ nõ est sic de foiis sic est de corpalib᷒ uestimẽtis Nã vna uestis ꝯ᷒ corpus nudum.alia v̇o corp᷒ uestitũ ita ꝙ ẜm situ vna uestis est media iter corp᷒ nudũ ꝛ ue stẽ aliã.nõ aũt sic ẜm situ vna foia attigit mãm nudaȝ alia v̇o mãȝ uestitã.ꝛ qꝛ situaľr q̃libet foia imediate at tigit mãȝ ipaȝ:seq̃t ꝙ ẜm hũc ordinem ois foia ꝑficit mãȝ ꝯiũctã cuilibet foie exñti in ipa.ꝛ qꝛ ex ꝯiũctiõe cuiuslibet foie ad mãȝ resultat aliq̃ cõpõ in ea q̃ȝ ut ad hũc modũ loquẽdi ois foia est ꝑfectio mãe cõposite. Jta ꝙ q̃ȝtũ ad ordinẽ situalẽ ois foia attigit imediate ipaȝ mãȝ.ꝛ ois foia ꝑficit mãȝ imediate ꝯiũcta oibus foiis exñtib᷒ in ipa.ꝛ ꝑ ꝯñs ois foia ꝑficit mãȝ q̃dãmõ cõpositã:qꝛ ꝯsiderare mãȝ sic ꝯiũctã est eã ꝯsiderare ut hẽt eẽ cõpositũ.Jmmo qꝛ nõ est incõueniẽs ẜm aliũ ꝛ aliũ respectũ in eadẽ re esse opposita.posset etiã dici ꝙ ẜm ordinẽ situs qꝛ ois forma ꝑficit mãm simpliceȝ inq̃ȝtũ imediate attingit ipam.sed si ꝯsiderent forme nõ ẜm ordinẽ situs sed ẜm ordinẽ cãlitatis:sic nõ ois forme imediate attingũt ipam mãm q̃ȝtũ ad hunc or dinẽ.opȝ igit formas sbales ꝑus adherere mãe ꝛ medi antib᷒ hĩ᷒ formis adherere ei accñtia cetera.possum᷒ aũt ꝑter ordinẽ situalem ꝛ cãlem distinguere tertium ordinẽ situalẽ inter formas.nã cum forme se ꝯtineant ad inuicem:quia forma mixti continet formã elemen ti ꝛ aia uegetatiua continet formã mixti:ꝛ sic ꝑceden do.quia forma ꝑfectior continet impfectam.ꝛ rursus quia forma minus uľis cõtinet formã magis uľem:ut forma ſpẽi ꝯtinet formã gñis qꝛ ſpẽs dicit q̃cq̃d dicit genus.ꝛ ad hũc ampli᷒ hẽt se per additionẽ ad ipm os ẜm hũc modũ dare aliquẽ ordinẽ iter formas quẽ ap pellare possumus ordinẽ ꝯtẽtũ ꝑut vna forma ꝯtinet aliã ꝛ ꝑut vna forma in alia resuat. ℭ Aduertẽdum tñ ꝙ nõ est eodẽ modo iudicãdum de ꝯtinẽtia forma-

rū ꝓut forma min⁹ ulis ↄtinet magis ulem ꝛ ꝓut forma mixti ↄtinet formā elti. qꝛ ↄtinētia formaꝝ min⁹ uliuz respectu magis uliuz est ſm rōnē. qꝛ forma generis in sola rōne differt a forma ſpēi i qua existit. Nā aial in hoie realr nō est aliud q̄z hō. sed ↄtinētia forme mixti respectu forme elemēti est aliq̄ mō ſm rē. Quia forma elemēti differt realr a forma mixti. ¶ Distiguemus igiṫ q̄druplicē ordinē. vz situalē ꝛ cālez ꝛ ordinē ↄtentū ſm rē. ꝛ ↄtentiuū ſm rōnē. q̄ztū ergo ad ꝑmū ordinē qui dr̄ situalis nō est dare ꝑus ꝛ posteri⁹ in formis. ſm ergo hūc ordinez si vna forma iformat mām simplicē sit ois forma. ꝛ si vna forma informat mām cōpositā sit ois forma. magis ꝓprie tñ videṫ dictū q̄ ſm hūc modū loquēdi ois forma iformet mām cōpositā q̄z simplicē: qꝛ ſm hāc acceptionē ois forma iformat mām cōiunctā alijs formis. si igiṫ mā sic sumpta est mā cōposita dici pōt q̄ ħ mō ois foīa iformet māz cōpositā. Scd̄m ꝑmū ordinē nō est dare ꝑus ꝛ posterius i formis: sed ſm tres ordines. Nā ſm ordinē cālez forme ſƀales sunt ꝑores. accn̄tales v̄o posteriores. ſm ordinē ↄtētiuūz realē ꝑores sunt forme elemētoꝝ: posteriores sunt forme mixtoꝝ. sed q̄ztū ad ordinē ↄtentum ſm rōnē ꝑores sunt forme geneꝝ posteriores forme ſpērū. Itaq̄z q̄ztū ad ordinē cālez forme ſƀales sūt forme simplices: accn̄tales sūt forme cōposite. ꝛ in. 7. meta. scribiṫ q̄ ſƀaꝝ est hīe q̄dditatē simplicē. accn̄tiū v̄o q̄dditatē cōpositā. Appellaṫ aūt simplex hic ꝛ compositū. nō ꝓut loquiṫ auctor sex ꝑncipioruz qui ait q̄ ois forma ex simplici ꝛ inuariabili eēntia ↄsistēs. sed ꝓut loquiṫ phs in metaphisica ſm quā ut dcm̄ est accn̄tia hn̄t q̄dditatē cōpositā ꝛ per additamēta ꝛ q̄dditates accn̄tiū includūt in se q̄dditates ſƀoꝝ. hūc ēt modūz loqṫ phs 2° posterioꝝ qui q̄ōnes ſƀoꝝ uocat simplices: q̄ōnes v̄o passionū ꝛ accn̄tiū dicit eē q̄ōnes cōpositas. Sed q̄dditates accn̄tiū dr̄ q̄dditates cōposite qꝛ ſm itellectū in eis claudiṫ q̄dditas ſƀaꝝ. forme accn̄tales quodāmō pn̄t dici forme cōposite qꝛ in itellectu eoꝝ claudiṫ itellectus formaꝝ ſƀaliū. ſz hūc ordinē mā ut est ſƀiecta formis ſƀalib⁹ diceṫ mā simplex ſƀiecta v̄o accn̄talib⁹ diceṫ mā cōposita. q̄ð vidē non est difficile. tñ ſm hūc modū loquendi mā ſm se ꝛ in sua simplicitate sumpta subijciaṫ formis subalib⁹. mā aūt cuz forma subali ut hēt eē cōpositum subijciaṫ accidētalib⁹ formis. si ergo loquendū est de simplicitate ꝛ de cōparatiōe in materijs ꝛ formis q̄ztū ad ordinez ↄtentiuū realē: forme simplices dicenṫ forme elemētorū. forme v̄o cōposite forme mixtorū. ꝛ mā ut est ſƀta formis eltoꝝ: dr̄ mā simplex ut subijciṫ formis mixtorū. Et maxime ubi subijciṫ ipsi aie uocabiṫ mā cōposita. q̄ztū ad ordinē ↄtētiuū ſm rōnez forma simplex diceṫ forma gn̄is ꝛ forma cōposita forma ſpēi: ꝛ mā simplex uocabiṫ ut subijciṫ forme gn̄is. mā v̄o composita ut subijciṫ forme ſpēi. Saluabimus ḡ simplex ꝛ cōpositū tā in materijs q̄z in formis absq̄z eo q̄ ponamus plures formas subales in posito. ¶ Ex ħ aūt pz solō ad illō q̄ addebat mā ꝑmo recipit foīas magis ules: deide minus ules usq̄z ad iduiduales formas. Naz si magis forme ules sunt forme simplices ꝛ iformāt materiaz primā: forme minus ules sunt forme cōposite ꝛ iformāt mām cōpositā: itelligiṫ ꝑus māz recipe foīas magis ules: deide minus ules. si pp̄ ħ nō sūt in mā plures forme subales nisi ſm rōnē: qꝛ ordo iste qui itellr eē iter formas magis ules ꝛ min⁹ ules: ules ſm rōnez ut sup⁹ dicebaṫ. ¶ Q̄ð v̄o adducebaṫ de Anſ. q̄ hō per aliō est hō ꝛ p aliud est aial ꝛ p aliō est corpus leuē hēt solō rōnē. qꝛ ibi aliō ꝛ aliō accipiēdū est nō q̄ztuz ad aliā formā ſm rem sed ſm rōnē. Nā eadē aia ut est nā itellectiua dat hoi q̄ sit: hō ut v̄tualr ↄtinet aiaz ſƀiuā dat ei q̄ sit aial. sed ut supplet vicē forme mixti dat ei q̄ sit corp⁹ nō loquēdo de corpe uero q̄ð est altera ps cōpositi. sed de corpe q̄ð est gen⁹. ¶ Q̄ð aūt addebaṫ de pħo ꝛ embrio ꝑus viuit vita plāte deide vita aialis ꝛ ultimo vita hois. dici debet q̄ aduenīete aia sensitia per quā embrio viuit vita aialis cedit aīa uegetatia p quā viuebat vita plāte: ꝛ p aiaz sensitiuam pōt embrio q̄cq̄d poterat p aiaz uegetatiuā. ꝛ adhuc ampli⁹ qꝛ p hī⁹ aiaz viuit ꝛ sentit. p uegetatiuā v̄o viuebat tm̄. ut coiter poniṫ. ꝛ aduenīete aia itellectiua cedit aia ſƀitiua i potētiā mãe. ¶ Q̄ð aūt addebaṫ ad fortificatiōez rōnis. qꝛ nihil disponit ad corruptionē suiipsius. dici debet q̄ sicut mot⁹ ordiaṫ ad formā ꝛ facit ad itroductionē forme. ꝛ aduenīete forma cessat mot⁹. nec tm̄ pp̄ ħ mot⁹ facit ad corruptionē sui. qꝛ mot⁹ est act⁹ imꝑfecti: forma v̄o act⁹ ꝑfect⁹. ꝛ in foīa ꝑficiṫ ꝛ ↄsumaṫ mot⁹. pp̄ q̄ð mot⁹ magis facit ad ↄsumationē ꝛ ad ꝑfectionē sui q̄z facit ad suā corruptionē. sic qꝛ uegetatiuū ꝛ sensitiuū v̄tualr rem̄anēt in itell'uo: sicut res iꝑfecta v̄tualr rem̄aṫ in re ꝑfecta. uegetatiuū ꝛ ſƀitiuū disponēdo ad itell'm. ul' possumus dicē q̄ nihil disponit ad corruptionē sui p se sed p accn̄s. Nā mā p accn̄s machinaṫ ad corruptionē forme ſƀ qua existit ꝛ ēt ad corruptionē cōpositi ꝛ p ↄn̄s ad corruptionē suiipi⁹: qꝛ corrupto cōposito p se p accn̄s corrupiṫ ei⁹ mā ꝛ ei⁹ forma. Sic aūt uegetatiuū ꝛ ſƀitiuū p accn̄s disponūt ad corruptionē sui. Nā p se disponūt ad itroductionē aie itell'iue ut hn̄t ↄueniētiā cuz illa. aduenīete aūt aia itell'iua corrūpunṫ forme ꝑcedētes ꝛ cedūt in potētiā mãe nō ut hn̄t ↄueniētiā ad illā: sed ut hn̄t oppōnē cuz ipa. ¶ Q̄ð aūt addebaṫ ulteri⁹ de pħo q̄ itell's alterū genus est ꝛ sepaṫ ab illis. s. a uegetatiuo ꝛ ſƀitiuo. sicͤ ꝑpetuū a corruptibili. dici pōt q̄ itellectu uegetatiuū ꝛ ſƀitiuū ut sunt in hoie pn̄t noiare ul' ipas ſƀas aie ul' ipas potētias. si nolent ipaz ſƀaz: sic dicūt vnū ꝛ idez alr ēt ꝛ alr ↄsideratū. si v̄o nolent ipas potētias sic intell's alteꝝ gen⁹ est qꝛ est po^a nō orga^ta. ꝛ p ↄn̄s est q̄d icorruptibile. uegetatiuū v̄o ꝛ ſƀitiuū sūt potētie corruptibiles. ſm ħ itaq̄z dcm̄ est q̄ itell's sepaṫ ab illis sicut ꝑpetuū a corruptibili. sed p ħ non hētur q̄ in hoie sint diūse foīe ſƀales ul' diūse aie: sed q̄ sūt in eo diūse vires ꝛ diūse po^e q̄ð ↄcedim⁹. pz ḡ q̄ tā rōnes q̄z auc̄tes iducte ↄ̄ vnitatē foīe ꝛ sūt solubiles ꝛ nō ↄcludunt.

Incipiunt

Capl'a in 3ª pte h⁹ opis. in qua adducunṫ rōnes ꝛ auc̄tes ondentes q̄ sit ponere vnā formam.

¶ Capl'm ꝑm q̄ ponere plures formas in cōposito repugnat corpori christi exn̄ti sub sacramento.

Ostquā auxliāte deo compleuimus duas ptes h⁹ opis: qꝛ adduximus tā rōnes ostēsiuas q̄z ducētes od impossibile. ꝛ etiā iduximus auc̄tes per quas videbaṫ ostendi q̄ non sit ponere vnam formam. Rursus soluimus: tam rationes q̄z auctoritates. ꝛ ostendimus eas uero concludere. sed non sufficit adducere

rõnes opinionis contrarie q faciebat in prima parte
h⁹ negocij:nec suffic soluẽ rones illas que fiebãt in pte
scda.sed opz ulteri⁹ adducẽ rõnes ⁊ auctes astruẽtes
⁊ iminẽtes opionẽ ppositã qd fiet in hac pte 3ª.Decla
rabimus itaqz i hac pte 3ª q ponẽ plures formas ɔdi
cit fidei catholice.necnõ ɔdicit ⁊ his que ex sensib⁹ ha
bẽt ortũ.pp qd qua ponẽdo vnã formã magis possu
mus saluare q tenet fides catholica.⁊ que sũt sensib⁹
apparẽtia q̃z ponẽdo plures.videt oino fatẽduz q nõ
sit ponẽ plures formas.uerũ qz põ pluralitatis forma
rũ si aliq mõ ad fidẽ reducit:h est pp ea que tenet eccle
sia de corpe dñi nři iesu christi. Jõ in pº capº h⁹ tertie
ptis manifestabim⁹ põnez pluralitatis formaꝝ differ
re his que tenet ecclesia de corpe christi existẽte sb sacra
mẽto.Dicim⁹ eni q ṽtute illoꝝ ṽboꝝ q christus tra
didit.vz hoc est corpus meũ sba transubatur in corpº
christi.¶ Quãtum g ad psens spectat vnit sacramen
to dupli põt aliqd obuiare.pº si ɔdicat ipsi trãsbatio
ni.2º si repugnat forme ṽboꝝ per quã trãsbatio efficit
utraqz haꝝ formaꝝ plitas cõtradicit. Ad cui⁹ euiden
tiã aduertẽdũ q differt ɔuersio panis in corp⁹ christi
ab alijs trãsmutationib⁹ nãlib⁹.qz nunq̃z nã cõuertit
aliqd in aliqd actu pexñs:ut si ex aq̃ debeat fieri ignis
qz ex aq̃ gñat nõ pexistebat actu.sz tũc pº icipit eẽ qñ
corrupta est aqua.sed panis sba ɔuertit in corpus chri
sti nunq̃z nequaq̃z dõm est corp⁹ christi tũc pmo sim
plr icipe esse qñ facta est ɔuersio panis.erat eni hi⁹ cor
pus anteq̃z fieret panis ɔuersio.Nõ eniz corpus chri
sti tũc pº icipit esse simplr qñ facta est cõuersio panis:
sed solũ tũc icipit esse pº sub spẽb⁹ illi⁹ panis.erat eni
corpus christi anteq̃z fieret hi⁹ panis ɔuersio:sed non
erat sb his spẽb⁹.facta aũt tali ɔuersione icipit esse sb
talib⁹ spẽbus.sed ignis qui gñat ex aq̃ uel aliqd aliud
corpeũ qd gñat ex aliq̃ alia re nãli nullo mõ actu pre
existebat.sed tũc pº incipit eẽ simplr qñ facta est cor
ruptio ei⁹ ex quo gñat.differt g trãsmutatio nãlis ab hac
scissima cõuersione spũali:sed lz h differat ab illa:attñ
qz nřa cognitio icipit a sensu:⁊ per sensibilia ascendi
mus itelligibilia per ea que hẽmus in trãsmutatiõib⁹
nãlib⁹possumus aliquo mõ manuduci ad itelligẽduz
aliqd de illa ɔuersione.quã manuductionẽ si aduerti
mus appebit q ponẽ plures formas ɔdicit trãsbatiõi
panis in corpus christi.Nã si nos ponim⁹ plures for
mas ⁊ dĩas eẽ realr gradus formaꝝ sm ordinẽ linee
pmẽtalis:quã asserũt negãtes vnitatẽ forẽ.poterim⁹
in nãlib⁹ saluare gñationẽ ⁊ corruptionẽ ignis aut aq̃
aut alicui⁹ alteri⁹ spẽi.nunq̃z tñ saluare poterimus q
gñet sba ul q sba corrũpat.qd pz per sile.q si hõ alb⁹
fuerit hõ niger.cũ homo per aliã formã sit hõ.p aliaz
alb⁹.⁊ cũ forma per quã hõ est hõ sit prior ipa albedine
⁊ nõ depẽdeat ab ea sed hõ alb⁹ fiat niger qz hac trans
mutatiõe facta adhuc manet hõ ex h q hõ alb⁹ fit:ma
gis nõ possum⁹ dicẽ q sit hõ corrupt⁹ uel q sit hõ ge
nerat⁹ sed sola mã alterat⁹ ab albedie in nigrediez:sic
si ignis per aliã formã est sba per aliã corpus ⁊ p aliaz
ignis.ut asserit Auicebron in libro suo quẽ dixit eẽ li
brũ fontis vite:⁊ ut asserũt ponẽtes plures forãs tũc
si ex igne fiat aqua qz utrũq̃z est corpus ⁊ utrũq̃z ẽ sba
facta tali trãsbatione adhuc remanebit corpus ⁊ adhᶜ
remanebit sba.erat g ibi corruptio ignis ⁊ gñatio aq̃.
sed nõ erat ibi corpis aut gñatio corpis uel corruptio
sbe aut gñatio sbe.¶ Ponẽtes g vnã formã hãc diffi
cultatẽ sufficiẽter effugiũt:qm si ignis per eãdẽ formã
est ignis.corpus ⁊ sba qz nõ est itelligibile q vnum ⁊
idẽ corrũpat ⁊ nõ corrũpat.si corrũpat ignis corrum
pet ⁊ corpus ⁊ sba que est in igne:erit igit corpus cor
poris ⁊ corruptio sbe.⁊ per ɔñs gñatio corpis ⁊ gña
tio sbe.Sed si ponimus plures formas corrupto igne
nõ corrumpet nec corpus nec sba:qz si est per aliaz for
mã ignis ⁊ corpus.tñ forma per quã est corpus prece
dat formã per quã est ignis ⁊ corrupto posteriori nõ
oporteat corrumpi prius cum erit corruptio corporis.
⁊ per ɔñs nõ erat corruptio sbe circa qd nõ oz multũ
insistere.qz ⁊ h ipsi ɔcedũt.videlz q loquẽdo de corru
ptione put forme cõpetit corruptio põt eẽ corruptio
forme spẽi absq̃z eo q sit corruptio forme gñis.Nũq̃z
igit sm hunc moduz gñabit suba corrũpet suba:qz si
ex nõ subijs nõ fit suba nãe sbiecta ɔuertit in nõ sbam
forma per quaz res est suba nunq̃z pcedit ipotentiam
mãe.sed quacũq̃z trãsmutatiõe facta semp remanebit
suba ⁊ nunq̃z erit gñō aut corruptio sube qd est oino
irrõnabilr uerũ:qz ponẽtes formas plures forte non
hñent h pro icõuenienti:qz sicut in corpalib⁹ multi per
assuetudinẽ nutriri pñt ueneno:sic ⁊ sciẽtificis qm fa
cile est ɔsueta ɔscẽdẽ pp qd plures assuetudinẽ negãt
pncipia per se nota ⁊ que oino apparẽt sensui negare
nõ uerent.pp qd tales forte de facili ɔcederent q non
eẽt gñō sbe nec corruptio sube.Nõ obstãte q h est ipi
b⁹ manifestũ:io pter h q h rõ obuiet hys que ex sṽib⁹
oriunt.oñdere uolumus q obuiet trãsbationi panis i
corpus christi.Dicebat gdẽ in pbabitis q differt h cõ
uersio a ɔuersione nãli.qz in nãli ɔuersione nõ fit trãs
mutatio in aliqd actu pexñs.Sed in hac ɔuersione sã
ctissima ɔuertit panis suba in corp⁹ christi qd actu p
existit cõuersioni.Si ergo per ea que videmus in nã
lib⁹ possumus aliquo mõ manuduci in hãc ɔuersionẽ
supnãlez. dicemus q sicut nãliter aq̃ ɔuertit in ignez
q actu nõ pexistit:sic panis supnãlr ɔuertit in corpus
christi qd actu pexistit.Dicemus ẽt q sicut aq̃ põt cõ
uerti in ignẽ absq̃z eo q f.sit ibi gñatio aut corruptio
sbstãtie.qz nõ opz q cedat forma.sic ad h q fiat talis
ɔuersio. sed sufficit q cedat forme ⁊ itroducat forma
ignis.sic etiã in pposito.si panis per aliã formã est pa
nis ⁊ per aliã subam ɔuertit panis in corpus christi ⁊
nõ remanebit forma per quã est panis attñ nõ opz tol
li formã per quã est suba.igit hec ɔuersio nõ erit trãsba
tio qd est cõtra cõe dictũ scõꝝ sz quos hec scã ɔuersio
spãli noie dz trãsubatio nũcupari.qui autẽ itelligit q
sine sube corruptione aq̃ fiat ignis oino ebes est.si nõ
intelligit q absq̃z trãsubatione panis ɔuertit in corp⁹
christi.nec ualet obuiare hys dictis ex pte iduiduati
onis.qz ex h pane fuit h corpus christi.qz ẽt ex hac aq̃
fit hic sanguis. q̃si si absq̃z corruptiõe sube põt ex hac
aqua hic ignis fieri poterit absq̃z trãsubatiõe sube pa
nis ex pane fieri ɔuersio in hoc corpus. ex uerbis eniz
euãgelij nõ plus habet nisi q panis ɔuertit in corpus
chri.qz si christ⁹ panẽ accipiẽs bñdixit fregit deditq̃z
discipulis suis dicẽs.Accipite ⁊ mãducate ex hoc oẽs
h est eniz corp⁹ meũ.poterat uerificari uerba christi ni
si panis ɔuertet in corpus christi.sed q illa ɔuersio di
catur trãsubatio per hec uerba i textu euãgelij nõ ha
bet:uerũtamẽ qz panis per idem est panis ⁊ suba non
est intelligibile q panis cõuertat in corpus christi ni
si illa ɔuersio sit trãsubatio.sed panis per aliud est pa
nis ⁊ suba.que dicũt asserẽtes formaꝝ gradus posse
mus ponere hãc ɔuersionẽ absq̃z eo q eẽt trãsubatio.
Nã ut dicebatur qui põt intelligere q manẽte substã
tia aque ex aqua fiat ignis oino ridiculum est siue in
telligãt q manẽte substãtia panis possit conuerti pa
nis in corpus h st oino absurdum.⁊ cum h dicere re
pugnet transubationi panis in corp⁹ christi dicẽ pos
sumus q prefate transubationi repugnet ponẽ plures
formas.ualet aũt rõ spãliter ɔtra ponẽtes plures for
mas.sm quos idẽ corpus ut est cõiunctũ forẽ ignis est
ignis:⁊ ut est ɔiunctũ forme aque est aqua per ignora
tionẽ eadem substãtia ut est coniuncta forme panis ⁊
ut est ɔiuncta corporeitati christi erit corp⁹ christi ita
q absq̃z trãsubatione panis ɔuertit in corpus christi.

¶ Ultra pōne de plitate formarū repugnare trāſbationi panis i corpꝰ christi: reliquū est ostēdē quō h pōn repugnāt ipsi forme vboꝝ i quoꝝ vtute fit hꝰ trāſbatio. Mō h de leui ondit. Nā ut dicebat dupli pōt accipi corpꝰ. vno mō ut dicit corpꝰ qđ est genꝰ ad corpa aiata ⁊ sic dicit māam cū forma ſbali. ⁊ ꝑdicat eēntialr de oībꝰ corpibꝰ aiatis ⁊ ꝑ ꝯñs de oībꝰ hoibꝰ. qꝛ si ois hō est aial oē aial est corpꝰ aiatū oē corpꝰ aiatū est corpꝰ ḡ seqt de pᵒ ad ultimū ꝙ ois hō sit corpꝰ. Alio mō accipit corpꝰ ꝙ est altera ps cōpositi ⁊ sic dicit māam organiçatā ⁊ sic sūptū corpꝰ nō ꝑdicat de hoīe ⁊ sic acceptū corpꝰ est ps hois: ⁊ hō ꝯstat ex aīa ⁊ corpe. pōt ḡ qlibet hō de corpe qđ ē ps eiꝰ dicē h est corpꝰ meū: qꝛ sic pōt qlibet de manu ul de capite qđ est ps eiꝰ dicē h est manꝰ mea ⁊ h est caput meū. ⁊ ēt sic de aīa ꝙ est ps dicē h est aīa mea. ita ⁊ de corpe qđ est ps eiꝰ pōt dicē h est corpꝰ meū. sed sic nullus hō pōt dicē aiali ꝙ est genꝰ ad ipm ⁊ ꝙ ꝑdicat de ipso. h est aial meū sed h est aial qđ sum ego. sic non pōt cōpetēter dicē de corpe ꝙ est genꝰ h est corpꝰ meū. sed h est corpꝰ qđ suz ego. aial eni qđ ꝑdicat de me non est aial meū: sed est aial qđ ego. sic nec ꝓpe corpꝰ qđ est genꝰ ad me est corpꝰ meum. sed est corpꝰ qđ est ego. de rōne eni gñis est ꝙ ꝑdicet eēntialr ꝗ rōm eiꝰ est ꝙ ꝑdicat denoiatiue q̄re cū illud de quo dr h est corpꝰ meū ꝑdicet de me denoiatiue. illud vō de quo dr h siue ego ꝑdicē de me eēntialr oino ridiculū est dicē de corpe ꝙ est genꝰ ꝙ sit corpꝰ meū. sed ꝙ sit corpꝰ qđ sum ego. qa sic eēntialr ego suz hō ⁊ suz aial qđ est genꝰ ad hoiez: sic eēntialr suz corpꝰ aiatū ⁊ sum corpꝰ qđ est genꝰ ad hꝰ corpa. igit cū corpꝰ qđ dicit māam ⁊ formā sit corpꝰ qđ est genꝰ ut in añhitis dicebat de corpe sic accepto non poterit aliqs hō ꝯgrue dicē. h est corpꝰ meū. sed h ē corpus qđ suz ego. Itaqȝ si corpꝰ i qđ ꝯūtit panis ſba dicit māz ⁊ formā ut dicūt ponētes plēs formas icōpetēter est forma vboꝝ quā christꝰ tradit dicēs: h ē corpꝰ meū. sed dicē debuit. h est corpꝰ qđ suz ego. si eni christꝰ erat hō ⁊ erat aial erat corpꝰ aiatū. ⁊ erat corpꝰ qđ est genꝰ ad hꝰ corpa. Pz ḡ declaratū eē pōz de plitate formaꝝ repugnare trāſbationi panis ⁊ corpꝰ chri ⁊ ēt forme vboꝝ in quoꝝ vtute talis trāſbatio efficit. Sūt tñ aliq ponētes plures formas solū i hoīe. nō aūt in rebꝰ aliis ex q̄ pōne lz nō possēt euadē ꝙ ponē plēs formas ꝯdicē forme vboꝝ quā christꝰ tradidit tñ aliqlit euaderent difficultatē positā de trāſbatiōe panis actū ostēdet inferiꝰ ꝙ sic vna forma in aliis rebꝰ cōpositis ꝙ ⁊ i hoīe est ponē vnā formā. Impositiarū ḡ nō fiat distictio iter hoīem ⁊ res alias quātū ad pluralitatē formarū: qꝛ ut appebit ꝓut spectat ad ꝓpositū est iudiciū de utrisqȝ.

¶ Capitm. 2. ꝙ ponē plures formas in cōposito spāliter repugnat carni christi ꝓut hēt eē sacr̄aliter in altari.

Hoc ordine supꝰ in pᵃ pte huiꝰ opis ꝓcedebat ꝙ postq̄ȝ adducte fuerūt rōes ostēdētes ꝙ ponē vnā formā spāliter repugnāt corpori christi exñti sub sacr̄o: adducebant in sequēti caᵒ rōnes alie ꝑ q̄s videbat ostēdi hꝰ pōni spāliter repugnāre carni christi exñti sacr̄alr in altari. solutis itaqȝ oībꝰ hꝰ rōnibꝰ i 2ᵃ pte eo ordine h pō iplet quo i pma pte iprobat positio de vnitate formarū. ostēdet igit i h caᵒ ꝙ ponē plures formas spāliter repugnat carni christi ꝓut hȝ eē sub sacr̄o. Ad cuiꝰ euidētiā adūtēdū ꝙ caro christi ⁊ caro cuiuslibet hois tripli pōt ꝯsiderari. pᵒ ut est aliqd in se. 2ᵒ ut compat ad ossa. 3ᵒ ut compat ad indiuiduationē ꝓpriā. pᵒ ḡ ostendimꝰ positionē de plitate formarū repugnare carni christi. pᵒ ꝓut illa caro scissima est aliqd i se. 2ᵒ ut compat ad ossa. 3ᵒ ut est h aliqd ⁊ ut compat ad indiuiduationē ꝓpriā. ¶ Prima via sic pz: nā ꝑm ponētes plēs formas caro nō dic̄ ipsaz māz sic ⁊ sic acceptā sed dicit māam cū forma. dicebat enim supꝰ ꝙ sic corpꝰ qđ est altera ps cōpositi dicit māz organicā ⁊ extēsam ꝑ q̄ntitatē. sic caro dic̄ māam affectaz tali aut tali q̄litate. ⁊ ut dicebat mā sic organica ⁊ sic affecta nō dicit māam ꝑ q̄ntitate. aut māam ⁊ q̄litatē: sȝ dic̄ māam ꝓut hēt quēdā modū se hñdi ut uere ꝯiūcta q̄ntitati aut q̄litati. ponētes tñ plēs formas dicūt ꝙ corpꝰ ut caro aut os nō pōt dicē ipsam māam: sed dicit māam ⁊ formaz. Nā si ipsa mā posset aliquo mō accipi ꝙ posset dici corpꝰ aut caro aut os frustra dicerēmꝰ ꝙ eēt ponē plēs formas. Isti ḡ adherētes formarū pluralitatibꝰ dñt noīe carnis ⁊ ossis semꝑ iportari māam ⁊ formā. Inde est igit ꝙ nos ad h in ꝑcedētibꝰ conabamur ut ostēderēmꝰ ꝙ quō mā poterat aliq mō accipi q̄ mereri poterat nomē corpis ⁊ nomē carnis ⁊ ēt nomen ossis. ¶ Quo ostēso plane appebit ꝙ ridiculū erat ponere plēs formas. sed bñ uenit rō redeamꝰ ⁊ dicamus ꝙ si caro nō dicat māam ipsaz sed dic̄ māz cū forma ut dicūt innitētes formarū pluralitatibꝰ. querat de illa forma aut est ſbalis aut est accñtalis. ꝙ si dicat de noīe carnis iportari māz cū forma accñtali nō est dubiū. hāc positionē spāliter ꝯdicē carni christi exñti sub sacr̄o. nā panis ſba ꝯūtit i uerā carnē christi ꝑꝑ qđ christꝰ dicebat. Caro mea uere est cibꝰ ⁊ sanguis meꝰ uere est potus. uere eni sanguis uere est potꝰ: qꝛ vinū ꝯūtit in sanguinē christi ⁊ sub spē vini sumimꝰ eiꝰ sāguinē. sic ⁊ caro uere est cibꝰ qꝛ panis ꝯūtit in carnē christi ⁊ sb spē panis sumimꝰ eiꝰ carnē. Ista aūt ꝯūsio spāli mō dr trāſbatio qꝛ nihil ꝯūtit i accñtia christi. sed oīa accñtia eiꝰ sunt sb sacr̄o altaris nō ex vi sacri: sed ex nāli ꝯcomitantia qđ eē nō pōt si noīe carnis iportet mā cū forma accñtali: qꝛ tūc per ꝯūsionē panis i carnē christi eēt facta ꝯūsio in aliqđ accñs. opȝ igit si noīe carnis iportat mā ⁊ forma ꝙ iportet mā cū forma ſbali. tūc q̄ro de illa forma ſbali ꝑ quā caro christi est caro: q̄liter se hēt ad animā corpꝰ christi uel q̄liter se hēt ad aiam rōnalē. cōstat ꝙ nō pōt se hēre nisi. 4. modis. qꝛ uel est ipsa aia rōnalis: uel est formabilior ea: uel est ꝑticularior ipsa: uel se hēt ad illā sicut excedēs ad excessum. Caro ḡ si dicit māam cū forma uel dicit māam cū forma uel dicit māz cū aia rōnali. uel dicit māam cū forma ulꝉiori uel cū ꝑticulariori. ꝙ dic̄ māam cū forma ſbali que nec est ipsa rōnalis: nec est ulꝉior ea nec ꝑticularior. sed se hēt ad illaz sicut excedēs ⁊ excessum. sed cū oīa h stare nō pñt ut ꝓbat. caro enim nō dic̄ māam cū forma ⁊ ꝑ ꝯñs ridiculum est dicē ꝙ ꝯtigat ponē plures formas. Nō eni ⁊ nomine carnis pōt iportari mā cū aia rōnali: qꝛ cū panis ſba ꝯūtat in carnē christi fieret ꝯūsio in ipsam aiam rōnalē ⁊ eēt aia christi in sacr̄o altaris nō solū ex nāli cōmitātia sed ēt vi sacri qđ erroneū est ponē. spālꝰ ergo h positio repugnat carni christi exñti sacr̄o: qꝛ sacr̄m in altari ex vi sacri nec sūt ibi accñtia christi nec eius aia. rursuz nec possumꝰ dicē noīe carnis iportari formā ꝑticularē q̄ȝ sit aia rōnalis. qꝛ cū nulla foīa ꝑticularis eq̄tur sue forme ulꝉi quātū ad ꝑdicationē ⁊ ambitū: si forma per quā caro est caro eēt ꝑticularior q̄ȝ rōnalis aia tūc rōnalis aia excederet illā formā: ꝑꝑ qđ ꝯtigeret in aliqbꝰ eē rōnalē aiam in qbꝰ nō eēnt carnes ⁊ ossa. posset ḡ eē hō absqȝ carnibꝰ ⁊ ossibꝰ. imo qꝛ iter formam specificā nō est descēsus per formā sed per cōditiones māe: qꝛ aia rōnalis dicit formā specificā ⁊ nō pōt eē ꝙ ultra illā formā sit descēsus per formā. ⁊ si caro dicit māam cum forma nō pōt eē ꝙ forma illa sit ꝑticularior aia rōnali. est ēt nihilominꝰ spāliter rō de aia rōnali q̄re infra illā formā nō est descēsus per formā: qꝛ ꝑȝ Cōmētatorē sicut mā pma tenet infimū gradū in gñe entium: sic itellectꝰ nr̄ tenet infimū gradū in gñe itelligibilium: qꝛ sicut in gñe est eis nō est ꝓcedē ultra māam: sic i gñe itelligibiliū nō ꝓcedē ultra aiam rōnalē. aia ḡ rōnalis dicit formā athomā ⁊ dicit formā specificā non formā gñis ⁊ per ꝯñs nō dicit formā sub qua dȝ fieri

descēsus in pticularē formā:sed dicit aliqd noīe illius forme iportari p formā ulem.forma ğ p quā caro est caro nō dicit formā pticulariorē aīa rōnali cū non sit ponē aliquā talē formā.sed si dicit formā carnis ulio-rē ꝙ̄ sit rōnalis aīa ꝙ pma facie vi ꝯsonū appentibus cū carnes ⁊ ossa repiunƭ alijs aīalib⁹ in qb⁹ nō existat rōnalis aīa:sic:sed nec h ēt stare pōt: qꝛ qñ due forme sic se hñt ꝙ vna est ulis ⁊ alia pticularis nihil iformaƭ a forma pticulari ꝙ nō informeƭ ab uli:ut qꝛ color est ulior ꝙ̄ albedo nihil est albū qȯ nō sit coloratum.igiƭ nihil nō foīat albedīnē qȯ non iformeƭ a colore:nihil igiƭ iformabiƭ ab aīa rōnali qȯ nō iformetur a forma carnis.sed si hi⁹ forma est ulior illa cuȝ aīa rōnalis ƀm Aug^m.6.de trinitate.sit in toto corpe tota ⁊ in qbuȝ ⁊ in q̄libet pte corpis tota q̄libet ps corpis humani iformabiƭ forma aīa rōnali ⁊ per ꝯñs stāte hac ypostasi ꝙ forma carnis sit ulior aīa rōnali cū aīa rōnalis informet quālibet ptē corpis:ꝯñs est forma carnis iformabit quālibet ptē corpis humani.Informabunƭ ğ ossa p formā carnis ꝙ nullus sane mētis diceret relīq ē ğ i probare ultimū ꝙ forma carnis nō se hēat ad rōnalem aīam sic̄ excedens ad excessum.vł aūt Aꝛ.dictum aliqd rōnis hēre ꝙ in aliqb⁹ repiƭ forma carnis ut i carnib⁹ bestiarū in qb⁹ nō repiƭ aīa rōnalis ⁊ aliq̄ formātur aīa rōnali ut ossa carnis humani que nō iformanƭ forma carnis:hñt igiƭ se h ⁊ illa sic̄ excedētia ⁊ excessa sed h hr̄e ē igrare ordinē ēēntialē ⁊ p se qꝛ nunꝙ̄ aliq̄ duo se hñt sic̄ excedētia ⁊ excessa nisi illa ad iuicē accntalr̄ ꝯiūganƭ:ut si albū ⁊ musicū se hñt ad iuicē ut excedētia ⁊ excessa.Q: repiƭ albū sine musico ⁊ musicuȝ sine albo:opȝ illa duo nō eē vnica p se sed p accñs.ꝙ eni est p se tale est ex necītate tale ⁊ est semp tale.solū eniȝ qȯ est p accñs ꝯtigit nō eē:si ğ ꝯͭ eē albū sine musico albū p accñs ꝯtigiƭ musico:⁊ si musicum ꝯͭ eē sine albo musicū p accñs ꝯtigiƭ albo.Inest ğ ꝙ qꝛ supiora ꝯͭ eē uel itelligi sine iferiorib⁹.iferiora aūt nō sine supiorib⁹:supiora aūt ēt magis ulīora nō hñt ordinē ēēntialē ⁊ p se ad iferiora ⁊ ad magis pticularia sed h ad illa.q̄re si forma carnis ad aīam rōnalē se hēt sic̄ excedēs ⁊ excessum ⁊ pōt aliqd iformari hac forma absq̄ȝ eo ꝙ informeƭ illa:⁊ ecōuerso hui⁹ ad illā ⁊ cē.opȝ eē ordinē solū p accñs ubi ēēntiale p se: sȝ cū talis ordo nō sit inter aliq̄s duas formas sbales qꝛ nunꝙ̄ aliq̄ due forme sbales sūt i eodē hñtes ordinē p accñs opȝ formā carnis si dic̄ aliā formā ab aīa rōnali ꝙ dñt ponētes plres formas eē formā accñtalē nō sbalē qꝛ quālibet ostēsiue appeat ꝙ nō sit ponē plres formas.⁊ ꝙ caro nō dic̄ māȝ ⁊ formā sed dic̄ mām i aliq̄ mō se hñdi:nihilominus tñ ualet h rō ad ondēdū ꝙ ponē plres formas spāliter repugnat carni christi exīnti sacralr̄ in altari.qa si est dare plres formas ⁊ caro nō dic̄ ipsaȝ māȝ sed dicit māȝ cū forma siue nō posset dicē māȝ cū forma sbali q̄ est aīa rōnalis nec cū forma sbali ulī:nec cū pticulari.nec ēt pōt dicē māȝ cū forma sbali que se hēat ad aīam rōnalē ut excedēs ⁊ excessuȝ:relinqƭ ꝙ dic̄ māȝ cū forma accñtali.pp qȯ cū panis sba ꝯūtiƭ in carnē christi: fiet ꝯūsio māe i accñtalē qȯ est ꝯ hāc ꝯūsionē sacralē ⁊ spālī noīe trāsbatio nūcupeƭ eo ꝙ sola panis sba in solā sbam nō i accñs ꝯūtaƭ.¶ Est tñ nihilomin⁹ aduītendū ꝙ ex h nullū emolumētū hñt ponētes plres formas nā si caro nō pōt dicē māȝ cū forma nō dicat māȝ cū forma accñtali:nō pp h opȝ ponē plres formas.Quia qñ dictū est ꝙ i eodē cōposito nō est ponē plres formas itelligim⁹ ꝙ nō sit ponē ibi formas plres realr̄ dīntes.sed si ipsas formas accñtales uellem⁹ adunare forme sbali:diēm⁹ ꝙ i eodē cōposito sūt plres forme.qꝛ est ibi vna forma sbalis ⁊ multe accñtales.¶ Uiso ꝙ ex pte ei⁹ qȯ iportaƭ noīe carnis ostēdit ꝙ ponē plres formas i cōposito repugnat ipsi carni christi exīnti sƀ sacro:restat ostēdē quō ponē plres formas repugnat ipsi carni christi exīnti sub sacro put illa btissima caro compatur ad ossa qȯ sic declaraƭ.qꝛ si est ponē formas plres ⁊ noīe carnis iportaƭ mā cū forma:pȝ ꝙ forma illa per quā caro est caro nō sūt eadē cū forma illa p quā sunt ossa ossa.q̄ro ğ de foīa illa vł ꝙ sit sbalis uł accñtalis.nō aūt dici pōt ꝙ sit sbalis qꝛ nunꝙ̄ aliq̄ duo habētia diūsas formas sbales faciūt aliqd vnū nālīter sed artificialr̄:ut qꝛ cemētū hēt suā formā sbalē p se:⁊ lapis p se ex lapide ⁊ cemēto fit vn⁹ paries:sȝ fit vnū nālīter sȝ artificialr̄ ⁊ p accñs.ex duob⁹ eni i actu nunꝙ̄ fit aliqd vnū p se sȝ p accñs.qꝛ si carnes hūere suā formā sbalē p se dīntē ab ossib⁹ ⁊ ossa dīntia a carnib⁹:ex carnib⁹ ⁊ ossib⁹ nunꝙ̄ fieret vnū corp⁹ nālīter:sed forte artificialiter qȯ nullus diceret.igiƭ si caro dicit māȝ cuȝ forma accñtali pp qȯ nō panis sba ꝯūtiƭ i carnē christi fieret ꝯūsio in formā accñtalē ⁊ i aliqd p accñs qȯ est incōueniēs.posset tñ h rō adaptari ꝯ eos q uolentes euadē dicūt ꝙ i hoīe sūt plres forme:sed in oī alio ab hoīe est vna forma.erit ğ qȯ de carnibus ⁊ ossib⁹ leonis.videƭ carnes leonis ⁊ ei⁹ ossa dicāt ipsaȝ māȝ ut hēt aliquē modū se hñdi.uel dicāt māȝ cū forma.ꝙ si dicāt ipsam māȝ q̄re nō carnes humane ⁊ ossa hoīs ipsaȝ māȝ dicere poterit.nō ipsam māȝ i se ⁊ i sua simplicitate sūptā.sed ut hēt aliquē modū se hñdi ut i supiorib⁹ tradebaƭ.⁊ est dicē h h qdē eē i alijs ut i carnib⁹ leonis ⁊ nō in his ut in carnib⁹ hoīs est oīno figmētū:⁊ qꝛ h sit rō est dictū p ifacilitatē ꝯtēniƭ ꝙ̄ pbaƭ ꝙ si carnes ⁊ ossa leonis nō dicūt ipsam māȝ cū forma nō poterit dici ꝙ dñt māȝ cū forma sbali.qꝛ tñ nō sit nisi vna forma in leone nō eēt dīa iter carnes ⁊ ossa.Dicēt ğ māȝ cum forma accñtali.pari ğ rōne ⁊ in hoīe carnes ⁊ ossa dicēt māȝ cū forma accñtali.ğ cū panis ꝯūteƭ in carnē christi ut supra dicebaƭ ⁊ tūc fiet ꝯūsio in aliqd p accñs qȯ a catholicis nullē toleraƭ.¶ Habito ꝙ ponē plures formas repugnat carni christi exīnti sub sacro put caro ei⁹ est aliqd i se compaƭ ad ossa.reliquū cēt dicere hi⁹ pōnē repugnare dicte carni put ad iduiduationē ppriā companƭ.sed h in sequēti cap° clarius ostēdiƭ.

¶ Caplm.3.ꝙ ponere plures formas repugnat passioni ⁊ morti ⁊ sepulture corpis christi ⁊ alijs que dicuntur de hi⁹ corpore.

Adductis rōnib⁹ p q̄s ostēsum est ꝙ ponē plres formas repugƭ corpi christi exīnti sƀ sacro.⁊ ēt eius carni put hēt eē sacrale.restat adducē rōnes p q̄s ostēdi possit q̄mō pō de plītate formarū repugnat passioni morti ⁊ sepulture corpis christi ⁊ alijs que dicunƭ de hi⁹ corpe.Q: eni pfata positio repugnat passioni corpis christi sic pōt ostēdi.Nā q̄tū ad pñs spectat pōt distigui duplr passio.vna nālis ƀm quā patiunƭ iaīata.⁊ alia aīalis ⁊ sensibilis ƀm quā patiunƭ aīalia ⁊ sensibilia.ƀm pmā passionē hēt eē corp⁹.Jō dī.6.topi.ꝙ oīs passio magis facta abijcit a sba.h ğ mō patiunƭ elta ⁊ insensibilia.ignis eni pōt agē i aerē uel i aquā:⁊ aer uel aq̄ pōt pati ab igne ⁊ corpa p ignē actū talis passio est nālis solū:nō aūt aīalis uel sensibilis.qꝛ aer uel aq̄ ex tali passione nullū dolorē sentiet:attñ pter hāc passionē nālē est dare passionē ad quā sequiƭ cruciatio ⁊ dolor:corpora igiƭ sensibilia solū patiunƭ vnica passione.s.nāli.sed aīalia utraq̄; passione patiunƭ nālī.qꝛ ꝯͭ ea corrūpi a ꝯrijs corpib⁹ sicut cetera corpa isensibilia animali ⁊ sensibili.s.patiēdo dolorē sentiūt ⁊ cruciānƭ.utroq̄ ēt mō fuit passus christ⁹.patiebaƭ eni passione sensibili qꝛ cū i manib⁹ maxime vigeat sensus tact⁹ in quo hēt eē dolor tanꝙ̄ i sƀo:passio ei⁹ fuit maxīe afflictiva ⁊ penosa.Q: ēt patereƭ passione nālī nō hēt dubiū:cū passio illa ordinareƭ ad mortē ⁊ corruptionē.sic opȝ dici ƀm vītatē.Sed ponētes plres formas neutrū istorum

saluare pñt. Nā sequēdo pōnē istā nō possum9 saluare
q̄ aialia sentiāt dolorez nec patiant passione aiali. qd
sic ostēdit: qr semp i oi passione sensibili aia est pm sen-
tiēs. sensus eni siue potētie sensitiue sūt organa ipsius
aie pp qd sicē istrm nō agit nisi v̄tute agētis pncipalis.
sic sensus nō sentit nisi qr est organū aie. Jnde q̄ qd in
2° de aia dī. q aia est pmū sentiēs. aia aūt nō pōt eē pn
cipiū sentiēs. i. pma τ pncipalis rō sentiēdi nisi ex aia
τ corpe fiat vnū p se. nunq̄z aūt ex duob9 i actu fit vnū
p se sed p accñs: ut pōt pate ex. 8. me^e. τ ēt ex. 7. ponē-
tes igit plēs formas q corp9 qd ɔiungit aie hī aliquā
formā sbalē pter aiam τ eē aliqd i actu nō poterūt sal-
uare aiaz ɔiūgi ei p se τ p ɔñs saluare nō poterūt aiam
eē pncipiū sentiēs. Jmmo hāc pōnē sequēdo nullus sē
sus nullus dolor poterit eē in corpe. Non eni plus fiet
vnū ex aia τ corpe ponēdo plēs formas q̄z ex motore
celi τ celo. opz gdē aiaz eē formā corpis τ ɔiūgi ei p se
ad h q corpa sentiāt: qr si aia nō est forma corpis potē
tie sensitiue nō erūt pfectiōes organoꝝ. tollet igit sz
hāc potētiaz ois passio sensibilis siue ois passio nālis:
qr ut dicebat ois talis passio magis facta abicit a sba
sed ut sup̄ pbat ponendo plēs formas: nō erit gño sic
nec corruptio: q̄ nō exñte ridiculū est ponē passionē ali
quā nālem. ponē itaq̄z plēs formas repugnat passioni
corpis christi q sz hāc pōm nequaq̄z saluare poterim9
corp9 illd fuisse passum passione nāli nec ēt in passiōe
sensibili τ aiali qd eēt ɔtrm scripture sacre. qsq̄s est sa-
ne mētis dubitare nō pt. ¶ Uiso q ponē plēs formas
repugnat passioni chri de leui pz quō ēt repugnet mor
ti ei9. nā mors ē qdā spēs corruptiōis. Nā sic viuē vi-
uētib9 est eē ita mori ē nō eē. Mori g̃ ē qdā corrupti:
qr icipit a viuē τ terminat ad nō viuē. siue icipit ab eē τ
terminat ad nō eē. qr si loquēdū ē de forma ut loquim
de actu sicē i viuētib9 idē ē viuē τ eē. ita viuētia p eādez
formā viuūt τ sūt nō dāt i diuēs forma magis τ minus
ulis. q̄re tollit ille ordo ponēdi sm rē: τ manet solū sz
rōnē τ itellm: nec ē dare plitatē formarū τ sm rē sz sm
rōnē tm. sed si aduūsari9 istet dicim9 q ē dare plēs fo^as
τ q corp9 qd ɔiūgit aie hēt aliquā aliā formā p quam
existit sbalr post sepationē aie a corpe: nō dicet corpus
corruptū qr nō tollit ab ipso corpe suū eē sbale τ p ɔñs
nō dicet mortuū: qr sicē viuē i viuētib9 nō ē alid q̄z corp
eē sbale: imo i eis nō est alid q̄z corruptio ipsi9 eē sbalis
ul g̃ opz dicē q p eādē aiaz corpa aiata viuāt τ sint ita
i eis q sit aliq̄ alia forma dās eē sbale. uel opz ponē q
post sepationē aie nō corrūpant corpa aiata. Quia ad
huc remanet eis suū sbale eē. Jnnitit aūt h rō eadē ra
dici cū pma. qr si corpa aiata hñt aliquā formā sbalem
pter aiaz aia nō eidē nō p accñs: aduenieēs eni aia tali-
b9 corpib9 postq̄z sūt aliqd i actu: τ postq̄z hñt eē sbale.
sed nāliter loquēdo oē qd ɔiūgit alicui postq̄z hēt eē i
actu τ postq̄z hēt eē sbale nō coiūgit ei p se sed p accñs
igit cū ex sepatiōē eoꝝ q̄ ɔiūgunt p accñs nō habeat eē
mors que ē corruptio sbe si ponētes plēs formas τ p
sepationē aie uerā mortē saluare nō possum9 nec ualet
istātia de humana nā respectu v̄bi q̄ fuit ɔiūcta v̄bo p
accñs. τ tñ viuebat v̄bo iā exñti i actu τ hñti eē pfectū
qr h nō fuit nāle sed supnāle. rursus v̄bum nō ɔiunge
bat corpi humano tanq̄z forme nec fuit talis ɔiūctio i
vnitate forme ul i vnitate nāe sed solū i vnitate suppo
siti solū uel perse qr sm Dam. i christo iesu nō sūt coez
spēm accipe. Nos aūt loqmur de eo qd ɔiungit alicui
tanq̄z forme: τ dicim9 q nunq̄z ɔiūgit aliqd alicui for
malr p se τ tanq̄z dās eē simplr si adueniat ei iā exñti i
actu τ hñti eē sbale. ut igit soluem9 christū fuisse mor-
tuū uere nō opz ibi ponē plēs formas. qr cogimur dic
corp9 christi hēre aliqd eē sbale actu pter aiam: τ aiam
ɔiūgi ei p accñs τ p ɔñs oportebit fateri q ex sepatiōe
aie ibi uera mors esse non possit. Circa h ergo debent

adūtē diligēter ponētes i aliјs aialib9 ab hoie vnā for-
mā in hoie nō plēs. q sz h saluabim9 i aliјs aialib9 ue-
rā passionē τ uerā mortē. sed i hoie h nequaq̄z saluare
poteram9 sz sm scripturā sacrā uerā passionē τ ueruz
dolorē i christo saluare oporteat caueāt sic dicentes τ
nō asserāt q opz i hoie ponē plēs formas. ¶ Uiso q̄-
mō ponē plēs formas repugnat passioni τ morti cor-
poris chri: reliquū ē ostēdē quō h repugnet sepulture
dicti corpis. imaginant ponētes plēs formas q p aliā
formā sit aliqd i gñe: τ p aliā in spē. corp9 g̃ chri p for-
mā corpeitatis collocabat in gñe. sed p aiam rōnalem
collocabat in spē. Nā τ si dicē uellēt q ēt p formā cor
poreitatis collocabat in spē. fuisset g̃ corp9 illud in du
plici spē. qd ēt audire nimis est derisoriū. sed si sic ē ut
ipsi imaginant sepata aia rōnali remāsit illd corpus in
gñe: nō tñ erat in aliq̄ spē: τ p ɔñs nō erat in aliq̄ idiui
duo. Quia cū sm Boetiū spēs sit totū eē idiuiduoruz
ipossibile ē q aliqd hēret eē idiuiduale nō sit i aliq̄ spē
ex q̄ appet friuolā eē snīaz dicētiū embrionē τ alia im-
perfecta dū sūt i mrice eē in gñe nō eē tñ i aliq̄ spē. Nā
lz spēs nō semp sit nobis noialis: ipossibile est tm aliqd
eē in gñe qd nō sit in aliq̄ ei9 spē. τ ut plane ait phs. 6.
topi. Nō eni sūt oīa aialia pfecta nec q̄libet spēs aiali-
um dī eē pfecta. Uerūtñ nihil est i gñe qd nō sit i aliq̄
ei9 spē. aut pfecta aut ipfecta aut noiabili aut inoiabi-
li. Sz bñ uenit smo pus redeam9 dicētes. q si corpus
christi post sepationē aie nō erat in aliq̄ spē: ut cogunt
dicē ponētes plures formas nō cōpetebat ei eē aliqd i
diuiduale: cū spēs sit totū eē idiuiduoꝝ. τ p ɔñs corp9
sepeliri nō potuit. qr siue erat i spē nec hēbat eē indiui
duale nō erat h τ p ɔñs nec poterat ei cōpetē situs uel
positio uel ēt sepultura. cū h supponat pōnē τ uerū. ua
let aūt h rō maxie ad ostēdēdū h repugnare carni τ cō
pori christi exñti sub sacro qd sic ostēdit. Nā aliter est
loquēdū de idiuiduatiōe sm ponētes plēs formas. Et
alr aūt sm ponētes vnā. qr sm ponētes plēs sit specifi
catio τ idiuiduatio ex additiōe forme ad formā. opz sic
opinātes ponē formā gñis eē formā vnā que specifica
tur put ɔiūgit aliј τ aliј spēi: ut si ex igne fiat aq̄: mane
bit forma corpeitatis τ specificabit h forma put cōiū
get aliј τ aliј forme specifice. q̄re cū eadē corpeitas pos
sit eē in diūsis idiuiduis diūsarū spērū ut in igne τ in
aq̄ p formarū corpeitates nō est idiuiduatio. nulluz g̃
corp9 est h nisi qr est in h: uel qr ɔiūctū huic. Nā si sal
uare nō possum9 q corp9 det eē specificū: sed solū q cō
iūgit forme specifice. ut coiūgit forme ignis ul forme
aq̄ multo min9 saluare poterim9 q corp9 det eē indiui
duale uel ei qd est h. sed tñ panis sba ɔūtat in solū cor
pus christi nihil a° uero mō saluare poterim9 q panis
ex vi sacri ɔūtat in aliqd qd sit h: sed solū i aliqd qd ē
ɔiūctū huic. Sz dicet aduūsari9 q ē ɔiūctū huic albedi-
ni est albū g̃ est ɔiūctū huic est h. igit si panis sba ɔūti
tur i corp9 qd ē ɔiūctū huic opz q ɔūtat i h ē aial: aut i
stātia de leui tollit: qr si panis sba ɔūtit i solū corp9 da
to q illud corp9 sit albū ex vi sacri nō erit albedo τ p
ɔñs nō erit ibi corp9 albū. si aūt nō erat ibi albedo non
erit ibi corp9 albū h erit ex nāli ɔcomitātia nō ex vi sa
cri: nec ex forma v̄boꝝ. ¶ Al siti g̃ si corp9 h nō dic solū
corp9 cū aliq̄ alio p qd ē h sicē corp9 albū nō dicit soluz
corp9 sed dic corp9 cū albedie p quā est albū qr talis est
sba ɔūtit i suū corp9 τ nihil alid ex vi sacri erit ibi solū
corp9 h. Sz cū illud repugnet forme v̄boꝝ qd ex. dux.
h ē corp9 meū si accipiēdū ē illud qd ē sacralr in altari
ex vi sacri sm formā v̄boꝝ traditaz a christo opz dicē
q ex vi sacri sit sacralr in altari corp9 h. Jta ut pz p hi-
ta sequēdo pōm plitatis formarū dicem9 q dicēdo cō
p9 ignē: dicem9 aliq̄ duo vnū p qd ē corp9 τ alid p qd ē
ignis. dicēdo corp9 h dicem9 duo aliq̄. vnū qd ē corp9
τ aliud qd est h: sic dicēdo corp9 albū dicim9 duo aliq̄

vnũ p qδ eſt corp⁹ ⁊ ad qδ eſt albũ:q꜠ ĝ ſic eſt nunq̃ȝ ƀȝ
hãc pōnẽ ſaluare poterim⁹ ꝙ ex vi ſacri ſed ſacralr̃ i al-
tari corp⁹ ħ qδ pȝ repugnare catholice v̾itati. ¶ Intẽ
dem⁹ eni p aliã viã ⁊ dicem⁹ ꝙ corp⁹ ignis nō dıć duo
aliq̈ ħ eſt ƀm rōnẽ tm̃. ſed ꝯ hãc plitatẽ iſiſtẽ nō opȝ:q꜠
oĩno fatẽdũ eſt ẽt ƀm rōnẽ ⁊ itellectuȝ in q̃libet cōpoſi
to eẽ plẽs formas: ⁊ ſic corp⁹ ignis nō dıć duo aliq̈ ƀm
rōnẽ ſed vnũ aliqd. nã ut dicebaẗ mã extẽſa nō dıć ali-
qd aliud q̃ȝ mãm. Quia ſic ptes mãe nō dicũt aliquid
aliud q̃ȝ mã: ⁊ ſic hi⁹ ptes cedũt in ipſaȝ eẽntiã mãe: ſic
ipſa extẽſio mãe cedit i ipſaȝ eẽntiã mãe. nec dıt mã i ſe
accepta ⁊ mã ut eſt extẽſa niſi ſic determiatũ ⁊ īdeter
minatũ ⁊ in ħ hẽt aliquã ſilitudinẽ mã cum forma ge-
neris in ſe ꝯſiderata ⁊ ut eſt ſpecificata ut corp⁹ i ſe ac-
ceptũ. ⁊ ut ſpecificaẗ ⁊ determiaẗ ad formã ignis non
dıt niſi ſic aliqd ꝯſideratũ ⁊ ideterminatũ. Iδ ƀm hanc
ſilitudinẽ dictũ eſt. 5. me^{ce}. ꝙ vnitas gn̄is ẽ q̃ſi vnitas
mãe. redeam⁹ ꝙ ſic mã extẽſa ⁊ organiçata nō dıć ali-
qd ad quã mãȝ ſic mã idiuiduata ſolũ mãȝ noiat ⁊ cor
pus idiuiduatũ nō dıć aliqd aliud q̃ȝ corp⁹. Nã ſi indi
uiduũ nō diceret ſolã ſbaȝ cũ accn̄te idiuidua nō eẽnt
i gn̄e ſbe imo nō eẽnt in aliq̈ gn̄e ꝙ hō alb⁹ nō eſt i gn̄e
ꝙ ſi icōueniẽs eſt dicẽ idiuidua nō eẽ i gn̄e ſbe cũ i pdi
camẽtis appellanẗ ſbe ƥme icōueniẽs eſt dicẽ ꝙ corp⁹
idiuiduũ dicat aliqd aliud q̃ȝ corp⁹: ⁊ ꝙ ſba indiuidua
dicat aliqd q̃ȝ ſbam. Deuitabim⁹ itaq̃ȝ loquẽtibus opi
nãtib⁹ plẽs formas q cũ uelut corp⁹ ſpecificũ ut corp⁹
in gn̄e dicẽ duo aliq̈ multo magis coguntur dicẽ ꝙ cor-
pus ħ duo aliq̈ dicat. Nã lȝ ƀm v̾itatẽ corp⁹ ignis di-
cat vnũ ƀm aliqd ⁊ corp⁹ ħ ẽt aliqd. difficil⁹ eſt tñ ſu-
ſtinẽ ⁊ itelligẽ quõ dicat aliqd corp⁹ vnũ ignis. ſed tñ
ponẽdo ꝙ corp⁹ ħ dicat aliqd aliud q̃ȝ corp⁹. nō poſ-
ſum⁹ ſaluare ꝙ ex vi ſacri ſit ſacralr̃ i altari corp⁹. ħ di-
ctũ eſt bñ qδ videbiẗ magis expedire pp v̾itatẽ familia
rib⁹ nō pcẽ ſed deuiare a po^{b⁹} plẽs formas ⁊ nō ponere
plitatem formarum: q꜠ ħ repugnat corpi ⁊ carni chri-
ſti exñti ſub ſacro. ¶ Oſtẽſo ꝙ ponẽ plẽs formas re-
pugnat paſſioni morti ⁊ ſepulture corpis chriſti uolu-
mus oſtẽdẽ ⁊ ꝙ ħ repugnet ẽt alys que dñr de hi⁹ cor-
pore. dicim⁹ eni in corpe illo fuiſſe carnes ⁊ oſſa ⁊ ner
uos. Querem⁹ ĝ utrũ corp⁹ caro vł corp⁹ ⁊ os vł cor-
pus neru⁹ dicat aliqd aliud q̃ȝ corp⁹ cuȝ forma corpis
ſit ulior q̃ȝ forma carnis nō dıt magis realr̃ forma ulis
⁊ min⁹ ulis: q̃ ĝ rōne corp⁹ caro nō dıć aliqd aliud q̃ȝ
corp⁹. pari rōne corp⁹ ignis. corp⁹ hō ⁊ cetera talia vnũ
aliqd noiabũt. ſed ſi corp⁹ caro dıć duo aliq̈ ita ꝙ foia
carnis dicat aliã formã ſupadditã forme corpis tunc
ꝙ in ſolã ſbam corpis ꝯũtiẗ nequaq̃ȝ ꝯũtereẗ i formaȝ
carnis. cũ colter dicta ſcōꝝ uelint ꝙ ſba ꝯũtaẗ in ſolã
ſbam corpis chriſti ex vi ſacri nō erit ibi forma carnis
¶ Attẽdũt ĝ ponẽtes plẽs formas ꝙ v̾itas in euanĝ
corp⁹ ſuũ qδ dedit diſcipulis ſuis cenãtib⁹ appellauit
ſuã carnẽ dicẽs. niſi mãducaueritis carnẽ filÿ hoīs ⁊c̃.
⁊ iterũ. caro mea uere eſt cib⁹. Nō eſt ĝ panis ſbam cō
uerti in corp⁹ chriſti ⁊ ꝯũti in ei⁹ carnẽ ⁊ p ꝯñs nō eſt
aliud corp⁹ ⁊ corp⁹ caro ⁊ pari rōne nō eſt aliud. Cor-
pus ⁊ corp⁹ os ⁊ corp⁹ neru⁹. ꝙ ſi ſic eſt fruſtra ponitur
formarũ plitas. Ualet aũt ħ rō q̃ ponẽtes plẽs formas
qui dicũt ꝙ corp⁹ qδ diuidiẗ ꝯ aiam ⁊ carnes ⁊ oſſa q̃
ſũt ptes talis corpis dicẽ mãm cũ forma. ſed ut pȝ per
hita corp⁹ ſic acceptũ ⁊ carnes ⁊ oſſa nō dicũt mãȝ cũ
forma q꜠ nō dicũt aliqd oppoſitũ ex hys ſed ſolum ali
quid oppoſitum.

¶ Caplm. 4. ꝙ ponẽ plẽs formas ꝯdicit nobilitati ⁊ bti
tudini aiarũ originali culpe ⁊ reſurrectioni corporũ.

Erum ƀm ſcripturã ſacrã dicam⁹ aias
humanas eẽ nobiliores: q꜠ hō
ƀȝ alaȝ ⁊ ad imaginationẽ dei fact⁹. rurſus cũ
ƀm eãdẽ ſcripturã dicam⁹ originalẽ noxã deſcendiſſe
ab adã ꝑthoparẽte nro in oẽs poſteros q꜠ in adã oẽs
peccauerũt ⁊ oẽs naſcimur nã filÿ ire ƀm aplm. Am-
pli⁹ cũ in corpib⁹ reſurgẽtiũ ⁊ maxie in corpib⁹ btõruȝ
ƀm cōem ſniam ponam⁹ ꝙ claritas illoꝝ corpoꝝ deri
uet a claritate aiarũ. Illa maxie repugnãt ſcripture ſa
cre ex his que tenet fides catholica que obuiãt nobili
tati aiaꝝ: originali culpe ⁊ reſurectiōi corpoꝝ: ſȝ oib⁹
his ut patebit ꝯdicit poſitio plitatis formarũ. Non ĝ
debem⁹ ponẽ plẽs formas. Qꝫ aũt ponẽ gradus in for
mis repugnet nobilitati aiarũ: ſic pōt oſtẽdi. Nã ꝯſue
uit diſtigui duplex nobile. uel duplex pfectũ. vȝ nobile
⁊ pfecti ſimplr̃ ⁊ nobile ⁊ pfectũ ƀm gen⁹ uel ƀm ſtatũ.
ſimplr̃ eni pfectiores ſunt forme niſi ꝯiũcte corpibus
cuiuſmodi ſũt ſbe ſepate q̃ȝ cōiũcte corpib⁹ cuiuſmodi
ſũt aie humane. Nã ſemp iſima ſup ƥmoꝝ attigũt ſup
ma iſimoꝝ. Quare cum ſpes ſupmi corpis iſimum in
ſpitib⁹ attigit ſupmũ in corpib⁹. Inde eſt ĝ ꝙ aie hũa-
ne eo ꝙ attingũt corpa ⁊ ſup eis ꝯiũcta tenẽt iſimuȝ
gradũ ſpãles ſbas. ſimplr̃ igiẗ nō eſt nobilitatis eẽ for
mã ⁊ pfectionẽ corpoꝝ eſt tñ nobilitatis ƀm gen⁹. nã
ſuppoſito aiam tenẽ iſimũ gradũ in gn̄e ſbarũ ſbaliuȝ
pfectiōis eſt in ea ꝯiũcta eẽ corpi ꝙ nō ſolũ phiam ſa-
pit ſed ẽt theologie eſt ꝯſonũ. uolũt eni ſci aiam habẽ
nãle deſideriũ admiſtrãdi corp⁹: qδ nō eẽt niſi ex cōiũ
ctione ei⁹ ad ipm vñ pfectior exiſtẽt. vñ Aug⁹ de ħ nã-
li deſiderio loquẽs ait. Qꝫ aia pp nãlẽ deſideriũ qδ ha
bẽt admiſtrãdi corp⁹ retardaẗ ne oĩno feraẗ ad illδ ſũ-
mũ celũ. ex nãli itaq̃ȝ deſiderio qδ dicũt ſci aiam hẽre
admiſtrãdi corp⁹ arguẽ poſſem⁹ eẽ cōſonũ theologie
aiam pfectiorẽ eẽ ex eo ꝙ corpi eſt ꝯiũcta. ſapit ẽt nihi
lominus ⁊ ħ phiam. Quia ƀm oĩa mẽbra companẗ ad
aiam: ſicut ꝓpa organa companẗ ad ꝓpriã artẽ. Inde ẽ
ut ſup̾ dicebaẗ ꝙ diũſoꝝ aialiũ pp diũſitatẽ aiarũ ſunt
diũſa mẽbra ſic diũſarũ artiũ ſunt diũſa iſtra: q̃re cũ p
fectior ſit ſba q̃ eſt ꝯiũcta ꝓpe opatiōi aia q̃ eſt apta na
ta ſuas opatiões efficẽ p mẽbra corpis tanq̃ȝ p ꝓpa or
gana pfectior erit nō ꝯiũcta corpi. Quia p hi⁹ ꝯiũctio
nẽ poterit compatiões ꝓpas exercẽ. ĝ ſi oſtẽdẽ poteri
m⁹ ꝙ q̃tũ ad has opatiões extẽdẽdas pfectior ſit aia
ponẽdo vnã formã in cōpoſito q̃ȝ ponendo plẽs. pate
bit ꝙ poſitio plitatis formarum repugnat aie nobilita
ti. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã adũtẽdũ ꝙ duplex eſt opatio ut
diſtinguiẗ. 9. me^{ce}. vna eſt trãſiẽs in exteriorẽ mãȝ ⁊ eſt
pfectio acti. alia ẽ nō trãſiẽs ⁊ eſt pfectio agẽtis. Quã
to ĝ eſt opatio min⁹ trãſiẽs i exteriorẽ ſbaȝ tãto eſt ma
gis pfectio agẽtis. Sed ſi nō poſuerim⁹ niſi vnã formã
in cōpoſito tota actualitas corpis ƀm ſbam erit ex aia
nec erit ſigr̃e in corpe humano aliquã ſbam in actu ni
ſi i illa ſba icludanẗ aie pfectiões. opationes ĝ exñtes
ab aia ⁊ corpe ƀm hãc potẽtiã poterũt dici nō eẽ tran
ſeũtes in exteriorẽ ſbam. q꜠ corp⁹ nō eſt ſba in actu ni
ſi p aiam: ponẽdo ĝ vnã formã corp⁹ nō dıć ſubam in
actu ƀm ſe. nec dicit ſbam i actu ex̃ aiam. Immo dicit
hi⁹ ſbam icludẽdo aiam. pp qδ bñ dictum eſt ꝙ opatio
exñs p aiam in corpe pōt dici q̃dãmō nō trãſiẽs in ex-
teriorẽ ſbam. ſed ſi poſuerim⁹ plẽs formas corp⁹ dicit
ſbam i actu ex̃ aiam uel dicet ſbam in actu ƥter aiam:
q̃re opatio exñs ab aia ⁊ corpe quodãmō erat trãſiens
i exteriorẽ mãm: ƀm ħ ĝ dicem⁹ aiam impfectiorem eẽ
q꜠ opationes q̃s exercet p ꝓpa mẽbra corpis erũt trã-
ſeũtes in exteriorẽ ſbam ⁊ nō erũt pfectio ipſi⁹ aie que
eſt rō agẽdi: ſed magis erũt pfectio corpis uł perfectio
acti. ualet aũt ad ħ roborandũ. Quia ſup̾ videbatur.
vȝ ꝙ ſi eẽt dare plẽs formas ⁊ corpus diceret aliquid
in actu ƥter alaȝ ⁊ ex duob⁹ in actu nō ſint vnũ p ſe ſed
p accñs aia nō ꝯiũgeret corpa p ſe ⁊ ut formaſed ma-
gis p accñs ⁊ ubi motor. ſed cũ loquẽdo de eo qδ eſt p
ſe motor ⁊ nō p ſe formã opationes a motore imobili
ſint trãſeũtes in exteriorẽ ſbam. Et nō ſint pfectiones

mouētis.sed mobil' operatiões ab aīa in corp⁹ nō erūt
pfectiones aīe repugnat itaqꝫ pfectioni ꝛ nobilitati ip
ſius aīe ponē in corpe plēs formas. Immo qꝛ ſi h̄ poſi-
tio bñ itelligit ut ſupra dicebat ꝛ ſm eā nō ſit plus ſič
motores celoꝝ ceſſante motu ſupceleſtiū corpoꝝ. Luz
dicam⁹ eos btificari nō retardabunt ne ferant in illud
ſūmū celū pp deſideriuꝫ qd̄ hñt admiſtrādi ſupceleſtia
corpa.ſic nec aīe nūc btificare recordabunt ne ferātur
in h⁹ ſūmū celū pp deſideriū qd̄ hērēt admiſtrādi pro
pria corpa.fruſtra eni eēt talis retardatio cū ponendo
plēs formas aīa admiſtrās ꝛ mouēs corp⁹ eēt ita p ſe
motoꝛ corp⁹ ꝙ nō eēt p ſe forma.aīa ḡ eēt act⁹ ꝛ ppꝛia
foꝛa corpis p accñs nō p ſe. Deſideriū ḡ adminiſtrādi
corp⁹ fundaret in vnione p accñs nō i vnione p ſe:ꝛ qꝛ
qd̄ eſt p accñs ꝯ⁊ nō eē nō oporteret aīaꝫ hēre deſideri-
um admiſtrādi corp⁹. Quare pfata poſitio nō ſolū re-
pugnat nobilitati aīe ſed ēt repugnat btificatiōi ei⁹ p
ut de ea locuti ſūt ſci. ¶ Viſo quō ponē plres formas
repugnat nobilitati ꝛ btitudini aīarū put de ei⁹ btitu
dine locuti ſūt ſci.reſtat oſtēdē quō h̄ repugnāt origia
li pctō:qd̄ ſic declarat. Nā pp originalē culpā incurri
m⁹ carētiā originalis iuſtitie:pp quā carētiā videmus
aliā legē in mēbris nrīs repugnātē legi mētis nrē. Im
mo ipſa originalis culpa dī lex mēbroꝝ:langoꝛ nāe ꝛ
tyrān⁹ ut declarauim⁹ i qdā tractatu quē edidim⁹ de
originali pctō. qcūqꝫ ḡ ꝯdicūt huic pugne q̄ eſt iter le-
gē mēbroꝝ ꝛ legē mētis ꝯdicūt originali culpe.ſed cū
h̄ faciāt ponētes gradus i formis:caueāt quō h̄ dicāt
qꝛ h̄ dicēdo vident tollere originalē noxā quā tollen-
do vident ſbuertē totā ſcripturā. h̄ aūt ſic vidē eſt qa
ſm phm in 3° de aīa iſūt motores ꝯry ſenſus ꝛ rō.ſūt
eni in nobis duo appetit⁹:ſenſitiu⁹ ꝛ itellectiu⁹. horuꝫ
aūt duoꝝ appetituū ſm eūdē phm ibidē vn⁹ trahit ali
um:ſic rota rotā.rota aūt nunqꝫ trahit rotā:niſi qꝛ il-
le due rote hñt ꝯnexionē ꝛ ſunt fūdate in eodē ſtipite
vñ aūt aſſignās rōnē h⁹ tractus vult ꝙ iō vn⁹ appeti
t⁹ trahat aliū. Quia illi duo appetit⁹ fundant in eadeꝫ
forma ſiue i eadē forma ſiue in eadē ſba.nam ſi ſit vna
forma in cōpoſito ꝛ corp⁹ nō eſt aliqd in actu niſi per
aīam pp vnitatē forme oīs appetit⁹ trahit aliū ꝛ lex
mēbroꝝ que reſpicit appetitū ſenſitiuū ſiue ſenſualita
tē trahit appetitū itellectiuū ꝛ dī ꝯtrari legi mētis que
reſpicit itellectū ꝛ fundaſ in rōne.ſed ſi eſt dare plura
litatē formaꝝ tollit h̄ tract⁹ remouet h̄ pugna ꝛ p ꝯñs
nō eſt ponē originalē noxā. ualet aūt h̄ rō ꝯ ponentes
plēs formas:qꝛ qliter cūqꝫ ponaſ formarū plitas ſen-
per corp⁹ ꝛ aīa dñt aliq̄ duo in actu:nec eſt tāta vnitas
iter corp⁹ ꝛ aīam pp plitatē actuū ꝛ formarū quanta ſi
poneret vn⁹ act⁹ ꝛ vna forma. Quia ſi corp⁹ habet ſuū
actū ꝛ ſuā formā pter aīam itellectiuā. Quia ut ſepe ſe
p⁹ dictū eſt duob⁹ in actu nō ſit uere vnū corp⁹:nō fa
ciet uere vnū cū aīa ꝛ p ꝯñs v̇tutes corpales q̄ ſequun
tur corp⁹:ut appetit⁹ ſenſitiu⁹ nō hēbit vnionē ueram
ad v̇tutes nō orgatās ut appetitū itellectiuū qui ſequun
tur aīam.ſed ſi tota pugna ſenſualitas ad rōnē ꝛ legeꝫ
mēbroꝝ ad legē mētis eſt pp h⁹ vnionē ꝛ p ꝯñs ſalua-
re ſi pter originalē noxā. adūtēdū tñ ꝙ lꝫ oīs formarū
plitas videaſ ꝯdicere huic pugne ꝛ origiali pugne cul
pe potiſſime.tñ h̄ ſit ſi ponaſ ꝙ adueniēte aīa itellecti-
ua uegetatiuū ſenſitiuū nō cedāt in pōm māe.qꝛ tunc
aīa itellectiua.appetit⁹ ḡ ſenſitiu⁹ ſequēs aīam ſenſiti-
uā:ꝛ itellēs ſequēs aīam itellectiuā non radicaret vna
eēntia aīe nec ſe traherēt ad inuicē. ſicut ḡ paſſiones ꝛ
mot⁹ aīe exñtes in bruto nō excedūt rōnē exñtē in ho-
mine:eo ꝙ paſſiones tales ſequunt aliā eēntiā ꝛ aliaꝫ
formā q̄ꝫ ſequaſ rō exñs in hoīe eēt alia forma ſbalis:
uel alia forma p quā ſentirem⁹ ꝛ alia p quā itelligere-
mus. Nō eēt aſſignare rōnalē cām quō paſſiones ſenſi
tiue excecarēt rōnē excecādo ꝯrieſ legi mētis. ¶ Na-
bito quō ponē plēs formas ꝯdicit nobilitati aīaruꝫ ꝛ
earū btitudini ſm ꝙ de ea locuti ſunt ſci. Notū ꝛ oſtē
ſo h̄ ponē ꝯdicit origiali culpe.reſtat declarare quō h̄
ꝯdicat reſurrectioni corpoꝝ. dicem⁹ ꝙ corpa reſurgē-
tiū hēbūt claritatis dotē:ꝛ ut coiter poniſ h⁹ claritas
in corpa btōꝝ redūdabit a claritate aīe. Nā pp vnio-
nē corpis ad aīam qlibet expiſ in ſeipſo ꝙ ſit redūdā-
tia aīe in corp⁹ ꝛ eꝯ.ut ſiqs mēte cogitet ueneres ab h̄
ꝙ eſt in aīa ſit redūdātia in corp⁹. Et corpalr icorpaſ
caro.ſed ſi corp⁹ nō hēret vnionē hāc ad aīam non ſie-
ret redūdātia aīe in corp⁹. Quare ſi ponētes plēs for-
mas nihil uolūt dicē repugnās ſue pōni pp diūſitateꝫ
ꝛ plitatē quā aſſerūt opꝫ eos negare h⁹ redūdātiā.ſed
ſi nō ſit redūdātia aīe in corp⁹ nec eꝯ a claritate que ē
aīa btā nō ſiet redūdātia claritatis in corpa reſurgētiū
beatoꝝ. repugnat ḡ h̄ poſitio doti claritatis:ꝛ per cō
ſequēs repugnat h⁹ poſitio reſurrectioni corpoꝝ bea
toꝝ:put ea locuti ſunt.

¶ Capim.5.in quo ponunſ rōnes oſtēſiue arguentes ꙩ
non ſit ponere plures formas.

Oſtenſo ꙩ ponē plēs formas ꝯdicit
corpi chriſti exñti ſb ſacro ꝛ
ei⁹ cām ꝛ aliis plib⁹ que ſm fidē catholicā te-
nere expedit icōcuſſa. uolum⁹ impñtiarū rōnes adducē
oſtēſiuas ꙩ nō ſit ponē plēs. Vñ qcqd ex ſenſibus ortū
h̄ clamare vī.iō ſufficiat nūc ad pñs triplici via oſtēdē
ꙩ nō ſit dare gradus in formis. pª via ſumiſ ex vnita-
te pdicatōis.2ª ex vnitate diffōnis.ꝛ 3ª ex vnitate mo
t⁹. ¶ Prima via ſic pꝫ. nā ſupiora de iferiorib⁹ eēntia-
liter pdicant ꝛ maxime gña de ſpēb⁹:ꝛ ſpēs de indiui
duis. repim⁹ eni duplicē de alia pdicationē. nā aliq̄ p-
dicanſ de aliq̄ qꝛ dñt vnā eēntiā cū illo ꝛ ſunt eēntiali
ter vnū cū eo. nā nunqꝫ hō eēntialr pdicaret de iferio
rib⁹ niſi diceret vnā ꝛ eādē eēntiā cū illis. aliq̄ v̇o pdi-
canſ de aliq̄ nō qꝛ ſūt vnū eēntialr cū illo ſed ſūt i vno
uel qꝛ referunſ ad vnū. Et ſic albū ſit muſicū nō ꙩ al-
bedo ſit muſica:ſed qꝛ albedo ꝛ muſica ſūt in vno ꝛ eo
dē. Et iō nō eēntialr ſed denoīatiue tm̄ vnū pdicaſ de
alio:cū dicim⁹ albū eſt muſicū:repiſ ēt talis pdicatio
nō ſolū quātū ad ea que ſūt in vno quoꝝ vnū ordinaſ
ad aliud vnū denoīat aliō ꝛ pdicaſ de eo denoīatiue.
Dicem⁹ eni opus humanū ita ꙩ humanitates pdicāſ
de ope nihil tñ humanitatis eſt in ope:nec eſt talis pre
dicatio pp eē in aᶜᵒ ſed eē in aliqd. ut qꝛ humanū opus
ad aliqd ꝛ referſ ad hoiem ſic effect⁹ ad cām. pp illd eē
ad aliqd:ꝛ pp iſtud referri ſit h⁹ pdicatio denoīatiua.
oīs eni pdicatio uel ſit pp eē eēntialr vnū:uel pp eē in
aliq̄:uel pp eē ad aliqd. ſm pmū modū ſumiſ pdicatio
eēntialis.ſed q̄tū ad 2ᵐ ꝛ 3ᵐ ſumiſ pdicatio denoīati
ua. Quare ſi nō p eādē formam ſortes eſt hō ꝛ aīal. ꝛ ſi
nō eſt eadē forma gñis ꝛ ſpēi ꝛ cuiuſcūqꝫ ſupioris ꝛ in
ferioris:nō v̇ificabiſ h̄ pdicatio eo ꙩ vnuꝫ eēntialiter
ſit hō ꝛ aīal. Quia ſm hāc pōnē h̄ forma nō eſt eēntia
liter illa. ſolū ḡ h̄ pdicabiſ de illo. qꝛ h̄ forma ꝛ illa ſūt
in vno ꝛ eodē. nō qꝛ ſint eēntialr vnū ꝛ idē. ſed cūꝫ ta-
lis pdicatio nō ſit eēntialis ſed denoīatiua nō diceſ hō
eſt aīal:nec hō eſt ſba:ſed ſbalis. ſed cū ꝯ rōnē gñis ſit
pdicari denoīatiue. opꝫ i quolibet cōpoſito ponē vnā
formā. ¶ 2ª via ad iueſtigādū h̄ idem ſumiſ ex vnitate
diffōnis. nō ſunt vnū que ſūt in vno ut dī in.7.meta.
ſic eni ſm Cōmētatorē oīa eēnt vnū cū oīa ſint in vno
qꝛ oīa ſūt in celo. ſed ptes diffōnis ut ibidē tradiſ ſūt
vnū:qꝛ dñt vnā nām ꝛ vnū actū. ſed cū ponētes plres
formas ſaluare nō poſſint vnā nām ꝛ vnū actū nō ſūt
ponēdi gradus ibi in formis. ¶ 3ª via ſumiſ ex vnita-
te mot⁹. hāc aūt viā ſic declarare poſſum⁹. Nā oīs mo
t⁹ eſt ad ſitū uł ad formā. in reb⁹ aūt iaīatis nāliter nō
cōpetit mot⁹ ad ſitū niſi ad vnā dīiam pōnis tm̄:ꝛ h⁹
mot⁹ ſit uel mediāte leuitate ut in leuib⁹. uel mediante

grauitate ut in grauib⁹.pp qđ in tali motu grauitas ꝛ
leuitas ꝛ cetera accñtia phica. Et oīs actualitas se te-
nēt ex pte forme que est rō mouēdi actiue.nō aūt ex p-
te mãe que est rō q̄re res mouenť passiue. Iō ut diceba
tur hⁱ⁹ corpa sūt cōposita nō ex corpe ꝛ forma quare i
corpib⁹ iaīatis si ꝯsiderent mot⁹ eis cōpetētes nō sunt
ponē plēs formas. Nam si in eis alia est forma gñis ꝛ
alia spēi ita ꝙ ignis p aliđ eēt ignis ꝛ corpus. Et alia
eēt in eo forma corpeitatis ꝛ igneitatis cōpetēter pos
sem⁹ dicē ignē eē cōpositū ex corpe ꝛ forma. Ignis er-
go ꝛ alie res iaīate nō pñt dici ꝙ mouenť p se: qꝛ eēnt
diuisiua in talia duoꝝ quoꝝ vnū eēt p se mouēs ut for
ma: ꝛ aliud p se motū ut corp⁹.sed cū solū aīalib⁹ uľ so
lū reb⁹ aīatis cōpetat moueri ex se.sola illa composita
ex corpe ꝛ forma.iaīata vō sunt cōposita ex mã ꝛ for-
ma.saltē igiť in reb⁹ aīatis est ponē vnā formā qđ quī
dā ꝯcedūt. ℭ Uiso in reb⁹ iaīatis eē vnā formā uolu-
mus ostēdē ꝙ i reb⁹ aīatis nō sit ponē plēs formas.nā
semp gñatio vni⁹ est corruptio alteri⁹: ita ꝙ gñō sbe ē
corruptio sbe: ꝛ gñō accñtis ē corruptio accñtis.vna
ḡ sba corrupta vna ḡ alia sba gñabiť.vna forma sbali
cedēte in pōm mãe.vna alia forma sbalis itroduceť in
mãm. Quare si ex inaīato fiet aīatū.oportebit corrūpi
inaīatū ꝛ gñari aīatū.cedet ḡ fōa iaīati in pōm mãe:
ꝛ itroduceť ibi forma aīati.sed cū in re iaīata ut supra
ostēdebať nō ꝯtingat eē nisi vnā formā. Quia illa vna
forma expulsa solū vna forma ibi itroduceť in re aīata
erit solū vna forma.sic ēt si ex vna re aīata gñareť alia
res aīata oportebit illā rē aīatā corrūpi. Et formā ei⁹
cedē in pōm mãe.igiť qꝛ nunq̄ꝫ vna forma introduceť
ubi illa cedat.ostēsiue ēt ꝓbat ꝙ nō sit in mã nisi vna
sbalis forma. Erit aūt h̄ manifestū p exēpla.gñeť au-
tē ex lapide vmis.ꝯstat qdē ꝙ in lapide est vna forma
cū lapis sit qđ iaīatū ꝛ nō moueať ex se ꝛ nō sit cōposi
tū ex corpe ꝛ fōa.gñato ḡ vme ex lapide erit in mate-
ria lapidis forma vmis itroducta. Tūc q̄ro si introdu
cta forma vmis cedat forma lapidis in pōm mãe.ꝙ si
sic: habeť itētū qꝛ tñ nō eēt ibi nisi vna forma solū ꝛ il-
la cessante alia sit itroducta.oportebit in vme eē vnaꝫ
formā sbalē tñ q̄re nō solū in reb⁹ iaīatis: sed ēt in re-
b⁹ aīatis est ponē vnā formā. Qꝫ si aliq̄s diceret ꝙ cuꝫ
ex lapide gñať vmis aduentēte forma vmis non cedē
formā lapidis eēt ridiculosa positio. Impossibilius q
dē eēt illđ q̄ꝫ ex h̄ ipossibilia cōsiderare.ꝯseq̄reť enīꝫ h̄
posito ꝙ eēt gñō absq̄ꝫ corruptiōe.rursus sequereť ꝙ
vnū ꝛ idē eēt lapis ꝛ vmis eēt ḡ idē in duplici spē: ꝛ es
set siľ iaīatū ꝛ aīatū qđ oīno icōueniēs est ponē. ℭ Ut
tñ magis seriatim ꝓcedam⁹ dicam⁹ lapidē putrescere
ꝛ gñari īde plātā: plāta vō putrescē ꝛ gñari īde vmeꝫ:
ꝯstat aūt ꝙ gñata plāta ex lapide forma lapidis cessit i
pōm mãe: qꝛ si sic non cesset eēt idē lapis ꝛ plāta. ꝛ eēt
vnū ꝛ idē in duplici spē: qđ itell'ꝰ nō patiť. Itaq̄ꝫ cū in
mã lapidis non sit nisi vna fōa: qꝛ gñata īde plāta illa
forma cessit ꝛ solū vna fōa ē ibi itroducta ut aīa uege
tatiua: opꝫ in plāta sic gñata eē tm̄mō vnam formam.
ℭ Ulteri⁹ vō si ex plāta gñeť vmis gñato vme ꝛ i mã
plāte itroducto sensitiuo: oportebit uegetatiuū plāte
cedē in pōm mãe. Que si h̄ nō eēt seq̄renť eadē icōue-
niētia que ꝓus vꝫ ꝙ eēt gñō sine corruptiōe ꝛ ꝙ vnū ꝛ
idē eēt in duplici spē.eēt enī idē plāta ꝛ vmis. Nā ue-
getatiuum plāte reponit plantā in aliqua specie qua-
re si aduenīēte forma vmis nō cederet formā plāte eēt
idem in duplici spē. Erit ḡ h̄ ordo ꝙ cum ex elemētis
gñať mixtū elemētū nō manēt in mixto actu sed vtute
non igitur erunt in mixto forme elementorum: sed so
lū vna forma mixtionis.rursus cū ex mixto gñať ue-
getatiuū cedit forma mixtionis in pōm mãe ꝛ itrodu-
ciť ibi forma uegetatiui. ℭ Ampli⁹ ut maxime pꝫ per
iā dicta si ex uegetatiuo gñeť sensitiuū cedit forma ue-
getatiui ꝛ itroduciť forma sensitiui.ulteri⁹ siq̄deꝫ si ex
sensitiuo gñeť itellectiuū sensitiuū cedet in pōm mate
rie aduenīēte itellectiuo. Qꝫ si nō eēt oporteret cōcedē
ꝓora icōueniētia.vꝫ ꝙ eēt gñō absq̄ꝫ corruptione ꝛ ꝙ
idē eēt in duplici spē. Nā ut ifra patebit gen⁹ nō ē for-
ma aliq̄ absq̄ꝫ forma spēi. Quia ut Themi⁹ aiť sup ꝓ⁰
de aīa.gñis aūt ꝯceptus sine ypostasi subpt⁹ est ex tenui
singᵐ similitudinē.sed spēs q̄dā forma ꝛ nā vult eē: gene
ri vō nō rñdet ypostasis ꝛ fundamētū aliud a fūdamē
to spēi: qꝛ sicut forma spēi nunq̄ꝫ est rō agēdi nisi ut est
in h̄: ꝛ iō nunq̄ꝫ itroduciť forma spēi nisi itroducatur
forma h̄. Sicut qꝛ forma gñis nunq̄ꝫ est rō agēdi nisi
specificata ꝛ determinata ad spēꝫ.iō nunq̄ꝫ itroduciť
in mã forma gñis nisi sit determinata ad aliquā spēm
Est ḡ claro clari⁹ ꝙ nihil est in gñe nisi sit in aliq̄ eius
spē.siue ḡ sint embrio siue aliq̄d aliud si est in gñe opꝫ
ꝙ sit in aliq̄ ei⁹ spē: lꝫ forme spēs illa nō semp sit perfe-
cta. Et q̄re si embrio ꝓus erat viuit vita plāte: ꝛ postea
vita aīalis: ꝛ ultimo vita hoīs.qꝛ semp embrio est i ali
qua spē ne cogamur dicē idē eē in duab⁹ spēb⁹. Et eē
gñationē vni⁹ absq̄ꝫ corruptiōe alteri⁹ opꝫ ꝙ semp ad-
uenīēte vna forma cedat alia. ⸿ Erit ḡ h̄ ordo ꝙ vtua-
liter forme elemētoꝝ sunt in forma mixti.forma autē
mixti in uegetatiuo.uegetatiuū in sensitiuo.sensitiuū
in itellectiuo.ꝯtinēt aūt h̄ se ad inuicē: sicut trigonū cōti
neť.est aūt tetragon⁹ vna figura actualr̄ vtualr̄ tñ ē fi-
gure plēs eo ꝙ i tetragono vtualr̄ ꝯtineať trigon⁹.sic
ēt in hoīe in q̄libet aīato ꝛ in q̄libet iaīato ꝛ in q̄libet
mixta actualr̄ est vna forma vtualr̄ tñ sūt ibi plēs for-
me ꝓcedētes ꝛ impfecte cōtineanť vtualr̄ in forma po
steriori ꝛ pfecta. Pꝫ ḡ ꝙ tā pp ꝓdicationē eēntialem
q̄ꝫ ēt pp vnitatē diffōnis q̄ꝫ ēt pp vnitatē mot⁹. Quia
semp in vno quoq̄ꝫ motu gñō vni⁹ est corruptio alteri⁹
us.nec vna forma nunq̄ꝫ iduciť nisi ꝛ alia expellatur.
opꝫ in quolibet cōposito sit ponere vnam formam.

ℭ Caplm.6.in quo ponunť plures ducētes ad ipossibi-
le: q̄ꝙ in eodē cōposito nō sit ponere plures.

Ipugnata rōne de plitate for-
marū p rōnes ostēsi-
uas uolum⁹ eā ipugnare p rōnes ducētes ad i
possibile.sed ꝓus q̄ꝫ h̄ fiat ostēdem⁹ clari⁹ quō in hoīe
nō sit ponē plēs formas. Dicerēt enī aliq̄ in oīb⁹ aliȷs
ab hoīe eē vnā formā tm̄.in homīe vō eē plēs formas.
Nā in oīb⁹ aliȷs gñabilib⁹ est solū forma educta de po-
tētia mãe: sed in hoīe est aīa rōnalis que nō est educta
sed ab ex̄.dicit ḡ cū ex semīe hoīs sit vr⁹ iformatiua ꝛ
ad gñonē hoīs cōcurrat agēs nāle ꝛ illđ agēs aliquā
formā iducē.erit itaq̄ꝫ in homīe duplex sbalis forma.
vna iducta p agēs nāle. ꝛ p hāc hēt hō ꝙ sit corpus uel
sit res corpea.alia vō est iducta p agēs supnāle ut aīa i
tellectiua ꝛ p hāc hēt hō ꝙ sit hō. Cōcedūt ex eo istꝫ ꝙ i
embrione hoīs aduenīēte sensitiuo cedit uegetatiuū ꝛ
aduenīēte itellectiuo cedit sensitiuū. Ita ꝙ nō est gñō
absq̄ꝫ corruptione nec eꝫ.dicit enī ꝙ siľ cū itellectiuo
que est forma iducta ab agēte sup nām itroduceť q̄daꝫ
alia forma nāliter pp qđ ut erāt in oī alio ab homīe est
vna forma.sed in hoīe sūt plēs forme: nō plēs ꝙ sit in
eo tāta multitudo formarū quāta est spēs ꝓdicamēti.
sed sūt in eo solū due forme.vna p quā est corp⁹. ꝛ alia
p quā est hō. Iō hō cōpositū est ex aīa ꝛ corpe.hm̄ autē
hāc duplicē formā saluare uolūt sic dicētes oīa que di
cunť de christo hoīe. Sed h̄ positio nō est bona nec in
se nec in sua radice. radix aūt hⁱ⁹ pōnis duplex eē vide
tur.qꝛ vna ut saluem⁹ in christo hoīe oīa que dicuntur
de ipso.alia ut sustineam⁹ hoīem cōpositū eē ex corpo-
re ꝛ forma.posset ꝛ 3ª radix istarū adduci: ut iō ponā-
m⁹ in hoīe duas formas ut saluem⁹ gñonē hoīs factaꝫ
eē a duplici agēte. Sꝫ ut pꝫ p hīta ponēdo formā vnaꝫ
possum⁹ saluare in christo oīa que dicunť de ipso.imo

ponēdo plřes formas talia saluare non possumꝰ ut supͣ
clariꝰ dicebaꝶ. Rursus ponendo vnam formā ut ꝓba
tur supiꝰ saluare possumꝰ hoiem eē cōpositum ex aīa ꝛ
corpe. nā ꝛ alia aīalia cōposita sūt ex corpe ꝛ aīa: lꝫ pꝫ
sic opinātes in eis solūmō sit vna forma. ℂ Amplius
pp plřitatē agētiū nō opꝫ in hoie ponē plřes formas ut
supra diximꝰ. fuit enim hec rō in pma pte hꝰ opis ad-
ducta. In scđa vō soluta fuit ut ad ꝓpositū ptinebat.
radix ḡ hꝰ pōnis nō erat sufficiēs. ℂ Pꝫ. ēt in se nō est
tolerabilis ꝙ ut ad pñs spectat q̄druplr pꝫ. pꝰ enim h̄
posito supiora h̄ nō p̄dicanꝶ eēntialr de iferioribꝫ. 2ͦ
qr idē eē in duplici spē. 3ͦ corruptio vniꝰ eēt gñō duaꝝ
4ͦ hō eēt due sb̄e: q̄rū vna de alia ꝓpe p̄dicari non pos
set. ℂ Primū sic pꝫ ꝙ si hō per aliā formā est hō p ali-
am corpꝰ loquēdo de corpe qđ est genꝰ qr illđ est cor-
pus qđ p̄dicaꝶ de hoie tūc nō v̄ificabiꝶ ista hō ē corpꝰ:
ex eo ꝙ ille due forme. vꝫ illa p quā hō est corpꝰ ꝛ hō es
sentialr sīc vnū sed solū v̄ificabiꝶ ꝙ illa duo sūt ī vno.
sed cū h̄ p̄dicatio sit denoīatiua nō eēntialis nō eēntia
liter sed denoīatiue p̄dicabunꝶ gña de spēbꝰ qr nullus
sane mētis assereret. ℂ 2ᵐ vō sic ostēdiꝶ. nā cū gñi non
rñdeat ypostasis nec fundamētū aliud a spē: qr ut dice
baꝶ sīc nunq̄ꝫ iduciꝶ forma spēi nisi sit h̄ ēt determina-
ta ad aliquā idiuiduatiōnē: ita nunq̄ꝫ iduciꝶ forma ge
neris nisi sit specificata ꝛ determinata ad aliquā spēm
q̄re forma illa p quā hō est corpꝰ reponit hoiem in aliq̄
spē: qr hō nō ē corpꝰ aliqđ spāle. sic ēt ꝛ forma illa per
quā hō est hō reponit hoiem in aliq̄ spē: sed cum h̄ for-
ma nō sit illa erit hō in duplici spē. ℂ 3ᵐ qdē sic decla-
raꝶ. Nā in embrione viuēte aīa sensitiua non erat nisi
vna forma vꝫ aīa sensitiua. Nā eē hij cōcedūt in oī alio
ab hoīe eē solūmō vnā formā. sed cū recedēte sensitiua
uel cedēte aīa sensitiua in embrione itroducaꝶ ibi du-
plex forma. vna p quā hō est hō. ꝛ alia p quā hō est cor
pus. plane pꝫ ꝙ corpꝰ vnꝰ eēt gñatio duoꝝ. sed par icō
ueniēs est dicē eē gñōni sine corruptiōe alteriꝰ. ꝛ dicē
corruptiōnē vniꝰ eē gñatiōnē duoꝝ: qr ex quo cuilibet
corpoꝝ rñdet sua gñatio. sed damꝰ duplicē gñationeꝫ
ubi est vna corruptio opꝫ dicē ꝙ sit ibi gñō absq̄ꝫ cor-
ruptiōe. ℂ 4ᵐ qdē sic declaraꝶ. ꝯstat aūt ꝙ p illā for-
mā p quā hō est corpꝰ hēt eē ꝙ sit sb̄a. Quia oīs forma
sb̄alis est sb̄a. rursus ēt p illā formā p quā hō est hō hēt
ēt ꝙ sit sb̄a. erit ḡ hō due spēs q̄rū vna ꝓpe nō p̄dicabi
tur de alia cū vna forma p quā est vna sb̄a nō sit alia p
quā est alia sb̄a. tot ḡ sūt icōueniētia ponēdo plřes for-
mas q̄litercūq̄ꝫ ponaꝶ hꝰ plřitas. q̄re vꝫ oīno ridiculꝫ
huic opiōni adherē. pꝫ enī p hita ꝙ tā in hoiem q̄ꝫ eti-
am ꝛ in alijs ab hoie debemꝰ ponē vnā formā. uerū qr
magis visi sūt hāc viā mediā adiuenisse que oīa nō pos
sent plřitatē formarū itelligē. ⸿ Et vꝫ eis ꝙ absq̄ꝫ hac
plřitate formarū saluare nō possemꝰ que tenet ecclīa de
christo hoie medico ꝛ mediatore nr̄o dixerūt soluꝫ in
hoie eē formarū gradus. ⸿ Igiꝶ qr pōnes magnorūꝫ q
nō sine rōne aliqd tradiderūt: sūt subtiliꝰ ingrēde ad h̄
itēdimꝰ isistē ꝛ ingrē quō in hoie nō sit ponē plřes for-
mas. ℂ Sciēdū ḡ ꝙ motꝰ est ꝯrijs in ꝯria: ut pꝫ ex pͦ
phisi. 7. 12. meta. ꝛ fere ex oībꝰ phīe ptibꝰ. antiq etenīꝫ
phī ꝛ si nō rōne ducti ab ipsa tū v̄itate coacti posuerūt
ꝯrietatē in pncipijs. pp qđ oportuit eos dicē transmu
tatiōes ꝛ motꝰ eē a ꝯrijs in ꝯria. oīs ḡ ille terminꝰ a q̄
p se icipit motꝰ siue h̄ fiat p multas formas medias siue
p paucas ꝯriaꝶ illi termino ad quē terminaꝶ ille motꝰ
dulce enī nō ꝯriaꝶ albo: qr motꝰ uadēs ad albū p se nō
icipit ad ulti. sed a nigro uel a fusco uel a pallido. Ni-
grū itaq̄ꝫ fuscū ꝛ pallidū albo ꝯrianꝶ: lꝫ a pallido sta-
tim forte daꝶ albū: a fusco aūt nō sic statim. Iterū a ni
gro p plřa media ꝯiūgat in albū. Ista aūt maior ꝛ mīor
mediatio fac maiorē ꝛ minorē ꝯrietatē: qr plus ꝯriaꝶ
nigrū albo q̄ꝫ fusco. fuscū plusq̄ꝫ pallidū. In oibus tū

hijs est aliq̄ mō ꝯrietas qr semp motꝰ tēdēs ad album
pōt p se icipe a q̄libet istoꝝ. sūt enīꝫ ista ꝯria. qr vno ad
ueniēte opꝫ ꝯria cedē. nā adueniēte forma fusci cedit
forma nigri ꝛ adueniēte forma pallidi cedet forma fu
sci. rursuꝫ adueniente forma albi cedet forma pallidi.
Cum igiꝶ oīa exñtia in spera actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ habe
ant p se ad iuicē trāsmutatiōnē eo ꝙ sint eoꝝ vna mā
ut pꝫ ex pͦ de gñone. oēs formas sb̄ales hūt ad se inui
cē ꝯrietatē aliquā. ⸿ Nulla ḡ sb̄a nulli sb̄e est ꝯria. Ue
rū est quātū ad mām. sed loquēdo de sb̄ijs exñtibus ī
spa actiuoꝝ sb̄a oī sb̄e est ꝯria q̄ꝫtū ad formā. p se enim
motꝰ ad quālibet sb̄am pōt icipe a q̄libet alia sb̄a lꝫ in
aliqbꝰ sb̄ijs h̄ fiat p pauciora. In aliqbꝰ vō p plřa me-
dia. sed h̄ fac ad maiorē ꝯrietatē. in oībꝰ tū talibꝰ ut di-
cebaꝶ opꝫ aliquā ꝯrietatē eē. ꝛ qr oꝫ vnū ꝯriū cedē ad
ueniēte alio: iō adueniēte vna forma sb̄ali cedit alia ut
cedet forma mixtionis adueniēte uegetatiuo ꝛ sic de
alijs. reseruabunꝶ tū forme pores in posterioribꝰ non
actu sed v̄tute. qr qcqd poterat forma por forma poste
rior ꝛ adhuc ampliꝰ. Itaq̄ꝫ est forma elr̄i in meᵈᵉ infor
met mām pmā ut Cōmētator vult. ꝛ cū elemētū ignis
ꝛ qđcūq̄ꝫ aliud elemētū p eādē formā sit corpꝰ ꝛ ignis
Quia h̄ nō posito ut dicebant eēnt elr̄a cōposita nō so
lū ex mā ꝛ forma sed ꝛ ex corpe ꝛ forma ꝛ mouerētur
ex se. Qđ dicē in elr̄is eē vnā formā sb̄alē tm̄. sed cū il
la forma cedat adueniēte forma mixtiōis ꝛ forma mix
tionis cedat adueniēte alia: nunq̄ꝫ poterit esse mā nisi
sub vna forma qr semp cū iduceꝶ vna expoliabiꝶ alia.
Qđ si diceretꝶ ꝙ vna trāsb̄atio uel vna gñō fiat ad du-
as formas sb̄ales sīc dicūt ponētes plřes formas in ho-
mine nō in alijs q uolūt ꝙ cū ex embrione fiat hō exui
tur embrio forma sua ꝛ iduiꝶ duplici forā. vna corpa-
li quā iducit agēs nāle. ꝛ alia spūali pm vꝫ aīa itellecti
ua quā iducit agēs supnāle. pꝫ ꝙ positio seipāꝫ ipedit:
qr cū trāsmutatio recipiat spēm ex termino ad quē qr
ipoīe est vnū ꝛ idē eē in duabꝰ spēbꝰ. ipoīe est vnā trās-
mutatiōnē p se ordinari nisi in vnū terminū ꝛ ad vnā
formā accñtalē. sicut ḡ vna alteratio p se nō ordiaꝶ ni
si ad vnā formā accñtalē: sic vna gñō ad vnā formam
sb̄alē. Quia si in embrione est vna forma: qr sic dicētes
in oī alio ab hoie vnā formā asserūt ꝛ embrio exponiꝶ
illa forma ꝛ iduiꝶ sil duplici forma erūt vniꝰ corrupti-
onis due gñones: qđ nō est itelligibile. Ex vnitate er-
go motꝰ eo ꝙ vnꝰ motꝰ est vna trāsmutatio ordinaꝶ p
se ad vnā formā: arguē possumꝰ ut in p̄cedēti caplo tā
gebaꝶ tā in hoie q̄ꝫ in alijs ab hoie eē tm̄mō vnam for
mā. igiꝶ tā p rōnē nūc traditā q̄ꝫ p rōnes supius addu-
ctas nō est ponēdū in aliq̄ plřes formas nec ēt ut pꝫ te-
nēda est illa via media. ꝙ in hoie sint plřes forme in ali
is vō ab hoie vna forma. ℂ Uiso ꝙ est tm̄mō ponere
vnā formā: uolumꝰ tāgē q̄dā ipoīa sequētia ponentes
formarū plřitates. sunt aūt ut pñs spectat hec ipoīa qn
que quoꝝ tria in supioribꝰ tāgebanꝶ. Nā h̄ ponendo
ut supiꝰ dicebaꝶ erit idē in duabꝰ spēbꝰ: qr p quālibet
formā sb̄alē opꝫ rē reponi in aliq̄ spē. Nā cū idē dicit
spēs cū forma idē. idē est rē iformari plibꝰ sb̄alibꝰ for-
mis: ꝛ eē sb̄aliter in plibꝰ spēbꝰ. ℂ Ampliꝰ h̄ posito h̄
supiora nō p̄dicabunꝶ eēntialr de iferioribꝰ: cū supius
ꝛ iferiꝰ hāc pōm sequēdo nō sīc eēntialr vnū. ꝛ 3ͦ ut su
periꝰ dicebaꝶ sic dicēdo nūq̄ꝫ erit gñatio uel corruptio
sb̄e: qr ut dicebaꝶ sic dicēdo nunq̄ꝫ erit gñō uel corru-
ptio sb̄e: qr ut dicebaꝶ si ignis p aliā formā est ignis p
aliā corpꝰ ꝛ sb̄a. qr nō semp manet ignis: semp tū ma-
net corpꝰ ꝛ sb̄a erit gñō ꝛ corruptio ignis aut aque: sꝫ
nō erit gñō ꝛ corruptio corpis ac sb̄e. ⸿ Possumꝰ aūt
hijs ipossibilibꝰ duo ipoīa addē: quoꝝ vnū est ꝙ for-
ma sb̄alis ꝯiūgeretꝶ rei p accñs. qr si sūt plřes forme sb̄a
les in cōposito: opꝫ aliquā illarū sb̄arum aduenire rei
exñti i actu: ꝛ qr p se fit vnū ex potētia ꝛ actu: actꝰ aūt

nõ ꝯiũgit actui p se sꝫ p accñs: forma illa sbalis q̃ adueniet rei in actu ꝯiũgit ei p accñs qḋ est icõueniens. ¶ Ulteri⁹ h posito ut coĩter dĩ gñō erit alteratio: qa si forma sbalis adueniat rei i actu. tũc gñatio illa p quã acq̃rit hi⁹ forma sbalis hẽbit sbm ens in actu. sed cum trãsmutatio hũs sbm ens in actu nõ possit eẽ gñō sꝫ alteratio: gñō nõ erit gñō sed alteratio qḋ est oĩno icõueniẽs. Ex h ẽt dat fomẽtũ illi opioni ꝙ sit itellꝰ vnus nũo in oĩb⁹. Quia ex quo aĩa itellectiua nõ ꝯiũgatur humano corpi p se nõ erit neccẽ eã multiplicari. sed poterit vna nũo in oĩb⁹ remanẽ. Possent aũt alia plura incõueniẽtia adduci: sed hec breuitatis cã sufficiant.

¶ Caplm. 7. in quo ponunt auctes ostẽdẽtes ꝙ ponere plures formas in cõposito oĩno est impossibile.

Ultimo post oẽs rõnes adductas tam ostẽsiuas q̃ ad ipoĩe tam theologicas q̃ nãles: uolumus adducẽ auctes ꝙ nõ ꝯtigat ponẽ plẽs formas. sed ad h auctes scõrũ expressas hẽre nõ possum⁹ eo ꝙ sacre pagine tractatores ꝭm ea uolumina que respicẽ potuim⁹: de hac mã modicũ sũt locuti. Intm̃ aũt auctes scõꝝ hẽre possumus qꝛ nõ sit in hoĩe plẽs aĩe sed vna aĩa. Quia p vnã ꝛ eãdẽ aĩam lꝫ nõ p vnã ꝛ eãdẽ põm itelligim⁹ viuimus ꝛ sentim⁹. sed cũ p aĩam itellectiuã hõ sit hõ. p sensitiuã sit aĩal. si aĩa intellectiua ꝛ sensitiua in hoĩe est vna aĩa hñs plẽs potẽtias p eãdẽ formã hõ erit hõ ꝛ aĩal. sed q̃ rõne p eãdẽ formã hõ est hõ ꝛ aĩal: pari rõne p eãdeꝫ formã erit aĩal ꝛ corp⁹ ꝛ sba. sic ḡ catholice ostendere possumus vnã formã. Uerũ qꝛ auctes phicoꝝ expssiores sũt in ista mã illas adducẽ pcurabim⁹ qb⁹ intm̃ fidẽ adhibeam⁹ inq̃ztũ rõnales sũt ita ut sil' auctas ꝛ rõ ꝯcurrãt ad ppositũ ostẽdẽdũ. ¶ Probat enim phs. 7. phi. ꝙ nõ est uera vniuocatio nisi in spẽ spãlissima. Et in fine scdi posterioꝝ dĩ ꝙ latẽt equocationes in uñlib⁹. i. i gñib⁹. si ḡ ostẽdẽ poterim⁹ ꝙ ponẽdo plures formas sit maior vniuocatio i gñe q̃ i spẽ: ridiculũ est ponẽ formarũ plitatẽ. ¶ Hoc aũt sic ostẽdit. nã si ignis p aliã formã ẽ ignis ꝛ corp⁹ cũ ex igne fit aq̃. qꝛ non manet ignis: manet tñ corp⁹ ꝛ sba eadẽ corpeitas eadem nũo manebit i aq̃ gñata q̃ erat i igne corrupto qꝛ non opꝫ corrũpi pri⁹ corrupto posteriori. Cũ ḡ nunq̃ꝫ vna ꝛ eadẽ forma specifica possit eẽ in diuisis: qꝛ nunq̃ꝫ illa eadẽ igneitas nũo q̃ ẽ i vno põt eẽ i alio si eadẽ corpeitas nũo q̃ ẽ i vno põt eẽ i alio. maior est vnitas corpis q̃ ignis ꝛ maior ẽ vnitas forme gñis q̃ forme spẽi qḋ ẽ icõueniẽs. Sic ḡ imaginat phs ꝙ gen⁹ nõ sit vna forma: sed gen⁹ i spẽb⁹ ẽ idẽ ꝙ ignis: ꝛ qꝛ ignis hꝫ eũ p eãdẽ formã ẽ ignis ꝛ corp⁹ ꝛ aq̃. p eãdẽ aq̃ ꝛ corp⁹ sic nõ ẽ eadẽ forma p quã ignis ẽ ignis ꝛ aq̃ ẽ aq̃: sic nõ est eadẽ forma p quã ignis ẽ corp⁹ ꝛ aq̃ ẽ corp⁹. itaq; qa corpus i igne dĩ formã ignis: corp⁹ i aq̃ dĩ formã aq̃: corp⁹ h ꝛ ibi nõ ẽ vna forma sꝫ plẽs forme. h ḡ phs noluit cũ ait nõ eẽ vniuocationẽ i gñe. s. ꝙ gen⁹ nõ eẽt forma vna sed forma gñis ẽ eẽntialr forma cuiuslibet spẽi ppter qḋ gen⁹ ẽ tot forme q̃t hẽt spẽs. ¶ Ampli⁹ dĩ i. 5. me^{ce}. ꝙ q̃druplex ẽ vnũ: vnũ nũo: vnũ fõa: vnũ gñe vnũ pportiõe. i. analogia. ꝛ dĩ ibidẽ ꝙ h se hñt p ordinẽ. q̃ aũt nõ sũt vnũ pportiõe nõ sũt vnũ gñe. que nõ sũt vnũ gñe nõ sũt vnũ spẽ. q̃ nõ sũt vnũ spẽ nõ sũt vnũ nũo. ꝛ qꝛ ꝭꝫ ponẽtes plẽs formas eadẽ corpeitas nũo põt remanẽ i aq̃ gñata q̃ erat i igne corrupto. erit ḡ ꝭꝫ h idẽ corp⁹ nũo nũc ignis nũc aq̃. sꝫ cũ ignis ꝛ aq̃ differãt spẽ erit idẽ nũo qḋ nõ ẽ idẽ spẽ qḋ ẽ oĩo absurdũ. ¶ Dicam⁹ igit ꝙ ignis p eãdẽ formã ẽ ignis ꝛ corp⁹. ꝛ qꝛ nõ põt eẽ ꝙ idẽ corrũpat ꝛ non corrũpat corrupto igne corrũpit corp⁹ qḋ erat ignis. ꝛ cũ ex igne gñat aq̃ nõ manet idẽ corp⁹ i aq̃ qḋ erat i igne. ¶ Ampli⁹ dĩ in 4. topicoꝝ. ꝙ gen⁹ nõ dĩ ptẽ sꝫ dĩ totũ. nã cũ realr loquẽdo ps nõ p̃dicet gen⁹ p̃dicet opꝫ ꝙ gen⁹ realr dicat totũ. sed si ignis p aliã formã ẽ ignis ꝛ corp⁹ corp⁹ non dĩ totũ qḋ dicet ignis ꝛ p ꝯñs non p̃dicabit de igne. nõ ḡ bñ dĩ ignis ẽ corp⁹ sed corpe⁹. sic ergo nõ sis manus sed manicat⁹ qꝛ man⁹ nõ dĩ totũ. ¶ Ampli⁹ dĩ in p⁹ de gñone. ꝙ yle ẽ maxie gñonis sbm. sꝫ yle dĩ mãꝫ p̃mã: ul' dĩ aliq̃d oĩno i põ. Illḋ ḡ qḋ gñoni sbijcit. ul' illḋ cui aduenit sbalis forma ẽ oĩno q̃d i põ nõ ẽ ponẽ sbales plẽs formas. Quia tũc ut sup̃ dicebat forma sbalis aduenire posset enti i actu. ꝛ posset eẽ gñatiõis sbꝫ qḋ nõ eẽt yle nec eẽt aliq̃d i põ tm̃. ¶ Amplius dĩ 7. me^{ce}. ꝙ si sim⁹ eẽt spẽs nasi dicẽdo nasus ẽ sim⁹ esset ibi nugatio. ẽ ḡ diũa put sbm itellr i accñte: ꝛ put gen⁹ itellr i spẽ. Quia nõ i apposito accñs dat itelligẽ sbm ut dicẽdo simũ dat itelligẽ nasuꝫ. sed si appõat ibi sbꝫ ꝛ dicat nasus tũc accñs nõ dat itelligẽ sbm. Sꝫ in spẽ itellr gen⁹ ut i hoĩe itellr aĩal siue apponat siue non apponat. Nã dicẽdo hõ ẽ aĩal ibi ẽ nugatio. qꝛ rursus ibi itellr aĩal. Cã aũt h⁹ ẽ: qꝛ sbm itellr i accñte pp depẽdẽtiã quã hẽt ad ipꝫ. Et qꝛ posito ibi sbo itellr illa depẽdẽtia nõ ulteri⁹ itellr ibi nõ sbm. iõ dicẽdo nasus sim⁹ uel sim⁹ nasus ẽ ibi nugatio ꝛ nõ ulteri⁹ itellr ibi nasus sꝫ gen⁹ itellr i spẽ ꝛ supi⁹ iferiori pp idẽtitatẽ quaꝫ hẽt ad ipꝫ. qꝛ eẽntialr idẽ dicũt supi⁹ ꝛ iferi⁹. igit qꝛ semp manet ista idẽtitas semp itellr supi⁹ i iferiori: siue apponat siue nõ apponat. Dicẽdo ḡ aĩal hõ uel hõ aĩal ẽ ibi nugatio: qꝛ rursus itellr. sed si supi⁹ ꝛ iferi⁹ nõ dñt eẽntialr vnũ ꝛ forma gñis ꝛ spẽi nõ eẽnt eẽntialr vna forma: idẽ eẽt tũc iudiciũ q̃ztũ ad hi⁹ itellm de supiori respectu iferioris qḋ ẽ de sbo respectu accñtis. iferius ḡ nõ dare itelligẽ supi⁹ pp idẽtitatẽ quã hẽret ad ipꝫ sed solũ depẽdẽtiã. ꝛ qꝛ apposito supiori determiata esset talis depẽdẽtia nõ ulteri⁹ itelligeret supi⁹. ꝛ p ꝯñs nõ eẽt ibi nugatio. ponẽdo itaq; plẽs formas in cõposito nõ faciem⁹ nugationẽ siue dicam⁹ aĩal hõ siue hõ aĩal: qḋ pꝫ eẽ falsuꝫ ꝛ repugnare phitis ꝭmonibus. ¶ Ad hãc aũt põm fingẽdã fac illḋ dictũ phi qḋ supi⁹ tãgebat. vꝫ ꝙ ptes diffõnis nõ sũt vnũ qꝛ sũt i vno. sed qa hñt vnũ actũ ꝛ vnã formã. h ẽt vult plene Cõmẽtator qꝛ ait ptes diffõnis eẽ vnũ ꝭm actũ: ꝛ iportare vnũ tãactũ qḋ nõ eẽt nisi i re cõposita ꝛ i re diffinita existeret vna fõa. h Auic. ẽt i 2⁹ me^{ce} siue ꝛ manifeste asserit. ubi vult corpalib⁹ vnã formã eẽ: sed oĩa h singulr narrare ualde eẽt lõgũ: cũ fere oẽs ptes phie clamẽt eẽ solũmõ vnã formã. ¶ Dicam⁹ ḡ ꝙ i re cõposita nõ sũt plẽs forme sbales ꝭm rẽ sed solum ꝭm modũ. itelligit ułe eniꝫ ponẽ plẽs formas. ẽ ułe phari nõ mõ humano nec mõ aristotelico q̃ ait nr̃am sciam icipe ex sensu. ꝛ qꝛ uoluit ex sensib⁹ itelligibilia ascẽdẽ. sed ułe phari modo nõ hũano sed platonico q̃ relicto sensu ex itelligibilibus uoluit isensibilia descẽdẽ. Nos ḡ adherentes fidei orthodoxe: ꝛ hũano mõ uolẽtes phari ꝭꝫ ea q̃ tradidim⁹ pbabilr icedẽtes ꝭm quẽ modũ itelligẽtie nobis adeo ꝯcesse ostẽdim⁹ ꝙ nõ ꝯtigat ponẽ plẽs formas. In q̃ sinẽ iponim⁹ huic libro quẽ ititulari uolum⁹ ꝯ gradus ꝛ plitates formarũ. Laus ḡ sit ipsi christo dei filio q̃ cuꝫ sit ars oĩpotẽtis ꝛ sapiẽtia dei plena rõnũ oĩum viuentiũ est: oĩum formarũ exẽplar ꝛ padigma. Qui cũ patre ꝛ spũ scõ est vn⁹ de⁹ bñdict⁹ in scl'a scloꝝ. Amen.

¶ Explicit tractatus de gradibus formarum.

Uenetijs (impẽsis dñi Andree Torresani de Asula) per Simonem de Luere. 18. aprilis. 1500.

Registrum.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo

oo Quiternus. kk ꝛ ll terni. Ceteri q̃terni.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0000072

